Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo

New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez

(MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

Huan Xasāsti' testamento: Huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo

New Testament in Totonac, Xicotepec De Juárez (MX:too:Totonac, Xicotepec De Juárez)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Xicotepec De Juárez

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Xicotepec de Juárez [too], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

- You must give Attribution to the work.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Xicotepec De Juárez

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

- You include the above copyright and source information.
- You do not sell this work for a profit.
- You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
19fdc186-6668-5688-b18c-dfd601741a49

Contents

SAN MATEO 1
SAN MARCOS 67
SAN LUCAS 107
SAN JUAN 170
LOS HECHOS 219
ROMANOS 274
1 CORINTIOS 300
2 CORINTIOS 326
GÁLATAS 343
EFESIOS 353
FILIPENSES 362
COLOSENSES 369
1 TESALONICENSES 375
2 TESALONICENSES 381
1 TIMOTEO 384
2 TIMOTEO 391
TITO 396
FILEMÓN 399
HEBREOS 401
SANTIAGO 421
1 PEDRO 428
2 PEDRO 436
1 JUAN 441
2 JUAN 448
3 JUAN 449
JUDAS 450
APOCALIPSIS 452

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Mateo

Ixnapapna' Jesucristo
Lc. 3.23-38

1 Huā'mā' lista ū'tza' ixnapapna' Jesucristo lā' xla' ixtā'nat David lā' nā
Abraham.
2 Lā' Abraham ixtāta' Isaac ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Jacob lā' ū'tza' ixtāta'ca'n
Judá lā' ixtā'timīn. 3 Lā' Judá ixtāta'ca'n Fares lā' Zara ixuanī't lā' ixtzī'tca'n
ixuanican Tamar. Lā' Fares ixtāta' Esrom ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Aram. 4 Lā'
Aram ixtāta' Aminadab ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Naasón a'ntī ixtāta' Salmón.
5 Lā' Salmón ixtāta' Booz ixuanī't lā' ixtzī't Booz ū'tza' Rahab. Lā' Booz ixtāta'
Obed ixuanī't lā' ixtzī't Obed ixuanican Rut. Lā' Obed ixtāta' Isaí ixuanī't.
6 Lā' Isaí ixtāta' huan rey David ixuanī't. Lā' huan rey David lā' huan puscāt
a'ntī pū'la ixpuscāt Urías ixuanī't, xlaca'n xanatātana' Salomón ixtahuanī't.
7 Lā' Salomón ixtāta' Roboam ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Abías a'ntī ixtāta'
Asa. 8 Lā' Asa ixtāta' Josafat ixuanī't lā' Josafat ixtāta' Joram lā' ū'tza' ixtāta'
Uzías. 9 Lā' Uzías ixtāta' Jotam ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Acaz lā' ū'tza' ixtāta'
Ezequías. 10 Lā' Ezequías ixtāta' Manasés ixuanī't lā' ū'tza' ixtāta' Amón a'ntī
ixtāta' Josías. 11 Lā' Josías ixtāta'ca'n Jeconías lā' ixtā'timīn ixuanī't lā' a'xni'ca'
ixcāchī'canī't lā' cālē'nca huan israelitas nac ti'ya't a'nlhā huanican Babilonia.
12 Lā' a'xni'ca' cālē'ncanī'ttza' a'xni'ca' Jeconías ixka'lhī ixcaman Salatiel lā'
ū'tza' ixtāta' Zorobabel ixuanī't. 13 Lā' Zorobabel ixtāta' Abiud ixuanī't lā'
ū'tza' ixtāta' Eliaquim a'ntī ixtāta' Azor. 14 Lā' Azor ixtāta' Sadoc ixuanī't lā'
ū'tza' ixtāta' Aquim a'ntī ixtāta' Eliud. 15 Lā' Eliud ixtāta' Eleazar ixuanī't
lā' ū'tza' ixtāta' Matán a'ntī ixtāta' Jacob. 16 Lā' Jacob ixtāta' ixuanī't huan
José a'ntī ixkōlu' huan María. Lā' María, xla' ixtzī't Jesús ixuanī't, ū'tza' a'ntī
huanican huan Cristo.
17 Lā' chuntza' ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' Abraham a'xni'ca' tahuī'lh
David. Lā' ixlīkalhacāujtā'ti' ī'xū'yātā'natna' David a'xni'ca' ixcālē'ncanī't is-
raelitas nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Babilonia. Lā' ixlīkalhacāujtā'ti'
ī'xū'yātā'natna' huampala a'xni'ca' lacatuncuī'lh Cristo.

A'xni'ca' lacatuncuī'lh Jesucristo
Lc. 2.1-7

18 Lā' a'xni'ca' tahuī'lh Jesucristo, chuntza' pātle'kelh. Ixtzī't ixuanican
María lā' xla' ixtalacāxlanī'ttza' para natā'tapūchahua huan José. Lā' a'xni'ca'
tūna'j ixtalātā'tahui'la a'xni'ca' María ixcamalanī'ttza' lā' por ixlīmāpa'ksīn
huan Espíritu Santo. 19 Lā' a'xni'ca' José ca'tzīlh que María ixcamalanī't, xla'
ixmakxtekcu'tun. Pero como tzeyā chi'xcu' ixuanī't, tū' ixmālacapū'cu'tun na
ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't como tū' ixmāmāxanī'cu'tun. Xmān tzē'k ixmakx-
tekcu'tun. 20 Lā' a'xni'ca' José ixpāstacmā' a'nchī nalīlacāxtlahua, a'xni'ca'
lakahuāna'lh lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntī macamilh huan Māpa'ksīni'
Dios lā' xla' huanilh:
—José, hui'x a'ntī ī'xū'yātā'nat David, tū' catilīmā'xa'na' natā'tapūchahua'ya'
huan María como ka'lhīni'lh por ixpālacata huan Espíritu Santo. 21 Naka'lhī ix-
caman xachi'xcu' lā' nahui'lī'ni'ya' ixtacuīni' Jesús. Chuntza' namāpācuhuī'can
como xla' nacāmāpūtaxtū ixtachi'xcuhuī't —huanilh huan ángel.

22 Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū hualh huan
Māpa'ksīni' Dios por ixpālacata huan a'cta'sana'. Chuntza' tzo'kli:

23 Huan tzu'ma'jāt naka'lhīni'n lā' naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhuīcan
Emanuel,
lā' huā'mā' tacuīni' huanicu'tun: Dios quincātā'lahui'lani'.

24 Lā' a'xni'ca' lakahualh José, tlahualh ixlīhuāk a'ntū māpa'ksīlh huan
ixángel huan Māpa'ksīni' lā' tā'tapūchahualh María. 25 Pero tū' xa'malh hasta
a'xni'ca' xla' tahuī'lh ī'ska'ta' ixlīmaksāsti'. Lā' hui'līni'lh ixtacuīni' Jesús.

2

A'xni'ca' tamilh huan magosnu'

1 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea
a'xni'ca' Jesús lacatuncuīlh a'ntza'. Lacatuncuīlh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā
huanican Belén. Lā' tachā'lh magosnu' huan nac xcānsipej a'nlhā huanican
Jerusalén lā' xlaca'n tamincha' na ixtankēn 2 lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū huī' huan ixreyca'n israelitas a'ntīn tahuī'lhtza'? Quina'n iclak-
tzī'nī'tauj lakatin sta'cu na ixtankēn. Lā' ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni' palh
tahuī'lhtza'. Lā' ū'tza' iclīmiujtza' huā'tzā' para na'icmācā'tanīyāuj.
3 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, huan rey Herodes lej ixpāta'lamā'
lā' nā chuntza' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Jerusalén nā ixcāpāta'lamā'. 4 Lā'
huan rey cāmāta'satīnīni'lh lā' cāmākēstokli ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' sac-
erdotes israelitas lā' a'ntī tamāsu'yulh huan ley. Lā' cākalhasqui'nīca lhachū
natahui'la huan Cristo 5 lā' takalhtīni'lh:
—Natahui'la nac Belén xala' nac estado de Judea. Chuntza' tzo'kli huan
a'cta'sana':
6 Lā' Belén xala' huan ti'ya't a'nlhā huanican Judá, a'yuj lej xati'na'j na ixla-
clhni'ca'n huan municipios nac huā'mā' ti'ya't, pero līhua'ca' tasqui'nī
como nalacatuncuīyācha' a'ntza' kalhatin māpa'ksīni'.
Lā' xla' nacāmaktaka'lha quintachi'xcuhuī't a'ntī cāhuanican israelitas.
7 Lā' Herodes lakatzē'k cāmāta'satīnīni'lh huan magosnu' lā' cākalhasqui'nīlh
lhānīn tasu'yulh huan sta'cu lā' tūyā chi'chini' lā' tūyā mālhcuyu'. 8 Lā'
cāmacā'lh nac Belén lā' cāhuanilh:
—Capinchipitit lā' nalīhui'lī'yā'tit naputzayā'tit huan ska'ta'. Lā' a'xni'ca'
nakaksā'tit, naquilāmāca'tzīnīyāuj para que quit nā tzē na'ica'n na'icmācā'tanī
—chuntza' cāhuanilh Herodes.
9 Lā' a'xni'ca' cātā'chihuīna'nkō'lh huan rey, ta'a'lh huan magosnu'. Lā' huan
sta'cu a'ntū ixtalaktzī'nī't ixtankēn, ū'tza' cāpū'lani'lh lā' cāmāsu'ni'lh huan tej
hasta lhā tāyalh tālhmā'n a'nlhā ixuī' huan ska'ta'.
10 Lā' a'xni'ca' huan magosnu' talaktzī'lh a'nchī tāyalh huan sta'cu, lej
tapāxuhualh xlaca'n. 11 Lā' a'xni'ca' tatanūlh huan nac chic, talaktzī'lh huan
ska'ta' lā' María a'ntī ixtzī't. Lā' tatatzokostani'lh lā' tataquilhpūtani'lh
lā' tamācā'tanīlh huan ska'ta'. Lā' tamakxcutli huan a'ntū ixtalē'ni'
lā' ta'a'ksajli oro lā' pūm lā' perfume a'ntū huanican mirra. 12 Lā'
ā'calīstān tataspi'tchokolh por ā'kantin tej como ixtalakahuāna'nī't lā' chuntza'
cālīmāca'tzīnīca que tū' catatētaxtulh a'ntza' na ixchic Herodes.

A'xni'ca' tatzā'lalh nac Egipto

13 A'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan magosnu', José lakahuāna'lh lā' tasu'yuni'lh
kalhatin ángel a'ntū macamilh huan Māpa'ksīni' Dios. Lā' huan ángel huanilh:

—Catāqui'. Cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzī't lā' catzā'la'tit nac huan país a'nlhā
huanican Egipto. A'ntza' natachokoyā'tit hasta a'xni'ca' na'icmāca'tzīnīyāni'
porque huan Herodes, xla' naputza huan ska'ta' como maknīcu'tun.
14 Lā' José tāquī'lh a'xni'ca' tzī'sacus ixuanī't lā' a'lh. Cālē'lh huan ska'ta' lā'
ixtzī't. Ta'a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto. 15 A'ntza' tatachokolh
hasta a'xni'ca' nīlh huan Herodes. Huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū
a'ntū huan Māpa'ksīni' Dios ixuanī't por ixpālacata huan a'cta'sana'. Chuntza'
hualh: “Ixuī' nac Egipto qui'O'kxa' lā' icmāta'sīlh”.

Herodes ixcāmāmaknīnīni'n huan camana'

16 Lā' a'xni'ca' Herodes ca'tzīlh palh ixta'a'kxokonī't huan magosnu', xla' lej
a'kchā'lh. Lā' māpa'ksīni'lh que cacāmaknīca huan lakska'tā'n a'ntī xachi'xcu'.
Cāmāmaknīnīni'lh ixlīhuākca'n huan camana' xachi'xcu' xalanī'n nac Belén
lā' ixlīka'tla' huan cālacchicni'. Cāmāmaknīnīni'lh ixlīhuākca'n a'ntīn tūna'j
ixtaka'lhī lakatu' cā'ta. Chuntza' māpa'ksīlh como ixtlahuanī'ttza' hua'chi
lakatu' cā'ta desde a'xni'ca' ixlacatuncuīnī't huan ska'ta' chu a'nchī tahualh
huan magosnu'. 17 Chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan a'cta'sana' a'ntī
ixuanican Jeremías. Chuntza' tzo'kli:

18 Kaxmatcan a'nchī calhuancan huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican
Ramá lā' lej ta'sacan.
Raquel ū'tza' a'ntī calhuamā' ixpālacata ixcamana'.
Lā' tūla māko'xamixīcan como ixtanīnī'ttza'.
Chuntza' tzo'kli.

19 Pero a'xni'ca' ixnīnī'ttza' huan Herodes, José lakahuāna'mpā a'nlhā ixuī'
nac Egipto. Lā' tasu'yuni'lh kalhatin ángel a'ntī macamilh huan Māpa'ksīni'
Dios lā' huanilh:
20 —Catāqui' lā' cacālī'pi huan ska'ta' lā' ixtzī't. Lā' cataspi'ttit huan nac
ti'ya't a'nlhā huanican Israel porque tanīlhtza' xlaca'n a'ntī ixtamaknīcu'tun
huan ska'ta' —hualh huan ángel.
21 Lā' José tāquī'lh lā' a'lh lā' cālē'lh huan ska'ta' lā' ixtzī't hasta nac Israel.
22 Pero Arquelao a'ntī ixlaktapalh ixtāta' Herodes ixuanī't lā' ixmāpa'ksīni'mā'
a'nlhā huanican Judea. Lā' a'xni'ca' José ca'tzīlh huā'mā', ixjicua'n lā' tū'
ixa'ncu'tun a'ntza'. Lā' a'xni'ca' lakahuāna'mpā, māca'tzīnīca a'nlhā ixta'a'lh
lā' ū'tza' talī'a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Galilea. 23 Lā' a'xni'ca'
tachā'lh a'ntza' nac Galilea, ta'a'lh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican
Nazaret para natalatahui'la. Chuntza' pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū
tahualh huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh: “Jesús namāpācuhuīcan nazareno”.

3

Juan huan Mā'kpaxīni' a'cta'sana'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
Mr. 1.1-8; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28

1 Lā' huanmā'na quilhtamacuj milh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't nac Judea huan
Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n. Ixa'cta'sana'mā' 2 lā' ixcāhuani huan tachi'xcuhuī't:
—Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' camakxtektit mintalaclē'i'ca'n porque
tapajtzūmā' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't.
3 Lā' huan a'cta'sana' Isaías tzo'kli a'nchī huan tachi'xcuhuī't nataxtāpalī
ixtapāstacna'ca'n lā' natakalhlaka'ī'. Lā' tzo'kli ixpālacata huā'mā' Juan a'nlhā
huan chuntza':
A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha' nachi-
huīna'n lā' nahuan: “Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan
Māpa'ksīni'. Stu'nc camālakstu'nctit huan tej”.

4 Lā' ixlu'xu' huā'mā' Juan līcāxtlahualh ixchi'xit camello lā' ixlīchī'can de
ko'xka' ixuanī't. Lā' xla' ixua' hui'qui'lī't lā' ta'xcāt xala' nac cā'qui'huī'n.
5 Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac xcānsipej Jerusalén tamilh takaxmata.
Lā' nā lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n chu xalhā huan nac estado de Judea
lā' xalanī'n pajtzu huan pūxka Jordán nā tamilh takaxmata. 6 Lā' a'xni'ca'
tatako'xaspi'tni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n, Juan cāmā'kpaxīlh kalhatunu' huan
nac pūxka Jordán.

7 Lā' lhūhua' fariseosnu' lā' ixsacerdotes israelitas tamilh ta'a'kpaxa. Lā'
a'xni'ca' Juan cālaktzī'lh, xla' cāhuanilh:

—¡Ca'tzanca'tzīyā'tit hui'xina'n! ¿Tichū cāmāca'tzīnīni' hui'xina'n que
ixtzā'la'ni'tit huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? 8 Catlahua'tit a'ntūn tzey para
que natasu'yu palh stu'ncua' xtāpalīnī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n. 9 Lā' tū'
cahuantit mē'cstuca'n: "Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza' iclīpāhuanāuj
lā' tū' icjicua'ni'yāuj ixtā'kcha Dios". Hui'xina'n tū' chuntza' ixua'ntit.
Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī huā'mā' chihuixni' lā' natala
ī'xū'yātā'natna' Abraham. 10 Hua'chilh xacacanī'ttza' huan ā'chaj lā' natzu-
cucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūya qui'hui' a'ntūn tū' māstā'
ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan. Huan tachi'xcuhuī't
a'ntīn tū' tatasu'yu palh takalhlaka'ī', xlaca'n hua'chi huan qui'hui' a'ntūn tū'
tō'ca'. 11 Lā' stu'ncua' quit iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Lā' ū'tza' nalītasu'yu
a'nchī līlakaputzayā'tit ixpālacata huan talaclē'i' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit. Huan
a'ntī namin ā'calīstān, xla' makapitzīn de hui'xina'n nacātalīmā'kpaxīyāni'
huan Espíritu Santo lā' ā'makapitzīn huampala con macscut. Xla' ā'līhua'ca'
māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta
ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que quit. 12 Xla' hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī
chi'panī'ttza' ixpūmālakosūn lā' nalacsu'nu huan trigo a'ntū lītlahuacan ha-
rina. Huan xati'ni' trigo namānū a'nlhā māquī'can, pero huan xapa'lhma'
nalhcuyu huan nac macscut a'ntūn tūla catimāmixīlh —cāhuanilh Juan.

Mā'kpaxīca Jesús
Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22

13 Lā' ā'calīstān Jesús taxtulh de huan estado de Galilea lā' lakchā'lh Juan
a'nlhā ixmā'kpaxīni'mā' na ixquilhtūn huan pūxka Jordán. Jesús milh a'kpaxa.
14 Pū'la Juan tū' ixmā'kpaxīcu'tun Jesús lā' huanilh:

—Quit icmaclacasqui'n que hui'x ixquimā'kpaxi'. Hui'x tū' maclacasqui'na'
quit na'icmā'kpaxīyāni'.

15 Pero Jesús kalhtīlh:

—Chuhua'j calalh chu a'nchī icsqui'ni'yāni' porque quincāminīni'yāni' lā'
chuntza' natlahuakō'yāuj a'ntū Dios māpa'ksīlh.

Lā' Juan a'kahuāna'ni'lh.

16 Lā' Jesús, a'xni'ca' mā'kpaxīca, tacutli huan nac xcān. Lā' chu līmaktin
talaquī'lh huan a'kapūn lā' Jesús laktzī'lh huan Espíritu Santo. Lā' ixtasu'yu
hua'chi tantzasnān. Lā' yujchi ixlakstu'nc a'nlhā ixyā Jesús. 17 Lā' kaxmatca
lakatin tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:

—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxquī' lā' lej quimakapāxuhua.

4

Huan ko'ti'ti' līlaktzī'ncu'tulh Jesús
Mr. 1.12-13; Lc. 4.1-13

1 Lā' tuncan huan Espíritu Santo lē'lh Jesús huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
para que huan ko'ti'ti' nalīlaktzī'n a ver palh tzē ixtlajalh Jesús.

2 Lā' a'ntza' tu'pu'xam chi'chini' Jesús tū' huā'yalh tintacuj lā' tintascac. Lā'
lejtza' ixtzi'ncsa. 3 Lā' huan ko'ti'ti' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cacāmāpa'ksi' huā' tamā'na chihuixni' catalalh pāntzi.
4 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj. Ixlīhuāk a'ntū Dios huan, ū'tza' a'ntū quincālīmaxquī'yāni' quinquilhtamacujca'n”.
5 Tuncan huan ko'ti'ti' lē'lh Jesús huan nac Jerusalén a'nlhā nā
māpācuhuīcan huan xcānsipej santo. Lā' hui'līca tālhmā'n na ixa'kstīn huan
xaka'tla' lītokpān 6 lā' huanica:
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.
Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī'ya' nīn kantin mintojon nac chihuix.
7 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Tū' tilīlaktzī'na' huan Māpa'ksīni' Dios”.
8 Lā' huan ko'ti'ti' lē'mpā nac lakatin kēstīn a'nlhā lej tālhmā'n. Lā' a'ntza'
māsu'ni'kō'lh chu xalhā a'nlhā cāmāpa'ksīcan xalanī'n huā'mā' cā'quilhtamacuj
lā' a'nchī lej tzēhuanī't ixuanī't. 9 Lā' huan ko'ti'ti' huanilh:
—Huāk huā'mā' na'icmaxquī'yāni' xmān naquintatzokostani'ya' lā' naquimācā'tanī'ya' —huanica Jesús.
10 Lā' Jesús kalhtīni'lh:
—Catapānu', ko'ti'ti', porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Natatzokostani'ya' lā' namācā'tanī'ya' miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya' xmān a'ntū xla' lacasqui'n”.
11 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' a'kxtekui'līlh. Lā' makapitzīn ángeles tamilh lā' tamaktaka'lhli Jesús.

Jesús lītzuculh ixlītlōt nac estado de Galilea
Mr. 1.14-15; Lc. 4.14-15

12 Lā' Jesús a'xni'ca' māca'tzīnīca a'nchī ixchī'canī't Juan, tuncan a'lh nac
estado de Galilea 13 lā' tū' tachokolh nac Nazaret. A'lh tahui'la huan nac
cā'lacchicni' Capernaum pajtzu na ixquilhtūn huan xcān. Lā' nā huā'mā' ti'ya't
ixmāpācuhuīcan ixti'ya'tca'n Zabulón lā' Neftalí. 14 Huā'mā' pātle'kelh para
natlōkentaxtū a'ntū tzo'kli huan profeta Isaías na ixtachihuīn Dios. Chuntza' tzo'kli:
15 Huan ti'ya't a'nlhā māpācuhuīcan Zabulón lā' a'nlhā māpācuhuīcan Neftalí,
a'ntza' tētaxtu huan tej a'ntū a'n hasta nac mar.
Lā' nā a'ntza' tintacut huan pūxka Jordán nac estado de Galilea a'nlhā tahui'lāna' huan a'ntīn tū' israelitas.
16 Huan tachi'xcuhuī't hua'chilh ixtahui'lāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' chuhua'j
talaktzī'lh huan ka'tla' pūmaksko.
Lā' xlaca'n a'ntī hua'chilh ixtanīmā'na lā' huāk lej cā'skē'k ixtahuanī't.
Lā' chuhua'j talaktzī'lh a'nchī lej xkaka.
Chuntza' tzo'kli Isaías.
17 Lā' tuncan Jesús tzuculh a'cta'sana'ntā'kchoko lā' hualh:
—Calīlakaputza'tit ixpālacata huan talaclē'i' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n porque tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't.

Jesús cāmāta'sīlh kalhatā'ti' squī'tī'ni'nī'n
Mr. 1.16-20; Lc. 5.1-11

18 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān a'ntū huanican
Lago de Galilea, cālaktzī'lh kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī lītā'timīn ixtahuanī't.
Kalhatin Simón ixuanican lā' ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. Huan ā'kalhatin
Andrés ixuanican. Xlaca'n squī'tī'ni'nī'n ixtahuanī't lā' ixtamojōmā'na
ixpūxuākna'ca'n nac xcān. 19 Tuncan Jesús cāhuanilh:

—Caquilāstālani'uj lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī nacālīmākalhlaka'ī'nī'yā'tit
tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.

20 Chu tuncan tamakxtekli ixpūxuākna'ca'n lā' tatā'a'lh Jesús.

21 Lā' a'xni'ca' a'lh ā'lacatin, cālaktzī'lh ā'kalhatu' huampala lītā'timīn. Xlaca'n
ixo'kxa'n Zebedeo ixtahuanī't lā' ixtacuīni' kalhatin Jacobo lā' ā'kalhatin
Juan. Ixtatā'hui'lāna' ixtāta'ca'n huan nac barco lā' ixtalacachī'mā'na
ixpūxuākna'ca'n. Lā' Jesús cāmāta'sīlh. 22 Lā' chu līmaktin xlaca'n tatacutli
huan nac barco lā' ta'a'kxtekui'līlh ixtāta'ca'n lā' ta'a'lh tastālani'lh Jesús.

Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't
Lc. 6.17-19

23 Lā' Jesús ixtlā'huantēlha chu xalhā nac estado de Galilea lā'
ixcāmāsu'ni'mā' tachi'xcuhuī't na ixlītokpānca'n israelitas nac lakatunu'
cā'lacchicni'. Ixcāmāsu'ni'mā' a'nchī nala a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā'
ixcāmātzeyīmā' ixlīhuākca'n huan tāpālhūhua' ta'jatat a'ntū ixcāpasanī't
tachi'xcuhuī't. 24 Chuxalhā nac huan ti'ya't a'nlhā huanican Siria
cāmāca'tzīnīca ixpālacata Jesús. Lā' cālīmini'ca ixlīhuākca'n huan ī'tzaca'nī'n.
Cālīmini'ca a'ntī ixtapātīmā'na chuxatūya ta'jatat lā' chuxatūya taca'tzāt.
Lā' cālīmini'ca a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n lā' huan a'ntī ixtaxtacnānī
lā' huan a'ntī ixtalū'ntū'lanī't. Lā' Jesús cāmātzeyīkō'lh. 25 Lā' līlhūhua'
xalanī'n nac estado de Galilea tastālani'lh lā' nā xalanī'n nac huan cā'lacchicni'
Decápolis lā' Jerusalén. Lā' nā tastālani'lh xalanī'n nac estado de Judea lā'
xalanī'n nac huan ti'ya't tintacut huan pūxka Jordán.

5

Jesús a'cta'sana'lh huan nac ti'na'j kēstīn

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh a'nchī tamilh lhūhua' tachi'xcuhuī't, xla'
tā'cxtulh huan nac ti'na'j kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tuncan
talītamacxti'li'lh. 2 Lā' Jesús tzuculh cāmāsu'ni'.

Huan a'ntī stu'ncua' tapāxuhua
Lc. 6.20-23

Lā' chuntza' Jesús cāhuanilh:

3 —Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n palh u'cxca'tzīyā'tit que
tū' tzey hui'xina'n lā' lej tzey a'nchī Dios cālakalhu'manāni' a'yuj tū' tzey
hui'xina'n. Nalīpāxuhua'yā'tit porque Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.

4 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n palh lakaputza'yā'tit
ixpālacata huan mintalaclē'i'ca'n o ixpālacata chuxatū catūhuā porque Dios
nacāmāko'xamāka'tlī'yāni'.

5 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntīn tū' līka'tla'jca'tzīyā'tit
nīn tuntū' porque ixlīhuāk huan ti'ya't milaca'n nahuan.

6 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī lej lacuan lacu'tunā'tit
na ixlacapūn Dios hua'chi huan a'ntī tzi'ncsa putza ixtahua'. Dios
nacāmaktāyayāni' lā' chuntza' lej lacuan nala'yā'tit.

7 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī cālakalhu'manā'tit
ā'makapitzīn porque nā Dios nacālakalhu'manāni'.
8 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī xmān lakatin
mintapāstacna'ca'n lā' ū'tza' a'nchī nalīmakapāxuhua'yā'tit Dios.
Nalīpāxuhua'yā'tit porque nac a'kapūn nalaktzī'nā'tit Dios calacan.
9 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'ntī cāmāko'xamixī'yā'tit
tachi'xcuhuī't a'ntīn talā'a'kchā'ni'. Nalīpāxuhua'yā'tit porque
nacātamā'pācuhuī'yāni' ixcamana' Dios.
10 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'yuj pātīni'mpā'na'ntit
xmān porque tlahua'pā'na'ntit ixtapuhuān Dios. Nalīpāxuhua'yā'tit porque
Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.
11 'Ka'lhī'yā'tit a'ntū nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca' tachi'xcuhuī't
cātalakapalayāni' lā' cātamātakāhuī'yāni' lā' lej cātalē'ksa'nīni'nāni' tāpālhūhua'
a'ntūn tū' stu'ncua'. Capāxuhua'tit a'xni'ca' cātatlahuani'yāni' chuntza' xmān
porque quilāstālani'uj. 12 Lej capāxuhua'tit como nac a'kapūn māquī'canī't
a'ntū mila'ca'n nala lā' ū'tza' lej lhūhua' ixtapalh. Nā chu a'cxtim cāmāpātīnīca
huan ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makāntza'.

Huan matzat lā' huan pūmaksko
Mr. 9.50; Lc. 14.34-35

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para nacāmāsuni'yā'tit
huan tachi'xcuhuī't a'nchī tzey natala. U'tza' hua'chi matzat a'ntū lītlahuacan
quinī't para que tzey nala lā' tū' napu'csan. Palh huan matzat tū'tza' ka'lhī
ixlīsko'ko' tūlatza' catimāsko'kō'palaca. Tū'tza' tzey para nīn tuntū'. Xmān
namaka'ncan lā' nalacchi'ntacan.
14 'Nā hui'xina'n hui'lā'na'ntit nac huā'mā' quilhtamacuj para
nacāmāsca'tīyā'tit tachi'xcuhuī't a'nchī natalīlatā'kchoko. Hui'xina'n hua'chi
pūmaksko a'ntū māxkakē huan nac cā'quilhtamacuj. Lakatin xcānsipej
tālhmā'n huan nac kēstīn tū' catimātzē'kca. 15 Lā' nīn tū' catimāquilhtīca
huan pūmaksko lā' tuncan nalē'kchocan lakatin chā'xta. Más tzey mā'ca'can
tālhmā'n lā' chuntza' tzē nacāmāxkakē ixlīhuākca'n a'ntīn tatanūmā'na huan
nac chic. 16 Chuntza' hui'xina'n xa'nca nalatā'kchokoyā'tit na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't para que xlaca'n natamācā'tanī quinTāta'ca'n nac a'kapūn
ixpālacata huan xatzey a'ntū tlahua'pā'na'ntit.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan ley

17 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' capuhua'ntit palh icminī't na'icmāpānū huan ley a'ntū maxquī'ca
Moisés nīn a'ntūn tatzo'kli huan profetas. Tū' chuntza' ictitlahualh.
Quit iccāmāsu'ni'cu'tunāni' a'nchī natlōkentaxtūyā'tit. 18 Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni' que līhuan tahui'lāna'cus huan a'kapūn lā' huan ti'ya't, tū'
catixapaca nīn macsti'na'j huan ley. Tū' catixapaca nīn tuntū' a'xni'ca'
tūna'j natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū napātle'ke. 19 Chuntza' palh catīhuā
namākēnū macsti'na'j a'ntū māpa'ksī huan ley como puhuan que tū' lej
tasqui'nī, xla' nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' palh
chuxatī a'ntī nacāmāsu'ni' ā'makapitzīn que tzē natamākēnū lakatin ley como
tū' tasqui'nī, nā xla' nala xastancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā'
palh catīhuā na'a'kahuāna'ni' huan ley lā' nā nacāmāsu'ni' ā'makapitzīn a'nchī
xlaca'n nata'a'kahuāna'ni', xla' lej tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksīni'n nac
a'kapūn. 20 Chuntza' iccāhuaniyāni' que maclacasqui'n natlahua'yā'tit a'ntū
stu'ncua' ixtapuhuān Dios. Lā' palh tū' tasu'yu que cā'a'kapalhkā'yā'tit a'nchī

ixlītzey huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan fariseosnu', hui'xina'n tū' catitanū'tit a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tā'kcha
Lc. 12.57-59

21 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī cāhuanica xalanī'n makāntza': “Tū' catima'knī'ni'. Lā' palh catīhuā a'ntī namaknīni'n nalīyāhuacan lā' xla' namāpala con Dios”. 22 Lā' quit iccāhuaniyāni' que palh catīhuā na'a'kchā'ni'
ā'chā'tin, nalīyāhuacan. Lā' xla' namāpala con Dios. Lā' catīhuā a'ntī nalakapala ā'kalhatin nā xla' namāpala con Dios. Lā' catīhuā a'ntī namacapulhca ā'kalhatin lā' nahuani: “Idiota”, xla' tzē nalhcuyucan nac pūpātīn.
23 'Chuntza' a'xni'ca' lī'pimpā't a'ntū na'a'ksajuī'ya' Dios lā' palh napāstaca
a'nchī tlahuani'nī'ta' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin, 24 namakxteka'chi nac
pūmacamāstā'n huan lē'ksajna'. Pū'la napina' namāko'xami'xī'ya' huan ā'kalhatin lā' ā'calīstān nataspi'ta' para na'a'ksajuī'ya' a'ntū ixlī'pimpā't.
25 'Lā' palh catīhuā mālacapū'yāni' lā' lē'ncu'tunāni' nac pūchihuīn, lej tzey palh palaj nalacāxla'yā'tit līhuancus pimpā'na'ntit nac tej. Lā' palh tū' chuntza' natlahua'ya', a'xni'ca' mintu'ca'n nachipinā'tittza', nalē'nāni' na ixlacapūn huan juez. Lā' ū'tza' nacāmacamaxquī'yāni' policía lā' xlaca'n natachī'yāni' lā' natamānūyāni' nac pūlāchī'n. 26 Icuaniyāni' que tū' nataxtuyāchi hasta a'xni'ca' namāpalakō'ya' ixlīhuāk huan tumīn.

Jesús māsu'yulh ixpālacata makpuscātīni'ncan

27 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī ixuancan pū'la: “Tū' catimakpuscātīni'”. 28 Lā' quit iccāhuaniyāni' que chuxatī a'ntī lej nalaktzī'n kalhatin puscāt para napuhuan que natā'lhtatacu'tun, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh ixtā'lhtatanī'ttza' como chuntza' pāstacna'lh.
29 'Palh milakastapun xala' milacacāna'j nalaktzī'n catīhua' lā' ū'tza' nalīmātlahuīyāni' talaclē'i', namaxtuya' lā' namaka'na'. Tū' tzey palh napina' nac pūpātin ixpālacata milakastapun. Más tzey ī'sputni'ni' milakastapun lā' namāpūtaxtūca'na'. 30 Lā' palh mimacacāna'j natlahua talaclē'i', cacā'tē't lā' cama'ka'. Tū' tzey palh napina' nac pūpātīn ixpālacata mimacan. Más tzey ī'sputni'ni' mimacan lā' namāpūtaxtūca'na'.

Jesús cāmāsu'ni'lh ixpālacata makxtekcan huan puscāt
Mt. 19.9; Mr. 10.11-12; Lc. 16.18

31 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā pū'la ixuancan: “Catīhuā a'ntī namakxteka ixpuscāt maclacasqui'n naxapa huan nac registro”. 32 Lā' quit iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' naxapacan huan nac registro lā' palh huan puscāt tū' ka'lhī ixtatā'chihuīn, ū'tza' tū' tzey. Chuntza' mātlahuī makchi'xcunu'n huan puscāt a'xni'ca' natapūchahuapala. Lā' huan chi'xcu' a'ntī natā'tapūchahua huanmā' puscāt, xla' namakpuscātīni'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī tahuan que lej stu'ncua' a'ntūn tahuan

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī ixcāhuanican xalanī'n makāntza': “A'xni'ca' lej stu'ncua' hua'na' para nalacāxtlahua'ya' huan catūhuā, Dios laktzī'mā'ni' lā' tasqui'nī natlōkentaxtūya'”. 34 Pero quit iccāhuaniyāni' que tū' catihua'ntit: “Por Dios”, ixpālacata ā'catūhuā. Makapitzīn tahuan: “Por los cielos”, a'xni'ca' talacāxtlahua catūhuā. Chuntza' tū' tzey como huan a'kapūn, ū'tza' a'nlhā

Dios huī'. 35 Lā' ā'makapitzīn tahuan: "Por la tierra". Chuntza' tū' tzey
como huan ti'ya't hua'chilh a'nlhā Dios cāmājaxī ixtojon. Lā' ā'makapitzīn
huampala tahuan: "Por Jerusalén". Chuntza' tū' tzey como Jerusalén ū'tza'
ixā'lacchicni' huan Rey más xaka'tla'. 36 Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan:
"Por mi cabeza". Chuntza' tū' tzey como xmān Dios ca'tzi lhānīn napu'n
ixmūsasatca'n. 37 Stu'ncua' calalh a'xni'ca' nahua'nā'tit "u'huē" o "tū'". Lā'
chuntza' tū' maclacasqui'n nahua'nā'tit ā'catūhuā huampala. Huan tamā'na
ā'makapitzīn tachihuīn nacāquilhtaxtuyāni' ixpālacata huan ko'ti'ti'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn tapalāna'ni'
Lc. 6.29-30

38 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntittza' a'nchī pū'la ixuancan: "Palh
namātakāhuī'ya' ixlakastapun ā'chā'tin, nalīmāpala'ya' milakastapun. Lā'
nalīmāpala'ya' mintatzan ixtatzan ā'kalhatin a'ntū māyujū'ni'". 39 Lā' quit
iccāhuaniyāni': Tū' catitapalāna'ni'lh huan a'ntīn tlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū'
tzey. Palh catīhuā ixlacala'sni' mimpāxtūcāna'j, natamakxteka' nalacala'sāni'
mimpāxtūxuc. 40 Lā' palh catīhuā ixmālacapū'ni' lā' namaklhtīcu'tunāni'
mincamisa, nā natamakxteka' nalē'n mintakēnu'. 41 Lā' palh catīhuā
ixsāmācu'quī'ni' ixmaleta lakatin kilómetro, nacu'ca'pala'ya' ā'lakatin
kilómetro. 42 A'xni'ca' catīhuā nasqui'ni'yāni' catūhuā, namaxquī'ya' lā'
tū' catikē'pini' catīhuā a'ntī maksācua'cu'tunāni'.

Jesús māsu'yulh a'nchī napāxquī'can huan tā'ca'tza
Lc. 6.27-28, 32-36

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā kaxpatnī'ta'ntittza' a'nchī pū'la ixuancan: "Nacāpāxquī'ya'
mi'amigos pero tū' maclacasqui'n nacāpāxquī'ya' mintā'ca'tza". 44 Lā'
quit iccāhuaniyāni': Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nasqui'ni'yā'tit Dios
que cacāsicua'lanālīlh xlaca'n a'ntī cātamacapūlhcayāni'. Cacāmaktāya'tit
xlaca'n a'ntīn tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā' catā'chihuīna'tit Dios ixpālacataca'n
xlaca'n a'ntī cātalakapalayāni' lā' cātamāpātīnīyāni'. 45 Chuntza' tasu'yu que
hui'xina'n ixcamana' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn. Dios māchi'chinīni'n
huan chi'chini'. Lā' chu a'cxtim talaktzī'n huan chi'chini' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't, a'yuj tzey lā' a'yuj tū' tzey xlaca'n. Lā' Dios macamin
xcān para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'yuj ta'a'kahuāna'ni' lā' a'yuj
tū' ta'a'kahuāna'ni'. 46 Lā' palh xmān nacāpāxquī'yā'tit xlaca'n a'ntī
cātapāxquī'yāni', ¿tichū cuenta natlahua huā'mā'? Chuntza' tatlahua
chuxatīyā ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzey hua'chi huan mātā'jīni'nī'n impuesto.
47 Lā' palh xmān nacāmālakacuhuīnī'yā'tit mintā'macchicca'n, ¿chu ka'tla'
catūhuā tlahua'nī'ta'ntit? Xlaca'n a'ntīn tū' tastālani' ixtej Dios nā chuntza'
tatlahua. 48 Lā' chuntza' hui'xina'n cala'tit xalacuan chu a'cxtim hua'chi
quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

6

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan xatzey a'ntūn tlahuacan

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey o namaktāya'yā'tit ā'kalhatin para
natlōkentaxtūyā'tit ixtapuhuān Dios, tzē'k natlahua'yā'tit. Tū' catitlahua'tit
cā'lacapūlhūhua' para nacātalaktzī'nāni'. Palh cā'lacapūlhūhua' natlahua'yā'tit,
quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn tū' caticāmaxquī'ni' nīn tuntū'. 2 Chuntza'
a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntīn tamaclacasqui'n, tū' caticāhua'ni'tit

ā'makapitzīn a'ntūn tlahua'pā'na'ntit. Xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixla-
canca'n tatlahua a'ntūn tzey nac cā'tejen lā' na ixlītokpānca'n israelitas.
Chuntza' tatlahua para que tachi'xcuhuī't nacāmāka'tlī'. Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni que a'xni'ca' cālaktzī'ncan, ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū
natamaklhtīni'n.
3 Lā' hui'xina'n, a'xni'ca' nacāmaktāya'yā'tit huan a'ntīn
tamaclacasqui'n, tū' catimakxtektit nīn tintī' naca'tzī a'nchī cāmaktāya'yā'tit.
4 Más tzey tzē'k nacāmaktāya'yā'tit. Lā' quinTāta'ca'n nalaktzī'n a'ntūn tzē'k
tlahua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī kalhtō'ka'can
Lc. 11.2-4

5 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' makatunu' nakalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, tū' catitla'hua'tit chu a'nchīn
tatlahua xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n tatāya na
ixlītokpānca'n israelitas lā' nac cā'tejen a'nlhā nacālaktzī'ncan a'xni'ca'
takalhtō'ka'mā'na. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' cālaktzī'ncan,
ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū natamaklhtīni'n.
6 Pero a'xni'ca' hui'xina'n
nakalhtō'ka'yā'tit, catanū'tit na minchicca'n lā' camālacchō'tit lā' mē'cstuca'n
nakalhtō'ka'yā'tit lā' natā'chihuīna'nā'tit quinTāta'ca'n a'ntīn tū' laktzī'ncan.
Lā' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn nalaktzī'n a'ntūn tzē'k natlahua'yā'tit lā'
xla' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n.
7 'Lā' capāstactit a'xni'ca' natlahua'yā'tit mi'oracionca'n, lā' tū' maklhūhua'
nahua'nā'tit a'ntū hua'nī'ta'ntittza'. Chuntza' tatlahua huan tamā'na a'ntīn tū'
talakapasa Dios. Tapuhuan palh Dios nacākaxmata ixpālacata huan lhūhua'
tachihuīn.
8 Tū' catila'tit hua'chi xlaca'n. QuinTāta'ca'n nac a'kapūn ca'tzītza'
a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit a'xni'ca' tūna'j squi'ni'yā'tit.
9 Chuntza'
natā'chihuīna'nā'tit Dios:
QuinTāta'ca'n a'ntī hui'lachi' nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.
10 Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksī'kō'ya' huan tachi'xcuhuī't.
Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.
11 Caquilāmaxquī'uj chuhua'j quilīhua'tca'n a'ntū icmaclacasqui'nāuj.
12 Caquilāmāsputūnu'ni'uj a'ntū iccālaclē'ni'yāni' como iccāmāsputūnu'ni'yāuj huan tamā'na' a'ntī quincātalaclē'ni'yāni'.
13 Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' talaclē'i'.
Xmān hui'x xaMāpa'ksīni' lā' mila' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn lā' ixlīhuākca'n natamācā'tanīyāni' para pō'ktu.
Amén.
14 'Palh hui'xina'n nacāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn a'ntī
cātatlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, nā quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn
nā nacāmāsputūnu'ni'yāni' a'ntūn tlahuanī'ta'ntit a'ntūn tū' tzey.
15 Lā' palh hui'xina'n tū' nacāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn, lā' tū'
caticāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'ca'n quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī latā'kchokocan a'xni'ca' tū' huā'yancan

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' tū' nahuā'ya'nā'tit tintacuj para natā'chihuīna'nā'tit Dios,
tū' catila'tit hua'chi xlaca'n a'ntīn tatlahua lakatu' ixlacanca'n. Xlaca'n
ta'a'cpūtō'ca' lhca'ca'n lā' tū' talakacha'ka'n para que nacālaktzī'ncan lā'
naca'tzīcan palh tū' tahuā'yan. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que xlaca'n
taka'lhītza' ixtatlajca'n a'xni'ca' tasu'yu que tū' tahuā'yalh.
17 Hui'xina'n
tū' catitla'hua'tit chuntza'. A'xni'ca' tū' huā'ya'nā'tit tintacuj para

natā'chihuīna'nā'tit Dios, calakacha'ka'ntit lā' xa'nca caxqui'ttit miya'jca'n
18 lā' chuntza tū' catica'tzīca palh tū' huā'ya'nā'tit. Xmān quinTāta'ca'n
xala' nac a'kapūn naca'tzī a'ntūn tzē'k tla'hua'yā'tit lā' xla' nacāmaxquī'yāni'
mintatlajca'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū quilaca'n nala nac a'kapūn
Lc. 12.33-34

19 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilacasqui'ntit lhūhua' tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac huā'mā' quil-
htamacuj. Huan tzī'ya' lā' huan xumpepe tzē natamālakuanī a'ntū xala'
nac quilhtamacuj. Lā' tzē naka'lhancan mintumīnca'n. 20 Más tzey cala-
casqui'ntit a'ntū nala milaca'n nac a'kapūn. A'ntza' huan tzī'ya' lā' huan
xumpepe tūlalh catitamāsputūlh lā' tūlalh catitatanūlh ka'lhāna'nī'n. 21 Lā'
pō'ktu pāstaclacapinā'tit a'nlhā huī' huan a'ntū lej tasqui'nīni'yāni'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntū hua'chi ixpūmaksko quimacni'ca'n
Lc. 11.34-36

22 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Milakastapunca'n hua'chi lakatin ixpūmaksko mimacni'ca'n. Palh tū'
tampi'lhīni'nā'tit lā' palh laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn,
ū'tza' hua'chilh tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na mi-
macni'ca'n. 23 Lā' palh xmān laktzī'nā'tit a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n
mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit. U'tza' hua'chilh tū' tzey mi-
lakastapunca'n lā' hua'chilh huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n. Palh tū' tzey
ixpūmaksko mimacni'ca'n, ā'chulā' cā'pucsua' nala. Lā' a'nlhā cā'pucsua' tū'
ca'tzīcan lhā a'ncan.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan kalhatu' patrón
Lc. 16.13

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' tzē natā'scuja kalhatu' ixpatrón como nalaca'ī' kalhatin lā' tū' catilaca'ī'lh ā'kalhatin. Lā' na'a'kahuāna'ni' kalhatin lā' nalakmaka'n ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'xina'n tūla nalīpāhua'nā'tit Dios palh nalīpāhua'nā'tit huan mintumīnca'n.

Jesús māsu'yulh a'nchī Dios cāmaktaka'lha ixcamana'
Lc. 12.22-31

25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—U'tza' iccālīhuaniyāni' chuhua'j: Tū' ticāpāta'layāni' ixpālacata huan
līhua't a'ntū maclacasqui'nā'tit para nalatahui'layā'tit. Lā' tū' tilē'capinā'tit
ixpālacata huan lu'xu' a'ntū maclacasqui'n mimacni'ca'n. Dios cāmaxquī'ni'
minquilhtamacujca'n lā' mimacni'ca'n a'ntū napūscujā'tit. Lā' ū'tza'
nacālīmaxquī'yāni' chuxatū a'ntū namaclacasqui'nā'tit. 26 Cuenta catlahua'tit
huan spūnnu' a'ntūn takosnū'n. Xlaca'n tū' tacha'n nīn tuntū', nīn
tamakalana'n lā' tū' taka'lhī ixpūcuxi'ca'n. Lā' quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn
cāmāhuī'. Lā' hui'xina'n līhua'ca' mintapalhca'n que huan spūnnu'. 27 Lā'
¿tichū na milaclhpu'nanca'n tzē natahui'la más makān xmān porque lej
nalē'ca'a'n?
28 'Lā' ¿a'chī' cāpāta'layā'ni' ixpālacata a'ntū nalhakā'yā'tit? Camaksca'ttit
huan xa'nat a'nchīn talīstaca nac cā'tacuxtu. Tū' tascuja lā' tū' tatza'pa'
ixlu'xu'ca'n. 29 Lej tzēhuanī't tastaca a'yuj tuntū' tatlahua. Lā' iccāhuaniyāni'
que huan rey Salomón tūlalh cāmālacastucli ixlītzēhuanī't huan xa'nat. Lā'
xla' lej rico ixuanī't. 30 A'nan chi'tin nac cā'tacuxtu a'ntūn tzēhuanī't pero
lakalī tū'xama'n nacā'ī'can lā' nacālhcuyucan. Lā' como Dios cāmaktaka'lha lā'

cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan, ā'chulā' nacāmaktaka'lhāni'
hui'xina'n. Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā'? 31 Chuntza' tū' tilē'capinā'tit
lā' tū' catihuantit: "¿Tuchū nahua'yāuj? Lā' ¿tuchū nalīko'tnūnāuj? Lā' ¿chichū
na'iclīlhakā'nanāuj?" 32 Huan a'ntī xalanī'n huā'mā' cā'quilhtamacuj pō'ktu
chuntza' tahuan lā' pō'ktu chuntza' tapuhuan. Pero hui'xina'n ka'lhī'yā'tit
kalhatin minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla' xa'nca ca'tzī a'ntū macla-
casqui'nā'tit lakalīyān. 33 Xapū'la nalē'capinā'tit a'nchī namakxtekā'tit Dios
nacāmāpa'ksīkō'yāni' lā' nalē'capinā'tit a'nchī nalīmakapāxuhua'yā'tit Dios. Xla'
nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. 34 Lakatunu' chi'chini'
naka'lhī'yā'tit a'ntū nacāpāta'layāni'. Chuntza' tū' catitamakchuyī'tit chuhua'j
a'ntū nacāpātle'keni'yāni' lakalī como chuntza' tūla xa'nca cuenta tlahua'yā'tit
huā'mā' chi'chini'. Lā' ixlīlakalī nacāpāta'lapalayāni'.

7

Jesús māsu'yulh que tū'tzey palh cā'a'ksa'ncan ā'makapitzīn
Lc. 6.37-38, 41-42

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzīn lā' Dios tū' nacājuzgarlīyāni'. 2 Chu a'nchī
hui'xina'n cā'a'ksa'nā'tit ā'makapitzīn, chu a'cxtim Dios nacājuzgarlīyāni'. Palh
hui'xina'n nalāmāsputūnu'ni'yā'tit, nā Dios nacāmāsputūnu'ni'yāni'. 3 ¿Chichū
tzē nalaktzī'na' huan ti'na'j pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin palh tanūma'
hua'chi kentin qui'hui' na milakastapun? 4 Palh tū' pū'la maxtuya'
huan qui'hui' na milakastapun, tūlalh catima'xtuni' huan pa'lhma' na
ixlakastapun mintā'tin. 5 ¡Tlahua'pā't lakatu' milacan! Palh hui'x tlahua'ya'
a'ntūn tū' tzey, tūlalh catimaktāya' ā'kalhatin a'ntīn tlahua a'ntūn tū' tzey.
Maclacasqui'n cuenta natlahua'ya' pū'la a'nchī latā'kchokoya' hui'x lā'
chuntza' tzē namaktāya'ya' ā'kalhatin para que xa'nca nalatā'kchoko.
6 'A'nan tachi'xcuhuī't a'ntī ixlaktaca'n lej ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Lā'
palh xlaca'n tū' tlakaj takaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios, tū' caticāmāsu'ni'tit.
Xmān nata'a'kchā'n lā' nacātatucscu'tunāni' hua'chi chichi' a'ntū lej xcana'n.
Santo ixtachihuīn Dios. Lā' palh tachi'xcuhuī't tū' takaxmatcu'tun, tū'
caticāmāsu'ni'tit xlaca'n. Tū' catita'a'cnīni'ni'lh ixtachihuīn Dios. Xlaca'n
hua'chi lakatin pa'xni' a'ntū nalacchi'nta a'ntū lej tapala.

Jesús māsu'yulh a'nchī nalīsqui'ni'yāuj Dios
Lc. 11.9-13; 6.31

7 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxquī'yāni'. Caputzatit a'ntū Dios
cāmaxquī'cu'tunāni' lā' nakaksā'tit. Cakē'kō'lhtit huan mākalhcha lā' chuntza'
nacātamālaquī'ni'yāni'. 8 Huan a'ntī nasqui'ni' Dios, ū'tza' namaklhtīni'n
lā' huan a'ntī putza a'ntū Dios namaxquī', xla' nakaksa. Lā' huan a'ntī
nakē'kō'lha huan mākalhcha, Dios namālaquī'ni'.
9 'Hui'xina'n ka'lhī'yā'tit mincamana'ca'n. Lā' palh kalhatin mincaman
nasqui'ni'yāni' pāntzi, ¿chu namaxquī'ya' lakatin chihuix? 10 Lā' palh
nasqui'ni'yāni' squī'ti', ¿chu namaxquī'ya' lūhua'? 11 Hui'xina'n chi'xcuhuī'n
lā' milaktaca'n tū' tzey. Lā' a'yuj tū' tzey hui'xina'n, pero ca'tzīyā'tit a'ntūn
tzey para mincamana'ca'n lā' nacāmaxquī'yā'tit. QuinTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn lej tzey, lā' chuntza' ā'chulā' nacāmaxquī' a'ntū xatzey huan a'ntīn
tasqui'ni'.
12 'Chuntza' cacātlahua'ni'tit ā'makapitzīn chu a'cxtim hua'chi lacasqui'nā'tit
xlaca'n nacātatlahuani'yāni'. U'tza' huā'mā' a'ntū huanicu'tun huan ixley

Moisés lā' ū'tza' ixlīmāsca'tīnca'n huan profetasna' chu a'nchīn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan xapītzina'j mākalhcha
Lc. 13.24

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'nan lakatu' mākalhcha lā' kantu' tej. Natanū'yā'tit nac xapītzina'j mākalhcha a'nlhā mā' huan pītzina'j tej. Lā' pēka'tla' mā' huan tej a'ntū a'n nac pūpātīn lā' pēka'tla' xamākalhcha. Lā' līlhūhua' a'ntī natatanūyācha'. 14 Huan
pītzina'j tej a'n nac a'kapūn a'nlhā natahui'layāuj para pō'ktu. Lā' jicslīhua' a'ncan. Nā pītzina'j xamākalhcha. Lā' tū' a'nan lhūhua' a'ntī natatanūyācha'.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī līlakapascan huan qui'hui' palh tzey o palh tū' tzey
Lc. 6.43-44

15 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Catamaktaka'lhtit de a'ntīn tahuan palh ixa'cta'sana'nī'n Dios lā' xmān ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n hua'chi lobo a'ntū lej taputzamā'na ixlīhua'tca'n
lā' talhakā'nanī't hua'chi borregos. 16 Tzē nacālakapasā'tit ixpālacata a'nchī
natalatā'kchoko. Tū' cāpu'xcan uvas nac lhtucū'n lā' nīn tū' cāpu'xcan higos
nac huan lhtucū' qui'hui'. 17 Chuntza' huan xatzey qui'hui' namāstā' xatzey
ixtō'ca't lā' tzēhuanī't. Lā' tū' tzey ixtō'ca't huan qui'hui' a'ntūn tū' tzey.
18 Huan xatzey qui'hui' tū' catimāstā'lh ixtō'ca't a'ntūn tū' tzey. Lā' nīn
huan tū' tzey qui'hui' tūla namāstā' xatzey ixtō'ca't. 19 Palh huan qui'hui' tū'
namāstā' xatzey ixtō'ca't, nacā'can lā' nalhcuyucan. 20 Chuntza' hui'xina'n
nacālīlakapasā'tit huan a'cta'sana'nī'n a'ntīn ta'a'kxokonu'n como xlaca'n tū' xa'nca talatā'kchoko.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntī natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīni'n
Lc. 13.25-27

21 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lhūhua' a'nan a'ntī naquintamāpācuhuī: "QuiMāpa'ksīni'". U'tza' tū' huanicu'tun que natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Xmān tzē natatanūyācha' xlaca'n a'ntīn tatlahua ixtapuhuān quinTāta'ca'n xala' nac
a'kapūn. 22 A'xni'ca' namin ā'xmān chi'chini', līlhūhua' naquintahuani:
"QuiMāpa'ksīni'ca'n, quina'n icmāsu'yūj ixtachihuīn Dios ixpālacata milīmāpa'ksīn. Lā' milīmāpa'ksīn iccālīmāxtūj huan tlajana'nī'n. Lā' nā lhūhua' lē'cnīn iccālītlahuáuj milīmāpa'ksīn", natahuan. 23 Lā' tuncan na'iccāhuani': "Tū' iccālakapasāni'. Catapānū'tit. Hui'xina'n tlahua'tit a'ntūn tū' tzey".

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' lā' a'ntīn tū'
Lc. 6.47-49; Mr. 1.22

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuntza' huan a'ntī quinkaxmata lā' xla' a'kahuāna'ni' a'ntū icmāsu'yu, xla' xa'nca tlā'huan na ixtej Dios lā' natāyani' a'yuj napātīni'n. Nala hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī pūlhmā'n yāhualh xatantūn ixchic. 25 Lā' a'yuj milh
lhūhua' xcān lā' huan palha' ū'ni' sno'kli huan chic, pero tāyani'lh lā' tū' a'kā'lh.
26 Pero huan a'ntī quinkaxmata lā' xla' tū' a'kahuāna'ni' a'ntū icmāsu'yu, xla'
tūlalh catitāyani'lh. Nala hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntīn tonto ixuanī't lā' tū'
pūlhmā'n yāhualh xatantūn. 27 A'xni'ca' lej lalh xcān lā' milh palha' ū'ni' a'ntū sno'kli huan chic, tū' tāyani'lh. Mākā'nīlh lā' laclakō'lh.

28 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā' tamā'na, huan tachi'xcuhuī't lej talē'cnīlh ixpālacata huan līmāsca'tīn. 29 Xla' cāmāsu'ni'lh hua'chi a'ntī ka'lhī

līmāpa'ksīn, lā' tū' hua'chi huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Xlaca'n xmān tamāsu'yu a'ntūn tamaksca'tli.

8

Jesús mātzeyīlh huan a'ntī ixka'lhī lepra
Mr. 1.40-45; Lc. 5.12-16

1 Lā' a'xni'ca' Jesús lacyujli huan nac kēstīn, lhūhua' tachi'xcuhuī't
tastālani'lh. 2 Lā' laktapajtzūlh kalhatin ī'tza'ca'. Ixka'lhī huan ta'jatat a'ntū
huanican lepra lā' ū'tza' a'ntū māmasī quinquinītca'n. Huan ī'tza'ca' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.

3 Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:

—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.

Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca'. Tzeytza'
ixuanī't. 4 Lā' Jesús huanilh:

—Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tintī'. Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni' para nalaktzī'n palh tzeyanī'ta'tza'. Lā' na'a'ksa'juī'ni'na' chu a'nchī māpa'ksīni'lh Moisés. Chuntza' nataca'tzī tachi'xcuhuī't que tzeyanī'ta'tza'.

Jesús mātzeyīlh ixtasācua' huan capitán romano
Lc. 7.1-10

5 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac cā'lacchicni' Capernaum, laktapajtzūlh kalhatin ixcapitanca'n de huan tropasna' romanos. Squi'ni'lh que
camaktāyalh 6 lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', lej ī'tzaca'n quintasācua' lā' mā' na quinchic. Lhtuculu' lā' lej pātīni'mā'.

7 Jesús huanilh:

—Na'ica'n na'icmātzeyī.

8 Lā' huan capitán kalhtīlh:

—Māpa'ksīni', hui'x lej ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn lā' tū' minī'ni' natanū'ya' nac
quinchic. Xmān namāpa'ksī'ya' lā' natzeyan quintasācua'. 9 Māni' quit nā
quintamāpa'ksī huan xalaka'tla' lā' nā quit iccāmāpa'ksī huan quintropasna'. A'xni'ca' na'icuani kalhatin tropa que ca'a'lh, xla' na'a'n. Lā' a'xni'ca' na'icuani ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā' a'xni'ca' na'icuani quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū icuanilh.

10 Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lē'cnīlh. Lā' cāhuanilh huan
a'ntī ixtastālani'tēlha:

—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' iclakapasa nīn tintī' israelita a'ntī
quinkalhlaka'ī' hua'chi huā'mā' chi'xcu'. 11 Nā iccāhuaniyāni' que natamin
lhūhua' xalanī'n ixtankēn lā' nā lhūhua' xalanī'n na ixlītā'cnun. Lā' xlaca'n,
a'yuj tū' israelitas, xlaca'n nacātā'huā'yan Abraham lā' Isaac lā' Jacob a'nlhā
Dios māpa'ksīni'n. 12 Lā' ā'makapitzīn a'yuj israelitas, xlaca'n nacāmacā'ncan
kēpūn a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' natacalhuan lā' natalaxca ixtatzanca'n.

13 Lā' tuncan Jesús huanilh huan capitán:

—Capit na minchic. Chu a'nchī kalhlaka'ī'nī'ta', chuntza' natlahuani'ca'na'.

Lā' huanmā' ka'tlā'tus mātzeyīlh huan tasācua'.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Pedro
Mr. 1.29-31; Lc. 4.38-39

14 Lā' Jesús a'lh na ixchic Pedro lā' a'ntza' laktzī'lh ixpuhuiti'. Ixchi'chīxni'n
lā' ixmā'. 15 Jesús xa'malh na ixmacan lā' tapānūni'lh huan tachi'chīxni'.
Tā'kaquī'lh huan puscāt lā' tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mr. 1.32-34; Lc. 4.40-41

16 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', cālīmini'ca Jesús lhūhua' a'ntī ixtaka'lhī
huan tlajana'nī'n. Lā' xla' xmān māpa'ksīlh lā' chuntza' cāmāxtulh huan
tlajana'nī'n. Lā' nā cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n. 17 U'tza' huā'mā' pātle'kelh
para natlōkentaxtū chu a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca' hualh
huā'mā': "Xla' māpānūlh a'nchī ī'tza'cā'hua' ixuanī'ta'uj quina'n lā' nā a'nchī
ī'xlejua'nanāuj lā' quincāmaklhtīni' quinta'jatatca'n".

Ixpālacata huan a'ntīn titastālani'cu'tulh Jesús
Lc. 9.57-62

18 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh huan lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntī ix-
talītamacxti'li'mā'na, māpa'ksīlh que calē'nca tintacut huan ka'tla' xcān huan
nac barco. 19 Lā' kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley laktapajtzūlh Jesús lā'
huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', ictā'a'ncu'tunāni' chuxalhā napina'.

20 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n; pero quit tū' icka'lhī quinchic a'nlhā na'iclhtata.

21 Lā' ā'kalhatin a'ntī ī'sca'txtunu' ixuanī't, xla' huanilh:

—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictachoko nac quinchic hasta a'xni'ca' namā'cnūcan quintāta'.

22 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Caquistāla'ni'. Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tzē natamā'cnū huan nīn.

Jesús māca'cslīlh huan palha' ū'ni'
Mr. 4.35-41; Lc. 8.22-25

23 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' tatā'tojōlh ī'sca'txtunu'nī'n.
24 Lā' līhuan ixtatacutmā'na, tzuculh lakatin palha' ū'ni' lā' ixlītatzumamā'tza'
de xcān huan barco. Lā' Jesús ī'lhtatamā'. 25 Lā' tuncan ta'a'lh tamālakahuānī
lā' tahuanilh:

—¡Māpa'ksīni', caquilāmāpūtaxtūj! ¡Tā'cnūmā'nauj!

26 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Lā' ¿a'chī' lej jicua'nā'tit? ¡Tū' xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit!

Tuncan tā'kaquī'lh lā' cālacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān. Lā'
chuntza' ca'cslalh. 27 Lā' huan chi'xcuhuī'n talē'cnīlh lā' tahualh:

—¿Tichūyā chi'xcu' xla'? ¡Hasta tzē cāmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān lā' nata'a'kahuāna'ni'!

Kalhatu' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Gadara a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n
Mr. 5.1-20; Lc. 8.26-39

28 Tintacut huan xcān ixuī' lakatin ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. Lā'
a'xni'ca' Jesús chā'lh a'ntza', tatapajtzūlh kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī ix-
tahui'lāna'ncha' nac lhu'cu'. Ixtu'ca'n ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n lā' ix-
tachuyā lā' ixtaca'tzanca'tzī. Nīn tintī' ixtatētaxtucu'tun a'ntza' ixpālacataca'n
huan tamā'na kalhatu'. 29 Lā' tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—Icca'tzīyāuj palh hui'x ixO'kxa' Dios, pero quina'n tūna'j ictimāpalanauj con Dios. ¿Chā ta't para naquilāmāpātīnīyāuj a'xni'ca' tūna'j min huan chi'chini' a'ntū lhcācanī't?

30 Lā' tū' lej makat de a'ntza' ixtahuā'yamā'na lhūhua' pa'xni'. 31 Lā' huan
tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús:

—Palh naquilāmāxtuyāuj na ixchakānca'n huan chi'xcuhuī'n, caquilāmakxtekui na'ictanūyāuj na ixchakānca'n huan tamā'na pa'xni'.

32 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Capitittza'.
Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcuhuī'n lā' tatanūlh huan
na ixchakānca'n huan lhūhua' pa'xni'. Lā' chu tuncan huan lhūhua' pa'xni'
tatu'jnun ta'a'lh nac cā'pūtatonkopūn lā' tatojōcha' nac xcān lā' a'ntza' tajic-
sua'kō'lh.
33 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na huan lhūhua' pa'xni',
xlaca'n tajicua'lh lā' tatu'jnulh huan nac cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh,
tahuankō'lh ixlīhuāk a'ntū cāpātle'keni'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtaka'lhī
huan tlajana'nī'n. 34 Lā' tuncan ixlīhuākca'n xalanī'n huanmā' cā'lacchicni'
talaka'lh Jesús a'nlhā ixuī'. Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'ntza', lej tasqui'ni'lh Jesús
que ca'a'lh de na ixti'ya'tca'n.

9

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't
Mr. 2.1-12; Lc. 5.17-26

1 Lā' tuncan Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh tintacut lā' chā'lh nac
Capernaum a'nlhā ixā'lacchicni'. 2 Lā' līmini'cancha' kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixlū'ntū'lanī't lā' a'ntī ixmā' na ixlaklaj. Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchīn
takalhlaka'ī'lh que ixka'lhlī līmāpa'ksīn, xla' huanilh huan ī'tza'ca':
—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Quit icmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'.
3 Lā' tuncan makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tapuhualh: "¿A'chī' chi-
huīna'n chuntza' huā'mā' chi'xcu'? Tā'talacastuccu'tun Dios. Nīn tintī' tzē
naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios". 4 Lā' Jesús, como
ixca'tzī a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:
—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 5 Icuanilhtza'
huan ī'tza'ca': "Iccāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'", pero tū' tasu'yu a'yuj
māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: "Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā'
catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh natzeyan o tū'. 6 Quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī līmāpa'ksīn
nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n
tachi'xcuhuī't.
Lā' tuncan Jesús huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't:
—Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.
7 Lā' tuncan huan chi'xcu' tā'kaquī'lh lā' lē'lh ī'xti'cat lā' a'lh na ix-
chic. 8 Lā' huan tachi'xcuhuī't, a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', tajicua'lh.
Lā' tamāpāxuhuīlh Dios como ixcāmaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn huan
chi'xcuhuī'n.

Jesús māta'sīlh huan Mateo para nastālani'
Mr. 2.13-17; Lc. 5.27-32

9 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', laktzī'lh kalhatin chi'xcu' a'ntī
ixuanican Mateo. Xla' ixuī' a'nlhā ixmātā'jīni'ncan impuestos lā' huanica:
—Caquistāla'ni'.
Lā' tuncan Mateo tāyalh lā' stālani'lh.
10 Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' nac lakatin chic, tachā'lh lhūhua'
mātā'jīni'nī'n impuestos lā' ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n.
Lā' ixlīhuākca'n ixcātā'huā'yamā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n. 11 Lā' a'xni'ca'
makapitzīn fariseosnu' talaktzī'lh huā'mā', xlaca'n takalhasqui'nīlh huan
ī'sca'txtunu'nī'n Jesús:
—Lā' ¿a'chī' mimākalhtō'kē'ni'ca'n cātā'huā'yan huan mātā'jīni'nī'n im-
puestos lā' ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzey?

12 Lā' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' cāhuanilh:
—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n huan doctor,
xmān huan ī'tza'ca'nī'n. 13 Capittit lā' casca'ttit a'ntū huanicu'tun
huā'mā' a'ntūn tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios: "Quit ā'chulā'
iclacasqui'n nacālakalhu'ma'nā'tit ā'makapitzīn. Lā' tū' tanto iclacasqui'n
naquilā'a'ksajuī'yāuj huan animalhna'". Chuntza' tzo'kcanī't. Quit tū' icmilh
iccāputza a'ntīn tapuhuan palh xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza huan
tachi'xcuhuī't a'ntīn taca'tzī palh tū' tzey xlaca'n como iclacasqui'n que
nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'nchī tū' huā'yancan
Mr. 2.18-22; Lc. 5.33-39

14 Lā' ā'calīstān huan a'ntī ixtastālani' Juan huan Mā'kpaxīni', xlaca'n talak-
milh Jesús. Lā' takalhasqui'nīlh:
—Quina'n lā' huan fariseosnu' maklhūhua' ictasca'jayāuj lā' tū' icuā'yanāuj
tintacuj ixpālacata Dios. Lā' ¿a'chī' misca'txtunu'nī'n pō'ktu tahuā'yan?
15 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca?
Līhuan huī' huan squi'nīni', tū' talakaputza. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
nalē'ncan huan squi'nīni' lā' a'xni'ca' natalakaputza lā' tū' catitahuā'yalh
ixamigos—a'xni'ca' Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.
16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' nachu'cu huan xasāsti' lu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'.
Huan xasāsti' lu'xu' natatimī lā' ā'chulā' naxtī'ta huan xamasni'. 17 Lā'
huan xaxcān uva a'ntūn tūna'j xcu'tan nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua'
xako'xka' borrego. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca' naxcu'tan,
tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' catipāxcatlīlalh huan ko'xka' lā' tū'
catitaxtulh huan xaxcān uva —cāhuanilh Jesús. U'tza' huā'mā' līchihuīna'mā'
ixlīmāsca'tīnca'n israelitas lā' ixlīmāsca'tīn Jesús a'ntū xasāsti'.

Ixpālacata huan ixtzu'ma'jāt huan xapuxcu' israelitas lā' nā ixpālacata huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús
Mr. 5.21-43; Lc. 8.40-56

18 Lā' līhuan Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', chā'lh kalhatin xapuxcu' de huan
israelitas. Xla' tatzokostani'lh na ixlacapūn Jesús lā' huanilh:
—Nīlhcus quintzu'ma'jāt. Lā' a'yuj nīlhtza', palh hui'x napina' lā'
naxa'ma'ya', xla' nalakahuanchoko.
19 Lā' Jesús tāyalh lā' tā'a'lh huan chi'xcu'. Nā ī'sca'txtunu'nī'n nā tatā'a'lh.
20 Tuncan milh kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n. Lā' ixka'lhītza' lakacāujtu'
cā'ta ī'sta'ja ixka'lhni'. Tapajtzūlh ixkēn Jesús lā' xa'malh ixtampān ixlu'xu'
21 como puhualh chuntza': "Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu' lā' na'ictzeyan",
puhualh. 22 Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh huan puscāt lā' huanilh:
—Cahui'xcāna'jca'tzi, quincaman. Tzeyanī'ta'tza' como kalhlaka'ī'nī'ta'.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus ixtzeyanī'ttza'.
23 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh na ixchic huan xapuxcu' israelitas, cālaktzī'lh
huan músicos a'ntī natatā'a'n a'xni'ca' namā'cnūcan. Lā' huan tachi'xcuhuī't
lej ixtata'samā'na. 24 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Catapānū'tit de huā'tzā'. Huan tzu'ma'jāt tū' nīnī't. Xmān lhtatamā'.
Lā' xlaca'n talītzī'nli.
25 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh huan tachi'xcuhuī't, xla' tanūlh a'nlhā
ixmā' huan tzu'ma'jāt lā' macachi'palh. Lā' huan tzu'ma'jāt tā'kaquī'lh. 26 Lā'
chuxalhā nac huanmā' ti'ya't a'kahualh a'ntū pātle'keni'lh huan tzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh kalhatu' lakatzī'nī'n

27 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de a'ntza', tatzuculh tastālani' kalhatu'
lakatzī'nī'n. Lā' palha' tahuanilh:
—¡Caquilālakalhu'mauj, hui'x a'ntī ixtā'nat David!
28 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac chic, huan lakatzī'nī'n tatapajtzūlh. Lā'
xla' cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā kalhlaka'ī'yā'tit palh tzē na'iccāmālacahuānīpalayāni'?
Lā' takalhtīlh:
—Chuntza' ickalhlaka'ī'yāuj, Māpa'ksīni'.
29 Lā' tuncan Jesús cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n lā' cāhuanilh:
—Calalh chu a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.
30 Lā' tatzeyalh ixlakastapunca'n lā' talacahuāna'lh. Lā' tuncan Jesús lej
cāmāpa'ksīlh:
—Calī'hui'lī'tit nīn tintī' namāca'tzīnī'yā'tit.
31 Lā' a'yuj chuntza' cāhuanica, a'xni'ca' tataxtulh xlaca'n tatzuculh tahuani
chā'tin chā'tin a'ntū cātlahuani'lh Jesús. Lā' ū'tza' talīca'tzīkō'lh lakachu nac
huā'mā' ti'ya't.

Jesús mātzeyīlh huan kō'ko'

32 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtataxtu huan a'ntī lakatzī'nī'n ixtahuanī't, a'xni'ca'
līmini'ca Jesús kalhatin kō'ko'. Lā' huan kō'ko ixka'lhī huan tlajana'. 33 Lā'
a'xni'ca' Jesús māxtulh huan tlajana', chu tuncan tzuculh chihuīna'n huan
kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' tahualh:
—Tū' maktin tasu'yunī't hua'chi ixtā'chuntza' huā'mā' catūhuā na
quinti'ya'tca'n quina'n israelitas.
34 Lā' huan fariseosnu', xlaca'n ixtahuan:
—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti' a'ntī xapuxcu' tla-
jana'nī'n. U'tza' cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.

Jesús cālakalhu'malh huan tachi'xcuhuī't

35 Jesús ixtētaxtutēlha lakatunu' cā'lacchicni' lā' huan ranchosnu'. Lā'
ixtētanūtēlha nac lakatunu' na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixmāsu'yu. Lā'
ixcā'a'cta'sana'ni' a'nchī nala a'nlhā Dios namāpa'ksīni'n. Lā' nā ixcāmātzeyī
chuxatūyā ta'jatat lā' taca'tzāt. 36 Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh huan tachi'xcuhuī't,
lej cālakalhu'malh como ixcāpāta'lamā' lā' ixtalakachā'ni'. Cālaktzī'lh hua'chi
borregos a'ntīn tū' ixtaka'lhī ixmaktaka'lhna'ca'n. 37 Lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Stu'ncua' lhūhua' a'nan a'ntīn takalhlaka'ī'cu'tun. Xlaca'n hua'chi a'nlhā
lej lana'lh lā' tisputa tasācua'nī'n para na'ī'can. 38 Dios ū'tza' ixtēcu' huan
a'nlhā lej lana'lh. U'tza' nalīsqui'ni'yā'tit Dios que cacāmacamilh chi'xcuhuī'n
a'ntī nacāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn huan a'ntīn takalhlaka'ī'cu'tun
—cāhuanilh.

10

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n
Mr. 3.13-19; Lc. 6.12-16

1 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n. Lā'
cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para natamāxtu huan tlajana'nī'n lā' para nacāmātzeyī
chuxatūyā ta'jatat lā' taca'tzāt.
2 Huā' tamā'na ixtacuīni'ca'n huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n lā' xlaca'n
a'ntī cāmāpacuhuīcan apóstoles: huan xapū'la, xla' Simón a'ntī ixlītāpātu'
ixtacuīni' Pedro, lā' ī'stancu Andrés; lā' nā Jacobo lā' Juan a'ntī ixo'kxa'n

huan Zebedeo ixtahuanī't; 3 lā' nā Felipe lā' Bartolomé lā' Tomás lā' huan
Mateo a'ntī mātā'jīni' impuestos ixuanī't; lā' nā Jacobo a'ntī ixo'kxa' Alfeo;
lā' Lebeo a'ntī ixmāpācuhuīcan Tadeo; 4 lā' nā Simón a'ntī ixtapa'ksī con huan
cananistasna'; lā' nā Judas Iscariote a'ntī ā'calīstān namacamāstā' Jesús.

Jesús cāmāpa'ksīlh huan kalhacāujtu' para natamāstū'nca ixtachihuīn Dios
Mr. 6.7-13; Lc. 9.1-6

5 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmacā'lh huā' tamā'na kalhacāujtu', xla' chuntza'
cāmāpa'ksīlh lā' cāhuanilh:

—Tū' catipintit timāsu'yu'yā'tit a'nlhā talahui'lāna'ncha' xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas lā' tū' titanū'yā'tit huan na ixā'lacchicni'ca'n huan samaritanosnu'.
6 Napinā'tit nacāmāsu'ni'yā'tit huan xalanī'n nac Israel. Xlaca'n hua'chi bor-
regos a'ntīn tatza'nkānī't. 7 Capintit lā' na'a'cta'sana'nā'tit chuntza': “Tapa-
jtzūmā'tza' a'xni'ca' natasu'yu a'nchī Dios nacāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't”.
8 Cacāmātzeyī'tit huan ī'tza'ca'nī'n lā' cacāmālakahuanīchoko'tit huan nīnī'n.
Cacāmātzeyī'tit huan leprosos a'ntīn tamasmā'na ixquinītca'n lā' cacāmāxtutit
huan tlajana'nī'n. Hui'xina'n tū' catimāpala'tit huā'mā' līmāpa'ksīn a'ntū
iccāmaxquī'yāni' lā' chuntza' tū' caticāmātā'jī'tit a'xni'ca' nacālīmātzeyī'yā'tit
quilīmāpa'ksīn.

9 'Tū' camojō'tit tumīn de oro nīn de plata nīn de cobre na mimbolsaca'n
a'xni'ca' napinā'tit. 10 Lā' tū' calī'pintit mimorralhca'n nīn pūtu' milu'xu'ca'n.
Xmān nalī'pinā'tit milu'xu'ca'n a'ntū lhakā'nī'ta'ntit. Tū' nalī'pinā'tit nīn zap-
ato nīn mimpāla'cca'n. Huan a'ntī māsu'yumā' ixtachihuīn Dios maclacasqui'n
namāhuī'can a'nlhā māsu'yumā'.

11 'A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' o nac lakatin rancho,
naputzayā'tit kalhatin tzeyā chi'xcu' a'ntī nacāmānūyāni' na ixchic. Lā' nata-
chokoyā'chipintit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. 12 Lā'
a'xni'ca' natanū'yā'tit huan nac chic, nacāhuaniyā'tit: “Dios cacāsicua'lanālīlh
a'ntīn tahui'lāna' nac huā'mā' chic”. 13 Palh con tapāxuhuān cātamānūyāni'
na ixchicca'n, Dios nacāsicua'lanālī xlaca'n. Lā' palh tū' cātamānūyāni' na
ixchicca'n, tū' caticāsicua'lanālīca. 14 Lā' palh tū' cātamānūyāni' nac pātin
chic o lakatin cā'lacchicni', lā' palh tū' cātakaxmatāni', tuncan cataxtutit. Lā'
a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit huan pokxni' de mintojonca'n. Chuntza'
nalīmāsu'yu'yā'tit que xlaca'n natalē'n cuenta como tū' takaxmatcu'tulh.
15 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'xni'ca' namin huan chi'chini' lā'
Dios nalacāxtlahuakō', xlaca'n lej natapātīni'n. Dios ā'chulā' nacālakalhu'man
xlaca'n xalanī'n nac Sodomo lā' Gomorra que xalanī'n huanmā' cā'lacchicni'
a'ntīn tū' takaxmatcu'tun —hualh Jesús.

Cāmacaputzacan a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo

16 Lā' Jesús cāhuanipā:

—¡Cuenta catlahua'tit! Quit iccāmacā'nāni' lā' nala'yā'tit hua'chi borregos
na ixlaclhni'ca'n huan lobos. Lej skalalh cala'tit hua'chi huan lūhua'.
Lā' cala'tit hua'chi tantzasnān a'ntūn tū' lāsta'la. 17 Catamaktaka'lhtit
como chi'xcuhuī'n nacātamacamaxquī'cu'tunāni' huan māpa'ksīni'nī'n lā'
nacātatucsāni' na ixlītokpānca'n israelitas. 18 Lā' nacātamālacapū'yāni' na
ixlacapūnca'n gobernadores lā' reyes xmān por quimpālacata. Chuntza' tzē
nacāhuaniyā'tit huan xatzey tachihuīn calacan xlaca'n lā' nā nacāhuani'yā'tit
huan a'ntīn tū' israelitas. 19 Pero tū' catilē'capintit a'nchī nalītamaktāyayā'tit
nīn a'ntū nacākalhtīyā'tit a'xni'ca' nacāmacamaxquī'yāni' huan māpa'ksīni'nī'n.
A'xni'ca' nachipinā'tit a'ntza', Dios nacāmāca'tzīnīyāni' a'ntū nacāhua'ni'yā'tit

xlaca'n. 20 Tū' māni' mintachihuīnca'n a'ntū nachihuīna'nā'tit. Huan Espíritu
Santo, ū'tza' a'ntī nacāmāchihuīnīyāni'.
21 ’Huan chi'xcuhuī'n natamacamāstā' ixtā'timīnca'n para nacāmaknīcan lā'
huan xanatātana' natamacamāstā' ixcamana'ca'n. Huan o'kxa'n natatā'kaquī'
contra ixnatātana'ca'n lā' natamāmaknīnīni'n. 22 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
nacātaca'tzalaktzī'nāni' como tapa'ksī'yā'tit con quit. Lā' huan a'ntīn tzancs
natatāya lā' tū' natataxtutāya na quintej a'yuj lej tapātīni'mā'na, ū'tunu'n
nacāmāputaxtūcan.
23 ’Lā' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni' nac lakatin cā'lacchicni', cataxtutit
lā' capintit ā'lacatin. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que tū' catitētaxtukō'tit
ixlīhuākca'n ixā'lacchicni'ca'n israelitas para namāsu'yuyā'tit quintachihuīn
a'xni'ca' namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
24 ’Huan sca'txtunu' tū' tasqui'nī hua'chi ixmākalhtō'kē'ni'. Lā' huan
tasācua' tū' tasqui'nī hua'chi ixpatrón. 25 Līpāxūj huan sca'txtunu' a'ntīn tzē
namālacastuca ixmākalhtō'kē'ni' lā' nā huan tasācua' a'ntīn tzē namālacastuca
ixpatrón. Palh lakapalacanī'ttza' huan a'ntī māpa'ksīni'n huan nac chic lā'
māpācuhuīcanī'ttza' Beelzebú, ā'chulā' nacālakapalacan ā'makapitzīn xalanī'n
nac huā'mā' chic —cāhuanilh Jesús. U'tza' a'ntū līchihuīna'mā' Jesús lā' nā
ī'sca'txtunu'nī'n.

Tichū tasqui'nī najicua'ni'can
Lc. 12.2-9

26 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuntza' tū' caticājicua'ni'tit tachi'xcuhuī't. Ixlīhuāk a'ntūn tatzē'knī't,
ū'tza' nalaktzī'ncan. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can. 27 Huan a'ntū
quit iccāhuanini' a'nlhā quē'stuca'n, ū'tza' nacāhuaniyā'tit cā'lacapūlhūhua'. Lā'
huan a'ntū quit lakatzē'k iccāhuaniyāni', ū'tza' lej palha' nahuanā'tit chuxalhā.
28 Tū' caticājicua'ni'tit chi'xcuhuī'n a'ntīn tzē natamaknī mimacni'ca'n pero
tūla tamāpa'ksī milīca'tzīnca'n. Najicua'ni'yā'tit Dios a'ntīn tzē nacāmāsputū
mimacni'ca'n lā' milīca'tzīnca'n nac pūpātīn.
29 ’¿Chī ixtapalh huan tantzictzi? Stā'can tantu' por macsti'na'j tumīn.
Lā' quinTāta'ca'n nac a'kapūn cuenta natlahua a'xni'ca' minācha' lakatin
tantzictzi. 30 Lā' chā'tunu' de hui'xina'n hasta cātapūtle'keni'ni' kanatunu'
miya'jca'n. 31 U'tza' tū' tilījicua'nā'tit. Līhua'ca' tasqui'nī'yā'tit hui'xina'n que
lhūhua' tantzictzi —hualh Jesús.

A'ntī natahuan cā'lacapūlhūhua' que tatapa'ksī con Cristo
Lc. 12.8-9

32 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' huan a'ntī natahuan cā'lacapūlhūhua' palh tatapa'ksī con quit, xlaca'n
quit na'iccālakapasa a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn quinTāta'ca'n nac a'kapūn.
Lā' chuntza' quit nā na'icuan palh xlaca'n tatapa'ksī con quit. 33 Lā' huan
a'ntī naquintakalhtatzē'ka cā'lacapūlhūhua', xlaca'n quit na'iccākalhtatzē'ka
a'xni'ca' natatāya na ixlacapūn quinTāta'ca'n xala' nac a'kapūn.

Jesús cāmā'kapitzī tachi'xcuhuī't
Lc. 12.51-53; 14.26-27

34 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' tipuhua'nā'tit palh quit icmilh para que chu lakatin nala ix-
tapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't lā' chuntza' tū' catalāsta'lalh nac huā'mā' quil-
htamacuj. Tū' ū'tza' quilītlōt. Na'iccāmā'kapitzīyāni'. 35 Icmilh icmā'kaquī'
huan o'kxa' contra ixtāta' lā' na'icmā'kaquī' huan tzu'ma'jāt contra ixtzī't lā'

nā huan puscāt contra ixtzī't ixkōlu'. 36 Lā' ū'tza' natalīla lītā'ca'tza xalanī'n na
ixchakān huan lakatin chic.
37 'Huan a'ntī līhua'ca' natapāxquī' ixtzī'tca'n o ixtāta'ca'n que quit, xlaca'n
tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit. Lā' nā huan a'ntī līhua'ca' natapāxquī'
ixo'kxa'ca'n o ixtzu'ma'jātca'n que quit, xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con
quit. 38 Lā' huan a'ntīn tūla tatāyani' a'ntū nacāpātle'keni' por quimpālacata,
xlaca'n tū' minī'ni' natatapa'ksī con quit. 39 Huan a'ntī natataxtutāya de na
quintej como tū' tapātīni'ncu'tun por quimpālacata, xlaca'n tū' catitaka'lhīlh
ixquilhtamacujca'n nac a'kapūn. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj ixtanīlh
por quimpālacata, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.

A'ntū natlajacan
Mr. 9.41

40 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh catīhuā nata'a'ka'ī' a'ntū hui'xina'n nacāhuani'yā'tit, nā chuntza'
nata'a'ka'ī' a'ntū quit icuan. Lā' palh catīhuā nata'a'ka'ī' a'ntū icuan,
nā chuntza' nata'a'ka'ī' huan a'ntī quimacamilh. 41 Lā' palh catīhuā
nata'a'cnīni'ni' kalhatin a'cta'sana' como taca'tzī palh Dios macaminī't,
chuntza' ū'tunu'n natatlaja chu a'cxtim hua'chi huan a'cta'sana'. Lā'
palh catīhuā nata'a'cnīni'ni' kalhatin tzeyā chi'xcu' xmān porque tzey xla',
chuntza' ū'tunu'n chu a'cxtim natatlaja hua'chi huan tzeyā chi'xcu'. 42 Lā'
catīhuā a'ntī natā'hua' macsti'na'j xcān ā'kalhatin a'yuj catīhuāyā chi'xcu', lā'
palh natā'hua' ā'kalhatin porque tapa'ksī con quit, ixlīstu'ncua' Dios namāpala
—hualh Jesús.

11

Ixlacscujni'nī'n Juan huan Mā'kpaxīni' talaka'lh Jesús
Lc. 7.18-35

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh ī'sca'txtunu'nī'n, taxtulh de a'ntza' lā' a'lh.
Ixtētaxtutlā'huan ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'nlhā pajatzu para namāsu'yu lā'
na'a'cta'sana'n.
2 Lā' Juan huan Mā'kpaxīni' ixtanūma' nac pūlāchī'n. Lā' a'xni'ca'
māca'tzīnīca a'ntū ixtlahuamā' Jesús, tuncan cāmacā'lh kalhatu'
ī'sca'txtunu'nī'n para natalaka'n Jesús 3 lā' natakalhasqui'nī:
—¿Chā hui'x huan Cristo a'ntī namin o maclacasqui'n na'icka'lhīyāujcus
ā'kalhatin?
4 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū laktzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū kax-
patnī'ta'ntit. 5 Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n talacahuāna'n lā' huan
lū'ntū'lanī'n talatlā'huan. Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā' ixquinītca'n, xlaca'n
tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn tū' ixta'a'kahuāna'n, chuhua'j takaxmata. Lā'
nā cāmālakahuanīchokocanī't huan a'ntī ixtanīnī'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī
nacālīmāpūtaxtūcan a'ntī līpānīn talahui'lāna'. 6 Līpāxūj huan a'ntī pō'ktu
quilīpāhuan —cāhuanica ī'sca'txtunu'nī'n Juan.
7 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'nī't, Jesús tzuculh cātā'kalhachihuīna'n huan
tachi'xcuhuī't ixpālacata Juan. Lā' cākalhasqui'nīlh:
—A'xni'ca' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit? Tū'
quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi kantin chi'tin
a'ntū xakā'līlh huan ū'ni'. 8 ¿A'chī' quīla'tit? Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit
kalhatin chi'xcu' a'ntī lej tzēhuanī't lhakā'nanī't. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que
huan a'ntī pō'ktu lej tzēhuanī't talhakā'nanī't, xlaca'n tahui'lāna' na ixchicca'n
reyes. 9 Pues ¿a'chī' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't? ¿Chu tū' quīla'tit para

nalaktzī'nā'tit kalhatin a'cta'sana'? Stu'ncua', ixlaktzī'ncu'tunā'tit kalhatin
a'cta'sana'. 10 Lā' huā'mā' a'cta'sana' ixtacuīni' Juan. Lā' ixpālacata huā'mā'
Juan tatzo'knī't chuntza' na ixtachihuīn Dios:
Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī napū'lani'yāni' para nacāxmāpī' mintej.
11 Stu'ncua' huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni' que na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't
tintī' kalhatin a'cta'sana' más xaka'tla' que Juan. Pero huan a'ntī līhua'ca'
xamakstancu a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk, xla' más xaka'tla' que Juan.

12 'Desde a'xni'ca' tzuculh a'cta'sana'n Juan huan Mā'kpaxīni', maklhūhua'
tatanūcu'tulh a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' hua'chilh palha'
talāpi'ta'mā'na para que natasātanū. 13 Ixlīhuākca'n huan a'cta'sana'nī'n
ixtalīchihuīna'mā'na a'nchī namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios
namāpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'. Lā' nā chuntza' tatzo'kni' na
ixley Moisés. Lā' talīchihuīna'lh hasta a'xni'ca' milh Juan. 14 Lā' a'yuj tū'
nakalhlaka'ī'cu'tunā'tit a'ntūn taquilhchā'lh, pero huā'mā' Juan ū'tza' huan
a'cta'sana' Elías a'ntī ixka'lhīpā'na'ntit. 15 Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpatā'tit.

16 '¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tahui'lāna'
chuhua'j? Tatasu'yu hua'chi camana' a'ntīn takamāna'mā'na nac lītamāuj.
Lā' cātā'ta'sa ixtā'camana' lā' tahuani: 17 "A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj
huan līskoli', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' lu'cxtit. Lā' a'xni'ca' ictlī'uj hua'chi
līlakaputzani', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' calhua'ntit. ¿Tuchū lacasqui'nā'tit?"
tahuan. 18 Milh Juan lā' tū' ko'tli lā' a'katunu' tū' huā'yalh tintacuj. Lā'
hui'xina'n lē'ksa'nā'tit lā' hua'nā'tit palh xla' ka'lhī huan tlajana'. 19 Lā'
ā'calīstān quit icmilh. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' icua' xcān lā'
chuxatū quimālacnūni'can lā' pō'ktu icuā'yan. Lā' nā quilālē'ksa'nāuj lā'
hua'nā'tit palh quit lhūhua' icuā'yan lā' lej icko'ta. Lā' hua'nā'tit que quit
ixamigoca'n huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā' huan a'ntīn tatlahua talaclē'i'.
Pero huan a'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n tamāchekxī que Dios macamilh Juan
lā' nā quit —hualh Jesús.

Xalanī'n lakatu' cā'lacchicni' tū' ta'a'kahuāna'ni'lh Jesús
Lc. 10.13-15

20 Lā' tuncan Jesús tzuculh cālacaquilhnī huan xalanī'n huan tamā'na
cā'lacchicni' a'nlhā tlahualh lhūhua' lē'cnīn. Cālacaquilhnīlh huan
tachi'xcuhuī't como tū' ixtaxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n. Lā' cāhuanilh:

21 —Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín lā' xalanī'n nac Betsaida.
Nalakaputzayā'tit porque tū' kalhlaka'ī'tit. Lej tlahuacanī't lē'cnīn na mila-
clhpu'nanca'n. Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnīn nac huan
cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón, makāntza' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā'
xlaca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n lā' ixcā'a'cpūmā'ca'ca lhca'ca'n lā'
chuntza' ixtatasu'yulh que lej talakaputzalh ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n. 22 Lā'
iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarlīyāni'
hui'xina'n que xlaca'n xalanī'n nac Tiro lā' Sidón. 23 Lā' hui'xina'n xalanī'n
nac Capernaum puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn. Tū' stū'ncua'.
Napinā'tit nac pūpātīn. Palh ixcātlahuacancha' cahuā huan lē'cnīn nac huan
cā'lacchicni' Sodoma a'ntū cātlahuacanī't na milaclhpu'nanca'n, ixtaxtāpalīlh
ixtapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' Dios tū' ixmāsputūlh huan cā'lacchicni'. 24 Lā'
iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', ā'chulā' nacācastigarlīyāni'
hui'xina'n que xlaca'n xalanī'n nac Sodoma lā' ā'makapitzīn cā'lacchicni' pajtzu
nac Sodoma —hualh Jesús.

Jesús hualh: Cata'ntit lā' quit na'iccāmājaxīyāni'
Lc. 10.21-22

25 Lā' tuncan Jesús kalhtō'ka'lh lā' hualh:
—QuinTāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmaxquī'yāni'
pāxcatca'tzī como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntīn tasca'tcu'tun ū'tza' a'ntū
ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'ntī lej lakskalalhna'. 26 Chuntza' tla'hua' chu
a'nchī mintapuhuān.
27 Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—QuinTāta' quimacamaxquī'kō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' tintī' ca'tzī
a'nchī huanī't ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī
huanī't quinTāta' Dios, xmān quit a'ntī ixO'kxa' icca'tzī. Nā nataca'tzī
xlaca'n a'ntī na'iccāmālacsu'yu. 28 Cata'ntit milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī
u'cxca'tzīyā'tit que tzi'nca huan tūn tū' tzey a'ntūn tlahuanī'ta'ntit lā'
palha' scujpā'na'ntit para namakapāxua'yā'tit Dios. Cata'ntit lā' quit
na'iccāmājaxīyāni'. 29 Caquilā'a'kahuāna'ni'uj lā' caquilāmaksca'tui. Līlacatzucu
na'iccāhuanilē'nāni' lā' quit tū' icka'tla'jca'tzī. Lā' quit tzē icmātza'ta'tī
mi'a'clhcunucca'n. 30 Tū' jicslīhua' quilīmāsca'tīn lā' tzē natlōkentaxtūyā'tit
—hualh Jesús.

12

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan huan sca'txtunu'nī'n ta'ī'lh huan trigo
Mr. 2.23-28; Lc. 6.1-5

1 Lā' ā'calīstān Jesús ixtlā'huantēlha nac cā'tacuxtu. Lā' huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan ixuanī't. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtatzi'ncsa lā' tatzuculh ta'ī' macstina'j
huan trigo lā' tahua'lh.
2 Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' cālaktzī'lh, tahuanilh Jesús:
—Cala'ktzi'. Tascujmā'na misca'txtunu'nī'n lā' chuhua'j huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan. Tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés —tahuanilh.
3 Lā' Jesús cākalhtīlh lā' cāhuanilh:
—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā?
Ixtzi'ncsa xla' lā' a'ntī ixcātā'a'mā'. 4 Lā' tatanūlh na ixchic Dios lā' tahua'lh
huan pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't Dios. Lā' tū' līmakuan ixtahua'lh huā'mā'
pāntzi. Xmān huan curasna' tzē natahua'. 5 Lā' ¿chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit
huan nac ley a'ntūn tzo'kli Moisés? Huan palh huan curasna' a'ntīn
tascuja nac xaka'tla' lītokpān pō'ktu tatlōkentaxtū ixlītlōtca'n. Lā' a'yuj
tatlahua a'ntūn tū' līmakuan tlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, lā'
tū' puhuancan palh xlaca'n tatlahua talaclē'i'. Lā' tū' puhuancan palh
xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ley. 6 Lā' iccāhuaniyāni' que huā'tzā' a'nan
catīhuā a'ntī līhua'ca' tasqui'nī que huan xaka'tla' lītokpān. 7 Hui'xina'n
tū' māchekxīnī'ta'ntit a'ntū huanicu'tun a'nlhā tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios: "Quit lej iclacasqui'n nacālakalhu'manā'tit ā'makapitzīn lā' tū' tanto
iclacasqui'n naquilā'a'ksajuī'yāuj huan animalhna'". Palh ixmāchekxī'tit
cahuā huā'mā' tachihuīn ixpālacata cālakalhu'mancan, tū' ixcālē'ksa'nīni'ntit
quisca'txtunu'nī'n a'ntīn tū' tatlahuamā'na talaclē'i'. 8 Quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahuacan huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't
Mr. 3.1-6; Lc. 6.6-11

9 Lā' tuncan Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tanūlh nac lakatin ixlītokpānca'n
israelitas. 10 Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixpekescōhuanī't. Lā' como
ixputzamā'ca a'nchī nalē'ksa'nīni'ncan Jesús, kalhasqui'nīca:

—¿Chā makxtekcan namātzeyīcan huan ī'tza'ca' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Palh kalhatin de hui'xina'n ixka'lhī'tit mimborregoca'n a'ntū ixtojōlh
huan nac pūlhmā'n taponkni', ¿chā tū' ixmāxtutit a'yuj huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan? 12 Lā' más ixtapalh kalhatin chi'xcu' que lakatin borrego. Chuntza'
tzē tlahuani'can ā'kalhatin a'ntū xatzey lā' maktāyacan huan ā'kalhatin a'yuj
huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
13 Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':
—Castu'ncti mimpeken.
Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixpeken, ixtzeyanī'ttza' lā' ixtā'chuntza' ixuanī't kentin
ixpeken. 14 Tuncan tataxtulh huan fariseosnu' lā' māni' ū'tunu'n tapāstacli
a'nchī natalīmāmaknīnīni'n Jesús.

A'ntūn taquilhchā'lh ixpālacata Jesús

15 Lā' a'xni'ca' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtapuhuamā'na, lā' a'lh ā'lacatin
lā' līlhūhua' tastālani'lh. Lā' Jesús cāmātzeyīkō'lh huan ī'tza'ca'nī'n 16 lā'
cāmāpa'ksīlh que tū' catahualh tichū ū'tza'. 17 Chuntza' tlahualh para
natlōkentaxtū a'nchī a'cta'sana'lh huan profeta Isaías a'xni'ca' tzo'kli a'ntū
hualh Dios:
18 Huā'mā' quintasācua' a'ntī iclacsacli lā' lej icpāxquī' lā' xla' lej quimakapāxuhua.
QuiEspíritu natā'a'n lā' nacāmāsu'ni' huan a'ntīn tū' israelitas a'nchī xa'nca na'iclacāxtlahuakō'.
19 Xla' tū' nalacaquilhnīni'n lā' tū' nata'sa.
Lā' tū' palha' nachihuīna'n nac cā'tejen para que cuenta natlahuacan xla'.
20 Xla' nacāmaktāya huan a'ntīn tū' lactli'hui'qui a'ntī hua'chi xkoli' a'ntū xmū'tcanī't.
Lā' tū' nacālakmaka'n huan a'ntīn tū' xa'nca takalhlaka'ī'.
Xlaca'n hua'chi pūmaksko a'ntūn tū' xa'nca maksko lā' slam slam la.
Nacāmaktāya hasta a'xni'ca' xla' nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nac cā'ti'ya'tna'.
21 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nataka'lhītī para nacāmaktāya.
Chuntza' tzo'kli huan profeta Isaías.

Ixuancan palh Jesús ixlīscuja ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'
Mr. 3.19-30; Lc. 11.14-23; 12.10

22 Lā' tuncan lē'ni'ca Jesús kalhatin chi'xcu' a'ntī lakatzī'n lā' kō'ko' ixuanī't
porque ixka'lhī huan tlajana'. Lā' Jesús mātzeyīlh lā' xa'nca ixlaktzī'n lā'
tzuculh chihuīna'n. 23 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' tahualh:
—¿Chā ū'tza' huā'mā' ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj?
24 Lā' a'xni'ca' huan fariseosnu' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' ka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan Beelzebú a'ntī xapuxcu' huan
tlajana'nī'n. Lā' ū'tza' cālīmāxtuni'lh huan tlajana'nī'n.
25 Jesús ixca'tzī a'ntū ixtapuhuamā'na lā' cāhuanilh:
—Palh huan pūchihuīna'nī'n tatapitzi lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksīni'n
makān. Natalāmāsputūkō'. Lā' palh xalanī'n lakatin cā'lacchicni' o lakatin
familia tatapitzi lā' talātucsa, tū' catitatāyani'lh. 26 Lā' palh ixlīmāpa'ksīn
huan xapuxcu' tlajana'nī'n a'ntū iclīmāxtu ā'lakatin tlajana', chuntza' ta-
lacpitzi huan līmāpa'ksīn. Lā' tū' catitāyani'lh. 27 Hui'xina'n hua'nā'tit
palh quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n con ixlīmāpa'ksīn huan Beelzebú.

Lā' ¿tichū ixlīmāpa'ksīn a'ntū cālīmāxtu huan tlajana'nī'n xlaca'n a'ntīn tat-
apa'ksī con hui'xina'n? Chuntza' māni' xlaca'n tamāsu'yu palh tū' stu'ncua'
a'ntū quilālē'ksa'nīni'nāuj. 28 A'ntū quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n, ū'tza'
ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. U'tza' huanicu'tun palh Dios cāmāsu'ni'yāni'
a'nchīn tzuculhtza' māpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.
29 'Tūla tanūcan para namakka'lhancan catūhuā na ixchic huan tli'hui'qui
chi'xcu' palh tū' pū'la nachī'can huanmā' chi'xcu'.
30 'A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con quit, xla' quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū'
quintā'scuja, ū'tza' lactlahuana'n.
31 'U'tza' iccālīhuaniyāni' palh tzē nacāmāsputūnu'ni'can ixlīhuākca'n ixta-
laclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan. Lā' palh
catīhuā nahuan que tū' tzey a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla' tūlalh
catimāsputūnu'ni'ca. 32 Lā' palh catīhuā nalīchihuīna'n contra huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n, namāsputūnu'ni'can. Lā' palh catīhuā nahuan que tū' tzey
a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla' tū' catimāsputūnu'ni'ca nīn huā'tzā'
nac huā'mā' quilhtamacuj nīn a'ntza' nac ā'lakatin quilhtamacuj a'ntū namin
—hualh Jesús.

Līlakapascan huan qui'hui' por ixtō'ca't
Lc. 6.43-45

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh tzey huan qui'hui', namāstā' tzey ixtō'ca't. Lā' palh tū' tzey huan
qui'hui', tū' tzey nala ixtō'ca't. Chu a'nchī māstā' ixtō'ca't, chuntza' līlakapascan
huan qui'hui'. 34 Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntūn tzēhuanī't tasu'yu pero
ka'lhī līlaknīn. ¿Chichū tzey nala huan tachihuīn a'ntū cāquilhtaxtuyāni'
a'xni'ca' tū' tzey mintapāstacna'ca'n? Chu a'nchī pāstacā'tit, chuntza' nachi-
huīna'nā'tit. 35 Tzey nala a'ntū nahuan kalhatin tzeyā chi'xcu' como tzey
ixtapāstacna'. Lā' tū' tzey catihualh a'ntū nahuan kalhatin tū' tzeyā chi'xcu'
como ko'hua'jua' ixtapāstacna'. 36 Lā' iccāhuaniyāni' que namin lakatin
chi'chini' a'xni'ca' Dios nacālacāxtlahuakō'. Lā' a'xni'ca' nala, maclacasqui'n
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natahuani Dios tuchū ixpālacata chuxatūyā tachi-
huīn a'ntū chu tlakaj tahualh. 37 Chu a'nchī chihuīna'nī'ta'ntit, chuntza'
nahuancan palh cātalīyāhuayāni' o palh lacuan hui'xina'n —hualh Jesús.

Tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh tasqui'ni'lh Jesús catlahualh lē'cnīn
Mr. 8.12; Lc. 11.29-32

38 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tahuanilh
Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', quina'n iclaktzī'ncu'tunāuj lakatin ka'tla' lē'cnīn para
naquilāmālacstū'ncni'yāuj palh stu'ncua' Dios macaminī'ta'ni'.
39 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n
tasqui'n lakatin ka'tla' lē'cnīn. Lā' xmān nacāmāsu'ni'can huan lē'cnīn
hua'chi a'ntū pātle'keni'lh Jonás. 40 Lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun
tzī'sa Jonás ixtojōma' na ixchakān huan ka'tla' squī'ti' lā' xalakahuan tax-
tulh. Nā chuntza' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nā na'ictachoko
lakatu'tun chi'chini' lā' lakatu'tun tzī'sa na ixchakān huā'mā' ti'ya't. 41 Namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'can. Lā' a'xni'ca' nala huā'mā',
xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Nínive
natatāya lā' nacātalē'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j.
Nacātalē'ksa'nīni'nāni' como xlaca'n taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh
Jonás lā' lī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpalī'tit

mintapāstacna'ca'n a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī
que Jonás. 42 Lā' nā huan reina a'ntī ixmāpa'ksīni'n nac Saba natāya lā'
nacālē'ksa'nīni'nāni' a'xni'ca' namin huan chi'chini' a'ntū napūlacāxtlahuakō'.
Nacālē'ksā'nīni'nāni' porque xla' kaxmatli a'ntū hualh Salomón. Makat ixu-
anī't ixchic huan reina lā' milh kaxmata Salomón. Quit ā'chulā' ictasqui'nī
que Salomón lā' tū' quilākaxmatni'cu'tunāuj —hualh Jesús.

Ixpālacata huan tlajana' a'ntūn taspi'tli
Lc. 11.24-26

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko
a'nlhā cā'scōhua lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' nakaksa a'nlhā
najaxa, napuhuan: 44 "Na'ictaspi'tchokopala a'nlhā ictaxtulh". Lā' a'xni'ca'
naquītaspi'ta, nakaksa huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū scaya'ncyā lā'
xa'nca pa'lhnancanī't, lā' a'nlhā nīn tintī' a'nan. 45 Lā' tuncan na'a'n nacātē
ā'kalhatojon tlajana'nī'n lā' más xaca'tzanca'tzīnī'n. Lā' ixlīhuākca'n natatanū
natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'. Lā' chuntza' más ko'hua'jua' nala
huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān kalhatin tlajana'. Lā' nā chuntza'
nacāpātle'keni' xlaca'n a'ntīn tū' tzey lā' tahui'lāna' chuhua'j.

Ixpālacata ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mr. 3.31-35; Lc. 8.19-21

46 Lā' Jesús ixcātā'chihuīna'mā'cus huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' tachā'lh
ixtzī't lā' ixtā'timīn. Ixtatachoko kēpūn lā' ixtatā'chihuīna'ncu'tun Jesús. 47 Lā'
huanica Jesús:
—Tayāna' kēpūn mintzī't lā' mintā'timīn lā' mat tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
48 Lā' Jesús kalhtīlh huan a'ntī ixmāca'tzīnīnī't:
—¿Tichū quintzī't? Lā' ¿tichū quintā'timīn?
49 Lā' tuncan Jesús cāmacahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' hualh:
—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn. 50 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī
natatlahua a'ntū lacasqui'n quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza' quintā'tin lā'
ū'tza' quintzī't.

13

Huan cha'nāna'
Mr. 4.1-9; Lc. 8.4-8

1 Huā'mā' chi'chini' Jesús taxtulh de huan nac chic lā' a'lh na ixquilhtūn
huan ka'tla' xcān. 2 Lā' como lhūhua' tachi'xcuhuī't tatakēstokli a'nlhā ixuī',
Jesús tojōlh nac lakatin barco lā' tahui'lalh. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
tatachokolh nac huan ixquilhtūn huan xcān. 3 Lā' tuncan cāhuanilh a'ntū
hua'chi lītalacastuca para nacāmāsu'ni'. Chuntza cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh nacha'n ixti'ni'. 4 Lā' a'xni'ca'
ī'xua'ya'maka'mā' ixti'ni', makapitzīn tayujli nac tej. Lā' tamilh huan spūnnu'
lā' tasacua'lh. 5 Lā' ā'makapitzīn tayujli nac cā'chihuixni' a'nlhān tū' lhūhua'
ixka'lhī huan ti'ya't. Palaj pu'nli huā'mā' ti'ni' como tū' lhūhua' ixka'lhī huan
ti'ya't. 6 Lā' a'xni'ca' chi'chini'lh, xachi'tin scōhualh como tūlalh tlahualh
ixtankāxē'k lā' tīlh. 7 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' huampala tayujli nac cā'lhtucū'nnu'.
Lā' huan lhtucū'n tastacli lā' tamā'ktzī'lh. 8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli
a'nlhā tzey huan ti'ya't lā' lana'lh. Lā' makapitzīn ti'ni' tamāstā'lh cien lā'
ā'makapitzīn tamāstā'lh tu'tumpu'xam lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh pu'xamacāuj.
9 Palh kaxpatnī'ta'ntit, cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

Jesús hualh a'chī' līmāsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mr. 4.10-12; Lc. 8.9-10

10 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' pō'ktu tā'mālacastuca' para nacāmāsu'ni'ya' huan tachi'xcuhuī't?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala
ixlīmāpa'ksīn Dios. Pero xlaca'n tūlalh catitaca'tzīlh. 12 Lā' huan a'ntī
natakalhlaka'ī', xlaca'n natasca'ta lā' chuntza' natamāchekxī lā' ā'chulā'
natakalhlaka'ī'. Pero huan a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n tū' cati-
tasca'tli lā' natapātza'nkā a'ntū ixtaca'tzī. 13 U'tza' iccālīmāsu'ni' a'ntū
tā'mālacastuccan. Xlaca'n talaktzī'n pero tū' tamāchekxī a'ntū huanicu'tun
a'ntūn talaktzī'n. Nā takaxmata pero tū' tamāchekxī a'ntūn takaxmata.
14 Chuntza' xlaca'n tatlōkentaxtū chu a'nchī hualh huan profeta Isaías a'nlhān
tzo'kli chuntza':

Ixlīstu'ncua' que nakaxpa'tā'tit pero tū' catimāchekxī'tit.
Lā' ixlīstu'ncua' que nalaktzī'nā'tit pero tū' cuenta catitlahua'tit.
15 Huan tachi'xcuhuī't hua'chilh tū' taka'lhī ixtapāstacna'ca'n lā' cā'a'kachi'pacan lā' cālakachi'pacan.
Chuntza' tū' catitalacahuāna'lh lā' tū' catita'a'kahuāna'lh lā' tū' catitamāchekxīlh para nataxtāpalī huan ixtapāstacna'ca'n.
Lā' quit xa'iccāmāsputūnu'ni'lh lā' xa'iccāmātzeyīlh.
Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī Dios hualh.

16 Lā' Jesús huampā:
—Līpāxuhua'yā'tit como tzē lacahuāna'nā'tit lā' tzē a'kahuāna'nā'tit lā' nā
tzē namāchekxī'yā'tit. 17 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que huā' tamā'na a'ntū
cālaktzī'mpā'na'ntit, ū'tza' ixtalaktzī'ncu'tun lhūhua' a'cta'sana'nī'n lā' lhūhua'
tzeyā tachi'xcuhuī't lā' tū' talaktzī'lh. Lā' nā chuntza' huā' tamā'na a'ntū
hui'xina'n kaxpa'tā'tit, ū'tza' xlaca'n ixtakaxmatcu'tun lā' tū' takaxmatli.

Jesús māstū'ncli a'ntū huanicu'tun huan a'ntū tā'mālacastuccan
Mr. 4.13-20; Lc. 8.11-15

18 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuhua'j cakaxpa'ttit a'ntū huanicu'tun huan a'ntū tā'mālacastuccan
ixpālacata huan cha'nāna'. 19 Huan a'ntīn takaxmata a'nchī nala a'xni'ca' Dios
namāpa'ksīni'n lā' tū' tamāchekxī, xlaca'n hua'chi huan ti'ni' a'ntū yujli nac tej.
Namin huan ko'ti'ti' lā' nacāmāpātza'nkānī a'ntūn tasca'tli. 20 Lā' huan ti'ni'
a'ntū yujli nac cā'chihuixni', ū'tza' tasu'yu hua'chi huan a'ntīn takaxmata huan
tachihuīn lā' lej talakatī. 21 Huā'mā' ti'ni' tū' ixka'lhī pūlhmā'n ixtankāxē'k lā'
tū' tāyani'lh. Nā chuntza' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī,
xlaca'n tū' makān tatāyani'. A'xni'ca' tapātī catūhuā o cāmacaputzacan por
ixpālacata a'ntūn takalhlaka'ī'lh, tū'tza' talakatī lā' tamakxteka. 22 Lā' huan
ti'ni' a'ntū yujli nac cā'lhtucū'nnu', ū'tza' tasu'yu hua'chi huan a'ntīn takax-
mata lā' tamāchekxī. Pero lej tapāstaca a'nchī natatlaja ixlīhua'tca'n lā'
a'nchī ricosnu' natalīla. Ixlīhuāk huā'mā' cāmāmakchuyī lā' tū' cāmakxteka
natapāstaca a'ntūn takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh takalhlaka'ī' lā' ū'tza'
huā'mā' hua'chi a'xni'ca' huan lhtucū'n tamā'ktzī'lh huan ti'ni'. 23 Lā' huan
ti'ni' a'ntū yujli a'nlhān tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi huan a'ntīn takaxmata
huan xatzey tachihuīn lā' tamāchekxī. Lā' xa'nca tatasu'yu palh takalhlaka'ī'.
Ixlīhuākca'n taka'lhī a'ntū natalīmāpāxuhuī Dios lā' makapitzīn lej taca'tzī
tamāpāxuhuī hua'chi huan ti'ni' a'ntū māstā'lh cien ixtō'ca't —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan tūn tū' tzey ti'ni' a'ntū xua'ya'maka'nca a'nlhā cha'nca xatzey ti'ni'

24 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't nala hua'chi a'xni'ca' kalhatin
chi'xcu' cha'nli huan ti'ni' na ixtacuxtu. 25 Lā' lakatin tzī'sa a'xni'ca'
ī'lhtatamā' huan chi'xcu', ixtā'ca'tza quīxua'ya'maka'lh huan tūn tū' tzeyā
ti'ni'. 26 Lā' a'xni'ca' ī'stacmā'tza' huan tacha'ni' a'xni'ca' tasu'yulh huan
tūn tū' tzey tacha'ni'. 27 Lā' tuncan talakmilh ixtasācua'nī'n huan chi'xcu'
lā' takalhasqui'nīlh huan ixpatronca'n: "¿Chā tū' huāk xatzey ti'ni' cha'nti
na mintacuxtu? Lā' ¿chī līpu'nli huā'mā' tūn tū' tzeyā tacha'ni'?" 28 Lā'
huan patrón cākalhtīlh: "Kalhatin quintā'ca'tza quintlahuani'lh huā'mā'".
Lā' tuncan huan tasācua'nī'n takalhasqui'nīlh: "¿Chā lacasqui'na' na'ica'nāuj
na'iccāpu'lhuyāuj huan tū' tzey chi'tin?" 29 Lā' xla' cākalhtīlh: "Tū', como
lāsā' nacāpu'lhu'yā'tit nā huan xatzey tacha'ni'. 30 Mejor nacāmakxtekāuj chu
a'cxtim catastacli hasta a'xni'ca' na'ī'can. Lā' na'iccāhuani huan tasācua'nī'n
a'ntī nata'ī' que pū'la natataya huan tū' tzey chi'tin lā' natachī' pixtunu' para
nalhcuyucan. Lā' ā'calīstān nata'ī' huan xatzey tacha'ni' lā' natamāquī' na
quimbodega".

Tā'mālacastucca ixpālacata xati'ni' mostaza
Mr. 4.30-32; Lc. 13.18-19

31 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī natalīlhūhua'n a'ntī natakalhlaka'ī' Dios, ū'tza' nala hua'chi lakatin
ti'ni' de mostaza a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu' nac ti'ya't. 32 Huā'mā' ti'ni'
stu'ncua' līhua'ca' xamactzi'na'j que ixlīhuākca'n ā'makapitzīn ti'ni'. Lā' a'xni'ca'
nastackō', lej ka'tla' nala hasta ixtā'chuntza' a'katin qui'hui'. Lā' huan spūnnu'
natatlahua ixmāsekca'n na ixpekenī'n.

Tā'mālacastucca ixpālacata huan levadura
Lc. 13.20-21

33 Lā' Jesús tā'mālacastucpā:
—A'nchī Dios nalīmāpa'ksīni'n nala hua'chi levadura a'ntū huan puscāt
namojō nac maktu'tun xatapūlhcān harina. Lā' naxcu'tankō' huan tasquit.

Jesús līmāsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mr. 4.33-34

34 Huāk huā'mā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't lā' cālītā'chihuīna'lh
a'ntū tā'mālacastuccan. Lā' xmān chuntza' ixcā'tā'chihuīna'n. 35 Chuntza'
tlahualh lā' ū'tza' lītlōkentaxtūlh a'ntū hualh huan profeta a'xni'ca' tzo'kli
huā'mā':

Na'iccālītā'chihuīna'nāni' huan a'ntūn tā'mālacastuccan; na'icuan catūhuā
a'ntūn tatzē'knī't desde a'xni'ca' tzuculh huā'mā' quilhtamacuj.

Jesús māstū'ncli ixpālacata huan tū' tzey ti'ni'

36 Lā' tuncan Jesús cāmakxtekli huan tachi'xcuhuī't lā' xla' tanūlh huan nac
chic. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj tuchū huanicu'tun huan a'ntūn tā'mā'lacastucti huan tū'
tzeyā ti'ni'.
37 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Huan a'ntī cha'nli huan xatzey ti'ni', ū'tza' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
38 Lā' huan ixtacuxtu, ū'tza' huā'mā' quilhtamacuj. Huan xatzey ti'ni'
cāmālacastuca xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios. Lā' huan a'ntūn tū' tzey ti'ni'
cāmālacastuca xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con huan ko'ti'ti'. 39 Huan tā'ca'tza a'ntī
xua'ya'maka'lh huan tū' tzeyā ti'ni', ū'tza' māni' huan ko'ti'ti'. Lā' a'xni'ca'
ī'can, ū'tza' huanicu'tun a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. Lā' huan
tasācua'nī'n a'ntī nata'ī' huan chi'tin, ū'tunu'n huan ángeles. 40 Lā' chu a'nchī

nacātayacan huan tū' tzey chi'tin lā' nacālhcuyucan, chu a'cxtim napātle'ke
a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj. 41 Huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
nacāmāpa'ksī huan ixángeles para nacātaya ixlīhuākca'n huan a'ntīn tatlahua
talaclē'i' lā' ixlīhuākca'n a'ntī tamāsu'ni' ā'makapitzīn natatlahua talaclē'i'. Lā'
nacāmaxtukō' de a'nlhā xla' māpa'ksīni'n 42 lā' nacāmānū a'nlhā nacālhcuyucan.
A'ntza' natacalhuan lā' natalāxca ixtatzanca'n. 43 Lā' xlaca'n a'ntīn tat-
lahua ixlīmāpa'ksīn Dios, xlaca'n natatasu'yu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Lā'
lej tzēhuanī't natatasu'yu hua'chi a'xni'ca' lej xkaka huan chi'chini'. Palh
kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan tumīn a'ntū ixmā'cnūcanī't

44 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Huan tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios cālīmāpa'ksī ixtachi'xcuhuī't tzē
nalīmālacastuccan lhūhua' tumīn a'ntū mā'cnūcanī't nac ti'ya't. Lā' namin
kalhatin chi'xcu' lā' nakaksa huā'mā' tumīn. Lā' xla' namā'cnūpala a'nlhā
ixuī'. Lā' lej līpāxūj na'a'n nastā'kō' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī para natamāhua
huā'mā' ti'ya't a'nlhā mā'cnūca huan tumīn.

A'ntū lītalacastuca huan perla a'ntū lej tapala

45 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā huan tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios līmāpa'ksīni'n, ū'tza' hua'chi
kalhatin tamāhuana' a'ntī cāputzatēlha chihuix xalactzey a'ntū huanican
perlas lā' a'ntū nacāstā'. 46 Lā' a'xni'ca' nakaksa lakatin a'ntū lej xatzey lā'
lej tapala, nastā'kō' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī lā' na'a'n natamāhua huanmā' perla.

A'ntū lītalacastuca huan pūxuākna'

47 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nā a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't ū'tza' hua'chi lakatin
pūxuākna' a'ntū mojōcan nac mar lā' nacātaya tāpālhūhua' squī'ti'. 48 Lā'
a'xni'ca' tzuma huan pūxuākna', huan squī'ti'ni'nī'n natalē'n na ixquilhtūn
mar lā' a'ntza' natatahui'la lā' natalacsaca huan squī'ti'. Huan xatzey
squī'ti' nacāmojōcan nac chā'xta lā' huan a'ntūn tū' taka'lhī ixtapalh,
nacāmaka'ncan. 49 Chuntza' nala a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj.
Natataxtu huan ángeles lā' nacālaclhmāxtu huan tū' tzey tachi'xcuhuī't na
ixlaclhpu'nanca'n xalactzey. 50 Lā' huan tū' tzey tachi'xcuhuī't nacāmānūcan
a'nlhā nacālhcuyucan lā' a'ntza' natacalhuan lā' natalāxca ixtatzanca'n
—hualh Jesús.

Huan xasāsti' catūhuā ka'lhī ixtapalh lā' nā xakōlūhua' ka'lhī ixtapalh

51 Tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā māchekxīyā'tit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—U'huē, Māpa'ksīni', iccāmāchekxīni'yāni'.
52 Lā' tuncan cāhuanilh:
—A'xni'ca' kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley nala quisca'txtunu', xla'
nala hua'chi kalhatin patrón. Nala hua'chi kalhatin patrón a'ntī cāka'lhī
lhūhua' maclacasqui' lā' ca'tzī a'xni'ca' minī'ni' namāxtu catūhuā xala' makān
lā' a'xni'ca' minī'ni' namāxtu catūhuā a'ntū sāsti'cus para nacāmaktāya ixfa-
milia. Chuntza' nala kalhatin a'ntīn tū' namakxteka huan līmāsca'tīn a'ntū
xakōlūhua' lā' xastu'ncua' lā' nā xla' nasca'ta quilīmāsca'tīn a'ntū xasāsti'.

Xalanī'n nac Nazaret talakmaka'lh Jesús
Mr. 6.1-6; Lc. 4.16-30

53 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh ixlīhuākca'n huan a'ntū tā'mālacastuccan,
a'lh ā'lacatin 54 lā' chā'lh nac Nazaret a'nlhā stacli. A'ntza' ixmāsu'yu na
ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huan a'ntīn takaxmatli talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—Lā' huā'mā' chi'xcu', ¿lhachū sca'tli huā'mā' tapāstacna'? ¿Chichū tzē
nacātlahua huā' tamā'na lē'cnīn? 55 U'tza' huā'mā' ixo'kxa' huan sitni' lā'
nā María ixtzī't. Lā' ixtā'timīn cāhuanican Jacobo lā' José lā' Simón lā'
Judas. 56 Lā' ixlīhuākca'n ixtā'timīn xapuscan nā huā'tzā' tahui'lāna' na
quilaclhpu'nanca'n. ¿Lhachū sca'tli ixlīhuāk huā'mā'?
57 Lā' chuntza' talakmaka'lh Jesús, pero xla' cāhuanilh:
—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chu xalhā na'a'n. Xmān xalanī'n na
ixchic lā' xalanī'n ixā'lacchicni' tū' catita'a'cnīni'ni'lh.
58 Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' tū' lhūhua' lē'cnīn tlahualh Jesús xmān porque
tū' takalhlaka'ī'lh.

14

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxīni'
Mr. 6.14-29; Lc. 9.7-9

1 Lā' huā'mā' quilhtamacuj Herodes gobernador ixuanī't huan nac es-
tado de Galilea. Lā' māca'tzīnīca ixpālacata Jesús. 2 Lā' Herodes cāhuanilh
ixpūchihuīna'nī'n:
—U'tza' huā'mā' Juan huan Mā'kpaxīni'. Lakahuanchokonī't
ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n. U'tza' līka'lhī līmāpa'ksīn a'ntū lītlahua huan lē'cnīn.
3 Herodes ixmāpa'ksīnī't que cachi'paca huan Juan lā' calē'nca nac pūlāchī'n
para nachī'can. Chuntza' māpa'ksīlh ixpālacata huan Herodías a'ntī ixpuscāt
ixtā'tin Felipe ixuanī't. 4 Juan ixuanimā' Herodes:
—Tū' tzey a'nchī lī'pini'ya' huan Herodías hua'chi mimpuscāt.
5 Lā' ū'tza' Herodes ixlīmaknīcu'tun huan Juan pero cājicua'ni'lh
tachi'xcuhuī't como xlaca'n tapuhualh palh Juan ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.
6 Lā' a'xni'ca' Herodes tlahuakō'lh ixcā'ta, tlahualh cā'tani'. Lā' ixtzu'ma'jāt
Herodías lu'cxli na ixlacapūnca'n huan a'ntī ixcākantāyacanī't. Lej tanto
makapāxualh huan Herodes 7 que lej huanilh palh ixmaxquī'lh huan
tzu'ma'jāt chuxatū nasqui'ni'. 8 Lā' tuncan huan xatzī't maxquī'lh tapāstacna'
lā' huan tzu'ma'jāt squi'ni'lh Herodes chuntza':
—Caquima'xqui' chuhua'j ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'. Calī'ta' nac
lakatin pulātu.
9 U'tza' līlakaputzalh huan Herodes. Lā' como lej mālacnūni'canī't huan
tzu'ma'jāt lā' como huan a'ntī ixcākantāyacanī't takaxmatli a'ntū ixuanicanī't,
lā' ū'tza' huan Herodes līmāpa'ksīni'lh que camaxquī'ca. 10 Lā' chuntza'
macā'lh huan līmāpa'ksīn huan nac pūlāchī'n lā' māmāyujūnīni'lh ixa'kxāk
Juan. 11 Lā' tuncan līminca huan a'kxāk nac lakatin pulātu lā' maxquī'ca huan
tzu'ma'jāt lā' xla' macamaxquī'lh ixtzī't.
12 Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n Juan lā' talē'lh ixmacni' lā' tamā'cnūlh.
Lā' ā'calīstān ta'a'lh tamāca'tzīnī Jesús.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil de chi'xcuhuī'n
Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

13 Lā' a'xni'ca' māca'tzīnīca Jesús, xla' tojōlh nac lakatin barco lā' a'lh
tintacut a'nlhā tintī' ixa'nan. Lā' a'xni'ca' ca'tzīca a'nlhā ixuī', lhūhua'
tachi'xcuhuī't tataxtulh de ixā'lacchicni'ca'n lā' tastālani'lh catojon na
ixquilhtūn huan xcān. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de huan nac barco,
cālaktzī'lh huan lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cālakalhu'malh. Lā' cāmātzeyīlh huan
ī'tza'ca'nī'n a'ntī ixcālīmini'canī't.

15 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā', ī'sca'txtunu'nī'n Jesús talakmilh lā'
tahuanilh:
—Kōtanūtza' lā' tū' nac cā'lacchicni' huā'tzā'. Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't
para nata'a'n natatamāhua ixlīhua'tca'n nac huan cā'lacchicni'.
16 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Tū' maclacasqui'n nata'a'n; cacāmāhuī'tit hui'xina'n.
17 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Quina'n tuntū' icka'lhīyāuj xmān macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti'.
18 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cacālī'ta'ntit.
19 Lā' tuncan cāmāpa'ksīlh que catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac
cāseketni'. Lā' chu tuncan Jesús cātayalh huan macquitzis pāntzi lā' huan
tantu' squī'ti' lā' talacayāhualh nac a'kapūn lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios.
Lā' cāche'keni'lh huan pāntzi lā' huan squī'ti' lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n.
Lā' xlaca'n tamālacpitzilh na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't. 20 Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh huan
sca'txtunu'nī'n tamākēstokli lhūhua' xalacpitzin hasta tatzumalh pācāujtu'
chā'xta de huan a'ntū a'katāxtūlh. 21 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tahuā'yalh
xlaca'n lakaquitzis mil lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'.

Jesús kalhtlā'hualh na ixkalhni' huan xcān
Mr. 6.45-52; Jn. 6.16-21

22 Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n catatojōlh huan nac barco
lā' catapū'lani'lh tintacut huan mar līhuan xla' cāmacā'lh huan tachi'xcuhuī't.
23 Lā' a'xni'ca' ixcāmacā'nkō'nī't, Jesús ixa'cstu tā'cxtunu'lh huan nac kēstīn
para natā'chihuīna'n Dios. Lā' a'xni'ca' tzī'sualh, ixa'cstu ixuī' a'ntza' 24 līhuan
ī'sca'txtunu'nī'n ixtatētaxtumā'na huan nac xcān nac barco. Lā' lej ū'nulh lā'
xasipej xcān ixtatā'kayāhuamā'na lā' tasno'kli huan barco. 25 Lā' a'xni'ca' tun-
cuīlh, Jesús ixcālaktapajtzūtēlha xlaca'n. Ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. 26 Lā'
a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh kalhatin a'ntī ixkalhtlā'huantēlha
huan xcān, cāmakē'klhalh lā' tajicuani'lh lā' palha' tahualh:
—¡Lakachuyayāuj!
27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cahuixcāna'jca'tzītit lā' tū' cajicua'ntit. Xmān quit.
28 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', palh stu'ncua' hui'x, caquihua'ni' na'ickalhtlā'huan huan
xcān para na'icpāxtokāni'.
29 Lā' Jesús huanilh:
—Pues cata't.
Lā' tuncan Pedro tacutli de nac barco lā' tzuculh kalhtlā'huan huan xcān
para napāxtoka Jesús. 30 Lā' a'xni'ca' cuenta tlahualh huan palha' ū'ni',
tajicua'lh lā' tzuculh tā'cnū lā' palha' hualh:
—¡Caquimāpūtaxtu, Māpa'ksīni'!
31 Lā' chu tuncan Jesús makachi'palh lā' huanilh:
—Xmān macsti'na'j kalhlaka'ī'ya'. ¿A'chī' tū' quilīpāhua'na'?
32 Lā' a'xni'ca' xlaca'n tatojōlh nac barco, ca'cs lalh huan ū'ni'. 33 Lā' tuncan
xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' nac barco tamācā'tanīlh Jesús lā' tahuanilh:
—Stu'ncua' hui'x ixO'kxa' Dios.

Jesús cāmātzeyīlh huan ī'tzaca'nī'n xalanī'n nac Genesaret
Mr. 6.53-56

34 Lā' ta'a'lh tintacut huan xcān lā' tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican
Genesaret. 35 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n a'ntza' talakapasli

Jesús, tamāca'tzīnīni'lh chuxalhā nac huā'mā' ti'ya't. Lā' cālīmini'ca lhūhua'
ī'tza'ca'nī'n a'nlhā ixuī' Jesús. 36 Lā' tasqui'ni'lh que cāmakxtekli xmān ix-
taxa'malh ixtampān ixlu'xu'. Lā' tatzeyalh ixlīhuākca'n a'ntīn taxa'malh.

15

A'ntū stu'ncua' makapāxuhua Dios
Mr. 7.1-23

1 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
talaktapajtzūlh Jesús. Ixtaminī'ta'ncha' de huan xcānsipej Jerusalén lā'
takalhasqui'nīlh:

2 —Lā' misca'txtunu'nī'n, ¿a'chī' tū' ta'a'kahuāna'ni' ixtalanānca'n huan
xanapuxcu'nu' lītokpān xalanī'n makāntza'? Tū' tamakacha'ka'n a'nchī
maclacasquī'n a'xni'ca' natahuā'yan —tahuanilh.

3 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—Nā hui'xina'n, ¿a'chī' mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para
nacātlōkentaxtūyā'tit mintalanānca'n? 4 Dios hualh: "Nacā'a'kahuāna'ni'ya'
mintāta' lā' mintzī't". Lā' nā hualh: "Camāmaknīnīni'nca huan a'ntī
cāmacapūlhca ixtāta' o ixtzī't". 5 Lā' hui'xina'n xtunc hua'nā'tit. Lā'
hui'xina'n māsu'yu'yā'tit palh kalhatin chi'xcu' tzē nahuani ixtāta' o
ixtzī't: "Tūla icmaktāyayāni' como ixlīhuāk a'ntū icka'lhī icmālacnūni'nī'ttza'
Dios". 6 Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit que palh kalhatin chuntza' nahuan,
tū'tza' maclacasqui'n xla' namaktāya ixtāta' o ixtzī't. Chuntza' hui'xina'n
māpānū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para natlōkentaxtūyā'tit mintalanānca'n.
7 ¡Tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n! Stu'ncua' a'nchī cālīchihuīna'ni'
hui'xina'n huan profeta Isaías a'xni'ca' tzo'kli huā'mā':

8 Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xmān tahuan palh quinta'a'cnīni'ni' pero tū'
tapāstaca a'ntū iccālīmāpa'ksīlh.

9 Chu tlakaj quintamāca'tanī como a'ntūn tamāsu'yu hua'chilh quilīmāpa'ksīn,
ū'tza' xmān ixtapuhuānca'n huan chi'xcuhuī'n.

Chuntza' tzo'kli Isaías a'nchī hualh Dios.

10 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit lā' camāchekxī'tit: 11 Huan a'ntū naquilhtanū huan chi'xcu'
tū' ū'tza' a'ntū nalīla ko'hua'jua'. Pero huan tūn tū' tzey tachihuīn a'ntū
quilhtaxtu huan chi'xcu', ū'tza' nalīla ko'hua'jua'.

12 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh lā' tahuanilh Jesús:

—¿Chā ca'tzīya' palh cālīmakā'kchipina' huan fariseosnu' a'nchī hua'na'?

13 Lā' xla' cākalhtīlh:

—Chuxatūyā ti'ni' a'ntūn tū' cha'nli quinTāta' xala' nac a'kapūn, ū'tza'
napu'lhucan lā' con ixtankāxē'k. 14 Cacāma'kxtektit huan fariseosnu'.
Xlaca'n hua'chi lakatzī'nī'n a'ntīn talē'n ā'makapitzīn lakatzī'nī'n. Lā'
palh kalhatin lakatzī'n namakachi'palē'n ixtā'lakatzī'n, ixtu'ca'n natamokōsa
a'nlhā ponknu'ncanī't.

15 Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:

—Caquilāhuaniuj a'ntū huanicu'tun huā'mā' a'ntū tā'mālacastucti.

16 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā tū' māchekxī'yā'tit nīn hui'xina'n? 17 Ca'tzīyā'tit que chuxatū a'ntū
naquincāquilhtanūyāni', ū'tza' nayuja na quimpānca'n lā' ā'calīstān nataxtu.
18 Lā' huan tachihuīn a'ntū naquincāquilhtaxtuyāni', ū'tza' a'ntū pāstacnī'tauj
pū'la. Lā' ū'tza' nalītasu'yu palh tzey quina'n o tū'. 19 Chu a'nchī pāstacna'n
huan chi'xcu', chuntza' natlahua: namaknīni'n, o namakpuscatīni'n, o

naka'lhī ixtatā'chihuīn, o naka'lhāna'n, o na'a'kxokonu'n, o na'a'ksa'nan.
20 Huāk huā' tamā'na palh ixtlahualh cahuā huan chi'xcu', ū'tza' nalīla
ko'hua'jua'. Pero palh nahuā'yan a'xni'ca' tū' makacha'ka'nī't chu a'nchī huan
talanān, ū'tza' tūla nalīla ko'hua'jua'.

Huan puscāt a'ntī makatiyāti' kalhlaka'ī'lh Jesús
Mr. 7.24-30

21 Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna' huan lakatu'
cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' Sidón. 22 Lā' ixui'lacha' kalhatin puscāt
xala' nac huanmā' ti'ya't a'nlhā huanican Canaán. Xla' tū' israelita ixuanī't.
Lā' lakmilh Jesús lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj;
caquilakalhu'ma'nti. Quintzu'ma'jāt ka'lhī huan tlajana' lā' lej palha'
pātīni'n.
23 Lā' Jesús nīn tuntū' kalhtīlh. Lā' tuncan tamilh ī'sca'txtunu'nī'n lā'
tasqui'nli:
—Cama'capi huan puscāt a'jnanu' como quincāstālani'yāni' lā' ta'satēlha.
24 Lā' tuncan Jesús hualh:
—Dios quimacaminī't para na'iccāmāpūtaxtū xmān a'ntī israelitas.
25 Lā' huan puscāt laktapajtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
—¡Māpa'ksīni', caquimaktāya'!
26 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tū' līmakuan maklhtīcan ixlīhua'tca'n huan camana' lā' nacāmaxquī'can
huan chichīn—chuntza' huanilh como huan israelitas tū' ixta'a'cnīni'ni' huan
a'ntīn tū' israelitas lā' ixcāmāpācuhuī chichīn.
27 Lā' xla' huanilh:
—U'huē, ū'tza' icca'tzī, Māpa'ksīni'. Pero huan chichīn tzē natahua' huan
lacpītzin a'ntū nataminācha' na ixmesa ixtēcu'ca'n.
28 Tuncan Jesús kalhtīlh:
—Lej kalhlaka'ī'ya', puscāt. Calalh hua'chi quisqui'ni'ya'.
Lā' huanmā' ka'tlā'tus tzeyalh ixtzu'ma'jāt.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n

29 Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' tētaxtulh ixquilhtūn huan lago Galilea.
A'calīstān tā'cxtunu'lh nac kēstīn lā' a'ntza' tahui'lalh. 30 Lā' līlhūhua' tachā'lh
a'nlhā ixuī' lā' talīmini'lh lū'ntū'lani'nī'n lā' lakatzī'nī'n lā' kō'ko'nī'n lā'
huan a'ntī macamōcho lā' lhūhua' ā'makapitzīn ī'tza'ca'nī'n. Cāmāpī'ca nac
ti'ya't pajtzu ixtojon Jesús lā' xla' cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n. 31 Lā' huan
tachi'xcuhuī't talē'cnīlh a'nchīn tachihuīna'lh huan a'ntī kō'ko' ixtahuanī't lā'
a'nchī tzey ixtalanī't ixmacanca'n huan macamōcho. Lā' huan lū'ntū'lanī'n
xa'nca tatlā'hualh lā' huan lakatzī'nī'n talacahuāna'lh. U'tza' talīlē'cnīlh huan
tachi'xcuhuī't. Lā' tatzuculh tamācā'tanī Dios a'ntī nā ixDiosca'n israelitas.

Jesús cāmāhuī'lh lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n
Mr. 8.1-10

32 Lā' tuncan Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhuī't. Tu'tuma'jtza' quintatā'lahui'lāna'
huā'tzā' lā' tū'tza' taka'lhī a'ntūn tahua'. Lā' palh na'icmacā'n na ixchicca'n
lā' tū' tahuā'yanī't, tzēlasā' nataxlejua'nan nac tej.
33 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:
—¿Chichū nalīka'lhīyāuj līhua't a'ntū natalīka'sa? Lej lhūhua' tachi'xcuhuī't
lā' tintī' lahuī' huā'tzā'.
34 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Mactojon lā' makapitzīn ti'na'j squī'ti'.
35 Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh que catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't
nac ti'ya't. 36 Xla' cātayalh huan mactojon pāntzi lā' huan squī'ti' lā'
maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' chu tuncan cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n lā' xlaca'n cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't. 37 Lā' ixlīhuākca'n
tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' ā'calīstān xalacpītzin a'ntūn ta'a'katāxtūlh
cāmātzumalh pātojon chā'xta. 38 Huan a'ntīn tahuā'yalh, xlaca'n lakatā'ti'
mil chi'xcuhuī'n. Lā' nā tahuā'yalh puscan lā' camana'. 39 Lā' ā'calīstān Jesús
cāmacā'lh huan tachi'xcuhuī't lā' tojōlh huan nac barco lā' a'lh nac lakatin
ti'ya't a'nlhā huanican Magdala.

16

Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' tasqui'nli lē'cnīn
Mr. 8.11-13; Lc. 12.54-56

1 Huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu' talaka'lh Jesús. Lā' como ix-
talīlaktzī'ncu'tun, tasqui'nli lakatin lē'cnīn a'ntū lītasu'yu que Jesús xala' nac
a'kapūn. 2 Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'xni'ca' tā'cnūmā' huan chi'chini', hui'xina'n hua'nā'tit: "Tū' catim-
ilh xcān como spi'nenke' huan a'kapūn". 3 Lā' palh tzi'sāt, hua'nā'tit:
"Chuhua'j namin xcān como spi'nenke' huan a'kapūn lā' pucsuī'". ¡Hui'xina'n
tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Tzē naquilhchipinā'tit palh namin xcān
a'xni'ca' laktzī'nā'tit huan a'kapūn. Lā' a'yuj laktzī'nā'tit huan lē'cnīn a'ntū ict-
lahua, pero tū' kalhlaka'ī'yā'tit que Dios quimacamilh. 4 Huan tachi'xcuhuī't
a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j tū' tzey lā' tū' takalhlaka'ī' lā' xlaca'n tasqui'n
lē'cnīn. Lā' tū' nacāmāsu'ni'can lē'cnīn; xmān naquimpātle'keni' hua'chi a'ntū
pātle'keni'lh huan Jonás —hualh Jesús.
Lā' cāmakxtekli lā' a'lh.

Jesús cāmāsu'ni'lh ī'sca'txtunu'nī'n que catatamaktaka'lhli huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'
Mr. 8.14-21

5 Lā' a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh tintacut huan lago, tū' talē'lh
pāntzi. Tapātza'nkālh. 6 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Catamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan sa-
duceosnu'.
7 Huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talāhuani:
—Chuntza' hualh como tū' līmiuj pāntzi.
8 Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtalāhuanimā'na lā' cāhuanilh:
—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata huan pāntzi a'ntūn tū' līta'ntit?
¡Xmān macsti'na'j kalhla'ka'ī'yā'tit! 9 ¿Chā tūna'j machekxī'yā'tit? ¿Chā
tū'tza' pāstacā'tit huan macquitzis pāntzi a'ntū iccāmālacpitzini'lh na
ixlaclhpu'nanca'n lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n? Lā' ¿lhām pālā't chā'xta
cālīmātzumaca huan xalacpītzin? 10 Lā' capāstactit huan mactojon pāntzi a'ntū
iccāmālacpitzini'lh na ixlaclhpu'nanca'n huan lakatā'ti' mil chi'xcuhuī'n.
Lā' ¿lhām pālā't chā'xta cālīmātzumaca huan xalacpītzin? 11 ¿A'chī' tū'
māchekxī'yā'tit palh tū' xa'icuanicu'tun pāntzi a'xni'ca' iccāhuanini'
ixtamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'?
12 Lā' tuncan tamāchekxīlh que Jesús tū' ixcāhuaninī't que ixtamak-
taka'lhli huan ixlevadura pāntzi. Ixcāhuanicu'tun palh ixtamaktaka'lhli
ixlīmāsca'tīnca'n huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'.

Pedro hualh palh Jesús ū'tza' huan Cristo
Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21

13 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh a'nlhā huanican Cesarea de Filipo,
cākalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Lā' huan tachi'xcuhuī't, ¿chichū tahuan quimpālacata quit a'ntī huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n?
14 Xlaca'n takalhtīlh:
—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn
tahuan palh hui'x huan Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan palh hui'x
Jeremías o ā'kalhatin a'cta'sana'.
15 Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chī hua'nā'tit? ¿Tichū quit?
16 Lā' tuncan Simón Pedro huanilh:
—Hui'x huan Cristo a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj lā' ixO'kxa' huan scana'nca
Dios.
17 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Līpāxūj hui'x, Simón ixo'kxa' Jonás. Huā'mā' tapāstacna' tū' tamāsu'ni'ni'
chi'xcuhuī'n. Xmān Dios māca'tzīnīni'. 18 Lā' quit icuaniyāni' que hui'x
Pedro lā' ū'tza' mintacuīni' huanicu'tun "chihuix". Lā' hui'x nala hua'chi
huan chihuix a'ntū xalītzucuni' huan quilītokpān. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' chuntza', tū' caticātlajaca; nīn huan līnīn tūla nacātlaja. 19 Quit
na'icmaxquī'yāni' līmāpa'ksīn lā' nacāmāpa'ksī'ya' xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī
con Dios. Lā' a'ntū hui'x makxteka tlahuacan na ixlaclhpu'nanca'n
a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā nac
a'kapūn nā chuntza' nahuancan. Lā' a'ntū hui'x tū' makxteka tlahua-
can na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj, nā nac a'kapūn nā chuntza' nahuancan.
20 Lā' tuncan Jesús cāmāpa'ksīlh ī'sca'txtunu'nī'n que tū' catitahuanilh nīn
tintī' palh ū'tza' huan Cristo a'ntī ixka'lhīmā'ca.

Jesús hualh ixpālacata a'nchī nanī
Mr. 8.31—9.1; Lc. 9.22-27

21 Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni' ī'sca'txtunu'nī'n chuntza':
—Maclacasqui'n na'ica'n nac Jerusalén. Lā' a'ntza' huan xanapuxcu'nu'
lītokpān lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley, xlaca'n lej naquintamāpātīnī. Lā' naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun
chi'chini' na'iclakahuanchoko.
22 Lā' tuncan Pedro lē'lh lacachuna'j lā' tzuculh tā'lāsta'la lā' tzē'k huanilh:
—¡Māpa'ksīni', tū' camakxtekli Dios! ¡Tū' catipātle'keni'ni' chuntza'!
23 Pero Jesús talakspi'tli lā' huanilh Pedro:
—¡Catakēnu'! Hui'x puhua'na' hua'chi huan ko'ti'ti'. Lā' hui'x
quimāmakchu'yī'ya'. Hui'x tū' puhua'na' hua'chi Dios lacasqui'n; puhua'na'
chuntza' hua'chi chi'xcuhuī'n tapuhuan.
24 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' pāstaca xmān a'nchī xla'
lacasqui'n. Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān a'yuj capātīni'lh hua'chi
quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh. 25 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de huan
a'ntū natapātīni'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacuj para
pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natanī por quimpālacata, xlaca'n
nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 26 Lā' palh huan chi'xcu' ixt-
lajalh cahuā ixlīhuāk xala' huā'mā' quilhtamacuj, tuntū' ixtapalh palh tū'
ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. Tū' a'nan a'ntū xla' tzē namāstā' para
naka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. 27 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā'

na'icmimpala con ixlīmāpa'ksīn xaTāta' lā' lej na'icxkaka hua'chi quinTāta' nac a'kapūn lej xkaka. Lā' naquintatā'min qui'ángeles. Lā' a'xni'ca' na'icmin, chā'tunu' namāpala chu a'nchī tlahuanī't palh tzey o tū' tzey.
28 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca' tūna'j naquilaktzī'ncan quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'xni'ca' na'icmimpala para na'icmāpa'ksīni'n.

17

Taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc a'nchī tasu'yulh
Mr. 9.2-13; Lc. 9.28-36

1 Lā' ixlīlakachāxan chi'chini' a'xni'ca' Jesús cālē'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan
a'ntī ixtā'tin Jacobo lā' a'lh. Xmān ixkalhatā'ti'ca'n ta'a'lh nac lakatin kēstīn
tālhmā'n lā' tā'cxtulh. 2 Lā' a'ntza' taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc ixtasu'yu na ixla-
capūnca'n. Ixlacan Jesús lā' ixlu'xu' taxkakalh hua'chi xkaka huan chi'chini'.
3 Lā' chu tuncan cātasu'yuni'lh Moisés lā' Elías a'ntī ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús.
4 Lā' tuncan Pedro huanilh Jesús:
—Māpa'ksīni', xalītzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Palh lacasqui'na', quina'n na'icyāhuayāuj lakatu'tun mū'xta'ka'. Lakatin nala mila' lā' lakatin nala ixla' Moisés lā' ā'lakatin nala ixla' Elías.
5 Ixchihuīna'mā'cus Pedro lā' milh lakatin poklhnu' a'ntū slamama lā'
cālītamacxti'li'lh. Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac poklhnu' lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Lā' xla' lej quimakapāxuhua. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.
6 A'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n takaxmatli huā'mā' tachihuīn, lacataj
tatamā'lh lā' lej tajicua'lh. 7 Lā' tuncan Jesús cālaktapajtzūlh lā' cāxa'malh lā'
cāhuanilh:
—Catāquī'tit lā' tū' cajicua'ntit.
8 Lā' a'xni'ca' tatāquī'lh lā' talaktzī'lh, nīn tintī' ixa'nan, xmān Jesús.
9 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na na ixtatokopūn huan kēstīn, Jesús cāmāpa'ksīlh:
—Tū' catihua'ni'tit nīn tintī' a'ntū laktzī'ntitcus. Tū' catihua'ntit hasta a'xni'ca' tū' nalakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
10 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh Jesús:
—Lā' ¿a'chī' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley palh huan Elías ka'lhī napū'lani' huan a'ntī Dios namacamin?
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlīhuāk.
12 Lā' iccāhuaniyāni' palh milhtza' huan Elías lā' tū' lakapascanī't. Tū'
ta'a'kahuāna'ni'lh lā' tamaknīlh. Lā' nā chuntza' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
namāpātīnīcan ixpālacataca'n xlaca'n —cāhuanilh.
13 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n tamāchekxīlh que a'xni'ca' Jesús hualh
ixminī'ttza' Elías, ixlīchihuīna'mā' Juan huan Mā'kpaxīni'.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mr. 9.14-29; Lc. 9.37-43

14 Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan tachi'xcuhuī't, kalhatin
chi'xcu' laktapajtzūlh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanilh:
15 —Māpa'ksīni', calakalhu'ma'nti quincaman. Lej xtacnānī lā' lej palha'
pātīni'n. Maklhūhua'tza' tapū' nac macscut o tojō nac xcān. 16 Iccālīmini'lh
misca'txtunu'nī'n pero tūlalh tamātzeyīlh.
17 Lā' Jesús cāhuanilh:

—¡Hui'xina'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalh-
laka'ī'yā'tit! ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que
namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī
huanī'ta'ntit? Caquilī'ta'ni' huan ka'hua'chu.
18 Lā' tuncan Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' tuncan taxtuni'lh huan
ka'hua'chu. Lā' chu līmaktin tzeyalh.
19 Lā' ā'calīstān huan sca'txtunu'nī'n ixa'cstuca'n ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús
lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' tūlalh quina'n icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?
20 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Como hui'xina'n tū' lej kalhlaka'ī'yā'tit. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Palh kalhlaka'ī'yā'tit con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n a'yuj tzucupā'na'ntitcus
kalhlaka'ī'yā'tit, tzē ixua'ni'tit huā'mā' kēstīn: "Catapānu' de huā'tzā' lā'
capit ā'lacatin", lā' huan kēstīn natapānū. Tū' a'nan nīn tuntū' a'ntūn tūla
catitlahua'tit palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. 21 Huan tlajana' hua'chi huā'mā'
tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh natlahua'yā'tit oración lā' palh
nalīhui'līyā'tit namakxtekā'tit de nahuā'yanā'tit.

Huampala Jesús hualh a'nchī nanī
Mr. 9.30-32; Lc. 9.43-45

22 Līhuan ixtalatlā'huantēlha nac estado de Galilea, Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, lā' naquimaca-
maxquī'can ixlīmāpa'ksīnca'n chi'xcuhuī'n. 23 Lā' xlaca'n naquintamaknī pero
ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko —cāhuanilh.
Lā' huā'mā' tachihuīn lej cāmālakaputzīlh xlaca'n.

A'nchī Jesús līmāpalalh ixcuota huan lītokpān

24 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh huan nac cālacchicni' Ca-
pernaum, talakmilh Pedro huan a'ntī ixtamātā'jīni'n ixpālacata lītokpān. Lā'
takalhasqui'nīlh:
—¿Chā tū' māpala ixcuota lītokpān mimākalhtō'kē'ni'?
25 Lā' Pedro cākalhtīlh:
—U'huē, māpala.
Lā' tuncan a'xni'ca' Pedro tanūlh huan nac chic, Jesús pū'la chihuīna'lh lā'
huanilh:
—¿Chī puhua'na', Simón? Huan reyes xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj,
¿tichū cāmātā'jī huan impuesto lā' huan cuota? ¿Chā cāmātā'jī huan a'ntīn
tatapa'ksī con xlaca'n o cāmātā'jī huan makatiyāti'?
26 Lā' Pedro kalhtīlh:
—Mātā'jīcan huan makatiyāti'.
Lā' Jesús huanilh:
—Lā' tū' tamāpala xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con huan rey. Lā' quinTāta' nac
a'kapūn hua'chi huan rey. Lā' quina'n tapa'ksīyāuj con xla'. 27 Lā' como tū'
cāmakā'kchā'ncu'tunāuj a'ntīn tamātā'jīni'n, capit huan nac lago lā' camojo'
milīmā'kslokotuī'n. Lā' huan squī'ti' a'ntū pū'la namācutuya', namākalhpitziya'
lā' nakaksa' lakatin tumīn. U'tza' na'a'cchā'n para huan cuota. Calī'pi lā'
nalīmāpala'ya' para quintu'ca'n.

18

Tuyā chi'xcu' līhua'ca' tasqui'nī
Mr. 9.33-37; Lc. 9.46-48

1 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū līhua'ca' tasqui'nī a'nlhā Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk?
2 Lā' tuncan Jesús māta'sīlh kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā' yāhualh na ixla-
clhpu'nanca'n 3 lā' hualh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh hui'xina'n tū' taxtāpalī'yā'tit lā'
nala'yā'tit hua'chi kalhatin ti'na'j ka'hua'chu, tū' catitanū'tit a'nlhā Dios
māpa'ksīkō' ixlīhuāk. 4 Lā' chuntza' chuxatī a'ntī līhua'ca' tasqui'nī a'nlhā
Dios māpa'ksīkō' ixlīhuāk, ū'tza' huā'mā' a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī lā' nakalhlaka'ī'
hua'chi camana' takalhlaka'ī'. 5 Lā' chuxatī a'ntīn tapa'ksī con quit lā'
ū'tza' nalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim
hua'chilh ixquimpāxquī'lh.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'ntīn tamā'a'kxokotlahuī talaclē'i' ā'makpitzīn
Mr. 9.42-48; Lc. 17.1-2

6 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh catīhuā chihuīna'maxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī quinkalh-
laka'ī' lā' ū'tza' huan ka'hua'chu nalītlahua talaclē'i', huā'mā' chi'xcu' tū' tzey.
Xalītzey palh pū'la ixpixchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca nac
mar a'nlhā lej pūlhmā'n para que najicsua'. Chuntza' tūlalh ixa'kxokolh
huan ka'hua'chu. 7 ¡Xānti tala tachi'xcuhuī't xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj
ixpālacata huan tū' tzey a'ntū cālīlaktzī'n! Pō'ktu a'nan a'ntū nacāmātonkopū
tachi'xcuhuī't. Pero ¡xānti tala xlaca'n a'ntīn tamātonkopū ā'makapitzīn lā'
tamātlahuī talaclē'i'!
8 'Lā' chuntza' palh ixtlahua' talaclē'i' ixpālacata mimacan o ixpālacata
mintojon, mejor ixmacacā'taya'ca' o ixtantucā'taya'ca' lā' tū' ixtlahua' tala-
clē'i' ixpālacataca'n mimacan o mintojon. Līhua'ca' tzey palh naka'lhī'ya'
minquilhtamacuj para pō'ktu a'yuj macamōcho hui'x; lā' tū' tzey palh na-
macapinca'na' nac macscut para pō'ktu. 9 Lā' palh milakastapun nalaktzī'n
catūhuā lā' chuntza' natlahuacu'tuna' a'ntūn tū' tzey, tū' catitlahua' a'ntū
lacasqui'n milakastapun. Mejor ixmā'xtu lā' ixmaka' lā' tū' ixtlahua' talaclē'i'
ixpālacata milakastapun. Līhua'ca' tzey palh naka'lhī'ya' minquilhtamacuj
para pō'ktu a'yuj lakaxō'ko' hui'x; lā' tū' tzey palh namacapinca'na' nac
macscut para pō'ktu con lakatu' milakastapun —hualh Jesús.

A'ntū lītalacastuca huan borrego a'ntū ixtza'nkānī't
Lc. 15.3-7

10 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tū' catilakmaka' nīn kalhatin ti'na'j ka'hua'chu. Iccāhuaniyāni' que nac
a'kapūn ixángelesca'n huan camana' pō'ktu tatāya na ixlacapūn quinTāta' xala'
nac a'kapūn. 11 Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' icmilh iccāmāpūtaxtū
huan a'ntīn tū' ixtaka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Xlaca'n hua'chi
borregos a'ntū xatza'nkān ixtahuanī't.
12 '¿Chichū puhua'nā'tit? Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī cien borregos lā'
palh lakatin natza'nkā, ¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzīn
noventa y nueve a'nlhā tahuā'yamā'na nac cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza
huan borrego a'ntūn tza'nkālh. 13 Lā' a'xni'ca' nakaksa, stu'ncua' līhua'ca'
nalīpāxuhua ixpālacata huā'mā' borrego a'ntū kaksli que ā'makapitzīn huan
noventa y nueve a'ntūn tū' tatza'nkālh. 14 Lā' minTāta'ca'n xala' nac a'kapūn
nā chuntza' tū' lacasqui'n natza'nkā nīn kalhatin ti'na'j ka'hua'chu. La-
casqui'n nataka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh que tasqui'nī natalāmāsputūnu'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'
Lc. 17.3

15 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh mintā'tin tlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, catā'chihuīna' ixa'cstu lā'
namāca'tzīnī'ya'. Palh xla' cuenta tlahua, chuntza' hui'x maktāyanī'ta' para
que tū' natlahuapala a'ntūn tū' tzey. 16 Pero palh mintā'tin tū' cuenta tlahua
a'xni'ca' tā'chihuīna'na', cacāmāta'si' ā'kalhatin ā'kalhatu' a'ntī nacātā'lakpina' lā'
natakaxmata tuchū ixpālacata lītā'chihuīna'na' mintā'tin. 17 Lā' palh tūna'j
cuenta tlahua, nacāhuani'ya' xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' a'xni'ca' tatakēstoka.
Lā' palh nīn chuntza' tū' cuenta natlahua, maclacasqui'n nalaktzī'na' hua'chi
kalhatin a'ntīn tū' kalhlaka'ī' Dios o hua'chi kalhatin a'kxokonu' mātā'jīni' de
impuestos.
18 'Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū hui'xina'n tū' namakxtekā'tit nat-
lahuacan huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, nā chuntza' nahuancan nac a'kapūn.
Lā' a'ntū hui'xina'n namakxtekā'tit natlahuacan huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj,
nā chuntza' nahuancan nac a'kapūn.
19 'Nā iccāhuanipalayāni' que palh kalhatu' de hui'xina'n huā'tzā' nac
ti'ya't lā' chu a'cxtim puhua'nā'tit a'ntū nasqui'ni'yā'tit Dios a'xni'ca'
nakalhtō'ka'yā'tit, quinTāta'ca'n Dios xala' nac a'kapūn nacāmaxquī'yāni' a'ntū
squi'ni'yā'tit. 20 Lā' chuntza' a'nlhā natatakēstoka kalhatu' o kalhatu'tun por
quimpālacata, a'ntza' quit na'ictahui'la na ixlaclhpu'nanca'n —hualh Jesús.
21 Lā' tuncan Pedro laktapajtzūlh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿lhā maklā't na'icmāsputūnu'ni' quintā'tin a'xni'ca' naquint-
lahuani' a'ntūn tū' tzey? ¿Chā maktojon na'icmāsputūnu'ni'?
22 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Quit tū' icuaniyāni' xmān maktojon; quit icuaniyāni' maklhūhua'
namāsputūnu'ni'ya', hasta maktu'tumpu'xamacāuj por maktojon.

Jesús cāhuanilh a'ntū lītalacastuca huan tasācua' a'ntīn tū' māsputūnu'ni'lh ā'kalhatin

23 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' chuntza' a'nchī Dios nalīmāpa'ksīni'n tzē natā'mālacastuccan hua'chi
kalhatin rey a'ntī cāmāpalacu'tulh ixtasācua'nī'n. 24 Ixtzucumā'cus a'xni'ca'
līmini'ca kalhatin a'ntī ixlaclē'ni' lej lhūhua' tumīn. 25 Lā' como huan tasācua'
tū' ixka'lhī a'ntū nalīmāpala, huan rey māpa'ksīlh cacāstā'maxquī'ca ā'kalhatin
ixtēcu' huan tasācua' lā' ixpuscāt lā' ixcamana' lā' ixlīhuāk a'ntū ixka'lhī.
Lā' chuntza' ixa'nan a'ntū nalīmāpala a'ntū ixlaclē'n. 26 Lā' tuncan huan
tasācua' tatzokostani'lh ixpatrón lā' squi'ni'lh: "Caquilakalhu'ma', quimpa-
trón, lā' na'icmāpalana'ni'kō'yāni'". 27 Lā' huan ixpatrón lakalhu'malh lā'
māsputūnu'ni'lh ixtalaclē'i' lā' makxtekli ca'a'lh.
28 'Lā' xmān taxtulh huan tasācua' lā' pāxtokli ixtā'tasācua' a'ntī ixlaclē'ni'
xmān macsti'na'j tumīn. Lā' tzuculh pixpi'ta' lā' huanilh: "¡Caquimā'pala'ni'
a'ntū quilaclī'pini'ya'!" 29 Lā' tuncan huan a'ntī ixtā'tasācua' tatzokostani'lh
lā' squi'ni'lh: "Caquilakalhu'ma' lā' na'icmāpalana'ni'yāni'". 30 Lā' huan
ā'kalhatin tū' lacasqui'lh lā' mālacapū'lh lā' māmānūnīni'lh nac pūlāchī'n
hasta namāpalakō' huan talaclē'i'. 31 Lā' ā'makapitzīn tasācua'nī'n lej
tamāmakchuyīlh a'xni'ca' talaktzī'lh a'nchīn tlahualh ixtā'tasācua'. Lā' ta'a'lh
tamāca'tzīnīkō' ixpatronca'n a'nchī pātle'kelh. 32 Lā' tuncan huan patrón
māta'satīnīni'lh ixtasācua' lā' huanilh: "¡Hui'x ca'tzanca'tzīni'yā tasācua'! Quit
icmāsputūnu'ni'kō'ni' ixlīhuāk huanmā' mintalaclē'i' como quisqui'ni'. 33 Nā
hui'x ixlakalhu'ma' mintā'tasācua' chu a'nchī quit iclakalhu'mani'". 34 Lā'
tanto a'kchā'lh huan ixpatrón que māpa'ksīni'lh que namāpātīnīcan nac
pūlāchī'n hasta a'xni'ca' namāpalakō' ixlīhuāk a'ntū ixlaclē'ni'.
35 Lā' Jesús a'xmān hualh:

—Nā chuntza' quinTāta' xala' nac a'kapūn nacātlahuani'yāni' palh hui'xina'n tū' cāmāsputūnu'ni'yā'tit mintā'tinca'n con tapāxuhuān.

19

Jesús māsu'yulh que tū' tzey makxtekcan huan puscāt
Mr. 10.1-12; Lc. 16.18

1 Lā' a'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, taxtulh de nac Galilea lā' a'lh huan
nac ti'ya't a'nlhā huanican Judea. U'tza' a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka
Jordán, a'ntza' na ixquilhtūn a'nlhā tā'cxtuyacha' huan chi'chini'. 2 Līlhūhua'
tastālani'lh lā' xla' cāmātzeyīlh ixlīhuākca'n a'ntza'.
3 Lā' tuncan makapitzīn fariseosnu' talaktapajtzūlh Jesús.
Ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' ū'tza' talīkalhasqui'nīlh:
—¿Chā tzē makxtekcan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni' ixpālacata chuxatūya catūhuā?
4 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios? Chuntza' huan: "Dios
cātlahualh chi'xcu' lā' puscāt". Lā' chuntza' tlahualh a'xni'ca' tzuculh huā'mā'
quilhtamacuj. 5 Nā huan: "U'tza' nacālīmakxteka ixtāta' lā' ixtzī't kalhatin
chi'xcu'. Lā' natā'takēxtimī ixpuscāt lā' ixtu'ca'n natala hua'chilh xmān
kalhatin". 6 Chuntza' tū'tza' kalhatu' xlaca'n; xmān kalhatin. Lā' chuntza' tū'
līmakuan palh chi'xcuhuī'n cālāmāmakxtekē a'ntī Dios cātlahualh chu lakatin.
7 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' māpa'ksīlh Moisés que catzo'kca ca'psnat lā' chuntza' tzē namakxtekāuj quimpuscātca'n?
8 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Chuntza' tlahualh Moisés ixpālacata mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey.
Tū' chuntza' ixuanī't a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. 9 Lā' quit
iccāhuaniyāni' que chu a'ntī namakxteka ixpuscāt lā' palh xla' tū' ka'lhī
ixtatā'chihuīn, lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin puscāt, huā'mā' chi'xcu'
makpuscātīni'n. Lā' huan a'ntī natā'tapuchahua kalhatin puscāt a'ntī makxtekcanī't, nā xla' makpuscātīni'n.
10 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:
—Palh chuntza' naquincāpātle'keni'yāni' ixpālacata quimpuscātca'n, tū' quincāminī'ni'ya'ni' natapūchahuayāuj.
11 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Ixlīhuākca'n tūla catitamāchekxīlh huā'mā'. Xmān tamāchekxī xlaca'n
a'ntī Dios nacāmāsu'ni'. 12 Huan a'ntīn tū' tapūchahua ca'tzī a'chī' tū' cati-
tapūchahualh. A'nan a'ntī ixlaktaca'n tū' catitatapūchahualh; ā'makapitzīn tū'
catitatapūchahualh ixpālacata a'ntū cātlahuani'ca ixmacni'ca'n, lā' ā'makapitzīn
tū' catitatapūchahualh como tatā'scujcu'tun Dios. A'ntīn tzē namāchekxī
huā'mā', camāchekxīlh.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan camana'
Mr. 10.13-16; Lc. 18.15-17

13 Lā' tuncan cālīmini'ca Jesús makapitzīn camana' para nacā'a'cpūxa'ma
lā' natlahua oración. Lā' huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacaquilhnī a'ntī
ixtalīmin. 14 Pero Jesús hualh:
—Cacāmakxtektit caquintalakmilh huan camana' lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit como huan a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan tamā'na camana'.
15 Lā' Jesús cā'a'cpūxa'malh huan camana' lā' ā'calīstān a'lh ā'lacatin.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan o'kxa' a'ntī rico ixuanī't
Mr. 10.17-31; Lc. 18.18-30

16 Lā' kalhatin o'kxa' laka'lh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Hui'x tzeyā Mākalhtō'kē'ni'. Lā' ¿tuchū maclacasqui'n na'ictlahua a'ntū lej tzey para na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?
17 Lā' Jesús huanilh:
—¿A'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī xatzey lā' ū'tza' māni' Dios. Lā' palh ka'lhīcu'tuna' minquilhtamacuj para pō'ktu, nacā'a'kahuāna'ni'ya' ixlīmāpa'ksīn Dios.
18 Lā' huan o'kxa' kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchūyā līmāpa'ksīn?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tū' timaknī'ni'na'; tū' timakpuscātīni'na'; tū' tika'lhāna'na'; tū' tilīchihuīna'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua; 19 cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta' lā' mintzī't; lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu.
20 Lā' huan o'kxa' kalhtīni'lh:
—Huāk huā' tamā'na ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j. ¿Tuchū quisputni'cus?
21 Lā' Jesús huanilh:
—Palh la'cu'tuna' lej tzey, capit lā' nastā'kō'ya' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmāpitzini'ya' huan pobresni' lā' chuntza' naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' cata't lā' caquistāla'ni'.
22 Lā' a'xni'ca' huan o'kxa' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, līlakaputzalh lā' a'lh como lej rico ixuanī't.
23 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lej jicslīhua' natatā'tapa'ksī con Dios xlaca'n a'ntī lej lacricosnu'. 24 Iccāhuanipalayāni' que lej jicslīhua' natanū lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' natanū kalhatin rico a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
25 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, huan ī'sca'txtunu'nī'n lej talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh ixlaclhpu'nanca'n:
—Lā' ¿tichū tzē namāpūtaxtūcan?
26 Lā' Jesús cālakalaktzī'lh lā' cākalhtīlh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natapūtaxtu; xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū.
27 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', quina'n ica'kxtekui'līkō'uj ixlīhuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā' iccāstālani'mā'ni'. Lā' ¿tuchū na'icka'lhīyāuj?
28 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nala xasāsti' quilhtamacuj lā' a'xni'ca' quit a'ntī huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n na'ictahui'la a'nlhā māpa'ksīni'ncan. Lā' quit na'icmāpa'ksīni'n. Lā' hui'xina'n a'ntī quilāstālani'nī'taujtza' nā naquilātā'māpa'ksīni'nāuj. Kalhatunu' natahui'layā'tit a'nlhā namāpa'ksīni'nā'tit. Lā' nahua'nā'tit palh tzey o tū' tzey huan xalanī'n huan kalhacāujtu' tribu a'ntī israelitas. 29 Lā' ixlīhuākca'n
a'ntīn ta'a'kxtekui'līlh ixchicca'n o ixtā'timīnca'n o ixtāta'ca'n o ixtzī'tca'n o ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n o ixti'ya'tca'n, lā' palh ta'a'kxtekui'līlh por quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī. Chuxatū a'ntū ta'a'kxtekui'līlh por quimpālacata, ā'chulā' nataka'lhī. Hua'chi cien veces līhua'ca' nataka'lhī lā' nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. 30 Lā'
lhūhua' a'nan a'ntī lej tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, tū'

lej natatasqui'nī. Lā' lhūhua' a'nan a'ntīn tū' tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, lej natatasqui'nī —hualh Jesús.

20

Huan tamālacastuc ixpālacata huan makscujnī'n

1 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' a'nchī Dios līmāpa'ksīni'n tzē natā'mālacastuccan hua'chi kalhatin
ixtēcu' pū'uva. Cā'cuhuīni' taxtulh cāputza tasācua' a'ntī natapu'xa uvas.
2 Cāhuanilh palh natatlaja ixchi'chini'ca'n lā' cāmacā'lh natascuja na ixpū'uva.
3 Lā' ā'calīstān taxtupā hua'chi makna'jās cuhuīni'. Lā' cālaktzī'lh ā'makapitzīn
nac lītamāuj a'ntīn tū' ixtakaksnī't ixlīmakscujatca'n. 4 Lā' cāhuanilh: "Nā
capintit nascujā'tit na quimpū'uva lā' na'iccāmāpalayāni' a'nchī natlaja'yā'tit".
Lā' xlaca'n ta'a'lh. 5 Lā' huampala taxtulh hua'chi tastu'nūta lā' nā huampala
hua'chi maktu'tun kōtanū lā' cāmacā'lh huan tasācua'nī'n nac huan pū'uva
para natascuja. 6 Lā' hua'chi makquitzis kōtanū a'mpā nac lītamāuj lā'
cāpāxtokli ā'makapitzīn a'ntīn tū' ixtascujmā'na. Lā' cāhuanilh: "Lā' ¿a'chī'
xmān tāya'yā'tit tintacuj lā' tū' scujpā'na'ntit?" 7 Lā' takalhtīni'lh: "Tū'
icka'lhīyāuj quimpatronca'n". Lā' tuncan cāhuanilh: "Capintit nā hui'xina'n
lā' nascujā'tit na quimpū'uva lā' quit na'iccāmāpalayāni' a'nchī tlajacan". 8 Lā'
a'xni'ca' tā'cnūlh huan chi'chini', huan patrón huanilh xapuxcu' tasācua'nī'n:
"Cacāmāta'satīnīni' huan tasācua'nī'n lā' cacāmāpala'. Pū'la nacāmāpala'ya'
huan a'ntī chū'cus tatanūlh lā' ā'calīstān nacāmāpala'ya' huan a'ntī xapū'latza'
tascujmā'na". 9 Lā' tuncan tatakextimīlh xlaca'n a'ntīn tatzuculh tascuja
hua'chi makquitzis lā' tatlajalh ixchi'chini'ca'n. 10 Lā' ā'calīstān a'xni'ca'
tatakextimīlh xlaca'n a'ntīn tatzuculh tascuja tzi'sāt, tapuhualh palh līhua'ca'
ixtatlajca'n. Lā' xmān tatlajalh ixchi'chini'ca'n. 11 Lā' a'xni'ca' tamaklhtīni'lh
ixtumīnca'n, tatzuculh ta'a'ksa'n huan patrón 12 lā' tahualh: "Huan tamā'na
kōtanūtza' tamilh; xmān tascujli lakatin hora. Lā' chu a'cxtim cāmāpalacanī't
hua'chi quina'n. Lā' quina'n icscujui tintacuj nac chi'chini'". 13 Lā' huan
patrón kalhtīlh kalhatin de xlaca'n lā' huanilh: "Qui'amigo, quit tū' ict-
lahuani'ni' nīn tuntū' a'ntūn tū' līmakuan. ¿Chu tū' icuanini' palh natlaja'ya'
minchi'chini'? 14 Calī'pi mintumīn lā' capit. Quit icmāpalacu'tun huanyā
chi'xcu' a'ntī chū'cus tanūlh chu a'cxtim hua'chi icmāpalayāni' hui'x. 15 ¿Chā
tū' quila' huan tumīn? Lā' tzē na'icmāpala chu a'nchī quintapāxuhuān. ¿Chā
hui'x a'kchipina' ixpālacata quit tū' tampi'lh?"

16 'Chuntza' huan a'ntī ā'xmān ixtahuanī't, natala xapū'la. Lā' huan a'ntī xapū'la ixtahuanī't, xlaca'n natala xamakstancu —hualh Jesús.

Huampala Jesús cāhuanilh palh nanī
Mr. 10.32-34; Lc. 18.31-34

17 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtā'cxtunu'mā' nac Jerusalén, cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n
lacachuna'j lā' ixa'cstuca'n cāhuanilh:

18 —Ca'tzīyā'tit que a'mā'nauj para nac Jerusalén. Lā' a'ntza' quit a'ntī
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n naquintamacamāstā' con huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' xlaca'n natahuan que
caquimaknīca. 19 Lā' nā xlaca'n naquintamacamaxquī' huan makatiyātī'n.
Lā' naquintalakapala, lā' naquintakēsnoka lā' naquintaxtokohua'ca'. Lā'
ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n huan
nīnī'n —hualh Jesús.

Ixpālacata a'ntū squi'nli ixtzī'tca'n huan Jacobo lā' Juan
Mr. 10.35-45

20 Lā' tuncan laktapajtzūlh Jesús ixtzī'tca'n Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebe-
deo. Lā' huan puscāt cālīmilh ixo'kxa'n na ixlacapūn Jesús lā' tatzokostani'lh
lā' squi'ni'lh lakatin talakalhu'mān. 21 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'na'?
Lā' huan puscāt huanilh:
—Camāpa'ksi' que huā' tamā'na kalhatu' quincamana' nat-
apāxtūtahui'layāni' a'nlhā namāpa'ksī'ni'na', kalhatin na mimpāxtūcāna'j
lā' ā'kalhatin na mimpāxtūxuc.
22 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē
natāyani'yā'tit palh napātīni'nā'tit hua'chi quit na'icpātīni'n? U'tza' hua'chilh
pōko'tnū'nā'tit quintaza.
Lā' xlaca'n tahualh:
—Tzē na'ictāyani'yāuj.
23 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' que napātīni'nā'tit hua'chi quit. Pero ū'tza' huā'mā'
naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla icmāpa'ksī. Xmān quinTāta' ca'tzī tichū
naquimpāxtūtahui'la. Huā'mā' pūtahuī'lh cāxui'līni'lh xmān para huan a'ntī
Dios lacsacli.
24 Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzīlh a'ntū
kalhasqui'nīca Jesús, xlaca'n ta'lī'a'kchā'ni'lh huan kalhatu' tā'timīn ixpālacata
huan pūtahuī'lh. 25 Lā' Jesús cāmāta'satīnīni'lh ixlīhuākca'n lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchīn tahuanī't huan a'ntīn tamāpa'ksīnī'n nac
cā'ti'ya'tna'. Xlaca'n hua'chi ixtēcu'ca'n a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n. Lā'
lej palha' tamāpa'ksī. 26 Tū' chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n. Chux-
atī a'ntī lacu'tun xapuxcu' na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla'
nala hua'chi ixmaktāyana' ā'makapitzīn. 27 Lā' chuxatī a'ntī naputza a'nchī
līhua'ca' natasqui'nī na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala
hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn de hui'xina'n. 28 Lā' chuntza' nacāmaktāya
ā'makapitzīn chuntza' hua'chi quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Quit tū'
icmilh para na'icla hua'chi xapatrón; quit icmilh para na'icscuja lā' para
na'iccāmaktāya ā'makapitzīn. Lā' na'icmacamāstā' quinquilhtamacuj para
na'iccāmāpūtaxtū līlhūhua' —hualh Jesús.

Jesús cāmātzeyīlh kalhatu' lakatzī'nī'n
Mr. 10.46-52; Lc. 18.35-43

29 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtataxtumā'na de nac Jericó. Lā' lhūhua'
tachi'xcuhuī't ixtastālani'mā'na. 30 Lā' ixtahui'lāna' pajtzu nac tej kalhatu'
lakatzī'nī'n. Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchī ixpātle'kemā'cha' Jesús, xlaca'n
tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj.
¡Caquilālakalhu'mauj!
31 Lā' huan tachi'xcuhuī't talacaquilhnīlh lā' tahuanilh que cataquil-
hca'cslalh. Lā' xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' tahuampā:
—Māpa'ksīni', hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj.
¡Caquilālakalhu'mauj!
32 Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' cāmāta'sīlh huan lakatzī'nī'n lā' cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahuani'yāni'?
33 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Māpa'ksīni', iclacahuāna'ncu'tanāuj.

34 Lā' tuncan Jesús cālakalhu'malh lā' cāxa'mani'lh ixlakastapunca'n. Lā' chu
tuncan lacapalh huan lakatzī'nī'n talacahuāna'lh lā' tastālani'lh Jesús.

21

Jesús tanūlh huan nac Jerusalén
Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

1 Lā' a'xni'ca' ixtatapajtzūtēlhamā'natza' nac Jerusalén, tachā'lh huan nac
cā'lacchicni' a'nlhā ixuanican Betfagé. A'ntza' pajtzu huan o'kspū'n a'nlhā
huanican Olivos. Lā' Jesús cāmāpū'līlh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 2 lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n. A'ntza'
nalaktzī'nā'tit lakatin burro xatzī't a'ntū chī'yāhuacanī't lā' nā yā ixca-
man. Caxcuttit lā' caquilālīmini'uj. 3 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'nīyāni':
“¿A'chī' xcutpā'na'ntit?”, nahuaniyā'tit: “Huan Māpa'ksīni' cāmaclacasqui'n”.
Lā' chuntza' nacāmakxtekāni'.
4 Chuntza' pātle'kelh para natlōkentaxtū ixtachihuīn huan profeta a'nlhān
tzo'kcanī't chuntza':
5 Cacāhua'ni' xalanī'n huan nac xcānsipej a'nlhā huanican Sión: “Calaktzī'ntit.
Mimā' miReyca'n. Xla' tū' ka'tla'jca'tzī. Kēhuī' huan burro mimā'.
Kēhuī' ixcaman huan animal a'ntū mācu'quī'can”.
6 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tatlahualh a'ntū Jesús
cālīmāpa'ksīlh. 7 Talīmini'lh huan xatzī't burro lā' ixcaman lā' talīkētlapalh
ixtakēnu'ca'n lā' Jesús kētahuī'lh. 8 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan. Lā'
xlaca'n taxta'nka'lh ixtakēnu'ca'n nac tej. Lā' makapitzīn tacā'lh xalacti'na'j
ixpeken qui'hui' lā' taquilhmāpī'lh nac tej. 9 Lā' a'ntī ixtapū'lani'tēlha lā' a'ntī
ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Camācā'tanīca ixtā'nat huan rey David a'ntī ixkalhīmā'nauj! ¡Dios ca-
sicua'lanālīlh a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni'! ¡Camācā'tanīca
Dios!
10 Lā' a'xni'ca' Jesús tanūlh huan nac Jerusalén, ixlīhuākca'n a'ntī ix-
tahui'lāna'ncha' tatamakchuyīkō'lh lā' takalhasqui'nīni'lh:
—¿Tichū ū'tza' huā'mā'?
11 Lā' tachi'xcuhuī't cākalhtīlh:
—Huā'mā' huan a'cta'sana' Jesús a'ntī xala' nac Nazaret nac estado de
Galilea.

Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān
Mr. 11.15-19; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

12 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh huan nac xaka'tla' lītokpān lā' tanūlh
lā' cātlakaxtukō'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtastā'namā'na lā' huan a'ntī
ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' lītokpān. Lā' cāmakpūspi'tni'kō'lh
ixmesaca'n huan a'ntī ixtaxtāpalīmā'na ixtumīnca'n tachi'xcuhuī't. Lā' nā
cāmakpūspi'tni'lh ixpūtahuī'lhca'n huan a'ntī ixtastā'mā'na pālumax. 13 Lā'
cāhuanilh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Quinchic namāpācuhuī'can: Chic a'nlhā
Tlahuacan Oración”. Lā' a'nchīn tlahuapā'na'ntit, hui'xina'n tlahuanī'ta'ntit
hua'chi ixpūtatzē'kni'ca'n ka'lhāna'nī'n.
14 Lā' a'ntza' huan nac lītokpān talaktapajtzūlh Jesús makapitzīn lakatzī'nī'n
lā' lū'ntū'lanī'n. Lā' xla' cāmātzeyīlh. 15 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley a'xni'ca' talaktzī'lh huan lē'cnīn a'ntū Jesús
cātlahualh, xlaca'n ta'a'kchā'lh. Lā' nā ta'a'kchā'lh ixpālacata a'nchī huan
camana' na ixchakān lītokpān tata'salh lā' tahualh: “¡Camācā'tanīca ixtā'nat
huan rey David a'ntī ixka'lhīmā'nauj”! 16 Lā' xlaca'n tahuanilh Jesús:

—¿A'chī' tū' cālacaquilhni'ya' huā' tamā'na camana'? ¿Chā tū' kaxpa'ta' a'ntūn
tahuanimā'ni'?
Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'huē, ickaxmata. Lā' ¿chu hui'xina'n tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachi-
huīn Dios ixpālacata huā'mā'? Chuntza' tatzo'kni':
Hui'x cāmāsu'ni'nī'ta' huan lakska'tā'n lā' huan a'ntīn tatzi'quī'cus a'nchī lej
xa'nca natamāca'tanīni'n.
17 Lā' tuncan Jesús cā'akxtekui'līlh lā' taxtulh de huan xcānsipej lā' a'lh nac
Betania a'nlhā tachokolh huanmā' tzī'sa.

Jesús mātīhuīlh huan xaqui'hui' higo
Mr. 11.12-14, 20-26

18 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' ixminchokopā nac Jerusalén, Jesús ixtzi'ncsa. 19 Lā'
laktzī'lh a'katin xaqui'hui' higo na ixquilhtūn tej lā' tapajtzūlh huan nac
qui'hui'. Lā' huan qui'hui' tū' ixka'lhī ixtō'ca't; xmān ixka'lhī xachi'tin. Lā'
tuncan Jesús huanilh huan xaqui'hui' higo:
—¡Tū'tza' ā'maktin catitō'ca'!
Lā' chu līmaktin tīlh huan xaqui'hui' higo. 20 Lā' a'xni'ca' huan
sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh huā'mā', lej talē'cnīlh lā' takalhasqui'nīlh Jesús:
—¿A'chī' lej palaj tīlh huan qui'hui'?
21 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Palh xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit lā' palh tū'
napuhua'nā'tit que Dios tūla natlahua, nā tzē natlahua'yā'tit chu a'cxtim
hua'chi quit ictlahuani'lh huan qui'hui'. Lā' nā tzē nahuaniyā'tit huā'huī'
kēstīn: “Catapānu' de ā'tzā' lā' catojo' nac xcān”; lā' nā chuntza' napātle'ke.
22 Lā' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit a'xni'ca' tā'chihuīna'mpā'na'ntit Dios,
ixlīhuāk namaklhtīni'nā'tit, xmān calīpāhua'ntit Dios.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata ixlīmāpa'ksīn
Mr. 11.27-33; Lc. 20.1-8

23 Lā' tuncan Jesús tanūlh huan nac xaka'tla' lītokpān. Lā' līhuan
ixmāsu'yumā', talaktapajtzūlh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xana-
puxcu'nu' israelitas. Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na catūhuā? ¿Tichū
maxquī'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn?
24 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Lā' quit nā na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Lā' palh naquilākalhtīyāuj,
nā quit na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā' tamā'na
catūhuā. 25 ¿Tichū ixquilhtampān ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios
o ixquilhtampānca'n tachi'xcuhuī't? Caquilākalhtīuj.
Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n xmān ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:
—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan
Juan, naquincākalhasqui'nīyāni': “Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit?” 26 Lā'
tūla nahuaniyāuj que chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh, como cājicua'ni'yāuj
tachi'xcuhuī't como ixlīhuākca'n takalhlaka'ī' palh Juan stu'ncua'
ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.
27 Lā' ū'tza' talīkalhtīlh Jesús:
—Tū' icca'tzīyāuj tichū ixquilhtampān.
Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iccālītlahuamā' huā'mā'
catūhuā.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu' o'kxa'n

28 Lā' Jesús cāhuanilh:

—¿Tuchū puhua'nā'tit? Ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n.
Lā' huanilh huan xapuxcu': “Jayi', capit scu'ja' na quimpū'uva chuhua'j”.
29 Lā' huan ixo'kxa' kalhtīlh: “Tū' ica'ncu'tun”. Lā' ā'calīstān līlakaputzalh
ixpālacata a'nchī ixkalhtīnī't ixtāta' lā' a'lh scuja. 30 Lā' ā'calīstān huan xatāta'
laka'lh xastancu ixo'kxa' lā' chu a'cxtim huanilh. Lā' huā'mā' kalhtīlh: “Tzey,
tāta', na'ica'n”. Pero tū' a'lh. 31 Lā' ¿chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Tichūyā
o'kxa' tlahualh ixtapuhuān ixtāta'?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Huan a'ntī pū'la chihuīna'lh.

Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—Lā' quit iccāhuaniyāni' huā'mā'. Huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā' huan
puscan xalanī'n nac cā'tejen, xlaca'n chō'la natatanū a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
Lā' hui'xina'n tūlalh catitanū'tit. 32 Chuntza' iccāhuaniyāni' como Juan huan
Mā'kpaxīni' milh lā' cāmāsu'ni'ni' a'nchī maclacasqui'n nalatā'kchokoyā'tit lā'
tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit. Lā' huan mātā'jīni'nī'n impuestos lā' huan puscan
xalanī'n nac cā'tejen takalhlaka'ī'nī't. Lā' a'yuj laktzī'nī'ta'ntit a'nchīn takalh-
laka'ī'lh xlaca'n, pero hui'xina'n tū' xtāpalīnī'ta'ntit mintapāstacna'ca'n lā' tū'
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan tū' tzey tasācua'nī'n
Mr. 12.1-12; Lc. 20.9-19

33 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cakaxpa'ttit huā' ā'lakatin a'ntū tā'mālacastuccan: Ixuī' kalhatin ixtēcu'
huan ka'tla' ti'ya't lā' cācha'nli mayāc a'ntū māstā' uvas na ixti'ya't. Lā'
līcorralhui'līlh chihuix ixti'ya't lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin
torre a'ntū napūmaktaka'lha ixpū'uva.

’Lā' ā'calīstān cāmāsācua'nīlh huan ti'ya't huan tasācua'nī'n para natascuja
i'tātna'. Lā' xla' a'lh tachoko makat. 34 Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani'
uvas, cāmacā'lh ā'makapitzīn tasācua'nī'n na ixpū'uva. Ta'a'lh tasqui'ni' huan
tasācua'nī'n cacāmaxquī'ca uvas a'ntū ixla' ixtēcu' huan ti'ya't. 35 Lā' huan
tasācua'nī'n nac pū'uva tachi'palh huan a'ntīn ixta'a'nī't lā' lej tatucsli kalhatin
lā' tamaknīlh ā'kalhatin lā' talīta'lalh chihuix ā'kalhatin. 36 Lā' huan ixtēcu'
ti'ya't cāmacā'mpā ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' más lhūhua' cāmacā'lh que pū'la.
Lā' chu a'cxtim cātlahuani'ca.

37 ’Lā' ā'xmān macā'lh māni' ixo'kxa'. Lā' puhualh: “Ka'lhī que
na'a'cnīni'ni'can qui'o'kxa'”. 38 Lā' a'xni'ca' chā'lh nac pū'uva huan o'kxa', huan
tasācua'nī'n talāhuanilh ixa'cstuca'n: “U'tza' huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk
a'ntū ka'lhī ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza' quilaca'n nala huan pū'uva”. 39 Lā'
chuntza' tachi'palh lā' tamāxtulh nac huan pū'uva lā' tamaknīlh.

40 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—A'xni'ca' na'a'nācha' ixtēcu' huan ti'ya't, ¿tuchū nacātlahuani' huan tamā'na
a'ntīn tamaksācua'lh? ¿Chī puhua'nā'tit?

41 Lā' tahuanilh:

—Stu'ncua' nacāmaknī. Lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn xtunc
tasācua'nī'n. Lā' xlaca'n a'xni'ca' natapu'xa huan uva, natamacamaxquī'
a'ntū ixla' nala huan ixtēcu'.

42 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:

—¿Chā tū' maktin lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata
ixO'kxa'? Xla' hua'chi huan chihuix a'ntū līţzo'kcanī't lā' chuntza' huan:

Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chi-
huix a'ntū más tasqui'nī.

Chuntza' tlahualh huan Māpa'ksīni' lā' quina'n iclīlē'cnīyāuj.

43 Lā' chuntza' iccāhuaniyāni' que a'ntū mila' ixuanī't a'nlhā Dios māpa'ksīni'n,
nacātamaklhtīyāni' lā' nacāmaxquī'can ā'makapitzīn a'ntī natatlahua ixta-
puhuān Dios. 44 Lā' a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī quintachihuīn, xlaca'n
hua'chi a'ntīn tapū'a'kchekxlalh huan chihuix lā' chuntza' tatakāhuī'lh. Lā'
a'ntīn tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntī cā'a'klhta'lalh huan
ka'tla' chihuix lā' cāka'nkxli lā' tanīlh —hualh Jesús.
45 Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan fariseosnu' takax-
matli a'ntū tā'mālacastucli Jesús, tamāchekxīlh que Jesús ixcālīchihuīna'mā'
māni' xlaca'n. 46 Lā' chuntza' titachi'pacu'tulh Jesús pero tajicua'ni'lh
tachi'xcuhuī't como tachi'xcuhuī't tapuhualh palh Jesús ixa'cta'sana' Dios
ixuanī't.

22

A'ntū lītalacastuca a'xni'ca' tapūchahuacan

1 Lā' Jesús tzucupā cātā'chihuīna'n a'ntū tā'mālacastuccan lā' cāhuanilh:
2 —A'xni'ca' Dios nacāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't, ū'tza' nala hua'chi a'xni'ca'
kalhatin rey tlahualh huan cā'tani' a'xni'ca' tapūchahualh ixo'kxa'. 3 Cāmacā'lh
ixtasācua'nī'n lā' ta'a'lh cāmāta'sī huan a'ntī ixcākantāyanī't, pero xlaca'n
tū' ixta'a'ncu'tun. 4 Lā' cāmacā'mpā ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' cāhuanilh:
“Cacāhua'ni'tit huan a'ntī iccākantāyanī't palh cāxni'jtza' huī' huan tahua'.
Iccāmaknīlhtza' lhūhua' huācax lā' huan xako'ntin xaska'ta' huācax lā'
iccāxtlahualīkō'lhtza' para natapūchahuacan. Catamilh huan qui'amigos”.
5 Lā' huan a'ntī ixcākantāyanī't tū' cuenta tatlahualh. Kalhatin a'lh na
ixā'tacuxtu lā' ā'kalhatin a'lh stā'nan. 6 Lā' ā'makapitzīn cāchi'palh ixtasācua'nī'n
huan rey. Tatu'csli lā' tamaknīlh. 7 Lā' tuncan lej a'kchā'lh huan rey lā'
cāmacā'lh huan tropa para nacāmaknī huan maknīni'nī'n lā' mālhcuyunīni'lh
ixā'lacchicni'ca'n. 8 Lā' tuncan cāhuanilh ixtasācua'nī'n: “Ixlīhuāk cāxni'jtza' huī'
para natapūchahua qui'o'kxa' pero tasu'yu que xlaca'n a'ntī iccākantāyanī't
tū' lacuan a'nchī maclacasqui'n para natamin. 9 Capintit chuhua'j nac
cā'tejen lā' cacākantāya'tit ixlīhuākca'n a'ntī nacāpāxtokā'tit. Catamilh como
natapūchahua qui'o'kxa'’”. 10 Huan tasācua'nī'n tataxtulh lā' ta'a'lh nac cā'tejen.
Lā' ixlīhuakca'n a'ntīn tapāxtokli tatakēstokli lā' huan a'ntī xatzey lā' a'ntīn tū'
xatzey. Lā' chuntza' lītatzumaca huan chic.
11 ’Lā' tuncan tanūlh huan rey lā' cālaktzī'lh huan a'ntīn tamilh. Lā'
laktzī'lh kalhatin chi'xcu' a'ntīn tū' ixlhakā'na'nī't hua'chi minī'ni' a'nlhā
tapūchahuamā'ca. 12 Lā' huanilh: “Qui'amigo, ¿a'chī' tanū'nī'ta' huā'tzā' lā'
tū' lhakā'nī'ta' huan lu'xu' a'ntū minī'ni?” Lā' xla' tuntū' huanilh; xmān
ca'cs tāyalh. 13 Lā' tuncan huan rey cāhuanilh huan a'ntī ixtamaktāyamā'na:
“Camacachī'tit lā' catantūchī'tit lā' camāxtutit kēpun a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza'
nacalhuan lā' nalāxca ixtatzan”.
14 Lā' Jesús huampā:
—Līlhūhua' a'ntī cāmāta'sīca lā' tū' lhūhua' a'ntī cālacsacca.

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan a'ntū ixmāta'jīni'ncan
Mr. 12.13-17; Lc. 20.20-26

15 Lā' tuncan huan fariseosnu' ta'a'lh lā' talacchihuīna'lh a'nchīn tzē ix-
talē'ksa'nīni'lh Jesús ixpālacata a'ntū hualh. 16 Chuntza' cāmacā'lh makapitzīn
ixchi'xcuhuī'n lā' tatā'a'lh ixchi'xcuhuī'n Herodes a'ntī rey ixuanī't. Talaka'lh
Jesús lā' tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj palh hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua' lā' nā
xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n. Hui'x tū' cātlahua'ni'ya' cuenta
a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xcuhuī't. Lā' chu a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n

tachi'xcuhuī't. 17 ¿Tuchū puhua'na' ixpālacata huan a'ntū māta'jīni'n huan
emperador romano? ¿Chā tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?
18 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n. Lā' ¿a'chī'
quilālīlaktzī'ncu'tunāuj? 19 Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū līmāpalacan
a'ntū māta'jīni'ncan.
Lā' līmini'ca lakatin denario a'ntū ixtumīnca'n. 20 Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh
huan tumīn, cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?
21 Lā' takalhtīlh:
—Ixla' huan emperador.
Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Camacamaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camacamaxquī'tit Dios
a'ntū ixla'.
22 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, talē'cnīlh. Lā' tamakxtekli lā'
ta'a'lh.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko
Mr. 12.18-27; Lc. 20.27-40

23 Lā' māni' huā'mā' chi'chini' makapitzīn saduceosnu' talakmilh Jesús.
Lā' huan saduceosnu' ixtahuan que tū' catilakahuanchokoca. Lā' ū'tza'
talīhuanilh chuntza':
24 —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés māsu'yulh palh nanī kalhatin chi'xcu'
a'ntīn tapūchahuanī'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman, tasqui'nī que ī'stancu
natā'tapūchahua huan lakapūt. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī
nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'. 25 Ixa'nan na quilaclhpu'nanca'n
kalhatojon lītā'timīn. Lā' huan xapuxcu' tapūchahualh lā' ā'calīstān nīlh. Lā'
como tū' ixka'lhī ixcaman, māchokoni'lh huan lakapūt huan ī'stancu. 26 Lā'
nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī ixcaman. Lā' chuntza' pātle'keni'lh ā'kalhatin
xastancu lā' nā ā'kalhatin hasta ā'xmān xastancu. Lā' nā xla' nīlh lā' tū' ixka'lhī
ixcaman. 27 Lā' a'xni'ca' ixtanīkō'nī'ttza' huan lītā'timīn, ā'xmān nīlh huan
puscāt. 28 Lā' a'xni'ca' nalakahuanchokocan, ¿tichū ixla' nala huan puscāt?
Ixkalhatojonca'n ixtatā'tō'lanī't.
29 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Hui'xina'n tā'kxokonī'ta'ntit mē'cstuca'n como tū' ca'tzīyā'tit a'ntūn
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī huanī't
ixlīmāpa'ksīn. 30 Lā' a'xni'ca' huan nīnī'n natalakahuanchoko, tū'
catitapūchahuaca lā' nīn tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n para
natatapūchahua. Xlaca'n natala hua'chi ixángeles Dios xala' nac a'kapūn.
31 ¿Chā tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntū māni' Dios cāhuanini' ixpālacata huan
a'ntī natalakahuanchoko? Chuntza' hualh: 32 “Quit ixDiosca'n Abraham lā'
Isaac lā' Jacob”, hualh. U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh
makāntza' lā' Dios ū'tza' ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n.
33 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn,
ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixpālacata ixlīmāsca'tīn Jesús.

Huan līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī
Mr. 12.28-34; Lc. 10.27

34 Lā' huan fariseosnu' tatakēxtimīlh a'xni'ca' takaxmatli a'nchī Jesús
cāmāca'cslīlh huan saduceosnu'. 35 Lā' kalhatin de xlaca'n xamākalhtō'kē'ni'
huan ley ixuanī't. Lā' xla' ixca'tzīcu'tun palh Jesús ixca'tzī huan ixley Moisés
lā' kalhasqui'nīlh:

36 —Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchūyā līmāpa'ksīn más tasqui'nī de a'ntū māsu'yulh
Moisés?
37 Lā' Jesús huanilh:
—"Capāxqui' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc
lā' con ixlīhuāk mintapāstacna'". 38 U'tza' huā'mā' huan līmāpa'ksīn a'ntū
līhua'ca' xaka'tla' lā' a'ntū más tasqui'nī. 39 Lā' ā'lakatin casi chu a'cxtim
a'nchī lej tasqui'nī lā' huan: "Capāxqui' ā'kalhatin chu a'cxtim mē'cstu
pāxquī'ca'na'". 40 Ixtuca'n līmāpa'ksīn hua'chi ixlītzucuni' huan ixley Moisés lā'
ixlīmāsca'tīnca'n huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'.

Kalhasqui'nīni'nca ixpālacata ī'xū'yāpapna' huan Cristo
Mr. 12.35-37; Lc. 20.41-44

41 Lā' huan fariseosnu' tūna'j ixta'a'n. 42 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū līpāstacā'tit Cristo a'ntī ka'lhīpā'na'ntit? ¿Tichū ī'xū'yāpapna'?
Lā' tahuanilh:
—Xla' ī'xū'yātā'nat David.
43 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' David māpācuhuīlh Māpa'ksīni' chu a'nchī māsu'ni'lh huan
Espíritu Santo? David hualh:
44 Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' quimpāxtūcāna'j
hasta a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tza".
45 Lā' palh Cristo xmān ī'xū'yātā'nat David ixuanī't, tū' ixmāpācuhuīlh
Māpa'ksīni'. Chuntza' līca'tzīyāuj que Cristo nā ixMāpa'ksīni' ixuanī't —Jesús
cāhuanilh.
46 Lā' nīn tintī' tzē ixkalhtī lā' nīn lakatin tachihuīn. Lā' desde huā'mā'
chi'chini' nīn tintī' tzē ixlīhui'lī kalhasqui'nīpala nīn tuntū'.

23

A'nchī ixtahuanī't huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54; 20.45-47

1 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n lā' huan tachi'xcuhuī't:
2 —Huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' huan fariseosnu' taka'lhī ta-
lacasqui' para natahuan a'ntū huanicu'tun ixley Moisés. 3 Lā' chuntza'
tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntūn tahuan lā' nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit. Lā'
hui'xina'n, tū' catitlahua'tit a'nchī xlaca'n tatlahua como tahuan catūhuā lā'
xtunc tatlahua. 4 Xlaca'n hua'chi a'ntīn tacāxtlahualh huan tacu'ca'. Lej tzinca
huan tacu'ca' lā' tintī' tzē natāyani'. Lā' xlaca'n nīn tū' tacāxtlahuacu'tun para
que tzē nacu'ca'can. 5 Talacasqui'n que tachi'xcuhuī't natalaktzī'n ixlīhuāk
a'ntūn tatlahua. Cātankāmā'ca'canī't lā' cāpekxtūmāca'canī't lakpēka'tla'n cin-
taj a'nlhā tatzo'knī't macsti'na'j ixtachihuīn Dios. Lā' nā līhua'ca' lhmā'n
taka'lhī ixquini' na ixtampān ixlu'xu'ca'n que ā'makapitzīn. 6 Talacasqui'n
cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'nlhā tlahuamā'ca cā'tani'. Lā' na ixlītokpānca'n
israelitas, xlaca'n taputza pūtahuī'lhni' a'ntū quilhpū'layāna'n. 7 Lā' ta-
lacasqui'n que nacātā'chihuīna'ncan lā' nacā'a'cnīni'ni'can nac cā'tejen lā'
nacāmāpācuhuīcan mākalhtō'kē'ni'nī'n.
8 'Lā' hui'xina'n tū' maclacasqui'nā'tit que nacātamāpācuhuīyāni'
mākalhtō'kē'ni'nī'n como chu a'cxtim milīhuākca'n lā' lītā'timīn lanī'ta'ntit
lā' xmān kalhatin miMākalhtō'kē'ni'ca'n lā' ū'tza' māni' Cristo. 9 Lā' huā'tzā'
nac cā'ti'ya'tna', tū' catihua'ni'tit mintā'chi'xcu': "Quintāta'", como xmān
kalhatin minTāta'ca'n lā' ū'tza' māni' a'ntī hui'lacha' nac a'kapūn. 10 Lā'
tū' catimakxtektit nacātamāpācuhuīyāni' māpa'ksīni'nī'n, como xmān Cristo

ixlī'a'cstu miMāpa'ksīni'ca'n. 11 Lā' huan a'ntī na'a'kapalhkā a'nchī xla'
tasqui'nī na milaclhpu'na'nca'n, maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'.
12 Chuxatī a'ntī ixa'cstu putza a'nchī lej tasqui'nī, xla' namāmāxanī'can.
Lā' huan a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī', ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.
13 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n!
Hua'chilh mālacchōnī'ta'ntit huan mākalhcha a'nlhā lactanūcan a'nlhā
Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't. Lā' hui'xina'n tū' tanū'yā'tit nīn tū'
cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.
14 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n!
Hui'xina'n a'kxokomaklhtīyā'tit ixchicca'n huan lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej
xlīt kalhtō'ka'yā'tit a'nlhā tzē cātalaktzī'nāni' lā' chuntza' lī'a'kxokonu'nā'tit.
U'tza' nacātalīcastigarlīyāni' lej palha'.
15 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n!
Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuxatū para namākalhlaka'ī'nī'yā'tit ā'kalhatin
milīmāsca'tīnca'n. Lā' nā pinā'tit tintacut mar lā' nac xtunc ti'ya't. Lā'
a'xni'ca' nakalhlaka'ī', hui'xina'n namātlahuī'yā'tit ā'chulā' a'ntūn tū' tzey que
hui'xina'n.
16 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī hua'chi lakatzī'nī'n lā'
cāhuanilīpincu'tunā'tit ā'makapitzīn. Hua'nā'tit: “Palh catīhuā natlahua
ixpromesa ixpālacata huan xaka'tla' lītokpān, tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj
tū' tlōkentaxtū. Lā' palh natlahua ixpromesa ixpālacata huan ixoro huan
lītokpān, xla' nasātlahua para natlōkentaxtū”. 17 Lej lacxumpi hui'xina'n
lā' tū' māchekxī'yā'tit. Līhua'ca' tasqui'nī huan lītokpān. U'tza' ixpālacata
līsicua'lanālanī't huan oro. Chuntza' maclacasqui'n que nasātlōkentaxtū
huan promesa a'ntūn tlahualh ixpālacata huan xaka'tla' lītokpān. 18 Lā' nā
hua'nā'tit: “Palh catīhuā natlahua ixpromesa ixpālacata huan pūmacamāstā'n,
tuntū' catipātle'keni'lh a'yuj tū' tlōkentaxtū. Lā' palh natlahua ixpromesa
ixpālacata huan lē'ksajuī'n a'ntū huī' nac pūmacamāstā'n, xla' nasātlahua
para natlōkentaxtū”. 19 Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit. Līhua'ca' tasqui'nī
huan pūmacamāstā'n. U'tza' ixpālacata līsicua'lanālanī't huan lē'ksajuī'n a'ntū
huī' a'ntza'. 20 Chuntza' huan a'ntī natlahua ixpromesa ixpālacata huan
pūmacamāstā'n nā natlahua ixpālacata ixlīhuāk huan lē'ksajuī'n a'ntū huī' nac
pūmacamāstā'n lā' tasqui'nī que nasātlōkentaxtū. 21 Kalhatin a'ntī nahuan
que stu'ncua' ixpromesa como hualh ixpālacata huan lītokpān, xla' tū' xmān
līchihuīna'n huan lītokpān. Nā līchihuīna'n Dios a'ntī huī' nac huan lītokpān.
22 Lā' nā kalhatin a'ntī nahuan huan ixpromesa ixpālacata huan a'kapūn, xla'
tū' xmān līchihuīna'n huan a'kapūn. Nā līchihuīna'n ixpūtahuī'lh Dios a'nlhā
māpa'ksīni'n lā' nā ixpālacata Dios a'ntīn tahui'la huan nac pūtahuī'lhni'.
23 ’Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' hui'xina'n
xamākalhtō'ke'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n!
Hui'xina'n cuenta tlahua'yā'tit lā' macamaxquī'yā'tit Dios macsti'na'j
milīhua'tca'n hua'chi ā'lhmūhuēn lā' anís lā' cominos. Lā' chuntza' tasqui'nī.
Lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit huan ixlīmāsca'tīn huan ley lā' ū'tza' līhua'ca'
tasqui'nī. Lā' huan ley māsu'yu que līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit, lā'
tū' na'a'kxokonu'nā'tit. Nā huan ley māsu'yu que nacālakalhu'ma'nā'tit
ā'makapitzīn. Lā' tasqui'nī que tachi'xcuhuī't tzē natakalhlaka'ī' a'ntū
hua'nā'tit hui'xina'n. Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit huan macsti'na'j līhua't
lā' nā maclacasqui'n natlōkentaxtūyā'tit huan līmāsca'tīn a'ntū tasqui'nī.
24 Hui'xina'n hua'chi lakatzī'nī'n a'ntī cālē'ncu'tun ā'makapitzīn. Hua'chilh

mācutuyā'tit de na milīhua'tca'n huan ti'na'j kosnu' lā' tū' cuenta tlahua'yā'tit
huan ka'tla' xumpepe.
25 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n hua'chi a'ntī
xmān makche'kē' huan vaso lā' pulātu. Tasu'yu palh tzeyā chi'xcuhuī'n
hui'xina'n pero ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Hui'xina'n tampi'lhlīni'nā'tit
lā' ka'lhāna'nā'tit. 26 Hui'xina'n fariseosnu' lakatzī'nī'n, pū'la napūche'kē'yā'tit
huan pulātu lā' chuntza' nā namakche'kē'yā'tit ixmacni'. Lā' palh tzey
mintapāstacna'ca'n, natasu'yu palh tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n.
27 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' nā hui'xina'n
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n!
Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntū cālīmanīcanī't kaxtaj. Lej smu'yonko'
lā' tzēhuanī't tatasu'yu lā' na ixchakānca'n huāk ixlucutca'n nīnī'n lā' a'ntū
ko'hua'jua'. 28 Nā hui'xina'n chu a'cxtim. Na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't
tasu'yu'yā'tit palh tzey hui'xina'n a'yuj ko'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Lā'
chuntza' hui'xina'n pō'ktu a'kxokonu'nā'tit.
29 'Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Hui'xina'n cācāxtlahua'yā'tit
ixa'cchicca'n huan a'cta'sana'nī'n lā' cācāxtlahualī'yā'tit ixtaponkni'ca'n
huan nīnī'n a'ntīn tzeyā chi'xcuhuī'n ixtahuanī't. 30 Lā' hua'nā'tit: “Palh
quina'n xa'ictahui'lauj cahuā a'xni'ca' ixtahui'lāna' quixū'yāpapna'ca'n,
quina'n tū' xa'iccāmaktāyauj a'xni'ca' tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n”. 31 Lā'
chuntza' māni' hui'xina'n hua'nā'tit palh hui'xina'n ixtā'natna'ca'n huan
a'ntīn tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n. 32 Catlahua'tit huā'mā' a'ntū xlaca'n
talītzuculh lā' tūlalh tatlahuakō'lh, como tasu'yu que ū'tza' a'ntū hui'xina'n
tlahuacu'tunā'tit.
33 'Hui'xina'n hua'chi lūhua' a'ntū lej tzēhuanī't tasu'yu lā' ka'lhī līlaknīn.
¿Chichū nalīpūtaxtuyā'tit de huan pūpātīn? 34 Chuntza' iccāmacamini'yāni'
huan a'cta'sana'nī'n lā' chi'xcuhuī'n a'ntī lej taca'tzī lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n.
Makapitzīn nacāmaknī'yā'tit lā' nacāxtokohua'ca'yā'tit. Lā' ā'makapitzīn
nacākēsnokā'tit na milītokpānca'n lā' nacāmacaputzayā'tit pūtunu' cā'lacchicni'.
35 Lā' nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata xlaca'n. Nā hui'xina'n ca'tzīyā'tit
que Abel tū' tlahualh talaclē'i' lā' xla' maknīcanī't. Lā' ca'tzīyā'tit a'nchī
maknīcanī't huan Zacarías a'ntī ixo'kxa' huan Berequías ixuanī't. Maknīcanī't
ixpu'nan huan lītokpān lā' na ixlacapūn huan pūmacamāstā'n. Lā' hui'xina'n
nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n xatzey chi'xcuhuī'n a'ntī cāmaknīca
desde a'xni'ca' maknīcanī't huan Abel hasta a'xni'ca' maknīcanī't huan
Zacarías. Nalī'pinā'tit cuenta como hui'xina'n tlahua'yā'tit hua'chi tatlahualh
xlaca'n a'ntīn tamaknīlh. 36 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n a'ntī
hui'lā'na'ntit chuhua'j nalī'pinā'tit cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n xlaca'n a'ntī
cāmaknīcanī't —hualh Jesús.

Jesús calhualh ixpālacata xalanī'n nac Jerusalén
Lc. 13.34-35

37 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¡Xānti la'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n
cāmaknī'yā'tit huan a'cta'sana'nī'n lā' cāmūta'la'yā'tit huan ixlacscujni'nī'n
Dios a'ntī cāmacamini'yāni'. Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni' para
na'iccāmaktaka'lhāni' hua'chi lakatin caxli cā'a'ktlapa con ixpeken
ī'scamanīn. Lā' hui'xina'n tū' lacasqui'ntit. 38 Stu'ncua' nacā'a'kxtekyāhuacan
minchicca'n lā' ca'cs natatāyana'n. 39 Lā' nā iccāhuaniyāni' que tū'
naquilālaktzī'mpalayāuj hasta a'xni'ca' tū' namin huan chi'chini' a'xni'ca'

nahua'nā'tit: "Sicua'lanālanī't huan a'ntī min por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' Dios" —hualh Jesús.

24

Jesús hualh que namālakuanīcan huan xaka'tla' lītokpān
Mr. 13.1-2; Lc. 21.5-6

1 Lā' Jesús taxtulh de nac huan lītokpān. Lā' ixa'mā' ā'lacatin a'xni'ca'
talaktapajtzūlh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tatzuculh tahuani que cuenta
ixtlahualh a'nchī ixyāhuacanī't huan lītokpān. 2 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Calaktzī'ntit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan lītokpān. Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix nac taxaka. Ixlīhuākca'n natapa'nckō' lā' huan taxaka nalacla.

A'nchī nalīca'tzīcan palh palaj nasputa huan quilhtamacuj
Mr. 13.3-23; Lc. 21.7-24; 17.22-24

3 Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā'
a'xni'ca' Jesús ixui'lacha', talaka'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzē'k tahuanilh:

—Quina'n iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj lhānīn napātle'ke huā' tamā'na. ¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj palh hui'x palaj nata'mpala'ya' lā' nasputa huan quilhtamacuj?

4 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Catamaktaka'lhtit para que tintī' nacā'a'kxokoyāni'. 5 Lhūhua'
chi'xcuhuī'n natahuan palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu'
natahuan: "Quit huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh", lā' chuntza' līlhūhua'
nacā'a'kxokocan. 6 Nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pajtzu a'nlhā tlahuamā'ca
guerra lā' nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchīn tlahuamā'ca guerra makat. Tū'
catijicua'ntit; chuntza' ka'lhī napātle'ke. Lā' tuna'j cati'a'ksputli. 7 Lā'
kalhatin gobierno natā'kaquī' contra ā'lakatin lā' lakatin país natlahua guerra
contra ā'lakatin. Na'a'nan tatzi'ncsta lā' ta'jatat lā' natachiqui ti'ya't. Lā' nā
lakachu nala nac cā'quilhtamacuj. 8 Lā' ixlīhuāk huā'mā' xmān ixlītzucuni'
a'nchī napātīni'ncan.

9 'Lā' nacātamacamaxquī'yāni' para nacātamāpātīnīyāni'. Lā'
nacātamaknīyāni' lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't chuxalhā nac quilhtamacuj
nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata. 10 Lā' a'xni'ca'
namin huanmā' quilhtamacuj, lhūhua' natataxtutāya na ixtej Dios lā'
natalāca'tzalaktzī'n lā' natalāmacamāstā'. 11 Lā' natala lhūhua' a'cta'sana'nī'n
a'ntī nata'a'kxokonu'n. Natahuan palh tachihuīna'n ixpālacata Dios lā'
nata'a'kxoko lhūhua' tachi'xcuhuī't. 12 Lā' huan tūn tū' tzey na'a'kahuan
chuxalhā lā' ū'tza' tū'tza' natalālīpāxquī' lhūhua' tachi'xcuhuī't. 13 Lā'
huan a'ntīn tū' catitataxtutāyalh na ixtej Dios lā' chuntza' natatachoko
hasta a'xni'ca' na'a'ksputa, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan. 14 Lā' huan xatzey
tachihuīn ixpālacata a'nchī nala a'nlhā Dios namāpa'ksīni'n, ū'tza' huā'mā'
nalī'a'cta'sana'ncan chuxalhā nac cā'quilhtamacuj para que ixlīhuākca'n xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj natamāchekxī. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' na'a'ksputa.

15 'Huan a'cta'sana' Daniel tzo'kli ixpālacata catūhuā a'ntū hua'chi jalh-
manīni'n lā' tū' tzey līlacan. Lā' nac lugar a'nlhā ixsicua'lanālīcanī't, a'ntza'
nalaktzī'nātit huanmā' catūhuā a'nchī tayāna'. Quit a'ntī ictzo'kmā' huā'mā',
quit iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī lakapūtle'kepā'na'ntit que cuenta cat-
lahua'tit. 16 A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit huanmā', a'xni'ca' maclacasqui'n que
natatzā'la hasta nac o'kspūn xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac estado de Judea.

17 Lā' huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' natayuja a'ntīn tahui'lāna' na ixa'kstīn ix-
chicca'n, tū' catatanūlh huan nac chic para natamaxtu ixmaclacasqui'ca'n.
18 Lā' huan a'ntīn tascujmā'na nac cā'tacuxtu, tū' catataspi'tli para na ix-
chicca'n para natataya ixtakēnu'ca'n. 19 Xānti tala huan puscan huanmā'na
chi'chini' palh tacamalanī't o palh tamātzi'quī'nincus. 20 Casqui'ni'tit Dios
que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n lā' nīn huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan. 21 Lā' lej napātīni'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde a'xni'ca' tzuculh
huan quilhtamacuj, tū' maktin pātīni'ncanī't a'nchī napātīni'ncan huanmā'
chi'chini'. Lā' tū' maktin catilalh ixtā'chuntza' ā'calīstān. 22 Lā' palh Dios tū'
ixmāti'na'jīlh huanmā' tiempo, tū' ixtapūtaxtulh nīn tintī'. Dios namāti'na'jī
como lej cālakalhu'man xlaca'n a'ntī cālacsacnī't.

23 ’Lā' a'xni'ca' namin huanmā' līpātīn lā' palh catīhuā ixcāhuanini':
“Chā cala'ktzī'ntit. A' huī' huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh”, tū'
cakalhlaka'ī'tit. Lā' palh catīhuā ixcāhuanini': “Chā cala'ktzī'ntit. A'j huī'
xla'”, tū' cakalhlaka'ī'tit. 24 Natamin lhūhua' a'kxokonu'nī'n lā' makapitzīn
natahuan que māni' xlaca'n Cristo. Lā' ā'makapitzīn natahuan que māni'
xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' xlaca'n nā natatlahua lē'cnīn como
nata'a'kxokocu'tun māni' huan xlaca'n a'ntīn Dios cālacsacli. Tūlalh
catita'a'kxokolh a'ntīn Dios cālacsacli, pero nacā'a'kxokocan ā'makapitzīn.
25 Iccāhuanini'tza' huā'mā' para que tū' nacāta'a'kxokoyāni'. 26 Chuntza' palh
nacātahuaniyāni': “Cala'ktzī'ntit. A'ntza' huī' Cristo nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't”,
tū' capintit. Lā' palh nacātahuaniyāni': “Cala'ktzī'ntit. A'tzā' huī' nac huan
cuarto”, tū' cakalhlaka'ī'tit. 27 A'xni'ca' quit na'icmimpala, nala hua'chi
huan makli'pni' a'ntū māxkakēkō' huan nac a'kapūn desde a'nlhā tā'cxtu
hasta a'nlhān tā'cnū huan chi'chini'. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
28 Chuxalhā naca'tzīcan a'xni'ca' na'icmin hua'chi huan chū'ni' taca'tzī a'nlhā
mā' catūhuā a'ntū nīnī't —hualh Jesús.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mr. 13.24-37; Lc. 21.25-33; 17.26-30, 34-36

29 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' xmān capātle'kekō'lh huā'mā' līpātīn, huan chi'chini' lā' huan
mālhcuyu' tū' catitamāxkakēni'lh. Lā' huan sta'cu nataminācha' de nac
a'kapūn lā' māni' huan a'kapūn natachiqui. 30 Lā' nalaktzī'ncan nac
a'kapūn lakatin señal a'ntū quila' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'
xalanī'n ixlīhuākca'n huā' cā'lacchicni' huā'tzā' nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n
natacalhuan. Lā' naquintalaktzī'n quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'nchī
na'ictaxtu de nac a'kapūn lā' na'icpūmin huan poklhnu'. Lej na'icka'lhī
līmāpa'ksīn lā' lej tzēhuanī't na'icxkaka. 31 Lā' a'xni'ca' lej namacasā'nan huan
līskoli', na'iccāmacamin qui'ángeles lā' natamākēstoka huan a'ntīn cālacsaccanī't.
Natamin a'ntī cālacsaccanī't xalanī'n chuxalhā nac cā'quilhtamacuj.

32 ’Camaksca'ttit catūhuā de huan xaqui'hui' higo: A'xni'ca' tza'la'nka'
ixpeken lā' tzucumā'na tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tapa-
jtzumā'tza' a'xni'ca' lej naxu'nu. 33 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk
huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzīyā'tit palh tapajtzūmā'tza' a'xni'ca'
nasputa huan quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza' hua'chi a'xni'ca' kalhatin a'ntī
ka'lhīmā'ca lā' yātza' na ixlacapūn mākalhcha. 34 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta a'xni'ca' tū' napātle'ke
ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'. 35 Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan
ti'ya't pero tū' maktin catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.

36 ’Nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huā'mā' chi'chini' lā' huā'mā' hora; nīn
huan ángeles xalanī'n nac a'kapūn tū' taca'tzī. Lā' nā ixO'kxa' Dios tū' ca'tzī.
Xmān Dios xaTāta' ca'tzī lhānīn mero napātle'ke.
37 ’Lā' chu a'nchī pātle'kelh a'xni'ca' ixui' Noé, nā chuntza' napātle'ke
a'xni'ca' namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 38 A'xni'ca' tūna'j ixmin huan
lakuat de xcān, huan tachi'xcuhuī't ixtahuā'yamā'na lā' ixtako'tnūmā'na. Lā'
ixtatapūchahua lā' ixtamāstā' ixtzu'ma'janca'n para natatapūchahua hasta
a'xni'ca' Noé tanūlh huan nac barco. Tū' ixtapuhuan palh namin lakuat, 39 lā'
tū' cuenta tatlahualh hasta a'xni'ca' milh huan xcān lā' cālē'nkō'lh. Chuntza'
nala a'xni'ca' namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 40 A'xni'ca' namin huanmā'
chi'chini', palh talamā'na kalhatu' chi'xcuhuī'n nac cā'tacuxtu, nalē'ncan
kalhatin lā' namāchokocan kalhatin. 41 Lā' palh tatanūma' kalhatu' puscan
a'ntīn tasquitimā'na, nalē'ncan kalhatin lā' namāchokocan ā'kalhatin.
42 ’Skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn namin miMāpa'ksīni'ca'n. 43 Lā'
caca'tzītit huā'mā': Palh ixtēcu' huan chic ixca'tzīlh cahuā tuyā hora cā'tzī'sa
nachā'n huan ka'lhāna', ixka'lhīlh lā' tū' ī'lhtatalh lā' tū' ixmakxtekli natanū
naka'lhāna'n na ixchic. 44 Nā chuntza' hui'xina'n cāxni'j catahui'la'tit como
namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'xni'ca' tū' puhua'nā'tit —hualh Jesús.

Jesús māsu'yulh ixpālacata a'nchī huanī't huan xatzey tasācua'
Lc. 12.41-48

45 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¿Chī huanī't huan xatzey tasācua' a'ntī xa'nca māchekxī? Xla' ū'tza'
a'ntī huan patrón nalīmāmacū' huan chic para nacāmāhuī' ixtā'tasācua'nī'n
a'xni'ca' maclacasqui'n. 46 Nalīpāxuhua huan tasācua' palh tlōkentaxtūmā'
ixlītlōt a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón. 47 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Huan
patrón nalīmāmacū' huā'mā' tasācua' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī. 48 Lā' palh tū' tzey
huā'mā' tasācua', xla' napuhuan que natakoxī huan ixpatrón. 49 Lā' chuntza'
natzucu cālactucsa ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' natā'huā'yan lā' nacātā'ko'ta
huan ka'chīnī'n. 50 Lā' chu līmaktin nataspi'ta huan patrón. Namin lakatin
chi'chini' a'xni'ca' huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzī lā' tū' ka'lhīmā'. 51 Lā'
huan patrón lej palha' nacastigarlī huan tasācua' lā' namāpātīnī hua'chi
natapātīni'n xlaca'n a'ntī līhua tahuan palh takalhlaka'ī'. Lā' xla' nacalhuan
lā' nalāxca ixtatzan —hualh Jesús.

25

Jesús māsu'yulh ixpālacata huan kalhacāuj tzu'ma'jan

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' na'icmimpala a'xni'ca' Dios natzucu namāpa'ksīkō' ixlīhuāk
nac huā'mā' cā'ti'ya'tna'. Lā' nala hua'chi a'xni'ca' kalhacāuj tzu'ma'jan
ixta'a'mā'na a'nlhā natapūchahuacan. Ixtalē'mā'na ixpūmakskoca'n lā' ta'a'lh
taka'lhī huan squi'nīni'. 2 Lā' kalhaquitzis lakskalalh ixtahuanī't lā'
ā'kalhaquitzis tū'. 3 Huan a'ntīn tū' lakskalalh xmān talē'lh ixpūmakskoca'n
lā' tū' tapāstacli natalē'n macsti'na'j gas para natamojō na ixpūmakskoca'n.
4 Lā' huan a'ntī lakskalalh, xlaca'n talē'lh ixpūmakskoca'n lā' nā talē'lh
ā'macsti'na'j gas. 5 Lā' como takoxīlh huan squi'nīni', ixlīhuākca'n ixtalakalh-
tatahui'lāna' lā' ā'calīstān talhtatalh. 6 Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa takaxmatli
a'nchī kalhatin ta'salh lā' hualh: “¡Mimā' huan squi'nīni'; capintit pāxtokā'tit!”
7 Lā' ixlīhuākca'n huan tzu'ma'jan talakahualh. Tatā'kaquī'lh lā' tacāxtlahualh
ixpūmakskoca'n. 8 Lā' tuncan huan kalhaquitzis a'ntīn tū' talīmilh gas
tahuanilh huan ā'kalhaquitzis: “Caquilāmaxquī'uj macsti'na'j mingasca'n como

tamixmā'na huā' quimpūmakskoca'n”. 9 Lā' huan a'ntī lakskalalh takalhtīlh:
“O tū', como chuntza' tū' cati'a'cchā'lh para quina'n nīn para hui'xina'n.
Mejor capintit tamāhua'yā'tit a'nlhā stā'can”. 10 Lā' līhuan huan kalhaquitzis
ixta'a'mā'na tatamāhua huan gas, chilh huan squi'nīni'. Lā' huan tzu'ma'jan
a'ntī cāxni'j ixtahui'lāna' tatā'tanūlh huan squi'nīni' nac chic lā' mālacchahuaca
huan mākalhcha. 11 Lā' ā'calīstān tachā'lh huan ā'kalhaquitzis tzu'ma'jan lā'
tahualh: “Māpa'ksīni', caquilāmālaquī'ni'uj”. 12 Lā' xla' cākalhtīlh: “Quit tū'
iccālakapasāni'”.
13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Skalalh catahui'la'tit como tū' ca'tzīyā'tit tuyā hora nīn tuyā chi'chini'
na'icmimpala quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

Jesús māsu'yulh ixpālacata kalhatu'tun tasācua' lā' huan tumīn

14 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' a'nchī huanī't a'nlhā Dios nacāmāpa'ksīkō' huan tachi'xcuhuī't, ū'tza'
hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī ixa'mā' ā'lacatin. Lā' cāmāta'sīlh ixtasācua'nī'n
lā' cāmacamaxquī'lh ixtumīnca'n.
15 'Chu a'nchī ixlīskalalhca'n chā'tunu', chuntza' maxquī'ca. Lakaquitzis mil
maxquī'ca kalhatin lā' lakatu' mil maxquī'ca ā'kalhatin lā' lakatin mil huan
ā'kalhatin. Lā' tuncan a'lh makat. 16 Huan tasācua' a'ntī ixmaxquī'canī't
huan lakaquitzis mil, xla' ixtamāhuana'mā' lā' ī'stā'namā' lā' chuntza' tlajalh
ā'lakaquitzis mil huampala. 17 Lā' huan a'ntī maklhtīni'lh lakatu' mil, nā chu
a'cxtim tlajalh ā'lakatu' mil. 18 Lā' huan a'ntī maklhtīni'lh lakatin mil, xla' a'lh
lā' ponknu'lh lā' mātzē'kli ixtumīn huan ixpatrón.
19 'Lā' makān takoxīlh huan patrón. Lā' a'xni'ca' taspi'tli, ixtlahuacu'tun
ixcuenta. 20 Pū'la lakmilh huan a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakaquitzis mil lā'
nā macamaxquī'lh ixpatrón huan ā'lakaquitzis mil a'ntū ixtlajanī't. Lā'
huanilh: “Quimpatrón, hui'x quimaxqui' lakaquitzis mil lā' ā' iclīmimpala
ā'lakaquitzis mil a'ntū ictlajanī't”. 21 Lā' huan patrón huanilh: “Tzey. Lej
tzeyā tasācua' hui'x. Xa'nca tlahua' milītlōt. Lā' como xa'nca scujti con
huā'mā' tumīn, chuhua'j nalītō'ca'ya' lā' ā'chulā' na'icmaxquī'yāni'. Cata't lā'
naquintā'pāxuhua'ya'”.
22 'Lā' ā'calīstān lakmilh huan tasācua' a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakatu' mil
lā' huanilh: “Quimpatrón, hui'x quimaxqui' lakatu' mil lā' ā' iclīmimpala
ā'lakatu' mil a'ntū ictlajanī't”. 23 Lā' huan patrón huanilh: “Tzey. Lej
tzeyā tasācua' hui'x. Xa'nca tlahua' milītlōt. Lā' como xa'nca scujti con
huā'mā' tumīn, chuhua'j nalītō'ca'ya' lā' ā'chulā' na'icmaxquī'yāni'. Cata't lā'
naquintā'pāxuhua'ya'”.
24 'Lā' ā'calīstān lakmilh huan tasācua' a'ntī ixmaklhtīni'nī't lakatin mil.
Lā' xla' huanilh ixpatrón: “Quimpatrón, xa'icca'tzī palh hui'x ca'tzanca'tzīn.
Hui'x ī'ya' a'nlhā tū' cha'nti lā' nacā'ya a'nlhā tū' xua'ya'ma'ka'. 25 U'tza'
iclījicua'ni'ni' lā' quit icponknu'lh nac ti'ya't lā' icmā'cnūlh mintumīn. Lā' ā'
iclīmin a'ntū mila' ixuanī't”. 26 Lā' huan patrón kalhtīlh: “Tū' tzey hui'x.
Lej lhquitit tasācua' hui'x. Hui'x puhua'na' palh quit ic'ī' a'nlhā tū' iccha'nli
lā' iccā' a'nlhā tū' icxua'ya'maka'n. 27 Como chuntza' puhua'na', ixmā'nu'
quintumīn nac banco lā' a'xni'ca' xa'ictaspi'tli xa'icmaklhtīni'lh quintumīn lā'
huan xaska'ta'”. 28 Lā' cāhuanilh huan a'ntī ixtayāna'ncha': “Camaklhtītit huan
lakatin mil a'ntū ka'lhī lā' camaxquī'tit huan a'ntī ka'lhī lakacāuj mil”.
29 Lā' Jesús cāhuanipā:
—A'chulā' namaxquī'can huan a'ntī ka'lhī lā' na'a'katāxtūni'. Lā' huan
a'ntīn tū' ka'lhī, namaklhtīcan huan macsti'na'j a'ntū ixka'lhī. 30 Lā' huā'mā'

tasācua' a'ntīn tū' tzey, catamacaxtutit a'nlhā cā'pucsua'. A'ntza' nacalhuan lā'
nalāxca ixtatzan.

Huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacālacāxtlahua ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj

31 Lā' Jesús huampā:

—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' a'xni'ca' na'ictanū quilīRey,
qui'ángeles naquintalītamacxti'li'. Lā' quit na'ictahui'la na quimpūtahuī'lh
a'nlhā na'iclacāxtlahua lā' na'icmāpa'ksīni'n. 32 Lā' tachi'xcuhuī't xalanī'n
chuxalhā nac cā'quilhtamacuj natatakēxtimī na quilacapūn. Lā' quit
na'iccāmā'kapitzī hua'chi huan pastor cāmā'kapitzī huan borregos lā'
huan chivos. 33 Lā' na'iccāhui'lī huan borregos na quimpāxtūcāna'j
lā' na'iccāhui'lī huan chivos na quimpāxtūxuc. 34 Lā' quit huan Rey
na'iccāhuani huan a'ntīn tahui'lāna' na quimpāxtūcāna'j: “Cata'ntit hui'xina'n.
QuinTāta' Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni'. Camaklhtītit huan līmāpa'ksīn a'ntū
mila'ca'n nala. Cāxtlahuacanī't para hui'xina'n desde a'xni'ca' Dios
tlahualh huan quilhtamacuj. 35 Dios cāsicua'lanālīnī'ta'ni' como hui'xina'n
quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā' hui'xina'n quilātā'hua'uj
mixcānca'n a'xni'ca' quit xa'ickalhpūtī. Hua'chi makatiyāti' quit lā'
quilāmānūj na minchicca'n. 36 Tū'tza' tzey ixuanī't quilu'xu' lā' hui'xina'n
quilāmaxquī'uj xasāsti'. Lā' xa'ic'ī'tza'ca'n lā' quilāmaktāyauj. Lā' tachī'n
xa'icuanī't lā' quilālakpaxialhna'uj”. Chuntza' na'iccāhuani. 37 Lā' huan a'ntī
xalacuan natahuan: “Māpa'ksīni', ¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa'
lā' iccāmāhuīni'? Lā' ¿lhānīn iccātā'hua'ni' xcān a'xni'ca' ixkalhpūtīya'?
38 Lā' ¿lhānīn iccāmānūni' na quinchicca'n a'xni'ca' ixlatlā'hua'na' hua'chi
makatiyāti'? Lā' ¿lhānīn iccāmaxquī'ni' milu'xu'? 39 Lā' ¿lhānīn iccāmaktāyani'
a'xni'ca' ixī'tza'ca'na' o tachī'n ixua'nī'ta'?”

40 ’Lā' māni' quit huanmā' Rey na'iccākalhtī: “Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Catūhuā a'ntūn tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj más xamakstancu
xla', ū'tza' hua'chilh quilātlahuani'uj quit”.

41 ’Lā' quit huanmā' Rey na'iccāhuani huan a'ntīn tahui'lāna' na
quimpāxtūxuc: “Catapānū'tit. Hui'xina'n cātamālaclē'nīnī'ta'ni'. Capintit
a'nlhā tūlalh catimixli huan macscut. Capintit a'nlhā cāxtlahuacanī't
para huan ko'ti'ti' lā' ixmaktāyana'nī'n. 42 Cātamālaclē'nīnī'ta'ni' como tū'
quilāmāhuī'uj a'xni'ca' quit xa'ictzi'ncsa. Lā' tū' quilātā'hua'uj mixcānca'n
a'xni'ca' xa'ickalhpūtī. 43 Quit hua'chi makatiyāti' xa'iclatlā'huan lā'
hui'xina'n tū' quilāmānūj na minchicca'n. Tū'tza' tzey ixuanī't quilu'xu' lā'
tū' quilāmaxquī'uj xasāsti'. Xa'ic'ī'tza'ca'n lā' tachī'n xa'icuanī't. Lā' hui'xina'n
tū' quilālakpaxialhna'uj”. Chuntza' na'iccāhuani. 44 Lā' xlaca'n natahuan:
“Māpa'ksīni', ¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca' ixtzi'ncsa', o ixkalhpūtīya', o hua'chi
makatiyāti' lā' quina'n tū' iccāmaktāyani'? Lā' ¿lhānīn iccālaktzī'ni' a'xni'ca'
tū'tza' tzey ixuanī't milu'xu' o ixī'tza'ca'na' o tachī'n ixua'nī'ta' lā' quina'n tū'
iccāmaktāyani'?”

45 ’Lā' quit huanmā' Rey na'iccākalhtī: “Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Catuhuā a'ntūn tū' tlahua'ni'tit kalhatin quintā'timīn, a'yuj más xamakstancu
xla', chuntza' hua'chilh tū' quilātlahuani'uj quit”.

46 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' tuncan huā' tamā'na nata'a'n nac pūpātīn para pō'ktu. Lā' huan
xalacuan nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

26

Lacchihuīna'nca para natamaknī Jesús
Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

1 Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
2 —Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que sputacus lakatu' chi'chini' a'xni'ca' nala
cā'tani' de pascua. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' iccāhuaniyāni'
que naquimacamāstā'can para naquixtokohua'ca'can —hualh Jesús.
3 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas, xlaca'n tatakēstokli na ixtanquilhni' huan
ixpalacio Caifás. Xla' mero a'ntī xapuxcu' curasna' ixuanī't. 4 Lā' a'ntza'
talacchihuīna'lh a'nchī tzē nata'a'kxoko Jesús para natachi'pa lā' chuntza'
natamāmaknīnīni'n. 5 Lā' ixtalāhuani:
—Palh natlahuayāuj catūhuā līhuan lamā' cātani', huan tachi'xcuhuī't
natatā'kaquī'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús
Mr. 14.3-9; Jn. 12.1-8

6 Jesús ixuī' nac Betania na ixchic Simón. Lā' huā'mā' Simón ixmasni'mā'
ixquinīt lā' ixtzeyanī'ttza'. 7 Lā' kalhatin puscāt laktapajtzūlh Jesús. Ixlē'mā'
pātin frasco a'ntū ixtzuma de aceite a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa. Lā'
līhuan Jesús ixuā'yamā', huan puscāt mūmā'ca'lh Jesús huan aceite. 8 Lā'
a'xni'ca' huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh a'ntū tlahualh, ta'a'kchā'lh lā' tatzu-
culh talāhuani:
—Lā' ¿a'chī' pāxca't lanī't huā'mā' aceite? 9 Tzē ī'stā'ca como lej tapala lā'
huan tumīn tzē ixcāmaxquī'ca huan pobresni'.
10 Lā' Jesús ixca'tzī a'ntū ixtalīchihuīna'mā'na lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' mājiclhuī'yā'tit huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh a'ntū lej
tzey. 11 Pō'ktu na'a'nan pobresni' na milaclhpu'nanca'n pero quit tū'
pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'. 12 Lā' chu a'nchī huā'yā puscāt quimūmā'ca'lh
huā'mā' aceite, ū'tza' hua'chilh ixquincāxtlahualīlh para naquimā'cnūcan.
13 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxalhā nac cā'quilhtamacuj a'nlhā
namāca'tzīnīni'ncan huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo, a'ntza' nahuan-
can a'ntū tlahualh huā'mā' puscāt. Lā' ixlīhuākca'n natapāstaca xla'.

Judas hualh palh namacamāstā' Jesús
Mr. 14.10-11; Lc. 22.3-6

14 Lā' kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n xla' ixuanican Judas Is-
cariote. Xla' a'lh cātā'chihuīna'n huan xanapuxcu'nu' curasna' 15 lā' cāhuanilh:
—¿Lhānchula' naquilāmāpalayāuj palh na'iccāmacamaxquī'yāni' Jesús?
Lā' xlaca'n tamāpalalh pu'xamacāuj tumīn de plata. 16 Lā' desde a'xni'ca',
Judas putzalh a'nchīn tzē nacāmacamaxquī' Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh huan sca'txtunu'nī'n para huan pascua
Mr. 14.12-25; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

17 Lā' milh huan xapū'lh chi'chini' huan cā'tani' a'ntū huanican Pascua
a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' huā'mā' xapū'lh
chi'chini' huan sca'txtunu'nī'n talaktapajtzūlh Jesús lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahualīyāuj para nahua'yāuj xalīhua't huan
cā'tani'?
18 Lā' xla' cāhuanilh:
—Capintit huan nac xcānsipej lā' natanū'yā'tit na ixchic chā'tin chi'xcu'
lā' nahuaniyā'tit: “Huan Mākalhtō'kē'ni' huan: Pajtzutza' quimpūnīn

lā' icua'cu'tun huan xalīhua't cā'tani' na minchic. Lā' na'iccātā'huā'yan quisca'txtunu'nī'n".
19 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' tatlahualh chu a'nchī Jesús cāmāpa'ksīlh lā' tacāxtlahualīlh huan xalīhua't cā'tani'.
20 Lā' a'xni'ca' ixtzī'suamā', Jesús lā' huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n ix-
tahuā'yahui'lāna' nac mesa. 21 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n naquimacamāstā'.
22 Lā' xlaca'n talakaputzalh lā' tatzuculh takalhasqui'nī chā'tunu':
—¿Chu quit, quiMāpa'ksīni'?
23 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'tza' a'ntī quintā'pūhuā'yan pulātu, ū'tza' naquimacamāstā'. 24 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimpātle'keni' ixlīhuāk chu a'nchī tzo'kcanī't quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza. Más tzey para xla' palh tū' ixlacatuncuīlh.
25 Lā' Judas, ū'tza' a'ntī namacamāstā', lā' xla' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿chu tzēlasā' quit?
Jesús kalhtīlh:
—Chuntza' hui'x hua'nī'ta'.
26 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' a'xni'ca' che'kelh, cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.
27 Lā' tuncan tayalh huan taza lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' macasti'n cāmaxquī'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit macasti'n chā'tunu' 28 como ū'tza' huā'mā' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū līcāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n para
nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n lhūhua' tachi'xcuhuī't. 29 Lā' iccāhuaniyāni' que tū' ictihua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca' na'iccātā'hua'yāni' ā'tāpātin xaxcān uva xasāsti' a'nlhā ixlīhuāk catūhuā xasāsti' lā' xtunc a'nlhā namāpa'ksīni'n quinTāta' Dios.

Jesús hualh palh Pedro nakalhtatzē'ka
Mr. 14.26-31; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

30 Lā' a'xni'ca' ixtatlī'nī't lakatin himno, tataxtulh lā' ta'a'lh huan nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. 31 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huā'mā' tzī'sa milīhuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū naquimpātle'keni' como tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Na'icmaknī huan pastor lā' nata'a'kahuankō' huan borregos", tatzo'kni'. 32 Lā' a'xni'ca' naquimālakahuanīchokocan, pū'la na'ica'n que hui'xina'n nac estado de Galilea.
33 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzīn nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū' maktin ictimakxtekni'.
34 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni': Huā'mā' tzī'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.
35 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.
Lā' chu a'cxtim tahualh ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n.

Jesús kalhtō'ka'lh a'nlhā huanican Getsemaní
Mr. 14.32-42; Lc. 22.39-46

36 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican
Getsemaní. Lā' xla' cāhuanilh:
—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' līhuan quit na'ica'n na'ictā'chihuīna'n
Dios a'jnanu'.
37 Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' kalhatu' ixo'kxa'n Zebedeo lā' tzuculh lej
lakaputza lā' lej ixpāta'lamā'. 38 Lā' cāhuanilh:
—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī huan talakaputzīt. Catachokotit
huā'tzā' lā' naquilā'o'kska'lhīyāuj. Tū' calhtatatit.
39 Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh nac ti'ya't lā' lej squi'ni'lh Dios
lā' huanilh:
—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū na'icpātīni'n, camakxtekti
chuntza' nala. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān
quit iclacasqui'n.
40 Lā' tuncan taspi'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't huan sca'txtunu'nī'n lā'
cālaktzī'lh xlaca'n ixtalhtatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:
—¿Chā mintu'tunca'n tūlalh tāyani'tit mintalhtataca'n nīn lakatin hora?
41 Lakahuan catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni'
a'xni'ca' cātalīlaktzī'nāni'. Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun xatzey
pero mimacni'ca'n tū' taka'lhī tahuixcān —cāhuanilh.
42 Lā' ixlīmaktu' Jesús a'lh lā' squi'ni'lh Dios chuntza':
—QuinTāta', palh tasqui'nī na'icpātīni'n para na'ictlōkentaxtū minta-
puhuān, chuntza' calalh.
43 Lā' tuncan taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan sca'txtunu'nī'n lā' ix-
talhtatamā'nampā como tanto ixtalhtatacu'tun que ixtalakalhtatahui'lāna'.
44 Lā' cāmāchokopā lā' ixlīmaktu'tun a'lh lā' squi'ni'lh Dios. Lā' chu a'cxtim
huanilh hua'chi ixuanī't xapū'la. 45 Lā' taspi'tpā a'nlhā cāmāchokolh huan
sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Chilhtza' huan hora a'ntū
lhcācanī't. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na
ixlīmāpa'ksīnca'n huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. 46 Catāya'tit lā' cāhuitit;
mimā'tza' huan a'ntī naquimacamāstā'.

Chi'paca Jesús lā' chī'ca
Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

47 Lā' ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chā'lh Judas. Xla' kalhatin
de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' cātā'chā'lh lhūhua'
tachi'xcuhuī't lā' ixtalē'n machīta lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquilh-
tampānca'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas.
48 Lā' Judas ū'tza' huan a'ntī ixmacamāstā'mā' lā' xla' ixcāhuaninī'ttza' a'nchī
natalīlakapasa tichū Jesús. Ixcāhuaninī't:
—Na'iclacamu'su kalhatin; lā' xla' ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit.
49 Lā' a'xni'ca' chilh Judas, laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Tzī'sua, Mākalhtō'kē'ni'.
Lā' lacamu'sulh. 50 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Amigo, lā' ¿a'chī' ta'na'?
Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatā'milh Judas talaktapajtzūlh Jesús lā'
tachi'palh para natalē'n.
51 Lā' chu tuncan kalhatin a'ntī ixtā'minī't Jesús, māxtulh ixmachīta
lā' mātakāhuī'lh ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' a'kasityujulh
ixa'ka'xko'lh. 52 Lā' Jesús huanilh:
—Camāqui' mimachīta. A'ntī nalīlāsta'la ixmachīta, chuntza' namaknīcan
xla'. 53 ¿Chā tū' ca'tzīya' que quit tzē na'icsqui'ni' quinTāta' Dios

caquimaktāyalh lā' xla' chu līmaktin naquimacamini' lakacāujtu' mil ángeles?
54 Pero palh xa'ictlahualh cahuā chuntza', ¿chichū nalītlōkentaxtūcan a'ntū
huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' que tasqui'nī napātle'ke chuntza' chu
a'nchī pātle'kemā'?

55 Lā' Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:

—¿A'chī' līta'ntit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh
chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakalīyān
nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'? 56 Pero ixlīhuāk huā'mā'
pātle'kelh para natlōkentaxtū a'ntū tatzo'kli huan profetas na ixtachihuīn
Dios —cāhuanilh.

Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n ta'a'kxtekui'līlh Jesús lā' tatzā'lalh.

Jesús na ixlacapūnca'n xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n
Mr. 14.53-65; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

57 Huan a'ntīn tachi'palh Jesús talē'lh na ixchic Caifás a'ntī xamāpa'ksīni'
huan curasna' ixuanī't. A'ntza' ixtatakēstoknī't xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
lā' xanapuxcu'nu' israelitas. 58 Lā' Pedro lakamakat stālani'lh hasta chā'lh na
ixtanquilhni' ixchic huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tanūlh na ixcorral huan
chic lā' cātā'tahui'lh huan policíasna' para nalaktzī'n a'nchī nalīlacāxtlahuacan.

59 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā'
ixlīhuākca'n huan xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n ixtaputzamā'na a'nchī
natalē'ksa'nīni'n Jesús para natalīmāmaknīnīni'n. Ixtaputzamā'na catūhuā
a'yuj tū' stu'ncua' a'ntū nalē'ksa'nīni'ncan. 60 Lā' tūla ixtamāstū'ncni' nīn
tuntū' a'yuj lhūhua' chi'xcuhuī'n ixtalaka'n lā' talīchihuīna'lh a'ntūn tū'
stu'ncua' ixpālacata Jesús. Lā' ā'calīstān tamilh kalhatu' a'ntī chu a'cxtim
ixtachihuīnca'n. 61 Lā' xlaca'n tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' hualh: "Quit tzē na'icmāsputūkō' huan xaka'tla'
ixlītokpān Dios lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'icyāhuapala".

62 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' tāyalh lā' huanilh Jesús:

—¿Chu tuntū' nakalhtīni'na'? ¿Tuchū talī'a'ksa'nīni'mā'ni' huā' tayāna'
chi'xcuhuī'n?

63 Lā' Jesús ca'cs tāyalh. Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' chihuīna'mpā lā'
huanilh:

—Dios a'ntī lakahuan, ū'tza' kaxmatāni'. Chuhua'j naquihuani'ya' a'ntū
stu'ncua'. Caquilāhuaniuj palh hui'x Cristo a'ntī ixO'kxa' Dios.

64 Lā' Jesús kalhtīlh:

—U'huē, quit ū'tza' chu a'nchī hua'na'. Lā' nā iccāhuaniyāni' huā'mā'. Desde
chuhua'j hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī māpa'ksīni'mā'. Lā' nā na'icminācha'
nac a'kapūn ixlaclhni' poklhnu'.

65 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' xtī'tli ixlu'xu' māni' xla' para namāsu'yu
que lej ixa'kchā'n lā' hualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tā'talacastuccu'tun Dios. Tū'tza' maclacasqui'nāuj
ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' palh tū' tzey xla'. Hui'xina'n
kaxpa'tnī'ta'ntit a'nchī xla' hualh que xla' ixO'kxa' Dios. 66 ¿Chī puhua'nā'tit?

Lā' tahualh:

—Xla' lē'n cuenta lā' maclacasqui'n nanī.

67 Lā' tuncan talakachojmanīlh Jesús lā' tatucsli. Lā' ā'makapitzīn talacala'sli
68 lā' tahuanilh:

—Como hua'na' que hui'x Cristo, caquilhchi'pi a'ntī lacala'sni'.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús
Mr. 14.66-72; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27

69 Lā' līhuan Pedro ixuī' kēpūn nac tanquilhni' lā' kalhatin squiti' laktapajtzūlh lā' huanilh:

—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Galilea.

70 Lā' Pedro kalhtatzē'kli na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' hualh:

—Tū' icca'tzī tuchū huanicu'tuna'.

71 Lā' Pedro tatampūxtulh macsti'na'j lā' ā'kalhatin huampala tzu'ma'jāt laktzī'lh. Lā' xla' cāhuanilh huan a'ntī ixtayāna'ncha':

—Huā'mā' chi'xcu' nā ixtā'latlā'huan Jesús xala' nac Nazaret.

72 Lā' Pedro kalhtatzē'kpā lā' stu'tu'lu' hualh:

—Quit tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.

73 Lā' ixlīka'tlā'tus xlaca'n a'ntī ixtatā'layāna' talaktapajtzūlh Pedro lā' tahuanilh:

—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xlaca'n como mintachihuīn hua'chi xlaca'n a'ntī xalanī'n nac Galilea.

74 Lā' Pedro tzuculh macapūlhcacan xa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:

—Dios ca'tzī palh tū' iclakapasa huā'mā' chi'xcu'.

Lā' chu tuncan lacapalh ta'salh huan gallo.
75 Lā' ū'tza' līmāpāstaquīlh
Pedro a'nchī Jesús ixuaninī't: "A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun". Lā' Pedro taxtulh de a'ntza' lā' lej māxana'j lakaputzaj calhualh.

27

Macamāstā'ca Jesús con huan Pilato
Mr. 15.1; Lc. 23.1-2; Jn. 18.28-32

1 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas talacchihuīna'lh lā' tacāxtlahualh ixpātunca'tzīca'n a'nchī natamāmaknīnīni'n Jesús.
2 Lā' ixmacachī'canī't lā' talē'lh lā' tamacamaxquī'lh Poncio Pilato a'ntī gobernador ixuanī't.

A'nchī nīlh Judas

3 Lā' Judas ū'tza' a'ntī macamāstā'lh Jesús. Lā' a'xni'ca' Judas laktzī'lh a'nchī māpa'ksīca que namāmaknīnīni'ncan Jesús, lakaputzalh lā' xtunc pāstacna'lh lā' cāmāspi'tni'lh huan pu'xamacāuj tumīn de plata huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas,
4 lā' cāhuanilh:

—Quit ictlahualh talaclē'i' como icmacamāstā'lh huan chi'xcu' a'ntīn tuntū' ixlaclē'n.

Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Huā'mā' tū' quimaca'tzica'n. Cuenta catlahua' māni' hui'x.

5 Lā' Judas a'lh nac lītokpān lā' tilhquītamacanūlh na ixchakān huan lītokpān huan tumīn lā' a'lh tā'kpixchī' nac a'katin qui'hui'.

6 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tasacli huan tumīn lā' talāhuanilh:

—Tūla namojōyāuj a'nlhā mojōcan tumīn a'ntū mālacnūni'can Dios como huā'mā' tumīn līmāpalacanī't para namāmaknīnīni'ncan kalhatin chi'xcu'.

7 Lā' talacchihuīna'lh lā' talacāxtlahualh a'nchī natalītamāhua huan pītzina'j ti'ya't. Huā'mā' ti'ya't ixmāpācuhuīcan Ixti'ya't huan Alfarero lā' a'ntza' ixcāmā'cnūcan huan makatiyātī'n.
8 Lā' como lītamāhuaca huan tumīn a'ntū ixlīmāpalacanī't para namāmaknīnīni'ncan kalhatin chi'xcu', chuhua'j māpācuhuīcan huan Ti'ya't a'ntū Pasakō'nī't Ka'lhni'.
9 Lā' chuntza' tlōkentaxtūca huā'mā' a'ntū hualh huan profeta Jeremías a'nlhā tzo'kli na ixtachihuīn Dios: "Cātēca huan pu'xamacāuj tumīn de plata (ū'tza' ixtapalh

kalhatin chi'xcu' chu a'nchī lacāxtlahualh makapitzīn israelitas). 10 Lā'
huā'mā' tumīn lītamāhualh Ixti'ya't huan Alfarero chu a'nchī quimāpa'ksīlh
huan Māpa'ksīni' Dios”.

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mr. 15.2-5; Lc. 23.3-5; Jn. 18.33-38

11 Lā' a'xni'ca' Jesús ixyā na ixlacapūn huan gobernador Pilato, lā' ū'tza'
kalhasqui'nīlh Jesús:

—¿Chā hui'x ixReyca'n huan israelitas?

Lā' Jesús huanilh:

—Chu chuntza' a'nchī hua'nī'ta'.

12 Lā' a'xni'ca' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas
ixtalē'ksa'nīni'n, Jesús tū' kalhtīni'lh nīn tuntū'. 13 Lā' Pilato kalhasqui'nīpā
Jesús:

—¿Chu tū' kaxpa'ta' ixlīhuāk a'ntūn talē'ksa'nīni'nāni' tachi'xcuhuī't?

14 Lā' Jesús tū' kalhtīlh nīn tuntū'. Lā' ū'tza' līlē'cnīlh huan gobernador.

Tahualh palh tasqui'nī nanī Jesús
Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16

15 Lā' ixa'nan lakatin talanān lā' a'xni'ca' ixlamā' cā'tani', huan gobernador
ixmakxteka kalhatin tachī'n. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalacsaca huan
tachī'n a'ntī namakxtekcan. 16 Lā' ixtanūma' kalhatin tachī'n a'ntī ixuani-
can Barrabás. Chuxalhā ixlakapascan huā'mā' Barrabás. 17 Lā' a'xni'ca'
ixtatakēxtimīnī't huan tachi'xcuhuī't, Pilato cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichūyā tachī'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka? ¿Chā na'icmakxteka
huan Barrabás o na'icmakxteka Jesús a'ntī māpācuhuīcan huan Cristo?

18 Chuntza' hualh Pilato como xla' māchekxīlh a'nchī huan xanapuxcu'nu'
curasna' ixtalakca'tzani' Jesús lā' ū'tza' talīmacamāstā'lh.

19 Lā' līhuan Pilato ixuī' a'nlhā ixtlahuacan justicia, ixpuscāt macā'ni'lh
tachihuīn lā' huanilh: “Tū' timaktanū'ya' ixpālacata huā'mā' tzeyā chi'xcu'
como lej ko'hua'jua' iclakahuālaktzī'lh kōtan tzī'sa ixpālacata xla'”.

20 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas ixtacuc-
cha'xnī't huan tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' talīsqui'nli que camakxtekca huan
Barrabás lā' tasqui'nli que camaknīca Jesús. 21 Lā' huampala cātā'chihuīna'lh
huan gobernador lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū de huan kalhatu' tachī'n lacasqui'nā'tit na'icmakxteka?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Iclacasqui'nāuj Barrabás.

22 Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahuani' Jesús a'ntī māpācuhuīcan huan
Cristo?

Lā' ixlīhuākca'n takalhtīlh:

—¡Caxtokohua'ca'ca!

23 Lā' Pilato cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't xla' a'ntūn tū' tzey?

Lā' xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanilh:

—¡Caxtokohua'ca'ca!

24 Lā' a'xni'ca' Pilato cuenta tlahualh que tūla ixcāmāko'xamixī lā' ā'chulā'
ixtatā'kaquī'mā'na lā' tūlalh cātlajalh, xla' squi'nli xcān. Lā' na ixlacapūnca'n
huan tachi'xcuhuī't Pilato makacha'ka'lh lā' cāhuanilh:

—Quit tū' iclē'n cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī nanī. Tū'
tlahuanī't nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey. Hui'xina'n nalī'pinā'tit cuenta.

25 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't takalhtīlh:

—¡Quina'n lā' quincamana'ca'n na'iclē'nāuj cuenta ixpālacata huā'mā' chi'xcu' lā' a'nchī nanī!
26 Lā' chuntza' Pilato māxtulh Barrabás lā' makxtekli. Lā' tuncan māpa'ksīlh cakēsno'kca Jesús lā' macamāstā'lh para naxtokohua'ca'can.
27 Lā' ā'calīstān ixtropa huan gobernador, Pilato, talē'lh Jesús huan nac pūchihuīn lā' tamākēxtimīlh lhūhua' tropasna' lā' talītamacxti'li'lh. 28 Lā' tuncan tamāmakxtulh ixlu'xu' lā' tamālhakē'lh xaspi'nenke' lu'xu'. 29 Lā' tatlahualh lakatin corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh. Lā' tamaxquī'lh qui'hui' a'ntū chi'palh na ixmacacāna'j. Lā' tatatzokostani'lh lā' talīlītzī'nli lā' tahuanilh:
—¡Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n huan israelitas!
30 Lā' nā tachojmanīlh lā' tachi'palh ixqui'hui' lā' talīmūnicli.
31 A'xni'ca' talīlītzī'nkō'lh chuntza', tamāmakxtulh ixlu'xu' xaspi'nenke' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū ixla' ixuanī't. Lā' tuncan talē'lh para naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

32 Lā' līhuan ixta'a'mā'na, tapāxtokli kalhatin chi'xcu' xala' nac Cirene lā' ixtacuīni' Simón. Lā' sāmācu'quī'ca ixcruz Jesús.
33 Lā' chuntza' ta'a'lh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota a'ntū huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn. 34 Lā' a'ntza' mālacnūni'ca Jesús vinagre a'ntū ixmojōni'canī't catūhuā a'ntū xū'ni' hua'chi huan xī'cxi' para que ixua'lh lā' tū' ixu'cxca'tzī'lh a'nchī napātīni'n. Lā' a'xni'ca' xla' quilhca'tzīlh, tū' ixua'cu'tun.
35 Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'nī'ttza', huan tropa tamālacpitzilh ixlu'xu' Jesús na ixlaclhni'ca'n lā' tapūmāxtulh suerte para natasu'yu a'ntī nata-chokoni'. Chuntza' tlōkentaxtūca a'ntū hualh huan profeta a'nlhā tzo'kli: "Tamālacpitzilh quilu'xu' na ixlaclhni'ca'n por huan suerte a'ntūn tamāxtulh".
36 Lā' tuncan tatahui'lalh para natamaktaka'lha. 37 Lā' hui'līca nac cruz lakatin letrero na ixa'cpūn Jesús. Lā' a'ntza' ixtzo'kcanī't a'ntū ixpālacata līxtokohua'ca'ca. Lā' ixtzo'kcanī't: U'tza' Jesús a'ntī ixReyca'n israelitas.
38 Lā' nā cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'nī'n; kalhatin na ixpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na ixpāxtūxuc. 39 Lā' huan a'ntī ixtatētaxtumā'na taxakā'līlh ixa'kxākca'n lā' talakapalalh 40 lā' tahualh:
—Hui'x ixlactlahuacu'tuna' huan xaka'tla' lītokpān lā' ixyāhuapala' ixlīlakatu'tun chi'chini'. Lā' chuhua'j capūtaxtu. Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cata'nchi huan nac cruz.
41 Lā' nā chuntza' ixtalīlītzī'n huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas ixtatā'līlītzī'n lā' ixtalāhuanimā'na na ixlaclhni'ca'n:
42 —Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzīn pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. Palh stu'ncua' xla' ixReyca'n israelitas, cayujli de huan nac cruz chuhua'j lā' chuntza' nakalhlaka'ī'yāuj xla'. 43 Xla' līpāhuan Dios; chuhua'j Dios camāpūtaxtūlh palh stu'ncua' pāxquī', como quincāhuanini' palh xla' ixO'kxa' Dios —tahualh.
44 Lā' nā huan ka'lhāna'nī'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't, nā xlaca'n talaka-palalh Jesús.

Jesús nīlh
Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

45 Lā' tuncan cā'pucsua' lalh chuxalhā nac cā'ti'ya'tna'. Tzuculh hua'chi tastu'nūta lā' takoxīlh lakatu'tun hora. 46 Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū, Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —lā' ū'tza' huanicu'tun: QuinDios, quinDios, ¿a'chī' qui'a'kxtekui'līnī'ta'?

47 Lā' takaxmatli huā'mā' makapitzīn a'ntī ixtayāna'ncha' lā' xlaca'n talāhuanilh:

—Huā'mā' chi'xcu' māta'sīmā' huan a'cta'sana' Elías.

48 Lā' chu līmaktin kalhatin tatu'jnu'n quītē'lh catūhuā hua'chi panamāc. Lā'
līmāchū'huī'lh vinagre lā' o'ksmā'ca'lh kentin qui'hui' lā' quilhyāhualh Jesús
para nahua'. 49 Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—Camakxtekti. Nalaktzī'nāuj palh Elías namin namāpūtaxtū.

50 Lā' huampala Jesús ta'salh lej palha' lā' tuncan nīlh. 51 Lā' māni' huā'mā'
ka'tlā'tus taxtī'tpitzilh huan lu'xu' nac xaka'tla' lītokpān. U'tza' huā'mā'
lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan lītokpān. Tzuculh a'cxtu lā' tapūpitzilh hasta
huan nac ti'ya't. Lā' huan ti'ya't tachiquilh lā' huan chihuix tataxkālh.
52 Lā' tatalaquī'lh huan taponkni' lā' talakahuanchokolh lhūhua' a'ntī ix-
takalhlaka'ī'nī't Dios a'ntī ixtanīnī'ttza'. 53 Xlaca'n tataxtulh huan nac
taponkni' lā' a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza' Jesús, tatanūlh huan nac
sicua'lanālanī't xcānsipej a'nlhā huanican Jerusalén. Lā' a'ntza' cātasu'yuni'lh
lhūhua' tachi'xcuhuī't.

54 Lā' huan capitán romano lā' huan tropasna' a'ntī ixtatā'maktaka'lhmā'na Jesús, lej tajicua'lh a'xni'ca' tachiquilh huan ti'ya't lā' a'xni'ca' talaktzī'lh ā'catūhuā a'ntū pātle'kelh. Lā' xlaca'n tahualh:

—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuanī't.

55 Lā' lhūhua' puscan ixtalaktzī'mā'na de makat. Ixtastālani'nī't Jesús desde
a'xni'ca' taxtulh huan nac estado de Galilea lā' ixtamaktāyanī't. 56 Lā' na
ixlaclhni'ca'n huan puscan nā ixtayāna' María Magdalena lā' María a'ntī
ixtzī'tca'n Jacobo lā' José lā' nā ixuī' ixtzī'tca'n ixo'kxa'n Zebedeo.

Mā'cnūca Jesús
Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

57 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza', milh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican
José lā' xala' nac cā'lacchicni' Arimatea. Lej rico ixuanī't lā' nā ixkalhlaka'ī'
Jesús. 58 Lā' xla' laka'lh Pilato lā' squi'ni'lh ixmacni' Jesús. Lā' Pilato
māpa'ksīni'lh que camaxquī'ca. 59 Lā' José lē'lh huan ixmacni' Jesús lā'
līmaksna'tli stala'nka' lu'xu'. 60 Lā' māpī'lh nac lakatin xasāsti' lhu'cu' a'ntū
ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā' huan lhu'cu' ixla' José ixuanī't. Lā'
a'xni'ca' kalhui'līlh lakatin ka'tla' chihuix huan lhu'cu', xla' a'lh. 61 Lā' na
ixlacapūn huan lhu'cu' ixtahui'lāna' María Magdalena lā' ā'kalhatin María.

Huan tropasna' tamaktaka'lhli a'nlhā ixmā'cnūcanī't Jesús

62 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū cāxui'līkō'can para huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan fariseosnu' talaka'lh Pilato. 63 Lā' tahuanilh:

—Señor gobernador, quina'n icpāstacāuj a'ntū hualh huanmā' a'kxokonu' a'xni'ca' lakahuancus ixuanī't. Hualh chuntza': "Ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n", hualh. 64 Chuntza' camāpa'ksi'ni' que xa'nca camaktaka'lhca huan taponkni' hasta napātleketza' lakatu'tun chi'chini'. Tzēlasā' ī'sca'txtunu'nī'n natamin nataka'lhan huan macni'. Lā' tzē natahuani huan tachi'xcuhuī't palh lakahuanchokonī't de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n. Lā' chuntza' ā'chulā' tzē nata'a'kxoko huan tachi'xcuhuī't que xapū'la.

65 Lā' Pilato cāhuanilh:

—A' tayāna' huan tropasna'. Cacālī'pintit lā' cacāxtlahua'tit hui'xina'n chu a'nchī namaktaka'lhcan.

66 Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' xa'nca tacāxtlahualh huan taponkni' lā' hui'līca sello
nac huan chihuix a'ntū kalhui'līca. Lā' cāmāchokocancha' huan tropasna' para
natamaktaka'lha.

28

Jesús lakahuanchokolh
Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

1 Lā' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' ixtuncuīmā' huan
domingo a'xni'ca' María Magdalena lā' ā'kalhatin María ta'a'lh nac taponkni'.
2 Lā' chu līmaktin lej palha' tachiquilh huan ti'ya't. Lā' kalhatin ixángel
huan Māpa'ksīni' Dios ixyujnī'ta'nchi de nac a'kapūn. Lā' a'xni'ca' chilh nac
taponkni', māpānūlh huan chihuix a'ntū ixkalhui'līcanī't lā' pūtahui'lh. 3 Lā'
huan ángel lej xkakalh hua'chi makli'pni' lā' ixlu'xu' lej smu'yonko' ixuanī't
hua'chi panamāc lā' miqui. 4 Lā' a'xni'ca' huan tropasna' talaktzī'lh, lej
tajicua'ni'lh lā' taxpipilh lā' taxtacnānīlh. 5 Lā' huan ángel cāhuanilh huan
puscan:

—Tū' cajicua'ntit. Quit icca'tzī palh hui'xina'n putzapā'na'ntit huan Jesús
a'ntī xtokohua'ca'ca. 6 Xla' tū' huī' huā'tzā' como lakahuanchokonī't chu
a'nchī hualh. Catanū'tit lā' calaktzī'ntit a'nlhā ixmāpī'canī't. 7 Lā' lacapalh
capintit lā' cacāhuani'tit ī'sca'txtunu'nī'n palh lakahuanchokonī'ttza' de na
ixlaclhni'ca'n nīnī'n. Lā' chuhua'j xla' cāpū'lani'yāni' huan nac estado de
Galilea. A'ntza' natā'lāpāxtokā'tit. Cuenta catlahua'tit a'ntū iccāhuanini'.

8 Lā' tuncan lacapalh huan puscan tatapānūlh de huan nac taponkni'. Ixta-
jicua'n lā' nā ixtapāxuhua. Lā' tatu'jnu'n ta'a'lh cāhuani huan sca'txtunu'nī'n.
9 Lā' chu līmaktin Jesús cātalacsu'yuni'lh lā' cāmālakacuhuī'ni'lh. Lā' xlaca'n
talaktapajtzūlh Jesús. Tachi'palh ixtojon lā' tamācā'tanīlh lā' tamāpāxuhuīlh.
10 Lā' xla' cāhuanilh:

—Tū' cajicua'ntit. Capintit cacāmāca'tzīnī'tit quintā'timīn palh tasqui'nī
cata'a'lh nac estado de Galilea lā' a'ntza' naquintalakchā'n lā' naquintalak-
tzī'n.

A'ntūn tahualh huan tropasna'

11 Lā' līhuan ixta'a'mā'na huan puscan, makapitzīn tropasna' a'ntī ixta-
maktaka'lhnī't huan taponkni' lā' xlaca'n ta'a'lh huan nac xcānsipej a'nlhā
huanican Jerusalén. Lā' tahuanilh huan xanapuxcu'nu' curasna' ixlīhuāk
a'ntū ixpātle'kenī't. 12 Lā' huan tamā'na xanapuxcu'nu' talaka'lh huan xana-
puxcu'nu' israelitas para natalacchihuīna'n. Lā' lhūhua' tumīn cāmaxquī'ca
huan tropasna' 13 lā' cāhuanica:

—Hui'xina'n nahua'nā'tit palh cā'tzī'sa tamilh ī'sca'txtunu'nī'n Jesús
līhuan ī'lhtatapā'na'ntit lā' xlaca'n taka'lhalh huan ixmacni'. 14 Lā'
palh namāca'tzīnīcan huan gobernador que ī'lhtatapā'na'ntit, quina'n
na'iclacāxtlahuayāuj para que tū' nacātamaknīyāni'.

15 Lā' huan tropasna' tamaklhtīni'lh huan tumīn lā' ta'a'lh lā' tahualh chu
a'nchī ixcāhuanicanī't. Lā' chuntza' huan israelitas tahuan hasta chuhua'j.

Jesús cālīmāmacū'lh ī'sca'txtunu'nī'n
Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

16 Lā' huan kalhacāujtin sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac estado de Galilea
nac lakatin o'kspū'n a'ntū Jesús lacsacli. 17 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús,
tamācā'tanīlh a'yuj makapitzīn tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun. 18 Lā' Jesús
cālaktapajtzūlh xlaca'n lā' cāhuanilh:

—Quit quimaxquī'canī't ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para que na'iccāmāpa'ksī
ixlīhuākca'n a'ntīn ta'a'nan huan nac cā'ti'ya'tna' lā' huan nac a'kapūn.
[19] Chuntza' capintit chuxalhā nac cā'quilhtamacuj lā' cacāmākalhlaka'ī'nīkō'tit
ixlīhuākca'n para que natala quisca'txtunu'nī'n. Lā' nacāmā'kpaxī'yā'tit
por ixlīmāpa'ksīn xaTāta' Dios lā' ixO'kxa' lā' huan Espíritu Santo. [20] Lā'
nacāmāsu'ni'yā'tit a'nchī natalatā'kchoko lā' a'nchī nata'a'kahuāna'ni' ixlīhuāk
a'ntū quit iccālīmāpa'ksīni'nī'ta'ni' hui'xina'n. Lā' caca'tzītit palh quit pō'ktu
iccā'o'kska'lhīyāni' hasta a'xni'ca' nasputa huan quilhtamacuj. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Marcos

Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 3.1-12; Lc. 3.1-9, 15-17; Jn. 1.19-28

1 Huā'mā' huan xatzey tachihuīn a'ntū māsu'yucan ixpālacata Jesucristo a'ntī
ixcaman Dios.
2 Kalhatin profeta tzo'knulh a'nchī Dios huanilh ixO'kxa'. Chuntza' hualh:
Cakaxpa'tti.
Quit na'icmaca'n quilacscujni' milacapūn a'ntī napū'lani'yāni' hui'x para nacāxtlahualī mintej.
3 Lā' nā huan profeta Isaías tzo'knulh chuntza':
A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha' chihuīna'n lā' nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā' huan Māpa'ksīni'. Camālakstu'nctit huan tej".
Chuntza' tzo'knulh Isaías.
4 Huā' tamā'na tlōkentaxtūca a'xni'ca' Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n ixtasu'yu nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' ixa'cta'sana'n lā' ixcāhuani huan tachi'xcuhuī't:
—Calīlakaputzatit ixpālacata mintalaclē'i'ca'n lā' cacā'a'kxtekui'lī'tit para
nacātamāsputūnu'ni'yāni'. Lā' ca'a'kpaxtit.
5 Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n chuxalhā nac estado de Judea lā' xalanī'n
nac huan cā'lacchicni' Jerusalén, ixlīhuākca'n tamilh takaxmata a'ntū hualh
Juan. Lā' a'xni'ca' takalhtasu'yuni'lh Dios ixtalaclē'i'ca'n, Juan cāmā'kpaxīlh
kalhatunu' huan nac pūxka Jordán.
6 Lā' Juan ī'lhakā'nī't lu'xu' a'ntū ixlīcāxtlahuacanī't ixchi'xit camello lā'
ixlīchī'can de ko'xka' ixuanī't. Lā' ixua' hui'qui'lī't lā' ta'xcāt xala' nac
cā'qui'huī'n. 7 Lā' ixa'cta'sana'n lā' ixcāhuani tachi'xcuhuī't:
—A'calīstān namin ā'kalhatin a'ntī ā'līhua'ca' tasqui'nī que quit. Quit tūla
icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que
quit. 8 Quit iccālīmā'kpaxīnī'ta'ni' xcān pero xla' nacāmacamini'yāni' Espíritu
Santo.

Jesús a'kpaxli
Mt. 3.13-17; Lc. 3.21-22

9 Lā' huan tamā'na chi'chini' Jesús taxtulh huan nac xcānsipej Nazaret
de estado de Galilea lā' lakmilh Juan a'nlhā ixmā'kpaxīni'mā'. Lā' Juan
mā'kpaxīlh Jesús nac pūxka Jordán. 10 Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de nac xcān,
chu līmaktin laktzī'lh a'nchī talaquī'lh huan a'kapūn lā' mincha' huan Espíritu
Santo lā' ixtasu'yu hua'chi tantzasnān a'xni'ca' ixyujmā'chi. Lā' chilh na
ixa'kxāk Jesús. 11 Lā' kaxmatca lakatin tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:
—Hui'x qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'yāni'. Hui'x lej quimaxquī'ya' tapāxuhuān
—hualh.

Satanás lej ixputza a'nchī Jesús tū' ixa'kahuāna'ni'lh Dios
Mt. 4.1-11; Lc. 4.1-13

12 Lā' chu tuncan huan Espíritu Santo macā'lh Jesús nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't. 13 Lā' ixuī' a'ntza' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't tu'pu'xam chi'chini'. Lā'
a'ntza' huan ko'ti'ti' a'ntī huanican Satanás, xla' ixputza a'nchī Jesús tū'
ixa'kahuāna'ni'lh Dios. Lā' nā a'ntza' ixa'nan animal a'ntū ixtahua'nan. Lā'
ixángeles Dios ixtamaktaka'lha.

Jesús tzuculh a'cta'sana'n nac estado de Galilea
Mt. 4.12-17; Lc. 4.14-15

14 Lā' a'xni'ca' ixchī'canī't Juan, Jesús a'lh nac Galilea lā' ixlī'a'cta'sana'n huan
xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh. 15 Lā' ixuan:
—Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū lhcāni'canī't lā' tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nalaktzī'ncan que stu'ncua' Dios māpa'ksīni'n. Calīlakaputzatit ixpālacata huan mintalaclē'i'ca'n a'ntū tlahuanī'ta'ntit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. Lā' cakalhlaka'ī'tit huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'nī't.

Jesús cāhuanilh kalhatā'ti' squī'tī'ni'nī'n cata'o'kska'lhīlh
Mt. 4.18-22; Lc. 5.1-11

16 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan na ixquilhtūn xaka'tla' xcān a'ntū huanican
Mar de Galilea, xla' cālaktzī'lh Simón lā' ixtā'tin Andrés. Ixtamojōmā'na
ixpūxuākna'ca'n nac xcān como xlaca'n squī'tī'ni'nī'n ixtahuanī't. 17 Lā' Jesús
cāhuanilh:
—Caquilātā'a'uj lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī nacālīmākalhlaka'ī'nī'yā'tit tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.
18 Lā' chu tuncan tamakxtekli ixpūxuākna'ca'n lā' tastālani'lh Jesús.
19 Lā' a'xni'ca' Jesús a'lh lacachuna'j, cālaktzī'lh Jacobo lā' Juan
ixo'kxa'n Zebedeo. Xlaca'n ixtahui'lāna' nac barco lā' ixtalacachī'mā'na
ixpūxuākna'ca'n. 20 Lā' tuncan Jesús cāmāta'sīlh lā' xlaca'n ta'a'kxtekyāhualh
ixtāta'ca'n Zebedeo con ixtasācua'nī'n nac barco lā' ta'a'lh lā' tastālani'lh Jesús.

Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī tlajana'
Lc. 4.31-37

21 Lā' ta'a'lh huan nac cā'lacchicni' Capernaum. Lā' tuncan huan chi'chini'
de pūjaxni', lā' Jesús tanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā' cāmāsca'tīlh
huan tachi'xcuhuī't. 22 Lā' ixtalīlē'cnī a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' porque
ixcāmāsu'ni'mā' hua'chi kalhatin a'ntī ka'lhī līmāpa'ksīn lā' tū' hua'chi
tamāsu'yu huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. 23 Lā' tuncan tanūlh huan nac
lītokpān kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'. Lā' xla' ta'salh lā' hualh:
24 —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' quilālaktanū'j quina'n? ¿Chā ta'nī'ta' para
naquilāmālaksputūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' Santo hui'x.
25 Lā' Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:
—¡Caquilhca'csla'! ¡Camakxtekti huā'mā' chi'xcu'!
26 Lā' huan chi'xcu' xtacnānīlh lā' huan tlajana' palha' ta'salh lā' taxtuni'lh.
27 Lā' ixlīhuākca'n lej talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchū huā'mā' a'ntū quincāmāsu'ni'mā'ni' quina'n? Sāsti' huā'mā'.
Huā'mā' chi'xcu' chihuīna'n con līmāpa'ksīn. Hasta huan tlajana'nī'n
ta'a'kahuāna'ni' a'xni'ca' xla' cāmāpa'ksī.
28 Lā' tuncan a'kahualh chu xalhā nac estado de Galilea ixpālacata a'ntū
tlahualh Jesús.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Simón Pedro
Mt. 8.14-15; Lc. 4.38-39

29 Lā' a'xni'ca' Jesús taxtulh de na ixlītokpānca'n israelitas, tuncan a'lh
lā' tanūlh na ixchicca'n Simón lā' Andrés. Lā' tatā'a'lh Jacobo lā' Juan.
30 Lā' ixpuhuiti' Simón ixchi'chīxni'mā' lā' ixmā'. Lā' tuncan māca'tzīnīca
Jesús. 31 Lā' xla' a'lh lā' macachi'palh lā' mā'kaquī'lh lā' tuncan tapānūni'lh
ixtachi'chīxni'. Lā' tuncan huan puscāt cāmāhuī'lh huan ā'makapitzīn.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mt. 8.16-17; Lc. 4.40-41

32 Lā' kōtanūtza' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', cālīmini'ca Jesús
ixlīhuākca'n a'ntī ixta'ī'tza'ca'n lā' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'nī'n. 33 Lā'
ixlīhuākca'n xalanī'n huan cā'lacchicni' tatakēstokli na ixtanquilhni' huan chic.
34 Lā' cāmātzeyīlh lhūhua' a'ntī ixta'ī'tza'ca'n de chuxatūyā ta'jatat ixtaka'lhī
chā'tunu'. Lā' cāmāxtuni'lh lhūhua' tlajana'nī'n. Lā' tū' cāmakxtekli natachi-
huīna'n huan tlajana'nī'n como tū' ixlacasqui'n que xlaca'n ixtahualh tichū
xla'.

Jesús a'cta'sana'lh nac estado de Galilea
Lc. 4.42-44

35 Lā' ixlīlakalī lej tzi'sāt Jesús tāquī'lh lā' taxtulh lā' a'lh nac lakatin lugar
a'nlhā tintī' ixa'nan. Lā' a'ntza' kalhtō'ka'lh. 36 Lā' Simón a'lh putza lā'
ā'makapitzīn tatā'a'lh. 37 Lā' a'xni'ca' takaksli Jesús, tahuanilh:
—Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't lej taputzayāni'.
38 Lā' xla' cāhuanilh:
—Cāhui huan nac ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'ntūn tahui'lāna' pajtzu lā' quit
na'icmāsu'yu a'ntza' ixtachihuīn Dios. U'tza' iclīminī't.
39 Lā' chu xalhā nac estado de Galilea ixmāsu'yu na ixlītokpānca'n israelitas.
Lā' cāmāxtulh huan tlajana'nī'n.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī ixmasni'mā' ixquinīt
Mt. 8.1-4; Lc. 5.12-16

40 Lakchā'lh Jesús kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī ta'jatat a'ntū māmasī
quinquinītca'n lā' a'ntū huanican lepra. Xla' tatzokostani'lh Jesús lā' lej
squi'ni'lh:
—Palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.
41 Lā' Jesús lakalhu'malh lā' stu'ncli ixmacan lā' xa'malh lā' huanilh:
—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.
42 Lā' a'xni'ca' huanilh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca' lā'
tzeyalh. 43 Lā' a'xni'ca' Jesús macā'lh, stu'tu'lu' huanilh:
44 —Catamaktaka'lhti lā' tū' tihua'ni'ya' nīn tintī'. Xmān nalakpina'
huan ixcuraca'n israelitas lā' namāsu'ni'ya' mimacni' para nalaktzī'n palh
tzeyanī'ta'tza'. Lā' na'a'ksa'juī'ni'na' chuntza' hua'chi māpa'ksīni'lh Moisés
para a'ntī ixtatzeyanī'ttza' de huanmā' ta'jatat. Chuntza' nacālīmāca'tzīnī'ya'
tachi'xcuhuī't que tzeyanī'ta'tza'.
45 Pero xla' tuncan taxtulh lā' tzuculh cāhuanitā'kchoko līlhūhua' lā' cāhuanilh
a'ntū ixpātle'keni'nī't. Lā' chuntza' Jesús tūlatza' ixtanū huan nac cā'lacchicni'
na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't, como tū' ixlacasqui'n que lej ixtatakēstokli.
Lā' chuntza' xmān tachokolh na ixquilhtūn cā'lacchicni'. Lā' tachi'xcuhuī't
xalanī'n lakachu ixtalaka'n.

2

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī lhtuculu' ixuanī't
Mt. 9.1-8; Lc. 5.17-26

1 Lā' ixlīlātma'j Jesús taspi'tli lā' tanūpā huan nac Capernaum. Lā'
tachi'xcuhuī't takaxmatli que ixuī' nac chic. 2 Lā' tuncan līlhūhua' ta-
laktakēstokli hasta tū'tza' ixtatanūkō' ixchakān huan chic. Lā' nā tatzu-
malh huan tanquilhni'. Lā' ixcāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios. 3 Lā' talakmilh
ā'makapitzīn lā' na ixlaclhpu'nanca'n kalhatā'ti' chi'xcuhuīn ixtapūlīmimā'na
laklaj. Lā' huan nac laklaj ixmā' kalhatin ī'tza'ca' a'ntī lhtuculu' ixuanī't. 4 Lā'
como tūlalh talakchā'lh Jesús ixpālacata huan lhūhua' tachi'xcuhuī't a'nlhā
ixtzuma huan chic, tapūtō'ca'lh huan escalera lā' ta'a'kstīlhuakli huan chic
ixlakstu'nc Jesús.

Lā' a'xni'ca' xa'nca tamālaquī'lh, tamāyujūlh huan ī'tza'ca' con ixlaklaj. 5 Lā'
a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchī ixtakalhlaka'ī' ixlīmāpa'ksīn, xla' huanilh huan
ī'tza'ca':

—Quincaman, icmāsputūnu'ni'kō'ni'tza' ixlīhuāk mintalaclē'i'.

6 Lā' ixtakaxmatui'lāna' ā'makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
lā' tapuhualh ixa'cstuca'n: 7 "¿A'chī' chihuīna'n chuntza' huā'mā'
chi'xcu'? Xla' tā'talacastucmā' Dios a'nchī chihuīna'lh. Nīn tintī' tzē
naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios".

8 Lā' tuncan Jesús ixa'cstu ca'tzīlh a'nchī xlaca'n ixtapuhuamā'na lā'
cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 9 Icuanilhtza'
huan ī'tza'ca': "Icmāsputūnu'ni'kō'ni'tza' ixlīhuāk mintalaclē'i'", pero tuntū'
tasu'yu a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: "Catā'kaqui' lā' casmi'li'
mixti'cat lā' catlā'hua'", chuntza' ixtasu'yulh palh natzeyan o tū'. 10 Quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī
līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtala-
clē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

Lā' tuncan Jesús huanilh huan lhtuculu' chi'xcu':

11 —Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat lā' capit na minchic.

12 Lā' tuncan tā'kaqui'lh na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' lā'
sacli ī'xti'cat lā' taxtulh. Lā' ū'tza' talīlē'cnīlh ixlīhuākca'n lā' tamācā'tanīlh Dios
lā' tahualh:

—Tū' maktin laktzī'nī'ta'uj a'ntū laktzī'uj chuhua'j.

Jesús huanilh Leví que na'o'kska'lhī
Mt. 9.9-13; Lc. 5.27-32

13 Tuncan Jesús a'mpā na ixquilhtūn huan mar. Lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't talaka'lh. Lā' ixcāmāsu'ni'. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús ixa'mā',
tētaxtulh a'nlhā ixmātā'jīni'ncan impuestos lā' laktzī'lh Leví ixo'kxa' Alfeo. Lā'
Jesús huanilh:

—Caqui'o'kska'lhi'.

Lā' xla' tāyalh lā' stālani'lh.

15 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' na ixchic
Leví. Lā' tachā'lh lhūhua' mātā'jīni'nī'n impuestos lā' ā'makapitzīn a'ntī
ixcālakmaka'ncan. Lā' xlaca'n ixcātā'huā'yamā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n como
lhūhua' ixtastālani'. 16 Lā' a'xni'ca' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā'
huan fariseosnu' talaktzī'lh que ixcātā'huā'yan mātā'jīni'nī'n lā' ā'makapitzīn
a'ntī ixcālakmaka'ncan, tahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n Jesús:

—¿A'chī' cātā'huā'yan Jesús mātā'jīni'nī'n lā' a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n?

17 Lā' a'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, cāhuanilh:

—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n huan doctor.
Xmān huan a'ntīn ta'ī'tza'ca'n tamaclacasqui'n. Quit tū' icmilh iccāputza a'ntīn
tapuhuan que xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza xlaca'n a'ntīn taka'lhī
ixtalaclē'i'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'xni'ca' līhui'līcan tū' nahuā'yancan
Mt. 9.14-17; Lc. 5.33-39

18 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n Juan lā' huan fariseosnu' a'katunu' ixtalīhui'lī tū'
natahuā'yan. Lā' makapitzīn chi'xcuhuīn talakmilh Jesús lā' tahuanilh:

—I'sca'txtunu'nī'n Juan lā' nā ī'sca'txtunu'nī'n huan fariseosnu' a'katunu'
talīhui'lī tū' natahuā'yan. Lā' misca'txtunu'nī'n, ¿a'chī' pō'ktu tahuā'yan?

19 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Xlaca'n a'ntī cākantāyacanī't a'nlhā tapūchahuamā'ca, ¿chā natalīhui'lī tū'
natahua' līhua't? Līhuan cātā'lahuī'cus huan squi'nīni', natahuā'yan ixam-
igos. [20] Pero namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni'.
Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', tū' catitahuā'yalh ixamigos porque
natalakaputza.
Lā' Jesús cāhuanipā:
[21] —Huā'mā' a'ntū quit icmāsu'yu, ū'tza' xasāsti'. Lā' palh catīhuā
natlōkentaxtū lā' nā tlōkentaxtūcu'tun ixtalanānca'n mixū'yāpapnaca'n, xla' nala
hua'chi kalhatin a'ntī nachu'cu xasāsti' lu'xu' para nalīlactza'pa' huan xam-
asni'. Huan xasāsti' lu'xu' natatimī lā' nastanca xamasni' lā' lhān taxtī'tli más
ka'tla' nala. [22] Lā' huan xaxcān uva a'ntū tūna'j xcu'tan, nīn tintī' catimojōlh
nac xakōlūhua' ixko'xka' borrego. Palh chuntza' ixtlahuaca, ixpankli huan
ko'xka' a'xni'ca' naxcu'tan huan xaxcān uva. Namojōcan nac xasāsti' ko'xka'.
Lā' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'. Chuntza' tū' pāxcat
catilalh huan ko'xka' lā' tū' catitaxtuni'lh huan xaxcān uva —hualh Jesús.

Huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan ta'ī'lh trigo huan sca'txtunu'nī'n
Mt. 12.1-8; Lc. 6.1-5

[23] Lā' lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan, Jesús ixcātā'tlā'huantēlha
ī'sca'txtunu'nī'n nac lakatin cā'tacuxtu. Lā' xlaca'n tatzuculh ta'ī' macsti'na'j
huan trigo. [24] Lā' tuncan tahuanilh Jesús huan fariseosnu':
—Cala'ktzi'. Misca'txtunu'nī'n tascujmā'na lā' chuhua'j huan chi'chini'
a'ntū pūjaxcan. Chuntza' tū' ta'a'kahuāna'ni' huan ixley Moisés —tahuanilh.
[25] Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā tū' lakapūtlekenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Xla' lā'
a'ntī ixtatā'a'n ixtatzi'ncsa lā' cāsputni'lh līhua't. [26] Lā' David tanūlh na ixchic
Dios. Lā' Abiatar xapuxcu' sacerdote ixuanī't. Lā' David hua'lh huan pāntzi
a'ntū ixmālacnūni'canī't Dios. Lā' tū' līmakuan ixua'lh huā'mā' pāntzi. Xmān
huan curasna' taka'lhī talacasqui' para natahua'. Lā' nā David cāmaxquī'lh
huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixta'o'kska'lhī.
[27] Nā Jesús cāhuanilh:
—Dios tlahualh huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan por ixpālacataca'n
tachi'xcuhuī't lā' tū' tlahualh tachi'xcuhuī't para chi'chini' a'ntū pūjaxcan.
[28] Lā' chuntza' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' nā tzē na'icmāpa'ksī a'ntū
natlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

3

Kalhatin chi'xcu' ixmacascōhuanī't
Mt. 12.9-14; Lc. 6.6-11

[1] Lā' Jesús tanūpā na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' ixuī' a'ntza'
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixmacascōhuanī't. [2] Lā' huan tachi'xcuhuī't
ixtamaktaka'lhmā'na Jesús a ver palh ixmātzeyīni'lh huanmā' chi'chini'
a'ntū pūjaxcan como ixtalē'ksa'nīni'ncu'tun. [3] Lā' Jesús huanilh huan chi'xcu'
a'ntī ixmacascōhuanī't:
—Cata't lā' catāya' na quilaclhpu'nanca'n.
[4] Lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—¿Tuchū más minī'ni' tlahuacan huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? ¿Chā
na'ictlahua a'ntū tzey o a'ntūn tū' tzey? ¿Chā līmakuan na'icmāpūtaxtū huan
chi'xcu' o na'icmaknī?
Pero xlaca'n ca'cs ixtahui'lāna'. [5] Lā' Jesús cālaktzī'lh ixlīhuākca'n a'ntī
ixtalītamacxti'li'nī't lā' ixa'kchā'yā. Lā' Jesús ixlīlakaputzayā como tū' ixta-
lakalhu'man huan ī'tza'ca' lā' huanilh huan chi'xcu':

—Castu'ncti mimacan.
Lā' a'xni'ca' stu'ncli ixmacan, tzeytza' ixuanī't. 6 Lā' tuncan huan
fariseosnu' tataxtulh lā' tatā'lacchihuīna'lh ixchi'xcuhuī'n Herodes a'nchī na-
talīmaknī Jesús.

Jesús māsu'yulh na ixquilhtūn lago

7 Pero Jesús a'lh na ixquilhtūn huan lago lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatā'a'lh.
Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n nac estado de Galilea tastālani'lh Jesús.
Lā' a'xni'ca' takaxmatli huāk a'ntū tlahualh Jesús, talakmilh nā xlaca'n
xalanī'n nac estado de Judea. 8 Lā' xalanī'n nac Jerusalén lā' xalanī'n nac
Idumea talakmilh Jesús. Lā' xlaca'n xalanī'n tintacut nac pūxka Jordán
lā' xalanī'n pajtzu huan cā'lacchicni' Tiro lā' Sidón nā talakmilh. Lhūhuā'
tachi'xcuhuī't talakmilh Jesús a'xni'ca' takaxmatli a'ntūn tlahualh. 9 Lā'
cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n que cāxni'j cahui'līlh lakatin barco a'nlhā natojō
lā' chuntza' huan lhūhua' tachi'xcuhuī't tūlalh catitapi'ta'lh. 10 Lej lhūhua'
ixcāmātzeyīnī't lā' huāk a'ntī ixta'ī'tza'ca'n ixtalaktapajtzū lā' ixtalāpi'ta'mā'na
para nataxa'ma Jesús. 11 Lā' a'xni'ca' xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana'
talaktzī'lh Jesús, xlaca'n tatatzokostani'lh lā' palha' tahualh:
—Hui'x ixO'kxa' Dios.
12 Pero xla' lej cāmāpa'ksīlh lā' cāhuanilh que tū' ixtahualh tichū xla'.

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.1-4; Lc. 6.12-16

13 Lā' Jesús a'lh nac o'kspū'n lā' cāta'sani'lh a'ntī cālacasqui'lh lā' talak-
milh xla'. 14 Lā' cālacsacli kalhacāujtu' a'ntī natatā'latā'kchoko lā' nacāmaca'n
natamāsu'yu ixtachihuīn Dios. 15 Lā' nā xlaca'n cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn para
natamātzeyī chuxatūyā ta'jatat lā' natamāxtu huan tlajana'. 16 Huan tamā'na
kalhacāujtu': Simón a'ntí hui'līni'ca ixtacuīni' Pedro, 17 lā' nā Jacobo lā' Juan
ixtā'tin a'ntī ixo'kxa'n Zebedeo ixtahuanī't lā' xlaca'n cāhui'līni'ca ixtacuīni'
Boanerges a'ntū huanicu'tun hua'chi jilini'. 18 Lā' nā Andrés lā' Felipe lā'
Bartolomé lā' Mateo lā' Tomás lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Tadeo lā' Simón.
Huā'mā' Simón ixtapa'ksī con huan partido cananistasna'. 19 Lā' Judas
Iscariote, xla' a'ntī ā'calīstān macamāstā'lh Jesús.

Ixtahuan que Jesús ixlīscuja ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti'
Mt. 12.22-32; Lc. 11.14-23; 12.10

Jesús a'lh na ixchic. 20 Lā' tatakēstokpā lej lhūhua' tachi'xcuhuī't hasta tūla
ixtahuā'yan Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n. 21 Lā' a'xni'ca' ixtalakapasnī'n taca'tzīlh
huā'mā', xlaca'n talakmilh para natachi'pa como ixtahuan que xla' hua'chilh
chuyani' līlalh.
22 Lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley a'ntī ixtaminī'ta'ncha' de nac Jerusalén
ixtahuan:
—Huan ko'ti'ti', Beelzebú, a'ntī xapuxcu' huan tlajana'nī'n, xla' tanūni'nī't
huan Jesús lā' por ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' tzē cāmāxtu huan tlajana'nī'n.
23 Lā' Jesús cāta'sani'lh lā' cāhuanilh huan a'ntū lītalacastuca:
—¿Chichū nalīmāxtucan Satanás palh māni' ū'tza' tanūma'? 24 Lā' palh
huan pūchihuīna'nī'n natatapitzi lā' natalātucsa, tū' catitatāyani'lh. 25 Lā' palh
lakatin familia natatapitzi lā' natalātucsa, tū' catitatāyani'lh. 26 Lā' palh
Satanás natā'kaquī' contra māni' xla', chuntza' tapitzi lā' tūlalh catitāyani'lh;
ka'lhī nasputa.

27 'Nīn tintī' tūlalh catitanūlh para naka'lhāna'n na ixchic kalhatin a'ntī lej
tli'hui'qui palh tū' pū'la nachī'can huan ixtēcu' chic. A'xni'ca' chī'hui'līcanī'ttza',
a'xni'ca' tzētza' namakka'lhancan.
28 'Lā' stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': Tzē nacāmāsputūnu'ni'can ixlīhuāk
ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't lā' chuxatū tū' tzey a'ntūn tahuan. 29 Pero
catīhuā a'ntī nahuan que tū' tzey a'ntūn tlahua huan Espíritu Santo, xla' tūla
catimāsputūnu'ni'ca. Xla' naka'lhī ixtalaclē'i' para pō'ktu.
30 Jesús hualh huā'mā' como ixtahuan: "Xla' ka'lhī huan tlajana'".

Ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mt. 12.46-50; Lc. 8.19-21

31 Lā' a'calīstān tachā'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn Jesús. Tatāyalh kēpūn lā'
māta'satīnīni'nca xla'. 32 Lā' tachi'xcuhuī't ixtalītaxti'li'nī't lā' tahuanilh:
—Mintzī't lā' mintā'timīn tayāna' kēpūn lā' tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
33 Lā' xla' cākalhtīlh:
—¿Chā ca'tzīyā'tit tichū iccālaktzī'n hua'chilh quintzī't lā' quintā'timīn?
34 Lā' ixcālaktzī'nkō' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' lā' ixtalītaxti'li'nī't lā'
cāhuanilh:
—Huā' tamā'na, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn. 35 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī
natatlahua a'ntū lacasqui'n Dios, ū'tunu'n quintzī't lā' quintā'timīn.

4

A'nchī lītalacastuca huan cha'nāna'
Mt. 13.1-9; Lc. 8.4-8

1 Lā' tuncan Jesús tzucupā māsu'yu na ixquilhtūn huan mar. Lā' ta-
laktakēstokli lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' lītojōlh nac lakatin barco. Lā'
tahui'lalh huan nac barco a'ntū ixuī' na ixkalhni' xcān. Lā' ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't tatachokolh na ixquilhtūn huan xcān. 2 Lā' lhūhua' catūhuā
ixcālīmāsca'tī huan a'ntū lītalacastuca. Lā' a'xni'ca' ixcāmāsca'tīmā', cāhuanilh:
3 —Cakaxpa'ttit. Ixuī' kalhatin cha'nāna' lā' taxtulh para nacha'n huan
ixti'ni'. 4 Lā' a'xni'ca' ī'xua'ya'maka'mā' huan ti'ni', makapitzīn tayujli nac
tej. Lā' tamilh huan spūnnu' lā' tasacua'lh. 5 Lā' ā'makapitzīn tayujli nac
cā'chihuixni' a'nlhā tū' pūlhmā'n huan ti'ya't. Lā' palaj pu'nli huā'mā' ti'ni'
como tū' pūlhmā'n huan ti'ya't. 6 Lā' a'xni'ca' chi'chini'lh, scōhualh xachi'tin
como tūlalh tā'cnūlh ixtankāxē'k lā' tīlh. 7 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' huampala
tayujli nac cā'lhtucū'nnu' lā' huan lhtucu'n tastacli lā' tamā'ktzī'lh lā' nīn
tuntū' tō'ca'lh. 8 Lā' ā'makapitzīn ti'ni' tayujli a'nlhā tzey huan ti'ya't lā'
pu'nli lā' stacli lā' lana'lh. Lā' makapitzīn ti'ni' tamāstā'lh pu'xamacāuj lā'
ā'makapitzīn tamāstā'lh tu'tumpu'xam lā' ā'makapitzīn tamāstā'lh cien.
9 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh kaxpa'tnī'ta'ntit, cuenta catlahua'tit.

Ixpālacata a'nchī Jesús māsu'yulh a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.10-17; Lc. 8.9-10

10 Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan lhūhua' tachi'xcuhuī't, xmān tatachokolh
Jesús lā' huan kalhacāujtu' lā' ā'makapitzīn huampala. Lā' huan kalhacāujtu'
takalhasqui'nīlh ixpālacata huan a'ntū lītalacastuca. 11 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala
ixlīmāpa'ksīn Dios. A'makapitzīn iccālīchihuīna'n xmān a'nchī lītalacastuca.
12 Lā' chuntza' natalaktzī'n pero tū' natamāchekxī a'ntū huanicu'tun a'ntūn
talaktzī'n. Lā' nā natakaxmata pero tū' catitamāchekxīlh a'ntūn takax-
mata. Lā' chuntza' tū' catitaxtāpalīlh huan ixtapāstacna'ca'n lā' tū' cat-
icāmāsputūnu'ni'ca ixtalaclē'i'ca'n.

Jesús māstu'ncli a'ntū ixuanicu'tun huan a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.18-23; Lc. 8.11-15

13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh tū' māchekxī'yā'tit huā'mā' a'ntū lītalacastuca, tū' caticāmāchekxī'tit
ixlīhuāk ā'makapitzīn. 14 Huan cha'nāna' cha'nli ixtachihuīn Dios. 15 Lā' a'nlhā
yujli huan ti'ni' nac tej, ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmatli lā' palaj
milh huan ko'ti'ti' lā' cāmāpātza'nkānīlh a'ntū ixtasca'tnī't.
16 'Lā' nā chuntza' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac cā'chihuixni', ū'tza' hua'chi
a'ntīn takaxmata ixtachihuīn Dios lā' lej talakatī. 17 Pero hua'chi huan ti'ni'
a'ntūn tū' ixka'lhī pūlhmā'n ixtankaxē'kca'n, tū' tāyani'lh, nā xlaca'n tū' makān
tatāyani'. Tū' xa'nca tamāchekxī huan tachihuīn, lā' a'xni'ca' tapātī catūhuā o
a'xni'ca' cāmacaputzacan por ixpālacata a'ntūn takalhlaka'ī'lh, tū'tza' talakatī lā'
tamakxtekcu'tun.
18 'Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac cā'lhtucū'n, ū'tza' hua'chi xlaca'n a'ntīn
takaxmata huan tachihuīn lā' tamāchekxī. 19 Pero lej tapāstaca a'nchī na-
talītlaja ixlīhua'tca'n lā' a'nchī lacricosnu' natalīla. Lā' nā lej talacasqui'n
lhūhua' catūhuā. Ixlīhuāk huā'mā' cāmāmakchuyī lā' tū' cāmakxteka natapāstaca
a'ntūn takaxmatli. Tū'tza' tatasu'yu palh takalhlaka'ī'. Lā' chuntza' huan
tamā'na hua'chi huan lhtucū'n a'ntūn tamā'ktzī'lh huan ti'ni'.
20 'Lā' a'nlhā yujli huan ti'ni' nac tzey ti'ya't, ū'tza' hua'chi xlaca'n a'ntīn
takaxmata huan tachihuīn lā' tamāchekxī lā' xa'nca tatasu'yu palh takalh-
laka'ī'. Ixlīhuākca'n taka'lhī a'ntū natalīmāpāxuhuī Dios lā' makapitzīn lej
taca'tzī tamāpāxuhuī hua'chi huan ti'ni' a'ntū māstā'lh cien ixtō'ca't.

A'nchī lītalacastuca huan pūmaksko
Lc. 8.16-18

21 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Nīn tintī' līmin huan pūmaksko lā' natampīmānū huan chā'xta o na ix-
tampīn tama'. Hui'līcan nac lakatin mesa o nac lakatin cajón. 22 Huāk a'ntūn
tatzē'knī't chuhua'j, huāk namālacsu'yukō'can. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, ū'tza'
naca'tzīkō'can. 23 Palh kaxpa'tnī'ta'ntit, cuenta catlahua'tit.
24 Lā' chuntza' cāhuanilh Jesús:
—Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpa'tā'tit. Palh nalīhui'lī'yā'tit nasca'tā'tit,
Dios nacāmaktāyayāni' lā' ā'chulā' nasca'tā'tit. 25 Huan a'ntī cuenta tlahua
ixtachihuīn Dios, más namāchekxī. Lā' huan a'ntīn tū' cuenta tlahua,
napātza'nkākō' a'ntū kaxmatnī't.

A'nchī lītalacastuca huan ti'ni' lā' a'nchī līstaca

26 Lā' Jesús hualh:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō' tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi a'xni'ca' kalhatin
chi'xcu' nacha'n ti'ni' nac ti'ya't. 27 Xla' nalhtata de tzī'sa lā' natā'kaquī'
cā'tzi'sāt. Lā' huan ti'ni' napu'n lā' nastaca lā' xla' tū' ca'tzī chī līpu'nli lā' chī
līstacli. 28 Huan ti'ya't ixa'cstu māpu'nū; pū'la tasu'yu huan xachi'tin lā' tuncan
xaxihuī't lā' ā'calīstān huan tza'ktza'. 29 A'xni'ca' scōhualhtza' lā' cuxi'tza' lanī't,
tuncan ī'can como chilhtza' huan chi'chini' a'ntū napū'ī'can.

A'nchī lītalacastuca xati'ni' mostaza
Mt. 13.31-32; Lc. 13.18-19

30 Lā' Jesús hualh:
—¿Tuchū nahuanāuj para namāsu'yuyāuj a'nchī natalīlhūhua'n a'ntī
natakalhlaka'ī' Dios? ¿Chichū nacālīmālacastucāuj a'nchī natalhūhua'n?
31 Natalhūhua'n hua'chi lakatin ti'ni' a'ntū huanican mostaza. Huā'mā' ti'ni'
līhua'ca' xamactzina'j que ixlīhuākca'n ā'makapitzīn ti'ni' a'ntū cha'ncan. 32 Lā'
a'xni'ca' cha'ncanī'ttza', lā' nastaca, lej ka'tla' nala lā' lhūhua' ixpekenī'n

naka'lhī. Lā' chuntza' huan spūnnu' tzē natatlahua ixmāsekca'n a'nlhā skē'knin.

Jesús līmāsu'yulh con a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.34-35

33 Lā' chuntza' ixcālīmāsu'ni' lhūhua' a'ntū lītalacastuca lā' lacatzucu
cāmāsu'ni'lh chu a'nchī tzē ixtasca'ta. 34 Lā' xmān a'ntū lītalacastuca
ixcālītā'chihuīna'n huan tachi'xcuhuī't. Pero a'xni'ca' ixa'cstuca'n xla' lā' ī'sca'txtunu'nī'n, xa'nca ixcāmāstū'ncni' ixlīhuāk.

Jesús cāmāca'cslīlh huan ū'ni' lā' xasipej xcān
Mt. 8.23-27; Lc. 8.22-25

35 Lā' kōtanūtza' ixuanī't huanmā' chi'chini' lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cāhuitit tintacut.

36 Lā' como Jesús ixuī'cus nac barco, lā' chuntza' talīlē'lh nac barco lā'
cāmakxtekli huan lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' ā'makapitzīn barco nā tatā'a'lh
tintacut. 37 Lā' līhuan ixtatacutmā'na lej palha' tzuculh ū'nun. Lā' huan
xasipej xcān tasno'kli huan barco lā' ixlītatzumamā' de xcān. 38 Lā' Jesús
xtunc ixmā' nac barco lā' ī'lhtatamā' lā' ixa'ktzi'mā' nac lakatin ixa'ktzi'. Lā' tamālakahuanīlh lā' tahuanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', tā'cnūmā'nauj lā' hui'x tū' cuenta tlahua'ya'.

39 Lā' Jesús tā'kaquī'lh lā' lacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huanilh huan mar:

—Caca'csla' lā' tzē'k cala't.

Lā' ca'cslalh huan ū'ni'. Lā' tzē'k tamā'lh huan mar. 40 Lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:

—¿A'chī' jicua'nā'tit? Tū' lej quilālīpāhuanāuj.

41 Lā' lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh chā'tunu' de xlaca'n:

—¿Tichūyā chi'xcu' huā'mā'? Hasta cāmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xasipej xcān lā' ta'a'kahuāna'ni'.

5

Huan chi'xcu' xala' nac Gadara a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 8.28-34; Lc. 8.26-39

1 Lā' tachā'lh xlaca'n tintacut huan mar nac lakatin ti'ya't a'nlhā huanican
Gadara. 2 Lā' a'xni'ca' Jesús tacutli de huan barco, tuncan pāxtokli kalhatin chi'xcu' a'ntī taxtulh na ixpu'nan de huan taponkni'. Ixka'lhī huan tlajana'.
3 Lā' xla' ixlahuī' nac lhu'cu' a'nlhā ixcāmā'cnūcanī't huan nīnī'n. Nīn
tintī' tzē ixchī' lā' a'yuj ixlīchī'can cadenas. 4 Maklhūhua' ixtūpixchī'canī't
lā' ixmacatūpixchī'canī't con līcā'n lā' cadenas pero xla' lactu'cxli huan cadenas lā' lactzina'j tlahualh huan līcā'n lā' nīn tintī' tzē ixtlaja. 5 Lā' tzī'sa
lā' tuncuj a'nlhā tayāna' lhu'cu' lā' cā'o'kspū'yān pō'ktu ixa'cta'satā'kchoko
lā' ixlīmātakāhuī'can chihuix. 6 Makatcus ixmimā'cha' Jesús a'xni'ca' huan
chi'xcu' laktzī'lh lā' laktu'jnulh lā' a'cnīni'ni'lh. 7 Lā' tā'chihuīna'lh palha' lā'
hualh:

—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icuī', Jesús? Hui'x ixO'kxa' Dios xala' tālhmā'n. ¿Chu quit mimaca'tzi? Lej icsqui'ni'yāni' que tū' naquimāpātīnī'ya'.

8 Chuntza' ī'squi'ni'mā'ca Jesús como xla' ixuaninī't huan tlajana':

—Cataxtu de huā' chi'xcu'.

9 Lā' Jesús kalhasqui'nīlh:

—¿Chī mintacuīni'?

Lā' xla' kalhtīlh:

—Quihuanican Legión como quina'n lhūhua' tlajana'nī'n.

10 Lā' lej ixtasqui'ni'mā'na Jesús que tū' cacāmacā'lh makat. 11 Lā' lhūhua'
pa'xnī'n ixtahuā'yamā'na pajtzu a'ntza' na ixlacapān kēstīn. 12 Lā' huan
tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús:

—Caquilāmacamini'uj huan lhūhua' pa'xni' para que tzē na'ictanūpalayāuj na
ixchakānca'n huan tamā'na pa'xni'.

13 Lā' tuncan cāmakxtekli natatanū. Lā' huan tlajana'nī'n tataxtukō'lh de
huan chi'xcu' lā' tatanūlh ixchakānca'n huan pa'xni'. Lā' xlaca'n tatu'jnulh
nac cā'pūtatonkopūn lā' tatojōcha' nac xcān lā' tajicsua'kō'lh. Lā' hua'chi
lakatu' mil pa'xnī'n ixtahuanī't.

14 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na huan pa'xnī'n lā'
tatzā'lalh lā' tamāca'tzīnīni'lh nac cā'lacchicni' lā' pajtzu huanmā' cā'lacchicni'.
15 Lā' a'xni'ca' ā'makapitzīn tachā'lh a'nlhā ixuī' Jesús, xlaca'n talaktzī'lh
huan chi'xcu' a'ntīn tū'tza' ixka'lhī huan tlajana'nī'n. Lā' xla' tzē'k ixuī'
lā' ixlhakā'nanī'ttza'. Lā' xlaca'n tajicua'lh. 16 Lā' huan a'ntī ixtalaktzī'nī't
tahuanilh a'ntū ixpātle'keni'nī't huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhīnī't huan tla-
jana'nī'n lā' nā a'ntū ixcāpātle'keni'nī't huan pa'xnī'n. 17 Lā' tuncan tatzuculh
tasqui'ni' Jesús que nataxtu de a'ntza'.

18 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtojōmā' huan nac barco, milh huan chi'xcu' a'ntī
ixka'lhīnī't huan tlajana'nī'n lā' squi'ni'lh camakxtekli que natā'a'n. 19 Pero
Jesús tū' makxtekli natā'a'n lā' huanilh:

—Cataspi'tti' na minchic lā' nacāhua'ni'kō'ya' mifamilia lā' mi'amigos
huanmā' laka'tla'n catūhuā a'ntū huan Māpa'ksīni' tlahuani'nī'ta'ni' lā' a'nchī
lakalhu'manī'ta'ni' hui'x.

20 Huan chi'xcu' a'lh lā' lakachu nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Decápolis
xla' tzuculh līchihuīna'n a'ntū Jesús tlahuani'lh. Lā' ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't talē'cnīlh.

Ixtzu'majāt Jairo lā' huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús
Mt. 9.18-26; Lc. 8.40-56

21 Lā' a'xni'ca' Jesús pūtacutchokopā tintacut nac barco, talaktakēstokli
lhūhua' tachi'xcuhuī't a'nlhā xla' ixuī' pajtzu nac mar. 22 Lā' milh kalhatin
xapuxcu' de ixlītokpānca'n israelitas lā' ixtacuīni' Jairo. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh
Jesús, tatzokostani'lh. 23 Lā' lej squi'ni'lh lā' huanilh:

—Quintzu'ma'jāt nīmā'tza'. Cata't lā' namacaxa'ma'ya' para que natzeyan
lā' nalatahui'lapala.

24 Lā' Jesús tā'a'lh. Lā' ixtastālani' lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ixtalāpi'ta'tēlha.
25 Lā' na ixlaclhni'ca'n ixuī' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'can. Ixka'lhītza'
lakacāujtu' cā'ta tūla ixcāsni' ixka'lhni'. 26 Lā' lhūhua' doctornu' ix-
tamāpātīnīnī't lā' ixmakasputkō'nī'ttza' ixtumīn lā' nīn tuntū' macuani'lh
pero ā'chulā' ixlamā'. 27 Ixkaxmatnī't a'nchī ixtlahua Jesús lā' laktapa-
jtzūlh na ixkēn na ixlaclhni'ca'n lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' xa'malh ixlu'xu'.
28 Chuntza' tlahualh como puhualh: "Xmān ca'icxa'malh ixlu'xu' lā'
na'ictzeyan". 29 Lā' chuntza' chu tuncan tzeyalh. Lā' u'cxca'tzīlh na ix-
macni' que ixtzeyanī'ttza' de ixta'jatat. 30 Lā' tuncan Jesús u'cxca'tzī'lh
a'nchī ixlīmātzeyīni'nī't ixlīmāpa'ksīn. Cālaktalakspi'tli huan tachi'xcuhuī't lā'
cāhuanilh:

—¿Tichū xa'malh quilu'xu'?

31 Lā' tahuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Laktzī'na' a'nchī lhūhua' tachi'xcuhuī't tapi'ta'yāni'. Lā' ¿a'chī' hua'na'?:
"¿Tichū quixa'malh?"

32 Lā' xla' lakachu ixlacaputza para nalaktzī'n a'ntī ī'xa'manī't. 33 Lā' huan
puscāt ixca'tzī a'ntū ixpātle'keni'nī't māni' ū'tza' lā' a'nchī ixtzeyanī'ttza' lā' xla'
ixjicua'n. Lā' ixpipitēlha laka'lh lā' tatzokostani'lh Jesús lā' huanikō'lh. 34 Lā'
xla' huanilh:
—Quintzu'ma'jāt, tzeyanī'ta' como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit lā' Dios calē'n.
Tzeyanī'ta' de minta'jatat.
35 Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tamilh makapitzīn de na ixchic Jairo. Lā'
tahuanilh Jairo:
—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. ¿A'chī' māmakchu'yī'ya'cus huan mākalhtō'kē'ni'?
36 Pero Jesús tū' cuenta cātlahuani'lh a'ntū ixtahuan. Lā' huanilh huan
xapuxcu' de huan līTokpān:
—Tū' caji'cua', xmān cakalhlaka'i'.
37 Lā' Jesús tū' makxtekli nīn tintī' nastālani', xmān Pedro lā' Jacobo lā' Juan
ixtā'tin Jacobo. 38 Ta'a'lh na ixchic huan xapuxcu' ixlītokpānca'n israelitas. Lā'
a'xni'ca' tachā'lh, Jesús laktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't. Lā' ixtacalhuamā'na
lā' ixtata'samā'na. 39 Lā' Jesús a'xni'ca' tanūlh, cāhuanilh:
—¿A'chī' ta'sayā'tit lā' calhua'nā'tit? Huan tzu'ma'jāt tū' nīnī't, xmān lh-
tatamā'.
40 Lā' xmān talīlītzī'nli. Lā' a'xni'ca' Jesús cāmāxtukō'lh ixlīhuākca'n, cālē'lh
ixtāta' huan tzu'ma'jāt lā' ixtzī't lā' a'ntī ixtatā'minī't. Lā' tatanūlh a'nlhā ixmā'
huan tzu'ma'jāt. 41 Lā' macachi'palh huan tzu'ma'jāt lā' huanilh:
—Talita cumi —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: Tzu'ma'jāt, icuaniyāni'
catā'kaqui'.
42 Lā' chu tuncan tā'kaquī'lh huan tzu'ma'jāt lā' xla' ixlatlā'huan como
ixka'lhī lakacāujtu' cā'ta. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh lā' lej tajicua'lh.
43 Lā' Jesús lej stu'tu'lu' cāhuanilh que nīn tintī' ixtamāca'tzīnīlh lā' cāhuanilh:
—Camā'huī'tit huan tzu'ma'jāt.

6

Jesús a'lh nac Nazaret
Mt. 13.53-58; Lc. 4.16-30

1 Lā' Jesús taxtulh de a'ntza' lā' a'lh na ixā'lacchicni' a'nlhā ī'stacnī't
lā' tastālani'lh ī'sca'txtunu'nī'n. 2 Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan, tanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā' tzuculh māsu'yu. Lā' lhūhua'
tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmatli lā' talē'cnīlh lā' tahualh:
—¿Lhachū sca'tli huā'mā' chi'xcu' huan tamā'na catūhuā? Lā' ¿tuchūyā
tapāstacna' maxquī'canī't? Lā' ¿chichū tzē lītlahua huan tamā'na? 3 U'tza'
huā'mā' huan sitni' lā' María ixtzī't. Lā' nā xla' ixpuxcu'ca'n Jacobo lā' José
lā' Judas lā' Simón. Lā' tahui'lāna' huā'tzā' xanastancunu' puscan.
Lā' ta'a'kchā'lh por ixpālacata lā' talakmaka'lh Jesús. 4 Pero xla' cāhuanilh:
—Kalhatin a'cta'sana' na'a'cnīni'ni'can chuxalhā na'a'n. Xmān xalanī'n na
ixā'lacchicni' lā' ixfamiliares tū' ta'a'cnīni'ni'cu'tun.
5 Lā' a'ntza' na ixā'lacchicni' Jesús tūlalh tlahualh lē'cnīn. Xmān cāxa'malh
makapitzīn ī'tza'ca'nī'n lā' cāmātzeyīlh. 6 Lā' Jesús lej lē'cnīlh como tū' ixtakalh-
laka'ī' ixlīmāpa'ksīn. Lā' ixmāsu'yutēlha nac lakatunu' lacti'na'j cā'lacchicni'.

Jesús cāmacā'lh ī'sca'txtunu'nī'n para nata'a'cta'sana'n
Mt. 10.5-15; Lc. 9.1-6

7 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzuculh cāmacā'n
kalhatu'yūn lā' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para natamāxtu huan tlajana'nī'n. 8 Lā'
cāhuanilh:

—Tū' tilī'pinā'tit nīn tuntū' huan nac tej, nīn morralh, nīn pāntzi, nīn tumīn
na mimbolsaca'n. Xmān nalī'pinā'tit mimpāla'cca'n. 9 Lā' natatūnū'yā'tit
mihuarachica'n pero tū' nalhakā'yā'tit kalhtu' milu'xu'ca'n.
10 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Chuxatūya chic a'nlhā nachipinā'tit, a'ntza' natachokoyā'tit hasta
a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. 11 Lā' palh calhāhuā tū'
cātamānūyāni' nac chakān chic lā' palh tū' cātakaxmatni'cu'tunāni' a'ntū
hua'nā'tit, cataxtutit de huanmā' cā'lacchicni'. Lā' a'xni'ca' nataxtuyā'tit,
catincxtit mintojonca'n para que nayuja huan pokxni' na ixlakxtampūn
mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que xlaca'n natalē'n cuenta
como tū' takaxmatcu'tulh. Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Lā' a'xni'ca'
namin huan chi'chini' a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', xlaca'n lej natapātīni'n
como tū' takaxmatcu'tulh. A'chulā' natapātīni'n xlaca'n que huan tū' tzeyā
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Sodoma lā' Gomorra —hualh Jesús.
12 Ta'a'lh huan sca'txtunu'nī'n lā' ixtamāsu'ni' tachi'xcuhuī't que tasqui'nī
nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n. 13 Lā' tamāxtulh lhūhua' tlajana'nī'n. Lā'
ixcālīmūtlahua aceite lhūhua' ī'tza'ca'nī'n lā' cāmātzeyīlh.

A'nchī līmaknīca Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 14.1-12; Lc. 9.7-9

14 Lā' huan rey Herodes kaxmatli ixpālacata Jesús como lhūhua' a'ntī
ixtalīchihuīna'mā'na Jesús lā' a'ntū ixtlahua. Lā' Herodes hualh:
—Juan a'ntī ixmā'kpaxīni'n lakahuanchokonī't de huan līnīn. U'tza' līka'lhī
līmāpa'ksīn a'ntū lītlahua huan lē'cnīn.
15 Lā' makapitzīn ixtahuan:
—U'tza' Elías a'ntī ixa'cta'sana' Dios xala' makāntza'.
Lā' ā'makapitzīn ixtahuampala:
—U'tza' a'cta'sana' hua'chi huan xala' makāntza'.
16 Lā' a'xni'ca' huanica Herodes a'ntū tlahualh Jesús, xla' hualh:
—U'tza' Juan a'ntī icmā'a'cchu'cunīni'lh. Xla' lakahuanchokonī't lā' taxtulh
na ixlaclhni' nīnī'n.
17 Huan Herodes māni' ū'tza' māpa'ksīlh lā' māchi'panīni'lh Juan lā'
māchī'nīni'lh nac pūlāchī'n por ixpālacata Herodías a'ntī ixpuscāt Felipe ix-
uanī't. Lā' huā'mā' Felipe ixtā'tin Herodes. Lā' Herodes ixtā'tahui'lanī't
huanmā' puscāt. 18 Lā' Juan ixuaninī't Herodes:
—Tū' līmakuan a'nchī tā'tō'la'nī'ta' ixpuscāt mintā'tin.
19 U'tza' Herodías līlalh ixtā'ca'tza Juan lā' ixmaknīcu'tun. Lā' tūla ixmaknī
20 porque Herodes ixjicua'ni' Juan. Ixca'tzī que lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't
Juan lā' līlacatejtin ixlatlā'huan. Lā' Herodes tū' makxtekli Herodías nat-
lahuani' Juan nīn tuntū'. Lā' a'yuj Herodes māmakchuyīlh ixpālacata a'ntū
māsu'yulh Juan, pero ixkaxmatcu'tun. 21 Pero milh lakatin chi'chini' a'xni'ca'
Herodías tlahualh a'ntū ixtlahuacu'tun. Herodes tlahualh ixcā'tani' a'xni'ca'
chā'lh ixcā'ta. Cākantāyalh para nacātā'huā'yan na ixchic xanapuxcu'nu' lā'
xamāpa'ksīni'nī'n lā' generales a'ntī ixtatā'scuja nac estado de Galilea. 22 Lā'
ixtzu'ma'jāt Herodías tanūlh lā' lu'cxli lā' cāmakapāxuhualh Herodes lā' a'ntī
ixcākantāyacanī't. Lā' huan rey huanilh huan tzu'ma'jāt:
—Caquisqui'ni' chu a'ntū lacasqui'na' lā' quit na'icmaxquī'yāni'.
23 Lā' stu'tu'lu' huanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū icuanini'. Na'icmaxquī'yāni' a'ntū naquisqui'ni'ya'
a'yuj i'tāt a'nlhā quit icmāpa'ksī.
24 Lā' huan tzu'ma'jāt taxtulh lā' kalhasqui'nīlh ixtzī't:
—¿Tuchū na'icsqui'n?

Lā' xla' huanilh:

—Nasqui'na' ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'.

25 Lā' huan tzu'ma'jāt tuncan tanūlh a'nlhā ixuī' huan rey lā' hualh:

—Iclacasqui'n ixa'kxāk Juan huan Mā'kpaxīni'. Chuhua'j tuncan naquimaxquī'ya' nac lakatin pulātu.

26 Lā' ū'tza' lej līlakaputzalh huan rey pero como stu'tu'lu' ixuanicanī't huan
tzu'ma'jāt lā' como huan a'ntī ixcākantāyacanī't takaxmatli a'ntū ixuanicanī't,
tūlalh xtāpalīlh ixtachihuīn. 27 Lā' tuncan huan rey māpa'ksīlh kalhatin
mayūlh para nalīmin ixa'kxāk Juan. Lā' xla' a'lh nac pūlāchī'n lā' a'cchu'culh.
28 Lā' līminca ixa'kxāk nac lakatin pulātu lā' maxquī'ca huan tzu'ma'jāt. Lā'
huan tzu'ma'jāt maxquī'lh ixtzī't.

29 Lā' a'xni'ca' cāmācatzīnīca ī'sca'txtunu'nī'n Juan, xlaca'n tamilh lā' tasacli ixmacni' lā' tamā'cnūlh nac lakatin taponkni'.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Lc. 9.10-17; Jn. 6.1-14

30 Lā' a'xni'ca' ī'sca'txtunu'nī'n Jesús talaktaspi'tli, tahuanikō'lh huāk a'ntū
ixtatlahuanī't lā' a'ntū ixtamāsu'yunī't. 31 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Cata'ntit xmān hui'xina'n lā' caquilātā'miuj a'nlhā nīn tintī' a'nan lā' najaxāujtit macsti'na'j.

Lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtaquīlakla Jesús lā' chuntza' ī'sca'txtunu'nī'n tūla
ixtahuā'yan. 32 Lā' tatojōlh nac lakatin barco xmān xlaca'n lā' ixta'a'mā'na
a'nlhā tintī' ixa'nan. 33 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talaktzī'lh a'xni'ca'
ixta'a'mā'na lā' talakapasli. Lā' xalanī'n lakatunu' cā'lacchicni' catojon
tatu'jnulh a'ntza' lā' tachā'lh pū'la. 34 Lā' a'xni'ca' Jesús taxtulh de huan barco,
cālaktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cālakalhu'malh como tatasu'yulh hua'chi
borregos a'ntūn tū' ixtaka'lhī a'ntī nacāmaktaka'lha. Lā' tzuculh cāmāsu'ni'
lhūhua' catūhuā. 35 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā', huan sca'txtunu'nī'n talak-
milh Jesús lā' tahuanilh:

—Kōtanūtza' lā' huā'tzā' tū' nac cā'lacchicni'. 36 Cacāmacapi huan
tachi'xcuhuī't para que nata'a'n natatamāhua ixlīhua'tca'n nac cā'ranchujnu'
lā' nac cā'lacchicni' como tū' taka'lhī a'ntū natahua' xlaca'n.

37 Pero Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.

Lā' tahuanilh:

—Lej lhūhua' huan tachi'xcuhuī't. Lā' tasqui'nī lej makān namakscujcan lā' chuntza' tzē nalītamāhuacan pāntzi a'ntū na'iccāmāhuī'yāuj xlaca'n.

38 Lā' Jesús cāhuanilh:

—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit? Caquīlaktzī'ntit.

Lā' taquīlaktzī'lh lā' a'xni'ca' taca'tzīlh, tahuanilh:

—Macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti'.

39 Lā' xla' cāmāpa'ksīlh ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmālacpitzitit lā' xtuncnu' catatahui'lh pūlacatunu' nac cā'seketni'.

40 Lā' ixa'nan pūlacatunu' a'nlhā tatahui'lh lakatin ciento. Lā' nā ixa'nan
ā'makapitzīn pūlacatunu' a'nlhā tatahui'lh tu'pu'xamacāuj. 41 Lā' Jesús cātayalh
huan macquitzis pāntzi lā' huan tantu' squī'ti' lā' talacayāhualh nac a'kapūn
lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' che'kelh huan pāntzi lā' cāmaxquī'lh
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamālacpitzini'lh na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' nā cāmālacpitzini'lh huan tantu' squī'ti' ixlīhuākca'n. 42 Lā' tahua'lh
ixlīhuākca'n lā' taka'sli. 43 Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tamākēstokli huan
sca'txtunu'nī'n xalacpītzin pāntzi lā' squī'ti'. Lā' lītatzumalh pācāujtu' cha'xta

a'ntū a'katāxtūni'lh. 44 Lā' a'ntīn tahuā'yalh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
ixtahuanī't.

Jesús tlā'hualh na ixkalhni' huan xcān
Mt. 14.22-27; Jn. 6.16-21

45 Lā' chu tuncan Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Catojō'tit nac barco lā' capū'la'tit tintacut huan mar para nac Betsaida
līhuan quit na'iccāmacā'n huan tachi'xcuhuī't.
46 Lā' a'xni'ca' ixcāmacā'nkō'nī'ttza', xla' a'lh huan nac kēstīn para
nakalhtō'ka'. 47 Lā' a'xni'ca' tā'cnūlh huan chi'chini', Jesús ixa'cstu ixuī'
nac ti'ya't līhuan ī'sca'txtunu'nī'n ixta'a'mā'na nac barco ixpu'nan mar. 48 Lā'
Jesús laktzī'lh a'nchī tūlalh xa'nca ixa'n huan barco como lej ixū'numā'. Lā'
a'xni'ca' ixtuncuīni'mā'tza', Jesús cālakmilh. Lā' ixtlā'huantēlha na ixkalhni'
huan xcān lā' ixcātēlakataxtumā'. 49-50 Lā' xlaca'n talaktzī'lh lā' tajicua'lh lā'
tata'salh. Como ixlīhuākca'n talaktzī'lh catīhuā ixkalhtlā'huantēlha huan xcān,
tapuhualh ixtalakachuyamā'na lā' ū'tza' lej talījicua'lh. Lā' chu tuncan Jesús
cātā'chihuīna'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Huixcāna'j caca'tzītit lā' tū' cajicua'ntit. Quit a'ntī icmimā'.
51 Lā' tojōlh nac barco a'nlhā ixtahui'lāna' xlaca'n lā' ca'cslalh huan ū'ni'. Lā'
xlaca'n lej talē'cnīlh. 52 Lā' a'yuj ixtalaktzī'nī't a'nchī Jesús mālhuhuīlh huan
pāntzi, lā' tū' ixtamāchekxī tichū Jesús.

Jesús cāmātzeyīlh huan ī'tza'ca'nī'n nac cā'lacchicni' Genesaret
Mt. 14.34-36

53 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh tintacut huan xcān, lā' tachā'lh
huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Genesaret lā' tachī'jūlh ixbarcoca'n. 54 Lā'
a'xni'ca' tataxtulh de nac barco, huan tachi'xcuhuī't talakapasli Jesús. 55 Lā'
palaj ta'a'lh lakachu lā' tzucuca cālīmincan ī'tza'ca'nī'n nac laclajna'. Cālē'nca
chu a'nlhā huanca que ixuī' Jesús. 56 Lā' chu calhāhuā tanūlh nac lacti'na'j
cā'lacchicni' lā' nac xcānsipejni' lā' cā'ranchujnu', ixcāmāpī'can huan ī'tza'ca'nī'n
nac lītamāuj lā' ī'squi'ni'can Jesús que cacāmakxtekli xmān taxa'ma ixtampān
ixlu'xu'. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn taxa'malh ixlu'xu' tatzeyankō'lh.

7

A'ntū cāmātlahuī xako'hua'jua' huan chi'xcuhuī'n
Mt. 15.1-20

1 Lā' talaktakēstokli Jesús fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
xalanī'n nac Jerusalén a'ntī ixtalakminī't Jesús. 2 Ixtalaktzī'nī't makapitzīn
ī'sca'txtunu'nī'n Jesús a'ntī ixtahuā'yamā'na lā' tū' xa'nca ixtamakacha'ka'nī't
pū'la. 3 Tū' chuntza' ixtatlahua huan fariseosnu' lā' ixlīhuākca'n huan
ā'makapitzīn israelitas. Palh xlaca'n tū' pū'la ixtamakacha'ka'n chu a'nchī
tasqui'nī, tū' ixtahuā'yan como ixta'a'cnīni'ni' ixtalanānca'n ī'xū'yāpapna'ca'n.
4 Lā' a'xni'ca' ixtaquītaspi'ta de nac lītamāuj, tū' ixtahuā'yan palh tū'
xa'nca ixtamakacha'ka'n pū'la. Lā' ixtatlōkentaxtū lhūhua' ixtalanānca'n
ī'xū'yāpapna'ca'n hua'chi a'nchī talīpūche'kē' vasos lā' xālu lā' tamacatzucun
de līcā'n lā' ī'xti'catca'n. 5 Lā' takalhasqui'ni'lh Jesús huan fariseosnu' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley:
—¿A'chī' misca'txtunu'nī'n tū' tatlōkentaxtū a'ntū quixū'yāpapna'ca'n
quincātamāsu'ni'n? Chu tahuā'yan lā' tū' pū'la tamakacha'ka'n a'nchī
tasqui'nī.
6 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n. Mimpālacataca'n līitzo'kli huan profeta Isaías a'nlhā tatzo'kni':
Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't xmān tahuan palh quinta'a'cnīni'ni' pero tū' tapāstaca a'ntū iccālīmāpa'ksīlh.
7 Chu tlakaj quintamācā'tanī como a'ntūn tamāsu'yu hua'chilh quilīmāpa'ksīn,
ū'tza' xmān ixtapuhuānca'n huan chi'xcuhuī'n.
Chuntza' tzo'kli Isaías.
8 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para natlōkentaxtūyā'tit ixtalanānca'n mixū'yāpapna'ca'n. Hui'xina'n pūche'kē'yā'tit xālusnu' lā' vasosnu' a'nchī tasqui'nī lā' tlahua'yā'tit lhūhua' ā'makapitzīn talanān.
9 Lā' nā cāhuanilh:
—Puhua'nā'tit que tzey a'nchī mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios para natlōkentaxtūyā'tit mintalanānca'n. 10 A'nlhā tzo'kli Moisés, chuntza' hualh:
Cacā'a'cnīni'ni' mintāta' lā' mintzī't.
Lā' Moisés nā hualh:
Camāmaknīnīni'nca huan a'ntīn tamacapūlhca ixtāta' o ixtzī't.
11 Pero hui'xina'n xtunc hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n māsu'yu'yā'tit palh
kalhatin chi'xcu' tzē nahuani ixtāta' o ixtzī't: "Tūla icmaktāyayāni' porque
ixlīhuāk a'ntū icka'lhī, ū'tza' Corbán" —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun:
icmālacnūni'nī'ttza' Dios—. 12 Lā' chuntza' tū' makxtekā'tit nacāmaktāya
ixtāta' lā' ixtzī't. 13 Hui'xina'n mākēnū'yā'tit ixlīmāpa'ksīn Dios como
māsu'yu'yā'tit que tasqui'nī natlōkentaxtūcan ixtalanānca'n mixū'yāpapna'ca'n.
Lā' lhūhua' ā'catūhuā tlahua'yā'tit hua'chi huan tamā'na —hualh Jesús.
14 Lā' Jesús cāmāta'sīlh huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:
—Caquilākaxmatui milīhuākca'n lā' camāchekxī'tit. 15 Tū' a'nan nīn tuntū'
a'ntū naquilhtanū huan chi'xcu' hua'chi līhua't lā' chuntza' nalīka'lhī ixtalaclē'i'. Pero a'ntū naquilhtaxtu de kalhatin chi'xcu' hua'chi tū' tzey tachihuīn,
ū'tza' nalīka'lhī ixtalaclē'i'. 16 Cuenta catlahua'tit a'ntū kaxpa'tā'tit —hualh
Jesús.
17 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtanūnī't nac chic, tū'tza' ixa'nan lhūhua'
tachi'xcuhuī't. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh tuchū ixuanicu'tun
huan a'ntū lītalacastuca. 18 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Nā hui'xina'n ¿chā tū' māchekxī'yā'tit? Ca'tzīyā'tit que chuxatū a'ntū
naquilhtanū kalhatin chi'xcu', xla' tū' catilīlalh ko'hua'jua'. 19 U'tza' xmān
tanū na ixpān lā' chuntza' taxtu. Tū' catitanūlh na ixtapāstacna'.
Chuntza' līmāsu'yulh que huāk tzey a'ntū hua'yāuj. 20 Lā' Jesús huampā:
—A'ntū quilhtaxtu kalhatin chi'xcu', ū'tza' ko'hua'jua' nalīla. 21 Palh tū'
tzey ixtapāstacna' kalhatin chi'xcu', xla' napuhuan a'ntūn tū' tzey. Lā'
ū'tza' nalīmakpuscātīni'n lā' nalītlahua talākalhī'n lā' nalīmaknīni'n. 22 Lā'
naka'lhāna'n lā' naka'lhīcu'tun a'ntū ixla' ā'chā'tin lā' natlahua a'ntūn tū'
tzey. Lā' natampi'lhīni'n lā' na'a'kxokonu'n lā' natlahua a'ntūn ko'hua'jua' lā'
nalakca'tzana'n lā' na'a'ksa'nan lā' lej naka'tla'jca'tzī lā' tū' tzey ixtapāstacna'
naka'lhī. 23 Huāk huā' tamā'na tū' tzey lā' tamātlahuī ko'hua'jua' kalhatin
chi'xcu'. Nā huā' tamā'na tataxtu de ixchakān kalhatin chi'xcu' como tū' tzey
ixtapāstacna' —hualh Jesús.

Huan puscāt makatiyāti' kalhlaka'ī'lh Jesús
Mt. 15.21-28

24 Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh, xla' taxtulh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tahui'lāna'
huan lakatu' cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' Sidón. Lā' tanūlh nac lakatin

chic. Ixlacasqui'n que nīn tintī' ixca'tzīlh que ixuī' a'ntza' pero tūlalh tatzē'kli.
25 Tuncan milh kalhatin puscāt. Lā' ixtzu'ma'jāt huan puscāt ixka'lhī huan
tlajana'. Lā' como māca'tzīnīca que ixchinī't Jesús, lakmilh lā' tatzokostani'lh.
26 Lā' huan puscāt tū' israelita ixuanī't; xla' sirofenicia ixuanī't. Lā' lej
ī'squi'ni' talakalhu'mān que camāxtuni'lh ixtzu'ma'jāt huan tlajana'. 27 Pero
Jesús huanilh:

—Pū'la cataka'sli huan camana'. Tū' līmakuan maklhtīcan ixpāntzica'n huan camana' lā' nacāmaxquī'can huan chichīn.

28 Lā' huan puscāt kalhtīlh:

—Stu'ncua', Māpa'ksīni'. U'tza' icca'tzī. Pero huan chichīn tzēn tasacua' ixkalhspulamca'n camana' na ixtampīn mesa.

29 Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Xa'nca māchekxī'ya'. Tzētza' napina' na minchic. Huan tlajana' taxtuni'lhtza' mintzu'ma'jāt.

30 Lā' huan puscāt a'lh na ixchic. Lā' ixtzu'ma'jāt ixmā' nac tama' lā' ixtasu'yutza' que huan tlajana' ixtaxtuni'nī'ttza'.

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' a'ntī tūla ixa'kahuāna'n lā' tūla ixchihuīna'n xa'nca

31 Lā' Jesús taxtulh de nac cā'lacchicni' a'ntū huanican Tiro lā' tētaxtulh
nac Sidón lā' a'nlhā ixmāpa'ksī Decápolis. Lā' taspi'tli huan nac mar a'ntū
huanican Galilea. 32 Lā' līmini'ca kalhatin chi'xcu' a'ntīn tū' ixa'kahuāna'n lā'
tūla ixchihuīna'n xa'nca. Lā' lej squi'ni'ca que caxa'malh. 33 Lā' Jesús lē'lh
lacachuna'j huan chi'xcu' de a'nlhā ixtatakēstoka tachi'xcuhuī't lā' mānūni'lh
ixmakspulh na ixa'ka'xko'lh. Lā' chojmanīlh ixmacan lā' nā xa'malh na
ī'sī'makā't huan chi'xcu'. 34 Lā' Jesús talacayāhualh nac a'kapūn. Pānīlh lā'
hualh:

—¡Efata! —huā'mā' tachihuīn huanicu'tun: ¡Catalaquī'lh!

35 Lā' chu tuncan tatzeyalh ixa'ka'chakān huan chi'xcu' lā' kaxmatli. Lā'
tzeyalh ī'sī'makā't lā' tzētza' ixchihuīna'n xa'nca. 36 Lā' Jesús stu'tu'lu' cāhuanilh
huan tachi'xcuhuī't:

—Nīn tintī' tihua'ni'yā'tit.

Pero tū' ta'a'kahuāna'ni'lh, lā' ā'chulā' tamāca'tzīnīni'lh. 37 Lā' xlaca'n a'ntī
cāmāca'tzīnīca lej ixtalē'cnī lā' tahualh:

—Huāk a'ntū tlahuanī't, huāk tzey. U'tza' cāmā'a'kahuanī a'ntī sordo lā' cāmāchihuīnī a'ntī kō'ko'.

8

Jesús cāmāhuī'lh lakatā'ti' mil tachi'xcuhuī't
Mt. 15.32-39

1 Lā' huā' tamā'na chi'chini' ixtatakēstoknī't huan tachi'xcuhuī't lā' tū'
ixa'nan a'ntū natahua'. Lā' Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:

2 —Iccālakalhu'man huan tachi'xcuhuī't. Tu'tuma'jtza' quintatā'lahui'lāna'
huā'tzā' lā' tū'tza' taka'lhī a'ntūn tahua'. 3 Lā' palh xa'iccāmacā'lh na ix-
chicca'n lā' tū' tahuā'yanī't, lej ixtaxlejua'nalh nac tej lā' tū' ixtatāyani'lh. Lā'
makapitzīn de xlaca'n taminī'ta'ncha' lej makat.

4 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhtīlh:

—Lā' ¿chichū nacālīmāhuī'yāuj huan tachi'xcuhuī't huā'tzā' a'nlhā tintī' lahuī'?

5 Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:

—¿Lhā maclā't pāntzi ka'lhī'yā'tit?

Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Mactojon.
6 Lā' tuncan Jesús māpa'ksīlh catatahui'lalh huan tachi'xcuhuī't nac
ti'ya't. Lā' cātayalh huan mactojon pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios.
Lā' cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n para natamaxquī' huan
tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' tatlahualh. 7 Lā' nā ixtaka'lhī makapitzīn ti'na'j
squī'ti' lā' Jesús maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios por huan squī'ti'. Lā' cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmālacpitzini'tit.
8 Lā' ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' talēka'sli. Lā' tamākēstokli xalacpītzin a'ntūn
ta'a'katāxtūlh lā' tamātzumalh pātojon chā'xta. 9 Lā' a'ntīn tahuā'yalh hua'chi
lakatā'ti' mil ixtahuanī't. Lā' Jesús cāmacā'lh huan tachi'xcuhuī't na ix-
chicca'n. 10 Lā' tuncan xla' lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatojōlh nac barco lā' tachā'lh
a'nlhā ixmāpa'ksī huan cā'lacchicni' Dalmanuta.

Huan fariseosnu' tasqui'ni'lh Jesús que catlahualh lakatin lē'cnīn
Mt. 16.1-4; Lc. 12.54-56

11 Lā' huan fariseosnu' talakmilh lā' tatzuculh tatā'lāsta'la Jesús. Lā'
tasqui'nli lakatin lē'cnīn a'ntū nalītasu'yu que xla' xala' nac a'kapūn.
Tasqui'nli como xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun. 12 Lā' Jesús pānīlh con pō'ktu
ixa'clhcunuc lā' hualh:
—¿A'chī' huan a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j tasqui'n lē'cnīn? Lej
stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j tū'
caticātamāsu'ni'ni' huan lē'cnīn.
13 Lā' cāmakxtekli lā' tojōpā huan nac barco lā' a'lh tintacut.

Ixlevaduraca'n fariseosnu'
Mt. 16.5-12

14 Lā' xmān ixa'nan mactin pāntzi nac barco como ixtapātza'nkānī't lā' tū'
talē'lh pāntzi. 15 Lā' Jesús cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh:
—Cuenta catlahua'tit lā' catamaktaka'lhtit de ixlevaduraca'n huan
fariseosnu' lā' huan Herodes.
16 Lā' huan sca'txtunu'nī'n talātā'chihuīna'lh lā' talāhuanilh:
—Chō'la ū'tza' līhualh chuntza' como tū' līmiuj pāntzi.
17 Lā' Jesús ixca'tzī que xlaca'n tū' ixtamāchekxī a'nchī ixlīchihuīna'mā'
ixpālacata a'ntūn tamāsu'yu huan fariseosnu' lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿A'chī' cāpāta'layāni' ixpālacata huan pāntzi a'ntūn tū' līta'ntit?
¿Chu tū' cuenta tlahua'yā'tit nīn māchekxī'yā'tit? ¿Chu tū' ka'lhī'yā'tit
mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit? 18 Ka'lhī'yā'tit milakastapunca'n.
¿Chu tū' laktzī'nā'tit? Ka'lhī'yā'tit mi'a'ka'xko'lhca'n. ¿Chu tū'
a'kahuā'na'nā'tit? ¿Chu tūla pāstacna'nā'tit? 19 A'xni'ca' iccāche'kelh huan
macquitzis pāntzi lā' ū'tza' iccālīmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n, ¿lhā
lakalā't chā'xta līmātzuma'tit xalacpītzin a'ntū mākēstoktit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Pācāujtu'.
20 Lā' xla' hualh:
—Lā' a'xni'ca' iccāche'kelh huan mactojon pāntzi lā' ū'tza' iccālīmāhuī'lh
lakatā'ti' mil, ¿lhā lakalā't chā'xta līmātzuma'tit xalacpītzin a'ntū mākēstoktit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Pātojon.
21 Lā' cāhuanilh:
—Lā' ¿chu tūna'j māchekxī'yā'tit?

Jesús mālacahuānīlh kalhatin lakatzī'n nac cā'lacchicni' Betsaida

22 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'ntū huanican
Betsaida lā' līmini'ca Jesús kalhatin lakatzī'n lā' lej squi'ni'ca que caxa'malh
huan chi'xcu' xalakatzī'n. 23 Lā' makachi'palh lā' makachi'palē'lh huan
lakatzī'n na ixquilhtūn cā'lacchicni'. Chojmanīlh ixlakastapun lā' xa'mani'lh
na ixlakastapun lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū la'ktzī'na'?
24 Lā' xla' talakapākē'lh lā' hualh:
—Iccālaktzī'n chi'xcuhuī'n a'ntīn talatlā'huan. Tatasu'yu hua'chi
xakalhanna' qui'huī'n como tūna'j xa'nca iclacahuāna'n.
25 Lā' tuncan xa'mani'pā na ixlakastapun. Lā' huan chi'xcu' talakapākē'pā
lā' tzeyalh lā' xa'nca lacahuāna'lh.
26 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'nc capit na minchic lā' tū' titētanū'ya' huan nac cā'lacchicni'. Nīn tintī'
nacāhuani'ya' xala' nac huan cā'lacchicni' a'nchī lītzeya'nti.

Pedro mālacstū'ncli que Jesús ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacli
Mt. 16.13-20; Lc. 9.18-21

27 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh huan nac makapitzīn cā'lacchicni'
a'ntza' a'nlhā huanican Cesarea de Filipo. Lā' līhuan ixta'a'mā'na, xla'
cākalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Lā' tachi'xcuhuī't, ¿chichūn tahuan de quimpālacata?
28 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni' lā' ā'makapitzīn
tahuan palh hui'x huan Elías lā' ā'makapitzīn huampala tahuan palh hui'x
chō'la kalhatin a'cta'sana'.
29 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Lā' hui'xina'n, ¿chichū hua'nā'tit tichūn quit?
Lā' Pedro kalhtīni'lh:
—Hui'x Cristo a'ntī Dios lacsacli.
30 Lā' cāmāpa'ksīlh que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza' huan Cristo
a'ntī Dios lacsacli.

Jesús hualh que xla' ka'lhī nanī
Mt. 16.21-28; Lc. 9.22-27

31 Lā' Jesús tzuculh cāmāsu'ni' chuntza':
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tasqui'nī lej naquimāpātīnīcan.
Huan xanapuxcu'nu' de huan lītokpān lā' xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley, xlaca'n naquintalakmaka'n lā' naquintamaknī. Lā'
ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
32 Lā' lacastu'nc hualh huā'mā' tachihuīn. Lā' tuncan Pedro lē'lh
lacachuna'j lā' tzē'k huanilh que tū' cahualh chuntza'. 33 Lā' Jesús
cālaktalakspi'tli lā' cālaktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' lacaquilhnīlh Pedro lā'
huanilh:
—Catakēnu'. Hui'x pāstacna'na' ixtapāstacna' huan ko'ti'ti'. Lā' tū'
pāstacna'na' ixtapāstacna' Dios.
34 Lā' Jesús cāta'sani'lh huan tachi'xcuhuī't lā' ī'sca'txtunu'nī'n lā' Jesús
cāhuanilh:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' catipāstacli xmān a'nchī
xla' lacasqui'n. Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān a'yuj capātīni'lh hua'chi
quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh. 35 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de huan
a'ntū natapātīni'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natanī por quimpālacata lā'
ixpālacata huan xatzey tachihuīn, xlaca'n nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu. 36 Lā' palh kalhatin chi'xcu' ixtlajalh ixlīhuāk xala' nac huā'mā'

quilhtamacuj, nīn tuntū' ixtapalh huā'mā' palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj
para pō'ktu. 37 Tū' a'nan a'ntū xla' tzē namāstā' para naka'lhī ixquil-
htamacuj para pō'ktu. 38 Huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j
taputza ā'makxtum dios. Palh chuxatī de hui'xina'n nalīmāxana'nā'tit na ixla-
capūnca'n tachi'xcuhuī't lā' nalīmāxana'nā'tit quimpālacata lā' ixpālacata a'ntū
icmāsu'yu, ū'tza' na'iclīmāxana'n a'xni'ca' na'icmimpala. Quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n lā' na'icka'lhī ixlīmāpa'ksīn quinTāta' Dios lā' naquintatā'min
huan ixángeles a'ntī lej tzey.

9

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahui'lāna'
huā'tzā' chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca' tūna'j natalaktzī'n
ixlīmāpa'ksīn Dios lā' a'nchī namāpa'ksīni'nkō'.

Jesús taxtāpalīlh lā' xtunc tasu'yulh
Mt. 17.1-13; Lc. 9.28-36

2 Lā' ixlīlakachāxan chi'chini' Jesús cālē'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā'
tatā'a'lh. Xmān ixkalhatā'ti'ca'n ta'a'lh huan nac tālhmā'n kēstīn lā' tā'cxtulh.
Lā' a'ntza' taxtāpalīlh Jesús lā' xtunc ixtasu'yu na ixlacapūnca'n. 3 Lā'
ixlu'xu' lej xkakalh lā' lej smu'yonko' lalh hasta ixlakachi'pana'n. Lā' tū'
a'nan ā'catīhuā nac cā'ti'ya'tna' a'ntī mālacastuca a'nchī lakche'kē'canī't. 4 Lā'
cātasu'yuni'lh Elías lā' Moisés lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. 5 Lā' Pedro
huanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', xalītzey hui'lāna'uj huā'tzā'. Na'ictlahuayāuj huā'tzā'
lakatu'tun mū'xta'ka'; lakatin mila' nala lā' ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin
ixla' Elías.
6 Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzī a'nchī ixualh como ixtu'tunca'n
lej tajicua'lh. Lā' ū'tza' līhualh chuntza'. 7 Lā' milh lakatin poklhnu' lā'
cālītamacxti'li'lh. Lā' takaxmatli lakatin tachihuīn nac huan poklhnu' a'ntū
hualh:
—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.
8 Lā' tuncan lacapalh talaktzī'lh lā' nīn tintī' ixa'nan ā'chā'tin; xmān Jesús
ixa'cstu talaktzī'lh.
9 Lā' a'xni'ca' ixtayujmā'na nac huan kēstīn, Jesús cāmāpa'ksīlh lā' cāhuanilh:
—Nīn tintī' tihua'ni'yā'tit a'ntū laktzī'nī'ta'ntit. Tū' catihua'ntit
hasta a'xni'ca' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nalakahuanchoko de na
ixlaclhpu'nanca'n nīnī'n.
10 Lā' tzē'k taca'tzīlh huā'mā' tachihuīn lā' ixtalākalhasqui'nī:
—¿Tuchū huanicu'tun huā' lakahuanchokocan de na ixlaclhpu'nanca'n
nīnī'n?
11 Lā' takalhasqui'nīlh Jesús:
—¿A'chī' tahuan huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley palh tasqui'nī que
xapū'la namin Elías lā' ā'calīstān namin huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't?
12 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua' huā'mā'. Pū'la namin Elías lā' nacāxtlahuakō' ixlīhuāk. ¿Chu
tū' tatzo'kni' ixpālacata huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n que napātīni'n lhūhua'
lā' nalakmaka'ncan? 13 Pero quit iccāhuaniyāni' palh milhtza' huan a'ntī
huancan palh xla' Elías lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n tatlahuani'lh chu a'nchī
ixtalacasqui'n. Pātle'keni'lh chu a'nchī tatzo'kni' ixpālacata xla'.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 17.14-21; Lc. 9.37-43

14 Lā' a'xni'ca' ixkalhatā'ti'ca'n tachā'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan
ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n, talaktzī'lh a'nchī lhūhua' tachi'xcuhuī't
ixtalītamacxti'li'nī't. Lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtatā'lāhuanimā'na huan
sca'txtunu'nī'n. 15 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't talaktzīlh Jesús, talē'cnīlh
lā' tuncan talaktu'jnulh lā' tatā'chihuīna'lh. 16 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū līchihuīna'nā'tit?

17 Lā' kalhtīlh kalhatin na ixlaclhpu'nanca'n lā' hualh:

—Mākalhtō'kē'ni', iclīmini'ni' quincaman. Ka'lhī huan tlajana' a'ntū
makakō'ko'nīni'n. 18 Chu a'nlhā chi'pa lā' a'ntza' māyujū nac ti'ya't lā'
tzucu kalhpupu lā' māsā'nī ixtatzan lā' lhtuculu' la. Lā' iccāsqui'ni'lhtza'
misca'txtunu'nī'n que catamāxtuni'lh. Lā' xlaca'n tūlalh tamāxtuni'lh.

19 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni'
hui'xina'n para que namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni'
hui'xina'n a'nchī hua'nā'tit? Caquilī'ta'ni' huan ka'hua'chu.

20 Lā' talīmini'lh lā' a'xni'ca' laktzī'lh Jesús, huan tlajana' makaxtacnānīlh
huan ka'hua'chu lā' a'kā'lh nac ti'ya't lā' tapi'li'lh lā' kalhpupulh. 21 Lā' Jesús
kalhasqui'nīlh ixtāta' huan ka'hua'chu:

—¿Lhā lakalā't cā'ta ka'lhīnī't huā'mā' ta'jatat?

Lā' xla' kalhtīni'lh:

—Desde ixlīti'na'j tzuculh. 22 Lā' maklhūhua' māpū'lh nac macscut lā' nac
xcān para namaknī. Lā' palh tzē natlahua'ya' catūhuā, caquilālakalhu'mauj
quina'n lā' caquilāmaktāyauj.

23 Lā' Jesús huanilh:

—Lā' ¿a'chī' quihua'ni': "Palh tzē natlahua'ya' catūhuā"? Huan a'ntī
kalhlaka'ī' Dios lā' līpāhuan Dios, ū'tza' tzēn tlahua chu a'ntūyā catūhuā.

24 Lā' tuncan ixtāta' huan ka'hua'chu ta'salh lā' hualh:

—Quit ickalhlaka'ī'. Caquimaktāya' porque quisputni'cus a'nchī xa'nca
na'ickalhlaka'ī'.

25 Lā' a'xni'ca' Jesús cuenta tlahualh a'nchī ixtalaktu'jnumā'na ixtalak-
takēstokmā'na, xla' lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:

—Icmāpa'ksīyāni' hui'x a'ntī māsordujlīnī'ta' lā' makakō'ko'nī'ta' huan
ka'hua'chu. Icmāpa'ksīyāni' que cataxtu de xla' lā' tū' maktin titanūpala'ya'
na ixchakān.

26 Lā' huan tlajana' ta'salh lā' makaxtacnānīlh huan ka'hua'chu lā' taxtulh.
Lā' huan ka'hua'chu ixtasu'yu hua'chi xanīn ixuanī't. U'tza' lhūhua' talīhualh
ixpālacata huan ka'hua'chu:

—Nīlhtza'.

27 Pero Jesús makachi'palh lā' maktāyalh lā' huan ka'hua'chu tā'kaquī'lh.

28 Lā' a'xni'ca' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatanūlh nac chic, lā' ixa'cstuca'n
ixtahui'lāna' lā' takalhasqui'nīlh:

—¿A'chī' quina'n tūlalh icmāxtuni'uj huan ka'hua'chu huan tlajana'?

29 Lā' cāhuanilh:

—Huan tlajana' hua'chi huā'mā' tūla māxtucan. Xmān tzē māxtucan palh
natlahua'yā'tit oración lā' palh nalīhui'lī'yā'tit tū' nahuā'ya'nā'tit.

Jesús hualh ixlīmaktu' que ka'lhī nanī
Mt. 17.22-23; Lc. 9.43-45

30 Lā' tataxtulh de a'ntza' lā' ta'a'lh lā' ixtalatlā'huan huan nac estado de
Galilea. Lā' Jesús tū' ixlacasqui'n que naca'tzīcan que ixuī' a'ntza' 31 porque
ixcāmāsu'ni'mā' ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' ixcāhuani:

—Naquimacamāstā'can quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n, lā' naquimacamāstā'can con ixlīmāpa'ksīnca'n chi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n naquintamaknī lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko —cāhuanilh.
32 Pero xlaca'n tū' tamāchekxīlh huā'mā' tachihuīn lā' tū' ixtakalhasqui'nīcu'tun como ixtajicua'n.

¿Tichū līhua'ca' tasqui'nī?
Mt. 18.1-5; Lc. 9.46-48
33 Lā' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Capernaum. Lā' a'xni'ca' tatanūlhtza' nac chic, Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū ixlālīsta'la'yā'tit a'xni'ca' ixta'mpā'na'ntit nac tej?
34 Xlaca'n taquilhca'cslalh como līhuan ixtatlā'huantēlha nac tej, ixtalālīsta'lamā'na ixpālacata tichū más tasqui'nī na ixlaclhpu'nanca'n. 35 Lā'
Jesús tahuī'lh lā' cāta'sani'lh ixkalhacāujtu'ca'n lā' cāhuanilh:
—Palh catīhuā lacu'tun xapuxcu' de hui'xina'n, calalh hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn lā' calalh hua'chi xastancu.
36 Lā' makachi'palh kalhatin ti'na'j ka'hua'chu lā' yāhualh na ixlaclhpu'nanca'n. Lā' cha'xli lā' cāhuanilh:
37 —Chuxatī a'ntīn tapa'ksī con quit lā' ū'tza' nalīpāxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'yā, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh quit quimpāxquī'. Lā' chuxatī a'ntī quimpāxquī' quit, nā paxquī' huan a'ntī quimacamilh lā' tū' xmān quit.

A'ntīn tū' ixtā'ca'tza Jesús, ū'tza' namaktāya
Lc. 9.49-50; Mt. 10.42
38 Lā' Juan huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzī'nī'tauj kalhatin chi'xcu' a'ntī ixmāpācuhuī mintacuīni' lā' ū'tza' ixcālīmāxtumā' huan tlajana'nī'n. Lā' icuaninī'tauj que tū'tza' catlahualh chuntza' como xla' tū' quincātā'latlā'huanāni' quina'n.
39 Lā' Jesús hualh:
—Camakxtektit lā' tū' timāmakchuyīyā'tit. Tū' a'nan a'ntī natlahua lē'cnīn a'xni'ca' namāpācuhuī quintacuīni' lā' chu tuncan tzē naquilakapala. 40 Lā'
a'ntīn tū' quintā'ca'tzaca'n, ū'tza' quincāmaktāyayāni'. 41 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni' que chuxatī nacātā'hua'yāni' xcān por ixpālacata hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Cristo, ū'tza' Dios namāpala.

Tū' tzey palh mimacan namātlahuīyānī' talaclē'i'
Mt. 18.6-9; Lc. 17.1-2
42 Lā' Jesús huampā:
—Lā' palh catīhuā chihuīna'maxquī' kalhatin ti'na'j ka'hua'chu a'ntī quinkalhlaka'ī' lā' ū'tza' huan ka'hua'chu nalītlahua talaclē'i', huā'mā' chi'xcu' tū' tzey. Xatzey palh pū'la ixpixchī'hua'ca'ca lakatin ka'tla' chihuix lā' ixmojōca nac mar para najicsua'. Chuntza' tū' ixa'kxokolh huan ka'hua'chu.
43 'Lā' palh mimacan napūtlahua'yā'tit talaclē'i', huā'mā' tū' tzey. Xalītzey macamōcho ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit kantu' mimacanca'n a'ntū pūtlahua'yā'tit talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn. A'ntza' huan macscut tūla māmixīcan. 44 A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin catihua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.
45 'Lā' palh mintojonca'n napūtlahua'yā'tit talaclē'i', huā'mā' tū' tzey.
Xatzey palh lacmōcho ixla'tit lā' ixka'lhī'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu.
Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit kantu' mintojonca'n a'ntū pūtlahua'yā'tit talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni' hui'xina'n nac pūpātīn. 46 A'ntza' huan

xtokonu'lūhua' tū' maktin catihua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli huan macscut.

47 'Lā' palh tlahua'cu'tunā'tit talaclē'i' ixpālacata catūhuā a'ntūn talaktzī'n
milakastapunca'n, huā'mā' tū' tzey. Xatzey lakaxō'ko' ixla'tit lā' ixka'lhī'tit
minquilhtamacujca'n para pō'ktu. Tū' tzey palh ka'lhī'yā'tit lakatu' mi-
lakastapunca'n a'ntū nacāmātlahuīyāni' talaclē'i' lā' ū'tza' nacātalīmacā'nāni'
hui'xina'n nac pūpātīn. 48 A'ntza' huan xtokonu'lūhua' tū' maktin cati-
tahua'kō'lh huan xamasni' ixquinītca'n a'ntī natapātīni'n lā' tū' catimixli
huan macscut.
49 'Tasqui'nī que ixlīhuākca'n natapātīni'n para que más tzey natala. U'tza'
hua'chi macscut lā' maclacasqui'n chuntza' hua'chi līhua't maclacasqui'n
matzat. Lā' a'ntū a'ksajuī'can Dios, huāk nalīmāsko'kō'can matzat. 50 Matzat
tzey; pero palh matzat tū'tza' sko'ko', ¿chichū nalīmāsko'kō'nuncan? Caka'lhī'tit hua'chi matzat na minquilhtamacujca'n. Lā' ū'tza' huanicu'tun que xa'nca' nalatā'kchokoyā'tit. Lā' ca'cs nalātahui'la'yā'tit —hualh Jesús.

10

Jesús māsu'yulh ixpālacata makxtekcan huan puscāt
Mt. 19.1-12; Lc. 16.18

1 Lā' Jesús taxtulh de Capernaum lā' a'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huani-
can Judea. U'tza' a'ntū hui'lacha' tintacut huan pūxka Jordán. Lā'
tatzucupā tatakēstoka tachi'xcuhuī't. Lā' Jesús tzucupā cāmāsu'ni' como
chuntza' ixlīsmanīnī't. 2 Lā' talaktapajtzūlh Jesús makapitzīn fariseosnu'.
Ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' ū'tza' talīkalhasqui'nīlh:

—¿Chā tzē makxtekcan quimpuscātca'n lā' xapacan ixtacuīni'?

3 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—¿Chichūn cāmāpa'ksīni' Moisés hui'xina'n a'nlhā tatzo'kni' huan nac ley?

4 Lā' xlaca'n tahualh:

—Moisés hualh: "Tzēn tzo'kcan lakatin acta lā' chuntza' tzē namakxteka' mimpuscāt".

5 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Lej lacxumpi hui'xina'n lā' tū' tzey mintapāstacna'ca'n. U'tza' lītzo'kli
Moisés huā'mā' līmāpa'ksīn. 6 Pero a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj,
tatzo'kni' chuntza':

Dios tlahualh chi'xcu' lā' puscāt.

7 U'tza' nacālīmakxteka ixtāta' lā' ixtzī't kalhatin chi'xcu' lā' natā'takēxtimī ixpuscāt.

8 Lā' ixtu'ca'n natala hua'chilh xmān kalhatin.

Chuntza' tatzo'kni'. Lā' chuntza' tū'tza' kalhatu' xlaca'n; xmān kalhatin. 9 Lā'
chuntza' tū' līmakuan palh chi'xcuhuī'n cālāmāmakxtekē a'ntī Dios cātlahuanī't
chu lakatin.

10 Lā' a'xni'ca' tatanūpā nac chic, takalhasqui'nīlh ī'sca'txtunu'nī'n ixpālacata
a'ntū hualh. 11 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Chu a'ntī namakxteka ixpuscāt lā' palh natā'tapūchahua ā'kalhatin puscāt,
huā'mā' chi'xcu' makpuscātīni'n. Lā' chuntza' tlahuani' huan xapū'la ix-
puscāt a'ntūn tū' līmakuan. 12 Lā' palh kalhatin puscāt namakxteka ixkōlu'
lā' natā'tapūchahua ā'kalhatin chi'xcu', chuntza' huā'mā' puscāt naka'lhī ix-
makchi'xcu'.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan camana'
Mt. 19.13-15; Lc. 18.15-17

13 Lā' cālīmini'ca Jesús camana' para que ixcā'a'cpūxa'malh. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacaquilhnī a'ntī ixtalīmin. 14 Lā' a'xni'ca' Jesús
ca'tzīlh a'ntū ixtatlahuamā'na, xacā'lh lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmakxtektit quintalakmin huan camana' lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit
como huan a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n
a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan tamā'na camana'. 15 Ixlīstu'ncua'
iccāhuaniyāni' que a'ntīn tū' takalhlaka'ī' hua'chi lakska'tā'n takalhlaka'ī', tū'
maktin catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
16 Lā' Jesús cācha'xli huan camana' lā' cāmūspa'lhli con ixmacan lā'
cāsicua'lanālīlh.

Kalhatin chi'xcu' a'ntī rico tā'chihuīna'lh Jesús
Mt. 19.16-30; Lc. 18.18-30

17 Lā' Jesús a'mpā, lā' ixtlā'huantēlha nac tej. Lā' laktu'jnulh kalhatin
chi'xcu' lā' tatzokostani'lh Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quinquil-
htamacuj para pō'ktu?
18 Lā' Jesús huanilh:
—¿Chā māchekxī'ya' a'ntū huanicu'tun a'xni'ca' quihua'ni'ya' palh tzey
quit? Xmān kalhatin a'ntī tzey lā' ū'tza' Dios. 19 Hui'x ca'tzīya' ixlīmāpa'ksīn
Dios a'ntū huan chuntza':
Tū' timakpuscātīni'na'.
Tū' timaknīni'na'.
Tū' tika'lhāna'na'.
Tū' tilīchihuina'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua'.
Tū' ti'a'kxokonu'na' para natlaja'ya'.
Cacā'a'kahuā'na'ni' mintāta' lā' mintzī't.
20 Lā' xla' kalhtīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', huāk huā' tamā'na ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde
quilīti'na'j.
21 Entonces Jesús laktzī'lh lā' pāxquī'lh lā' huanilh:
—Xmān lakatin catūhuā sputni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j
huāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmālacpitzi'ni'ya' huan tumīn huan pobresni' lā'
naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' ā'calīstān naquintā'pina',
a'yuj napātīni'na'.
22 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej līlakaputzalh lā'
a'lh como lej rico ixuanī't.
23 Lā' Jesús lakachu cālaktzī'lh tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Lej jicslīhua' para xlaca'n a'ntī lacricosnu' natatamakxteka que Dios
nacāmāpa'ksī.
24 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talīlē'cnīlh ixtachihuīn. Lā' Jesús cāhuanipā:
—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que xlaca'n a'ntīn talīpāhuan ixtumīnca'n, lej
jicslīhua' natatamakxteka que Dios nacāmāpa'ksī. 25 Ca'tzīyā'tit que tūlalh
catitanūlh lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' para kalhatin rico
natamakxteka que Dios namāpa'ksī.
26 Lā' xlaca'n lej lhūhua' talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—Lā' ¿tichūn tzē namāpūtaxtūcan?
27 Lā' Jesús cālaktzī'lh lā' cāhuanilh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natapūtaxtu,
xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū como Dios tzēn tlahua huāk catūhuā.
28 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' huanilh Jesús:
—Ica'kxtekui'līkō'uj ixlīhuāk a'ntū xa'icka'lhīyāuj lā' iccāstālani'mā'ni'.

29 Lā' Jesús kalhtīni'lh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'ntī nata'a'kxtekui'lī catūhuā por
quimpālacata lā' ixpālacata kalhlaka'ī' xatzey tachihuīn. Nata'a'kxtekui'lī
ixā'lacchicni'ca'n, o ixtā'timīnca'n, o ixtzī'tca'n, o ixtāta'ca'n, o ixcamana'ca'n,
o ixā'tacuxtuca'n. 30 Xlaca'n a'ntī nata'a'kxtekui'lī, ā'chulā' nataka'lhī nac
huā'mā' quilhtamacuj. Hua'chi cien veces līhua'ca' nataka'lhī ixā'lacchicni'ca'n
lā' nā lhūhua' ixtā'timīnca'n lā' ixtzī'tca'n lā' ixtāta'ca'n lā' ixcamana'ca'n
lā' ixā'tacuxtuca'n. Lā' nā nacāmāpātīnīcan. Lā' nataka'lhī ixquilhtamacu-
jca'n para pō'ktu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. 31 Lā' lhūhua' a'nan a'ntī lej
tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, tū' lej catitatasqui'nīlh. Lā'
lhūhua' a'nan a'ntīn tū' tatasqui'nī huā'tzā'; pero a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, lej
natatasqui'nī.

Jesús huampā que ka'lhī nanī
Mt. 20.17-19; Lc. 18.31-34

32 Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixtatā'cxtunu'ntēlha para nac Jerusalén lā' Jesús
ixcāpū'lani'tēlha lā' xlaca'n talē'cnīlh. Lā' huan a'ntī ixtastālani' ixtajicua'n.
Lā' chu cālē'mpā lacachuna'j huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' tzucupā
cāhuani a'ntū napātle'keni'. 33 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Ca'tzīyā'tit que a'mā'nauj para nac Jerusalén. Lā' a'ntza'
naquimacamāstā'can como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
Naquimacamāstā'can con huan xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā' xlaca'n natahuan que caquimaknīca. Lā'
xlaca'n naquintamacamāstā' con huan maktiyātī'n. 34 Lā' naquintalakapala
lā' naquintakēsnoka lā' naquintachojmanī lā' naquintamaknī. Lā'
ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko de na ixlaclhpu'nanca'n huan
nīnī'n.

Jacobo lā' Juan tasqui'ni'lh lakatin talakalhu'mān
Mt. 20.20-28

35 Lā' Jacobo lā' Juan, ixo'kxa'n Zebedeo, talaktapajtzūlh Jesús lā'
tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclacasqui'nāuj naquilātlahua'ni'yāuj a'ntū
na'iccāsqui'ni'yāni'.
36 Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'nā'tit na'iccātlahua'ni'yāni'?
37 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—A'xni'ca' hui'x namāpa'ksīni'nkō'ya', quina'n iclacasqui'nāuj
na'iccāpāxtūtahui'layāni', kalhatin na mimpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na
mimpāxtuxuc.
38 Pero Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit a'ntū quilāsqui'ni'mā'nauj. ¿Chā tzē
natāyani'yā'tit palh napātīni'nā'tit hua'chi quit na'icpātīni'n? U'tza' hua'chilh
pōko'tnū'nā'tit quintaza lā' hua'chilh quintā'a'kpaxā'tit.
39 Lā' xlaca'n tahualh:
—Tzē na'ictlahuayāuj; tzē na'ictāyani'yāuj.
Lā' Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' que napātīni'nā'tit hua'chi quit. 40 Pero ū'tza' huā'mā'
naquilāpāxtūtahui'layāuj, quit tūla icmāpa'ksī. Huā'mā' pūtahuī'lh cāxui'līca
xmān para huan a'ntī Dios lacsacli.
41 Lā' a'xni'ca' huan kalhacāuj sca'txtunu'nī'n taca'tzīlh a'ntū kalhasqui'nīca
Jesús, tatzuculh ta'a'kchā'n ixpālacata Jacobo lā' Juan. 42 Lā' Jesús cāta'sani'lh
ixlīhuākca'n lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchīn tahuanī't huan a'ntīn tamāpa'ksīni'n nac
cā'ti'ya'tna'. Xlaca'n hua'chi ixtēcu'nī'n a'ntīn tatapa'ksī con xlaca'n. Lā' lej
palha' tamāpa'ksīni'n. 43 Tū' chuntza' catilalh na milaclhpu'nanca'n. Chuxatī
a'ntī lacu'tun xamāpa'ksīni' na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla'
nala hua'chi ixlacscujni'ca'n ā'makapitzīn. 44 Chuxatī a'ntī naputza a'nchī
līhua'ca' natasqui'nī na milaclhpu'nanca'n, maclacasqui'n que xla' nala
hua'chi ixtasācua'ca'n ā'makapitzīn de hui'xina'n. 45 Quit māni' huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n. Lā' quit tū' icmilh para na'icla hua'chi xapatrón; quit icmilh
para na'icscuja lā' para na'iccāmaktāya ā'makapitzīn. Lā' na'icmacamāstā'
quinquilhtamacuj para na'iccāmāpūtaxtū līlhūhua' —hualh Jesús.

Jesús mālacahuānīlh Bartimeo a'ntī lakatzī'n ixuanī't
Mt. 20.29-34; Lc. 18.35-43

46 Lā' tachā'lh huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Jericó. Lā' a'xni'ca'
Jesús ixtaxtumā' nac Jericó, tatā'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't.
Lā' na ixquilhtūn tej ī'squi'nīhuā'yahuī' huan lakatzī'n a'ntī ixuanican Bar-
timeo ixo'kxa' Timeo. 47 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh que ixtētaxtumā' Jesús xala' nac
Nazaret, tzuculh ta'sa lā' hualh:
—Jesús, hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj. Caquilakalhu'ma' quit.
48 Lā' lhūhua' chi'xcuhuī'n talacaquilhnīlh lā' tahuanilh:
—Caquilhca'csla'.
Lā' Bartimeo ā'chulā' ixta'sa lā' hualh:
—Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj, caquilakalhu'ma' quit.
49 Lā' Jesús tāyalh lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cata'sa'ni'tit.
Lā' tata'sani'lh huan lakatzī'n lā' tahuanilh:
—Capāxu'hua' lā' catāya'. Jesús ta'sani'yāni'.
50 Lā' xla' tamakxtulh ixtakēnu' lā' tāyalh lā' lakmilh Jesús. 51 Lā' Jesús
kalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū lacasqui'na' na'ictlahuani'yāni'?
Lā' huan lakatzī'n huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', caquimālacahuā'nī'pala'.
52 Lā' Jesús huanilh:
—Tzētza' napina'. Hui'x kalhlaka'ī'nī'ta' que quit na'icmālacahuānīyāni' lā'
ū'tza' lītzeya'ntitza'.
Lā' chu līmaktin lacahuāna'lh lā' stālani'lh Jesús nac tej.

11

Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tachā'lh nac xcānsipej Jerusalén
Mt. 21.1-11; Lc. 19.28-40; Jn. 12.12-19

1 Lā' a'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza' nac Jerusalén, tachā'lh huan nac o'kspū'n
a'nlhā huanican Olivos, lā' ū'tza' pajtzu huan cā'lacchicni' a'nlhā huani-
can Betfagé lā' a'nlhā huanican Betania. Lā' Jesús cāmāpū'līlh kalhatu'
ī'sca'txtunu'nī'n 2 lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n.
Lā' a'xni'ca' nachipinā'tit nalaktzī'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū
chī'yāhuacanī't. Nīn tintī'na'j kētahui'lanī't. Caxcuttit lā' caquilālīmini'uj
huā'tzā'. 3 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'ni'yāni': "¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan
burrito?", hui'xina'n nakalhtīni'nā'tit: "Huan Māpa'ksīni' maclacasqui'n lā'
tuncan namacamimpala huā'tzā'".
4 Lā' ta'a'lh lā' takaksli lakatin xati'na'jcus burro a'ntū ixchī'yāhuacanī't.
Ixyā nac tej pajtzu xamākalhcha lakatin chic. Lā' tatzuculh taxcuta.

5 Lā' makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntī ixtayāna' takalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū tlahua'pā'na'ntit? ¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?
6 Lā' huan sca'txtunu'nī'n takalhtīni'lh chu a'nchī Jesús ixcāhuaninī't. Lā'
huan chi'xcuhuī'n tamakxtekli ta'a'n huan sca'txtunu'nī'n. 7 Lā' talīmini'lh
Jesús huan xati'na'jcus burro lā' talīkētlapalh ixtakēnu'ca'n lā' xla' kētō'lalh.
8 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't tamāpī'lh ixtakēnu'can nac tej. Lā' ā'makapitzīn ix-
tacā' xati'na'j ixpeken qui'hui' para natamāpī' nac tej. Chuntza' talīmāsu'yulh
palh ixta'a'cnīni'ni'mā'na Jesús.
9 Lā' a'ntī ixtapū'lani'tēlha lā' a'ntī ixtastālani'tēlha tatzuculh tata'sa lā'
tahualh:
—¡Camācā'tanīca Dios! Dios casicua'lanālīlh a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn
huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n. 10 Dios casicua'lanālīlh huan līmāpa'ksīn a'ntū
nala, lā' ū'tza' hua'chi ixlīmāpa'ksīn quixū'yāpapca'n David.
11 Lā' a'xni'ca' Jesús chā'lh nac Jerusalén, tanūlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā'
como kōtanūtza' ixuanī't, a'xni'ca' lakachu lacahuāna'lh na ixchakān lītokpān,
taxtulh lā' cātā'a'lh huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n nac Betania.

Jesús lacaquilhnīlh huan xaqui'hui' higo
Mt. 21.18-19

12 Lā' ixlīlakalī a'xni'ca' tataxtulh de nac Betania, Jesús ixtzi'ncsa. 13 Lā'
de makat laktzī'lh a'katin xaqui'hui' higo lā' ixtaxtuni'nī'ttza' xachi'tin huan
qui'hui'. Lā' Jesús tapajtzūlh para nalaktzī'n palh ixua'ca'tza' xatō'ca't. Lā'
a'xni'ca' chā'lh a'nlhā ixyā huan qui'hui', tū' ixka'lhī ixtō'ca't. Xmān xachi'tin
ixka'lhī como tūna'j ixchā'n ixpūlan higo. 14 Lā' Jesús huanilh huan qui'hui':
—Tū' maktin catihua'ca' mintō'ca't.
Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takaxmatli a'ntū huanilh huan qui'hui'.

Jesús cātlakaxtulh de nac xaka'tla' lītokpān huan stā'na'nī'n
Mt. 21.12-17; Lc. 19.45-48; Jn. 2.13-22

15 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac Jerusalén, Jesús tanūlh nac xaka'tla'
lītokpān lā' tzuculh cātlakaxtu huan a'ntī ixtastā'namā'na lā' huan a'ntī
ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' huan lītokpān. Lā' cāmakpūspi'tni'kō'lh
ixmesaca'n huan a'ntī ixtaxtāpalīmā'na ixtumīnca'n tachi'xcuhuī't lā' nā
ixpūtahui'lhca'n huan a'ntī ixtastā'mā'na pālūmax. 16 Lā' tū' makxtekli que nīn
tintī' natētaxtu na ixtanquilhni' huan lītokpān palh ixlē'mā' catūhuā. 17 Lā'
ixcāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't lā' hualh:
—¿Chu tū' tatzo'kni' chuntza'?: "Quinchic namāpācuhuī'can chic a'nlhā
tlahuacan oración. Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n calhāhuā natamin tatlahua
oración". Lā' a'nchīn tlahuapā'na'ntit, lītlahuacanī't hua'chi ixpūtatzē'kni'ca'n
ka'lhāna'nī'n.
18 Lā' cāmāca'tzīnīca xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan
ley. Lā' xlaca'n ixtaputzamā'na a'nchī natalīmaknī Jesús. Ixtajicua'ni' Jesús
como ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't ixtalē'cnī a'nchī ixmāsu'yu. 19 Lā'
a'xni'ca' ixtā'cnūnī'ttza' huan chi'chini', Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tataxtulh de
nac Jerusalén.

Scōhualh huan xaqui'hui' higo
Mt. 21.20-22

20 Lā' ixlīlakalī cā'tzi'sāt tatētaxtulh a'nlhā ixyā huan xaqui'hui' higo lā'
talaktzī'lh a'nchī ī'scōhuankō'nī'ttza' hasta ixtankāxē'k. 21 Lā' Pedro pāstacli
a'ntū pātle'kelh lā' huanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', cala'ktzi'. Huan qui'hui' scōhuantāyakō'lhtza'; huan a'ntū
macapūlhca'.

22 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cakalhlaka'ī'tit Dios. 23 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxatī a'ntī
xa'nca nakalhlaka'ī' lā' tū' naka'lhī lakatu' ixtapāstacna', natlahuani'can
chu a'ntū xla' nasqui'n. Palh nahuani huan kēstīn: "Catapānu' de ā'tzā'
lā' catojo' nac xcān", chuntza' napātle'ke, xmān tū' caka'lhīlh lakatu'
ixtapāstacna'. 24 U'tza' iccālīhuaniyāni' que ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit
a'xni'ca' tā'chihuīna'mpā'na'ntit Dios, caka'lhlaka'ī'tit que ka'lhīyā'tittza'. Lā'
namaklhtīni'nā'tit. 25 Lā' a'xni'ca' natāya'yā'tit lā' tlahua'pā'na'ntit oración,
namāsputūnu'ni'yā'tit catīhuā palh cātlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey. Chuntza'
minTāta'ca'n nac a'kapūn tzē nacāmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'ca'n. 26 Lā'
palh hui'xina'n tū' cāmāsputūnu'ni'yā'tit ā'makapitzīn, minTāta'ca'n nac
a'kapūn tū' caticāmāsputūnu'ni'ni' mintalaclē'i'ca'n hui'xina'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata ixlīmāpa'ksīn
Mt. 21.23-27; Lc. 20.1-8

27 Lā' tachā'lh nac Jerusalén. Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan nac xaka'tla'
lītokpān, talaktapajtzūlh xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n
huan ley lā' xalacpapatzīni'n israelitas. 28 Lā' takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixquilhtampān lītlahua'pā't huā'mā'na catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni'
huā'mā' līmāpa'ksīn?
29 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Nā quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Lā' palh naquilākalhtīyāuj, nā
quit na'iccāhuaniyāni' tichū ixquilhtampān iclītlahuamā' huā'mā'na catūhuā.
30 ¿Tichū ixquilhtampān ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilh-
tampān tachi'xcuhuī't? Caquilākalhtīuj.
31 Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:
—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan Juan,
naquincākalhasqui'nīyāni': "Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit?" 32 Lā' tūla
catihuaniuj que chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh como cājicua'ni'yāuj tachi'xcuhuī't
—talāhuanilh.
Ixtajicua'n que tachi'xcuhuī't nata'a'kchā'n como ixlīhuākca'n ixtakalh-
laka'ī' que Juan stu'ncua' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't. 33 Lā' ū'tza' talīkalhtīlh
Jesús:
—Tū' iccā'tzīyāuj tichū ixquilhtampān.
Lā' Jesús cāhuanilh:
—Nīn quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclītlahuamā' huā'mā'na
catūhuā.

12

A'nchī lītalacastuca huan tūn tū' tzeyā tasācua'nī'n
Mt. 21.33-46; Lc. 20.9-19

1 Lā' Jesús tzuculh cālītā'chihuīna'n huan tachi'xcuhuī't con a'ntū
lītalacastuca lā' cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī cha'nli mayāc a'ntū māstā' uvas. Lā'
līcorralhui'līlh chihuix ixti'ya't lā' cāxtlahualh ixpūchi'tni' lā' yāhualh lakatin
torre a'ntū napūmaktaka'lha ixpū'uva.
'Lā' ā'calīstān cāmāsācua'nīlh ixti'ya't makapitzīn tasācua'nī'n para natas-
cuja i'tātna'. Lā' xla' a'lh tachoko makat. 2 Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlan
uvas, macā'lh ixlacscujni' na ixpū'uva. A'lh cāsqui'ni' huan tasācua'nī'n cata-
macamaxquī'lh huan a'ntūn tamakalanī't a'ntū ixla' ixtēcu' ti'ya't. 3 Pero
huan tasācua'nī'n tachi'palh huan lacscujni' lā' tatucsli lā' chu chuntza'
tamāspi'tchokolh. Tū' maxquī'ca nīn tuntū'. 4 Lā' huan ixtēcu' pū'uva chu

macā'mpā ā'kalhatin ixlacscujni'. Lā' huan tasācua'nī'n tamūta'lalh lā' talaka-
palalh lā' chu chuntza' tamacā'lh. 5 Lā' huan ixtēcu' macā'mpā ā'chā'tin lā'
tamaknīlh xla'. Lā' huan ixtēcu' cāmacā'mpā lhūhua' ā'makapitzīn. Huan
tasācua'nī'n talacnicui'līlh makapitzīn lā' tamaknīlh ā'makapitzīn.
6 'A'xmān kalhatin ixuī'cus a'ntīn tzē namacā'ncan, lā' ū'tza' ixo'kxa' a'ntī
lej ixpāxquī'. Lā' xla' ā'xmān macā'lh lā' hualh: "Ka'lhī que nata'a'cnīni'ni'
qui'o'kxa'". 7 Pero huan tasācua'nī'n talāhuanilh: "U'tza' huan a'ntī nalītachoko
ixlīhuāk a'ntū ka'lhī ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza' quilaca'n nala huan
pū'uva". 8 Lā' tachi'palh lā' tamaknīlh lā' tamaka'lh ixquilhtūn huan pū'uva.
9 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chī puhua'nā'tit? ¿Tuchū nacātlahuani' huan tamā'na' a'ntīn
tamaksācua'lh? Na'a'n lā' nacāmāsputūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n lā'
nacāmāsācua'nī huan pū'uva ā'makapitzīn xtunc tasācua'nī'n.
10 '¿Chā tū' maktin lakapūtle'kenī'ta'ntit na ixtachihuīn Dios ixpālacata
ixO'kxa'? Xla' hua'chi huan chihuix a'ntū lītzo'kcanī't lā' chuntza' huan:
Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' lanī't huan
chihuix a'ntū más tasqui'nī.
11 Chuntza' tlahualh huan Māpa'ksīni' lā' quina'n iclē'cnīyāuj.
12 Lā' ixtā'ca'tza Jesús titachi'pacu'tulh como tamāchekxīlh que xlaca'n
ixtalītalacastuca hua'chi huan tasācua'nī'n nac pū'uva. Lā' como ixtajicua'ni'
tachi'xcuhuī't, ū'tza' talīmakxtekli lā' ta'a'lh.

Ixpālacata huan tamātā'jīn
Mt. 22.15-22; Lc. 20.20-26

13 Lā' cālakmacā'nca Jesús ā'makapitzīn fariseosnu' lā' ixchi'xcuhuī'n
Herodes. Cālakmacā'nca para natakaxmatxtu catūhuā a'ntūn tzē
natalē'ksa'nīni'n. 14 Lā' a'xni'ca' talakchā'lh, tahuanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj que hui'x hua'na' a'ntū stu'ncua'. Hui'x tū'
tlahua'ni'ya' cuenta a'nchī talīchihuīna'nāni' tachi'xcuhuī't. Lā' chu a'cxtim
cālaktzī'na' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' hui'x xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios
lacasqui'n. ¿Chā līmakuan na'icmāpalayāuj a'ntū māta'jīni'n huan emperador
o tū' tasqui'nī?
15 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cākalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj? Caquilālīmini'uj lakatin tumīn para
na'iclaktzī'n.
16 Lā' talīmini'lh lakatin denario a'ntū ixtumīnca'n lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū ixlacan tasu'yu nac huā'mā' tumīn lā' tichū ixtacuīni' tatzo'kni'?
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Ixla' huan emperador.
17 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Pues camacamaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camacamaxquī'tit
Dios a'ntū ixla'.
Lā' xlaca'n lej talē'cnīlh a'nchī cākalhtīlh Jesús.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'ntī natalakahuanchoko
Mt. 22.23-33; Lc. 20.27-40

18 Lā' talakmilh Jesús saduceosnu'. Xlaca'n tamāsu'yu que tū' catilakahuan-
chokoca. Lā' ū'tza' talīhuanilh:
19 —Mākalhtō'kē'ni', Moisés quincāmāchokoni'ni' huā'mā' tatzo'kni': Palh
nanī kalhatin chi'xcu' a'ntīn tapūchahuanī'ttza', lā' palh nīmaka'n ixpuscāt lā'
palh tintī' ixcaman, maclacasqui'n que huan lakapūt natā'tapuchahua ixyāsta'
a'ntī xastancu. Lā' huan xapū'la o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa'
huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'. 20 Ixa'nan kalhatojon lītā'timīn. Lā' xapuxcu'

tapūchahualh lā' tū' ixka'lhī ixcaman a'xni'ca' nīlh. 21 Lā' kalhatin ī'stancu
tā'tapūchahualh huan lakapūt lā' nā xla' nīlh lā' tū' ka'lhīlh ixcaman. Lā'
chuntza' pātle'keni'lh ā'kalhatin ī'stancu a'xni'ca' tā'tapūchahualh huan lakapūt.
22 Chuntza' kalhatunu' de ixkalhatojonca'n tatā'tapūchahualh huan puscāt lā'
tū' taka'lhīlh ixcamanca'n a'xni'ca' tanīlh. Lā' a'xmān nīlh huan puscāt. 23 Lā'
a'xni'ca' nalakahuanchokocan, ¿tichū ixla' nala huanmā' puscāt? Ixkalhato-
jonca'n ixtatā'tapūchahuanī't.

24 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—U'tza' līta'a'kxokonī'ta'ntit mē'cstuca'n como tū' ca'tzīyā'tit a'ntūn tatzo'kni'
huan na ixtachihuīn Dios lā' nīn tū' māchekxī'yā'tit chī huanī't ixlīmāpa'ksīn.
25 Lā' a'xni'ca' huan nīnī'n natalakahuanchoko, tū' catitapūchahuaca lā' nīn
tū' catitamāstā'lh ixtzu'ma'janca'n para natatapūchahua. Xlaca'n natala
hua'chi ixángeles Dios xala' nac a'kapūn. 26 Lā' Moisés tzo'kli ixpālacata
a'ntī natalakahuanchoko a'xni'ca' tzo'kli ixpālacata huan pūtzina'j qui'hui'
a'ntū ixlamamā'. ¿Chu tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntū Dios huanilh Moisés?
Chuntza' hualh: "Quit ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob", hualh. 27 U'tza'
huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh de makāntza' lā' Dios ū'tza'
ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n. Hui'xina'n lej ta'a'kxokoyā'tit
mē'cstuca'n.

Huan līmāpa'ksīn a'ntū līhua'ca' tasqui'nī
Mt. 22.34-40; Lc. 10.27

28 Lā' cālakmilh Jesús kalhatin xamākalhtō'kē'ni' huan ley lā' cākaxmatli
a'ntī ixtalāsta'lamā'na. Lā' ca'tzīlh que Jesús xa'nca cākalhtīlh. Lā' tuncan
kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchūyā līmāpa'ksīn más tasqui'nī?

29 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Huan līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī, ū'tza' huā'mā': "Cakaxpa'ttit
hui'xina'n israelitas. Huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n xmān ū'tza' Māpa'ksīni'.
30 Lā' napāxquī'ya' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc
lā' con ixlīhuāk mintapāstacna' lā' mintahuixcān". 31 Lā' ixlīlakatu' līmāpa'ksīn
ū'tza' huā'mā': "Napāxquī'ya' ā'kalhatin chu a'cxtim hua'chi mē'cstu
pāxquī'ca'na'". Tū' a'nan ā'lakatin līmāpa'ksīn a'ntū más tasqui'nī que huā'
tamā'na.

32 Lā' tuncan xamākalhtō'kē'ni' huan ley huanilh:

—Lej stu'ncua' a'ntū' hua'na', Mākalhtō'kē'ni'. Huī' kalhatin Dios
lā' xla' xmān ixa'cstu Dios. 33 Lā' tasqui'nī napāxquī'yāuj con ixlīhuāk
qui'a'clhcunucca'n lā' con ixlīhuāk quintapāstacna'ca'n lā' quintahuixcānca'n.
Nā tasqui'nī napāxquī'yāuj ā'kalhatin chu a'cxtim hua'chi quē'cstuca'n
quincātapāxquī'yāni'. Palh chuntza' natlahuayāuj, ū'tza' līhua'ca' xatzey
que na'a'ksajuī'yāuj Dios a'ntū lhcuyucan o maknīcan.

34 Lā' Jesús cuenta tlahualh a'nchī xa'nca pāstacli lā' kalhtīlh
xamākalhtō'kē'ni' huan ley. Lā' Jesús huanilh:

—Tisputni'yāni' xmān macsti'na'j para natapa'ksī'ya' con Dios.

Lā' tintī'tza' ixkalhasqui'nīcu'tun nīn tuntū' como ixtajicua'n.

I'xū'yāpapna' Jesús
Mt. 22.41-46; Lc. 20.41-44

35 Lā' Jesús ixcāmāsu'ni'mā' huan tachi'xcuhuī't nac xaka'tla' lītokpān lā'
cāhuanilh:

—Cristo ū'tza' a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtunu'. Lā' ¿a'chī' tahuan huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley que Cristo ī'xū'yātā'nat David? 36 Māni' David
hualh chu a'nchī māsu'ni'lh Espíritu Santo lā' chuntza' tzo'kli:

Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' quimpāxtūcāna'j
hasta a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n mintā'ca'tza"

—huan pāxtūcāna'j a'nlhā a'cnīni'ni'can—. 37 Palh David līchihuīna'lh
ī'xū'yātā'nat lā' māpācuhuīlh ixMāpa'ksīni', ū'tza' huanicu'tun que xla' līhua'ca'
xaka'tla' nala —hualh Jesús.

Lā' chu catīhuāyā tachi'xcuhuī't līpāxūj takaxmatli.

Jesús cālē'ksa'nīni'lh xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
Mt. 23.1-36; Lc. 11.37-54; 20.45-47

38 Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāmāsu'ni'mā' huan tachi'xcuhuī't, ixcāhuani':
—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n
ley a'ntīn tapūlatā'kchokocu'tun pūlhmā'n ixtakēnu'ca'n hua'chi a'ntī lej taca'tzī.
Nā talacasqui'n que cacātā'chihuīna'nca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca nac cā'tejen. 39 Lā'
na ixlītokpānca'n israelitas xlaca'n taputza pūtahuī'lh a'ntū tahui'lāna' calacan
lā' talacasqui'n que cacā'a'cnīni'ni'ca a'nlhā tlahuacan cā'tani'. 40 Lā' xlaca'n
ta'a'kxokomaklhtī ixchicca'n lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej xlīt takalhtō'ka'
a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' talī'a'kxokonu'n. A'chulā' natapātīni'n que
ā'makapitzīn.

A'ntū māstā'lh huan pobre lakapūt
Lc. 21.1-4

41 Lā' Jesús tahuī'lh na ixlacapūn a'nlhā ixmojōcan tumīn a'ntū a'ksajcan
Dios. Lā' ixcālaktzī'mā' huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' ixtamojō ixtumīnca'n. Lā'
lhūhua' ricosnu' tamojōlh lhūhua' ixtumīnca'n. 42 Lā' milh kalhatin lakapūt; lej
pobre ixuanī't. Lā' xla' cāmojōlh lakatu' ixtumīn de cobre; xmān macsti'na'j
ixtapalh. 43 Lā' Jesús cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que a'ntū mojōlh huā'mā' pobre lakapūt
līhua'ca' ixtapalh na ixlacapūn Dios que a'ntū tamojōlh huan ā'makapitzīn.
44 Xlaca'n tamojōlh xmān a'ntū ixcā'a'katāxtūni'nī'ttza' como xlaca'n lacricos.
Lā' huan puscāt, xla' a'yuj sputni' ixlīhua't, pero māstā'kō'lh ixlīhuāk a'ntū
ixpūlatahuī'lh.

13

Jesús hualh que nalactlahuacan xaka'tla' lītokpān
Mt. 24.1-2; Lc. 21.5-6

1 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtaxtumā' de nac xaka'tla' lītokpān, kalhatin de
ī'sca'txtunu'nī'n huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', cala'ktzi'. Lej tzēhuanī't huan chihuix a'ntū lītlahuacanī't
huā'mā' xaka'tla' lītokpān. Lej xa'nca taxtucha'.
2 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Calaktzī'ntit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū ixla' huan lītokpān. Tū' catitachokolh
nīn lakatin chihuix nac taxaka. Ixlīhuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka
nalacla.

A'nchī naca'tzīcan que palaj na'a'ksputa huā'mā' quilhtamacuj
Mt. 24.3-28; Lc. 21.7-24; 17.22-24

3 Lā' Jesús tahuī'lh na ixtūtzā'n huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos lā'
na ixlacapūn xaka'tla' lītokpān. Lā' Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' Andrés tzē'k
takalhasqui'nīlh:

4 —Iclacasqui'nāuj naquilāhuaniyāuj lhānīn napātle'ke huā' tamā'na. ¿Chichū
na'iclīca'tzīyāuj palh palaj napātle'ke a'ntū hua'nti?
5 Lā' Jesús tzuculh cāhuani:
—Catamaktaka'lhtit para que nīn tintī' nacā'a'kxokoyāni' 6 como lhūhua'
chi'xcuhuī'n natahuan palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu' natahuan:
"Quit Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh". Lā' chuntza' lhūhua' a'ntī nacā'a'kxokocan.
7 'Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan a'nlhā pajtzu tlahuamā'ca guerra lā'
nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchī lamā'cha' guerra makat. Tū' tijicua'nā'tit.
Chuntza' ka'lhī que napātle'ke. Lā' tūna'j cati'a'ksputli. 8 Lakatin gobierno
natā'kaquī' contra ā'kalhatin. Lā' kalhatin māpa'ksīni' natlajacu'tun ā'kalhatin.
Lā' lakachu natachiqui huan ti'ya't lā' na'a'nan tatzi'ncsta. Lā' ixlīhuāk
huā'mā' xmān ixlītzucuni' a'nchī napātīni'ncan.
9 'Cuenta catlahua'tit como nacātamacamāstā'yāni' con huan pūchihuīna'nī'n
lā' nacātakēsno'kāni' nac lītokpānna'. Lā' por quimpālacata nacātalē'nāni'
na ixlacapūnca'n huan gobernadores lā' na ixlacapūnca'n māpa'ksīni'nī'n.
Chuntza' nachihuīna'nā'tit por quimpālacata.
10 'A'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj, tasqui'nī nacāmāsu'ni'can
huan xatzey tachihuīn huan tachi'xcuhuī't chuxalhā nac quilhtamacuj.
11 Lā' a'xni'ca' nacātachi'payāni' lā' nacātamacamāstā'yāni' con huan
pūchihuīna'nī'n, tū' catilē'capintit pū'la a'nchī nalītamaktāyayā'tit. Nahua'nā'tit
a'ntū puhua'nā'tit a'xni'ca' nachā'n huanmā' hora. Tū' māni' hui'xina'n
catichihuīna'ntit. Huan Espíritu Santo nacāmāchihuīnīyāni'.
12 'Lā' a'ntī quintakalhlaka'ī' nacāmacamāstā'can con huan pūchihuīna'nī'n.
Lā' māni' ixtā'tinca'n a'ntī natamacamāstā' para nacāmaknīcan. Lā' huan
xanatātana' natamacamāstā' ixcamana'ca'n a'ntīn takalhlaka'ī' para
nacāmaknīcan. Lā' huan camana' nata'a'kchā'ni' ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n
a'ntīn takalhlaka'ī' lā' natamāmaknīnīni'n. 13 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata. Lā' huan a'ntī natatāyani'
hasta a'xni'ca' natanī, xlaca'n nacāmāpūtaxtūcan.
14 'Nalaktzī'nā'tit huā' xako'hua'jua' a'ntū nalactlahuakō' lā' natāya a'nlhā
tū' līmakuan chu a'nchī tzo'knulh huan profeta Daniel. Lā' quit a'ntī
ictzo'kmā' huā'mā', iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī lakapūtle'kepā'na'ntit que
cuenta catlahua'tit. A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit huanmā', a'xni'ca' maclacasqui'n
que natatzā'la hasta nac o'kspū'n xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac estado de
Judea. 15 Lā' huanmā' chi'chini' a'xni'ca' natayuja huan a'ntīn tahui'lāna' na
ixa'kstīn ixchicca'n, tū' catitatanūlh huan nac chic para natamāxtu catūhuā
a'ntū ixla'ca'n. 16 Lā' huan a'ntīn tascujmā'na nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli
na ixchicca'n para natataya ixtakēnu'ca'n. 17 Xānti tala huan puscan huan
tamā'na chi'chini' palh tacamalanī't o palh tamātzi'quī'ni'ncus.
18 'Casqui'ni'tit Dios que tū' tasqui'nī natzā'la'yā'tit a'xni'ca' lonknu'n. 19 Lā'
lej napātīni'ncan a'xni'ca' nala huā'mā'. Desde a'xni'ca' Dios mā'a'nanīlh
huā'mā' quilhtamacuj, tū' maktin pātīni'ncanī't a'nchī napātīni'ncan huanmā'
chi'chini'. Lā' tū'tza' maktin catilalh ixtā'chuntza' ā'calīstān. 20 Lā' palh Dios
tū' ixmāti'na'jīlh huā'mā' tiempo, tū' ixtapūtaxtulh nīn tintī'. Dios namāti'na'jī
como lej cālakalhu'man xlaca'n a'ntī cālacsacnī't.
21 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' līpātīn lā' palh catīhuā ixcāhuanini': "Chā
calaktzī'ntit. A' huī' huan Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh", tū' catikalh-
laka'ī'tit. Lā' palh catīhuā ixcāhuanini': "Chā calaktzī'ntit. A'jnanu' yā", tū'
catikalhlaka'ī'tit. 22 Natamin lhūhua' a'kxokonu'nī'n lā' makapitzīn natahuan
que māni' xlaca'n Cristo lā' ā'makapitzīn natahuan que māni' xlaca'n
ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' nā natatlahua lē'cnīn como nata'a'kxokocu'tun

māni' xlaca'n a'ntīn Dios cālacsacli. Tūlalh catita'a'kxokolh a'ntī Dios cālacsacli
pero nacā'a'kxokocan ā'makapitzīn. 23 Skalalh cala'tit. Iccāhuanini'tza' ixlīhuāk
huā'mā' para que tū' nacāta'a'kxokoyāni'.

A'nchī namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mt. 24.29-35, 42-44; Lc. 21.25-36

24 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' huan tamā'na chi'chini' a'xni'ca' napātle'ketza' huā'mā' līpātīn, huan
chi'chini' lā' huan mālhcuyu' tū' catitamāxkakēni'lh. 25 Lā' huan sta'cu natam-
inācha' de nac a'kapūn lā' māni' huan a'kapūn natachiqui. 26 Lā' tuncan
nalaktzī'ncan huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n a'nchī napūmin huan poklhnu'.
Lej naka'lhī līmāpa'ksīn lā' tzēhuanī't naxkaka. 27 Lā' tuncan nacāmacamin
ixángeles lā' natamākēstoka a'ntī cālacsaccanī't. Natamin a'ntī cālacsaccanī't
xalanī'n cā'quilhtamacuj.
28 ’Camaksca'ttit catūhuā de huan xaqui'hui' higo. A'xni'ca' tza'la'nka' ix-
peken lā' tzucumā' tapu'n xachi'tin, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tapajtzūmā'tza'
a'xni'ca' lej naxu'nu. 29 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā'
a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzīyā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' nasputa huan
quilhtamacuj. Tapajtzūmā'tza' hua'chi kalhatin a'ntī ka'lhīmā'ca lā' yātza' na
ixlacapūn huan mākalhcha. 30 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntīn
tahui'lāna'cus tū' catitanīkō'lh hasta a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū
iccāhuanini'. 31 Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'ya't pero tū' maktin
catisputli quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.
32 ’Nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huā'mā' chi'chini' o huā'mā' hora; nīn huan
ángeles xalanī'n nac a'kapūn tū' taca'tzī. Lā' nīn ixO'kxa' Dios tū' ca'tzī. Xmān
Dios xaTāta' ca'tzī lhānīn mero napātle'ke.
33 ’Skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn napātle'ke huā'mā'. 34 U'tza'
hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī na'a'n latā'kchoko makat. Lā' cālīmāmacū'tā'quī'
ixchic huan ixtasācua'nī'n lā' cāmaxquī' ixlītlōtca'n chā'tunu'. Lā' yāhua
kalhatin maktaka'lhna' nac tanquilhni' lā' māpa'ksī que skalalh nala.
35 Chuntza' hui'xina'n skalalh cala'tit como tū' ca'tzīyā'tit lhānīn namin ixtēcu'
chic. Tzēlasā' namin cā'smalanka'n, o a'xni'ca' chū'cus nata'sa huan gallo, o
i'tāt tzī'sa, o tuncuīni'n. 36 U'tza' skalalh calīla'tit para que tū' lhtatapā'na'ntit
a'xni'ca' chu līmaktin namin. 37 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n: Skalalh cala'tit. Lā'
nā skalalh catalalh ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't —cāhuanilh Jesús.

14

Talacchihuīna'lh a'nchī natalīchi'pa Jesús
Mt. 26.1-5; Lc. 22.1-2; Jn. 11.45-53

1 I'sputacus lakatu' chi'chini' para huan cā'tani' a'ntū huanican pascua
a'xni'ca' hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Lā' xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley ixtaputzamā'na a'nchī
natalī'a'kxoko Jesús para natachi'pa lā' natamāmaknīnīni'n. 2 Lā' talāhuanilh:
—Palh natlahuayāuj catūhuā līhuan lamā' cā'tani', huan tachi'xcuhuī't
natatā'kaquī'.

Kalhatin puscāt mūmā'ca'lh aceite Jesús
Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8

3 Lā' Jesús ixuī' nac Betania na ixchic Simón. U'tza' huā'mā' Simón a'ntī
ixmasni'mā' ixquinī't lā' ixtzeyanī'ttza'. Lā' a'xni'ca' Jesús ixuā'yamā' a'ntza',
kalhatin puscāt laktapajtzūlh. Ixlē'mā' pātin frasco a'ntū ixlītzuma aceite
a'ntū lej xatapala lā' lej mu'csa ixuanī't. Lā' ū'tza' a'ntū huanican nardo.

Huan puscāt pa'klhli huan frasco lā' mūmā'ca'lh Jesús huan aceite. 4 Lā'
makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' talī'a'kchā'lh lā' talāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' pāxcat līlalh huā'mā' aceite? 5 Ixtapalh hua'chi ixtatlaj
kalhatin chi'xcu' xatascujāt de lakatin cā'ta. Tzē ī'stā'ca lā' huan tumīn tzē
ixcāmaxquī'ca huan pobresni'.
Lā' taquilhnīlh huan puscāt.
6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Camakxtektit. ¿A'chī' mājiclhuī'yā'tit huā'mā' puscāt? Quintlahuani'lh
a'ntū lej tzey. 7 Pō'ktu na'a'nan pobresni' na milaclhpu'nanca'n.
Lā' a'xni'ca' lacasqui'nā'tit, tzē nacātlahuani'yā'tit a'ntūn tzey. Pero
quit tū' pō'ktu na'iccātā'latahui'layāni'. 8 Huan puscāt tlahualh a'ntūn
tzē ixtlahua. Quimūmā'ca'lh aceite lā' chuntza' quincāxtlahualīlhtza'
como naquimā'cnūcan. 9 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Chuxalhā nac
cā'quilhtamacuj a'nlhā namāca'tzīnīni'ncan huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Cristo, a'ntza' nahuancan a'ntūn tlahualh huā'mā' puscāt. Lā' ū'tza'
ixlīhuākca'n natalīpāstaca xla' —hualh Jesús.

Judas cāhuanilh namacamāstā' Jesús
Mt. 26.14-16; Lc. 22.3-6

10 Judas Iscariote kalhatin de huan ixlīkalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
ixuanī't. Lā' xla' cālaka'lh xanapuxcu'nu' curasna' para nacāhuani que
ixcāmacamaxquī'lh Jesús. 11 Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'ntū cāhuanica,
tapāxuhualh lā' tahuanilh palh natamaxquī' tumīn. Lā' Judas ixputza a'nchī
ixlīmacamāstā'lh Jesús.

Jesús cātā'huā'yalh ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 26.17-29; Lc. 22.7-23; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

12 Milh huan xapū'lh chi'chini' de huan cā'tani' a'xni'ca' hua'can pāntzi
a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Huā'mā' chi'chini' a'xni'ca' maknīcan huan bor-
rego a'ntū nahua'can para huā'mā' cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh Jesús:
—¿Lhachū lacasqui'na' na'ica'nāuj na'iccāxtlahuayāuj para nahua'yāuj huan
xalīhua't huan cā'tani'?
13 Lā' cāmacā'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Capintit huan nac cā'lacchicni' lā' napāxtokā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī
lē'mā' ixpūxka'tni'. Nastālani'yā'tit. 14 Lā' a'nlhā xla' natanū, nā natanū'yā'tit
lā' nahuaniyā'tit ixtēcu' huan chic: "Huan Mākalhtō'kē'ni' huan: ¿Lhachū yā
huan cuarto a'nlhā tzē na'iccātā'hua' quisca'txtunu'nī'n huan xalīhua't cā'tani'
de pascua?" 15 Lā' māni' xla' nacāmāsu'ni'yāni' lakatin cuarto ixlītanca'cstu'
chic. Lā' ka'tla' huan cuarto lā' cāxni'j yātza'. A'ntza' nacāxtlahua'yā'tit
quilīhua'tca'n.
16 Lā' ta'a'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' tatanūlh nac cā'lacchicni'. Lā' pātle'kelh chu
a'nchī Jesús ixcāhuaninī't lā' tacāxtlahualh huan līhua't.
17 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', Jesús cātā'chā'lh
ī'sca'txtunu'nī'n a'ntza'. 18 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Kalhatin de hui'xina'n a'ntī
quilātā'huā'yamā'nauj huā'tzā' naquimacamāstā'.
19 Lā' xlaca'n tatzuculh talakaputza lā' chā'tunu' de xlaca'n
takalhasqui'nīlh:
—¿Chu quit?
20 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Kalhatin de hui'xina'n de milīkalhacāujtu'ca'n māni' xla'. U'tza' a'ntīn
quintā'pūhuā'yan huā' pulātu.
21 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā'
naquimpātle'keni' chu a'nchī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios. Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza. Más tzey para xla' palh tū' ixlacatuncuīlh.
22 Lā' līhuan ixtahuā'yamā'na, Jesús tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' mālacpitzilh lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' cāhuanilh:
—Cahua'tit. U'tza' huā'mā' quimacni'.
23 Lā' tayalh huan taza lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios. Lā' macastī'n
cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' ixlīhuākca'n tapūko'tnūnkō'lh.
24 Lā' cāhuanilh:
—U'tza' huā'mā' quinka'lhni'. Lā' ū'tza' a'ntū līcāxtlahuacan huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī Dios nacālīmāpūtaxtū tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū na'icmaka'n para nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
25 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' ictihua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca' na'icua' ā'tāpātin xaxcān uva xasāsti' a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

Jesús huanilh Pedro que nakalhtatzē'ka
Mt. 26.30-35; Lc. 22.31-34; Jn. 13.36-38

26 Lā' a'xni'ca' ixtatlī'nī't lakatin himno, tataxtulh lā' ta'a'lh huan nac o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos.
27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Milīhuākca'n naquilā'a'kxtekmaka'nāuj ixpālacata a'ntū naquimpātle'keni' como chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Na'icmaknī huan pastor lā' nata'a'kahuankō' huan borregos”, tatzo'kni'.
28 Lā' a'xni'ca' naquimālakahuanīchokocan, xapū'la na'ica'n quit nac estado de Galilea. Lā' a'ntza' nalāpāxtokāuj.
29 Lā' Pedro huanilh:
—A'yuj ixlīhuākca'n ā'makapitzīn nata'a'kxtekmaka'nāni', pero quit tū' icti-makxtekni'.
30 Lā' Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Chuhua'j huā'mā' tzī'sa a'xni'ca' tūna'j nata'sa ixlīmaktu' huan gallo, māni' hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.
31 Lā' Pedro ā'chulā' stu'tu'lu' hualh:
—A'yuj naquintā'maknīca'na', pero quit tū' ictikalhtatzē'kni'.
Lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn chu a'cxtim tahualh.

Jesús tā'chihuīna'lh Dios nac huerta a'nlhā huanican Getsemaní
Mt. 26.36-46; Lc. 22.39-46

32 Lā' Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n ta'a'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Getsemaní. Lā' cāhuanilh:
—Catahui'la'tit hui'xina'n huā'tzā' līhuan quit na'ictā'chihuīna'n Dios.
33 Lā' cālē'lh lacachuna'j Pedro lā' Jacobo lā' Juan. Lā' tzuculh tamakchuyī
lā' lej pāta'lalh.
34 Lā' cāhuanilh:
—Lej iclakaputza hasta tzē na'iclaknī huan talakaputzīt. Catachokotit huā'tzā' lā' skalalh catahui'la'tit.
35 Lā' Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh nac ti'ya't lā' squi'ni'lh Dios palh
tzē ixpūtaxtulh de a'ntū napātle'keni'
36 lā' hualh:
—QuinTāta', palh tzē na'icpūtaxtu de huā' a'ntū na'icpātī, camakxtekti chuntza' nala. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.
37 Lā' taspi'tchokolh a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh lā' ixtalhtatahui'lāna'. Lā' huanilh Pedro:
—¿Chā lhtatahui'la', Simón? ¿Chu tūlalh tāyani'tit mintalhtataca'n nīn
lakatin hora?
38 Lakahuan catahui'la'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que

tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' nacātalīlaktzī'nāni'. Stu'ncua' mi'a'clhcunucca'n tatlahuacu'tun xatzey pero mimacni'ca'n tū' taka'lhī tahuixcān.
39 Lā' ixlīmaktu' a'lh lacachuna'j lā' chu a'cxtim squi'ni'lh Dios. 40 Lā'
taspi'tchokopā a'nlhā ixcāmāchokonī't ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālaktzī'lh lā' ixtalhtatahui'lāna'. Tūlalh tatāyani'lh ixtalhtataca'n lā' tū' ixtaca'tzī a'nchī natakalhtī.
41 Lā' a'xni'ca' ixlīmaktu'tun taspi'tchokolh a'nlhā ixcāmāchokonī't, cāhuanilh:
—¿Chā lhtatapā'na'ntitcus lā' jaxpā'na'ntitcus? Tzeytza'. Chilhtza' huan hora a'ntū lhcācanī't. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixlīmāpa'ksīnca'n huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuīn.
42 Catāya'tit lā' cāhuitit; mimā'tza' huan a'ntī naquimacamāstā'.

Chī'lē'nca Jesús
Mt. 26.47-56; Lc. 22.47-53; Jn. 18.2-11

43 Lā' tuncan a'xni'ca' Jesús ixchihuīna'mā'cus, chā'lh Judas. Xla' kalhatin de huan kalhacāujtu' scā'txtunu'nī'n ixuanī't. Lā' tatā'chā'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' ixtalē'n ixmachītaca'n lā' qui'hui'. Lā' tachā'lh por ixquilhtampānca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' xanapuxcu'nu' israelitas.
44 Lā' Judas ū'tza' a'ntī ixmacamāstā'mā' lā' xla' ixcāhuaninī'ttza' a'nchī natalīlakapasa tichū Jesús. Ixcāhuani'nī't:
—A'ntī na'iclacamu'su ū'tza' Jesús. Nachi'payā'tit lā' nalīpinā'tit lā' namaktaka'lhā'tit.
45 Lā' a'xni'ca' chā'lh Judas, tuncan laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni'.
Lā' lacamu'sulh. 46 Lā' huan tachi'xcuhuī't talaktapajtzūlh Jesús lā' tachi'palh para natalē'n.
47 Lā' ixyā kalhatin a'ntī ixtā'minī't Jesús. Xla' māxtulh ixmachīta lā' mātakāhuī'lh ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' a'kasityujulh ixa'ka'xkō'lh.
48 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' līta'ntit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. 49 A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni' lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'? Pero chuntza' naquimpātle'keni' para natlōkentaxtū a'ntū tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios —cāhuanilh.
50 Lā' ixlīhuākca'n huan sca'txtunu'nī'n tatzā'lalh lā' chuntza' talī'a'kxtekmaka'lh Jesús.

Tzā'lalh kalhatin o'kxa'

51 Lā' kalhatin o'kxa' stālani'lh. Tū' ixlhakā'nī't ixlu'xu'; xmān ixlītamaksna'tnī't kalhtin sábana. Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't tachi'palh,
52 lhka'lo'ko tzā'lalh lā' maka'lh huan sábana.

Jesús na ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n israelitas
Mt. 26.57-68; Lc. 22.54-55, 63-71; Jn. 18.12-14, 19-24

53 Lā' xlaca'n a'ntīn tachi'palh Jesús, talē'lh a'nlhā ixuī' huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' talaktakēstokli ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley.
54 Lā' Pedro lakamakat stālani'lh lā' chā'lh hasta ixtanquilhni' huan ixchic xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tanūlh na ixcorral huan chic lā' cātā'tahuī'lh huan policíasna'. Lā' ixcātā'sko'huī' nac macscut con xlaca'n.
55 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' ixlīhuākca'n xalaka'tla'n pūchihuīna'nī'n a'ntī ixtalacāxtlahua, xlaca'n ixtaputzamā'na a'nchī natalē'ksa'nīni'n Jesús para natalīmāmaknīnīni'n. Lā' tū' ixtakaksa a'ntūn tzē natalē'ksa'nīni'n.

56 Līlhūhua' talīchihuīna'lh a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Jesús, pero tū' chu
a'cxtim tahualh. 57 Lā' makapitzīn tatāyalh lā' ta'a'ksa'nīni'lh lā' tahualh
a'ntūn tū' stu'ncua'. Chuntza' tahualh:
58 —Quina'n ickaxmatui a'nchī hualh: "Quit na'icmāsputūkō' ixlīhuāk
huā'mā' xaka'tla' līlokpān a'ntū ixtatlaujca'n chi'xcuhuī'n. Lā' ixlīlakatu'tun
chi'chini' na'ictlahua ā'lakatin a'ntūn tū' ixtatlaujca'n chi'xcuhuī'n".
59 Pero nīn xlaca'n tū' chu a'cxtim tahualh.
60 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā'
kalhasqui'nīlh Jesús:
—Huā' tayāna' chi'xcuhuī'n talī'a'ksa'nīni'mā'ni'. Lā' ¿chu tū' nakalhtīni'na'?
61 Lā' Jesús ca'cs tāyalh lā' tuntū' kalhtīni'lh. Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna'
kalhasqui'nīpā:
—¿Chā hui'x huan Cristo a'ntī Dios lacsacnī't? ¿Chā hui'x ixO'kxa' Dios a'ntī
quina'n ica'cnīni'ni'yāuj?
62 Lā' Jesús kalhtīlh:
—U'huē. Quit Cristo. Lā' hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj quit huan Chi'xcu'
xala' Tālhmā'n na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī māpa'ksīni'mā'. Lā'
na'icminācha' nac a'kapūn ixlaclhni' poklhnu'.
63 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna', māni' xla' xtī'tli ixlu'xu' lā' chuntza'
līmāsu'yulh que lej ixa'kchā'n lā' hualh:
—Tū'tza' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' palh tū' tzey
xla'. 64 Hui'xina'n kaxpā'tnī'ta'ntit a'nchī tā'talacastuccu'tulh Dios. ¿Chī
puhua'nā'tit?
Lā' ixlīhuākca'n tamālaclē'nīlh para namaknīcan.
65 Lā' makapitzīn tatzuculh talakachojmanī. Lā' xlaca'n talacatlapalh lā'
tatucsli lā' tahuanilh:
—Caquilhchipi tichū tucsni'.
Lā' huan tropasna' a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na nā xlaca'n tatucsli.

Pedro kalhtatzē'kli Jesús
Mt. 26.69-75; Lc. 22.56-62; Jn. 18.15-18, 25-27

66 Lā' Pedro ixyā na ixtanquilhni' huan chic lā' milh kalhatin tzu'ma'jāt
a'ntī ixmaksquiti na ixchic huan xamāpa'ksīni' curasna'. 67 Lā' a'xni'ca'
laktzī'lh Pedro a'nlhā ī'sko'huī', huan tzu'ma'jāt lakalaktzī'lh lā' huanilh:
—Nā hui'x ixtā'latlā'hua'na' Jesús xala' nac Nazaret.
68 Pero xla' kalhtatzē'kli lā' huanilh:
—Tū' icca'tzī tuchū huanicu'tuna'. Tū' icmāchekxī.
Lā' a'lh lacachuna'j. Lā' ta'salh huan gallo. 69 Lā' huan tzu'ma'jāt chu
laktzī'mpā lā' tzuculh cāhuani huan a'ntī ixtatā'yāna'ncha':
—U'tza' huā'mā' kalhatin de xlaca'n.
70 Lā' Pedro kalhtatzē'kpā. Lā' ixlīka'tlā'tus huan a'ntī ixtatā'yāna'ncha'
tahuanilh Pedro:
—Stu'ncua' hui'x kalhatin de xlaca'n como hui'x xala' nac estado de Galilea.
Mintachihuīn ixtā'chuntza' a'ntī xalanī'n nac Galilea.
71 Lā' Pedro tzuculh macapūlhcācan ixa'cstu lā' stu'tu'lu' hualh:
—Dios naquimāpātīnī palh tū' stu'ncua' a'ntū icuanimā'ni'. Tū' iclakapasa
huā'mā' chi'xcu' a'ntī līchihuīna'mpā'na'ntit.
72 Lā' huan gallo ta'sapā ixlīmaktu'. Lā' ū'tza' līmāpāstaquīlh Pedro
a'nchī Jesús ixuaninī't: "A'xni'ca' tūna'j nata'sa ixlīmaktu' huan gallo, hui'x
naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun". Lā' a'xni'ca' Pedro pāstacli chuntza', tzuculh
calhuan.

15

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Lc. 23.1-5; Jn. 18.28-38

1 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu'
israelitas lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n
tatakēstokli lā' talacchihuīna'lh. Lā' tapekechī'lh Jesús lā' talē'lh lā' tamaca-
maxquī'lh huan Pilato a'ntī gobernador ixuanī't. 2 Lā' Pilato kalhasqui'nīlh:
—¿Chu hui'x ixReyca'n israelitas?
Lā' xla' kalhtīlh:
—Chu chuntza' a'nchī hua'nī'ta'.
3 Lā' xanapuxcu'nu' curasna' ixtalē'ksa'nīni'n de lhūhua' catūhuā. 4 Lā' Pilato
kalhasqui'nīpā:
—¿A'chī' tū' kalhtīni'na' nīn tuntū'? Kaxpa'tti ixlīhuāk a'ntūn talē'ksa'nīni'ni'.
5 Pero Jesús tū'tza' kalhtīlh. Lā' ū'tza' līlē'cnīlh Pilato.

Tahualh que tasqui'nī nanī Jesús
Mt. 27.15-31; Lc. 23.13-25; Jn. 18.38—19.16

6 Lā' ixa'nan lakatin talanān a'xni'ca' ixla cā'tani'. Pilato ixmakxteka
kalhatin tachī'n. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalacsaca huan tachī'n a'ntī
namakxtekcan. 7 Lā' ixtatanūmā'na nac pūlāchī'n makapitzīn a'ntī ix-
tatā'kaquī'nī't contra huan gobierno lā' ixtamaknīni'nī't a'xni'ca' tatā'kaquī'lh.
Lā' kalhatin de huan tachī'nī'n ixuanican Barrabás. 8 Huan lhūhua'
tachi'xcuhuī't talaktapajtzūlh Pilato lā' tatzuculh tasqui'ni' que catlahualh
chu a'nchī lanān ixtlahua līhuan ixlamā' cā'tani'. 9 Lā' Pilato cākalhtīlh:
—¿Chā lacasqui'nā'tit na'iccāmakxtekni'yāni' ixReyca'n israelitas?
10 Pilato māchekxīlh a'nchī huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtalakca'tzani'
Jesús lā' ū'tza' talīmacamāstā'lh. 11 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtacuc-
cha'xnī't huan tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' talīsqui'nli Barrabás. 12 Lā' Pilato
cākalhtīpā lā' cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchū lacasqui'nā'tit na'ictlahua con xla' a'ntī māpācuhuī'yā'tit ixR-
eyca'n israelitas?
13 Lā' xlaca'n tata'salh lā' palha' tahuanilh:
—¡Caxtokohua'ca'ca nac cruz!
14 Lā' Pilato cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't?
Pero xlaca'n ā'chulā' tata'salh lā' palha' tahuanilh:
—¡Caxtokohua'ca'ca nac cruz!
15 Lā' como Pilato ixcāmāko'xamixīcu'tun huan lhūhua' tachi'xcuhuī't,
cāmakxtekni'lh huan Barrabás. Lā' māpa'ksīni'lh que cakēsno'kca huan Jesús
lā' macamāstā'lh para naxtokohua'ca'can.
16 Lā' tuncan ixtropasna' huan gobernador talē'lh Jesús na ixchakān
pūchihuīn a'nlhā huanican pretorio. Lā' cāmākēstokca ā'makapitzīn tropasna'.
17 Lā' tamālhakē'lh lakatin ixlu'xu' xasmumonko' lā' tatlahualh lakatin
corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh. 18 Lā' tatzuculh tahuani:
—Ca'a'cnīni'ni'ca ixReyca'n israelitas.
19 Lā' talīmūnicli qui'hui' lā' tachojmanīlh. Lā' tatatzokostani'lh hua'chilh
ixta'a'cnīni'ni'mā'na. 20 Lā' a'xni'ca talīlītzī'nkō'lh chuntza', tamāmakxtulh
ixlu'xu' xasmumonko' lā' tamālhakē'chokolh ixlu'xu' a'ntū ixla' ixuanī't. Lā'
talē'lh para naxtokohua'ca'can.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mt. 27.32-44; Lc. 23.26-43; Jn. 19.17-27

21 Lā' a'xni'ca' ixta'a'mā'na, ixtētaxtumā' kalhatin chi'xcu' xala' nac Cirene
a'ntī ixtacuīni' Simón. Xla' ixtāta'ca'n Alejandro lā' Rufo lā' ixmimā'cha' de nac
rancho. Lā' huan tropasna' tasāmācu'quī'lh ixcruz Jesús.
22 Lā' ta'a'lh lā' tachā'lh nac lakatin lugar a'nlhā huanican Gólgota
a'ntū huanicu'tun Ixa'kxāk Nīn. 23 Lā' Jesús mālacnūni'ca vino para
nahua'. Lā' ixtā'tlahuapāspi'tcanī't līcu'chu'ni' a'ntū huanican mirra. U'tza'
ixlīmālhtatīcu'tuncan. Lā' Jesús tū' maklhtīni'lh.
24 Lā' a'xni'ca' ī'xtokohua'ca'canī'ttza', huan tropasna' tamālacpitzilh ixlu'xu'
Jesús lā' tapūmāxtulh ī'suerteca'n para nataca'tzī tuchū nacātachokoni'
chā'tunu' de xlaca'n.
25 Lā' hua'chi makna'jās cuhuīni' ixuanī't a'xni'ca' xtokohua'ca'ca. 26 Lā'
ixtzo'kcanī't a'ntū ixpālacata līxtokohua'ca'ca lā' ixuan chuntza: IxReyca'n
israelitas. 27 Lā' nā cātā'xtokohua'ca'ca kalhatu' ka'lhāna'nī'n; kalhatin na
ixpāxtūcāna'j lā' ā'kalhatin na ixpāxtūxuc. 28 Chuntza' tlōkentaxtūca a'ntū
tzo'kcanī't na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan: "Xla' ixpūtle'kecanī't na ixla-
clhpu'nanca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey".
29 Lā' xlaca'n a'ntī ixtatētaxtumā'na talakapalalh lā' taxakā'līlh ixa'kxākca'n
lā' tahuanilh:
—¡A! Hui'x ixlactlahua'cu'tuna' huan xaka'tla' lītokpān lā' ixyāhuapala'
ixlīlakatu'tun chi'chini'. 30 Chuhua'j capūtaxtu mē'cstu lā' cayu'jti de huan nac
cruz.
31 Lā' nā chuntza' xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley
ixtalīlītzī'n Jesús lā' ixtalāhuanimā'na:
—Xla' cāmāpūtaxtūlh ā'makapitzīn pero tūla pūtaxtu ixa'cstu. 32 Cayujli
chuhua'j de huan nac cruz huan Cristo a'ntī ixReyca'n israelitas. Nalak-
tzī'nāuj nayuja de huan cruz lā' chuntza' nakalhlaka'ī'yāuj xla'.
Lā' xlaca'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't nā talakapalalh Jesús.

Jesús nīlh
Mt. 27.45-56; Lc. 23.44-49; Jn. 19.28-30

33 Lā' a'xni'ca' tastu'nūtatza' ixuanī't, cā'pucsua' lalh chuxalhā nac cā'ti'yatna'
hasta maktu'tun kōtanū. 34 Lā' hua'chi maktu'tun kōtanū Jesús palha' ta'salh
lā' hualh:
—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —lā' ū'tza' huanicu'tun: QuinDios, quinDios,
¿a'chī' qui'a'kxtekui'līnī'ta' quē'cstu?
35 Lā' takaxmatli huā'mā' makapitzīn a'ntī ixtayāna'ncha'. Lā' xlaca'n
talāhuanilh:
—Cakaxpa'ttit. Xla' māta'sīmā' huan a'cta'sana' Elías.
36 Lā' tu'jnulh kalhatin lā' līmāchū'huī'lh vinagre nac lakatin catūhuā a'ntū
hua'chi panamāc. Lā' o'ksmā'ca'lh kantin qui'hui' lā' quilhyāhualh Jesús para
nahua' lā' hualh:
—Camakxtekui; nalaktzī'nāuj palh Elías namin namāyujū de nac cruz.
37 Lā' Jesús lej palha' ta'salh lā' tuncan nīlh. 38 Lā' huā'mā' ka'tlā'tus huan
lu'xu' nac xaka'tla' lītokpān taxtī'tpitzilh desde ixquilhtūn xala' tālhmā'n hasta
na ixtampān. U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan lītokpān. 39 Lā' huan
capitán romano ixyā na ixlacapūn Jesús. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh a'nchī Jesús
ta'salh lā' nīlh, lā' huan capitán hualh:
—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' huan ixO'kxa' Dios ixuanī't.
40 Nā huan puscan ixtalaktzī'mā'na de makat; na ixlaclhni'ca'n ixtayāna'
María Magdalena lā' Salomé lā' María ixtzī'tca'n Jacobo huan xastancu
lā' José. 41 Xlaca'n ixtastālani'tlā'huan Jesús a'xni'ca' ixuī' nac estado de

Galilea lā' ixtamaktāya. Lā' nā ixtahui'lāna' ā'makapitzīn lhūhua' puscan a'ntī ixcātā'minī't a'ntza' nac Jerusalén.

Mānūca nac lhu'cu' ixmacni' Jesús
Mt. 27.57-61; Lc. 23.50-56; Jn. 19.38-42

42 Kōtanūtza' ixuanī't huanmā' chi'chini' a'ntū ixpūcāxtlahuakō'can huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Lā' ū'tza' ixlīlakalī ixuanī't. 43 Lā' lakmilh huan Pilato
kalhatin chi'xcu' xala' huan nac cā'lacchicni' Arimatea. Huanmā' chi'xcu'
ixtacuīni' José lā' ixka'lhīmā' hasta a'xni'ca' Dios namāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā'
xla' chā'tin de huan pūchihuīna'nī'n israelitas a'ntī más ixtamāpa'ksīni'n. Lā'
huā'mā' chi'xcu' lej ixa'cnīni'ni'can. Lā' xla' ixa'cstu tahuixcānīlh lā' squi'ni'lh
Pilato camaxquī'lh ixmacni' Jesús.
44 Lā' Pilato lē'cnīlh como puhualh que tūna'j ixnī. Lā' māta'sīlh huan
capitán lā' kalhasqui'nīlh palh stu'ncua' ixnīnī'ttza' Jesús. 45 Lā' a'xni'ca'
huan capitán māca'tzīnīlh que ixnīnī'ttza', Pilato makxtekli José nalē'n
huan macni'. 46 Lā' José tamāhualh kalhtin stala'nka' lu'xu' xatzey. Lā'
a'xni'ca' ixmāyujūnī'ttza' huan ixmacni' Jesús, līpāsna'tli huan lu'xu' lā'
māpī'lh nac lakatin lhu'cu' a'ntū ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā'
līmālacchahuayāhualh lakatin ka'tla' chihuix. 47 Lā' María Magdalena lā' María
ixtzī't José talaktzī'lh a'nlhā ixmāpī'canī't ixmacni' Jesús.

16

Mālakahuanīchokoca Jesús
Mt. 28.1-10; Lc. 24.1-12; Jn. 20.1-10

1 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan, María Mag-
dalena lā' María ixtzī't Jacobo lā' Salomé tatamāhualh pomada a'ntū lej
xamu'csa para natalīmactlahua ixmacni' huan Jesús. 2 Lā' cā'tzi'sāt huan
domingo a'xni'ca' tā'cxtulhcus huan chi'chini', ta'a'lh nac taponkni' 3 lā' ix-
talāhuani:

—¿Tichū naquincāmāpānūni'yāni' huan chihuix a'ntū līmālacchōcanī't huan lhu'cu'?
4 Lā' a'xni'ca' talaca'a'lh, talaktzī'lh que ixmāpānūcanī'ttza' huan chihuix
como ka'tla' ixuanī't. 5 Lā' tatanūlh nac taponkni' lā' talaktzī'lh kalhatin
ángel a'ntī ixtasu'yu hua'chi chi'xcu'. Ixuī' na ixa'cacāna'j huan lhu'cu' lā'
smu'yonko ixlu'xu' lā' pūlhmā'n ixuanī't. Lā' xlaca'n lej tajicua'lh. 6 Lā' huan
ángel cāhuanilh:

—Tū' cajicua'ntit. Hui'xina'n putzapā'na'ntit Jesús xala' nac Nazaret a'ntī xtokohua'ca'canī't. Xla' tū'tza' huī' huā'tzā'; xla' lakahuanchokolhtza'. Chā calaktzī'ntit a'nlhā ixmāpī'canī't.
7 Capintit lā' cacāhua'ni'tit Pedro lā'
ā'makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n Jesús. Nahua'ni'yā'tit que xla' nacāpū'lani'yāni'
para nac estado de Galilea. A'ntza' napāxtokā'tit chu a'nchī cāhuanini'.

8 Lā' huan puscan tataxtulh de nac lhu'cu' lā' tatzā'lalh. Lej ixtaxpipitēlha lā' ixtalē'cnītēlha. Lā' como lej ixtajicua'n, tuntū' ixtahuani nīn tintī'.

Jesús tasu'yuni'lh María Magdalena
Jn. 20.11-18

9 Huanmā' domingo lej tzi'sāt Jesús lakahuanchokolh. Lā'
pū'la tasu'yuni'lh María Magdalena a'ntī ixmāxtuni'nī't lakatojon
tlajana'nī'n. 10 Lā' María cālakchā'lh xlaca'n a'ntī ixcātā'latlā'huan Jesús.
Ixtalakaputzahui'lāna' lā' ixtacalhuahui'lāna'. Lā' cāmāca'tzīnīlh a'ntū

ixpātle'kenī't. 11 Lā' a'yuj xlaca'n takaxmatli a'nchī ixlakahuanchokonī't
Jesús, lā' a'nchī María Magdalena ixlaktzī'nī't, pero xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh.

Jesús cātasu'yuni'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n
Lc. 24.13-35

12 Lā' ā'calīstān Jesús xtunc cātasu'yuni'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca'
ixta'a'mā'na lacachuna'j nac tej. 13 Lā' xlaca'n tataspi'tli lā' tamāca'tzīnīlh
ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n, pero xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh.

Jesús cāmaxquī'lh ixlītlō'tca'n ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Lc. 24.36-49; Jn. 20.19-23

14 Lā' ā'calīstān huampala Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhacāujtin
sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na. Lā' cālacaquilhnīlh porque tū'
ixtakalhlaka'ī'cu'tun. Tū' takalhlaka'ī'lh a'nchī tahualh xlaca'n a'ntī
ixtalaktzī'nī't Jesús a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza'. 15 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Capintit chuxalhā nac cā'quilhtamacuj lā' nacāmāsu'ni'yā'tit huan
xatzey tachihuīn ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. 16 Chuxatī a'ntī
nakalhlaka'ī' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo lā' na'a'kpaxa, xla'
namāpūtaxtūcan. Lā' chuxatī a'ntīn tū' nakalhlaka'ī' huan xatzey tachihuīn,
xla' naka'lhīcus ixtalaclē'i'. 17 Lā' nalīlakapascan a'ntīn takalhlaka'ī' huan
xatzey tachihuīn chuntza'. Natalīmāxtu huan tlajana'nī'n con quilīmāpa'ksīn.
Tzē natachihuīna'n xasāsti' tachihuīn. 18 Lā' a'yuj catachi'palh huan lūhua'
lā' a'yuj catalīko'tnūlh catūhuā a'ntū ka'lhī līlaknīn, tū' catitalaknīlh. Lā' xmān
nataxa'ma huan ī'tza'ca'nī'n lā' xlaca'n natatzeyan.

Jesús tā'kayāhualh lā' a'lh nac a'kapūn
Lc. 24.50-53

19 Lā' a'xni'ca' huan Māpa'ksīni' Jesús chuntza' ixcāhuaninī't ī'sca'txtunu'nī'n,
xla' tā'kayāhualh lā' a'lh nac a'kapūn. Lā' tahui'lh na ixpāxtucāna'j Dios a'nlhā
a'cnīni'ni'can. 20 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' lakachu ixta'a'cta'sana'n.
Lā' huan Māpa'ksīni' ixcāmaktāya. Lā' chuntza' tzē ixtalītlahua lē'cnīn. Lā' ū'tza'
ixlīca'tzīcan que stu'ncua' a'ntū ixtamāsu'yumā'na. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Lucas

A'chī' tzo'kca huā'mā' historia

1 Lhūhua' a'nan a'ntī tatzo'kli a'ntū pātle'kelh na quilaclhpu'nanca'n. 2 Lā'
a'ntū quincātahuanin ixpālacata Cristo lā' huan tū laktzī'nca desde xalītzucuni'
hasta chuhua'j, ū'tza' tatzo'kli. Nā a'ntīn talaktzī'lh xalītzucuni' nā tamāsu'yulh.
3 Nā chuntza' quiminī'ni'lh ictzo'knun. Xa'nca ictlahualh cuenta desde
makān para que xa'nca na'icca'tzī a'nchī na'ictzo'knuni'yāni' en orden 4 para
que naca'tzīya' que stu'ncua' a'ntū māsu'nīcanī'ta', Teofilo.

Huan ángel māca'tzīnīni'lh que nalacatuncuī Juan huan Mā'kpaxīni'

5 Lā' a'xni'ca' Herodes rey ixuanī't nac Judea, ixuī' ka'lhatin sacerdote;
ixtacuīni' Zacarías. Lā' xla' tā'tapa'ksī'lh sacerdotes a'ntī ixcāmāpācuhuīcan
Abías. Nā ixpuscāt Zacarías ixuanican Elisabet lā' xla' ī'xū'yātā'nat Aarón.
6 Ixtu'ca'n lacuan na ixlacapūn Dios. Tū' tatlahualh a'ntūn tū' tzey como
tatlōkentaxtūlh ixlīmāpa'ksīn Dios. 7 Tū' ixtaka'lhī ixcamanca'n como Elisabet
tūlalh ka'lhīlh lā' nā lacpapatzīntza'tza' ixtahuanī't ixtu'ca'n.

8 Lā' milh huan chi'chini' a'xni'ca' Zacarías lā' ixtā'sacerdotes ixtat-
lahuamā'na ixlītlōtca'n na ixlacapūn Dios. 9 Lā' como chuntza' ixtahui'latca'n,
por suerte lacsacca Zacarías para natanū nac lītokpān para nalhcuyu huan
pūm. 10 Līhuan ī'lhcuyucan huan pūm, ixlīhuākca'n a'ntī ixtatakēxtimīnī't
tatachokolh nac tanquilhni' lā' ixta'orarlīmā'na. 11 Lā' tuncan tasu'yu'ni'lh
Zacarías kalhatin ixángel Dios. Ixyā ixpekcāna'j huan altar a'nlhā ī'lhcuyucan
pūm.

12 Lā' a'xni'ca' Zacarías laktzī'lh, tamakchuyīlh lā' lej jicua'lh. 13 Lā' huan
ángel huanilh:

—Zacarías, tū' cajicua' porque Dios kaxmatli a'ntū kalhasqui'nīnī'ta'. Lā'
mimpuscāt Elisabet naka'lhī ixcaman lā' namāpācuhuī'ya' Juan. 14 Lej
nalīpāxuhua'ya' lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't natalīpāxuhua ixpālacata huan ska'ta'
15 como lej natasqui'nī na ixlacapūn Dios. Lā' tū' maktin nako'ta nīn
cu'chu' nīn ā'catūhuā hua'chi cerveza lā' pulque a'ntū līka'chīcan. Lā'
nalītatzuma ixa'clhcunuc huan Espíritu Santo desde a'xni'ca' tūna'j tahui'la.
16 Lā' nacāxtāpalīni' ixtapāstacnaca'n lhūhua' israelitas para natatzucupala
nata'a'kahuāna'ni' ixMāpa'ksīni'ca'n Dios. 17 Lā' huā'mā' chi'xcu' napū'lani'
huan Māpa'ksīni'. Lā' naka'lhī ixespíritu lā' ixlīmāpa'ksīn hua'chi' ixla' Elías.
Lā' nacāmāspi'tni' ixa'clhcunucca'n huan tachi'xcuhuī't para natapāxquī' ix-
camana'ca'n. Lā' xla' nacāmāputzī xatzey tapāstacna' a'ntī tū' ta'a'kahuāna'n.
Chuntza' cāxni'j natatahui'la tachi'xcuhuī't a'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni'.

18 Lā' Zacarías kalhasqui'nīlh huan ángel:

—¿Chichū na'iclīca'tzī palh stu'ncua' huā'mā'? Quit papatzīntza' lā' nā
quimpuscāt to'kotzīntza'.

19 Lā' huan ángel kalhtīni'lh:

—Quit Gabriel lā' icyā na ixlacapūn Dios. Lā' quimacamilh para
na'ictā'chihuīna'nāni' lā' para na'icmaxquī'yāni' huā'mā' xatzey tachihuīn.
20 Lā' chuhua'j hui'x nakō'ko'na'. Lā' tūlalh catichihuī'na' hasta que natahui'la
huan ska'ta' como tū' ka'lhlaka'i' quintachihuīn a'ntū natlōkentaxtū a'xni'ca'
nachā'n huan mālhcuyu'.

21 A'xni'ca' takoxīlh Zacarías, huan a'ntī ixtaka'lhīmā'na na ixtanquilhni'
lītokpān talē'cnīlh como tū' taxtulh. 22 Lā' a'xni'ca' taxtulh, huan Zacarías tūla
ixcātā'chihuīna'n. Lā' chuntza' tamāchekxīlh que ixlakachuyanī't na ixchakān
līto'kpān. Xmān ixcāmacahuani' como tūlalh cātā'chihuīna'lh.
23 Lā' a'xni'ca' sputkō'lh ixlītlōt nac lītokpān, Zacarías taspi'tli na ixchic.
24 Lā' ā'calīstān ka'lhīni'lh huan ixpuscāt Elisabet. Lā' tū' taxtulh de huan
chic hasta ixlīlakaquitzis mālhcuyu'. Lā' puhualh: 25 "Huan Māpa'ksīni' quint-
lahuanī't chuntza' para que tū'tza' naquintalakmaka'n".

Huan ángel māca'tzīnīni'lh a'nchī nalacatuncuī Jesús

26 Lā' ixka'lhītza' lakachāxan mālhcuyu' a'xni'ca' Zacarías ixlakachuyanīt,
lā' Dios macamilh huan ángel Gabriel nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huani-
can Nazaret 27 para nalakmin kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī ixuanican María.
Xla' ixlacāxlanī'ttza' para natā'tapūchahua kalhatin chi'xcu' a'ntī ī'xū'yātā'nat
David lā' a'ntī ixuanican José.
28 Lā' huan ángel tanūlh a'nlhā ixuī' María lā' huanilh:
—¡Icmālakacuhuīnī'yāni' hui'x a'ntī lej sicua'lanālīcanī'ta! Huan Māpa'ksīni'
maktaka'lhāni'; Dios lej sicua'lanālīnī'ta'ni' que ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn
puscan.
29 Lā' a'xni'ca' María laktzī'lh huan ángel, lej līlē'cnīlh huā'mā' tachihuīn.
30 Lā' huan ángel kalhtīlh:
—María, tū' cajicua' porque Dios lej pāxquī'yāni'. 31 Chuhua'j naka'lhīni'na'
lā' naka'lhī'ya' kalhatin ska'ta' xachi'xcu'. Lā' namāpācuhuīya' Jesús. 32 Lej
tasqui'nī lā' namāpācuhuīcan ixO'kxa' Dios a'ntī más xaka'tla'. Lā' huan
Māpa'ksīni' Dios nahui'lī ixlīrey hua'chi ixpap David 33 para que pō'ktu
nacāmāpa'ksī ixlīhuāk israelitas. Lā' ixlīmāpa'ksīn tū' maktin catisputli.
34 Lā' tuncan María kalhasqui'nīlh huan ángel:
—¿Chichū nalīla huā'mā'? Quit tūna'j ictapūchahua.
35 Lā' huan ángel kalhtīlh:
—Huan Espíritu Santo namin lā' nalakmināni' lā' ixlīmāpa'ksīn Dios
Xaka'tla' nalīmacxti'li'yāni' hua'chi poklhnu'. U'tza' nalīla para que huan
ska'ta' a'ntī natahui'la nala xmān ixla' Dios lā' namāpācuhuīcan ixO'kxa'
Dios. 36 Lā' nā mintalakapasni' Elisabet nā naka'lhī ixcaman xachi'xcu'
a'yuj to'kotzīntza' lā' a'yuj huancan que tū'tza' catika'lhīlh ixcaman. Ka'lhītza'
lakachāxan mālhcuyu' desde a'xni'ca ka'lhīni'lh 37 porque Dios tzē natlahua
ixlīhuāk catūhuā.
38 Lā' a'xni'ca' María kalhtīlh lā' huanilh:
—Quit ixla' Dios para natlōkentaxtū ixtapuhuān. Calalh chu a'nchī qui-
hua'ni'nī'ta'.
Lā' huan ángel a'lh.

María laka'lh Elisabet

39 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' María taxtulh lā' a'lh lacapalh nac
huan xcānsipej xala' lakakēstīnni' Judea. 40 Lā' tanūlh na ixchic Zacarías lā'
mālakakōtanu'lh Elisabet. 41 Lā' a'xni'ca' Elisabet kaxmatni'lh ixtachihuīn
María, huan ska'ta' taxakā'līlh na ixpān lā' Elisabet lītatzumalh huan Espíritu
Santo ixa'clhcunuc. 42 Lā' a'xni'ca' Elisabet chihuīna'lh lej palha' lā' hualh:
—Dios más sicua'lanālīnī'ta'ni' hui'x que ixlīhuākca'n puscan lā' nā
sicua'lanālīnī't mincaman. 43 Lā' ¿tichūn quit para que naquilakmin ixtzī't
quiMāpa'ksīni'? Quit nīn tuntū'. 44 Lā' xmān ickaxmatli mintachihuīn lā'

quiska'ta' līpāxuhualh lā' taxakā'līlh na quimpān. 45 Hui'x līpāxuhua'ya' como
kalhlaka'ī'nī'ta' lā' natlōkentaxtū a'ntū huaninī'ta'ni' huan Māpa'ksīni'.
46 Lā' tuncan María hualh:
Quilīca'tzīn mācā'tanīmā' huan Māpa'ksīni'.
47 Lā' quilīca'tzīn līpāxuhua ixpālacata quiMāpūtaxtūnu' Dios.
48 Dios cuenta quintlahuanī't quit a'ntī ixtasācua' lej xapobre.
Lā' chuhua'j lā' nā pō'ktu tachi'xcuhuī't natahuan que iclīpāxuhua quit.
49 Dios a'ntī lej ka'lhī līmāpa'ksīn quintlahuani'nī't laka'tla'n catūhuā.
Lā' xla' lej santo.
50 Pō'ktu nacālakalhu'man a'ntīn ta'a'cnīni'ni'.
51 Ixlīmāpa'ksīn lītlahuanī't lhūhua' catūhuā.
Lītlajalh a'ntī lej ka'tla'jca'tzī.
52 Cāmāpānūni'lh ixlīmāpa'ksīnca'n huan a'ntī lej ka'tla' ixtahuanī't lā' a'ntīn tapuhuan que xlaca'n más natatasqui'nī.
53 A'ntī xatzi'ncsni'nī'n cālīmāka'sīlh xatzey līhua't lā' cāmacā'nī't huan ricosnu' con nīn tuntū'.
54 Cāmaktāyanī't huan ixraza Israel a'ntī tatlōkentaxtū ixtapuhuān Dios lā' tū' maktin makxteknī't ixlīlakalhu'man.
55 U'tza' tlahualh a'cxtim hua'chi cāhuaninī't quimpapca'n a'ntī Abraham lā' nā ixnatā'natna' que pō'ktu nacāmaktāya.
56 Lā' María tachokolh na ixchic Elisabet lakatu'tun mālhcuyu' lā' ā'calīstān
taspi'tli na ixchic.

A'nchī lacatuncuīlh Juan huan Ma'kpaxīni'

57 Lā' a'xni'ca' chā'ni'lh ixmālhcuyu' huan ska'ta', tahui'lalh ixcaman Elis-
abet. Xachi'xcu' ixuanī't. 58 Lā' ixamigos lā' ixtalakapasnī'n tamilh para
natatā'līpāxuhua a'xni'ca' taca'tzīlh que Dios lītlahuanī't xalītzey Elisabet.
59 Ixlīlakatzeyan chi'chini' ta'a'lh tatlahua ixtalanānca'n para nacircunci-
darlīcan huan ska'ta' lā' ixui'līni'cu'tuncan ixtacuīni' Zacarías hua'chi ixtāta'.
60 Lā' ixtzī't cāhuanilh:
—Tū'. Ixtacuīni' Juan nahuan.
61 Lā' kalhasquinīca:
—Lā' ¿a'chī'? Tintī' a'nan de mintalakapasni' a'ntī huanican Juan.
62 Chu tuncan tamacahuani'lh ixtāta' huan ska'ta' para nataca'tzī tūyā
tacuīni' nahui'līni'cu'tun. 63 Xatāta' squi'nli kalhtin ca'psnat para natzo'kui'lī
lā' tzo'kli: “Ixtacuīni' Juan”. Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh. 64 Lā' tuncan huā'mā'
ka'tlā'tus Zacarías tzucupā chihuīna'n lā' mācā'tanīlh Dios. 65 U'tza' talīlē'cnīlh
huan ixamigos lā' tahuankō'lh huā'mā' lakachu nac huan lakakēstīn xala' nac
Judea. 66 Ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli lej tapāstacna'lh lā' talākalhasqui'nīlh:
—Lā' huā'mā' ska'ta' ¿tuchūyā chi'xcu' nala?
Chuntza' tahualh como ixtasu'yu que ixsicua'lanālīnī't huan Māpa'ksīni'.

Zacarías mācā'tanīlh Dios

67 Huan Espíritu Santo lītatzumalh ixa'clhcunuc huan Zacarías lā' chihuīna'lh
hua'chi Dios māsu'ni'lh lā' hualh:
68 Camācā'tanīca huan Māpa'ksīni' a'ntī ixDiosca'n israelitas porque quincālakalhu'mani' quina'n a'ntī ixraza lā' quincāmāpūtaxtūni'.
69 Quincāmaxquī'nī'ta'ni' kalhatin Māpūtaxtūnu'; lej ka'lhī līmāpa'ksīn lā' xala' ixlaclhni' ixnatā'natna' David a'ntī tlōkentaxtūlh ixtapuhuān Dios.
70 Chu a'nchī hualh por huan profetasna' xalanī'n makān, chuntza' līhui'līlh Dios.

71 Hualh que ixquincāmāpūtaxtūni' de ixlīmāpa'ksīn quintā'ca'tzaca'n lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' quincātalaktzī'ncu'tunāni'.
72 Lā' huampā que ixquincālakalhu'mani' quimpapca'n lā' tū' ixtipātza'nkālh a'nchī līlacāxtlahualh con xlaca'n.
73 U'tza' huan compromiso a'ntū Dios ixlītlahuanī't quimpapca'n Abraham,
74 que ixquincāmāpānūni'n quintā'ca'tzaca'n para que ixtlahuáuj ixtapuhuān Dios lā' tū' ixjicua'uj.
75 Lā' chuntza' nalayāuj lacuan pō'ktu nac huā'mā' quilhtamacuj, hua'chilh tū' ixtlahuáuj a'ntūn tū' tzey.
76 Lā' hui'x, quiska'ta', namāpācuhuīca'na' ixa'cta'sana' Dios más Xaka'tla' porque napū'lani'yāni' huan Māpa'ksīni' lā' namālakstu'nca' a'nlhā na'a'n.
77 Lā' nacāmāsu'ni'ya' tachi'xcuhuī't para que chuntza' nataca'tzī que namin huan Māpūtaxtūnu' lā' nacāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n.
78 Dios quincāpāxquī'yāni' lā' quincālakalhu'manāni'.
U'tza' quincālīmacamini'yāni' kalhatin para naquincāmāpūtaxtūyāni'.
Xla' namāxkakē quintejca'n.
79 Quina'n hua'chi a'ntīn tahui'lāna' a'nlhā cā'pucsua' lā' tanīmā'na.
Lā' naquincāmāsu'ni'yāni' a'nchī chu lakatin quintapuhuānca'n con Dios a'xni'ca' natlā'huanāuj na ixtej.

80 Lā' huan ska'ta' Juan ī'stacmā' lā' xa'nca ixcāmāchekxī ixlīhuāk catūhuā a'ntū ixla' Dios. Lā' a'xni'ca' ka'tla'tza', ixuī' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't hasta que milh huan ixlacchi'chini' para nalīlakapascan israelitas.

2

A'nchī lacatuncuīlh Jesús
Mt. 1.18-25

1 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtahui'la Jesús, huan emperador Augusto māpa'ksīlh
lakatin censo chuxalhā nac cā'quilhtamacuj. 2 A'xni'ca' Cirenio ixuī'
ixlīgobernador nac Siria a'xni'ca' pū'la tlahualh huan censo. 3 Ixtasqui'nī
chā'tunu' cata'a'lh na ixā'lacchicni'ca'n a'nlhā ixtatahui'lanī't ixpapca'n para
nacātzo'kni'can ixtacuīni'ca'n. 4 U'tza' lītaxtulh José de nac huan cā'lacchicni'
Nazaret xala' nac estado de Galilea lā' a'lh nac lakatin cā'lacchicni' Belén xala'
nac estado de Judea. A'ntza' xatahui'lani' David lā' como José ixtā'nat ixuanī't
David, a'ntza' ixmāstā'lh ixtacuīni'. 5 Lā' a'lh nac Belén para natzo'kcan
ixtacuīni'. Tā'a'lh María a'ntī ixtalacāxlanī'ttza' que natā'tapūchahua xla'
lā' xla' ixka'lhīni'ntza'. 6 Lā' pātle'kelh que a'xni'ca' ixuī' nac Belén, chā'ni'lh
ixmālhcuyu' huan ska'ta'. 7 Tahui'lalh ī'ska'ta' ixlīmaksāsti' María lā' xachi'xcu'.
Līmaksna'tli ixtanchut lā' māpī'lh a'nlhā mojōcan ixlīhua't cahuāyuj como tū'
takaksli a'nlhā natamaklhtata nac mesón.

Huan ángeles lā' huan pastornu'

8 Ixa'nan pastornu' pajtzu nac Belén. Tintascac ixtalakalhtatamā'na nac
potrero ixborregoca'n. 9 Chu līmaktin tasu'yulh kalhatin ixángel Dios lā'
cālīxti'li'lh ī'xkakana' Māpa'ksīni'. Lā' lej tajicua'lh. 10 Lā' huan ángel cāhuanilh:
—Tū' cajicua'ntit porque iccālīmini'yāni' razón xatzey lā' ū'tza' natalīka'lhī
tapāxuhuān ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 11 Chuhua'j huā'mā' tzī'sa tahui'la'cha'
kalhatin ska'ta' nac huan cā'lacchicni' a'nlhā ixtahui'lanī't David. Xla' nala
miMāpūtaxtūnu'ca'n lā' māni' ū'tza' Cristo huan Māpa'ksīni'. 12 Lā' nakaksā'tit
huan ska'ta' talīmaksna'tni' ixtanchut lā' māpī'canī't a'nlhā mojōcan ixlīhua't
cahuāyuj. U'tza' nalīlakapasā'tit que ū'tza' xla'.

13 Lā' chu līmaktin tatasu'yupā lhūhua' ángeles xala' nac a'kapūn a'ntī
ixtamācā'tanīmā'na Dios. Lā' tahualh:
14 —¡Camācā'tanīca Dios nac a'kapūn lā' tzē'k catatahui'lalh nac cā'ti'ya'tna'
ixlīhuākca'n a'ntī Dios cālakalhu'malh!
15 Lā' tuncan a'xni'ca' huan ángeles tataspi'tli nac a'kapūn, huan pastornu'
tatzuculh talāhuani:
—Cāhuitit chuhua'j nac Belén lā' nalaktzī'nāuj a'ntūn pātle'kenī't lā' a'ntū
huan Māpa'ksīni' quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'.
16 Lā' ta'a'lh lacapalh lā' cākaksca María lā' José lā' huan ska'ta' a'nlhā
ixmāpī'canī't lā' a'nlhā chī'yāhuacan cahuāyuj. 17 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh,
tahualh a'ntū ixtahuanī't ángeles ixpālacata huan ska'ta'. 18 Lā' ixlīhuākca'n
a'ntīn takaxmatli talīlē'cnīlh ixtachihuīnca'n huan pastornu'. 19 Lā' María lej
ixpāstacmā' ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't lā' a'ntū ixuanicanī't lā' ixpuhuan.
20 Lā' huan pastornu' tataspi'tli lā' ixta'a'cnīni'ni'mā'na Dios lā'
ixtamācā'tanīmā'na como chu a'nchī cāhuanica, chu a'cxtim pātle'kelh.

Huan ska'ta' Jesús māsu'yuca nac xaka'tla' lītokpān

21 Lā' ixlīlakatzeyan chi'chini' tlahuaca huan talanān de circuncisión para
huan ska'ta' lā' hui'līni'ca ixtacuīni' Jesús. U'tza' huā'mā' tacuīni' a'ntū huan
ángel huanilh María a'xni'ca' tūna'j ixka'lhīni'n.
22 Lā' ixlītu'pu'xam chi'chini' tatlōkentaxtūlh ixtalanānca'n huan puscan
a'nchī Moisés ixmāsu'yunī't para naxapa ixlīko'hua'jua' huan puscāt. Lā'
talē'lh huan ska'ta' nac Jerusalén para namāsu'ni'can huan Māpa'ksīni' Dios.
23 Chuntza' tatlahualh como tatzo'kni' na ixley Dios:
Chā'tunu' ska'ta' xachi'xcu' a'ntī līmaksāsti', ū'tza' nala ixla' Māpa'ksīni' Dios.
24 Chuntza' María lā' José ta'a'lh para natamālacnū chu a'nchī huan na ixley
Dios. Huan palh tasqui'nī namālacnūni'can xachi'xcu' lā' xapuscāt tórtola o
tantu' tantzasnān.
25 Lā' ixuī' nac Jerusalén huā'mā'na chi'chini' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixu-
anican Simeón. Lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā' ixa'cnīni'ni' Dios lā' ixka'lhīmā'
ixMāpūtaxtūnu'ca'n israelitas. Lā' huan Espíritu Santo ixtā'huī'. 26 Lā'
ixmāsu'ni'nī'ttza' que tū' ixnīlh palh tū' pū'la nalaktzī'n huan Cristo a'ntī huan
Māpa'ksīni' Dios namacamin. 27 Huā'mā' chi'xcu' a'lh nac lītokpān por huan
Espíritu Santo. Lā' līminca huan ska'ta' Jesús nac lītokpān para natlōkentaxtū
ixtalanānca'n lā' a'ntū māpa'ksīlh huan ley a'ntū tzo'kli Moisés. 28 Lā' huan
Simeón cha'xli huan ska'ta' lā' a'cnīni'ni'lh Dios lā' hualh:
29 QuiMāpa'ksīni', chuhua'j līpāxūj na'icnī como tlōkentaxtū'nī'ta' a'ntū qui-
hua'ni'nī'ta' quit a'ntī mintasācua'.
30 Iclaktzī'nī'ttza' con quilakastapun huā' Māpūtaxtūnu' 31 a'ntī hui'x
māstā'nī'ta' para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
32 U'tza' nacāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas para que xa'nca natatlā'huan nac
cā'quilhtamacuj hua'chi huan pūmaksko nacāmāsu'yu a'ntī talatlā'huan
a'nlhā cā'pucsua'.
Lā' por ixpālacata nacā'a'cnīni'ni'can huan israelitas a'ntī mintachi'xcuhuī't.
33 Lā' José lā' ixtzī't Jesús talīlē'cnīlh a'ntū hualh huan Simeón ixpālacata
huan ska'ta'. 34 Lā' Simeón squi'nli que Dios casicua'lanālīlh lā' huanilh María
a'ntī ixtzī't Jesús:
—Cala'ktzi'. Dios lacsacnī't huā'mā' ska'ta'. Lā' a'xni'ca' chi'xcu'tza'
nala, lhūhua' israelitas natakalhlaka'ī' lā' xla' nacāmaktāya. Lā' a'ntī tū'
natakalhlaka'ī', xlaca'n natatā'lāsta'la. Xla' namāsu'yu ixtapuhuān Dios lā'
tachi'xcuhuī't natalakmaka'n. 35 Lā' chuntza' naca'tzīcan a'nchī pāstacna'nāuj

chā'tunu' de quina'n na qui'a'clhcunucca'n. Lā' hui'x lej nalakaputza'ya'
hua'chi palh nalakpusa kantin espada na mi'a'clhcunuc —hualh Simeón.
36 Lā' nā ixuī' a'ntza' kalhatin puscāt a'ntī ixa'cta'sana' Dios lā' ixtacuīni'
Ana. Xla' ixcaman Fanuel xala' ixraza Aser. Lejtza' to'kotzīntza' ixuanī't.
Tzu'ma'jātcus ixuanī't a'xni'ca' tapūchōlh lā' tā'tahui'lalh ixchi'xcu' lakatojon
cā'ta. 37 Chuhua'j ixlītā'ti'pu'xamatā'ti' cā'ta lakapūt. Tū' ixtaxtu de nac
xaka'tla' lītokpān pero pō'ktu ixmācā'tanīmā' Māpa'ksīni' Dios. A'katunu' tū'
ixuā'yan como ixtlahuacu'tun oración.
38 A'xni'ca' José lā' María tatanūlh nac xaka'tla' lītokpān, huā'mā' ka'tlā'tus
Ana cālaktapajtzūlh. Lā' a'xni'ca' maxquī'kō'lh pāxcatca'tzī Dios, tzuculh
līchihuīna'n huan ska'ta' Jesús. Cālītā'chihuīna'lh ixlīhuākca'n a'ntī xalanī'n nac
Jerusalén a'ntī ixtaka'lhīmā'na ixmāpūtaxtūnu'ca'n.

Taspi'tchokoca nac Nazaret

39 Lā' a'xni'ca' José lā' María tatlōkentaxtūlh ixlīhuāk a'ntū māpa'ksīlh Moisés
a'ntū tzo'kli na ixley Dios, talē'mpā huan ska'ta' nac Galilea nac Nazaret
ixā'lacchicni'ca'n. 40 Lā' huan ska'ta' ī'stacmā' lā' lej ixtli'hui'quimā' lā' lej
skalalh ixlatēlha lā' Dios ā'chulā' ixsicua'lanālī.

Huan ka'hua'chu Jesús nac xaka'tla' lītokpān

41 Cā'ta cā'ta José lā' María ixta'a'n nac Jerusalén para ixcā'tani'ca'n
israelitas a'ntū huanican pascua. 42 Lā' a'xni'ca' Jesús ixka'lhī lakacāujtu'
cā'ta, ixlīhuākca'n ta'a'lh nac Jerusalén para huan cā'tani' lā' chuntza'
hua'chi ixtalīsmanīnī'ttza'. 43 Lā' a'xni'ca ixlē'ksputnī'ttza' cā'tani' lā'
ixtaquītaspi'tmā'natza', huan ka'hua'chu Jesús tachokolh nac Jerusalén.
Lā' ixtzī't lā' José tū' cuenta tatlahualh. 44 Ixtapuhuan que Jesús
ixtatā'mimā'natza' ā'makapitzīn lā' chuntza' ta'a'lh nac tej lakatin chi'chini'.
Lā' a'xni'ca' ixtaputzamā'natza' ixlaclhni' ixtalakapasnī'n lā' ixamigos, 45 tū'
takaksli. Lā' tuncan tataspi'tli nac Jerusalén para nataputzayācha'.
46 Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' takaksli Jesús nac xaka'tla' lītokpān.
Ixcālaclhpu'nahuī' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley lā' ixcākaxmatmā'
lā' ixcākalhasqui'nīmā'. 47 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī takaxmatli talīlē'cnīlh
ixtapāstacna' lā' a'nchī ixcākalhtī.
48 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh María lā' José, talē'cnīlh lā' ixtzī't huanilh:
—Qui'o'kxa', ¿a'chī' quilātlahuani'nī'ta'uj chuntza'? Quit lā' mintāta' lej
iclīpuhuanī'ta'uj iccāputzayān.
49 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿A'chī' quilāputzayāuj? ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit maclacasqui'n na'ictachoko na
ixchic quinTāta' Dios?
50 Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīni'lh ixtachihuīn.
51 Lā' tuncan cātā'taspi'tli nac Nazaret lā' cā'a'kahuāna'ni'lh. Lā' ixtzī't lej
lhūhua' ixpāstaca ixlīhuāk huā'mā' lā' māquī'kō'lh na ixcu'xan. 52 Lā' Jesús
ī'stacmā' lā' ā'chulā' ixka'lhīma' tapāstacna'. Lā' nā tzey ixuanī't na ixlacapūn
Dios lā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

3

Juan huan Mā'kpaxīni', xla' a'cta'sana' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28

1 Ixlīlakacāujquitzis cā'ta ixlīgobernador Tiberio a'xni'ca' Poncio Pilato gob-
ernador ixuanī't de nac Judea. Lā' Herodes gobernador ixuanī't de nac
Galilea, lā' ixtā'tin Felipe gobernador ixuanī't de nac Iturea lā' de nac

Traconite, lā' Lisanias gobernador ixuanī't de nac Abilina. 2 Lā' Anás
lā' Caifás xamāpa'ksīni'nī'n curasna' ixtahuanī't. A'xni'ca' ixlīhuākca'n ix-
tamāpa'ksīni'mā'na, a'xni'ca' Dios tā'chihuīnalh Juan ixcaman Zacarías a'ntī
ixuī' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 3 Lā' Juan a'lh lakachu pajtzu huan pūxka
Jordán. Lā' cāhuanilh tachi'xcuhuī't que ixta'a'kpaxli lā' ixtaxtāpalīlh ix-
tapāstacna'ca'n para nacāmāsputūnu'ni'can ixtalaclē'i'ca'n. 4 Huā'mā' pātle'kelh
a'nchī ixtzo'knunī't huā' ixa'cta'sana' Dios a'ntī ixuanican Isaías. Chuntza'
tzo'kli:

A'ntza' a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nakaxmatcan catīhuā a'ntī palha'
nachihuīna'n lā' nahuan: "Cacāxtlahua'tit huan tej como mimā'
huan Māpa'ksīni'. Stu'nc camālakstu'nctit huan tej. 5 Ixlīhuāk huan
cā'pūtatonkopūn natatzumana'n lā' huan kēstīnni' lā' ixpōkalhni'
kēstīnni' pūsca'nan natalakō'. Lā' huan lhka'hui'li' tej slitua' nala.
Lā' a'nlhā tū' kalhspit, kalhspit nala. 6 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
natalaktzī'n que Dios macamilh Māpūtaxtūnu'".

7 Lā' a'xni'ca' lhūhua' tachi'xcuhuī't tataxtulh para que Juan nacāmā'kpaxī,
xla' cālacaquilhnīlh lā' cāhuanilh:

—¡Hui'xina'n tlahua'pā'na'ntit lakatu' milacanca'n! ¿Tichū cāhuanini' que
natzā'la'ni'yā'tit huan ixtā'kcha Dios a'ntū mimā'? 8 Catlahua'tit a'ntū tzey
para que natasu'yu palh stu'ncua' xtāpalīnī'ta'ntittza' mintapāstacna'ca'n.
Lā' tū' catihuantit mē'cstuca'n: "Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. U'tza'
iclīpāhuanāuj lā' tū' icjicuani'yāuj ixtā'kcha Dios". Tū' chuntza' ixua'ntit.
Quit iccāhuaniyāni' que Dios tzē nacāxtāpalī huā'mā' chihuixni' lā' natala
ī'xū'yātā'natna' Abraham. 9 Hua'chilh xacacanī'ttza' huan ā'chaj lā' natzu-
cucan natancā'can huan qui'hui'. Lā' chuxatūyā qui'hui' a'ntūn tū' māstā'
ixtō'ca't xatzey, ū'tza' natancā'can lā' nalhcuyucan.

10 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū na'ictlahuayāuj?

11 Lā' Juan cākalhtīlh:

—A'ntī ka'lhī kalhtu' ixcamisa camaxquī'lh kalhtin a'ntīn tū' ka'lhī. Lā' a'ntī
ka'lhī ixlīhua't catā'hua'lh a'ntīn tū' ka'lhī.

12 Lā' nā tamilh mātā'jīni'nī'n de impuestos para nata'a'kpaxa lā'
takalhasqui'nīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū xa'ictlahuáuj quina'n?

13 Lā' Juan cākalhtīlh:

—Nasqui'nā'tit xmān a'ntū ixtapalh huan impuesto.

14 Lā' huan tropasna' nā takalhasqui'nīlh:

—Lā' quina'n ¿tuchū maclasqui'n na'ictlahuayāuj?

Lā' cākalhtīlh:

—Tū' tilē'ksa'nīni'nā'tit a'ntūn tū' stu'ncua' nīn tū' titucsnu'nā'tit para
naka'lhā'na'nā'tit. Lā' calīpāxuhua'tit mintatlajca'n.

15 Lā' huan tachi'xcuhuī't lej ixtaca'tzīcu'tun ixpālacata Juan, como ixta-
puhuamā'na que chō'la Juan, ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios lacsacnit. 16 Lā' Juan
cāhuanikō'lh:

—Ixlīstu'ncua' quit iccālīmā'kpaxīyāni' con xcān. Huan a'ntī namin, xla'
makapitzīn de hui'xina'n nacātalīmā'kpaxīyāni' Espíritu Santo lā' ā'makapitzīn
huampala con macscut. Xla' ā'līhua'ca' māpa'ksīni'n que quit. Quit tūla
icmālacastuca xla'. Ixtasācua' a'ntī naxcuta ixuarachi līhua'ca' tasqui'nī que
quit. 17 Xla' hua'chi a'ntī ka'lhī ixpūmālakosūn na ixmacan para nalacsu'nu
huan trigo a'ntū lītlahuacan harina. Nasaca huan trigo lā' namāquī' para
nahua' lā' huan paja nalhcuyu nac macscut a'nlhā tūla catimāmixīca.

[18] Chuntza' cāhuanilh Juan xatzey tachihuīn lā' nā cāchihuīna'maxquī'lh
tachi'xcuhuī't. [19] Lā' nā lacaquilhnīlh huan gobernador Herodes ixpālacata
Herodías a'ntī ixpuscāt ixtā'tin Felipe ixuanī't como Herodes ixka'lhī hua'chi
ixpuscāt. Lā' nā lacaquilhnīlh porque tlahualh lhūhua' ā'catūhuā a'ntūn
tū' tzey. [20] Lā' Herodes a'kchā'lh lā' ā'chulā' tlahualh lā' Juan mānūca nac
pūlāchī'n.

Juan mā'kpaxīlh Jesús
Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11

[21] Lā' a'xni'ca' Juan ixmā'kpaxīni'n, nā Jesús milh para na'a'kpaxa. Lā'
līhuan ixorarlīmā', huan a'kapūn talaquī'lh [22] lā' mincha' huan Espíritu Santo.
Tasu'yulh hua'chi lakatin tantzasnān ixlakstu'nc Jesús lā' kaxmatca lakatin
tachihuīn a'ntū hualh:
—Hui'x qui'O'kxa'. Lej icpāxquī'yāni' lā' lej quimaxquī'ya' tapāxuhuān.

Ixlakmakānna' Jesucristo
Mt. 1.1-17

[23] Lā' a'xni'ca' Jesús tzuculh tlahua ixlītlōt, ixka'lhī hua'chi pu'xamacāuj
cā'ta. Huā'huī' ixnapapana' Jesús. Ixpuhuancan que Jesús ixo'kxa' José.
Lā' José ixo'kxa' ixuanī't Elí [24] a'ntī ixo'kxa' Matat a'ntī ixo'kxa' Leví. Lā'
Leví ixo'kxa' ixuanī't Melqui a'ntī ixo'kxa' Jana a'ntī ixo'kxa' José. [25] Lā'
José ixo'kxa' ixuanī't Matatías a'ntī ixo'kxa' Amós a'ntī ixo'kxa' Nahum a'ntī
ixo'kxa' Esli a'ntī ixo'kxa' Nagai. [26] Lā' Nagai ixo'kxa' ixuanī't Maat a'ntī
ixo'kxa' Matatías a'ntī ixo'kxa' Semei a'ntī ixo'kxa' José a'ntī ixo'kxa' Judá.
[27] Lā' Judá ixo'kxa' ixuanī't Joana a'ntī ixo'kxa' Resa a'ntī ixo'kxa' Zorobabel
a'ntī ixo'kxa' Salatiel a'ntī ixo'kxa' Neri. [28] Lā' Neri ixo'kxa' ixuanī't Melqui
a'ntī ixo'kxa' Adi a'ntī ixo'kxa' Cosam a'ntī ixo'kxa' Elmodam a'ntī ixo'kxa' Er.
[29] Lā' Er ixo'kxa' ixuanī't Josué a'ntī ixo'kxa' Eliezer a'ntī ixo'kxa' Jorim a'ntī
ixo'kxa' Matat. [30] Lā' Matat ixo'kxa' ixuanī't Leví a'ntī ixo'kxa' Simeón a'ntī
ixo'kxa' Judá a'ntī ixo'kxa' José a'ntī ixo'kxa' Jonán a'ntī ixo'kxa' Eliaquim.
[31] Lā' Eliaquim ixo'kxa' ixuanī't Melea a'ntī ixo'kxa' Mainán a'ntī ixo'kxa'
Matata a'ntī ixo'kxa' Natán. [32] Lā' Natán ixo'kxa' ixuanī't David a'ntī ixo'kxa'
Isaí a'ntī ixo'kxa' Obed a'ntī ixo'kxa' Booz a'ntī ixo'kxa' Salmón a'ntī ixo'kxa'
Naasón. [33] Lā' Naasón ixo'kxa' ixuanī't Aminidab a'ntī ixo'kxa' Aram a'ntī
ixo'kxa' Esrom a'ntī ixo'kxa' Fares a'ntī ixo'kxa' Judá. [34] Lā' Judá ixo'kxa'
ixuanī't Jacob a'ntī ixo'kxa' Isaac a'ntī ixo'kxa' Abraham a'ntī ixo'kxa' Taré
a'ntī ixo'kxa' Nacor. [35] Lā' Nacor ixo'kxa' ixuanī't Serug a'ntī ixo'kxa' Ragau
a'ntī ixo'kxa' Peleg a'ntī ixo'kxa' Heber a'ntī ixo'kxa' Sala. [36] Lā' Sala ixo'kxa'
ixuanī't Cainán a'ntī ixo'kxa' Arfaxad a'ntī ixo'kxa' Sem a'ntī ixo'kxa' Noé
a'ntī ixo'kxa' Lamec. [37] Lā' Lamec ixo'kxa' ixuanī't Matusalén a'ntī ixo'kxa'
Enoc a'ntī ixo'kxa' Jared a'ntī ixo'kxa' Mahalaleel a'ntī ixo'kxa' Cainán. [38] Lā'
Cainán ixo'kxa' ixuanī't Enós a'ntī ixo'kxa' Set a'ntī ixo'kxa' Adán a'ntī ixo'kxa'
Dios.

4

Satanás ixlīlaktzī'ncu'tun Jesús
Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13

[1] Lā' ixa'clhcunuc Jesús ixlītzuma Espíritu Santo lā' taspi'tli de nac huan
pūxka Jordán. Lā' huan Espíritu Santo lē'lh a'nlhā lej cā'lhpi'mpi'li'. [2] A'ntza'
ixuī' tu'pu'xam chi'chini'. Lā' milh huan ko'ti'ti' para nalīlaktzī'n a ver palh
tzē ixtlajalh Jesús. Lā' Jesús tū' huā'yalh huan tamā'na chi'chini' lā' lejtza'
ixtzi'ncsa. [3] Tuncan huanilh huan ko'ti'ti':

—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cahua'ni' huā'mā' chihuix que calalh pāntzi.
4 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Tū' xmān pāntzi catipūlatā'kchokoca nac huā'mā' cā'quilhtamacuj.
Nā maclacasqui'n cuenta natlahuacan ixtachihuīn Dios.
5 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' lēlh Jesús nac lakatin kēstīn lej tālhmā'n. Lā' a'ntza'
chu līmaktin māsu'yukō'lh ixlīhuāk quilhtamacuj. 6 Lā' huanilh:
—Na'icmaxquī'yāni' ixlīhuāk huā'mā' lā' namāpa'ksīya'. Huāk quila' lā'
nā tzē na'icmaxquī' chuxatī. 7 Palh hui'x naquintatzokostani'ya' lā'
naqui'a'cnīni'ni'ya', na'icmaxquī'kō'yāni' lā' ixlīhuāk mila' nahuan.
8 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Catapānu', Satanás, porque tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Natatzokostani'ya' lā' namācā'tanī'ya miMāpa'ksīni' Dios lā' natlahua'ya'
xmān a'ntū xla' lacasqui'n.
9 Lā' ā'calīstān huan ko'ti'ti' lē'lh nac xcānsipej Jerusalén lā' yāhualh na
ixa'cpān huan xaka'tla' lītokpān. Lā' huanilh:
—Palh hui'x ixO'kxa' Dios, cayujti nac ti'ya't 10 como tatzo'kni' na ixtachi-
huīn Dios:
Dios nacāmāpa'ksī ixángeles que natamaktaka'lhāni'.
11 Natamā'kaquī'yāni' para que tū' natakāhuī' nīn kantin mintojon nac chi-
huix.
12 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Nā chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Tū' tilīlaktzī'na' huan Māpa'ksīni' Dios.
13 Lā' como huan ko'ti'ti tū'tza' kaksni'lh a'nchī nalīlaktzī'n Jesús, tapānūlh
lakatin ka'tlā'tus.

Jesús lītzuculh ixlītlōt nac Galilea
Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15

14 Lā' Jesús taspi'tli nac Galilea lā' ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
Lā' chuxalhā nac huan estado de Galilea ixlīchihuīnamā'ca ixpālacata a'ntūn
tlahualh Jesús. 15 Ixcāmāsu'ni'mā' na ixlītokpānca'n israelitas lā' ixlīhuākca'n
ixta'a'cnīni'ni'mā'na.

Jesús nac Nazaret
Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6

16 Lā' tuncan Jesús a'lh nac Nazaret a'nlhā ī'stacnī't. Lā' tanūlh nac lītokpān
huan chi'chini' de pūjaxni' hua'chi ixtalanān. Lā' tāyalh para nalakapūtle'ke
huan ixtachihuīn Dios. 17 Maxquī'ca huan a'ntū tzo'kli huan profeta Isaías.
Lā' a'xni'ca' mālakapitzilh, kaksli a'nlhā ixtatzo'kni' chuntza':
18 Huan ixEspíritu Māpa'ksīni' quintā'huī' como quilacsacnī't para
na'iccāmāca'tzīnī xatzey tachihuīn huan lacxcamanīnni'.
Lā' nā quimacamilh para na'iccāmāko'xamāka'tlī' huan a'ntī lej talakaputza
lā' para na'iccāmāxtu a'ntī cāchī'canī't.
Lā' icmilh para que na'iccāmālacahuānī lakatzī'nī'n lā' na'iccāmaktāya a'ntī
tapātīni'n.
19 Lā' nā quimacamilh para na'iccāhuani ixlacchi'chini' huan Māpa'ksīni'.
20 Lā' a'xni'ca' Jesús mālakaxtokli huan libro, maxquī'lh huan xamayūlh
lītokpān lā' tahui'lalh. 21 Lā' como ixlīhuākca'n nac lītokpān ixtalaktzī'mā'na,
lā' xla' tzuculh chihuīna'n lā' hualh:
—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' tlōkentaxtūcanī't na milacapūnca'n huā'
a'ntūn kaxpa'ttitcus.

22 Lā' ixlīhuākca'n tahualh lej tzey Jesús lā' talīlē'cnīlh ixtachihuīn lej tzēhuanī't a'ntū cāhuanilh. Lā' ixtalāhuanimā'na:
—¿Chu tū' ū'tza' ixcaman José?
23 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' naquilāhuaniyāuj huā' tamā'na: "Hui'x doctor lā' pū'la namā'tzeyīca'na' mē'cstu". Lā' naquilāhuaniyāuj: "Chuhua'j catlahua' huā'tzā' na minti'ya't chu a'cxtim hua'chi quincātahuanin que tlahuanī'ta' nac Capernaum".
24 Chu chihuīna'mpā lā' cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que tū' a'nan kalhatin a'cta'sana' a'ntī nalaktzī'ncu'tuncan na ixti'ya't a'nlhā stacli. 25 Ica'na iccāhuaniyāni' que lhūhua' lakapūt ixa'nan nac huan país Israel a'xni'ca' ixlatlā'huan Elías a'xni'ca' lakatu'tun cā'ta ā'i'tāt tū' lalh xcān. Lā' chuxalhā ixtzi'ncsnīmā'ca. 26 Lā' Dios tū' lakmacā'lh Elías nīn kalhatin lakapūt xala' nac Israel. Lakmacā'lh kalhatin makatiyāti' xala' nac Sarepta a'ntū pajtzu huan cā'lacchicni' Sidón.
27 Nā chuntza' ixa'nan nac Israel lhūhua' a'ntī ixtapātīmā'na huan ta'jatat a'ntū māmasī quinquinītca'n lā' a'xni'ca' ixui'lacha' huan a'cta'sana' Eliseo pero nīn kalhatin de xlaca'n mātzeyīca, xmān huan makatiyāti' Naamán xala' nac Siria.
28 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n a'ntī ixtatanūmā'na nac lītokpān lej ta'a'kchā'lh. 29 Lā' tatā'kaquī'lh lā' tatantlakaxtulh Jesús de huan nac xcānsipej. Lā' talē'lh hasta ixa'cpūn na ixkēstīn huan xcānsipej para natamacā'n para makjū. 30 Lā' Jesús tētaxtulh ixlaclhni'ca'n lā' a'lh.

Kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mr. 1.21-28

31 Lā' tuncan Jesús a'lh nac Capernaum xala' nac estado de Galilea. Lā' ixcāmāsu'ni'mā' tachi'xcuhuī't huan chi'chini' de pūjaxni'. 32 Lā' talīlē'cnīlh a'nchī ixcāmāsu'ni'mā' como ixlīchihuīna'mā' con līmāpa'ksīn.
33 Ixuī' nac lītokpān kalhatin chi'xcu' a'ntī ixchi'panī't huan tlajana'. Lā' ta'salh lā' hualh:
34 —Jesús xala' nac Nazaret, ¿a'chī' ta't a'nlhā icui'lāna'uj? ¿Chā ta'nī'ta' para naquilāmālaksputūyāuj? Quit iclakapasāni'. Hui'x ixla' Dios lā' santo hui'x.
35 Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana' lā' huanilh:
—¡Quilhca'cs! ¡Lā' camakxtekti huā'mā' chi'xcu'!
Lā' huan tlajana' māyujūlh huan chi'xcu' na ixlacapūnca'n huan tachi'xcuhuī't lā' makxtekli huan chi'xcu'. Lā' nīn tuntū' lani'lh.
36 Ixlīhuākca'n lej talē'cnīlh lā' talāhuanilh:
—¿Tuchūyā tachihuīn huā' tamā'na'? ¡Huā'mā' chi'xcu' līchihuīna'n con līmāpa'ksīn lā' tataxtu huan tlajana'nī'n!
37 Lā' chuxalhā pajtzu nac Capernaum talātā'chihuīna'lh Jesús.

Jesús mātzeyīlh ixpuhuiti' Simón Pedro
Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31

38 Lā' a'xni'ca Jesús taxtulh de nac lītokpān, a'lh lā' tanūlh na ixchic Simón. Lā' ixpuhuiti' Simón lej ixchi'chīxni'mā'. Lā' squi'ni'ca Jesús que camātzeyīlh.
39 Lā' Jesús taquilhpūtalh a'nlhā ixmā' lā' lacaquilhnīlh huan tachi'chīxni' lā' mixli. Chu līmaktin tā'kaquī'lh huan puscāt lā' tzuculh cāmāhuī'.

Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34

40 Lā' a'xni'ca' ixtā'cnūmā'tza' huan chi'chini', ixlīhuākca'n a'ntī ixta'ī'tza'ca'n de tāpālhūhua' ta'jatatna' cālīmini'ca Jesús. Lā' cāmacaxapalh lā' cāmātzeyīlh.

41 Lā' lhūhua' a'ntī ixtaka'lhī tlajana' cāmātzeyīlh. Lā' huan tlajana'nī'n
cāmakxtekli. Lā' tahuanilh:
—Hui'x ixO'kxa' Dios.
Lā' Jesús cālacaquilhnīlh huan tlajana'nī'n lā' tū' cāmakxtekli natachihuīna'n
como xlaca'n taca'tzīlh que ū'tza' Cristo a'ntī Dios lacsacui'līlh.

Jesús a'cta'sana'lh nac Galilea
Mr. 1.35-39

42 Lā' a'xni'ca tuncuīlh, Jesús taxtulh de nac xcānsipej lā' a'lh a'nlhā tintī'
ixa'nan. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtaputzamā'na lā' takaksli a'nlhā ixuī'. Tū'
ixtamakxtekcu'tun ixa'lh makat. 43 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Maclacasqui'n na'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachihuīn ā'makapitzīn
xalanī'n xtunc cā'lacchicni'. Na'iccāmāsu'ni' ixpālacata a'nchī Dios māpa'ksī.
U'tza' quilīmacamilh.
44 Lā' chuntza' ixcāmāsu'ni'tēlha Jesús nac huan lītokpānna' xala' nac Galilea.

5

Lhūhua' squī'ti' cāchi'paca
Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20

1 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixuī' na ixquilhtūn huan lago ix-
tacuīni' Genesaret. Lā' tanto lhūhua' tachi'xcuhuī't tamilh que ixtalāpi'ta'tza'
para natalaktapajtzū Jesús como ixtakaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios. 2 Jesús
cālaktzī'lh tantu' barcos ixquilhtūn huan lago lā' nīn tintī' ixpūtojōma'.
Ixtēcu'ca'n ixta'a'nī't talakche'kē' ixpūxuākna'ca'n. 3 Lā' tuncan Jesús tōca'lh
huan nac lakatin barco a'ntū ixla' Simón lā' hualh que camātampūxtuca
macsti'na'j de nac quilhtūn. Lā' tuncan Jesús tahui'lalh nac barco lā' a'ntza'
tzuculh cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't.
4 Lā' a'xni'ca' cāmāsu'ni'kō'lh, huanilh huan Simón:
—Calī'pi huā' barco a'nlhā pūlhmā'n lā' camojō'tit mimpūxuākna'ca'n para
nachi'payā'tit squī'ti'.
5 Lā' Simón kalhtīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', tintascactza' icsquī'tī'ninī'tauj lā' nīn tuntū'
icchi'panī'tauj. Pero por minquilhtampān na'icmacā'nāuj quimpūxuākna'ca'n.
6 Lā' a'xni'ca' tatlahualh chuntza', tanto lhūhua' squī'ti' talaknūcha' nac
pūxuākna' lā' ixtaxtī'tmā'tza'. 7 Chu tuncan tamacahuani'lh ixtā'squī'tīni'nī'n
nac ā'lakatin barco para que natamin natamaktāyana'n. Tamilh lā'
tamaktāyalh. Lā' huan squī'ti' lītatzumalh huan tantu' barcos hasta
ixtatā'cnūcu'tuntza'.
8 Lā' a'xni'ca' Simón Pedro laktzī'lh, tatzokostalh na ixlacapūn Jesús lā'
huanilh:
—Māpa'ksīni', caquintapānū'ni' como quit tū' tzeyā chi'xcu'.
9 Chuntza' huanilh como Simón lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtatā'squī'tī'nimā'na
talē'cnīlh ixpālacata huan lhūhua' squī'ti' a'ntū tachi'palh. 10 Nā Jacobo lā' Juan
a'ntī ixo'kxa'n Zebedeo lā' a'ntī ixtā'squī'tīni'nī'n Simón nā xlaca'n tajicua'lh.
Lā' Jesús huanilh Simón:
—Tū' cajicua'. Lā' hua'chi milītlōt ixuanī't ū'tza' milīsquī'tī'ni', chuhua'j
milītlōt nahuan nacāmākalhlaka'ī'nī'ya' tachi'xcuhuī't ixtachihuīn Dios.
11 Lā' tuncan a'xni'ca' huan barcos tachā'lh nac ti'ya't,
ta'a'kxtekmaka'nkō'lh lā' tastālani'lh Jesús.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī ixmasni'mā' ixquinīt
Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45

12 Lā' a'xni'ca' Jesús ixuī' nac lakatin cā'lacchicni', lakchā'lh kalhatin chi'xcu'
a'ntī ixka'lhī huan ta'jatat a'ntū māmasī quinquinītca'n lā' a'ntū huanican
lepra. Lā' a'xni'ca' huan ī'tza'ca' laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh lā' lej squi'ni'lh
lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', palh hui'x lacasqui'na', tzē naquimātzeyī'ya'.
13 Lā' tuncan Jesús xa'malh lā' huanilh:
—Chuntza' quit iclacasqui'n. Catzeya'nti.
Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā', tapānūni'lh ixta'jatat huan ī'tza'ca'. 14 Lā' tuncan
Jesús māpa'ksīlh que tintī' nahuani. Huanilh:
—Xmān calakpi huan ixcuraca'n israelitas lā' camā'su'ni' mimacni'
para nalaktzī'n palh tzeyanī'ta'tza'. Lā' namaxquī'ya' lē'ksajna' hua'chi
māpa'ksīni'lh Moisés. Chuntza' naca'tzīcan que tzeyanī'ta'tza'.
15 Lā' a'yuj Jesús huanilh que tū' ixuanilh nīn tintī', pero ā'chulā' lakachu
huan tachi'xcuhuī't takaxmatli ixpālacata Jesús. Lā' līlhūhua' ixtatakēstoka
para natakaxmata lā' para que ixcāmātzeyīni'ca ixta'jatatca'n. 16 Lā' Jesús
tamakatīlh lā' a'lh ā'lacatin a'nlhā tintī' ixa'nan lā' a'ntza' tlahualh ixoración.

Jesús mātzeyīlh kalhatin a'ntī lhtuculu' ixuanī't
Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12

17 Lā' milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixmāsu'yumā' lā' ixtakaxma-
tui'lāna' ā'makapitzīn fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Ixtam-
inī'ta'ncha' de nac Jerusalén lā' de lhūhua' cā'lacchicni' xala' nac Galilea lā'
Judea. Lā' ixtasu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios como Jesús ixcāmātzeyīmā' ī'tza'ca'nī'n.
18 Lā' tuncan a'xni'ca' tachā'lh huan tachi'xcuhuī't lā' talīmilh nac lak-
laj kalhatin ī'tza'ca' a'ntī lhtuculu' ixuanī't. Ixtamānūcu'tun ixchakān chic
para natamāpī' na ixlacapūn Jesús. 19 Lā' como lhūhua' ixtahuanī't huan
tachi'xcuhuī't tūla ixtatanū huan nac chic. U'tza' talītō'calh ixa'kstīn huan
chic lā' ta'a'kstīlhua'kli huan chic. Lā' a'ntza' talacmānūlh huan ī'tza'ca' con
ixlaklaj na ixlaclhni' tachi'xcuhuī't hasta na ixlacapūn Jesús.
20 Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh que takalhlaka'ī'lh, xla' huanilh huan ī'tza'ca':
—Na'icmāsputūnu'ni'yāni' ixlīhuāk mintalaclē'i'.
21 Lā' tuncan huan fariseosnu' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley xlaca'n tatzu-
culh tapuhuan: “¿Tichūyā chi'xcu' a'ntī chihuīna'n contra Dios? Nīn tintī' tzē
naquincāmāsputūnu'ni'yāni' quintalaclē'i'ca'n, xmān Dios”.
22 Lā Jesús, como ixca'tzī a'nchī ixtapuhuamā'na, cāhuanilh:
—¿A'chī' puhua'nā'tit chuntza' na mi'a'clhcunucca'n? 23 Icuanilhtza'
huan ī'tza'ca': “Icmāsputūnu'ni'ntza' mintalaclē'i'”. Pero tuntū' tasu'yu
a'yuj māsputūnu'ni'ca. Palh xa'icuanilh: “Catā'kaqui' lā' casmi'li' mixti'cat
lā' catlā'hua'”, chuntza' ixtasu'yulh palh tzeyalh o tū'. 24 Quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' chuhua'j na'iccāmāsu'ni'yāni' a'nchī icka'lhī
līmāpa'ksīn nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' tzē na'iccāmāsputūnu'ni' ixtala-
clē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' chu tuncan huanilh huan ī'tza'ca':
—Icuaniyāni', catā'kaqui' lā' calī'pi milaklaj lā' capit na minchic.
25 Chu līmaktin tā'kaquī'lh huan ī'tza'ca' na ixlacapūnca'n lā' sacli ixlaklaj lā'
a'lh na ixchic. Lā' a'lh mācā'tanītēlhā Dios.
26 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīlh lā' tamācā'tanīlh Dios. Tajicua'lh lā' tahualh:
—Huā'mā' chi'chini' lakzī'nī'tauj lej ka'tla' lē'cnīn.

Leví tzuculh stālani' Jesús
Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17

27 Lā' ā'calīstān Jesús taxtulh lā' laktzī'lh kalhatin mātā'jīni'. Ixtacuīni' Leví
lā' ixuī a'nlhā i'xmātā'jīni'ncan. Lā' huanica:

—Caquistāla'ni'.
28 Lā' tuncan tāyalh lā' makxtekkō'lh lā' stālani'lh Jesús.
29 Lā' ā'calīstān Leví cāxtlahualh lakatin ka'tla' cā'tani' na ixchic
para na'a'cnīni'ni' Jesús. Lā' lhūhua' mātā'jīni'nī'n lā' ā'makapitzīn
chi'xcuhuī'n ixtatā'huā'yamā'na. 30 Lā' tuncan huan fariseosnu' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tapuhualh palh tū' tzey. Lā' tatzuculh tatā'chihuīna'n
ī'sca'txtunu'nī'n Jesús lā' tahuanilh:
—Lā' ¿a'chī' tā'huā'yanā'tit con huan mātā'jīni'nī'n lā' con huan tūn tū' tzeyā
chi'xcuhuī'n?
31 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Huan a'ntīn tū' ta'ī'tza'ca'n, xlaca'n tū' tamaclacasqui'n doctor, xmān
huan a'ntīn ta'ī'tza'ca'n. 32 Quit tū' icmilh iccāputza a'ntīn tapuhuan palh
xlaca'n xalacuan. Icmilh iccāputza huan tachi'xcuhuī't a'ntīn taca'tzī palh tū'
tzey xlaca'n, como iclacasqui'n que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Kalhasqui'nīca Jesús ixpālacata a'nchī makxtekcan huā'yancan
Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22

33 Lā' tuncan xlaca'n takalhasqui'nīlh Jesús:
—Lā' huan a'ntī tastālani'lh Juan, tū' tahuā'yan a'xni'ca' lej tatlahua ixo-
raciónca'n. Lā' nā chuntza' huan fariseosnu'. Lā' misca'txtunu'nī'n pō'ktu
tahuā'yan lā' tako'tnūn. Lā' ¿a'chī'?
34 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chā natalakaputza huan a'ntī cākantāyacan a'nlhā tapūchahuamā'ca?
Līhuan huī' huan squi'nīni', tū' talakaputza. 35 Namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' nalē'ncan huan squi'nīni' lā' a'xni'ca' natalakaputza ixamigos lā' tū'
catitahuā'yalh.
A'xni'ca Jesús cāhuanilh huā'mā', ixlīchihuīna'mā'ca māni' xla'.
36 Nā chuntza' cāhuanilh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
—Tintī' nachu'cu xasāsti' ixlu'xu' para nalīlactza'pa' huan xamasni'. Palh
chuntza' ixtlahuaca tū'tza' tzey huan xasāsti' lu'xu' lā' huan līlactza'pa'n más
palha' que huan xamasni'. 37 Lā' huan xaxcān uva a'ntū tūna'j xcu'tan
nīn tintī' catimojōlh nac xakōlūhua' ixko'xka' borrego. Namojōcan nac
xasāsti' ko'xka' lā' chuntza' a'xni'ca' naxcu'tan, tū' catipankli huan ko'xka'.
Chuntza' tū' catipāxcatlalh huan ko'xka' lā' tū' catitaxtulh huan xaxcān uva.
38 U'tza' nalīmojōcan xasāsti' xaxcān uva nac xasāsti' ko'xka' lā' a'xni'ca'
naxcu'tan huan xaxcān, huan ko'xka' nataxtō'nka lā' tū' catitaxtī'tli. 39 Lā'
nā chuntza' a'ntī quilhca'tzīlh xaxcān uva a'ntū makāntza' xcu'tanī't, tū'
catilakatīlh xaxcān uva a'ntū tū' lej makān xcu'tanī't. Nahuan: "Más tzey
huan xakōlūhua'".

6

Huan sca'txtunu'nī'n tatē'ī'lh tza'ksa' huan chi'chini' de pūjaxni'
Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28

1 Maktin huā lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan a'xni'ca' Jesús ixtalatlā'huan
nac cā'tacuxtu lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatē'ī'lh pātin pātū tza'ksa'. Lā' tuncan tapa'sli
lā' tahua'lh. 2 Lā' makapitzīn huan fariseosnu' cākalhasqui'nīlh:
—¿A'chī' scujpā'na'ntit huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan? Tū' līmakuan.
3 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—¿Chū tū' lakapūtle'kenī'ta'ntit a'ntūn tlahualh David maktin huā? Xla' lā'
a'ntī ixta'a'mā'na ixtatzi'ncsmā'na. 4 Lā' tanūlh na ixchic Dios lā' tēlh huan
pāntzi a'ntū ixmālacnūni'canī't Dios. Hua'lh lā' nā tā'hua'lh a'ntī ixtatā'a'mā'na,
a'yuj tū' minī'ni' nahua' ā'kalhatin, xmān huan cura.

5 Nā cāhuanilh:
—Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tzē na'icmāpa'ksī a'ntū natlahua-
can huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan.

Huan chi'xcu' a'ntī macascōhua ixuanī't
Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6

6 Maktin huampala chi'chini' de pūjaxni' a'xni'ca' Jesús tanūlh na
ixlītokpānca'n israelitas lā' tzuculh māsu'yu. Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin chi'xcu'
ixmacascōhuanī't. 7 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtamaktaka'lhmā'na
Jesús a ver palh ixmātzeyīni'lh huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Chuntza' tzē
ixtalē'ksa'nīni'lh. 8 Lā' xla' ca'tzīlh a'ntū ixtapuhuan lā' huanilh huan chi'xcu'
a'ntī ixmacascōhuanī't:
—Catāqui' lā' catāya' na quilaclhpu'nanca'n.
Lā' huan chi'xcu' tāquī'lh lā' tāyalh a'ntza'. 9 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. ¿Tuchū más minī'ni' tzē tlahuacan huan
chi'chini' a'ntū pūjaxcan? ¿Chā na'ictlahua a'ntū tzey o a'ntūn tū' tzey? ¿Chā
līmakuan na'icmāpūtaxtū huan chi'xcu' o na'icmāpānūni' ixlīca'tzīn?
10 Lā' tuncan Jesús cālaktzī'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtalītamacxti'li'nī't lā'
huanilh huan chi'xcu':
—Castu'ncti mimacan.
Huan chi'xcu' stu'ncli lā' tzeyalh ixmacan. 11 Lā' xlaca'n lej ta'a'kchā'lh lā'
tatzuculh talacchihuīna'n a'ntū natatlahuani' Jesús.

Jesús cālacsacli kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19

12 Huan tamā'na chi'chini' Jesús a'lh nac lakatin kēstīn para na'orarlī. Lā'
tintascac ixorarlīmā'. 13 Lā' ixlīlakalī cāta'sani'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālacsacli
kalhacāujtu' lā' cāmāpācuhuīlh apóstoles. 14 Xlaca'n cāhuanican Simón a'ntī
ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro lā' Andrés ī'stancu Simón lā' Jacobo lā' Juan lā'
Felipe lā' Bartolomé 15 lā' Mateo lā' Tomás lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo lā' Simón
a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Zelote 16 lā' Judas ixtā'tin Jacobo lā' Judas Iscariote
a'ntī macamāstā'lh Jesús.

Jesús cāmāsu'ni'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't
Mt. 4.23-25

17 Jesús cātā'yujli xlaca'n de nac kēstīn lā' tachokolh a'nlhā pūsca'nan con
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' ixuī' lhūhua' tachi'xcuhuī't de lakachu nac Judea lā'
xalanī'n nac Jerusalén lā' xalanī'n ixquilhtūn mar pajtzu a'nlhā ixuani-
can Tiro lā' Sidón. Xlaca'n ixtachā'nī't para natakaxmata Jesús lā' para
que ixcāmātzeyīni'lh ixta'jatatca'n. 18 Lā' a'ntī ixtaka'lhī huan tlajana' nā
cāmātzeyīca xlaca'n. 19 Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't ixtaxa'macu'tun Jesús
como xla' cālīcu'chū'kō' con ixlīmāpa'ksīn.

A'ntīn tapāxuhua lā' a'ntīn talakaputza
Mt. 5.1-12

20 Lā' tuncan Jesús cālaktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—Pāxuhuayā'tit a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzīyā'tit como Dios cāmāpa'ksīmā'ni'.
21 'Pāxuhuayā'tit a'ntī putzapā'na'ntit ixtapuhuān Dios como xla'
nacāmaktāyayāni'.
'Pāxuhuayā'tit a'ntī calhuampā'na'ntit chuhua'j como ā'calīstān
napāxuhuayā'tit a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
22 'Napāxuhuayā'tit a'xni'ca' tachi'xcuhuī't tū' cātalaktzī'ncu'tunāni' lā'
a'xni'ca' nacātamāxtunquī'yāni' quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala'

Tālhmā'n. Lā' napāxuhuayā'tit a'xni'ca' cātalakapalayāni' lā' a'xni'ca' nacātalakmaka'nāni' hua'chilh tū' tzey hui'xina'n, lā' ixlīhuāk por quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
23 Lej capāxuhua'tit lā' caka'lhī'tit tapāxuhuān a'xni'ca' chuntza' napātīni'nā'tit como nac a'kapūn naka'lhī'yā'tit huāk a'ntūn tzey. Huan a'ntī cātamāpātīnīyāni', nā chuntza' ixnapapana'ca'n tamāpātīnīlh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios.

24 'Pero lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n ricosnu' como tlahua'tittza' mintapāxuhuānca'n.

25 'Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī lej lhūhua' ka'lhīyā'tit chuhua'j como ticāmakasputāni'.

'Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'ntī chuhua'j līitzī'mpā'na'ntit como nacalhua'nā'tit con talakaputzīt.

26 'Lej nalakaputzayā'tit hui'xina'n a'xni'ca' ixlīhuāk nata'a'cnīni'ni'yāni' como ixnapapana'ca'n xlaca'n chuntza' makān ixtatlahuani' huan a'cta'sana'nī'n a'ntīn tahualh a'ntūn tū' stu'ncua.

Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n
Mt. 5.38-48; 7.12

27 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī quilākaxmatāuj: Cacāpāxquī'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nacāmaktāyayā'tit a'ntīn tū' cālaktzī'ncu'tunāni'.
28 Casqui'ni'tit Dios que cacāsicua'lanālīlh a'ntī cachīhuā cātalīchihuīna'nāni' lā' na'orarlīyā'tit por a'ntī cālakapalayāni'.
29 Palh catīhuā nalacala'sāni' milacapītin, natamakxteka' nalacala'sāni' ā'milacapītin. Lā' palh catīhuā namāmakxtuyāni' mintakēnū, ca'a'kataxtuni' nā mincamisa.
30 Camaxqui' chuxatī a'ntī squi'ni'yāni' lā' palh catīhuā namāmakxtuyāni' a'ntū mila', tū'tza' tisqui'ni'ya'.
31 Chuntza' natlahua'ni'ya' ā'chā'tin chu a'cxtim hua'chi lacasqui'na' xla' natlahua'ni'yāni' hui'x.

32 'Palh xmān cāpāxquī'yā'tit a'ntīn tapāxquī'yāni', ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? Huan a'ntīn tū' tzey nā chuntza' talāpāxquī'.
33 Lā' palh xmān cāmaktāyayā'tit a'ntīn tamaktāyayāni', ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? A'cxtim talāmaktāya huan a'ntīn tū' tzey.
34 Lā' palh xmān namāsācua'nī'yā'tit a'ntī tzēn natamāstā'chokopala, ¿chu tzeyā chi'xcuhuī'n hui'xina'n na ixlacapūn Dios? A'ntīn tū' tzey nā tamāsācua'nī i'xtā' tū' tzey como taca'tzī namāstā'pala.
35 Hui'xina'n nacāpāxquī'yā'tit mintā'ca'tzaca'n lā' nacāmaktāyayā'tit lā' nacāmāsācua'nī'yā'tit lā' tū' catiputzalh a'ntū nacālīmāpalani'yāni'. Chuntza' naka'lhī'yā'tit ka'tla' mintatlajca'n nac a'kapūn lā' nala'yā'tit ixcamana' a'ntī xala' tālhmā'n lā' a'ntī lej ka'tla' como nā xla' cālakalhu'man huan tampi'lhīni'nī'n lā' huan a'ntīn tū' tzey.
36 Cacālakalhu'mantit tachi'xcuhuī't como hua'chi minTāta'ca'n Dios nā cālakalhu'man.

Tū' ticāmālaclīpinīyā'tit ā'makapitzīn
Mt. 7.1-5

37 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Tū' caticā'a'ksa'ntit ā'makapitzīn lā' Dios tū' nacāmālaclē'nīyāni'. Tū' timālaclē'nīni'nā'tit lā' Dios tū' caticāmālaclē'nīni' hui'xina'n. Nalāmāsputūnu'ni'yā'tit lā' Dios nacāmāsputūnu'ni'yāni'.
38 Cacāmaxquī'tit ā'makapitzīn lā' nā Dios nacāmaxquī'yāni' hui'xina'n. Xla' lej nacāmaxquī'yāni' hua'chi a'ntī xa'nca pūlhcāna'n lā' naxakā'lī huan cuartillo lā' nachiqui lā' namātzuma hasta natakalhmaka'n lā' namojō na mimorralhca'n. A'cxtim hua'chi hui'xina'n namaxquī'yā'tit ā'chā'tin, chuntza' Dios nacāmaxquī'yāni'.

39 Jesús cāhuanilh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
—¿Chu tzēn kalhatin lakatzī'n napū'lani' ixtā'lakatzī'n? ¿Chu tū' catikostajōlh
nac lakatin lhu'cu'? 40 Tintī' ā'kalhatin sca'txtunu' a'ntī más ca'tzī que
ixmākalhtō'kē'ni' a'yuj tzē namālacastuca huan mākalhtō'kē'ni' a'xni'ca' nat-
lahuakō' ixlīscatat.
41 ’¿Chichū tzē nalaktzī'na' huan ti'na'j pa'lhma' na ixlakastapun mintā'tin
palh tanūma' hua'chi kentin qui'hui' na milakastapun? 42 Palh tū' pū'la na-
maxtuya' huan qui'hui' na milakastapun, tūlalh catima'xtuni' huan pa'lhma'
na ixlakastapun mintā'tin. ¡A'kxokonu'na'! Pū'la camāxtu' huan xaka'tla'
pa'lhma' de na milakastapun lā' chuntza' xa'nca nalaktzī'na' para namāxtuya'
huan ti'na'j pa'lhma' a'ntū tanūma' na ixlakastapun mintā'tin.

Huan qui'hui' lakapascan por ixtō'ca't
Mt. 7.17-20; 12.34-35

43 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tintī' xatzey qui'hui' a'ntū namāstā' ixtō'ca't a'ntūn tū' tzey. Lā' nīn tintī'
qui'hui' a'ntūn tū' tzey lā' namāstā' xatzey ixtō'ca't. 44 Lā' kantin qui'hui'
līlakapascan por ixtō'ca't. Tūla pu'xcan huan higo de huan lhtucū' qui'hui' lā'
tūla pu'xcan uvas de huan xamayāc caxanilh. 45 Huan tzeyā chi'xcu' tlahua
a'ntūn tzey porque tzey ixtapāstacna'. Lā' huan tūn tū' tzeyā chi'xcu' tlahua
a'ntūn tū' tzey como tū' tzey ixtapāstacna'. A'nchī pō'ktu pāstacna'na', chuntza'
nachihuīna'na'.

Tāpātu' ixlītzucuni' huan chic
Mt. 7.24-27

46 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh quilāmāpācuhuīyāuj: “Māpa'ksīni'”, ¿a'chī' tū' tlahua'yā'tit a'ntū quit
iccālīmāpa'ksīyāni'? 47 Huan a'ntī namin para que naquinkaxmata lā' nat-
lahua a'ntū icmāpa'ksī, na'iccāhuaniyāni' a'nchī tasu'yu. 48 Xla' lītasu'yu
hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī yāhualh ixchic. Pū'la ponknu'lh pūlhmā'n lā'
xa'nca yāhualh ixtantūn. Lā' a'xni'ca' stacli huan pūxka, snū'n tahui'lani'lh
huan chic. Lā' tū' xakā'līlh como xa'nca yāhuacanī't. 49 Lā' a'ntīn quinkaxmata
lā' tū' natlahua a'ntū icmāpa'ksī, ū'tza' tasu'yu hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī
yāhualh ixchic lā' tū' pūlhmā'n ponknu'lh. Lā' a'xni'ca' stacli huan pūxka lā'
snū'n tahui'lani'lh huan chic, a'kā'lh lā' mū'xtulh lā' laclakō'lh.

7

Jesús mātzeyīlh ixtasācua' kalhatin capitán xala' nac Roma
Mt. 8.5-13

1 A'xni'ca' Jesús cāmāsu'ni'kō'lh huan tachi'xcuhuī't, a'lh nac Capernaum.
2 Lā' a'ntza' ixuī' kalhatin capitán xala' nac Roma. Lā' ixka'lhī kalhatin
ixtasācua' a'ntī lej ixpāxquī'. U'tza' ī'tza'ca'ni'lh hasta ixnīmā'tza'.
3 Lā' a'xni'ca' huan capitán kaxmatli līchihuīna'mā'ca Jesús, cāmacā'lh
ā'makapitzīn papatzīnni' israelitas para natasqui'ni' que camilh lā'
camātzeyīlh ixtasācua'. 4 Xlaca'n talaktapajtzūlh Jesús lā' tatzuculh tasqui'ni'.
Lā' tahuanilh:
—Lej līmakuan namaktāya'ya' huā'mā' capitán 5 como quincā'a'cnīni'ni'yāni'
quina'n israelitas. Lā' māni' xla' mātlahuīni'lh quilītokpānca'n.
6 Tuncan Jesús cātā'a'lh.
Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixta'a'mā'nancha' de huan ixchic, huan capitán
cāmacamilh ā'makapitzīn amigosnu' para natahuani Jesús:
—Māpa'ksīni', tū' catamakchuyi'. Hui'x lej ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn lā' tū'
minī'ni' natanū'ya' nac quinchic. 7 U'tza' iclīpuhualh que chō'la tū' minī'ni' palh

icquīputzanī'ta'ni'. Xmān namāpa'ksī'ya' lā' natzeyan quintasācua'. 8 Māni'
quit nā quintamāpa'ksī huan xalaka'tla' lā' nā quit iccāmāpa'ksī huan quin-
tropasna'. A'xni'ca' na'icuani kalhatin tropa que ca'a'lh, xla' na'a'n. Lā'
a'xni'ca' na'icuani ā'kalhatin que camilh, xla' namin. Lā' a'xni'ca' na'icuani
quintasācua' que catlahualh catūhuā, xla' natlahua a'ntū icuanilh.
9 A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej lē'cnīlh lā' cālaktalakspi'tli
a'ntī ixtastālani'mā'na lā' cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Tū' iclakapasa nīn tintī' israelita a'ntī
quinkalhlaka'ī' hua'chi huā'mā' chi'xcu'.
10 Lā' a'xni'ca' huan lacscujnī'n tataspi'tli nac huan chic, talaktzī'lh
ixtzeyanī'ttza' huan tasācua'.

Jesús mālakahuanīchokolh ixcaman kalhatin lakapūt

11 A'calīstān Jesús a'lh nac lakatin cā'lacchicni' ixtacuīni' Naín lā' cātā'a'lh
ī'sca'txtunu'nī'n lā' līlhūhua'. 12 Lā' a'xni'ca' pajtzutza' i'xta'a'mā'na de huan
cā'lacchicni' lā' laktzī'lh que ixlīmimā'ca huan nīn para namā'cnūcan. Lā' ixtzī't
huan o'kxa' a'ntī ixnīnī't lakapūt ixuanī't. Lā' xmān kalhatin ixuanī't ixca-
man huan lakapūt. Līlhūhua' xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' ixtatā'a'mā'na.
13 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan lakapūt, huan Māpa'ksīni' lakalhu'malh lā'
huanilh:
—Tū' caca'lhua'.
14 Tuncan Jesús laktapajtzūlh lā' xa'malh huan caja. Lā' a'ntī ixtalē'mā'na
tatāyalh. Lā' Jesús huanilh huan nīn:
—O'kxa', quit icuaniyāni': ¡Catā'kaqui'!
15 Tuncan tā'kxpāquī'lh lā' tahui'lalh huan a'ntī ixnīnī't lā' tzuculh chi-
huīna'n. Lā' Jesús a'kataxtuni'lh ixtzī't. 16 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā',
huan tachi'xcuhuī't tajicua'nkō'lh lā' tatzuculh ta'a'cnīni'ni' Dios lā' tahualh:
—Tasu'yulh kalhatin ka'tla a'cta'sana' na quilaclhni'ca'n.
Nā tahualh:
—Dios quincālakalhu'manāni'.
17 Lā' chu lakachu nac Judea lā' a'nlhā pajatzu, ixlīhuāk taca'tzīlh a'ntū
tlahualh Jesús.

Ixlacscujnī'n Juan huan Mā'kpaxīni'
Mt. 11.2-19

18 I'sca'txtunu'nī'n Juan tamāca'tzīnīlh a'ntū ixtlahuamā' Jesús. Lā' tuncan
cāta'sani'lh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 19 lā' cāmacā'lh para natakalhasqui'nī
Jesús a ver palh stu'ncua' xla' huan Cristo a'ntī namin o palh naka'lhī
ā'kalhatin. 20 Huan kalhatu' ixlacscujnī'n Juan talakmilh Jesús lā' tahuanilh:
—Juan huan Mā'kpaxīni' quincātalakmacamini' lā' ū'tza' ca'tzīcu'tun palh
stu'ncua' hui'x Cristo a'ntī namin o palh na'icka'lhīyāujcus ā'kalhatin.
21 Chū'tza' huā'mā' ka'tlā'tus Jesús cāmātzeyīlh lhūhua' ī'tza'ca'nī'n
lā' cāmāxtuni'lh lhūhua' huan tlajana'nī'n. Nā lhūhua' lakatzī'nī'n
cāmālacahuānīlh. 22 Chuntza' cākalhtīlh Jesús:
—Cataspi'ttit lā' nahuaniyā'tit Juan a'ntū laktzī'nī'ta'ntit lā' a'ntū kax-
patnī'ta'ntit. Nahuaniyā'tit a'nchī huan lakatzī'nī'n talacahuāna'n lā' nā huan
lū'ntū'lanī'n talatlā'huan. Lā' nā huan a'ntī ixcāmasni'mā' ixquinītca'n, xlaca'n
tatzeyanli. Lā' huan a'ntīn tū' ixta'a'kahuāna'n chuhua'j takaxmata lā' nā
cāmālakahuanīchokocanī't huan a'ntī ixtanīnī'ttza'. Lā' cāmāsu'ni'can a'nchī
nacālīmāpūtaxtūcan a'ntī līpānīn talahui'lāna'. 23 Līpāxūj a'ntī takalhlaka'ī'
que Dios quimacamilh.
24 A'xni'ca' ixta'a'nī't ixlacscujnī'n Juan, Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n
tachi'xcuhuī't ixpālacata Juan lā' cāhuanilh:

—A'xni'ca' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, ¿tichū ixlaktzī'ncu'tunā'tit? Tū'
quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī hua'chi kantin chi'tin a'ntū
xakā'līlh huan ū'ni'. 25 ¿A'chī' quīla'tit? Tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit
kalhatin chi'xcu' a'ntī lej tzēhuanī't lhakā'nanī't. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que
huan a'ntī pō'ktu lej tzēhuanī't talhakā'nanī't lā' pō'ktu tapaxialhna'n, xlaca'n
tahui'lāna' na ixchicca'n reyes. 26 Pues ¿a'chī' quīla'tit nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't? ¿Chu tū' quīla'tit para nalaktzī'nā'tit kalhatin a'cta'sana'? Stu'ncua',
ixlaktzī'ncu'tunā'tit kalhatin a'cta'sana'. 27 Lā' huā'mā' a'cta'sana' ixtacuīni'
Juan. Lā' ixpālacata huā'mā' Juan tatzo'knī't chuntza' na ixtachihuīn Dios:
Na'icmacā'n qui'a'cta'sana' a'ntī napū'lani'yāni' para nacāxmāpī' mintej.
28 Lā' iccāhuaniyāni' que na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't tintī' kalhatin
a'cta'sana' más xaka'tla' que Juan huan Mā'kpāxīni'. Pero huan a'ntī līhua'ca'
xamakstancu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n, xla' más xaka'tla' que Juan.
29 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā' tachihuīn, ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't lā'
huan mātā'jīni'nī'n a'ntī Juan ixcāmā'kpaxīnī't, xlaca'n ixtalāhuani que lej tzey
Dios por ixpālacata a'ntū ixcāhuaninī't Juan. 30 Pero huan fariseosnu' lā' huan
mākalhtō'kē'ni'nī'n ley a'ntīn tū' ixcāmā'kpaxīnī't Juan, xlaca'n talakmaka'lh
a'ntū Dios ixcātlahuani'cu'tun. 31 Lā' huan Māpa'ksīni' hualh:
—¿Chichū na'iccālīmālacastucāuj huan tamā'na chi'xcuhuī'n? ¿Chichū
tatasu'yu? 32 Tatasu'yu hua'chi camana' a'ntī takamāna'mā'na nac lītamāuj.
Cātā'ta'sa ixtā'camana' lā' tahuani: "A'xni'ca' quina'n icmakata'sauj huan
līskoli', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' lu'cxtit. Lā' a'xni'ca' ictlī'uj hua'chi
līlakaputzani', hui'xina'n tū' lakatītit lā' tū' calhua'ntit. ¿Tuchū lacasqui'nā'tit?"
tahuan.
33 'Chuntza' līlayā'tit hui'xina'n como huanā'tit que Juan huan Mā'kpaxīni'
ka'lhī tlajana' porque tū' hua' pāntzi lā' tū' ko'ta. 34 A'calīstān quit icmilh
lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' quit icuā'yalh lā' icua'lh xcān lā'
chuxatū quimālacnūni'ca. Lā' hua'nā'tit que quit lej icuā'yan lā' lej icko'ta,
que quit ixamigoca'n mātā'jīni'nī'n lā' a'ntīn tū' tzey. 35 Pero huan a'ntīn
takalhlaka'ī', xlaca'n tamāchekxī que Dios macamilh Juan lā' nā quit —hualh
Jesús.

Jesús na ixchic Simón a'ntī fariseo

36 Kalhatin fariseo ixtā'huā'yancu'tun Jesús. Lā' Jesús a'lh na ixchic lā'
tahui'lalh nac mesa. 37 Lā' nac huanmā' cā'lacchicni' ixuī' kalhatin puscāt
xala' nac tej. A'xni'ca' ca'tzīlh que Jesús ixa'nī't huā'yan na ixchic kalhatin
fariseo, huan puscāt lē'lh lakatin frasco de aceite a'ntū lej xamu'csa.
38 Ixcalhuamā' lā' a'xni'ca' tahui'lalh pajtzu ixtojon Jesús lā' yujli ixlakaxta'jat
na ixtojon. U'tza' līche'kē'lh ixtojon Jesús. Tuncan līmāscōhuīlh ixyaj lā'
tantūmu'sulh lā' lītlahualh aceite a'ntū lej mu'csa.
39 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huā'mā', huan fariseo a'ntī ixtā'huā'yamā' Jesús,
puhualh: "Palh stu'ncua' cahuā huā'mā' chi'xcu' ixa'cta'sana' Dios ixuanī't,
ixca'tzīlh tichū xla' lā' tichūyā puscāt xa'malh. Ixca'tzīlh que ixlākalhī'ni'n
huan puscāt". 40 Tuncan Jesús huanilh huan fariseo:
—Simón, icuanicu'tunāni' lakatin catūhuā.
Lā' huan fariseo kalhtīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', caquihua'ni'.
41 Lā' Jesús huanilh:
—Ixa'nan kalhatu' chi'xcuhuī'n. Ixtu'ca'n talaclē'ni'lh kalhatin
māsācua'nīni'. Kalhatin laclē'ni'lh quinientos denarios (a'ntū tumīn xala'
makān). Lā' ā'kalhatin laclē'ni'lh tu'pu'xamacāuj. 42 Lā' como xlaca'n

tūlalh tamāpalalh, huan māsācua'nīni' cāmāsputūnu'ni'lh ixtu'ca'n. Chuhua'j caquihua'ni' ¿tichū más napāxquī' de ixtu'ca'n?

43 Lā' Simón kalhtīni'lh:

—Icpuhuan que huan chi'xcu' a'ntī más ixlaclē'nī't.

Lā' Jesús huanilh:

—Stu'ncua'.

44 Tuncan Jesús laktalakspi'tli huan puscāt lā' huanica Simón:

—¿Chā laktzī'na' huā'mā' puscāt? Ictanūlh na minchic lā' tū' quimaxquī'nī'ta' xcān para na'iclītantūchaka'n quintojon. Lā' huā'mā' puscāt quilīlacmu'nulh ixlakaxta'jat naquintojon lā' cālīmāscōhuanīnī't
ixya'j. 45 Hui'x tū' quimacamu'sunī'ta' pero xla' desde a'xni'ca' ictanūlh
tū' jaxnī't de quintantūmu'su. 46 Hui'x tū' quilītlahua' aceite na qui'a'kxāk,
pero xla' quilītantūtlahualh ixperfume. 47 U'tza' icuaniyāni' que huan lhūhua' tapāxquī'n māsu'yu que Dios māsputūnu'ni'nī'ttza' ixtalaclē'i' a'yuj lhūhua'. Lā' a'ntīn tū' lej pāxquī'nin māsu'yu que tū' lhūhua' ixtalaclē'i' cāmāsputūnu'ni'lh.

48 Tuncan Jesús huanilh huan puscāt:

—Icmāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'.

49 Lā' huan a'ntī ixcākantāyacanī't tatzuculh talāhuani:

—¿Tichū huā'mā' chi'xcu' a'ntīn tzē cāmāsputū huan talaclē'i'?

50 Lā' Jesús huanilh huan puscāt:

—Māpūtaxtūcanī'ta'tza' como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit con tapāxuhuān.

8

Huan puscan a'ntīn tamaktāyalh Jesús

1 A'calīstān Jesús ixtētaxtumā' nac lhūhua' cā'lacchicni' lā' cā'ranchujnu'. Lā' ixmāsu'yutēlha lā' ixcālītā'chihuīna'ntēlha ixpālacata a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā' huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixtatā'a'mā'na. 2 Nā
ixtatā'a'mā'na ā'makapitzīn puscan a'ntī ixcāmāxtuni'canī't huan tlajana' lā' a'ntī ixcāmātzeyīcanī't de huan ixta'jatatca'n. Na ixlaclhni'ca'n ixa'mā' María a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Magdalena. U'tza' a'ntī cāmaxtuni'ca lakatojon
tlajana'nī'n. 3 Nā ixtā'a'n kalhatin Juana, ixpuscāt Chuza a'ntī xapuxcu' ixtasācua' Herodes. Nā ixtatā'a'mā'na Susana lā' lhūhua' ā'makapitzīn puscan a'ntī ixtalīmaktāyanī't con ixtumīnca'n.

Huan cha'nāna'
Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9

4 Līlhūhua' tataxtulh de lakatunu' cā'lacchicni' para natakaxmata Jesús. Lā' a'xni'ca' tatakēxtimīlh lhūhua' tachi'xcuhuī't, cāhuanilh a'ntū lītalacastuca.
5 Cāhuanilh:

—Kalhatin cha'nāna' taxtulh para nacha'n ixti'ni'. Līhuan ixa'jmaka'mā' ixti'ni' makapitzīn tayujli nac tej lā' cālacchi'ntaca lā' tasacua'lh huan spūnnu'.
6 Lā' ā'makapitzīn tayujli na ixkalhni' chihuix a'nlhā xmān macsti'na'j ti'ya't ixuī'. Lā' a'xni'ca' pu'nli huanmā' ti'ni' tīlh porque tū' kaksli xcān como tū'
pūlhmā'n ixka'lhī huan ti'ya't. 7 A'makapitzīn huampala tayujpā na ixlaclhni'
lhtucū'n lā' tūlalh stacli como tamā'ktzī'lh huan lhtucū'n. 8 Lā' ā'makapitzīn
ti'ni' tayujli a'nlhā tzey ti'ya't lā' pu'nli. Lā' a'xni'ca' stacli, lej tō'ca'lh. A'xni'ca' ī'ca, lhūhua' taxtulh de xmān lakatin ti'ni' a'ntū ixa'jmaka'ncanī't hasta lakatin ti'ni' tō'ca'lh cien.

A'xni'ca' huankō'lh huā'mā' Jesús cāhuanilh lej palha':

—Pa'lh kaxpa'tā'tit, cuenta catlahua'tit.

Cālīmāsu'ni'ca xmān a'ntū lītalacastuca
Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12

9 Tuncan huan ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh tuchū huanicu'tun huā'mā'
lītalacastuc. 10 Lā' cāhuanilh:
—Dios cāmāsca'tīnī'ta'ni' hui'xina'n a'ntūn tatzē'knī't ixpālacata a'nchī nala ixlīmāpa'ksīn Dios. A'makapitzīn iccālīchihuīna'n xmān a'ntū lītalacastuca. Chuntza' a'yuj takaxmatli tū' tamāchekxīlh, lā' a'yuj talaktzī'n tasu'yu hua'chilh tū' talacahuāna'n.

A'ntū huanicu'tun huan talacastuc
Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20

11 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Huā'mā' līmālacastuc huanicu'tun chuntza': Huan ti'ni', ū'tza' ixtachihuīn
Dios; 12 lā' huan tej ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntīn takaxmata huan
tachihuīn. Namin huan ko'ti'ti' lā' nacāmāpātza'nkānī lā' tū' natakalhlaka'ī'
lā' tūlalh catitapūtaxtulh. 13 Huan ti'ya't nac cā'chihuixni' ū'tza' hua'chi
ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Xlaca'n takaxmata lā' tapuhuan lej tzey, lā' talakatī pero tū' xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' a'xni'ca' tū' cālaktzī'ncu'tuncan ixpālacata ixtachihuīn Dios, palaj natamakxteka.
14 'Huan lhtucū'n, ū'tza' hua'chi ā'makapitzīn huampala tachi'xcuhuī't. Takaxmata huan tachihuīn pero tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n. Pō'ktu tapāstacmā'na ixlītlōtca'n lā' i'xtumīnca'n lā' a'nchī natalakastāna'n. Chuntza' tūla tasca'ta xa'nca. U'tza' hua'chi huan ti'ni' a'ntū tamā'ktzi'lh huan lhtucū'n. Tūla staca.
15 'Huan xatzey ti'ya't ū'tza' hua'chi tachi'xcuhuī't a'ntī xa'nca takaxmatli huan tachihuīn. Takalhlaka'ī' lā' ta'a'kahuāna'ni' lā' tzeyā chi'xcuhuī'n natala. Nīn tintī' tzē nacāmāmakxtekē ixtachihuīn Dios.

Huan pūmaksko
Mr. 4.21-25

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Nīn tintī' māquilhtī huan pūmaksko para nahui'lī ixtampīn huan chā'xta. Lā' nīn hui'līcan ixtampīn huan tama'. Namā'ca'can tālhmā'n para que a'ntīn
tatanūmā'na natalaktzī'n. 17 Pues ixlīhuāk a'ntū iccāmāsu'ni'yāni' mē'cstuca'n,
ā'calīstān maclacasqui'n nacāmāsu'ni'yā'tit ā'makapitzīn.
18 'Chuntza' xa'nca cakaxpa'ttit porque a'ntī xa'nca kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, ū'tza' más namāchekxī; lā' a'ntīn tū' xa'nca kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, xla' namāpātza'nkānīcan a'ntū puhuan que māchekxīlh.

Huan xatzī't lā' ixtā'timīn Jesús
Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35

19 Tuncan tamilh ixtzī't lā' ixtā'timīn a'nlhā ixuī' Jesús lā' tūlalh talaktapa-
jtzūlh como līlhūhua' tachi'xcuhuī't ixa'nan. 20 Lā' huanica Jesús:
—Tayāna' kēpun mintzī't lā' mintā'timīn. Tatā'chihuīna'ncu'tunāni'.
21 Lā' xla' cāhuanilh:
—A'ntī kaxmata ixtachihuīn Dios lā' a'kahuāna'ni', ū'tza' quintzī't lā' quintā'timīn.

Jesús māca'cslīlh huan ū'ni' nac mar
Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41

22 Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' Jesús tā'tojōlh nac lakatin barco con
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' cāhuanilh:
—Cāhuī'tit tintacut xcān.
Lā' ta'a'lh.

23 Lā' līhuan ixtatacutmā'na, lhtatalh Jesús. Lā' palaj tzuculh lakatin palha'
ū'ni' lā' ixlītatzumamā'tza' de xcān huan barco hasta que ixtā'cnūmā'tza'. 24 Lā'
tuncan ta'a'lh tamālakahuānī Jesús lā' tahuanilh:
—¡Mākalhtō'kē'ni'! ¡Jicsua'mā'nauj!
Lā' tuncan Jesús tā'kaquī'lh lā' lacaquilhnīlh huan ū'ni' lā' huan xasipej
xcān, lā' taca'cslalh.
25 Lā' tuncan cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿Chī la'tit? ¿Chu tū' kalhlaka'ī'yā'tit?
Lā' xlaca'n tajicua'lh lā' talē'cnīlh lā' talākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū huā'mā' chi'xcu'? ¿Chichū tzē cālīmāpa'ksī huan ū'ni' lā' huan xcān
lā' nata'a'kahuāna'ni'?

Huan chi'xcu' xala' nac Gadara a'ntī lhūhua' tlajana'nī'n ixcāka'lhī
Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20

26 A'calīstān tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Gadara. U'tza'
tintacut huan xcān lā' na ixlacapūn Galilea. 27 A'xni'ca' Jesús tacutli de huan
barco, kalhatin chi'xcu' xala' a'ntza' laktapajtzūlh. Lej makān xla' ixka'lhī
huan tlajana'. Tū' maktin lhakā'lh ixlu'xu' lā' tū' tahui'lalh nac chic. Mejor
tahui'lalh nac cā'lhu'cu'.
28 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' laktzī'lh Jesús, tatzokostani'lh na ixlacapūn lā'
ta'salh lā' hualh:
—¿A'chī' ta'na' hui'x a'nlhā icuī'? Hui'x Jesús i'xO'kxa' Dios lej ka'tla'. ¿Chu
quit mimaca'tzi? Icsqui'ni'yāni' caquimakxtekti.
29 Chuntza' huanilh como Jesús ixmāpa'ksīmā' huan tlajana' que nataxtu
de xla'. Maklhūhua' huan tlajana' chi'palh. Lā' ixlīmacachī'can cadenas lā' nā
ixlītantūchī'can cadenas lā' xla' ixcālacpu'lha. Lā' huan tlajana' makatzā'lalh
nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 30 Jesús kalhasqui'nīlh:
—¿Chichū hua'ni'ca'na'?
Lā' xla' kalhtīlh:
—Quihuanican Legión.
Chuntza' huanilh como Legión huanicu'tun lhūhua', lā' lhūhua' tlajana'nī'n
ixtatanūni'nī't. 31 Lā' huā'mā'na tlajana'nī'n tasqui'ni'lh Jesús que tū'
cacāmacā'lh nac pūpātīn. 32 Lā' como lhūhua' pa'xni' ixtahuā'yamā'na na
ixlacapān kēstīn, huan tlajana'nī'n tasqui'nli que cacāmakxtekca natatanū
na ixchakānca'n huan pa'xnī'n. Lā' Jesús cāmakxtekli. 33 Lā' tuncan huan
tlajana'nī'n tataxtukō'lh de huan chi'xcu' lā' tatanūlh ixchakānca'n huan
pa'xnī'n. Lā' xlaca'n tatu'jnulh nac cā'pūtatonkopūn lā' tatonkopūlh lā'
tatojōcha' nac xcān lā' tajicsua'kō'lh.
34 Lā' a'xni'ca' huan maktaka'lhna'nī'n pa'xni' talaktzī'lh a'ntū ixpātle'kenī't,
tajicua'lh lā' tatu'jnulh lā' tamāca'tzīnīni'lh nac cā'lacchicni' lā' pajtzu huā'mā'
cā'lacchicni'. 35 Lā' huan tachi'xcuhuī't tataxtulh de huan cā'lacchicni' para
natalaktzī'n a'ntū ixpātle'kenī't.
Lā' a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā ixuī' Jesús, talaktzī'lh huan chixcu' a'ntī ixka'lhī
huan tlajana'nī'n. Ixcāmāxtuni'nī'ttza' huan tlajana'nī'n lā' huan chi'xcu'
ī'lhakā'nanī'ttza' lā' tzē'k tō'lalh pajtzu ixtojon Jesús. Lā' xlaca'n tajicua'lh.
36 Lā' a'ntī ixtalaktzī'nī't tahuanilh a'nchī ixlītzeyanī't huan chi'xcu' a'ntī
ixka'lhī huan tlajana'nī'n. 37 Lā' chuntza' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Gadara
tatzuculh tasqui'ni' Jesús que nataxtu de a'ntza' como lej tajicua'lh.
Lā' chuntza' Jesús tojōlh nac barco lā' a'lh. 38 Lā' huan chi'xcu' a'ntī
ixtzeyanī'ttza' squi'ni'lh Jesús que camakxtekli natā'a'n, pero Jesús māpa'ksīlh
que catachokolh lā' huanilh:

39 —Cataspi'tti na minchic. Lā' nacāhua'ni'kō'ya' huā'mā'na laka'tla'n
catūhuā a'ntū Dios tlahuani'nī'ta'ni' lā' a'nchī pātle'keni'nī'ta'ni'.

Huan chi'xcu' a'lh lā' tzuculh huan a'ntū ixtlahuani'nī't Jesús chuxalhā nac
cā'lacchicni'.

Ixtzu'ma'jāt Jairo lā' huan puscāt a'ntī xa'malh ixlu'xu' Jesús
Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43

40 A'xni'ca' Jesús taspi'tli para tintacut huan xcān, huan tachi'xcuhuī't
talaktzī'lh con tapāxuhuān como ixlīhuākca'n ixtaka'lhīmā'na. 41 Tuncan
milh kalhatin chi'xcu', ixtacuīni' Jairo a'ntī xapuxcu' ixlītokpānca'n israeli-
tas. Xla' tatzokostani'lh Jesús. Lā' huanilh que ca'a'lh na ixchic 42 porque
xmān kalhatin ixtzu'ma'jāt ixka'lhī hua'chi de cāujtu' cā'ta lā' ixnīmā'.
A'xni'ca' ixa'mā' Jesús na ixchic Jairo, līlhūhua' ixtastālani'mā'na hasta que
ixtalāpi'ta'tza'.

43 Lā' na ixlaclhni'ca'n ixa'mā' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n. Ixka'lhītza'
lakacāujtu' cā'ta tūla ixcāsni' ixka'lhni'. Lā' ī'sputni'kō'nī'ttza' ixtumīn para
nacāmāpala doctor pero nīn kalhatin mātzeyīlh. 44 Xla' tapajtzūlh na ixkēn
Jesús lā' xa'malh ixquilhtūn ixlu'xu'. Lā' chu tuncan huanmā' ka'tlā'tus
cāsni'lh ixka'lhni'.

45 Lā' Jesús kalhasqui'nīni'lh:

—¿Tichū quixa'manī't?

Lā' como ixlīhuākca'n tahualh que nīn tintī', Pedro lā' ā'makapitzīn
tahuanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', de tantu līlhūhua' pi'ta'ca'na' lā' tampi'ta'ca'na' chu xalhā,
lā' hui'x kalhasqui'nīni'na': "¿Tichū quixa'malh?"

46 Pero Jesús cāhuanilh:

—Catīhuā quixa'manī't como icu'cxca'tzī iclīmātzeyīni'nī't quilīmāpa'ksīn.

47 A'xni'ca' huan puscāt ca'tzīlh que Jesús cuenta tlahualh que xa'maca,
ī'xpipitēlha lakmilh lā' tatzokostalh na ixtojon Jesús. Huanilh na ixlacapūn
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'nchī līxa'malh Jesús lā' chuntza' chu tuncan
ixtzeyanī't. 48 Tuncan Jesús huanilh:

—Quintzu'ma'jāt, tzeyanī'ta' hui'x como kalhlaka'ī'nī'ta'. Capit con
tapāxuhuān.

49 Ixchihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' chilh kalhatin xala' ixchic Jairo huan
xapuxcu' ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huanica Jairo:

—Mintzu'ma'jāt nīlhtza'. Tū'tza' camāmakchu'yi' huan Mākalhtō'kē'ni'.

50 A'xni'ca' Jesús kaxmatli huā'mā', huanilh:

—Tū' caji'cua'. Mintzu'ma'jāt natzeyan xmān cakalhlaka'i'.

51 A'xni'ca' chā'lh huan nac chic, nīn tintī' makxtekli natā'tanū, xmān
Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā' ixtāta' lā' ixtzī't huan tzu'ma'jāt. 52 Ixlīhuākca'n
ixtacalhuamā'na lā' ixtata'samā'na por ixpālacata huan tzu'ma'jāt. Lā' Jesús
cāhuanilh:

—Tū' cacalhua'ntit. Tū' nīnī't huan tzu'ma'jāt, xmān lhtatamā'.

53 Lā' xlaca'n talīlītzī'nli como ixtaca'tzī que ixnīnī'ttza'. 54 Lā' tuncan Jesús
macachi'palh huan tzu'ma'jāt lā' palha' huanilh:

—Tzu'ma'jāt, icuaniyāni' catā'kaqui'.

55 Lā' taspi'tli ixlīca'tzīn lā' chu tuncan tā'kaquī'lh. Lā' Jesús māpa'ksīni'lh que
camāhuī'ca. 56 Lā' ixtāta' lā' ixtzī't lej talē'cnīlh lā' Jesús cāmāpa'ksīlh que nīn
tintī' ixtahuanilh a'ntū ixpātle'kenī't.

9

Jesús cāmacā'lh huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n
Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13

1 Jesús cātā'takēxtimīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāmaxquī'lh
līmāpa'ksīn para natamāxtu huan tlajana'nī'n. Nā cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para
natamātzeyī huan ī'tza'ca'nī'n. 2 Cāmacā'lh para natahuan a'nchī māpa'ksīni'n
Dios. 3 Lā' cāhuanilh:
—Tū' tilīpinā'tit nīn tuntū' para mintejca'n, nīn mimpāla'cca'n nīn tumīn
nīn mimpūtumīnca'n nīn pāntzi. Lā' tū' catilīpintit kalhtu' mincamisaca'n,
xmān kalhtunu'. 4 Chu calhāhuāya chic a'nlhā nachipinā'tit a'ntza' nata-
chokoyā'tit hasta a'xni'ca' nataxtuyā'tit de huanmā' cā'lacchicni'. 5 Lā' a'nlhā
tū' cātamānūyāni' na ixchicca'n, cataxtutit de huanmā' cā'lacchicni'. Lā'
a'xni'ca' nataxtuyā'tit, catincxtit mintojonca'n para nayuja huan pokxni'
ixlakxtampūn mintojonca'n. Chuntza' nalīmāsu'yu'yā'tit que xlaca'n natalē'n
cuenta como tū' takaxmatcu'tulh.
6 Tuncan tataxtulh huan sca'txtunu'nī'n lā' ta'a'lh lakachu nac cā'lacchicni'.
Tatā'chihuīna'lh lā' tahuanilh a'nchī nacālīmāpūtaxtūcan lā' tamātzeyīlh
ī'tza'ca'nī'n chu calhāhuā.

A'nchī nīlh Juan huan Mā'kpaxini'
Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29

7 Lā' huan gobernador Herodes māca'tzīnīca ixlīhuāk a'ntū Jesús ixt-
lahuamā'. Lā' tū' ixca'tzī a'nchī puhuan como ā'makapitzīn ixtalāhuanimā'na
que Juan huan Mā'kpaxīni' ixlakahuanchokonī't de ixlaclhni'ca'n nīnī'n lā
ixtahuan que chō'la ū'tza' Jesús. 8 Lā' ā'makapitzīn ixtalāhuanimā'nampā que
Jesús ū'tza' Elías a'ntī tasu'yulh. Lā' ā'makapitzīn huampala ixtalāhuanimā'na
que kalhatin a'cta'sana' xala' makān lakahuanchokolh. 9 Lā' Herodes hualh:
—Māni' quit icmā'a'cchu'cunīni'lh Juan. ¿Tichū huā'mā' a'ntī ixpālacata
ickaxmata lhūhua' catūhuā?
Lā' Herodes ixlaktzī'ncu'tun Jesús.

Jesús cāmāhuī'lh lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14

10 A'xni'ca' tataspi'tli huan apóstoles, tahuanilh Jesús a'ntū tatlahuanī't.
Lā' tuncan Jesús cālē'lh ixa'cstuca'n lā' tatā'a'lh nac lakatin lugar pa-
jtzu huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betsaida. 11 Lā' a'xni'ca' huan
tachi'xcuhuī't taca'tzīlh, tastālani'lh. Lā' Jesús cāhuanilh que catatahui'lh lā'
tzuculh cālītā'chihuīna'n ixpālacata huan ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' cāmātzeyīlh
ī'tza'ca'nī'n.
12 Lā' a'xni'ca' ixkōtanūmā'tza', talaktapajtzūlh Jesús huan kalhacāujtu'
sca'txtunu'nī'n lā' tahuanilh:
—Cacāmacapi huan tachi'xcuhuī't para nata'a'n natajaxa lā' nataputza
ixlīhua'tca'n nac huan cā'lacchicni' a'ntū pajatzu como huā'tzā' a'nlhā
hui'lāna'uj tuntū' a'nan.
13 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n cacāmāhuī'tit.
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Xmān icka'lhīyāuj macquitzis pāntzi lā' tantu' squī'ti' palh tū' na'ica'nāuj
na'ictamāhuayāuj chauj para ixlīhuakca'n.
14 Ixa'nan hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n. Lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
—Catatahui'lalh lītu'pu'xamacāujna'.

15 Lā' chuntza' tatlahualh lā' tatahui'lakō'lh. 16 Tuncan Jesús cātayalh
huan makquitzis pāntzi lā' huan tantu' squī'ti'. Talacayāhualh nac a'kapūn
lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' cāmālacpitzini'lh lā' cāmaxquī'lh huan
ī'sca'txtunu'nī'n para que natamālacpitzini' na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't.
17 Ixlīhuākca'n tahuā'yalh lā' taka'sli. Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tasacli
lhūhua' xalacpītzin. Lā' tatzumalh pācāujtu' chā'xta de huan a'ntū a'katāxtūlh.

Pedro mālacstū'ncli que Jesús ū'tza' Cristo
Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29

18 Milh lakatin chi'chini' a'xni'ca' ixa'cstu ixorarlīmā' Jesús. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n pajtzu tatahui'lalh. Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—Lā' huan tachi'xcuhuī't, ¿chichū tahuan quimpālacata?
19 Takalhtīlh:
—Makapitzīn tahuan palh hui'x Juan huan Mā'kpaxīni'. Lā' ā'makapitzīn
tahuan palh hui'x Elías. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuan que hui'x kalhatin
a'cta'sana' xala' makān a'ntī lakahuanchokonī't.
20 Lā' tuncan cākalhasqui'nīlh:
—Lā' hui'xina'n ¿chichū huanā'tit que quit?
Lā' Pedro kalhtīlh:
—Hui'x Cristo a'ntī Dios macamilh.

Jesús māca'tzīnīni'lh a'nchī nanī
Mt. 16.20-28; Mr. 8.30—9.1

21 Lā' Jesús lej cāmāpa'ksīlh que tū' catitahuanilh nīn tintī' palh ū'tza' huan
Cristo. 22 Lā' cāhuanilh:
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' tasqui'nī lej naquimāpātīnīcan.
Lā' nā tasqui'nī que naquintalakmaka'n huan xanapuxcu'nu' israelitas lā'
huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. Lā'
naquimaknīcan lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' na'iclakahuanchoko.
23 A'calīstān cāhuanilh ixlīhuākca'n:
—Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit, tūlatza' pāstaca xmān a'nchī xla'
lacasqui'n. Calīhui'līlh natlahua quintapuhuān lakalīyān a'yuj capātīni'lh
hua'chi quit na'icpātīni'n lā' caquistālani'lh. 24 Huan a'ntīn tapūtaxtucu'tun de
huan a'ntū natapātīni'n por quimpālacata, tū' catitaka'lhīlh ixquilhtamacu-
jca'n para pō'ktu. Lā' huan a'ntī natapātīni'n a'yuj natanī por quimpālacata,
xlaca'n nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 25 Lā' palh kalhatin
chi'xcu' ixtlajalh ixlīhuāk xala' huā'mā' quilhtamacuj, nīn tuntū' ixtapalh
huā'mā' palh tū' ka'lhī ixquilhtamacuj para pō'ktu. 26 Palh catīhuā līmāxana'n
quimpālacata lā' ixpālacata quintachihuīn, ū'tza' na'iclīmāxana'n a'xni'ca'
na'icmin hua'chi Rey lā' na'icka'lhī ixlīmāpa'ksīn quinTāta' Dios lā' naquin-
tatā'min huan ángeles a'ntī lej tzey. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
27 Iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua'. A'nan makapitzīn a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā'
chuhua'j lā' xlaca'n tū' catitanīlh a'xni'ca' tūna'j natalaktzī'n ixlīmāpa'ksīn Dios
lā' a'nchī namāpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk.

Lej xkakalh Jesús
Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8

28 Hua'chi ixlīlakatzeyan chi'chini' Jesús tō'ca'lh nac lakatin kēstīn para
natlahua oración. Tatā'a'lh Pedro lā' Jacobo lā' Juan. 29 Lā' līhuan Jesús
ixtlahuamā' oración, xla' taxtāpalīlh lā' xtunc ixtasu'yu ixlacan. Lā' lej
smu'yonko' lalh ixlu'xu' hasta xkakalh. 30 Lā' tuncan tatasu'yulh kalhatu'
chi'xcuhuī'n lā' ixtatā'chihuīna'mā'na Jesús. Xlaca'n Moisés lā' Elías a'ntī
makāntza' ixtanīnī't 31 lā' cālītamacxti'li'lh xkakana'. Lā' ixtatā'chihuīna'mā'na

a'nchī Jesús napātīni'n lā' nanī nac Jerusalén. 32 Pedro lā' a'ntī cātā'a'lh a'yuj
lej ixtalhtatacu'tun pero lakahuan ixtahui'lāna' lā' talaktzī'lh a'nchī xkakalh
Jesús lā' huan kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'yāna'.
33 A'xni'ca' huā'mā'na chi'xcuhuī'n ixtamakxtekmā'na Jesús, Pedro huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¡xalītzey hui'lāna'uj ā'tzā! Na'ictlahuayāuj lakatu'tun
mū'xta'ka'; lakatin mila', ā'lakatin ixla' Moisés lā' ā'lakatin ixla' Elías.
Chuntza' hualh Pedro como tū' ixca'tzī a'ntū ixuan. 34 Līhuan ixchi-
huīna'mā', milh lakatin poklhnu' lā' cālīmacxti'li'ca. Tajicua'lh a'xni'ca'
ta'u'cxca'tzīlh na ixchakān poklhnu'. 35 Lā' tuncan takaxmatli lakatin tachi-
huīn nac huan poklhnu' lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' qui'O'kxa' lā' lej icpāxquī'. Cakaxpa'ttit a'ntū huan.
36 A'xni'ca' huankō'lh huan tachihuīn, talaktzī'lh que ixa'cstu ixuī' Jesús.
Ca'cs tatāyalh lā' tū' tahualh nīn tuntū' a'ntū ixtalaktzī'nī't.

Jesús mātzeyīlh kalhatin ka'hua'chu a'ntī ixka'lhī huan tlajana'
Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29

37 Ixlīlakalī huampala, a'xni'ca' tataxtucha' de huan kēstīn, līlhūhua'
tachi'xcuhuī't tapāxtokli Jesús. 38 Lā' tuncan kalhatin chi'xcu' na ixla-
clhni'ca'n lej palha' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', icsqui'ni'yāni' lakatin talakalhu'mān. Capit laktzī'na'
qui'o'kxa' porque xmān ixa'cstu icka'lhī. 39 Lā' lakatin tlajana' chi'pa lā'
makata'sa lā' palha' xpipi lā' kalhpupu. Lā' makaxtacnānī lā' lej jicslīhua'
nataxtuni'. 40 Iccāhuanilhtza' misca'txtunu'nī'n que ixtamāxtuni'lh huan tla-
jana' pero tūlalh tamāxtuni'lh.
41 Jesús kalhtīlh:
—¡Hui'xina'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' xa'nca pāstacna'nā'tit lā' tū' kalh-
laka'ī'yā'tit! ¿Hasta lhānīn na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n para que
namāchekxī'yā'tit? Lā' ¿hasta lhānīn na'iccātāyani'yāni' hui'xina'n a'nchī
huanī'ta'ntit? Calī'ta' huā'tzā' minka'hua'chu.
42 Lā' a'xni'ca' huan ka'hua'chu ixlaktapajtzūmā' Jesús, huan tlajana'
māyujūlh nac ti'ya't lā' makaxtacnānīpā. Lā' Jesús lacaquilhnīlh huan tlajana'.
Lā' mātzeyīlh huan ka'hua'chu lā' maxquī'pā ixtāta'. 43 Lā' ixlīhuākca'n
talē'cnīlh ixlīka'tla' Dios.

Jesús mākca'tzīnīni'mpā ixpūnīn
Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32

Līhuan ixlīhuākca'n talē'cnīlh ixpālacata a'ntū Jesús tlahualh, xla' cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
44 —Xa'nca cakaxpa'ttit lā' tū' tipātza'nkāyā'tit; quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n lā' naquimacamāstā'can na ixmacanca'n tachi'xcuhuī't.
45 Lā' huan sca'txtunu'nī'n tū' tamāchekxīlh a'ntū cāhuanilh como xtunc
ixtapāstacmā'na. Lā' tū' ixtakalhasqui'nīcu'tun a'ntū ixuanicu'tun como ixta-
jicua'n.

¿Tichū más xatasqui'nī?
Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37

46 Lā' tuncan huan sca'txtunu'nī'n tatzuculh talacchihuīna'n ixpālacata
tichū de xlaca'n más tasqui'nī. 47 Lā' Jesús cuenta tlahualh a'nchī ix-
tapāstacna'mā'na. Lā' tuncan macachi'palh kalhatin ka'hua'chu lā' yāhualh na
ixpāxtun 48 lā' cāhuanilh:
—Chuxatī a'ntīn tatapa'ksī con quit lā' ū'tza' natalīpāxquī' kalhatin
ti'na'j ka'hua'chu hua'chi huā'mā' ka'hua'chu, ū'tza' chu a'cxtim hua'chilh
quintapāxquī'. Lā' chuxatī a'ntī quintapāxquī', nā tapāxquī' huan a'ntī

quimacamilh lā' tū' xmān quit. Lā' a'ntīn tū' ka'tla'jca'tzī na milaclhni'ca'n, ū'tza' a'ntī tasqui'nī na ixlacapūn Dios.

A'ntī quincāmaktāyayāni'
Mr. 9.38-40

49 Tuncan Juan huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', iclaktzī'nī'tauj kalhatin a'ntī ixcāmāxtumā' huan tlajana'nī'n con milīmāpa'ksīn. Lā' icuaninī'tauj que tū'tza' catlahualh chuntza' como tū' quincātā'latlā'huanāni' quina'n.
50 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' tihua'nā'tit chuntza' porque a'ntīn tū' quintā'ca'tzaca'n, xla' quincāmaktāyayāni'.

Jesús cālacaquilhnīlh Jacobo lā' Juan

51 A'xni'ca' ixmimā' huan chi'chini' a'xni'ca' Jesús ixa'lh nac a'kapūn,
līhui'līlh na'a'n nac Jerusalén. 52 Cāmāpū'līlh ā'makapitzīn ī'sca'txtunu'nī'n lā'
ta'a'lh nac lakatin ti'na'j cā'lacchicni' para nataputza a'nlhā natalhtata. Huan
cā'lacchicni' xala' nac Samaria, 53 lā' huan xalanī'n a'ntza' tū' tamānūcu'tulh
na ixchicca'n como ixtasu'yu ixa'mā' nac Jerusalén. 54 Lā' a'xni'ca' huan
sca'txtunu'nī'n Jacobo lā' Juan talaktzī'lh huā'mā', tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿chā lacasqui'na' na'icmāyujūyāuj macscut de nac a'kapūn para que natasputkō' xlaca'n hua'chi tlahua'lh huan a'cta'sana' Elías?
55 Lā' tuncan Jesús cālaktalakspi'tli lā' cālacaquilhnīlh. Hualh:
—Hui'xina'n tū' ca'tzī'yā'tit que tū' tzey a'nchī pāstacna'nā'tit. 56 Quit huan
Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' quit tū' ictimilh para na'iccāmāsputūkō' ixquilhta-
macujca'n tachi'xcuhuī't. Icmilh para na'iccāmāputaxtū.
Lā' tuncan ta'a'lh nac ā'lacatin cā'lacchicni'.

A'ntī tastālani'cu'tulh Jesús
Mt. 8.19-22

57 A'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, kalhatin chi'xcu' huanilh Jesús:
—Quit na'icstālani'yāni' chu xalhā napina'.
58 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Huan tanqui'hui' taka'lhī ixlhu'cu'ca'n lā' huan spūnnu' taka'lhī ixmāsekca'n. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' quit tū' icka'lhī a'nlhā na'iclhtata.
59 Lā' Jesús huanilh ā'kalhatin:
—Caquistālani'.
Lā' xla' kalhtīlh:
—Māpa'ksīni', caquimakxtekti na'ictahui'la na quinchic hasta que nanī quintāta'.
60 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' tzē natamā'cnū mintāta'. Hui'x capit lā' cacāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuīt a'nchī nātalīpūtaxtu.
61 Lā' tuncan huanilh ā'kalhatin:
—Māpa'ksīni', icstālani'cu'tunāni', pero pū'la ica'ncu'tun na quinchic para na'icuan ica'nā ā'tzā'.
62 Lā' Jesús huanilh:
—A'ntī natzucu laklhkāna'n lā' tuncan natalakspi'ta ixkēn, tūla xa'nca laklhkāna'n. Nā chuntza' tū' minī'ni' palh hui'x natā'scuja Dios como taspi'tcu'tuna' na minchic.

10

Jesús cāmacā'lh huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n

1 A'calīstān huan Māpa'ksīni' cālacsacli tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n
xtunc huampala lā' cāmacā'lh kalhatu'yūn. Ixtapū'lani' nac cā'lacchicni' lā'
chuxalhā ixa'mā'. 2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyani'. Lhūhua' a'nan a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī' pero tū' a'nan lhūhua' a'ntī natamāsu'ni' xlaca'n. U'tza' hua'chi a'xni'ca' lej la cuxi' lā' tintī' tasācua'. Lā' Dios hua'chi ixtēcu' huan cuxi'. U'tza' nalīkalhasqui'nīyā'tit Dios que cacāmacamilh chi'xcuhuī'n para natamāsu'ni'
a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī. 3 Capitit. Cuenta catlahua'tit. Iccāmacā'nāni' hua'chi
xalakska'tā'n borregos na ixlaclhpu'nanca'n misinī'n. 4 Tū' tilīpinā'tit nīn
morral, nīn pūtumīn, nīn huarache. Lā' tū' titakoxīyā'tit nac tej a'xni'ca' natā'chihuīna'nā'tit a'ntī pātle'kemā'.
5 ’Lā' a'xni'ca' natanūyā'tit nac lakatin chic a'nlhā natachokoyā'tit, pū'la
nacāhuaniyā'tit: “Dios cacāsicua'lanālīni' a'ntī hui'lā'na'ntit nac huā'mā' chic”.
6 Lā' palh a'nan a'ntīn takalhlaka'ī', Dios nasicua'lanālī; lā' palh tintī' a'ntīn
takalhlaka'ī', Dios tū' caticāsicua'lanālīlh. 7 Natachokoyā'tit nac lakatin chic
lā' chu a'ntū nacātalakahui'līyāni', nahua'yā'tit lā' nako'tnu'nā'tit como a'ntī
scuja ka'lhī nahuā'yan. Tū' tilactā'kchokoyā'tit pūtunu' cā'lacchicni'.
8 ’A'xni'ca' nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā nacātamānūyāni'
nac chic, chu a'ntū nacātalakahui'līni'yāni nahua'yā'tit. 9 Nacāmātzeyīyā'tit
a'ntī ta'ī'tza'ca'n a'ntza' lā' nacāhuani'yā'tit tachi'xcuhuī't: “Laktzī'mpā'na'ntit
ixlīmāpa'ksīn Dios”. 10 Lā' palh nachipinā'tit nac lakatin cā'lacchicni'
lā' tū' lacasqui'ncan natachokoyā'tit, napimpalayā'tit nac tej lā'
nacāhuani'yā'tit: 11 “Lā' huan pokxni' xala' ā'tzā' a'ntū quincātantūpasanī'ta'ni'
na'ictincxyujuyāuj lā' ū'tza' huanicu'tun que hui'xina'n laclīpinā'tit. Lā' caca'tzī'tit huā'mā', que hui'xina'n laktzī'nī'ta'ntittza' a'nchī Dios māpa'ksīni'n”.
12 ’Iccāhuaniyāni' que a'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', más nacāmāpātīnī
xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' que xalanī'n nac Sodoma.

A'ntīn tū' ta'a'kahuāna'n
Mt. 11.20-24

13 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¡Xāntila'yā'tit hui'xina'n xalanī'n nac Corazín! Lā' ¡xāntila'yā'tit xalanī'n nac Betsaida! Nalakaputza'yā'tit porque tū' kalhlaka'ī'tit. Lej tlahuacanī't lē'cnīn na milaclhpu'nanca'n. Lā' palh ixcātlahuacancha' cahuā huā' tamā'na lē'cnīn nac huan cā'lacchicni' Tiro lā' nac Sidón, makāntza' ixtaxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n. Lā' xlaca'n ixtalhakā'lh tzi'tze'ke ixlu'xu'ca'n lā' ixcā'a'cpūmacaca lhca'ca'n lā' chuntza' ixtatasu'yulh que lej ixtalakaputza ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n.
14 ’A'xni'ca' Dios nalaccāxtlahuakō', hui'xina'n ā'chulā' nacātamāpātīnīyāni'
que xalanī'n nac Tiro lā' nac Sidón. 15 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Capernaum,
¿chā puhua'nā'tit palh napinā'tit nac a'kapūn como lej tzey hui'xina'n?
Napinā'tit hasta nac pūpātīn.
16 Lā' Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—A'ntī cākaxmatni'yāni' hui'xina'n, xla' naquinkaxmata. Lā' a'ntī nacālakmaka'nāni' hui'xina'n, chuntza' naquilakmaka'n nā quit. Lā' a'ntī naquilakmaka'n quit chuntza' nalakmaka'n Dios como ū'tza' a'ntī quimacamilh.

Tataspi'tli huan tu'tumpu'xamacāuj chi'xcuhuī'n

17 Huan tu'tumpu'xamacāuj tataspi'tli con tapāxuhuān. Lā' tahuanilh:

—Māpa'ksīni', hasta huan tlajana'nī'n quincāta'a'cnīni'ni'n ixpālacata milīmāpa'ksīn.

18 Lā' Jesús cāhuanilh:

—U'huē. Quit iclaktzī'lh a'xni'ca' tlajaca Satanás. Tasu'yulh hua'chi
lakatin makli'pni'. 19 Iccāmaktaka'lhāni' para que mintā'ca'tzaca'n tūlalh cat-
icātlajani'. Lā' iccāmaxquī'nī'ta'ni'tza' līmāpa'ksīn para que natlajakō'yā'tit
ixlīmāpa'ksīn Satanás. 20 Tū' calīpāxuhua'tit xmān porque huan tlajana'nī'n
ta'a'cnīni'ni'yāni'. Calīpāxuhua'tit como hui'xina'n kalhlaka'ī'tit lā' Dios
cālakapasāni' hua'chi ixcamana'.

Jesús lej pāxuhualh
Mt. 11.25-27; 13.16-17

21 Lā' tuncan Jesús ka'lhīlh tapāxuhuān por huan Espíritu Santo lā' Jesús kalhtō'ka'lh:

—Quintāta', hui'x māpa'ksīni'na' nac a'kapūn lā' nac ti'ya't. Icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī como cāmāsu'ni'nī'ta' huan a'ntīn tasca'tcu'tun ū'tza' a'ntū ixcāmātzē'kni'nī'ta' huan a'ntī lej lakskalalhna'. U'tza' tla'hua' chu a'nchī mintapuhuān.

22 Lā' nā Jesús hualh:

—Quintāta' quimacamaxquī'kō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan. Tintī' ca'tzī a'nchī huanī't ixO'kxa' Dios, xmān Dios xaTāta'. Lā' tintī' ca'tzī a'nchī huanī't quinTāta' Dios, xmān quit a'ntī ixO'kxa'. Nā nataca'tzī xlaca'n a'ntī na'iccāmālacsu'yu.

23 Lā' tuncan talakspi'tli lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n xmān xlaca'n:

—Līpāxūj huan a'ntīn talaktzī'n a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit.
24 Iccāhuaniyāni' que lhūhua' a'cta'sana'nī'n lā' reyes ixtalaktzī'ncu'tun huā'mā'
a'ntū hui'xina'n laktzī'nā'tit, lā' tū' talaktzī'lh. Lā' ixtakaxmatcu'tun a'ntū
kaxpatā'tit, lā' tū' takaxmatli.

Huan tzeyā chi'xcu' xala' nac Samaria

25 Lā' tuncan kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley tāyalh lā' tā'chihuīna'lh Jesús para nalīlaktzī'n. Lā' kalhasqui'nīlh:

—Mākalhtō'kē'ni', ¿tuchū na'ictlahua para que na'icka'lhī quinquilhtamacuj para pō'ktu?

26 Lā' Jesús kalhtīlh:

—¿Tuchū tatzo'kni' na ixley Moisés? ¿Chichū lakapūtle'ke'ya'?

27 Huan xamākalhtō'kē'ni' ley kalhtīni'lh:

—“Capāxqui' huan Māpa'ksīni' a'ntī minDios con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc lā' con ixlīhuāk milīca'tzīn lā' con ixlīhuāk mifuerza lā' con ixlīhuāk mintapāstacna'. Lā' cacāpāxqui' ā'makapitzīn hua'chi pāxquī'ca'na' mē'cstu”.

28 Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Xa'nca kalhtīni'nī'ta'. Palh chuntza' natlahua'ya', naka'lhīya' minquilhtamacuj para pō'ktu.

29 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley māpūtaxtūcu'tulh ixlīkalhasqui'nīn lā' huanilh Jesús:

—¿Tichū ā'makapitzīn a'ntī xa'iccāpāxquī'lh?

30 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; ixtaxtunī't de nac Jerusalén lā' ixa'mā' nac Jericó.
Lā' huan ka'lhāna'nī'n tachi'palh lā' tamakka'lhankō'lh hasta ixlu'xu' a'ntū
ixlhakā'nī't. Tatucsli lā' ta'a'lh. Tamakxtekli xa'a'ctzincsni'. 31 Chuntza'
pātle'kelh que ixa'mā' nac huā'mā' tej kalhatin sacerdote. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh

huan chi'xcu', xmān xti'li'maka'lh. 32 Nā tētaxtulh kalhatin ixmaktaka'lhna'
xaka'tla' lītokpān. Lā' a'xni'ca' laktzī'lh huan chi'xcu', nā xti'li'maka'lh.
33 'Lā' a'xni'ca' milh kalhatin xala' nac Samaria, xla' laktzī'lh lā'
lakalhu'malh. 34 Lā' tuncan tapajtzūlh huan chi'xcu' lā' līcu'chū'lh aceite
lā' līcu'chu'ni' a'nlhā ixmātakāhuī'canī't. Lā' hui'līni'lh vendaje. Lā' tuncan
kēhui'līlh ixburro lā' pūlē'lh nac mesón lā' a'ntza' maktaka'lhli. 35 Lā' ixlīlakalī
tuncuīlh a'xni'ca' huan samaritano ixa'mā'tza', maxquī'lh tumīn huan ixtēcu'
mesón lā' huanilh: "Camaktaka'lhti huā' ī'tza'ca'. Lā' palh tū' a'cchā'n huā'
tumīn, na'icmaxquī'yāni' ixlaktapalh a'xni'ca' na'icchimpala".

36 Lā' Jesús huanilh huan xamākalhtō'kēni' ley:

—Chuhua'j caquihua'ni', ¿tichū de huā' tamā'na kalhatu'tun puhua'na'
māsu'yulh a'nchī pāxquī'lh huan takāhuī'n?

37 Lā' huan xamākalhtō'kē'ni' ley hualh:

—A'ntī lakalhu'malh.

Lā' Jesús huanilh:

—Capit lā' catlahua' chu a'cxtim.

Jesús a'lh na ixchic Marta lā' María

38 Jesús tēlh ixtej lā' chā'lh nac lakatin cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' kalhatin
puscāt, a'ntī ixuanican Marta, mānūlh na ixchic. 39 Marta ixka'lhī ixtā'tin
a'ntī ixuanican María. Lā' xla' tahui'lh na ixtojon Jesús para nakaxmatni'
a'ntū xla' ixmāsu'yumā'. 40 Lā' Marta tamakchuyīlh como lej ixka'lhī ixlītlōt
lā' laktapajtzūlh Jesús lā' huanilh:

—Māpa'ksīni', ¿tū' lītamakchu'yi' nīn tuntū' que quintā'tin quimāchokoni'kō'
lītlōt? Cahua'ni' que caquimaktāyalh.

41 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Marta, hui'x māmakchuyīya' lā' lej lē'capina' milītlōt lā' ā'catūhuā. 42 Pero
a'nan a'ntū más tasqui'nī. María lacsacnī't a'ntū más tzey lā' tintī' catimakl-
htīlh.

11

Jesús quincamāsu'ni'yāni' a'nchī nakalhtō'ka'yāuj
Mt. 6.9-15; 7.7-11

1 Maktin huā Jesús ixkalhtō'ka'mā' nac lakatin lugar. Lā' a'xni'ca'
kalhtō'ka'kō'lh, kalhatin ī'sca'txtunu' huanilh:

—Māpa'ksīni', caquilāmāsca'tīuj a'nchī kalhtō'ka'can hua'chi cāmāsca'tīlh
ī'sca'txtunu'nī'n Juan huan Mā'kpaxīni'.

2 Lā' Jesús cāhuanilh:

—A'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit, chuntza' nahua'nā'tit:

QuinTāta'ca'n a'ntī hui'lachi nac a'kapūn, ca'a'cnīni'ni'ca'.
Camilh a'xni'ca' natzucuya' nacāmāpa'ksī'kō'ya' huan tachi'xcuhuī't.
Catlahuaca mintapuhuān huā'tzā' nac ti'ya't chu a'cxtim hua'chi nac a'kapūn.
3 Caquilāmaxquī'uj quilīhua'tca'n a'ntū na'icua'yāuj lakalīyān.
4 Lā' caquilāmāsputūnu'ni'uj quintalaclē'i'ca'n como nā quina'n
iccāmāsputūnu'ni'yāuj a'ntī quincātalaclē'ni'yāni'.
Tū' camakxtekti naquincāpātle'keni'yāni' a'ntū naquincāmātlahuīyāni' tala-
clē'i'.

5 Nā Jesús cāhuanilh:

—Calīhui'līuj que kalhatin de hui'xina'n ka'lhīyā'tit kalhatin mi'amigoca'n.
Lā' i'tāt tzī'sa napina' na ixchic lā' nahuani'ya': "Amigo, caquimāpāhua'xtuni'
mactu'tun pāntzi 6 porque chuna'j quilakchilh kalhatin qui'amigo na

quinchic lā' tū' icka'lhī a'ntū na'icmāhuī'". 7 Lā' calīhui'līuj que xla'
desde ixchakān chic nakalhtīyāni': "Tū' caquimāmakchuyi'. Lacchōyātza'
huan mākalhcha lā' quilīhuākca'n iclhtatamā'naujtza'. Lā' tūla ictāquī' para
na'icmaxquī'yāni' nīn tuntū'", nahuaniyāni' mi'amigo.
8 'Iccāhuaniyāni' que a'yuj mi'amigo tū' catāquī'cu'tulh para namaxquī'yāni'
catūhuā a'yuj lī'amigo hui'xina'n, pero natlahua para que tū' namājiclhuī'ya'
ā'chulā' lā' namaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'na'.
9 'Chuntza' iccāhuaniyāni': Casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmaxquī'yāni'. Lā'
caputzatit a'ntū Dios cāmaxquī'cu'tunāni' lā' nakaksā'tit. Lā' calīmacasā'na'ntit
huan mākalhcha lā' nacātamālaquī'ni'yāni'. 10 Chuntza' a'ntī nasqui'n, xla'
namaklhtīni'n; lā' a'ntī naputza, xla' nakaksa; lā' a'ntī nalīmacasā'nan huan
mākalhcha, namālaquī'ni'can.
11 'Ixlīca'tzan kalhatin de hui'xina'n a'ntī xatāta', ¿chu namaxquī'ya' chi-
huix mincaman a'xni'ca' squi'ni'yāni' pāntzi? Lā' ¿chu namaxquī'ya' lakatin
lūhua' palh squi'ni'yāni' squī'ti'? 12 Lā' ¿chu namaxquī'ya' lakatin cūlūtl palh
squi'ni'yāni' ka'lhuā't? 13 Hui'xina'n a'yuj tū' lacuan pero ca'tzīyā'tit que tzē
namaxquī'yā'tit lē'ksajna' xatzey mincamana'ca'n. Lā' ā'chulā' minTāta'ca'n
a'ntī hui'lacha' nac a'kapūn nacāmaxquī' Espíritu Santo a'ntī tasqui'ni'.

Ixtahuan que Jesús ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti'
Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27

14 Jesús ixmāxtuni'mā' de huan chi'xcu' huan tlajana'. U'tza'
ixmakakō'ko'nī't. Lā' a'xni'ca' taxtulh huan tlajana', tzētza' ixchihuīna'n
huan kō'ko'. Lā' huan tachi'xcuhuī't talē'cnīlh huā'mā' 15 pero makapitzīn
tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' cālīmāxtu huan tlajana'nī'n ixlīmāpa'ksīn Beelzebú a'ntī
xapuxcu' huan tlajana'ni'n.
16 Lā' a'makapitzīn ixtalīlaktzī'ncu'tun Jesús lā' ixtasqui'ni' lakatin lē'cnīn
xala' nac a'kapūn. 17 Lā' xla' ixca'tzī a'ntū xlaca'n ixtapuhuan lā' cāhuanilh:
—Palh huan pūchihuīna'nī'n tatapitzi lā' talāsta'la, tūla tamāpa'ksīni'n
makān. Natalāmāsputūkō'. Lā' palh tatapitzi lā' natalātucsa lītā'timīn nā
natalāmāsputūkō'. 18 Chuntza' palh tatapitzi xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con
Satanás lā' lītā'ca'tza tala, ¿chī nalīka'lhī ixlīmāpa'ksīn Satanás? Iccāhuaniyāni'
huā'mā' como hui'xina'n quilāhuaniyāuj que quit iclīmāxtulh huan tlajana'
por ixlīmāpa'ksīn Beelzebú. 19 Palh quit iccālīmāxtu huan tlajana'nī'n
ixlīmāpa'ksīn Beelzebú, ¿tichū ixlīmāpa'ksīn taka'lhī xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī
con hui'xina'n lā' talīmāxtu tlajana'? Chuntza' māni' xlaca'n talīmāsu'yu
que tū' stu'ncua' a'ntū quilālē'ksa'nāuj. 20 Quit iccālīmāxtu tlajana'nī'n por
ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' huā'mā' ū'tza' huanicu'tun que Dios cāmāsu'ni'yāni'
a'nchī tzuculhtza' māpa'ksīni'n huā'tzā' nac cā'ti'ya'tna'.
21 'A'xni'ca' maktaka'lhmā' ixchic kalhatin chi'xcu' a'ntī tli'hui'qui lā' a'ntī
ka'lhī līcā'n a'ntū nalīmaktāyacan, tuntū' catipātle'keni'lh catūhuā a'ntū ixla'.
22 Pero palh namin ā'kalhatin más xatli'hui'qui, ū'tza' natlaja lā' namaklhtī
ixlīcā'n a'ntū līpāhuan lā' namālacpitzi a'ntū namaklhtī.
23 'A'ntīn tū' tapa'ksīcu'tun con quit, ū'tza' quintā'ca'tza. Lā' a'ntīn tū'
quintā'scuja, ū'tza' lactlahuana'n.

Taspi'tchoko huan tlajana'
Mt. 12.43-45

24 Lā' Jesús cāhuanipā:

—A'xni'ca' lakatin tlajana' nataxtu de huan chi'xcu', nalatā'kchoko a'nlhā cā'scōhua lā' naputza a'nlhā najaxa. Lā' a'xni'ca' tū' kaksa a'nlhā najaxa, napuhuan: “Na'ictaspi'tchoko a'nlhā ictaxtulh”.
25 ’Lā' a'xni'ca' nataspi'ta, nakaksa huan chi'xcu' hua'chi lakatin chic a'ntū
scayancyā lā' xa'nca pa'lhnancanī't. 26 Lā' tuncan na'a'n nacātē ā'kalhatojon
tlajana'nī'n más xaca'tzanca'tzīnī'n. Lā' ixlīhuākca'n natatanū natalatahui'la na ixchakān huan chi'xcu'. Lā' chuntza' ā'chulā' na'a'nīni' huan chi'xcu' que a'xni'ca' ixka'lhī xmān kalhatin tlajana'.

Xastu'ncua' tapāxuhuān

27 Lā' a'xni'ca' Jesús ixcāhuanimā' huā'mā', kalhatin puscāt na ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't ta'salh lā' hualh:
—¡Līpāxūj huan puscāt a'ntī mālacatuncuīnī'ta'ni' lā' a'ntī mātziquī'ni'!
28 Lā' Jesús hualh:
—¡A'chulā' natalīpāxuhua a'ntīn takaxmata lā' ta'a'cnīni'ni' a'ntū huan Dios lā' ta'a'kahuāna'ni'!

Huan tachi'xcuhuī't tasqui'nli lakatin lē'cnīn
Mt. 12.38-42; Mr. 8.12

29 Huan tachi'xcuhuī't ā'chulā' talaktakēstokli Jesús lā' xla' tzuculh chihuīna'n lā' hualh:
—Hui'xina'n huā'tzā' tū' tzey. U'tza' līsqui'nā'tit lakatin lē'cnīn. Lā' xmān
nacātamāsu'ni'yāni' lē'cnīn hua'chi a'ntū pātle'keni'lh Jonás. 30 Lā' a'ntū
pātle'keni'lh Jonás cāmāsu'ni'lh ixlīmāpa'ksīn Dios xalanī'n nac Nínive. Lā' nā chuntza' a'ntū napātle'keni' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmāsu'ni'yāni'
ixlīmāpa'ksīn Dios. 31 Namin huan chi'chini' a'xni'ca' nacālaccāxtlahuakō'can
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' a'xni'ca'tza' huan reina a'ntī ixmāpa'ksīni'n nac Saba natāya lā' nacālē'ksa'nīni'nāni'. Nacālē'ksā'nīni'nāni' xla' porque xla' kaxmatli a'ntū hualh Salomón. Makat ixuanī't ixchic huan reina lā' milh kaxmata Salomón. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Salomón lā' tū' quinkaxpa'tcu'tunā'tit.
32 ’Lā' nā a'xni'ca' nalaccāxtlahuakō'can, xlaca'n a'ntī ixtahui'lāna' huan nac cā'lacchicni' a'nlhā huanican Níneve natatāya lā' nacātalē'ksa'nīni'nāni' hui'xina'n a'ntī hui'lāna'ntit chuhua'j. Nacātalē'ksa'nīni'nāni' como xlaca'n taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n a'xni'ca' milh Jonás lā' lī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios. Lā' hui'xina'n tū' xtāpalī'tit mintapāstacnaca'n a'xni'ca' quit ica'cta'sana'lh. Lā' quit ā'chulā' ictasqui'nī que Jonás.

Huan pūmaksko
Mt. 5.15; 6.22-23

33 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tintī' māquilhtī ixpūmaksko lā' namātze'ka o nahui'lī ixtampīn cajón.
Namā'ca' cā'lakuān para que chuntza' a'ntī natatanū tzē natalaktzī'n. 34 Palh
tū' tampi'lhīni'nā'tit lā' palh laktzī'nā'tit a'ntūn tamaclacasqui'n ā'makapitzīn, ū'tza' hua'chilh tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk xkakana' na mimacni'ca'n. Lā' palh xmān laktzī'nā'tit a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n mē'cstuca'n, lej lactampi'lhni' lanī'ta'ntit. Lā' ū'tza' hua'chilh tū' tzey milakastapunca'n lā' hua'chilh huāk cā'pucsua' na mimacni'ca'n. 35 Cuenta
catlahua' que tū' natzucuya' pāstaca' a'ntūn tū' tzey, porque chuntza' tūlalh
catitlahua' a'ntūn tzey. 36 Palh hui'x pāstaca' a'ntūn tzey lā' palh tlahua'ya' a'ntūn tzey, ū'tza' nala hua'chi lakatin pūmaksko a'ntū xa'nca maksko mintej.

Jesús cālacaquilhnīlh huan fariseosnu' lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47

37 A'xni'ca' Jesús chihuīna'nkō'lh, kalhatin fariseo huanilh que catā'a'lh
tā'huā'yan na ixchic. Lā' Jesús tanūlh lā' tahuī'lh huā'yan. 38 Lā' huan fariseo
lē'cnīlh como Jesús tū' makacha'ka'lh hua'chi xlaca'n ixtalīsmanīnī't para
natahuā'yan. 39 Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:

—Hui'xina'n fariseosnu' hua'chi a'ntī namakche'kē' vaso lā' pulātu lā' tū'
catipūche'kē'lh. Nā chuntza' hui'xina'n. Tasu'yu'yā'tit que tzeyā chi'xcuhuī'n
hui'xina'n pero tū' tzey mintapāstacna'ca'n porque tampi'lhīni'nā'tit lā'
tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey. 40 ¡Tū' māchekxīcu'tunā'tit hui'xina'n! ¿Chu
tū' ca'tzīyā'tit que Dios cātlahuani' hui'xina'n para que na'a'cnīni'ni'yā'tit
Dios? Lā' a'xni'ca' tū' tzey mintapāstacna'ca'n, tūlalh cati'a'cnīni'ni'tit. 41 Palh
stu'ncua' a'cnīni'ni'cu'tunā'tit Dios, maclacasqui'n xatzey mintapāstacna'ca'n.
Palh tzey mintapāstacna'ca'n, ixlīhuākca'n natalaktzī'n palh tzey hui'xina'n.

42 ’¡Hui'xina'n fariseosnu' nalakaputzayā'tit! Hui'xina'n māstā'yā'tit para
Dios macsti'na'j huan līhua'tna' hua'chi a'lhmūhuēn lā' a'jonjolin lā' ā'tāpātin.
Lā' chuntza' tasqui'nī. Pero tū'tza' tasu'yu palh pāxquī'yā'tit Dios lā' palh
natlahua'yā'tit a'ntū lacuan. Lā' tasqui'nī namāstā'yā'tit huan lacmacastin
līhua't. Lā' nā maclacasqui'n natlahua'yā'tit a'ntū xatzey lā' napāxquī'yā'tit
Dios.

43 ’¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n fariseosnu'! Lacasqui'nā'tit
mimpūtahuī'lhca'n a'ntū más xalactzey nac lītokpān. Lā' lacasqui'nā'tit
cacāta'a'cnīni'ni'ni' a'xni'ca' pimpā'na'ntit nac tej.

44 ’¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley lā'
fariseosnu' a'ntī a'kxokonu'nī'n! Hui'xina'n hua'chi taponkni' a'ntūn tū'
tatasu'yu. Tachi'xcuhuī't tachi'nta lā' tū' taca'tzī. Chuntza' talaclē'n chu
a'nchī tatzo'kni' na ixley Moisés. Nā chuntza' hui'xina'n cāmālaclīpinīyā'tit
ā'makapitzīn ixpālacata a'ntū cāmāsu'ni'yā'tit. Lā' xlaca'n tū' taca'tzī palh
talaclē'n —hualh Jesús.

45 Tuncan kalhtīlh kalhatin xamākalhtō'kē'ni' ley lā' huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', a'xni'ca' hua'na' huā'mā' quilālacaquilhnīyāuj.

46 Lā' Jesús hualh:

—¡Nalakaputzayā'tit nā hui'xina'n huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Lej lhūhua'
talanān mātlahuīni'nā'tit lā' tūlatza' tlōkentaxtūkō'can. U'tza' hua'chilh
ixcāxtlahua'tit huan tacu'ca' a'ntū lej tzinca. Nīn tintī' tzē natāyani' lā'
hui'xina'n tū' lacāxtlahuacu'tunā'tit para que tzē nacu'ca'can.

47 ’¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n! Tū' tzey a'nchī tlahua'yā'tit. Xmān
cā'a'cnīni'ni'cu'tunā'tit huan xanīnī'ntza' a'cta'sana'nī'n. Minapapana'ca'n
tamaknīlh huan a'cta'sana'nī'n. 48 Lā' hui'xina'n tlahua'yā'tit ixa'cchicca'n
huan a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīca. U'tza' lītasu'yu que chu lakatin
hui'lāna'ntit con minapapana'ca'n, lā' puhua'nā'tit que tzey a'nchī tatlahualh.

49 ’U'tza' līchihuīna'lh Dios como lej ka'lhī tapāstacna'; hualh:
“Na'iccāmacamini' a'cta'sana'nī'n. Lā' nacāmaknīcan ā'makapitzīn lā'
nacāmāpātīnīcan ā'makapitzīn huampala”. 50 Chuntza' huan tachi'xcuhuī't
a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j, ū'tunu'n natalē'n cuenta ixpālacata ixlīhuākca'n
a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīcanī't desde a'xni'ca lalh quilhtamacuj.
51 Natzucucan nacākalhasqui'nīcan con Abel lā' ā'xmān nalī'a'ksputcan huan
Zacarías a'ntī maknīca na ixpu'nan huan lītokpān lā' na ixlacapūn huan
pūmacamāstā'n. U'tza' iccāhuaniyāni' que Dios nacākalhasqui'nīyāni' hui'xina'n
ā'tzā' ixpālacata huan a'cta'sana'nī'n a'ntī cāmaknīcanī't.

52 ’¡Nalakaputzayā'tit hui'xina'n, mākalhtō'kē'ni'nī'n ley! Ixtachihuīn Dios
hua'chilh tanūma' nac lakatin chic. Hui'xina'n ka'lhīyā'tit xallave huan chic,
pero tū' tanūyā'tit. Lā' tū' cāmakxtekā'tit natatanū ā'makapitzīn.
53 A'xni'ca' Jesús cāhuanilh huanmā', huan mākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā'
fariseosnu' ta'a'kchā'ni'lh Jesús. Lā' lej tatzuculh takalhasqui'nī lhūhua'
catūhuā. 54 Ixtamaktaka'lhmā'na a ver palh tzē ixtamakkaksli a'ntū ix-
talīlē'ksa'nīni'lh.

12

A'ntī tlahua lakatu' ixlacan

1 Līhuan ixtatakēstokmā'na lej lhūhua' tachi'xcuhuī't hasta
ixtalālacchi'ntatza'. Lā' Jesús tzuculh cāhuani pū'la ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cuenta natlahuayā'tit huan fariseosnu' como xlaca'n tatlahua lakatu'
ixlacanca'n. Lā' tū' titlahuayā'tit hua'chi xlaca'n. 2 Ixlīhuāk a'ntū tatzē'knī't,
ū'tza' nalaktzī'ncan. Lā' a'ntū lakatzē'kcus, naca'tzīkō'can. 3 Lā' chuntza' a'ntū
hui'xina'n huaninī'ta'ntit xmān kalhatin, ū'tza' nakaxmatcan chuxalhā. Lā'
a'ntū tzē'k huanī'ta'ntit ixchakān chic, ū'tza' palha' nahuancan kēpūn.

A'ntī najicua'ni'can
Mt. 10.28-31

4 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Qui'amigos, iccāhuaniyāni' que tū' tijicua'ni'yā'tit a'ntīn tamaknīni'n lā'
ā'calīstān tūla tatlahua ā'chulā'. 5 Na'iccāhuani'yāni a'ntī najicua'ni'yā'tit:
Cajicua'ni'tit Dios a'ntī tzē nacāmāsputūkō'yāni' lā' ā'calīstān nacāmacā'nāni'
nac pūpātīn. U'tza' calījicua'ni'tit Dios.
6 ’Tū' lej tapala huan tantzictzi. Stā'can tanquitzis por xmān lakatu' tumīn.
Lā' Dios tū' cāpātza'nkā nīn lakatin de xlaca'n. 7 Pues hasta miya'jca'n
chā'tunu' de hui'xina'n cātapūtle'keni'ni' kanatunu'. Lā' ū'tza' tū' tilījicua'nā'tit;
hui'xina'n ā'chulā' tapalayā'tit que huan tantzictzi.

A'ntī natahuan que tatapa'ksī con Jesús
Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20

8 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Iccāhuaniyāni' que chuxatī a'ntī nahuan na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't:
“Quit ictapa'ksī con Cristo”, lā' chuntza' nā quit na'icuan na ixlacapūnca'n
ixángeles Dios: “Xla' tapa'ksī con quit”. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
9 Lā' chuxatī naquinkalhtatzē'ka na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't, nā quit
na'ickalhtatzē'ka na ixlacapūnca'n ixángeles Dios.
10 ’Lā' a'ntī talīchihuīna'n contra huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n,
nacāmāsputūnu'ni'can. Pero a'ntīn tahuan que tū' tzey a'ntū tlahua huan
Espíritu Santo, xlaca'n tūla caticāmāsputūnu'ni'ca.
11 ’A'xni'ca' nacātalē'nāni' na ixlacapūnca'n huan māpa'ksīni'nī'n lā' huan
pūchihuīna'nī'n a'nlhā tlahuacan justicia, tū' lej nacāpāta'layāni' a'nchī
nakalhtīni'nā'tit. 12 Huā'mā' ka'tlā'tus, a'xni'ca' nachihuīna'nā'tit, huan
Espíritu Santo nacāmāsu'ni'yāni' a'nchī nakalhtīni'nā'tit —hualh Jesús.

Huan chi'xcu' rico

13 Kalhatin ixlaclhni' tachi'xcuhuī't huanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', cahua'ni' quintā'tin caquimāpitzini'lh quiherenciaca'n.
14 Lā' Jesús kalhtīlh:
—¿Tichū quihui'līnī't quit hua'chi juez o mālacpitzini' ti'ya't?
15 Lā' nā hualh:

—Cuenta catlahua'tit. Lā' tū' titampi'lhīni'nā'tit porque huan lhūhua'
tumīn lā' ā'catūhuā xala' nac huā'mā' quilhtamacuj tūlalh caticāmaxquī'ni'
minquilhtamacujca'n.
16 Lā' tuncan Jesús cālīmālacastucli lā' cāhuanilh:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' lej ixmakalana'n na i'xti'ya't.
17 Lā' xla' tuncan puhualh ixpātunca'tzi: “¿Tuchū na'ictlahua? Tū' icka'lhī lhā
na'icmāquī' lhūhua' quincuxi'. 18 Na'iccālactlahua xalacti'na'jna' quimpūcuxi'
lā' na'ictlahua más xaka'tla' lā' a'ntza' na'icmāquī'kō' quincuxi' lā' ixlīhuāk
ā'makapitzīn a'ntu icmakalalh. 19 Lā' a'xni'ca' na'icpuhuan quē'cstu: Chuhua'j
icka'lhī lhūhua' catūhuā para lhūhua' cā'ta. Chuhua'j na'icjaxa lā' na'icuā'yan
lā' na'icko'tnūn lā' na'icpāxuhua”. 20 Lā' Dios huanilh: “Hui'x tū' xa'nca
pāstacna'na'. Chuhua'j huā'mā' tzī'sa nanī'ya'. Lā' a'ntū māquī'nī'ta', ¿tichū
natachokoni'?” 21 Chuntza' napātle'keni' kalhatin chi'xcu' a'ntī mākēstoka
lhūhua' catūhuā para ixa'cstu. Lā' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī, nīn tuntū' ixtapalh na
ixlacapūn Dios.

Dios cāmaktaka'lha ixcamana'
Mt. 6.25-34

22 A'calīstān Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Iccāhuaniyāni'. Tū' ticāpāta'layāni' a'ntū nahua'yā'tit nīn a'ntū nal-
hakā'yā'tit. 23 Como Dios cāmaxquī'yāni' minquilhtamacujca'n lā' mi-
macni'ca'n a'ntū napūscujā'tit, ā'chulā' nacāmaxquī'yāni' milīhua'tca'n lā'
milu'xu'ca'n. 24 Cuenta cacātlahua'tit huan cha'kni'. Xlaca'n nīn tuntū'
tacha'n lā' nīn tamakalana'n. Lā' tū' taka'lhī ixpūcuxi'ca'n pero Dios cāmāhuī'.
A'chulā' tapalayā'tit hui'xina'n que huan tamā'na spūnnu'. 25 Nīn tintī' de
hui'xina'n tzē más makān nalatahui'la a'yuj cāpāta'layāni'. 26 Palh chuntza'
tūla natlahuayā'tit, ¿a'chī' lē'capinā'tit ā'tāpātin catūhuā?
27 'Cuenta cacātlahua'tit huan xa'natna' a'nchī talīstaca. Tū' tascuja lā' tū'
tatza'pa' ixlu'xu'ca'n. Lā' lej tzēhuanī't tastaca a'yuj tuntū' tatlahua. Lā'
iccāhuaniyāni' que huan rey Salomón tūlalh cāmālacastucli ixlītzēhuanī't huan
xa'nat. Lā' xla' lej rico ixuanī't. 28 A'nan chi'tin nac cā'tacuxtu a'ntū tzēhuanī't
pero lakalī tū'xama'n nacā'ī'can lā' nacālhcuyucan. Lā' como Dios cāmaktaka'lha
lā' cāmakastaca huan chi'tin a'ntū palaj nascōhuan, ā'chulā' nacāmaktaka'lhāni'
hui'xina'n. Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā'? 29 Chuntza' tū' tilē'capinā'tit
ixpālacata a'ntū nalīhua'yā'tit nīn a'ntū nalīko'tnūnā'tit. 30 Huan tachi'xcuhuī't
xala' huā'mā' quilhtamacuj xmān ū'tza' taputzatlā'huan. Lā' hui'xina'n
ka'lhīyā'tit kalhatin minTāta'ca'n nac a'kapūn lā' xla' ca'tzī a'ntū macla-
casqui'nā'tit. 31 Mejor pū'la caputzatit a'nchī nalī'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios xala'
tālhmā'n lā' nā namaklhtīni'nā'tit ā'makapitzīn a'ntū maclacasqui'nā'tit.

Milīrico nac a'kapūn
Mt. 6.19-21

32 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quilakska'tā'n, tū' cajicua'ntit. Tū' lhūhua' hui'xina'n pero minTāta'ca'n
nac a'kapūn lacasqui'n que natapa'ksīyā'tit con xla'. 33 Castā'tit a'ntū
ka'lhī'yā'tit lā' cacāmaxquī'tit a'ntīn tamaclacasqui'n. Chuntza' naka'lhī'yā'tit
mimpūtumīnca'n a'ntūn tū' maktin catimasli lā' milīricujlani'ca'n nac a'kapūn
a'nlhā tū' maktin catisputli. Lā' a'ntza' tū' catitanūlh ka'lhāna' lā' nīn
huan tzapūla' tūlalh catihua'lh. 34 A'nlhā huī' milīricujlani'ca'n, a'ntza' huī'
mintapāstacna'ca'n.

Maclacasqui'n cāxni'j natahui'layā'tit

35 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Cacāxtahui'la'tit con mimpūmakskoca'n xataquilhtani'tza'. 36 Cala'tit
hua'chi tasācua' a'ntīn taka'lhīmā'na ixpatronca'n a'ntī a'nī't a'nlhā
tapūchahuamā'ca. Lā' a'xni'ca' nataspi'ta lā' nalīmacasā'nan huan
mākalhcha, lacasqui'n camālaquī'ni'ca lacapalh. 37 Līpāxūj huan tasācua'nī'n
talakahuahui'lāna' a'xni'ca' nachin ixpatronca'n. Stu'ncua' a'ntū
iccāhuaniyāni' que māni' ixpatronca'n namācāxkō' lā' nacāmāhuī'can.
38 A'yuj cachilh i'tāt tzī'sa o tuncuīni', pero līpāxūj huan tasācua'nī'n palh
talakahuahui'lāna' a'xni'ca' nachin ixpatronca'n.

39 'Caca'tzī'tit huā'mā' que palh ixtēcu' chic ixca'tzīlh tuyā hora nachin
huan ka'lhāna', ixlakahuantō'lalh lā' tū' ixtimakxtekli natanū huan ka'lhāna'.
40 Nā hui'xina'n caskalalhtō'la'tit como namin huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
a'xni'ca' tū' pāstacā'tit.

Huan xatzey tasācua' lā' huan tūn tū' xatzey tasācua'
Mt. 24.45-51

41 Lā' tuncan Pedro kalhasqui'nīlh:
—¿Chā quilālīmālacastucui xmān para quina'n o para līhuāk?
42 Lā' Jesús hualh:
—¿Chī huanī't huan xatzey tasācua' a'ntī xa'nca māchekxī? Xla' ū'tza'
a'ntī huan patrón nalīmāmacū' huan chic para nacāmāhuī' ixtā'tasācua'nī'n
a'xni'ca' maclacasqui'n. 43 Līpāxūj huan tasācua' palh tlōkentaxtūmā' ixlītlōt
a'xni'ca' nataspi'ta ixpatrón. 44 Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Huan patrón
nalīmāmacū' huā'mā' tasācua' ixlīhuāk a'ntū ka'lhī. 45 Lā' palh tū' tzey huā'mā'
tasācua', xla' napuhuan que natakoxī huan ixpatrón. Lā' chuntza' natzucu
cālactucsa ā'makapitzīn tasācua'nī'n lā' huan maksqui'tīnī'n lā' natzucu huā'yan
lā' nako'ta lā' naka'chī. 46 Lā' chu līmaktin nataspi'ta huan patrón. Lā' namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' huan tū' tzeyā tasācua' tū' ca'tzī lā' tū' ka'lhīmā'.
Lā' huan patrón lej palha' nacastigarlī huan tasācua' lā' namāpātīnī hua'chi
natapātīni'n xlaca'n a'ntī līhua tahuan palh takalhlaka'ī'.

47 'Huan tasācua' a'ntī ca'tzī a'ntū lacasqui'n ixpatrón lā' tū' tlōkentaxtū lā'
tū' a'cnīni'ni', xla' lej maklhūhua' natucscan. 48 Lā' huan a'ntīn tū' ca'tzī a'ntū
lacasqui'n ixpatrón lā' chuntza' natlahua a'ntū maclacasqui'n castigo, xla'
tū' lhūhua' catihui'līni'ca. A'ntī līmāmacū'can lhūhua', xla' tzē nasqui'ni'can
lhūhua'. Lā' a'ntī līmāmacū'can más lhūhua', xla' tzē nasqui'ni'can más lhūhua'.

Jesús cāmālacpitzi huan tachi'xcuhuī't
Mt. 10.34-36

49 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Por quimpālacata tū' chu lakatin natala. Makapitzīn lej
nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn. Lā' ā'makapitzīn lej natalakmaka'n
quintachihuīn. Makapitzīn stu'tu'lu' natahuan que stu'ncua' quintachihuīn
lā' ā'makapitzīn stu'tu'lu' natahuan que tū' stu'ncua'. Chuntza' calalh
chuhua'j. 50 A'nan a'ntū na'icpātī. ¿Chī na'iclītāyani' hasta a'xni'ca'
na'ictlōkentaxtū? 51 ¿Chu puhua'nā'tit icmilh para que chu lakatin natala
tachi'xcuhuī't? Iccāhuaniyāni' que tū'. Na'iccāmā'kapitziyāni'. 52 Lā' chuhua'j
hasta kalhaquitzis xala' lakatin chic natalacpitzi. Kalhatu'tun natala contra
kalhatu', lā' kalhatu' contra kalhatu'tun. 53 Huan xatāta' nala contra ixcaman
lā' huan o'kxa' contra ixtāta'. Lā' xatzī't nala contra ixtzu'ma'jāt lā' huan
tzu'ma'jāt nala contra ixtzī't. Lā' huan puscāt nala contra ixpuscāt ixo'kxa'
lā' huan puscāt nala contra ixtzī't ixkōlu'.

Tū' ixmāchekxīcan huan lē'cnīn
Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13

54 Nā Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—A'xni'ca' hui'xina'n laktzī'nā'tit tā'kaquī'mā'cha' poklhnu' a'nlhā tā'cnū
huan chi'chini', tuncan nahua'nā'tit namin xcān. Lā' chuntza' pātle'ke. 55 Lā'
a'xni'ca' minācha' huan ū'ni' xala' nac sur, huancan naxu'nu. Lā' chuntza'
pātle'ke. 56 ¡Hui'xina'n tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! Tzē nahuanā'tit palh
namin xcān o tū' namin, xmān porque laktzī'nā'tit huan a'kapūn. Lā' ¿a'chī'
tū' cuenta tlahua'yā'tit a'ntū pātle'kemā' nac huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca'
laktzī'nā'tit huan lē'cnīn?

Calī'hui'li' natā'latahui'la'ya' xa'nca mintā'ca'tza
Mt. 5.25-26

57 Lā' Jesús cāhuanipā:
—¿A'chī' tūla puhuanā'tit palh catūhuā tzey o tū' tzey? 58 Palh catīhuā
mālacapū'yāni', calī'hui'li' natā'lacāxla'ya' līhuan tūna'j pinā'tit nac pūchihuīn.
Chuntza' tū' catilē'ni' na ixlacapūn juez. Lā' huan juez tū' catimacamāstā'ni'
con huan policía lā' huan policía tū' catimānūni' nac pūlāchī'n. 59 Palh
chuntza' ixpātle'keni'ni', icuaniyāni que tū' catitaxtu hasta que tū'
namāpalakō'ya' ixlīhuāk.

13

Maclacasqui'n naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n

1 Lā' huā'mā' chi'chini' tamilh chi'xcuhuī'n. Lā' ixtahuanimā'na Jesús
a'nchī Pilato cāmāmaknīnīni'nī't makapitzīn chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Galilea
a'xni'ca' xlaca'n ixtamaxquī'mā'na Dios huan lē'ksajna'. 2 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿Chu puhua'nā'tit que huan tamā'na chi'xcuhuī'n cāpātle'keni'nī't
chuntza' porque más ixtalaclē'n que ā'makapitzīn xalanī'n nac Galilea?
3 Iccāhuaniyāni' que tū'. Lā' palh hui'xina'n tū' naxtāpalīyā'tit
mintapāstacna'ca'n, nā milīhuākca'n nanīkō'yā'tit. 4 Lā' huan kalhacāujtzeyan
a'ntīn tanīlh a'xni'ca' huan torre de Siloé tapancli lā' cā'a'klhta'lalh,
¿chu puhua'nā'tit que más ixtalaclē'n que ā'makapitzīn xalanī'n nac
Jerusalén? 5 Iccāhuani'yāni' que tū'. Lā' palh hui'xina'n tū' naxtāpalī'yā'tit
mintapāstacna'ca'n, nā nanī'yā'tit.

Huan xaqui'hui' higo a'ntū tū' ixka'lhī ixtō'ca't

6 Lā' tuncan Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' a'ntū lītalacastuca lā' cāhuanilh:
—Kalhatin chi'xcu' ixcha'nī't a'katin xaqui'hui' higo na ixti'ya't. Lā' a'lh
laktzī'n palh ixtō'ca'mā'. Lā' tū' makkaksli ixtō'ca't. 7 Lā' tuncan huanilh
ixtasācua': "Lakatu'tun cā'tatza' icmakputza ixtō'ca't huā'mā' qui'hui' lā' nīn
tuntū' icmakkaksa. Catanca' porque xmān yā. Chu tlakaj iccha'nli". 8 Lā'
a'ntī ixmaktaka'lha huan ti'ya't kalhtīlh: "Camakxtekti xmān huā'mā' cā'ta.
Na'iclacxla'ja huan ti'ya't lā' na'icmaka'ni' abono. 9 Lāsā' chuhua'j natō'ca'.
Lā' palh tū' tō'ca' a'xni'ca' natancā'ya'".

Jesús mātzeyīlh kalhatin puscāt a'clhchā'puncsua' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan

10 Lakatin chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan, Jesús ixcāmāsu'ni'mā' nac lītokpān.
11 Lā' ixuī' a'ntza' kalhatin puscāt a'ntī ixī'tza'ca'n lakacāujtzeyan cā'ta. Ix-
chi'panī't lakatin tlajana' lā' ixmaka'ī'tza'ca'n lā' ixtaquilhpūstucnī't lā' tūla
ixtā'cstu'nca nīn macsti'na'j.
12 Lā' Jesús, a'xni'ca' laktzī'lh huan puscāt, ta'sani'lh lā' huanilh:
—Puscāt, tzeyanī'ta'tza'. Tū'tza' ka'lhī'ya' ta'jatat.

13 Lā' tuncan Jesús mā'ca'ni'lh ixmacan lā' chu tuncan huan puscāt
tā'cstu'ncli lā' tzuculh mācā'tanī Dios. 14 Como Jesús mātzeyīlh huanmā'
chi'chini' a'ntū pūjaxcan, huan xapuxcu' de huan lītokpān a'kchā'lh lā'
cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—A'nan xmān lakachāxan chi'chini' para nascujā'tit. Huan tamā'na
chi'chini' cata'ntit tacu'chu'yā'tit lā' tū' a'xni'ca' jaxkō'can.
15 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:
—¡Tlahua'yā'tit lakatu' milacanca'n! ¿Chu tū' naxcutā'tit mihuācaxca'n o
mimburroca'n huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' namāko'tūyā'tit? 16 Lā'
huā'mā' puscāt, ī'xū'yātā'nat Abraham, lā' hua'chīlh līchī'hui'līlh huan Satanás
huā'mā' ta'jatat. Lā' chuhua'j lakacāujtzeyan cā'tatza'. ¿Chu tū' līmakuan
ixmaklhtīca ixta'jatat huā'mā' chi'chini' a'ntū pūjaxcan?
17 A'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', cāmāmāxanī'lh ixlīhuākca'n ixtā'ca'tzanī'n.
Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtalīpāxuhua huan lē'cnīn a'ntūn tlahualh
Jesús.

Xati'ni' mostaza

Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32

18 Lā' tuncan Jesús hualh:
—¿Chī huanī't ixlīmāpa'ksīn Dios? Lā' ¿chī na'iclīmālacastuca a'nchī na-
talhūhua'n xlaca'n a'ntī Dios cāmāpa'ksī? 19 Natalhūhua'n chuntza' hua'chi
staca lakatin ti'ni' de mostaza a'ntū cha'nli kalhatin chi'xcu' nac ti'ya't.
Lacti'na'j huanmā' ti'ni' lā' a'xni'ca' nastackō', nala hua'chi a'katin qui'hui'.
A'xni'ca' ka'tla'tza' lā' a'ntza' huan spūnnu' natatlahua ixmāsekca'n.

Huan levadura

Mt. 13.33

20 Nā Jesús cāhuanilh:
—¿Chī na'iclīmālacastuca a'nchī nalaklhtāya ixlīmāpa'ksīn Dios? 21 U'tza'
hua'chi lakatin levadura a'ntū kalhatin puscāt nalītlō maktu'tun xatapūlhcān
harina lā' namakxteka hasta nalaklhtāyakō' huan ixtasquit.

Huan xapītzina'j mākalhcha

Mt. 7.13-14, 21-23

22 Jesús tēpā ixtej para nac Jerusalén. Lā' ixtētaxtu cā'lacchicni' ti'na'j lā'
laka'tla' lā' ixmāsu'yu. 23 Lā' kalhatin kalhasqui'nīlh:
—¿Chā xmān makapitzīn natapūtaxtu?
Lā' Jesús kalhtīlh:
24 —Calīhui'lī'tit natanū'yā'tit nac xapītzina'j mākalhcha para nac a'kapūn,
porque iccāhuaniyāni' que lhūhua' nataputza a'nchī natalītanūcu'tun. Lā'
tūlalh catitatanūlh. 25 A'xni'ca' huan xamāpa'ksīni' chic namālacchō mākalhcha,
hui'xina'n a'ntī yā'na'ntit kēpūn nalīmacasā'na'nā'tit huan mākalhcha. Lā'
nahua'nā'tit: "Caquilāmālaquīni'uj". Lā' xla' nacākalhtīyāni': "Tū' icca'tzī
lhachū xalanī'n hui'xina'n". 26 Lā' hui'xina'n naquilhtzucuyā'tit nahua'nā'tit:
"Iccātā'huā'yanī'ta'ni' lā' hui'x māsu'yu' na qui'ā'lacchicni'ca'n". 27 Lā' xla'
nacākalhtīyāni': "Iccāhuanini'tza' que tū' icca'tzī lhachū xalanī'n hui'xina'n.
Caquilātapānūni'uj milīhuākca'n. Hui'xina'n lej tlahua'yā'tit a'ntūn tū'
tzey". 28 Lā' chuntza' hui'xina'n nacalhua'nā'tit a'ntza' lā' nalāmāxcani'yā'tit
mintatzanca'n a'xni'ca' nalaktzī'nā'tit que Abraham lā' Isaac lā' Jacob lā'
ixlīhuākca'n huan a'cta'sana'nī'n tahui'lāna'ncha' a'nlhā Dios māpa'ksīni'n lā'
hui'xina'n tū' caticātamakxtekni' natanū'yā'tit.
29 'Nataminācha' tachi'xcuhuī't xalanī'n chuxalhā lā' natahuā'yan a'nlhā
Dios māpa'ksīni'n. 30 A'xni'ca'tza' lej nacā'a'cnīni'ni'can xlaca'n a'ntīn tū'

tatasqui'nī chuhua'j; lā' tū' caticā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n a'ntī lej tatasqui'nī chuhua'j —hualh Jesús.

Jesús līlakaputzalh ixpālacata Jerusalén
Mt. 23.37-39

31 Chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' ā'makapitzīn fariseosnu' talakchilh Jesús lā' tahuanilh:

—Cataxtu de huā'tzā' porque Herodes maknīcu'tunāni'.

32 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Calakpintit huanmā' chi'xcu' a'ntī lej skalalh para natlahua a'ntū xla' lacasqui'n lā' nahuani'yā'tit: "Chuhua'j lā' lakalī na'iccāmāxtukō' huan tla-
jana'nī'n. Nā na'iccāmātzeyī ī'tza'ca'nī'n. Lā' tū'xama'n na'ictlahuakō'". 33 Lā'
maclacasqui'n na'ica'n na quintej chuhua'j lā' lakalī tū'xama'n porque tū' līmakuan chuxalhā nanī kalhatin a'cta'sana', xmān a'nlhā huanican nac Jerusalén.

34 '¡Xānti layā'tit xalanī'n nac Jerusalén! Hui'xina'n cāmaknīyā'tit a'cta'sana'nī'n lā' cāmūta'layā'tit huan lacscujnī'n a'ntī Dios cāmacā'n. Maklhūhua' xa'iccāmākēstokcu'tunāni' hua'chi huan ko'lhnu' cāmākēstoka ixcamana', pero tū' lacasqui'ntit.
35 Cuenta catlahua'tit hui'xina'n como Dios makxteklitza' mi'ā'lacchicni'ca'n. Lā' iccāhuaniyāni' que tū'tza' quintilālaktzī'uj hasta huan chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: "Sicua'lanālanī't a'ntī min con ixlīmāpa'ksīn Dios".

14

Jesús mātzeyīlh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixka'lhī cu'nu'

1 Lā' milh lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' a'xni'ca' Jesús quīmakuā'yalh na ixchic kalhatin xapuxcu' fariseosnu'. Lā' ā'makapitzīn fariseosnu' ixta-
maktaka'lhmā'na. 2 Nā ixuī' kalhatin chi'xcu' na ixlacapūn lā' ixka'lhī cu'nu'.
3 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' huan fariseosnu':

—Lā' huan ixley Moisés ¿chā makxteka namātzeyīcan kalhatin ī'tza'ca' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan o tū' makxteka?

4 Lā' xlaca'n ca'cs tatāyalh. Lā' tuncan Jesús makachi'palh huan ī'tza'ca' lā' mātzeyīlh lā' huanilh que ca'a'lh. 5 Lā' cāhuanilh huan fariseosnu':

—Palh mimburroca'n o mihuācaxca'n namakōsa nac pūlhmā'n xcān ¿chu tū' namācutuyā'tit tuncan a'yuj huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan?

6 Lā' tūlalh takalhtīni'lh nīn tuntū'.

Huan a'ntī cākantāyacanī't a'nlhā tapūchahuamā'ca

7 A'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan a'ntī cākantāyacanī't lā' a'nchī ixtaputzamā'na huan pūtahuī'lhni' a'ntū más xalactzey, cāmaxquī'lh huā'mā' tapāstacna':

8 —A'xni'ca' nakantāyaca'na' a'nlhā tapūchahuacan, tū' titahui'la'ya' calacan.
Chō'la tzē nachin ā'kalhatin a'ntī más tasqui'nī que hui'x. 9 Lā' a'ntīn kantāyani' nalaka'nāni' nahuaniyāni': "Cama'xqui' mimpūtōlh huā'mā' kalhatin a'ntī ā'calīstān chilh". Lā' chuntza' māxana'jtza' napina' natahui'la'ya' kēpān.
10 Pero a'xni'ca' nakantāyaca'na', natahui'la'ya' nac kēpān. Lā' a'xni'ca' namin a'ntī kantāyanī'ta'ni' nahuaniyāni': "Cata't, catahui'la' nac mesa". Chuntza' na'a'cnīni'ni'ca'na' na ixlacapūnca'n ā'makapitzīn a'nlhā tapūchahuacan. 11 A'ntī
xa'cstu ka'tla' lacu'tun, ū'tza' namāmāxanī'can. Lā' a'ntī tū' xa'cstu putza ixlīka'tla', ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.

12 Nā Jesús huanilh huan chi'xcu' a'ntī ixkantāyanī't:

—A'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani' o mintahua', tū' cacākantāya' xmān
mi'amigos lā' mintā'timīn lā' mintalakapasnī'n lā' huan ricosnu'. Xlaca'n
a'xni'ca' natatlahua ixcā'tani'ca'n, nā tzē natakantāyayāni' lā' chuntza'
naka'lhīya' ixlaktapalh mincā'tani'. 13 Pero a'xni'ca' natlahua'ya' mincā'tani',
cacākantāya' huan a'ntī lacxcamanīn lā' huan ī'tza'ca'nī'n lā' huan lū'ntu'lanī'n
lā' huan lakatzī'nī'n. 14 Lā' chuntza' nalīpāxuhua'ya' como xlaca'n tuntū' cati-
tamaxquī'ni'. Lā' chuntza' naka'lhīya' mintatlaj a'xni'ca' natalakahuanchoko
ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios.

Huan ka'tla' tahua'

15 A'xni'ca' takaxmatli huā'mā', kalhatin a'ntī ixuī' nac mesa huanilh Jesús:
—Līpāxūj a'ntī nahuā'yan a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.
16 Lā' tuncan Jesús kalhtīlh:
—Kalhatin chi'xcu' tlahualh lakatin ka'tla' tahua' lā' cākantāyakō'lh lhūhua'
tachi'xcuhuī't. 17 Lā' a'xni'ca' chā'lh huan hora a'ntū pūhuā'yancan, cāmacā'lh
ixtasācua' para natamāca'tzīnīni'n lā' cāhuanilh a'ntī ixcākantāyanī't: "Cata'ntit
como cāxuī'kō'tza' ixlīhuāk". 18 Pero ixlīhuākca'n tamacā'lh razón que tūla
ta'a'n. Kalhatin hualh: "Apenas ictamāhualh lakatin ti'ya't lā' maclacasqui'n
na'ica'n na'iclaktzī'n. Icsqui'ni'yāni' que naquimāsputūnu'ni'ya' porque tūlalh
icti'a'ncha'". 19 Lā' kalhatin huampā: "Ictamāhualh tanquitzis par de huācax
lā' ica'n iccālaktzī'n a ver palh tzey tascuja. Por favor caquimāsputūnu'ni'
porque tūlalh icti'a'ncha'". 20 Lā' kalhatin huampā: "Ictapūchahuakō'lhcus lā'
chuntza' tūlalh icti'a'ncha'".
21 'Lā' a'xni'ca' taspi'tli huan tasācua', huanikō'lh ixpatrón a'nchī pātle'kelh.
Lā' huan ixpatrón a'kchā'lh lā' huanilh ixtasācua': "Lacapalh capit na
ixcā'tejen cā'lacchicni' lā' cacālī'ta' a'ntī lacxcamanīn lā' huan ī'tza'ca'nī'n lā'
huan lū'ntu'lanī'n lā' huan lakatzī'nī'n". 22 A'mpā lā' ā'calīstān taspi'tpā huan
tasācua' lā' hualh: "Ictlahualhtza' chu a'nchī quihua'ni' lā' ti'a'nan lugar".
23 Lā' huan patrón huanilh ixtasācua': "Capit nac cā'tejen más makatna' lā'
nacāsālī'ta'na' lā' natatzuma quinchic. 24 Iccāhuaniyāni' que nīn tintī' de
xlaca'n a'ntī iccākantāyalh pū'la natahua' quilīhua't".

A'ntū maclacasqui'n para a'ntī nastālani' Cristo

25 Lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani' Jesús, lā' xla' cālaktalakspi'tli lā'
cāhuanilh:
26 —Palh catīhuā tapa'ksīcu'tun con quit lā' tū' napāxquī' Dios más que
nacāpāxquī' ixtāta' lā' ixtzī't lā' ixpuscāt lā' ixcamana' lā' ixtā'timīn lā' hasta
māni' xla', ū'tza' tūlalh catilalh quisca'txtunu'. 27 Lā' a'ntīn tū' pātīni'ncu'tun
por quimpālacata lā' tū' latahui'lacu'tun hua'chi iclahuī' quit, tūlalh catilalh
quisca'txtunu'.
28 'Palh kalhatin chi'xcu' tlahuacu'tun pātin chic, pū'la natlahua ixcuenta
lhānchulā' na'a'n de tumīn. Chuntza' naca'tzī palh na'a'cchā'n huan tumīn
a'ntū nalītlahuakō'. 29 Palh tū' chuntza' natlahua, nasputa ixtumīn a'xni'ca'
xmān yācus xatantūnu'. 30 Lā' ixlīhuāk a'ntī natalaktzī'n, natalīlītzī'n. Lā'
natahuan: "Huā'mā' chi'xcu' tilītzuculh ixchic lā' tū' mā'ksputukō'lh".
31 'Lā' tū' a'nan kalhatin rey a'ntī tū' pū'la napāstaca palh tzē nalītlaja
con kalhacāuj mil soldados huan rey ixtā'ca'tza a'ntī ka'lhī kalhapu'xam
mil. 32 Lā' palh ca'tzī que tūlalh catitlajalh ixtā'ca'tza, namacā'ni' kalhatin
lacscujni' para natā'lacāxla a'xni'ca' mimā'cha'cus de makat. 33 Lā' chuntza'
palh hui'xina'n tū' makxtekcu'tunā'tit ixlīhuāk a'ntū milaca'n, tūlalh catila'tit
quisca'txtunu'nī'n.

Huan matzat
Mt. 5.13; Mr. 9.50
34 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Tzey huan matzat. Pero palh tū'tza' ka'lhī ixlīsko'ko', ¿chichū
nalīmāsko'kō'palacan? 35 Tū' tzey para tuntū'. Xmān namaka'ncan. A'ntī
kaxmata cuenta catlahualh.

15

Huan borrego a'ntū tza'nkālh
Mt. 18.10-14
1 Ixlīhuākca'n huan xamātā'jīni'nī'n impuestos lā' a'ntīn tū' lactzey, xlaca'n
talaktapajtzūlh Jesús para natakaxmatni'. 2 Lā' huan fariseosnu' lā' huan
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtalīchihuīna'n Jesús. Lā' talāhuanilh:
—Huā'mā' chi'xcu' cātā'huā'yan huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' tzey.
3 Lā' tuncan Jesús cāhui'līni'lh huā'mā' a'ntū lītalacastuca:
4 —Palh kalhatin chi'xcu' cāka'lhī lakatin ciento borregos lā' palh na-
makatza'nkā lakatin, ¿tuchū natlahua? Nacāmakxteka huan ā'makapitzīn
noventa y nueve a'nlhā tahuā'yamā'na nac cā'seketni'. Lā' na'a'n naputza
huan borrego a'ntū makatza'nkālh. Naputza hasta a'xni'ca' nakaksa.
5 Lā' a'xni'ca' nakaksa, napekxtūko'ka'līmin. 6 Lā' a'xni'ca' nachā'mpala na
ixchic, nacāmākēstoka ixamigos lā' a'ntīn tahui'lāna' pajtzu ixchic. Lā'
nacāhuani: "Caquilātā'pāxuhuáuj chuhua'j como ickaksli quimborrego a'ntū
ixtza'nkānī't". 7 Iccāhuaniyāni' que chu a'cxtim a'nan más tapāxuhuān nac
a'kapūn ixpālacata kalhatin a'ntī xtāpalīnī't ixtapāstacna' que por ixpālacata
noventa y nueve a'ntī tapuhuan que tzeyā tachi'xcuhuī't lā' chuntza' tū'
ta'u'cxca'tzī que maclacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n.

Huan tumīn a'ntū tza'nkālh
8 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' palh kalhatin puscāt ka'lhī lakacāuj tumīn lā' palh natza'nkā lakatin,
namāquilhtī ixpūmaksko lā' napa'lhnana'n lā' xa'nca naputza hasta a'nlhā
nakaksa. 9 Lā' a'xni'ca' nakaksa, nacāmākēstoka ixamigas lā' a'ntī tahui'lāna'
pajtzu ixchic, lā' nacāhuani: "Caquilātā'pāxuhuáuj como ickakslitza' huan
tumīn a'ntū ixtza'nkānī't". 10 Iccāhuaniyāni' que chu a'cxtim natapāxuhua
huan ángeles a'xni'ca' naxtāpalī ixtapāstacna' kalhatin a'ntī laclē'n.

Huan o'kxa' a'ntī pāxcat līlakō'lh ixtumīn
11 Nā Jesús hualh:
—Kalhatin chi'xcu' ixka'lhī kalhatu' ixo'kxa'n. 12 Lā' xastancu huanilh
ixtāta': "Tāta', caquima'xqui' huan herencia a'ntū quintapa'ksīni'". Lā' huan
xatāta' cāmālacpitzini'lh ixherenciaca'n. 13 Lā' tū' lej makān huan xastancu
mākēstokkō'lh ixmaclacasqui' lā' a'lh makat ā'lacatin cā'lacchicni'. Lā' a'ntza'
pāxcat līlakō'lh ixtumīn.
14 'Lā' a'xni'ca' ixmakasputkō'nī'ttza' ixtumīn, milh lakatin tatzi'ncsta nac
huanmā' cā'lacchicni' lā' xla' tzuculh pātzi'ncsa. 15 Lā' tuncan a'lh putza
a'nlhā namakscuja. Kalhatin chi'xcu' xala' huan cā'lacchicni' macā'lh para
nacāmaktaka'lha pa'xni'. 16 Lā' tihua'cu'tulh a'ntū ixcāmāhuī'mā' huan pa'xni',
pero nīn tintī' ixmaxquī' a'ntū nahua'.
17 'Lā' tuncan tzuculh cuenta tlahua lā' pāstacli: "Lhān kalhalā't tasācua'
na ixchic quintāta' tū' tahuā'yamā'na lā' cā'a'katāxtūni' lā' quit ictzi'ncsnīmā'
huā'tzā'. 18 Na'iclaka'mpala quintāta' lā' na'icuani: "Tāta', ictlahuani'ni'
a'ntūn tū' tzey lā' nā ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey na ixlacapūn Dios. 19 Tū'tza'

minī'ni' naquihuani'ya' palh quit mi'o'kxa'. Caquintlahua' hua'chi kalhatin
de mintasācua'nī'n". 20 Lā' tuncan quilhtāyalh huan tej para nalaka'n ixtāta'.
'Lā' a'xni'ca' makatcus ixa'mā'cha' de na ixchic, laktzī'lh lā' lakapasli huan
ixtāta' lā' lakalhu'malh. Tatu'jnu' laka'lh lakapāxtoka ixo'kxa' lā' a'kxko'ka'lh
lā' mu'sulh. 21 Lā' tuncan huan ixo'kxa' huanilh: "Tāta', ictlahuani'ni' a'ntūn
tū' tzey, lā' ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey na ixlacapūn Dios. Tū'tza' minī'ni'
naquihuani'ya' palh quit mi'o'kxa'".
22 'Pero huan xatāta' cāhuanilh ixtasācua'nī'n: "Calīta'ntit pūtin xasāsti' lu'xu'
lā' camālhakē'tit huā' qui'o'kxa'. Lā' camacahui'lī'tit lakatin macatzātzāt lā'
camātūnū'tit ī'zapatos. 23 Calīta'ntit huan huācax a'ntū xako'ntīntza' lā' ca-
maknī'tit. Natlahuayāuj lakatin cā'tani' lā' nahuā'yanāuj 24 porque hua'chilh
xanīntza' ixuanī't huā'mā' qui'o'kxa' lā' lakahuanchokonī't. Ixtza'nkānī'ttza'
lā' ickakschokolh". Lā' tatzuculh tapāxuhua.
25 'Lā' huanmā' chi'chini' huan xapuxcu' ixo'kxa' ixa'nī't scuja. Lā' a'xni'ca'
ixtaspi'tmā' para na ixchic, kaxmatli xamúsica huan baile. 26 Lā' tuncan
ta'sani'lh kalhatin tasācua' lā' kalhasqui'nīlh tuchū lamā'. 27 Lā' xla' kalhtīlh:
"Mat milhtza' mistancu. Lā' mintāta' māmaknīnīni'lh huan xako'ntīn huācax
como tzey chilh lā' tū' ī'tza'ca'n".
28 'Pero huan xapuxcu' lej a'kchā'lh lā' tū' ixtanūcu'tun. Lā' ixtāta' tax-
tulh para nahuani catanūlh. 29 Lā' xla' huanilh ixtāta': "Hui'x ca'tzīya'
lhūhua'tza' cā'ta ictā'scujnī'ta'ni' lā' pō'ktu ica'kahuāna'ni'nī'ta'ni'. Lā' tū' mak-
tin quimaxquī'nī'ta' nīn chu lakatin ti'na'j chivo para na'iccālītā'pāxuhua
qui'amigos. 30 Pero chuhua'j como chilh huā'mā' mi'o'kxa' a'ntī pāxcat
līlakō'lh mintumīn con huan puscan a'ntīn tū' tzey lā' hui'x māmaknīnīni'nī'ta'
huan xako'ntīn huācax".
31 'Lā' tuncan huan xatāta' huanilh: "Hui'x qui'o'kxa' lā' hui'x pō'ktu
quintā'lahui'la', lā' ixlīhuāk a'ntū icka'lhī huāk mila'. 32 Pero chuhua'j līmakuan
natlahuayāuj cā'tani' para napāxuhuayāuj como mistancu hua'chilh xanīntza'
ixuanī't lā' lakahuanchokonī'ttza'. Hua'chilh ixtza'nkānī'ttza' lā' chuhua'j
ickakspā".

16

Huan xapuxcu' tasācuanī'n a'ntī lej skalalh

1 Nā Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Ixuī' kalhatin patrón; lej rico ixuanī't. Lā' ixka'lhī kalhatin xa-
puxcu' ixtasācua'. Lā' lakminca huanican que huanmā' xapuxcu' tasācua'
ixpāxcatlīlani'mā' ixtumīn. 2 Lā' tuncan huan ixpatrón māta'sīlh lā' huanilh:
"¿Tuchūn chū'tza' huā' quihuanica por mimpālacata? Caquimāsu'ni' a'ntū
iclīmāmacū'nī'ta'ni' como tū'tza' quintitā'scujti hua'chi xapuxcu' tasācua'".
3 'Lā' huan xapuxcu' tasācua' tahui'lalh pāstacna'n: "¿Tuchū na'ictlahua
chuhua'j como quimpatrón quimaklhtīlh quintascujūt? Tū' tli'hui'qui quit
para na'icscuja cā'tacuxtu, lā' icmāxana'n na'icsqui'nīhuā'yan. 4 Quit icka'lhī
quimpātunca'tzi lā' chuntza' tzē na'icchā'n nac lakatin chic para na'icuā'yan
a'xni'ca' tū' na'icka'lhī quintascujūt".
5 'Lā' chuntza' kalhatunu' cāmāta'sīlh a'ntī ixtalaclē'ni' ixpatrón. A'ntī chā'lh
pū'la kalhasqui'nīlh: "¿Lhānchulā' laclīpini'ya' quimpatrón?" 6 Lā' xla' kalhtīlh:
"Iclaclē'ni' lakatin ciento barriles de aceite". Lā' tuncan xapuxcu' tasācua'
huanilh: "A' mā' minca'psnat. Tuncan catahui'la' lā' catlahua'pala' ā'kalhtin
por xmān cincuenta". 7 Lā' ā'calīstān kalhasqui'nīlh ā'kalhatin: "¿Chu hui'x,
lhānchulā' laclīpini'ya'?" Lā' huanilh: "Lakatin ciento cuartillo de trigo".

Lā' tuncan huanilh: “A'mā' minca'psnat. Catlahua'pala' ā'kalhtin xmān por
ochenta”.
8 ’Lā' huan patrón puhualh que huan xapuxcu' tasācua' skalalh lalh a'nchī
tlahualh. Chuntza' a'ntī xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj lakskalalhna'
para natatlahua ixnegocioca'n. Más skalalhna' xlaca'n que a'ntīn takalha-
laka'ī' ixtachihuīn Dios.
9 ’Quit iccāhuaniyāni': Nacālīmaktāyayā'tit a'ntīn tamaclacasqui'n
con mintumīnca'n. Lā' chuntza' a'xni'ca' nanīyā'tit lā' tūla catilīpintit
mintumīnca'n, nacātamānūyāni' a'nlhā pō'ktu nalatahui'la'yā'tit.
10 ’A'ntī xa'nca namaktaka'lha macsti'na'j a'ntū līmāmacū'can, nā xa'nca
namaktaka'lha lhūhua' palh nalīmāmacū'can. A'ntīn tū' xa'nca natlōkentaxtū
ixlītlōt a'yuj tū' lej tasqui'nī, xla' tū' xa'nca natlōkentaxtū a'ntū más
tasqui'nī. 11 Palh tūla cātalīmāmacū'yāni' a'ntū xala' nac quilhtamacuj, ¿chichū
nacātalīmāmacū'yāni' a'ntū ixla' Dios? 12 Lā' palh tū' maktaka'lhā'tit a'ntū
cātamāsācua'nīyāni' hui'xina'n, tū' caticātamaxquī'n a'ntū milaca'n nala.
13 ’Nīn kalhatin tasācua' tzē natā'scuja chu a'cxtim kalhatu' ixpatrón porque
napāxquī' kalhatin lā' tū' nalaktzī'ncu'tun ā'kalhatin. Lā' na'a'kahuāna'ni'
kalhatin lā' nalakmaka'n ā'kalhatin. Lā' nā chuntza' hui'x tūla nalīpāhua'na'
Dios palh nalīpāhua'na' mintumīn.
14 Huan fariseosnu' a'ntī ixtapāxquī' ixtumīnca'n ixtakaxmatmā'na ixlīhuāk
huā'mā' lā' ixtalīlītzī'mā'na Jesús. 15 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n lacasqui'nā'tit que huan tachi'xcuhuī't natapuhuan que lej
tzey hui'xina'n, pero Dios cālakapasni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' a'yuj
cā'a'kxokoyā'tit chi'xcuhuī'n chuntza' lā' xlaca'n cāta'a'cnīni'ni'yāni', pero Dios
lakmaka'n a'ntū huan tachi'xcuhuī't tapuhuan que lej ka'lhī ixtapalh.

Huan ley lā' ixlīmāpa'ksīn Dios

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Ixa'nan huan ixley Moisés hasta a'xni'ca' ixlatlā'huan Juan huan
Mā'kpaxīni', lā' chu a'cxtim a'ntū tamāsu'yulh a'cta'sana'nī'n. Chuhua'j
talīchihuīna'n huan xatzey tachihuīn a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā' ixlīhuāk
talīhui'lī natatanū.
17 ’Jicslīhua' namāsputūcan a'kapūn lā' ti'ya't, pero más jicslīhua'
naxtāpalīcan ixtachihuīn Dios. Tū' catixtāpalīca nīn macsti'na'j.

Tū' tzey palh lāmakxtekcan
Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12

18 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh kalhatin chi'xcu' namakxteka ixpuscāt lā' natā'tapuchahua ā'kalhatin,
xla' makpuscātīni'n na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntīn tā'tapūchahua kalhatin
puscāt a'ntī makxtekcanī'ttza', nā xla' makpuscātīni'n na ixlacapūn Dios.

Lázaro lā' huan rico

19 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; lej rico ixuanī't. Lā' ixlhakā' ixlu'xu' xalacuan. Lā'
lakalīyān ixtlahua cā'tani'. 20 Nā ixuī' kalhatin chi'xcu'; ixtacuīni' Lázaro. Lā'
lhūhua' ixka'lhī ixmactzi'tzi'. Lā' ixtahui'la ī'squi'nīhuā'yan na ixtanquilhni'
huan rico. 21 Lā' xla' ixlēka'scu'tun huan xalacpītzin pāntzi a'ntū ixyuja de na
ixmesa huan rico. Lā' huan chichi' ī'snakani' ixtzi'tzi'.
22 ’Lā' milh lakatin chi'chini' huan Lázaro nīlh, lā' huan ángeles talē'lh nac
a'kapūn. Nā a'ntza' ixuī' Abraham. Nā huan rico nīlh lā' mā'cnūca.
23 ’Lā' a'xni'ca' ixpātīni'mā' huan rico nac pūpātīn, talacayāhualh lā'
cālaktzī'lh Abraham lā' Lázaro ixtu'ca'n. 24 Lā' tuncan ta'salh lā' hualh:

“Quintāta' Abraham, caquilakalhu'ma' lā' cama'cata' Lázaro para que camojōlh nac xcān kantin ixmakspulh lā' camāske'hui'huī'lh quisī'ma'kā't porque lej icpātīni'mā' na ixlaclhni' lamana'”.

25 ’Lā' Abraham huanilh: “Qui'o'kxa', capāstacti xa'nca que hui'x lej tzey
a'nī'ni'n na minquilhtamacuj lā' Lázaro tū' tzey a'nī'ni'lh. Lā' chuhua'j xla'
māko'xamixīmā'ca huā'tzā' lā' hui'x pātīni'pā't a'ntza'. 26 Lā' huampala a'nan
lakatin ka'tla' cā'pūtatonkopūn a'ntū quincāmā'kapitziyāni'. Lā' chuntza' a'ntīn ta'a'ncu'tun a'ntza' tūlalh catita'a'lh lā' nīn xalanī'n a'ntza' tūlalh catitamilh ā'tzā'”.
27 ’Lā' tuncan huan rico hualh: “Quintāta' Abraham, icsqui'niyāni'
que cama'capi Lázaro na ixchic quintāta' 28 para nacāhuani kalhaquitzis quintā'timīn a'ntīn tahui'lāna'ncha'cus. Lā' chuntza' xlaca'n tū' catitatanūlh nac huā'mā' pūpātīn”.
29 ’Lā' Abraham huanilh: “Xlaca'n taka'lhītza' a'ntū tzo'kli huan Moisés lā'
huan profetasna'. Cuenta catatlahualh ū'tza'”. 30 Lā' huan rico kalhtīni'lh:
“Stu'ncua'. U'tza' icca'tzī pero palh ixcālaka'lh kalhatin a'ntī nīnī'ttza', ix-
taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n”. 31 Lā' Abraham huanilh: “Palh tū' cuenta
tatlahua a'ntū tzo'kli huan Moisés lā' huan profetasna', nīn tū' catitakalh-laka'ī'lh a'yuj ixcālaka'lh a'ntī lakahuanchokonī't de na ixlaclhni'ca'n nīnī'n”.

17

Pō'ktu a'nan a'ntīn talaclē'n
Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42

1 Jesús cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Pō'ktu a'nan catūhuā a'ntū nacāmātonkopū tachi'xcuhuī't, pero xānti tala
xlaca'n a'ntīn tamātonkopū ā'makapitzīn lā' tamātlahuī talaclē'i'. 2 Mejor ixpix-chī'hua'ca'ca lakatin chihuix lā' ixmacā'nca nac mar, lā' tū' ixmātonkopūlh nīn
kalhatin a'ntī tzucumā'cus kalhlaka'ī'. 3 Cuenta catlahua'tit.
’Palh mintā'tin tlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey, nahuani'ya'. Lā'
palh xla' puhuan que tū' tzey a'ntū tlahualh, namāsputūnu'ni'ya'. 4 Lā'
namāsputūnu'ni'ya' a'yuj lakatin chi'chini' maktojon catlahualh tūn tū' tzey lā' maktojon nalakmināni' nahuaniyāni': “Tū' tzey quit, lā' tū' ā'maktin ictitlahualh”.

A'ntīn takalhlaka'ī' taka'lhī līmāpa'ksīn

5 Huan sca'txtunu'nī'n tahuanilh huan Jesús:
—Caquilāmaktāyauj para que ā'chulā' na'ickalhlaka'ī'yāuj.
6 Lā' huan Māpa'ksīni' cāhuanilh:
—Palh ixkalhlaka'ī'tit, a'yuj macsti'na'j, ixuani'tit huanyā qui'hui': “Catatampu'lhu' lā' capit tāya'ya' nac mar”. Lā' chuntza' huan qui'hui' ixtlahualh.

Ixlītlōt a'ntī tasācua'

7 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Palh hui'x ixka'lhi' kalhatin mintasācua' a'ntī scujnī'ttza' tintacuj lā' ix-taspi'tli na minchic, tū' catihua'ni': “Catanu', cahuā'ya'”. 8 Chō'la nahuani'ya': “Cacāxtlahua' quilīhua't lā' pū'la naquimā'huī'ya' quit. A'calīstān nahuā'ya'na' hui'x”.
9 ’Lā' a'xni'ca' mintasācua' natlahuakō' ixlītlōt, tū' catihua'ni' nīn
pāxcatca'tzī como xla' tasācua'. 10 Lā' chuntza' hui'xina'n, a'xni'ca' tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk ixtapuhuān Dios, nahuanā'tit: “Tū' maclacasqui'n naquincāhuaniyāni' pāxcatca'tzī como xmān ictlahuáuj quilītlōtca'n”.

Jesús cāmātzeyīlh kalhacāuj a'ntī ixtamasni'mā'na ixquinītca'n

11 A'xni'ca' ixa'mā'cus nac Jerusalén, Jesús tētaxtulh lacalhūhua' cā'lacchicni'
xala' nac Samaria lā' Galilea. 12 A'xni'ca' ixtapajtzūtēlhatza' lakatin
cā'lacchicni', kalhacāuj chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamasmā'na ixquinītca'n tataxtulh
para natapāxtoka. Lā' makat tatāyalh xlaca'n 13 lā' lej palha' tahualh:
—¡Jesús, Mākalhtō'kē'ni', caquilālakalhu'mauj!
14 Lā' a'xni'ca' Jesús cālaktzī'lh, cāhuanilh:
—Capintit cāmāsu'ni'yā'tit mimacni'ca'n huan curasna'.
Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixta'a'mā'nacus nac tej, talaktzī'lh ixmacni'ca'n que
tzeytza' ixtahuanī't. 15 Lā' kalhatin de xlaca'n, a'xni'ca' laktzī'lh que
ixtzeyanī'ttza', taspi'tli mācā'tanītēlha Dios. 16 Tatzokostani'lh Jesús para
namaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' huā'mā' chi'xcu' xala' nac Samaria ixuanī't. 17 Lā'
tuncan Jesús hualh:
—¿Chu tū' kalhacāuj a'ntī tatzeyalh? ¿A'chī' tū' tamilh huan makapitzīn
kalhana'jās? 18 ¿Chā xmān huā'mā' samaritano taspi'tli para naquimaxquī'
pāxcatca'tzī?
19 Lā' tuncan huanilh huan chi'xcu':
—Catāqui' lā' catlā'hua'. Tzeyanī'ta' como kalhalaka'ī'nī'ta'.

A'nchī nachin ixlīmāpa'ksīn Dios
Mt. 24.23-28, 36-41

20 Lā' huan fariseosnu' takalhasqui'nīlh Jesús:
—¿Lhachūnīn nala que nacāmāpa'ksīkō' Dios tachi'xcuhuī't?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'nchī Dios cāmāpa'ksīkō', tū' tasu'yu. 21 Tūla catihuanca: "A'huī", o
"A'hui'lacha'". Ixlīmāpa'ksīn Dios huī'tza' na ixa'clhcunucca'n tachi'xcuhuī't.
22 Lā' tuncan cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n lej nalaktzī'ncu'tunā'tit
a'nchī namāpa'ksīni'n huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Nalaktzī'ncu'tunā'tit a'yuj
xmān lakatin chi'chini'. Lā' tū' catilaktzī'ntit. 23 Lā' nacātahuaniyāni': "A'huī'",
o "A'hui'lacha'". Pero tū' tipinā'tit lā' tū' tistālani'yā'tit. 24 Hua'chi tasu'yu
lakatin makli'pni' a'nchī palaj xkaka nac a'kapūn, chuntza' nala a'xni'ca'
namin quilacchi'chini' lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 25 Pū'la lej
na'icpātīni'n lā' naquintalakmaka'n xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj.
26 'Lā' hua'chi pātle'kelh a'xni'ca' ixuī'cus Noé, nā chuntza' nala a'xni'ca'
namin quilacchi'chini' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 27 Ixtahuā'yan lā' ix-
tatapūchahua lā' ixtamāstā'mā'na ixtzu'ma'jātca'n para natatapūchahua hasta
a'xni'ca' huan chi'chini' a'ntū pūtanūlh Noé nac barco. Lā' huan lakuat milh
lā' tanīkō'lh. 28 Nā chuntza' pātle'kelh a'xni'ca' ixuī'cus Lot; ixtahuā'yamā'na lā'
ixtako'tnumā'na; ixtatamāhuana'mā'na lā' ixtastā'namā'na; ixtacha'nāna'n lā'
ixtatlahua ixchicca'n. 29 Lā' a'xni'ca' Lot taxtulh de huan cā'lacchicni' Sodoma,
yujli macscut lā' azufre de nac a'kapūn lā' cāmaknīkō'lh ixlīhuākca'n.
30 'Hua'chi a'xni'ca' ixtahui'lāna'cus Lot lā' Noé, chuntza' nala a'xni'ca'
na'iccātasu'ni'yāni' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Tachi'xcuhuī't tū'
tapuhuan palh palaj na'icmimpala.
31 'A'xni'ca' namin huā'mā' chi'chini', a'ntī huī' kēpūn lā' ka'lhī ixmacla-
casqui' na ixchakān ixchic, tū' catitanūlh para namāxtu. Lā' a'ntī scujmā'cha'
na ixā'tacuxtu, tū' catitaspi'tli na ixchic para natē catūhuā. 32 Capāstactit a'ntū
pātle'keni'lh ixpuscāt Lot. 33 A'ntī māpūtaxtūcu'tun ixlīca'tzīn, tū' catipāstacli
a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'ntī xmān pāstaca a'ntū a'nan nac
cā'quilhtamacuj, xla' tū' catipūtaxtulh.

34 ’Iccāhuaniyāni' que huanmā' tzī'sa kalhatu' natalhtata nac lakatin xti'cat,
lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin. 35 Lā' kalhatu' puscan
natasquiti pajatzu, lā' Dios nalē'n kalhatin lā' namāchoko kalhatin. 36 Lā'
kalhatu' chi'xcuhuī'n natascuja ixtu'ca'n nac cā'tacuxtu, lā' Dios nalē'n
kalhatin lā' namāchoko kalhatin —hualh Jesús.
37 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā'na tachihuīn, huan ī'sca'txtunu'nī'n
takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿lhachūnīn napātle'ke huā'mā'?
Lā' xla' cākalhtīlh:
—Chuxalhā napātle'ke, hua'chi huan chū'ni' tatakēstoka chuxalhā a'nan
ixlīhua'tca'n.

18

Huan lakapūt lā' huan juez

1 Jesús cāhuanilh catūhuā a'ntū lītalacastuca para nacāmāsu'ni' que lakalīyān
natakalhtō'ka' lā' tū' maktin catilakachā'ni'lh. 2 Cāhuanilh:
—Ixuī' nac lakatin cā'lacchicni' kalhatin juez. Tū' ixa'cnīni'ni' Dios lā'
nīn cuenta ixcātlahua a'ntī ixtaputza justicia. 3 Chu a'ntza' huanmā'
cā'lacchicni' ixuī' kalhatin lakapūt. Lakalīyān ixa'n laktzī'n huan juez para
natlahuani'can lakatin justicia ixpālacata ixtā'ca'tza. 4 Lā' ixlīmaklhūhua'tza'
huan juez tū'tza' tlahuani'cu'tulh justicia. Lā' ā'calīstān puhualh: “A'yuj tū'
ica'cnīni'ni' Dios lā' tū' cuenta ictlahua a'yuj taputza justicia, 5 pero como
huā'mā' lakapūt quimājiclhuī'lhtza', na'ictlahuani' justicia, para que tū'tza'
camilh quimājiclhuī'”.
6 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesús hualh:
—Cuenta catlahua'tit a'ntū tlahualh huan juez a'yuj tū' tzey ixuanī't.
7 Lā' ā'chulā' nacālīmaktāya Dios xlaca'n a'ntī cālacsacnī't a'ntī lakalīyān lā'
tintascac tasqui'ni'. Lā' ¿chu natakoxī nacāmaktāya? 8 Iccāhuaniyāni' que
palaj nacālīmaktāyayāni'. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā' a'xni'ca'
na'icmimpala, ¿chā na'ickaksa nac huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn takalhlaka'ī'
lā' tasqui'ni'mā'na Dios lakalīyān?

Huan fariseo lā' huan mātā'jīni' de impuestos

9 Jesús cāhuanipā catūhuā a'ntū lītalacastuca para a'ntī tapuhuan que xlaca'n
xalactzey lā' talakmaka'n ā'makapitzīn. Hualh:
10 —Kalhatu' chi'xcuhuī'n ta'a'lh nac lītokpān para natakalhtō'ka'. Lā'
kalhatin de xlaca'n fariseo ixuanī't, lā' ā'kalhatin mātā'jīni' de impuestos
ixuanī't. 11 Lā' huan fariseo tāyalh kalhtō'ka' chuntza': “Dios, icmaxquī'yāni'
pāxcatca'tzī porque quit tū' hua'chi ā'makapitzīn. Tū' icka'lhāna'nī't. Tū'
ictampi'lhīni'nī't. Lā' quit tū' icmakpuscātīni'n. Lā' nīn quit hua'chi huā'mā'
mātā'jīni' de impuestos. 12 Quit tū' icuā'yan lakatu' chi'chini' nac lakatin
semana, lā' de a'ntū icka'lhī icmāstā' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'n para
quilē'ksajna'”.
13 ’Lā' xtunc hualh huan mātā'jīni'. Xla' makat tāyalh. Lā' tū' ixta-
lacayāhuacu'tun, nīn ixtaquilhpūqui pero ixcu'xatucscan lā' ixuan: “¡Dios,
caquilakalhu'ma' porque quit tū' tzey!”
14 ’Lā' iccāhuaniyāni' que huā'mā' mātā'jīni' xalacuan tasu'yu na ixlacapūn
Dios lā' huan fariseo tū'. Lā' chuntza' a'ntī ka'tla'jca'tzī, xla' namāmāxanī'can.
Lā' a'ntī tū' ka'tla'jca'tzī, ū'tza' na'a'cnīni'ni'can.

Jesús cāsicua'lanālīlh huan lakska'tā'n
Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16

15 Nā cālīmini'ca camana' Jesús para que ixcā'a'cpūxa'malh. Lā' a'xni'ca' ta-
laktzī'lh ī'sca'txtunu'nī'n, talacaquilhnīlh a'ntī ixtalīmin. 16 Lā' Jesús cāmāta'sīlh
huan camana' lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Cacāmakxtektit huan camana' caquintalakmilh lā' tū' cacāmāmakchuyī'tit
como huan a'ntī natatapa'ksī con Dios a'nlhā māpa'ksīni'n, xlaca'n
a'ntī naquintalīpāhuan hua'chi huan tamā'na camana'. 17 Ixlīstu'ncua'
iccāhuaniyāni' que a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios hua'chi lakska'tā'n
takalhlaka'ī', tū' maktin catitatanūlh a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.

Huan o'kxa' a'ntī rico tā'chihuīna'lh Jesús
Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31

18 Kalhatin de huan xanapuxcu'nu' kalhasqui'nīlh Jesús:
—Tzeyā Mākalhtō'kē'ni' hui'x. ¿Tuchū na'ictlahua para na'icka'lhī quinquil-
htamacuj para pō'ktu?
19 Lā' Jesús huanilh:
—¿A'chī' quihuani'ya' palh tzey quit? Xmān kalhatin a'ntī xatzey lā' ū'tza'
māni' a'ntī Dios. 20 Hui'x ca'tzīya' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū huan chuntza:
Tū' timakpuscātīni'na'.
Tū' timaknīni'na'.
Tū' tika'lhāna'na'.
Tū' tilīchi'huīna'na' nīn kalhatin.
Cacā'a'kahuāna'ni' mintāta' lā' mintzī't.
21 Lā' huan chi'xcu' kalhtīlh:
—Huāk huā' tamā'na' ictlōkentaxtūkō'nī'ttza' desde quilīti'na'j.
22 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Jesús huanilh:
—Xmān lakatin catūhuā tisputni'yāni' a'ntū natlahua'ya'. Caquīstā'kō'j
huāk a'ntū ka'lhī'ya' lā' nacāmālacpitzini'ya' huan tumīn huan pobresni' lā'
naka'lhī'ya' a'nchī rico nalīla'ya' nac a'kapūn. Lā' ā'calīstān caquintā'pi, a'yuj
napātīni'na'.
23 Lā' a'xni'ca' huan chi'xcu' kaxmatli huā'mā' tachihuīn, lej līlakaputzalh
como lej rico ixuanī't.
24 Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh a'nchī lej ixlakaputza, huanilh:
—Lej jicslīhua' natatapa'ksī con Dios xlaca'n a'ntī lej ricosnu'. 25 Tū' lej
jicslīhua' natanū lakatin camello na ixtani' līxtokon. Más jicslīhua' natanū
kalhatin rico a'nlhā māpa'ksīni'n Dios.
26 Lā' a'ntīn takaxmatli huā'mā' tahualh:
—Lā' ¿tichūn tzē māpūtaxtūcan?
27 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huan chi'xcuhuī'n tūlalh catitatlahualh nīn tuntū' para natalīpūtaxtu;
xmān Dios tzē nacāmāpūtaxtū.
28 Lā' Pedro huanilh:
—Quina'n icmakxtekkō'uj ixlīhuāk lā' iccāstālani'mā'ni'.
29 Lā' tuncan Jesús cākalhtīlh:
—Stu'ncua a'ntū iccāhuaniyāni'. A'nan a'ntī nata'a'kxtekui'lī ixchicca'n o
ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n o ixtā'timīnca'n o ixpuscātca'n o ixcamana'ca'n para
nata'a'kahuāna'ni' Dios. 30 Xlaca'n ā'chulā' nataka'lhī nac huā'mā' quilhta-
macuj, lā' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

Huampala Jesús māca'tzīnīni'lh que nanī
Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34

31 Jesús cāmāta'sīlh ī'sca'txtunu'nī'n lā' cāhuanilh:
—A'mā'nauj nac Jerusalén a'nlhā natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū
talītzo'kli huan profetasna' por quimpālacata quit huan Chi'xcu' xala'

Tālhmā'n. 32 Lā' naquimacamāstā'can con a'ntīn tū' israelitas lā'
naquintalakapala lā' naquintalakmaka'n lā' naquintalakachojmanī.
33 Naquintakēsnoka lā' ā'calīstān naquintamaknī. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini'
na'iclakahuanchoko.
34 Lā' huan ī'sca'txtunu'nī'n nīn tuntū' tamāchekxīlh de huā'mā', nīn ixtaca'tzī
a'ntū ixlīchihuīna'mā' porque hua'chilh xatatzē'kni' a'ntū ixcāhuanimā'.

Jesús mālacahuānīlh kalhatin lakatzī'n xala' nac Jericó
Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52

35 A'xni'ca' Jesús ixchā'mā'tza' huan cā'lacchicni' Jericó, ixuī' kalhatin
lakatzī'n na ixpāxtūn tej. I'squi'nīhuā'yahuī'. 36 Lā' a'xni'ca' ixkaxmata
tētaxtumā'ca, ixkalhasqui'nīni'n tichū ixpātle'kemā'. 37 Huanica que Jesús xala'
nac Nazaret ixpātle'kemā'. 38 Lā' tuncan ta'salh lā' hualh:

—¡Jesús! ¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!

39 A'ntī ixtapū'lani'nī't Jesús taquilhnīlh huan lakatzī'n para que ixquil-
hca'cslalh, pero xla' ā'chulā' ta'salh lā' hualh:

—¡Hui'x ixtā'nat David a'ntī xa'icka'lhīmā'nauj! ¡Caquilakalhu'ma'!

40 Lā' tuncan Jesús tāyalh lā' hualh calīmini'ca. Lā' a'xni'ca' pajtzu
ixlakayātza', kalhasqui'nīlh:

41 —¿Tuchū lacasqui'na' que na'ictlahuani'yāni'?

Lā' huan lakatzī'n kalhtīlh:

—Māpa'ksīni', caquimā'lacahuā'nī'pala'.

42 Lā' Jesús huanilh:

—¡Calacahuā'na'! Tzeyanī'ta' como kalhlaka'ī'nī'ta'.

43 Lā' tuncan huā'mā' ka'tlā'tus lacahuāna'lh huan lakatzī'n. Lā' stālani'lh
Jesús, mācā'tanītēlha Dios. Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talaktzī'lh huā'mā'
lā' nā xlaca'n tamācā'tanīlh Dios ixlīhuākca'n.

19

Jesús lā' Zaqueo

1-2 Ixuī' kalhatin rico; ixtacuīni' Zaqueo. Lā' xapuxcu' ixuanī't de huan
mātā'jīni'nī'n impuestos. Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā' nac Jericó, a'ntza'
ixuī' Zaqueo.

3 Huā'mā' Zaqueo ixlaktzī'ncu'tun Jesús para que ixlakapasli pero tūla
ixlaktzī'n Jesús como lej a'ctzina'j chi'xcu' ixuanī't lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't
ixa'nan. 4 Lā' tuncan tatu'jnunpū'lalh a'nlhā natētaxtu Jesús lā' tō'ca'lh nac
a'katin ka'tla' qui'hui' a'ntū huanican sicómoro para que tzē nalaktzī'n. 5 Lā'
a'xni'ca' Jesús ixpātle'kemā' a'ntza', talacayāhualh lā' huanilh Zaqueo:

—Lacapalh cayujti porque chuhua'j na'ictachoko na minchic.

6 Lā' Zaqueo lacapalh yujli lā' līpāxūj lē'lh Jesús na ixchic.

7 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huā'mā', ixlīhuākca'n tatzuculh talīchihuīna'n lā'
talāhuanilh que Jesús ixa'nī't tachoko na ixchic a'ntīn tū' tzey. 8 Lā' ā'calīstān
Zaqueo tāyalh lā' huanilh Jesús:

—Chuhua'j, na'iccāmaxquī' i'tāt a'ntū icka'lhī huan pobresni'. Lā' palh
xa'iccā'a'kxokomaklhtīnī't ā'makapitzīn, na'iccāmaxquī' maktā'ti' ixlaktapalh.

9 Lā' Jesús huanilh:

—Chuhua'j pūtaxtunī'ta' porque kalhlaka'ī'nī'ta' a'nchī Abraham kalh-
laka'ī'lh. Nā xalanī'n na minchic tapūtaxtunī't. 10 Lā' quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n icmilh iccāputza a'ntīn tū' takalhlaka'ī' para na'iccāmāsu'ni' a'nchī
nacālīmāpūtaxtūcan.

Lakacāuj tumīn

11 A'xni'ca' ixtakaxmatmā'na a'ntū ixcāhuanimā' Jesús, xla' cāhuanilh a'ntū
lītalacastuca. Como ixtatapajtzūmā'na nac Jerusalén, xlaca'n tapuhualh que
palaj natasu'yu a'nchī Dios namāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj. 12 Lā'
tuncan Jesús cāhuanilh:

—Ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' xla' tū' chu catihuāyā chi'xcu'. Lā' ixa'mā'
makat nac lakatin ti'ya't a'nlhā nalīhui'līcan i'xlīrey lā' ā'calīstān nataspi'tpala.
13 Lā' a'xni'ca' ixa'mā'cus, cāmākextimīlh kalhacāuj ixtasācua' lā' a'cxtim
cāmaxquī'lh lhūhua' tumīn chā'tunu' de xlaca'n lā' cāhuanilh: "Camāscujū'tit
huā' tumīn hasta a'xni'ca' na'icmimpala".

14 'Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n ixā'lacchicni' tū' ixtalaktzī'ncu'tun lā'
cāmāstālīca lacscujnī'n para natahuan: "Tū' iclacasqui'nāuj huā'mā' chi'xcu'
hua'chi rey". 15 Pero a'yuj, līhui'līca ixlīrey lā' chuntza' taspi'tli na ixti'ya't.

'Lā' a'xni'ca' chilh, cāmāta'satīnīni'lh huan tasācua' a'ntī ixcāmaxquī'nī't
tumīn. Ixca'tzīcu'tun a'nchī ixtatlajanī'ttza' chā'tunu' de xlaca'n. 16 A'ntī
xapū'la a'lh lā' hualh: "Mintumīn tlajanī't makcāuj". 17 Huan rey kalhtīlh:
"Lej tzey tasācua' hui'x, como xa'nca mā'scu'ju' a'yuj macstina'j tumīn.
Na'icui'līyāni' milīgobernador de lakacāuj cā'lacchicni'".

18 'Lā' chā'mpā kalhatin lā' hualh: "Mintumīn tlajanī't makquitzis". 19 Lā'
nā kalhtīlh: "Hui'x nala'ya' milīgobernador de lakaquitzis cā'lacchicni'".

20 'Lā' tuncan kalhatin chā'mpā lā' hualh: "A' mā' mintumīn. Icmāquī'lh nac
lakatin pāyu 21 porque icjicua'ni'ni' como hui'x līpalha' milīmāpa'ksīn. Hui'x
tē'ya' a'ntūn tū' hui'līnī'ta' lā' makalana'na' a'nlhā tū' cha'nāna'nī'ta' hui'x".
22 Lā' tuncan huan rey hualh: "Hui'x tū' tzey tasācua'. Mismo mintachihuīn
lē'ksa'nīni'nāni'. Hui'x puhua'na' palh quit lej līpalha' icmāpa'ksīni'n lā' ictē
a'ntūn tū' quit icui'līnī't, lā' icmakalana'n a'nlhā tū' quit iccha'nāna'nī't. 23 Lā'
¿a'chī' tū' hui'li' nac banco quintumīn? Chuntza' xa'icmaklhtīni'lh quintumīn
con xaska'ta' a'xni'ca' xa'ictaspi'tpā na quinchic".

24 'Lā' cāhuanilh a'ntī ixtayāna': "Camaklhtītit ixtumīn lā' camaxquī'tit a'ntī
tlajanī't makcāuj". 25 Lā' tahuanilh: "Pero xla' ka'lhītza' makcāuj". 26 Lā' huan
rey kalhtīlh: "Iccāhuaniyāni' más namaxquī'can a'ntī ka'lhī, pero a'ntīn tū'
lhūhua' ka'lhī namaklhtīkō'can a'ntū ka'lhī. 27 Lā' quintā'ca'tzanī'n a'ntīn tū'
quintalacasqui'n hua'chi rey, caquilī'ta'ni'tit lā' cacāmaknī'tit na quilacapūn".

Jesús ixtanūtēlhatza' nac Jerusalén
Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19

28 A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús tēlh ixtej para nac Jerusalén. 29 Lā'
ixtapajtzūmā'natza' nac huan cā'lacchicni' a'nlhā huanican Betfagé lā' a'nlhā
huanican Betania. A'ntza' pajtzu huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā'
Jesús cāmāpū'līlh kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n 30 lā' cāhuanilh:

—Capintit huan nac cā'lacchicni' a'ntūn tasu'yu na milacapūnca'n.
Lā' a'xni'ca' nachipinā'tit, nalaktzī'nā'tit lakatin xaska'ta' burro a'ntū
chī'yāhuacanī't. Nīn tintī'na'j kētō'la. Caxcutit lā' caquilālīmini'uj huā'tzā'.
31 Lā' palh catīhuā nacākalhasqui'nīyāni': "¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burrito?"
hui'xina'n nakalhtīni'nā'tit: "Huan Māpa'ksīni' maclacasqui'n".

32 Lā' huan sca'txtunu'nī'n ta'a'lh lā' takaksli hua'chi huan Māpa'ksīni'
ixcāhuaninī't. 33 Lā' a'xni'ca'tza' ixtaxcutmā'na huan burro, huan ixtēcu'
cāhuanilh:

—¿A'chī' xcutpā'na'ntit huan burro?

34 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Huan Māpa'ksīni' maclacasqui'n.

35 Lē'ni'ca Jesús tuncan lā' talīkētlapalh ixlu'xu'ca'n lā' kēhui'līca Jesús huan
burro. 36 Lā' a'xni'ca' Jesús ixa'mā'tza' lacachuna'j, ixmāpī'ni'tēlhacan lu'xu'
nac tej. 37 Lā' a'xni'ca' ixtatapajtzūtēlhatza' a'nlhā laktokopūcanāchi huan nac
kēstīn Olivos, tatzuculh tapāxuhua ixlīhuākca'n huan a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā'
ixtastālani'tēlha. Lā' tata'salh lā' tamācā'tanīlh Dios por ixpālacata ixlīhuāk
huan lē'cnīn a'ntūn talaktzī'lh. 38 Lā' ixtahuan:
—¡Sicua'lanālanī't huan Rey a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn Dios! ¡Līpāxūj nac
a'kapūn! ¡Ca'a'cnīni'ni'ca Dios!
39 Lā' tuncan ā'makapitzīn fariseosnu' a'ntī ixtayāna' na ixlaclhni'
chi'xcuhuī'n, tahualh:
—Mākalhtō'kē'ni', cacāquilhni' a'ntīn tastālani'yāni'.
40 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Iccāhuaniyāni' palh huā' tamā'na nataquilhca'csla, huan chihuixni'
natata'sa.
41 Lā' a'xni'ca' pajtzutza' ixa'mā'cha', Jesús laktzī'lh huan cā'lacchicni'
Jerusalén lā' calhualh 42 lā' hualh:
—¡Tzey ixuanī't para hui'xina'n xalanī'n nac Jerusalén palh ixmāchekxī'tit
cahuā a'nchī nalīpūtaxtuyā'tit, a'yuj huā'mā' chi'chini'! Pero chuhua'j
tatzē'knī't lā' tūlalh catipūtaxtutit. 43 Namin lakatin quilhtamacuj a'ntūn
tū' tzey. Lā' mintā'ca'tzanī'nca'n natamin natayāhua lakatin corral ixmacni'
mincālacchicni'ca'n lā' nacātalīxti'li'yāni' lakachu. 44 Lā' nacātalīlakasno'kāni'
nac ti'ya't. Nacātamaknīkō'yāni' milīhuākca'n lā' natalacpanckō' lā' tū'
catimakxtekli nīn lakatin chihuix ixa'cpān huan taxaka. Chuntza'
nacāpātle'keni'yāni' como tū' lakapastit Dios a'xni'ca' cālakmini' para
nacāmāpūtaxtūyāni'.

Jesús cātantlakaxtulh a'ntī ixtastā'namā'na nac xaka'tla' lītokpān
Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22

45 Lā' tuncan Jesús tanūlh nac xaka'tla' lītokpān lā' tzuculh cātantlakaxtu
huan a'ntī ixtastā'namā'na lā' ixtatamāhuana'mā'na na ixtanquilhni' huan
lītokpān. 46 Lā' cāhuanilh:
—Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: “Quinchic xmān para pūkalhtō'ka'can”. Lā'
hui'xina'n tlahuapā'na'ntit hua'chi ixchicca'n ka'lhāna'nī'n.
47 Lakalīyān Jesús ixmāsu'yumā' nac lītokpān. Lā' ixtaputzani'mā'na a'nchī
natalīmaknī huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' nā
pūchihuīna'nī'n. 48 Lā' tū' ixtakaksni' a'nchī natalīmaknī porque ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't ska'lh ixtakaxmatni'.

20

Ixlīmāpa'ksīn Jesús
Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33

1 Lakatin chi'chini' Jesús ixcāmāsca'tīmā' tachi'xcuhuī't nac lītokpān lā'
ixcāmāsu'ni'mā' a'nchī tzē nalīpūtaxtucan. Lā' tachilh huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley nā xanapuxcu'nu' israelitas. 2 Lā'
tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj: ¿Tichū ixquilhtampān cālītlahua'pā't huā' tamā'na
catūhuā? ¿Tichū maxquī'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn?
3 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nā quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā. Caquilākalhtīuj: 4 ¿Tichū ixquil-
htampān ixlīmā'kpaxīni'n Juan? ¿Ixquilhtampān Dios o ixquilhtampānca'n
tachi'xuhuī't? Caquilākalhtīuj.
5 Lā' xlaca'n tatzuculh talacchihuīna'n ixa'cstuca'n lā' talāhuanilh:

—¿Chichū nahuaniyāuj? Palh nahuaniyāuj que Dios māpa'ksīlh huan
Juan, naquincākalhasqui'nīyāni': “Lā' ¿a'chī' tū' kalhlaka'ī'tit?” 6 Lā' palh
nahuaniyāuj que chi'xcuhuī'n tamāpa'ksīlh, ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't
naquincātamūta'lamaknīyāni' como xlaca'n tahuan que Juan stu'ncua'
ixa'cta'sana' Dios ixuanī't.
7 Lā' chuntza' takalhtīlh que tū' ixtaca'tzī tichū ixquilhtampān Juan
ixlīmā'kpaxīni'n. 8 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Nā chuntza' quit tū' icticāhuanini' tichū ixquilhtampān iclītlahua huā'mā'.

Huan xalacca'tzanca'tzīnī'n makscujnī'n
Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11

9 Tuncan Jesús tzuculh cātā'chihuīna'n tachi'xcuhuī't. Lā' cāhuanilh a'ntū
lītalacastuca:
—Ixuī' kalhatin chi'xcu'; cha'nli ixpū'uva. Lā' ā'calīstān māsācua'nī'lh ix-
tasācua'nī'n lā' makān a'lh ā'lacatin.
10 'Lā' a'xni'ca' chilhtza' ixpūlani' uvas, macā'lh ixlacscujni' na ixpū'uva. A'lh
cāsqui'ni' huan tasācua'nī'n catamacamaxquī'lh huan a'ntū tamakalanī't a'ntū
ixla' ixtēcu' ti'ya't. Lā' xlaca'n talacnicui'līlh huan lacscujni' lā' chu chuntza'
māspi'tchokoca.
11 'Lā' tuncan ixtēcu' uva macā'mpā ā'chatin lacscujni'. Nā chuntza'
tlahuaca hua'chi xapū'la; lacnicui'līca lā' talakapalalh lā' chu chuntza'
māspi'tchokoca. 12 Lā' ixlīmaktu'tun macā'mpā ā'chā'tin. Lā' nā xla'
mātakāhuī'ca lā' makatzā'laca.
13 'Lā' ā'calīstān huan ixtēcu' ti'ya't hualh: “¿Tuchū na'ictlahua? Na'icmacā'n
qui'o'kxa' a'ntī lej icpāxquī'. A'xni'ca' nalaktzī'ncan lāsā' na'a'cnīni'ni'can”.
14 Pero a'xni'ca' talaktzī'lh huan o'kxa', huan tasācua'nī'n talāhuanilh: “U'tza'
huan a'ntī nalītachoko ixlīhuāk a'ntū ixla' ixtāta'. Camaknīuj lā' chuntza'
quila'ca'n nala huan pū'uva”. 15 Lā' tamāxtulh de huan nac pū'uva lā'
tamaknīlh.
Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chī puhua'nā'tit nacātlahua huan tamā'na a'ntīn tamaksācua'lh? 16 Na'a'n
lā' nacāmāsputūkō' huā' tamā'na tasācua'nī'n lā' nacāmāsācua'nī huan pū'uva
ā'makapitzīn xtunc tasācua'nī'n.
Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā' tachihuīn, tahualh:
—¡Nīn calacasqui'lh Dios!
17 Lā' Jesús cālaktzī'lh lā' hualh:
—Lā' ¿tuchū huanicu'tun a'ntū tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios? Chuntza'
huan:
Huan xakana'nī'n talakmaka'lh huan chihuix lā' māni' ū'tza' huanmā' chi-
huix a'ntū más tasqui'nī.
18 Lā' Jesús huampā:
—A'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntīn
tapū'a'kchekxlalh huan chihuix lā' tatakāhuī'lh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'
quintachihuīn, xlaca'n hua'chi a'ntī cā'a'klhta'lalh huan ka'tla' chihuix lā'
cāka'nkxli lā' tanīlh.

Namāpalacan iximpuesto emperador
Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17

19 Huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
titachi'pacu'tulh Jesús tuncan huā'mā' chi'chini' como tamāchekxīlh
que xlaca'n ixtalītalacastuca hua'chi huan tasācua'nī'n nac pū'uva. Pero
tū' tachi'palh porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't. 20 Lā' tuncan
cāmacā'nca maktakalhna'nī'n a'ntī ixtatasu'yu hua'chi tzeyā chi'xcuhuī'n
para natakaxmatxtu a'ntū tzē natalē'ksa'nīni'n con huan gobernador

lā' chuntza' más tzey ixtalīmālacapū'lh con huan gobernador. 21 U'tza'
talīkalhasqui'nīlh huā'mā':
—Mākalhtō'kē'ni', icca'tzīyāuj que a'ntū hua'na' lā' a'ntū māsu'yu'ya' ū'tza'
xastu'ncua'. Lā' icca'tzīyāuj que hui'x tū' tlahua'ni'ya' cuenta a'nchī
talīchihuīna'nāni' tachi'xuhuī't. Lā' hui'x chu a'cxtim cālaktzī'na' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' hui'x xa'nca māsu'yu'ya' a'nchī Dios lacasqui'n. 22 ¿Tuchū
puhua'na' ixpālacata huan a'ntū māta'jīni'n huan emperador romano? ¿Chā
tzey palh na'icmāpalayāuj o tū' tzey?
23 Lā' Jesús ixca'tzī que xmān ixtalīlaktzī'ncu'tun lā' cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' quilālīlaktzī'ncu'tunāuj? 24 Caquilāmāsu'ni'uj huan tumīn a'ntū
līmāpalacan. ¿Tichū ixlacan tasu'yu huā'tzā' nac tumīn lā' tichū ixtacuīni'
tatzo'kni'?
Lā' takalhtīlh:
—Ixla' huan emperador.
25 Lā' tuncan cāhuanilh:
—Camaxquī'tit huan emperador a'ntū ixla' lā' camaxquī'tit Dios a'ntū ixla'
Dios.
26 Lā' nīn tuntū' tamakkaksli a'ntū tzē ixtalē'ksa'nīni'lh por a'ntū ixuan
ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't. Pero talē'cnīlh a'nchī kalhtīni'lh lā' chuntza'
taca'cslalh.

A'nchī nala a'xni'ca' nalakahuanchokopalacan
Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27

27 A'calīstān, ā'makapitzīn saduceosnu' talaka'lh Jesús. Huan saduceosnu'
tahuan que tū' catilakahuanchokoca. Chuntza' tahuanilh Jesús:
28 —Mākalhtō'kē'ni', huan Moisés quincāmāchokoni'ni' huā'mā' tatzo'kni':
Palh nanī kalhatin chi'xcu' a'ntī tapūchahuanī'ttza' lā' palh tū' ka'lhī ixcaman,
maclacasqui'n que ī'stancu natā'tapūchahua huan lakapūt. Lā' huan xapū'la
o'kxa' a'ntī nalacatuncuī nala ixo'kxa' huan xapuxcu' a'ntī nīnī'ttza'.
29 'Maktin huā ixtahui'lāna' kalhatojon lītā'timīn. Huan xapuxcu'
tapūchahualh lā' tū' ka'lhīlh nīn kalhatin ixcaman. Chuntza' līnīlh.
30 Ixlīkalhatu' tā'tapūchahualh huan lakapūt lā' chuntza' nīpā huan chi'xcu';
nīn kalhatin ixcaman māchokolh. 31 Lā' ixlīkalhatu'tun tā'tapūchahuapā huan
lakapūt lā' nā chuntza' ixlīkalhatojon lā' ixlīhuākca'n tanīlh; nīn kalhatin
ixcamanca'n tamāchokolh. 32 Lā' ā'calīstān nā huan puscāt nīlh. 33 Lā'
a'xni'ca' nalakahuanchokokō'can, ¿tichū ixla' nala huanmā' puscāt como
ixkalhatojonca'n tatā'tapūchahualh?
34 Lā' a'xni'ca' Jesús cākalhtīlh:
—Nac huā'mā' quilhtamacuj tapūchahuacan lā' tamāpūchahua
ixtzu'ma'janca'n. 35 Lā' a'ntī natalakahuanchokopala lā' natachā'n nac
a'kapūn tū'tza' catitatapūchahualh. Lā' tū'tza' catitalāmāpūchahualh, 36 lā'
tū'tza' maktin catitanīlh. Chuntza' natala hua'chi ixángeles Dios. Lā'
natala ixcamana' Dios como talakahuanchokonī't. 37 Lā' nā Moisés
quincāmāpāstaquīyāni' que huan nīnī'n natalakahuanchokopala, a'xni'ca'
tzo'kli ixpālacata huan pūtzina'j qui'hui' a'ntū ixlamamā'. A'ntza' tatzo'kli
que huan Māpa'ksīni' ū'tza' ixDios Abraham lā' ixla' Isaac lā' ixla' Jacob.
38 U'tza' huanicu'tun que xlaca'n lakahuan a'yuj tanīlh de makāntza' lā' Dios
ū'tza ixDiosca'n xalakahuan lā' tū' huan xanīnī'n. Lā' Dios cālaktzī'n ixlīhuāk
talakahuan.
39 Lā' tuncan ā'makapitzīn xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley tahuanilh Jesús:
—Xa'nca kalhtīni'nī'ta'.
40 Lā' tū'tza' talīhui'līlh natakalhasqui'nī catūhuā.

Cristo ixtā'nat David
Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37

41 Jesús cāhuanilh:
—¿Chichū huancan que Cristo a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu' ū'tza'
ixtā'nat David? 42 Māni' David tzo'kli nac huan libro a'ntū huanican Salmos:
Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': "Catahui'la' na
quimpāxtūcāna'j, 43 hasta a'xni'ca' na'iccātlajakō' ixlīhuākca'n
mintā'ca'tzanī'n".
44 Palh David līchihuīna'lh ī'xū'yātā'nat lā' māpācuhuīlh Māpa'ksīni', ū'tza'
huanicu'tun xla' līhua'ca' xaka'tla' nala.

Jesús cālī'a'ksa'lh xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley
Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54

45 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtakaxmatmā'na lā' Jesús cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
46 —Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n
ley a'ntīn tapūlatā'kchokocu'tun pūlhmā'n ixlu'xu'ca'n hua'chi a'ntī lej taca'tzī.
Nā talacasqui'n que cacātā'chihuīna'nca lā' cacā'a'cnīni'ni'ca nac cā'tejen. Lā'
na ixlītokpānca'n israelitas xlaca'n taputza pūtahuī'lh a'ntū tahui'lāna' calacan
lā' talacasqui'n que cacā'a'cnīni'ni'ca a'nlhā tlahuacan cā'tani'. 47 Lā' xlaca'n
ta'a'kxokomaklhtī ixchicca'n lakapūtnu' lā' ā'calīstān lej xlīt takalhtō'ka'
a'nlhā nacālaktzī'ncan lā' chuntza' talī'a'kxokonu'n. A'chulā' natapātīni'n
xlaca'n que ā'makapitzīn.

21

Ixlē'ksajna' huan pobre lakapūt
Mr. 12.41-44

1 Jesús ixuī'cus nac lītokpān lā' cālaktzī'lh a'nchī huan ricosnu' ixtamojō
tumīn a'nlhā māquī'can huan tumīn a'ntū a'ksajcanī't Dios. 2 Nā laktzī'lh
kalhatin lakapūt pobre. Mojōlh lakatu' ixtumīn de cobre a'ntūn tū' lej tapala.
3 Lā' Jesús hualh:
—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni' que huā'mā' pobre lakapūt māstā'nī't a'ntū
más ixtapalh na ixlacapūn Dios que ā'makapitzīn 4 porque huāk xlaca'n
tamāstā' a'ntū cā'a'katāxtūni'nī'ttza'. Lā' xla' a'yuj tū' lhūhua' ixka'lhī, pero
māstā'kō'lh a'ntū ixpūlatahui'lh.

Jesús hualh que natalacpanckō' huan lītokpān
Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2

5 A'makapitzīn ixtalīchihuīna'mā'na a'nchī ixlītzēhuanī't huan lītokpān por
ixlītzēhuanī't huan chihuix lā' ā'catūhuā a'ntū ixmāstā'canī't hua'chi lē'ksajna'.
6 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' tū' catitachokolh nīn lakatin chihuix
nac taxaka. Ixlīhuākca'n natapanckō' lā' huan taxaka nalacla.

Na'a'nan laka'tla'n lē'cnīn a'xni'ca' tūna'j nasputa huā'mā' quilhtamacuj
Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23

7 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—Mākalhtō'kē'ni', ¿lhāchūnīn natala huā' tamā'na? ¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj
palh palaj napātle'ke?
8 Lā' Jesús hualh:
—Catamaktaka'lhtit lā' tū' nacāta'a'kxokoyāni' como lhūhua' chi'xcuhuī'n
natahuan palh taka'lhī quilīmāpa'ksīn. Lā' chā'tunu' natahuan: "Quit Cristo
a'ntī Dios lacsacui'līlh". Lā' natahuampala: "Chuhua'j chilhtza' huan
ixlacchi'chini' Cristo lā' xla' Dios lacsacui'līlh". Pero tū' tistālani'yā'tit.

9 Lā' nakaxpa'tā'tit a'nchī sā'nan pajtzu a'nlhā tlahuamā'ca guerra lā'
nacātamāca'tzīnīyāni' a'nchīn tatā'kaquī' tachi'xcuhuī't. Tū' tijicua'nā'tit como
huā'mā' pū'la napātle'ke lā' ā'calīstān nasputa huā' quilhtamacuj.
10 Lā' cāhuanipā:
—Lakatin gobierno natlajacu'tun ā'lakatin lā' kalhatin māpa'ksīni' natla-
jacu'tun ā'kalhatin. 11 Lā' palha' naxpipi huan ti'ya't lā' chuxalhā nala
tatzi'ncsta lā' ta'jatatna'. Lā' lej lījicua' a'ntū natatasu'yunu'n nac a'kapūn lā'
lej laka'tla' lē'cnīn.
12 'Pero pū'la nacātachi'payāni' hui'xina'n lā' nacātamāpātīnīyāni'.
Nacātalē'nāni' nac lītokpān para natlahuacan justicia, lā' nacātamānūyāni'
nac pūlāchī'n lā' nacātalē'nāni' ixlacapūnca'n reyes lā' gobernadores
porque quilākalhlaka'ī'yāuj. 13 Chuntza' tzē naquilālīchihuīna'nāuj.
14 Calīhui'lī'tit que tū' nacāpāta'layāni' a'nchī nalītamaktāyayā'tit, 15 como
quit na'iccāmāsu'ni'yāni' tachihuīn lā' na'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' lā'
chuntza' mintā'ca'tzaca'n tū' caticātatlajani' nīn catitā'lāhua'nitit.
16 'Lā' hui'xina'n nacātamacamāstā'yāni' mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n lā'
mintā'timīnca'n lā' mintalakapasni'ca'n lā' mi'amigosca'n. A'makapitzīn
de hui'xina'n nacātamaknīyāni'. 17 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
nacātaca'tzalaktzī'nāni' lā' xmān por quimpālacata, 18 pero tū' caticāyujni'ni'
nīn kentin miya'jca'n. 19 Calīhui'lī'tit natāyani'yā'tit lā' a'xni'ca' napātle'kekō',
naka'lhīyā'tit minquilhtamacujca'n.
20 'A'xni'ca' nalaktzī'nā'tit Jerusalén lītamacxti'li'nī't soldados, naca'tzīyā'tit
que palaj nalactlahuacan huan cā'lacchicni'. 21 Tuncan maclacasqui'n que
natatzā'la hasta nac o'kspū'n xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac estado de Judea.
Lā' a'ntīn tahui'lāna' nac Jerusalén maclacasqui'n natataxtuyācha'. Lā' a'ntīn
ta'a'nī't nac cā'tacuxtu tū' catitataspi'tli nac cā'lacchicni', 22 como huan tamā'na
chi'chini' ū'tza' napūpātīni'ncan. Lā' natlōkentaxtūcan ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios.
23 'Lā' xānti tala huan puscan huan tamā'na chi'chini' palh tacamalanī't
o palh tamātzi'quī'nincus como lhūhua' taca'tzāt na'a'nan. Lā' ixtā'kcha Dios
nacāmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't.
24 'Lā' a'makapitzīn natanī nac guerra lā' ā'makapitzīn xatachī'n nacālē'ncan
nac xaxtunc xcānsipej. Lā' huan makatiyātī'n natalactlahua chu calhāhuā nac
Jerusalén lā' natamaknī xalanī'n a'ntza' hasta a'xni'ca' Dios nahuan tū'tza'
catatlahualh.

A'nchī namimpala huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37

25 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' tuncan na'a'nan lē'cnīn nac chi'chini' lā' nac mālhcuyu' lā' nac
sta'cūn. Lā' xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj natatamakchuyīkō' lā' nīn cati-
taca'tzīlh a'ntū natatlahua. Lā' nacāmakajicua'ncan a'nchī namacasā'nan huan
mar. 26 Huan tachi'xcuhuī't nataxtacnānīkō' por ixtajicuā'tca'n a'xni'ca'
natapāstaca a'ntū nacāpātle'keni' nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' māni' huan
a'kapūn natachiqui. 27 A'xni'ca'tza' naquilaktzī'ncan quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n a'nchī na'icpūmin nac poklhnu'. Lēj na'icka'lhī līmāpa'ksīn lā'
tzēhuanī't na'icxkaka. 28 A'xni'ca' natzucu pātle'ke huā'mā', calīpāxuhua'tit lā'
catalacayāhua'tit porque palaj napūtaxtuyā'tit.
29 Nā cāhui'līni'lh huā'mā' tamāsca'tīn:
—Calaktzī'ntit huan xaqui'hui' higo o ā'catūhuā qui'hui'. 30 A'xni'ca'
tasu'yutza' lakapu'mā' huan qui'hui' a'xni'ca' naca'tzīyā'tit que

tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' lej xu'nu. 31 Lā' chuntza' a'xni'ca' napātle'ke ixlīhuāk
huā'mā' a'ntū iccāhuaniyāni', naca'tzī'yā'tit que tapajtzūmā'tza' a'xni'ca' Dios
nacāmāpa'ksīkō'.
32 'Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Xlaca'n a'ntīn tahui'lāna'cus tū' cati-
tanīkō'lh hasta a'xni'ca' tū' napātle'ke ixlīhuāk huā'mā' a'ntū iccāhuanini'.
33 Nasputa huan a'kapūn lā' nasputa huan ti'yat pero tū' maktin catisputli
quintachihuīn; natlōkentaxtūkō'can.
34 'Cuenta catlahua'tit lā' tū' camakxtektit palha' nala mi'a'clhcunucca'n
ixpālacata huan vicio lā' taka'chīn nīn ixpālacata catūhuā de huā'mā' quilh-
tamacuj. Palh chuntza' nala'yā'tit, chu līmaktin namin huā'mā' chi'chini'.
35 Namin hua'chi lakatin a'ktā'lh a'ntū chu līmaktin yuja. Chu a'cxtim namin
huā'mā' chi'chini' para ixlīhuāk tachi'xcuhuī't nac huā'mā' quilhtamacuj.
36 Cāxni'j catahui'la'tit lā' pō'ktu nakalhasqui'nī'yā'tit Dios para que chuntza'
tzē napūtaxtuyā'tit de ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā a'ntū napātle'ke. Lā'
nakalhasqui'nī'yā'tit para que chuntza' tzē natāyayā'tit na quilacapūn quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
37 Lā' cā'tuncuj Jesús ixmāsu'yu nac lītokpān lā' cā'tzī'sa ixa'n tachoko nac
huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. 38 Lā' huan tachi'xcuhuī't tzi'sāt
ixta'a'n nac lītokpān para natakaxmata a'ntū Jesús ixcāhuani.

22

Ixtachi'pacu'tun Jesús
Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53

1 Pajtzutza' ixmimā' ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū huanican pascua, a'xni'ca'
hua'can pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. 2 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' huan xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley ixtaputzamā'na a'nchī natalīmāmaknīnīni'n
Jesús. Lā' ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't.
3 Lā' tuncan huan ko'ti'ti' tanūni'lh Judas a'ntī ixlītāpātu' ixtacuīni' Is-
cariote. Lā' xla' kalhatin de huan ixlīkalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n ixuanī't.
4 Xla' ū'tza' cālaka'lh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu'
policía a'ntī ixmaktaka'lhmā' huan lītokpān. U'tza' cātā'lacchihuīna'lh a'nchī
nacālīmacamaxquī' Jesús. 5 Xlaca'n tapāxuhuakō'lh lā' tahuanilh palh nata-
maxquī' tumīn. 6 Lā' Judas cākalhlaka'ī'lh lā' tzuculh putzani' a'nchī tzē
nalīmacamāstā' Jesús a'xni'ca' tintī' lhūhua' tachi'xcuhuī't.

A'nchī tzuculh huan Santa Cena
Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 11.23-26

7 Ixtzucumā'tza' huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can pāntzi a'ntūn tū'
lītlahuacanī't levadura. Huā'mā' chi'chini' maclacasqui'n namaknīcan lakatin
xaska'ta' borrego para na'a'ksajuī'can Dios. 8 Lā' Jesús cāmacā'lh Pedro lā'
Juan lā' cāhuanilh:
—Capintit nacāxtlahua'ya'tit a'nlhā nahua'yāuj huan borrego.
9 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū lacasqui'na' na'iccāxtlahuayāuj?
10 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—A'xni'ca' natanūyā'tit huan nac xcānsipej, napāxtokā'tit kalhatin chi'xcu'
a'ntī lē'mā' huan ixpūxka'tni'. Nastālani'yā'tit hasta a'nlhā natanūyācha' nac
chic 11 lā' nahuaniyā'tit ixtēcu' chic: "Huan Mākalhtō'kē'ni' huaniyāni': ¿Lhā
yā huan cuarto a'nlhā tzē na'iccātā'hua' quisca'txtunu'nī'n huan xalīhua't
cā'tani'?" 12 Lā' tuncan nacāmāsu'ni'yāni' lakatin ka'tla' cuarto cāxyātza'
ixlītanca'cstu' huan chic. A'ntza' nacāxtlahuayā'tit huan līhua't.

13 Ta'a'lh lā' pātle'kelh chu a'nchī Jesús cāhuanilh, lā' tacāxtlahualh huan
līhua't.
14 Lā' a'xni'ca' horatza' ixuanī't, Jesús lā' ī'sca'txtunu'nī'n tatahui'lalh
tahuā'yan. 15 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Lej xa'iccātā'huā'yancu'tunāni' huā'mā' xala' smalanka'n porque quit
palaj na'icnī. 16 Huā'mā' ā'xmān na'iccātā'huā'yanāni' quit hasta a'xni'ca'
natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū Dios māpa'ksīni'lh.
17 Lā' tuncan tēlh huan taza a'ntū ixlītzuma xaxcān uva lā' maxquī'lh
pāxcatca'tzī Dios. Lā' cāhuanilh ī'sca'txtunu'nī'n:
—Camaklhtīni'ntit lā' cahua'tit milīhuākca'n. 18 Quit tū'tza' ā'maktin icti-
hua'lh xaxcān uva hasta a'xni'ca' nalaktzī'nā'tit a'nchī Dios cāmāpa'ksīkō'
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
19 Ixlīka'tlā'tus tayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā'
mālacpitzilh. Cāmaxquī'lh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—U'tza' huā'mā' quimacni' a'ntū macamāstā'mā'ca por mimpālacataca'n.
Chuntza' natlahua'yā'tit para naquilālīpāstacāuj.
20 Nā chuntza' lītlahuapā huan taza a'xni'ca' tahuā'yankō'lh lā' cāhuanilh:
—Huan xaxcān uva a'ntū pūhuī' huā'mā' taza, ū'tza' quinka'lhni'.
Lā' ū'tza' a'ntū līcāxtlahuaca huan xasāsti' convenio ixpālacata a'nchī
Dios nacālīmāpūtaxtū huan tachi'xcuhuī't. Lā' quinka'lhni' ū'tza' a'ntū
na'icmaka'n por mimpālacataca'n.
21 'Lā' chuhua'j hua'chi quimacan huī' nac mesa, nā chuntza' huī' ixmacan
huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'. 22 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n
lā' naquimpātle'keni' chu a'nchī tatzo'kni' quimpālacata na ixtachihuīn Dios.
Pero xānti la huan chi'xcu' a'ntī naquimacamāstā'; nalīlakaputza —hualh
Jesús.
23 Lā' tuncan tatzuculh talākalhasqui'nī tichū de xlaca'n ixmacamāstā'lh.

¿Tichū más tasqui'nī?

24 Lā' tuncan tatzuculh talālīchihuīna'n tichū de xlaca'n puhuancan más
tasqui'nī'. 25 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huan reyes tamāpa'ksī hua'chilh ixtēcu'ca'n tachi'xcuhuī't lā' huan
tachi'xcuhuī't tahuan que lacuan huan reyes. 26 Tū' chuntza' nala na
milaclhni'ca'n. Xtunc nala. Lā' a'ntī más tasqui'nī na milaclhni'ca'n xla' nala
hua'chi xastancu. A'ntī namāpa'ksīni'n maclacasqui'n nala hua'chi tasācua'.
27 ¿Tichū puhua'na' más tasqui'nī, huan a'ntī huā'yamā' o huan a'ntī mojōmā'
huan pulātu? ¿Chu tū' stu'ncua' más tasqui'nī a'ntī huā'yamā'? Pero quit iclalh
hua'chi a'ntī mojōmā' mimpulātuca'n.
28 'Hui'xina'n pō'ktu quilātā'latlā'huanāuj a'yuj ixquimpātle'keni' lhūhua'
catūhuā. 29 Lā' como quinTāta' quimaxquī'lh quilīmāpa'ksīn, nā quit
na'iccāmaxquī'yāni' milīmāpa'ksīnca'n. 30 Chuntza' na'iccātā'huā'yanāni' a'nlhā
na'icmāpa'ksī lā' natahui'layā'tit a'nlhā nacālacāxtlahuayā'tit huan lakacāujtu'
tribusnu' de huan israelitas.

Jesús māca'tzīnīni'lh que Pedro nakalhtatzē'ka
Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38

31 Nā huan Māpa'ksīni' cāhuanilh:
—Cuenta catlahua'tit como Satanás lej cālīlaktzī'ncu'tunāni' a ver
palh nacātlajayāni'. 32 Lā' quit icsqui'ni'lh Dios que hui'x, Simón,
tū' catipātza'nkākō'j ixlīhuāk a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta'. Lā' hui'x a'xni'ca'
nalacāxtlahuapala mintapāstacna', cacāmaktāya' mintā'timīn.
33 Simón Pedro huanilh:

—Mākalhtō'kē'ni', iccāxuī'tza' para na'ictā'a'nāni' hasta huan nac pūlāchī'n lā' para na'ictā'nīyāni'.

34 Lā' Jesús huanilh:

—Pedro, icuaniyāni' que huā'mā' chi'chini', a'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo, maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que tū' quilakapasa'.

Ixtapajtzūmā' huan hora a'ntū napūpātīni'n Jesús

35 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:

—A'xni'ca' iccāmacā'ni' lā' tū' līpintit mimpūtumīnca'n nīn mimorralca'n nīn mizapatoca'n, ¿chū cāsputni'ni' a'ntū ixmaclacasqui'nā'tit?

Lā' xlaca'n tahualh:

—Nīn tuntū'.

36 Lā' tuncan cāhuanilh:

—Chuhua'j xtunc iccāhuaniyāni'. Lā' a'ntī ka'lhī ixmorralh, calē'lh. Lā' calē'lh ixpūtumīn. Lā' palh tū' ka'lhī ixmachīta, castā'lh ixtakēnu' para natamāhua.
37 U'tza' iccāhuaniyāni' porque quit na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' quimpālacata. Chuntza' tatzo'kni':

Lā' laktzī'ncan hua'chi kalhatin a'ntīn tū' tzey.
Chuhua'j ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' por quit, tasqui'nī nala.

38 Lā' tuncan ī'sca'txtunu'nī'n tahualh:

—Mākalhtō'kē'ni', ā'yā kantu' machīta.

Lā' Jesús kalhtīni'lh:

—Tzeytza'.

Jesús kalhtō'ka'lh nac Getsemaní
Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42

39 Lā' tuncan Jesús taxtulh de huan cuarto lā' como ixlīsmanīnī'ttza', a'lh nac
huan o'kspū'n a'nlhā huanican Olivos. Lā' tastālani'lh ī'sca'txtunu'nī'n. 40 Lā'
a'xni'ca' tachā'lh, cāhuanilh:

—Na'orarlīyā'tit para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' nacātalīlaktzī'ncu'tunāni'.

41 Lā' tuncan Jesús a'lh lacachuna'j lā' tatzokostalh para na'orarlī. 42 Hualh:

—QuinTāta' Dios, palh hui'x lacasqui'na', caquimāpūtaxtu de huā'mā' līpātīn. Pero calalh a'ntū hui'x lacasqui'na' lā' tū' calalh a'ntū xmān quit iclacasqui'n.

43 Lā' tuncan tasu'yuni'lh kalhatin ángel xala' nac a'kapūn. Tā'chihuīna'lh
Jesús para namaxquī' tahuixcān. 44 Lā' como lej ixpātīni'mā', Jesús ā'chulā'
squi'ni'lh Dios. Lā' tanto ixpātīni'mā' lā' skakana'lh. Lā' tasu'yulh hua'chilh
ī'sta'jmā' ixka'lhni' a'nchī skakana'lh.

45 Lā' a'xni'ca' orarlīkō'lh, tāyalh lā' taspi'tli a'nlhā ixcāmāchokonī't
ī'sca'txtunu'nī'n. Ixtalhtatamā'na cākaksli como ixcātlajanī't ixtalakaputzītca'n.
46 Lā' tuncan cāhuanilh:

—Lā' ¿a'chī' lhtatapā'na'ntit? Catā'kaquī'tit lā' casqui'ni'tit Dios para que tū' nacātatlajayāni' a'xni'ca' nacātalīlaktzī'ncu'tunāni'.

Jesús lē'nca xatachī'n
Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11

47 Ixcātā'chihuīna'mā'cus Jesús a'xni'ca' tachā'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't.
Kalhatin de huan kalhacāujtu' sca'txtunu'nī'n a'ntī ixuanican Judas ū'tza'
ixcāpū'lani'tēlha. Laktapajtzūlh Jesús lā' mu'sulh. 48 Lā' tuncan Jesús huanilh:

—Judas, hui'x quimu'su'ya' lā' chuntza' quilīmacamāstā'ya' quit, huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

49 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh a'ntū ixpātle'keni'mā' huan a'ntī ixtatā'hui'lāna'
Jesús takalhasqui'nīlh:
—¿Chā na'iclatucsāuj con machīta?
50 Lā' kalhatin sca'txtunu' mātakāhuī'lh ixtasācua' huan māpa'ksīni' curasna'
lā' a'kasityujulh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j. 51 Lā' Jesús huanilh:
—Camakxtektit; tū'tza' catlahua'tit.
Lā' tuncan Jesús xa'malh ixa'ka'xko'lh huan tasācua' lā' xanca cāxlapā.
52 Lā' tuncan cāhuanilh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu'
policía a'ntī ixtamaktaka'lha huan lītokpān lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas,
ixlīhuākca'n a'ntī ixtaminī't tachi'pa:
—¿A'chī' līta'nā'tit mimachītaca'n lā' minqui'hui'ca'n? Hua'chilh
chi'pacu'tunā'tit kalhatin ka'lhāna'. 53 A'xni'ca' xa'iccātā'latlā'huanāni'
lakalīyān nac lītokpān, ¿a'chī' tūlalh quilāchi'pauj a'xni'ca'? Pero chuhua'j
milh milacchi'chini'ca'n lā' namāpa'ksīni'n a'ntīn tū' tzey.

Pedro hualh que xla' tū' ixlakapasa Jesús
Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27

54 Tuncan chi'paca Jesús lā' lē'nca na ixchic xamāpa'ksīni' curasna'. Lā'
Pedro lacachuna'j ī'stālani'tēlha. 55 Lā' a'ntza' tahui'līlh macscut pu'nan
tanquilhni' lā' tatahui'lalh ixmacni' macscut. Nā Pedro tahui'lalh pu'nan.
56 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh kalhatin squiti' a'nlhā ī'sko'huī', lakalaktzī'hui'līlh lā'
hualh:
—Nā huā'mā' chi'xcu' ū'tza' ixtā'latlā'huan Jesús.
57 Lā' Pedro kalhtatzē'kli lā' hualh:
—Puscāt, tū' iclakapasa.
58 A'calīstān ā'kalhatin laktzī'mpā lā' nā huanilh:
—Nā hui'x kalhatin de xlaca'n.
Pero Pedro huanilh:
—Chi'xcu', quit tū' de xlaca'n.
59 Lā' ixlīlakatin hora huampala ā'kalhatin stu'tu'lu' huampā:
—Stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' ixtā'latlā'huan porque xala' nac Galilea.
60 Lā' tuncan Pedro huanilh:
—Chi'xcu', tū' icca'tzī a'ntū hua'na'.
Lā' huā'mā' ka'tlā'tus a'xni'ca' ixchihuīna'mā'cus Pedro, tuncan huan gallo
ta'salh. 61 Lā' huan Māpa'ksīni' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh Pedro, lā' Pedro
pāstacli a'nchī ixuaninī't huan Māpa'ksīni': “A'xni'ca' tūna'j nata'sa huan gallo,
maktu'tun naquinkalhtatzē'ka' que tū' quilakapasa”. 62 Lā' tuncan Pedro
taxtulh lā' lej lakaputzaj calhualh.

Lakapalaca Jesús
Mt. 26.67-68; Mr. 14.65

63 Huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtamaktaka'lhmā'na Jesús talakapalalh lā'
tatucsli. 64 Talakachī'lh lā' talacala'sli lā' tahuanilh:
—¡Caquilhchipi tichū lacala'sni'!
65 Lā' lej lhūhua' ixtahuani de catūhuā como ixtamāmāxanī'cu'tun.

Jesús na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n
Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24

66 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, tatakēstokli xanapuxcu'nu' israelitas lā'
xanapuxcu'nu' curasna' lā' xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley, lā' talē'lh Jesús na
ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n a'ntī más ixtamāpa'ksīni'n. A'ntza'
kalhasqui'nīca:
67 —Caquilāhuaniuj: ¿Chā hui'x Cristo a'ntī Dios hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu'?

Lā' xla' cākalhtīlh:
—A'yuj xa'iccāhuanini' palh stu'ncua', pero tū' quintilākalhlaka'ī'uj. 68 Lā'
palh quit na'iccākalhasqui'nīyāni' catūhuā, tū' quintilākalhtīuj nīn quin-
tilāmakxtekui. 69 Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n lā' desde chuhua'j
na'ictahui'la na ixpāxtūcāna'j Dios a'ntī más xamāpa'ksīni'.
70 Lā' tuncan ixlīhuākca'n takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chu hui'x ixO'kxa' Dios?
Lā' Jesús cākalhtīlh:
—U'huē, chuntza' hua'chi huanī'ta'ntit.
71 Lā' tuncan talāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' maclacasqui'nāuj ā'catīhuā para naquincāhuaniyāni' ā'catūhuā?
Māni' quina'n kaxmatnī'tauj a'ntū pūhuan ixquilhni'.

23

Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38

1 Lā' tuncan ixlīhuākca'n tatāyakō'lh lā' talē'lh Jesús na ixlacapūn Pilato.
2 A'ntza' tatzuculh talē'ksa'nīni'n lā' tahualh:
—Iclaktzī'nī'tauj a'nchī huā'mā' chi'xcu' cāmāmakchuyī huan tachi'xcuhuī't.
Huan que tū' maclacasqui'n namāpalayāuj iximpuesto emperador, lā' nā
huan que ū'tza' Cristo huan a'ntī Dios hui'līni't ixlīmāpūtaxtūnu', lā' huā'mā'
tachihuīn huanicu'tun que xla' rey.
3 Lā' tuncan Pilato kalhasqui'nīlh:
—¿Chā hui'x ixreyca'n israelitas?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—Chu chuntza' a'nchī huanī'ta'.
4 Lā' tuncan Pilato cāhuanilh xanapuxcu'nu' curasna' lā' tachi'xcuhuī't:
—Nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū ixpālacata.
5 Lā' xlaca'n stu'tu'lu' tahualh:
—Cāmāmakchuyīmā' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Judea a'nchī māsu'yumā'. Tzu-
culh māsu'yu nac Galilea lā' ixmāsu'yutēlha hasta chilh huā'tzā'.

Jesús na ixlacapūn Herodes

6 Lā' a'xni'ca' Pilato kaxmatli huā'mā', kalhasqui'nīni'lh palh xala' nac
Galilea Jesús. 7 Lā' a'xni'ca' huanica palh stu'ncua' xala' nac Galilea,
macā'ni'ca Herodes a'ntī gobernador de Galilea ixuanī't. Lā' nā xla' ixminī't
nac Jerusalén huan tamā'na chi'chini'.
8 Lā' a'xni'ca' Herodes laktzī'lh Jesús, līpāxuhualh como de makāntza' lej
ixlaktzī'ncu'tun. Ixkaxmatnī't a'nchī ixlīchihuīna'ncan lā' puhualh nalaktzī'n
lakatin lē'cnīn. 9 Lā' lhūhua' catūhuā kalhasqui'nīlh pero Jesús nīn tuntū'
kalhtīlh.
10 Nā a'ntza' ixtahui'lāna'nkō' xanapuxcu'nu' curasna' lā'
xamākalhtō'kē'ni'nī'n ley lā' xlaca'n lej palha' ixtalē'ksa'nīni'ni'mā'na. 11 Lā'
Herodes lā' ixtropasna' talakmaka'lh Jesús lā' tamālhakē'lh tzēhuanī't lu'xu'
hua'chi ixla' rey para natalīlītzī'n. Lā' ā'calīstān Herodes macā'ni'pā Pilato.
12 Lā' chuntza' huā'mā'na chi'chini' Pilato ixamigo tlahualh Herodes. Pū'la
lītā'ca'tza ixtahuanī't.

Ixtahuan que naxtokohua'ca'can Jesús
Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.39—19.16

13 Lā' Pilato cāmākēstokpā xanapuxcu'nu' curasna' lā' pūchihuīna'nī'n lā'
tachi'xcuhuī't. 14 Lā' cāhuanilh:

—Hui'xina'n quilālīmini'uj huā'mā' chi'xcu' lā' quilāhuaniuj que
cāmāmakchuyī tachi'xcuhuī't. Lā' quit ickalhasqui'nīnī'ttza' na milacapūnca'n
lā' ca'tzīyā'tittza' que nīn tuntū' icmakkaksa a'ntū ixpālacata a'ntū
līlē'ksa'nīni'nā'tit. 15 Nā chuntza' Herodes nīn tuntū' makkaksli. U'tza'
līmacaminchokopā. Laktzī'nā'tittza' que nīn tuntū' tlahuanī't para nachī'can lā'
nanī. 16 Na'iclīmākēsno'knīni'n ko'xka' lā' ā'calīstān na'icmakxteka.
17 Ixa'nan huan talanān que Pilato ixmakxteka kalhatin tachī'n a'xni'ca'
lamā' cā'tani'. 18 Lā' ixlīhuākca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Camāmaknīnī'ni' huā'mā'! ¡Camakxtekti Barrabás!
19 Huan Barrabás ixlīchī'canī't como xla' lā' ixchi'xcuhuī'n tatā'kaquī'lh
contra huan māpa'ksīni'nī'n romanos lā' hasta tamaknīni'lh. 20 Pilato ixmakx-
tekcu'tun Jesús lā' cātā'chihuīna'mpā. 21 Pero ā'chulā' tata'salh lā' tahualh:
—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!
22 Ixlīmaktu'tun Pilato cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī'? ¿Tuchū tlahuanī't? Quit tū' icmakkaksa nīn tuntū'
ixpālacata para namaknīcan. Xmān na'iclīmākēsno'knīni'n ko'xka' lā' ā'calīstān
na'icmakxteka.
23 Lā' xlaca'n ā'chulā' stu'tu'lu' tahualh lā' tasqui'nli caxtokohua'ca'ca. Lā'
tanto tata'salh xlaca'n lā' xanapuxcu'nu' curasna' que tatlajalh. 24 Chuntza'
Pilato tlahualh a'ntū xlaca'n ixtalacasqui'n, 25 lā' makxtekli huan chi'xcu'
a'ntī ixtalacsacnī't. U'tza' huan Barrabás a'ntī ixmānūcanī't como tā'kaquī'lh
lā' maknīni'lh. Lā' macamāstā'lh Jesús para que catatlahuani'lh chu a'ntū
ixtalacasqui'n.

Xtokohua'ca'ca Jesús
Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27

26 A'xni'ca' ixtalē'mā'na Jesús para nataxtokohua'ca', tachi'palh kalhatin
chi'xcu' a'ntī ixuanican Simón lā' xala' nac Cirene. Xla' ixtanūtēlha nac
xcānsipej Jerusalén lā' sāmācu'quī'ca huan cruz lā' māstālīca Jesús.
27 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'tēlha, nā lhūhua' puscan a'ntī ixtacal-
huantēlha lā' lej talakaputzalh por ixpālacata Jesús. 28 Lā' Jesús cālakalaktzī'lh
lā' cāhuanilh:
—Puscan xalanī'n nac Jerusalén, tū' cacalhua'ntit por quimpālacata. Mejor
nacalhuanā'tit por mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n mincamana'ca'n,
29 porque namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nahuancan: "Līpāxūj huan a'ntīn
tūla ka'lhī ixcaman. Līpāxūj huan a'ntīn tū' maktin tahui'lalh ixcaman lā'
tū' maktin mātzi'quī'nilh". 30 Lā' a'xni'ca'tza' tachi'xcuhuī't natahuanī huan
kēstīn: "Caquilāyujni'uj". Lā' natahuanī ixmacni' kēstīn: "Caquilā'a'kta'pū'j".
31 Hua'chi huancan palh chuntza' tlahuani'can huan xastaka qui'hui', ā'chulā'
natlahuani'can huan xascōhua. Palh chuntza' quintlahuani'can lā' quit
tuntū' iclaclē'n, ā'chulā' nacātlahuani'can a'ntīn talaclē'n —hualh Jesús.
32 Nā ixcālē'mā'ca kalhatu' maknīni'nī'n para nacātā'maknīcan Jesús. 33 Lā'
a'xni'ca' tachā'lh a'nlhā huanican La Calavera o Ixa'kxāk Nīn, a'ntza' xtoko-
hua'ca'ca Jesús lā' nā chuntza' huan kalhatu' maknīni'nī'n lā' kalhatin na
ixpāxtūcāna'j lā' kalhatin na ixpāxtūxuc.
34 Lā' a'xni'ca' ixtaxtokohua'ca'mā'na, Jesús hualh:
—QuinTāta', cacāmāsputūnu'ni' porque tū' taca'tzī a'ntū tatlahuamā'na.
Lā' huan tropasna' tapūmāxtulh suerte huan ixlu'xu' Jesús para natatapitzi
chā'tunu' de ū'tunu'n. 35 Lā' tachi'xcuhuī't ixtayāna' lā' ixtalaktzī'mā'na lā'
hasta huan pūchihuīna'nī'n talīlītzī'lh lā' tahualh:
—A'makapitzīn cāmāpūtaxtūlh. Chuhua'j capūtaxtulh ixa'cstu palh stu'ncua'
Dios lacsacnī't lā' hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu'.

36 Nā huan tropasna' ixtalīlītzī'mā'na. Talaktapajtzūlh lā' tamāhuī'lh vina-
gre. 37 Lā' tahuanilh:
—Palh hui'x ixreyca'n huan israelitas, capūtaxtu mē'cstu.
38 Lā' ixua'ca' lakatin letrero ixa'cpūn lā' ixtatzo'kni' nac griego lā' latino lā'
hebreo. Lā' huan letrero ixuan: U'tza' huā'mā' ixreyca'n israelitas.
39 Lā' kalhatin maknīni' a'ntī ixtā'hua'ca' ixlīlītzī'n lā' huanilh:
—Palh stu'ncua' hui'x a'ntī Dios hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu', capūtaxtu' mē'cstu
lā' nā caquilāmāpūtaxtūj.
40 Pero ā'kalhatin quilhnīlh ixtā'maknīni' lā' huanilh:
—¿Chū tū' ji'cua'ni'ya' Dios? Nā hui'x chu a'cxtim pātīni'mpā't. 41 Līmakuan
quina'n pātīni'mā'nauj porque māpalamā'nauj a'ntū laclē'nāuj. Pero huā'mā'
chi'xcu' tuntū' laclē'n.
42 Lā' tuncan huanilh Jesús:
—Caquimpāstacti a'xni'ca' nata'mpala'ya' lā' rey hui'x.
43 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Ixlīstu'ncua' icuaniyāni': Chuhua'j, huā'mā' chi'chini'
naquintā'latahui'la'ya'chi nac a'kapūn.

Jesús nīlh
Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30

44 Lā' hua'chi tastu'nūtatza' ixuanī't a'xni'ca' cā'pucsua' lakō'lh chuxalhā
nac cā'ti'ya'tna'. Lā' chuntza' lalh hasta hua'chi maktu'tun kōtanū. 45 Huan
chi'chini' tū' māxkakēni'lh. Lā' huan lu'xu' nac lītokpān ixa'cstu taxtī'tli lā'
tapūpitzilh. U'tza' huā'mā' lu'xu' a'ntū ixmāpitzi huan lītokpān. 46 Lā' tuncan
Jesús lej palha' ta'salh lā' hualh:
—QuinTāta', icmacamaxquī'yāni' quilīca'tzīn.
Lā' a'xni'ca' huankō'lh, nīlh.
47 Lā' a'xni'ca' huan capitán romano laktzī'lh a'ntū pātle'kelh, mācā'tanīlh
Dios lā' hualh:
—Ixlīstu'ncua' huā'mā' chi'xcu' lej tzey ixuanī't.
48 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'ntīn tamilh lā' talaktzī'lh a'ntū pātle'kelh,
tatapānūlh de ā'tzā' lā' cācu'xatucstēlhaca como lej ixtalakaputza. Lā' ta'a'lh na
ixchicca'n. 49 Lā' ixtalakapasnī'n Jesús lā' nā huan puscan a'ntī ixtastālani'nī't
desde nac estado de Galilea makat tatāyalh lā' ixtalaktzī'mā'na huā'mā'na.

Mā'cnūca Jesús
Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42

50 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' José lā' ū'tza' xala' nac Arimatea nac
huan estado de Judea. Ixtā'tapa'ksī con huan pūchihuīna'nī'n a'ntī más
ixtamāpa'ksīni'n de huan israelitas. Lā' tzeyā chi'xcu' ixuanī't. 51 Lā'
ixka'lhīmā' a'xni'ca' ixmāpa'ksīni'lh Dios. Tū' lakatīlh a'ntū ixtatlahuanī't
huan pūchihuīna'nī'n ixpālacata Jesús. 52 Nā huā'mā' chi'xcu' laka'lh Pi-
lato lā' squi'ni'lh ixmacni' Jesús. 53 Lā' a'xni'ca' ixmāyujūnī'ttza' de
nac cruz, līmaksna'tli kalhtin lu'xu' lā' māpī'lh nac lakatin lhu'cu' a'ntū
ixcāxtlahuacanī'ttza' nac talhpān. Lā' a'ntza' nīn tintī'na'j ixmā'cnūcanī't.
54 Huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū ixpūcāxtlahuakō'can como ixlīlakalī huan
chi'chini' de pūjaxni'. Lā' ixtzucumā'tza'.
55 Huan puscan a'ntī ixtatā'minī't Jesús desde nac estado de Galilea ta'a'lh
talaktzī'n huan lhu'cu' lā' cuenta tatlahualh a'nlhā ixmāpī'canī't ixmacni'
Jesús. 56 Lā' tataspi'tli na ixchicca'n lā' tacāxtlahualh perfume lā' pomada para
huan nīn. Lā' tapūjaxli huan chi'chini' de pūjaxni' chuntza' hua'chi māpa'ksīlh
a'nlhā tzo'kli huan ixley Moisés.

24

Jesús lakahuanchokolh
Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10

1 Cā'tzi'sāt domingo huan tamā'na puscan ta'a'mpā nac taponkni' lā' ix-
talē'mā'na huan perfume a'ntū ixtacāxtlahuanī'ttza'. Lā' ā'makapitzīn puscan
tatā'a'lh. 2 Lā' a'xni'ca' tachā'lh, talaktzī'lh que ixmāpānūcanī'ttza' huan
chihuix a'ntū ixlīmālacchōcanī't huan taponkni'. 3 Tatanūlh pero tū' takaksli
ixmacni' huan Māpa'ksīni' Jesús. 4 Tajicua'lh lā' tū' ixtaca'tzī a'ntū natatlahua
lā' a'xni'ca' talaktzī'lh kalhatu' ángeles a'ntī ixtatasu'yu hua'chi chi'xcuhuī'n.
Lej slamama ixlu'xu'ca'n ixtahuanī't lā' ixtayāna' pajtzu huan puscan. 5 Lā'
como xlaca'n ixtajicua'n, tataquilhpūtalh lā' huan ángeles cāhuanilh:
—Lā' ¿a'chī' putzayā'tit na ixlaclhni'ca'n huan nīnī'n kalhatin a'ntī
lakahuan? 6 A'tzā' tū' huī'. Xla' lakahuanchokonī'ttza'. Capāstactit a'nchī
cāhuanini' a'xni'ca' ixuī'cus nac Galilea. 7 Hualh xla' que maclacasqui'n
que huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n nacāmacamaxquī'can a'ntīn talaclē'n lā'
nataxtokohua'ca' lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' nalakahuanchokopala.
8 Lā' tuncan huan puscan tapāstacli ixtachihuīn Jesús.
9 Lā' a'xni'ca' tataspi'tli de huan taponkni', tahuanikō'lh huan kalhacāujtin
apóstoles lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn. 10 Lā' huan puscan, xlaca'n cāhuanican
María Magdalena lā' Juana lā' María a'ntī ixtzī't Jacobo lā' ā'makapitzīn puscan
huampala. 11 Pero huan apóstoles takaxmatli hua'chi takalhkamān a'ntū
ixcāhuanimā'ca lā' tū' takalhlaka'ī'lh.
12 Lā' a'yuj tū' takalhlaka'ī'lh, pero huan Pedro taxtulh lā' tu'jnulh para nac
taponkni'. Lā' taquilhpūtalh lā' talacnūlh lā' laktzī'lh xmān huan lu'xu' a'nlhā
ixmā'. Lā' a'lh na ixchic lā' ixlīlē'cnīmā' a'ntū ixpātle'kenī't.

Na ixtej huan cā'lacchicni' Emaús
Mr. 16.12-13

13 Lā' chu ū'tza' huā'mā' chi'chini' kalhatu' a'ntī ixtastālani'nī't Jesús,
ixta'a'mā'na nac lakatin cā'lacchicni' a'nlhā huanican Emaús. Lā' ū'tza' hua'chi
lakacāujtin kilómetros ixlīmakat de Jerusalén. 14 Ixtalīkalhachihuīna'ntēlha
ixlīhuāk a'ntū ixpātle'kenī't. 15 Lā' līhuan ixtachihuīna'mā'na lā' ixtala-
capūchihuīna'mā'na, māni' Jesús cālaktapajtzūlh lā' tzuculh cātā'latā'kchoko.
16 Lā' a'yuj talaktzī'lh pero tūlalh talakapasli porque catūhuā talītamakchuyīlh.
17 Lā' tuncan Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Tuchū līchihuīna'ntēlhayā'tit? Lā' ¿tuchū līlakaputzayā'tit?
18 Lā' kalhatin a'ntī huanican Cleofas kalhtīni'lh:
—Ixlīhuāk tachi'xcuhuī't taca'tzīkō' a'ntū pātle'kelh nac Jerusalén huā'
tamā'na chi'chini'. ¿Chu xmān hui'x ixui'la' lā' tū' ca'tzīya'?
19 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—¿Tuchū lanī't?
Lā' tahuanilh:
—Lhūhua' pātle'kelh ixpālacata Jesús xala' nac Nazaret a'ntī a'cta'sana' lā'
lej ixka'lhī līmāpa'ksīn na ixlacapūn Dios lā' na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't.
Lītasu'yu a'ntū tlahualh lā' a'ntū hualh. 20 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' quimpūchihuīna'nī'nca'n tamacamāstā'lh para namaknīcan lā' naxtoko-
hua'ca'can.
21 Quina'n xa'icka'lhīmā'nauj que ū'tza' xla' a'ntī nacāmāpūtaxtū israeli-
tas. Lā' ixlīlakatu'tuntza' chi'chini' chuhua'j a'xni'ca' pātle'kelh. 22 Lā'
ā'makapitzīn puscan de na quilaclhpu'nanca'n quincātamakalē'cnīni' porque
cā'tzi'sāt taquīlalh nac taponkni', 23 lā' como tū' talaktzī'lh ixmacni' Jesús,

tataspi'tli. Lā' quincātahuanini' que talīlakachuyalh ángeles a'ntī cāhuanilh que
lakahuan Jesús. 24 Lā' chu tuncan ā'makapitzīn quincompañerosnu' taquīlalh
nac taponkni' lā' chu a'nchī tahuanilh huan puscan, chuntza' takaksli. Pero
tū' talaktzī'lh Jesús.
25 Lā' tuncan Jesús cāhuanilh:
—Tū' xa'nca māchekxīyā'tit. ¿Lhānīn nakalhlaka'ī'yā'tit ixlīhuāk
a'ntū tahualh huan a'cta'sana'nī'n? 26 Lā' Cristo a'ntī Dios hui'līnī't
ixlīmāpūtaxtūnu', ¿chu tū' tasqui'nī que pū'la napātīni'n chuntza' lā' ā'calīstān
natanū a'nlhā lej xkaka?
27 Lā' tuncan Jesús tzuculh cāmāsu'ni'kō' ixlīhuāk a'ntū tzo'kcanī't na ix-
tachihuīn Dios lā' a'ntū līchihuīna'n xla'. Tzuculh a'nlhā tzo'knulh Moisés lā'
cāmāsu'ni'lh a'ntū ixtatzo'knunī't ixlīhuākca'n huan profetas.
28 Lā' a'xni'ca' tachā'lh nac huan cā'lacchicni' a'nlhā ixta'a'mā'na, Jesús
lalh hua'chilh ixa'mā' más makat. 29 Lā' xlaca'n stu'tu'lu' tahuanilh que
natachoko lā' tahuanilh:
—Mejor catachoko porque tzī'suamā'tza'. Cā'pucsua'tza'.
Lā' tuncan Jesús cātā'tanūlh nac chic para natachoko.
30 Lā' a'xni'ca' tatahui'lalh tahuā'yan, xla' tēlh huan pāntzi lā' māstā'lh
pāxcatca'tzī lā' mālacpitzilh lā' cāmaxquī'lh. 31 Chu tuncan huā'mā' ka'tlā'tus
hua'chilh xa'nca tatalakapākē'lh lā' talakapasli, pero xla' cālaksputtāyani'lh.
32 Lā' xlaca'n talāhuanilh:
—¿Chu tū' stu'ncua' que lej līpāxūj līhuan ixquincāmāsu'ni'tēlhayāni' ixtachi-
huīn Dios?
33 Lā' chu līmaktin tachi'papā ixtejca'n. Tū' tatakoxīlh nīn macsti'na'j.
Tataspi'tchokolh nac Jerusalén lā' cāpāxtokli huan kalhacāujtin apóstoles
a'nlhā ixtatakēstoknī't con ā'makapitzīn. 34 Lā' cāhuanica huan kalhatu':
—Ixlīstu'ncua' lakahuanchokolh huan Māpa'ksīni'. Lā' tasu'yuni'lh Simón.
35 Lā' tuncan xlaca'n cāhuanilh a'nchī cāpātle'keni'lh nac tej lā' a'nchī talaka-
pasli Jesús a'xni'ca' mālacpitzilh huan pāntzi.

Jesús cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23

36 Līhuan ixtalīchihuīna'mā'nacus huā' tamā'na, a'xni'ca' Jesús tāyalh na ixla-
clhpu'nanca'n. Lā' cāhuanilh:
—Tzey calīla'tit.
37 Lā' cāmakē'klhaca lā' lej tajicua'lh lā' ixtapuhuan que ixtalaktzī'mā'na
espíritu. 38 Lā' Jesús cāhuanilh:
—¿A'chī' jicua'nā'tit? ¿A'chī' xtunc puhua'nā'tit mē'cstuca'n? 39 Calaktzī'ntit
quimacanī'n lā' quintojonī'n. Lā' naquilālakapasāuj. Caquilāxa'mauj lā'
caquilālaktzī'uj. Huan espíritu tū' ka'lhī quinīt lā' lucut hua'chi quit.
40 A'xni'ca' chuntza' cāhuanilh, cāmāsu'ni'lh ixmacanī'n lā' ixtojonī'n. 41 Pero
como xlaca'n tapalalaktzī'ni'lh lā' lej talīpāxuhualh, tūlalh takalhlaka'ī'lh. Lā'
Jesús cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā a'nan līhua't?
42 Lā' tuncan maxquī'ca pītzina'j xatapū'n squī'ti' lā' lakatin xatachu'cu
ta'xcāt. 43 Lā' xla' maklhtīni'lh lā' hua'kō'lh na ixlacapūnca'n. 44 Lā' ā'calīstān
cāhuanilh:
—A'ntū quimpātle'keni'lh ū'tza' a'ntū iccāhuanini' a'xni'ca'
xa'iccātā'latlā'huanāni' que maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios por quimpālacata, a'nlhā tzo'knulh Moisés lā'
huan profetasna' lā' a'nlhā huanican Salmos.

45 Lā' tuncan cāmāsca'tīlh ixtachihuīn Dios. 46 Lā' cāhuanilh:
—Chuntza' tatzo'kni' que maclacasqui'n nanī Cristo a'ntī Dios
hui'līnī't ixlīmāpūtaxtūnu'. Lā' maclacasqui'n que ixlīlakatu'tun chi'chini'
nalakahuanchoko de a'nlhā tahui'lāna'ncha' nīnī'n. 47 Lā' maclacasqui'n
que nacāmāsu'ni'kō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj
por ixpālacata Cristo. Natzucucan nac Jerusalén lā' nacāhuanikō'can que
maclacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n para que nacāmāsputūnu'ni'can.
48 Lā' hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit huā' tamā'na catūhuā como
laktzī'nkō'yā'tit. 49 Lā' chuhua'j calaktzī'ntit. Na'iccāmacamini'yāni' a'ntū
huanī't quinTāta'. Lā' natachokoyā'tit huā'tzā' nac Jerusalén hasta a'xni'ca'
namaklhtīni'nā'tit huan līmāpa'ksīn a'ntū xala' nac a'kapūn.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn
Mr. 16.19-20

50 Lā' tuncan Jesús cālē'lh ī'sca'txtunu'nī'n nac tej hasta Betania lā' cha'xli
ixmacanī'n lā' cāsicua'lanālīlh. 51 Lā' līhuan ixcāsicua'lanālīmā', tzuculh
tā'kayāhua na ixlacapūnca'n lā' lē'nca nac a'kapūn. 52 Xlaca'n tamācā'tanīlh
lā' ā'calīstān lej līpāxūj tataspi'tli nac Jerusalén. 53 Lā' pō'ktu ixtahui'lāna' nac
xaka'tla' lītokpān para natamā'ca'tanī Dios. Amén.

Huan Xatzey Tachihuīn a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtachihuīn Dios lalh chi'xcu'
1 A'xni'ca' tūna'j ixcāxui'lī huan quilhtamacuj, lanāntza' ixuī' kalhatin
a'ntī huanican Tachihuīn, como ū'tza' quincāmālakapasnīyāni' Dios. Lā' xla'
ixtā'lahuī'tza' Dios. Lā' xla' ū'tza' Dios. 2 Xapū'la ixtā'lahuī' Dios. 3 Lā' huan
Tachihuīn cāxui'līlh ixlīhuāk catūhuā a'ntū a'nan; tuntū' ixa'nalh palh tū'
cahuā por ū'tza'. 4 Por ixpālacata ū'tza' talīhui'lāna' ixlīhuāk a'ntū jaxāna'n. Lā'
xla' cāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntū ixlīstu'ncua' lā' chuntza' hua'chilh
ixcāmakskoni' huan tachi'xcuhuī't. 5 U'tza' hua'chi lakatin xkakana' a'ntū
mālakxkakēni'n a'nlhā cā'pucsua'. Lā' huan ko'ti'ti', xla' xala' nac cā'pucsua' lā'
xla' tūla tlaja huan Xkakana'.
6 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Juan, a'ntī Dios macamilh. 7 Xla' milh
para nalīchihuīna'n a'ntī huanican Xkakana' lā' para nacāmaxquī' tapāstacna'
huan tachi'xcuhuī't que natakalhlaka'ī' a'ntī Xkakana'. 8 Juan tū' ū'tza'
Xkakana'. Xla' xmān quīmāsu'yuchi huā'mā' a'ntī scana'nca Xkakana'. 9 A'ntī
mero Xkakana' ixmimā'cus nac cā'quilhtamacuj. Xla' cāmakskokō' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't.
10 Lā' a'ntī scana'nca Xkakana', xla' milh nac cā'quilhtamacuj. Lā' a'yuj
ū'tza' cāxui'līlh quilhtamacuj, pero xalanī'n nac quilhtamacuj tū' talakapasli
lā' tū' ixtaca'tzī que ū'tza' ixcāxui'līnī't huan quilhtamacuj. 11 Xla' milh
nac quilhtamacuj a'ntū ixcāxui'līnī't pero tū' talaktzī'ncu'tulh ixtā'macchicni'.
12 Pero makapitzīn takalhlaka'ī'lh. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'lh, xla'
cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn para que chuntza' natala ixcamana' Dios. 13 Lā' a'nchī
tala ixcamana' Dios, tū' hua'chi talacatuncuī ixcamana'ca'n tachi'xcuhuī't.
Ixcamana' Dios tū' hua'chi lakatin ska'ta' a'ntī lacatuncuīlh por ixpālacata ix-
tapāxuhuanca'n lā' ixtapuhuānca'n tachi'xcuhuī't. Dios ū'tza' a'ntī cāmā'a'nanī
ixcamana'.
14 Lā' a'ntī huanican Tachihuīn, xla' macni' lalh. Lā' xla' latahui'lalh
na quilaclhpu'nanca'n. Lā' iclaktzī'uj a'nchī ka'lhī līmāpa'ksīn. Huā'mā'
līmāpa'ksīn ū'tza' ixla' a'ntī ixa'cstu ixO'kxa' Dios. Xla' lej lakalhu'mana'n lā'
huāk a'ntū huan ū'tza' ixlīstu'ncua'. 15 Juan līchihuīna'lh lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' a'ntī iclīchihuīna'lh a'xni'ca' icualh que a'ntī icpū'lani'nī't,
ū'tza' līhuaj xaka'tla' que quit. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' quit iclacatuncuīlh.
16 Quincātlahuani'nī'ta'ni' lhūhua' talakalhu'mān, como xla' lej
lakalhu'mana'n. 17 Moisés quincāmāsu'ni'ni' ixley Dios. Pero Jesucristo
quincāmāca'tzīnīyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' lā' a'nchī quincālakalhu'manāni' Dios.
18 Lā' nīn tintī' laktzī'nī't Dios nīn maktin. A'ntī ixa'cstu ixO'kxa' Dios, a'ntī
Dios lej pāxquī', ū'tza' quincāmāsu'ni'nī'ta'ni' a'nchī huanī't Dios.

Juan līchihuīna'lh Jesucristo
Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17
19 Lā' huan israelitas xalanī'n nac Jerusalén talakmacamilh Juan
makapitzīn curasna' lā' levitasna'. Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh Juan tichū
xla'. 20 Lā' Juan cāmālacstū'ncni'lh lā' cāhuanilh:
—Pues quit, tū' quit Cristo a'ntī Dios lacsacli lā' hui'līlh ixlīmāpūtaxtūnu'.
21 Lā' takalhasqui'nīpā:
—¿Tichū hui'x? ¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Elías?

Lā' Juan hualh:
—Tū' quit.
Lā' takalhasqui'nīpā:
—¿Chā hui'x huan ixa'cta'sana' Dios a'ntī icka'lhīmā'nauj?
Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Tū'.
22 Lā' takalhasqui'nīpā:
—¿Tichū hui'x? Caquilāhuaniuj para na'iccāhuaniyāuj a'ntī
quincātamacaminī'ta'ni'. ¿Tichū hua'na' que hui'x?
23 Juan cākalhtīlh:
—Quit hua'chi a'ntī ta'sa nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' huan: "Cacāxtlahua'tit
mintapāstacna'ca'n para que nakaxpa'tā'tit huan Māpa'ksīni' a'xni'ca' namin".
Chuntza' hualh ixa'cta'sana' Dios a'ntī huanican Isaías, a'xni'ca' hualh:
Camā'lakstu'nctit ixtej Māpa'ksīni'.
24 Lā' nā ixtahui'lāna' makapitzīn fariseosnu' a'ntī ixcālakmacamincanī't
Juan. 25 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' mā'kpaxīni'mpā't palh tū' Cristo hui'x, nīn Elías, nīn huan
ixa'cta'sana' Dios a'ntī icka'lhīmā'nauj?
26 Lā' Juan cāhuanilh:
—Quit iclīmā'kpaxīni'n xmān con xcān. Yā na milaclhpu'nanca'n kalhatin
a'ntīn tū' lakapasā'tit. Lā' nā xla' namā'kpaxīni'n. 27 Xla' līhuaj xaka'tla' que
quit. Lā' tū' minī'ni' nīn na'icxcutni' ixlīkalhtza'pa'can ī'zapato.
28 Lā' huāk huā'mā' pātle'kelh a'nlhā huanican Betábara tīntacut huan pūxka
Jordán, a'nlhā ixmā'kpaxīni'n Juan.

Jesús hua'chi Ixcordero Dios

29 Lā' ixlīlakalī Juan laktzī'lh Jesús ixlaktapajtzūtēlha lā' cāhuanilh huan
tachi'xcuhuī't:
—Calaktzī'ntit a'ntī mimā'. U'tza' huā'mā' a'ntī macaminī't Dios lā'
ū'tza' huanican Ixcordero Dios. U'tza' namāpānū huan quintalaclē'i'ca'n
xalanī'n nac quilhtamacuj. 30 U'tza' iclīchihuīna'lh a'xni'ca' iccāhuanini':
"A'ntī icpū'lani'nī't, ū'tza' līhuaj xaka'tla' que quit porque xla' lanāntza' ixuī'
a'xni'ca' quit iclacatuncuīlh". 31 A'yuj quit tūna'j xa'iclakapasa, quit icminī't
icmā'kpaxīni'n con xcān para que huan tachi'xcuhuī't nataca'tzī que Dios
macamilh huan a'ntī icpū'lani'.
32 Lā' nā cāhuanilh Juan:
—Quit iclaktzī'lh huan Espíritu Santo a'ntū yujchi lā' chilh na ixa'cpūn. Lā'
huan Espíritu Santo tasu'yulh hua'chi lakatin tantzasnān. 33 Xapū'la quit tū'
xa'icca'tzī tichū xla'. Quihuanilh Dios a'ntī quimacā'lh para na'icmā'kpaxīni'n
con xcān. Dios quihuanilh: "Nalaktzī'na' nayujāchi huan Espíritu Santo
lā' nachin na ixa'cpūn kalhatin chi'xcu'. Huā'mā' chi'xcu' ū'tza' a'ntī
līmā'kpaxīni'n Espíritu Santo". 34 Iclaktzī'nī'ttza' a'nchī quihuanica. Lā' ū'tza'
iclīmāstū'nca quit que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' Dios.

Huan xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n Jesús

35 Lā' ixlīlakalī huampala Juan ixcātā'layā con kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n.
36 Lā' laktzī'lh ixtētaxtumā' Jesús. Lā' Juan lakalaktzī'lh Jesús lā' hualh:
—U'tza' huā'mā' a'ntī macamilh Dios lā' a'ntī huanican Ixcordero Dios,
como xla' nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
37 Huan kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Juan takaxmatli a'xni'ca' hualh. Lā'
xlaca'n tastālani'lh Jesús. 38 Lā' Jesús talakspi'tli lā' laktzī'lh ixtastālani'tēlha
lā' cāhuanilh:

—¿Chichū puhua'nā'tit?
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿lhachū hui'la'?
39 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Cata'ntit lā' calaktzī'ntit.
Tatā'a'lh lā' talaktzī'lh a'nlhā ixuī'. Lā' como lejtza' kōtanū ixuanī't, hua'chi maktā'ti', a'ntza' tatachokolh huanmā' chi'chini'.
40 Lā' huan tamā'na' kalhatu' a'ntī tastālani'lh Jesús por ixpālacata a'ntū
ixcāhuaninī't Juan, lā' kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Andrés, ixtā'tin Simón
Pedro. 41 Lā' chu tuncan Andrés putzalh ixtā'tin a'ntī ixuanican Simón lā'
huanilh:
—Icpāxtokuitza' huan Mesías —ū'tza' huanicu'tun: Cristo a'ntī lacsacui'līnī't Dios.
42 Lā' Andrés tā'a'lh Simón talaktzī'n Jesús. Lā' a'xni'ca' Jesús laktzī'lh huan Simón lā' huanilh:
—Hui'x Simón, ixo'kxa' Jonás. Hui'x nahuanica'na' Cefas —huā'mā' ū'tza' huanicu'tun: Pedro lā' nā chihuix.

Jesús ta'sani'lh huan Felipe lā' Natanael

43 Lā' ixlīlakalī huampala Jesús ixa'ncu'tun a'nlhā huanican Galilea. Lā' tā'lāpāxtokli Felipe lā' huanilh:
—Caquistāla'ni'.
44 Lā' huā'mā' Felipe xala' nac Betsaida ixuanī't lā' nā a'ntza' xalanī'n
Andrés lā' Pedro. 45 Felipe quīkaksli Natanael lā' huanilh:
—Icpāxtokuitza' huan chi'xcu' a'ntī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Moisés tzo'kli huan ley lā' a'nlhā tatzo'knulh huan profetas. Xla' ū'tza' Jesús, ixo'kxa' José xala' nac Nazaret.
46 Lā' Natanael hualh:
—¿Chu tzēn taxtu de Nazaret a'ntū xatzey?
Lā' Felipe kalhtīlh:
—Cata't laktzī'na'.
47 Jesús laktzī'lh huan Natanael lakmimā' lā' hualh:
—Huan a'ntī mimā' ū'tza' tzeyā israelita. Xla' tū' a'kxokonu'n.
48 Natanael kalhasqui'nīlh:
—¿Chichū quilīlakapasti?
Lā' Jesús huanilh:
—Quit iclaktzī'ni' xapū'la na ixtampīn huan a'kalhpauj a'xni'ca' tūna'j ixta'sani'yāni' Felipe.
49 Natanael kalhtīlh:
—Māpa'ksīni', hui'x ixO'kxa' Dios; hui'x a'ntī Dios lacsacni' para nala'ya' ixreyca'n israelitas.
50 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Quinkalhlaka'ī'ya' xmān por ixpālacata icuanini' iclaktzī'ni' na ixtampīn huan a'kalhpauj. Nalaktzī'na'cus más laka'tla'n catūhuā a'ntū na'ictlahua.
51 Lā' nā hualh Jesús:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Hui'xina'n nalaktzī'nā'tit huan a'kapūn laquī'yā, lā' huan ángeles a'ntū nacāmacamin Dios. Xlaca'n natatahua'ca' lā' natayujāchi na ixa'cpūn huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.

2

Tapūchahuaca nac Caná

1 Ixlīlakatu'tun chi'chini' tapūchahuaca nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huani-
can Caná, nac estado de Galilea. Ixtzī't Jesús a'ntza' ixuī'. 2 Lā' nā kantāyaca
Jesús lā' con ī'sca'txtunu'nī'n. 3 Lā' como sputli huan xavino uva, ixtzī't Jesús
huanilh:
—Tintī'tza' xavino uva.
4 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Lā' ¿a'chī' quihuani'ya' huā'mā', Nā'? Tūna'j tzucu quilītlōt.
5 Ixtzī't cāhuanilh huan macatzī'tni'nī'n:
—Catlahua'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.
6 Lā' ixuī' pāchāxan pūxka'tni' de chihuix a'ntū ixcāmaclacasqui'ncan a'xni'ca'
ixmakacha'ka'ncan chu a'nchī ixtalanānca'n. (Huan tachi'xcuhuī't israeli-
tas ixtakalhlaka'ī' que palh maklhūhua' ixtamakacha'ka'lh, chuntza' natala
lacuan na ixlacapūn Dios.) Lā' huan pātunu' pūxka'tni' ixtalītatzuma lakatunu'
hua'chi tā'ti'pu'xamna' hasta lakatin ciento litros de xcān. 7 Jesús cāhuanilh
huan macatzī'tni'nī'n:
—Cacāmātzuma'tit de xcān huā' pūxka'tni'.
Lā' chuntza' xlaca'n xa'nca tamātzumalh. 8 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Camācututit macsti'na'j lā' calīpini'tit huan a'ntī xapuxcu' de huan cā'tani'.
9 Lā' huan xapuxcu' quilhca'tzīlh. Lā' vinotza' ixuanī't. Lā' xla' tū' ixca'tzī
palh xcān ixuanī't lā' ixtaxtāpalīnī'ttza' huan xcān, vinotza' ixlanī't. Ixtaca'tzī
xmān huanmā'na macatzī'tni'nī'n porque ū'tunu'n ixtamojōnī't xcān nac huan
pūxka'tni'. Lā' huan xapuxcu' de huan cā'tani' ta'sani'lh huan squi'nīni'. 10 Lā'
huanilh:
—Lanān xapū'la cāmaxquī'can a'ntī cākantāyacan huan xatzey vino. Lā'
ā'calīstān, a'xni'ca' tzejtza' tako'tnī't huan a'ntī cākantāyacanī't, cāmaxquī'can
huan a'ntūn tū' lej xatzey. Lā hui'x ā'xmān māstā'ya' huan xatzey vino.
11 U'tza' huā'mā' a'ntū tlahualh Jesús nac Caná nac estado de Galilea, ū'tza'
xapū'la lē'cnīn a'ntū tlahualh Jesús. Lā' chuntza' līmāsu'yulh ixlīmāpa'ksīn. Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n takalhlaka'ī'lh Jesús.
12 A'calīstān Jesús a'lh nac Capernaum. Lā' tatā'a'lh ixtzī't lā' ixtā'timīn lā'
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' a'ntza' tatachokolh lātma'j.

Jesús cātamacaxtukō'lh a'ntū ko'hua'jua' na ixchakān huan xaka'tla' lītokpān
Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46

13 Lā' como lejtza' pajtzu ixmimā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua
a'ntū pō'ktu ixtapūtlahua cā'tani' huan israelitas, Jesús a'lh nac xcānsipej
a'ntū huanican Jerusalén. 14 Lā' tanūlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā'
a'ntza' cālaktzī'lh a'ntī ixtastā'mā'na huācax lā' borregos lā' tantzasnān,
lā' ā'makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' con ixmesaca'n para nataxtāpalī huan
tumīn. 15 Jesús tlahualh lakatin lītāsno'knu' de lazo, lā' cālītansno'kxtukō'lh
ixlīhuākca'n huan borregosnu' lā' huan huācaxna'. Cāmakpūspi'tni'lh ixme-
saca'n a'ntī ixtaxtāpalīmā'na tumīn, lā' cāmaka'ni'kō'lh huan ixtumīnca'n. 16 Lā'
cāhuanilh huan stā'na'nī'n tantzasnān:
—Camāxtutit huan tamā'na de huā'tzā'. Tū' catlahua'tit hua'chi lītamāuj
huā' na ixchic quinTāta'.
17 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n talīpāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Lej iclacasqui'n ca'a'cnīni'ni'ca ixchic Dios.
Lā' ū'tza' naquilīlakmaka'ncan.
18 Huan israelitas tahuanilh:
—¿Chu ka'lhī'ya' līmāpa'ksīn para natlahua'ya' huā'mā'? Caquilātlahuani'uj
lakatin lē'cnīn para que chuntza' na'icca'tzīyāuj palh hui'x ka'lhī'ya'
līmāpa'ksīn para nacāmāxtuya' huan animalhna' de huan xaka'tla' lītokpān.

19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Calactlahua'tit huā'yā chic lā' ixlītu'tuma'j na'iclīcāxtlahua quit.
20 Huan israelitas takalhtīlh:
—Tu'pu'xamachāxan cā'ta līcāxtlahuakō'ca huan lītokpān. Lā' ¿chu hui'x
xmān tu'tuma'j nalīcāxtlahuakō'ya'?
21 Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús ixlīchihuīna'mā' de ixmacni'. 22 Lā'
ī'sca'txtunu'nī'n tapāstacli ixtachihuīn Jesús a'xni'ca' xla' lakahuanchokolh. Lā'
takalhlaka'ī'lh a'ntū ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios lā' nā a'ntū hualh Jesús.

Jesús cālakapaskō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't

23 Nac Jerusalén ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' Jesús
ixui'lacha' lā' a'ntza' tlahualh lhūhua' lē'cnīn. Lā' ū'tza' lhūhua' talīkalhlaka'ī'lh
huan Jesús. 24 Lā' como Jesús ixcālakapaskō' ixlīhuākca'n, xla' ixca'tzī que
makapitzīn ixtakalhlaka'ī' lā' ā'makapitzīn tū' ixtakalhlaka'ī'. 25 Lā' tū' ix-
maclacasqui'n ā'kalhatin a'ntī nahuani chichū huanī't huan tachi'xcuhuī't.
Xla' cālakapasni'kō' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't.

3

Jesús lā' Nicodemo

1 Ixuī' kalhatin fariseo ixtacuīni' Nicodemo. Xla' kalhatin xapuxcu' israeli-
tas ixuanī't. 2 Lakatin tzī'sa' xla' lakmilh huan Jesús lā' huanilh:
—Mākalhtō'kē'ni', ca'tzīcan que Dios macaminī'ta'ni' para namāsu'yu'ya'.
Xmān ū'tunu'n a'ntī Dios tatā'scuja, xmān xlaca'n tzē natatlahua huan lē'cnīn
hua'chi tlahua'ya' hui'x.
3 Lā' Jesús huanilh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'ntī taka'lhī xasāsti' ixquil-
htamacujca'n, xmān ū'tunu'n tzē natatapa'ksī con Dios.
4 Nicodemo kalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā', kalhatin chi'xcu' papatza' lā' naka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacuj? Tūla natanūpala na ixpān ixtzī't para nalacatuncuīpala.
5 Lā' Jesús hualh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Xmān ū'tunu'n a'ntī taka'lhī xasāsti' ixquil-
htamacujca'n por ixpālacata xcān lā' huan Espíritu Santo, xmān xlaca'n
tzē natatapa'ksī con Dios. 6 Huan a'ntī ixcaman tachi'xcuhuī't, ū'tza'
ka'lhī ixquinīt lā' ixlucut. Lā' a'ntī ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj por
ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, ū'tza' ka'lhī ixEspíritu Dios. 7 Tū' calē'cni' a'ntū
icuaniyāni': "Maclacasqui'n que naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n
milīhuākca'n hui'xina'n". 8 Huan ū'ni' lakachu a'n. Xmān kaxpa'ta' a'nchī
macasā'nan lā' hui'x tū' ca'tzīya' lhachū mincha' lā' tū' ca'tzīya' lhachū a'mā'.
Lā' nā chuntza' tū' ca'tzīya' a'nchī kalhatin chi'xcu' tzē naka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacuj por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo.
9 Nicodemo kalhasqui'nīpā:
—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā'?
10 Lā' Jesús hualh:
—¿Chu tū' ca'tzīya' huā'mā'? Lā' hui'x kalhatin ixmākalhtō'kē'ni'ca'n
israelitas. 11 Ixlīstu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Iclīchihuīna'nāuj a'ntū icca'tzīyāuj
lā' icuanāuj a'ntū iclaktzī'nī'tauj. Lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit
a'ntū icuanāuj. 12 Como hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj a'xni'ca' quit
iccālīkalhachihuīna'ni'yāni' a'ntū xala' nac cā'ti'ya'tna', tū' quintilākalhlaka'ī'uj
quit palh na'iccālīkalhachihuīna'ni'yāni' catūhuā xala' nac a'kapūn.

13 'Nīn tintī' lakapasna'n nac a'kapūn, xmān quit. Como xa'icui'lacha'cus
a'xni'ca' tūna'j xa'icyujāchi de nac a'kapūn, quit iclakapasna'n. Lā' quit
huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 14 Lā' chu a'nchī Moisés pūmā'kayāhualh
qui'hui' huan lūhua' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, nā chuntza' maclacasqui'n
naquimā'kayāhuacan quit nac cruz. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n.
15 Lā' chuntza', ixlīhuākca'n a'ntīn quintalīpāhuan nataka'lhī xasāsti' ixquilh-
tamacujca'n para pō'ktu.

Dios cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Dios lej cāpāxquī' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilh-
tamacuj. U'tza' līmāstā'lh ixO'kxa' a'ntī xmān kalhatin ixuanī't para que
chuntza' ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan xla', xlaca'n tū' maktin catitasputli.
Nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. 17 Dios
macamilh ixO'kxa' nac quilhtamacuj. Tū' macamilh para nacāmāpātīnī
xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Macamilh para que xlaca'n natapūtaxtu.
Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixO'kxa' Dios, xlaca'n natapūtaxtu.
18 'A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n tū' caticāmāpātīnīca. A'ntīn tū'
talīpāhuan, xlaca'n nacāmāpātīnīcan porque xlaca'n tū' talīpāhuan ixO'kxa'
Dios a'ntī xmān kalhatin ixuanī't. 19 Milh huā' nac quilhtamacuj huan
a'ntī hua'chi xkakana' como māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' makapitzīn
tū' ixtalakatī huan Xkakana'. Ixtalakatī a'nlhā cā'pucsua' porque xlaca'n
ixtatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnīcan. 20 Huāk a'ntīn
tatlahua a'ntū ko'hua'jua' tū' talakatī huan xkakana' lā' tū' tatapajtzūcu'tun
nac cā'xkakana' porque tū' talacasqui'n que nacālaktzī'ncan nīn naca'tzīcan
a'nchī tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey. 21 A'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n
tatapajtzū nac cā'xkakana' para que nacālaktzī'ncan lā' naca'tzīcan que xlaca'n
tatlahua chu a'nchī Dios lacasqui'n.

Juan huan Mā'kpaxīni' līchihuīna'mpā Jesús

22 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh nac estado de Judea lā' tatā'a'lh huan
ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' a'ntza' tachokolh lātma'j lā' ixmā'kpaxīni'mā'. 23 Lā' nā
huan Juan nā ixmā'kpaxīni'n huan nac Enón na ixpajtzu Salim como a'ntza'
ixmā' lhūhua' xcān. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalakchin lā' ixta'a'kpaxa.
24 Tūna'j ixmānūcan Juan nac pūlāchī'n.
25 Makapitzīn ixchi'xcuhuī'n Juan tatzuculh tatā'lāhuanī huan ā'makapitzīn
israelitas por ixpālacata huan a'nchī mā'kpaxīni'ncan lā' palh Dios laktzī'n más
xatzey catīhuā a'xni'ca' a'kpaxa. 26 Talaka'lh huan Juan lā' tahuanilh:
—Māpa'ksīni', ¿pāstaca' huan chi'xcu' a'ntī ixtā'hui'lāchi tintacut Jordán lā'
a'ntī līchihuī'na'? Chuhua'j nā xla' mā'kpaxīni'mā' lā' ū'tza' talakminkō'.
27 Juan cākalhtīlh:
—Kalhatin chi'xcu' ka'lhī xmān a'ntū Dios maxquī'. 28 Hui'xina'n kaxpa'ttit
a'nchī icualh: "Tū' quit Cristo. Xmān quimacamincanī't para na'icpū'lani'".
29 A'xni'ca' cāxtlahuacanī'ttza' para natapūchahuacan, huan tasqui'ni' nala ixla'
huan squi'nīni'. Huan ixamigo squi'nīni' xmān tāya lā' kaxmata. Lā' līpāxuhua
a'nchī pāxuhua huan squi'nīni'. Lā' nā chuntza' quit lej iclīpāxuhua Jesús como
talakminkō'. 30 Maclacasqui'n que Jesús ā'chulā' natastālani'kō' lā' quit tū'
ā'chulā' quintistālani'ca.

A'ntī mincha' de nac a'kapūn

31 A'ntī minī'ta'ncha' xala' nac a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' que ixlīhuākca'n.
A'ntīn talacatuncuī nac quilhtamacuj, ū'tunu'n xalanī'n nac quilhtamacuj

lā' xmān talīchihuīna'n a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj. A'ntī mincha' de nac
a'kapūn, ū'tza' más xaka'tla' de ixlīhuākca'n. 32 Lā' xla' līchihuīna'n a'ntū
laktzī'nī't lā' kaxmatnī't. Lā' nīn tintī' kalhlaka'ī' a'ntū huan. 33 Palh catīhuā
kalhlaka'ī' ixtachihuīn a'ntī mincha' de nac a'kapūn, chuntza' tasu'yu que
xla' puhuan que stu'ncua' a'ntū huan Dios. 34 Huan a'ntī Dios macamilh,
xla' līchihuīna'n ixtachihuīn Dios porque Dios maxquī' huan Espíritu Santo
lā' tū' lakpuhuan a'nchī māstā'. 35 Huan xaTāta' pāxquī' huan ixO'kxa'
lā' macamaxquī'kō'lh ixlīhuāk para namāpa'ksīni'n xla'. 36 A'ntīn talīpāhuan
ixO'kxa' Dios, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā'
a'ntīn tū' talīpāhuan, xlaca'n tū' catitaka'lhīlh xasāsti' ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu. Lā' Dios lej nacāmāpātīnī.

4

Jesús lā' huan puscāt xala' nac Samaria

1 Huan fariseosnu' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' que huan Jesús más lhūhua'
ixtastālani' lā' ixcāmā'kpaxīmā', lā' Juan tū' lej lhūhua' a'ntī ixtastālani' lā'
ixcāmā'kpaxī. 2 Pero Jesús tū' ixmā'kpaxīni'n; xmān ī'sca'txtunu'nī'n Jesús
ū'tunu'n ixtamā'kpaxīni'n. 3 Lā' a'xni'ca' Jesús ca'tzīlh que huan fariseosnu'
ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' huā'mā', Jesús taxtulh de huan nac Judea lā' a'lh para
nac Galilea.
4 Lā' huan ixtej Galilea tētaxtu por Samaria. 5 Lā' a'xni'ca' Jesús ixtētaxtumā'
a'nlhā ixtapa'ksī nac Samaria, chā'lh nac lakatin cā'lacchicni' ixtacuīni' Sicar
na ixpajtzu huan ti'ya't a'ntū Jacob ixmaxquī'nī't ixo'kxa' a'ntī ixuanican
José. 6 A'ntza' ixuī' lakatin mu'sni' a'ntū makāntza' ixla' ixuanī't Jacob.
Lā' hua'chi tastu'nūta Jesús chā'lh nac huanmā' mu'sni'. Lā' como lejtza'
makat ixtlā'huanī't, lejtza' ixtlekuanī't. Lā' a'ntza' tahui'lalh na ixquilhtūn
huan mu'sni'. 7 Lā' tū' xlīt lakchilh kalhatin puscāt xala' nac Samaria para
namācutu xcān como ī'xka'tmā'. Lā' Jesús huanilh:
—Quintā'hua' mixcān.
8 Huan sca'txtunu'nī'n ixta'a'nī't nac cā'lacchicni' para natatamāhua
ixlīhua'tca'n. 9 Lā' huan puscāt samaritana huanilh huan Jesús:
—Hui'x israelita lā' quit samaritana. Lā' ¿a'chī' quisqui'ni'ya' xcān?
—chuntza' huanilh porque huan israelitas tū' ixtalālaktzī'ncu'tun con huan
samaritanosnu'.
10 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Ixca'tzi cahuā a'ntū Dios māstā' lā' a'ntī squi'ni'mā'ni' mixcān, hui'x
ixquisqui'ni' quit lā' quit xa'icmaxquī'ni' xatzey xcān.
11 Huan puscāt huanilh:
—Hui'x tū' ka'lhī'ya' a'ntū napūmācutuya' lā' huan mu'sni' pūlhmā'n
hui'lacha'. ¿Lhāchū nataya'ya' huan xatzey xcān? 12 A'ntī quimpapca'n Jacob
quincāmāchokoni'ni' huā'mā' mu'sni'. A'tzā' ixko'tnun Jacob lā' ixo'kxa'n lā'
ixanimalhna'. Lā' ¿chu hui'x más ka'tla' que Jacob?
13 Lā' Jesús huanilh:
—Ixlīhuāk a'ntī natahua' huā'mā' xcān, nataka'lhīpala takalhpūtīt. 14 Lā'
a'ntī natahua' huā'mā' xcān a'ntū na'iccāmaxquī' quit, xlaca'n tū'tza' maktin
catitakalhpūtīlh. Huan xcān a'ntū na'iccāmaxquī' quit nala hua'chi mu'sni' na
ixchakānca'n, lā' nacāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
15 Lā' huan puscāt huanilh:
—Pues caquima'xqui' huā'mā' xcān lā' chuntza' tū'tza' maktin
ictikalhpūtīlh lā' chuntza' tū'tza' ictimilh na'icxka'ta huā'tzā'.
16 Lā' Jesús huanilh:

—Caquīta'sa'ni' minkōlu'. Lā' cata'tit.
17 Lā' huan puscāt kalhtīlh:
—Tū' icka'lhī quinkōlu'.
Jesús huanilh:
—Stu'ncua' a'ntū hua'na' que tū' ka'lhī'ya' minkōlu'. 18 Hui'x cāka'lhī'nī'ta'
kalhaquitzis minkōlu'. Lā' a'ntī tā'hui'la' chuhua'j, xla' tū' minkōlu'.
Ixlīstu'ncua' a'ntū huanī'ta'.
19 Lā' huan puscāt huanilh:
—Hui'x ixa'cta'sana' Dios. Chuntza' tasu'yu. 20 Huan quinapapna'ca'n
samaritanosnu' ixtamācā'tanī Dios huā'tzā' nac kēstīn. Lā' hui'xina'n israeli-
tas hua'nā'tit que xmān nac Jerusalén tzē namācā'tanīcan Dios.
21 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Cakalhlaka'ī' a'ntū na'icuaniyāni'. Namin lakatin quilhtamacuj a'xni'ca'
tū'tza' catimaclacasqui'nca na'a'ncan mācā'tanīcan xaTāta' Dios huan nac
kēstīn lā' nīn nac Jerusalén. 22 Hui'xina'n samaritanosnu' tū' lakapasā'tit
a'ntī mācā'tanī'yā'tit. Quina'n iclakapasāuj a'ntī icmācā'tanīyāuj. Lā'
a'ntī namāpūtaxtūnu'n, xla' ū'tza' kalhatin israelita. 23 Chilhtza' huan
quilhtamacuj a'xni'ca' a'ntī xa'ncq tamācā'tanī xaTāta' Dios natamācā'tanī
con ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n lā' natakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Dios
lacasqui'n que chuntza' nalīmācā'tanīcan. 24 Dios lakahuan a'yuj tū'
laktzī'ncan. Lā' tasqui'nī que tachi'xcuhuī't natamācā'tanī con ixlīhuāk
ixa'clhcunucca'n; lā' tasqui'nī natakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. Chuntza'
xa'nca natalīmācā'tanī Dios.
25 Huan puscāt huanilh:
—Quit icca'tzī que namin huan Mesías a'ntī huanican Cristo a'ntī Dios
lacsacui'līnī't lā' mānūlh ixlīmāpūtaxtūnu'. Xla' naquincāhuanikō'yāni' ixlīhuāk
a'xni'ca' namin.
26 Lā' Jesús huanilh:
—U'tza' quit a'ntī tā'chihuīna'mā'ni'.
27 Lā' tuncan tachilh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' talē'cnīlh como talaktzī'lh
Jesús a'nchī ixtā'chihuīna'mā' huan puscāt. Lā' nīn chā'tin kalhasqui'nīlh
huan puscāt: “¿Tuchū lacasqui'na'?” Lā' tū' kalhasqui'nīca Jesús: “¿A'chī'
tā'chihuīna'mpā't huan puscāt?” 28 Huan puscāt hui'līlh ixpūxka'tni' lā' a'lh nac
cā'lacchicni' lā' cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
29 —Capintit laktzī'nā'tit kalhatin chi'xcu' a'ntī quihuanikō'lh ixlīhuāk a'ntū
ictlahuanī't. Chō'la ū'tza' a'ntī Cristo.
30 Tataxtulh de huan cā'lacchicni' para natalaka'n Jesús. 31 Lā' līhuan
ixtamimā'na huan tachi'xcuhuī't, huan ī'sca'txtunu'nī'n Jesús tahuanilh:
—Māpa'ksīni', catihua'ya' macsti'na'j.
32 Lā' xla' cāhuanilh:
—Quit icka'lhī quilīhua't. Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit.
33 Huan sca'txtunu'nī'n talākalhasqui'nīlh:
—¿Chā catīhuā quīxtekni'chitza' ixlīhua't?
34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Quit ictlahuacu'tun ixlīmāpa'ksīn quinTāta' a'ntī quimacaminī't, lā'
ictlahuakō'cu'tun a'ntū quilīmāmacū'nī't. U'tza' huā'mā' quit quilīhua't.
35 Hui'xina'n hua'nā'tit: “Sputacus lakatā'ti' mālhcuyu' napūlana'n”. Quit
iccāhuaniyāni': Calaktzī'ntit huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tamimā'na. Palaj
natakalhlaka'ī' quintachihuīn. Xlaca'n hua'chi tacuxtu a'nlhā ā'xmān
naxkāna'ncan. 36 A'ntī xkāna'n maxquī'can ixtatlaj. Lā' nā chuntza' a'ntī quin-
tatā'scuja. Por ixpālacata a'ntū tamāsu'yu xlaca'n, makapitzīn takalhlaka'ī'.
Lā' ū'tza' hua'chi ixtatlajca'n a'ntīn quintatā'scuja. Lā' a'ntīn takalhlaka'ī'

quintachihuīn, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. U'tza'
natalīpāxuhua a'ntīn tamāsu'yulh quintachihuīn xapū'la lā' a'ntīn tamāsu'yulh
ā'calīstān. 37 Ixlīstu'ncua' a'nchī huancan: “Kalhatin cha'n lā' ā'kalhatin
xkāna'n”. 38 Quit iccāmacā'nī'ta'ni' para naxkāna'nā'tit a'nlhā tū' cha'nī'ta'ntit
hui'xina'n. Naxkāna'nā'tit a'nlhā tascujli ā'makapitzīn. U'tza' huanicu'tun que
hui'xina'n nacāmāsu'ni'yā'tit a'ntī cāmāca'tzīnīcanī'ttza' macsti'na'j quintachi-
huīn. Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī' —hualh Jesús.
39 Lā' lej lhūhua' samaritanosnu' xalanī'n huanmā' cā'lacchicni' takalh-
laka'ī'lh Jesús por ixpālacata huan a'ntū huanī't huan puscāt: “Quihuanikō'lh
ixlīhuāk a'ntū ictlahuanī't quit”. 40 Lā' chuntza' huan samaritanosnu'
a'xni'ca' talakchilh Jesús, tahuanilh catachokolh con ū'tunu'n. Lā' xla'
tachokolh lakatu' chi'chini'. 41 Lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh a'xni'ca' takaxmatli
a'ntū hualh xla'. 42 Lā' xlaca'n tahuanilh huan puscāt:
—Chuhua'j tū' xmān por ixpālacata mintachihuīn ickalhlaka'ī'yāuj. Quina'n
iclaktzī'uj con quilakastapunca'n lā' ickaxmatnī'tauj a'ntū huan xla'. Lej
ixlīstu'ncua' palh ū'tza' Cristo a'ntī nacāmāpūtaxtū xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

Jesús mātzeyīlh ixo'kxa' huan chi'xcu' a'ntī ixtā'scuja huan rey

43 Lā' ixlīlakatu' chi'chini' Jesús taxtulh de nac Samaria lā' a'lh nac Galilea.
44 Jesús ixcāhuaninī't que kalhatin a'cta'sana' tū' a'cnīni'ni'can na ixā'lacchicni'.
45 Lā' a'xni'ca' Jesús chilh nac Galilea, līpāxūj talaktzī'lh xalanī'n nac Galilea.
Como xlaca'n taquīlalh nac Jerusalén a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican
pascua, ixtalaktzī'nkō'nī'ttza' ixlīhuāk a'ntū quītlahualh Jesús a'ntza'.
46 Jesús mimpā nac Caná, nac estado de Galilea, a'nlhā līmāxtulh xavino
uva huan xcān. Lā' pajtzu Caná, nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican
Capernaum, ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtā'scujmā' huan rey. Lā' huan
ixo'kxa' lej ixī'tza'ca'n. 47 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh que Jesús ixtaxtunī'ttza' huan nac
Judea lā' ixui'lacha'tza' nac Galilea, lā' chu tuncan huan xatāta' a'lh laktzī'n
Jesús lā' lej squi'nli que ca'a'lh na ixchic para namātzeyī ixo'kxa' porque
ixnīmā'tza'. 48 Lā' Jesús huanilh:
—Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit hasta que tū' nalaktzī'nā'tit lē'cnīn lā'
xalaka'tla'n catūhuā.
49 Lā' huan chi'xcu' huanilh:
—Capit na quinchic līhuan tūna'j nī qui'o'kxa'.
50 Lā' Jesús huanilh:
—Capinchitza' na minchic. Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.
Lā' huan chi'xcu' kalhlaka'ī'lh a'ntū huanilh Jesús lā' a'lh.
51 Lā' a'xni'ca' ixchintēlha na ixchic, ixtasācua'nī'n chu tuncan tataxtulh
ta'a'lh talakapāxtoka lā' tahuanilh:
—Mi'o'kxa' tzeyalhtza'.
52 Lā' cākalhasqui'nīlh tuchūyā hora tzuculh tzeyan. Lā' tahuanilh:
—Kōtan hua'chi maktin kōtanū tapānūni'lh huan tachi'chīxni'.
53 Huan xatāta' chu tuncan ca'tzīlh que chu ū'tza' huā'mā' hora a'xni'ca'
huanilh Jesús: “Mi'o'kxa' tzeyalhtza'”. Lā' ū'tza' līkalhlaka'ī'lh Jesús huan
chi'xcu' lā' nā ixlīhuākca'n xalanī'n na ixchic.
54 Lā' ū'tza' huā'mā' ixlīlakatu' lē'cnīn a'ntū tlahualh Jesús a'xni'ca' mincha'
nac Judea lā' chā'lh nac Galilea.

5

Jesús mātzeyīlh huan chi'xcu' xala' nac Betesda

1 Lā' tū' makān ā'calīstān huan israelitas talītzuculh huan cā'tani'. Lā' Jesús
a'lh nac xcānsipej Jerusalén a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. 2 Lā' nac Jerusalén,
ixuī' lakatin mu'sni' na ixpajtzu a'nlhā ixtalactanū borregos nac huanmā'
xcānsipej. Lā' huan mu'sni' ixuanican Betesda. U'tza' ixtachihuīn hebreo.
Lā' a'nlhā ixuī' huan mu'sni' ixuī' lhūhua' xcān. Lā' pūlhmā'n ixuanī't. Lā'
ixyāhuacanī'ttza' ixa'cchic a'ntū ixka'lhī lakaquitzis ixtanquilhni'. 3 A'ntza'
ixtamā'na lhūhua' ī'tza'ca'nī'n a'ntī lakatzi'nī'n lā' a'ntīn tū' tzey ixtojonca'n
lā' a'ntī ixtalū'ntū'lanī't. Xlaca'n ixtaka'lhīmā'na a'xni'ca' ixtaxakā'līlh huan
xcān. 4 A'katunu' ixyujāchi kalhatin ángel. Lā' ū'tza' ixlakxakā'lī huan xcān.
Lā' a'ntī pū'la ixtojō huan nac xcān a'xni'ca' ixtalakxakā'lī, xla' chu tuncan
ixtzeyan de chu xatūyā tajatat.
5 Lā' a'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixī'tza'ca'n pu'xamacāujtzeyan cā'ta'.
6 Lā' Jesús laktzī'lh huan chi'xcu' a'nlhā ixmā'. Lā' como Jesús ixca'tzī'tza' palh
lejtza' makān ixī'tza'ca'n huan chi'xcu', lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Chā tzeyancu'tuna'?
7 Lā' huan ī'tza'ca' kalhtīni'lh:
—Tintī' a'ntī naquimojō huā' nac xcān a'xni'ca' talakxakā'lī. A'xni'ca' quit
ictojōcu'tun chu tuncan tojō ā'kalhatin lā' chuntza' quilītlajacan.
8 Lā' Jesús huanilh:
—Catā'kaqui' lā' casacti mixti'cat lā' catlā'hua'.
9 Lā' chu tuncan huan chi'xcu' tzeyalh lā' sacli ī'xti'cat lā' tzuculh tlā'huan.
Lā' huanmā' chi'chini' xla' ū'tza' ixpūjaxcan. 10 Lā' huan israelitas tahuanilh
huan chi'xcu' a'ntī mātzeyīca:
—Chuhua'j huā'mā' chi'chini' ū'tza' a'ntū pūjaxcan. Lā' hui'x tū' a'nan
nalīpina' catūhuā. Tū' līmakuan hui'x līpimpā't mixti'cat. Chuntza' huan
quileyca'n.
11 Lā' huan chi'xcu' cākalhtīlh:
—Pues a'ntī quimātzeyīlh, ū'tza' quihuanilh: "Casacti mixti'cat lā'
catlā'hua'".
12 Lā' takalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tichūyā chi'xcu' a'ntī huanini': "Casacti mixti'cat lā' catlā'hua'"?
13 Lā' huan chi'xcu' tū' ixca'tzī a'ntī mātzeyīlh porque lej lhūhua'
tachi'xcuhuī't ixtahui'lāna' lā' Jesús ixcālaclhtaxtunī'ttza'. 14 Lā' ā'calīstān
Jesús tā'lāpāxtokli nac xaka'tla' lītokpān lā' huanica:
—Chuhua'j hui'x tzeya'tza'. Tū'tza' catlahua' a'ntū ko'hua'jua'. Palh hui'x
natlahua'pala'ya' a'ntū ko'hua'jua', chō'la napātīpala'ya' hui'x ā'līhua'ca'.
15 Lā' huan chi'xcu' a'lh lā' cāmāca'tzīnīlh huan israelitas que a'ntī
ixmātzeyīnī't xla' ū'tza' Jesús. 16 Lā' huanmā' chi'chini' ū'tza' a'ntū ixpūjaxcan
lā' a'xni'ca' Jesús tlahualh huanmā' lē'cnīn. Lā' ū'tza' talītzuculh talīmacaputza
israelitas lā' ixtamaknīcu'tun. 17 Lā' Jesús cāhuanilh:
—QuinTāta' pō'ktu scujmā' lā' nā ū'tza' quit iclīscuja.
18 Lā' ū'tza' ā'chulā' talī'a'kchā'lh huan israelitas lā' lej ixtamaknīcu'tun.
Ta'a'kchā'lh porque xla' ixtlahuanī't a'ntūn tū' tzey para xlaca'n huanmā'
chi'chini' a'ntū pūjaxcan lā' ixuampala xla' que Dios ū'tza' ixTāta' lā' ū'tza'
ixlītā'talacastuca Dios.

IxO'kxa' Dios ka'lhī līmāpa'ksīn

19 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit quē'cstu tuntū' ictlahua. Xmān
ictlahua ixtapuhuān quinTāta' Dios. Iclaktzī'n a'ntū tlahua quinTāta' lā'
xmān ū'tza' ictlahua. A'ntū tlahua quinTāta', nā ū'tza' ictlahua. 20 Huā'
quinTāta' quimpāxquī' quit lā' quimāsu'ni' ixlīhuāk catūhuā a'ntūn tlahuamā'.

Lā' naquimāsu'ni'cus a'ntū más xalaka'tla'n catūhuā. Lā' ū'tza' na'ictlahua
lā' nalē'cnī'yā'tit hui'xina'n. 21 QuinTāta' mālakahuanīchokonīni'n. Lā' nā
chuntza' quit iccāmālakahuanī a'ntī iccāmālakahuanīcu'tun. 22 QuinTāta' tū'
lacāxtlahua nīn kalhatin porque xla' quimacamaxquī'nī't huan līmāpa'ksīn
para na'iclacāxtlahua. 23 Lā' chuntza' ixlīhuākca'n naquinta'a'cnīni'ni' quit
a'cxtim hua'chi ta'a'cnīni'ni' quinTāta' Dios. A'ntīn tū' qui'a'cnīni'ni' quit nā
tū' a'cnīni'ni' quinTāta' a'ntī quimacaminī't.

24 'Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī takaxmata a'ntū icuan lā'
talīpāhuan a'ntī quimacamilh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu. Lā' xlaca'n tū' caticāmālaclē'nīca; taka'lhītza' ixquilhtamacujca'n
xasāsti' a'ntū tū' maktin catisputli. 25 Lā' ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Mimā'tza' huan chi'chini' lā' chuhua'j huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' huan
a'ntīn tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n, xlaca'n natakaxmata quin-
tachihuīn quit, ixO'kxa' Dios. Lā' a'ntī nata'a'kahuāna'ni' quintachihuīn,
xlaca'n nacāmaxquī'can xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 26 QuinTāta'
Dios, xla' ka'lhī līmāpa'ksīn para nacāmaxquī' tachi'xcuhuī't ixquilhtamacu-
jca'n xasāsti'. Lā' quimaxquī'nī't quit līmāpa'ksīn para na'iccāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. 27 Lā' quimaxquī'nī't līmāpa'ksīn para
na'iclacāxtlahua, como quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. 28 Tū' calē'cnī'tit
a'ntū iccāhuanimā'ni'. Mimā' huan chi'chini' a'xni'ca' huan nīnī'n natakax-
mata quintachihuīn. 29 Lā' natatā'cxtuyāchi xlaca'n de nac taponkni'. A'ntīn
tatlahualh a'ntūn tzey, xlaca'n natalakahuanchoko lā' nataka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntīn tatlahualh a'ntū xako'hua'jua', xlaca'n nata-
lakahuanchoko lā' nacāmāpātīnīcan.

Jesús māsu'yulh que xla' ka'lhī līmāpa'ksīn

30 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Quit tū' ictlahua a'ntū xmān quimpātunca'tzi. Quit iclacāxtlahua chu
a'nchī Dios quihuanī. A'nchī iclacāxtlahua quit, chuntza' tzey porque quit
tū' ictlahua xmān a'ntū quit iclacasqui'n. Ictlahua xmān ixpātunca'tzi huan
quinTāta' a'ntī quimacaminī't. 31 Palh xmān cahuā quit xa'icmālacstū'ncli
lā' tintī' ā'kalhatin a'ntī namālacstū'nca de quit, chuntza' tū' catikalhlaka'ī'ca
a'ntū icuan. 32 Hui'lapā ā'kalhatin. U'tza' naquilīchihuīna'n. Lā' quit
icca'tzī que a'ntū nahuan xla' de quit, ū'tza' ixlīstu'ncua'. 33 Hui'xina'n
mākalhasqui'nīnīni'ntit Juan. Lā' Juan kalhtīni'lh a'ntū ixlīstu'ncua'. 34 Quit
tū' icmaclacasqui'n nīn kalhatin chi'xcu' a'ntī namālacstū'nca de quit. Xmān
iccāhuanimā'ni' huanmā' para que hui'xina'n napūtaxtuyā'tit. 35 Juan xla'
hua'chi lakatin pūmaksko a'ntū ixlama lā' ixmaksko. Lā' hui'xina'n tū'
makān lakatī'tit a'nchī ixcāmāxkakēyāni'. 36 Juan ixmālacstū'nca que Dios
quimacaminī't. Lā' a'ntū más māsu'yu que Dios quimacaminī't ū'tza'
a'ntū ictlahua, como ictlahua a'ntū Dios quilīmāmacū'nī't. 37 Lā' nā Dios
mālacstū'nca de quit. Pero hui'xina'n tū' maktin kaxpa'tnī'ta'ntit ixtachi-
huīn lā' tū' maktin laktzī'nī'ta'ntit Dios. 38 Lā' tū' ka'lhīyā'tit ixtachihuīn
na mi'a'clhcunucca'n. Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit
palh quit Dios quimacaminī't. 39 Hui'xina'n lej xa'nca lakapūtle'keyā'tit
huan ixtachihuīn Dios. Puhua'nā'tit que chuntza' naka'lhīyā'tit xasāsti'
minquilhtamacujca'n para pō'ktu. A'yuj huan ixtachihuīn Dios līchihuīna'n de
quimpālacata, 40 pero hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'cu'tunāuj para que chuntza'
naka'lhīyā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n para pō'ktu.

41 'Quit tū' ictamakchuyī palh tachi'xcuhuī't tū' quinta'a'cnīni'ni'. 42 Quit
icca'tzī xa'nca que hui'xina'n tū' pāxquī'yā'tit Dios. 43 Quit icminī't por ixquil-
htampān Dios. Lā' hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj. Palh ixmilh ā'kalhatin
xmān por ixtapuhuān, ū'tza' nakalhlaka'ī'yā'tit. 44 Hui'xina'n lacasqui'nā'tit
que cacāta'a'cnīni'ni'ni' huan tachi'xcuhuī't lā' tū' pāstacā'tit natlahua'yā'tit
a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza' tū' līkalhlaka'ī'yā'tit. 45 Tū' capuhua'ntit palh
na'iccālē'ksa'nīni'nāni' con quinTāta'. A'ntī nacālē'ksa'nīni'nāni' ū'tza' Moisés
a'ntī līpāhua'nā'tit hui'xina'n. 46 Palh hui'xina'n ixkalhlaka'ī'tit cahuā a'ntū
tzo'kli Moisés, nā quit ixquilākalhlaka'ī'uj, como a'ntū tzo'kli Moisés, ū'tza'
līchihuīna'lh de quit. 47 Lā' palh hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū tzo'kli
Moisés, ¿chichū naquilālīkalhlaka'ī'yāuj quit a'ntū iccāhuaniyāni'?

6

Jesús cāmāhuī'lh huan lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n
Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17

1 Lā' ā'calīstān Jesús a'lh nac tintacut mar a'nlhā ixtacuīni' Galilea lā' nā
ixuanican Tiberias. 2 Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ixtastālani'nī't porque
ixtalaktzī'nī't huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ixtlahuanī't, como ixcāmātzeyīnī't
huan ī'tza'ca'nī'n. 3 Lā' Jesús tō'ca'lh huan nac kēstīn lā' a'ntza' tatō'lalh
con ī'sca'txtunu'nī'n. 4 Lā' ixtapajtzūtēlha huan ixcā'tani'ca'n israelitas a'ntū
huanican pascua. 5 Lā' Jesús laca'a'lh lā' lacachuna'j cālaktzī'lh lhūhua'
tachi'xcuhuī't ixtalakmimā'na. Lā' huanilh huan Felipe:

—Chuhua'j ¿lhachū natamāhuayāuj līhua't a'ntū nacāmāhuī'yāuj huā'mā'
tachi'xcuhuī't?

6 Jesús hualh huā'mā' a ver chichū ixkalhtīni'lh Felipe. Jesús, xla' ixca'tzītza'
a'ntū natlahua. 7 Lā' Felipe kalhtīni'lh:

—Lakatu' ciento pesos tū' cati'a'cchā'lh para natalīhuā'yan macasti'n.

8 Lā' ā'kalhatin sca'txtunu' ixtacuīni' Andrés, a'ntī ixtā'tin Simón Pedro, xla'
hualh:

9 —A'tzā' huī' kalhatin ka'hua'chu. Xla' līmin macquitzis pāntzi de cebada
lā' ā'tantu' squī'ti'. Lā' ¿chichū nalī'a'cchā'n, tanto lhūhua' tachi'xcuhuī't?

10 Lā' Jesús hualh:

—Cacāhuani'tit huan tachi'xcuhuī't que catatahui'lakō'lh ixlīhuākca'n.

A'ntza' lej ixmā' seket. Lā' a'ntza' tatahui'lakō'lh hua'chi lakaquitzis mil
chi'xcuhuī'n. 11 Lā' Jesús cātayalh huan pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios
lā' cāmaxquī'lh ī'sca'txtunu'nī'n. Lā' xlaca'n tamaxquī'lh a'ntī ixtahui'lāna'.
Lā' nā chuntza' cāmaxquī'lh huan squī'ti'. Lā' cāmaxquī'lh chu a'nchī xlaca'n
talacasqui'lh. 12 Lā' a'xni'ca' taka'sli, Jesús cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:

—Cacāmākēstokkō'tit huan xalacpītzin. Tū' capāxcatlīla'tit.

13 Tamākēstokli lā' a'cchā'lh pācāujtu' chā'xta' lītatzumalh xalacpītzin mac-
quitzis pāntzi de cebada. 14 Lā' huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca' talaktzī'lh
huanmā' lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús, xlaca'n tahualh:

—Stu'ncua' ū'tza' huanmā' ixa'cta'sana' Dios a'ntī ixmimā' huā' nac quilh-
tamacuj.

15 Lā' Jesús ca'tzīlh que ixtalē'ncu'tun lā' ixtasātlahuacu'tun ixreyca'n. Lā'
ū'tza' lītapānūlh lā' ixa'cstu a'lh nac kēstīn.

Jesús kalhtlā'hualh huan xcān
Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52

16 Lā' a'xni'ca' tzī'satza' ixuanī't, ī'sca'txtunu'nī'n tayujchi para na ixquil-
htūn mar. 17 Tatojōlh nac lakatin barco lā' ixtatēlakataxtumā'natza' huan

mar. Xlaca'n ixtachā'ncu'tun nac Capernaum. Lejtza' cā'pucsua' ixuanī't
lā' Jesús tūna'j ixtaspi'ta. 18 Lā' lej tzuculh ū'nun. Lā' huan xasipej xcān
ixtatā'kayāhua. 19 Lā' a'xni'ca' ixtatlā'huanī'ttza' hua'chi lakaquitzis kilómetro
ixlīmakat, huan sca'txtunu'nī'n talaktzī'lh Jesús. Ixtapajtzūtēlha huan nac
barco, lā' ixkalhtlā'huantēlha huan xcān. Lā' xlaca'n tajicua'lh. 20 Lā' xla'
cāhuanilh:

—Quit Jesús. Tū' cajicua'ntit.

21 Lā' xlaca'n con lhūhua' tapāxuhuān tamā'ca'lh nac barco. Lā' chu tuncan
lacapalh tachā'lh na ixquilhtūn huan mar, ixpajtzu Capernaum.

Huan tachi'xcuhuī't taputzalh Jesús

22 Lā' ixlīlakalī ixtalahui'lāna'ncha'cus huan tachi'xcuhuī't nac tintacut mar.
Xlaca'n taca'tzīlh que xmān lakatin barco ixuī' lā' ū'tza' ixtapūtacutnī't huan
sca'txtunu'nī'n lā' Jesús tū' ixcātā'a'nī't. 23 Lā' makapitzīn barcos xalacti'na'j
ixtaminī'ta'ncha' nac Tiberias lā' tachilh ixpajtzu a'nlhā ixua'canī't pāntzi
a'xni'ca' māstā'lh pāxcatca'tzī huan Jesús. 24 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't
taca'tzīlh que Jesús tū'tza' ixuī' a'ntza' lā' nīn ī'sca'txtunu'nī'n, xlaca'n tatojōlh
huan nac barcos lā' ta'a'lh taputza nac Capernaum.

Jesús ū'tza' huan Līhua't a'ntū māstā' quilhtamacuj

25 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't tatacutcha', takaksli Jesús lā'
takalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', ¿lhāchūnīn chita' huā'tzā'?

26 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n laktzī'ntit huan lhūhua'
lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Tū' ixpālacata huan lē'cnīn quilāputzayāuj. Hui'xina'n
tzej huā'yantit lā' tzej ka'stit. U'tza' quilālīputzayāuj. 27 Tū' cascujtit por
huan milīhua'tca'n a'ntū nasputa. Xatzey cascujtit por huan līhua't a'ntū tū'
maktin catisputli. Quit icmāstā' huā'mā' līhua't como quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n lā' como quit icmilh por ixquilhtampān quinTāta' Dios.

28 Lā' xlaca'n takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chichū na'ictlahuayāuj para que tzē na'ictlahuayāuj chu a'nchī la-
casqui'n Dios?

29 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—A'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit, ū'tza' huā'mā':
Naquilākalhlaka'ī'yāuj, como quit quimacaminī't Dios.

30 Takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿tuchūyā lē'cnīn tzē naquilātlahuani'yāuj para que chuntza'
na'iccākalhlaka'ī'yāni'? ¿Tuchū natlahua'ya' hui'x? 31 Huan quinapapna'ca'n
tahua'lh a'ntū huanican maná nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Chuntza' tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios:

Xla' cāmaxquī'lh ixlīhua'tca'n xala' nac a'kapūn.

32 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntū Moisés cāmaxquī'ni', ū'tza'
tū' huan līhua't xala' nac a'kapūn. QuinTāta' xla' cāmaxquī'yāni' huan
Xatzey Līhua't xala' nac a'kapūn. 33 Macamincanī'ta'ncha' nac a'kapūn
kalhatin a'ntī cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't nac
cā'quilhtamacuj. U'tza' huā'mā' huan Xatzey Līhua't a'ntū māstā'mā' Dios.

34 Lā' tahuanilh:

—Caquilāmaxquī'uj pō'ktu huanmā' līhua't.

35 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Quit huā'mā' Līhua't. Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. A'yuj hui'xina'n huā'yanā'tit, pero natzincspalayā'tit lā' nakalhpūtīpalayā'tit. Palh naquilākalhlaka'ī'yāuj lā' naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj, hui'xina'n tū' caticāsputni'ni' tapāxuhuān.
36 Iccāhuanintza' hui'xina'n lak-tzī'nī'ta'ntit huan lhūhua' lē'cnīn a'ntū ictlahualh. Lā' tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj laktzī'nī'ta'ntit.
37 Ixlīhuākca'n a'ntī nacāmāpuhuanī quinTāta' que naquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun, xlaca'n naquintastālani'. Lā' a'ntī naquin-tastālani'cu'tun tū' icticāmāspi'tli.
38 Quit icminī'ta'ncha' nac a'kapūn para na'ictlahua ixtapuhuān a'ntī quimacamilh. Tū' ictlahua a'ntū xmān quintapuhuān.
39 QuinTāta' a'ntī quimacaminī't, xla' lacasqui'n que na'iccāmaktaka'lha ixlīhuākca'n a'ntī cāmāpuhuanī que naquintastālani'. Xla' la-casqui'n que na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'.
40 Ixtapuhuān quinTāta' ū'tza' huā'mā': Ixlīhuākca'n a'ntī natahuan que quit ixO'kxa' Dios lā' naquintalīpāhuan, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacu-jca'n para pō'ktu; lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini' —hualh Jesús.
41 Lā' huan israelitas tatzuculh talīchihuīna'n Jesús. Tū' cāminī'ni'lh a'nchī hualh Jesús: "Quit huan Līhua't. Quit icmincha' nac a'kapūn".
42 Lā' talāhuanilh:
—¿Chu tū' ū'tza' ixo'kxa' José huā'mā' Jesús? Quina'n lakapasāuj ixtāta' lā' ixtzī't. Lā' ¿a'chī' quincāhuaniyāni' chuhua'j palh minī'ta'ncha' nac a'kapūn?
43 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tū' cachihuī'na'ntit chuntza'.
44 Dios ū'tza' a'ntī cāmāpuhuanī tachi'xcuhuī't que naquintastālani' lā' xmān chuntza' natatapa'ksī con quit. Lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin a'ntū ā'xmān chi'chini'.
45 Na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kli profetas, chuntza' tatzo'kni':
Dios nacāmāsu'ni' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Ixlīhuākca'n a'ntī takaxmata ixtachihuīn quinTāta' lā' chuntza' tasca'ta, xlaca'n naquintastālani'.
46 'Nīn tintī' laktzī'nī't quinTāta'. Xmān quit iclaktzī'nī't, como icminī'ta'ncha' a'nlhā hui'lacha' Dios.
47 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī quintalīpāhuan, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
48 Quit huan Līhua't a'ntū cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.
49 Minapapna'ca'n, xlaca'n ixtahua' huan maná a'xni'ca' ixtahui'lāna'ncha' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'yuj ixtahua' huan maná, pero xlaca'n tanīlh.
50 Quit iccālīkalhachihuīna'ni'mā'ni' huan Līhua't a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn. Quit huā'mā' Līhua't. A'ntī quintakalhlaka'ī' tū' maktin catitanīlh.
51 Quit huan Līhua't a'ntū minī'ta'ncha' nac a'kapūn lā' a'ntū cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't. A'ntī natahua' huā'mā' Līhua't natatahui'la para pō'ktu. Huan Līhua't a'ntū na'iccāmaxquī', xla' ū'tza' quimacni'. Lā' na'icmāstā' para que nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't —hualh Jesús.
52 Lā' huan israelitas tatzuculh talālacatāquī' lā' talāhuanilh:
—Lā' ¿chichū līlalh huā'mā' chi'xcu' naquincāmaxquī'yāni' ixmacni' para nahua'yāuj?
53 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Palh hui'xina'n tū' nahua'yā'tit quimacni', lā' palh tū' nahua'yā'tit quinka'lhni', tū' catika'lhī'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n.
54 A'ntī natahua' quimacni' lā' a'ntī natahua' quinka'lhni', xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n

a'ntū para pō'ktu. Lā' quit na'iccāmālakahuanīchoko a'xni'ca' nachin huan
ā'xmān chi'chini'. 55 Quimacni' ū'tza' huan Xatzey Līhua't lā' quinka'lhni' ū'tza'
a'ntū Xatzey Līko'tnuncan. 56 A'ntī natahua' quimacni' lā' a'ntī natalīko'tnun
quinka'lhni', xlaca'n kēxtim naquintatā'latahui'la. 57 Quimacaminī't quinTāta'
a'ntī xalakahuan. Quit xalakahuan porque quinTāta' xalakahuan. Lā' nā
chuntza' na'iccāmālakahuanī a'ntī natahua' quimacni'. 58 Quit huā'mā' Līhua't
a'ntū mincha' nac a'kapūn. Xla' tū' hua'chi huan maná a'ntūn tahua'lh
minapapna'ca'n. Lā' a'yuj minapapna'ca'n tahua'lh huan maná, pero xlaca'n
tanīlh. A'ntī natahua' huā'mā' Līhua't a'ntū iccālīkalhachihuīna'ni'mā'ni',
xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
59 Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixcāmāsu'ni'mā' nac huan lītokpān nac
Capernaum.

Cāmāsu'ni'ca chu a'nchī natalīka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu

60 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na
ixlīmāsca'tin Jesús, xlaca'n talāhuanilh:
—Lej jicslīhua' huā'mā' a'ntū huan. Tū'tza' kaxmatcu'tunāuj.
61 Lā' Jesús ixca'tzī que ī'sca'txtunu'nī'n ixtalīchihuīna'mā'na lā' tū'
ixcāminī'ni' huan ixtachihuīn Jesús. Lā' xla' cākalhasqui'nīlh:
—¿Chā tū' cāminī'ni'yāni' a'ntū iccāhuaniyāni'? 62 ¿Tuchū ixpuhuantit
palh ixlaktzī'ntit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n tā'kayāhuamā' a'nlhā pū'la
ixui'lacha'? 63 A'ntū iccāhuaniyāni', ū'tza' tū' huanicu'tun que stu'ncua'
nahua'yā'tit quinquinit. Quinquinit tū' caticāmaxquī'ni' minquilhtamacu-
jca'n. Huan Espíritu Santo ū'tza' tzē nacāmaxquī'yāni' xasāsti' minquilh-
tamacujca'n. A'ntū iccāhuanincus, ū'tza' māsu'yu a'nchī tzē nalīka'lhīyā'tit
xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū māstā' Dios. 64 Lā' huan makapitzīn de
hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit.
Jesús lanāntza' ixca'tzī tichū a'ntīn tū' natakalhlaka'ī' lā' tichū na-
macamāstā' xla'. 65 Lā' hualh:
—Lā' ū'tza' iccālīhuaninī'ta'ni'tza' que nīn tintī' tzē natapa'ksī con quit palh
quinTāta' tū' namāpuhuanī que naquistālani'.
66 Lā' ū'tza' talīmakxtekli Jesús lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'na. Lā' tū'tza'
ixtastālani'. 67 Lā' Jesús cākalhasqui'nīlh huan kalhacāujtu' ī'sca'txtunu'nī'n:
—¿Nā hui'xina'n quilāmakxtekcu'tunāuj?
68 Lā' Simón Pedro kalhtīni'lh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿tichūn tzē na'ictā'a'nāuj? Mintachihuīn ū'tza' māsu'yu
chu a'nchī na'iclīka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
69 Lā' quina'n ickalhlaka'ī'yāuj lā' quina'n icca'tzīyāuj que hui'x Cristo, hui'x
ixO'kxa' Dios xalakahuan.
70 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Quit iccālacsacni' minkalhacāujtu'ca'n. Lā' kalhatin de hui'xina'n xla'
tā'scujatza' huan ko'ti'ti'.
71 Jesús ixlīchihuīna'mā' huan Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón. Xla' a'ntī na-
macamāstā' Jesús, a'yuj ū'tza' ixlīkalhacāujtu' ixuanī't de huan sca'txtunu'nī'n.

7

Ixtā'timīn Jesús tū' ixtakalhlaka'ī'

1 Lā' tuncan Jesús a'lh latā'kchoko nac Galilea. Tū'tza' ixlatā'kchokocu'tun
nac Judea porque huan israelitas xalanī'n nac Judea ixtamaknīcu'tun.

2 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū huanican ixla' mū'xta'ka' a'ntū ixtat-
lahua huan israelitas. 3 Huan chi'xcuhuī'n, ixtā'timīn Jesús, tahuanilh:
—Tū' titachokoya' huā'tzā'. Capittza' nac Judea para que chuntza'
mintachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna'ncha' a'ntza', xlaca'n nā natalaktzī'n a'ntū
tlahua'pā't. 4 A'ntī lacasqui'n que natalakapasa ixlīhuāk tachi'xcuhuī't, xla'
tū' lakatzē'k catitlahualh catūhuā. Palh lej stu'ncua' a'ntū tla'hua'ya' hui'x,
catla'hua' na ixlacapūnca'n de ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
5 Lā' nīn ixtā'timīn tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús. 6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Tūna'j chin huan chi'chini' a'xni'ca' na'ica'n nac Judea. Hui'xina'n
tzē napinā'tit a'xni'ca' napincu'tunā'tit. 7 Huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj tūla caticātaca'tzalaktzī'ni' hui'xina'n. Lā' quit quin-
taca'tzalaktzī'n porque quit icmāsu'yu palh tū' tzey a'ntū tatlahua xlaca'n.
8 Capintit hui'xina'n a'nlhā lamā' cā'tani'. Quit tūna'j icti'a'lh porque tūna'j
chin huan chi'chini' a'ntū na'icpū'a'n quit.
9 Lā' a'xni'ca' cāhuanikō'lh ixtā'timīn, xla' tachokolh nac Galilea.

Jesús a'lh a'nlhā ixlamā' cā'tani' a'ntū huanican ixla' mū'xta'ka'

10 Lā' a'xni'ca' ixta'a'nī'ttza' huan chi'xcuhuī'n, ixtā'timīn Jesús, nā xla' a'lh
a'nlhā ixlamā' huan cā'tani'. Tū' cātā'a'lh huan ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't,
xla' lakatzē'k a'lh. 11 Lā' huan israelitas lej ixtaputza Jesús a'nlhā ixlamā'
huan cā'tani' lā' ixtalīkalhasqui'nīni'n:
—¿Lhachū lahuī' huan chi'xcu'?
12 Lā' lhūhua' a'ntī ska'lh ixtalīkalhachihuīna'mā'na. Makapitzīn ixtahuan:
“Xla' lej tzeya chi'xcu'”. Lā' ā'makapitzīn ixtahuan: “Tū' tzey huā'mā' chi'xcu';
a'kxokonu'n”.
13 Lā' ixlīhuākca'n tzē'k ixtalīkalhachihuīna'n porque ixtajicua'ni' huan is-
raelitas.
14 Lā' a'xni'ca' hua'chi i'tāt ixlamā' huan cā'tani', Jesús tanūlh huan nac
xaka'tla' lītokpān lā' tzuculh cāmāsu'ni'. 15 Lā' huan israelitas lej talē'cnīlh lā'
talāhuanilh:
—¿Chichū lej līca'tzī huā'mā' chi'xcu'? Tū' maktin estudiarlīnī't.
16 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—A'ntū icmāsu'yu quit tū' quē'cstu quintapāstacna'. Xla' ū'tza' ixtapāstacna'
a'ntī quimacaminī't. 17 Palh catīhuā tlahuacu'tun a'ntū Dios lacasqui'n,
xla' naca'tzī palh icmāsu'yu ixtapāstacna' Dios, lā' tū' xmān quintapāstacna'.
18 A'ntī chihuīna'n xmān por ixtapāstacna', xla' lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca.
A'ntī lacasqui'n que ca'a'cnīni'ni'ca a'ntī macaminī't, ū'tza' nahuan a'ntū
ixlīstu'ncua'. Lā' tū' cati'a'kxokonu'lh.
19 'Moisés cāmaxquī'ni' hui'xina'n huan ley. Lā' milīhuākca'n tū'
tlōkentaxtūyā'tit huanmā' ley. ¿A'chī' quilāmaknīcu'tunāuj?
20 Lā' huan tachi'xcuhuī't takalhtīlh:
—Hui'x chō'la chuya'ya'. ¿Tichū maknīcu'tunāni'?
21 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Milīhuākca'n lē'cnī'yā'tit por ixpālacata a'ntū ictlahualh huanmā'
chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 22 Moisés cāmāsu'ni'ni' huan talanān a'ntū huanican
circuncisión (a'yuj xapū'la huan quinapapana'ca'n chuntza' ixtatlahua). Lā'
ū'tza' ixpālacata hui'xina'n līcircuncidarlīyā'tit kalhatin ska'ta' a'ntī xachi'xcu',
a'yuj ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 23 Chuntza' tlōkentaxtūyā'tit a'ntū
hualh Moisés que nacircuncidarlīyā'tit kalhatin ska'ta' a'ntī xachi'xcu', a'yuj
ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. Palh hui'xina'n chuntza' tlahua'yā'tit', lā'
¿a'chī' lē'kchipinā'tit hui'xina'n por icmātzeyīlh xa'nca huan ī'tza'ca' huanmā'
chi'chini' a'ntū pūjaxcan? 24 Hui'xina'n quilālīyāhuayāuj porque puhua'nā'tit

que, chu a'nchī mileyca'n, tū' tzey a'ntū ictlahualh. A'xni'ca' nalīyāhua'yā'tit ā'chā'tin, tasqui'nī nalīyāhua'yā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n —hualh Jesús.

Jesús xla' cāhuanilh a'nlhā xala'

25 Lā' tatzuculh takalhachihuīna'n a'ntī ixtahui'lāna' nac Jerusalén. Lā' talākalhasqui'nīlh:
—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī putzacan para namaknīcan? 26 A'tzā'
chihuīna'mā' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' nīn tuntū' tahuanī huan pūchihuīna'nī'n. ¿Chu tapuhuan que huā'mā' chi'xcu' ū'tza' Cristo a'ntī Dios
lacsacui'līnī't? 27 A'xni'ca' namin Cristo nīn tintī' catica'tzīlh a'nlhā naminācha'. Pero quina'n ca'tzīyāuj a'nlhā xala' huā'mā' chi'xcu'.
28 Jesús kaxmatli huā'mā' tachihuīn a'nlhā ixcāmāsu'ni'mā' nac xaka'tla' lītokpān. Lā' lej palha' chihuīna'lh:
—Hui'xina'n puhua'nā'tit que quilālakapasāuj lā' nā puhua'nā'tit que ca'tzīyā'tit a'nlhā xala' quit. Quit tū' icminī't por quimpātunca'tzi. A'ntī quimacaminī't xla' stu'ncua' lahuī'. Xla' tū' lakapasā'tit hui'xina'n. 29 Lā' quit
iclakapasa como icmincha' a'nlhā hui'lacha' xla', lā' ū'tza' quimacamilh.
30 Tuncan ixtachī'lē'ncu'tun. Lā' nīn tintī' chi'palh porque tūna'j ixchā'n huan chi'chini' a'ntū napūchi'pacan. 31 Lhūhua' tachi'xcuhuī't takalhlaka'ī'lh
Jesús lā' tahualh:
—Lā' Cristo a'xni'ca' namin xla' tū' catitlahualh más lē'cnīn que huā'mā' chi'xcu'.

Huan fariseosnu' tamacā'lh policías para nachī'lē'ncan Jesús

32 Lā' huan fariseosnu' takaxmatli a'nchī ska'lh ixtalīchihuīna'n Jesús huan tachi'xcuhuī't. Lā' huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tamacā'lh ixpolicíasna'ca'n para natachī'lē'n Jesús. 33 Lā' a'xni'ca' talakmilh,
Jesús cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't:
—Tū'tza' makān ictilatahui'lalh con hui'xina'n. Tuncan na'iclaka'n a'ntī quimacaminī't. 34 Hui'xina'n naquilāputzayāuj pero tū' quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā quit na'ica'n.
35 Lā' huan israelitas talākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū na'a'n palh tūlalh catikaksui? Chō'la nacālaka'n huan israelitas a'ntīn tatā'lahui'lāna'ncha' huan griegos lā' nacāmāsu'ni' xlaca'n lā' nā huan
griegos. 36 Quincāhuanini': “Naquilāputzayāuj lā' tū' quintilākaksui, como tūla catichipintit a'nlhā na'ica'n quit”. ¿Tuchū huanicu'tun huā'mā' tachihuīn?

Huan xcān a'ntū māstā' quilhtamacuj

37 Lā' huan a'ntū ā'xmān chi'chini' ixla' huan cā'tani' ū'tza' más xaka'tla' chi'chini' de huan cā'tani'. Lā' huanmā' chi'chini' Jesús tāyalh lā' lej palha' hualh:
—Lā' a'ntīn takalhpūtī, caquintalakmilh lā' catako'tnūlh. 38 A'ntī quintakalhlaka'ī' nataka'lhī hua'chi mu'sni' na ixa'clhcunucca'n lā' natā'cxtuyāchi lhūhua' xcān a'ntū māstā' quilhtamacuj. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
39 Jesús ixuanicu'tun huā'mā' que a'ntī natakalhlaka'ī', natamaklhtīni'n huan Espíritu Santo. Tūna'j ixmin huan Espíritu Santo porque Jesús tūna'j ixa'n nac a'kapūn.

Tū' a'cxtim ixuanī't ixtapuhuānca'n huan tachi'xcuhuī't

40 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli huā'mā', makapitzīn tahualh:
—Ixlīstu'ncua' huā'mā' Jesús ixa'cta'sana' Dios a'ntī naquincālakmināni'.

41 Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—U'tza' huā'mā' Cristo.
Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—¿Chichū līlalh huā'mā'? Cristo tū' catimincha' de nac Galilea. 42 Huan
Cristo nala ī'xū'yātā'nat David. Lā' ū'tza' natahui'la nac Belén a'nlhā xala'
ixuanī't David. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios.
43 Lā' ū'tza' tū' a'cxtim ixtalīpuhuan huan tachi'xcuhuī't. 44 Lā' huan
makapitzīn ixtachī'lē'ncu'tun pero nīn tintī' chi'palh.

Huan pūchihuīna'nī'n tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

45 Huan policías talaka'nchokopā huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu'
curasna'. Lā' cākalhasqui'nīca:
—Lā' ¿a'chī' tū' lī'ta'ntit?
46 Lā' huan policías takalhtīni'lh:
—Tū' maktin ickaxmatāuj nīn kalhatin chi'xcu' a'ntī chihuīna'n hua'chi
huā'mā' chi'xcu'.
47 Lā' huan fariseosnu' takalhtīni'lh:
—Chō'la nā hui'xina'n cāta'a'kxokochāni'. 48 Tū' kalhlaka'ī'nī't Jesús nīn
kalhatin xapuxcu' lā' nīn kalhatin fariseo. 49 Huan catīhuāya tachi'xcuhuī't
tū' talakapasa ixley Dios. Lā' ū'tza' nacālīmālaclē'nī Dios.
50 Lā' huan Nicodemo a'ntī ixlakminī't Jesús de tzī'sa, xla' nā fariseo
ixuanī't. Lā' xla' cāhuanilh:
51 —Tūla catimāpātīnīuj kalhatin chi'xcu' palh tū' pū'la naca'tzīyāuj a'ntū
laclē'n lā' palh tū' pū'la namakxtekāuj nachihuīna'n. Chuntza' tatzo'kni' huan
nac ley.
52 Lā' huan ā'makapitzīn fariseosnu' tahuanilh Nicodemo:
—Chō'la nā hui'x xala' nac Galilea a'nlhā tahui'lāna'ncha' huāk catīhuāya
chi'xcuhuī'n. Calakapūtle'ke ixtachihuīn Dios lā' naca'tzīya' que tū' maktin
minī'ta'ncha' nac Galilea kalhatin ixa'cta'sana' Dios.
53 Lā' tuncan ta'a'lh na ixchicca'n.

8

Huan puscāt a'ntī ixmakchi'xcunu'n

1 Lā' Jesús a'lh nac kēstīn a'nlhā ixuanican Olivos. 2 Lā' ixlīlakalī lej
tzi'sāt Jesús a'mpā nac xaka'tla' lītokpān. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't talak-
minkō'lh. Lā' xla' tahui'lalh lā' tzuculh cāmāsu'ni'. 3 Huan fariseosnu' lā' huan
mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley talīmini'lh Jesús kalhatin puscāt. Lā' huan
puscāt ixchi'paquī'canī't con kalhatin ixmakchi'xcu'. Lā' yāhuaca a'ntza' na
ixlaclhpu'nanca'n a'ntī ixtahui'lāna'. 4 Lā' tahuanilh Jesús:
—Mākalhtō'kē'ni', huā'mā' puscāt chi'paquī'canī't con kalhatin
ixmakchi'xcu'. 5 Lā' huan ley a'ntū quincāmaxquī'nī'ta'ni' Moisés, ū'tza'
quincāmāpa'ksīyāni' que nacucta'lamaknīyāuj kalhatin puscāt a'ntī la
chuntza'. Lā' hui'x, ¿chī hua'na'?
6 Xlaca'n tahuanilh Jesús huā'mā' chu xmān para natalīlaktzī'n para que
chuntza' tzē natamālacapū'. Lā' Jesús taquilhpūtalh lā' tzuculh tzo'knun nac
cā'ti'ya'tna' con ixmakspulh. 7 Lā' ā'chulā' ixtakalhasqui'nī lā' xla' tā'cstu'ncli
lā' cāhuanilh:
—Kalhatin de hui'xina'n a'ntīn tuntū' laclē'n ū'tza' xapū'lh camūta'lalh huan
puscāt.
8 Lā' Jesús taquilhpūtapā lā' chu tzo'knumpā nac cā'ti'ya'tna' con ixmak-
spulh. 9 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', nā xlaca'n ta'u'cxca'tzīlh palh nā
ixtalaclē'n. Lā' tatzuculh ta'a'n a'ntī más lacpapatzīnī'n lā' huan makapitzīn

chā'tunu' chā'tunu' ta'a'ntēlhalh hasta lhā ta'a'nkō'lh ixlīhuākca'n. Lā' Jesús
tachokolh lā' huan puscāt nā ixyācus. 10 Lā' Jesús tā'cstu'ncli lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Lhachū tayāna' a'ntī ixtalē'ksa'nīni'mā'ni'? ¿Tichū huan palh natamaknīyāni' por mintalaclē'i'?

11 Lā' xla' hualh:

—Nīn tintī' huan chuntza', Māpa'ksīni'.

Jesús huanilh:

—Pues nīn quit tū' icuan palh natamaknīyāni'. Capit lā' nīn tuntū'tza' titlahua'ya' a'ntū ko'hua'jua'.

Jesús hua'chi lakatin xkakana' nac quilhtamacuj

12 Jesús cātā'chihuīna'mpā huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—Quit iccāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't. Chuntza' quit hua'chi lakatin xkakana'. Lā' a'ntī naquintastālani' quit, xlaca'n tū' catitalatā'kchokolh a'nlhā cā'pucsua' como quit na'iccāmakskoni' ixtejca'n. Lā' na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

13 Lā' huan fariseosnu' tahuanilh:

—Hui'x mālacstū'ncca' mē'cstu. Lā' chuntza' nīn tuntū' ixtapalh a'ntū hua'na'.

14 Jesús cākalhtīlh:

—Quit a'ntū icuan, ū'tza' ixlīstu'ncua' a'yuj quit quē'cstu quimālacstū'nccan.
Lā' quit icca'tzī a'nlhā icminī'ta'ncha' lā' a'nlhā ica'mā'. Pero hui'xina'n tū'
ca'tzīyā'tit a'nlhā icmincha' lā' a'nlhā ica'mā'. 15 Hui'xina'n lē'ksa'nanā'tit lā'
tū' ca'tzīyā'tit ixpālacata. Chuntza' talē'ksa'nan tachi'xcuhuī't. Lā' quit tū'
iclacāxtlahua nīn chā'tin. 16 Palh quit xa'iclacāxtlahualh, xa'iclacāxtlahualh chu
a'nchī ixlīstu'ncua'. Quit tū' quē'cstu iclacāxtlahua. QuinTāta' a'ntī quimacam-
inī't ū'tza' quintā'lacāxtlahua. 17 Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n: A'xni'ca'
kalhatu' chi'xcuhuī'n a'cxtim tamālacstū'nca, ū'tza' huā'mā' ixlīstu'ncua'.
18 Quit icmālacstū'nca quē'cstu. Lā' hui'lapā ā'kalhatin a'ntī mālacstū'nca de
quit. Lā' ū'tza' a'ntī quinTāta' lā' ū'tza' quimacaminī't.

19 Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū hui'lacha' mintāta'?

Jesús cākalhtīlh:

—Hui'xina'n tū' quilālakapasāuj lā' nā tū' lakapasā'tit a'ntī quinTāta'. Palh ixquilālakapasui cahuā quit, nā quinTāta' ixlakapastit hui'xina'n.

20 Lā' Jesús hualh huā'mā' a'xni'ca' ixmāsu'yumā' nac xaka'tla' lītokpān a'nlhā ixmāquī'can huan tumīn. Lā' nīn tintī' puhualh nachī'lē'n porque tūna'j ixchā'ni' ixquilhtamacuj a'ntū napūchī'lē'ncan.

Tūlalh catita'a'lh a'nlhā Jesús ixa'mā'

21 Lā' Jesús chu ā'maktin cāhuanipā:

—Quit na'ica'n. Lā' hui'xina'n naquilāputzayāuj. Lā' a'xni'ca' nanīyā'tit hui'xina'n naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n. Lā' hui'xina'n tūlalh catipintit a'nlhā na'ica'n quit.

22 Huan israelitas tahualh:

—Chō'la namaknīcan ixa'cstu lā' ū'tza' līhualh tūlalh cati'a'uj a'nlhā na'a'n.

23 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n xalanī'n ā'tzā' nac ti'ya't, lā' quit xala' nac tālhmā'n. Hui'xina'n
xalanī'n huā' nac cā'quilhtamacuj lā' quit tū' xala' huā' nac quilhtamacuj.
24 Lā' ū'tza' iccālīhuanini' hui'xina'n que a'xni'ca' nanīyā'tit naka'lhī'yā'titcus
mintalaclē'i'ca'n. Hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'xni'ca' iccāhuaniyāni' a'ntīn
quit. Chuntza' naka'lhī'yā'titcus mintalaclē'i'ca'n a'xni'ca' nanīyā'tit.

25 Lā' tuncan takalhasqui'nīlh:
—¿Tichū hui'x?
Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Iccāhuaninī'ta'ntza' xapū'la. 26 Quit tzē na'icuan lhūhua' por
mimpālacataca'n lā' tzē na'iclacāxtlahua lhūhua' catūhuā a'ntū tlahuapā'na'ntit
a'ntūn tū' tzey. A'ntī quimacaminī't, xla' huan a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' a'ntū
quihuanī, xmān ū'tza' iccāhuanī huan tachi'xcuhuī't.
27 Lā' xlaca'n tū' tamāchekxīlh que Jesús ixlīchihuīna'mā' Dios, xaTāta'. 28 Lā'
ū'tza' cālīhuanilh Jesús:
—Lā' a'xni'ca' hui'xina'n naquilāmā'ca'yāuj tālhmā'n quit, hasta a'xni'ca'
naca'tzīyā'tit tichūn quit. Lā' quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Lā'
naca'tzīyā'tit que quit tuntū' ictlahua quē'cstu. Xmān icuan a'ntū
quimāsu'ni'nī't quinTāta'. 29 A'ntī quimacamilh, xla' huī' con quit. Lā' tū'
quimakxteknī't quē'cstu, porque quit pō'ktu ictlahuamā' a'ntū ixtapuhuān.
30 Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', lej lhūhua' a'ntīn takalhlaka'ī'lh.

Ixcamana' Dios lā' xlaca'n a'ntīn tū' ixcamana' Dios

31 Lā' Jesús cāhuanilh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'nacus:
—Hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihuīn, lā' chuntza'
nalītalacsu'yu'yā'tit palh hui'xina'n lej stu'ncua' quisca'txtunu'nī'n. 32 Lā'
nalakapasā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' por ixpālacata a'ntū ixlīstu'ncua'
nala'yā'tit libres.
33 Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Quina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham. Lā' nīn tintī' maktin
quincātamāscujūnī'ta'ni' hua'chi ixtatamāuj. Lā' ¿a'chī' hua'na' hui'x que
na'iclayāuj libres?
34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. A'ntī tlahua talaclē'i', ū'tza' xla' hua'chi
kalhatin tasācua' a'ntīn tamāhuacanī't, como tūla makxteka ixtalaclē'i'.
35 Huan xatatamāuj tasācua' tū' hua'chi a'ntī scana'nca xa'o'kxa'. Huan
xatatamāuj tū' pō'ktu catitahui'lalh na ixchic ixtēcu' como nastā'palacan. A'ntī
scana'nca ixo'kxa' kalhatin chi'xcu', xla' para pō'ktu ixo'kxa'. Lā' tū' catistā'ca.
36 Hui'xina'n hua'chi a'ntī xatatamāuj como tūla makxtekā'tit mintala-
clē'i'ca'n. Lā' ixO'kxa' Dios tzē nacāmaktāyayāni' hui'xina'n para namakx-
tekā'tit mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' nalayā'tit hua'chi xatatamāuj.
37 Lā' a'yuj hui'xina'n ī'xū'yātā'natna' Abraham, pero quilāmaknīcu'tunāuj
porque tū' kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū iccāhuaniyāni'. 38 Quit iclīchihuīna'n a'ntū
quimāsu'ni'nī't quinTāta'. Lā' hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntū cāhuaninī'ta'ni'
mintāta'ca'n.
39 Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Quintāta'ca'n, xla' ū'tza' Abraham.
Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh stu'ncua' cahuā hui'xina'n ixcamana' Abraham nā chuntza' ixt-
lahua'tit chu a'nchī ixtlahua Abraham. 40 Hui'xina'n quilāmaknīcu'tunāuj
a'yuj quit iccāhuaniyāni' a'ntū ixlīstu'ncua' a'ntū Dios quimāsu'ni'nī't. Abra-
ham tū' chuntza' ixtlahua hua'chi hui'xina'n tlahua'yā'tit. 41 Hui'xina'n
tlahua'pā'na'ntit a'ntū tlahua mintāta'ca'n.
Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Quina'n tū' makcamanna'. Icka'lhīyāuj xmān kalhatin quintāta'ca'n lā'
ū'tza' Dios.
42 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Palh mintāta'ca'n cahuā Dios, hui'xina'n ixquilāpāxquī'uj porque quit
icminī'ta'ncha' a'nlhā xa'ictā'lahui'lacha' Dios lā' chuhua'j ā'tzā' iclahuī'. Quit
tū' icmilh xmān por quimpātunca'tzi. Dios ū'tza' a'ntī quimacaminī't.
43 Hui'xina'n tū' kaxpa'tcu'tunā'tit a'ntū icuan. U'tza' tū' līmāchekxī'yā'tit a'ntū
iccāhuanimā'ni'.
44 'Mintāta'ca'n hui'xina'n ū'tza' huan ko'ti'ti'. Hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit
ixtapuhuān huan ko'ti'ti'. Huan ko'ti'ti' xla' ū'tza' lanī't maknīni' desde
xapū'la. Xla' tū' maktin pāstaca a'ntū ixlīstu'ncua' como tū' lakatī a'ntū
ixlīstu'ncua'. Xla' chihuīna'n huāk tā'ksa'nīn como xla' chuntza' ixtāyat. Xla'
lej a'ksa'nīni' lā' xla' ū'tza' mā'a'nanīlh tā'ksa'nīn. 45 Quit iccāhuaniyāni' a'ntū
ixlīstu'ncua' lā' hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'yāuj. 46 Lā' ¿tichū de hui'xina'n
tzē nahuan palh quit ictlahuanī't a'ntūn tū' tzey? Lā' palh quit huan a'ntū
ixlīstu'ncua', lā' ¿a'chī' tū' quilākalhlaka'ī'yāuj? 47 Huan a'ntī ixla' Dios kaxmata
ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n tū' ixla' Dios. Lā' ū'tza' tū' līkaxpa'tcu'tunā'tit
—hualh Jesús.

Huan Cristo lanāntza' ixa'nan a'xni'ca' tūna'j ixlacatuncuī Abraham

48 Lā' huan israelitas tahuanilh:

—Stu'ncua' a'nchī icuáuj que hui'x samaritano lā' ka'lhī'ya' huan espíritu
a'ntūn tū' tzey.

49 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Tū' icka'lhī huan espíritu a'ntūn tū' tzey. Quit ica'cnīni'ni' quinTāta'
lā' hui'xina'n quilālīlakmaka'nāuj. 50 Lā' quit tū' quimaca'tzi palh
quilā'a'cnīni'ni'yāuj o tū'. Huī' kalhatin a'ntī lacasqui'n que caqui'a'cnīni'ni'ca,
ū'tza' a'ntī nalacāxtlahuakō'. 51 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': A'ntī
natatlōkentaxtū quintachihuīn xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n
a'ntūn tū' maktin catisputli.

52 Lā' huan israelitas takalhtīni'lh:

—Quina'n icca'tzīyāujtza' que ka'lhī'ya' huan espíritu a'ntūn tū' tzey. Abra-
ham nīlhtza' lā' nā tanīlhtza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' hui'x hua'na' que a'ntī
natatlōkentaxtū mintachihuīn tū' maktin catitasputli. 53 Lā' ¿chu hui'x más
xaka'tla' que quintāta'ca'n Abraham? Xla' nīlh lā' huan a'cta'sana'nī'n nā
tanīlh. Lā' hui'x ¿tichū palh tū' catinīt?

54 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Palh quit quē'cstu qui'a'cnīni'ni'can, nīn tuntū' ixtapalh. A'ntī
qui'a'cnīni'ni' quit, xla' ū'tza' quinTāta' chu ū'tza' a'ntī hui'xina'n huani'yā'tit
minDiosca'n. 55 Lā' ū'tza', a'ntī hua'nā'tit minDiosca'n, tū' lakapasā'tit
hui'xina'n. Lā' quit iclakapasa. Palh quit cahuā xa'icualh tū' iclakapasa,
quit xa'iclalh kalhatin a'ksa'nīni' hua'chi hui'xina'n. Lā' quit stu'ncua'
iclakapasa lā' quit ica'cnīni'ni' ixtachihuīn. 56 Abraham a'ntī mimpapca'n
ka'lhīlh tapāxuhuān porque xla' ixca'tzī palh nalaktzī'n a'xni'ca' xa'icmilh
nac quilhtamacuj. Xla' laktzī'lh lā' līpāxuhualh.

57 Lā' huan israelitas tahuanilh Jesús:

—Hui'x tūna'j ka'lhī'ya' nīn pūpitzi ciento cā'ta, lā' ¿chī līhua'na' palh lak-
tzī'nī'ta' Abraham?

58 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit lanāntza' xa'icuī' a'xni'ca' tūna'j
ixlacatuncuī Abraham.

59 Lā' chu tuncan tasacli chihuix lā' ixtalīmūta'lacu'tun. Lā' Jesús
cātatzē'kni'lh lā' chuntza' taxtulh de huan xaka'tla' lītokpān.

9

Jesús mātzeyīlh kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlacatuncuīnī't xalakatzī'n

1 Lā' a'xni'ca' Jesús ixlatlā'huan, laktzī'lh huan kalhatin chi'xcu' a'ntī ixla-
catuncuīnī't xalakatzī'n. 2 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n takalhasqui'nīlh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tahui'lalh lakatzī'n huā'mā' chi'xcu'? ¿Chu ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n ixtāta' lā' ixtzī't, o ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n?

3 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' por ixpālacata ixtalaclē'i' huan lakatzī'n lā' nīn ixtalaclē'i'ca'n ixtāta'
lā' ixtzī't. Xla' lacatuncuīlh xalakatzī'n para que chuntza' tzē nalīmālacsu'yu
ixlīmāpa'ksīn Dios a'xni'ca' namātzeyīcan. 4 A'xni'ca' xkakacus, tzē scujcan;
pero a'xni'ca' tzī'suamā'tza', tūlalhtza' catiscujca. Lā' nā chuntza' quina'n, tasqui'nī natlahuayāuj chuhua'j ixlītlōt a'ntī quimacaminī't. Namin lakatin
chi'chini' a'xni'ca' na'icnī lā' tūlalhtza' ictiscujli. 5 Quit iccāmakskoni' huan
tachi'xcuhuī't līhuan iclahuī' nac quilhtamacuj.

6 Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Jesús chojnu'lh nac ti'ya't. Lā' tlahualh
macsti'na'j pūtlū'n lā' līlacatlahualh na ixlakastapun huan lakatzī'n. 7 Lā'
huanilh:

—Capinchi huan nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' nalakacha'ka'na'
—Siloé huanicu'tun Macamincanī't.

Lā' huan lakatzī'n a'lh lā' a'ntza' lakacha'ka'lh. Lā' a'xni'ca' chimpā, tzētza'
ixlacahuāna'n. 8 Lā' huan ixtā'macchicni' lā' a'ntī ixtalaktzī'nī't xapū'la a'xni'ca'
lakatzī'n ixuanī't, xlaca'n talāhuanilh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' chi'xcu' a'ntī ixtahui'la ī'squi'nīhuā'yan?

9 Makapitzīn ixtahuan:

—U'tza'.

Lā' ā'makapitzīn huampala ixtahuan:

—Tū' ū'tza'. Hua'chi ū'tza' lītasu'yu.

Huan chi'xcu' māni' ū'tza' hualh:

—Quit huan chi'xcu'.

10 Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿chichū līlalh tzētza' lacahuāna'na' hui'x?

11 Lā' xla' cākalhtīlh:

—U'tza' huan chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Jesús tlahualh pūtlū'n lā'
quilīlacatlahualh na quilakastapun. Lā' quihuanilh: “Capinchi huan
nac xcān a'nlhā huanican Siloé lā' calakacha'ka'”. Ica'lh lā' a'xni'ca'
iclakacha'ka'nkō'lh, tzētza' iclacahuāna'lh.

12 Lā' takalhasqui'nīlh:

—Lā' ¿lhachū huī' huanmā' chi'xcu'?

Lā' xla' cāhuanilh:

—Tū' icca'tzī.

Huan fariseosnu' takalhasqui'nīlh huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't

13 Lā' cālīmini'ca huan fariseosnu' huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't.
14 Lā' huan chi'chini' a'ntū pūtlahualh pūtlū'n Jesús lā' pūmātzeyīlh huan
lakatzī'n, ū'tza' huan chi'chini' a'ntū pūjaxcan. 15 Lā' huan fariseosnu' chu
ā'maktin takalhasqui'nīpā:

—¿Chichū līlacahuā'na'?

Lā' xla' cākalhtīlh:

—Quilīlacatlahualh pūtlū'n na quilakastapun lā' iclakacha'ka'lh lā' chuhua'j quit tzē iclacahuāna'n.

16 Lā' makapitzīn de huan fariseosnu' tahualh:

—Huā'mā' chi'xcu' tū' ixla' Dios porque tū' a'cnīni'ni' huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan.
Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—A'ntī tlahua talaclē'i', xla' tū' catitlahualh lē'cnīn a'nchī tlahua huā'mā'
chi'xcu'.
Lā' tū' chu lakatin ixtapuhuānca'n ixtaka'lhī. 17 Lā' chu takalhasqui'nīpā
huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixuanī't:
—Lā' hui'x ¿chichū hua'na' de huan chi'xcu' como hui'x a'ntī mālacahuānīni'?
Lā' xla' hualh:
—Xla' ixa'cta'sana' Dios.
18 Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh palh lakatzī'n ixuanī't
lā' palh mālacahuānīca. Lā' cāta'sani'ca ixtāta' lā' ixtzī't huan chi'xcu' a'ntī
lakatzī'n ixuanī't. 19 Lā' cākalhasqui'nīca:
—¿Chā ū'tza' huā'mā' chi'xcu' mi'o'kxa'ca'n? ¿Chā lacatuncuīlh xalakatzī'n?
Lā' ¿chichū tzētza' līlacahuāna'n chuhua'j?
20 Lā' ixtāta' lā' ixtzī't takalhtīni'lh:
—Quina'n icca'tzīyāuj palh qui'o'kxa'ca'n. Lā' icca'tzīyāuj que
a'xni'ca' lacatuncuīlh lanān lakatzī'n ixuanī't. 21 Tū' icca'tzīyāuj chichū
tzētza' līlacahuāna'n chuhua'j. Lā' tū' icca'tzīyāuj a'ntī mālacahuānīlh.
Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chi'xcu'tza'. Māni' ū'tza' tzē
nacāhuaniyāni'.
22 Ixtāta' lā' ixtzī't tahualh chuntza' porque xlaca'n ixtajicua'ni' huan
israelitas. Lā' huan israelitas talacchihuīna'lh que namātuxtekēcan de huan
nac xaka'tla' lītokpān a'ntī nahuan que Jesús ū'tza' Cristo. 23 Lā' ū'tza' talīhualh
ixtāta' lā' ixtzī't: "Cakalhasqui'nī'tit ū'tza'; xla' chuhua'j chi'xcu'tza'".
24 Lā' huan israelitas chu tata'sani'pā ixlīmaktu' huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n
ixuanī't lā' tahuanilh:
—Caquilāhuaniuj ixlīstu'ncua' na ixlacapūn Dios. Quina'n icca'tzīyāuj que
huā'mā' chi'xcu' lej tlahua talaclē'i'.
25 Xla' cākalhtīlh:
—Quit tū' icca'tzī palh tlahua talaclē'i'. Xmān icca'tzī quit xapū'la lakatzī'n
xa'icuanī't lā' chuhua'j iclacahuāna'ntza'.
26 Lā' chu kalhasqui'nīpalaca:
—¿Tuchūn tlahuani'ni'? ¿Chichū līmālacahuānīni'?
27 Lā' xla' cākalhtīlh:
—Iccāhuani'ntza'. Lā' hui'xina'n tū' ixkaxpa'tcu'tunā'tit. ¿A'chī' la-
casqui'nā'tit na'iccāhuanipalayāni'? Chō'la nā stālani'cu'tunā'tit nā hui'xina'n.
28 Lā' talakapalalh lā' tahuanilh:
—Hui'x stālani'ya' huanmā' chi'xcu'. Quina'n icstālani'yāuj Moisés.
29 Icca'tzīyāuj que Dios tā'chihuīna'lh Moisés. Lā' huā'mā' Jesús tū' icca'tzīyāuj
lhachū minī'ta'ncha'.
30 Lā' huan chi'xcu' cākalhtīlh:
—¿Chichū līlalh huā'mā'? Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit lhachū mincha' huan
chi'xcu'. Lā' ū'tza' a'ntī quimālacahuānīlh. 31 Quina'n ca'tzīyāuj que Dios tū'
cākaxmata a'ntīn tatlahua talaclē'i'. Dios cākaxmata a'ntī ta'a'cnīni'ni' xla' lā'
a'ntīn tatlahua a'ntū ixtapuhuān Dios. 32 Desde a'xni'ca' ixlītzucuni' quilhta-
macuj, tū' maktin kaxmatca palh kalhatin chi'xcu' mālacahuānī huan a'ntī
lacatuncuī xalakatzī'n. 33 Palh tū' cahuā Dios macaminī't, tūlalh ixtlahualh
catūhuā.
34 Lā' tahuanilh:
—Hui'x lacatuncui' con mintalaclē'i'. ¿Chu naquilāmāsca'tīyāuj quina'n?
Lā' tamacaxtuca kēpūn.

Lakatzī'nī'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'

35 Jesús huanica palh ixtamacaxtucanī't huan chi'xcu' a'ntī lakatzī'n ixu-
anī't. Lā' a'xni'ca' tā'lāpāxtokli, huanilh:
—¿Chā kalhlaka'ī'ya' hui'x huan ixO'kxa' Dios?
36 Lā' huan chi'xcu' huanilh:
—Lā' ¿tichū xla'? Caquihua'ni' para que chuntza' quit na'ickalhlaka'ī'.
37 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Hui'x laktzī'nī'ta'tza'. Lā' ū'tza' a'ntī tā'chihuīna'mā'ni'.
38 Lā' huan chi'xcu' taquilhpūtani'lh lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', ickalhlaka'ī'.
39 Lā' Jesús hualh:
—Quit icmilh nac quilhtamacuj para que chuntza' natasu'yu a'ntīn takalh-
laka'ī' lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Quit icmilh nac quilhtamacuj para
na'iccāmālacahuānī a'ntī xalakatzī'nī'n lā' icmilh para na'iccāmālakatzī' a'ntīn
talacahuāna'n.
40 Lā' makapitzīn fariseosnu' ixtayāna' ixpajtzu. Lā' a'xni'ca' takaxmatli
huā'mā', tahualh:
—Lā' ¿chu quina'n iclakatzī'yāuj?
41 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Palh lakatzī'n cahuā hui'xina'n, tū' ixlīpintit cuenta hui'xina'n por minta-
laclē'i'ca'n. Como hua'nā'tit hui'xina'n que lacahuānā'tit, pues hui'xina'n
līpinā'tit cuenta.

10

Huan ixchicca'n borregos

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Stu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni': A'ntī lacatin tanū na ixchicca'n borregos
lā' tū' lactanū a'nlhā yā xamākalhcha ū'tza' ka'lhāna'. 2 Lā' a'ntī lactanū a'nlhā
yā xamākalhcha, ū'tza' xamaktaka'lhna' borregos. 3 Lā' a'ntī maktaka'lha
mākalhcha ū'tza' mālaquī'ni' huan xamaktaka'lhna' borregos. Lā' huan bor-
regos takaxmata ixtachihuīn. Lā' cāmāta'sī lakatunu' con ixtacuīni'ca'n a'ntū
ixborrego xla'. Lā' cāmāxtu de huan ixchicca'n. 4 Lā' a'xni'ca' cāmāxtukō'
xla' cāpū'lani'. Lā' huan borregos tastālani' como xlaca'n takalhlakapasatza'
ixtachihuīn. 5 Lā' tū' catitastālani'lh ā'chā'tin chi'xcu'. Tū' natastālani' porque
tū' takalhlakapasa ixtachihuīn. Natatzā'lani'.
6 Lā' Jesús cāhuanilh huā'mā' tachihuīn hua'chi lītalacastuca. Xlaca'n tū'
tamāchekxīlh a'ntū ixcāhuanicu'tuncan.

Jesús hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos

7 Lā' Jesús chu cāhuanipā:
—Lej ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'. Quit hua'chi mākalhcha a'nlhā ta-
lactanū huan borregos. 8 Ixlīhuākca'n a'ntī quintitapū'lani'lh, xlaca'n ū'tza'
ka'lhāna'nī'n. Lā' huan borregos tū' ta'a'kahuāna'ni'lh huan ka'lhāna'nī'n.
9 Quit hua'chi huan mākalhcha. A'ntī naquintakalhlaka'ī', xlaca'n nat-
apūtaxtu. Lā' na'iccāmaktaka'lha hua'chi cāmaktaka'lhcan borrego a'ntū
natataxtu lā' natakaksa ixlīhua'tca'n lā' chu natatanūpala.
10 'Lā' huan ka'lhāna' xla' xmān min ka'lhāna'n lā' maknīni'n lā'
mālakuanīni'n. Quit icminī't para na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n
a'ntū más xatzey quilhtamacuj. 11 Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna'
borregos. Huan a'ntī lej xatzey maktaka'lhna' xla' lej xa'nca cāmaktaka'lha
ixborregos lā' a'yuj calīnīlh. 12 Lā' huan a'ntī xmān tasācua', a'xni'ca'
laktzī'n mimā' huan lobo, cāmakxteka huan borregos lā' tzā'latāquī' como

tū' scana'nca maktaka'lhna' lā' tū' ixla' huan borregos. Lā' chu tuncan huan
lobo cāchi'pa huan borregos lā' cāmakatzā'lakō'. 13 Huan tasācua' tzā'la porque
xmān tasācua' lā' tū' ixla' huan borregos, lā' xla' tū' ixmaca'tzi.
14 'Quit hua'chi xatzey maktaka'lhna' borregos. Como xatzey mak-
taka'lhna' cālakapasa ixborregos, quit iccālakapasa quintachi'xcuhuī't, lā' nā
xlaca'n quintalakapasa. 15 Lā' nā chuntza' huan xaTāta' quilakapasa quit, lā'
nā quit iclakapasa. Lā' quit na'iclīnī por quintachi'xcuhuī't chuntza' hua'chi
huan maktaka'lhna' borregos līnī por ixborregos. 16 Hui'lapā ā'makapitzīn
tachi'xcuhuī't. Xlaca'n hua'chi borregos a'ntūn tū' xalanī'n huā'mā' na
ixchic. Tasqui'nī na'iccālīmin nā xlaca'n. Lā' xlaca'n nā nata'a'kahuāna'ni'
quintachihuīn. Lā' chuntza' xlaca'n chu lakatin natala con a'ntī lanān quila'.
Lā' xmān kalhatin xamaktaka'lhna' nala.
17 'QuinTāta' quimpāxquī' porque iclīmāstā' quinquilhtamacuj lā' quit
na'ictēpala quinquilhtamacuj. 18 Lā' nīn tintī' quintimaklhtīlh quinquilhta-
macuj. Quit icmāstā' porque icmāstā'cu'tun. Quit icka'lhī talacasqui' para que
tzē na'icmāstā' lā' icka'lhī talacasqui' para que tzē na'ictēchokopala. Chuntza'
quilīmāpa'ksīlh quinTāta' —hualh Jesús.
19 Lā' a'xni'ca' huan israelitas takaxmatli huā'mā' tachihuīn lā' tū'tza' chu
lakatin talīpāstacna'mpā. 20 Makapitzīn ixtahuan:
—Lā' ¿a'chī' tlahuani'yā'tit cuenta huā'mā' chi'xcu' palh ka'lhī espíritu
a'ntūn tū' tzey, lā' xla' chuya?
21 Lā' ā'makapitzīn huampala tahualh:
—A'ntī ka'lhī espíritu a'ntūn tū' tzey, xla' tūlalh catichihuīna'lh chuntza'.
¿Chu tzē namālacahuānī kalhatin lakatzī'n huan espíritu a'ntūn tū' tzey?

Huan israelitas talakmaka'lh huan Jesús

22 Lā' nac Jerusalén ixtlahuamā'ca cā'tani'. Lā' huanmā' cā'tani' ū'tza' a'ntū
ixpāstaccan a'nchī cāxtlahuani'ca Dios huan xaka'tla' lītokpān makāntza'. Lā'
cā'lonkni' ixuanī't. 23 Lā' Jesús ixlatlā'huan na ixtanquilhni' huan xaka'tla'
lītokpān. Lā' huan tanquilhni' ixuanican Ixtanquilhni' Salomón. 24 Lā' huan
israelitas taxti'li'hui'līlh lā' tahuanilh:
—¿Hasta lhachūnīn naquilāmāpāstacnīkō'yāuj tichū hui'x? Palh hui'x Cristo
caquilāhuaniuj chu maktin.
25 Lā' Jesús cākalhtīlh:
—Quit iccāhuanintza' lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit. Huāk catūhuā
a'ntū ictlahua quit ictlahua por ixlīmāpa'ksīn quinTāta'. Lā' ū'tza' lītasu'yu
tichūn quit. 26 Lā' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit porque hui'xina'n tū'
quintachi'xcuhuī't. 27 Quintachi'xcuhuī't takaxmata quintachihuīn chuntza'
hua'chi borregos takaxmata ixtachihuīn ixtēcu'. Lā' quit iccālakapasa, lā'
xlaca'n quintastālani'. 28 Quit iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para
pō'ktu lā' tū' maktin caticāsputni'lh. Lā' tintī' a'ntī tzē naquimaklhtī a'ntī
quintakalhlaka'ī'. 29 Quimacamaxquī'nī't quinTāta' lā' xla' ū'tza' más xaka'tla'
māpa'ksīni'. Lā' tintī' tzē quintimaklhtīlh a'ntī quintakalhlaka'ī'. 30 Quit con
quinTāta' chu lakatin.
31 Lā' tuncan huan israelitas tasacpā chihuix para natalīmūta'la. 32 Lā' Jesús
cāhuanilh:
—Por ixlīmāpa'ksīn quinTāta' quit lejtza' lhūhua' catūhuā a'ntū lej xalactzey
ictlahuanī't na milacapūnca'n. Lā' ū'tza' naquilālīmūta'layāuj.
33 Lā' huan israelitas tahuanilh:
—Tū' icticāmūta'lani' por huan xalacuan catūhuā a'ntūn tlahuanī'ta'.
Na'iccāmūta'layāni' porque hui'x lakmaka'na' Dios. Lā' tā'talacastuccu'tuna'
Dios. Lā' hui'x xmān chi'xcu'.

34 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Chuntza' tatzo'kni' na mileyca'n a'nchī hualh Dios: “Hui'xina'n huāk
diosnu'”. 35 Dios cāmāpācuhuīlh diosnu' a'ntī cālīmāmacū'lh ixtachihuīn
Dios. Lā' ixtachihuīn Dios a'ntū tatzo'kni' tū' maktin catilactlahuaca.
36 Dios quilacsacli lā' quimacamilh nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā'
¿a'chī' quilālī'a'ksa'nīni'nāuj iclakmaka'lh Dios porque iccāhuanini' quit
ixO'kxa' Dios? 37 Palh quit tū' ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta',
tū' caquilākalhlaka'ī'uj. 38 Lā' palh hui'xina'n tū' quilākalhlaka'ī'cu'tunāuj,
a'yuj quit ictlahua chu a'nchī tlahua quinTāta', cakalhlaka'ī'tit a'ntū
ictlahua quit que ū'tza' ixla' Dios. Lā' chuntza' naca'tzī'yā'tit hui'xina'n
lā' namāchekxī'yā'tit que huan xaTāta' lā' quit chu lakatin quina'n.

39 Lā' chu ā'maktin ixtachī'lē'npalacu'tun pero Jesús cāpūtaxtuni'lh.

40 Lā' tuncan Jesús a'lh nac tintacutā'cha' huan pūxka Jordán. Lā' chā'lh
a'nlhā Juan ixmā'kpaxīni'n xapū'la. 41 Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't talakchilh
Jesús a'ntza' lā' xlaca'n talāhuanilh:

—Juan tū' tlahualh lē'cnīn. Pero huāk a'ntū ixuan por ixpālacata Jesús, ū'tza'
a'ntū ixlīstu'ncua'.

42 Lā' a'ntza' lej lhūhua' takalhlaka'ī'lh Jesús.

11

A'xni'ca' nīlh Lázaro

1 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Lázaro. Lā' xla' ī'tza'ca'lh. Lā' xla' ixlahuī'
nac lakatin cā'lacchicni' a'ntū huanican Betania. Lā' nā a'ntza' ixtalahui'lāna'
María lā' Marta ixtā'tin. 2 Lā' huā'mā' María ū'tza' a'ntī lītantūtlahualh lej
xamu'csa aceite huan Jesús lā' lītantūxacalh con ixya'j. Lā' Lázaro, ixtā'tin
huā'mā' María, ū'tza' a'ntī ī'tza'ca'lh. 3 Lā' María lā' Marta tamāca'tzīnīlh huan
Jesús lā' tahuanilh:

—Māpa'ksīni', lej ī'tza'ca'n a'ntī lej tā'lāpāxquī'ya'.

4 Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā' Jesús hualh:

—Huā'mā' ta'jatat tū' catilaknīlh. Por ixpālacata huanmā' ta'jatat nalak-
tzī'ncan a'nchī lej ka'tla' Dios, lā' nā namāsu'yu a'nchī lej ka'tla' ixO'kxa' Dios.

5 Jesús ixcāpāxquī' huan Marta lā' María lā' nā huan Lázaro. 6 Lā' a'xni'ca'
huanica que huan Lázaro ixī'tza'ca'n, Jesús tachokopā a'nlhā ixuī' ā'lakatu'
chi'chini'. 7 Lā' tuncan cāhuanilh huan ī'sca'txtunu'nī'n:

—Ca'a'nchokoujtit nac Judea.

8 Lā' huan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:

—Māpa'ksīni', huan israelitas xalanī'n nac Judea tūna'j makān
ixtamūta'lamaknīcu'tunāni'. Lā' hui'x ¿chu pimpalacu'tuna' a'ntza'?

9 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Huan chi'chini' xmān lakacāujtu' hora māxkakēni'n. Palh kalhatin
latlā'huan de tuncuj, tū' a'kche'kxla porque chi'chini'mā'. 10 Palh kalhatin
latlā'huan de tzī'sa, xla' a'kche'kxla porque tintī' xkakana'. Tasqui'nī na'ica'n
chuhua'j. Tuntū' quintipātle'keni'lh como tūna'j ictlahuakō' quilītlōt.

11 A'calīstān Jesús cāhuanilh:

—Lázaro, qui'amigoca'n, xla' lhtatalhtza' lā' quit ica'nā icmālakahuanī.

12 Lā' ī'sca'txtunu'nī'n tahualh:

—Māpa'ksīni', palh lhtatamā', natzeyan.

13 Jesús ixcāhuanicu'tun que Lázaro ixnīnī'ttza'. Lā' ī'sca'txtunu'nī'n ixta-
puhuan que Jesús ixcāhuanimā' que xmān ī'lhtatamā'. 14 Lā' ū'tza' lej xa'nca
cālīhuanikō'lh:

—Lázaro nīlhtza'. 15 Xalītzey palh tū' xa'icuī' a'ntza' quit. Chuntza' xatzey para hui'xina'n porque chuntza' nakalhlaka'ī'yā'tit. Chuhua'j cā'huitit a'nlhā mā'cha' Lázaro.
16 Tomás, a'ntī ixuanican Stu'yūn, cāhuanilh huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n:
—Nā catā'a'uj Jesús. Nanīyāuj a'cxtim.

Jesús nacāmālakahuanīchoko tachi'xcuhuī't

17 Lā' a'xni'ca' chā'lh Jesús, māca'tzīnīca que tā'ti'ma'jtza' ix'a'cnūma' Lázaro. 18 Betania hua'chi lakatu'tun kilómetro ixlīmakat ixuanī't de nac
Jerusalén. 19 Lā' lej lhūhua' israelitas ixtalakminī't Marta lā' María para
nata'o'kska'lhīni'n como ixnīnī't Lázaro a'ntī ixtā'tinca'n. 20 Lā' Marta, a'xni'ca' ca'tzīlh ixchā'ntēlhatza' Jesús, chu tuncan milh pāxtoka. Lā' María tachokolh nac chic. 21 Lā' Marta huanilh huan Jesús:
—Māpa'ksīni', palh ixlatahui'la' cahuā ā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin. 22 Pero quit icca'tzī que Dios, a'yuj chuhua'j, namaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'ya'.
23 Lā' Jesús huanilh:
—Mintā'tin nalakahuanchokopala.
24 Lā' Marta huanilh:
—Quit icca'tzī palh nalakahuanchokopala a'xni'ca' ā'xmān chi'chini' nala.
25 Lā' Jesús huanilh:
—Quit a'ntī na'iccāmālakahuanīchoko tachi'xcuhuī't lā' quit na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n. A'ntī quintalīpāhuan quit, a'yuj catanīlh, xlaca'n nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. 26 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā' quintalīpāhuan, nā xlaca'n tū' maktin catitasputli. ¿Chā hui'x kalhlaka'ī'ya' huā'mā'?
27 Marta huanilh:
—U'huē, Māpa'ksīni'. Quit ickalhlaka'ī' palh hui'x ixO'kxa' Dios, lā' hui'x Cristo a'ntī ixmimā' nac quilhtamacuj.

Jesús calhualh pajtzu na ixtaponkni' Lázaro

28 Lā' Marta, a'xni'ca' hualh huā'mā', a'lh ta'sani' María ixtā'tin. Lā' xla' ska'lh huanilh:
—Chuhua'j chilhtza' huan Māpa'ksīni' lā' ta'sani'yāni'.
29 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', María chu tuncan lacapalh tāyalh lā'
laka'lh Jesús. 30 Lā' Jesús tūna'j ixtanū huan nac cā'lacchicni'. Ixyācus a'nlhā
quīpāxtokli Marta. 31 Huan israelitas ixtalahui'lāna' con María huan nac chic
lā' ixta'o'kska'lhīmā'na'. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh María a'nchī tāyalh lā' chu tuncan lacapalh a'ntāquī'lh lā' xlaca'n tastālani'lh. Ixtapuhuan a'mā' calhuan nac taponkni'.
32 Lā' María a'xni'ca' lakchā'lh Jesús, tatzokostani'lh lā' huanilh:
—Māpa'ksīni', palh ixtahui'la' cahuā huā'tzā', tū' ixnīlh quintā'tin.
33 Lā' Jesús laktzī'lh tzuculh calhuan María lā' huan israelitas a'ntī ixtatā'minī't. Lā' xla' līlakaputzalh lā' lej ixlītamakchuyīnī't. 34 Lā' cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿lhachū mā'cnū'tit?
Lā' tahuanilh:
—Cata't laktzī'na', Māpa'ksīni'.
35 Lā' Jesús calhualh. 36 Lā' huan israelitas talāhuanilh:
—Calaktzī'ntit a'nchī calhuan. Lej ixpāxquī'.
37 Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—U'tza' huā'mā' a'ntī mālacahuānī huan lakatzī'n. ¿Chu tūlalh ixtlahualh catūhuā para que tū' ixnīlh Lázaro?

Lázaro lakahuanchokolh

38 Lā' Jesús ixtamakchuyīnī't huampala. Lā' chā'lh huan nac taponkni'.
Lā' huan taponkni' lakatin lhu'cu' ixuanī't lā' ixka'lhī lakatin chihuix a'ntū
ixkalhui'līcanī't. 39 Lā' Jesús hualh:
—Camāpānū'tit huan chihuix.
Lā' Marta, ixtā'tin huan nīn, huanilh:
—Māpa'ksīni', tā'ti'ma'jtza' nīnī't lā' chuhua'j pu'csantza'.
40 Lā' Jesús huanilh:
—¿Chu tū' icuanini' palh kalhlaka'ī'ya', nalaktzī'na' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntū
natlahua?
41 Tuncan māpānūca huan chihuix. Lā' Jesús talacayāhualh lā' hualh:
—Tāta', icmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque hui'x quinkaxpa'tnī'ta'. 42 Quit
icca'tzī que pō'ktu quinkaxpa'ta'. Pero quit icuaniyāni'tza' por ixpālacata huan
tachi'xcuhuī't a'ntī tahui'lāna' huā'tzā' para que xlaca'n chuntza' natakalh-
laka'ī' palh hui'x quimacata'nī'ta'.
43 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej palha' hualh:
—¡Lázaro, cataxtu!
44 Lā' taxtulh a'ntī xanīntza' ixuanī't. Ixlīmacasna'tcanī't lā' ixlīlacsna'tcanī't
lu'xu' lā' ixlīlakatlapacanī't lu'xu'. Lā' Jesús cāhuanilh:
—Calacxcutit lā' camacaxcutit lā' chuntza' camakxtektit.

Talacchihuīna'lh para natachi'pa Jesús
Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2

45 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh Jesús a'ntū tlahualh, takalhlaka'ī'lh lhūhua' is-
raelitas a'ntī ixta'o'kska'lhīmā'na María. 46 Lā' makapitzīn de xlaca'n ta-
laka'lh huan fariseosnu' lā' tahuanilh a'ntū ixtlahuanī't Jesús. 47 Lā'
huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan pūchihuīna'nī'n
tatakēxtimīlh lā' talāhuanilh:
—¿Tuchū natlahuayāuj chuhua'j? Huā'mā' chi'xcu' lej tlahuamā' lē'cnīn.
48 Palh tuntū' natlahuani'yāuj, ixlīhuākca'n natakalhlaka'ī' ū'tza', lā' huan
xanapuxcu'nu' romanos natamin lā' natalactlahua huan xaka'tla' lītokpān lā'
huan quixcānsipejca'n.
49 Kalhatin de ū'tunu'n ixuanican Caifás. Xla' ū'tza' mero xamāpa'ksīni'
curasna' ixuanī't huanmā' cā'ta. Lā' xla' cāhuanilh:
—Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit. 50 Hui'xina'n tū' māchekxī'yā'tit que más tzey
para quina'n palh kalhatin chi'xcu' nanī por quimpālacataca'n. Chuntza'
ixlīhuāk huan xcānsipej tū' catilakualh.
51 Lā' ū'tza' a'ntū hualh Caifás, tū' xmān ixtapāstacna'. Como Caifás
mero xamāpa'ksīni' curasna' ixuanī't huanmā' cā'ta, Dios māhuanīlh que
Jesús xla' ū'tza' nalīnī por ixpālacata tachi'xcuhuī't xalanī'n huan xcānsipej.
52 Lā' tū' xmān por huan tachi'xcuhuī't xalanī'n huanmā' xcānsipej; xla'
nanī para que tzē nacāmākēxtimī ixcamana' Dios a'ntī ixta'a'kahuankō'nī't,
lā' chu lakatin natala. 53 Lā' huanmā' chi'chini' huan xanapuxcu'nu' is-
raelitas tatzuculh talīlacchihuīna'n a'nchī tzē natalīmaknī Jesús lā' chuntza'
ixtalīlacchihuīna'ntēlha.
54 Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata Jesús tū'tza' ixcātalacsu'yuni' huan israeli-
tas. Lā' taxtulh de nac Judea lā' a'lh ā'lacatin cā'lacchicni' a'ntū ixuanican
Efraín, na ixpajtzu huan a'nlhā cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'ntza' tachokolh con
ī'sca'txtunu'nī'n.

55 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua a'ntū
ixtapūtlahua cā'tani' israelitas. Lā' lej lhūhua' tachi'xcuhuī't ta'a'lh nac
Jerusalén para natatapa'lha chu a'nchī ixtalanānca'n porque ixtapuhuan
que Dios nacālaktzī'n lacuan a'xni'ca' ixtamaclacā'ni' huan cā'tani'. 56 Lā'
xlaca'n ixtaputza Jesús. Lā' a'xni'ca' ixtatanūmā'natza' nac xaka'tla' līttokpān,
ixtalākalhasqui'nī:

—¿Chichū puhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Namin Jesús o tū' catimilh?

57 Huan fariseosnu' lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' ixtamāstā'nī't tala-
casqui' palh tichū ca'tzī a'nlhā hui'lacha' Jesús, cacāmāca'tzīnīca xlaca'n para
que chuntza' tzē nachi'pacan.

12

Kalhatin puscāt lītlōlh aceite ixtojon Jesús
Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9

1 Ixtapajtzūtēlhatza' huan cā'tani' a'ntū ixuanican pascua. Xmān
lakachāxan chi'chini' ī'sputa. Lā' Jesús a'lh nac Betania a'nlhā ixui'lacha'
Lázaro a'ntī ixmālakahuanīchokonī't. 2 Lā' a'ntza' cāxtlahuaca huan ixlīhua't
Jesús. Lā' Marta ixcāmojō huan pulātu. Lā' Lázaro lā' huan ā'makapitzīn
ixtahui'lāna' macaxtim con Jesús a'nlhā ixtahuā'yamā'na. 3 Lā' María līmilh
hua'chi pūpitzi litro de huan aceite de puro nardo a'ntū xamu'csa lā' lej
lhūhua' ixtapalh. Lā' lītantūtlahualh Jesús lā' chu tuncan lītantūxacalh ixya'j.
Lā' ixlīchakaka'tla' huan chic ā'mu'csana'nkō'lh. 4 Lā' Judas Iscariote, ixo'kxa'
Simón, a'ntī nā sca'txtunu' ixuanī't lā' a'ntī namacamāstā' Jesús, xla' hualh:

5 —Lā' ¿a'chī' tū' stā'ca huā'mā' perfume? Hua'chi lakatu'tun ciento pesos
ixtapalh. Lā' huā'mā' tumīn tzē ixcālē'ksajca a'ntī lacpobres.

6 Judas tū' ixcālakalhu'man huan pobres. Hualh huā'mā' porque xla'
ka'lhāna' ixuanī't. Xla' ū'tza' ixmāmāquī'nīcanī't huan tumīn. Lā' xla' a'ntza'
ixmaka'lhantēlha. 7 Lā' Jesús huanilh:

—Tū' calītamakchu'yi' huan puscāt. Xla' māquī'nī't huan perfume hasta
chuhua'j para naquilītlō como palaj naquimā'cnūcan. 8 Lā' pō'ktu na'a'nan
pobres con hui'xina'n. Quit tū' pō'ktu ictilatahui'lalh con hui'xina'n.

Talīlacchihuīna'lh por huan Lázaro

9 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que Jesús ixui'lacha' nac Betania, lej lhūhua' is-
raelitas ta'a'lh talaktzī'n. Lā' tū' xmān Jesús ixtalaktzī'ncu'tun, lā' nā ixta-
laktzī'ncu'tun Lázaro a'ntī ixmālakahuanīchokonī't Jesús. 10 Lā' chuntza' huan
xanapuxcu'nu' curasna' nā xlaca'n talacchihuīna'mpā para natamaknī nā
huan Lázaro. 11 Por ixpālacata huan Lázaro, lej lhūhua' israelitas ixtatalak-
spi'tnī'ttza' con huan curasna' lā' ixtakalhlaka'ī'nī'ttza' huan Jesús. Lā' ū'tza'
ixtalīmaknīcu'tun huan Lázaro.

Jesús tanūlh nac Jerusalén
Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40

12 Lā' ixlīlakalī lhūhua' tachi'xcuhuī't a'ntī ixtachinī't nac xcānsipej Jerusalén
para huan cā'tani', xlaca'n taca'tzīlh que Jesús ixmimā' nac Jerusalén. 13 Lā'
talē'lh xta'cna' lā' ta'a'lh tapāxtoka Jesús lā' ixtamāta'sīmā'na:

—¡Camācā'tanī'tit Dios! ¡Dios casicua'lanālīlh a'ntī mimā' por ixlīmāpa'ksīn
huan Māpa'ksīni'! U'tza' quiReyca'n quina'n israelitas.

14 Lā' Jesús ixkaksnī't lakatin burro lā' ixkēhuī'. Chuntza' tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:

15 Tū' cajicua'ntit hui'xina'n xalanī'n nac Sión; chuhua'j huan miReyca'n
mimā' lā' kēhuī' lakatin burro a'ntū o'kxa'cus.

16 Xapū'la ī'sca'txtunu'nī'n tū' tamāchekxīlh huā'mā'. Lā' a'xni'ca' Jesús
lakahuanchokolh, a'xni'ca' tapāstacli chu a'nchī ixtatzo'kni' lā' chuntza'
pātle'keni'lh Jesús.
17 Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtatā'hui'lāna' Jesús a'xni'ca' xla' ta'sani'lh
Lázaro nac taponkni' a'nlhā ixmā'cnūcanī't lā' mālakahuanīchokolh, lā' xlaca'n
ixtalīchihuīna'n a'ntū ixtalaktzī'nī't. 18 Lā' ū'tza' talī'a'lh tapāxtoka Jesús lhūhua'
tachi'xcuhuī't porque xlaca'n ixtaca'tzī palh ixtlahuanī't huā'mā' lē'cnīn.
19 Lā' huan fariseosnu' talāhuanilh:
—Calaktzī'ntit a'nchī tastālani'kō'. Lā' tūla tlahuani'yāuj nīn tuntū'.

Makapitzīn griegos taputzalh Jesús

20 Makapitzīn griegos nā xlaca'n ixta'a'nī't huan nac Jerusalén para
natataquilhpūtani' Dios a'xni'ca' ixlamā' cā'tani'. 21 Xlaca'n talaka'lh Felipe
xala' nac Betsaida nac estado de Galilea. Lā' tahuanilh:
—Señor, quina'n ictā'chihuīna'ncu'tunāuj Jesús.
22 Lā' Felipe laka'lh Andrés lā' huanilh a'nchī tahualh. Lā' ixkalhatu'ca'n
ta'a'lh tahuanī Jesús. 23 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Quit huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n. Chilhtza' huan quilhtamacuj a'ntū
naquimpū'a'cnīni'ni'can como palaj na'icnī. 24 U'tza' ixlīstu'ncua'. Palh lakatin
ti'ni' namāstā' ixtō'ca't, tasqui'nī que namā'cnūcan nac ti'ya't. Lā' a'xni'ca'
namā'cnūcan, pū'la tasu'yu hua'chilh lakuan. Pero ā'calīstān namāstā'
ixtō'ca't. Lā' nā chuntza' naquimpātle'keni' quit a'xni'ca' naquimā'cnūcan.
25 Lā' nā chuntza' huan tachi'xcuhuī't. A'ntīn tatlahua a'ntū ixtapuhuānca'n,
xlaca'n nacāsputni' ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntīn tatlahua ixtapuhuān Dios,
xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū tū' maktin caticāsputni'lh.
26 A'ntī quintatā'scujcu'tun, xlaca'n caquintastālani'lh. Lā' a'nlhā na'ictahui'la
quit nac a'kapūn, nā a'ntza' natatahui'la a'ntī quintatā'scuja. QuinTāta'
nacā'a'cnīni'ni' ixlīhuākca'n a'ntī quintatā'scuja.

Jesús hualh a'nchī nanī

27 'Chuhua'j quit lej ictamakchuyīnī't. ¿Chichū na'icuan? Tū' ictihuanilh
quinTāta': "Tāta', caquimāpūtaxtu a'ntū na'icpātī". Tūla icuan chuntza'
porque tasqui'nī na'icpātīni'n. U'tza' iclīminī't nac quilhtamacuj. 28 Tāta',
ca'a'cnīni'ni'ca' hui'x.
Lā' chu tuncan kaxmatca lakatin tachihuīn de nac a'kapūn a'ntū hualh:
—Qui'a'cnīni'ni'canī'ttza' lā' chu naqui'a'cnīni'ni'palacan.
29 Lā' huan tachi'xcuhuī't, a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tahualh:
—Jililh.
Lā' ā'makapitzīn tahuampā:
—Kalhatin ángel tā'chihuīna'lh.
30 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Huan tachihuīn chihuīna'lh por mimpālacataca'n lā' tū' por quimpālacata.
31 Chuhua'j natzucucan cālacāxtlahuacan huā' xalanī'n huā'mā' nac quilh-
tamacuj. Lā' namaklhtīcan ixlīmāpa'ksīn a'ntī māpa'ksī huā'mā' quilhta-
macuj. 32 Lā' quit a'xni'ca' naquimā'kayāhuacan nac cruz, na'iccāmāpuhuanī
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't palh naquinta'a'kahuāna'ni'.
33 Lā' Jesús hualh huā'mā' para que chuntza' naca'tzīcan a'nchī nalīnī. 34 Lā'
huan tachi'xcuhuī't takalhtīlh:
—Huan quileyca'n quincāmāsu'ni'yāni' que Cristo natahui'la para pō'ktu.
Lā' ¿chī hua'na' hui'x que huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n namā'kayāhuacan nac
cruz? ¿Tichū huā'mā' huan Chi'xcu' xala' Tālhmā'n?
35 Lā' Jesús cāhuanilh:

—Tū' makān catika'lhī'tit huan Xkakana'. Lā' catlā'hua'ntit hui'xina'n līhuan
ka'lhī'yā'tit huan Xkakana' lā' līhuan tūna'j lakatzī'suanā'tit. A'ntī talatlā'huan
de tzī'sa xlaca'n tū' taca'tzī a'nlhā ta'a'n. 36 Quit huan Xkakana' como
quit icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Caquinkalhlaka'ī'tit para que chuntza'
naca'tzīyā'tit a'ntū ixlīstu'ncua'.
Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', Jesús a'lh lā' cātatzē'kni'lh xlaca'n.

A'chī' huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús

37 Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī' Jesús a'yuj ixtlahuanī'ttza' lej lhūhua'
lē'cnīn na ixlacapūnca'n. 38 Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh a'ntū tzo'kli huan
a'cta'sana' Isaías:
Māpa'ksīni', tū' kalhlaka'ī'ca a'ntū icmāsu'yūj.
Tū' kalhlaka'ī'ca a'yuj laktzī'nca a'nchī Dios lej ka'lhī līmāpa'ksīn.
39 Lā' Isaías līchihuīna'lh ixpālacata a'nchī tūlalh kalhlaka'ī'ca. Lā' xla' tzo'kpā:
40 Dios cātlahualh lakatzī'nī'n, lā' cālactlahuani'lh ixtapāstacna'ca'n.
Lā' chuntza' tū' talaktzī'n lā' tū' tamāchekxī lā' tū' quintalakmin para que
na'iccāmātzeyī.
41 Isaías hualh huā'mā' porque ixlaktzī'nī'ttza' a'nchī lej ixlīka'tla' ixlīmāpa'ksīn
Jesús. Lā' chuntza' līchihuīna'lh Jesús.
42 Lā' lej lhūhua' xanapuxcu'nu' takalhlaka'ī'lh Jesús. Xlaca'n xmān
tzē'k taca'tzīlh porque ixtajicua'ni' huan fariseosnu'. Ixtajicua'n que
nacāmātuxtekēcan de huan lītokpān. 43 Xlaca'n lej ixtalacasqui'n que
cata'a'cnīni'ni'lh tachi'xcuhuī't; lā' tū' tanto ixtatlahuacu'tun a'ntū Dios la-
casqui'n.

Ixtachihuīn Jesús nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhuī't

44 Jesús chihuīna'lh lej pa'lha lā' hualh:
—A'ntī quintakalhlaka'ī' quit, tū' xmān quē'cstu quintakalhlaka'ī'. Xlaca'n
takalhlaka'ī' nā quinTāta' a'ntī quimacamilh. 45 Lā' a'ntī quintalaktzī'n quit,
hua'chilh xlaca'n talaktzī'n nā quinTāta' a'ntī quimacamilh. 46 Quit huan
Xkakana'. Quit icminī't nac quilhtamacuj para nacāmakskoni' tachi'xcuhuī't.
Chuntza' a'ntī naquintakalhlaka'ī' quit, tū'tza' catitatahui'lalh xlaca'n a'nlhā
cā'pucsua', como natamāchekxī a'ntū ixlīstu'ncua'. 47 A'ntīn takaxmata quin-
tachihuīn lā' tū' takalhlaka'ī', tū' iccālacāxtlahua quit. Quit icminī't para
na'iccāmāpūtaxtū xalanī'n nac quilhtamacuj, lā' tū' para na'iccālacāxtlahua.
48 Lā' a'ntī quintalakmaka'n lā' tū' takalhlaka'ī' quintachihuīn, xlaca'n
nacālacāxtlahuacan. A'ntū ā'xmān chi'chini' nala, xlaca'n nacālacāxtlahuacan
por ixpālacata a'ntū icuanī't. 49 Lā' quit tū' xmān icchihuīna'n por
quimpātunca'tzi. QuinTāta' a'ntī quimacamilh xla' quimāpa'ksīlh a'ntū icuan
lā' a'ntū icmāsu'yu. 50 Lā' quit icca'tzī que quinTāta' quimāpa'ksīlh que
iccāmāsu'ni'lh huan tachi'xcuhuī't a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacu-
jca'n para pō'ktu. A'ntū quihuaninī't quinTāta', ū'tza' icchihuīna'n quit.

13

Jesús cātantūche'kē'lh ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan cā'tani', Jesús ca'tzīlh que ā'macsti'na'j
ī'sputni' para namakxteka huan quilhtamacuj lā' para nalaka'mpala ixTāta'.
Lā' xla' pō'ktu ixcāpāxquī'nī't a'ntī ixla' xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' tū'
ixlīmakān xla' namāsu'yu a'nchī lej ixcāpāxquī'.
2 Lā' Jesús ixcātā'huā'yamā' ī'sca'txtunu'nī'n cā'smalanka'n. Lā' huan ko'ti'ti'
ixmāpuhuanīnī'ttza' Judas Iscariote, ixo'kxa' Simón, palh namacamāstā'
Jesús. 3 Jesús, xla' ixca'tzī que huan xaTāta', xla' ixmaxquī'kō'nī't ixlīhuāk

līmāpa'ksīn. Lā' nā ixca'tzī palh ixminī'ta'ncha' de Dios lā' chu nalaka'mpala
Dios. 4 Lā' tuncan tāyalh a'nlhā ixuā'yamā' lā' tamakxtulh ixlu'xu' xala'
ixkalhni' lā' chā'xpātahui'lalh kalhtin ixlīmacaxaca. 5 Lā' chu tuncan mojōlh
xcān nac lakatin pūmakacha'ka'. Lā' chu tuncan tzuculh cātantūche'kē' huan
ī'sca'txtunu'nī'n lā' cālītantūxacalh huan līmacaxaca a'ntū ixchā'xpāhuī'.

6 Lā' a'xni'ca' ixtantūche'kē'cu'tumā'tza' huan Simón Pedro, xla' hualh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿chu hui'x naquintantūche'kē'ya'?

7 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Chuhua'j hui'x tū' māchekxī'ya' a'ntū ictlahuamā' quit. A'calīstān
namāchekxī'ya' hui'x.

8 Lā' Pedro huanilh:

—Quit tū' maktin quintitantūche'ke'.

Lā' Jesús huanilh:

—Palh quit tū' ictitantūche'kē'ni' hui'x tūlalhtza' catila't quisca'xtunu'.

9 Lā' Simón Pedro huanilh:

—Lā' tū' xmān quintojon, nā quimacan caquimakache'ke', lā' nā qui'a'kxāk
caquimūche'ke'.

10 Lā' Jesús huanilh:

—A'ntī paxnī'tcus, xmān tasqui'nī natantūcha'ka'n porque ixlīhuāk ixmacni'
makcha'ka'nī't. Hui'xina'n lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n tū' tzey.

11 Lā' Jesús ixca'tzītza' a'ntī namacamāstā'. Lā' ū'tza' līhualh: “Hui'xina'n
lactzey. Xmān kalhatin de hui'xina'n tū' tzey”.

12 Lā' Jesús a'xni'ca' cātantūche'kē'kō'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n, chu hui'līpā
ixlu'xu' huan xala' ixkalhni' lā' xla' tahui'lapā lā' cāhuanilh:

—¿Chā māchekxī'yā'tit hui'xina'n huā' a'ntū iccātlahuani'nī'ta'ni'?
13 Hui'xina'n quilāmāpācuhuīyāuj Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksīni'. Chuntza'
tzey porque ū'tza' quit. 14 Como quit Mākalhtō'kē'ni' lā' Māpa'ksīni', lā'
iccātantūche'kē'nī'ta'ni' hui'xina'n lā' nā chuntza' tasqui'nī que hui'xina'n nā
nalātantūche'kē'yā'tit. 15 Quit iccātlahuani'ni' huā'mā' hua'chi tamālacastuc; lā'
nā chuntza' natlahua'yā'tit nā hui'xina'n. 16 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Hui'xina'n tū' más laka'tla'n que quit. Hui'xina'n hua'chi quintasācua'nī'n
lā' quit hua'chi mimpatronca'n. Hui'xina'n quilacscujnī'n lā' quit
iccāmālacscujūyāni'. Chuntza' tasqui'nī natlahua'yā'tit a'ntū ictlahua.
17 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntū iccāhuaninī'ta'ni'cus. Lā' palh natlahua'yā'tit, lej
līpāxūj nalatahui'la'yā'tit.

18 ’Lā' tū' milīhuākca'n iccālīchihuīna'nāni'. Quit icca'tzī a'ntī iccālacsacnī't.
Natlōkentaxtū chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

U'tza' a'ntī ictā'huā'yan ū'tza' lalh hua'chi quintā'ca'tza'.

19 Quit iccāhuanimā'ni' a'ntū napātle'ke. Lā' chuntza' a'xni'ca' nala huā'mā',
hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit tichū quit. 20 Quit ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni'.
A'ntī ta'a'cnīni'ni' a'ntī icmālakachā', nā quit quinta'a'cnīni'ni' lā' nā
ta'a'cnīni'ni' a'ntī quimacamilh.

Jesús hualh que ū'tza' Judas a'ntī namacamāstā'
Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23

21 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús lej tamakchuyīlh lā' lacastu'nc
hualh:

—Ixlīstu'ncua' iccāhuaniyāni', chā'tin de hui'xina'n ū'tza' naquimacamāstā'.

22 Lā' ū'tza' tatzuculh talālīlakalaktzī'n huan sca'txtunu'nī'n porque xlaca'n
tū' ixtaca'tzī a'ntī ixlīchihuīna'mā'ca. 23 Kalhatin ī'sca'txtunu' ixuā'yamā' na
ixpāxtūn Jesús. U'tza' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús. 24 Lā' Simón Pedro lacahuanilh
huanmā' sca'txtunu' lā' huanilh:

—Cakalhasqui'ni' tichū līchihuīna'mā'.
25 Lā' xla' ū'tza' ā'chulā' līlaktapajtzūlh huan Jesús lā' kalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', ¿tichū līchihuīna'mpā't?
26 Lā' Jesús kalhtīlh:
—Na'iclīmāchū'huī' xaxcān līhua't pītzina'j pāntzi. Lā' a'ntī na'icmaxquī' ū'tza' nala.
Lā' māchū'huī'lh huan pītzina'j pāntzi lā' maxquī'lh huan Judas Iscariote,
ixo'kxa' Simón. 27 Lā' a'xni'ca' Judas maklhtīni'lh huan pāntzi tanūni'lh huan
ko'ti'ti' na ixa'clhcunuc. Lā' chu tuncan Jesús huanilh:
—Catla'hua' tuncan a'ntū tla'hua'cu'tuna'.
28 Lā' huan ā'makapitzīn a'ntī ixtahuā'yamā'na, xlaca'n tū' tamāchekxīlh
a'chī' huanilh huanmā'. 29 Lā' como Judas ū'tza' ixmāmāquī'nīcanī't huan
tumīn, makapitzīn tapuhualh que Jesús ixuaninī't que natamāhua catūhuā
a'ntū ixtamaclacasqui'n para huan cā'tani', o ixuaninī't que nacāmaxquī'
macsti'na'j huan pobres. 30 Lā' a'xni'ca' ixmaklhtīni'nī'ttza' huan pāntzi, Judas
taxtulh. Lā' tzī'satza' ixuanī't.

Huan xasāsti' līmāpa'ksīn

31 Lā' a'xni'ca' Judas ixtaxtunī'ttza', Jesús hualh:
—Chuhua'j qui'a'cnīni'ni'can quit, como quit huan Chi'xcu' xala'
Tālhmā'n. Lā' chuhua'j a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua.
32 Lā' como a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata a'ntū ictlahua, lā' chuntza'
Dios naqui'a'cnīni'ni' quit. Lā' palaj natlahua. 33 Quilakska'tā'n, tū'tza'
makān icticātā'latahui'lani' hui'xina'n. Lā' hui'xina'n naquilāputzayāuj.
Chuntza' a'nchī iccāhuanilh huan israelitas, nā hui'xina'n chuntza' chuhua'j
na'iccāhuaniyāni': "A'nlhā na'ica'n quit, hui'xina'n tūlalh catipintit". 34 Lā'
hui'xina'n iccāmaxquī'yāni' xasāsti' līmāpa'ksīn: Calāpāxquī'tit. Chuntza'
a'nchī iccāpāxquī'yāni' quit, nā chuntza' nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n. 35 Palh
hui'xina'n nalāpāxquī'yā'tit, chuntza' nataca'tzī ixlīhuāk tachi'xcuhuī't palh
hui'xina'n quisca'txtunu'nī'n.

Jesús hualh que Pedro nakalhtatzē'ka
Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34

36 Simón Pedro kalhasqui'nīlh Jesús:
—Māpa'ksīni', ¿lhachū pimpā't?
Lā' Jesús kalhtīlh:
—A'nlhā na'ica'n quit, tūlalh quintitā'pi chuhua'j. Naquistālani'ya' ā'calīstān.
37 Lā' Pedro huanilh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' tūla ictitā'a'ni' chuhua'j? Quit xa'iclīnīlh por hui'x.
38 Lā' Jesús kalhtīlh:
—¿Chā stu'ncua' palh ixnī't por quit? Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. A'xni'ca'
tūna'j ta'sa huan gallo, hui'x naquinkalhtatzē'ka' maktu'tun.

14

Por ixpālacata Jesús nalakchā'ncan Dios

1 lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' hui'xina'n tū'tza' catamakchuyī'tit. Calīpāhua'ntit Dios lā' nā chuntza'
quit caquilālīpāhuáuj. 2 A'nlhā hui'lacha' quinTāta', a'ntza' a'nan lhūhua'
pūtahuī'lhni'. Palh tū' cahuā chuntza', xa'iccāhuanini' hui'xina'n. Ica'nā
quit iccāxui'lī lacatin a'nlhā natahui'la'yā'tit a'ntza'. 3 Lā' a'xni'ca' na'ica'n
quit lā' na'iccāxui'līkō'yācha', quit na'icmimpala lā' na'iccālē'nāni' hui'xina'n.

Lā' chuntza' a'nlhā na'ictahui'la quit, nā hui'xina'n a'ntza' natahui'la'yā'tit.
4 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nlhā ica'mā' lā' ca'tzīyā'tit a'nchī tzē līchā'ncan.

5 Lā' Tomás huanilh:

—Māpa'ksīni', quina'n tū' icca'tzīyāuj a'nlhā pimpā't. ¿Chichū na'iclīca'tzīyāuj
a'nchī līchā'ncan?

6 Jesús kalhtīlh:

—Quit huan xatzey tej, lā' quit icmāsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua', lā' quit
iccāmaxquī'yāni' xasāsti' minquilhtamacujca'n. Lā' xmān a'ntī quintakalh-
laka'ī', xmān xlaca'n tzē natalakchā'n quinTāta'. 7 Palh hui'xina'n ixca'tzītit
tichūn quit, ixlakapastit quinTāta'. Chuhua'j lakapasā'tit quinTāta' lā' lak-
tzī'nī'ta'ntit hui'xina'n.

8 Lā' Felipe huanilh:

—Māpa'ksīni', caquilāmāsu'ni'uj minTāta'. Lā' xmān ū'tza' iccāsqui'ni'yāni'.

9 Jesús kalhtīlh:

—Felipe, lejtza' makān iccātā'lahui'lani' hui'xina'n, lā' ¿a'chī' tūna'j quilaka-
pasa'? A'ntī quintalaktzī'nī't quit, nā talaktzī'nī't quinTāta'. Lā' ¿a'chī' hua'na':
"Caquilāmāsu'ni'uj minTāta'"? 10 ¿Chu tū' a'ka'ī'ya' que quinTāta' lā' quit chu
lakatin quina'n? A'ntū iccāhuaniyāni', tū' xmān quimpātunca'tzi. QuinTāta'
quintā'lahuī', lā' māni' ū'tza' tlahua a'ntū ixtascujūt. 11 Cakalhlaka'ī'tit que
chu lakatin quina'n, quit lā' quinTāta'. Lā' palh tūla nakalhlaka'ī'yā'tit
huā'mā' xmān por ixpālacata a'ntū iccāhuanini', caquilākalhlaka'ī'uj por
ixpālacata huan lē'cnīn a'ntū ictlahua. 12 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
A'ntī quintakalhlaka'ī' quit, nā xlaca'n natatlahua huan catūhuā a'ntū
ictlahua quit. Lā' ā'līhua'ca' xalaka'tla'n catūhuā natatlahua porque quit
na'iclaka'n quinTāta'. 13 A'ntū nasqui'nā'tit hui'xina'n por quinquilh-
tampān quit na'ictlahua porque quit xa'O'kxa'; chuntza' tzē na'iclīmālacsu'yu
a'nchī ixlīka'tla' ixlīmāpa'ksīn quinTāta'. 14 Quit na'ictlahua chuxatū a'ntū
nasqui'nā'tit hui'xina'n por quinquilhtampān.

Jesús hualh que namacamin huan Espíritu Santo

15 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj, ca'a'kahuāna'ni'tit quilīmāpa'ksīn.
16 Quit na'icsqui'ni' quinTāta' lā' xla' nacālakmacamimpalayāni' ā'kalhatin
a'ntī nacāmaktāyayāni'. Lā' xla' ū'tza' natachoko con hui'xina'n para pō'ktu.
Xla' ū'tza' huan Espíritu Santo a'ntī māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. 17 Xalanī'n
nac quilhtamacuj xlaca'n tūlalh catitamaklhtīni'lh huan Espíritu Santo
porque xlaca'n tūlalh catitalaktzī'lh lā' tūlalh catitalakapasli. Lā' hui'xina'n
lakapasā'tit porque xla' cātā'lahui'lani' hui'xina'n lā' nacā'o'kska'lhīyāni'.
18 Lā' tū' icticāmakxtekni' mi'a'cstuca'n. Na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n.
19 A'macsti'na'j tū'tza' quintitalaktzī'lh huan xalanī'n nac quilhtamacuj.
Pero hui'xina'n naquilālaktzī'nāuj. Hui'xina'n nalatahui'la'yā'tit porque quit
iclahuī'. 20 Lā' a'xni'ca' namin huan Espíritu Santo, hui'xina'n naca'tzīyā'tit
que quinTāta' quintā'lahuī' lā' nā iccātā'lahui'lani'. 21 A'ntīn taca'tzī
quilīmāpa'ksīn lā' ta'a'kahuāna'ni', chuntza' lītasu'yu palh quintapāxquī'.
Lā' quinTāta' nā nacāpāxquī' a'ntī quintapāxquī' quit. Lā' nā quit nā
na'iccāpāxquī' lā' na'iccātalacsu'yuni' xlaca'n.

22 Lā' Judas (ā'chā'tin Judas lā' tū' huan Iscariote) huanilh:

—Māpa'ksīni', lā' ¿a'chī' naquilātalacsu'yuni'yāuj quina'n lā' tū' huan
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj?

23 Lā' Jesús kalhtīlh:

—A'ntī quintapāxquī' quit, xlaca'n nata'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit.
Lā' quinTāta' nacāpāxquī'. Lā' quinTāta' lā' quit na'iccālakmināuj para
na'iccātā'latahui'layāuj xlaca'n. 24 Lā' a'ntīn tū' quintapāxquī' xlaca'n tū'
ta'a'kahuāna'ni' a'ntū icuan quit. Lā' huan līmāsca'tīn a'ntū kaxpa'tpā'na'ntit
hui'xina'n, xla' tū' quila'; ixla' quinTāta' a'ntī quimacaminī't.
25 'Lā' huāk huā'mā' iccāhuanimā'kō'ni' līhuan iccātā'lahui'lani' hui'xina'n.
26 QuinTāta' namacamin huan Espíritu Santo lā' xla' namāsu'yu por
quimpālacata. U'tza' huan maktāyana' lā' nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlīhuāk lā'
nacāmāpāstaquīyāni' ixlīhuāk a'ntū iccāhuaninī'ta'ni' quit.
27 'Hui'xina'n quilākalhlaka'ī'yāuj lā' ū'tza' līpāxuhua'yā'tit hua'chi quit
icpāxuhua. Lā' a'nchī pāxuhua'yā'tit tū' hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj.
Lā' tū' catamakchuyī'tit lā' tū' cajicua'ntit. 28 Hui'xina'n kaxpa'ttit a'nchī
iccāhuanini': "Quit ica'nā lā' na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n". Palh lej
stu'ncua' ixquilāpāxquī'uj, lej ixlīpāxuhua'tit hui'xina'n porque quit iclaka'mā'
quinTāta'. Lā' xla' ū'tza' más xaka'tla' que quit. 29 Iccāhuanimā'ni' a'ntū
napātle'ke. Lā' a'xni'ca' nala, hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit.
30 'Lā' tū'tza' lej icticātā'chihuīna'ni' hui'xina'n porque mimā'tza' a'ntī
māpa'ksī huā' quilhtamacuj. Lā' xla', quit tūlalh quintimāpa'ksīlh. 31 Quit
ictlahua ū'tza' a'ntū quihuani quinTāta'. Chuntza' huan xalanī'n nac quilh-
tamacuj tzē nataca'tzī palh quit icpāxquī' quinTāta'.
Lā' a'xni'ca' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā', cāhuanipā:
—Lā' chuhua'j catāya'tit lā' cā'hui'tit.

15

Huan xamayāc uva lā' ixpekenī'n

1 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quit hua'chi xatzey mayāc lā' quinTāta' hua'chi xamaktaka'lhna'
huā'mā' mayāc. 2 Lā' huāk huan ixpekenī'n a'ntū tū' māstā' ixtō'ca't,
xla' ū'tza' cācā'tē. Lā' ixlīhuāk huan ixpekenī'n a'ntū tatō'ca', xla' xmān
cāpekesita. Lā' chuntza' ā'chulā' māstā' ixtō'ca't. 3 Lā' nā chuntza' Dios
cāmāpānūni'nī'ta'ni' a'ntū ko'hua'jua' porque hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit
huan līmāsca'tīn a'ntū iccāhuaninī'ta'ni'. 4 Caquilātā'latahui'lauj quit lā'
chuntza' quit na'iccātā'latahui'layāni' hui'xina'n. Kentin ixpeken huan
xamayāc xmān ixa'cstu tūlalh catika'lhīlh ixtō'ca't. Maclacasqui'n xa'nca
nachi'pāna'n nac xamayāc. Palh hui'xina'n namāstā'yā'tit mintō'ca'tca'n,
maclacasqui'n naquilātā'tahui'layāuj hua'chi huan ixpekenī'n mayāc
chi'pāna'n na ixtojon. Xmān hui'xina'n mē'cstuca'n tūlalh catimāstā'tit
mintō'ca'tca'n; tūlalh catitlahua'tit a'ntū Dios lacasqui'n.
5 'Quit hua'chi xamayāc lā' hui'xina'n hua'chi ixpekenī'n. Lā' a'ntī pō'ktu
quintatā'latahui'la, xlaca'n natamāstā' ixtō'ca'tca'n; natatlahua a'ntū Dios
lacasqui'n. Hui'xina'n mē'cstuca'n tūlalh catitlahua'tit catūhuā porque lej
maclacasqui'n quit na'iccāmaktāyayāni'. 6 Lā' a'ntīn tū' quintatā'latahui'la,
xlaca'n nacālakmaka'ncan hua'chi huan ixpekenī'n a'ntū cāpeksitmaka'ncanī't
lā' scōhuan lā' mākēxtimīcan lā' lhcuyucan.
7 'Palh hui'xina'n macaxtim naquilātā'latahui'layāuj, lā' palh tū'
napātza'nkāyā'tit quintachihuīn, casqui'ntit chu a'ntū lacasqui'nā'tit
lā' hui'xina'n nacātamaxquī'yāni'. 8 Palh hui'xina'n lej māstā'yā'tit
mintō'ca'tca'n, palh lej tlahua'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n, chuntza'
lī'a'cnī'ni'ni'yā'tit quinTāta'. Lā' chuntza' tasu'yu palh hui'xina'n stu'ncua'
quisca'txtunu'nī'n. 9 Quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n chuntza' hua'chi

quinTāta' quimpāxquī' quit. Lā' hui'xina'n pō'ktu caquilāpāxquī'uj
quit. 10 QuinTāta' quimpāxquī' porque ica'kahuāna'ni' ixtachihuīn. Lā'
nā hui'xina'n palh na'a'kahuāna'ni'yā'tit quintachihuīn, nā chuntza'
na'iccāpāxquī'yāni'.

11 'Lā' quit iccāhuaninī'ta'ni' huā'mā' para que naka'lhī'yā'tit huan
tapāxuhuān a'ntū icmāstā'. Lā' chuntza' lej naka'lhī'yā'tit tapāxuhuān.
12 Quilīmāpa'ksīn xla' ū'tza' huā'mā': calāpāxquī'tit hui'xina'n chu a'nchī
quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 13 Kalhatin a'ntī līnīlh para namāpūtaxtū
ixamigo, ū'tza' lej pāxquī'. 14 Hui'xina'n qui'amigos palh natlahua'yā'tit
a'ntū iccālīmāpa'ksīyāni'. 15 Tū'tza' icticāmāpācuhuīni' quintasācua'nī'n porque
huan tasācua' xla' tū' ca'tzī tuchū tlahuacu'tumā' ixpatrón. Hui'xina'n
iccāhuaniyāni' qui'amigos porque quit iccāmāca'tzīnīyāni' ixlīhuāk a'ntū
quihuanī quinTāta'. 16 Lā' tū' hui'xina'n quilālacsacui quit. Quit iccālacsacni'
hui'xina'n. Lā' iccālīmāmacū'yāni' que napinā'tit lā' lej namāstā'yā'tit
mintō'ca'tca'n a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' nā chuntza' quinTāta'
nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit por quinquilhtampān. 17 Lā'
ū'tza' huā'mā' iccālīmāpa'ksīyāni' hui'xina'n que calāpāxquī'tit milīhuākca'n.

Huan xalani'n nac cā'quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n Jesús lā' a'ntī ixla'

18 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Palh huan xalanī'n nac quilhtamacuj cātaca'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n,
tū' natamakchuyī'yā'tit, porque nā quit xapū'la quintaca'tzalaktzī'lh.
19 Palh hui'xina'n cahuā xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, ixcātapāxquī'ni'
huan xalanī'n nac quilhtamacuj, hua'chi talāpāxquī' xlaca'n. Quit
iccālacsacni' lā' chuntza' hui'xina'n tū'tza' xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā'
ū'tza' cātalīca'tzalaktzī'nāni' hui'xina'n huan xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.
20 Capāstactit a'nchī iccāhuanini' que hui'xina'n tū' más laka'tla'n que
quit. Hui'xina'n hua'chi quintasācua'nī'n lā' quit hua'chi mimpatronca'n.
Como makapitzīn quintamacaputzanī't quit, nā hui'xina'n chuntza'
nacātamacaputzayāni' makapitzīn. Lā' como ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'nī't
quintachihuīn, nā hui'xina'n nacāta'a'kahuāna'ni'yāni' makapitzīn a'ntū
namāsu'yuyā'tit. 21 Lā' huāk huā'mā' nā nacātatlahuani'yāni' hui'xina'n por
quimpālacata, porque xlaca'n tū' talakapasa a'ntī quimacaminī't.

22 'Palh quit tū' cahuā xa'icmilh iccāhuanī quintachihuīn, xlaca'n tū' ix-
talē'lh cuenta por ixtalaclē'i'ca'n. Pero chuhua'j tūlalh catitahualh palh
tū' talē'n cuenta por ixtalaclē'i'ca'n, como iccāhuaninī'ttza'. 23 A'ntī quin-
taca'tzalaktzī'n quit, nā chuntza' quinTāta' taca'tzalaktzī'n. 24 Xlaca'n nīn
tuntū'yā cuenta ixtaka'lhīlh, palh quit cahuā tū' xa'ictlahualh na ixla-
capūnca'n a'ntū tūla tlahua ā'chā'tin. Lā' a'yuj talaktzī'nī't huā'mā', quin-
taca'tzalaktzī'n quit, lā' nā quinTāta' taca'tzalaktzī'n. 25 Chuntza' pātle'ke
porque maclacasqui'n natlōkentaxtū a'nchī tatzo'kni' na ixleyca'n:

Quintaca'tzalaktzī'lh por nīn tuntū' ixpālacata.

26 'Namin huan Maktāyana'. U'tza' huan Espíritu Santo a'ntī nahuan
ixlīstu'ncua'. U'tza' naminācha' a'nlhā hui'lacha' huan xaTāta'. Lā' quit
na'iccālakmacā'nāchāni' a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' namāsu'yu por
quimpālacata. 27 Lā' nā hui'xina'n nalīchihuīna'nā'tit por quimpālacata
porque ixquintā'lahui'lāna'ntit quit desde iclītzuculh quilītlōt huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj.

16

1 ’Quit iccāhuanimā'ni' huā'mā' para que chuntza' tū' natatonkopūyā'tit
a'xni'ca' napātīni'nā'tit. 2 Hui'xina'n nacātamātuxtekēyāni' de huan nac
lītokpānna'. Namin lakatin chi'chini' a'ntū nacātapūmaknīyāni' hui'xina'n.
Lā' a'ntī nacātamaknīyāni', xlaca'n natapuhuan que tatlahuamā'na a'ntū
ixtapuhuān Dios. 3 Huā'mā' natatlahua porque tū' maktin talakapasnī't
quinTāta' lā' nā quit tū' quintalakapasnī't. 4 Iccāhuaniyāni' huā'mā' para
que chuntza' a'xni'ca' nacātamacaputzayāni', nalīpāstacā'tit a'nchī iccāhuanini'
xapū'la.

A'ntū tlahua huan Espíritu Santo

Lā' Jesús cāhuanipā:
—Quit tū' iccāhuanini' huā'mā' xapū'la porque quit xa'iccātā'lahui'lani'
hui'xina'n. 5 Chuhua'j na'iclaka'mpala a'ntī quimacaminī't. Lā' hui'xina'n
milīhuākca'n tū' quilākalhasqui'nī'nī'ta'uj: “¿Lhām pimpā't?” 6 Chuhua'j
hui'xina'n lej līlakaputzayā'tit porque iccāhuanimā'ni' huā'mā'. 7 Quit
iccāhuaniyāni' ixlīstu'ncua'. Xalītzey para hui'xina'n palh quit na'ica'n. Palh
quit tū' na'ica'n, tū' caticālakmini' a'ntī nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Lā' palh
na'ica'n quit na'iccālakmacamināni' a'ntī nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. 8 Lā'
xla', a'xni'ca' namin, nacāmāca'tzīnī huan tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj
a'nchī talaclē'n chā'tunu' de xlaca'n. Lā' nacāmāca'tzīnī tichū xatzey
na ixlacapūn Dios. Lā' nacāmāca'tzīnī a'nchī Dios nacālacāxtlahua.
9 Nacāmāca'tzīnī xlaca'n que talaclē'n porque tū' quintakalhlaka'ī'.
10 Nacāmāca'tzīnī que Dios quit quilaktzī'n palh xatzey, porque quit
iclaka'mā' quinTāta' lā' hui'xina'n tū'tza' quintilālaktzī'uj. 11 Nacāmāca'tzīnī
a'nchī Dios nacālacāxtlahua porque chuhua'j lacāxtlahuacanī'ttza' a'ntī
māpa'ksī huā'mā' quilhtamacuj.
12 ’Lej lhūhua' sputa a'ntū iccāhuanicu'tunāni' pero hui'xina'n tūlalh
catimāchekxī'tit chuhua'j. 13 A'xni'ca' namin huan Espíritu Santo, a'ntī
nahuan ixlīstu'ncua', xla' ū'tza' nacāmāsu'ni'kō'yāni' ixlīhuāk a'ntū ixlīstu'ncua'.
Xla' tū' catichihuīna'lh por xmān ixpātunca'tzi. Xla' nacāhuaniyāni' xmān a'ntū
huan xaTāta' nahuanī. Lā' nā nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū napātle'ke.
14 Lā' xla' nā naqui'a'cnīni'ni' como nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n a'ntū
iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit. 15 Huāk a'ntū ka'lhī quinTāta' nā quit quila'.
Lā' ū'tza' iclīhualh que huan Espíritu Santo nacāmāca'tzīnīyāni' hui'xina'n
a'ntū iclacasqui'n que naca'tzī'yā'tit.

Natapāxuhua a'ntī talakaputza

16 Lā' Jesús cāhuanipā:
—Lā' ā'macsti'na'j hui'xina'n tū' quintilālaktzī'uj. Lā' ā'macsti'na'j huampala
hui'xina'n naquilālaktzī'mpalayāuj porque quit iclaka'mā' quinTāta'.
17 Lā' huan makapitzīn sca'txtunu'nī'n, xlaca'n talākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿tuchū huanicu'tun huā'mā'? Xla' quincāhuaniyāni' que ā'macsti'na'j
tū' catilaktzī'uj lā' ā'macsti'na'j huampala chu nalaktzī'mpalayāuj. Lā' huā'mā'
porque nalaka'n ixTāta'. 18 Lā' ¿tuchū huanicu'tun ā'macsti'na'j? Tū'
māchekxīyāuj a'ntū quincāhuanimā'ni'.
19 Lā' Jesús ca'tzīlh palh ixtakalhasqui'nīcu'tun lā' ū'tza' cālīhuanilh:
—Quit iccāhuanini' que ā'macsti'na'j tū' quintilālaktzī'uj lā' ā'macsti'na'j
huampala chu naquilālaktzī'mpalayāuj. ¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntū
lākalhasqui'nī'pā'na'ntit hui'xina'n? 20 Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni'.
Hui'xina'n nacalhua'nā'tit lā' nalakaputzayā'tit. Lā' huan tachi'xcuhuī't

xalanī'n nac quilhtamacuj natalīpāxuhua. Lā' a'yuj pū'la nalakaputzayā'tit,
ā'calīstān lej līpāxūj nalatahui'la'yā'tit.
21 A'xni'ca' kalhatin puscāt
namālacatuncuīnītza', xla' lakaputza porque pātī huan taca'tzāt. Lā'
a'xni'ca' lacatuncuīnī'ttza' huan ska'ta', xla' tū'tza' pāstaca a'nchī pātīni'lh
como chilhtza' nac quilhtamacuj lakatin ska'ta'. Lā' ū'tza' lej līpāxuhua.
22 Lā' nā chuntza' hui'xina'n chuhua'j lakaputzayā'tit. Lā' a'xni'ca' quit
na'iccālakmimpalayāni' hui'xina'n lā' a'xni'ca' lej napāxuhua'yā'tit hui'xina'n.
Lā' nīn tintī' caticāmaklhtīni' huā'mā' tapāxuhuān.

23 'Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', hui'xina'n nīn tuntū'tza' quin-
tilākalhasqui'nīuj. Ixlīstu'ncua' a'ntū iccāhuaniyāni', quinTāta' nacāmaxquī'yāni'
ixlīhuāk a'ntū nasqui'ni'yā'tit por quinquilhtampān.
24 Lā' tūna'j squi'nī'ta'ntit
nīn tuntū' por quinquilhtampān. Casqui'ntit lā' namaklhtīni'nā'tit. Lā'
chuntza' lej nalīpāxuhua'yā'tit.

Jesús ū'tza' tlajalh quilhtamacuj

25 Lā' Jesús cāhuanipā:

—Lā' iccāhuaninī'ta'ni' huā'mā' hua'chi a'ntū lītalacastuca. Lā' namin
huan quilhtamacuj a'xni'ca' tū'tza' icticātā'chihuīna'ni' chuntza'. Lej
xa'nca na'iccātā'līchihuīna'nāni' quinTāta'.
26 Huanmā' quilhtamacuj
hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit quinTāta' por quinquilhtampān. Lā' tū'tza'
timaclacasqui'lh palh quit na'icsqui'ni' quinTāta' por hui'xina'n,
27 porque
quinTāta' cāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Hui'xina'n quilāpāxquī'yāuj quit
lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit palh quit icminī'ta'ncha' de Dios. Lā' ū'tza' xla'
cālīpāxquī'yāni' hui'xina'n.
28 Quit icmincha' de quinTāta' lā' icmilh huā'tzā'
nac quilhtamacuj. Lā' chuhua'j na'icmakxteka huā' quilhtamacuj lā'
na'iclaka'mpala quinTāta'.

29 Lā' tuncan huan ī'sca'txtunu'nī'n tahuanilh:

—Chuhua'j lej xa'nca icmāchekxīyāuj a'ntū chihuīna'mpā't como tū'tza'
chihuīna'mpā't hua'chi a'ntū lītalacastuca.
30 Lā' chuhua'j icca'tzīyāuj que
hui'x lej ca'tzīya' ixlīhuāk. Lā' tū'tza' tasqui'nī nakalhasqui'nīca'na' hui'x. Lā'
icca'tzīyāuj xa'nca que hui'x ta'nī'ta'nchi a'nlhā hui'lacha' Dios.

31 Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Hua'chīlh kalhlaka'ī'yā'tittza'.
32 Mimā'tza' huan chi'chini', lā' chuhua'j
huā'mā' quilhtamacuj a'xni'ca' hui'xina'n na'a'kahua'nā'tit. Milīhuākca'n
hui'xina'n chā'tunu' napinā'tit na minchicca'n lā' quit naquilāmakxtekāuj
quē'cstu. Lā' a'yuj quilāmakxtekui, tū' quē'cstu ictitahui'lalh porque quinTāta',
xla' quintā'lahuī'.
33 Lā' iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' tū'
najicua'nā'tit porque hui'xina'n quilālīpāhuanāuj xmān quit. Lā' como
lahui'lā'na'ntitcus nac quilhtamacuj, napātīni'nā'tit. Tū' cajicua'ntit. Quit
ictlajanī't huan a'ntī māpa'ksī huan quilhtamacuj.

17

Jesús kalhtō'ka'lh por ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús talacayāhualh nac a'kapūn lā' hualh:
—Tāta', chilhtza' huan quilhtamacuj. Caqui'a'cnīni'ni' quit, mi'O'kxa',
lā' nā chuntza' quit nā na'ica'cnīni'ni'yāni'.
2 Quimaxquī'nī'ta' talacasqui'
para na'iccāmāpa'ksī ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza' quit tzē
na'iccāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu xlaca'n ixlīhuākca'n
a'ntī quimacamaxquī'nī'ta'.
3 Xlaca'n talakapasāni' hui'x lā' quintalaka-
pasa quit, Jesucristo. Lā' taca'tzī que hui'x scana'nca Dios lā' que hui'x

quimacata'nī'ta'. Chuntza' tasu'yu que xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n para pō'ktu.

4 ’Quit ica'cnīni'ni'nī'ta'ni' huā'tzā' nac quilhtamacuj. Lā' ictlahuakō'lhtza'
a'ntū quilakma'cata' na'ictlahua. 5 Chuhua'j Tāta', caqui'a'cnīni'ni' na mila-
capūn chuntza' hua'chi ixqui'a'cnīni'ni'ya' a'xni'ca' xa'ictā'lahui'lachāni' hui'x
a'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj.

6 ’Lā' huan xalanī'n nac quilhtamacuj a'ntī hui'x quimacamaxquī'nī'ta',
xlaca'n iccāmālakapasnīnī'ttza' a'ntī hui'x. Xlaca'n mila' ixtahuanī't lā' hui'x
quimacamaxquī'nī'ta' lā' xlaca'n ta'a'kahuāna'ni'nī't milīmāpa'ksīn. 7 Lā'
chuhua'j xlaca'n taca'tzī que milīmāpa'ksīn ū'tza' a'ntū iclītlō ixlīhuāk. 8 Quit
iccāhuaninī't mintachihuīn a'ntū quihua'ni' hui'x. Lā' xlaca'n quintamakl-
htīni'nī't. Lā' xlaca'n chuhua'j taca'tzītza' palh lej stu'ncua' icminī'ta'ncha'
a'nlhā hui'la'chi hui'x. Lā' takalhlaka'ī'nī'ttza' palh hui'x quimacata'nī'ta'nchi.

9 ’Quit icsqui'ni'yāni' por ū'tunu'n. Tū' icsqui'ni'yāni' por xalanī'n
huā'tzā' nac quilhtamacuj. Icsqui'ni'yāni' xmān por xlaca'n a'ntī quimaca-
maxquī'nī'ta' porque xlaca'n huāk mila'. 10 Huāk a'ntī quila' nā mila'. Lā'
huāk a'ntī mila' nā quila'. Lā' quit quinta'a'cnīni'ni'nī't.

11 ’Lā' chuhua'j quit na'iclakmimpalayāni' hui'x. Tū'tza' ictitachokolh
nac quilhtamacuj. Xlaca'n natatachoko nac quilhtamacuj. Padre
Santo, quinTāta', cacāmaktaka'lhti con milīmāpa'ksīn xlaca'n a'ntī
quimacamaxquī'nī'ta' para que chu lakatin natala, hua'chi hui'x lā' quit
chu lakatin. 12 A'xni'ca' xa'iclahuī' con ū'tunu'n, xa'iccāmaktaka'lha con
milīmāpa'ksīn a'ntī quimacamaxqui' hui'x. Xa'iccāmaktaka'lha xlaca'n. Lā'
chuntza' tū' tataxtutāyanī't nīn kalhatin de huan chi'xcuhuī'n, xmān ū'tza'
a'ntī līhui'lī taxtutāya. Chuntza' tlōkentaxtūlh mintachihuīn chu a'nchī
tatzo'kni'.

13 ’Chuhua'j quit iclaka'mā'chāni'. Lā' līhuan icuī'cus huā'tzā' nac quilhta-
macuj, quit icuan huā'mā' para que chuntza' xlaca'n nataka'lhī tapāxuhuān
hua'chi quit. 14 Quit iccāmaxquī'nī't mintachihuīn. Lā' huan xalanī'n nac
quilhtamacuj taca'tzalaktzī'n xlaca'n. Cāca'tzalaktzī'ncan quinchi'xcuhuī'n
porque xlaca'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quit tū' xala'
nac quilhtamacuj. 15 Tū' icsqui'ni'mā'ni' que cacāma'xtu nac cā'quilhtamacuj.
Quit icsqui'ni'yāni' que cacāmaktāya' para que huan ko'ti'ti' tū' nacātlaja.
16 Xlaca'n tū' xalanī'n nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi quit tū' xala' nac
quilhtamacuj. 17 Lā' xalacuan cacālītlō't mintachihuīn, como mintachihuīn
ū'tza' lej xastu'ncua'. 18 Hua'chi quima'cata'nī'ta' quit nac quilhtamacuj, nā
chuntza' xlaca'n nā quit na'iccālakmacā'n huan xalanī'n nac quilhtamacuj.
19 Lā' por ixpālacataca'n quit na'iclītamacamāstā' quē'cstu hua'chi lē'ksajna'
para que nā chuntza' xlaca'n stu'ncua' natala mila'.

20 ’Lā' icsqui'nīmā'ni' por ū'tunu'n lā' por ixlīhuākca'n a'ntī nā
natakalhlaka'ī' ā'calīstān por ixpālacata ixtachihuīnca'n xlaca'n a'ntī quila'.
21 Icsqui'ni'yāni' que xlaca'n chu lakatin catalalh con quina'n, Tāta', chuntza'
hua'chi chu lakatin quina'n, hui'x lā' quit. Catalalh chu lakatin para que
chuntza' huan xalanī'n nac quilhtamacuj nā natakalhlaka'ī' palh hui'x
quima'cata'nī'ta'. 22 Hua'chi hui'x qui'a'cnīni'ni'nī'ta', nā chuntza' quit
iccā'a'cnīni'ni'nī't xlaca'n para que chu lakatin natala hua'chi quit lā' hui'x
chu lakatin quina'n. 23 Lā' quit iccātā'lahuī' xlaca'n chuntza' hua'chi hui'x
quintā'lahui'la', para que xlaca'n natala chu lakatin. Chuntza' huan xalanī'n
nac quilhtamacuj tzē nataca'tzī palh hui'x quima'cata'nī'ta' lā' palh hui'x nā
cāpāxquī'ya' xlaca'n chuntza' hua'chi quimpāxquī'ya' quit.

24 'QuinTāta', hui'x quimacamaxquī'nī'ta' xlaca'n. Lā' quit iclacasqui'n
que nā xlaca'n catachā'lh a'nlhā quit na'icchā'n, para que chuntza'
xlaca'n natalaktzī'n a'nchī qui'a'cnīni'ni'ya'. Hui'x qui'a'cnīni'ni'ya' como
ixquimpāxquī'ya' xapū'la a'xni'ca' tūna'j ixa'nan huan quilhtamacuj. 25 Tāta',
hui'x xatzey. Lā' a'yuj tū' talakapasāni' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac
quilhtamacuj, pero quit iclakapasāni'. Lā' quinchi'xcuhuī'n, xlaca'n taca'tzī
palh hui'x quima'cata'nī'ta'. 26 Quit iccāmālakapasnīnī'ttza' tichū hui'x. Lā'
na'iccāmālakapasnīcus para que chuntza' xlaca'n natapāxquī'nin chuntza'
hua'chi hui'x quimpāxquī'ya'. Lā' nā chuntza' xlaca'n pō'ktu na'iccātā'lahuī'.

18

Chī'lē'nca huan Jesús
Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53

1 Lā' Jesús a'xni'ca' tlahuakō'lh huan oración, taxtulh con ī'sca'txtunu'nī'n
lā' ta'a'lh pātintacut huan pūxka Cedrón. A'ntza' ixuī' lakatin pū'olivo.
Jesús a'ntza' cātā'tanūlh ī'sca'txtunu'nī'n. 2 Lā' nā huan Judas a'ntī na-
macamāstā' Jesús, xla' ixlakapasna'n a'ntza' porque lej maklhūhua' Jesús
ixcātā'takēstoknī't a'ntza' con ī'sca'xtunu'nī'n. 3 Lā' a'ntza' nac pū'olivo
Judas cālē'lh soldados lā' policíasna' a'ntī ixcāmālakachā'nī't huan xana-
puxcu'nu' curas lā' huan fariseosnu'. Ixtalē'nācha' ixlīlhtucuyāhuanca'n lā'
ixpūmakskoca'n lā' ixkanchi'chica'n. 4 Lā' como Jesús ixca'tzīkō'tza' ixlīhuāk
a'ntū napātle'keni', cātapajtzūni'lh lā' cākalhasqui'nīlh:

—¿Tichū putzayā'tit?

5 Lā' xlaca'n takalhtīlh:

—Jesús xala' nac Nazaret.

Lā' Jesús cākalhtīlh:

—Quit Jesús a'ntī putzayā'tit.

Lā' a'ntza' ixcātā'yā Judas a'ntī namacamāstā' Jesús. 6 Lā' a'xni'ca' Jesús
cāhuanilh: "Quit Jesús a'ntī putzayā'tit", xlaca'n kēni'yaj ta'a'lh lā' ta'a'kā'lh nac
ti'ya't.

7 Lā' Jesús chu cākalhasqui'nīpā:

—¿Tichū putzayā'tit?

Lā' xlaca'n tahuampā:

—Jesús xala' nac Nazaret.

8 Jesús cāhuanilh:

—Iccāhuanintza' palh quit. Lā' palh quit quilāputzayāuj, cacāmakxtektit
nata'a'n huā' makapitzīn.

9 Lā' hualh huā'mā' para que natlōkentaxtū a'ntū Jesús māni' ixuanī't: "Tū'
tataxtutāyalh nīn kalhatin de huan chi'xcuhuī'n a'ntī quincāmacamaxquī'lh
huan xaTāta'".

10 Lā' como Simón Pedro ixlē'nācha' ixmachīta, chu tuncan māxtulh lā'
a'kacā'tēlh ixa'ka'xko'lh na ixa'kacāna'j a'ntī ixuanican Malco. Lā' xla' ū'tza'
ixtasācua' ixuanī't huan xamāpa'ksīni' curasna'. 11 Jesús huanilh huan Pedro:
—Camānū'pala' mimachīta na mimpūmachīta. Quit iclīhui'līnī't para
na'icpātī a'ntū ixtapuhuān quinTāta'.

Lē'ni'ca Jesús huan xamāpa'ksīni' curasna'
Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54

12 Lā' tachi'palh Jesús huan soldados lā' ixcomandanteca'n lā' huan policías
a'ntī ixlaca'n israelitas. Lā' macachī'ca. 13 Lā' lē'nca pū'la na ixchic Anás.
Lā' huan papatzīn Anás ixpuhuiti' ixuanī't huan Caifás a'ntī xamāpa'ksīni'

curasna' huanmā' cā'ta. 14 Lā' huā'mā' Caifás chu ū'tza' a'ntī ixcāhuaninī't
huan israelitas que más tzey palh kalhatin chi'xcu' nalīnī por ixpālacata
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.

Pedro kalhtatzē'kli palh ixlakapasa huan Jesús
Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57

15 Lā' ixtastālani'tēlha Jesús huan Simón Pedro lā' ā'kalhatin sca'txtunu'. Lā'
huanmā' sca'txtunu' xla' nā ixlakapasa huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā'
ū'tza' lītā'tanūlh Jesús na ixtanquilhni' ixchic huan xamāpa'ksīni'. 16 Lā' Pedro
tachokolh kēpūn, ixpajtzu huan xamākalhcha tanquilhni'. Taxtulh huan
sca'txtunu' a'ntī ixlakapasa huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' tā'chihuīna'lh
huan tzu'ma'jāt a'ntī ixmaktaka'lha mākalhcha. Lā' chuntza' huan sca'txtunu'
tzē mānūlh huan Pedro nac tanquilhni'. 17 Lā' huan tzu'ma'jāt a'ntī ixmak-
taka'lha mākalhcha, xla' kalhasqui'nīlh huan Pedro:

—¿Chu tū' nā hui'x ī'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?

Pedro kalhtīni'lh:

—Tū' quit.

18 Lā' como lej ixlonknu'n, huan tasācua'nī'n lā' huan policías ixtahui'līnī't
macscut lā' ixtayāna' lā' ixtasko'mā'na. Lā' nā a'ntza' ixmaklayā Pedro
ī'sko'mā'.

Huan xamāpa'ksīni' curasna' kalhasqui'nīlh huan Jesús
Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71

19 Lā' Anás a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', xla' līkalhasqui'nīlh Jesús ixpālacata
ī'sca'txtunu'nī'n lā' ixlīmāsca'tīn.

20 Lā' Jesús huanilh:

—Quit icchihuīna'nī't calacan na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n. Pō'ktu
xa'icmāsu'yu quit nac lītokpānna' lā' nac xaka'tla' lītokpān a'nlhā
ixtatakēstoka huan israelitas. Lā' nīn tuntū' icuanī't lakatzē'k. 21 Lā'
¿a'chī' quinkalhasqui'nī'ya' quit? Cacākalhasqui'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntī
quintakaxmatnī't. U'tunu'n catahualh a'ntū iccāhuanilh. U'tunu'n taca'tzī
a'ntū icuanī't quit.

22 Lā' a'xni'ca' Jesús hualh huā'mā', kalhatin policía a'ntī ixlacahuayā
a'ntza', lacala'syāhualh lā' huanilh:

—Lā' ¿chu chuntza' kalhtīcan huā' xamāpa'ksīni' curasna'?

23 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Palh sā' tū' tzey a'ntū icualh, cacāhua'ni' ixlīhuākca'n huā'tzā' a'ntū icualh.
Lā' palh tzey a'ntū icualh quit, ¿a'chī' quintucsa'?

24 Anás lakmacā'lh Jesús xatamakachī'n huan Caifás a'ntī xamāpa'ksīni'
curasna'.

Pedro kalhtatzē'kpā palh ixlakapasa Jesús
Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62

25 Simón Pedro ixyā ī'sko'mā'. Lā' huanica:

—¿Chu tū' hui'x ī'sca'txtunu' huā'mā' chi'xcu'?

Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' hualh:

—Tū' quit.

26 Lā' nā a'ntza' ixuī' kalhatin ixtasācua' huan xamāpa'ksīni' curasna'. Lā'
xla' ixtalakapasni' ixuanī't a'ntī a'kacā'tēlh Pedro ixa'ka'xko'lh. Lā' huanmā'
tasācua', xla' kalhasqui'nīlh Pedro:

—Lā' ¿chu tū' ictā'laktzī'ni' Jesús huan nac pū'olivo?

27 Lā' Pedro chu kalhtatzē'kpā lā' chu tuncan ta'salh huan lakatin gallo.

Lē'nca Jesús na ixlacapūn Pilato
Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5

28 Lā' cā'tzi'sāt ixuanī't a'xni'ca' māxtuca Jesús de huan na ixchic Caifás lā'
lē'nca na ixchic huan gobernador. Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' tatanūlh nac
huan chic. Palh ixtatanūlh cahuā, chuntza' ko'hua'jua' ixtalalh chu a'nchī
ixtalanānca'n. Lā' chuntza' tūlalh ixtahua'lh huan līhua't ixla' huan cā'tani'
a'ntū huanican pascua. 29 Lā' ū'tza' lītaxtulh Pilato para nacātā'chihuīna'n. Lā'
cāhuanilh:

—Lā' ¿tuchū ixpālacata līlē'ksa'nī'ni'nā'tit huā'mā' chi'xcu'?

30 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:

—Palh tū' cahuā xla' lej laclē'n, tū' xa'icticāmacamaxquī'ni' hui'x.

31 Lā' Pilato cāhuanilh:

—Pues calī'pintit hui'xina'n lā' calacāxtlahua'tit chu a'nchī ka'lhī'yā'tit mil-
eyca'n hui'xina'n.

Lā' huan israelitas takalhtīlh:

—Pero quina'n israelitas tū' icka'lhīyāuj līmāpa'ksīn para na'icmaknīyāuj
catīhuā.

32 Chuntza' pātle'kelh para que natlōkentaxtū a'ntū ixuanī't Jesús ixpālacata
a'nchī nalīnī. 33 Lā' Pilato chu tanūpā na ixpūchihuīn lā' ta'sani'lh huan Jesús
lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Chā hui'x huan ixreyca'n israelitas?

34 Lā' Jesús huanilh:

—¿Chā mimpātunca'tzi quinkalhasqui'nī'ya' huā'mā' o
talītā'chihuīna'nī'ta'ni' ā'makapitzīn por quimpālacata?

35 Lā' Pilato kalhtīlh:

—¿Chu quit israelita? Quintamacamaxquī'ni' hui'x mintā'israelitas lā' huan
xanapuxcu'nu' curasna'. Lā' ¿tuchū tlahua'nī'ta'?

36 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Quit tū' icmāpa'ksīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj. Palh chuntza' cahuā,
quinchi'xcuhuī'n ixquintalē'katāyalh xlaca'n a'xni'ca' quintachi'palh huan
israelitas. Tū' icmāpa'ksīni'n huā'tzā'.

37 Lā' Pilato kalhasqui'nīlh:

—¿Pues hui'x chō'la rey?

Lā' Jesús kalhtīlh:

—Stu'ncua' a'ntū huanī'ta'. Quit iclacatuncuīlh lā' icmilh huā' nac quilhta-
macuj para na'icuan a'ntū ixlīstu'ncua'. Ixlīhuākca'n a'ntī taca'tzīcu'tun a'ntū
ixlīstu'ncua', xlaca'n quintakaxmata.

38 Lā' Pilato huanilh:

—¿Chichū līca'tzīcan tuchū ixlīstu'ncua'?

Jesús lacāxtlahuaca para namaknīcan
Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25

Lā' a'xni'ca' Pilato ixuanī'ttza' huā'mā', xla' cālaktaxtupā huan israelitas lā'
cāhuanilh:

—Pues quit tū' icmakkaksa nīn lakatin ixtalaclē'i' huā'mā' chi'xcu'.
39 Hui'xina'n ka'lhīyā'tit mintalanānca'n que cā'ta cā'ta quit na'icmakxteka
kalhatin tachī'n a'xni'ca' lamā' huan cā'tani' a'ntū huanican pascua. ¿La-
casqui'nā'tit que na'iccāmakxtekni'yāni' ixReyca'n israelitas?

40 Lā' ixlīhuākca'n tata'sapā lā' tahualh:

—¡Xla' tū'! ¡Camakxtekti huan Barrabás!

Lā' huanmā' Barrabás xla' ka'lhāna' ixuanī't.

19

1 Lā' Pilato mākēsno'knīni'lh Jesús. 2 Lā' huan soldados tatlahualh lakatin
corona de lhtucū'n lā' tamūhui'līlh huan Jesús lā' tamālhakē'lh lakatin ixlu'xu'

xasmumonko' como chuntza' ixtalhakā'nan reyes. 3 Lā' ixtalaktapajtzū lā'
ixtahuanī:

—¡Lej tzehuanī't ixReyca'n israelitas!

Lā' ixtalacala'syāhua.

4 Lā' Pilato chu cālaktaxtupā huan tachi'xcuhuī't lā' cāhuanilh:

—Calaktzī'ntit. Quit iccāmāxtuni'yāni' para que hui'xina'n chuntza'
naca'tzīyā'tit que quit tū' icmakkaksnī't nīn lakatin ixtalaclē'i'.

5 Lā' taxtulh Jesús. Lā' ixmūhuī' lakatin corona de lhtucū'n. Lā' ixlhakā'nī't
huan lu'xu' xasmumonko'. Lā' tuncan Pilato cāhuanilh:

—¡A' yā huā' chi'xcu'!

6 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' huan policías,
xlaca'n tatzuculh tata'sa lā' tahualh:

—¡Caxtokohua'ca'ca! ¡Caxtokohua'ca'ca!

Lā' Pilato cāhuanilh:

—Calīpintit lā' caxtokohua'ca'tit hui'xina'n. Quit tū' icmakkaksa nīn lakatin
ixtalaclē'i'.

7 Lā' huan israelitas takalhtīlh:

—Quina'n icka'lhīyāuj lakatin ley. Lā' chu a'nchī huan huā'mā' ley, tasqui'nī
nanī huā'mā' chi'xcu' porque māni' xla' huan que ū'tza' ixO'kxa' Dios.

8 Lā' Pilato, a'xni'ca' kaxmatli que Jesús ixuanī't que xla' ixO'kxa' Dios, xla'
ā'chulā' jicua'lh. 9 Lā' tanūpā na ixpūchihuīn lā' kalhasqui'nīpā Jesús:

—Lā' ¿lhachū xala' hui'x?

Jesús tū' kalhtīlh.

10 Pilato huanilh:

—¿Quit tū' quintikalhti? ¿Chu tū' ca'tzīya' palh quit icka'lhī talacasqui'
para que tzē na'icmakxtekāni' lā' nā icka'lhī talacasqui' para que tzē
na'icxtokohua'ca'yāni'?

11 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Palh tū' cahuā Dios ixmaxquī'ni' talacasqui', hui'x tū' ixka'lhi' nīn
lakatin talacasqui' para ixquintlahua'ni' catūhuā. Lā' huan chi'xcu' a'ntī
quimacamāstā'lh con hui'x, xla' ā'chulā' lej ka'tla' ka'lhī ixtalaclē'i' que hui'x.

12 Lā' a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Pilato ā'chulā' makxtekcu'tulh Jesús. Lā'
huan israelitas tata'salh lā' tahuanilh:

—¡Palh hui'x namakxteka', hui'x tū' ixamigo César, a'ntī ixmāpa'ksīni'ca'n
romanos! ¡Chu a'ntī lītanūcu'tun ixlīrey, xla' ū'tza' ixtā'ca'tza César!

13 Lā' a'xni'ca' kaxmatli Pilato huā'mā', māmāxtunīni'lh Jesús. Lā' tahui'lh
a'nlhā xla' ixtlahua justicia a'nlhā huanican Empedrado lā' nā hebreo ix-
tacuīni' Gabata. 14 Lā' ī'sputa xmān lakatin chi'chini' para natzucu huan
cā'tani' a'ntū huanican pascua. Lā' hua'chi cā'tāstu'nūta huan Pilato cāhuanilh
huan israelitas:

—¡A' yā miReyca'n!

15 Lā' xlaca'n tata'salh lā' tahualh:

—¡Camaknīca! ¡Camaknīca! ¡Caxtokohua'ca'ca!

Lā' Pilato cāhuanilh:

—¿Chu lakasqui'nā'tit naxtokohua'ca'can miReyca'n?

Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' takalhtīni'lh:

—Quina'n icka'lhīyāuj xmān kalhatin quireyca'n. Lā' ū'tza' César.

16 Lā' tuncan Pilato cāmacamaxquī'lh xlaca'n para nataxtokohua'ca'. Lā'
xlaca'n talē'lh.

Xtokohua'ca'ca Jesús

Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43

[17] Jesús taxtulh lā' ixcu'ca'lē'mā' ixcruz. Lā' chā'lh a'nlhā huanican
Ixa'kxāk Nīn lā' nā hebreo ixtacuīni' Gólgota. [18] Lā' a'ntza' xtokohua'ca'ca
lā' nā cāxtokohua'ca'ca ā'kalhatu' na ixpāxtūtunnu' Jesús. Lā' Jesús pu'nan
ixmā'ca'canī't. [19] Lā' Pilato māhui'līnīni'lh lakatin letrero huan nac cruz a'ntū
ixuan chuntza': Jesús xala' nac Nazaret, ixReyca'n israelitas. [20] Lā' como
huan lhā xtokohua'ca'ca Jesús pajtzu ixuanī't de nac cā'lacchicni' lā' lej lhūhua'
israelitas talaktzī'lh huan letrero. Lā' huan letrero tāpātu'tun tachihuīn
ixtzo'kcanī't: hebreo lā' griego lā' latín. [21] Huan xanapuxcu'nu' curasna'
tahuanilh huan Pilato:

—Tū' ixtzo'kti: "IxReyca'n israelitas". Chuhua'j catzo'kti que ū'tza' hualh:
"Quit ixReyca'n israelitas".

[22] Lā' Pilato cākalhtīlh:

—A'ntū ictzo'klitza' chuntza' natachoko.

[23] Lā' a'xni'ca' huan soldados ixtaxtokohua'ca'nī'ttza' huan Jesús, tasacni'lh
ixlu'xu' huan kalhatā'ti' soldados lā' tamālacpitzilh. Lā' huan ixtakēnu' xla'
tū' xatatza'pa' ixuanī't; ixtacāxtlahuanī't chu kalhtin de ixa'cpūn lā' hasta
ixtampān. [24] Lā' huan soldados talāhuanilh:

—Tū' calacxtitui. Xatzey capūmāxtūj suerte para que chuntza' natasu'yu
a'ntī natachokoni'.

Lā' chuntza' tlōkentaxtūlh ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni':

Tamālacpitzilh quilu'xu' lā' tapūmāxtulh suerte para que natasu'yu a'ntī natachokoni'.

Lā' chuntza' tatlahualh huan soldados.

[25] Lā' ixpajtzu huan cruz a'nlhā ixmā'ca'canī't Jesús, ixtayāna' ixtzī't Jesús
lā' xapuscāt ixtā'tin ixtzī't lā' huan María ixpuscāt huan Cleofas, lā' María
Magdalena. [26] Lā' Jesús cālaktzī'lh ixtzī't lā' huan sca'txtunu' a'ntī ixmakyā.
Lā' huan sca'txtunu' ū'tza' ixuanī't a'ntī lej ixpāxquī'. Lā' Jesús huanilh ixtzī't:

—Nā'. A' yā a'ntī nala hua'chi mi'o'kxa'.

[27] Lā' tuncan huanilh huan sca'txtunu':

—U'tza' huā'yā puscāt a'ntī nala hua'chi mintzī't.

Lā' desde a'xni'ca', huanmā' sca'txtunu' mānūlh na ixchic.

Jesús nīlh
Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49

[28] Lā' Jesús ixca'tzītza' palh ixtlōkentaxtūkō'canī'ttza' ixlīhuāk. Lā' chu a'nchī
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios, xla' hualh:

—Ickalhpūtī.

[29] Lā' a'ntza' ixuī' lakatin xālu ixlītzuma vinagre. Lā' līmāchū'huī'ca vinagre
nac lakatin a'ntū hua'chi panamāc. Lā' o'ksmā'ca'ca huan ixpeken qui'hui'
a'ntū huanican hisopo lā' tacha'xni'lh hasta na ixquilhni'. [30] Lā' Jesús tzu'tzu'
hua'lh huan vinagre. Lā' tuncan hualh:

—Ixlīhuāk ictlōkentaxtūkō'nī'ttza'.

Jesús māquilhpūtīlh ixa'kxāk lā' tamacamāstā'lh ixa'cstu con Dios lā'
chuntza' ixa'cstu tamakxtekli nanī.

Kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con ixlanza

[31] Lā' xmāntza' ā'lakatin chi'chini' ī'sputa para huan cā'tani' a'ntū huani-
can pascua. Lā' huan israelitas, xlaca'n tū' ixtalacasqui'n que huan ix-
macni'ca'n sputnī'n natatachoko huan nac cruznu' huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan, porque huanmā' chi'chini' xla' ū'tza' lej ixtamaclacā'ni'. Lā' ū'tza'
līsqui'ni'ca Pilato que nacāmāchākētu'cxnīni'n a'ntī ixcāxtokohua'ca'canī't lā'
nacāmāyujūnīni'n huan ixmacni'ca'n sputnī'n. [32] Lā' huan soldados ta'a'lh lā'
tachākētu'cxli huan kalhatu' chi'xcuhuī'n a'ntī ixcātā'xtokohua'ca'canī't Jesús.

33 A'xni'ca' talaktapajtzūlh huan Jesús, talaktzī'lh que xanīntza' ixuanī't. Lā'
ū'tza' tū' līchākētu'cxca xla'.
34 Lā' kalhatin soldado tāpālhtuculh Jesús con ixlanza lā' chu tuncan taxtulh
ka'lhni' lā' xcān. 35 Quit Juan lā' iclaktzī'lh huā'mā'. A'ntū icuan ū'tza'
a'ntū stu'ncua'. Iccāhuaniyāni' huā'mā' para que chuntza' nā hui'xina'n
nakalhlaka'ī'yā'tit. 36 Lā' huā'mā' pātle'kelh para natlōkentaxtū ixtachihuīn
Dios chu a'nchī tatzo'kni':
Tū' catitu'cxni'ca nīn kantin ixlucut.
37 Lā' nā chuntza' tatzo'kni':
Xlaca'n natalaktzī'n a'ntī tāpālhtucucanī't.

Mā'cnūca Jesús
Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56

38 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī't huā'mā', José xala' nac Arimatea squi'ni'lh
Pilato para que namakxteka nalē'n ixmacni' Jesús. Huā'mā' José nā ū'tza'
a'ntī lakatzē'k ixkalhlaka'ī' Jesús porque xla' ixcājicua'ni' huan israelitas.
Pilato makxtekni'lh José lā' xla' a'lh lā' lē'lh huan ixmacni' Jesús. 39 Lā'
nā tā'a'lh huan Nicodemo a'ntī pū'la ixlakminī't cā'tzī'sa huan Jesús, lā' xla'
līmīlh catūhuā a'ntū lej mu'csa a'ntū ixlīcāxtlahuacanī't mirra lā' áloes. Lā'
hua'chi pu'xamacāuj kilos līmilh huan Nicodemo. 40 Lā' chuntza' José lā'
Nicodemo talē'lh huan ixmacni' Jesús lā' talīpāsna'tli lu'xu' lā' nā tatā'mānūlh
huan a'ntū lej mu'csa a'ntū ixtalīminī't. Chuntza' ixtaka'lhī ixtahui'latca'n
huan israelitas a'xni'ca' ixtamā'cnūnu'n. 41 Lā' a'nlhā xtokohua'ca'ca Jesús,
pajtzu ixuī' lakatin pū'olivo lā' a'ntza' ixuī' lakatin lhu'cu' a'ntū ixtlahuacanī't
para namā'cnūcan catīhuā, lā' a'ntza' tintī'na'j ixmā'cnūcanī't, nīn kalhatin.
42 Lā' como huanmā' lhu'cu' pajtzu ixuī' lā' a'ntza' mānūca ixmacni' Jesús
como ixtzucumā'tza' huan chi'chini' a'ntū ixtapūjaxa israelitas.

20

Jesús lakahuanchokolh
Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12

1 Cā'domingo lej cā'tzi'sāt a'xni'ca' cā'pucsua'cus ixuanī't, lā' María Magdalena
a'lh huan nac lhu'cu' a'nlhā ixmānūcanī't Jesús. Xla' laktzī'lh tū'tza' ixuī' huan
chihuix a'ntū ixkalhui'līcanī't huan lhu'cu'. 2 Tu'jnuntēlha cālaka'lh huan
Simón Pedro lā' ā'kalhatin sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquī' Jesús. Lā' cāhuanilh:
—Māxtucanī't de nac lhu'cu' huan Māpa'ksīni' lā' tū' icca'tzīyāuj a'nlhā
mā'cnūca.
3 Lā' Pedro lā' huan ā'kalhatin sca'txtunu' tataxtulh lā' ixta'a'mā'na huan
nac lhu'cu'. 4 Ixkalhatu'ca'n ixtatu'jnuntēlha a'cxtim. Lā' ā'calīstān kalhatin
ā'chulā' tu'jnulh. Lā' Pedro a'kapū'laca. Lā' xapū'la chā'lh huan nac lhu'cu'
huan ā'kalhatin sca'txtunu'. 5 Lā' taquilhpūtalh lā' talacanūlh lā' laktzī'lh
a'ntza' ixuī' huan lu'xu' a'ntū ixlīpāsna'tcanī't Jesús. Lā' huan sca'txtunu'
tū' tanūlh. 6 Lā' Simón Pedro ī'stālatēlha. Lā' ā'calīstān xla' chā'lh lā' tanūlh
huan nac lhu'cu' lā' a'ntza' laktzī'lh huan lu'xu' a'ntū ixlīpāsna'tcanī't Jesús.
7 Nā laktzī'lh huan pāyu a'ntū ixlītakoksna'tnī't na ixa'kxāk Jesús. Lā' tū'
ixtā'huī' huan lu'xu'; lacatin ixuī' lā' ixpāsui'tui'līcanī't. 8 Lā' nā tanūlh huan
sca'txtunu' a'ntī xapū'la ixchinī't huan nac lhu'cu' lā' laktzī'lh lā' a'ka'ī'lh que
Jesús ixlakahuanchokonī't. 9 Lā' tūna'j ixtamāchekxīkō' huan ixtachihuīn Dios
a'nlhā ixtatzo'kni' que tasqui'nī nalakahuanchoko Jesús. 10 Lā' huan tamā'na
sca'txtunu'nī'n ta'a'mpā na ixchicca'n.

Jesús talacsu'yuni'lh María Magdalena
Mr. 16.9-11

11 Lā' María tāyalh ixtanquilhni' huan lhu'cu' a'nlhā ixmānūcanī't Jesús.
Lā' ixcalhuan. Lā' līhuan ixcalhuayā, taquilhpūtalh lā' talacanūlh huan
nac lhu'cu'. 12 Lā' cālaktzī'lh kalhatu' ángeles lā' lej lakstala'nka' ixtaka'lhī
ixlu'xu'ca'n. Xlaca'n ixtahui'lāna' a'nlhā ixmāpī'canī't huan ixmacni' Jesús.
Kalhatin ixuī' na ixa'cpūn lā' kalhatin nā ixuī' na ixtojon a'nlhā ixmāpī'canī't
Jesús. 13 Lā' huan ángeles takalhasqui'nīlh:
—Puscāt, ¿a'chī' calhua'na'?
Lā' xla' cāhuanilh:
—Lē'nca ixmacni' quiMāpa'ksīni'. Lā' tū' icca'tzī lhachū mānūcanī't.
14 Lā' a'xni'ca' ixuanī'ttza' huā'mā', chu tuncan xla' talakspi'tli lā' laktzī'lh
Jesús a'ntza' ixyā. Lā' xla' tū' ixlakapasa palh ū'tza' Jesús. 15 Lā' Jesús huanilh:
—Puscāt, ¿a'chī' calhua'yā't? ¿Tichū putzaya'?
Lā' huan puscāt xla' ixpuhuan ū'tza' huan maktaka'lhna' pū'olivo lā'
huanilh:
—Señor, palh hui'x lī'pi, caquihua'ni' a'nlhā lī'pi, para que chuntza' quit
na'ica'n ictē.
16 Lā' Jesús huanilh:
—¡María!
Lā' xla' chu talakspi'tpā lā' huanilh:
—¡Raboni! —ū'tza' lakatin tachihuīn hebreo a'ntū huanicu'tun
Mākalhtō'kē'ni'.
17 Lā' Jesús huanilh:
—Tū' caquixa'ma' porque quit tūna'j ictā'kayāhua a'nlhā hui'lacha'
quinTāta'. Capinchi lā' cacāhua'ni' huan tā'timīn que quit na'ictā'kayāhua
a'nlhā hui'lacha' quinTāta'. Lā' ū'tza' nā minTāta'ca'n lā' quinDios lā'
minDiosca'n.
18 Lā' tuncan María Magdalena a'lh cāmāca'tzīnī huan sca'txtunu'nī'n que
xla' ixlaktzī'nī'ttza' huan Māpa'ksīni' lā' cāhuanilh a'ntū ixuaninī't.

Jesús cātalacsu'yuni'lh huan ī'sca'txtunu'nī'n
Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49

19 Lā' a'xni'ca' ī'smalanka'namā'tza' huanmā' domingo lā' huan
sca'txtunu'nī'n ixtatakēstokkō'nī't nac lakatin chic. Lā' lacchahuaj
ixtatanūmā'na porque xlaca'n ixtajicua'ni' huan israelitas. Lā' Jesús tanūlh
lā' tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' cāhuanilh:
—Xa'nca' cacā'a'nīni'ni'.
20 Lā' a'xni'ca' ixcāhuaninī'ttza' huā'mā', cāmāsu'ni'lh ixmacan lā' ixtāpān.
Lā' huan sca'txtunu'nī'n lej tapāxuhualh porque talaktzī'mpā huan
Māpa'ksīni'.
21 Lā' Jesús chu cāhuanipā:
—Xa'nca cacā'a'nīni'ni' hui'xina'n. Chuntza' a'nchī quimacamilh quinTāta'
lā' nā chuntza' hui'xina'n na'iccāmacā'nāni' quit.
22 Lā' a'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Jesús cāsu'nulh xlaca'n lā' cāhuanilh:
—Chuhua'j, caquilāmaklhtīuj huā' Espíritu Santo. 23 Palh hui'xina'n
māsputūnu'ni'yā'tit ixtalaclē'i' kalhatin, xla' tū'tza' laclē'n. Lā' palh hui'xina'n
tū' catimāsputūnu'ni'tit ixtalaclē'i' kalhatin, xla' ū'tza' laclē'ncus.

Tomás laktzī'lh huan Māpa'ksīni' lakahuanchokonī'ttza'

24 Kalhatin sca'xtunu' ixtacuīni' Tomás lā' nā ixuanican Stu'yūn. Xla' tū'
ixmaklahuī' con huan ā'makapitzīn sca'txtunu'nī'n a'xni'ca' cātalacsu'yuni'lh
Jesús. 25 Lā' xlaca'n tahuanilh:

—Iclaktzī'ujtza' huan Māpa'ksīni'.
Tomás cāhuanilh:
—Palh tū' na'iclaktzī'n a'nlhā takāhuī'nī't na ixmakxtampūn lā' palh tū' na'icxa'mani' a'nlhā ixtanūni'nī't clavos, lā' palh tū' na'icxa'ma ixtāpān a'nlhā takāhuī'nī't, tū' ictikalhlaka'ī'lh palh lakahuanchokonī't.
26 Lā' ixlītzeyama'j huampala ixtatakēstokpalanī't huan sca'txtunu'nī'n lā' nā
Tomás a'ntza' ixmakuī'. Lā' a'yuj ixlacchahuayā huan chic, Jesús tanūlh lā'
tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n lā' cāhuanilh:
—Xa'nca cacā'a'nīni'ni'.
27 Lā' tuncan huanica Tomás:
—Camānu' mimakspulh na quimakxtampūn a'nlhā quimakxtampūlhu'cu'canī't lā' calaktzi' quimacan lā' castu'ncti mimacan lā' caxa'ma' quintāpān. Lā' tū'tza' capuhua' palh tū' stu'ncua' iclakahuanchokonī't. Cakalhlaka'i'.
28 Lā' Tomás kalhtīni'lh:
—¡QuiMāpa'ksīni' lā' quinDios!
29 Lā' Jesús huanilh:
—Tomás, chuhua'j hui'x kalhlaka'ī'ya' porque quilaktzī'nī'ta'. Līpāxūj a'ntī takalhlaka'ī' lā' a'yuj xlaca'n tū' quintalaktzī'nī't.

A'chī' tzo'kca huā'mā' libro

30 Lā' Jesús tlahuapā lej lhūhua' lē'cnīn na ixlacapūnca'n ī'sca'txtunu'nī'n. Lā'
huan tamā'na lē'cnīn xla' tū' tatzo'kni' huā' nac libro. 31 Makapitzīn lē'cnīn
xla' tatzo'kni' para que chuntza' hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit que Jesús xla'
ū'tza' ixO'kxa' Dios a'ntī Dios mānūlh ixlīmāpūtaxtunu', lā' chuntza' hui'xina'n
tzē naka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n por ixpālacata nalīpāhua'nā'tit
Jesucristo.

21

Jesús cātasu'yuni'lh huan kalhatojon ī'sca'txtunu'nī'n

1 Lā' ā'calīstān Jesús cātasu'yuni'pā ī'sca'txtunu'nī'n na ixquilhtūn huan xcān
a'ntū ixtacuīni' Galilea, lā' nā ixuanican Tiberias. Lā' a'xni'ca' talacsu'yulh
chuntza' līlalh: 2 A'ntza' ixtahui'lāna' kēxtim Simón Pedro lā' Tomás, a'ntī
ixuanican Stu'yūn, lā' Natanael xala' nac Caná de Galilea, lā' ixo'kxa'n
Zebedeo lā' ā'kalhatu' ī'sca'txtunu'nī'n Jesús. 3 Lā' Simón Pedro cāhuanilh:
—Ica'nā icsquī'tī'nin.
Lā' xlaca'n tahualh:
—Nā quina'n na'iccātā'a'nāni'.
Ta'a'lh lā' tatanūlh nac barco. Lā' nīn tuntū' tachi'palh ixlīhuāk huanmā'
tzī'sa. 4 Lā' a'xni'ca' tzuculh tuncuī, Jesús cātasu'yuni'lh na ixquilhtūn xcān. Lā'
huan sca'txtunu'nī'n tū' ixtaca'tzī tichū. 5 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū chi'panī'ta'ntit?
Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Nīn tuntū'.
6 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Camacapintit huan pūtayan na ixpāxtūcāna'j huan barco. Lā' a'ntza' nachi'payā'tit.
Lā' chuntza' tatlahualh xlaca'n. Lā' tuncan tūlatza' ixtamācutū huan ixpūtayanca'n porque lej lhūhua' squī'ti' ixtalaknūnī't. 7 Huan sca'txtunu' a'ntī
lej ixpāxquī' Jesús, xla' huanilh Pedro:
—¡U'tza' huan Māpa'ksīni'!

Lā' a'xni'ca' huanica huā'mā', Simón Pedro chu tuncan lhakā'lh ixtakēnu'
a'ntū ixtamakxtunī't lā' xla' chu tuncan tojōlh nac xcān lā' laka'lh Jesús. 8 Lā'
huan barco pajtzu huan quilhtūn ixuanī't, hua'chi cien metros ixlīmakat ixu-
anī't. Lā' huan makapitzīn ixtapūmimā'na huan barco lā' ixtastancalīmimā'na
huan ixpūtayanca'n a'ntū ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lhūhua' squī'ti'.
9 Lā' a'xni'ca' tatacutchi xlaca'n talaktzī'lh pūlactin macscut de carbón
lā' ixkalhmā'ca'canī't huan jala'nat lakatin squī'ti' lā' pāntzi. 10 Lā' Jesús
cāhuanilh:
—Calīta'ntit macsti'na'j squī'ti' a'ntū chi'patittza'.
11 Lā' Simón Pedro tuncan tojōlh nac barco lā' stancalīmilh huan
pūtayan nac quilhtūn. Lā' huan pūtayan ixpūtalaknūnī'ta'ncha' lakatin
ciento tu'pu'xamacāujtu'tun laka'tla'n squī'ti'. Lā' a'yuj lej lhūhua' squī'ti'
ixtalaknūnī't, pero huan pūtayan tū' taxtī'tli. 12 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Cata'ntit, cahuā'ya'ntit.
Lā' nīn chā'tin sca'txtunu' talīhui'līlh natakalhasqui'nī tichū porque ix-
taca'tzī palh ū'tza' Māpa'ksīni'. 13 Jesús quītayalh huan pāntzi lā' cāmaxquī'lh
xlaca'n. Lā' chu chuntza' tlahuapā huan squī'ti'.
14 Huā'mā' a'nlhā ixlīmaktu'tun cātasu'yuni'lh ī'sca'txtunu'nī'n a'xni'ca'
ixlakahuanchokonī'ttza'.

Jesús tā'chihuīna'lh Simón Pedro

15 A'xni'ca' tahuā'yankō'lh, Jesús kalhasqui'nīlh huan Simón Pedro:
—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā más quimpāxquī'ya' quit que huā' ā'makapitzīn
chi'xcuhuī'n quintapāxquī'?
Lā' Pedro kalhtīlh:
—U'huē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.
Jesús huanilh:
—Cacāmaktāya' a'ntī quintakalhlaka'ī'.
16 Lā' chu kalhasqui'nīpā ixlīmaktu':
—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxquī'ya'?
Lā' Pedro kalhtīlh:
—U'huē, Māpa'ksīni'. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.
Lā' Jesús huanilh:
—Cacāmaktaka'lhti a'ntī quintakalhlaka'ī' chuntza' hua'chi līlacatzucu
cāmaktaka'lha ixborregos a'ntī ixtēcu'.
17 Lā' ixlīmaktu'tun chu kalhasqui'nīpā:
—Simón, ixo'kxa' Jonás, ¿chā quimpāxquī'ya'?
Lā' Pedro līlakaputzalh porque xla' kalhasqui'nīca ixlīmaktu'tun palh
ixpāxquī' Jesús. Lā' huanilh:
—Māpa'ksīni' huix ca'tzīya' ixlīhuāk. Hui'x ca'tzīya' palh icpāxquī'yāni'.
Lā' Jesús huanilh:
—Cacāmaktāya' a'ntī quintakalhlaka'ī'. 18 Icuaniyāni' quit ixlīstu'ncua'.
A'xni'ca' o'kxa'cus ixuanī'ta', hui'x ixlhakā'na'na' lā' ixpina' chu a'nlhā ix-
pincu'tuna'. A'xni'ca' papatzīntza' nala'ya' hui'x, nalacstū'nca' mimpekenī'n
lā' ā'kalhatin namacachī'yāni' lā' xla' nalē'nāni' a'nlhā tū' pincu'tuna' hui'x.
19 Lā' chuntza' Jesús ixlīhuanimā' Pedro a'nchī xla' nalīnī lā' chuntza'
huā'mā' nalī'a'cnīni'ni' Dios. Lā' ā'calīstān huanilh:
—Caquistāla'ni'.

Huan sca'txtunu' a'ntī lej ixpāxquīcan

20 Pedro talakspi'tli lā' laktzī'lh kalhatin sca'txtunu' ī'stālani'tēlha. U'tza'
huā'mā' Jesús lej ixpāxquī'. Lā' nā huā'mā' ū'tza' a'ntī ixpāxtūhuī' Jesús

a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na lā' kalhasqui'nīlh: “Māpa'ksīni', lā' ¿tichū na-
macamāstā'yāni'?” 21 Lā' a'xni'ca' laktzī'lh Pedro kalhasqui'nīlh Jesús:

—Māpa'ksīni', lā' huā'mā' ¿tuchū napātle'keni'?

22 Lā' Jesús kalhtīlh:

—Palh quit na'iclacasqui'n que xla' nalatahui'la hasta a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu mimaca'tzi hui'x? Hui'x caquistāla'ni' quit.

23 Lā' ū'tza' ixtalīhuan huan tā'timīn que huanmā' sca'txtunu' tū' cat-
inīlh. Jesús tū' hualh palh tū' catinīlh. A'ntū hualh xla' ū'tza': “Palh quit
na'iclacasqui'n que xla' nalatahui'la hasta a'xni'ca' na'icmimpala, ¿chu mi-
maca'tzi hui'x?”

24 Lā' huā'mā' sca'txtunu' ū'tza' quit. Icmālacstū'ncnī't lā' ictzo'knī't huā'mā'
tachihuīn. Lā' icca'tzīyāuj que lej stu'ncua' a'ntū icuan.

25 Lā' a'nampala lej lhūhua' catūhuā a'ntū tlahualh Jesús. Lā' palh
ixtzo'kui'līca cahuā ixlīhuāk a'ntū tlahualh xla', chō'la tūlalh ixlītahui'lakō'lh
ixlīka'tla' quilhtamacuj ixlīlhūhua' libros a'nlhā ixtzo'kui'līca. Amén.

Huan Apóstoles Ixtamāca'tzīnīni'n huan Xatzey Tachihuīn Ixpālacata Jesucristo

Huanca a'nchī namāstā'can Espíritu Santo

1 Icuaniyāni', Teófilo, que a'xni'ca' quit ictzo'kli pū'la huan lakatin libro,
ictzo'kli ixlīhuāk a'ntū Jesús lītzuculh tlahua lā' māsu'yu. 2 Lā' ictzo'kli a'ntūn
tlahualh hasta a'xni'ca' a'lh nac a'kapūn. Lā' a'xni'ca' tūna'j ixa'n nac
a'kapūn, Jesús cāmaxquī'lh lakatin līmāpa'ksīn ixapóstoles a'ntī ixcālacsacnī't.
Cāmaxquī'lh por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. 3 A'xni'ca' Jesús lej ixpātīni'nī't,
xla' lakahuan cātasu'yuni'lh ixapóstoles. Lā' xla' tlahualh lej lhūhua' catūhuā
a'ntū māsu'yulh que lej stu'ncua' ixuanī't Jesús xalakahuan. Lā ixcātasu'yuni'
hasta lhān chā'lh tu'pu'xam chi'chini'. Lā' ixcāhuani ixpālacata a'nchī
māpa'ksīni'n Dios.
4 Lā' a'xni'ca' ixtatakēstoknī't xlaca'n lā' Jesús, xla' cāhuanilh:
—Tūna'j cataxtutit de nac Jerusalén. Caka'lhī'tit a'ntū nacāmaxquī'yāni'
xaTāta'. Huā'mā' quit iccālīkalhachihuīna'ni'nī'ta'ni'tza'. 5 Ixlīstu'ncua',
Juan ixlīmā'kpaxīni'n xcān. Pero xtunc a'nchī na'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n
nacātamaxquī'yāni' Espíritu Santo. Lā' palaj nacātamaxquī'yāni' —cāhuanilh
Jesús.

Jesús tā'kayāhualh nac a'kapūn

6 Lā' a'ntī ixtatakēstoknī't takalhasqui'nīlh:
—Māpa'ksīni', lā' ¿chā chuhua'j nahui'lī'ya' ixlīmāpa'ksīni' kalhatin israelita?
7 Lā' Jesús cāhuanilh:
—Hui'xina'n tūla catica'tzītit huanmā' chi'chini' a'xni'ca' nala huā'mā'.
Xmān Dios ca'tzī a'xni'ca' namacamin huā'mā' a'ntū nala. U'tza' māpa'ksī.
8 Hui'xina'n namaklhtīni'nā'tit līmāpa'ksīn a'xni'ca' huan Espíritu Santo
nacālakmināni' porque naka'lhī'yā'tit Espíritu Santo. Hui'xina'n nachi-
huīna'nā'tit de quimpālacata nac Jerusalén lā' na ixlīhuāk estado de Judea lā'
nac Samaria lā' na ixlīhuāk quilhtamacuj.
9 Lā' a'xni'ca' Jesús huankō'lh lā' xla' chu tuncan tzuculh tā'kayāhua na ixla-
capūnca'n. Lā' tanūlh nac lakatin poklhnu' a'ntū cāmātzē'kni'lh. 10 Lā' xlaca'n
ixtatalacayāhuayāna' a'xni'ca' Jesús ixa'mā' tālhmā'n. Lā' chu līmaktin tatāyachi
kalhatu' chi'xcuhuī'n ixpajtzuca'n. Ixtaka'lhī ixlu'xu'ca'n laksmu'yonko.
11 Lā' xlaca'n tahualh:
—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Galilea, ¿a'chī' talacayāhuayāna'ntit? U'tza'
huā'mā' Jesús, a'ntīn tā'kayāhuanī't nac a'kapūn na milacapūnca'n, ū'tza'
nataspi'tpala. Chu a'nchī a'lh, namimpala hua'chi a'xni'ca' tā'kayāhualh na
milacapūnca'n —cāhuanica.

Lacsacca Matías para natanū ixlaktapalh Judas

12 Lā' huan apóstoles tataxtulh de nac kēstīn a'nlhā ixuī' pū'olivo. Lā'
huan kēstīn ixpajtzu Jerusalén ixlīmakat chu a'cxtim hua'chi tzē natlā'huancan
lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan chu a'nchī tatzo'kni' nac ley. Lā' xlaca'n
ta'a'nchokopā nac Jerusalén. 13 Lā' a'xni'ca' tachilh xlaca'n tatō'ca'lh hasta
nac cuarto tālhmā'n a'nlhā ixtahui'lāna'ncha' Pedro lā' Jacobo lā' Juan lā'
Andrés lā' Felipe lā' Tomás lā' Bartolomé lā' Mateo lā' Jacobo ixo'kxa' Alfeo
lā' Simón Zelote lā' Judas ixtā'tin Jacobo. 14 Lā' ixlīhuākca'n a'cxtim talīhui'līlh

ta'orarlī lā' tasqui'ni' Dios. Lā' nā ta'orarlīlh nā puscan lā' María a'ntī ixtzī't
Jesús lā' nā ixtā'timīn Jesús.
15 Lā' a'ntī ixtatakēstoknī't xlaca'n hua'chi lakatin ciento ā'kalhapu'xam.
Lā' huanmā'na chi'chini' Pedro tāyalh ixlaclhpu'nanca'n huan tā'timīn lā'
cāhuanilh:
16 —Tā'timīn, chuntza' tasqui'nī que pātle'kelh a'ntū huan ixtachihuīn Dios
a'nlhā David hualh pū'la por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, ixpālacata Judas.
U'tza' huā'mā' Judas a'ntī cāpū'lani'lh xlaca'n a'ntī tachi'palh Jesús. 17 U'tza'
Judas a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni'. Lā' nā ū'tza' ixtā'scuja Dios hua'chi
quina'n tā'scujāuj Dios. 18 Huā'mā' chi'xcu' tamāhualh ti'ya't. Lā' līmāpalalh
huan tumīn a'ntū tlajalh por ixpālacata a'ntūn tlahualh a'ntūn tū' tzey. Lā'
tatonkopūlh lā' tapālhkālh lā' taxtukō'lh ixpālūhua'. 19 Lā' ixlīhuākca'n xalanī'n
nac Jerusalén ixtaca'tzī huā'mā'. U'tza' līmāpācuhuīca ixtacuīni' huan ti'ya't
Acéldama. Chuntza' ixtachihuīnca'n a'ntū huanicu'tun Pasakō'nī't Ka'lhni'
huan Ti'ya't. 20 Chuntza' tatzo'kni' nac libro ixtacuīni' Salmos:
Calakmaka'nca ixchic.
Lā' a'ntza' nīn tintī' catitahui'lalh.
Lā' nā tatzo'kni' chuntza':
Lā' catanūpā ā'chā'tin na ixlītlōt.
21 Lā' Pedro huampā:
—Catanūlh ixlaktapalh Judas kalhatin a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni'
ixlīhuāk quilhtamacuj a'xni'ca' Jesús taxtulh lā' tanūlh na quila-
clhpu'nanca'n. 22 Calalh kalhatin a'ntī ixquincātā'latlā'huanāni' desde
a'xni'ca' Juan mā'kpaxīni'lh hasta huanmā' chi'chini' a'xni'ca' Jesús
tā'kayāhualh tālhmā'n na quilacapūnca'n. U'tza' nala hua'chi quina'n lā'
namāstū'nca a'nchī Jesús lakahuanchokolh —hualh Pedro.
23 Lā' cālacsacca kalhatu' chi'xcuhuī'n. Lā' de huā' kalhatu' ixtacuīni' chā'tin
José a'ntī ixka'lhī ixtacuīni' ixlītāpātu' Barsabás lā' ixlītāpātu'tun Justo. Lā'
ā'chā'tin huampala ixtacuīni' Matías. 24 Lā ta'orarlīlh lā' tahualh:
—QuinDiosca'n, hui'x cālakapasni'ya' ixa'clhcunucca'n ixlīhuākca'n
chi'xcuhuī'n. Caquilāmāsu'ni'uj tichū de huā' tamā'na kalhatu' chi'xcuhuī'n
lacsacnī'ta' hui'x. 25 Lā' ū'tza' natā'scujāni' lā' apóstol nala. Lā' nala
ixlaktapalh Judas a'ntī makxtekli de tā'scujāni' por ixpālacata a'ntūn tlahualh
a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza' lī'a'lh nac pūpātīn.
26 Lā' tzo'kca ixtacuīni' José nac kalhtin ca'psnat. Lā' ixtacuīni' Matías
tzo'kpalaca nac kalhtin ca'psnat huampala. Mojōca kalhtu' ca'psnat. Lā'
a'xni'ca' māцutuca xmān kalhtin ca'psnat lā' ixka'lhī ixtacuīni' Matías. Lā'
chuntza' tanūlh Matías ixlītlōt. Lā' a'cchā'lh ixlīkalhacāujtu' apóstoles.

2

Macaminca Espíritu Santo

1 Lā' a'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū huanican Pentecostés, ixlīhuākca'n
ixtatakēstokkō'nī't. 2 Chu līmaktin macasa'nalh de nac a'kapūn hua'chi
lakatin palha' ū'ni' a'ntū kaxmatca huāk huan nac chic a'nlhā ixtahui'lāna'.
3 Lā' cātasu'yuni'lh hua'chi si'makāt a'ntū tasu'yulh hua'chi lamana'. Lā'
tahuī'lh na ixa'cpunca'n chā'tunu' de xlaca'n. 4 Lā' ixa'clhcunucca'n
talītatzumakō'lh Espíritu Santo. Lā' tatzuculh tachihuīna'n xtuncnu' tachihuīn
a'ntū cāmaxquī'lh Espíritu Santo natachihuīna'n.
5 Lā' ixtahui'lāna' nac Jerusalén israelitas, chi'xcuhuī'n a'ntī ixta'a'cnīni'ni'
Dios. Xlaca'n xalanī'n lakachu nac cā'quilhtamacuj. 6 Lā' a'xni'ca' takaxmatli

a'ntū macasa'nalh, tatakēstokkō'lh ixlīlhūhua'ca'n. Lā' nīn ixtalīca'tzīhui'lāna'
a'nchī ixtakaxmatli ixtachihuīnca'n chā'tunu' xalanī'n lakatunu' cā'lacchicni'.
7 Lā' tatamakchuyīlh lā' cālē'cnīca lā' talāhuanilh:

—¿Chu tū' xalanī'n nac Galilea huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tachi-
huīna'mā'na? 8 Lā' ¿chī līkaxmatāuj quilīhuākca'n huan tachihuīn a'ntū chi-
huīna'nāuj desde quilīlacti'na'jca'n? 9 Makapitzīn de quina'n xalanī'n nac
Partia lā' Media lā' Elam lā' Mesopotamia lā' Judea lā' Capadocia lā' Ponto
lā' Asia. 10 A'makapitzīn quina'n xalanī'n nac Frigia lā' Panfilia lā' Egipto
lā' ixpajtzu Cirene a'ntū lakatin cā'lacchicni' nac Africa. Lā' ā'makapitzīn
xalanī'n nac Roma a'ntīn taminī'ta'ncha'. Xlaca'n israelitas lā' nā a'ntī ix-
tatanūnī't na ixreligionca'n israelitas. 11 Lā' ā'makapitzīn quina'n xalanī'n
nac Creta lā' Arabia. Lā' quina'n cākaxmatni'yāuj huanmā'na chi'xcuhuī'n,
xalanī'n nac Galilea, a'nchī tachihuīna'mā'na a'ntūn quintachihuīnca'n. Lā'
quincātalīchihuīna'mā'ni' catūhuā lej ka'tla' a'ntū tlahualh Dios —talāhuanilh.

12 Lā' ixlīhuākca'n talē'cnīkō'lh lā' tū' taca'tzīlh tuchū. Lā' talāhuanipā:

—¿Tuchū huanicu'tun huā'mā'?

13 Lā' makapitzīn talakapalalh lā' tahualh:

—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n taka'chī.

Pedro cātā'chihuīna'lh tachi'xcuhuī't

14 Lā' Pedro tāyalh ixlīkalhacāujtu' apóstoles lā' cāhuanilh palha':

—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhuī'n israelitas lā' milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī
hui'lā'na'ntit nac Jerusalén. Caca'tzītit huā'mā' lā' cakaxpa'ttit quintachihuīn.
15 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tū' taka'chī hua'chi puhua'nā'tit hui'xina'n.
Tū' taka'chī porque xmān maknajās cūhuīni'. 16 Huā'mā', a'ntū hui'xina'n
laktzī'mpā'na'ntit lā' kaxpa'tpā'na'ntit, ū'tza' a'ntū hualh Joel a'ntī ixa'cta'sana'
Dios xala' makāntza'. Joel hualh:

17 Dios hualh chuntza':

A'xni'ca' nasputatza' quilhtamacuj na'iccāmacamini' quiEspíritu ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.

Lā' mi'o'kxa'nca'n lā' mintzu'ma'janca'n natahuan quintachihuīn.

Lā' mi'o'kxa'nca'n natalakachuya lā' mimpapatzīnca'n natalakahuāna'n.

18 Lā' lej ixlīstu'ncua' na'iccāmacamini' xlaca'n quiEspíritu huanmā'na chi'chini' a'ntī quintatā'scuja a'ntīn chi'xcuhuī'n lā' a'ntīn puscan.

Lā' xlaca'n natahuan quintachihuīn.

19 Lā' na'icmāsu'yu lē'cnīn tālhmā'n nac a'kapūn lā' laka'tla'n catūhuā nac ti'ya't.

Lā' natatasu'yu ka'lhni' lā' lamana' lā' mixini' a'ntū hua'chi jini'.

20 Lā' huan chi'chini' tū' naxkaka lā' huan mālhcuyu' natasu'yu hua'chi ka'lhni'.

Lā' ā'calīstān namin ixlaclhchi'chini' Māpa'ksīni' Jesucristo a'xni'ca' namimpala.

Nala lakatin chi'chini' lej xaka'tla'.

Lā' nalaktzī'ncan a'ntū napātle'ke.

21 Lā' nala chuntza': Chuxatī a'ntī nata'sani' Māpa'ksīni' para namaktāya, ū'tza' napūtaxtu.

Chuntza' Joel tzo'knulh a'nchī hualh Dios.

22 Lā' Pedro huampā:

—Chi'xcuhuī'n israelitas, cakaxpa'ttit huā'mā' tachihuīn. Dios cāmāsu'ni'ni'
hui'xina'n que ū'tza' māni' macamilh Jesús xala' nac Nazaret. Lā' cāmāsu'ni'ni'
huā'mā' por ixpālacata lē'cnīn a'ntūn tlahualh Jesús por ixlīmāpa'ksīn Dios na
milacapūnca'n. Huā'mā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit. 23 Lā' a'xni'ca' macamāstā'ca

Jesús, lā' hui'xina'n hua'ntit que caxtokohua'ca'ca lā' māmaknī'nī'ni'ntit. Lā'
a'ntīn tamaknīlh Jesús, xlaca'n tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Huā'mā' pātle'kelh
chuntza' hua'chi ixtapuhuān Dios a'ntū tūla taxtāpalī lā' chuntza' hua'chi
ixca'tzī Dios makāntza'. 24 Dios mālakahuanīchokolh Jesús lā' māxtulh de
ixlīmāpa'ksīn huan līnīn porque Jesús tūlalh tachokolh xanīn. 25 David
līchihuīna'lh Jesús lā' hualh:

Pō'ktu xa'iclaktzī'n Māpa'ksīni' na quilacapūn.

Lā' huī' na quimpāxtūcāna'j.

Lā' chuntza' tū' ictitamakchuyīlh.

26 U'tza' līpāxuhualh qui'a'clhcunuc lā' icchihuīna'lh catūhuā a'ntū līpāxūj
porque tū' catimakxtekca quimacni'.

27 Hui'x tū' namakxteka' quilīca'tzīn nac cā'līnīn, lā' tū' namakxteka' namasa
quimacni'.

Quit mi'O'kxa' a'ntī lej tzey.

28 Quimāca'tzīnī'nī'ta' a'nchī na'iclatā'kchoko.

Na'icka'lhī tapāxuhuān na milacapūn.

Lā' chuntza' David tzo'knulh a'nchī nalakahuanchoko Jesús.

29 Lā' Pedro huampā:

—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, na'iccāhuaniyāni' a'ntū stu'ncua'
ixpālacata huan quimpapca'n David a'ntī ixmāpa'ksīni'ca'n israelitas ixuanī't.
Xla' nīlh lā' mā'cnūca. Lā' huī'cus a'nlhā mā'cnūca. 30 Xla' ixa'cta'sana' Dios
ixuanī't. Lā' ixca'tzī a'nchī Dios ixuanī't que ixlīstu'ncua' nahui'lī ixlīrey a'ntī
ī'xū'yātā'nat David. 31 David ixca'tzī que Cristo nalakahuanchoko lā' tū'
natachoko nac cā'līnīn lā' tū' namasa ixmacni' Cristo. Lā' ū'tza' chuntza'
lītzo'knulh David. 32 Dios mālakahuanīchokonī't huā'mā' Jesús. Lā' quilīhuākca'n
iclaktzī'nī'ta'uj huā'mā'. 33 Dios līmā'ca'lh Jesús lā' hui'līlh na ixpāxtūcāna'j.
XaTāta' Dios maxquī'lh Jesús huan Espíritu Santo chuntza' hua'chi hualh
pū'la. Lā' nā Jesús macaminī't Espíritu Santo huā'tzā'. Huā'mā' ū'tza' a'ntū
hui'xina'n laktzī'nā'tit lā' kaxpa'tā'tit chuhua'j. 34 David tū' a'lh nac a'kapūn.
Pero ū'tza' māni' hualh:

Huan Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni': “Catahui'la' na
quimpāxtūcāna'j 35 hasta que a'xni'ca' quit na'iccātlaja
mintā'ca'tzanī'n”.

Chuntza' tzo'knulh David.

36 Lā' Pedro huampā:

—Cataca'tzīkō'lh xa'nca ixlīhuākca'n xalanī'n nac Israel que Dios hui'līlh
Jesús ixlīMāpa'ksīni' lā' ixlīCristo. U'tza' huā'mā' Jesús a'ntī hui'xina'n xtoko-
hua'ca'tit —cāhuanilh Pedro.

37 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'u'cxca'tzīlh a'nchī lej ko'hua'jua' lalh
ixa'clhcunucca'n. Lā' cāhuanica Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles:

—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū na'ictlahuayāuj?

38 Lā' Pedro cāhuanilh:

—Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit milīhuākca'n hui'xina'n lā'
chuntza' namāsu'yu'yā'tit que tapa'ksīyā'tit con Jesucristo. Lā' chuntza'
nacātamāsputūnu'ni'yāni' mintalaclē'i'ca'n lā' nacātamaxquī'yāni' huan
lē'ksajna' a'ntū Espíritu Santo. 39 U'tza' a'ntū Dios huanī't namāstā'. Lā'
huā'mā' tzē namaklhtīni'nā'tit hui'xina'n. Lā' nā tzē natamaklhtīni'n nā
mincamana'ca'n lā' nā ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xalanī'n ā'lakatunu'
xcānsipejni' lā' ixlīhuāk a'ntīn cāta'sani' huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n.

40 Lā' Pedro lej cāhuanilh lā' cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' hualh:

—Capūtaxtutit lā' chuntza' tū' napāstacna'nā'tit hua'chi huā'mā'
tachi'xcuhuī't tū' tzey a'ntīn tahui'lāna' chuhua'j —cāhuanilh Pedro.
41 Lā' a'ntīn takalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Pedro, xlaca'n ta'a'kpaxli. Lā'
a'ntīn takalhlaka'ī'lhcus huā'mā' chi'chini' lakatu'tun mil tachi'xcuhuī't. 42 Lā'
xlaca'n tū' ixtamakxteka ixlīmāsca'tīnca'n apóstoles. Lā' tū' ixtamakxteka
tatakēstoka lā' tamālacpitzi pāntzi lā' ta'orarlī. Lā' ixtaka'lhī chu lakatin
ixtapuhuānca'n.

A'nchī ixtalīlatlā'huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' xapū'la

43 Lā' ixlīhuākca'n ixtajicua'n. Lā' huan apóstoles tatlahualh lej lhūhua'
laka'tla'n catūhuā a'ntū māsu'yulh ixlīmāpa'ksīn Dios. 44 Lā' ixlīhuāk a'ntī
ixta'a'ka'ī', ixtahui'lāna' kēxtim lā' chu lakatin ixtamākēxtimīnī't huāk a'ntū
ixtaka'lhī. 45 Lā' tastā'lh ixti'ya'tca'n lā' a'ntū ixtaka'lhī lā' ixtalāmālacpitzini'lh
ixlīhuākca'n como hua'chi chā'tunu' ixtamaclacasqui'n. 46 Lā' lakalīyān ix-
tatakēstoka nac xaka'tla' lītokpān. Lā' ixtamālacpitzi pāntzi na ixchicca'n lā'
ixtahuā'yan con tapāxuhuān. Lā' ixa'clhcunucca'n huāk lactza'ta'ta'. 47 Lā'
ixtalīchihuīna'n a'nchī ixlēka'tla' Dios. Lā' ixcālaktzī'ncan como lej tzeyā
chi'xcuhuī'n. Lā' Māpa'ksīni' Dios ixmālhūhuī'pala lakalīyān. Lā' lakalīyān
lhūhua'ntēlhalh a'ntī ixtapūtaxtu.

3

Mātzeyīca kalhatin a'ntī ixlū'ntū'lanī't

1 Pedro lā' Juan ixtatanū kēxtim na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' ixchā'n
huan hora a'ntū ixtapū'orarlī, hua'chi maktu'tun kōtanū. 2 Lakalīyān ixuī'
a'ntza' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't desde a'xni'ca' lacatuncuīlh. Lā'
ixui'līcan lakalīyān na ixlacapūn xamākalhcha lītokpān. Lā' huan mākalhcha
ixtacuīni' Tzēhuanī't. Lā' a'ntza' ī'squi'nīhuā'yan lā' ixcāsqui'ni' a'ntī ixtatanū
nac lītokpān. 3 Lā' xla' cālaktzī'lh Pedro lā' Juan a'xni'ca' ixtatanūmā'na nac
lītokpān lā' xla' cāsqui'ni'lh. 4 Lā' Pedro lā' Juan talakalaktzī'hui'līlh lā' Pedro
huanilh:
—Caquilālaktzī'uj quina'n.
5 Lā' xla' cālakalaktzī'lh lā' ixpuhuan que namaxquī'can catūhuā. 6 Lā' Pedro
hualh:
—Tū' icka'lhī plata nīn oro. Pero na'icmaxquī'yāni' a'ntū icka'lhī. Por
ixlīmāpa'ksīn Jesucristo xala' nac Nazaret, catāya' lā' catlā'hua'.
7 Lā' makachi'palh ixpekecāna'j lā' yāhualh. Lā' huanmā' ka'tlā'tus chu
līlacapalh ixtojon lā' ixtūpixni' lactli'hui'quilh. 8 Lā' lacapalh tāyalh lā' tlā'hualh
lā' cātā'tanūlh Pedro lā' Juan nac lītokpān. Lā' ixtlā'huantēlha tanūlh lā'
ixtā'kapūyāhua lā' ixuan a'nchī Dios lej ka'tla'. 9 Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't
talaktzī'lh a'nchī ixlatlā'huan lā' xlaca'n tamāka'tlī'lh Dios. 10 Lā' talakapasli
ū'tza' a'ntī ī'squi'nīhuā'yamā' na ixlacapūn ixlītokpānca'n israelitas, a'nlhā
huanican huan mākalhcha Tzēhuanī't. Lā' talē'cnīlh a'ntū ixpātle'keni'nī't huan
chi'xcu'. Lā' tū' ixtalīca'tzīhui'lāna'.

Pedro a'cta'sana'lh na ixcorredor Salomón

11 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixlū'ntū'lanī't lā' a'ntī ixtzeyanī'tcus,
ixcātā'lāmakachi'patlā'huan Pedro lā' Juan. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't
tatu'jnuntēlhalh lā' cālaktakēstokca nac corredor a'nlhā huanican ixtacuīni'
ixcorredor Salomón. Lā' lej talē'cnīlh. 12 Lā' Pedro, a'xni'ca' laktzī'lh huā'mā',
cāhuanilh tachi'xcuhuī't:
—Chi'xcuhuī'n israelitas, ¿a'chī' a'cnī'yā'tit huā'mā'? Lā' ¿a'chī'
quilālakalaktzī'nāuj? Tū' quilīmāpa'ksīnca'n a'ntū iclīmātzeyīnī'ta'uj lā' tū'

por quimpālacataca'n porque quina'n tzeyā chi'xcuhuī'n. 13 Tlahualh huā'mā'
ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob lā' quinatāta'na'ca'n. U'tza' Dios
māsu'yunī't que lej ka'lhī līmāpa'ksīn Jesús a'ntī ixO'kxa' Dios. Lā' huā'mā'
Jesús ū'tza' a'ntī macamāstā'tit hui'xina'n lā' kalhtatzē'ktit na ixlacapūn
Pilato a'xni'ca' xla' ixlīhui'līnī't namakxteka. 14 Lā' hui'xina'n kalhtatzē'ktit
a'ntī lej tzey lā' tlahuanī't xmān a'ntū lej tzey. Lā' hui'xina'n squi'ntit
cacātamāxtuni'ni' lā' camakxtekca kalhatin maknīni'. 15 Lā' māmaknīnīni'ntit
Jesús a'ntī māstā' vida lā' a'ntīn Dios mālakahuanīchokolh. Lā' quina'n
icmāstū'ncāuj a'nchī lakahuanchokolh. 16 Ickalhlaka'ī'yāuj Jesucristo. U'tza'
līmātzeyīca huā'mā' chi'xcu' a'ntī hui'xina'n laktzī'nā'tit lā' lakapasā'tit. Jesús
quincāmaxquī'ni' ixtapuhuān. U'tza' līmātzeyīca xa'nca na milacapūnca'n
milīhuākca'n hui'xina'n.

17 'Lā' chuhua'j chi'xcuhuī'n, quit icca'tzī que hui'xina'n tū'
ixmāchekxī'yā'tit a'ntūn tlahua'tit a'xni'ca' māmaknīnīni'ntit Jesús. Lā' nā
tū' ixtamāchekxī mimpūchihuīna'nī'nca'n. 18 Dios māca'tzīnīni'lh xapū'la
que Cristo napātīni'n. Chuntza' tahualh ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n
makān. Huā'mā' tlōkentaxtūlh Dios. 19 Lā' chuhua'j hui'xina'n caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n lā' caxtāpalī'tit mi'a'clhcunucca'n lā' chuntza' naxapacan
mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' namin huan chi'chini' a'xni'ca' Dios
nacāmāske'hui'huī'ni'yāni' mi'a'clhcunucca'n. 20 Lā' namacamin Jesucristo
a'ntī xapū'la līhui'līlh Dios nacāmacamini'yāni' hui'xina'n. 21 Pero Jesucristo
ka'lhī natachoko nac a'kapūn hasta a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuapalakō'
ixlīhuāk a'nchī Dios makāntza' cāmāchihuīnīlh ixa'cta'sana'nī'n a'ntī lacuan.
22 Moisés cāhuanilh quinapapna'ca'n:

Huan Māpa'ksīni' quinDiosca'n nacāmacamini'yāni' hui'xina'n kalhatin a'cta'sana', chuntza' hua'chi quimacamilh quit.
Lā' ū'tza' nala kalhatin de hui'xina'n.
Lā' hui'xina'n nakaxpa'tā'tit ixlīhuāk a'ntū xla' nacāhuaniyāni'.

23 Lā' a'ntīn tū' natakalhlaka'ī a'ntū nahuan huanmā' chi'xcu', ū'tunu'n nacāmāsputūcan lā' nacātamacaxtucan de ixlaclhni' tachi'xcuhuī't.

24 'Lā' chuntza' tahualh ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios xalanī'n makān
lā' Samuel lā' nā a'ntīn tamilh ā'calīstān. Xlaca'n tahualh que chuntza'
napātle'ke. 25 Hui'xina'n ixcamana'ca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' nā mila'ca'n
huan convenio a'ntū talacāxtlahualh quinDiosca'n lā' quinapapna'ca'n.
Tlahuaca huan convenio a'xni'ca' Dios huanilh Abraham:

Por ixpālacata minatā'natna' nacāsicua'lanālīcan ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xala' nac quilhtamacuj.

26 A'xni'ca' Dios macamilh ixO'kxa', cālakmacamini' hui'xina'n pū'la para que
milīhuākca'n camakxtektit mintalaclē'i'ca'n lā' chuntza' nacātasicua'lanālīyāni'
—hualh Pedro.

4

Pedro lā' Juan na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n

1 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixtatā'chihuīna'mā'na tachi'xcuhuī't, talak-
milh curasna' lā' ixcapitán tropasna' xalanī'n nac lītokpān lā' nā sa-
duceosnu'. 2 Xlaca'n tatamakchuyīlh por ixpālacata a'ntū ixcāmāsu'ni'can
tachi'xcuhuī't lā' a'nchī ixtamāca'tzīnīni'n que Jesús lakahuanchokolh, lā'
chuntza' nalīlakahuanchokocan. 3 Lā' cāchi'paca Pedro lā' Juan lā' cāmānūca
nac pūlāchī'n. Lā' como kōtanūtza' ixuanī't, cāmakxtekca a'ntza' hasta ixlīlakalī.
4 Lā' ta'a'ka'ī'lh lej lhūhua' a'ntīn takaxmatli huan tachihuīn. Lā' ixlīlhūhua'
hua'chi lakaquitzis mil chi'xcuhuī'n.

5 Lā' ixlīlakalī tatakēstokli nac Jerusalén huan pūchihuīna'nī'n lā' xana-
puxcu'nu' israelitas lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n huan ley. 6 Lā' tamilh Anás, a'ntī
xamāpa'ksīni' curasna', lā' Caifás lā' Juan lā' Alejandro lā' ixlīhuāk ixtalaka-
pasnī'n huan xamāpa'ksīni' curasna'. 7 Lā' a'xni'ca' ixcāhui'līcanī'ttza' Pedro
lā' Juan na ixlacapūnca'n, cākalhasqui'nīca:

—¿Tichū ixlīmāpa'ksīn a'ntū lītlahua'tit huā'mā'? Lā' ¿tichū ixquilhtampān
tlahua'tit huā'mā'?

8 Lā' ixa'clhcunuc Pedro ixlītzuma' Espíritu Santo lā' cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, pūchihuīna'nī'n lā' xanapuxcu'nu' israelitas: 9 Chuhua'j
quina'n quilāmālacapū'nī'ta'uj por ixpālacata lakatin a'ntūn tzey ictlahuani'uj
huā'mā' chi'xcu' ī'tza'ca' lā' por ixpālacata a'nchī mātzeyīcanī't. 10 Caca'tzītit
milīhuākca'n hui'xina'n lā' cataca'tzīlh ixlīhuāk tachi'xcuhuī't israelitas
huā'mā' a'ntū lalh. Huā'mā' chi'xcu' a'ntī yā na milacapūnca'n hui'xina'n,
ū'tza' līmātzeyīlh por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo xala' nac Nazaret. U'tza' Je-
sucristo a'ntī hui'xina'n māxtokohua'ca'nīni'ntit lā' Dios mālakahuanīchokolh.
11 Huā'mā' Jesucristo ū'tza' a'ntī lakmaka'ntit hui'xina'n hua'chi tapācna'nī'n
talakmaka'n lakatin chihuix. Lā' chuhua'j huā'mā' Jesucristo hua'chi
chihuix a'ntū pū'la hui'līca ixa'katzā'stūn. 12 Lā' Jesucristo xmān ū'tza'
māpūtaxtunu'. Lā' tū' a'nampala ā'kalhatin chi'xcu' nac cā'quilhtamacuj a'ntī
tzēn quincāmāpūtaxtūyāni' —hualh Pedro.

13 Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh huan pūchihuīna'nī'n a'nchī Pedro lā' Juan tū'
ixtajicua'n, xlaca'n talē'cnīlh porque ixtaca'tzī que Pedro lā' Juan xlaca'n
catīhuāyā chi'xcuhuī'n lā' tuntū' lej ixtaca'tzī. Lā' ū'tza' talīmāchekxīlh que
xlaca'n ixtatā'latlā'huan Jesús. 14 Lā' talaktzī'lh huan chi'xcu' a'ntī mātzeyīca
lā' ixyā ixlacapūnca'n. Lā' tūlalh tahualh que tū' tzey a'ntūn tatlahualh Pedro
lā' Juan. 15 Lā' cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn catataxtulh macsti'na'j Pedro lā' Juan
a'nlhā ixtatakēstoknī't a'ntī ixtatlahua justicia. Lā' takalhachihuīna'lh xlaca'n
16 lā' talāhuanilh:

—¿Tuchū nacātlahuani'yāuj huā' tamā'na chi'xcuhuī'n? Por ixpālacataca'n
ū'tunu'n, pātle'kenī't lakatin ka'tla' lē'cnīn. Huā'mā' taca'tzī ixlīhuākca'n a'ntīn
tahui'lāna' nac Jerusalén. Lā' tūlalh catikalhtatzē'kui. 17 Lā' cacāmākē'klhauj
lā' cacāhuaniuj que tū'tza' catahuanilh huan ixtacuīni' Jesús nīn ā'chā'tin. Lā'
chuntza' tū'tza' catitalhūhua'lh huan a'ntīn takalhlaka'ī' huan ixtachihuīnca'n
—talāhuanilh.

18 Lā' cāmātayīni'nca Pedro lā' Juan lā' cāmāpa'ksīca que tū'tza' catachi-
huīna'lh lā' tū'tza' catamāsu'yulh nīn ā'maktin por ixlīmāpa'ksīn Jesús. 19 Lā'
Pedro lā' Juan takalhtīni'lh lā' tahualh:

—¿Chu tzey na ixlacapūn Dios na'iccā'a'kahuāna'ni'yāni' hui'xina'n lā' tū'
na'ica'kahuāna'ni'yāuj Dios? ¿Chichū puhua'nā'tit? Lā' caquilāhuaniuj.
20 Quina'n tūla ictimakxtekui de na'icuanāuj a'ntū iclaktzī'nī'ta'uj lā' a'ntū
ickaxmatnī'ta'uj —hualh Pedro.

21 Lā' a'xni'ca' ixcāmākē'klhacanī't huampala, cāmakxtekca. Tūla ixtakaksni'
a'nchī natalīcastigarlī porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't porque, por
ixpālacata a'ntū ixpātle'kenī't, ixlīhuākca'n ixtachihuīna'n a'nchī lej ka'tla' Dios.
22 Lā' huan chi'xcu' a'ntī tlahuani'canī't huan lē'cnīn ixka'lhītza' más de
tu'pu'xam cā'ta.

Huan tā'timīn tasqui'ni'lh Dios que cacāmaktāyalh para que tū' natajicua'n

23 Lā' a'xni'ca' Pedro lā' Juan ixcāmakxtekcanī'ttza', talaka'lh ixcom-
pañerosnu'ca'n. Lā' cāhuanica ixlīhuāk a'ntū ixtahuanī't huan xanapuxcu'nu'

curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas. 24 Lā' a'xni'ca' takaxmatli
huā'mā', ixlīhuāk a'cxtim ta'orarlīlh lā' tahuanilh Dios lej palha':

—Māpa'ksīni', hui'x Dios lā' hui'x tla'hua' a'kapūn lā' ti'ya't lā' ixlīhuāk
a'ntū a'nan. 25 Lā' por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo māchihuī'ni' David a'ntī
ixtā'scujāni'. Lā' David hualh chuntza':

¿A'chī' lej tata'sa con tā'kcha tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' israelitas?

¿A'chī' tapāstaca huan tachi'xcuhuī't a'ntūn tū' tasqui'nī?

26 Lā' huan reyni' xala' nac huā' quilhtamacuj talalh ixtā'ca'tza Dios.

Lā' huan pūchihuīna'nī'n tatakēstokli, lā' talītalakspi'tli huan Māpa'ksīni' Dios lā' nā Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't.

27 'U'tza' lej stu'ncua'. Nac huā'mā' xcānsipej tatakēstokli Herodes lā'
Poncio Pilato lā' huan israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā' talītalakspi'tli
Jesús mi'O'kxa' lacuan a'ntī lacsacui'līnī'ta' hui'x, quinDiosca'n. 28 Xlaca'n
tatakēstokli natatlahua xmān a'ntū hui'x līhui'li' xapū'la a'ntū nala lā' xmān
a'ntū milīmāpa'ksīn lā' mintapuhuān. 29 Lā' chuhua'j, Māpa'ksīni' Dios, chu tū'
la'ktzi' a'nchī quincātamakē'klhacu'tunāni'. Lā' caquilāmaktāyauj quina'n a'ntī
iccātā'scujāni'. Chuntza' na'icchihuīna'nāuj mintachihuīn lā' tū' ca'icjicua'nui.
30 Lā' camāsu'yu' milīmāpa'ksīn lā' cacāmātzeyi' lā' calalh laka'tla'n catūhuā lā'
lē'cnīn por ixlīmāpa'ksīn Jesús mi'O'kxa' lacuan.

31 Lā' a'xni'ca' ixta'orarlīnī'ttza', tachiquilh a'nlhā ixtatakēstoknī't. Lā'
ixa'clhcunucca'n ixlīhuākca'n talītatzumalh Espíritu Santo. Lā' tachihuīna'lh
ixtachihuīn Dios lā' tū' ixtajicua'n.

Chu lakatin tamākēxtimīlh huāk a'ntū ixtaka'lhī

32 Lā' ixlīlhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't lā' chu lakatin tapāstacna' lā' ix-
taka'lhī chu lakatin tapuhuān. Lā' nīn tintī' puhuanli que tūla namāstā'
a'ntū ixka'lhī. Lā' chu lakatin ixtamākēxtimīnī't ixlīhuāk a'ntū ixtaka'lhī.
33 Lā' huan apóstoles ixtaka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. Lā' ixtamālacstū'nca
que Māpa'ksīni' Jesús ixlakahuanchokonī't. Lā' Dios ixcāsicua'lanālī. 34 Lā'
nīn tintī' ī'sputni' catūhuā porque ixlīhuākca'n a'ntī ixtaka'lhī ixti'ya'tca'n lā'
ixchicca'n, ixtastā' lā' ixtalīmin ixtapalh a'ntū ixtastā'. 35 Lā' ixtamaxquī'
huan apóstoles. Lā' tamālacpitzilh chā'tunu' chu a'nchī ixtamaclacasqui'n.
36 Lā' ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' José. Lā' huan apóstoles tamāpācuhuīlh
por ixlītāpātu' ixtacuīni' Bernabé (huā'mā' huanicu'tun māko'xamixīni'). Lā'
ū'tza' levita ixuanī't xala' nac Chipre. 37 Lā' xla' ixka'lhī ixti'ya't. Lā' stā'lh lā'
cālīmini'lh ixtapalh lā' cāmaxquī'lh huan apóstoles.

5

Tamātzē'kli macsti'na'j tumīn Ananías lā' Safira

1 Lā' nā ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Ananías. Lā' ixka'lhī ixpuscāt
a'ntī ixtacuīni' Safira. Lā' xlaca'n tastā'lh pītzina'j ixti'ya'tca'n. 2 Lā' Ananías
māquī'lh macsti'na'j ixtapalh. Lā' nā ixpuscāt nā ixlīca'tzī. Lā' Ananías līmilh
a'ntū a'katāxtūlh lā' cāmaxquī'lh huan apóstoles. 3 Lā' Pedro hualh:

—Ananías, ¿a'chī' mātzumanī't mi'a'clhcunuc ko'ti'ti' lā' xtāpalīlh
mintapāstacna' para nalē'ksa'nīni'na' Espíritu Santo lā' namāquī'ya' macsti'na'j
huan tumīn ixtapalh ti'ya't? 4 ¿Chu tū' mila' ixuanī't huan ti'ya't a'xni'ca'
tūna'j ī'stā'ya'? ¿Chu tū' mila' ixuanī't huan ixtapalh a'xni'ca' stā't huan
ti'ya't? ¿A'chī' pāstacti natlahua'ya' huā'mā'? Lā' hui'x a'ksa'nī'ni' tū' xmān
na ixlacapūn chi'xcuhuī'n. Hui'x nā a'ksa'nī'ni' na ixlacapūn Dios —hualh
Pedro.

5 Lā' a'xni'ca' Ananías kaxmatli huā'mā' tachihuīn, a'kā'lh xanīn. Lā' lej
ixtajicua'n ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli. 6 Lā' huan o'kxa'n tasacli Ananías
lā' tamaksna'tli lā' tamāxtulh lā' tamā'cnūlh.
7 Lā' hua'chi ixlīlakatu'tun hora ixpuscāt Ananías tanūlh. Xla' tū' ixca'tzī
a'ntū ixpātle'kenī't. 8 Tuncan Pedro huanilh:

—Caquihua'ni', ¿lhānchula' līstā'tit huan ti'ya't?

Lā' huan puscāt huanilh chu a'cxtim chuntza' chī ixuaninī't ixkōlu'.

9 Lā' Pedro huanilh:

—Lā' ¿a'chī' chu lālīca'tzīyā'tit na'a'ksa'nī'ni'nā'tit ixEspíritu Māpa'ksīni'?
Cakaxpa'tti a'nchī tatantūsa'nan kēpūn a'ntī tamā'cnūnī't minkōlu'. Lā' nā
hui'x natamāxtuyāni' —hualh Pedro.

10 Lā' līlacapalh huan puscāt a'kā'lh xanīn na ixlacapūn Pedro. Lā' huan
o'kxa'n tatanūchi lā' talaktzī'lh mā' xanīn. Lā' tamāxtulh lā' tamā'cnūlh
ixpāxtūn ixkōlu'. 11 Lā' lej ixtajicua'n ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli huā'mā'.

Tlahuaca lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā

12 Lā' huan apóstoles tatlahualh lhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n catūhuā ixla-
clhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't. Lā' ixtatakēstoknī't ixlīhuākca'n na ixcorredor
Salomón. 13 Nīn chā'tin de ixtalhūhuā'tca'n tū' talīhui'līlh natatā'takēxtimī con
ū'tunu'n. Lā' tachi'xcuhuī't lej ta'a'cnīni'ni'lh. 14 Lā' a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan
Māpa'ksīni' ā'chulā' ixtalhūhua'n chi'xcuhuī'n lā' puscan. 15 Lā' ixcālīmincan
huan ī'tza'ca'nī'n nac cā'tejen a'nlhā ixtētaxtu Pedro. Lā' ixcāhui'līcan nac laklaj
lā' na ī'xti'catca'n, palh tzē cahuā a'yuj xmān ixmāspilē'k Pedro ixcāmāskē'kēlh
lā' chuntza' ixcāmātzeyīlh makapitzīn ī'tza'ca'nī'n. 16 Lā' nā ixtamimā'na
nac Jerusalén lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n huan xcānsipejni' na ixpajtzu
Jerusalén. Lā' ixtalīmin ī'tza'ca'nī'n lā' a'ntī ixtaka'lhī tlajana'nī'n. Lā'
ixlīhuākca'n cāmātzeyīca.

Cāmacaputzaca Pedro lā' Juan

17 Lā' tatā'kaquī'lh huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' ixchi'xcuhuī'n a'ntī
ixtakalhlaka'ī' ixtamākalhtō'kē'nca'n saduceosnu'. Lā' lej ixtalakca'tzan
xlaca'n. 18 Lā' cāchi'paca huan apóstoles lā' cāmānūca nac pūlāchī'n. 19 Lā'
Dios macamilh kalhatin ángel. Lā' huan ángel cāmālaquī'ni'lh huan pūlāchī'n
cā'tzī'sa lā' cāmāxtulh lā' cāhuanilh:
20 —Capitit lā' catāya'tit nac xaka'tla' lītokpān lā' cacātā'chihuīna'ntit huan
tachi'xcuhuī't ixlīhuāk ixpālacata a'nchī tzē natalīka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n.
21 Lā' a'xni'ca' ixtakaxmatnī't huā'mā', tatanūlh nac xaka'tla' lītokpān
a'xni'ca' ixtuncuīmā'tza' lā' tamāsu'yulh.

Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' lā' nā ixchi'xcuhuī'n tatakēstokli. Lā'
cāmākēstokca ū'tunu'n a'ntī ixtatlahua justicia lā' ixlīhuāk xanapuxcu'nu' xala'
nac Israel. Lā' cāmacā'nca policíasna' para natamāxtu huan tachī'nī'n de nac
pūlāchī'n lā' natalīmin. 22 Lā' a'xni'ca' huan policíasna' tachā'lh, tū' cākaksca
nac pūlāchī'n. Tataspi'tchokolh lā' tamāca'tzīnīlh. 23 Lā' tahualh:

—Icchā'uj nac pūlāchī'n lā' iclaktzī'uj lā' ixlacchahua xa'nca. Lā' huan mak-
taka'lhna'nī'n ixtayāna' na ixlacapūn mākalhcha. Lā' a'xni'ca' icmālaquī'uj, nīn
tintī' ickaksui na ixchakān huan pūlāchī'n.

24 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', xacapitán xaka'tla' lītokpān lā' huan
xanapuxcu'nu' curasna' lej lhūhua' tapāstacna'lh tuchūn chuhua'j nala. 25 Lā'
chu tuncan milh kalhatin lā' cāhuanilh:

—Huan chi'xcuhuī'n a'ntī hui'xina'n cāmānū'tit nac pūlāchī'n tayāna'ncha'
nac xaka'tla' lītokpān lā' tamāsu'ni'mā'na huan tachi'xcuhuī't.
26 Lā' tuncan ta'a'lh huan capitán lā' huan policíasna' lā' cāquītēpalaca Pedro
lā' Juan. Lā' cālīminca lej līlacatzucu porque ixtajicua'ni' huan tachi'xcuhuī't
que ixcāmūta'laca. 27 Lā' a'xni'ca' ixcālīmincanī'ttza', cāhui'līca ixlacapūnca'n
huan pūchihuīna'nī'n. Lā' xamāpa'ksīni' curasna' cākalhasqui'nīlh:
28 —¿Chu tū' iccāmāpa'ksīni' hui'xina'n lej līpalha' que tū'tza' camāsu'yu'tit
por ixquilhtampān Jesús? Lā' hui'xina'n cāmāsca'tīkō'tittza' xalanī'n nac
Jerusalén huā' mintamākalhtō'kē'nca'n. Lā' hui'xina'n hua'nā'tit que quina'n
iclē'nāuj cuenta por ixpālacata maknīca Jesús.
29 Lā' takalhtīni'lh Pedro lā' ā'makapitzīn apóstoles lā' tahualh:
—Lā' ¿chu tzey palh na'iccā'a'kahuāna'ni'yāuj chi'xcuhuī'n lā'
tū' na'ica'kahuāna'ni'yāuj Dios? 30 IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n
mālakahuanīchokolh Jesús a'ntī hui'xina'n māmaknīnīni'ntit a'xni'ca'
xtokohua'ca'ca nac cruz. 31 Lā' Dios līmā'ca'lh Jesús lā' hui'līlh na ixpāxtūcāna'j
lā' hui'līlh xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'. U'tza' tlahualh para que xalanī'n nac
Israel nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā' nacāmāsputūnu'ni'can a'ntū talaclē'ni'
Dios. 32 Lā' quina'n icmālacstū'ncāuj huā'mā'. Lā' nā chuntza' mālacstū'nca
huan Espíritu Santo a'ntī Dios cāmaxquī'nī't xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni'
Dios.
33 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixcāmaknīcu'tuncan. 34 Lā'
kalhatin pūchihuīna', a'ntī fariseo ixuanī't, ixtacuīni' Gamaliel. Xla' ū'tza'
kalhatin mākalhtō'kē'ni' de huan ley. Lā' lej ixa'cnīni'ni'can. Xla' tāyalh lā'
māpa'ksīni'lh que cacāmāxtuca Pedro lā' Juan lakatin ka'tlā'tus. 35 Lā' Gamaliel
cāhuanilh huan ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n:
—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Israel, capāstacna'ntit xa'nca a'ntū
nacātlahua'ni'yā'tit huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. 36 Ca'tzīyā'tit que makāntza'
i'xuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Teudas, a'ntī ixuan que xla' lej ka'tla'. Lā'
makapitzīn chi'xcuhuī'n, como hua'chi lakatā'ti' ciento, tastālani'lh. Xla'
maknīca. Lā' ta'a'kahuankō'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtastālani'nī't. Lā' chuntza'
līsputli a'ntū ixlītzucunī't Teudas. 37 Lā' ā'calīstān ixui'lapā Judas xala' nac
Galilea a'xni'ca' lālaktzo'kca. Xla' cācuccha'xli makapitzīn lā' ixtastālani'. Lā'
nā Judas sputli. Lā' ta'a'kahuankō'lh a'ntī ixtastālani'nī't. 38 Lā' chuhua'j
iccāhuaniyāni' hui'xina'n, nīn tuntū' cacātlahuani'tit huan chi'xcuhuī'n
lā' cacāmakxtektit. Palh huā'mā' tapāstacna' lā' huā'mā' tamākalhtō'kē'n
xmān ixla'ca'n chi'xcuhuī'n, ixa'cstu nasputa. 39 Lā' palh ixla' Dios, tū'
maktin catimāpānū'tit. Tū' ixlīca'tzan kalhtaxtoktipā'na'ntit Dios —cāhuanilh
Gamaliel.
40 Lā' ta'a'ka'ī'lh ixtachihuīn Gamaliel. Lā' cāmātayīni'ca huan apóstoles lā'
cāsno'kca. Lā' cāhuanica que tū'tza' natachihuīna'n por ixquilhtampān Jesús.
Lā' cāmakxtekca. 41 Lā' Pedro lā' Juan tataxtulh ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n.
Lā' tapāxuhualh porque cālaktzī'nca xlaca'n lej tzey para natapātī a'ntū lej
līmāxana' por ixpālacata Jesucristo. 42 Lā' lakalīyān nac xaka'tla' lītokpān lā' na
ixchicca'n, tū' ixtamakxteka tamāsu'yu lā' tachihuīna'n ixpālacata Jesucristo.

6

Cālacsacca kalhatojon maktāyana'nī'n

1 Huā'mā'na chi'chini' ixtalhūhua'ntēlha huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' huan
chi'xcuhuī'n griegos cāhuanilh huan hebreos que tū' xa'nca ixcāmāpitzini'can
a'ntū ixcāmaxquī'can huan lakapūtnu' griegasna' lakalīyān. 2 Lā' huan
kalhacāujtu' apóstoles tamākēstokli ixlīhuāk a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' cāhuanica:

—Tū' līmakuan na'icmakxtekāuj na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios lā'
na'icmāstā'yāuj līhua't. 3 Pues chuhua'j, tā'timīn, cacālacsactit hui'xina'n
kalhatojon chi'xcuhuī'n de hui'xina'n. Cacālacsactit a'ntī cālakapascan huāk
lacuan lā' a'ntī talītzuma Espíritu Santo lā' a'ntī lej xa'nca tapāstacna'n. Lā'
nacāmacamaxquī'yāuj huā'mā' lītlōt. 4 Lā' quilītlōtca'n quina'n chu ū'tza'tza':
na'icorarlīyāuj lā' na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios —cāhuanica.
5 Huā'mā' cāminī'ni'lh ixlīhuāk huan ixtalhūhuā'tca'n. Lā' lacsacca huan
Esteban, kalhatin chi'xcu' a'ntī ixlītzuma Espíritu Santo lā' a'ntī xa'nca ixkalh-
laka'ī' Dios. Lā' cālacsacca Felipe lā' Prócoro lā' Nicanor lā' Timón lā' Parmenas
lā' Nicolás xala' nac Antioquía a'ntī ixtanūnī't na ixreligionca'n israelitas.
6 Lā' cālīminca ixlacapūnca'n apóstoles lā' ta'orarlīlh lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ix-
macanca'n.
7 Lā' a'kahualh ixtachihuīn Dios. Lā' a'ntī ixtakalhlaka'ī' lej
ixtalhūhua'ntēlha nac Jerusalén. Lā' lhūhua' curasna' takalhlaka'ī'lh lā'
ta'a'kahuāna'ni'lh ixtachihuīn Dios.

Chi'paca Esteban

8 Lā' Esteban lej ixkalhlaka'ī' lā' lej ixka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ixtlahua
laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnīn ixlaclhpu'nanca'n tachi'xcuhuī't. 9 Lā'
tatā'kaquī'lh makapitzīn xalanī'n na ixlītokpānca'n israelitas a'ntī
ixcāmāpācuhuīcan Libertos, lā' nā xalanī'n nac Cirene lā' Alejandría lā' Cilicia
lā' Asia. Xlaca'n talālīhuanilh con Esteban. 10 Pero xlaca'n tūlalh tatā'lātlajalh
por ixpālacata ixtapāstacna' Esteban lā' por ixpālacata Espíritu Santo a'ntī
ixmāchihuīnī. 11 Lā' xlaca'n tamāpalalh ā'makapitzīn para natalē'ksa'nīni'n
lā' natahuan que ixtakaxmatnī't a'nchī Esteban a'ksa'nli Moisés lā' Dios.
12 Lā' cācuccha'xca tachi'xcuhuī't lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas lā' huan
mākalhtō'kē'ni'nī'n ley. Lā' chu līmaktin laktapajtzūca Esteban lā' chi'paca lā'
līminca ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n. 13 Lā' cāhui'līca testigos a'ntīn tahualh
a'ntūn tū' stu'ncua' lā' tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' tū' makxteka a'ksa'n huā' ley lā' huā' xaka'tla' lītokpān
a'ntū sicua'lanālanī't. 14 Ickaxmatui a'xni'ca' hualh xla' que huā'mā' Jesús
xala' nac Nazaret namāsputū huan xaka'tla' lītokpān lā' nataxtāpalī huan
talanān a'ntū māsu'yulh Moisés natlahuayāuj.
15 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā ixtlahuacan justicia, talakalak-
tzī'lh Esteban. Lā' ixlacan ixtasu'yu hua'chi ixla' ángel.

7

Tamaktāyalh Esteban lā' maknīca

1 Lā' huan xamāpa'ksīni' curasna' kalhasqui'nīlh Esteban:
—¿Chā stu'ncua' huā'mā'?
2 Lā' Esteban hualh:
—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, cakaxpa'ttit. Dios a'ntī lej ka'tla',
tasu'yuni'lh quimpapca'n Abraham a'xni'ca' xla' ixuī'cus nac xcānsipej
Mesopotamia. Tūna'j ixa'n tahui'la nac Harán. 3 Dios huanilh:
Cataxtu de mi'ā'lacchicni' lā' cacāmakxtekti mintalakapasnī'n lā' capi't nac
xcānsipej a'ntū na'icmāsu'ni'yāni'.
4 Lā' Abraham taxtulh de huan ī'xcānsipejca'n caldeosnu' lā' a'lh tahui'la
nac Harán. Lā' a'xni'ca' ixnīnī'ttza' ixtāta' Abraham, Dios līmilh Abraham
huā'tzā' nac xcānsipej a'nlhā hui'xina'n hui'lā'na'ntit chuhua'j. 5 Lā' Dios tūna'j
maxquī'lh ti'ya't ā'tzā', nīn pītzina'j a'nlhā nayāhua ixtojon. Xmān huanilh que

ixtēcu' ti'ya't nala xla' lā' ixnatā'natna', a'yuj xla' tūna'j ixka'lhī ixcaman. 6 Dios
tā'chihuīna'lh chuntza':
Minatā'natna' natatahui'la hua'chi xatza'nkān nac ā'lakatin xcānsipej.
Lā' a'ntza' lej nacāmāscujūcan lā' nacāmāpātīnīcan lakatā'ti' ciento cā'ta.
7 Lā' quit na'iccāmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't a'ntī nacāmāscujū minatā'natna'.
Lā' ā'calīstān natataxtu minatā'natna' lā' naquintamācā'tanī ā'tzā'.
8 Lā' Dios cāxtlahualh huan convenio a'ntū ixpālacata ixcāchu'cucan
chi'xcuhuī'n israelitas para que nacālīlakapascan. Lā' tahuī'lh kalhatin
ixcaman Abraham, ixtacuīni' Isaac. Lā' ixlīlakatzeyan chi'chini' Abraham
chu'culh ixcaman para nalīlakapascan hua'chi israelita. Lā' ā'calīstān
tahuī'lh kalhatin ixcaman Isaac, ixtacuīni' Jacob. Lā' ā'calīstān Jacob ka'lhīlh
kalhacāujtu' ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n.
9 'Lā' huan quinapapna'ca'n ixtaca'tzalaktzī'n ixtā'tinca'n José. Lā' xlaca'n
tastā'lh José. Lā' lē'nca nac Egipto. Pero Dios ixmaktaka'lha. 10 Lā' Dios
māpūtaxtūlh de ixlīhuāk a'ntūn pātīlh. Lā' Dios maxquī'lh José tapāstacna' na
ixlacapūn Faraón a'ntī rey xala' nac Egipto. Lā' Faraón ixa'cnīni'ni' huan José.
Lā' hui'līlh ixlīgobernador nac Egipto. Lā' hui'līlh que namāpa'ksīkō' ixlīhuāk
ixchic Faraón.
11 'Lā' milh lakatin tatzi'ncsta ixlīhuāk huanmā' ti'ya't Egipto lā' nac
Canaán. Lā' lej tapātīni'lh. Lā' huā' quinapapna'ca'n tū' ixtakaksa a'ntū
natahua'. 12 Lā' a'xni'ca' kaxmatli Jacob que nac Egipto ixa'nan trigo, pū'la
cāmacā'lh a'ntza' ixo'kxa'n a'ntīn quinapapna'ca'n. 13 Lā' a'xni'ca' ta'a'mpā
ixlīmaktu', José cāmāca'tzīnīlh que ū'tza' māni' ī'stancuca'n ixuanī't. Lā' Faraón
māca'tzīnīca que ixtalakapasni' José ixtahuanī't. 14 Lā' José mātayīni'lh Ja-
cob a'ntī ixtāta' lā' ixlīhuākca'n ixtā'timin lā' ixcamana'ca'n. Xlaca'n pūpitzi
ciento ā'pu'xamaquitzis tachi'xcuhuī't. 15 Lā' Jacob a'lh tahui'la nac Egipto.
A'ntza' nīlh xla' lā' nā tanīkō'lh ixo'kxa'n a'ntī quinapapna'ca'n. 16 Lā'
ā'maktin cālē'mpalaca nac Siquem lā' a'ntza' cāmā'cnūca nac lhu'cu' a'ntū
cāmaktamāhualh Abraham ixcamana' Hamor xalanī'n Siquem. Lītamāhualh
con tumīn.
17 'Ixtapajtzūtēlha huan chi'chini' a'xni'ca' ixtlōkentaxtū Dios a'ntū ixu-
aninī't Abraham. Lā' huan tachi'xcuhuī't israelitas lhūhua'ntēlhalh nac
Egipto. 18 Lā' hui'līpalaca kalhatin rey nac Egipto a'ntīn tū' lakapasli
José. 19 Xla' cā'a'kxokolh quinapapna'ca'n lā' chuntza' cālītlajalh. Lā' xla'
cāmāpātīnīlh quinapapna'ca'n lā' cāmāmaka'nīlh xanatāta'na' ixlakska'tā'nca'n
para que natanī. 20 Lā' huā'mā'na chi'chinī'n tahuī'lh Moisés lā' xla' tzēhuanī't
ixuanī't na ixlacapūn Dios. Lā' ixmaktaka'lhmā'ca lakatu'tun mālhcuyu'
na ixchic ixtāta'. 21 Lā' a'xni'ca' nā tihui'līca Moisés kēpūn, ixtzu'ma'jāt
Faraón sacli huan ska'ta' lā' makastacli como hua'chi scana'nca ixcaman.
22 Lā' Moisés māsca'tīca ixlīhuāk tapāstacna' xala' nac Egipto. Lā' lej xa'nca
ixchihuīna'n lā' huāk tzē ixtlahua.
23 'Lā' a'xni'ca' ixka'lhītza' tu'pu'xam cā'ta, puhualhtza' palh nacālaka'n
ixtalakapasnī'n a'ntī israelitas. 24 Lā' laktzī'lh a'nchī kalhatin egipcio
ixmāpātīnīmā' kalhatin israelita. Lā' Moisés līmaktāyalh lā' mātakāhuī'lh
huan egipcio. Lā' chuntza' tapalana'ni'lh huan tī ixmāpātīnīmā'ca. 25 Moisés
ixpuhuan que huan israelitas ixtamāchekxī a'nchī Dios ixlacsacnī't
nacāmaktāya natapūtaxtu. Pero xlaca'n tū' ixtamāchekxī. 26 Lā' ixlīlakalī
huampala cālakchilh Moisés a'xni'ca' ixtalālacatāquī' kalhatu' israelitas lā'
ixcāmāko'xamixīcu'tun lā' cāhuanilh: "Chi'xcuhuī'n, hui'xina'n lītalakapasnī'n.
¿A'chī' lālacatāquī'yā'tit?" 27 Lā' tuncan huan tī ixlacatāquī' ixtā'chic tampi'ta'lh

Moisés lā' hualh: "¿Tichū hui'līni' hua'chi quimpuxcu'ca'n lā' quijuezca'n?
28 ¿Chā naquimaknīcu'tuna' quit hua'chi ma'kni' kōtan huan egipcio?" 29 Lā'
a'xni'ca' kaxmatli huā'mā', Moisés tzā'lalh. Lā' chā'lh nac xcānsipej Madián lā'
a'ntza' tachokolh hua'chi xatza'nkān. Lā' talacatuncuīlh kalhatu' ixo'kxa'n.
30 'Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' tu'pu'xam cā'ta, kalhatin ángel tasu'yuni'lh
nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't ixpajtzu huan kēstīn ixtacuīni' Sinaí. A'ntza' tasu'yulh
nac a'katin puchuna'j qui'hui' a'ntū ī'lhcumā'. 31 A'xni'ca' lakzī'lh Moisés
tū' ixlīca'tzīhuī'. Lā' tapajtzūlh para nalaktzī'n. Lā' ixtachihuīn Māpa'ksīni'
huanilh:
32 Quit ixDiosca'n minatāta'na' lā' ixDiosca'n Abraham lā' Isaac lā' Jacob.
Lā' Moisés xpipilh lā' jicua'lh lā' tū' līhui'līlh nalaktzī'n. 33 Lā' Māpa'ksīni'
huanilh:
Catatūxtu mizapato porque a'nlhā yā't, ixlacapūn Dios.
34 Quit stu'ncua' iclaktzī'nī't a'nchī cāmāpātīnīmā'ca quintachi'xcuhuī't a'ntīn tahui'lāna' nac Egipto.
Lā' ickaxmatnī't a'nchī tahua'ntli'jmā'na xlaca'n, lā' icyujnī'ta'nchi para na'iccāmāpūtaxtū.
Lā' chuhua'j cata't. Na'icmacā'nāni' nac Egipto.
35 'Lā' huā'mā' chu ū'tza' Moisés a'ntī talakmaka'lh a'xni'ca' tahualh:
¿Tichū hui'līnī'ta'ni' hua'chi quimpuxcu'ca'n lā' quijuezca'n?
Lā' Dios macamilh huā'mā' Moisés hua'chi xapuxcu' lā' māpūtaxtūnu'. Lā'
ixmaktāya huan ángel a'ntī tasu'yuni'lh nac a'katin puchuna'j qui'hui'. 36 Lā'
Moisés cāmāxtulh quinapapna'ca'n. Xla' tlahualh lej laka'tla'n lē'cnīn nac
Egipto lā' nac mar a'ntū huanican Spi'nenke' lā' nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't
tu'pu'xam cā'ta. 37 Huā'mā' ū'tza' Moisés a'ntī cāhuanilh israelitas:
Māpa'ksīni' quinDiosca'n nalacsaca chā'tin de mintalakapasni'ca'n chuntza' hua'chi quilacsacli quit.
U'tza' ixa'cta'sana' Dios nala.
Lā' nakaxpa'tā'tit hui'xina'n.
38 Huā'mā' Moisés ū'tza' ixuī' a'xni'ca' ixtatakēstoknī't nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
Lā' huan ángel tā'chihuīna'lh nac kēstīn Sinaí. Lā' Moisés cāhuanilh quina-
papna'ca'n a'ntū hualh huan ángel. Lā' Moisés maklhtīni'lh huan tachihuīn
a'ntūn tū' maktin catisputli. Lā' huan tachihuīn quincāmaxquī'ni'.
39 'Huā' quinapapna'ca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Moisés lā' talakmaka'lh.
Lā' ixtapuhuan natataspi'ta nac Egipto. 40 Tahuanilh Aarón:
Caquilātlahuani'uj ídolos a'ntū naquincātapū'lani'yāni'.
Tū' icca'tzīyāuj a'ntū pātle'keni'nī't huā'mā' Moisés a'ntī quincāmāxtuni' nac ti'ya't Egipto.
41 Entonces xlaca'n tatlahualh lakatin ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi ti'na'j
huācax lā' tamaxquī'lh lē'ksajuī'n huan ídolo. Lā' lej talīpāxuhualh a'ntū
ixtatlahuanī't māni' xlaca'n. 42 Lā' Dios tamakatīlh de xlaca'n lā' cāmakxtekli
que natamācā'tanī sta'cu. Lā' nā chuntza' tatzo'kni' huan nac libro a'ntū
tzo'kli kalhatin a'ntī ixa'cta'sana' Dios. Hualh:
Lā' hui'xina'n, israelitas, ¿chu quilāmālacnūni'uj lē'ksajna' lā' animalhna' xata-maknīn ixlīhuāk huan tu'pu'xam cā'ta nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't?
43 Hui'xina'n līta'ntit ixcarpa huan ídolo Moloc a'nlhā ixtaquilhpūtani'can, lā' huan ídolo Renfán a'ntū ixtasu'yu hua'chi sta'cu.
Hui'xina'n tlahua'tit para nacāmācā'tanīyā'tit.
Lā' chuhua'j quit na'iccālē'nāni' más a'jlē'nī'ta'ncha' de Babilonia.
Chuntza' tatzo'kni'.
44 Lā' Esteban huampā:

—Nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't, quinapapna'ca'n ixtaka'lhī huan xaka'tla' carpa
a'ntū ixmāsu'yu que Dios ixcā'o'kska'lhīlē'mā'. Lā' huan carpa ū'tza' ixt-
lahuanī't Moisés chu a'nchī hua'chi Dios ixuaninī't lā' chu a'nchī Dios
ixmāsu'ni'nī't. 45 Lā' quinapapna'ca'n tamaklhtīni'lh huan carpa. Lā' talīmilh
a'xni'ca' tatanūchi con Josué na ixti'ya'tca'n xtuncnu' chi'xcuhuī'n a'ntī Dios
cāmāxtulh ixlacapūnca'n quinapapna'ca'n. Lā' a'ntza' tachokolh huan carpa
hasta ixquilhtamacuj David. 46 Dios līpāxuhualh David. Xla' ixtlahuacu'tun
lakatin ixchic Dios a'ntī nā ixDios Jacob. 47 Pero huan a'ntī tlahualh huan
chic, ū'tza' Salomón. 48 Pero Dios, a'ntī lej ka'tla', tū' tahui'la nac lakatin chic
a'ntū tatlahuanī't chi'xcuhuī'n. Lā' nā chuntza' hualh ixa'cta'sana' Dios:
49 Quit, Dios, icmāpa'ksī nac a'kapūn lā' nac quilhtamacuj.
¿Tuchūyā chic naquilātlahuani'yāuj? huani Māpa'ksīni'.
Lā' ¿lhachū na'icjaxa quit?
50 ¿Chu tū' quit ictlahualh ixlīhuāk a'ntū a'nan?
51 Lā' Esteban cāhuanipā:
—Hui'xina'n lej lacxumpi. Tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para
napūpāstacna'nā'tit. Lā' tū' kaxpa'tcu'tunā'tit. Hui'xina'n pō'ktu
kalhtaxtoktīyā'tit huan Espíritu Santo. Chu a'nchī ixtala minapapna'ca'n
nā chuntza' la'yā'tit hui'xina'n. 52 Minapapna'ca'n tamāpātīnīlh ixlīhuākca'n
ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tamaknīlh a'ntīn tahualh xapū'la que namin
a'ntī xatzey. U'tza' milh lā' hui'xina'n macamāstā'tit lā' māmaknīnīni'ntit.
53 Hui'xina'n maklhtīni'ntit huan ley a'ntū tamacamāstā'lh ángeles. Pero tū'
a'kahuāna'ni'tit —hualh Esteban.

Maknīca Esteban

54 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kchā'lh lā' ixtamāsā'nī ixtatzanca'n
porque lej ta'a'kchā'lh. 55 Lā' ixa'clhcunuc Esteban ixlītzuma Espíritu Santo.
Lā' xla' ixtalacayāhuayā para nac a'kapūn. Lā' laktzī'lh huan xkakana' a'nlhā
ixuī' Dios. Lā' laktzī'lh Jesús na ixpāxtūcāna'j Dios 56 lā' hualh:
—Calaktzī'ntit. Quit iclaktzī'n huan a'kapūn laquī'yā. Lā' ixtā'tin ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't huī' na ixpāxtūcāna'j Dios —hualh Esteban.
57 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' a'nlhā ixtlahuacan justicia, xlaca'n
tata'salh palha' lā' cā'a'kachi'paca. Lā' ixlīhuākca'n tuncan talakminkō'lh
lacapalh. 58 Lā' māxtuca Esteban de huan nac xcānsipej lā' mūta'laca. Lā' huan
testigos tahui'līlh ixlu'xu'ca'n na ixlacapūn kalhatin o'kxa' a'ntī ixtacuīni'
Saulo. 59 Lā' a'xni'ca' mūta'laca Esteban ta'sani'lh Dios lā' huanilh:
—Māpa'ksīni' Jesús, cachi'patampāxtokchi quilīca'tzīn.
60 Lā' tatzokostalh lā' ta'salh lej palha' lā' hualh:
—Māpa'ksīni', cacāmāsputūnu'ni' a'ntū quintatlahuani'mā'na.
Lā' a'xni'ca' hualh huā'mā' Esteban nīlh.

8

Saulo ixcāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Lā' Saulo chu ixlīca'tzī a'nchī līmaknīca Esteban.
Lā' huanmā' chi'chini' tzucuca lej cāmacaputzacan a'ntī ixtakalhlaka'ī'
xalanī'n nac Jerusalén. Lā' ixlīhuākca'n ta'a'kahuankō'lh hasta nac ti'ya't
Judea lā' Samaria. Lā' tatachokolh xmān apóstoles. 2 Lā' makapitzīn
chi'xcuhuī'n, a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios, talē'lh Esteban lā' tamā'cnūlh. Lā' lej
talakcalhualh xla'. 3 Lā' Saulo ixlīhui'lī ixcāmāsputūkō'lh huan a'ntī ixtakalh-
laka'ī'. Tzuculh tanū nac lakatunu' chic lā' ixcāstancalē'n chi'xcuhuī'n lā'
puscan lā' ixcāmānū nac pūlāchī'n.

Māsu'yuca xatzey tachihuīn nac Samaria

4 Lā' a'ntīn ta'a'kahuankō'lh ixta'a'n lakaxtim lā' ixtachihuīna'n huan
xatzey tachihuīn. 5 Lā' Felipe a'lh tancā'n nac xcānsipej ixtacuīni' Samaria. Lā'
ixcāmāsu'ni' ixpālacata Cristo. 6 Lā' huan ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't ixtakax-
mata a'cxtim a'ntū ixcāhuani Felipe. Takaxmatli lā' talaktzī'lh huan lē'cnīn
a'ntū ixtlahua. 7 Lā' huan tlajana'nī'n ixtata'sa lej palha' lā' tataxtulh de
xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī. Lā' lhūhua' ixtalū'ntū'lanī't lā' xalactajua' chi'xcuhuī'n
ixcāmātzeyīcan. 8 Lā' lej ixa'nan lhūhua' tapāxuhuān huanmā' nac xcānsipej.

9 Lā' ixuī' chā'tin chi'xcu' ixtacuīni' Simón. Xla' xapū'la ixuanī't tlahuāna'
nac huanmā' xcānsipej. Lā' ixtalē'cnī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac
Samaria. Lā' hualh que ū'tza' māni' lej ka'tla'. 10 Lā' xa'nca ixtakaxmatni'
Simón ixlīhuākca'n a'ntī xalacti'na'j lā' a'ntī xalaka'tla'n. Lā' ixtahuan:

—Huā'mā' chi'xcu' lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn Dios.

11 Lā' xa'nca takaxmatni'lh Simón porque lej makān talē'cnīlh ixtatlahuān.
12 Lā' Felipe cākalhachihuīna'ni'lh xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī Dios
māpa'ksīni'n lā' ixpālacata Jesucristo. Lā' xlaca'n takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kpaxli
chi'xcuhuī'n lā' puscan. 13 Lā' nā huan Simón nā xla' kalhlaka'ī'lh lā' a'kpaxli
lā' stālani'lh Felipe. Lā' a'xni'ca' Simón laktzī'lh huan laka'tla'n lā' lej lhūhua'
lē'cnīn, xla' lej lhūhua' ixpāstacna'n.

14 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh que xalanī'n nac Samaria ixtamaklhtīni'nī'ttza'
ixtachihuīn Dios, huan apóstoles xalanī'n nac Jerusalén tamacā'lh Pedro
lā' Juan nac Samaria. 15 Xlaca'n tamilh lā' ta'orarlīlh que catamaklhtīni'lh
Espíritu Santo xalanī'n nac Samaria. 16 Tūna'j ixcālakyujachi Espíritu Santo.
Xmān ixta'a'kpaxnī't lā' chuntza' tamāsu'yulh que tatapa'ksīlh con Māpa'ksīni'
Jesús. 17 Lā' ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n lā' xlaca'n tamaklhtīni'lh Espíritu
Santo.

18 Lā' Simón laktzī'lh que huan Espíritu Santo māstā'ca a'xni'ca' huan
apóstoles ta'a'cpūmā'ca'lh ixmacanca'n. Lā' cāmālacnūni'lh tumīn. 19 Lā' hualh
Simón:

—Nā quit caquilāmaxquī'uj huā'mā' līmāpa'ksīn para que chuntza' chu catīhuā na'ica'cpūmā'ca' quimacan nā tzē namaklhtīni'n huan Espíritu Santo.

20 Lā' Pedro huanilh:

—Casputli mintumīn lā' nā hui'x casputti porque puhuanti nalītamāhua'ya'
tumīn a'ntū ixlē'ksajna' Dios. 21 Hui'x tūla catimaklhtīni' huanmā' lē'ksajna'
porque tū' tzey mi'a'clhcunuc na ixlacapūn Dios. 22 Camakxtekti
huanmā' ko'hua'jua' tapāstacna' lā' casqui'ni' Māpa'ksīni' Dios lā' tzēla
chuntza' namāsputūnu'ni'yāni' Dios huanmā' tapāstacna' a'ntū ka'lhī'ya'
na mi'a'clhcunuc. 23 Iclaktzī'nāni' lej ca'tzanca'tzī'ya'. Hui'x tūla makxteka
a'ntūn tū' tzey.

24 Lā' kalhtīni'lh Simón lā' hualh:

—Casqui'ni'tit Māpa'ksīni' Dios que tū' naquimpātle'keni' nīn tuntū' a'ntū hui'xina'n hua'nā'tit.

25 Lā' a'xni'ca' xlaca'n ixtamālacstū'ncnī'ttza' lā' ixtachihuīna'nī'ttza' ixtachihuīn Dios, tataspi'tpā para nac Jerusalén. Lā' tachihuīna'lh huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo nac lacalhūhua' ixā'lacchicni'ca'n samaritanosnu'.

Felipe lā' huan chi'xcu' xala' nac Etiopía

26 Lā' tā'chihuīna'lh Felipe kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh lā' huanilh:

—Catā'kaqui' lā' capit nac sur. Nalacpina' xatej Jerusalén para Gaza. A'ntza' cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.

27 Lā' Felipe tā'kaquī'lh lā' a'lh. Lā' ixuī' kalhatin eunuco xala' nac
Etiopía. Xla' pūchihuīna' ixuanī't nac Etiopía a'nlhā ixmāpa'ksīni'n huan reina
ixtacuīni' Candace. Huā'mā' chi'xcu', xla' ū'tza' xamaktaka'lhna' ixlīhuāk
ixlīrico huan reina. Lā' quīlachi nac Jerusalén para namācā'tanī Dios. 28 Lā'
ixtaspi'tmā'tza' lā' ixpūmimā' lakatin carro a'ntū ī'stancalē'mā' huan cahuāyuj.
Lā' ixlakapūtle'kehuī' a'ntū tzo'kli Isaías, a'ntī ixa'cta'sana' Dios ixuanī't. 29 Lā'
huan Espíritu Santo huanilh Felipe:
—Catapajtzu' nac xatej a'nlhā lē'mā'ca huan carro lā' catā'pi.
30 Lā' Felipe tu'jnulh lā' lakmilh lā' kaxmatli a'nchī xla' ixlakapūtle'kehuī'
a'ntū ixtzo'knī't Isaías. Lā' Felipe kalhasqui'nīlh:
—¿Chā māchekxī'ya' a'ntū lakapūtle'keya'?
31 Lā' kalhtīlh:
—Tūla como tintī' a'ntī naquimāsu'ni'.
Lā' huanica Felipe que catō'ca'lh lā' capāxtūtō'lalh.
32 Lā' xla' ixlakapūtle'kehuī' ixtachihuīn Dios a'nlhā huan chuntza':
Hua'chi lē'ncan lakatin oveja a'ntū namaknīcan, chuntza' lē'nca huan chi'xcu';
lā' como hua'chi lakatin borrego xla' kō'ko' na ixlacapūn a'ntī macsi'ta,
chuntza' huan chi'xcu' nīn tuntū' hualh.
33 Lā' māmāxanī'ca lā' tū' xa'nca tlahuani'ca justicia.
Lā' nīn tintī' tūla pūtle'ke tichū ixtā'natna' huan chi'xcu', porque maknīca.
34 Lā' huan eunuco huanilh Felipe:
—Icsqui'ni'yāni' caquihua'ni', ¿tichū līchihuīna'mā' huā'mā' Isaías? ¿Chu
ixa'cstu līchihuīna'ncan, o līchihuīna'n ā'kalhatin?
35 Lā' Felipe tzuculh chihuīna'n. Lā' tzuculh xa'nca huani a'ntū
ixlakapūtle'kenī't huan ixtachihuīn Dios lā' māsu'ni'lh ixpālacata Jesús. 36 Lā'
a'xni'ca' ixta'a'mā'na nac tej, tachā'lh a'nlhā mā' xcān. Lā' hualh huan
eunuco:
—Cala'ktzi'. Huā'tzā' mā' xcān. ¿Chu a'nan a'ntū naquimāmakchuyī para que
tzē na'ica'kpaxa?
37 Lā' Felipe huanilh:
—Palh hui'x kalhlaka'ī'ya' con ixlīhuāk mi'a'clhcunuc, tzē na'a'kpaxa'.
Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Quit ickalhlaka'ī' que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios.
38 Lā' chu tuncan māyāhuanīni'lh huan carro. Lā' tatojōlh nac xcān ixtu'ca'n,
Felipe lā' huan eunuco. Lā' Felipe mā'kpaxīlh. 39 Lā' a'xni'ca' tatacutli nac
xcān, ixEspíritu Dios mā'kayāhualh Felipe. Lā' huan eunuco tū'tza' laktzī'lh.
Lā' huan eunuco a'mpā lā' lej pāxuhualh. 40 Lā' Felipe lakchā'nca nac xcānsipej
Azoto. Lā' ixcākalhachihuīna'ni'tēlha xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo na
ixlīhuāk xcānsipejni' hasta que chā'lh nac Cesarea.

9

Saulo xtāpalīlh ixtapāstacna'

Hch. 22.6-16; 26.12-18

1 Lā' Saulo lej ixcāmākē'klha a'ntī ixtakalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' lā'
ixcāmaknīcu'tun. Lā' lakmilh xamāpa'ksīni' curasna' 2 lā' squi'nli lakatin acta
a'ntū nalē'n na ixlītokpānna'ca'n israelitas nac Damasco. Lā' chuntza' tzē
nacāputza chi'xcuhuī'n lā' puscan a'ntī ixtastālani' Jesús lā' tzē nacālīmin xat-
achī'nī'n nac Jerusalén. 3 Lā' Saulo ixtlā'huantēlha lā' ixtapajtzūtēlhatza' nac
Damasco. Lā' chu līmaktin lakatin xkakana' xala' nac a'kapūn lītamacxti'li'lh.
4 Lā' a'kā'lh nac ti'ya't. Lā' kaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū ixuani:
—Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?

5 Lā' Saulo kalhasqui'nīlh:
—¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?
Lā' xla' hualh:
—Quit Jesús, chu ū'tza' a'ntī hui'x macaputzaya'. Chu tlakaj
quintā'latla'hua'ya'. Hui'x hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan
qui'hui' a'ntū lītlakalē'ncan.
6 Lā' Saulo ixpipi lā' ixjicua'n lā' hualh:
—Māpa'ksīni', ¿tuchū lacasqui'na' na'ictlahua quit?
Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:
—Catā'kaqui' lā' catanu' nac xcānsipej. Lā' a'ntza' nahuanica'na' a'ntū
līhui'līca natlahua'ya'.
7 Lā' huan chi'xcuhuī'n a'ntī ixtatā'latlā'huan Saulo, takaxmatli lakatin
tachihuīn pero nīn tintī' talaktzī'lh. Lā' lej talē'cnīlh. 8 Lā' Saulo tā'kaquī'lh
de nac ti'ya't. Lā' a'xni'ca' titalakapākē'cu'tulh, tūlalhtza' lacahuāna'lh. Lā'
makachi'palē'nca lā' līminca nac Damasco. 9 A'ntza' tahuī'lh lakatu'tun
chi'chini' lā' tūlalh lacahuāna'lh. Lā' tū' huā'yalh lā' tū' ko'tnūlh.
10 Lā' ixuī' nac Damasco kalhatin chi'xcu' a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni'
Ananías. Xla' lakachuyalh lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:
—Ananías.
Lā' xla' kalhtīni'lh:
—Lā' ā'tzā' icuī', Māpa'ksīni'.
11 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:
—Capit huan nac calle a'ntū huanican Xaslitua'. Lā' caputza na ixchic
Judas kalhatin a'ntī ixtacuīni' Saulo xala' nac xcānsipej Tarso. A'ntza'
kalhtō'ka'mā'. 12 U'tza' lakachuyanī't lā' laktzī'nī't kalhatin chi'xcu' ixtacuīni'
Ananías a'ntī tanūlh lā' a'cpūmā'ca'lh ixmacan para que chuntza' nalac-
ahuāna'nchokopala.
13 Pero Ananías kalhtīni'lh:
—Māpa'ksīni', lhūhua' quintahuaninī't que huā'mā' chi'xcu' lej lhūhua'
a'ntūn tū' tzey cātlahuani'nī'ttza' xalanī'n nac Jerusalén a'ntīn takalhlaka'ī'
mintachihuīn. 14 Lā' huan xanapuxcu'nu' curasna' tamaxquī'nī't līmāpa'ksīn
que xla' naquincāchi'payāni' quilīhuākca'n a'ntī icchihuīna'nāuj por
milīmāpa'ksīn.
15 Lā' Māpa'ksīni' huanilh:
—Capit porque quit iclacsacnī't Saulo. Xla' nacātā'chihuīna'n de quit
xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' lā' reyes lā' israelitas. 16 Quit na'icmāsu'ni'
līlhūhua' a'ntū napātīni'n por quimpālacata.
17 Lā' Ananías a'lh lā' tanūlh huan nac chic a'nlhā ixuī' Saulo. Lā'
a'cpūmā'ca'lh ixmacan lā' huanilh:
—Tā'tin Saulo, quimacaminī't huan Māpa'ksīni' Jesús a'ntī
tasu'yuni'ni' nac tej a'nlhā ixta'mpā't. U'tza' quimacaminī't para que
nalacahuāna'nchokopala'ya' lā' nalītatzumakō' Espíritu Santo mi'a'clhcunuc.
18 Lā' tuncan yujni'lh ixlakastapun catūhuā hua'chi xapipēks lā' lac-
ahuāna'nchokopā. Lā' tā'kaquī'lh lā' tuncan a'kpaxli. 19 Lā' huā'yalh lā'
tli'hui'quimpā. Lā' lātma'j ixcātā'lahuī' huan tā'timīn nac Damasco.

Saulo a'cta'sana'lh nac Damasco

20 Lā' chu tuncan huan na ixlītokpānna'ca'n israelitas, Saulo tzuculh
līchihuīna'n Jesús. Lā' ixuan que ū'tza' huā'mā' ixO'kxa' quinDiosca'n. 21 Lā'
talē'cnīlh ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmatli lā' talāhuanilh:

—¿Chu tū' ū'tza' huā'mā' a'ntī ixcāmāsputūcu'tun nac Jerusalén a'ntī ixtatapa'ksī con Jesús? Lā' minī't huā'tzā' lā' quincālē'ncu'tunāni' tachī'n lā' quincāmacamaxquī'cu'tunāni' xanapuxcu'nu' curasna'. U'tza' līmilh huā'tzā'.
22 Lā' Saulo más ixtahuixcānī. Lā' ixmālacstū'nca que Jesús ū'tza' huā'mā'
Cristo a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't. Lā' ū'tza' talīlē'cnīlh huan israelitas a'ntī ixtahui'lāna' nac Damasco.

Saulo cātzā'lani'lh israelitas

23 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kēnī'ttza' lakalhūhua' chi'chini', huan israelitas ta-
lacchihuīna'lh para natamaknī Saulo. 24 Lā' māca'tzīnīca Saulo que ixmak-
taka'lhmā'ca. Tintacuj lā' tintascac ixtaka'lhītīmā'na huan lhā ixlactanūcan
nac cā'lacchicni' porque ixtamaknīcu'tun. 25 Lā' cā'tzī'sa huan tā'timīn talē'lh
Saulo lā' tamāyujūlh nac lakatin canasta de na ixa'cpān taxaka de huan cā'lacchicni'. Lā' chuntza' līpūtaxtulh.

Saulo a'lh nac Jerusalén

26 Lā' Saulo a'lh nac Jerusalén lā' ixcātā'tanūcu'tun huan tā'timīn a'ntza'. Lā'
xlaca'n ixtajicua'ni'. Tū' ta'a'ka'ī'lh que xla' ixkalhlaka'ī'nī't. 27 Lā' Bernabé
cālīmini'lh Saulo huan apóstoles. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo ixlaktzī'nī't nac tej huan Māpa'ksīni' Jesucristo a'ntīn tā'chihuīna'lh. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Saulo ixchihuīna'nī't nac Damasco por ixlīmāpa'ksīn Jesús, lā' tū'
ixlacapuhuan. 28 Lā' Saulo ixcātā'latlā'huan nac Jerusalén. 29 Lā' ixchihuīna'n
por ixlīmāpa'ksīn Dios lā' tū' ixlacapuhuan. Lā' ixcātā'lāhuani huan israelitas
a'ntī ixtachihuīna'n griego. Lā' ixtamaknīcu'tun Saulo. 30 Lā' a'xni'ca' huan
tā'timīn taca'tzīlh huā'mā', talē'lh Saulo nac Cesarea lā' tamacā'lh para nac Tarso.
31 Lā' cā'cacsuatza' ixtahui'lāna' a'ntī ixtatakēxtimī na ixlīhuāk ixlēka'tla' Judea lā' Galilea lā' Samaria. Lā' ā'chulā' ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixtajicua'ni'tēlha Māpa'ksīni'. Lā' huan Espíritu Santo ixcāmāko'xamaka'tlī. Lā' ixtalhūhua'ntēlha.

Eneas mātzeyīca

32 Lā' Pedro lakaxtim ixlatlā'huan lā' cālakmilh a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n
nac Lida. 33 A'ntza' pāxtokli kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Eneas. Xla' ixmā'
na ī'xti'cat lakatzeyan cā'ta. Ixchēkēnī'n ixtalū'ntū'lanī't. 34 Lā' Pedro huanilh:
—Jesucristo mātzeyīyāni'. Catā'kaqui' lā' camā'kaqui' mixti'cat.
Lā' chu tuncan tā'kaquī'lh Eneas. 35 Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' nac
Lida lā' Sarón talaktzī'lh que ixtzeyanī'ttza'. Lā' xlaca'n tatzuculh tastālani' huan Māpa'ksīni' Jesucristo.

Dorcas lakahuanchokolh

36 Ixuī' nac Jope kalhatin puscāt a'ntī ixkalhlaka'ī'. Lā' ixtacuīni' Tabita lā' nā Dorcas ixtacuīni' griego. Huā'mā' puscāt ixtlahua lhūhua' catūhuā lej
tzey. Lā' ixmāstā' lhūhua' limosna. 37 Lā' huā'mā'na chi'chini' xla' ī'tzaca'lh lā'
nīlh. Lā' ixmāpaxīcanī'ttza' lā' ixcāxmāpī'canī'ttza' nac lakatin cuarto tālhmā'n.
38 Lā' huan tā'timīn nac Jope takaxmatli que Pedro ixuī' nac Lida, como pajtzu
ixuanī't. Lā' cālakmacā'nca kalhatu' chi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n tahuanilh Pedro:
—Capit lacapalh hasta lhā icui'lāna'uj.
39 Lā' tuncan Pedro cātā'a'lh. Lā' a'xni'ca' xla' cālakchā'lh, lā' lē'nca nac cuarto tālhmā'n. Lā' ixlīhuākca'n huan lakapūtnu' talītakēxtimīlh a'nlhā ixmāpī'canī't Dorcas lā' tacalhualh. Lā' tamāsu'ni'lh huan takēnu' lā' huan lu'xu' a'ntū ixtlahua Dorcas a'xni'ca' lakahuancus ixlahuī'. 40 Pero Pedro
cāmāxtulh ixlīhuākca'n lā' tatzokostalh lā' orarlīlh. Lā' laktalakspi'tli huan sputni' lā' huanilh:
—Tabita, catā'kaqui'.

Lā' talakapāke'lh lā' laktzī'lh Pedro lā' tā'kxpāquī'lh. 41 Lā' Pedro
makachi'palh lā' mā'kaquī'lh. Lā' a'xni'ca' Pedro cāta'sani'lh huan a'ntī
ixtakalhlaka'ī' lā' huan lakapūtnu' lā' cāmāsu'ni'lh Dorcas xalakahuan.
42 Huā'mā' ca'tzīkō'ca na ixlīhuāk Jope. Lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh Māpa'ksīni'
Jesucristo. 43 Lā' Pedro tachokolh lātma'j nac Jope na ixchic kalhatin chi'xcu'
ixtacuīni' Simón a'ntī māmasījūnu'.

10

Pedro lā' Cornelio

1 Ixuī' nac Cesarea kalhatin chi'xcu' ixtacuīni' Cornelio. Xla' capitán
ixuanī't. Lā' huan compañía a'ntū ixmāpa'ksī ixtacuīni' Italiana. 2 Cornelio lej
ixa'cnīni'ni' lā' ixtajicua'ni' Dios, lā' nā chuntza' ixlīhuāk xala' na ixchic. Lej
ixmaxquī' limosna huan tachi'xcuhuī't lā' pō'ktu ixorarlīni' Dios. 3 Lakatin
chi'chini' hua'chi maktu'tun kōtanū, Cornelio lakachuyalh. Lā' xa'nca lak-
tzī'lh kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh. Lā' huan ángel tanūlh lā' huanilh:

—¡Cornelio!

4 Lā' Cornelio lakalaktzī'lh lā' jicua'lh lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū, Māpa'ksīni'?

Lā' huan ángel huanilh:

—Dios pāstacmā'chāni' a'nchīn tlahua'ya' mi'oración lā' a'nchī māstā'ya'
limosna. 5 Lā' chuhua'j cacāma'capi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' camātayī'ni'
Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. 6 Xla' tētachokonī't na ix-
chic Simón huan māmasījūnu' a'ntī ka'lhī ixchic na ixquilhtūn mar. U'tza'
nahuaniyāni' a'ntū natla'hua'ya'.

7 Lā' a'xni'ca' huanikō'lh huan ángel lā' chu tuncan a'lh. Lā' Cornelio
cāta'sani'lh kalhatu' ixtasācua'nī'n lā' kalhatin tropa a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios
lā' a'ntī ixtascuja na ixchic. 8 Lā' a'xni'ca' ixcāpūtle'keni'kō'nī'ttza' a'ntū
ixuaninī't huan ángel, cāmacā'lh nac Jope.

9 Lā' ixlīlakalī xlaca'n ixtatlā'huamā'na lā' ixtatapajtzūtēlha para huan
nac xcānsipej. Lā' hua'chi tastu'nūta Pedro tō'ca'lh huan na ixlītanca'cstu'
chic para na'orarlī. 10 Lā' lej tzi'ncstāyalh lā' ixuā'yancu'tun. Lā' līhuan
ixcāxtlahuamā'ca huan līhua't, Pedro lakachuyalh. 11 Lā' laktzī'lh huan
a'kapūn laquī'yā lā' hua'chi lakatin ka'tla' sábana chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti'.
Lā' yujli na ixlacapūn. 12 Huā'mā' a'ntza' ixtatojōmā'na ixlīhuāk animal-
hna' a'ntū makakantā'ti' lā' lūhua' lā' spunnu'. 13 Lā' kaxmatli a'nchī
tā'chihuīna'nca lā' huanica:

—Catā'kaqui', Pedro, cama'kni' lā' cahua't.

14 Lā' Pedro hualh:

—Tū', Māpa'ksīni'; porque tū' maktin icua'nī't a'ntūn tū' līmakuan hua'can lā'
a'ntū ko'hua'jua'.

15 Lā' chu kaxmatpā ixlīmaktu' tā'chihuīna'nca lā' huanica:

—Tū' cahua'nti ko'hua'jua' a'ntū Dios huan que xacanī't.

16 Huā'mā' pātle'kelh maktu'tun lā' huan sábana lē'nchokopalaca nac a'kapūn.
17 Lā' Pedro lej ixpāstacna'huī' porque tū' ixca'tzī a'ntū ixuanicu'tun huan
a'ntū mālakachuyīlh. Lā' huan chi'xcuhuī'n, a'ntī ixcāmacaminī't Cornelio,
takalhasqui'nīlh lhachū ixchic Simón. Lā' tuncan tachilh na ixlacapūn
mākalhcha. 18 Lā' tata'sani'lh lā' takalhasqui'nīni'lh lā' tahualh palh tū' lahuī'
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Simón a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Pe-
dro. 19 Lā' a'xni'ca' Pedro ixpāstacna'huī' a'nchī lakachuyanī't, huan Espíritu
Santo huanilh:

—Kalhatu'tun chi'xcuhuī'n taputzayāni'. 20 Catā'kaqui' lā' cayujti lā'
cacātā'pi xlaca'n. Lā' tū' napuhua'na' catūhuā porque quit iccāmacaminī't.
21 Lā' Pedro cālakyujli huan chi'xcuhuī'n lā' hualh:
—Quit a'ntī putza'yā'tit hui'xina'n. ¿Tuchū lakta'nī'ta'ntit?
22 Lā' xlaca'n takalhtīlh:
—Ixpālacata huan capitán Cornelio. Xla' lej tzeyā chi'xcu' lā' jicua'ni' Dios.
Lā' ixlīhuākca'n israelitas talaktzī'n por tzeyā chi'xcu'. Kalhatin ángel a'ntī lej
tzey huanilh Cornelio que namāta'satīnīni'nāni' lā' xla' nakaxmata a'ntū hui'x
nahua'na'.
23 Lā' Pedro cāmānūlh na ixchic lā' cāhuanilh que catatachokolh huā'mā'
tzī'sa. Lā' ixlīlakalī cātā'a'lh. Lā' nā cātā'a'lh makapitzīn tā'timīn xalanī'n nac
Jope.
24 Lā' ixlīlakalī huampala tachā'lh nac Cesarea. Lā' Cornelio ixcāka'lhīmā' lā'
ixcāmākēstokkō'nī't ixtalakapasnī'n lā' ixamigos a'ntī más ixcālakapasa. 25 Lā'
a'xni'ca' Pedro ixtanūmā', Cornelio lakchilh. Lā' chu tuncan tatzokostani'lh
lā' taquilhpūtani'lh. 26 Lā' Pedro mā'kaquī'lh lā' hualh:
—Catā'kaqui'. Nā quit nā chu xmān chi'xcu'.
27 Lā' a'xni'ca' Pedro ixtanūtēlha lā' ixtā'chihuīna'ntēlha lā' cākaksli ix-
talhūhuā't a'ntī ixtatakēstoknī't. 28 Lā' Pedro cāhuanilh:
—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que kalhatin israelita tūla catitā'takēxtimīlh con
a'ntīn tū' israelita. Lā' tūla catitanūlh na ixchic. Chuntza' tatzo'kni'
na ixleyca'n israelitas. Pero Dios quimāsu'ni'nī't que tūla ictihualh que
ā'chā'tin chi'xcu' ko'hua'jua' lā' ū'tza' xmān catīhuā. 29 U'tza' iclīmilh a'xni'ca'
quimātayīni'nca lā' tū' icpuhualh catūhuā. Lā' iccākalhasqui'nīyāni' ¿tuchū
ixpālacata quilālīmātayīni'uj hui'xina'n?
30 Lā' tuncan Cornelio hualh:
—Tā'ti'majatza' quit xa'ictascajamā' lā' tū' icuā'yalh. Lā' hua'chi maktu'tun
kōtanū quit xa'icorarlīmā' na quinchic. Lā' chā'tin chi'xcu' tāyalh na quila-
capūn lā' ixka'lhī ixlu'xu' lej slamama. 31 Lā' quihuanilh: "Cornelio, Dios
kaxmatnī't mi'oración lā' pāstacmā' a'nchī māstā'ya' limosna. 32 Cacāmacapi
chi'xcuhuī'n nac Jope lā' camātayī'ni' Simón a'ntī ka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni'
Pedro. Xla' tētachokomā' na ixchic Simón huan māmasījūnu' na ixquilhtūn
mar. Xla' namin lā' natā'chihuīna'nāni'", quihuanica. 33 Lā' ū'tza' quit
iclīmātayīni'ni' tuncan. Lā' hui'x quintlahua'ni' talakalhu'mān quila'kta'.
Pues chuhua'j quilīhuākca'n icui'lāna'uj huā'tzā' na ixlacapūn Dios. Lā' ickax-
matcu'tunāuj ixlīhuāk a'ntū Dios māpa'ksīnī'ta'ni' nahua'na' —hualh Cornelio.

Pedro tzuculh chihuīna'n na ixchic Cornelio

34 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' hualh:
—Ixlīstu'ncua' quit icmāchekxī que Dios puhuan que chu a'cxtimni'
ixlīhuākca'n chi'xcuhuī'n. 35 Lā' xalanī'n chu calhāhuā xcānsipej, a'ntīn
tajicua'ni' Dios lā' tatlahua a'ntūn tzey ū'tunu'n tamāpāxuhuī' Dios.
36 Dios cāmacā'ni'lh huan israelitas ixtachihuīn. Lā' cāmāsu'ni'lh que
tzē natala ixamigos Dios por ixpālacata Jesucristo a'ntī cāmāpa'ksī
ixlīhuākca'n. 37 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī māca'tzīnīni'nca huan xatzey
tachihuīn pū'la nac Galilea lā' ā'calīstān na ixlīhuāk Judea a'xni'ca'tza' Juan
ixmāsu'yunī'ttza' lā' ixmā'kpaxīnī'ttza'. 38 Dios maxquī'lh Jesús, xala' nac
Nazaret, ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' Jesús ixtlahuatlā'huan a'ntū lej
lacuan lā' ixcāmātzeyītlā'huan ixlīhuāk a'ntī ixtapātīni'n por ixlīmāpa'ksīn
ko'ti'ti'. Huā'mā' tzēn tlahualh Jesús porque Dios ixmaktāyamā'. 39 Lā'
quina'n icmālacstū'ncāuj ixlīhuāk a'ntūn tlahualh Jesús na ī'xcānsipejca'n

israelitas lā' nac Jerusalén. U'tza' a'ntī xtokohua'ca'ca nac cruz lā' chuntza'
maknīca. 40 Lā' Dios mālakahuanīchokolh ixlīlakatu'tun chi'chini' lā' Dios lej
xa'nca quincāmāsu'ni'ni' Jesús. 41 Tū' cāmāsu'ni'lh ixlīhuāk tachi'xcuhuī't.
Dios quincāmāsu'ni'ni' Jesús xmān quina'n a'ntī quincālacsacnī'ta'ni'
para na'icmālacstū'ncāuj ixtachihuīn. Quina'n ictā'huā'yauj Jesús lā'
ictā'ko'tnūj a'xni'ca' ixlakahuanchokonī'ttza'. 42 Lā' Dios quincāhuanini' que
na'iccāmāsu'ni'yāuj tachi'xcuhuī't lā' na'icuanāuj que Jesús ū'tza' a'ntī Dios
hui'līlh ixlīJuezca'n xalakahuan lā' xanīn. 43 Lā' ixlīhuākca'n ixa'cta'sana'nī'n
Dios, xalanī'n makān, tamālacstū'ncli que ixlīhuāk a'ntīn talīpāhuan Jesús,
xlaca'n nacāmāsputūnu'ni'can ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata Jesús.

Takalhlaka'ī'lh a'ntīn tū' israelitas

44 Lā' Pedro ixchihuīna'huī'cus lā' huan Espíritu Santo cālakyujchi
ixlīhuākca'n a'ntī ixtakaxmatni'mā'na Pedro. 45 Lā' lej talē'cnīni'lh huan
israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī' lā' ixcātā'minī't Pedro. Talē'cnīlh porque huan
lē'ksajna' a'ntū Espíritu Santo, nā ixcāmaxquī'mā'ca huan tīn tū' israelitas.
46 Cālē'cnīca porque ixcākaxmatcanī't a'nchī ixtachihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn
lā' nā tachihuīna'mpā ixlēka'tla' Dios. 47 Lā' Pedro cāhuanipā:

—¿Chā a'nan catīhuā a'ntī nacāmāmakchuyī nata'a'kpaxa huā' tamā'na?
Xlaca'n tamaklhtīni'n chuntza' hua'chi quina'n huan lē'ksajna' a'ntū huan
Espíritu Santo.

48 Lā' Pedro cāhuanilh que cata'a'kpaxli porque tatapa'ksīlh con Jesucristo.
Lā' squi'ni'ca Pedro que catachokolh lātma'j.

11

Pedro cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac līṫokpān nac Jerusalén

1 Huan apóstoles lā' tā'timīn a'ntī ixtahui'lāna' nac Judea cāmāca'tzīnīca que
ixtakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 2 Lā' a'xni'ca'
Pedro chā'lh nac Jerusalén, tatā'lāhuanilh huan israelitas a'ntī ixtakalhlaka'ī'.
3 Takalhasqui'nīlh Pedro:

—¿A'chī' maktanūnī'ta' a'nlhā tahui'lāna' chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' israelitas?
Lā' ¿a'chī' cātā'huā'ya'nī'ta'?

4 Lā' Pedro tzuculh chihuīna'n lā' cāhuanikō'lh xa'nca lā' hualh:

5 —Xa'icui'lācha' quit nac xcānsipej Jope lā' xa'icorarlīmā'. Lā'
iclakachuyalh. Lā' iclaktzī'lh hua'chi ka'tla' sábana a'ntū yujchi de nac
a'kapūn. Chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti' lā' quilakchilh. 6 Lā' lej xa'nca
iclaktzī'lh. Lā' iclaktzī'lh huan animalhna' a'ntū makakantā'ti' lā' animalhna'
a'ntū tahua'nan lā' lūhua' lā' spunnu'. 7 Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn
a'ntūn quihuanilh: “Pedro, catā'kaqui' lā' cama'kni' lā' cahua't”. 8 Lā'
icuanilh: “Tū', Māpa'ksīni'. Tū' maktin icua'nī't a'ntū xmān catūhuā lā'
a'ntūn ko'hua'jua'”. 9 Lā' huan tachihuīn quinkalhtīpā ixlīmaktu' de nac
a'kapūn. Lā' quihuanilh: “Tū' cahua'nti que ko'hua'jua' a'ntū Dios huan que
xacanī't”. 10 Huā'mā' pātle'kelh maktu'tun lā' tēpalacancha' tālhmā'n ixlīhuāk
nac a'kapūn. 11 Lā' chu līlacapalh tachilh nac chic a'nlhā xa'iclahui'lāna'uj
kalhatu'tun chi'xcuhuī'n a'ntī ixquilakmacamincanī't de nac Cesarea. 12 Lā'
Espíritu Santo quihuanilh: “Cacātā'pi ū'tunu'n lā' tū' capāstacti catūhuā”. Lā'
quintatā'a'lh huā' kalhachāxan tā'timīn. Lā' ictanūj na ixchic Cornelio. 13 Lā'
xla' quincāhuanini' a'nchī laktzī'lh na ixchic kalhatin ángel a'ntī tasu'yuni'lh
lā' huanilh: “Cacāmacapi chi'xcuhuī'n nac Jope lā' calīminca Simón a'ntī ka'lhī

ixlītāpātu' ixtacuīni' Pedro. 14 Xla' nahuaniyāni' a'nchīn tzē napūtaxtuya'
hui'x lā' ixlīhuāk xala' na minchic”, huanilh huan ángel.
15 Lā' Pedro cāhuanipā:
—Lā' a'xni'ca' ictzuculh icchihuīna'n, huan Espíritu Santo cālakmilh ū'tunu'n
chuntza' hua'chi quincālakmini' pū'la. 16 Lā' quit icpāstacli a'nchī hualh
Māpa'ksīni' Jesús: “Juan ixlīmā'kpaxīni'n xcān pero xtunc a'nchī na'a'kpaxā'tit.
Hui'xina'n namaklhtīni'nā'tit Espíritu Santo”. 17 Dios cāmaxquī'lh xlaca'n
huā'mā' lē'ksajna' nā chuntza' hua'chi quincāmaxquī'ni' quina'n a'ntī kalh-
laka'ī'nī'ta'uj Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' ¿chu quit tzē xa'icmāmakchuyīlh Dios?
—hualh Pedro.
18 Lā a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', taquilhca'cslalh. Lā' tuncan tatzuculh
tachihuīna'n a'nchī ixlēka'tla' Dios lā' tahualh:
—Dios lacasqui'n nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n nā xlaca'n a'ntīn tū' israeli-
tas lā' nā chuntza' natalatahui'la para pō'ktu.

Takalhlaka'ī'lh xalanī'n nac Antioquía

19 Lā' a'xni'ca' maknīca Esteban, lā tzucuca cāmacaputzacan a'ntī ixtakalh-
laka'ī'. Lā' xlaca'n tatzā'lalh lā' ixta'a'kahuankō'nī't. Lā' ixtatachokoyācha'
nac Fenicia lā' nac Chipre lā' nac Antioquía. Lā' cāhuanica huan xatzey tachi-
huīn xmān huan israelitas. 20 Pero makapitzīn de xlaca'n xalanī'n nac Chipre
lā' nac Cirene lā' xlaca'n tachā'lh nac Antioquía. Lā' cātā'chihuīna'nca a'ntīn
tū' israelitas. Lā' cāmāsu'ni'ca huan xatzey tachihuīn ixpālacata Māpa'ksīni'
Jesús. 21 Lā' huan Māpa'ksīni' cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn lā' chuntza' lej lhūhua'
takalhlaka'ī'lh lā' tastālani'lh Māpa'ksīni'.
22 Lā' cāmāca'tzīnīca a'ntī ixtakalhlaka'ī' xalanī'n nac Jerusalén a'ntū
ixpātle'kemā' nac Antioquía. Lā' macā'nca Bernabé a'ntza'. 23 Lā' a'xni'ca'
xla' chā'lh lā' laktzī'lh a'nchī Dios ixcāsicua'lanālīnī't, lā' lej pāxuhualh xla'. Lā'
Bernabé cāmaxquī'lh tapāstacna' lā' cāhuanilh ixlīhuākca'n:
—Calīhui'lī'tit stālani'yā'titcus Māpa'ksīni'.
24 Lā' Bernabé tzeyā chi'xcu' ixuanī't lā' ixa'clhcunuc ixlītzuma Espíritu
Santo lā' lej ixkalhlaka'ī'. Lā' lhūhua' tachi'xcuhuī't tatzuculh tatapa'ksī con
Māpa'ksīni' Jesucristo.
25 Lā' ā'calīstān Bernabé a'lh putza Saulo nac Tarso. 26 Lā' a'xni'ca' kak-
sli, līmilh nac Antioquía. Lā' ixlīhuāk lakatin cā'ta Bernabé lā' Saulo ix-
tatā'takēstoka a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixcāmāsu'ni'can lhūhua' tachi'xcuhuī't.
Lā' a'ntza' nac Antioquía tzucuca pū'la cāmāpācuhuīcan cristianos xlaca'n
a'ntī ixtakalhlaka'ī'.
27 Huan tamā'na chi'chini' tataxtulh de nac Jerusalén makapitzīn
ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tachā'lh nac Antioquía. 28 Lā' kalhatin de xlaca'n,
a'ntī ixuanican Agabo, tā'kaquī'lh na ixlacapūnca'n lā' cāmāca'tzīnīlh. Lā'
Espíritu Santo maktāyalh. Lā' hualh que na'a'nan lakachu lakatin ka'tla'
tatzi'ncsta. Lā' chuntza' pātle'kelh a'xni'ca' Claudio ixmāpa'ksīni'n. 29 Lā'
huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' talīhui'līlh tamacā'ni' lē'ksajna' huan tā'timīn a'ntī
ixtahui'lāna' nac Judea. Tapāstacli tamāstā' chu a'nchī macā'cchā'n chā'tunu'.
30 Lā' chuntza' tatlahualh. Lā' Bernabé lā' Saulo talē'ni'lh huan lē'ksajna'
huan xanapuxcu'nu' lītokpān.

12

Maknīca Jacobo lā' chi'paca Pedro

1 Lā' huanmā' quilhtamacuj huan rey, a'ntī ixtacuīni' Herodes, tzuculh
cāchi'pa lā' cāmāpātīnī a'ntī ixtakalhlaka'ī'. 2 Lā' māmaknīnīni'lh con cuchilu

Jacobo ixtā'tin Juan. 3 Lā' a'xni'ca' ca'tzīlh Herodes que huan israelitas ta-
lakatīlh a'ntūn tlahualh, ā'chulā' cātlahuani'lh. Lā' māchi'panīni'lh nā huan Pe-
dro. Huā'mā' pātle'kelh a'xni'ca' ixlamā' huan cā'tani' a'xni'ca' tahua'lh pāntzi
a'ntūn tū' ixka'lhī levadura. 4 Lā' a'xni'ca' Herodes ixmāchi'panīni'nī't huan
Pedro lā' māmānūnīni'lh nac pūlāchī'n. Lā' cāmacamaxquī'lh kalhacāujchāxan
tropasna' a'ntī natamaktaka'lha līka'tla'tā'ti' līkalhatā'ti'. Lā' Herodes ix-
puhuan ixlīmilh ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't a'xni'ca' na'a'ksputa huan
cā'tani' a'ntū huanican pascua. 5 Lā' chuntza' Pedro ixmānūcanī't nac
pūlāchī'n lā' ixmaktaka'lhmā'ca. Lā' huan a'ntī ixtakalhlaka'ī' tū' tajaxli
ta'orarlī lā' lej tasqui'ni'lh Dios por ixpālacata Pedro.

Dios māxtulh Pedro nac pūlāchī'n

6 Lā' lakatin tzī'sa Pedro ī'lhtatamā' nac pūlāchī'n. Lā' Herodes ixmāxtucu'tun
ixlīlakalī. Lā' ī'lhtatamā' huan Pedro na ixpāxtūnca'n huan kalhatu' tropasna'
lā' ixcāmacachī'maxquī'canī't chā'tunu' tropa con cadenas. Lā' ā'kalhatu'
tropasna' ixtayāna' ixlacapūn huan mākalhcha lā' ixtamaktaka'lha huan
pūlāchī'n. 7 Lā' chu līmaktin tasu'yulh kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh.
Lā' lakatin xkakana' māxkakēlh huan pūlāchī'n. Lā' huan ángel tāpāxakā'līlh
Pedro lā' mālakahuanīlh lā' huanilh:
—Catā'kaqui' lacapalh.
Lā' huan cadenas taxcutli na ixmacan Pedro. 8 Lā' huan ángel huanilh:
—Calha'kā'na' lā' catatūnu' mihuarache.
Lā' chuntza' tlahualh Pedro. Lā' huanipā huan ángel:
—Calha'ka' mintakēnu' lā' caquistāla'ni'.
9 Lā' Pedro taxtulh lā' ī'stālani'tēlha. Lā' tū' ixca'tzī palh ixlīstu'ncua' a'ntū
ixtlahua huan ángel. Ixpuhuan que ixlakachuya. 10 Tapātle'kelh huan xapū'la
tropa a'ntī ixmaktaka'lhmā' lā' ā'calīstān tapātle'kepā ā'kalhatin. Lā' tachilh
nac mākalhcha de līcā'n a'nlhā lactanūcan nac xcānsipej. Lā' ixa'cstu talaquī'lh.
Lā' xlaca'n tataxtulh lā' tapātle'kelh lakatin calle. Lā' chu tuncan lacapalh
huan ángel makxtekli Pedro. 11 Lā' a'xni'ca' Pedro tzeyā ca'tzīlh lā' hualh:
—Chuhua'j icca'tzī xa'nca que huan Māpa'ksīni' macaminī't ixángel lā'
quimāpūtaxtūnī't de na ixlīmāpa'ksīn huan rey Herodes. Lā' quimāpūtaxtūnī't
de ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuanī't ixquintatlahuani'lh huan israelitas.
12 Lā' a'xni'ca' ixpāstacnī'ttza' huā'mā', Pedro chā'lh na ixchic María a'ntī
ixtzī't Juan a'ntī ixka'lhī ixtacuīni' ixlītāpātu' Marcos. A'ntza' līlhūhua' ix-
tastokcanī't lā' ixta'orarlīmā'na. 13 Lā' Pedro lacatucsli huan mākalhcha
a'nlhā lactanūcan para nachā'ncan na ixtanquilhni' huan chic. Lā' kalhatin
tzu'ma'jāt, a'ntī ixtacuīni' Rode, milh kalhasqui'nī tichū xla'. 14 Lakapasli
ixtachihuīn Pedro lā' lej tapāxuhualh. Lā' ū'tza' tū' līmālaquī'lh lā' tuncan
tu'jnuntēlha tanūlh ixchakān chic. Lā' cāhuanilh a'ntī ixtatakēstoknī't:
—Yā Pedro kēpūn.
15 Lā' xlaca'n tahuanilh:
—Chuya'ya'.
Lā' Rode ā'chulā' cāhuanilh ixlīstu'ncua'. Lā' tuncan tahualh:
—Tū' ū'tza'. Xmān huan ángel a'ntī maktaka'lha Pedro.
16 Lā' Pedro ā'chulā' lacatucsli huan mākalhcha. Lā' a'xni'ca' tamālaquī'lh,
talaktzī'lh Pedro lā' talē'cnīlh. 17 Lā' Pedro cāmacahuani'lh para que cataquil-
hca'cslalh. Lā' cāpūtle'keni'lh a'nchī Māpa'ksīni' līmāxtulh nac pūlāchī'n. Lā'
cāhuanilh:
—Camāca'tzīnī'tit Jacobo lā' huan tā'timīn huā'mā' a'ntū pātle'kelh.
Lā' Pedro taxtulh lā' a'lh ā'lacatin.

[18] Lā' chu tuncan a'xni'ca' tuncuīlh, huan tropasna' lej tatamakchuyīlh por
ixpālacata a'nchī lītzā'lalh Pedro. [19] Lā' a'xni'ca' Herodes māputzanīni'lh huan
Pedro lā' tū' kaksca lā' cākalhasqui'nīlh huan tropasna' a'ntī ixcāyāhuacanī't
para natamaktaka'lha Pedro lā' cāmāmaknīnīni'lh. Lā' Herodes taxtulh de nac
Judea lā' a'lh tancā'n nac Cesarea lā' a'ntza' tachokolh.

Nīlh Herodes

[20] Lā' Herodes ixcātā'lāmaka'kchā'nī't con xalanī'n nac Tiro lā' Sidón.
Lā' makapitzīn de xlaca'n talacchihuīna'lh para natalaka'n. Lā' lī'amigos
talātlahualh con Blasto a'ntī ixmaktaka'lhna' a'nlhā ī'lhtata huan rey. Lā'
xlaca'n ixtamāko'xamixīcu'tun porque ixlīhua'tca'n xalanī'n nac Tiro lā' Sidón
līmincancha' de na ī'xcānsipej huan rey. [21] Lā' chilh huan chi'chini' a'ntū
ixcālhcāni'nī't Herodes. Lā' ixlhakā'nī't ixlu'xu' a'ntū ixtasu'yu que rey
ixuanī't. Lā' tahuī'lh nac trono lā' a'cta'sana'lh. [22] Lā' tachi'xcuhuī't tata'salh
lā' tahualh:

—Tū' chi'xcu' a'ntī a'cta'sana'n. U'tza' kalhatin dios.

[23] Lā' chu līmaktin kalhatin ixángel Dios mātakāhuī'lh Herodes porque
cāmakxtekli tamācā'tanīlh como hua'chi Dios. Lā' huan tzapūla' tahua'lh lā'
nīlh.

[24] Lā' ixtachihuīn Māpa'ksīni' a'kahualh lā' cālakchā'lh ā'makapitzīn
chi'xcuhuī'n.

[25] Lā' a'xni'ca' Bernabé lā' Saulo ixtatlahuakō'nī't ixlītlōtca'n nac Jerusalén,
xlaca'n tataspi'tchokolh nac Antioquía. Lā' cātā'a'lh Juan a'ntī ixka'lhī
ixlītāpātu' ixtacuīni' Marcos.

13

Bernabé lā' Saulo tatzuculh talē'n makat xatzey tachihuīn

[1] Chu lī'ū'tunu'n xalanī'n a'ntza' ixtatakēstoka nac Antioquía, ixa'nan
a'cta'sana'nī'n lā' mākalhtō'kē'ni'nī'n. Makapitzīn ixtacuīni'ca'n Bernabé lā'
Simón (a'ntī ixuanican Negro) lā' Lucio xala' nac Cirene lā' Manaén (a'ntīn
tā'stacli rey Herodes) lā' Saulo. [2] Lā' xlaca'n ixtataquilhpūtani'mā'na Dios lā'
ixtalīhui'līnī't tuntū' natahua'. Lā' Espíritu Santo hualh:

—Caquilāmāxtunquīni'uj Bernabé lā' Saulo. Lā' xlaca'n natatlahua huan
ixlītlōtca'n a'ntū na'iccāmaxquī'.

[3] Lā' xlaca'n tūna'j ixtahua' nīn tuntū' lā' ta'orarlīlh lā' ta'a'cpūmā'ca'lh
ixmacanca'n. Lā' cāmacā'nca.

Huan apóstoles tamāsu'yulh nac Chipre

[4] Lā' huan Espíritu Santo cāmacā'lh Bernabé lā' Saulo. Lā' xlaca'n ta'a'lh
tancā'n nac Seleucia. Lā' tuncan tapū'a'lh barco nac Chipre a'ntū pītzina'j
ti'ya't na ixpu'nan mar. [5] Lā' a'xni'ca' tachilh nac xcānsipej Salamina,
talī'a'cta'sana'lh ixtachihuīn Dios na ixlītokpānna'ca'n huan israelitas. Lā'
talē'lh Juan ixmaktāyana'ca'n. [6] Lā' a'xni'ca' tatētaxtulh ixlīhuāk huan Chipre,
tachilh nac xcānsipej ixtacuīni' Pafos. Lā' tapāxtokli chā'tin chi'xcu' israelita
ixtacuīni' Barjesús. Xla' tlahuāna' ixuanī't lā' a'cta'sana', pero tū' ixla' Dios.
Xmān ixcālī'a'kxoko. [7] Lā' huan tlahuāna' ixmaktāya huan gobernador Sergio
Paulo a'ntī lej skalalh ixuanī't. Lā' huan gobernador cāmātayīni'lh Bernabé
lā' Saulo lā' ixkaxmatcu'tun ixtachihuīn Dios. [8] Pero cātā'lāhuanilh huan
tlahuāna' a'ntī ixuanican nā Elimas. Xla' tū' ixlacasqui'n nīn cakalhlaka'ī'lh
huan gobernador. [9] Lā' Saulo, a'ntī nā ixtacuīni' Pablo, ixlītzuma Espíritu
Santo na ixa'clhcunuc. Xla' lakalaktzī'lh Elimas. [10] Lā' huanilh:

—Hui'x lej a'kxokonu'na' lā' lej ca'tzanca'tzīya'. Hui'x ixcaman ko'ti'ti'
lā' hui'x nīn tuntū' lakatīya' a'ntūn tzey. ¿Lhānīn namakxteka' lactlahua'ya'
a'ntū xastu'ncua' ixlīmāpa'ksīn Dios? 11 Lā' chuhua'j huan Māpa'ksīni'
namāpātīnīyāni'. Lakatzī'n nala'ya' lā' tūlalh catila'ktzi' chi'chini' lātma'j.
Lā' chu līmaktin lakapoklhuana'lh lā' tūlalhtza' lacahuāna'lh lā'
ixputzatlā'huan a'ntī ixmakachi'palē'lh. 12 Lā' a'xni'ca' huan gobernador
laktzī'lh a'ntū pātle'kelh, xla' kalhlaka'ī'lh porque lē'cnīlh a'ntū ixmāsu'yucan
ixpālacata Māpa'ksīni'.

Pablo lā' Bernabé nac Antioquía

13 Lā' Pablo lā' nā a'ntī ixtatā'a'n tataxtulh de nac Pafos lā' tapū'a'lh barco
lā' tachā'lh nac Perge ixlēka'tla' nac Panfilia. Lā' a'ntza' Juan cāmakxtekli lā'
taspi'tchokolh nac Jerusalén. 14 Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de nac Perge
lā' tachā'lh nac Antioquía ixlēka'tla' nac Pisidia. Lā' huan chi'chini' a'ntū
pūjaxcan, xlaca'n tatanūlh na ixlītokpānca'n israelitas lā' tatahui'lalh. 15 Lā'
lakapūtle'keca ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley lā' a'nlhā huanican
profetas. Lā' huan xanapuxcu'nu' xalanī'n nac lītokpān tamacamilh kalhatin
a'ntī cāhuanilh Pablo lā' Bernabé:
—Chi'xcuhuī'n, palh cāmaxquī'cu'tunā'tit tapāstacna' huan tachi'xcuhuī't,
cacāhuani'tit.
16 Lā' Pablo tāyalh lā' cāmacahuani'lh para nataquilhca'csla lā' hualh:
—Cakaxpa'ttit chi'xcuhuī'n israelitas lā' hui'xina'n a'ntī jicua'ni'yā'tit Dios.
17 Huan quinDiosca'n quina'n israelitas cālacsacli a'ntī quinapapna'ca'n. Lā'
Dios lej laka'tla'n cātlahualh a'xni'ca' xlaca'n xatza'nkān ixtahui'lāna' nac
ti'ya't Egipto. Lā' Dios ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn lā' ū'tza' tzē cālīmāxtulh de
huanmā' ti'ya't. 18 Lā' Dios ixcāpātīni' tu'pu'xam cā'ta a'xni'ca' ixtalatlā'huan
nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 19 Lā' Dios cāmāsputūlh tachi'xcuhuī't xalanī'n laka-
tojon xcānsipej nac ti'ya't a'nlhā ixuanican Canaán. Lā' cāmālacpitzini'lh huan
quinapapna'ca'n huan ti'ya't a'nlhā natalatahui'la. 20 Lā' Dios cāhui'līni'lh
ixjuezca'n a'ntī nacāmāpa'ksī lakatā'ti' ciento ā'pūpitzi cā'ta. Lā' huan
a'cta'sana' Samuel ū'tza' ā'xmān juez lalh. 21 A'calīstān huan quinapapna'ca'n
israelitas tasqui'nli kalhatin ixreyca'n. Lā' Dios hui'līlh ixlīrey Saúl, ixcaman
Cis. Lā' ixtalakapasni' Benjamín ixuanī't. Xla' ixmāpa'ksīni'n tu'pu'xam cā'ta.
22 Lā' a'xni'ca' Dios māpānūlh huan Saúl, lā' hui'līpā David ixlīrey. Dios
līchihuīna'lh ixpālacata David lā' hualh: "Quit iclakapasa David, ixo'kxa' Isaí.
Lā' iclaktzī'n ū'tza' kalhatin chi'xcu' a'ntī pāstacna'n hua'chi icpāstacna'n quit.
Xla' natlahua ixlīhuāk quintapuhuān", hualh Dios. 23 Lā' Dios cāmaxquī'lh
huan israelitas kalhatin māpūtaxtūnu' chuntza' a'nchī hualh Dios xapū'la.
Lā' huan māpūtaxtūnu' ū'tza' Jesús, ī'xū'yātā'nat David. 24 A'xni'ca' Jesús
tūna'j i'xmin, Juan ixcāhuani ixlīhuāk tachi'xcuhuī't israelitas: "Caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kpaxtit". 25 Lā' a'xni'ca' ī'sputmā'tza' ixquilhta-
macuj Juan a'ntū ixlīmā'kpaxīni'n, xla' ixuan: "Quit tū' a'ntī puhua'nā'tit.
A'calīstān namimpala ā'chā'tin a'ntī lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza' tū' līminī'ni'
nīn na'ickalhxcuta ixlīkalhtza'pa'can ī'zapato".
26 Lā' Pablo huampā:
—Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntī ī'xū'yātā'natna' Abraham, hua'chi quit,
lā' hui'xina'n a'ntī jicua'ni'yā'tit Dios. Chuhua'j cātamacamini'nī'ta'ni'
huan tachihuīn a'ntū nalīpūtaxtucan. 27 Lā' xalanī'n nac Jerusalén lā'
nā ixpūchihuīna'nī'nca'n tū' ixtaca'tzī tichū Jesús. Lā' tū' tamāchekxīlh
ixtachihuīnca'n ixa'cta'sana'nī'n Dios a'ntū lakapūtle'kecan pō'ktu huan
chi'chinī'n a'ntū pūjaxcan. U'tza' līmāpa'ksīni'nca que Jesús namaknīcan. Lā'

chuntza' tatlōkentaxtūlh chu a'nchī tahualh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n
makān. 28 Lā' a'yuj tūlalh takaksni'lh ixpālacata chichū natalīmaknī
Jesús, xlaca'n tasqui'ni'lh huan Pilato que camaknīca. 29 Lā' a'xni'ca'
xlaca'n ixtatlōkentaxtūnī'ttza' ixlīhuāk a'ntū ixtatzo'kni' natatlahuani' Jesús,
māyujūca Jesús xanīn de huan nac cruz lā' mānūca nac lhu'cu'. 30 Lā' Dios
mālakahuanīchokolh. 31 Lā' lej lātma'j ixcātasu'yuni' a'ntī ixcātā'taxtunī't de nac
Galilea lā' ixcātā'a'nī't nac Jerusalén. Lā' huā'mā'na chi'xcuhuī'n ū'tunu'n
a'ntī tamāstū'ncmā'na chuhua'j huan tachi'xcuhuī't ixpālacata Jesús.

32 'Lā' chuhua'j quina'n iccāhuaniyāni' hui'xina'n xatzey tachihuīn
ixpālacata a'ntū cāhuanilh Dios quinapapna'ca'n que namāstā'. 33 Lā'
ū'tza' Dios quincātlōkentaxtūni'ni' quina'n, a'ntī ī'xū'yātā'natna'ca'n, a'xni'ca'
mālakahuanīchokolh Jesús. Chuntza' tatzo'kni' huan nac libro Salmos capítulo
lakatu':

Hui'x qui'O'kxa'. Chuhua'j icmāsu'yu que hui'x qui'o'kxa'.

34 Lā' Dios mālakahuanīchokolh Jesús de nac cā'līnīn. Lā' tū' ā'maktin
cati'a'lh nac cā'līnīn. Lā' Dios hualh chuntza': "Na'iccāmaxquī'yāni' a'ntūn
quilīsicua'lanālīn chuntza' a'nchī huanica David". 35 Lā' tatzo'kni' nac libro
Salmos ā'lakatin capítulo:

Hui'x tū' catimakxtekti namasa ixmacni' mi'O'kxa' a'ntī lej tzey.

36 Lā' David ixtlahuanī'ttza' ixtapuhuān Dios ixlacapūnca'n xlaca'n a'ntī
ixtahui'lāna' a'xni'ca' xla' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj. Lā' xla' nīlh
lā' mā'cnūca a'nlhā ixcāmā'cnūcanī't ixnatāta'na'. Lā' ixmacni' David
masli. 37 Pero tū' masli ixmacni' Jesús a'ntī Dios mālakahuanīchokolh.
38 Camāchekxī'tit hui'xina'n a'ntī israelitas hua'chi quit. Por ixpālacata
huā'mā' chi'xcu', cātamāca'tzīnīyāni' hui'xina'n que mintalaclē'i'ca'n tzē
nacāmāsputūnu'ni'yāni'. 39 Jesús cāmāsputūnu'ni' ixlīhuāk ixtalaclē'i'ca'n
a'ntīn talīpāhuan Jesús. Lā' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés, ū'tza' tūlalh
catimāsputūlh talaclē'i'. 40 Caskalalhla'tit que tū' nacāpātle'keni'yāni' a'ntū
tahualh huan a'cta'sana'nī'n. Tahualh:

41 Cakaxpa'ttit hui'xina'n a'ntī lakmaka'nā'tit.

Ca'a'cnī'tit lā' casputtit; porque quit, Dios, na'ictlahua lakatin catūhuā a'xni'ca' hui'xina'n hui'lāna'ntit.

Lā' palh ixcātapūtle'keni'ni' a'ntū quit na'ictlahua, hui'xina'n tū' ixkalhlaka'ī'tit.

42 Lā' Pablo lā' Bernabé tataxtulh de na ixlītokpānca'n israelitas. Lā' huan
tachi'xcuhuī't, a'ntīn tū' israelitas, tasqui'ni'lh que natahuanipala huā'mā'
tachihuīn ixlīmixtzeyan. 43 Lā' tataxtulh a'ntī ixtatakēstoknī't nac lītokpān. Lā'
tastālani'lh Pablo lā' Bernabé lhūhua' israelitas lā' ā'makapitzīn a'ntī ixtanūnī't
na ixreligionca'n israelitas lā' lej ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' Pablo cāmaxquī'lh
tapāstacna' lā' cāhuanilh que tū' catamakxtekli huan xatzey tachihuīn a'ntū
māsu'yu ixlītzey Dios.

44 Lā' ixlīmixtzeyan, a'xni'ca' ixchā'n huan chi'chini' a'ntū ixpūjaxcan,
ixlīhuāk xalanī'n nac xcānsipej tatakēstokli para natakaxmata ixtachihuīn
Dios. 45 Lā' a'xni'ca' huan israelitas talaktzī'lh ixtalhūhuā't huan
tachi'xcuhuī't, xlaca'n lej talakca'tzalh lā' tatā'lāhuanilh Pablo lā'
talakapalalh. 46 Lā' Pablo lā' Bernabé tachihuīna'lh lā' tū' talacapuhualh
lā' cāhuanica:

—Lej tasqui'nī que cātahuanini' xapū'la hui'xina'n, israelitas, i'xtachihuīn
Dios. Pero como hui'xina'n lakmaka'ntit, chuntza' tasu'yu que tū'
ka'lhīcu'tunā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Chuhua'j

quina'n na'iccālaka'nāuj huan a'ntīn tū' israelitas. 47 Chuntza' quinDiosca'n
quincāmāpa'ksīni' lā' hualh:
Quit iclacsacnī'ta'ni' para nacāmāca'tzīnī'ya' a'nchī natalīpūtaxtu xalanī'n nac
ā'lakatunu' xcānsipejni' na ixlīhuāk quilhtamacuj.
Chuntza' hui'x hua'chi lakatin pūmaksko a'nchī namakskoya' ixlīhuāk.
48 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej tapāxuhualh a'ntīn tū' israelitas. Lā'
tahualh que lej tzey ixtachihuīn Dios. Lā' takalhlaka'ī'lh ixlīhuākca'n a'ntī
ixcāhui'līcanī't para natamaklhtīni'n xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
49 Lā' māca'tzīnīni'nca ixtachihuīn Māpa'ksīni' lakachu a'nlhā ixmāpa'ksī An-
tioquía. 50 Pero huan israelitas tachihuīna'maxquī'lh huan xalaka'tla'n puscan
a'ntī lej ixta'a'cnīni'ni' Dios lā' nā huan xanapuxcu'nu' de huan xcānsipej.
Lā' tacuccha'xli cāmacaputzaca Pablo lā' Bernabé lā' cātlakamacā'nca de na
ī'xcānsipejca'n lā' nā a'nlhā ixtamāpa'ksī. 51 Lā' huan Pablo lā' Bernabé
tatincxli huan pokxni' de ixtojonca'n lā' chuntza' cāmāca'tzīnīca que huan
xalanī'n huan xcānsipej ixtalē'n cuenta. Lā' ta'a'lh nac Iconio. 52 Lā' huan
tā'timīn lej tapāxuhualh. Lā' ixa'clhcunucca'n i'xlītzuma Espíritu Santo.

14

Pablo lā' Bernabé nac Iconio

1 Lā' Pablo lā' Bernabé lacapūxtim tatanūlh huan na ixlītokpānca'n israelitas
nac Iconio lā' ta'a'cta'sana'lh. Lā' takalhlaka'ī'lh lej lhūhua' israelitas lā' nā
a'ntīn tū' israelitas. 2 Pero huan israelitas a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī' tachi-
huīna'maxquī'lh huan a'ntīn tū' israelitas. Lā' cāmāpuhuanīca que huan tā'timīn
tū' tzey ixtahuanī't. 3 Lā' Pablo lā' Bernabé tatachokolh lātma'j nac Iconio lā'
ixta'a'cta'sana'n lā' tū' talacapuhualh porque ixtalīpāhuan huan Māpa'ksīni'.
Lā' por ixlīmāpa'ksīn Dios ixtatlahua laka'tla'n catūhuā lā' lē'cnīn. Lā' ū'tza'
līmāsu'yulh Dios que lej stu'ncua' a'ntū ixtachihuīna'n Pablo lā' Bernabé
ixpālacata Jesucristo. 4 Pero huan tachi'xcuhuī't xala' huan nac xcānsipej tū'
a'cxtimni' ixtapāstacna'n. Makapitzīn ixtapāstacna'n hua'chi huan israelitas
lā' ā'makapitzīn ixtapāstacna'n hua'chi huan apóstoles. 5 Lā' huan israelitas
lā' nā a'ntīn tū' israelitas lā' nā huan xanapuxcu'nu' talacchihuīna'lh para
natalacatāquī'nin lā' natamūta'lana'n. 6 Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh huā'mā', Pablo
lā' Bernabé tatzā'lalh. Lā' ta'a'lh nac estado de Licaonia nac xcānsipejni'
Listra lā' Derbe lā' ā'lakatunu' cā'lacchicni'. 7 Lā' a'ntza' ixtalī'a'cta'sana'n xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

Mūta'laca Pablo nac Listra

8 Ixuī' kalhatin chi'xcu' nac Listra. Tū' tzey ixuanī't ixtojon. Ixlū'ntū'lanī't
desde a'xni'ca' lacatuncuīlh. Tū' maktin ixtlā'huan. 9 Ixuī' ixkaxmatmā' Pablo.
Lā' Pablo lakalaktzī'lh lā' ca'tzīlh que ixkalhlaka'ī' que tzē namātzeyīcan. 10 Lā'
Pablo lej palha' hualh:
—Caxlittāya'.
Lā' huan chi'xcu' tachā'yāhualh lā' latā'kchokolh.
11 Lā' a'xni'ca' huan ixtalhūhuā't talaktzī'lh a'ntū tlahualh Pablo, xlaca'n
tata'salh lā' tahualh ixtachihuīnca'n xalanī'n nac Licaonia. Lā' tahualh:
—¡Tayujnī'ta'nchi dioses a'ntīn tatasu'yu hua'chi chi'xcuhuī'n!
12 Lā' tahualh que Bernabé ixuanī't ixdiosca'n Júpiter. Lā' tahualh que
Pablo ixuanī't ixdiosca'n Mercurio porque ū'tza' a'ntī ixa'cta'sana'nī't. 13 Lā'
huan lītokpān a'nlhā ixtaquilhpūtani'can huan a'ntī dios Júpiter, ixyā ixla-
capūn huan xcānsipej. Lā' huan ixcura Júpiter līmilh toros lā' xa'nat nac
tanquilhni'. Lā' huan cura lā' huan tachi'xcuhuī't ixtalakachi'xcuhuī'cu'tun.

14 Lā' a'xni'ca' huan apóstoles, Bernabé lā' Pablo, tamāchekxīlh a'ntū
ixcātlahuani'cu'tuncan, xlaca'n taxtī'tli ixa'cstuca'n ixlu'xu'ca'n porque lej tata-
makchuyīlh. Lā' tatu'jnulh ixlaclhpu'nan huan tachi'xcuhuī't lā' tata'salh lā'
tahualh:
15 —¡Tachi'xcuhuī't! ¿A'chī' tlahua'yā'tit huā'mā'? Quina'n nā chi'xcuhuī'n
a'cxtim hua'chi hui'xina'n. Iccālīmini'yāni' xatzey tachihuīn para que
nalītalakspi'tā'tit ixlīhuāk huā'mā' a'ntū nīn tuntū' lītasqui'nī a'ntūn
tlahua'yā'tit, lā' para naputzayā'tit Dios a'ntī lakahuan. U'tza' a'ntī tlahuanī't
a'kapūn lā' ti'ya't lā' mar lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. 16 Kōtan tū'xama'ntza' Dios
cāmakxteknī't ixlīhuāk tachi'xcuhuī't natatlahua chu a'ntūn talacasqui'n.
17 Pō'ktu Dios ixcāmacā'ni' a'ntū ixmāsu'yu que a'nan Dios. Dios tlahua a'ntūn
tzey. U'tza' līla xcān lā' lej līla a'ntū tzē hua'can. Lā' quincāmaxquī'yāni'
quina'n tapāxuhuān lā' a'ntū hua'yāuj hasta līpāxūj lahui'lāna'uj —hualh
Pablo.
18 A'yuj Pablo cāhuanilh huā'mā', yosca'tzī cāmāpānūni'ca ixtapāstacna'ca'n
huan tachi'xcuhuī't para natalakachi'xcuhuī' Pablo la' Bernabé.
19 Lā' tachilh makapitzīn israelitas xalanī'n nac Antioquía lā' Iconio. Lā'
tachihuīna'maxquī'lh tachi'xcuhuī't. Lā' ū'tza' līmūta'laca Pablo lā' xuakaca
lā' māxtuca de huan xcānsipej lā' makxtekca. Tapuhualh que xanīntza'
ixuanī't. 20 Pero huan tā'timīn talītamacxti'li'lh lā' Pablo tā'kaquī'lh lā' tanūlh
nac xcānsipej. Lā' ixlīlakalī ta'a'lh Pablo lā' Bernabé nac Derbe.
21 Lā' ixta'a'cta'sana'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo
nac huanmā' xcānsipej lā' lhūhua' takalhlaka'ī'lh. Lā' tuncan xlaca'n
tataspi'tchokopā nac Listra lā' nac Iconio lā' nac Antioquía. 22 A'ntza'
ixcāmaxquī' tahuixcān huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' lej ixcāmaxquī'
tapāstacna' que natakalhlaka'ī' para pō'ktu. Lā' cāhuanica:
—Tasqui'nī napātīni'nāuj a'xni'ca' tūna'j tanūyāuj a'nlhān Dios māpa'ksīni'n.
23 Lā' cālacsacca xanapuxcu'nu' nac lakatunu' lītokpān. Lā' pū'la ta'orarlīlh
lā' tū' tahuā'yalh. Lā' tasqui'ni'lh Māpa'ksīni' Jesucristo a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't
que cacāmaktaka'lhli huan xanapuxcu'nu'.

Pablo lā' Bernabé tataspi'tchokopā nac Antioquía

24 Lā' tuncan Pablo lā' Bernabé tatētaxtulh huan nac Pisidia lā' tamilh
nac Panfilia. 25 Lā' a'xni'ca' ixtalī'a'cta'sana'nī't huan xatzey tachihuīn nac
Perge, lā' ta'a'lh tancā'n nac Atalia. 26 Lā' de a'ntza' tapū'a'lh barco nac
Antioquía. Lā' huanmā' xcānsipej ixuanī't a'nlhā xapū'la ī'squi'ni'canī't Dios
que cacāmaktāyalh Bernabé lā' Pablo ixlītlōtca'n a'ntū chū'cus tatlahuakō'nī't.
27 Lā' a'xni'ca' tachā'lh Pablo lā' Bernabé nac Antioquía, tamākēstokli
ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' cāhuanica ixlīhuāk a'ntū Dios
ixcāmaktāyanī't que natatlahua. Lā' cāhuanica a'nchī Dios ixcāmāsu'ni'nī't
que ixlacasqui'n nā ixtakalhlaka'ī'lh nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 28 Lā'
a'ntza' Pablo lā' Bernabé tatā'tachokolh huan tā'timīn makān.

15

Tatakēstokli nac Jerusalén

1 Lā' tamilh nac Antioquía makapitzīn chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Judea. Lā'
tatzuculh tamāsu'ni' huan tā'timīn. Lā' tahualh:
—Tasqui'nī nacircuncidarla'yā'tit chu a'nchī ixmāsu'yu Moisés. Lā' palh tū'
circuncidarla'nī'ta'ntit, tūla catipūtaxtutit.

2 Lā' Pablo lā' Bernabé talālīhuanilh xlaca'n lā' lej talālacatāquī'lh. Lā'
ā'calīstān cālacsacca Pablo lā' Bernabé lā' ā'makapitzīn huampala a'ntī na-
talaka'n huan apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' lītokpān nac Jerusalén lā'
natakalhasqui'nīni'n a'nchī nalīlacāxtlahuacan.
3 Lā' chuntza' huan tā'timīn xalanī'n nac huan lītokpān nac Antioquía
tamacā'lh Pablo lā' Bernabé. Lā' xlaca'n ta'a'lh lā' ixtatētaxtutēlha lakaxtim
nac estado de Fenicia lā' Samaria. Lā' ixtapūtle'keni' a'nchī ixtakalhlaka'ī'
huan a'ntīn tū' israelitas. Lā' ū'tza' talīpāxuhualh huan tā'timīn.
4 Lā' a'xni'ca' Pablo lā' Bernabé tachā'lh nac Jerusalén lā' tapāxtokli con
tapāxuhuan huan tā'timīn lā' apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lītokpān. Lā' Pablo
lā' Bernabé tahuanilh ixlīhuāk a'ntū Dios cāmaktāyalh que tzē natatlahua.
5 Lā' tatāyalh makapitzīn a'ntī ī'stālani' ixtamāsca'tīnī'nca'n fariseosnu' lā'
ixtakalhlaka'ī'. Lā' tahualh:
—Lā' tasqui'nī que nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas nā xlaca'n a'ntīn
tū' israelitas. Lā' nā tasqui'nī que nata'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxquī'ca
Moisés.
6 Lā' huan apóstoles lā' xanapuxcu'nu' tatakēstokli para que xa'nca na-
talacāxtlahua huā'mā'. 7 Lā' ixtalacchihuīna'mā'nacus lā' tāyalh Pedro lā'
cāhuanilh:
—Tā'timīn, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que makāntza' Dios lacsacli kalhatin de
quina'n. Quit quilacsacli para que na'iccāhuani xatzey tachihuīn a'ntīn tū'
israelitas lā' chuntza' tzē natakalhlaka'ī' nā xlaca'n. 8 Lā' Dios, a'ntī lakapasa
ixa'clhcunucca'n tachi'xcuhuī't, ū'tza' cāmaxquī'lh xlaca'n huan Espíritu Santo
chuntza' a'nchī quincāmaxquī'nī'ta'ni'. Lā' chuntza' māsu'yulh que Dios la-
casqui'n que natakalhlaka'ī' nā xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni'. 9 A'cxtim
Dios xacalh ixa'clhcunucca'n xlaca'n lā' qui'a'clhcunucca'n por ixpālacata
līpāhuanāuj Dios. 10 ¿A'chī' pāstacna'nā'tit hui'xina'n que tū' tzey a'nchī Dios
lacasqui'n natakalhlaka'ī' nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas? Lā' ¿a'chī' la-
casqui'nā'tit hui'xina'n que xlaca'n natatlōkentaxtū huan ley a'ntū maxquī'ca
Moisés? U'tza' quinatāta'na'ca'n tūlalh tatlōkentaxtūlh. Lā' nā quina'n tūlalh
catitlōkentaxtūj. 11 Pero ickalhlaka'ī'yāuj que xapūtaxtuni' quina'n chuntza'
hua'chi nā xlaca'n porque quincāmāpūtaxtūcu'tuni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús
—hualh Pedro.
12 Lā' tuncan ixlīhuāk ixtalhūhuā't tachi'xcuhuī't taquilhca'cslalh. Lā'
xlaca'n takaxmatli a'xni'ca' Bernabé lā' Pablo tapūtle'kelh huan lē'cnīn
lā' laka'tla'n catūhuā a'ntū Dios cāmaktāyalh que tzē tatlahua na ixla-
clhpu'nanca'n a'ntīn tū' israelitas. 13 Lā' a'xni'ca' xlaca'n tachihuīna'nkō'lh,
Jacobo kalhtīni'lh:
—Tā'timīn, caquilākaxmatui. 14 Pūtle'kenī'ttza' Simón Pedro a'nchī Dios
xapū'la cālacsacli makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cālacsacli
para natala ixcamana'. 15 Lā' huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza' tahualh
chu ū'tza'. Lā' chuntza' tatzo'kni':
16 A'calīstān na'ictaspi'ta lā' na'ictlahuapala huan ixchic David a'ntū laclalh.
Lā' na'iccāxtlahuapala a'nlhā laclanī't, lā' na'icyāhuapala.
17 Lā' chuntza' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n nataputza Māpa'ksīni'.
Lā' nā nataputza nā ixlīhuākca'n xalanī'n nac ā'lakatunu' xcānsipejni' a'ntīn
cālakapascan quintachi'xcuhuī't.
18 Huā'mā' hualh huan Māpa'ksīni' a'ntī māsu'yulh huā'mā' desde a'xni'ca'
lacatuncuīlh huan quilhtamacuj.
19 Lā' Jacobo huampā:

—U'tza' quit quintapāstacna' que tū' cacāmāmakchuyīuj a'ntīn tatā'a'n Dios
xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 20 Icpuhuan que natzo'kāuj lā' nacāhuaniyāuj que
tū' catahua'lh a'ntū cā'a'ksajuī'canī't huan ídolos lā' nā tū' catamakpuscātīni'lh
lā' tū' cataka'lhīlh huan puscan ixmakchi'xcu'ca'n lā' nā tū' catahua'lh
ixquinīt huan animalhna' a'ntū a'kpixchī'canī't lā' nā tū' catahua'lh ka'lhni'.
21 Chuntza' icpuhuan porque lejtza' makān na ixlīhuāk cā'lacchicni', pō'ktu
chi'chini' a'ntū pūjaxcan, a'cta'sana'ncan lā' lakapūtle'kecan a'ntū hualh
Moisés —cāhuanilh Jacobo.
22 Lā' huan apóstoles lā' huan xanapuxcu'nu' lā' ixlīhuākca'n talīhui'līlh
talacsaca makapitzīn chi'xcuhuī'n chu lī'ū'tunu'n lā' nacāmacā'ncan con Pablo
lā' Bernabé nac Antioquía. Lā' macā'nca huan Judas, a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu'
ixtacuīni' Barsabás, lā' ā'chā'tin ixtacuīni' Silas. Huan tamā'na kalhatu'
chi'xcuhuī'n xalaka'tla' ixtahuanī't huan lītā'timīn. 23 Lā' tzo'kca lakatin carta
a'ntū talē'lh Judas lā' Silas. Lā' ixtatzo'kni' nac carta lā' tahualh:
"Quina'n apóstoles lā' xanapuxcu'nu' lā' tā'timīn iccāsaludarlīyāni'
hui'xina'n tā'timīn a'ntīn tū' israelitas xalanī'n nac xcānsipej Antioquía
lā' nac estado de Siria lā' Cilicia. 24 Ickaxmatnī'ta'uj que makapitzīn
de quina'n tataxtunī't de ā'tzā' a'yuj quina'n tū' iccāmaxquī'uj xlaca'n
līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n cātalīmāmakchuyīnī'ta'ni' con a'ntū ixtamāsu'yu
lā' cātamāpātza'nkāni'nī'ta'ni'. Lā' tahualh que tasqui'nī que hui'xina'n
natlahuayā'tit ixtalanānca'n israelitas. 25 A'xni'ca' quina'n ictakēstokui,
iclīhui'līuj iclacsacāuj chi'xcuhuī'n a'ntī na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n
con Bernabé lā' Pablo a'ntīn cāpāxquī'yāuj. 26 Huan kalhatu' chi'xcuhuī'n
tatanūnī't a'nlhā lej cā'lījicua' por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
27 Lā' iccāmacā'nī'ta'nchāuj Judas lā' Silas. Xlaca'n nacāhuaniyāni' chu ū'tza'
a'ntū ictzo'knumā'nauj. 28 Na'iccāmaxquī'yāni' hui'xina'n lakatin līmāpa'ksīn
chuntza' a'nchī ixtapuhuān Espíritu Santo lā' nā quintapuhuānca'n. Chu
xmān huā'mā' tasqui'nī: 29 que hui'xina'n tū' catihua'tit quinīt a'ntū
līlakachi'xcuhuī'canī't ídolo, lā' tū' cahua'tit ka'lhni', lā' tū' cahua'tit ixquinīt
animalh a'ntū a'kpixchī'canī't, lā' tū' camakpuscātīni'ntit lā' tū' cataka'lhīlh
ixmakchi'xcu'ca'n puscan. Palh hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit huā'mā',
natlahuayā'tit a'ntūn tzey. Xmān huā'mā' iccāhuaniyāni'".
30 Lā' cāmacā'nca Bernabé lā' Pablo lā' ā'makapitzīn. Lā' xlaca'n ta'a'lh
tancā'n nac Antioquía. Lā' a'ntza' cāmākēstokca huan tachi'xcuhuī't a'ntī
ixtakalhlaka'ī' lā' cāmaxquī'ca huan carta. 31 Xlaca'n talakapūtle'kelh lā'
tapāxuhualh por ixpālacata cāmāko'xamāka'tlī'ca. 32 Lā' Judas lā' Silas nā
xlaca'n a'cta'sana'nī'n ixtahuanī't. Xlaca'n lej tahualh lā' cāmaxquī'ca
tapāstacna' huan lītā'timīn lā' cāmaxquī'ca tahuixcān. 33 Lā' a'xni'ca' ix-
tahui'lāna'tza' makān a'ntza', cāmakxtekca huan tā'timīn lā' cāhuanica: "Dios
cacālē'ni'". Lā' talakminchokopā a'ntī ixcāmacā'nī't. 34 Lā' puhuanli Silas
natachoko a'ntza'. 35 Lā' nā Pablo lā' Bernabé tatachokolh nac Antioquía.
Xlaca'n lā' lhūhua' ā'makapitzīn huampala ixtamāsu'yu lā' ixtalē'cta'sana'n
ixtachihuīn Māpa'ksīni'.

Pablo a'lh ixlīmaktu' para nalē'n makat xatzey tachihuīn

36 A'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' lātma'j chi'chini', Pablo huanilh Bernabé:
—Cacālaka'mpalauj huan quintā'timīnca'n na ixlīhuāk xcānsipejni' a'nlhā
māca'tzīnīnī'ta'uj ixtachihuīn Māpa'ksīni'. Cāhui laktzī'nāuj a'nchī tataxtokō'.
37 Lā' Bernabé ixlē'ncu'tun Juan, a'ntī ixka'lhī ixlītāpātu' ixtacuīni' Marcos.
38 Pero Pablo tū' ixlē'ncu'tun porque Marcos ixcāmakxteknī't xlaca'n a'xni'ca'
ixtahui'lāna' nac Panfilia. Lā' tū' a'lh cātā'scuja. 39 Lā' lej talālacatāquī'lh

Bernabé lā' Pablo. Lā' ū'tza' talītaxtunquīlh. Bernabé lē'lh Marcos lā' tapū'a'lh
barco nac Chipre. 40 Lā' Pablo lacsacli Silas lā' tataxtulh. Lā' huan tā'timīn
ixtasqui'ni'nī't huan Māpa'ksīni' camaktaka'lhli. 41 Lā' Pablo lā' Silas ix-
tatētaxtutēlha nac estado de Siria lā' Cilicia lā' ixcāmaxquī' tahuixcān huan
tā'timīn a'ntī a'ntza' ixtatakēstoka nac lakatunu' cā'lacchicni'.

16

Timoteo cātā'a'lh Pablo lā' Silas

1 Lā' Pablo lā' Silas tachā'lh nac xcānsipejni' Derbe lā' Listra. Lā' tapāxtokli
kalhatin chi'xcu' a'ntī ixkalhlaka'ī' lā' ixtacuīni' Timoteo. Xla' ixo'kxa'
ixuanī't kalhatin puscāt israelita a'ntī ixkalhlaka'ī'. Lā' ixtāta' Timoteo
tū' israelita ixuanī't. 2 Huan tā'timīn nac Listra lā' nac Iconio ixtaca'tzī
palh tzeyā chi'xcu' Timoteo. 3 Lā' Pablo ixlē'ncu'tun Timoteo. Lā' huan
israelitas ixtaca'tzī que ixtāta' Timoteo tū' israelita ixuanī't. Lā' ū'tza'
Pablo līmāchu'cunīni'lh Timoteo para que naka'lhī ixlīlakapascan como hua'chi
israelitas. Pablo tlahualh huā'mā' porque tū' cāmaka'kchā'ncu'tulh huan
israelitas a'ntza'. 4 Lā' xlaca'n ixtatētaxtutēlha huan lakatunu' xcānsipejni'.
Lā' ixcāmāca'tzīnīcan huan līmāpa'ksīn a'ntū ixtahuanī't apóstoles lā' huan
xanapuxcu'nu' nac Jerusalén. 5 Lā' chuntza' huan a'ntī ixtatakēstoka nac
lakatunu' cā'lacchicni' tatahuixcānīlh lā' ā'chulā' takalhlaka'ī'lh. Lā lakalīyān
talhūhua'ntēlhalh.

Pablo lakachuyalh lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' xala' nac Macedonia

6 Lā' huan Espíritu Santo tū' cāmakxtekli tachihuīna'n xatzey tachihuīn nac
Asia. Lā' Pablo lā' a'ntī ixtatā'a'n tatētaxtulh na ixlēka'tla' Frigia lā' Galacia.
7 Lā' a'xni'ca' tachā'lh na ixlītapitzi a'nlhā ixmāpa'ksī Misia, lā' ta'a'ncu'tulh
nac Bitinia. Pero huan ixEspíritu Jesús tū' cāmakxtekli nata'a'n. 8 Lā'
tatētaxtulh nac Misia lā' ta'a'lh tancā'n nac xcānsipej Troas. 9 A'ntza' cā'tzī'sa
Pablo lakachuyalh lā' laktzī'lh kalhatin chi'xcu' xala' nac Macedonia a'ntī
tāyalh ixlacapūn. Lā' huan chi'xcu' lej ī'squi'ni' lā' huanilh: "Caquilālaka'uj
nac Macedonia lā' caquilāmaktāyauj". 10 Lā' a'xni'ca' lakachuyakō'lh, tun-
can quina'n ictzucūj ictacāxāuj para na'ica'nāuj nac estado de Mace-
donia. Chu tuncan icpāstacui que ixlīstu'ncua' Dios quincālacsacnī'ta'ni'
na'iccākalhachihuīna'ni'yāuj xalanī'n nac Macedonia huan xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo.

Pablo lā' Silas nac Filipos

11 Ictaxtūj nac Troas lā' icpū'a'uj barco lā' stu'nc icmiuj nac Samotracia. Lā'
ixlīlakalī huampala ica'uj nac Neápolis. 12 Lā' ictaxtūj de a'ntza' lā' icchā'uj nac
Filipos a'ntū tapa'ksī nac Roma. U'tza' más xaka'tla' xcānsipej ixlīhuāk huan
estado de Macedonia. Ictachokouj huā'mā' xcānsipej lātma'j. 13 Lā' lakatin
chi'chini' a'ntū tapūjaxa israelitas, ictaxtūj de huan xcānsipej. Lā' icchā'uj
na ixquilhtūn pūxka a'nlhā icpuhuáuj que chō'la a'ntza' lanān ixtakēstokcan
ixtlahuacan oración. Lā' ictahui'lauj lā' iccātā'chihuīna'uj huan puscan
a'ntī ixtatakēstoknī't. 14 Lā' chā'tin de xlaca'n, a'ntī ixquincākaxmatni'yāni',
kalhatin puscāt ixtacuīni' Lidia. Xla' xala' nac Tiatira ixuanī't lā' ī'stā' lu'xu'
xasmumonko'. Lā' lej ixa'cnīni'ni' Dios. Lā' huan Māpa'ksīni' mākaxmatīcu'tulh
a'ntū hualh Pablo. Lā' a'kahuāna'lh. 15 Lā' a'kpaxli lā' nā a'ntī ixtahui'lāna' na
ixchic. Lā' Lidia quincāsqui'ni'ni' lā' quincāhuanini':

—Palh puhua'nā'tit hui'xina'n que quit stu'ncua' ickalhlaka'ī' Māpa'ksīni',
capintit na quinchic lā' natachokoyā'tit a'ntza'.

Lā' lej quincāhuanini'.

16 Lā' lakatin chi'chini' a'xni'ca' xa'ica'mā'nauj a'nlhā ixtlahuacan oración,
icpāxtokui kalhatin tzu'ma'jāt a'ntī ixka'lhī tlajana' a'ntū ixuan a'ntū
napātle'ke. Lā' huan chi'xcuhuī'n, a'ntī ixtēcu'nī'n de huan tzu'ma'jāt ix-
tahuanī't, lej lhūhua' ixtatlajamā'na por ixpālacata ixuan a'ntū napātle'ke.
17 Lā' huan tzu'ma'jāt ixquincāstālani'yāni' a'xni'ca' xa'iclatlā'huanāuj con
Pablo. Lā' palha' ixta'sa lā' ixuan:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tatā'scuja Dios a'ntī lej ka'tla'. Xlaca'n
cātahuaniyāni' a'nchīn tzē nalīpūtaxtucan.
18 Lā' chuntza' ixtlahua huā'mā' lātma'j chi'chini'. Lā' Pablo jiclhualh lā'
talakspi'tli lā' huanilh huan tlajana' a'ntū ixtanūni'ma' na ixa'clhcunuc huan
tzu'ma'jāt:
—Por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo icuaniyāni' cataxtu de huan tzu'ma'jāt.
Lā' chu tuncan lacapalh taxtulh.
19 Pero a'xni'ca' huan ixtēcu'nī'n taca'tzīlh que tūlalhtza' ixtatlaja, lā'
cāchi'paca Pablo lā' Silas lā' cālīminca nac pūchihuīn. 20 Lā' a'xni'ca'
ixcālīmincanī't ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n lā' cāhuanica:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n israelitas cāmāmakchuyī xalanī'n na
quixcānsipejca'n. 21 Lā' tamāsu'yu xtunc talanān a'ntū quina'n tūla
kalhlaka'ī'yāuj porque quina'n romanos. Lā' tūla catitlahuáuj porque tū'
chuntza' huan ley.
22 Lā' chuntza' huan tachi'xcuhuī't tatā'kaquī'lh lā' talalh ixtā'ca'tzaca'n
Pablo lā' Silas. Lā' huan pūchihuīna'nī'n tamāpa'ksīni'lh que cacāxtī'tpūxtuca
ixlu'xu'ca'n lā' cacākēsno'kca con qui'hui'. 23 Lā' a'xni'ca' lejtza'
ixcākēsno'kcanī't lā' nā cāmānūca nac pūlāchī'n. Lā' nā māpa'ksīca huan chī'ni'
que xa'nca cacāmaktaka'lhli. 24 Lā' como chuntza' māpa'ksīca, ū'tza' cālīmānūlh
más na ixtankētzā'n lā' cāmānūni'ca ixtojonca'n a'nlhā ixlaclhu'cu'canī't
kentu' qui'hui' lā' ixmāpīstuccanī't.
25 Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa, Pablo lā' Silas ixta'orarlītanūmā'na lā' ix-
tatlī'tanūmā'na lā' nā ixtamācā'tanīmā'na Dios. Lā' huan tachī'nī'n ixtakax-
mattanūmā'na. 26 Lā' chu līmaktin lej tzuculh tachiqui huan ti'ya't. Lā'
ixtūtzā'n taxaka de huan pūlāchī'n taxakā'līlh. Lā' chu tuncan lacapalh
huan pūlāchī'n talaquī'lh. Lā' huan qui'hui' a'nlhā ixcāmānūcanī't ixtojonca'n
ixlīhuākca'n tachī'nī'n chu tuncan talakxtulh. 27 Lā' chu tuncan lacapalh
huan chī'ni' lakahualh lā' laktzī'lh laquī'yā huan pūlāchī'n. Lā' maxtulh
ixcuchilu lā' ixa'cstu ixmaknīcu'tuncan porque xla' puhualh huan tachī'nī'n
ixtatzā'lanī'ttza'. 28 Pero Pablo ta'salh palha' lā' huanilh:
—Tuntū' catlahua'ni'ca mē'cstu. Quilīhuākca'n ictanūmā'nauj huā'tzā'.
29 Lā' huan chī'ni' squi'nli lakatin pūmaksko lā' tanūlh lacapalh lā'
ī'xpipitēlha cātatzokostani'lh Pablo lā' Silas. 30 Lā' cāmāxtulh lā' cākalhasqui'nīlh:
—Chi'xcuhuī'n, ¿tuchū tasqui'nī na'ictlahua quit para na'icpūtaxtu?
31 Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Cakalhlaka'i' huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' napūtaxtuya' hui'x lā' nā
chuntza' xalanī'n na minchic.
32 Lā' cāhuanica ixtachihuīn Dios huan chī'ni' lā' ixlīhuākca'n xalanī'n na
ixchic. 33 Lā' tuncan lacapalh huan cā'tzī'sa, huan chī'ni' cālē'lh Pablo lā' Silas
lā' cāche'kē'ni'lh a'nlhā ixcāsno'kcanī't. Lā' ixlīhuākca'n a'ntī ixtahui'lāna' na
ixchic ta'a'kpaxkō'lh tuncan. 34 Lā' huan chī'ni' cālē'lh na ixchic lā' cāmāhuī'lh.
Lā' lej tapāxuhualh xla' lā' ixlīhuāk xala' na ixchic porque ixtakalhlaka'ī'nī't
Dios.
35 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan pūchihuīna'nī'n tamacā'lh mayūlhnu'
natahuani huan chī'ni':
—Cacāmakxte'kti huan tamā'na chi'xcuhuī'n.

36 Lā' huan chī'ni' māca'tzīnīli Pablo a'ntū huanica lā' hualh:
—Huan pūchihuīna'nī'n tamāpa'ksīni'lh que na'iccāmakxtekāni'. Chuhua'j cataxtutit lā' capintit lā' Dios cacālē'ni'.
37 Lā' Pablo cāhuanilh huan mayūlhnu':
—Quincātakēsno'knī'ta'ni' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't lā' quincātamānūni' nac pūlāchī'n lā' tū' quincātatlahuani'ni' justicia, a'yuj quina'n ictapa'ksīyāuj nac Roma lā' ū'tza' iclīka'lhīyāuj quintachihuīnca'n. Lā' chuhua'j lakatzē'k quincātatlakamacā'ncu'tunāni'. Tū' tzey. Chuhua'j catamilh māni' ū'tunu'n lā' caquincātamāxtuni'.
38 Lā' huan mayūlhnu' tamāca'tzīnīpā huan pūchihuīna'nī'n huanmā' tachi-huīn. Lā' xlaca'n tajicua'lh a'xni'ca' takaxmatli que huan tachī'nī'n ix-tatapa'ksī nac Roma lā' tū' chu catīhuāya chi'xcuhuī'n ixtahuanī't xlaca'n.
39 Lā' cālakminca Pablo lā' Silas lā' cāsqui'ni'ca tamāsputūn. Lā' cāmaxtuca lā' cāsqui'ni'ca que catataxtulh de nac xcānsipej. 40 Lā' Pablo lā' Silas, a'xni'ca' ixtataxtunī'ttza' nac pūlāchī'n, tatanūlh na ixchic Lidia. Lā' cālaktzī'nca huan tā'timīn. Lā' Pablo lā' Silas tamaxquī'lh tapāstacna' lā' ta'a'lh.

17

Tatā'kaquī'lh nac Tesalónica

1 Pablo lā' Silas tatētaxtulh nac xcānsipejni' Anfípolis lā' Apolonia. Lā' tachā'lh nac xcānsipej Tesalónica a'nlhā ixyā lakatin ixlītokpānca'n israelitas.
2 Lā' como Pablo ixlīsmanīnī't tanū nac lītokpān, cātā'tanūlh. Lā' lakatin chi'chini' a'ntū pūjaxcan, Pablo cākalhachihuīna'ni'lh por ixpālacata ixtachihuīn Dios. Lā' chuntza' tlahuapā ixlīmixtzeyan lā' ixlīcāujquitzisma'j. 3 Lā' Pablo cāmāsu'ni'lh lā' cāmāca'tzīnīlh a'nchī huan ixtachihuīn Dios que tasqui'nī napātīni'n lā' nalakahuanchoko Cristo a'ntī Dios lacsacui'līnī't. Lā' cāhuanilh:
—Huā'mā' Jesús, a'ntī iccāhuaniyāni', xla' ū'tza' Cristo.
4 Lā' ā'makapitzīn de ū'tunu'n ta'a'ka'ī'lh a'ntū hualh Pablo. Lā' tatā'tā'cxtimīlh Pablo lā' Silas. Lā' nā chuntza' tatā'tā'cxtimīlh lhūhua' a'ntīn tū' israelitas lā' lej ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' huan makapitzīn puscan xalaka'tla'n nā xlaca'n tatā'tā'cxtimīlh Pablo lā' Silas. 5 Pero huan israelitas a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī', xlaca'n talakca'tzalh lā' talē'lh ā'makapitzīn a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n lā' a'ntī chu xmān ixtalatlā'huan. Lā' tamākēstokli lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' lej tatā'kaquī'lh nac huan xcānsipej. Lā' ixtasātanūcu'tun huan na ixchic Jasón. Lā' ixtamāxtucu'tun huan Pablo lā' Silas lā' ixcālīmincu'tuncan na ixlacapūnca'n huan tachi'xcuhuī't. 6 Lā' como tū' cākaksca lā' stancalē'nca huan Jasón lā' makapitzīn huampala tā'timīn. Lā' talē'ni'lh huan pūchihuīna'nī'n lā' lej cālīmāta'sīca lā' cāhuanica:
—Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tamāmakchuyīnī't ixlīhuāk tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj. Lā' nā taminī't huā'tzā'. 7 Lā' Jasón cāmakxtekli tatanūlh na ixchic. Lā' xlaca'n tū' ta'a'cnīni'ni' ixlīmāpa'ksīn César. Xlaca'n tahuan que a'nampala kalhatin rey ixtacuīni' Jesús. Lā' xlaca'n talacasqui'n que ū'tza' huā'mā' na'a'cnīni'ni'can.
8 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', tatamakchuyīlh huan tachi'xcuhuī't lā' huan pūchihuīna'nī'n. 9 Lā' a'xni'ca' lacāxtlahuaca con lakatin fianza, makx-tekca Jasón lā' huan makapitzīn.

Pablo lā' Silas nac Berea

10 Lā' chu tuncan lacapalh huan cā'tzī'sa huan tā'timīn tamacā'lh huan Pablo lā' Silas nac xcānsipej Berea. Lā' a'xni'ca' tachā'lh, xlaca'n tatanūlh na ixlītokpānca'n israelitas. 11 Lā' huan tamā'na israelitas xalanī'n nac Berea

lej xa'nca ixtapāstacna'n lā' tū' hua'chi xalanī'n nac Tesalónica. Lā' lej ixtakaxmatcu'tun huan xatzey tachihuīn lā' lakalīyān ixtaputza na ixtachihuīn Dios a ver ilh stu'ncua' a'ntū hualh Pablo.
12 Lā' chuntza' takalhlaka'ī'lh lhūhua' a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā' huan ixtalhūhuā't a'ntīn tū' israelitas, lhūhua' puscan xalaka'tla'n lā' lhūhua' chi'xcuhuī'n.
13 Lā' a'xni'ca' huan israelitas xalanī'n nac Tesalónica taca'tzīlh que Pablo ixcākalhachihuīna'ni' nac Berea ixpālacata ixtachihuīn Dios, lā' xlaca'n ta'a'lh a'ntza'. Lā' cāchihuīna'maxquī'ca huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Berea a'ntīn tū' ixtakalhlaka'ī'. Lā' xlaca'n tatā'kaquī'lh.
14 Lā' tuncan lacapalh huan tā'timīn tamacā'lh Pablo na ixquilhtūn mar. Lā' Silas lā' Timoteo tatachokolh nac Berea.
15 Lā' a'ntīn tatā'a'lh Pablo talē'lh nac xcānsipej Atenas lā' tataspi'tli para nacāmāca'tzīnīcan Silas lā' Timoteo que catalaka'lh Pablo lacapalh.

Pablo nac Atenas

16 Pablo ixcāka'lhīmā' Silas lā' Timoteo nac Atenas. Lā' tamakchuyīlh porque laktzī'lh huan xcānsipej ixlītzumakō' ídolos.
17 Lā' lakalīyān ixcātā'lāhuani' nac lītokpān con huan israelitas lā' a'ntī ixta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' lakalīyān ixcātā'lāhuani' nac lītamāuj con a'ntī ixtachā'n a'ntza'.
18 Lā tatā'chihuīna'lh ā'makapitzīn a'ntī lej lakskalalhna' chi'xcuhuī'n. Makapitzīn de ū'tunu'n ixtastālani' ixlīmāsca'tīnca'n a'ntī ixuanican epicúreosnu'. Lā' ā'makapitzīn ixtastālani' ixlīmāsca'tīnca'n estoicosnu'. Lā' makapitzīn tahualh:

—¿Tuchū huanicu'tun ixtachihuīn huā' a'ntī lej chihuīna'n?

Lā' ā'makapitzīn tahualh:

—Huā'mā' māsu'yumā' ixdiosesca'n makatiyātī'n.

Tahualh huā'mā' porque Pablo ixcāmāsu'ni' ixpālacata Jesús lā' ixpālacata a'nchī lakahuanchokocan.
19 Lā' chi'paca Pablo lā' lē'nca nac Areópago a'nlhā ixtatakēxtimī makapitzīn pūchihuīna'nī'n lā' tahuanilh:

—Quina'n icca'tzīcu'tunāuj huā'mā' xasāsti' tachihuīn a'ntū māsuyu'ya'.
20 Hui'x ta'na' lā' quilāmākaxmatīyāuj a'ntūn tū' maktin ickaxmatāuj. Lā' icca'tzīcu'tunāuj tuchū huanicu'tun huā'mā'.

21 Ixlīhuākca'n xalanī'n nac Atenas lā' huan xatza'nkān a'ntī ixtahui'lāna' a'ntza', xlaca'n nīn tuntū' ixtatlahuacu'tun xmān ixtahuancu'tun lā' ixtakaxmatcu'tun a'ntū xalacsāsti'.

22 Lā' Pablo ixyā na ixlacapūnca'n a'ntī ixtatakēstoknī't nac Areópago lā' cāhuanilh:

—Tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Atenas, lej a'cnīni'ni'yā'tit mindiosesca'n. Chuntza' tasu'yu.
23 Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh, iclaktzī'lh a'ntūn taquilhpūtani'yā'tit hui'xina'n. Lā' a'ntza' ickaksli lakatin altar a'nlhā tatzo'kni' huanmā' tachihuīn: "Ixla' huan quindiosca'n a'ntīn tūna'j iclakapasāuj". Quit iccātā'chihuīna'mā'ni' hui'xina'n por ixpālacata huā'mā' Dios a'ntīn taquilhpūtani'yā'tit a'yuj tūna'j lakapasā'tit.

24 'Dios tlahualh huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' xla' māpa'ksīkō' huan a'kapūn lā' huan quilhtamacuj. Xla' tū' maclacasqui'n que catatlahuani'lh chi'xcuhuī'n lakatin lītokpān para naka'lhī a'nlhā natahui'la.
25 Xla' tū' maclacasqui'n que huan tachi'xcuhuī't catamaktāyalh. Xla' nīn tuntū' sputni'. Por ixquilhtampān hui'lāna'uj lā' jaxāna'nāuj lā' huāk ka'lhīyāuj.

26 'Dios līmātzumalh tachi'xcuhuī't ixlīhuāk quilhtamacuj por huan kalhatin chi'xcu' a'ntī ixpapca'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't ixuanī't. Lā' Dios cāhui'līlh hasta lhānīn nasputa huan lakatunu' xcānsipej lā' cāhui'līlh hasta lhān chā'n ixlītapitzica'n.
27 Xla' lacasqui'n naputzayāuj lā' namacaputzayāuj a ver ilh nakaksāuj Dios a'yuj huī' quimpajtzuca'n.
28 Por ixquilhtampān līhui'lāna'uj

quina'n lā' tlā'huanāuj lā' latā'kchokoyāuj. Lā' kalhatin de hui'xina'n a'ntī
más lactzēhuanī't ixtachihuīn, ū'tza' hualh chuntza': "Nā quina'n ixcamana'".
29 Lā' palh quina'n ixcamana' Dios, tū' capuhuáuj que Dios hua'chi oro lā'
plata lā' chihuix a'ntū cāxtlahualh kalhatin chi'xcu' xmān chu a'nchī māni'
ixtapāstacna'. 30 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtaca'tzī huan tachi'xcuhuī't nīn tuntū',
Dios xmān cālaktzī'lh lā' tuntū' cātlahuani'lh. Pero chuhua'j cāmāpa'ksī Dios
que cataxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't chuxalhā cahuā
nac cā'quilhtamacuj. 31 Porque Dios laclhcāhui'līnī't lakatin chi'chini' a'xni'ca'
lej xa'nca nacājuzgarlī ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj.
Lā' Dios lacsacui'līnī't kalhatin chi'xcu', Jesucristo, a'ntī nacājuzgarlī huan
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. Huā'mā' xa'nca ca'tzīcan porque
Dios mālakahuanīchokolh Jesucristo —cāhuanilh Pablo.
32 Lā' a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't takaxmatli que lakahuanchokocan,
makapitzīn tatzuculh talakapala. Lā' ā'makapitzīn tahualh:
—Na'iccākaxmatni'yāni' ā'maktin ixpālacata huā'mā'.
33 Lā' Pablo cāmakxtekli. 34 Pero ā'makapitzīn tatā'tā'cxtimīlh lā' takalh-
laka'ī'lh. Lā' nā kalhlaka'ī'lh Dionisio, kalhatin pūchihuīna' a'ntī ixtatakēxtimī
nac Areópago. Lā' nā kalhlaka'ī'lh kalhatin puscāt a'ntī ixtacuīni' Dámaris lā'
ā'makapitzīn huampala.

18

Pablo nac Corinto

1 Lā' ā'calīstān Pablo taxtulh de Atenas lā' a'lh nac Corinto. 2 Lā' tā'lāpāxtokli
kalhatin israelita ixtacuīni' Aquila xala' nac Ponto. Xla' lā' ixpuscāt, a'ntī
ixtacuīni' Priscila, ixtataxtunī'tcus nac Italia. Claudio ixcāmāpa'ksīnī't que
ixlīhuākca'n israelitas catataxtukō'lh de huan nac Roma. Lā' ū'tza' talītaxtulh
Aquila lā' Priscila. Lā' Pablo cālaka'lh. 3 A'ntza' cātā'tachokolh como chu
lakatin ixlītlōtca'n ixuanī't. Lā' ixtascuja lā' ixtatlahua carpas. 4 Lā'
Pablo ixcāmāsu'ni' nac lītokpān tzeyama'jān ixlīhuāk huan chi'chini' a'ntū
ixpūjaxcan. Lā' ixcāmākalhlaka'ī'nīcu'tun israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.
5 Lā' Silas lā' Timoteo tataxtulh de nac Macedonia lā' tachā'lh nac Corinto.
Lā' xlaca'n a'xni'ca' tachā'lh, Pablo lej ixmāsu'yumā' ixtachihuīn Dios. Lā'
ixcāhuanimā' huan tachi'xcuhuī't israelitas que Jesús ū'tza' Cristo a'ntī Dios
ixlacsacui'līnī't. 6 Lā' xlaca'n takalhtaxtoktīlh lā' talakapalalh. Lā' Pablo
tincxli ixlu'xu' na ixlacapūnca'n lā' cāhuanilh:
—Hui'xina'n līpinā'tit cuenta a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Quit tū'tza'
quimaca'tzi. Chuhua'j na'iccālaka'n a'ntīn tū' israelitas.
7 Lā' a'lh lā' chā'lh na ixchic a'ntī ixuanican Justo. Xla' ixa'cnīni'ni' Dios.
Ixka'lhī ixchic ixpajtzu ixlītokpānca'n israelitas. 8 Lā' kalhlaka'ī'lh Māpa'ksīni'
huan Crispo, xapuxcu' lītokpān. Lā' nā takalhlaka'ī'kō'lh ixlīhuāk xala' na
ixchic. Lā' chuntza' kalhalhūhua' xalanī'n nac Corinto takaxmatli a'ntū hualh
Pablo lā' takalhlaka'ī'lh lā' ta'a'kpaxli. 9 Lā' Pablo lakachuyalh huanmā' tzī'sa.
Lā' huan Māpa'ksīni' huanilh:
—Tū' caji'cua'. Tū' camakxte'kti chihuīna'na'. 10 Quit icmaktaka'lhāni'.
Lā' a'yuj cachi'paca hui'x, nīn tuntū' catitlahua'ni'ca. A'nan lhūhua'
tachi'xcuhuī't nac huā'mā' xcānsipej a'ntī naquintastālani'.
11 Lā' Pablo tachokolh lakatin cā'ta ā'pūpitzi. Lā' ixcāmāsu'ni' ixtachihuīn
Dios.
12 Lā a'xni'ca' huan Galión ixlīgobernador ixuanī't nac Acaya, lā' huan
israelitas ixlīhuākca'n talalh ixtā'ca'tza Pablo. Lā' talē'lh a'nlha ixtlahuacan
justicia. 13 Tahuanilh huan gobernador:

—Huanmā' chi'xcu' chihuīna'maxquī' huā' tachi'xcuhuī't. Lā' xtunc a'nchī cāhuanī que catamācā'tanīlh Dios, lā' tū' a'nchī tatzo'kni' nac ley.
14 Lā' a'xni'ca' Pablo ixchihuīna'ncu'tun, Galión cāhuanilh huan israelitas:
—Palh tlahuanī't cahuā lakatin a'ntūn tū' tzey, o palh maknīni'nī't cahuā,
quit na'iccākaxmatni'yāni' hui'xina'n, israelitas, līlacatzucu. 15 Pero como
līmālacapū'yā'tit xmān a'ntū māsu'yu lā' lakatin tacuīni' a'ntū māpācuhuī
lā' a'ntū huan mileyca'n hui'xina'n, calacāxtlahua'tit hui'xina'n. Quit tū'
iclacāxtlahuacu'tun huā'mā'.
16 Lā' cāmāxtulh a'nlhā ixtlahuacan justicia. 17 Lā' ixlīhuākca'n
talhūhuā'chi'palh huan Sóstenes, a'ntī xapuxcu' lītokpān, lā' talactucsli na
ixlacapūn huan gobernador. Pero Galión nīn tuntū' cāhuanilh.

Pablo a'lh i'xlīmaktu'tun para nalē'n makat xatzey tachihuīn

18 Pablo tachokopā ā'lātma'j. Lā' ā'calīstān cāmakxtekli huan tā'timīn lā'
pū'a'lh barco nac Siria. Lā' nā Priscila lā' Aquila tatā'a'lh. Lā' como
tlōkentaxtūlh ixpromesa, takoksitli nac cā'lacchicni' Cencrea. 19 Lā' a'xni'ca'
tachā'lh nac Efeso, Pablo a'ntza' cāmakxtekli. Lā' tanūlh nac lītokpān lā'
ixcākalhachihuīna'ni' huan israelitas a'ntī ixtatakēstoknī't a'ntza'. 20 Lā' lej
tasqui'ni'lh Pablo ixtachokolh ā'chulā' a'ntza'. Pero Pablo tū'tza' lacasqui'lh.
21 Lā' a'xni'ca' cātā'lāmakxtekli Pablo cāhuanilh:
—Lej tasqui'nī quit na'ica'n nac Jerusalén a'nlhā nala huan cā'tani'.
Na'ictaspi'tpala palh Dios lacasqui'n.
Lā' Pablo taxtulh de nac Efeso lā' pū'a'lh barco.
22 Lā' Pablo chā'lh nac Cesarea lā' a'lh nac Jerusalén lā' cātā'chihuīna'lh huan
a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't, lā' a'lh tancā'n nac Antioquía. 23 Tachokolh lātma'j lā'
taxtulh lā' a'lh lā' tētaxtutēlhalh nac lakatunu' cā'lacchicni' nac xati'ya't Galacia
lā' Frigia. Lā' ixcāmāhuixcānī ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't.

Apolos a'cta'sana'lh nac Efeso

24 Ixuī' kalhatin chi'xcu' israelita xala' nac Alejandría a'ntī ixtacuīni' Apo-
los. Xla' chā'lh nac Efeso. Huā'mā' chi'xcu' xa'nca ixchihuīna'n hua'chi
a'ntī lej ī'sca'tnī't. Lā' xa'nca ixca'tzī ixtachihuīn Dios. 25 Xla' ī'sca'tnī't
ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' chihuīna'lh con tahuixcān. Lā' lej xa'nca ixmāsu'yu
ixpālacata Jesús a'yuj ixca'tzī xmān ixlīmā'kpaxīn Juan. 26 Lā' Apolos tzuculh
chihuīna'n na ixlītokpānca'n israelitas lā' tū' ixlacapuhuan. Lā' Priscila lā'
Aquila takaxmatli lā' talē'lh ā'lacatin lā' ā'chulā' xa'nca tamāsu'ni'lh ixpālacata
Dios. 27 Lā' Apolos ixa'ncu'tun nac Acaya. Lā' huan tā'timīn tahuanilh que
tzē na'a'n. Lā' cāmacā'ni'ca lakatin carta huan tā'timīn xalanī'n nac Acaya lā'
cāhuanica que catamānūlh Apolos na ixchicca'n. Lā' a'xni'ca' chā'lh Apolos,
lej lhūhua' cāmaktāyalh a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't por ixpālacata ixlītzey Dios.
28 Lā' con lhūhua' līmāpa'ksīn Apolos ixcātā'lāhuanī israelitas ixlacapūnca'n
ixlīhuākca'n. Lā' ixcātlaja. Lā' ixmāsu'yu por ixpālacata ixtachihuīn Dios que
Jesús ū'tza' Cristo a'ntī Dios ixlacsacui'līnī't.

19

Pablo nac Efeso

1 Lā' a'xni'ca' Apolos ixuī' nac Corinto, Pablo ixtētaxtunī'ttza' nac lacti'na'j
cā'lacchicni' lhā ā'xmāntza' ixtahui'lāna'ncha' lā' chā'lh nac Efeso. Lā' a'ntza'
cāpāxtokli ā'makapitzīn a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī't 2 lā' cākalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿chā maklhtīni'ntit huan Espíritu Santo a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit?
Lā' xlaca'n tahualh:
—Nīn ickaxmatnī'ta'uj palh māstā'ca Espíritu Santo.

3 Lā' Pablo cākalhasqui'nīlh:
—¿Tichū cāmāsu'ni'ni' na'a'kpaxā'tit?
Lā' xlaca'n takalhtīni'lh:
—Quina'n ica'kpaxui chuntza' a'nchī ixquincāmāsu'ni'yāni' Juan.
4 Lā' Pablo cāhuanilh:
—A'xni'ca' ixmā'kpaxīni'n Juan ixcāhuanī huan tachi'xcuhuī't: "Caxtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n lā' cakalhlaka'ī'tit a'ntī namin ā'calīstān". U'tza'
huanicu'tun Jesús —hualh Pablo.
5 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', ta'a'kpaxli porque tatapa'ksīlhtza' con
Māpa'ksīni' Jesús. 6 Lā' a'xni'ca' Pablo cā'a'cpūmā'ca'lh ixmacan, huan
Espíritu Santo tanūlh na ixa'clhcunucca'n. Lā' xlaca'n tachihuīna'lh ā'tāpātin
tachihuīn a'ntūn tū' ixtasca'tnī't, lā' tachihuīna'lh ixtachihuīn Dios. 7 Lā'
ixlīhuākca'n xlaca'n hua'chi kalhacāujtu' chi'xcuhuī'n.
8 Lā' lakatu'tun mālhcuyu' Pablo ixtanū na ixlītokpānca'n israelitas
lā' ixmāsu'yu lā' tū' ixlacapuhuan. Lā' ixcākalhachihuīna'ni' lā'
ixcāmākalhlaka'ī'nīcu'tun a'nchī māpa'ksīni'n Dios. 9 Lā' makapitzīn lej
lacxumpi ixtahuanī't lā' tū' ixtakalhlaka'ī'ni'. Lā' ixtalakapala huan xasāsti'
tamāsca'tīn na ixlacapūnca'n xalanī'n nac lītokpān. Lā' Pablo cā'a'kxtekmaka'lh
lā' cālē'lh a'ntī ixtakalhlaka'ī'. Lā' ixchihuīna'n pō'ktu lakalīyān na ixpūscuela
Tiranno. 10 Chuntza' hasta tlahualh lakatu' cā'ta. Chuntza' takaxmatli
huan ixtachihuīn Māpa'ksīni' ixlīhuākca'n xalanī'n nac Asia, a'ntī israelitas
lā' nā a'ntīn tū' israelitas. 11 Lā' Dios mātlahuīlh Pablo lej laka'tla'n lē'cnīn.
12 Lā' huan pāyu lā' huan pātō'cat a'ntū talīxakā'līlh Pablo, a'xni'ca' talē'ni'lh
huan ī'tza'ca'nī'n, cātapānūni'lh ixta'jatatca'n. Lā' cāmāxtuni'ca tlajana'nī'n de
xlaca'n a'ntī ixtaka'lhī.
13 Lā' ixtahui'lāna' makapitzīn tlahuāna'nī'n israelitas a'ntī ixtalatlā'huan
lakatunu' cā'lacchicni'. Lā' xlaca'n, por ixtacuīni' Jesús, talīmāxtucu'tulh tla-
jana'nī'n. Lā' cāhuanica huan tlajana'nī'n:
—Iccālīmāpa'ksīyāni' hui'xina'n por ixtacuīni' Jesús, a'ntū māsu'yumā' Pablo,
cataxtutit.
14 Lā' a'ntī ixtatlahua huā'mā', xlaca'n kalhatojon ixo'kxa'n kalhatin is-
raelita a'ntī ixtacuīni' Esceva a'ntī xapuxcu' cura. 15 Lā' a'xni'ca' huanica
chuntza', huan tlajana' cākalhtīlh:
—Iclakapasa Jesús lā' icca'tzī tichū Pablo. Pero hui'xina'n tū'
iccālakapasāni'. ¿Tichū hui'xina'n?
16 Lā' huan chi'xcu' a'ntī ixka'lhī huan tlajana' lakkosli lā' lej ixka'lhī
tahuixcān lā' cātlajalh huan tlahuāna'nī'n. Lā' xlaca'n tataxtulh huan nac
chic lā' tatzā'lalh laklhka'lo'ko' lā' tatakāhuī'nī't. 17 Lā' taca'tzīkō'lh huā'mā'
ixlīhuākca'n xalanī'n nac Efeso, a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā'
tajicua'nkō'lh. Lā' chuntza' ā'chulā' tamāka'tlī'lh Māpa'ksīni' Jesús.
18 Lā' lhūhua' a'ntī ixtakalhlaka'ī'nī'tcus tamilh lā' tatako'xaspi'tni'lh Dios
lā' tahuanilh a'ntū ixtatlahuanī't ko'hua'jua'. 19 Lā' lhūhua' de ū'tunu'n,
a'ntī ixtatlahuāna'n, tamākēstokli ixlibroca'n lā' talhcuyulh na ixlacapūnca'n
ixtalhūhuā't. Lā' tatlahualh ixcuentaca'n lā' i'xtamāpalanī't cincuenta mil
tumīn de plata. 20 Lā' ā'chulā' a'kahualh ixtachihuīn Māpa'ksīni' lā' más
ixtasu'yutēlha ixlīmāpa'ksīn Dios.
21 Lā' a'xni'ca' ixpātle'kenī'ttza' huā'mā', huan Espíritu Santo māpāstaquīlh
Pablo natētaxtu nac estado de Macedonia lā' nā Acaya lā' na'a'n nac Jerusalén.
Lā' Pablo hualh:
—A'xni'ca' icui'lācha' nac Jerusalén nā lej tasqui'nī nā na'ica'n nac Roma.

22 Lā' cāmacā'lh nac Macedonia kalhatu' ixmaktāyana' a'ntī Timoteo lā'
Erasto. Lā' Pablo tachokolh lātma'j nac Asia.

Tatā'kaquī'lh xalanī'n nac Efeso

23 Lā' huā'mā' quilhtamacuj, tatamakchuyīlh huan tachi'xcuhuī't por
ixpālacata huan xatzey tachihuīn. 24 Ixuī' kalhatin chi'xcu' ixtacuīni'
Demetrio. Xla' platero ixuanī't. Ixcātlahua lacti'na'j lītokpān de plata lā' a'ntza'
ixmānūcanī't lakatin ídolo a'ntū ixtacuīni' Diana. Demetrio lā' a'ntī ixtatā'scuja
lej lhūhua' ixtalītlaja. 25 Demetrio cāmākēstokkō'lh ixlīhuākca'n a'ntī ixtatlahua
xalacti'na'j lītokpān. Lā' cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huā'mā' lītlōt lej xa'nca lītlajayāuj.
26 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit o tū' kaxpa'tā'tit a'ntū pātle'kemā' nac Efeso lā' na
ixlīhuāk nac Asia? Huā'mā' Pablo cāmākalhlaka'ī'nīnī't lhūhua' tachi'xcuhuī't.
Lā' cāxtāpalīni'lh ixtapāstacna'ca'n. Cāhuanī que a'ntū ixtamacanī'tlaujca'n
chi'xcuhuī'n ū'tza' tū' dios. 27 Quit icjicua'n que huā' quilītlōtca'n nasputa
lā' tū'tza' na'a'cnīni'ni'can ixlītokpān huan xaka'tla' quimpāxca'ttzī'tca'n Diana.
Tū'tza' catihuanca palh lej ka'tla' Diana a'ntū tamācā'tanī chuhua'j xalanī'n
nac Asia lā' ixlīhuāk quilhtamacuj —cāhuanilh Demetrio.
28 Lā' a'xni'ca' takaxmatli huā'mā', lej ta'a'kchā'lh lā' lej ta'a'cta'sana'lh lā'
tahualh:
—¡Lej ka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n quina'n a'ntī xalanī'n nac Efeso!
29 Lā' chu tuncan lacapalh ta'a'kchā'lh. Ixtatu'jnuntēlha lā' tatakēstokli
nac pū'a'cta'san. Lā' cāchi'paca huan Gayo lā' Aristarco lā' cāstancalē'nca
a'nlhā ixtatakēstokmā'na. Huā' kalhatu' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Macedonia
ixtatā'scuja Pablo. 30 Lā' Pablo ixtanūcu'tun na ixlaclhpu'nan tachi'xcuhuī't.
Pero huan tā'timīn tū' tamakxtekli. 31 Lā' makapitzīn pūchihuīna'nī'n xala'
nac estado de Asia, xlaca'n ixamigos Pablo ixtahuanī't. Tahuanilh que tū'
ca'a'lh nac pū'a'cta'san. 32 Lā' makapitzīn a'nlhā ixtatakēstoknī't tata'salh
palha' lā' tahualh catūhuā. Lā' ā'makapitzīn huampala tahuampā xtunc. Lā'
chuntza' līlapā tatamakchuyīkō'lh ixlīhuākca'n a'nlhā ixtatakēstoknī't. Tū'
ixtaca'tzī ixtalhūhuā't tuchū ixpālacata ixtalītakēstoknī't. 33 Lā' māxtuca Ale-
jandro ixlaclhpu'nanca'n ixtalhūhuā't. Lā' huan israelitas tatampi'talē'lh
na ixlacapūnca'n. Alejandro cāmacahuanilh que cataquilhca'cslalh. Xla'
ixtamaktāyacu'tun ixa'cstu na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't. 34 Lā' a'xni'ca'
ca'tzīca palh xla' israelita ixuanī't, tata'salh kēxtim hua'chi lakatu' hora lā'
tahualh:
—¡Lej ka'tla' huan Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n quina'n a'ntī xalanī'n nac
Efeso!
35 Lā' a'xni'ca' huan secretario ixcāmāca'cslīnī'ttza' huan ixtalhūhuā't, xla'
hualh:
—Iccāhuaniyāni' chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Efeso. Huā' quixcānsipejca'n
ū'tza' xamaktaka'lhna' huan ixlītokpān xaka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'tca'n,
lā' nā ixídolo a'ntū mincha' nac a'kapūn. ¿Chu a'nan a'ntīn tū' ca'tzī
huā'mā'? 36 Tūla catihuanca que tū' stu'ncua' huā'mā'. Lā' chuntza' hui'xina'n
caquilhca'csla'tit lā' caxa'ncapāstacna'ntit a'ntū tla'hua'yā'tit. 37 Hui'xina'n
cālīta'nī'ta'ntit ā'tzā' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. Xlaca'n nīn tuntū' tat-
lahuani'nī't huā' quimpāxca'ttzī'tca'n lā' tū' talīchihuīna'nī't. 38 Palh Demetrio
lā' a'ntīn tatā'scuja talāmaka'kchā'n con ā'makapitzīn, ū'tza' lī'a'nan pūchihuīn
lā' juez. Catamālacapū'lh. 39 Lā' palh ā'catūhuā talacasqui'n xlaca'n,
catalacāxtlahualh a'xni'ca' tatakēstokkō' huan pūchihuīna'nī'n para natlahua-
can justicia. 40 Quit icjicua'n porque naquincātalē'ksa'nīni'nāni' de huan
tā'kaquī'uj por ixpālacata a'ntū pātle'kelhcus. ¿Chichū nakalhtīni'nāuj quina'n

palh naquincātakalhasqui'nīyāni' a'chī' takēstoknī'ta'ntit lā' lej a'cta'sapā'na'ntit chihuīna'nā'tit?
41 Lā' chuntza' lī'a'ksputli chihuīna'n huan secretario lā' cāmacā'lh na ix-chicca'n.

20

Pablo a'lh nac Macedonia lā' nac Grecia

1 Lā' a'xni'ca' taquilhca'cslalhtza', Pablo cāmātayīni'lh huan tā'timīn. Lā'
a'xni'ca' ixcāmaxquī'nī'ttza' tapāstacna', cāmakxtekli lā' taxtulh lā' a'lh nac
Macedonia. 2 Lā' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac Macedonia, lej ixcāmaxquī'
tapāstacna' huan tā'timīn. Lā' ā'calīstān chā'lh a'nlhā ixmāpa'ksīni'ntza' Grecia.
3 A'ntza' tachokolh lakatu'tun mālhcuyu'. Lā' ixpāstacna'huī' na'a'n nac barco
para nac Siria. Lā' huan israelitas ixtalacchihuīna'nī'ttza' de natamaknī
Pablo. Lā' ū'tza' Pablo līhui'līpā napātle'kepala nac Macedonia. 4 Lā' tatā'a'lh
nac Asia, Sópater xala' nac Berea, lā' Aristarco lā' Segundo xalanī'n nac
Tesalónica, lā' Gayo xala' nac Derbe lā' nā Timoteo. Lā' nā ta'a'lh Tíquico lā'
Trófimo xalanī'n nac Asia. 5 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n xapū'la tachā'lh nac
xcānsipej Troas lā' a'ntza' quincātaka'lhīni'. 6 Quina'n ictaxtūj de nac Filipos
a'xni'ca' a'ksputli huan cā'tani' a'xni'ca' ixua'can pāntzi a'ntūn tū' ixka'lhī
levadura. Lā' icpū'a'uj barco lā' ixlīlakaquitzis chichini' iccālakchā'uj nac Troas.
A'ntza' ictachokouj lakatojon chi'chini'.

Pablo ixuī' nac Troas

7 Lā' huan xapū'la chi'chini' a'xni'ca' tanūlh semana, tatakēstokli a'ntīn
ixtakalhlaka'ī' para natamālacpitzi huan pāntzi. Lā' Pablo cātā'chihuīna'lh.
Xla' ixpuhuan palh na'a'n ixlīlakalī. Lā' mālaklhmā'nīlh ixtachihuīn hasta i'tāt
tzī'sa. 8 Lā' a'nlhā xa'ictakēstoknī'ta'uj tālhmā'n na ixlītanca'cstu'tun huan chic.
Lā' lhūhua' pūmaksko ixua'ca'. 9 Lā' kalhatin o'kxa' a'ntī ixuanican Eutico
ixuī' nac ventana. Lā' ī'lhtatacu'tun porque Pablo lej lhūhua' chihuīna'lh. Lā'
ā'calīstān lhtatatahuī'lh lā' mincha' de ixlītanca'cstu'tun. Lā' quīsacca xanīn.
10 Lā' Pablo yujli lā' taquilhpūtalh laktzī'n lā' pūsko'ka'lh. Lā' cāhuanilh huan
tā'timīn:
—Tū' catamakchu'yī'tit. Xla' lakahuan.
11 Lā' Pablo tō'ca'lh lā' mālacpitzilh huan pāntzi lā' hua'lh. Lā'
cākalhachihuīna'ni'pā hasta tuncuīlh. Lā' ā'calīstān a'lh. 12 Lā' lē'nca huan
o'kxa' xalakahuan lā' lej tapāxuhualh.

Ica'uj nac Mileto

13 Lā' quina'n icpū'lauj lā' icpū'auj barco nac Asón a'nlhā Pablo ixtanūcu'tun
nac barco. Chuntza' iclacchihuīna'uj como xla' ixa'ncu'tun nac cā'ti'ya'tna'
hasta Asón. 14 Lā' a'xni'ca' quincākaksni' nac Asón, tanūlh con quina'n
nac barco. Lā' ā'calīstān icchā'uj nac Mitilene. 15 Ictaxtūj de a'ntza' nac
lakatin barco. Lā' ixlīlakalī icchā'uj ixlacapūn Quío. Lā' ixlīlakalī huampala
ictapajtzūj Samos. Lā' ā'calīstān icchā'uj nac Trogilio. Lā' ixlīlakalī icchā'uj
nac Mileto. 16 Pablo lej ixlacapala porque ixtahui'lacu'tun nac Jerusalén
huanmā' chi'chini' a'ntū huanican Pentecostés. Lā' ū'tza' tū' lītanūcu'tulh nac
Efeso lā' tū' tachokocu'tulh makān nac Asia.

Pablo a'cta'sana'lh nac Efeso

17 Lā' a'xni'ca' xa'icui'lāna'nchāujcus nac Mileto, Pablo cāmātayīni'lh huan
xanapuxcu'nu' xalanī'n nac lītokpān nac Efeso. 18 Lā' a'xni'ca' talakchā'lh,
Pablo cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī xa'iclīlatlā'huan na milacapūnca'n pō'ktu
quilhtamacuj desde huan xapū'la chi'chini' a'xni'ca' icmilh nac Asia.
19 Quit xa'ictā'scuja Māpa'ksīni'. Quit tū' maktin icka'tla'jca'tzīlh. Lā'
lej icpātīni'lh lā' lej lhūhua' a'ntū ixquimpātle'keni' porque huan israeli-
tas ixquintalīlacchihuīna'nī'ttza'. 20 Quit xa'nca iccāmāsu'ni'ni' ixlīhuāk
a'ntū hui'xina'n maclacasqui'nā'tit. Iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' na ixlacapūnca'n
tachi'xcuhuī't lā' na minchicca'n. 21 Lā' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū'
israelitas xa'iccāhuani: “Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' ca'a'kahuāna'ni'tit
Dios lā' calīpāhua'ntit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo”.

22 ’Chuhua'j ica'mā' nac Jerusalén. Huan Espíritu Santo quimacā'n. Quit
tū' icca'tzī a'ntū naquimpātle'keni'yācha' a'ntza'. 23 Xmān quē'cstu icca'tzī
que nac lakatunu' cā'lacchicni' a'nlhā ica'n, huan Espíritu Santo quimāca'tzīnī
que naquinchī'can lā' na'icpātīni'n. 24 Pero huāk huanmā' tū' quimpāta'la.
Quit tū' iclakpuhuan quinquilhtamacuj. Xmān icmāsputūcu'tun quilītlōt
con tapāxuhuān lā' ictlōkentaxtūcu'tun a'ntū quilīmāmacū'lh Māpa'ksīni' Jesús.
Quilīmāmacū'lh que na'icchihuīna'n xatzey tachihuīn a'ntū quincāhuaniyāni'
ixlītzey Dios.

25 ’Lā' quit icca'tzī que tū'tza' quintilālaktzī'uj milīhuākca'n hui'xina'n, a'ntī
xa'iccāhuanitlā'huanāni' a'nchī māpa'ksīni'n Dios. 26 Lā' ū'tza' quit chuhua'j
iccāhuanicu'tunāni' que quit ictlōkentaxtūnī'ttza' a'ntū ixquilīmāmacū'canī't
mimpālacataca'n. Tū'tza' iclē'n cuenta. 27 Quit iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' ixlīhuāk
a'ntū ixtapuhuān Dios. Nīn tuntū' icmātzē'kli. 28 Chuhua'j cacuentat-
lahua'tit a'nchī nalatā'kchokoyā'tit. Lā' nā cacāmaktaka'lhtit a'ntī ixlakska'tā'n
Dios. Huan Espíritu Santo cālīmāmacū'nī'ta'ni' para que nacāmaktaka'lhā'tit
hua'chi maktaka'lhna'nī'n ovejas. Huan Māpa'ksīni' cālītamāhualh ixa'cstu
ixka'lhni' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. 29 Quit icca'tzī que a'xni'ca'
na'ica'n de huā'tzā', nacātalaclhpu'na'tanūyāni' chi'xcuhuī'n. Xlaca'n hua'chi
misinī'n lej lījicua'nī't a'ntū tamāsputū huan ovejas. Nīn macsti'na'j nata-
lakalhu'man ixlakska'tā'n Dios. 30 Lā' nā makapitzīn de hui'xina'n natatzucu
cāta'a'kxokoyāni' lā' nacātamāxtucu'tunāni' makapitzīn de hui'xina'n para
que nacāstālani'yā'tit ū'tunu'n. 31 Skalalh cala'tit lā' capāstactit a'nchī
xa'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' tzī'sa lā' tuncuj lakatu'tun cā'ta hasta iccal-
hualh.

32 ’Lā' chuhua'j quit icsqui'ni' Dios que ū'tza' cacāmaktaka'lhni' hui'xina'n.
Hui'xina'n ka'lhīyā'tit huan tachihuīn a'ntū quincātahuaniyāni' ixlītzey Dios.
Lā' huan tachihuīn tzē nacāmaxquī'yāni' tahuixcān lā' tzē nacāmaxquī'yāni'
hui'xina'n a'ntū natamaklhtīni'n ixlīhuākca'n a'ntī Dios cātlahuanī't xalacuan.
33 Quit tū' iclakca'tzanī't ixtumīn lā' ixoro lā' ixlu'xu' ā'kalhatin. 34 Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit a'nchī xa'icscuja con quimacan lā' chuntza' xa'iclītapātle'keni'
lā' nā chuntza' xa'iccālīmāpātle'keni' a'ntī ixquintatā'lahui'lāna'. 35 Lā' nā
chuntza' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n cascujtit lā' cacāmaktāya'tit a'ntīn
tamaclacasqui'n. Capāstactit a'nchī hualh Māpa'ksīni' Jesús: “A'chulā'
līpāxuhuacan a'xni'ca' māstā'can lā' tū' a'xni'ca' maklhtīni'ncan”.

36 Lā' a'xni'ca' Pablo chihuīna'nkō'lh, tatzokostalh lā' orarlīlh con
ixlīhuākca'n. 37 Lā' tacalhuankō'lh ixlīhuākca'n lā' tapūsko'ka'lh Pablo lā'
tamu'sulh. 38 Pablo ixcāhuaninī't que tū'tza' maktin catitalaktzī'lh. Lā' ū'tza'
lej ixtalīlakaputza. Lā' ā'calīstān taquīxtekli hasta nac barco.

21

Pablo a'lh nac Jerusalén

1 Iccāmakxtekui huan tā'timīn lā' ictanūj nac barco lā' stu'nc ica'uj hasta
pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. Lā' ixtacuīni' Cos. Lā' ixlīlakalī icchā'uj nac
Rodas lā' ā'calīstān icchā'uj nac Pátara. 2 A'ntza' ickaksui lakatin barco a'ntū
ixa'mā' nac Fenicia. Ictojōuj nac barco lā' ica'uj. 3 A'xni'ca' ictētaxtūj de
makat, iclaktzī'uj quimpāxtūxucca'n huan pītzina'j ti'ya't Chipre na ixpu'nan
mar. Lā' ica'uj hasta nac Siria. Lā' ā'calīstān ictanūj nac Tiro porque huan
barco natēxteka ixtacu'ca'. 4 A'ntza' iccākaksui a'ntīn ixtakalhlaka'ī' lā' icta-
chokouj con ū'tunu'n lakatojon chi'chini'. Huan Espíritu Santo ixcāhuaninī't
a'ntū napātle'ke. Lā' ū'tza' huan tā'timīn talīhuanilh Pablo que tū' ca'a'lh nac
Jerusalén. 5 Lā' ixlīlakatojon chi'chini' ictaxtūj. Lā' quincātatā'a'ni' hasta icla-
clhtaxtukō'uj huan xcānsipej, ixlīhuāk a'ntī ixtakalhlaka'ī' con ixpuscātca'n lā'
con ixcamana'ca'n. Lā' a'xni'ca' icchā'uj na ixquilhtūn mar, ictatzokostauj lā'
icorarlīuj. 6 Lā' ā'calīstān iclāpūsko'ka'uj lā' iclāmakxtekui. Quina'n ictojōuj nac
barco lā' xlaca'n tataspi'tpā na ixchicca'n.
7 Ictaxtūj de nac Tiro lā' icchā'uj nac Tolemaida. A'ntza' ica'ksputui
iclatā'kchokoyāuj nac mar. Lā' iccākaksui huan tā'timīn a'ntza' lā' ictachokouj
con ū'tunu'n lakatin chi'chini'. 8 Lā' i'xlīlakalī huampala i'ctaxtūj quina'n
con Pablo. Lā' icchā'uj nac xcānsipej Cesarea. A'ntza' ictanūj na ixchic
Felipe a'ntī ixmāsu'yu xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Xla' kalhatin
ixlīkalhatojonca'n maktāyana'nī'n xalanī'n nac lītokpān. Lā' ictachokouj con
ū'tza'. 9 Xla' ixka'lhī kalhatā'ti' ixtzu'ma'jan a'ntīn tūna'j ixtatapūchahua.
Xlaca'n ixtachihuīna'n a'ntū Dios ixcāmāca'tzīnī. 10 A'ntza' ictachokouj lātma'j.
Lā' chilh kalhatin chi'xcu' xala' nac Judea a'ntī ixuanican Agabo. U'tza' ixuan
a'ntū napātle'ke. 11 Xla' quincālakchini' lā' tayalh huan ī'cinturón Pablo lā'
lītantūchī'ca lā' nā līmacachī'ca lā' hualh:

—Huan Espíritu Santo hualh: "Chuntza' nac Jerusalén huan israelitas nā natachī' ixtēcu' huā'mā' cinturón lā' nacāmacamaxquī'can a'ntīn tū' israelitas".

12 Lā' a'xni'ca' ickaxmatui huā'mā', quina'n lā' nā xalanī'n nac Cesarea
lej icuaniuj Pablo que tū' ca'a'lh nac Jerusalén. 13 Lā' Pablo kalhtīni'lh lā'
quincākalhasqui'nīni':

—¿A'chī' ca'lhua'nā'tit hui'xina'n? ¿A'chī' quilāmāmakchuyīyāuj? Quit iclīhui'līnī't naquinchī'can lā' nā naquimaknīcan nac Jerusalén por ixpālacata Māpa'ksīni' Jesús.

14 Lā' a'xni'ca' tūlalh icmā'a'ka'ī'nīuj que tū' ca'a'lh, tū'tza' ā'chulā' icuaniuj.
Xmān huā'mā' icuáuj:

—Calalh chu a'ntū ixtapuhuān Māpa'ksīni'.

15 Lā' ā'calīstān ictacāxui lā' ica'uj nac Jerusalén. 16 Quincātatā'a'ni'
makapitzīn tā'timīn xalanī'n nac Cesarea lā' quincātalē'ni' na ixchic Mnasón
xala' nac Chipre. Xla' lejtza' makān ixkalhlaka'ī'nī't. Lā' a'ntza' na ixchic
ictētachokouj.

Pablo laka'lh Jacobo

17 Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Jerusalén, huan tā'timīn lej tapāxuhualh a'xni'ca'
quincātapāxtokni'. 18 Lā' ixlīlakalī quina'n lā' Pablo iclaka'uj Jacobo. Lā'
a'ntza' ixtahui'lāna'nkō' ixlīhuākca'n xanapuxcu'nu' lītā'timīn. 19 Pablo
cātā'chihuīna'lh lā' ā'calīstān cāpūtle'keni'lh ixlīhuāk a'nchī Dios maktāyalh
tlahualh na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn tū' israelitas. 20 Lā' a'xni'ca' takaxmatli
xlaca'n tachihuīna'lh a'nchī lej ka'tla' Dios. Lā' tahuanilh Pablo:

—Tā'tin, hui'x ca'tzīya' lhankalhalāt miles de israelitas takalhlaka'ī'nī't. A'cxtim ta'a'kahuāna'ni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés.

21 Cāmāca'tzīnīcanī'ttza' que hui'x cāmāsu'ni'ya' huan israelitas, a'ntīn
tahui'lāna'ncha' na ī'xcānsipejni'ca'n makatiyātī'n, lā' cāhuani'ya' que tū'
cata'a'kahuāna'ni'lh Moisés. Lā' tahuan que hui'x cāmāsu'ni'ya' que tū'
tasqui'nī que ixo'kxa'nca'n nataka'lhī ixlīlakapascanca'n israelitas lā' tū'
tasqui'nī que natatlahua ixtalanānca'n israelitas. 22 Lā' chuhua'j ¿tuchū
natlahuayāuj? Huā' tachi'xcuhuī't natatakēstoka a'xni'ca' nataca'tzī palh
ta'nī'ta'. 23 Lā' chuntza' hui'x catla'hua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. A'nan
kalhatā'ti' chi'xcuhuī'n na quilaclhpu'nanca'n. Xlaca'n natatlōkentaxtū
a'ntūn tamālacnūnī't. 24 Cacālī'pi lā' catalacpa'lhtit lā' namāpala'ya' por
ū'tunu'n. Lā' ā'calīstān xlaca'n tzē natatakoksita. Lā' chuntza' naca'tzīkō'can
que tū' stu'ncua' a'ntū līchihuīna'ncan de hui'x. A'chulā' nā nalaktzī'ncan
que nā hui'x a'kahuāna'ni'ya' huan ley. 25 Quina'n iccāmacā'ni'nī'ta'uj lakatin
carta huan tīn tū' israelitas a'ntīn takalhlaka'ī'nī't. Lā' iccāhuaniuj a'ntū
icpuhuanāuj quina'n. Iccāhuaniuj: "Catlōkentaxtūtit xmān huā'mā': Tū'
tihua'yā'tit quinīt a'ntū lī'a'ksajui'canī't huan ídolos lā' tū' tihua'yā'tit ka'lhni'
nīn quinīt ixla' animal a'ntū ta'a'kpixchī'nī't. Lā' tū' timakpuscātīni'nā'tit lā'
tū' tika'lhīyā'tit mimakchi'xcu'ca'n". Chuntza' iccāhuaniuj xlaca'n.

Chi'paca Pablo nac xaka'tla' lītokpān

26 Lā' Pablo cālē'lh huan kalhatā'ti' chi'xcuhuī'n lā' ixlīlakalī cātā'tapa'lhli. Lā' tanūlh nac lītokpān xaka'tla' para nacāmāca'tzīnī a'xni'ca' natamā'ksputū huan chi'chini'nī'n a'ntū napūtapa'lhcan a'xni'ca' ixlīhuākca'n natalīmin ixlē'ksajna'ca'n.

27 Lā' xmān macsti'na'j ī'sputa para ixlīlakatojon chi'chini' lā' huan israelitas xalanī'n nac Asia talaktzī'lh Pablo nac xaka'tla' lītokpān. Lā' tachihuīna'maxquī'lh huan tachi'xcuhuī't lā' chi'paca huan Pablo.
28 Lā' lej palha' tahualh:

—¡Chi'xcuhuī'n israelitas, caquilāmaktāyauj! Huā'mā' chi'xcu' lakaxtim cāmāsu'ni'tlā'huan ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Xla' cālīchihuīna'n quixcānsipejca'n lā' quileyca'n lā' huā'mā' xaka'tla' lītokpān. Lā' nā cāmānūnī't nac xaka'tla' lītokpān a'ntīn tū' israelitas. Lā' chuntza' talactlahualh a'nchī ixlītzey ixuanī't.

29 Lā' chuntza' tahualh porque laktzī'nca Pablo con Trófimo xala' nac Efeso. Lā' tapuhualh que Pablo ixmānūnī't nac xaka'tla' lītokpān.

30 Ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xala' nac Jerusalén tatā'kaquī'lh lā' tatu'jnuntēlha
tatakēxtimīlh. Chi'paca huan Pablo lā' stancaxtuca de nac xaka'tla' lītokpān.
31 Lā' a'xni'ca' ixmaknīcu'tuncantza', māca'tzīnīca xapuxcu' tropa que ixlīhuāk
xalanī'n nac Jerusalén ixta'a'kchā'nkō'nī't lā' ixtatā'kaquī'kō'nī't. 32 Lā' chu
tuncan lacapalh xapuxcu' tropa cālē'lh ixtropasna' lā' capitanes. Lā'
tatu'jnulh lā' tachā'lh a'nlhā ixtatakēstoknī't. Lā' a'xni'ca' xlaca'n talaktzī'lh
huan tropasna' lā' huan capitanes, tū'tza' tatucsli Pablo. 33 Huan xapuxcu'
tropa tapajtzūlh lā' tuncan māchi'panīni'lh Pablo lā' līmāchī'nīni'lh con kantu'
cadenas. Kalhasqui'nīni'lh tichū xla' lā' tuchū ixtlahuanī't. 34 Makapitzīn
tachi'xcuhuī't lej palha' tahualh catūhuā lā' ā'makapitzīn xtunc tahuampā.
Chuntza' huan xapuxcu' tropa tūlalh xa'nca ca'tzīlh a'ntū ixpātle'kemā'
porque lej ixtamāta'sīmā'na. Lā' mālē'nīni'nca Pablo nac cuartel. 35 Lā'
a'xni'ca' tachā'lh lhā ixlactō'ca'can nac cuartel, huan tropasna' tacu'ca'lē'lh
Pablo por ixpālacata ixtahuixcānca'n tachi'xcuhuī't. 36 Ixlīhuākca'n ix-
tastālani'tēlha lā' ixtata'satēlha lā' ixtahuan:

—¡Canīlh!

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn tachi'xcuhuī't

37 Lā' a'xni'ca' ixmānūtēlhacantza' nac cuartel, Pablo huanilh xapuxcu' tropa:
—Icuanicu'tunāni' catūhuā.
Lā' huan xapuxcu' hualh:
—¿Chā tzē chihuina'na' griego? 38 ¿Chu tū' hui'x huan chi'xcu' xala' nac
Egipto a'ntī tā'kaquī'lh makāntza' lā' cālē'nca nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lakatā'ti' mil maknīni'nī'n?
39 Lā' Pablo kalhtīni'lh:
—Quit israelita xala' nac xaka'tla' xcānsipej Tarso nac estado de Cilicia. Icsqui'ni'yāni' caquimakxtekti na'iccātā'chihuīna'n huā' tachi'xcuhuī't.
40 Huan xapuxcu' maxquī'lh talacasqui'. Lā' Pablo tāyalh nac līta'sna' lā' cāmacahuani'lh para cataquilhca'cslalh huan tachi'xcuhuī't. Lā' a'xni'ca' taquilhca'cslalh, cātā'chihuīna'lh tachihuīn hebreo lā' hualh:

22

1 —Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, cakaxpa'ttit a'nchī na'icchihuīna'n para na'iclītamaktāya na milacapūnca'n.
2 Lā' a'xni'ca' takaxmatli a'nchī cātā'chihuīna'ncan tachihuīn hebreo, ā'chulā' taquilhca'cslalh. Lā' Pablo cāhuanilh:
3 —Quit israelita. Iclacatuncuīlh nac xcānsipej Tarso nac estado de Cili-
cia. Lā' ā'tzā' quimakastacca nac Jerusalén. Quimākalhtō'kē'ni' ixuanī't
Gamaliel. Xa'nca quimāsu'ni'ca ixleyca'n quinatāta'na'ca'n. Quit xa'iclīhui'lī
na'ictlahua a'ntū ixla' Dios chuntza' hua'chi hui'xina'n tlahua'yā'tit chuhua'j.
4 Quit xa'iccāmacaputza a'ntī ixtatā'a'n Jesús lā' xa'iccāmaknīcu'tun. Xa'iccālē'n
tachī'n chi'xcuhuī'n lā' puscan lā' xa'iccāmānū nac pūlāchī'n. 5 Huan
xamāpa'ksīni' curasna' lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas tzē natamālacstū'nca
que stu'ncua' a'ntū icuan. U'tunu'n quintamaxquī'lh huan acta para
na'iccālē'ni' huan israelitas nac Damasco. Lā' por huanmā' acta tzē
xa'iccāchi'palh a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesús a'ntza' lā' xa'iccālīmilh tachī'n nac
Jerusalén a'nlhā ixcāmāpātīnīca.

Pablo cāhuanilh a'nchī līxtāpalīlh ixtapāstacna'
Hch. 9.1-19; 26.12-18

6 'Quit xa'ica'mā' nac tej lā' xa'icchā'ntēlhatza', hua'chi tastu'nūta, nac
Damasco lā' chu līmaktin quilītaxti'li'lh lakatin xkakana' a'ntū mincha' nac
a'kapūn. 7 Lā' ica'kā'lh nac ti'ya't lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū qui-
huanilh: "Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'?" 8 Lā' quit ickalhasqui'nīlh:
"¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?" Lā' quihuanilh: "Quit Jesús xala' nac Nazaret
a'ntī hui'x macaputzaya'". 9 Lā' a'ntī ixquintatā'a'mā'na nā xlaca'n talaktzīlh
huan xkakana' lā' tajicua'lh porque tū' tamāchekxīlh a'ntū quihuanilh huan
tachihuīn. 10 Lā' quit icuanilh: "¿Tuchū na'ictlahua, Mapa'ksīni'?" Lā'
huan Māpa'ksīni' quihuanilh: "Catā'kaqui' lā' capit nac Damasco. A'ntza'
nahuanica'na' ixlīhuāk a'ntū līhui'līca natla'hua'ya'". 11 Lā' huanmā' xkakana'
quimālakatzī'lh. Lā' quintamakachi'palē'lh a'ntī ixquintatā'a'mā'na. Lā'
chuntza' icchā'uj nac Damasco.
12 'A'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixtacuīni' Ananías. Xla' lej ixa'cnīni'ni'
Dios lā' ixa'kahuāna'ni' huan ley. Lā' ixtaca'tzīkō' israelitas xalanī'n nac Dam-
asco que lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't. 13 Lā' Ananías quilakmilh lā' quilaktapa-
jtzūlh lā' quihuanilh: "Tā'tin Saulo, calacahuā'na'mpala'". Lā' chu līlacapalh
iclacahuāna'nchokopā lā' iclaktzī'lh Ananías. 14 Lā' quihuanilh: "IxDiosca'n
quinatāta'na'ca'n lacsacni' hui'x para que chuntza' naca'tzīya' a'ntū ixta-
puhuān lā' nalaktzī'na' huan a'ntī Xatzey lā' nakaxpa'ta' ixtachihuīn. 15 Lā'

chuntza' nacākalhachihuīna'ni'ya' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixpālacata huan
a'ntī Xatzey. Lā' nacāpūtle'ke'ni'ya' a'ntū laktzī'nī'ta' lā' a'ntūn kaxpa'tnī'ta'.
16 Lā' chuhua'j, ¿a'chī' takoxī'ya'? Catā'kaqui' lā' ca'a'kpaxti lā' calīpāhua'nti
Jesucristo lā' chuntza' naxapacan mintalaclē'i'", quihuanilh Ananías.

Pablo cāhuanilh a'nchī līmacā'nca con a'ntīn tū' israelitas

17 'Lā' icmimpā nac Jerusalén lā' icquī'orarlīlh nac xaka'tla' lītokpān. Lā'
iclakachuyalh. 18 Lā' iclaktzī'lh huan Māpa'ksīni' Jesús lā' xla' quihuanilh:
"Calacapala' lā' cataxtu tuncan nac Jerusalén porque ā'tzā' tū' catikalh-
laka'ī'ca a'ntū chihuīna'na' quimpālacata". 19 Lā' icuanilh: "Māpa'ksīni',
xlaca'n taca'tzī que quit xa'ica'n ixlīhuāk nac lītokpānna' lā' xa'iccāmānū nac
pūlāchī'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'yāni' lā' xa'iccāhui'līni'. 20 Lā' nā quit xa'icyā
a'ntza' a'xni'ca' maknīca Esteban a'ntī ixchihuīna'n por mimpālacata. Lā' quit
nā xa'iclīca'tzī a'ntūn tatlahuani'lh lā' xa'icmaktaka'lha ixlu'xu'ca'n xlaca'n
a'ntīn tamaknīlh". 21 Lā' Māpa'ksīni' quihuanilh: "Capit. Quit na'icmacā'nāni'
makat. Nacālakpina' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas". Chuntza' quihuanica
—hualh Pablo.

Huan xapuxcu' tropa timāpa'ksīni'lh que ixkēsnokca Pablo

22 Huan tachi'xcuhuī't tū'tza' ixtakaxmatni'cu'tun Pablo a'ntū ixcāhuani.
Tatzuculh tata'sa lā' tahualh:
—¡Canīlh huā'mā' chi'xcu'! ¡Tū' līmakuan natahui'la!
23 Ixtata'sa lā' ixtatincxa ixlu'xu'ca'n lā' ixtamākosū pokxni' porque lej
ixta'a'kchā'nī't. 24 Lā' huan xapuxcu' tropa māmānūnīni'lh Pablo nac
cuartel. Lā' ixmākēsno'knīni'ncu'tun para namāchihuīnīcan. Ixca'tzīcu'tun
tuchū ixpālacata ixtalīta'sa huan tachi'xcuhuī't lā' ixtalī'a'kchā'ni' Pablo.
25 Lā' a'xni'ca' ixchī'yāhuamā'ca para nakēsnokcan, Pablo kalhasqui'nīlh huan
capitán a'ntī ixyā a'ntza':
—¿Chu chuntza' huan nac ley? Tūla kēsnokcan kalhatin a'ntīn tapa'ksī nac
Roma lā' palh tūna'j tlahuani'can justicia.
26 A'xni'ca' huanica huā'mā', huan capitán laka'lh huan xapuxcu' tropa lā'
māca'tzīnīlh lā' huanilh:
—¿Tuchū natlahua'ya'? Huanmā' chi'xcu' xla' tapa'ksī nac Roma.
27 Lā' huan xapuxcu' tropa lakmilh Pablo lā' kalhasqui'nīlh:
—¿Chā stu'ncua' hui'x tapa'ksīya' nac Roma?
Lā' Pablo kalhtīni'lh:
—U'huē. Quit ictapa'ksī nac Roma.
28 Huan xapuxcu' tropa hualh:
—Lā' lhūhua' tumīn icmāpalanī't para na'ictapa'ksī nac Roma.
Lā' Pablo hualh:
—Desde iclacatuncuīlh quit ictapa'ksī nac Roma.
29 Chu tuncan lacapalh ta'a'kxtekyāhualh Pablo a'ntī ixtakēsnokcu'tun. Lā'
huan xapuxcu' jicua'lh a'xni'ca' ca'tzīlh que ixchī'nī't kalhatin a'ntī ixtapa'ksī
nac Roma.

Pablo tamaktāyalh nac pūchihuīn

30 Lā' ixlīlakalī huan xapuxcu' tropa ixca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata huan is-
raelitas talē'ksa'nīni'lh Pablo. Macaxcutli Pablo. Lā' cāmākēstokli ixlīhuākca'n
huan xanapuxcu'nu' curasna' lā' ixlīhuākca'n pūchihuīna'nī'n. Lā' līmilh Pablo
lā' hui'līlh na ixlacapūnca'n.

23

1 Pablo cālakalaktzī'lh huan pūchihuīna'nī'n lā' hualh:

—Chi'xcuhuī'n, israelitas hua'chi quit, quit māni' icpāstacna'n que lej xa'nca
iclatlā'huan na ixlacapūn Dios hasta chuhua'j.
2 Tuncan huan Ananías, a'ntī xamāpa'ksīni' curasna', cāhuanilh a'ntī ix-
tayāna' na ixpajtzu Pablo:
—Caquilhtu'cstit.
3 Lā' Pablo huanilh:
—Dios namāpātīnīyāni' hui'x, a'kxokonu'. Hui'x hui'la' para naquint-
lahuani'ya' justicia chu a'nchī tatzo'kni' nac ley. Lā' quimātu'csnī'ni'. Lā' tū'
chuntza' tatzo'kni' nac ley.
4 Lā' a'ntī ixtayāna' a'ntza' tahualh:
—¿A'chī' lacatāquī'ya' xla' a'ntī Dios hui'līnī't xamāpa'ksīni' curasna'?
5 Lā' Pablo hualh:
—Chi'xcuhuī'n, quit tū' xa'icca'tzī palh xla' xamāpa'ksīni' curasna'. Chuntza'
tatzo'kni': "Tū' tilīchihuīna'na' a'ntī cāmāpa'ksī tachi'xcuhuī't".
6 Lā' makapitzīn pūchihuīna'nī'n, xlaca'n ixchi'xcuhuī'n saduceosnu' ix-
tahuanī't lā' ā'makapitzīn huampala ixchi'xcuhuī'n fariseosnu'. Lā' a'xni'ca'
ca'tzīlh Pablo huā'mā', lej palha' cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, quintāta' xla' fariseo lā' nā quit fariseo. Quilālē'ksa'nīni'nāuj
porque quit ickalhlaka'ī' que huan nīnī'n natalakahuanchoko.
7 Lā' a'xni'ca' Pablo hualh huā'mā', tataxtunquīlh a'ntī ixtatakēstoknī't.
Lā' tatzuculh talālacatāquī' huan fariseosnu' lā' huan saduceosnu'. 8 Huan
saduceosnu' tahuan que tūla catitalakahuanchokolh huan nīnī'n. Lā' tahuan
que tintī' ángeles lā' tintī' huan espíritu. Lā' huan fariseosnu', xlaca'n takalh-
laka'ī' que huāk a'nan. Lā' ū'tza' talālīhuanilh. 9 Ixlīhuākca'n ixta'a'cta'samā'na.
Tuncan tatāyalh huan makapitzīn mākalhtō'kē'ni'nī'n de huan ley, a'ntī ix-
chi'xcuhuī'n fariseosnu' lā' tahualh:
—Huā'mā' chi'xcu' nīn tuntū' tlahuanī't a'ntūn tū' tzey. Tzēlasā'
tā'chihuīna'lh lakatin espíritu o kalhatin ángel. Tū' catā'lātlahuáuj Dios.
10 Lā' ā'chulā' talālacatāquī'lh. Lā' xapuxcu' tropa, xla' jicua'lh que Pablo
ixtalālīlacstancacu'tun. Lā' ū'tza' cālīmacā'lh ixtropas para namāxtucan lā'
nalē'mpalacan nac cuartel.
11 Lā' huā'mā' tzī'sa huan Māpa'ksīni' tasu'yuni'lh Pablo lā' huanilh:
—Tū' caji'cua'. Chuntza' chīn chihuī'na' por quimpālacata nac Jerusalén,
chuntza' nachihuīna'na' nac Roma.

Talacchihuīna'lh para natamaknī Pablo

12 A'xni'ca' tuncuīlh, makapitzīn israelitas talacchihuīna'lh que natamaknī
Pablo. Tatasca'jalh lā' talāhuanilh:
—Nīn tuntū' catihua'uj lā' tū' catiko'tnūj hasta a'xni'ca namaknīyāuj Pablo.
Dios caquincāmāpātīnīni' palh tū' natlōkentaxtūyāuj.
13 Lā' a'ntīn tahualh chuntza' ixlīlhūhua'ca'n más de tu'pu'xam chi'xcuhuī'n.
14 Xlaca'n talaka'lh xanapuxcu'nu' curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas lā'
cāhuanica:
—Quina'n icuanī'ta'uj que Dios caquincāmāpātīnīni' palh na'icua'yāuj
catūhuā a'xni'ca' tūna'j na'icmaknīyāuj Pablo. 15 Chuhua'j hui'xina'n lā'
milīhuākca'n pūchihuīna'nī'n, casqui'ni'tit huan xapuxcu' tropa que lakalī
calīmilh Pablo na milacapūnca'n. Nahua'ni'yā'tit que hui'xina'n más xa'nca
kalhasqui'nīcu'tunā'tit. Pero Pablo tū' catichilh. Quina'n na'icka'lhītīyāuj nac
tej para na'icmaknīyāuj —cāhuanica.
16 Huan ixo'kxa' ixtā'tin Pablo ca'tzīlh huan a'ntū ixlacchihuīna'ncanī't lā'
a'lh nac cuartel lā' māca'tzīnīlh Pablo. 17 Lā' Pablo ta'sani'lh kalhatin capitán
lā' huanilh:

—Calī'pini'chi huā'mā' o'kxa' huan xapuxcu' tropa porque xla' tā'chihuīna'ncu'tun macsti'na'j.

18 Lā' huan capitán lē'ni'lh lā' huanilh huan xapuxcu':

—Huan tachī'n Pablo quinta'sani'lh lā' quisqui'ni'lh que ca'iclīmini'ni' huā'mā' o'kxa'. Xla' tā'chihuīna'ncu'tunāni' mat macsti'na'j.

19 Huan xapuxcu' tropa makachi'palh huan o'kxa' lā' lē'lh lacachuna'j lā' kalhasqui'nīlh:

—¿Tuchū quihuanicu'tuna'?

20 Lā' huan o'kxa' hualh:

—Huan israelitas talacchihuīna'nī'ttza' que natasqui'ni'yāni' que nalīpina'
lakalī huan Pablo a'nlhā tlahuacan justicia. Natahuaniyāni' que xlaca'n
lej xa'nca takalhasqui'nīcu'tun Pablo. Pero xmān nata'a'kxokoyāni'. 21 Tū'
cacākalhlaka'i'. Xlaca'n más de tu'pu'xam chi'xcuhuī'n a'ntīn taka'lhītīmā'na.
Talītasca'janī't lā' nīn tuntū' catitahua'lh lā' nīn catitako'tnūlh hasta que tū'
natamaknī Pablo. Lā' chuhua'j tacāxui'lāna'tza'. Xmān taka'lhīmā'ni' hui'x
palh namacapina' —hualh huan o'kxa'.

22 Huan xapuxcu' tropa huanilh:

—Nīn tintī' tihuani'ya' palh quimāca'tzīnīnī'ta'tza' huā'mā'.

Lā' macā'lh na ixchic huan o'kxa'.

Lakmacā'nca Pablo con huan gobernador Félix

23 Huan xapuxcu' tropa cāta'sani'lh kalhatu' ixcapitán lā' cāhuanilh:

—Camācāxtit lakatu' ciento tropasna' lā' tu'tumpu'xamacāuj tropas
kētō'lana'nī'n lā' lakatu' ciento a'ntī natalē'n espada. Nataxtuyā'tit makna'jās
tzī'sa lā' napinā'tit nac Cesarea. 24 Lā' nā cacākētla'pa'tit huan cahuāyujnu'
a'ntū nakētō'la Pablo. Chuntza' nīn tuntū' catipātle'keni'lh Pablo lā'
nalakchā'n huan gobernador Félix.

25 Lā' huan xapuxcu' tropa tzo'kli kalhtin ca'psnat lā' hualh:

26 "Quit, Claudio Lisias, ictzo'knuni'yāni' hui'x, gobernador Félix, a'ntī
lej a'cnīni'ni'ca'na'. 27 Huan israelitas tachi'panī't huā'mā' chi'xcu' lā' ix-
tacuīni' Pablo. Lā' ixtamaknīmā'na a'xni'ca' icchā'lh quit con huan tropasna'.
Lā' icmāpūtaxtūlh como icca'tzīlh que xla' ixtapa'ksī nac Roma. 28 Quit
xa'icca'tzīcu'tun tuchū ixpālacata ixtalē'ksa'nīni'n. U'tza' iclīlē'lh a'nlhā tat-
lahua justicia huan israelitas. 29 Lā' tuncan icca'tzīlh que ixtalē'ksa'nīni'n
por ixleyca'n israelitas. Nīn tuntū' laclē'n huā'mā' para que tzē namaknīcan
o para que namānūcan nac pūlāchī'n. 30 A'xni'ca' quit icca'tzīlh que huan
israelitas ixtalīlacchihuīna'nī'ttza' para natamaknī, chu tuncan lacapalh quit
icmacā'ni'chāni'. Lā' quit iccāhuanilh a'ntī ixtalē'ksa'nīni'n que catalē'ksa'nīni'lh
na milacapūn. Xmān ū'tza' icuaniyāni'".

31 Lā' chuntza' a'nchī ixcāhuanicanī't, huan tropas talē'lh Pablo lā' līminca
tzī'sa nac xcānsipej Antípatris. 32 Lā' ixlīlakalī huan tropas tachimpā nac
cuartel. Xmān kētō'lana'nī'n ixtatā'a'mā'na Pablo. 33 A'xni'ca' tachā'lh nac
Cesarea, tamacamaxquī'lh ca'psnat huan gobernador Félix lā' talīmini'lh
Pablo na ixlacapūn. 34 Lā' a'xni'ca' huan gobernador lakapūtle'kekō'lh huan
ca'psnat, xla' cākalhasqui'nīlh lhachū xala' Pablo. Lā' tahuanilh que xla' xala'
nac estado de Cilicia. 35 Lā' Félix huanilh Pablo:

—Naquihuani'ya' ixlīhuāk a'xni'ca' natamin a'ntīn talē'ksa'nīni'nāni'.

Huan gobernador māchī'nīni'lh Pablo na ixpalacio Herodes lā' cāyāhuaca a'ntī natamaktaka'lha.

24

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn Félix

1 Lā' ixlīlakaquitzis chi'chini' chā'lh nac Cesarea huan Ananías a'ntī
xamāpa'ksīni' curasna'. Lā' nā tachā'lh makapitzīn xanapuxcu'nu' israelitas
lā' kalhatin ixkalhmaktāyana'ca'n a'ntī ixtacuīni' Tértulo. Talaka'lh huan
gobernador Félix lā' talē'ksa'nīni'lh Pablo.

2 Lā' a'xni'ca' līminca Pablo, Tértulo tzuculh lē'ksa'nīni'n Pablo. Huanilh Félix:
—Señor gobernador, iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī que lej cā'ca'csua'
quina'n icui'lāna'uj. Lā' huā' quixcānsipejca'n mastza' xatzey por
ixpālacata mintapāstacna'. 3 Iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī hui'x, señor
gobernador Félix, por a'ntū pō'ktu quilāmaxquī'yāuj lakaxtim. 4 Lā'
como tū' icmāmakchuyīcu'tunāni' ā'chulā', icsqui'ni'yāni' caquintlahua'ni'
talakalhu'mān lā' caquinkaxpa'tni' macsti'na'j. 5 Huā'mā' chi'xcu' Pablo lej
mājiclhuī'nin. Lakachu cācuccha'xa huan ixlīhuākca'n israelitas. Lā' xla' ū'tza'
xapuxcu' huan secta a'ntū huanican nazarenos. 6 Lā' xla' lactlahuacu'tun
ixlītzey huan xaka'tla' lītokpān. Quina'n icchi'pauj lā' xa'iclacāxtlahuacu'tunāuj
chuntza' hua'chi huan nac quileyca'n. 7 Pero huan Lisias, a'ntī xapuxcu'
tropa, maktanūlh lā' lej līpalha' quincāmaklhtīni'. 8 Lā' cāhuanilh que
catalakmini' hui'x a'ntīn talē'ksa'nīni'n. Hui'x tzē nakalhasqui'nī'ya' lā'
chuntza' naca'tzīya' ixlīhuāk a'ntū ixpālacata iclē'ksa'nīni'nāuj —hualh Tértulo.

9 Huan israelitas nā xlaca'n talē'ksa'nīni'lh lā' tahualh que huāk stu'ncua'
a'ntū hualh Tértulo. 10 Huan gobernador macahuani'lh Pablo para que
cachihuīna'lh. Lā' Pablo hualh:
—Quit icca'tzī que hui'x juez de huā'mā' xcānsipej makāntza'. Lā' ū'tza'
iclīpāxuhua na'ictamaktāya na milacapūn. 11 Hui'x tzē nakalhasqui'nī'ni'na'
palh stu'ncua' que ka'lhītza' xmān lakacāujtu' chi'chini' icquīlalh nac
Jerusalén icquītaquilhpūtani'lh Dios. 12 Lā' nīn tintī' xa'ictā'lāhuanimā' nīn
kalhatin a'xni'ca' quilaktzī'nca a'ntza'. Tū' icmākēstokli tachi'xcuhuī't nac
xaka'tla' lītokpān, nīn na ixlītokpānna'ca'n israelitas, nīn nac Jerusalén.
13 Xlaca'n tūla catitamāstū'ncli a'ntū quintalīyāhualh. 14 A'ntū ixlīstu'ncua'
ū'tza' huā'mā': Quit icmācā'tanī ixDiosca'n quinatāta'na' chu a'nchī huan
xasāsti' līmāsca'tīn a'ntū xlaca'n tahuani secta. Quit ickalhlaka'ī' ixlīhuāk
a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican ley lā' a'nlhā
huanican profetas. 15 Chuntza' a'nchī takalhlaka'ī' xlaca'n nā chuntza'
ickalhlaka'ī' quit que Dios nacāmālakahuanīchoko a'ntī xalactzey lā' nā a'ntī
xalacca'tzanca'tzīnī'n. 16 Lā' ū'tza' iclīhui'līlh na'ictlahua a'ntūn tzey para que
quit na'icca'tzī que tū' iclaclē'ni' nīn Dios nīn chi'xcuhuī'n.

17 'Quit makat xa'iclatlā'huan makāntza' lā' chuhua'j icmimpātza' na
quixcānsipej para na'icmāstā' limosna lā' lē'ksajna'. 18 Lā' xmān huā'mā'
xa'ictlahuamā' lā' makapitzīn israelitas xalanī'n nac Asia quintalaktzī'lh
nac xaka'tla' lītokpān a'xni'ca' ixquimpa'lhcanī'tcus. Tintī' lej ixa'nan. Lā'
cā'ca'csua' ixuanī't. 19 Lā' palh xlaca'n tapuhuan palh quit ictlahuanī't
catūhuā, ixtamilh huā'tzā' lā' ixquintalē'ksa'nīni'lh na milacapūn. 20 Lā'
catahualh xlaca'n a'ntī tahui'lāna' huā'tzā' palh takaksli a'ntūn tū' tzey
xa'ictlahuanī't a'xni'ca' quilē'nca na ixlacapūnca'n ixpūchihuīna'nī'n israeli-
tas. 21 A'ntū xa'ictlahuanī't ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' xa'icuī' con ū'tunu'n,
iccāhuanilh lej palha': "Chuhua'j hui'xina'n quilākalhasqui'nīmā'nauj porque
quit ickalhlaka'ī' que huan nīnī'n natalakahuanchoko".

22 Félix lejtza' xa'nca ixca'tzīhuī' ixlīmāsca'tīnca'n a'ntī ixtatā'a'n Jesucristo.
Lā' xla' cālhcāni'lh ā'lakatin chi'chini' lā' cāhuanilh:
—Hasta a'xni'ca' namin Lisias huan xapuxcu' tropa, hasta a'xni'ca'
na'iclacāxtlahua huā'mā'.

23 Lā' Félix maxquī'lh talacasqui' huan capitán que calē'lh huan Pablo
tachī'n lā' catlahuani'lh talakalhu'mān macsti'na'j lā' cacāmakxtekli talakmin
ixamigos para natatlahuani' a'ntū xla' maclacasqui'n.
24 Lā' lātma'j tachā'lh Félix lā' Drusila, ixpuscāt, a'ntī israelita ixuanī't.
Lā' Félix mātayīni'lh Pablo. Lā' Pablo cātā'chihuīna'lh a'nchīn kalhlaka'ī'can
Jesucristo. 25 Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'nchī xa'nca līlatā'kchokocan lā' a'nchī
līhui'līcan que tūla catitlahuaca a'ntūn tū' tzey. Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'nchī
Dios najuzgarlī. Lā' Félix lej jicua'lh lā' huanilh:
—Tzeytza'. Chuhua'j capit. A'xni'ca' icka'lhī lugar na'icmātayīni'mpalayāni'.
26 Lā' nā Félix ixpuhuan que Pablo ixmaxquī'lh tumīn para que ixmakx-
tekca. Lā' ū'tza' lej maklhūhua' ixlīmātayīni'n lā' ixtā'chihuīna'n. 27 Lā' a'xni'ca'
tlahualh lakatu' cā'ta, Félix taxtulh ixlīgobernador. Lā' tanūlh ixlaktapalh a'ntī
ixtacuīni' Porcio Festo. Lā' Félix ixcātlahuani'cu'tun huan israelitas lej ka'tla'
talakalhu'mān. Lā' ū'tza' līmakxtekli huan Pablo tachī'n.

25

Pablo na ixlacapūn Festo

1 Festo chā'lh para natanū ixlīgobernador. Lā' ixlīlakatu'tun chi'chini' taxtulh
de nac Cesarea lā' a'lh nac Jerusalén. 2 A'ntza' huan xanapuxcu'nu' curasna'
lā' huan israelitas más xalaka'tla'n talē'ksa'nīni'lh Pablo con Festo. 3 Lā' lej
lhūhua' talakalhu'mān tasqui'ni'lh que camātayīni'lh Pablo nac Jerusalén.
Xlaca'n ixtalīlacchihuīna'nī'ttza' nataka'lhītī nac tej para natamaknī. 4 Festo
cāhuanilh que Pablo chī'canī'ta'ncha' nac Cesarea lā' māni' ū'tza' ixa'ncu'tun
a'ntza' lacapalh. 5 Lā' cāhuanilh:
—Caquilātā'a'uj hui'xina'n a'ntī ka'lhīyā'tit līmāpa'ksīn. Lā' palh huā'mā'
chi'xcu' tlahuanī't a'ntūn tū' tzey, calē'ksa'nī'ni'ntit a'ntza' —cāhuanilh.
6 Festo tachokolh nac Jerusalén xmān lakatzeyan o lakacāuj chi'chini' lā'
a'mpā nac Cesarea. Lā' ixlīlakalī tahuī'lh a'nlhā ixtlahuacan justicia. Lā'
mātayīni'lh Pablo. 7 Lā' a'xni'ca' milh Pablo, talītaxti'li'lh huan israelitas
a'ntī ixtaminī'ta'ncha' nac Jerusalén. Lā' lej lhūhua' laka'tla'n catūhuā ix-
talē'ksa'nīni'n. Pero tūla ixtamāstū'ncni' nīn tuntū'. 8 Pablo ixtamaktāya lā'
hualh:
—Quit tuntū' ictlahuanī't por ixpālacata ixleyca'n israelitas. Tuntū' ict-
lahuani'nī't huan xaka'tla' lītokpān nīn huan xamāpa'ksīni' nac Roma a'ntī
huanican César —cāhuanilh Pablo.
9 Lā' Festo xla' ixcātlahuani'cu'tun huan israelitas lakatin talakalhu'mān. Lā'
ū'tza' līkalhasqui'nīlh Pablo:
—¿Chā pincu'tuna' nac Jerusalén para que a'ntza' nalacāxtlahuani'ca'na' na
quilacapūn?
10 Lā' Pablo kalhtīni'lh:
—Quilākalhasqui'nīmā'nauj nac huan pūchihuīn a'ntū māpa'ksī César. Lā
chuntza' xatzey. Quit tuntū'yā catūhuā ko'hua'jua' iccātlahuani'nī't huan
israelitas. Huā'mā' hui'x ca'tzīya'. 11 Palh quit ictlahuanī't lakatin catūhuā
a'ntūn tzē naquilīmaknīcan, caquimaknīca. Lā' palh tū' stu'ncua' a'ntūn
quintalīyāhua, tūla a'ntī naquimacamāstā' con ū'tunu'n. Icsqui'ni' César
caquilacāxtlahualh.
12 Festo cātā'chihuīna'lh ixmaktāyana'nī'n lā' tuncan xla' huanilh Pablo:
—Hui'x squi'nī'ta' que César ixlacāxtlahuani'ni'. Lā' ū'tza' nalīla'kpina' César.

Pablo na ixlacapūn huan rey Agripa

13 Lā' ā'calīstān lā' tū' lātma'j huan rey Agripa lā' Berenice, ixpuscāt huan
rey, talakchā'lh Festo nac Cesarea. 14 A'ntza' tatachokolh lātma'j. Lā' Festo
kalhachihuīna'ni'lh huan rey por ixpālacata Pablo lā' hualh:

—A'tzā' tachī'n kalhatin chi'xcu' a'ntī makxtekli Félix. 15 A'xni'ca' quit
icquīlalh nac Jerusalén, talē'ksa'nīni'lh con quit huan xanapuxcu'nu'
curasna' lā' xanapuxcu'nu' israelitas. Lā' quintasqui'ni'lh que quit
ca'icmāmaknīnīni'lh. 16 Quit iccākalhtīlh que xapū'la huan tachī'n calacan
cacātā'chihuīna'lh a'ntīn talē'ksa'nīni'n. Chuntza' tzē natamaktāya. Lā' xmān
chuntza' tzē namaknīcan. Chuntza' pō'ktu tatlahua huan pūchihuīna'nī'n
xalanī'n nac Roma. 17 A'xni'ca' tachilh xlaca'n huā'tzā', quit tū' ictakoxīlh.
Ixlīlakalī ictahuī'lh a'nlhā tlahuacan justicia. Lā' icmātayīni'lh huan tachī'n
Pablo. 18 A'xni'ca' tatāyalh a'ntī ixtalē'ksa'nīni'n, tū' talē'ksa'nīni'lh a'nchī
quit xa'icpuhuan. 19 Xmān a'ntū ixtahuan por ū'tza' xmān ixpālacata
a'ntū takalhlaka'ī' xlaca'n lā' ixpālacata kalhatin a'ntī ixtacuīni' Jesús a'ntī
nīlh. Lā' Pablo huan que lakahuan. 20 Como quit tūla xa'iclacāxtlahua
huā'mā', ickalhasqui'nīlh Pablo palh a'ncu'tun nac Jerusalén para que a'ntza'
nalacāxtlahuacan. 21 Pero a'xni'ca' Pablo squi'nli que calacāxtlahualh César,
huan xamāpa'ksīni' nac Roma, quit icmāpa'ksīni'lh que catachokolh tachī'n
hasta a'xni'ca' quit tzē na'iclakmacā'n César.

22 Lā' Agripa huanilh Festo:

—Nā quit ickaxmatni'cu'tun ixtachihuīn huā'mā' chi'xcu'.

Lā' kalhtīca:

—Lakalī nakaxpa'ta'.

23 Lā' ixlīlakalī Agripa lā' Berenice tamilh tzey tacāxyāna' lā' lej
cā'a'cnīni'ni'ca. Lā' tatanūlh nac pū'a'cta'san lā' nā tatanūkō'lh xanapuxcu'nu'
tropa lā' huan xalaka'tla'n chi'xcuhuī'n. Lā' Festo mātayīni'lh Pablo. 24 Lā'
Festo hualh:

—Rey Agripa lā' milīhuākca'n a'ntīn takēstoknī'ta'ntit huā'tzā', hui'xina'n
laktzī'nā'tit huā'yā chi'xcu' Pablo. Lej quintasqui'ni'lh, ixpālacata huā'mā'
chi'xcu', lhūhua' israelitas xala' nac Jerusalén lā' xala' ā'tzā' nac Cesarea. Lā'
lej palha' tahualh que canīlh. 25 Quit icpuhuan que nīn tuntū' tlahuanī't
para que tzē namaknīcan. Lā' como xla' squi'ni'lh que huan xamāpa'ksīni'
César calacāxtlahualh, quit iclīhui'līlh na'iclakmacā'n César. 26 Pero quit tuntū'
icka'lhī a'ntū lej tasqui'nī na'ictzo'knun por ixpālacata huā' chi'xcu'. U'tza'
iclīlīmin na milacapūnca'n hui'xina'n. Lā' más iclīmincu'tun na milacapūn
hui'x, rey Agripa, para que nakalhasqui'nī'ya'. Chuntza' quit na'icca'tzī a'ntū
na'ictzo'ka. 27 ¿Chichū quit na'iclīmacā'n kalhatin tachī'n palh tū' icca'tzī a'ntū
līyāhuacan?

26

Pablo tamaktāyalh na ixlacapūn rey Agripa

1 Lā' Agripa huanilh Pablo:

—Chuhua'j tzē natamaktāya'ya'.

Lā' Pablo cha'xli ixmacan lā' tzuculh tamaktāya lā' hualh:

2 —Rey Agripa, iclīpāxuhua porque quit na'ictamaktāya na milacapūn por
ixpālacata ixlīhuāk a'ntū quintalē'ksa'nīni'n israelitas. 3 Hui'x xa'nca lakapasa'
ixlīhuāk a'nchī ixtalanānca'n israelitas lā' nā a'ntūn talālīsta'la. Lā' ū'tza'
iclīsqui'ni'yāni' caquinkaxpa'tni' līlacatejtin.

Pablo cāhuanilh a'nchī ixlīlatlā'huan a'xni'ca tūna'j ixkalhlaka'ī'

4 ’Ixlīhuākca'n israelitas taca'tzīkō' a'nchī, desde quilīka'hua'chu,
xa'iclīlatlā'huan nac Jerusalén lā' nā ixlaclhpu'nanca'n israelitas. 5 Xlaca'n
taca'tzī lā', palh tahuancu'tun, tzē natamālacstū'nca que makāntza'
quit fariseo xa'icuanī't. Huan fariseosnu', xlaca'n taka'lhī ixleyca'n
līhua'ca' más xapalha' que ixlīhuākca'n a'ntīn tamakstāla hua'chi israelitas.
6 Chuhua'j quinkalhasqui'nīmā'ca porque quit ickalhlaka'ī' que Dios
nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n chuntza' hua'chi Dios cāhuanilh
quinapapna'ca'n. 7 Quina'n, israelitas, ī'xū'yātā'natna'ca'n huan kalhacāujtu'
lītā'timīn a'ntī ixo'kxa'n Israel ixtahuanī't. Lā' quilīhuākca'n ickalhlaka'ī'yāuj
que Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Lā' ū'tza' iclīmācā'tanīyāuj Dios de tzī'sa lā'
tuncuj. Icuaniyāni', rey Agripa, nā quit ickalhlaka'ī' que Dios natlōkentaxtū
a'ntū hualh. Lā' ū'tza' ixpālacata quintalē'ksa'nīni'n huan israelitas. 8 Lā'
¿a'chī' hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'yā'tit que Dios tzē namālakahuanīchoko huan
nīnī'n?

Pablo cāhuanilh a'nchī ixcāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī'

9 ’Xapū'la quit xa'icpuhuan que lej lhūhua' catūhuā xa'iccātlahuani'lh
a'ntī ixtastālani' Jesús xala' nac Nazaret. 10 Lā' chuntza' ictlahualh nac
Jerusalén. Huan xanapuxcu'nu' curas quintamaxquī'lh līmāpa'ksīn. Lā'
chuntza' xa'iccāmānū nac pūlāchī'n lhūhua' a'ntī ixtastālani' Jesús. Lā' nā quit
chu xa'iclīca'tzī a'xni'ca' ixcāmaknīcan. 11 Lā' maklhūhua' quit xa'iccāmāpātīnī
lā' chuntza' quit xa'iccāmāmakxtekēcu'tun a'nchī ixtakalhlaka'ī'nī't Jesús.
Chuntza' xa'ictlahua quit na ixlīhuāk ixlītokpānna'ca'n israelitas. Lej ixquin-
tamakā'kchā'n lā' xa'iccāmacaputza hasta na ī'xcānsipejni'ca'n makatiyātī'n.

Pablo cāhuanilh a'nchī tzuculh tapa'ksī con Cristo
Hch. 9.1-19; 22.6-16

12 ’Lā' ū'tza' huā'mā' ixpālacata xa'iclī'a'mā' nac Damasco. Huan xana-
puxcu'nu' curas ixquintamaxquī'nī't līmāpa'ksīn lā' talacasqui' lā' ū'tza' tzē
xa'iccālīmacaputza. 13 Lā' na'icuaniyāni' hui'x, rey, a'ntū quimpātle'keni'lh. Lā'
hua'chi tastu'nūta a'xni'ca' xa'ictlā'huantēlha, quit iclaktzī'lh lakatin xkakana'
a'ntū mincha' nac a'kapūn. Xla' más xkaka que chi'chini'. Quilītamacxti'li'lh
quit lā' nā a'ntī ixquintatā'a'mā'na. 14 Lā' quilīhuākca'n ica'kā'nui nac
ti'ya't. Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū quihuanilh ixtachihuīn hebreo:
“Saulo, Saulo, ¿a'chī' quimacaputzaya'? Chu tlakaj quintā'la'tla'hua'ya'. Hui'x
hua'chi lakatin cahuāyuj a'xni'ca' chi'nta huan qui'hui' a'ntū lītlakalē'ncan”.
15 Lā' quit icualh: “¿Tichū hui'x, Māpa'ksīni'?” Lā' huan Māpa'ksīni' qui-
huanilh: “Quit Jesús a'ntī hui'x macaputzaya'. 16 Catā'kaqui' lā' catāya'. Quit
ictasu'ni'mā'ni' hui'x porque quit iclacsacnī'ta'ni' para que naquintā'scuja lā'
nacāhua'ni'ya' ā'makapitzīn a'nchī iclītasu'ni'ni' lā' a'nchī na'iclītasu'yuni'yāni'.
17 Na'icmāpūtaxtūyāni' de huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas a'nlhā
na'icmacā'nāni'. 18 Na'iccāmacā'ni'yāni' para que nā xlaca'n natalacahuāna'n
lā' natataxtu de a'nlhā cā'pucsua' lā' chuntza' natalatā'kchoko de a'nlhā
xkaka lā' para que natapūtaxtu na ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' lā' natastālani' Dios.
Quit na'iccāmacā'ni'yāni' para que naquintakalhlaka'ī' quit lā' chuntza' ix-
talaclē'i'ca'n nacāmāsputūnu'ni'can lā' nā xlaca'n nacātlahuacan lej xalacuan
hua'chi ixlīhuākca'n a'ntī quintakalhlaka'ī' quit”, chuntza' quihuanilh huan
Māpa'ksīni' Jesús.

Pablo a'kahuāna'ni'lh Māpa'ksīni' Jesús

19 ’U'tza' huā'mā' icuaniyāni', rey Agripa. Quit ica'kahuāna'ni'lh a'ntū
quihuanilh Māpa'ksīni' xala' nac a'kapūn a'xni'ca' quintasu'ni'lh. 20 Quit

xapū'la iccākalhachihuīna'ni'lh xalanī'n nac Damasco lā' ā'calīstān xalanī'n nac
Jerusalén lā' ixlīhuāk xalanī'n huan nac estado de Judea. Lā' nā xa'iccāhuani
a'ntīn tū' israelitas: “Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' castālani'tit Dios
lā' nā chuntza' catahui'la'tit hua'chi a'ntīn taxtāpalīnī't ixtapāstacna'ca'n”,
xa'iccāhuani. 21 Lā' ū'tza' quintalīchi'palh huan israelitas nac xaka'tla' lītokpān
lā' ixquintamaknīcu'tun. 22 Hasta chuhua'j Dios quimaktāyanī't. Lā' ū'tza'
iccālīhuanicus ixtachihuīn Dios ixlīhuākca'n xalactzina'j lā' xalaka'tla'n. Lā'
xmān iclīchihuīna'n a'ntū māsu'yulh Moisés makāntza' lā' a'ntū tahualh huan
a'cta'sana'nī'n que napātle'ke. 23 Xlaca'n tahualh que tasqui'nī que napātīni'n
Cristo lā' nanī lā' māni' ū'tza' a'ntī xapū'la nalakahuanchoko, lā' chuntza'
nacāmāca'tzīnīcan a'ntū ixlīstu'ncua' huan israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas.

Pablo ixmākalhlaka'ī'nīcu'tun Agripa

24 Lā' chuntza' Pablo lītamaktāyalh. Lā' Festo hualh lej palha':
—¡Hui'x chuya'ya', Pablo! Lej lhūhua' sca'tnī'ta'. Lā' ū'tza' līmakachuya'yāni'.
25 Lā' Pablo kalhtīni'lh:
—Quit tū' icchuya, Festo. Lā' quit stu'ncua' a'ntū icuan. 26 Huan rey
Agripa nā xla' lakapasa huā'mā'. Lā' ū'tza' iclīchihuīna'n na ixlacapūn lā' tū'
iclacapuhuan. Quit lej xa'nca icca'tzīhuī' que nā xla' ca'tzīkō' huā'mā'. Quit
icchihuīna'n a'ntūn tū' tlahuacanī't cā'tzē'k. 27 ¿Chā hui'x, rey Agripa, a'ka'ī'ya'
a'ntūn tahualh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n makāntza'? Quit icca'tzī que
kalhlaka'ī'ya'.
28 Lā' Agripa huanilh Pablo:
—Con macsti'na'j tachihuīn puhua'na' palh naquimākalhlaka'ī'nī'ya'.
29 Lā' Pablo hualh:
—A'yuj macsti'na'j, a'yuj lhūhua' tachihuīn, iclacasqui'n que hui'x cala't
hua'chi quit. Lā' catalakō'lh hua'chi quit ixlīhuākca'n a'ntīn quintakax-
matni'mā'na chuhua'j. Xmān tū' cacāmacachī'ca hua'chi quit —hualh Pablo.
30 Lā' tatāyakō'lh ixlīhuākca'n, huan rey lā' huan gobernador lā' Berenice lā'
ixlīhuākca'n a'ntī ixtatā'hui'lāna'. 31 Tatatampūxtulh lacachuna'j lā' talāhuanilh:
—Huā'mā' chi'xcu' nīn tuntū' tlahua para que tzē namaknīcan o nachī'can.
32 Lā' Agripa huanilh Festo:
—Palh huā'mā' chi'xcu' tū' ī'squi'nli nalacāxtlahua César, quina'n tzē ixmakx-
tekui.

27

Macā'nca Pablo nac Roma

1 Lā' a'xni'ca' pāstacca naquincātamacā'nāni' nac Italia, tamacamāstā'lh
Pablo lā' ā'makapitzīn tachī'nī'n con kalhatin capitán a'ntī ixtacuīni' Julio.
Xla' ixmāpa'ksī huan batallón a'ntū huanican Augusto. 2 Ictojōuj nac lakatin
barco xala' nac Adramitio. Huā'mā' barco ixtētāyacu'tun nac makapitzīn
xcānsipejni' nac Asia a'nlhā ixpūjaxni' barco. Lā' quincātā'a'ni' Aristarco
xala' nac Tesalónica, lakatin xcānsipej nac Macedonia. 3 Lā' ixlīlakalī icchā'uj
nac Sidón a'nlhā ixpūjaxni' barco. Lā' Julio lej tzeyā chi'xcu' ixuanī't con
Pablo lā' makxtekli que cālaka'lh ixamigos. Xlaca'n tatlahuani'lh a'ntū
ixmaclacasqui'n. 4 Lā' ā'maktin ica'mpalauj nac barco. Huan ū'ni' lej palha'
quincāpāxtokni'. Lā' ū'tza' iclīpātle'keuj na ixpāxtūn Chipre a'ntū pītzina'j ti'ya't
na ixpu'nan mar. A'ntza' tū' lej palha' ixquincāsnokāni' huan ū'ni'. 5 A'calīstān
icpū'a'uj huan barco pajtzu na ixquilhtūn a'nlhā huanican Cilicia lā' Panfilia.
Lā' icchā'uj nac Mira, lakatin xcānsipej nac estado de Licia.

6 A'ntza' kaksli huan capitán lakatin barco xala' nac Alejandría a'ntū
ixa'mā' nac Italia. Lā' quincāmojōpalani' huan ā'lakatin barco. Lā' ū'tza'
icpū'a'mpalauj. 7 Xa'ica'mā'nauj lej lacatzucu lātma'j lā' jicslīhua' iclīchā'uj
ixpajtzu Gnido. Lā' huan ū'ni' quincāmāmakchuyīni' lā' ū'tza' iclīpātle'kepalauj
ixpajtzu Salmón na ixpāxtūn Creta a'ntū pītzina'j ti'ya't ixpu'nan mar. A'ntza'
tū' lej palha' ixquincāsnokāni' huan ū'ni'. 8 Lā' jicslīhua' xa'ictētaxtumā'nauj
ixpajtzu Creta. Icchā'uj nac Buenos Puertos, ixpajtzu huan xcānsipej Lasea.
9 Lejtza' makān xa'ictakoxīnī'ta'uj lā' ixmimā'tza' huan cā'lonkni'. Lā' ū'tza'
lej ixlījicua'ncan ixpū'a'ncan huan barco. Lā' Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' 10 lā'
cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n, quit icpuhuan palh ā'chulā' na'a'nāuj, catūhuā
naquincālani'yāni' lā' lej lhūhua' namakasputāuj. Namakasputāuj huā'
barco lā' huā' tacu'ca' lā' nā quina'n nanīyāuj.
11 Pero huan capitán tū' a'kahuāna'ni'lh Pablo. Cā'a'kahuāna'ni'lh huan
piloto lā' huan ixtēcu' barco. 12 Lā' a'ntza' tūla māchokocan barco a'xni'ca'
ixlonknu'n. Lā' ū'tza' huan ixtalhūhuā't talīhualh:
—Cāhui ā'chulā'.
Ixtapuhuan palh tzē cahuā ixtachā'lh nac Fenice, lakatin xcānsipej nac
Creta. Lā' nac Fenice a'nlhā ixpūjaxni' barco laca'a'huī' nac noroeste lā' nac
suroeste. A'ntza' ixtapuhuan ixtatachokolh a'xni'ca' ixlonknu'lh.

Huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco

13 A'xni'ca' tzuculh ū'nun macsti'na'j de nac sur, tapuhuampā que tzētza'
nata'a'mpala. Lā' tatzucupā ta'a'n lā' ixtatētaxtumā'na ixpajtzu huan pītzina'j
ti'ya't a'ntū huanican Creta. 14 Lā' lacapalh milh lakatin palha' ū'ni' a'ntū
ixuanican Nordeste. 15 Lā' huan ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān huan barco lā'
tū' quincāmakxtekni' na'ica'nāuj a'nlhā xa'ica'ncu'tumā'nauj. Lā' tūlalhtza'
ixtlahuacan nīn tuntū'. Lā' chuxalhā quincālē'ni' huan ū'ni'. 16 Ictētaxtūj
na ixpajtzu lakatin pītzina'j ti'ya't ixtacuīni' Clauda. Lā' a'ntza' tū'tza' lej
palha' ixquincāsno'kāni' huan ū'ni'. Lā' jicslīhua' icstancacu'tūj huan pāti
a'ntū xa'icstancalīmināuj. 17 Lā' a'xni'ca' ixmojōcanī'ttza' huan pāti nac barco,
chā'xpāchī'ca huan barco. Ixtajicua'n porque lasā' ixa'ksatāyalh huan nac
cā'cucujnu' a'ntū ixtacuīni' Sirte. Lā' ū'tza' talīmāyujūlh huan xalu'xu' barco
a'ntū ixlīsno'klē'n ū'ni' huan barco. Lā' chuntza' lakachu quincālē'ni' huan
ū'ni'. 18 Lā' ixlīlakalī huan xasipej mar lā' huan ū'ni' lej palha' sno'kli
huan barco. Lā' ū'tza' tatzuculh talīmaka'n huan tacu'ca' nac mar. Lā'
chuntza' tū'tza' lej tzi'ncalh huan barco. 19 Lā' ixlīlakalī huampala icmaka'uj
con quimacanca'n ixmaclacasqui' xala' na ixchakān barco. 20 Lakalhūhua'
chi'chini' pātle'kelh lā' tū' iclaktzī'uj chi'chini' nīn sta'cu. Lā' huan ū'ni'
lejcus palha' ī'sno'kmā' huan barco. Lā' ū'tza' xa'iclīpuhuanāuj que tūlatza'
xa'icpūtaxtūj quina'n.
21 Lā' makāntza' tū' xa'icuā'yanī'ta'uj. Lā' Pablo tāyalh na ixlaclhpu'nanca'n
lā' hualh:
—Chi'xcuhuī'n, ixquilākaxmatni'uj. Palh tū' ixtaxtuchāuj nac Creta, tū
ixquincāpātle'keni'ni' huā'mā' lījicua' lā' nīn tuntū' ixmakasputui. 22 Chuhua'j,
tū' calakaputzatit. Hui'xina'n nīn chā'tin catinīlh, a'yuj casputli huā' barco.
23 Kōtan tzī'sa quit quintasu'ni'lh kalhatin ángel a'ntī Dios macamilh. Huā'mā'
Dios ū'tza' a'ntī quimāpa'ksī lā' a'ntī ictā'scuja. 24 Lā' huan ángel quihuanilh:
“Hui'x, Pablo, tū' caji'cua'. Lej tasqui'nī hui'x nalakpina' César. Lā' por
mimpālacata, Dios nacāmāpūtaxtū ixlīhuākca'n a'ntīn tatojōmā'na con hui'x

nac barco”, quihuanilh huan ángel. 25 Lā' chuhua'j, chi'xcuhuī'n, tū' calaka-
putzatit. Quit iclīpāhuan Dios. Lā' quit icuan chuntza' nala a'nchīn qui-
huanica. 26 Tasqui'nī nachā'nāuj nac lakatin pītzina'j ti'ya't ixpu'nan mar
—hualh Pablo.

27 Lā' lakacāujtā'ti' chi'chini' ixlanī't palha' ū'ni'. Lā' hua'chi i'tāt tzī'sa
huan barco lakachu ixlē'n huan xasipej mar a'ntū huanican Adria. Lā'
huan marineros tapuhualh que tzēlasā' ixtatapajtzūmā'na nac lakatin ti'ya't.
28 Talhcālh ixlīpūlhmā'n huan xcān lā' pu'xamacāujchāxan metro ixuanī't.
Lā' lacachuna'j huampala chu talhcāpā lā' xmāntza' pu'xamatojon metro
ixuanī't. 29 Ixtajicua'n que tzēlasā' ixtalaknūlh huan barco nac cā'chihuixni'.
Lā' ū'tza' talīmojōlh nac xcān lakatā'ti' xalactzinca xala' na ixkēn huan barco
lā' chuntza' tzēn talīyāhualh huan barco. Lā' taka'lhīlh hasta a'xni'ca' tun-
cuīlh. 30 Huan marineros ixtamāyujūmā'na huan pāti. Ixtatasu'yu a'nchī
ixtamojōmā'nampā nac xcān huan xalactzinca xala' na ixquini' barco a'ntū
nalītāya huan barco. Pero xmān ta'a'kxokonu'lh. Ixtapūtzā'lacu'tun nac pāti.
31 Lā' Pablo cāhuanilh huan capitán lā' huan tropasna':

—Palh huan tamā'na chi'xcuhuī'n tū' natatachoko nac barco, hui'xina'n
tūlalhtza' catipūtaxtutit.

32 Lā' chu tuncan huan tropasna' tacā'tu'cxli huan tasiuj a'ntū tapūmāyujūlh
huan pāti. Lā' tamacamincha' nac xcān.

33 Lā' a'xni'ca' ixtuncuīmā'tza', Pablo cāhuanilh ixlīhuākca'n que catahuā'yalh
macsti'na'j. Cāhuanilh:

—Tlahualhtza' lakacāujtā'ti' chi'chini' lā' tū' huā'ya'nī'ta'ntit lā' tū' lh-
tatanī'ta'ntit. 34 Iccāhuaniyāni' cahuā'ya'ntit lā' chuntza' natli'hui'quinā'tit. Nīn
chā'tin de hui'xina'n catimakasputtit nīn kantin miya'jca'n.

35 A'xni'ca' huankō'lh huā'mā', Pablo tayalh pāntzi lā' maxquī'lh pāxcatca'tzī
Dios na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n lā' che'kelh lā' tzuculh huā'yan. 36 Lā'
ixlīhuākca'n tū'tza' ixtalakaputza lā' nā tahuā'yalh. 37 Quina'n quilīhuākca'n
xa'icuanī'ta'uj lakatu' ciento ā'tu'tumpu'xamacāujchāxan a'ntī xa'ictajōmā'nauj
nac barco. 38 Lā' a'xni'ca' ixtahuā'yanī'ttza', tatamakajūlh trigo nac mar lā'
chuntza' tū'tza' lej ixtzincan huan barco.

Huan barco laclalh

39 Lā' a'xni'ca' tuncuīlh, huan marinerosnu' tū' ixtalakapasna'n huanmā'
ti'ya't. Talaktzī'lh lakatin ixmacan mar lā' ixka'lhī cucuj. Lā' titapuhualh
palh tzē cahuā ixtamāpajtzūlh a'ntza' huan barco. 40 Lā' tacā'tu'cxli huan
tasiuj lā' chuntza' tachokolh nac mar huan xalactzinca lā' chuntza' tzēn
taxakā'līlh huan barco. Taxla'jalh huan ixtasiuj ixlēkosnu' huan barco. Lā'
tacha'xli huan lu'xu' xala' ixquini' barco para que chuntza' natampi'ta'lē'n
huan ū'ni'. Lā' huan barco tzuculh a'n nac ti'ya't. 41 Lā' talaknūlh nac
lakatin cā'cucujnu'. Lā' ixquini' barco a'ksātāyalh lā' tūlalhtza' taxakā'līlh.
Lā' huan ixlīsnū'n huan xcān mālakuanīlh ixkēn huan barco. 42 Huan
tropasna' ixtamaknīcu'tun huan tachī'nī'n para que chuntza' nīn chā'tin nax-
iquihuā'tnatacuta de nac mar lā' chuntza' tzē natatzā'la. 43 Pero huan capitán
ixmāpūtaxtūcu'tun Pablo. Lā' ū'tza' tū' līmakxtekli nacāmaknīcan. Cāmāpa'ksīlh
a'ntīn tzē ixtaxiquihuā'tnan, xapū'la catatojōlh nac xcān lā' cata'a'lh nac ti'ya't.
44 Lā' māpa'ksīni'lh que makapitzīn catapūtacutli lhta'ca'la' lā' makapitzīn
catapūtacutli xalacpītzin de huan barco. Lā' chuntza' tatacutkō'lh nac xcān
lā' tapūtaxtukō'lh ixlīhuākca'n.

28

Pablo nac Malta

1 Lā' a'xni'ca' xa'icpūtaxtunī'ta'ujtza', icca'tzīuj que huan pītzina'j ti'ya't ix-
tacuīni' Malta. 2 Xalanī'n a'ntza' lej quincātalakalhu'mani'. Lā' como ixlamā'
xcān lā' ixlonknu'n, tahui'līlh macscut. Lā' quincātahuanini' ca'icskō'nui.
3 Pablo putzalh makxpātin qui'hui'. Lā' a'xni'ca' ixmāpū'cu'tumā' nac mac-
scut, taxtuchi lakatin lūhua' tzā'latēlha de nac macscut lā' macaxcalh na
ixmacan Pablo. 4 Lā' a'xni'ca' huan xalanī'n nac Malta talaktzī'lh huan lūhua'
a'nchī ixa'kanūhua'ca' na ixmacan Pablo, talāhuanilh:
—Lā' stu'ncua' huā'mā' chi'xcu' maknīni'. Lā' a'yuj pūtaxtulh nac mar,
tasqui'nī nanī para namāpala con Dios.
5 Pablo tincxmaka'lh huan lūhua' nac macscut lā' nīn tuntū' pātle'keni'lh.
6 Xlaca'n ixtapuhuan palh ixcu'nli a'nlhā ī'xcanī't huan lūhua' o palh ixa'kā'lh
xanīn. Lej makān taka'lhīlh. Lā' a'xni'ca' talaktzī'lh que nīn tuntū' lani'lh, lā'
tapuhuampā lā' talāhuanilh:
—Chō'la ū'tza' kalhatin dios huā'mā' chi'xcu'.
7 Lā' pajtzu ixuī' ixti'ya't huan xapuxcu' chi'xcu' xala' nac Malta. Xla' ix-
uanican Publio. U'tza' quincāmāchokoni' na ixchic lakatu'tun chi'chini' lā' lej
lhūhua' quincātlahuani'ni' a'ntūn tzey. 8 Huan ixtāta' Publio ixmā' nac tama' lā'
ixka'lhī tachi'chīxni' lā' taka'lhni'tanti. Pablo laka'lh lā' orarlīlh lā' mā'ca'ni'lh
ixmacan lā' mātzeyīlh. 9 Lā' a'xni'ca' pātle'kelh huā'mā', tamilh ā'makapitzīn
huampala ī'tza'ca'nī'n a'ntī ixtahui'lāna' nac Malta. Lā' nā cāmātzeyīca. 10 Lā'
lhūhua' lē'ksajna' quincātamaxquī'ni'. Lā' a'xni'ca' ictaxtūj, ū'tunu'n tamānūlh
nac barco a'ntū icmaclacasquī'nāuj.

Pablo chā'lh nac Roma

11 Lā' ixlīlakatu'tun mālhcuyu' icpū'a'uj lakatin barco a'ntū ixtachokonī't na
ixpajtzu Malta ixlīhuāk huan cā'lonkni'. Huan barco xla' xala' nac xcānsipej
Alejandría. Lā' ixyāhuani'canī't nac barco ixlīlakapascan a'ntū lakatu' ídolo
a'ntū ixuanican Cástor lā' Pólux. 12 Icchā'uj nac Siracusa lā' a'ntza' ictachokouj
tu'tuma'j. 13 A'ntza' ictaxtūj lā' tūlalh stu'nc ica'uj. A'calīstān icchā'uj nac
Regio. Lā' ixlīlakalī lalh ū'ni' xala' nac sur. Lā' ixlītu'ma'j icchā'uj nac
Puteoli. 14 A'ntza' iccāpāxtokui ā'makapitzīn tā'timīn. Xlaca'n quincātahuanini'
que ca'ictachokouj a'ntza' con ū'tunu'n lakatojon chi'chini'. A'calīstān ic-
taxtupalauj para na'ica'nāuj nac Roma. 15 Lā' ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' huan
tā'timīn nac Roma palh na'icchā'nāuj. Lā' xlaca'n tataxtulh lā' tamilh hasta
nac lītamāuj Apio lā' nā a'nlhā huanican Tres Tabernas. A'ntza' iclāpāxtokui
nac tej. Lā' a'xni'ca' cālaktzī'lh Pablo maxquī'lh pāxcatca'tzī Dios lā' ka'lhīlh
tapāxuhuān. 16 Lā' a'xni'ca' icchā'uj nac Roma, huan capitán cāmacamaxquī'lh
huan tachī'nī'n huan xapuxcu' maktaka'lhna'. Lā' Pablo makxtekca nata-
choko ixa'cstu lā' kalhatin tropa ixmaktaka'lha.

Pablo a'cta'sana'lh nac Roma

17 Lā' ixlītu'tuma'j Pablo cāmātayīni'lh huan xanapuxcu'nu' israelitas nac
Roma. Lā' a'xni'ca' ixtalaktakēxtimīnī't, Pablo cāhuanilh:
—Chi'xcuhuī'n israelitas, quit nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey iccātlōni'nī't huan
israelitas nīn ixtalanānca'n quinatāta'na'ca'n. Lā' a'yuj nīn tuntū' ictlahuanī't
a'ntūn tū' tzey, quimacamāstā'ca tachī'n con huan chi'xcuhuī'n romanos
nac Jerusalén. 18 Huan romanos quintakalhasqui'nīlh lā' nīn tuntū' takaksli
para que tzē naquimaknīcan. Lā' ū'tza' ixquintalīmakxtekcu'tun. 19 Lā'
huan israelitas tū' talacasqui'lh naquimakxtekcan. Lā' ū'tza' lītasqui'nī que
icsqui'nli caquinkalhasqui'nīca na ixlacapūn César, a'yuj tū' iccālē'ksa'nīni'n

xalanī'n na quixcānsipej. 20 Lā' ū'tza' iccālīmāta'sīnī'ta'ni' hui'xina'n. Quit
xa'iccālaktzī'ncu'tunāni' hui'xina'n lā' xa'iccātā'chihuīna'ncu'tunāni'. Huan is-
raelitas takalhlaka'ī' que Dios nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n. Lā' nā quit
chuntza' ickalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' ixpālacata quilīmacatūpixchī'canī't —cāhuanilh
Pablo.
21 Lā' huan xanapuxcu'nu' israelitas tahuanilh:
—Xalanī'n nac Judea tū' tamacaminī't ca'psnat por mimpālacata. Lā' huan
israelitas, a'ntīn tamincha' nac Judea, nīn tuntū' quincātahuaninī'ta'ni' por
mimpālacata. 22 Iclacasqui'nāuj que caquilāhuaniuj a'ntū hui'x puhua'na'.
Icca'tzīyāuj a'nchī lakaxtim huancan que tū' tzey huā'mā' secta —huanica
Pablo.
23 Huanmā' chi'chini' a'ntū ixlaclhcāhui'līcanī't, ixlhūhua'ca'n tamilh huan
nac chic a'nlhā ixtachoko Pablo. Lā' huan cā'tzi'sāt Pablo tzuculh
cātā'kalhachihuīna'n a'nchī māpa'ksīni'n Dios. Lā' cātā'chihuīna'lh hasta
tzī'sualh. Lā' cākalhachihuīna'ni'lh a'ntū huan ixtachihuīn Dios por ixpālacata
Jesús a'nlhā tatzo'kni' huan ley a'ntū maxquī'ca Moisés lā' a'nlhā huanican
profetas. Lā' chuntza' Pablo cāmākalhlaka'ī'nīcu'tulh ixpālacata Jesús. 24 Lā'
makapitzīn ixta'a'ka'ī'mā'na lā' ā'makapitzīn tū' ta'a'ka'ī'lh. 25 Lā' chuntza' tū'
chu lakatin ixtapāstacna'ca'n ixtahuanī't. Lā' tatzuculh ta'a'n. Lā' a'xni'ca'
tūna'j ixtataxtu, Pablo cāhuanilh:
—Huan Espíritu Santo hualh a'ntū ixlīstu'ncua' a'xni'ca' māchihuīnīlh huan
a'cta'sana' Isaías. Chuntza' cāhuanilh quinapapna'ca'n:
26 Capit lā' cacāhua'ni' huā'mā' tachi'xcuhuī't:
Hui'xina'n nakaxpa'tā'tit lā' tū' catimāchekxī'tit; nalaktzī'nā'tit lā' tū'
catimāchekxī'tit a'ntū la'ktzī'nā'tit.
27 Tuntū'tza' ta'u'cxca'tzī na ixa'clhcunucca'n huā'mā' tachi'xcuhuī't.
Ixa'ka'xko'lhca'n tū' tapūkaxmata xa'nca.
Tatalakatzī'nī't ixlakastapunca'n.
Tū' talaktzī'ncu'tun lā' tū' takaxmatcu'tun.
Lā' tū' tamāchekxīcu'tun.
Lā' tū' taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n para que chuntza' quit tzē
na'iccāmātzeyī.
Chuntza' māhuanīlh Dios huan Isaías.
28 Lā' Pablo ā'chulā' ixchihuīna'n lā' cāhuanilh:
—Caca'tzītit hui'xinan'n huā'mā': Huan tīn tū' israelitas
cāmāca'tzīnīcanī'ttza' a'nchī Dios māpūtaxtūnu'n. Xlaca'n natakaxmata.
29 Lā' a'xni'ca' Pablo ixuanī'ttza' huā'mā', huan israelitas ta'a'lh lā' ix-
talīkalhachihuīna'ntēlha.
30 Lā' Pablo a'ntza' tachokolh calacs lakatu' cā'ta nac chic a'nlhā ī'sācua'nī't.
Lā' laktzī'lh con tapāxuhuān ixlīhuākca'n a'ntī ixtalakmin. 31 Lā' ixcāhuani
a'nchī Dios māpa'ksīni'n. Lā' ixcāmāsu'ni' por ixpālacata Māpa'ksīni' Jesucristo
na ixlacapūnca'n ixtalhūhuā't. Lā' nīn tintī' ixmāmakchuyī.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Roma

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Roma

1 Quit, Pablo, ictzo'kmā' huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Jesucristo. Dios
quilīmānūlh quilī'apóstol. Quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu huan xatzey
tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh.
2 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios, a'nlhā huanican profetas, a'nchī Dios
hualh a'ntū napātle'ke. 3 Tatzo'kni' ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo
a'ntī ixO'kxa' Dios. Jesucristo xla' ī'xū'yātā'nat huan rey David. 4 Lā' nā
Jesucristo, nā xla' ixO'kxa' Dios. Como Jesucristo lakahuanchokolh chuntza'
līmāsu'yu palh xla' ixO'kxa' Dios lā' palh lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' xla'
xatzey hua'chi Dios. 5 Cristo quilakalhu'malh lā' quimānūlh quilī'apóstol
como ū'tza' ixquilhtampān Dios. Lā' xla' lacasqui'n que na'iccāmāsu'ni'
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n lakachu nac quilhtamacuj. Lā' chuntza' xlaca'n
tzē natakalhlaka'ī' Jesucristo lā' tzē nata'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' chuntza'
Jesucristo na'a'cnīni'ni'can. 6 Lā' nā chuntza' hui'xina'n xalanī'n nac Roma.
Dios cāta'sani'nī'ta'ni' lā' chuntza' tapa'ksīyā'tittza' con Jesucristo.
7 Quit iccātzo'knuni'yāni' milīhuākca'n xalanī'n nac Roma a'ntī Dios
cāpāxquī'yāni' lā' cāta'sani'nī'ta'ni' lā' ū'tza' līla'yā'tit ixtachi'xcuhuī't Dios.
Cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n Dios a'ntī quinTāta'ca'n lā' quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Lā' cacātamātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

Pablo ixa'ncu'tun nac Roma

8 Pū'la icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por ixpālacata Jesucristo, como hui'xina'n
xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. Lakachu līchihuīna'ncan de hui'xina'n por a'nchī
xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. 9 Dios ca'tzī palh stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'.
Lā' xla' ū'tza' a'ntī ictā'scuja con ixlīhuāk quintapuhuān, como quit icmāsu'yu
huan xatzey tachihuīn a'ntū ixpālacata ixO'kxa' Dios. Dios ca'tzī palh pō'ktu
iccāpāstacāni' hui'xina'n a'xni'ca' ickalhtō'ka'. 10 Lā' quit icsqui'ni' Dios
nalacāxtlahua ixlīhuāk para que chuntza' tzē na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n
palh chuntza' ixtapuhuān Dios. 11 Quit lej iccālaktzī'ncu'tunāni' hui'xina'n
como iccāmāsu'ni'cu'tunāni' a'ntū quimāca'tzīnīlh huan Espíritu Santo. Lā'
chuntza' hui'xina'n tzē nakalhlaka'ī'yā'tit más xa'nca. 12 Lā' chuntza' tzē
nalāmaktāyayāuj chā'tunu' a'nchī kalhlaka'ī'yāuj.
13 Quit iclacasqui'n que caca'tzītit hui'xina'n, tā'timīn, que lej maklhūhua'
xa'iccālaka'ncu'tunāchāni'. Pero tū' ica'nī'ta'ncha' como tūlana'j tzē na'ica'n.
Quit iccāmaktāyacu'tunāni' para que ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit. Chuntza'
pātle'kenī't ā'lacatin a'nlhā iccāmāsu'ni'nī't ixtachihuīn Dios a'ntīn tū' is-
raelitas. 14 Tasqui'nī na'iccāmāsu'ni' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.
Tasqui'nī na'iccāmāsu'ni' a'ntī chu catīhuāya tachi'xcuhuī't lā' nā a'ntīn tū'
chu catīhuāya tachi'xcuhuī't, lā' a'ntī lej taca'tzī lā' nā a'ntīn tū' taca'tzī.
15 Lā' chuntza' icmāsu'yucu'tun huan xatzey tachihuīn nac Roma, a'nlhā
hui'lāna'ntit hui'xina'n.

Līpūtaxtucan a'xni'ca' kalhlaka'ī'can huan xatzey tachihuīn

16 Tū' iclīmāxana'n icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesu-
cristo. A'xni'ca' māsu'yucan huan xatzey tachihuīn, Dios cāmāpūtaxtukō'
ixlīhuākca'n a'ntīn talīpāhuan Dios, como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Pū'la

cāmāsu'ni'ca a'ntī israelitas lā' ā'calīstān a'ntīn tū' israelitas. 17 Ixtachihuīn
Dios quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n
a'ntīn talīpāhuan Dios. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Ixlīhuākca'n a'ntī
Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios, xlaca'n para pō'ktu
nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n".

Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't talaclē'n

18 Ca'tzīyāuj que Dios hui'lacha' nac a'kapūn lā' xla' nacāmāpātīnī a'ntīn
tatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' como xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' tzey, tū'
tapāstaccu'tun a'ntū xastu'ncua' ixla' Dios. 19 Xlaca'n tzē nataca'tzī mac-
sti'na'j a'nchī huanī't Dios, chuntza' hua'chi quilīhuākca'n nā tzē ca'tzīyāuj.
Māni' Dios cāmāsu'ni'nī't. 20 Desde a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj
huan tachi'xcuhuī't talaktzī'n a'ntūn tlahuanī't Dios. Lā' chuntza' tzē na-
talīmāchekxī a'nchī huanī't Dios. Lā' a'yuj tūla talaktzī'n Dios, xlaca'n
tzēn tamāchekxī que Dios lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn a'ntūn tū' maktin sputa.
Lā' nā tzēn tamāchekxī que xla' lej stu'ncua' Dios. U'tza' talīlē'n cuenta
xlaca'n palh tū' talakapasa Dios. 21 A'yuj xlaca'n taca'tzī que Dios huī',
xlaca'n tū' tataquilhpūtani' hua'chi tasqui'nī nataquilhpūtani'can. Lā' tū'
tamaxquī' pāxcatca'tzī. Lā' ā'chulā' tapāstaca a'ntū nīn tuntū' līkasqui'nī. Lā'
como tū' tamāchekxī, ixtapāstacna'ca'n hua'chilh tū' xa'nca scujmā'. 22 Māni'
xlaca'n tahuan que lej lakskalalhna'. Tū' stu'ncua'. Lactontosnu'. 23 Lā'
tū' tamācā'tani'cu'tun Dios a'ntī huī' para pō'ktu. Tataquilhpūtani' huan
ídolos a'ntūn tatasu'yu hua'chi chi'xcuhuī'n. Lā' huan chi'xcuhuī'n, xlaca'n
natanīkō'. Lā' nā xlaca'n tataquilhpūtani' ā'tāpātin ídolos a'ntū māni' xlaca'n
tamacanī'tlahua a'ntūn tatasu'yu hua'chi spūnnu' lā' lūhua' lā' animalhna'.

24 U'tza' Dios cālītaxtunquīni'lh lā' cālīmakxtekli natatlahua a'ntū lej
ko'hua'jua'. Lā' chuntza' talātlahuani' a'ntū xako'hua'jua' chu a'nchī
ixtalacasqui'n. 25 Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'cu'tun a'ntī xastu'ncua' Dios;
xmān takalhlaka'ī'cu'tun a'ntū hua'chi lakatin tā'ksa'nīn. Tamācā'tani' lā'
tataquilhpūtani' a'ntū mā'a'nanīlh Dios. Lā' tū' tamācā'tanī a'ntī xastu'ncua'
Dios. Lā' ū'tza' a'ntīn tlahuakō'nī't ixlīhuāk a'ntūn ta'a'nan nac cā'quilhtamacuj.
Lā' xla', tasqui'nī que ū'tza' namācā'tanīyāuj quilīhuākca'n para pō'ktu. Amén.

26 Lā' ū'tza' Dios cālīmakxtekli natatlahua a'ntū lej līmāxana' chuntza' hua'chi
tatlahuacu'tun. Lā' chuntza' huan puscan tū'tza' taka'lhīcu'tun ixkōlu'ca'n
hua'chi tasqui'nī. Lā' talātā'tahui'la entre puscan. Lā' chuntza' tatlahua
entre puscan a'ntū lej līmāxana'. 27 Lā' nā chuntza' huan chi'xcuhuī'n. Tū'
tamaclacasqui'n huan puscan hua'chi tasqui'nī. Lā' talātā'tahui'la entre
chi'xcuhuī'n. Lā' chuntza' tatlahua entre chi'xcuhuī'n a'ntū lej līmāxana'. Lā'
ū'tza' talīlaclatāyalh.

28 Lā' como tū' tapāstaccu'tun a'ntū ixla' Dios, chuntza' Dios cātaxtunquīni'lh
lā' cāmakxtekli natapāstaca a'ntū lej xako'hua'jua'. Lā' ū'tza' talītlahua
a'ntūn tū' līmakuan. 29 Lā' lej tatlahua tāpālhūhua' a'ntūn tū' tzey.
Lā' tamakpuscātīni'n. Lā' lej tatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' xlaca'n
talālakca'tzani' a'ntūn taka'lhī ā'makapitzīn. Lā' tū' talaktzī'ncu'tun ā'makapitzīn.
Lā' talālakca'tzan. Lā' tamaknīni'n. Lā' talāsta'la. Lā' ta'a'kxokonu'n.
Lā' tapuhuani' a'ntūn tū' tzey de ā'makapitzīn. Lā' ta'a'ksa'nīni'n. 30 Lā'
talīchihuīna'n ā'makapitzīn de a'ntūn tū' tzey, lā' ta'a'kchā'ni' Dios. Lā'
talacatāquī'nin. Lā' taka'tla'jca'tzī. Lā' tahuan palh xlaca'n laka'tla'n.
Lā' tapuhuan a'nchī natalītlahua ā'chulā' antūn ko'hua'jua'. Lā' tū'
ta'a'kahuāna'ni' ixtāta'ca'n lā' ixtzī'tca'n. 31 Lā' tū' tamāchekxī a'ntū xatzey.
Lā' tū' tatlōkentaxtū a'ntūn tahuan. Lā' tū' tapāxquī' ā'makapitzīn. Lā' tū'
tamāsputūnu'ni' ā'makapitzīn. Lā' nīn talakalhu'manīni'n. 32 Lā' ixlīhuākca'n
a'ntīn tatlahua huan tamā'na catūhuā, xlaca'n nacāmāpātīnīcan, como

chuntza' huan Dios. Lā' a'yuj xlaca'n taca'tzī huā'mā', tū' tapājaxa de
tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' ā'chulā' tapuhuan palh lej tzey palh ā'makapitzīn
nā natatlahua a'ntūn ko'hua'jua'.

2

Lej tzey a'nchī Dios nacālīlacāxtlahua huan tachi'xcuhuī't

1 Palh kalhatin ixualh que ā'makapitzīn talaclē'n, chuntza' hua'chilh xla'
huan que māni' ū'tza' laclē'n como nā xla' tlahua a'ntūn tū' tzey. 2 Ca'tzīyāuj
que lej tzey a'nchī Dios nacāmālaclē'nī xlaca'n antīn tatlahua huā' tamā'na
catūhuā a'ntūn ko'hua'jua'. 3 A'ntī natahuan que Dios nacāmālaclē'nī huan
ā'makapitzīn como talaclē'n, nā xlaca'n nā nacāmālaclē'nīcan como xlaca'n
nā taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. 4 Lā' a'yuj Dios lej quincālakalhu'manāni', lā' a'yuj
tū' palaj quincāmāpātīnīyāni', xlaca'n tū' tamāchekxī huā'mā'. Hua'chilh
talakmaka'n a'nchī Dios cāpātīni'mā'. Dios lej lakalhu'mānīni'n como xla'
lacasqui'n que nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n. 5 Lā' xlaca'n lej lacxumpi. Tū'
taxtāpalīcu'tun ixtapāstacna'ca'n. U'tza' ā'chulā' natalīmāpala con Dios a'xni'ca'
Dios nacāmālaclē'nī xlaca'n a'ntīn talaclē'n. 6 Dios nacālacāxtlahua a'ntīn tat-
lahuanī't a'ntūn tzey lā' a'ntīn tatlahuanī't a'ntū xako'hua'jua'. Nalacāxtlahua
chā'tunu' chu a'nchī tlā'huanī't. 7 Nacāmaxquī' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu
a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey. Tatlahua a'ntūn tzey como xlaca'n ta'a'ncu'tun
nac a'kapūn, lā' talacasqui'n que Dios nacālaktzī'n xalacuan, lā' taka'lhīcu'tun
xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. 8 Lā' Dios lej a'kchā'n con
xlaca'n a'ntī lacxumpi lā' tū' tatlahuacu'tun ixtapuhuān Dios, lā' xmān
tatlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' Dios nacāmāpātīnī. 9 Lēj natapātīni'n
ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Natapātīni'n huan israelitas
xapū'la lā' nā natapātīni'n a'ntīn tū' israelitas. 10 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn
tatlahua a'ntūn tzey, Dios nacālaktzī'n xalacuan. Lā' Dios nacāmātza'ta'tī'ni'
ixa'clhcunucca'n. Lā' nata'a'n nac a'kapūn. Lā' nā chuntza' xapū'la
nacāpātle'keni' a'ntī israelitas lā' nā chuntza' nacāpātle'keni' a'ntīn tū' israeli-
tas.

11 Chuntza' nacāpātle'keni' a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas,
como Dios cālaktzī'n chu lakatin huan tachi'xcuhuī't. 12 Ixlīhuākca'n
huan tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. Lā' makapitzīn de xlaca'n
tū' talakapasa huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas. Lā'
xlaca'n nacāmālaclē'nīcan chu a'nchī taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey.
A'makapitzīn talakapasa huan ley. Lā' xlaca'n nacāmālaclē'nīcan chu a'nchī
huan nac ley. 13 Dios lactzey cālaktzī'n xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' huā'mā'
ley. Lā' a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley, lā' chu xmān takaxmata,
xlaca'n tū' xatzey cālaktzī'ncan. 14 Lā' xlaca'n a'ntīn tū' talakapasa ixley
Dios, lā' palh xlaca'n lacatejtin tahui'lāna' chu a'nchī māni' ixtapāstacna'ca'n,
chuntza' tatlahua a'nchī huan huā'mā' ley a'yuj tū' talakapasa. Chuntza'
lītasu'yu palh xlaca'n taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. 15 Hua'chilh ixta-
lakapasli ixley Dios, como ixa'cstuca'n taca'tzī palh tzey o palh tū' tzey a'ntūn
tatlahuamā'na. 16 Namin huan chi'chini' a'xni'ca' Jesucristo namālaclē'nīni'n
por ixquilhtampān Dios. Jesucristo nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhuī't por
ixpālacata ixtalaclē'i'ca'n lā' ixtapāstacna'ca'n xako'hua'jua' a'ntū lakatzē'k
taca'tzī. U'tza' icmāsu'yu a'xni'ca' icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo.

Huan israelitas ixtalīpāhuan ixley Moisés

[17] Lā' xlaca'n a'ntī israelitas, xlaca'n talīka'tla'jca'tzī como israelitas xlaca'n.
Lā' talīpāhuan huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh. Lā' talīka'tla'jca'tzī como
ixtachi'xcuhuī't Dios xlaca'n. [18] Lā' xlaca'n talakapasa ixtapuhuān Dios. Lā'
como cāmāsu'ni'canī't huā'mā' ley chuntza' tzētza' taca'tzī a'nchī līlacatejtin
natalatā'kchoko. [19] Lā' xlaca'n tapuhuan que lej tzē natamāsu'ni' a'ntīn tuntū'
talakapasa. Lā' nā tapuhuan que xlaca'n hua'chilh tamakskomā'na a'ntīn ta-
latlā'huan a'nlhā cā'pucsua'. [20] Lā' tapuhuan que lej tzē tamāsu'ni' a'ntī lacton-
tos lā' a'ntī hua'chi camana' como tuntū'na'j taca'tzī. Lā' como talakapasa ix-
ley Dios xlaca'n tapuhuan palh taca'tzītza' ixlīhuāk a'ntū stu'ncua' lā' ixlīhuāk
a'ntūn ca'tzīcan. [21] Xlaca'n tamāsca'tī ā'makapitzīn. Lā' tū' tatlōkentaxtū
a'ntūn tamāsu'yu. Tahuani ā'makapitzīn que tū' tzey palh ka'lhāna'ncan.
Lā' xlaca'n taka'lhāna'n. [22] Lā' xlaca'n tahuani ā'makapitzīn que tū' tzey
palh makpuscātīni'ncan. Lā' xlaca'n tamakpuscātīni'n. Xlaca'n talakmaka'n
huan ídolos. Lā' xlaca'n taka'lhāna'n nac lītokpānna' a'nlhā ta'a'nan ídolos.
[23] Lā' xlaca'n talīka'tla'jca'tzī como cāmaxquī'canī't ixley Dios. Lā' xlaca'n tū'
ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' ley. Lā' ū'tza' talīlakmaka'n Dios huan ā'makapitzīn.
[24] Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Hui'xina'n israelitas ā'līhua'ca' līpinā'tit cuenta por ixpālacata talakmaka'n
Dios huan ā'makapitzīn a'ntīn tū' israelitas.

[25] Lej tzey lacan lī'israelita xmān palh xlaca'n natatlōkentaxtū ixley Dios.
Lā' palh tū' tatlōkentaxtū, chuntza' nīn tuntū' ixtapalh lacan lī'israelita. [26] Lā'
xlaca'n a'ntīn tū' israelitas, palh xlaca'n tatlōkentaxtū ixley Dios, chuntza'
Dios cālaktzī'n hua'chilh israelitas. [27] Palh xlaca'n a'ntīn tū' israelitas
tatlōkentaxtū ixley Dios, chuntza' lītasu'yu que hui'xina'n ka'lhī'yā'tit minta-
laclē'i'ca'n, como hui'xina'n tū' tlōkentaxtūyā'tit huā'mā' ley, a'yuj ka'lhīyā'tit
a'nlhā tatzo'kni'. [28] Kalhatin tū' catilalh ixcaman Dios xmān por ixpālacata
circuncidarlīcanī't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas. [29] A'ntī lej stu'ncua' ix-
tachi'xcuhuī't Dios, ū'tunu'n a'ntīn taxtāpalīnī't ixtapāstacna'ca'n. Lā' chuntza'
taxtāpalīnī't nā ixchakānca'n lā' tū' xmān na ixmacni'ca'n. Lā' xlaca'n a'ntīn
taxtāpalīnī't ixtapāstacna'ca'n, Dios cālaktzī'n lactzey a'yuj cālakmaka'ncan na
ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

3

[1] Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit palh tuntū' ixtapalh lacan lī'israelita lā'
palh tuntū' ixtapalh circuncidarlacan. [2] Quit icuan que tū' stu'ncua'. Huan
israelitas lhūhua' taka'lhī a'ntūn tū' taka'lhī huan ā'makpitzīn. A'xni'ca' Dios
cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't ixtachihuīn a'ntūn tatzo'kni', huan israelitas
ū'tunu'n a'ntī Dios cālīmāmacū'lh ixtachihuīn. [3] Lā' a'yuj ā'makapitzīn tū'
takalhlakā'i'cu'tun palh stu'ncua' a'ntū Dios huan, pero Dios natlōkentaxtū
a'ntū huan. [4] Lā' a'yuj ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't ixta'a'kxokonu'lh,
Dios natlōkentaxtū a'ntū hualh. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Chuntza' lītasu'yu que hui'x pō'ktu hua'na' a'ntū stu'ncua'.

Lā' nīn tintī' tzē nahuan que tū' tzey a'ntū hua'na'.
Chuntza' huanica Dios.

[5] Palh quina'n natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey, chuntza' ā'chulā' lītasu'yu
palh Dios pō'ktu tlahua a'ntūn tzey. Chō'la catīhuā nakalhasqui'nīni'n:
"¿A'chī' naquincātamāpātīnīyāni'? Por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n, ā'chulā'
naca'tzīcan palh Dios más xatzey. Lā' ¿a'chī' naquincātamāpātīnīyāni'
ixpālacata a'ntū māsu'yu que Dios lej tzey?" Chuntza' tapuhuan huan
tachi'xcuhuī't. [6] Tū' xa'nca tapāstacna'n. Palh tū' tzey cahuā que

Dios nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn talaclē'n, xla' tūlalh ixcājuzgarlīlh huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj.
7 Tzēlasā' catīhuā nahuan: "Palh quit ica'kxokonu'n, chuntza' Dios lītasu'yu
que lej tzey, como tū' maktin a'kxokonu'n. Lā' ¿a'chī' naquimāpātīnīcan?
Por ixpālacata quintalaclē'i' ā'chulā' na'a'cnīni'ni'can Dios". 8 Palh tzey cahuā
huā'mā' tapāstacna', chuntza' tzē ixuáuj: "A'chulā' catlahuáuj talaclē'i' para
que chuntza' ā'chulā' na'a'cnīni'ni'can Dios". Lā' tūla huancan huā'mā' tachihuīn. Makapitzīn tahuan que chuntza' icmāsu'yu. Tū' stu'ncua'. Dios nacāmāpātīnī a'ntīn tahuan chuntza'.

Nīn kalhatin a'ntīn tū' laclē'n

9 Tūla huanāuj que huan israelitas más xalacuan. Icuanī'ttza' que a'cxtim
tūla tamakxteka a'ntūn tū' tzey, xlaca'n a'ntī israelitas lā' nā a'ntīn tū' israelitas. 10 Lā' nā huā'mā' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan chuntza':
Tintī' nīn kalhatin a'ntī tzey.
11 Lā' nīn tintī' a'ntī māchekxī a'ntū ixla' Dios.
Lā' nīn tintī' a'ntīn pāstaca Dios.
12 Ixlīhuākca'n tataxtunquīni'lh de Dios.
Talaclakō'lh ixlīhuākca'n.
Nīn tintī' tlahua a'ntūn tzey, nīn kalhatin.
13 Lā' a'xni'ca' tatakalhpitzi hua'chilh mālaquī'can lakatin taponkni' a'nlhā tojōma' huan nīn, como lej ko'hua'jua' a'nchī tachihuīna'n.
Ta'a'kxokonu'n lā' ta'a'ksa'nīni'n.
Huan tachihuīn a'ntū taxtu de na ixquilhni'ca'n hua'chi huan līlaknīn a'ntū ka'lhī na ixquilhni' huan lūhua'.
14 Lā' tamacapūlhca ā'makapitzīn.
15 Lā' a'yuj nīn tuntū' ixpālacata, tuncan tamaknīni'n.
16 Chu a'nlhā talatā'kchoko xlaca'n tamālaksputūnu'n lā' tamālakaputzī ā'makapitzīn.
17 Lā' tū' taca'tzī a'nchī ca'cs natalītahui'la.
18 Lā' nīn tapāstaca para nata'a'cnīni'ni' Dios.
19 Lā' ū'tza' huā'mā' a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni'
huan ley, ū'tza' cālīchihuīna'n xlaca'n a'ntīn cāmaxquī'canī't huan ley. Chuntza' ixlīhuākca'n talaclē'n na ixlacapūn Dios. Lā' nīn tintī' tzē nahuan palh tū'
laclē'n. 20 Nīn tintī' tlōkentaxtūkō'nī't a'ntū līmāpa'ksīni'n huan ixley Dios. U'tza' nīn tintī' lītasu'yu palh tzey na ixlacapūn Dios. Huan ley xmān tzē naquincāmāsu'ni'yāni' palh quina'n ka'lhīyāuj quintalaclē'i'ca'n.

Tapūtaxtu xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Jesucristo māpūtaxtūnu'n

21 Lā' chuhua'j tasu'yunī't que Dios tū' catimāpānūni'lh ixtalaclē'i' kalhatin chi'xcu' a'ntī xmān tlōkentaxtūcu'tun huan ley. Xtunc a'nchī Dios cālīmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan ley lā' a'nlhā huanican profetas.
22 Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Jesucristo tzē namāpūtaxtūnu'n. Lā' chuxatī a'ntīn kalhlaka'ī' huā'mā', ū'tza'
Dios namāpūtaxtū palh xla' israelita lā' palh tū' israelita. 23 Quīlīhuākca'n
tlahuanī'ta'uj quintalaclē'i'ca'n. Nīn tintī' a'ntī līlacatejtin latā'kchoko chuntza'
hua'chi Dios lacasqui'n. 24 Pero Dios lej lakalhuma'nīni'n. Cristo Jesús māpalalh por quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni'
quintalaclē'i'ca'n. 25 Chu a'nchī ixtapuhuān Dios, Jesucristo xtokohua'ca'ca.
Xla' nīlh lā' chuntza' xla' xapakō'lh ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' palh stu'ncua' Jesucristo xapakō'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuntza'

tasu'yu que Dios huāk tzey a'ntū tlahua. A'xni'ca' tūna'j ixnī Cristo, Dios
ixpātī a'nchī ixtlahuacan a'ntūn tū' tzey. [26] Lā' chuhua'j Cristo nīnī't lā'
cāmāpānūni'nī't huan ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' palh
stu'ncua' Jesucristo māpalakō'lh ixtalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tasu'yu palh
Dios tlahua xmān a'ntūn tzey.

[27] Tintī' a'ntīn tzē naka'tla'jca'tzī na ixlacapūn Dios. Palh kalhatin
cahuā ixtlōkentaxtūkō'lh ixley Dios, chuntza' tzē ixlīka'tla'jca'tzīlh. Tūla
ka'tla'jca'tzīyāuj, como Cristo ū'tza' a'ntīn quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni' como
līpāhuanāuj xla'. [28] Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n por
ixpālacata kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni', lā' a'yuj
quina'n tū' tlōkentaxtūnī'ta'uj huan ley.

[29] Ixtachi'xcuhuī't Dios, xlaca'n tū' xmān israelitas. Lā' nā xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas nā ixtachi'xcuhuī't Dios. [30] Dios xmān kalhatin. Xla'
cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Jesucristo
māpūtaxtūnu'n lā' a'yuj xlaca'n israelitas lā' a'yuj tū'. [31] Huā'mā' tū'
huanicu'tun que mākēnūmā'nauj huan ley. Como kalhlaka'ī'yāujtza' que
Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni', más xa'nca natlahuayāuj a'ntū lej tzey chu
a'nchī huan huan ley.

4

Abraham ixlīpāhuan Dios

[1] Chuhua'j na'icchihuīna'n ixpālacata Abraham, quimpapca'n quina'n
israelitas. ¿Chichū līmāsputūnu'ni'ca ixtalaclē'i'? [2] Palh Abraham
tzē ixtlōkentaxtūkō'lh cahuā a'ntū Dios ixuanī lā' palh chuntza' Dios
ixlīmāpānūni'lh ixtalaclē'i', chuntza' tzē ixlīka'tla'jca'tzīlh Abraham. Lā' como
tū' chuntza' lalh, tūlalh līka'tla'jca'tzīlh. [3] Ixtachihuīn Dios huan que Abraham
ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh que lej tzey Abraham. [4] A'xni'ca'
kalhatin chi'xcu' makscuja, xla' maxquī'can ixtatlaj. Lā' ixtatlaj xla' tū'
hua'chi lē'ksajna'. Māpalacan como makscuja. Lā' ū'tza' lītā'mālacastuccan
huā'mā'. [5] Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n a'ntīn talīpāhuan Dios,
lā' a'yuj nīn tuntū' tatlahuanī't a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios. Huā'mā'
hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. Lā' tū' hua'chi ixtatlajca'n a'ntū
tatlajanī't. [6] Lā' nā David līchihuīna'lh huā'mā'. Līchihuīna'lh a'nchī talīpāxuhua
a'ntī Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n xmān hua'chi talakalhu'mān lā' tū'
por tatlahuanī't catūhuā a'ntūn tzey. [7] Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū
hualh David:
Lej tapāxuhua xlaca'n a'ntīn Dios cāmāsputūnu'ni'nī't lā' cāxapani'nī't ixtala-
clē'i'ca'n.
[8] Lej tapāxuhua xlaca'n a'ntī Dios tū' caticāmāmāpalanīlh a'ntūn talaclē'n.

[9] Na'iccākalhasqui'ni'yāni' catūhuā. ¿Chā hui'xina'n puhua'nā'tit que Dios
cāmāsputūnu'ni' xmān a'ntī cācircuncidarlīcanī't chu a'nchī ixtalanānca'n is-
raelitas? Tū' chuntza'. Nā Dios cāmāsputūnu'ni' a'ntīn tū' cācircuncidarlīcanī't.
Iccāhuaninī'ta'ntza' que Abraham ixlīpāhuan Dios, lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh
que lej tzey Abraham. [10] Lā' a'xni'ca' pātle'kelh huā'mā', Abraham tūna'j
ixcircuncidarlīcanī't. [11] A'calīstān circuncidarlīca. Lā' huā'mā' līlakapascan que
Abraham tzey na ixlacapūn Dios por ixpālacata ixlīpāhuan Dios, a'yuj tūna'j
ixcircuncidarlīcan. Lā' chuntza' Abraham hua'chilh xatāta' de ixlīhuākca'n
a'ntī Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata talīpāhuan Dios, a'yuj
tū' cācircuncidarlīcanī't. [12] Lā' nā hua'chilh xatāta' de a'ntī cācircuncidarlīcanī't.
Lā' tū' por ixpālacata cācircuncidarlīcanī't. Hua'chilh ixtāta'ca'n como chuntza'

takalhlaka'ī' xlaca'n chuntza' hua'chi quimpapca'n Abraham kalhlaka'ī'lh
a'xni'ca' tūna'j ixcircuncidarlīcanī't.

Dios tlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't

13 Dios huanilh Abraham que namaxquī' huan quilhtamacuj, xla' lā' nā
ī'xū'yātā'natna'. Huanilh huā'mā' tū' por ixpālacata Abraham a'kahuāna'ni'lh
huan ley. Tū' chuntza'. Dios huanilh huā'mā' como Abraham ixkalh-
laka'ī'nī't que stu'ncua' a'ntū Dios ixuaninī't lā' ū'tza' līlaktzī'lh palh tzey.
14 Dios hualh que nacāsicua'lanālī huan tachi'xcuhuī't. Lā' tū' por ixpālacata
tatlōkentaxtū huan ley. Tū' ū'tza' cālīsicua'lanālīcan. Palh chuntza' cahuā,
palh Dios ixcāsicua'lanālīlh xmān xlaca'n a'ntīn tatlōkentaxtū huan ley,
chuntza' nīn tintī' ixsicua'lanālīca, como tintī' tzē tlōkentaxtū huan ley.
Lā' nā tū' ixcāsicua'lanālīca nīn xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. 15 Huan ley
quincāmāsu'ni'yāni' palh laclē'nāuj lā' ū'tza' lītasqui'nī que napātīni'nāuj. Palh
tū' cahuā ixa'nalh huan ley, tū' ixca'tzīuj palh laclē'nāuj.

16 A'ntī Dios cāsicua'lanālī, ū'tunu'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Dios cātlahuani'
huā'mā' talakalhu'mān ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chuntza' hua'chi
Abraham a'yuj xlaca'n israelitas lā' a'yuj tū', pero takalhlaka'ī'lh que
stu'ncua' a'ntū huan Dios. Chuntza' Abraham hua'chilh xatāta' de
quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj. 17 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī
Dios huanilh huan Abraham:

Quit iclacsacnī'ta'ni' lā' chuntza' nala'ya' hua'chi xatāta' de huan
tachi'xcuhuī't de ixlīhuāk xalanī'n nac quilhtamacuj.

Lā' Abraham kalhlaka'ī'lh a'ntū Dios hualh que ixtlōkentaxtūlh. Dios ū'tza'
a'ntīn tzē nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n lā' xla' nā cāmaxquī' ixquilhta-
macujca'n a'ntīn tūna'j tahui'lāna'.

18 Dios ixuaninī't Abraham que naka'lhī kalhatin ixcaman. Lā' Abraham
kalhlaka'ī'lh a'ntū ixuaninī't Dios. Lā' puhualh que stu'ncua', lā' a'yuj
ixtasu'yu palh tūlalh ixlalh xatāta' de lhūhua' tachi'xcuhuī't. Abraham kalh-
laka'ī'lh a'nchī ixuanicanī't:

Mixū'yātā'natna' lej lhūhua' natala.

19 Lā' Abraham papatzīntza' ixuanī't. Ixka'lhī hua'chi cien cā'ta. Lā' Sara,
a'ntī ixpuscāt, to'kotzīntza' ixuanī't para naka'lhī ixcaman. Lā' a'yuj lej
papatzīntza' ixtahuanī't, Abraham tū' pātza'nkālh de nakalhlaka'ī' que Dios
nacāmaxquī' kalhatin ska'ta'. 20 Tū' puhualh palh Dios tū' ixmaxquī'lh a'ntū
huanilh. Xla' ā'chulā' ixkalhlaka'ī' lā' ixmāka'tlī' Dios. 21 Xla' ixca'tzī palh Dios
tzē natlahua a'ntū ixuaninī't. 22 Abraham kalhlaka'ī'lh que napātle'ke a'nchī
Dios ixuaninī't lā' ū'tza' Dios līmāpānūni'lh ixtalaclē'i'.

23 Huanmā' tū' tzo'kca xmān para que na'a'cnīni'ni'can Abraham.
24 Lā' nā tatzo'kni' para que quina'n tzē naca'tzīyāuj que Dios nā
quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n quina'n antī līpāhuanāuj Dios.
Xla' ū'tza' a'ntī mālakahuanīchokolh quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 25 Dios
macamilh Jesucristo para nanī por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n. Lā' ā'calīstān
mālakahuanīchokolh. Lā' ū'tza' Dios quincālīmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.

5

Tū' caticāmāpātīnīca xlaca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'nī't ixtalaclē'i'ca'n

1 Como quina'n kalhlaka'ī'nī'ta'uj que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n, Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza' ixtā'ca'tza Dios
quina'n, como Dios quincāmāsputūnu'ni'ni' por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. 2 Lā' como kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūyāni',
Dios quincālakalhu'manāni'. Lā' chuhua'j pāxuhuayāuj como ca'tzīyāuj

palh na'a'nāuj nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios. 3 Lā' nā līpāxūj
hui'lāna'uj a'yuj pātīni'mā'nauj, como ca'tzīyāuj que chuntza' nasca'tāuj
līlacatzucu napātīni'nāuj. 4 Lā' palh līlacatzucu napātīni'nāuj, chuntza'
Dios nalīpāxuhua. Lā' chuntza' ca'tzīyāuj palh nalaka'nāuj Dios. 5 Tū'
catita'a'kxokouj. Ixlīstu'ncua' nalaka'nāuj xla'. Huā'mā' xa'nca ca'tzīyāuj,
como u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n a'nchī Dios lej quincāpāxquī'yāni'.
Huā'mā' quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni' huan Espíritu Santo. Lā' ū'tza' a'ntī Dios
quincālakmacaminī'ta'ni'.
6 Quina'n tūla catipūtaxtūj māni' quē'cstu'ca'n. Lā' chuntza' a'xni'ca' chilh
huan chi'chini' a'ntū Dios ī'lhcā'nī't, Cristo nīlh por ixpālacata quintala-
clē'i'ca'n. 7 Nīn tintī' nīcu'tun por ā'kalhatin a'yuj xla' kalhatin chi'xcu' a'ntī
nīn tuntū' tlahuanī't. Chō'la nanī ā'kalhatin por a'ntī lej tzeyā chi'xcu'.
8 Lā' Cristo nīlh por quimpālacataca'n quina'n a'yuj lej malo ixuanī'ta'uj.
Chuntza' Dios līmāsu'yulh palh lej quincāpāxquī'yāni'. 9 Lā' chuhua'j como
Cristo nīlh por quimpālacataca'n, chuntza' Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quin-
talaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj palh tū' quinticāmālaclē'nīni' a'xni'ca'
nachin huan ā'xmān chi'chini'. 10 Quina'n ixtā'ca'tza Dios ixuanī'ta'uj. Lā'
Dios quincātlahuani' ixamigo, como Cristo, ixO'kxa' Dios, nīlh por quina'n.
Lā' como quina'n ixamigo Dios lā' como Cristo lakahuanchokopā, ā'chulā'
ca'tzīyāuj que Cristo quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' quinticāmālaclē'nīni'.
11 Lā' ū'tza' līpāxuhuayāuj como tū'tza' Dios quinticāmālaclē'nīni'. Lā'
nā līpāxuhuayāuj como Dios quincātlahuanī'ta'ni' ixamigo por ixpālacata
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

Por ixpālacata Adán laclē'ncan lā' por ixpālacata Cristo tzē nalīpūtaxtucan

12 Xapū'la ixuī' kalhatin chi'xcu' a'ntī ixuanican Adán. U'tza' a'ntī
xapū'la lā' chū'cus tlahualh talaclē'i'. Lā' por ixtalaclē'i' ū'tza' līnīlh. Lā'
chuhua'j ū'tza' talīnīkō' huan tachi'xcuhuī't como ixlīhuākca'n tatlahuanī't
ixtalaclē'i'ca'n. 13 A'xni'ca' Moisés tūna'j ixmaxquī' Dios huan ley, huan
tachi'xcuhuī't ixtatlahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj tūla ixuancan que
xlaca'n ixta'a'kapālhkānī't huan ley, como tūna'j ixcāmaxquī'canī't huan ley,
xlaca'n ixtalaclē'ncus na ixlacapūn Dios. 14 Lā' chuntza' talīnīlh a'yuj xlaca'n
tū' tatlahualh chu a'cxtim a'ntūn tlahualh Adán, a'xni'ca' tū' a'kahuāna'ni'lh
Dios. Por ixpālacata Adán talaclalh ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' Cristo
tū' chuntza' ixuanī't. Lej tzey a'ntū cātlahuani'lh ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't.
15 Ixtu'ca'n lej xtuncnu'; tū' chu lakatin. Adán tlahualh talaclē'i'.
Lā' ū'tza' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talīnī. Dios ixcālakalhu'mankō' huan
tachi'xcuhuī't. Lā' chuhua'j tzē natapūtaxtu por ixpālacata Jesucristo. Lā'
ū'tza' hua'chi lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. 16 Xtunc a'ntūn tlahualh Adán.
Lā' xtunc a'ntūn tlahualh Dios. Ixpālacata Adán, como tlahualh talaclē'i',
lā' ū'tza' ixtasqui'nī nacālīmālaclē'nīkō'can ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā'
como Dios ixcālakalhu'man, lhūhua' a'ntīn cāmāpānūni'canī'ttza' ixtalaclē'i'ca'n.
17 Kalhatin a'ntī xapū'la lā' chū'cus tlahualh talaclē'i'. Lā' ū'tza' Adán. Lā' ū'tza'
talīnīkō' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Lā' xtunc a'ntū tlahualh ā'chā'tin chi'xcu'
a'ntī huanican Jesucristo. Por ixpālacata Jesucristo, Dios cālakalhu'malh huan
tachi'xcuhuī't lā' Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n lā' nā cāmaxquī' xasāsti'
ixquilhtamacujca'n.
18 Chuntza' ixlīhuākca'n nacāmālaclē'nīkō'can por ixpālacata lakatin talaclē'i'
a'ntūn tlahualh Adán. Lā' nā chuntza' por ixpālacata tlahuaca catūhuā
a'ntūn tzey, chuntza' ixlīhuākca'n tzē nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n lā' tzē
nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. 19 Adán tū' a'kahuāna'ni'lh Dios lā'

ū'tza' talīlaclē'n ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. Lā' Jesucristo, xla' a'kahuāna'ni'lh Dios
lā' ū'tza' ixlīhuākca'n tzē nacālīmāpānūni'kō'can ixtalaclē'i'ca'n.
20 Dios māstā'lh huan ley. Lā' huā'mā' ley ā'chulā' māsu'yulh palh quina'n
ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj ā'chulā' ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey,
ā'chulā' Dios quincālakalhu'manāni'. 21 Xapū'la quilīhuākca'n ixtlahuayāuj
a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' lītasqui'nī que nanīkō'yāuj. Lā' chuhua'j como
Dios lej lakalhu'mana'n, tzē naka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n para
pō'ktu. Lā' Dios naquincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n por ixpālacata
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

6

A'ntīn tatā'tapa'ksī Cristo, xlaca'n tū'tza' cāmāpa'ksī a'ntū xako'hua'jua'

1 Lasā' kalhatin nahuan que mejor natlahuayāuj ā'chulā' a'ntūn tū' tzey
lā' chuntza' ā'chulā' Dios nalakalhu'mana'n. 2 Huā'mā' quina'n tūla cati-
huáuj chuntza'. Quina'n makxteknī'ta'ujtza' natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey.
Tūlatza' natlahuatā'kchokoyāuj a'ntūn tū' tzey. 3 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit
que quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo, chu lakatin lauj con xla'.
Hua'chilh ixtā'nīnī'ta'uj Cristo. 4 Lā' a'xni'ca' a'kpaxāuj, hua'chilh tā'tā'cnūyāuj
Cristo. Lā' hua'chilh tā'lakahuanchokonī'ta'ujtza' con Cristo por ixlīmāpa'ksīn
Dios quinTāta'ca'n. Lā' chuhua'j ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n.
5 Lā' como chu lakatin tā'lanī'ta'uj con Cristo chuntza' hua'chilh
ixtā'nīnī'ta'uj. Lā' como Cristo lakahuanchokolh, quina'n nā ka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 6 Ca'tzīyāuj que taxtāpalīnī'ta'ujtza'.
Xapū'la ixtlahuatlā'huanāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' chuhua'j hua'chilh
ixquincātā'taxtokohua'ca'nī'ta'ni' con Cristo. Lā' chuntza' tzē
nalatā'kchokoyāujtza' xtunc. Tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni' a'ntū xako'hua'jua'.
7 Kalhatin a'ntī xanīntza' tū'tza' tlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā quina'n
tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni' a'ntūn tū' tzey. 8 Hua'chilh ixtā'nīnī'ta'uj Cristo,
lā' hua'chilh ixtā'lakahuanchokonī'ta'ujtza' Cristo. 9 Ca'tzīyāuj que Cristo
lakahuanchokolh. Lā' tū'tza' maktin catinīlh. Xla' natahui'la para pō'ktu.
10 Cristo xmān maktin nīlh por ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā'
chuhua'j Cristo huī'. Lā' xla' tlahuamā' ixtapuhuān Dios. 11 Calīhui'lī'tit
de que tū'tza' natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ka'lhī'yā'tittza' xasāsti'
minquilhtamacujca'n por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā'
chuhua'j calatā'kchokotit chu a'nchī ixtapuhuān Dios.
12 Tū'tza' catamakxtektit nacātamāpa'ksīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. Tū'tza' cat-
lahua'tit a'ntū ixtapuhuān mimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. 13 Tū' catamakx-
tektit que mintapāstacna'ca'n nacāmātlahuīyāni' a'ntūn tū' tzey. Camakxtektit
que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' como ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquilhta-
macujca'n, catlahua'tit ixtapuhuān Dios. 14 Tū'tza' nacāmāpa'ksīyāni' a'ntūn
tū' tzey. Tū'tza' līpāhuanāuj huan ley. Līpāhuanāuj xmān ixtalakalhu'mān
Dios.

A'ntū lītalacastuca a'ntīn tamakscuja

15 A'yuj tū'tza' līpāhuanāuj huan ley, quina'n tūla tlahuayāuj a'ntūn tū'
tzey. 16 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que palh ka'lhī'yā'tit kalhatin jefe, ka'lhī nat-
lahua'yā'tit a'ntū nahuan xla'. Lā' nā chuntza' xlaca'n a'ntīn tatamakxteka
nacāmāpa'ksī a'ntū ko'hua'jua', xlaca'n ka'lhī natatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā'
a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey ka'lhī que natanī. Lā' xlaca'n a'ntīn tata-
makxteka nacāmāpa'ksī Dios, xlaca'n natatlahua a'ntū Dios lacasqui'n. 17 Lā'

quit icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por mimpālacataca'n. Chuhua'j hui'xina'n
tlahua'pā'na'ntit a'ntūn cātamāsu'ni'ni' lā' a'ntū maklhtīni'ntit. Lā' tū'tza'
cāmāpa'ksīyāni' a'ntūn ko'hua'jua'. 18 Lā' como makxteknī'ta'ntittza' a'ntūn
ko'hua'jua', chuhua'j tlahua'cu'tunā'tit a'ntū xatzey. 19 Chuntza' icchihuīna'n
quit para que hui'xina'n namāchekxīyā'tit. Xapū'la hui'xina'n tamakxtektit
que nacāmāpa'ksīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. Lā' ā'chulā' ixtlahua'pā'na'ntit a'ntū
ko'hua'jua'. Lā' chuhua'j catamakxtektit que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā'
ā'chulā' natlahuatēlha'yā'tit a'ntū lej tzey.
20 Xapū'la a'xni'ca' ixcāmāpa'ksīyāni' a'ntū xako'hua'jua', hui'xina'n tūla
ixtlahuayā'tit a'ntūn tzey. 21 Chuhua'j līmāxana'nā'tit a'ntū ixtlahua'yā'tit
xapū'la. Lā' a'ntū ixtlahua'yā'tit xapū'la, nīn tuntū' ixlīmaclacasqui'nā'tit.
Lā' a'ntī tatlahua huā'mā', xlaca'n natanī. 22 Lā' chuhua'j como Dios
cāmāpa'ksīyāni' hui'xina'n, chuntza' taxtunquīnī'ta'ntit de a'ntū ko'hua'jua'.
Lā' chuhua'j tzētza' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' ka'lhī'yā'tittza' xasāsti'
minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. 23 Xlaca'n a'ntī cāmāpa'ksī a'ntū
ko'hua'jua', xlaca'n natamaklhtīni'n a'ntū hua'chi ixtatlajca'n, lā' ū'tza' huan
līnīn. Dios quincāmaxquī'yāni' a'ntū hua'chi lē'ksajna', lā' ū'tza' xasāsti' quin-
quilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu. Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n, xlaca'n cāmaxquī'can xasāsti'
ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

7

A'ntū lītalacastuca huan puscāt a'ntīn tapūchahualhtza'

1 Hui'xina'n tā'timīn, lakapasā'tit huan ley. Ca'tzīyā'tit que kalhatin
chi'xcu' natlahua a'ntū huan huan ley, līhuan lahuī' nac quilhtamacuj. Lā'
a'xni'ca' xla' nīnī'ttza', huan ley tū'tza' māpa'ksī. 2 Lā' kalhatin puscāt a'ntīn
tapūchahuanī'ttza', xla' ka'lhī ixkōlu' līhuan huan chi'xcu' lahuī' nac quilhta-
macuj. Chuntza' huan huan ley. Lā' palh huan chi'xcu' nī, lā' chuntza' huan
puscāt tū'tza' ka'lhī ixkōlu'. Chuntza' huan huan ley. 3 Lā' palh huan puscāt
ka'lhī ixmakchi'xcu' lā' palh ka'lhīcus ixkōlu', chuntza' xla' tlahua talākalhī'n.
Lā' palh nī ixkōlu', huan ley namakxteka natapūchahuapala. Lā' xla' a'yuj
tapūchahuapala, chuntza' tū' tlahua talākalhī'n.
4 Lā' hui'xina'n tā'timīn, hua'chilh ixnīnī'ta'ntit con Cristo. Lā' ū'tza'
lītapalalhtza' a'ntū ixlaclīpinā'tit chu a'nchī huan ley. Lā' chuhua'j huan
ley tū'tza' cāmāpa'ksīyāni'. Chuhua'j tapa'ksīyā'tit con Cristo. Lā' xla'
lakahuanchokonī'ttza'. Lā' tzētza' nalatahui'la'yā'tit chu a'nchī Dios la-
casqui'n. 5 A'xni'ca' tūna'j tapa'ksīyāuj con Dios, quina'n ixlatlā'huanāuj chu
a'nchī xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n. Lā' a'xni'ca' lakapasui ixley Dios,
ā'chulā' ixtlahuayāuj talaclē'i'. Lā' a'ntīn tatlahua huā' tamā'na catūhuā,
xlaca'n natanī. 6 Lā' chuhua'j huan ley tū'tza' quincāmāpa'ksīyāni', como
hua'chilh tā'nīnī'ta'ujtza' Cristo. Xapū'la ixquincātasāmākalhlaka'ī'nīyāni' huan
ley. Chuhua'j a'kahuāna'ni'yāuj Dios como ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhta-
macujca'n. Lā' ū'tza' lītlahuacu'tunāuj ixtapuhuān Dios.

Huan tachi'xcuhuī't ixa'cstuca'n tūla tamakxteka antūn tū' tzey

7 Tzēlasā' hui'xina'n nahua'nā'tit que tū' tzey huan ley. Chuntza' tū'
stu'ncua'. Huan ley quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī huanī't huan talaclē'i'. Huan
ley huan:
Tū' tilakca'tzana' a'ntū ixla' ā'chā'tin.
Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj que ū'tza' huā'mā' talaclē'i'. 8 Lā' a'xni'ca' icca'tzīlh
huā'mā' līmāpa'ksīn, ā'chulā' xa'iclakca'tzan a'ntū ixla' ā'chā'tin. A'xni'ca'

tūna'j ixlakapascan huan ley, tū' ixca'tzīcan a'nchī huanī't huan talaclē'i'.
9 A'xni'ca' tūna'j xa'icmāchekxī huan ixley Dios, quit xa'icpuhuan palh
xa'nca xa'iclatlā'huan. Lā' a'xni'ca' icmāchekxīlh huā'mā' līmāpa'ksīn, icca'tzīlh
palh xa'iclaclē'n na ixlacapūn Dios. Lā' chuntza' Dios naquimāpātīnī.
10 Huan ley quincāmāsuni'nī'ta'ni' para que līlacatejtin natahui'layāuj. Lā'
quit quimāsu'ni'lh huan ley que xa'iclaclē'n lā' ū'tza' Dios ixquilīmālaclē'nīlh.
11 Qui'a'kxokoca por ixpālacata talaclē'i'. U'tza' iclīpuhualh quit que tzē
ictlōkentaxtūkō' ixley Dios. Huan ley quimāsu'ni'lh que Dios naquimālaclē'nī
por ixpālacata quintalaclē'i', como tūlalh ictlōkentaxtūkō'lh huan ley.

12 Ixley Dios lej tzey. Lā' tzey huāk a'ntū huan ley māpa'ksī. 13 A'yuj
ixley Dios lej tzey, ū'tza' huā'mā' a'ntū quimāsu'ni'lh palh xa'iclaclē'n.
Lā' nā quimāsu'ni'lh palh lej ko'hua'jua' a'ntū xa'ictlahuamā' lā' ū'tza'
ixquilīmāpātīnīlh Dios.

14 Ca'tzīyāuj que huan ley ixla' Dios lā' lej tzey. Lā' quit tū' tzey
xa'icuanī't como xa'ictlahua a'ntūn tū' tzey, chuntza' hua'chi ixlīhuāk
huan tachi'xcuhuī't. 15 Quit tū' xa'icmāchekxī a'ntū xa'ictlahua. A'yuj
quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, ū'tza' xa'ictlahua. Lā' a'yuj
quit xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, lā' tū' xa'ictlahua. 16 Lā' como quit
tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū' tzey, ū'tza' lītasu'yu palh quit xa'icpuhuan
lej xatzey huan ley. 17 Lā' a'yuj quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tū'
tzey, huan xako'hua'jua' quintapāstacna' ū'tza' ixquimātlahuī a'ntūn tū' tzey.
18 Xa'icca'tzī que quit quē'cstu tūla xa'ictlahua a'ntūn tzey. Lā' ū'tza' tūla
xa'ictlahua a'ntūn tzey, a'yuj chuntza' xa'ictlahuacu'tun a'ntū xatzey. 19 Lā'
a'yuj xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey, chuntza' tū' xa'ictlahua. Lā' a'yuj tū'
xa'ictlahuacu'tun a'ntūn ko'hua'jua', chuntza' xa'ictlahua. 20 Hua'chilh quin-
tapāstacna' xako'hua'jua' a'ntū ixtlahuamā' a'ntūn tū' tzey, lā' hua'chilh tū'
quit, como quit tū' xa'ictlahuacu'tun a'ntū ko'hua'jua'.

21 Pō'ktu chuntza' ixuanī't. A'xni'ca' quit xa'ictlahuacu'tun a'ntūn tzey,
xmān tzē xa'ictlahua a'ntūn tū' tzey. 22 Quit xa'nca xa'icca'tzī que lej
tzey ixley Dios. Lā' xa'iclīpāxuhua a'xni'ca' icpāstacli huā'mā' ley. 23 Lā'
a'yuj xa'ictlahuacu'tun a'ntū huan ixley Dios, hua'chi ā'lakatin līmāpa'ksīn
ixmāpa'ksīmā' quimacni'. Huā'mā' līmāpa'ksīn ixtā'ca'tza ixley Dios. Quit
hua'chilh xatachī'n xa'icuanī't, como tūla xa'icmakxteka de ictlahua a'ntūn
tū' tzey.

24 Icxantila quit. Tūla xa'icpūtaxtu de ixlīmāpa'ksīn a'ntūn tū' tzey. Lā'
¿tichū tzē namāpūtaxtū kalhatin de huan līmāpa'ksīn a'ntū ko'hua'jua'?
25 Dios ū'tza' a'ntīn tzē namāpūtaxtūnu'n por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Xapū'la quimacni' ixtlahuacu'tun a'ntū ixlacasqui'n huan
xako'hua'jua' līmāpa'ksīn, a'yuj quit xa'ictlōkentaxtūcu'tun ixley Dios. Lā'
chuhua'j Dios quimāpūtaxtūnī't de huā'mā' līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza' iclīmaxquī'
Dios pāxcatca'tzī.

8

Huan Espíritu Santo cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntīn takalh-laka'ī'

1 Lā' chuhua'j tū'tza' caticāmālaclē'nīlh Dios xlaca'n a'ntīn talīpāhuan Cristo
lā' talatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān huan Espíritu Santo lā' tū'tza' ta-
latlā'huan chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n ko'hua'jua'. 2 Lā' huan Espíritu Santo
ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' ū'tza' tzē cālīmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' que Cristo Jesús māpūtaxtūnu'n. Lā' quilakmāxtulh de huan
xako'hua'jua' līmāpa'ksīn a'ntū ixquimātlahuī a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza'

Dios tū'tza' quintimālaclē'nīlh.
[3] Ixley Dios tūla catimāpūtaxtūlh catīhuā,
como tintī' a'ntīn tzēn tlōkentaxtūkō' huanmā' ley. Dios tlahualh a'ntū tūla
tlahua huan ley. IxO'kxa' macamilh para namāpānū huan talaclē'i'. Lā'
a'xni'ca' milh, ixtasu'yu hua'chi kalhatin de quina'n. Xmān xla' tū' tlahualh
a'ntūn tū' tzey hua'chi quina'n. Xla' māpalalh a'ntū quina'n ixlaclē'nāuj.
Lā' chuntza' quincālīmāpūtaxtūni' de huan xako'hua'jua' līmāpa'ksīn a'ntū
ixquincāmātlahuīyāni' a'ntūn tū' tzey.
[4] Lā' chuntza' līlatlā'huanāujtza' chu
a'nchī ixley Dios como tlahuayāuj a'ntūn quincāmāca'tzīnīyāni' huan Espíritu
Santo. Lā' tū'tza' latlā'huanāuj chu a'nchī xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n.

[5] A'ntīn tatlahuacu'tun chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n,
xlaca'n talē'ca'a'n tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' a'ntīn tatlahuacu'tun
a'ntū cāmāpuhuanī huan Espíritu Santo, xlaca'n talē'ca'a'n tatlahua
a'ntū lacasqui'n Dios.
[6] A'ntīn talatlā'huan chu a'nchī xako'hua'jua'
ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n nacāmālaclē'nī Dios. Lā' a'ntīn talatlā'huan chu
a'nchī ixtapuhuān Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n lā'
tza'ta'ta' ixa'clhcunucca'n.
[7] Huāk ixtā'ca'tza Dios a'ntīn talatlā'huan chu
a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n. Tū' tatlahua a'ntū huan ixley Dios.
Lā' a'yuj ixtatlahuacu'tulh, tūlalh ixtitatlahualh.
[8] Lā' a'ntīn talatlā'huan chu
a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, xlaca'n tūla tamāpāxuhuī Dios.

[9] Hui'xina'n tū'tza' latlā'hua'nā'tit chuntza'. Hui'xina'n latlā'hua'nā'tittza'
chu a'nchī ixtapuhuān huan Espíritu Santo, como huan Espíritu
Santo cātā'lahui'lāni' hui'xina'n. Lā' a'ntīn tū' taka'lhī huan Espíritu
Santo, xlaca'n tū' tatapa'ksī con Cristo.
[10] Lā' quina'n, Cristo
quincātā'lahui'lāni'. Quimacni'ca'n natanī, como quilīhuākca'n
tlahuanī'ta'uj talaclē'i'. Lā' a'yuj quimacni'ca'n natanī, quina'n ka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni'
quintalaclē'i'ca'n.
[11] Dios mālakahuanīchokonī't Jesús. Lā' a'yuj nanīyāuj,
Dios naquincāmālakahuanīchokoyāni' quina'n como huan Espíritu Santo
quincātā'lahui'lāni'.

[12] Lā' chuhua'j tā'timīn, tū'tza' catlahuáuj hua'chi xapū'la a'ntū
xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n.
[13] A'ntīn talatlā'huan chu a'nchī
xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, Dios nacāmālaclē'nī. Lā' a'ntīn
tamakxteknī'ttza' natatlahua chu a'nchī xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n,
como huan Espíritu Santo cāmaktāya, xlaca'n para pō'ktu natalatahui'la.

[14] Ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua a'ntū cāmāpuhuanī huan Espíritu Santo,
xlaca'n huāk ixcamana' Dios.
[15] Chuhua'j ka'lhīyāuj huan Espíritu Santo.
Lā' tū'tza' jicua'ni'yāuj Dios, hua'chi kalhatin mozo a'ntī ca'tzanca'tzī ixjefe.
Ca'tzīyāuj que quina'n ixcamana' Dios. Lā' ū'tza' tzē nalīhuaniyāuj: “Dios
quinTāta'ca'n”.
[16] Huan Espíritu Santo quincāmāca'tzīnīyāni' palh quina'n
ixcamana' Dios.
[17] Lā' como quina'n ixcamana' Dios, chuntza' quina'n
namaklhtīni'nāuj a'ntū Dios nacāmaxquī' ixcamana'. Lā' a'ntū maxquī'can
Cristo nā quina'n quilaca'n nala. Cristo lej pātīni'lh. Lā' nā chuntza' quina'n
ka'lhī que napātīni'nāuj. Lā' chuntza' a'ntū namaxquī'can Cristo, lā' nā ū'tza'
naquincātamaxquī'yāni'.

[18] Chuhua'j lej pātīni'mā'nauj. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' napāxuhuayāuj nac
a'kapūn nahuanāuj que tū' lej pātīni'uj. Chuntza' icpuhuan quit.
[19] Ixlīhuāk
a'ntū a'nan nac quilhtamacuj lej taka'lhīmā'na hasta que Dios namāsu'yu a'ntī
ixcamana'.
[20] Ixlīhuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj ka'lhī que natamasa.
Chuntza' Dios māpa'ksīni'lh. Lā' Dios puhuanī't que nalacāxtlahuapala.
[21] Dios
namāsāstī'kō' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac quilhtamacuj a'xni'ca' nacāmaxquī'

ixcamana' a'ntū lej xalactzey. 22 Ca'tzīyāuj que ixlīhuāk huan quilhta-
macuj hua'chilh ixua'ntli'jli hua'chi kalhatin puscāt a'xni'ca' nalacatun-
cuītza' ixcaman. 23 Lā' a'yuj quina'n ka'lhīyāujtza' huan Espíritu Santo,
hua'chilh nā ixua'ntli'jui como ka'lhīmā'nauj hasta que a'xni'ca' Dios
naquincāmāsāstī'ni'yāni' quimacni'ca'n lā' nā namāsu'yu que quina'n ixca-
mana' Dios. Lā' ka'lhīmā'nauj hasta que a'xni'ca' Dios nacāmaxquī' ixca-
mana' a'ntū lej xalactzey. 24 Como quina'n quincātamāpūtaxtūnī'ta'ni'tza',
ka'lhīmā'naujcus a'ntū Dios naquincāmaxquī'palayāni' a'ntū lactzey. Palh
kalhatin ka'lhītza' catūhuā, xla' tū'tza' ka'lhīmā' huā'mā'. Lā' como sputacus
a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni', lā' ū'tza' ka'lhīmā'nauj. 25 Lā' como ca'tzīyāuj
que Dios naquincāmaxquī'yāni' a'ntūn tūna'j ka'lhīyāuj, chuntza' līlacatzucu
ka'lhīmā'nauj.

26 Lā' huan Espíritu Santo quincāmaktāyayāni' a'xni'ca' tūla tlahuayāuj a'ntū
tasqui'nī natlahuayāuj. A'xni'ca' kalhtō'ka'yāuj, quina'n tū' ca'tzīyāuj a'ntūn
tasqui'nī nasqui'ni'yāuj Dios. Lā' huan Espíritu Santo quincāmāca'tzīnīyāni'
a'ntū tasqui'nī nasqui'ni'yāuj. Lā' nā quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni' a'ntūn tūla
līchihuīna'nāuj. 27 Lā' Dios cālaktzī'n qui'a'clhcunucca'n. Lā' xla' māchekxī
a'ntū quincāmā'u'cxca'tzīnīyāni' huan Espíritu Santo, como huan Espíritu
Santo squi'n chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā' huan Espíritu Santo squi'ni' Dios
por quina'n, como quina'n tapa'ksīyāuj con Dios.

Ixlīhuāk nalītaxtuyācha' para ixtachi'xcuhuī't Dios

28 Quina'n ca'tzīyāuj que ixlīhuāk a'ntū quincāpātle'keni'yāni', ixlīhuāk
nalītaxtuyācha' a'ntū lej tzey para quilīhuākca'n a'ntī pāxquī'yāuj Dios. Dios
quincāta'sani'ni' chu a'nchī ixpātunca'tzi como lacasqui'n que nalayāuj
lej lactzey chu a'nchī ixtapuhuān. 29 Xapū'la Dios ixquincālakapasāni'
quina'n a'ntī ixcamana'. Lā' ixquincātlahuacu'tunāni' xalacuan hua'chi Je-
sucristo, ixO'kxa' Dios. Lā' chuntza' Jesucristo xla' hua'chi quimpuxcu'ca'n
quilīhuākca'n tā'timīn. 30 Dios quincāta'sani'ni' como ixpuhuanī't pū'la de
quina'n. Lā' quincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' natā'latahui'layāuj
nac a'kapūn.

31 Lā' chuhua'j como Dios quincātlahuani'nī'ta'ni' ixlīhuāk huā'mā', ca'tzīyāuj
que tūlalh quinticātatlajani' a'ntī quincātatā'lāsta'layāni' como Dios pō'ktu
quincāmaktāyamā'ni'. 32 Dios, a'yuj lej ca'tzani'lh, macamilh ixO'kxa' para
nanī por quimpālacataca'n. Lā' como chuntza' Dios māstā'lh ixO'kxa',
chuntza' ca'tzīyāuj que Dios naquincāmaxquī'yāni' ixlīhuāk chu a'ntū na-
maclacasqui'nāuj. 33 Dios quincāta'sani'nī'ta'ni' lā' xapakō'nī'ttza' quintala-
clē'i'ca'n. Lā' chuntza' nīn tintī' a'ntī tzē naquincālē'ksa'nīni'nāni'. 34 Nīn
tintī' tzē naquincāmālaclē'nīyāni', como Cristo māpalakō'lh quintalaclē'i'ca'n
a'xni'ca' nīlh. Lā' nā xla' lakahuanchokolh. Lā' hui'lacha' na ixpāxtūcāna'j
Dios. Lā' squi'ni'mā' Dios por quina'n. 35 Cristo pō'ktu quincāpāxquī'yāni'. Lā'
a'yuj pātīni'nāuj, lā' a'yuj tamakchuyīnī'ta'uj, lā' a'yuj quincātamacaputzayāni'
lā' a'yuj tū' ka'lhīyāuj a'ntū nahua'yāuj, lā' a'yuj tū' ka'lhīyāuj quilu'xu'ca'n,
lā' a'yuj scalana'j hui'lāna'uj, lā' a'yuj quincātamaknīcu'tunāni', Cristo pō'ktu
quincāpāxquī'yāni'. 36 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Como ictapa'ksīyāuj con hui'x quincātamaknīcu'tunāni'.
Quina'n hua'chi borregos a'ntū nacāmaknīcan.

37 Lā' a'yuj quincātapātle'keni'kō'mā'ni' ixlīhuāk huā'mā', ixlīhuāk
nalītaxtuyācha' a'ntū lej tzey para quina'n. Lā' chuntza' hua'chilh quina'n
natlajana'nāuj, como Cristo quincāpāxquī'yāni' lā' quincāmaktāyayāni'.

38 Quit icca'tzī que Dios pō'ktu quincāpāxquī'yāni' a'yuj nanīyāuj lā' a'yuj
hui'lāna'uj. Lā' nīn tintī' tzē naquincāmāmakxtekēyāni' Dios, nīn ángeles,
lā' nīn a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn, lā' nīn tuntū' a'ntū a'nan, lā' nīn tuntū'
a'ntū na'a'nampala. 39 Tuntū' tzē naquincāmāmakxtekēyāni' Dios nīn tuntū'
a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn, lā' nīn tuntū' a'ntū huī' nac quilhtamacuj.
Ca'tzīyāuj que Dios pō'ktu quincāpāxquī'yāni' como ū'tza' huā'mā' a'ntū
quincāmāsu'ni'ni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

9

Dios cālacsacli huan israelitas para natala ixtachi'xcuhuī't Dios

1 Stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Lā' tū' iccā'a'kxokomā'ni' como quit
ictapa'ksī con Cristo. Lā' huan Espíritu Santo laktzī'n qui'a'clhcunuc lā'
ca'tzī que stu'ncua' a'ntū na'icuan. 2 Quit iccālīlakaputza quintā'israelitas
hasta quinca'tzani' qui'a'clhcunuc, como xlaca'n tū' takalhlaka'ī' Jesucristo.
3 Quit xa'icpātīni'lh por ixpālacataca'n quintā'israelitas lā' xa'ictaxtunquīni'lh
de Cristo palh chuntza' cahuā tzē ixtalīpūtaxtulh quintā'israelitas. 4 Huan
israelitas xlaca'n ī'xū'yātā'natna' Israel. Dios cālacsacli para nacātlahua
ixtachi'xcuhuī't. Lā' Dios cāmāsu'ni'lh ixlīmāpa'ksīn. Lā' Dios chuntza'
līlacāxui'līlh lakatin convenio. Lā' cāmaxquī'lh huan ley. Lā' cāmāsu'ni'lh
a'nchī natalīmācā'tanī. Lā' cāhuanilh catūhuā a'ntū lej tzey a'ntū nacātlahuani'
xlaca'n. 5 Lā' xlaca'n ixnapapana'ca'n huan israelitas a'ntīn tahui'lāna'
chuhua'j. Lā' Cristo, a'xni'ca' milh nac quilhtamacuj, pu'nli hua'chi israelita.
Lā' Cristo māni' ū'tza' Dios a'ntī māpa'ksīni'nkō'. Lā' ū'tza' māka'tlī'can para
pō'ktu. Amén.

6 Tūla huancan que Dios tū' tlōkentaxtūlh a'ntū cāhuanilh huan israeli-
tas makāntza'. Dios tū' cālacsacli ixlīhuākca'n huan israelitas. Lā' nā tū'
ixlīhuākca'n takalhlaka'ī'nī't Cristo. Lā' chuntza' tū' ixlīhuākca'n israelitas
ixtachi'xcuhuī't Dios. 7 Lā' tū' ixlīhuākca'n huan ī'xū'yātā'natna' Abraham, tū'
huāk ixcamana' Dios. Lej makāntza' Dios huanilh Abraham:
Ixcamana' Dios natala a'ntī ixcamana' mi'o'kxa' Isaac, lā' nā ī'xū'yātā'natna'
Isaac.
8 A'ntū iccāhuanimā'ni' ū'tza' huā'mā: Huan israelitas tū' huāk ixcamana' Dios,
xmān a'ntīn taka'lhī ixquilhtamacujca'n chu a'nchī hualh Dios. 9 Lā' ū'tza'
a'ntū Dios huanilh Abraham makāntza':
Huan chi'chini' a'ntū talhcān, quit na'ictlōkentaxtū a'ntū icuaniyāni'.
Mimpuscāt, Sara, naka'lhī kalhatin ixcaman xachi'xcu'.

10 Lā' chuhua'j ā'tāpātin huampala. Jacob lā' Esaú a'ntī ixcamana' Rebeca
xmān kalhatin ixtāta'ca'n. Lā' ū'tza' a'ntī Isaac, quimpapca'n. 11 Lā' a'xni'ca'
tūna'j ixtalacatuncuī huan camana', Dios lacsacli kalhatin chu a'nchī ixta-
puhuān māni' xla'. Tū' lacsacli por a'ntūn tatlahualh huan camana', como
tuntū'na'j ixtatlahua a'ntū ko'hua'jua' nīn a'ntūn tzey. 12 Lā' Dios huanilh
Rebeca:
Huan xastancu namāpa'ksī ixpuxcu'.
13 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Quit lej xa'icpāxquī' Jacob.
Lā' Esaú tū' lej xa'icpāxquī'.

14 Chō'la catīhuā nahuan que tū' tzey a'nchī līlacsacna'n Dios, como xmān
kalhatin lacsaca lā' ā'kalhtin tū'. Iccāhuaniyāni' que a'ntū tlahua Dios xla' huāk
tzey. 15 Dios huanilh Moisés:
Na'iccālakalhu'man chu a'ntī na'iccālakalhu'mancu'tun.

16 A'makapatzīn tapuhuan que Dios nacālakalhu'man xlaca'n xmān
por ixpālacata xlaca'n talacasqui'n. A'makapitzīn tapuhuan que Dios
nacālakalhu'man como xlaca'n lej tzey a'ntūn tatlahua. Tū' chuntza'. Dios
cālakalhu'man a'ntī cālakalhu'mancu'tun. 17 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios a'nchī huanica huan rey xala' nac Egipto. Dios huanilh:

Quit iclīmānūni' milīrey, como quit xa'icmāsu'yucu'tun quilīmāpa'ksīn a'xni'ca' hui'x quintā'lātlahua'ya'.

Lā' chuntza' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n na ixlīhuāk huan quilhtamacuj, xlaca'n nataca'tzī a'ntū quit tzē na'ictlahua.

18 Chuntza' tasu'yu que Dios cālakalhu'man a'ntīn cālakalhu'mancu'tun. Lā'
makapitzīn a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios, xlaca'n Dios cāmakxteka que
xlaca'n más lacxumpi catalalh.

19 Tzēlasā' kalhatin nahuan: "Palh Dios chuntza' tlahua, ¿a'chī'
quincālīyāhuayāni'? Palh Dios huan a'nchī nala kalhatin chi'xcu', chuntza'
natachoko. Lā' tūlalh catitaxtāpalīlh". 20 Palh kalhatin chuntza' ixquihuanilh,
quit xa'icuanilh: "Hui'x xmān kalhatin chi'xcu'. Lā' ¿chichū puhua'na' palh
tzē natā'lāhuani'ya' Dios?" Huan xālu de ti'ya't tū' chuntza' kalhasqui'nī
huan lhta'mana' a'ntī tlahualh: "¿A'chī' quintla'hua' chuntza'?" 21 Huan
lhta'mana' tzē natlahua de ti'ya't chu a'ntū xla' lacasqui'n. Chu ū'tza' con
huan pūtlū'n tzē natlahua lakatin xālu a'ntū lej tzēhuanī't lā' lakatin xālu
a'ntūn tū' tzēhuanī't.

22 Lā' nā chuntza' Dios lej līlacatzucu ixcāpātīni' xlaca'n a'ntī ixtat-
lahuamā'na a'ntūn tū' tzey. Lā' a'yuj Dios ixmāsu'yucu'tun palh ixa'kchā'n
por ixpālacata huan talaclē'i', lā' a'yuj ixmāsu'yucu'tun palh ixka'lhī līmāpa'ksīn
para nacāmāpātīnī, lā' a'yuj ixtasqui'nī que natapātīni'n, Dios ixcāpātīni'
xlaca'n. 23 Lā' nā Dios ixmāsu'yucu'tun palh xla' lej tzey. Chuntza tasu'yu
como Dios quincālakalhu'mani' lā' quincālacāxtlahuanī'ta'ni' para nachā'nāuj
nac a'kapūn. 24 Dios quincāta'sani'nī'ta'ni' quina'n a'ntī israelitas lā' nā xlaca'n
a'ntīn tū' israelitas. 25 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā tzo'kli Oseas a'ntū
hualh Dios:

A'ntīn tū' quintachi'xcuhuī't ixtahuanī't, na'iccāmāpācuhuī quintachi'xcuhuī't.

Lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' ixcāpāxquī'can quit na'iccāpāxquī' xlaca'n.

26 Lā' a'nlhā cāhuanica: "Hui'xina'n tū' quintachi'xcuhuī't", xlaca'n nacāmāpācuhuīcan ixcamana' Dios a'ntī xalakahuan.

27 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū hualh Isaías ixpālacataca'n huan israeli-
tas. Xla' hualh:

A'yuj huan israelitas xlaca'n laclhūhua' hua'chi huan cucuj a'ntū huī' nac mar, pero tū' ixlīhuākca'n catitapūtaxtulh, xmān macsti'na'j.

28 Lhūhua' tachi'xcuhuī't nacāmāpātīnīcan a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī huan ā'xmān chi'chini'.

Lā' tū' catitakoxīlh.

29 Lā' nā Isaías chuntza' huampā:

Dios ka'lhī ixlīhuāk līmāpa'ksīn.

Palh xla' tū' ixcāmakxtekli natalatahui'la makapitzīn, quilīhuākca'n quina'n ixnīkō'uj chuntza' hua'chi tanīkō'lh xalanī'n nac Sodoma lā' Gomorra.

Huan israelitas tū' ixtakalhlaka'ī'cu'tun huan xatzey tachihuīn

30 Lā' nā chuntza' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. A'yuj xapū'la tū' ixtaputza
a'nchī lactzey natalīla na ixlacapūn Dios, chuhua'j Dios cāmāpānūni'nī't
ixtalaclē'i'ca'n como xlaca'n takalhlaka'ī'lh que Jesucristo cāmāpūtaxtū. 31 Lā'
huan israelitas talīhui'līlh takalhlaka'ī' huan ley como tapuhualh que
chuntza' Dios nacālaktzī'n xalacuan. Lā' xlaca'n tūlalh tatlahualh para que

tzey natala na ixlacapūn Dios. 32 Lā' ¿a'chī'? Como xlaca'n talacu'tulh lactzey
na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntū māni' xlaca'n ixtatlahua. Pero chuntza'
tūla. Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'cu'tulh que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n. Lā'
xmān ū'tza' a'ntīn tzē māpūtaxtūnu'n. Hua'chilh ta'a'kche'kxlalh con lakatin
chihuix, como Jesucristo hua'chi lakatin chihuix a'ntū pū'a'kche'kxlacan.
33 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Dios huan:

Quit icui'lī nac Sión kalhatin a'ntī hua'chi chihuix a'ntū pū'a'kche'kxlacan lā' hua'chi chihuix a'ntū pūmakahuascan.

Lā' xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' xmān chu tlakaj catitalīpāhuanli.

10

1 Tā'timīn, quit lej iclacasqui'n que catapūtaxtulh quintā'israelitas. Lā' ū'tza'
iclīsqui'ni' Dios huā'mā'. 2 Quit icca'tzī que xlaca'n lej tamāpāxuhuīcu'tun
Dios. Pero xlaca'n tū' tamāchekxī a'nchī līmāpāxuhuīcan Dios. 3 Xlaca'n tū'
taca'tzī a'nchī Dios cālīmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā'
chuntza' ixa'cstuca'n xlaca'n taputza ā'tāpātin a'nchī nacālīmāpānūni'can
ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' tū' talīmaklhtīni'ncu'tun a'nchī Dios cālīmāpānūni'
ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 4 Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n
ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' que Cristo māpūtaxtūnu'n, como Cristo xla',
tlōkentaxtūkō'lh ixlīhuāk huan ley a'ntū ixla' Dios.

5 A'makapitzīn tatlōkentaxtūcu'tun huan ley como chuntza' tapuhuan que
nacālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n. Makāntza' Moisés līchihuīna'lh de xlaca'n.
Xla' hualh:

Palh kalhatin tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk huan ley, xla' napūtaxtu.

6 Lā' a'yuj Moisés hualh chuntza', quina'n Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni'
quintalaclē'i'ca'n como kalhlaka'ī'yāuj que Cristo quincāmāpūtaxtūyāni'. Lā'
ū'tza' māsu'yucan na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' que tū' tasqui'nī na'a'n
catīhuā nac a'kapūn para nalīmin Cristo. 7 Lā' tū' tasqui'nī catīhuā na'a'n
a'nlhā tahui'lāna'ncha' huan nīnī'n lā' nalīmin Cristo, como xla' lakahuan-
chokonī'ttza'. 8 Ixtachihuīn Dios huan:

Tū' jicslīhua' naca'tzīcan a'ntū ixlīstu'ncua' a'nchī cālīmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.

Hui'xina'n pāstacnī'ta'ntit lā' līchihuīna'nī'ta'ntit de huā'mā.

Lā' ū'tza' huā'mā' huan tachihuīn a'ntū icmāsu'yu lā' a'ntūn tasqui'nī
nakalhlaka'ī'can palh stu'ncua'. 9 Lā' chuntza' palh huanāuj que Jesús
ū'tza' quiMāpa'ksīni'ca'n lā' palh kalhlaka'ī'yāuj que stu'ncua' Dios
mālakahuanīchokolh, chuntza' Dios naquincāmāpūtaxtūyāni'. 10 Palh
kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' palh cāhuaniyāuj ā'makapitzīn
palh kalhlaka'ī'yāuj, chuntza' Dios quincāmāpūtaxtūyāni' lā' Dios
quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n.

11 Chuntza' ixlīstu'ncua'. Ixtachihuīn Dios huan:

Xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' xmān chu tlakaj catitalīpāhuanli.

12 A'cxtim a'nchī natalīpūtaxtu xlaca'n a'ntī israelitas lā' nā xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas. Dios xmān kalhatin. Lā' xla' lej cālakalhu'man ixlīhuākca'n a'ntīn
tasqui'ni' Dios que nacāmaktāya. 13 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Ixlīhuākca'n a'ntī natasqui'ni' huan Māpa'ksīni' Cristo que nacāmāpūtaxtū, xlaca'n ixlīhuākca'n natapūtaxtukō'.

14 Nīn tintī' tzē nasqui'ni' Dios que namāpūtaxtū palh xla' tū' līpāhuan Cristo.
Lā' nīn tintī' tzē līpāhuan xla' palh tūna'j ca'tzī nīn tuntū' de Cristo. Lā' nīn tintī'
tzē naca'tzī huā'mā' palh tintī' catimāsu'ni'lh. 15 Lā' nīn tintī' tzē na'a'nācha'
namāsu'yu palh tū' Dios namacā'nācha'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Lej tzey a'xni'ca' min kalhatin a'ntī namāsu'yu huan xatzey tachihuīn a'ntū ixla' Dios.

16 Lā' a'yuj cāmāsu'ni'canī't huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, ā'makapitzīn tū' takalhlaka'ī'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā Isaías huanilh Dios:
Quimāpa'ksīni', nīn tintī' kalhlaka'ī'cu'tun a'ntū icmāsu'yu.
17 Lā' makapitzīn takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua', como ixtakaxmatnī't huan xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' a'ntū līchihuīna'n Cristo.
18 Quit iccākalhasqui'nīyāni': ¿Chu stu'ncua' que huan israelitas tū' takaxmatnī't huan xatzey tachihuīn? Ixlīstu'ncua' takaxmatnī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Lakachu cākaxmatcan ixtachihuīnca'n a'ntī Dios cāmacā'nī't.
A'kahuankō'nī't na ixlīhuāk quilhtamacuj a'ntūn tamāsu'yu.
19 Huan israelitas tūla tahuan que tū' tamāchekxī huan xatzey tachihuīn, como xlaca'n a'ntīn tū' israelitas, xlaca'n tamāchekxī. Lā' ū'tza' huā'mā' lītzo'kli Moisés a'nlhā xla' tzo'kli a'ntū Dios cāhuanilh huan israelitas:
Na'iccāsicua'lanālī a'ntīn tū' israelitas.
Lā' ū'tza' nacālīlakca'tzani'yā'tit hui'xina'n israelitas.
Na'iccālīmakā'kchā'nāni' hui'xina'n ixpālacata lakatin tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' lej taca'tzī.
20 Lā' nā Isaías xa'nca tzo'kli a'nchī Dios hualh:
Xlaca'n chuhua'j taca'tzīlhtza' a'ntīn tū' ixquintaputza.
Cāmāsu'ni'ca xlaca'n de quimpālacata xlaca'n a'ntīn tū' ixtakalha'squi'nīni'n por quimpālacata.
21 Lā' Dios huampā ixpālacata huan israelitas:
Lakaliyān xa'iccāta'sani' pūlactin tachi'xcuhuī't a'ntī xalacxumpi lā' tū' ixquinta'a'kahuāna'ni'cu'tun.

11

Makapitzīn israelitas cāmāpūtaxtūcanī'ttza'

1 Tū' capuhua'ntit que Dios cālakmaka'nkō'nī't huan israelitas. Māni' quit israelita. Abraham quimpap. Quit de ixtachi'xcuhuī't Benjamín a'ntī xala' makāntza' ixuanī't. 2 Dios tū' cālakmaka'nī't ixtachi'xcuhuī't a'ntīn cālacsacli makāntza'. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntūn tatzo'kni' na ixtāchihuīn Dios a'nchī Elías cālē'ksa'nīni'lh huan israelitas a'xni'ca' ixkalhtō'ka'ni'mā' Dios. 3 Xla' hualh:
QuiMāpa'ksīni' Dios, cāmaknīkō'canī't ixlīhuākca'n mi'a'cta'sana'nī'n.
Lā' cāmā'kā'nīkō'canī't ixlīhuāk huan altares a'nlhā ixui'līni'ca'na' huan lē'ksajuī'n.
Lā' ā'xmān quit ictachokonī't.
Lā' nā quimaknīcu'tuncan quit.
4 Lā' Dios kalhtīlh lā' huanilh:
A'lakatojon mil de chi'xcuhuī'n quintitachokoni'.
Lā' xlaca'n tū' tataquilhpūtani'nī't huan ídolo a'ntū huanican Baal.
5 Lā' chuhua'j pātle'kemā' chu a'cxtim. Xmān makapitzīn israelitas takalhlaka'ī'nī't. Dios cālacsacnī't como xla' lakalhu'manīni'n. 6 Dios cālacsacli lā' tū' por ixpālacata xlaca'n ixtatlahuanī't catūhuā a'ntūn tzey. Dios cātlahuani'lh lakatin talakalhu'mān. Lakatin talakalhu'mān xla' tū' hua'chi lakatin tatlaj. Dios ixcālakalhu'manī't lā' ū'tza' cālīlacsacli.
7 Huan israelitas ixtaputza a'nchī ixcālīmāpānūni'ca ixtalaclē'i'ca'n. Lā' tū' lej lhūhua' de xlaca'n a'ntī Dios cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Lā' xlaca'n

ū'tunu'n a'ntī Dios cālacsacnī't. A'makapitzīn más lacxumpi talalh. 8 Chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Hua'chilh Dios cāmālhtatīlh como xlaca'n tū' tamāchekxī a'ntū xastu'ncua'.
Hua'chilh tū' tzey ixlakastapunca'n lā' ixa'ka'xko'lhca'n como tū' tamāchekxī
a'ntū cāhuanican lā' nīn a'ntūn talaktzī'n.
Lā' nā chuntza' hasta chuhua'j.
9 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā David hualh:
A'ntū talīpāhuan xlaca'n, ū'tza' nala hua'chi lakatin a'ksuj a'ntū
nacāpūchi'pacan lā' nala hua'chi lakatin chihuix a'ntū
natapū'a'kche'kxla.
Lā' Dios nacāmāpātīnī.
10 Lā' natatalakatzī' lā' chuntza' tū' catitalacahuāna'lh.
Lā' lej natapātīni'n hua'chi a'ntīn talē'n lej tzinca ixtacu'ca'ca'n.

A'ntīn tū' israelitas nā xlaca'n nā tzē nacāmāpūtaxtūcan

11 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n que Dios tū' cālakmaka'lh huan israelitas
para pō'ktu. Como huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh, chuntza' Dios
cāmāpūtaxtūlh a'ntīn tū' israelitas. Dios lacasqui'n que huan israelitas
natalīlakca'tzani' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas como xlaca'n ixtachi'xcuhuī'ttza'
Dios. Lā' chuntza' huan israelitas nā natakalhlaka'ī'cu'tun. 12 Lā'
a'xni'ca' huan israelitas tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios, chuntza' Dios
cāsicua'lanālīlh xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' a'xni'ca' huan israelitas
nata'a'kahuāna'ni'pala, Dios ā'chulā' nacāsicua'lanālī ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't.
13 Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' catūhuā hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas.
Dios quilīmāmacū'nī't na'iccāmāsuni'yāni' huan xatzey tachihuīn. Lā'
quit ictlahuacu'tun a'ntūn quilīmāmacū'lh. 14 Quit iclacasqui'n que
quintā'israelitas natalaktzī'n a'nchī Dios cāsicua'lanālīmā' ā'makapitzīn lā'
ū'tza' natalīpūtaxtucu'tun nā xlaca'n. 15 A'xni'ca' Dios cālakmaka'lh huan
israelitas, ixamigos cātlahualh a'ntīn tū' israelitas. Lā' a'xni'ca' huan
israelitas natatā'tapa'ksīpala con Dios, huā'mā' lej tzey nala, hua'chilh
xlaca'n talakahuanchokopalanī't. 16 Palh macstina'j huan tasquit tzey
lā' chuntza' ixtalhūhuā't nā tzey. Lā' palh ixtankāxē'k kantin qui'hui'
lactzey, nā ixpekenī'n tzey. Nā chuntza' huan israelitas. Quinapapana'ca'n
quina'n israelitas ixtatā'tapa'ksī Dios, lā' nā chuntza' ī'xū'yātā'natna'ca'n nā
natatā'tapa'ksī Dios.
17 Huan israelitas hua'chi ixpekenī'n kantīn qui'hui'. Lā' huan ixpekenī'n
a'ntū cācā'tēcanī't, xlaca'n hua'chi huan israelitas a'ntī cālakmaka'lh Dios. Lā'
hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, hui'xina'n hua'chi ixpekenī'n kantin qui'hui'
a'ntū xacimarrón. Lā' hua'chilh ixcā'injertarlīcanī't ixpekenī'n huan qui'hui'
cimarrón a'nlhā cācā'tēcanī't. Lā' huan ixpekenī'n a'ntū cā'injertarlīcanī't
talīstaca por huan xaxcān a'ntū ka'lhī huan xatankāxē'k. Lā' nā chuntza'
hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n a'cxtim con
huan israelitas. 18 Lā' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, tū' calīka'tla'jca'tzītit
por huan ixpekenī'n a'ntū cācā'tēcanī't. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que ixtankāxē'k
qui'hui' ū'tza' a'ntū makastaca huan ixpekenī'n? Huan ixpekenī'n a'ntū
cālī'injertarlīcanī't tūla makastaca ixtankāxē'k huan qui'hui'.
19 Chō'la nahuanā'tit hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas: "Dios ixlacasqui'n
palh natā'tapa'ksīyāuj xla'. Lā' ū'tza' cālīlakmaka'lh huan israelitas". Huā'mā'
hua'chilh ixcācā'tēni'kō'lh ixpekenī'n huan qui'hui', como cā'injertarlīcu'tulh
ā'makapitzīn. 20 Tū' chuntza'. Xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh lā' ū'tza' cālīlakmaka'lh
Dios. Hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit lā' ū'tza' Dios tū' cālīlakmaka'nī'ta'ni'
hui'xina'n. U'tza' tū' tilīka'tla'jca'tzīyā'tit. Xa'nca calatā'kchokotit. 21 Dios

cālakmaka'lh huan israelitas a'ntī hua'chi huan ixpekenī'n a'ntū ixyā nac qui'hui'. Lā' Dios nā tzē nacālakmaka'nāni' hui'xina'n a'ntī hua'chi ixpekenī'n a'ntūn cā'injertarlīcanī't.
22 Chuntza' tasu'yu que Dios lej lakalhu'mana'n lā' nā nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tatlahua talaclē'i'. Cāmāpātīnīlh huan israelitas a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh. Lā' hui'xina'n cālakalhu'manāni' līhuan kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' palh makxtekā'tit de kalhlaka'ī'yā'tit, Dios nacālakmaka'nāni' chuntza' hua'chi kalhatin chi'xcu' cā'maka'n ixpeken qui'hui'.
23 Lā' huan israelitas, palh nā takalhlaka'ī'cu'tuntza', Dios nacālaktzī'n hua'chi ixtachi'xcuhuī't huampala. Chuntza' hua'chilh Dios cā'injertarlīpala a'nlhā ixtayāna' xapū'la.
24 Tū' jicslīhua' cā'injertarlīpalacan huan ixpekenī'n a'ntū ixcācā'tēcanī'ttza'. Más jicslīhua' cā'injertarlīcan huan ixpekenī'n ā'makapitzīn qui'hui'. Lā' huan israelitas, xlaca'n hua'chi ixpekenī'n qui'hui' a'ntū lanān ixtayāna'.

Huan israelitas natakalhlaka'ī' Cristo

25 Tā'timīn iclacasqui'n que caca'tzītit catūhuā a'ntū tūna'j lakapascan. Lā' chuntza' a'xni'ca' naca'tzīyā'tit huā'mā', tū' naka'tla'jca'tzīyā'tit. U'tza' huā'mā' a'ntū iccāhuanicu'tunāni': A'makapitzīn israelitas lacxumpi lā' tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios. Lā' xlaca'n tū' catitalalh chuntza' para pō'ktu. Lā' a'xni'ca' natakalhlaka'ī' lhūhua' a'ntīn tū' israelitas, lā' a'xni'ca' huan israelitas nā natakalhlaka'ī' nā xlaca'n.
26 Lā' Dios nacāmāpūtaxtūkō' ixlīhuākca'n huan israelitas a'ntī natakalhlaka'ī'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Huan Māpūtaxtūnu' naminācha' nac Sión.
Lā' nacāxapani' ixtalaclē'i'ca'n huan israelitas, ī'xū'yātā'natna' Jacob.
27 Quit na'iccāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n lā' chuntza' na'ictlōkentaxtū a'ntū iccāhuanilh makāntza'.
Chuntza' hualh Dios.
28 Como huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, talalh ixtā'ca'tza Dios. Lā' como xlaca'n tū' takaxmatcu'tun ixpālacata Jesucristo, chuntza' cātamāca'tzīnīni' hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas. Dios cāpāxquī'cus huan israelitas, como makāntza' cālacsacli ī'xū'yāpapna'ca'n para que natala ixtachi'xcuhuī't.
29 Lā' Dios tū' xtāpalī ixtapāstacna'. Ixlīhuākca'n a'ntī cālacsacnī't xla' nacāsicua'lanālī.
30 Como huan israelitas tū' takalhlaka'ī'cu'tulh, chuntza' hui'xina'n cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Lā' a'yuj xapū'la hui'xina'n tū' kalhlaka'ī'tit, chuhua'j cālakalhu'manāni' Dios lā' cāmāpūtaxtūnī'ta'ni'.
31 Lā' chuntza' hua'chi Dios cālakalhu'manāni' hui'xina'n, nā chuntza' nacālakalhu'man huan israelitas a'yuj chuhua'j tūna'j takalhlaka'ī'.
32 Dios māsu'yunī't que ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n lā' tū' takalhlaka'ī'nī't. Chuntza' tlahualh, como ixlacasqui'n que xlaca'n ixtaca'tzīlh palh xla' cālakalhu'mankō' ixlīhuākca'n.
33 Dios ca'tzīkō' ixlīhuāk lā' lej māchekxī ixlīhuāk. Quina'n tūla māchekxīyāuj a'ntū Dios līhui'lī lā' a'ntū tlahua.
34 Nīn tintī' ca'tzī a'nchī puhuan Dios. Lā' nīn tintī' tzē nahuanī a'ntū natlahua Dios.
35 Palh namaxquī'yāuj Dios catūhuā, tūla nahuanāuj que Dios quincālaclē'ni'yāni'.
36 Dios tlahuakō'nī't ixlīhuāk. Dios mā'a'nanīkō'lh ixlīhuāk. Huāk ixla'. Para pō'ktu camāka'tlī'ca Dios.

12

Tasqui'nī natamacamāstā'yāuj con Dios

1 Tā'timīn, Dios lej quincālakalhu'manī'ta'ni'. U'tza' iccālīsqui'ni'yāni' que catamacamāstā'tit con Dios. Lā' chuntza' hui'xina'n nala'yā'tit hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū a'ksajuī'can Dios, a'yuj xalakahuancus hui'xina'n. U'tza'

huā'mā' lē'ksajna' a'ntū līpāxuhua Dios. Chuntza' nalīmācā'tanī'yā'tit Dios. 2 Tū'
calatā'kchokotit hua'chi talatlā'huan a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj. Camakx-
tektit que Dios naxtāpalī mintapāstacna'ca'n. Chuntza' tzē namāchekxī'yā'tit
a'ntū Dios lacasqui'n que natlahua'yā'tit. Lā' chuntza' tzē natlahua'yā'tit
a'ntūn tzey lā' a'ntū nalīpāxuhua Dios.

3 Dios, como xla' lej lakalhu'mana'n, quilīmāmacū'lh na'iccāmāsu'ni'yāni'
hui'xina'n. Lā' ū'tza' tzē na'iccālīhuaniyāni' huā'mā'. Tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit.
Capāstactit a'nchī hua'nī'ta'ntit chā'tunu' de hui'xina'n, chu a'nchī mintas-
cujūtca'n a'ntū Dios cāmaxquī'nī'ta'ni'. 4 Quimacnica'n lhūhua' tāstuca a'yuj
xmān lakatin macni'. Lā' lakatunu' de xlaca'n xtuncnu' ixlītlōtca'n. 5 Lā'
nā chuntza' quina'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj Cristo. Quina'n quilhūhua'ca'n lā'
quina'n chu lakatin tā'lanī'ta'uj con Cristo. Lā' lāmaclacasqui'nāuj chā'tunu' de
quina'n para nalāmaktāyayāuj.

6 Lā' kalhatunu' ka'lhī ixlītlōt chu a'nchī Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni'
chā'tunu'. Lā' xlaca'n a'ntī ixa'cta'sana'nī'n Dios, catamāsu'yulh xmān a'ntū
Dios cāhuanī. 7 Lā' a'ntīn tamaktāya huan ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī',
xa'nca catatlahualh. Lā' a'ntīn tahuanilē'n ā'makapitzīn nā xa'nca
catatlahualh. 8 Lā' a'ntīn tamāsu'ni' ā'makapitzīn nā xa'nca catamāsu'ni'lh.
Lā' a'ntīn tamaxquī' tumīn huan pobresni', tū' catatampi'lhīni'lh. Lā' a'ntī
xanapuxcu'nu' de huan tā'timīn, catatlōkentaxtūlh a'ntū cālīmāmacū'canī't.
Lā' a'ntīn tamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn talakaputza catatlahualh con
tapāxuhuān.

Tasqui'nī que līlacatejtin natalatā'kchoko a'ntīn takalhlaka'ī'

9 Lā' milīhuākca'n hui'xina'n xa'nca nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn. Lā'
nataxtunquīyā'tit de a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. 10 Lā'
nalāpāxquī'yā'tit como hui'xina'n lītā'timīn como tapa'ksīyā'tit con Cristo. Lā'
nacā'a'cnīni'ni'yā'tit ā'makapitzīn lā' tū' nala'yā'tit hua'chi xlaca'n a'ntī xmān
taka'lhīmā'na hasta que nacā'a'cnīni'ni'can.

11 Lā' xa'nca nascujā'tit lā' tū' tilhquititni'nā'tit. Lā' natā'scujā'tit
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo con tapāxuhuān.

12 Lā' napāxuhua'yā'tit como ca'tzīyā'tit que Dios nacāsicua'lanālīyāni'. Lā'
napātīni'nā'tit a'yuj nacāpātle'keni'yāni' a'ntū jicslīhua'. Lā' tū' namakxtekā'tit
de nakalhtō'ka'yā'tit.

13 Lā' palh huan tā'timīn cāsputni' catūhuā, nacāmaktāya'yā'tit. Lā'
nacāmānū'yā'tit na minchicca'n a'ntīn tamimā'nā'ncha' de makat.

14 Lā' nasqui'ni'yā'tit Dios que nacāsicua'lanālī xlaca'n a'ntīn
cātamacaputzayāni'. Lā' tū' nasqui'nā'tit que nacāpātle'keni' a'ntūn tū' tzey.

15 Lā' nacātā'pāxuhua'yā'tit xlaca'n a'ntīn tapāxuhua. Lā' nacātā'calhua'nā'tit
a'ntīn tacalhuan.

16 Lā' chu lakatin tapāstacna' naka'lhī'yā'tit. Lā' tū' tika'tla'jca'tzīyā'tit.
Lā' nacātā'latā'kchokoyā'tit xlaca'n a'ntīn catīhuāyā tachi'xcuhuī't. Lā' tū'
tipuhua'nā'tit que hui'xina'n lej ca'tzīyā'tit.

17 Lā' palh kalhatin nacātlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n tū' ti-
tlahua'ni'yā'tit chuntza'. Calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey na ixla-
capūnca'n ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. 18 Lā' lej xa'nca nalīputzayā'tit
a'nchī nalīla'yā'tit ixamigoca'n ā'makapitzīn. 19 Tā'timīn, tū' ticātlahuani'yā'tit
a'ntūn tū' tzey palh chuntza' cātatlahuani'yāni' hui'xina'n. Namakxtekā'tit que
xmān Dios nacāmāpātīnī. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Xmān quit tzē na'iccāmāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.

Natamāpala con quit, hualh quiMāpa'ksīni'ca'n Dios.
[20] Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Palh mintā'ca'tza tzincsa, camā'hui'.
Lā' palh kalhputī, cama'xqui' xcān.
Lā' chuntza' xla' nalīmāxana'n a'ntūn tlahuani'nī'ta'ni'.
[21] Tū' namakxtekā'tit que nacātlajayāni' a'ntūn tū' tzey. Natlahua'yā'tit xmān
a'ntūn tzey lā' chuntza' nalītlajayā'tit antūn tū' tzey.

13

[1] Tasqui'nī que milīhuākca'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan pūchihuīna'nī'n.
Dios cāhui'līnī't hua'chi pūchihuīna'nī'n. Lā' palh tū' cahuā Dios ixcāmaxquī'lh
līmāpa'ksīn, xlaca'n tūlalh ixtamāpa'ksīni'lh. [2] A'ntīn tatā'lāsta'la huan
pūchihuīna'nī'n, xlaca'n chuntza' tatā'lāsta'la Dios. Lā' xlaca'n natamāpala
con Dios. [3] Lā' a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n tū' catitajicua'ni'lh
huan pūchihuīna'nī'n. Xmān xlaca'n a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, xlaca'n
tajicua'ni' huan pūchihuīna'nī'n. Lā' palh hui'xina'n tū' cājicua'ni'cu'tunā'tit
huan pūchihuīna'nī'n, līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit lā' chuntza' natahuan
que hui'xina'n lactzey. [4] Huan pūchihuīna'nī'n taka'lhī līmāpa'ksīn
como Dios cālīmāmacū'nī't para nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Palh
hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey, najicua'ni'yā'tit como xlaca'n tzē
nacātamāpātīnīyāni'. Dios cāmaxquī'nī't līmāpa'ksīn para nacāmāpātīnī xlaca'n
a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. [5] Lā' ū'tza' lītasqui'nī nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit
huan pūchihuīna'nī'n. Lā' tū' xmān por ixpālacata xlaca'n nacātamāpātīnīyāni'.
Tasqui'nī nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit como ca'tzīyā'tit mē'cstuca'n que ū'tza'
tasqui'nī natlahua'yā'tit. [6] Lā' nā tasqui'nī namāpala'yā'tit impuestos. Huan
pūchihuīna'nī'n a'ntīn tatlōkentaxtū ixlītlōtca'n, xlaca'n chuntza' tatlahua a'ntū
Dios lacasqui'n.

[7] Lā' chuntza' camāpala'tit ixlīhuāk a'ntū laclīpinā'tit. Camāpala'tit huan
impuestos lā' cuotas. Cacā'a'kahuāna'ni'tit lā' cacā'a'cnīni'ni'tit a'ntīn
tamāpa'ksīni'n. [8] Palh cālaclīpini'yā'tit ā'makapitzīn, cacāmāpalani'tit. Tū'
camakxtektit de lāpāxquī'yā'tit. A'ntīn tapāxquī' ā'makapitzīn, chuntza' xlaca'n
talītlōkentaxtū ixley Dios. [9] Ixley Dios huan chuntza':
Tū' namakpuscātīni'na'.
Tū' namaknīni'na'.
Tū' naka'lhāna'na'.
Tū' nalī'a'ksa'na' ā'kalhatin a'ntūn tū' stu'ncua.
Tū' nalakca'tza'na' a'ntū ixla' ā'chā'tin.
Lā' a'nan ā'lakatin līmāpa'ksīn a'ntū huan:
Lā' chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu, nā chuntza' cacāpāxqui' huan ā'makapitzīn.
Lā' kalhatin a'ntīn tlahua huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' tlōkentaxtū huāk
huā'mā' līmāpa'ksīn lā' nā ā'makapitzīn līmāpa'ksīn a'ntū a'nan. [10] Palh kalhatin
chi'xcu' pāxquī' ā'chā'tin, chuntza' tūla tlahuani' a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza'
a'ntīn tapāxquī' ā'makapitzīn, chuntza' talītlōkentaxtūkō' ixlīhuāk ixley Dios.

[11] Ixlīhuāk huā'mā' natlahua'yā'tit como ca'tzīyā'tit que chuhua'j ā'chulā'
tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios. Lej skalalh natahui'la'yā'tit como
namin huan chi'chini' a'xni'ca' Cristo naquincālē'nāni' nac a'kapūn. Lā'
tū'tza' makān huan chi'chini' hua'chi a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'uj. [12] Palaj
namin huan chi'chini' a'xni'ca' nalaka'nāuj Dios nac a'kapūn. Hua'chilh
xkakamā'tza' como palaj namin huā'mā' chi'chini'. U'tza' calīmakxtekui nat-
lahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' catlahuáuj hua'chi tatlahua xlaca'n a'ntīn

talatlā'huan de tzī'sa. Catlahuáuj a'ntūn tzey chuntza' hua'chi xlaca'n a'ntīn ta-
latlā'huan a'nlhā xkaka. 13 Lā' xa'nca nalatā'kchokoyāuj hua'chi tasqui'nī. Lā'
tuntū' natlahuayāuj a'ntū nalīmāxana'nāuj palh naquincālaktzī'nāni' catīhuā.
Tū' ticālīpāxuhuayāuj a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' tika'chīyāuj.
Lā' tū' timakpuscātīni'nāuj. Lā' tū' titlahuayāuj a'ntūn tū' līmakuan. Lā'
tū' tilāsta'layāuj. Lā' tū' tilakca'tzanāuj. 14 Lā' calīhui'lī'tit maksca'tā'tit
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' tū' catlahua'tit mintapāstacna'ca'n a'ntū
xako'hua'jua'.

14

Tū' tzey palh cālē'ksa'nāuj ā'makapitzīn tā'timīn

1 A'yuj makapitzīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī' como tūna'j xa'nca tamāchekxī,
hui'xina'n līpāxūj cacāmakxtektit natatanū a'nlhā takēxtimī'yā'tit hui'xina'n.
Lā' tū' ticātā'lā'hua'ni'yā'tit xlaca'n por ixpālacata a'ntūn tūna'j xa'nca
tamāchekxī xlaca'n. 2 A'makapitzīn tapuhuan que tzē natahua' ixlīhuāk
catūhuā. Lā' ā'makapitzīn a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī', xlaca'n tapuhuan
que tū' tzey hua'can quinīt. 3 Hui'xina'n a'ntī hua'yā'tit ixlīhuāk catūhuā,
tū' cālakmaka'ntit a'ntīn tū' tahua' quinīt. Lā' hui'xina'n a'ntīn tū' hua'yā'tit
quinīt, tū' ticālīchihuīna'nā'tit xlaca'n a'ntīn tahua' quinīt. Dios cālaca'ī'yāni'
milīhuākca'n. 4 Tū' quimaca'tzica'n a'nchī scuja huan ixmozo ā'kalhatin
chi'xcu'. Xmān a'ntī māpa'ksī tzē nahuan palh tzey o palh tū' tzey a'nchī
scuja ixmozo. Lā' nā chuntza' a'ntīn tatapa'ksī con Dios, xmān Dios ca'tzī
a'nchī talīlatlā'huan xlaca'n. Dios cāmaktāya, lā' chuntza' xlaca'n tū' cat-
icāmālaclē'nīlh Dios.
5 A'makapitzīn tā'timīn tamaclacā'ni' lakatin chi'chini'. A'makapitzīn
tapuhuan que ixlīhuāk huan chi'chini' chu lakatin. Capāstactit chā'tunu' de
hui'xina'n a'ntū xatzey lā' ū'tza' catlahua'tit chā'tunu'. 6 A'ntīn tamaclacā'ni'
lakatin chi'chini', xlaca'n ū'tza' talīmaclacā'ni'cu'tun Dios. Lā' nā a'ntīn tahua'
quinīt, xlaca'n ū'tza' talīmaclacā'ni'cu'tun Dios como tamaxquī' pāxcatca'tzī
Dios por huan līhua't. Lā' a'ntīn tū' tahua' quinīt, nā xlaca'n chuntza'
tamaclacā'ni'cu'tun Dios, lā' nā tamaxquī' pāxcatca'tzī Dios.
7 Līhuan lahui'lāna'uj nac quilhtamacuj, tū' tlahuayāuj xmān a'ntū quina'n
puhuanāuj. Lā' tū' nīyāuj a'xni'ca' quina'n lacasqui'nāuj. 8 Līhuan lahui'lāna'uj,
tlahuayāuj ixtapuhuān quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' nīyāuj chu a'nchī
ixtapuhuān. Quina'n tapa'ksīyāuj con Cristo, a'yuj lakahuancus quina'n lā'
a'yuj xanīntza' quina'n. 9 Como Cristo nīlh lā' nā lakahuanchokolh, chuntza'
tzē nacāmāpa'ksī xlaca'n a'ntī xalakahuan lā' xlaca'n a'ntī tanīnī'ttza'.
10 Lā' chuntza' tū' tzey palh kalhatin nacālīchihuīna'n ā'makapitzīn
tā'timīn. Lā' tū' tzey palh kalhatin nacālakmaka'n ā'makapitzīn tā'timīn.
Quilīhuākca'n quina'n natāyakō'yāuj na ixlacapūn Cristo lā' xla' ū'tza' a'ntī
naquincājuzgarlīyāni'. 11 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

QuiMāpa'ksīni'ca'n huan: “Stu'ncua' a'ntū icuan. Stu'ncua' ixlīhuāk naquin-
tatatzokostani'kō'. Lā' ixlīhuākca'n natahuan palh quit Dios”.

12 Lā' chuntza' quilīhuākca'n nakalhtīyāuj Dios por ixlīhuāk a'ntūn
tlahuanī'ta'uj.

Tū' tzey palh namātonkopūyāuj ā'kalhatin quintā'tinca'n

13 Lā' chuntza' tū'tza' calālē'ksa'ntit. Xatzey calīhui'lī'tit que tū' nat-
lahua'yā'tit a'ntū nalītatonkopū ā'kalhatin. 14 Como quit ictapa'ksī con Cristo,
quit xa'nca icca'tzī que ixlīhuāk huan līhua't huāk tzey. Lā' a'yuj chuntza'
icpuhuan, quit icuan que ā'kalhatin tlahua a'ntūn tū' tzey palh hua' catūhuā

a'ntū māni' xla' puhuan que tū' tzey na ixlacapūn Dios. 15 Hui'xina'n
tū' cahua'tit quinīt palh ū'tza' nalītamakchuyī kalhatin de quintā'tinca'n,
como xla' napuhuan que tū' tzey a'ntū tlahua'yā'tit. Lā' como pāxquī'yā'tit
huan quintā'tinca'n, xatzey tū' natlahua'yā'tit a'ntū xla' napuhuan que tū'
tzey. Cristo nīlh nā por xla', lā' tū' xmān por hui'xina'n. U'tza' tuntū'
tilīhua'yā'tit hui'xina'n a'ntū nalītaspi'tpala ā'kalhatin na ixtej Dios. 16 A'yuj
hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huāk tzey a'ntū tlahua'yā'tit, tū' catlahua'tit a'ntū
ā'makapitzīn tapuhuan palh tū' tzey. 17 Quina'n, como tapa'ksīyāuj con
Dios, tū' lej tipāstacāuj a'ntū hua'can. A'ntū más tasqui'nī ū'tza' huā'mā':
Līlacatejtin nalatā'kchokoyāujtit lā' ca'cs nalatahui'layāuj lā' naka'lhīyāuj
tapāxuhuān como huan Espíritu Santo quincātā'lahui'lāni'. 18 A'ntī chuntza'
ta'a'kahuāna'ni' Cristo, chuntza' talīmāpāxuhuī Dios. Lā' nahuancan que
xa'nca talatlā'huan.
19 Ca'cs nalatahui'layāuj. Lā' nalāmaktāyayāuj lā' ā'chulā'
na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios. 20 Tū' nalactlahua'yā'tit a'ntū Dios tlahualh.
Tzēlasā' chuntza' tlahua'yā'tit a'xni'ca' hua'yā'tit a'ntūn tapuhuan
ā'makapitzīn que tū' līmakuan. Ixlīhuāk huan līhua't tzey na ixlacapūn Dios.
Lā' tzē nahua'yāuj ixlīhuāk. Xmān tūla nahua'yāuj ā'tāpātin palh por ū'tza'
nalītatonkopū kalhatin quintā'tinca'n. 21 Xatzey tū' nahua'yāuj quinīt lā'
tū' nahua'yāuj vino, lā' nīn tuntū' natlahuayāuj ā'catūhuā palh por ū'tza'
nalītatonkopū kalhatin quintā'tinca'n. 22 Palh kalhatin de hui'xina'n puhuan
palh tzey na ixlacapūn Dios que nahua' ixlīhuāk catūhuā, xla' ixa'cstu tzē'k
caca'tzīlh. Lā' tū' tilāsta'la'yā'tit por huanmā'. Līpāxūj tahui'lāna' a'ntīn
taca'tzī que xa'nca talatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 23 Lā' a'ntīn
tahua' catūhuā, a'yuj māni' xlaca'n tapuhuan que tū' tzey hua'can, chuntza'
xlaca'n tatlahua ixtalaclē'i'ca'n. Palh kalhatin chi'xcu' tlahua catūhuā a'ntū
māni' xla' puhuan que tū' tzey na ixlacapūn Dios, chuntza' tlahua ixtalaclē'i'
huanmā' chi'xcu'.

15

Tasqui'nī natlahuayāuj a'ntū natalīpāxuhua ā'makapitzīn tā'timīn

1 Quina'n a'ntī xa'ncatza' kalhlaka'ī'yāuj, nacāmaktāyayāuj xlaca'n a'ntīn
tūna'j xa'nca takalhlaka'ī' como tūna'j xa'nca tamāchekxī. Tū' xmān na-
puhuanāuj a'ntū lacasqui'nāuj quina'n. 2 Quina'n natlahuayāuj a'ntū na-
talīpāxuhua huan ā'makapitzīn quintā'timīnca'n lā' chuntza' nacāmaktāyayāuj
lā' chuntza' ā'chulā' natakalhlaka'ī'. 3 Lā' nīn Cristo tū' ixtlahua xmān a'ntū
xla' ixlacasqui'n. U'tza' līpātīni'lh xla'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū
Cristo huanilh Dios:
A'ntīn talakmaka'nāni', nā quit quintalakmaka'n.
4 Ixlīhuāk a'ntūn tzo'kca makāntza' na ixtachihuīn Dios, quincāmāsu'ni'yāni'
a'ntūn Dios lacasqui'n que naca'tzīyāuj. Ixtachihuīn Dios
quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. Lā' quincāmaktāyayāni' para napātīyāuj a'ntū
quincātapātle'keni'yāni'. Lā' quincāmāca'tzīnīyāni' que na'a'nāuj nac
a'kapūn. 5 Dios ū'tza' a'ntīn quincāmāko'xaka'tlī'yāni' lā' quincāmaktāyayāni'
para natāyani'yāuj. Dios cacāmaktāyani' hui'xina'n para que chu lakatin
nala mintapāstacna'ca'n chu a'nchī ixtapuhuān Cristo Jesús. 6 Chuntza'
milīhuākca'n tzē a'cxtim namācā'tanī'yā'tit Dios, ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo.

Huan xatzey tachihuīn cāmāca'tzīnīca nā xlaca'n a'ntīn tū' israelitas

7 Lā' huixina'n calālaktzī'ntit hua'chi lītā'timīn como tapa'ksīyā'tit con
Cristo. Lā' chuntza' na'a'cnīni'ni'can Dios. 8 Jesucristo a'xni'ca' milh nac
quilhtamacuj, ixcāmāsu'ni' huan israelitas que Dios tlōkentaxtū a'ntū huan.
Chuntza' māsu'yulh Cristo, como xla' tlōkentaxtūlh a'ntū Dios ixcāhuaninī't
makāntza' quinapapana'ca'n. Lā' chuntza' lītasu'yu que Dios tlōkentaxtū a'ntū
huan. 9 Lā' nā Cristo lacasqui'lh que natatapa'ksī con Dios nā xlaca'n a'ntīn
tū' israelitas lā' nā xlaca'n natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios. Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios a'nchī Cristo huanilh Dios:

Quit na'icmāka'tlī'yāni' na ixlaclhni'ca'n xlaca'n a'ntīn tū' israelitas.
Lā' na'ictlī' palh hui'x lej tzey.

10 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Cacātā'pāxuhua'tit con ixtachi'xcuhuī't Dios, hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas.

11 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Camāka'tlī'tit huan Māpa'ksīni' milīhuākca'n a'ntīn tū' israelitas.
Catamāka'tlī'lh ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.

12 Lā' nā tatzo'kni' a'nlhā huan Isaías:

Namin kalhatin ī'xū'yātā'nat Isaí.
Lā' xla' nacāmāpa'ksī a'ntīn tū' israelitas.
Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī' que xla' nacāmāpūtaxtū.

13 Dios ū'tza' a'ntī quincāmāca'tzīnīyāni' que xla' naquincāmāpūtaxtūyāni'.
Lā' como hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios, lā' Dios ā'chulā' lej cacāmaxquī'ni'
tapāxuhuān lā' cacāmātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' huan Espíritu
Santo cacāmāca'tzīnīni' que Dios natlōkentaxtū a'ntū huanī't.

14 Quit xa'nca icca'tzī, tā'timīn, que hui'xina'n lej lactzēyā tachi'xcuhuī't. Lā'
hui'xina'n xa'ncatza' ca'tzīyā'tit ixtachihuīn Dios. Lā' nā tzē nalāmāsca'tīyā'tit
chā'tunu' de hui'xina'n. 15 Xmān xa'iccāmāpāstaquīcu'tunāni' hui'xina'n huā'
tamā'na catūhuā a'ntū ictzo'knī't. Lā' como Dios quilīmāmacū'lh huā'mā' lītlōt,
quit tū' icjicua'nī't de na'iccātzo'knuni'yāni' lacastunc. 16 Dios quilacsacli para
na'ictā'scuja Jesucristo. Quilīmāmacū'lh na'iccāmāca'tzīnī a'ntīn tū' israeli-
tas huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios quincāmāca'tzīnīni'. A'makapitzīn de
xlaca'n takalhlaka'ī'nī't. Lā' huan Espíritu Santo cātlahuanī't ixtachi'xcuhuī't
Dios. Xlaca'n hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū icmaxquī' Dios. Lā' Dios chuntza'
lej cālīpāxuhua.

17 Quit icmaxquī' pāxcatca'tzī Cristo Jesús, como quimaktāyanī't a'ntū Dios
quilīmāmacū'lh. 18 Quit na'iccāhuaniyāni' xmān a'ntū Cristo quimaktāyalh
para na'ictlahua. Quit iccāmasu'ni'lh a'ntīn tū' israelitas. Lā' chuhua'j
xlaca'n tatlahua ixtapuhuān Dios. 19 Por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo ixt-
lahuacan lē'cnīn. Lā' chuhua'j ictlōkentaxtūnī't a'ntū Dios quilīmāmacū'lh.
Iccāmāsu'ni'nī't xalanī'n nac Jerusalén huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Cristo. Lā' lakachu icmāsu'yunī't hasta nac Ilírico. 20 Quit xa'iccāmāsu'ni' huan
xatzey tachihuīn a'ntīn tūna'j ixtaca'tzī nīn tuntū' ixpālacata Cristo. Chuntza'
xa'ictlahua quit como tū' xa'icmāsu'yucu'tun a'nlhā ixmāsu'yunī'ttza' ā'chā'tin.
21 Lā' chuntza' ictlahuamā' chu a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

A'ntīn tūna'j cāhuanican de xla', xlaca'n nataca'tzī.
Lā' a'ntīn tūna'j takaxmata, xlaca'n natamāchekxī.

Pablo ixa'ncu'tun nac Roma

22 Lā' como quit xa'icmāsu'yutlā'huan, tūla xa'iccālaka'nāchāni', a'yuj
lej maklhūhua' xa'ica'ncu'tunācha'. 23 Lā' chuhua'j na'ica'nācha',
como quit tū'tza' icka'lhī a'nlhā na'icmāsu'yu huā'tzā', lā' como
lhūhua'tza' cā'ta iccālaka'ncu'tunī'ta'nchāni'. 24 A'xni'ca' quit na'ica'n

nac España na'iccātēlaktzī'nāni' hui'xina'n. Quit icka'lhī tapāxuhuān
ickalhachihuīna'ncu'tun macsti'na'j con hui'xina'n. Lā' ā'calīstān quit
na'ica'mpala. 25 Pū'la na'ica'n nac Jerusalén. Na'iccālē'ni' macsti'na'j
tumīn huan tā'timīn xalanī'n a'ntza'. 26 Huan tā'timīn xalanī'n nac estado
de Macedonia lā' nac estado de Acaya, xlaca'n tamāstā'nī't tumīn, lā'
tamacā'ni'cu'tun huan tā'timīn a'ntī lacpobres a'ntī xalanī'n nac Jerusalén.
27 Huā'mā' ū'tza' a'ntūn tatlahuacu'tulh xlaca'n xalanī'n nac Macedonia lā'
nac Acaya. A'ntīn tū' israelitas tamaktāyacu'tun a'ntī israelitas. Chuntza' tzey
como huan israelitas tamāca'tzīnīnī't a'nchī natalīpūtaxtu. Lā' chuhua'j, a'ntīn
tū' israelitas tzē natatā'ī' a'ntūn taka'lhī. 28 Lā' quit, a'xni'ca' na'ictlahuakō'
huā'mā', a'xni'ca' na'icmāstā' huan tumīn, quit na'ica'n nac España. Lā'
na'iccātēlaktzī'nāni' hui'xina'n. 29 Lā' a'xni'ca' na'iccālakchā'nāni' hui'xina'n,
quit icca'tzī que Cristo nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n por ixpālacata a'ntū
Cristo quilīmāmacū' que na'iccāhuaniyāni'.
30 Lā' chuhua'j tā'timīn, como hui'xina'n nā tā'tapa'ksīyā'tit Cristo, lā'
como huan Espíritu Santo quincāmaktāyayāni' nalāpāxquī'yāuj, chuhua'j
iccāsqui'ni'yāni' que naquilātā'kalhtō'ka'yāuj. Lā' casqui'ni'tit Dios por
quit. 31 Casqui'ni'tit Dios que caquimaktaka'lhli para que tuntū'
naquintatlahuani' xalanī'n nac Judea a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Lā' nā
casqui'ntit que huan tā'timīn xalanī'n nac Jerusalén caquintamaklhtīlh
huan tumīn a'ntū na'iccālē'ni'. 32 Lā' chuntza', palh Dios lacasqui'n, quit
na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Chuntza' quit na'iclīpāxuhua. Lā' chuntza'
nalāmāko'xaka'tlī'yāuj. 33 Lā' chuhua'j Dios cacā'o'kska'lhīni' milīhuākca'n. Xla'
ū'tza' a'ntī cāmātza'la'nkē' qui'a'clhunucca'n. Amén.

16

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Roma

1 Iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n quintā'tinca'n Febe. Huā'mā' puscāt
cātā'scuja xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Cristo nac Cencrea. 2 A'xni'ca' xla'
nacālakchā'nāni', calaktzī'ntit hua'chi mintā'tinca'n. Chuntza' natala a'ntī
ixtachi'xcuhuī't Dios. Calīmaktāya'tit chu a'ntū xla' namaclacasqui'n. Xla' lej
lhūhua' a'ntī cāmaktāyanī't. Lā' nā quit quimaktāyanī't.
3 Casaludarlī'tit Priscila lā' Aquila a'ntī ixkōlu' Priscila. Xlaca'n tamāsu'yu
ixpālacata Cristo Jesús, chuntza' hua'chi quit. 4 Lā' xlaca'n cāpātle'keni'lh a'ntū
lej līpājicua' a'xni'ca' quintamāpūtaxtūlh. U'tza' iccālīmaxquī' pāxcatca'tzī. Lā'
nā tamāstā' pāxcatca'tzī ixlīhuākca'n a'ntīn tū' israelitas a'ntīn tatapa'ksī con
Cristo. 5 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos huan tā'timīn a'ntīn tatakēstoka na ix-
chicca'n Priscila lā' Aquila. Lā' nā icmacā'ni' saludos Epeneto. Xla' qui'amigo
lā' icpāxquī'. Xla' ū'tza' a'ntī xapū'la kalhlaka'ī'lh Cristo nac Acaya. 6 Lā' nā
icmacā'ni' saludos huan María. Xla' lej scujnī't por mimpālacataca'n. 7 Lā' nā
iccāmacā'ni' saludos quintā'israelitas a'ntī Andrónico lā' Junias. Lā' ū'tunu'n
ixquincātā'chī'canī't. Lā' huan apóstoles nā xlaca'n ta'a'cnīni'ni'. Lā' nā xlaca'n
ixtakalhlaka'ī'nī'ttza' Cristo xapū'la a'xni'ca' quit tūna'j xa'ickalhlaka'ī'.
8 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Amplias. Icpāxquī' como xla' nā kalh-
laka'ī' quiMāpa'ksīni'ca'n. 9 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Urbano a'ntī
quincāmaktāyayāni' quina'n a'ntīn tā'scujāuj con Cristo. Lā' nā icmacā'ni'
saludos huan Estaquis a'ntī icpāxquī'. 10 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan
Apeles. Tasu'yu que xla' xa'nca ka'lhlaka'ī' Cristo. Lā' nā iccāmacā'ni'
saludos a'ntīn tahui'lāna'ncha' na ixchic Aristóbulo. 11 Lā' nā icmacā'ni'
saludos quintā'israelita Herodión lā' nā xalanī'n na ixchic Narciso a'ntīn

takalhlaka'ī' quiMāpa'ksīni'ca'n. 12 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos Trifena lā'
Trifosa. Xlaca'n lej tatā'scuja quiMāpa'ksīni'ca'n. Lā' nā icmacā'ni' saludos
Pérsida a'ntī pāxquī'can. Huā'mā' puscāt lej tā'scujnī't quiMāpa'ksīni'ca'n.
13 Lā' nā icmacā'ni' saludos huan Rufo. Tasu'yu que xla' xa'nca kalhlaka'ī'
quiMāpa'ksīni'ca'n. Lā' nā icmacā'ni' saludos ixtzī't Rufo, a'ntī iclaktzī'n
hua'chi quintzī't. 14 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos huan Asíncrito lā' Flegonte
lā' Hermas lā' Patrobas lā' Hermes lā' nā huan tā'timīn a'ntīn tatā'lahui'lāna'
xlaca'n. 15 Lā' nā iccāmacā'ni' saludos huan Filólogo lā' Julia lā' Nereo lā'
nā ixtā'tin xapuscāt lā' Olimpas lā' ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntīn
tatā'lahui'lāna' xlaca'n.

16 Calāsaludarlī'tit como lāpāxquī'yā'tit. Xalanī'n lakachu a'ntīn takalhlaka'ī',
xlaca'n cātamacā'ni'yāni' saludos.

17 Tā'timīn, iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n que naca'tzīyā'tit a'ntīn
tatalacpitzi lā' tamāsu'yu a'ntūn tū' tzey lā' tū' chu a'cxtim hua'chi a'ntū
cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la. Cataxtunquī'tit de xlaca'n. 18 Xlaca'n tū'
tatā'scujmā'na quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Tatlahua xmān a'ntū xlaca'n
talacasqui'n. Tasu'yu palh tzey a'ntūn tahuan lā' hua'chilh tzēhuanī't
ixtachihuīnca'n. Lā' xmān ta'a'kxoko xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixlīhuāk
a'ntūn cāhuanican. 19 Lakaxtim ca'tzīcantza' a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Huā'mā' lej iclīpāxuhua. Quit
iclacasqui'n que hui'xina'n xa'nca naca'tzīyā'tit a'nchī natlahua'yā'tit a'ntūn
tzey. Lā' iclacasqui'n que tū' tipuhua'nā'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey.
20 Dios quincāmaktāyayāni' a'nchī ca'cs nalīlatahui'layāujtit. Dios palaj natlaja
huan ko'ti'ti' a'nchī scujmā' con hui'xina'n. QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo
cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n.

21 Cāmacā'ni'yāchāni' saludos Timoteo a'ntī quintā'scuja, lā' nā
quintā'israelitas Lucio lā' Jasón lā' Sosípater.

22 Lā' quit, Tercio, quimātzo'knīca huā'mā' carta. Lā' iccāmacā'ni'yāchāni'
saludos a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit hua'chi quit.

23 Lā' cāmacā'ni'yāchāni' saludos huā' Gayo. Quit Pablo icmaklahuī' na
ixchic. Lā' nā ā'tzā' tatakēxtimī a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' nā cāmacā'ni'yāchāni'
saludos Erasto a'ntī tesorero de huā'mā' xcānsipej. Lā' nā cāmacā'ni'yāchāni'
saludos quintā'tinca'n Cuarto.

24 Cacāsicua'lanālīchāni' milīhuākca'n quiMāpa'ksīni'ca'n. Amén.

Pablo lej ixmāka'tlī' Dios

25 Lā' chuhua'j camāka'tlī'uj Dios. Xla' tzē cāmaktāyayāni' que xa'nca
nakalhlaka'ī'yā'tit chu a'nchī huan xatzey tachihuīn a'ntū icmāsu'yu, lā' a'ntū
ixpālacata Jesucristo. Lā' huan xatzey tachihuīn, xapū'la nīn tintī' ixca'tzī.
Lā' chuhua'j Dios quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'. 26 Lā' chuhua'j māsu'yucan. Nā
chuntza' māsu'yucan nā ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican profetas. Dios
māpa'ksīni'lh que cacāmāca'tzīnīkō'ca ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't como
Dios lacasqui'n que ixlīhuākca'n catakalhlaka'ī'lh lā' cata'a'kahuāna'ni'lh Dios.
Lā' Dios ū'tza' a'ntī huī' para pō'ktu.

27 Lā' xmān Dios ca'tzīkō' ixlīhuāk. Ca'a'cnīni'ni'ca Dios para pō'ktu por
ixpālacata Jesucristo. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Corinto

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Corinto a'ntī ixtakalhlaka'ī' Cristo

1 Quit Pablo, lā' quilacsacnī't Jesucristo para na'icla ixapóstol chu a'nchī
ixtapuhuān Dios. Ictzo'knumā' quit lā' nā quintā'tinca'n Sóstenes nā xla'
huī' huā'tzā'. 2 Lā' huā'mā' carta iccāmacā'ni'yāni' milīhuākca'n a'ntīn kalh-
laka'ī'yā'tit ixtachihuīn Dios lā' xalanī'n nac Corinto. Iccātzo'knuni'yāni'
hui'xina'n a'ntīn cāsicua'lanālīnī'ta'ni' Cristo Jesús. Lā' xla' cālacsacnī'ta'ni'
lā' ixla' Dios la'nī'ta'ntittza' con ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chu xalhā
cahuā nac cā'quilhtamacuj. Xlaca'n tamācā'tanī Dios lā' lakalīyān tasqui'ni'
que cacāmaktāyalh hua'chi hui'xina'n nā squi'ni'yā'tit. 3 Dios quinTāta'ca'n lā'
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacālakalhu'mani'. Lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Pablo māstā'lh pāxcatca'tzī porque Cristo cāsicua'lanālīlh

4 Pō'ktu icmaxquī' pāxcatca'tzī quinDios por hui'xina'n porque Dios
cāmaxquī'nī'ta'ni' talakalhu'mān lā' ū'tza' huā'mā' talakalhu'mān cāmaxquī'ni'
porque tapa'ksī'ya'tit con Cristo Jesús. 5 Lā' por ixpālacata Cristo,
Dios lej lhūhua' cāmāsca'tīyāni' lā' chuntza' xa'nca māchekxī'yā'tit para
nacāmāsu'ni'yā'tit ā'makapitzīn. 6 Ixlīhuāk huā'mā' Dios cātlahuani'ni'
porque cuenta tlahua'tit lā' kalhlaka'ī'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' ixpālacata
Cristo. 7 Lā' nā chuntza' hui'xina'n tuntū' cāmakasputāni' a'nchī Dios
quincāsicua'lanālīyāni' līhuan ka'lhī'pā'na'ntit huan chi'chini' a'ntū napūmin
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 8 Nā xla' nacāmaktāyayāni' hasta a'xni'ca'
nasputa huan quilhtamacuj lā' chuntza' tū' na'a'nan nīn tuntū' a'ntū
nacātalē'ksa'nīni'nāni' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō' Jesucristo. 9 Dios pō'ktu
tlōkentaxtū a'ntū mālacnū lā' xla' cālacsacnī'ta'ni' para que chu lakatin
nala'yā'tit con Jesucristo, ixO'kxa' Dios, a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n.

A'ntī ixtakalhlaka'ī' tatalacpitzilh na ixlaclhpu'nanca'n

10 Quintā'timīn, lej iccāsqui'ni'yāni' por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo lā'
iccāchihuīna'maxquī'yāni' que chu lakatin nahua'nā'tit lā' tū' nataxtunquīyā'tit
lā' tū' natalacpitziyā'tit. Lā' caka'lhī'tit chu lakatin mintapāstacna'ca'n
milīhuākca'n lā' chu lakatin mintapuhuānca'n. 11 Tachilh huā'tzā' a'ntī
xalanī'n na ixchic Cloé. Lā' xlaca'n quintamāca'tzīnīlh que hui'xina'n
lāsta'la'yā'tit. 12 U'tza' huanicu'tun que hui'xina'n tū' chu lakatin hua'nā'tit.
Makapitzīn tahuan: "Quit icstālani' Pablo". Lā' ā'makapitzīn tahuampala:
"Quit icstālani' Apolos". Lā' ā'makapitzīn tahuampala: "Quit icstālani' Pedro".
Lā' ā'makapitzīn tahuampala: "Quit icstālani' Cristo". 13 ¿Chu talacpitzinī't
Cristo? ¿Chu quit icnīlh huan nac cruz por mimpālacataca'n? Lā' ¿chu
quit iccāmā'kpaxīni' para naquilāstālani'yāuj? 14 Icmaxquī' pāxcatca'tzī
Dios porque tū' iccāmā'kpaxīlh nīn kalhatin de hui'xina'n, xmān Crispo
lā' Gayo. 15 Lā' chuntza' nīn tintī' tzē nahuan que quit iccāmā'kpaxīlh
para que caquintastālani'lh. 16 Lā' nā iccāmā'kpaxīlh xalanī'n na ixchic
Estéfanas pero tū' icca'tzī palh icmā'kpaxīnī't ā'chā'tin huampala. 17 Pues
Cristo tū' quimacamilh para que na'icmā'kpaxīni'n. Quimacamilh para
na'iccāmāstū'ncni'yāni' ixtachihuīn Dios. Lā' tū' iclīmāstū'nca con xalaka'tla'n
tachihuīn. Palh chuntza' xa'ictlahualh, xa'iclakmaka'lh Cristo a'ntī pātīni'lh
huan nac cruz.

Ixpālacata Cristo lītasu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios lā' ixtapāstacna'

18 Huan a'ntī ta'a'mā'na nac pūpātīn porque tū' takalhlaka'ī' Dios, xlaca'n
tapuhuan que tū' tasqui'nī a'nchī māsu'yucan que Cristo nīlh nac cruz.
Pero quina'n a'ntī Cristo quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza', quina'n puhuanāuj que
a'ntū māsu'yucan ixpālacata a'nchī līnīlh Cristo nac cruz, ū'tza' ixlīmāpa'ksīn
Dios. 19 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Na'icmāsu'yu que ixlīhuāk a'ntū taca'tzī huan xalaka'tla'n chi'xcuhuī'n, ū'tza' hua'chilh nīn tuntū' ixtapalh.

Lā' na'iccāmāxtunquī para pō'ktu a'nchī ixlīlakskalalhna'ca'n a'ntīn tamāchekxī.

20 Lā' chuhua'j ¿chichū natalīla huan a'ntī lakskalalhna' lā' huan
mākalhtō'kē'ni'nī'n? Lā' ¿chichū nalīla huan a'ntī lej tzē talīchihuīna'n
catūhuā? ¿Chu tū' cāmāmāxanī' Dios porque xla' lej līhua'ca' ca'tzī? Chuntza'
ixtapāstacna'ca'n xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj hua'chi tachuyāt na
ixlacapūn Dios. 21 Lā' a'yuj lej skalalh huan tachi'xcuhuī't, pero tū' chuntza'
talīlakapasa Dios porque xla' tū' makxteka chuntza' nalīlakapascan. Xla'
līhui'līlh cāmāpūtaxtū ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn a'ntū
icmāsu'yumā'nauj a'yuj ā'makapitzīn tahuan que tachuyāt.

22 Huan israelitas talacasqui'n que catatlahualh lē'cnīn xlaca'n a'ntīn
tamāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' huan a'ntīn tū' israelitas taputza a'ntī
lej taca'tzī. Palh tū' chuntza', tū' takalhlaka'ī'cu'tun ixtachihuīn Dios.
23 Lā' quina'n icmāstū'ncāuj a'nchī Cristo nīlh huan nac cruz. U'tza'
cālīmāmakchuyīlh israelitas porque tū' takaxmatcu'tun. Lā' xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas tapuhuan que tachuyāt. 24 Pero huan a'ntī Dios cālacsacli lā' xlaca'n
takalhlaka'ī', a'yuj israelitas lā' a'yuj tū' israelitas, huan tamā'na tamāchekxī
que Cristo ka'lhī ixlīmāpa'ksīn Dios lā' ixtapāstacna' Dios. 25 Chi'xcuhuī'n
tapuhualh que Cristo tū' ixka'lhī līmāpa'ksīn a'xni'ca' nīlh huan nac cruz.
U'tza' tū' stu'ncua'. Cristo nīlh como chuntza' ixtapuhuān Dios. Lā'
ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n tūla tamālacastuca ixtapāstacna' Dios. Lā'
chi'xcuhuī'n tapuhuan que Dios hua'chilh tū' ixka'lhī ixlīmāpa'ksīn a'nchī
Cristo nīlh nac cruz. Pero Dios ā'chulā' māpa'ksīni'n que chi'xcuhuī'n.
26 Cuenta catlahua'tit māni' hui'xina'n, quintā'timīn. Tū' a'nan lhūhua'
a'ntī lej taca'tzī na milaclhpu'nanca'n hui'xina'n a'ntī Dios cālacsacni' lā'
kalhlaka'ī'tit. Tū' ixa'nan lhūhua' a'ntī māpa'ksīni'nī'n ixtahuanī't a'xni'ca'
takalhlaka'ī'lh lā' tū' ixa'nan lhūhua' a'ntī lej ixtasqui'nī nac huā'mā' quilh-
tamacuj. 27 Pero Dios cālacsacli a'ntī xla' cālacasquī'n a'yuj puhuancan que
tū' lej taca'tzī. Cālacsacli para nacālīmāmāxanī' a'ntī xalakskalalhna'. Lā'
Dios cālacsacli a'ntī puhuancan que tū' lactli'hui'qui para nacālīmāmāxanī'
a'ntī xalactli'hui'qui. 28 Lā' Dios cālacsacli a'ntī puhuancan que xlaca'n
tū' tatasqui'nī lā' a'ntī cālakmaka'ncanī't hua'chilh tuntū' ixtapalh para que
chuntza' tzē nalīmālakuanī a'ntū puhuancan que lej tasqui'nī. 29 Lā' nā
chuntza' nīn tintī' tzē nalīka'tla'jca'tzī na ixlacapūn Dios. 30 Lā' hui'xina'n
tapa'ksī'yā'tit con Cristo Jesús pero xmān por ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' por
ixpālacata Cristo, Dios quincāmāsca'tīni' ixtapuhuān. Lā' mālacstū'ncnī't palh
lacuan quina'n. Dios quincāmāxtunquīni' de huan talaclē'i' para que ixla'
nalayāuj. Lā' xla' quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī xa'nca nalīlatā'kchokoyāuj. Nā
Cristo māpalakō'lh quintalaclē'i'ca'n lā' quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. 31 Chuntza'
māchekxīcan a'nchī tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

A'ntī ka'tla'jca'tzī, calīka'tla'jca'tzīlh ixpālacata a'ntūn quincātlahuani'nī'ta'ni' huan Māpa'ksīni'.

2

A'nchī māsu'yuca tuchū ixpālacata līxtokohua'ca'ca Cristo

1 Lā' chuntza' a'xni'ca' pū'la icchā'lh lā' iccātā'chihuīna'ni' hui'xina'n, tū'
iccāmāsu'ni'ni' hua'chi kalhatin xaka'tla' a'cta'sana'. Lā' tū' lej ka'tla' quin-
tachihuīn lā' nīn lhūhua' quintapāstacna', a'xni'ca' xa'iccāmālacstū'ncni'yāni'
a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Dios lā' a'ntū tzē'k ixuanī't. 2 Lā' quit iclīhui'līlh
que tuntū' quimaca'tzi, xmān Jesucristo a'ntī maknīca huan nac cruz. 3 Lā'
quit hua'chilh tū' lej tli'hui'qui xa'icuanī't a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' lā' lej
xa'icpājicua'n lā' xa'icxpipi. 4 Lā' quintachihuīn lā' a'nchī xa'iccāmāsca'tīyāni'
tū' hua'chi ixla' huan xaka'tla' a'cta'sana' a'ntī lej ca'tzī. Palh chuntza'
xa'iccāmāsca'tīni' cahuā, tū' ixtasu'yulh a'nchī ī'scujmā' huan Espíritu Santo
lā' ixlīmāpa'ksīn Dios. Huan Espíritu Santo quimāsu'ni'lh huan tachihuīn lā'
icchihuīna'lh con ixlīmāpa'ksīn. 5 Lā' chuntza' tū' nakalhlaka'ī'yā'tit ixpālacata
ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n pero nakalhlaka'ī'yā'tit ixpālacata ixlīmāpa'ksīn
Dios.

Dios cāmāsu'ni' tachi'xcuhuī't por huan Espíritu Santo

6 Pero na ixlaclhpu'nanca'n a'ntī xa'nca tamāchekxī ixtachihuīn Dios,
tasu'yu que lej icca'tzī. Lā' quintapāstacna' tū' hua'chi ixlaca'n huan
xanapuxcu'nu' xalanī'n nac quilhtamacuj porque xlaca'n natalakuan.
7 Pero iclīchihuīna'nāuj ixtapāstacna' Dios a'ntū lakatzē'k ixuanī't. Lā'
huan tapāstacna' ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj, xmān
ixpātunca'tzi Dios ixuanī't que naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para
pō'ktu. 8 Nīn tintī' xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj tamāchekxīnī't huā'mā'
a'ntū lakatzē'k ixuanī't. Palh ixtamāchekxīlh cahuā, tū' maktin ixtaxtoko-
hua'ca'lh huan Māpa'ksīni' a'ntī līhua'ca' xaka'tla'. 9 Pero chu a'nchī tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios:
Nīn tintī' laktzī'nī't lā' nīn tintī' kaxmatnī't lā' nīn tintī' puhuanī't a'ntū Dios
cāxui'līnī't para huan a'ntīn tapāxquī'.
10 Dios scana'nca quincālīmāsca'tīni' por huan Espíritu Santo porque tuntū'
mātzē'kni'canī't huan Espíritu. Xla' ca'tzī hasta ixtapāstacna' Dios lā' a'nchī
līhuanī't Dios.
11 ¿Tichū ca'tzī a'ntū puhuan kalhatin chi'xcu'? Xmān ixa'cstu ca'tzī.
Lā' chuntza' nīn tintī' tzē māchekxī ixtapāstacna' Dios; xmān ixEspíritu
Dios cā'tzī. 12 Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu a'ntū ixla' Dios
lā' tū' ixlaca'n chi'xcuhuī'n. Lā' chuntza' tzē namāchekxīyāuj a'nchī
Dios quincālakalhu'manāni' lā' quincāmaxquī'yāni' lhūhua' catūhuā. 13 Tū'
icmāsu'yuyāuj hua'chi tamāsu'yu tachi'xcuhuī't a'yuj lej taca'tzī catūhuā.
Quina'n iccāmāsu'ni'yāuj a'ntū quincāmāsu'ni'yāni' huan Espíritu. Chuntza'
iccāmāsu'ni'yāuj xlaca'n a'ntī taka'lhī huan Espíritu Santo lā' xlaca'n
tamāchekxī a'ntū ixla' Dios.
14 Huan chi'xcu' a'ntīn tū' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj xmān pāstaca
huā'mā' quilhtamacuj. Tūla maklhtīni'n a'ntū māsu'yu huan Espíritu Santo
porque puhuan que hua'chi tachuyāt. Lā' tūla māchekxī porque xmān
līmāchekxīcan con Espíritu Santo. 15 Lā' huan Espíritu Santo tanūni'nī't huan
chi'xcu' a'ntī ixla' Dios lā' chuntza' līmāchekxī a'ntū más tasqui'nī. Huan
chi'xcu' a'ntīn tū' ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj tūla māchekxī a'nchī huanī't
huan a'ntī ka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj. 16 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
¿Tichū lakapasnī't ixtapāstacna' Māpa'ksīni' Dios?
Lā' ¿tichū tzē namāsu'ni' a'ntū natlahua?
Pero quina'n icpāstacna'nāuj hua'chi Cristo lacasqui'n.

3

A'nchī tahuanī't huan a'ntīn tatā'scuja Dios

[1] Chuntza', quintā'timīn, tūlalh iccāhuanini' hua'chi xa'iccāhuani xlaca'n
a'ntī cuenta tatlahua huan Espíritu Santo. Maclacasqui'nā'tit hui'xina'n
na'iccāhuaniyāni' hua'chi a'ntīn tatzucumā'nacus takalhlaka'ī' ixtachihuīn
Dios lā' a'ntīn tatlahuamā'nacus a'ntū xmān xlaca'n talacasqui'n. Hui'xina'n
hua'chi lakska'tā'n. [2] Nā como huan ska'ta' tūlana'j laktzaka huan quinīt
lā' xmān hua' ixtzi'quī't, chuntza' tūlalh iccāmāsu'ni'ni' a'ntū jicslīhua' para
namāchekxīyā'tit. Tūlalh catisca'ttit. Lā' nīn chuhua'j tū' iccāmāsu'ni'yāni'
a'ntū jicslīhua' para namāchekxīyā'tit [3] porque pāstacna'nā'titcus hua'chi a'ntīn
tūna'j takalhlaka'ī'. Palh lāsta'la'pā'na'ntitcus lā' lakca'tzanā'tit lā' taxtun-
quīnī'ta'ntit, tasu'yu que tlahua'yā'titcus a'ntū xmān mintapāxuhuānca'n.
Latā'kchokoyā'tit hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj. [4] Kalhatin huan: “Quit
icstālani' Pablo”. Lā' ā'kalhatin huampala: “Quit icstālani' Apolos”. ¿Chu tū'
a'cxtim tatalacpitzi xlaca'n xalanī'n nac huā'mā' quilhtamacuj?
[5] A'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni', tū' iccāmāsu'ni'ni' para naquilāstālani'yāuj. Nīn
Apolos tū' cāmāsu'ni'ni' para nastālani'yā'tit xla'. Quina'n xmān ixtasācua'nī'n
Dios. Quit iccāmāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios lā' huixina'n kalhlaka'ī'tit.
Chā'tunu' de quina'n ictlahuáuj quilītlōtca'n a'ntū Dios quincāmaxquī'ni'.
[6] Quit ictzuculh iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios. A'calīstān milh Apolos. Nā
xla' māsu'yulh huampala ixtachihuīn Dios. Lā' Dios ixcāmākalhlaka'ī'nīmā'ni'.
U'tza' hua'chilh xa'iccha'nli ixtachihuīn Dios lā' Apolos ixmaka'lh xcān lā'
Dios ixmāstaquīmā' lā' tahua'ca'lh huā'mā' tacha'ni'. [7] Lā' chuntza' a'ntī
cha'nli, xla' nīn tuntū'; lā' a'ntī maka'lh xcān, nā xla' nīn tuntū' porque xmān
Dios ū'tza' maxquī' ī'stacat. [8] Lā' a'ntīn cha'n lā' a'ntī maka'n xcān a'cxtimni'
tasācua'nī'n. Chā'tunu' namaklhtīni'n ixtatlaj chu a'nchī scujli. [9] Chuntza'
quina'n tasācua'nī'n como ictā'scujāuj Dios lā' hui'xina'n hua'chi ixtacuxtu
Dios a'nlhā cha'ncan ixtachihuīn Dios. Xla' maktaka'lhmā' para que nala
ixtō'ca't.
Nā hui'xina'n hua'chi lakatin chic a'ntū ixla' Dios lā' a'ntū yāhuamā'cacus.
[10] Dios quilacsacli lā' quimāsu'ni'lh a'nchī na'icmāsu'yu ixtachihuīn a'nlhā
tū' maktin kaxmatcanī't. Lā' ā'calīstān milh ā'chā'tin. Nā xla' māsu'yulh
ixtachihuīn Dios. U'tza' hua'chi palh quit tapācna' lā' ictlahualh ixlītzucuni'
huan chic. A'kalhatin namin para nayāhua huanmā' chic. Lā' ū'tza' tasqui'nī
chā'tunu' cuenta catlahualh tuchū nalīcāxtlahua huanmā' chic. [11] Xmān
lakatin ixlītzucuni' huā'mā' chic a'ntū ixla' Dios a'ntū yāhuamā'cacus. Lā' ū'tza'
huā'mā' a'ntū iccāmāsu'ni'ni' ixpālacata Jesucristo lā' a'nchī pātīni'lh huan
nac cruz. [12] Tāpālhūhua' a'ntūn tzē nacāmāsu'yucan ixpālacata Dios, hua'chi
tāpālhūhua' a'ntūn tzē nalīcāxtlahuacan huan chic. Makapitzīn natalīcāxtlahua
oro o plata o lej tzey chihuix a'ntūn tāyani'. Lā' ā'makapitzīn natalīcāxtlahua
qui'hui' o matlū'c o seket a'ntūn tū' tāyani'. [13] Nachin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' natasu'yu tuchū talīscujli chā'tunu'. Huan chi'chini' natzucu hua'chi
macscut lā' como huan oro lā' plata tatāyani' macscut, chu a'cxtim ix-
tascujūt huan xatzey mākalhtō'kē'ni' nā natāyani'. [14] Lā' palh ixtascujūt
kalhatin natāyani', xla' namaklhtīni'n ixtatlaj. [15] Lā' palh tū' tāyani' ixtascujūt
kalhatin, nasputni' ixtatlaj pero Dios namāpūtaxtū hua'chi huan chi'xcu'
a'ntī napūtaxtu a'xni'ca' lhcumā' ixchic lā' nalhcukō' ixlīhuāk a'ntū ixka'lhī.
[16] ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que milīhuākca'n hui'xina'n hua'chi ixlītokpān Dios?
Huan Espíritu Santo huī' na mi'a'clhcunucca'n. [17] Nā palh kalhatin nat-
lahuani' a'ntūn tū' līmakuan ixlītokpān Dios, Dios namālakuanī xla' porque

ixlītokpān Dios lej santo. Lā' hui'xina'n la'tit ixlītokpān Dios a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit.
18 Tū' cata'a'kxokotit mē'cstuca'n. Palh kalhatin na milaclhpu'nanca'n
puhuan lej skalalh xla' ixpālacata a'ntū a'nan nac huā'mā' quilhtamacuj,
calalh hua'chilh tuntū' ixca'tzī. Lā' chuntza' tzē nasca'ta a'ntū más tasqui'nī.
19 Huan tapāstacna' a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj Dios cālaktzī'n hua'chi
tachuyāt. Pues chuntza' tatzo'kni':

Huan a'ntīn tapuhuan lej lakskalalh, ū'tunu'n Dios cāmātlahuī a'ntū natalīta'a'kxoko ixa'cstuca'n ixlīlakskalalhca'n a'xni'ca' tatlahuacu'tun ixpātunca'tzica'n lā' chuntza' tūlalh catitatlōkentaxtūlh.

20 Lā' tatzo'kni' huampala:

Huan Māpa'ksīni' Dios cālakapasni' ixtapāstacna'ca'n a'ntī lej lakskalalhna' lā' cālaktzī'n hua'chi palh tū' taka'lhī ixtapalhca'n.

21 Chuntza' tū' catika'tla'jca'tzītit ixpālacata a'ntūn tlahualh catihuāyā chi'xcu'
o a'ntū māsu'yulh como ixlīhuāk catūhuā milaca'n. 22 Ixlīhuāk catūhuā para
hui'xina'n para nacāmaktāyayāni'. Huan Pablo lā' huan Apolos lā' huan
Pedro, quilīhuākca'n para hui'xina'n. Nā milaca'n huan quilhtamacuj para
nacāmaktāyayāni'. A'yuj hui'lā'na'ntitcus lā' a'yuj canī'tit pero a'ntū pātle'kemā'
lā' a'ntū napātle'ke, huāk ū'tza' a'ntūn tzey para hui'xina'n. 23 Ixlīhuāk
milaca'n porque hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Cristo, lā' Cristo tapa'ksī con
Dios.

4

Ixtascujūtca'n huan apóstoles

1 Quina'n a'ntī apóstoles, caquincātalaktzī'ni' que quina'n ixtasācua'nī'n
Cristo a'ntī quincāmāmacū'ni' para na'icmāsu'yuyāuj a'ntū ixla' Dios lā' a'ntū
Dios quincāmāca'tzīnīni'. 2 Lā' huan a'ntī līmāmacū'canī't catūhuā maclacasqui'n
que xla' xa'nca natlōkentaxtū a'ntū līmāpa'ksīcanī't. 3 Quit tū'
quimaca'tzi a'ntū puhua'nā'tit de quit nīn a'ntūn tapuhuan ā'makapitzīn
tachi'xcuhuī't de quit. Nīn quit tūla na'icuan palh tzey o tū' tzey quit. 4 A'yuj
tū' icu'cxca'tzī palh iclaclē'n pero ū'tza' tū' huanicu'tun que quit tū' iclaclē'n.
Dios nahuan palh iclaclē'n. 5 A'xni'ca' tūna'j min huan Māpa'ksīni' Jesucristo,
tū' catipuhua'ntit palh tzey o tū' tzey ā'kalhatin ixpālacata a'ntūn tlahualh.
A'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni', xla' namālakxkakēkō' ixlīhuāk catūhuā
a'ntūn tatzē'knī't a'nlhā cā'pucsua'. Lā' namāsu'yukō' ixlīhuāk a'ntūn tapuhuan
tachi'xcuhuī't lā' a'ntūn tatlahuacu'tun. Lā' a'xni'ca' Dios nacāmāka'tlī'
chā'tunu' ixpālacata huan xatzey a'ntūn tatlahuanī't.
6 Quintā'timīn, ixlīhuāk huā' tamā'na iccātzo'knuni'nī'ta'ni' quimpālacataca'n
quit lā' Apolos. Lā' ū'tza' hua'chi a'ntū tā'mālacastuccan para que nasca'tā'tit
a'nchī xa'nca na'a'kahuāna'ni'yā'tit ixtachihuīn Dios a'ntūn tzo'kcanī't. Lā'
chuntza' tū' tilīka'tla'jca'tzīyā'tit ixpālacata kalhatin mākalhtō'kē'ni' lā' tū'
catilakmaka'ntit ā'chā'tin mākalhtō'kē'ni'. 7 Tū' tipuhua'na' palh hui'x más
xatzey. Huāk a'ntū ka'lhī'ya' huāk maxquī'nī'ta'ni' Dios. Tū' tla'janī'ta'. Tū'
tilīka'tla'jca'tzīya' a'ntū maxquī'nī'ta'ni' Dios.
8 U'cxca'tzīyā'tit hua'chilh tuntū' caticāsputni'ni' lā' u'cxca'tzīyā'tit
hua'chilh ka'lhī'yā'tit ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. Puhua'nā'tit que
tzē natapa'ksī'yā'tit mē'cstuca'n lā' quilāmakxteknī'ta'uj. Tū'tza' lacasqui'nā'tit
na'iccāmaktāyayāni'. Xalītzey palh stu'ncua' ixmāpa'ksīni'ntit cahuā para
que quina'n tzē xa'iccātā'māpa'ksīni'ni'. 9 Pero chō'la Dios lacasqui'n que
quina'n apóstoles ictasu'yuyāuj hua'chi chi'xcuhuī'n a'ntī más xatalakmaka'n
lā' hua'chi a'ntī līhui'līcan para namaknīcan. Quincātatlahuanī'ta'ni'

hua'chi līlakastān nac quilhtamacuj lā' na ixlacapūnca'n huan ángeles
lā' tachi'xcuhuī't. Quincātalaktzī'nāni' hua'chi a'ntīn nīn tuntū' ixtapalh.
10 Huancan que quina'n lactonto por ixpālacata Cristo pero hui'xina'n
puhua'nā'tit que lej ca'tzīyā'tit a'ntū ixla' Cristo. Huancan que quina'n
lacscalana'jua' lā' hui'xina'n a'ntī iccātzo'knuni'yāni' lej ka'lhī'yā'tit
līmāpa'ksīn. Hui'xina'n lej cāta'a'cnīni'ni'yāni' lā' quina'n xatalakmaka'nī'n.
11 Hasta chuhua'j quina'n ictzi'ncsāuj lā' ickalhpūtīyāuj lā' tū'tza' tzey
quilu'xu'ca'n. Lā' quincātatucsāni' lā' ictejelatlā'huanāuj. 12 Lā' līpalha'
icscujāuj para na'icuā'yanāuj, lā' ictlekua'nāuj. A'xni'ca' quincātalakapalayāni',
quina'n icsqui'ni'yāuj Dios por xlaca'n. A'xni'ca' quincātamāpātīni'yāni',
quina'n ictāyani'yāuj. 13 A'xni'ca' ko'hua'jua' quincātalīchihuīna'nāni', quina'n
xa'nca ickalhtīni'nāuj. Hasta chuhua'j cā'lacapūlhūhua' quina'n iclanī'tauj
hua'chi pa'lhma' lā' hua'chi xatanca'chi' de ixlīhuāk a'ntū lakmaka'ncan.

14 Tū' iccātzo'knuni'yāni' huā'mā' para que na'iccāmāmāxanī'yāni'.
Iccātzo'knuni'yāni' huā'mā' para na'iccāmāca'tzīnīyāni' a'ntū natlahua'yā'tit
porque lej iccāpāxquī'yāni' hua'chi quincamana'. 15 A'yuj ixka'lhī'tit lakacāuj
mil a'ntī nacātamāsu'ni'yāni' ixpālacata Cristo, pero xmān kalhatin hua'chi
mintāta'ca'n. Lā māni' quit mintāta'ca'n por ixpālacata Cristo lā' huan
xatzey tachihuīn a'ntū iccāmāsca'tīyāni'. 16 U'tza' lej iccālīsqui'ni'yāni'
caquilāmaksca'txtūj a'nchī nalatā'kchokoyā'tit.

17 U'tza' huā'mā' iccālīlakmacā'nchāni' huan Timoteo. Nā xla' lalh quin-
caman por ixpālacata quiMāpa'ksīni' lā' lej icpāxquī' lā' xla' tlōkentaxtū ixta-
puhuān Dios. Lā' huan Timoteo nacāmāpāstaquīyāni' a'nchī iclīlatā'kchokomā'
porque ica'kahuāna'ni' Cristo lā' nā a'nchī iccāmāsu'ni'mā' ā'makapitzīn para
que nā chuntza' xlaca'n natalatā'kchoko. Lā' chuntza' icmāsu'yu chu calhāhuā
na ixlīhuāk lītokpānna'. 18 Makapitzīn de hui'xina'n lej līka'tla'jca'tzīyā'tit
porque puhua'nā'tit: “Tū' catimilh Pablo”, puhua'nā'tit. 19 Pero palh Dios
lacasqui'n, palaj na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Lā a'xni'ca' na'icchā'n,
na'iclakapasa ixlīmāpa'ksīnca'n xlaca'n a'ntīn taka'tla'jca'tzī o palh xmān
tahuan. 20 Lā' natasu'yu tichū tatapa'ksī con Dios. Natasu'yu por
ixpālacata a'ntūn tzē tatlahua por ixlīmāpa'ksīn Dios, lā' tū' xmān por
ixpālacata a'ntūn tahuan chi'xcuhuī'n. 21 ¿Tuchū lacasqui'nā'tit? A'xni'ca'
na'iccālaka'nāchāni', ¿chu lacasqui'nā'tit na'icmin para na'iccācastigarlīyāni' o
lacasqui'nā'tit na'iccāpāxquī'yāni' lā' na'iccālakalhu'manāni'?

5

Mālaclē'nīca a'ntī ixtlahua talākalhī'n

1 Scana'nca ca'tzīcan que a'nan na milaclhpu'nanca'n kalhatin a'ntī
makpuscātīni'n. Xla' tā'hui' māni' ixtūtzī't. Lā' nīn a'ntīn tū' takalhlaka'ī'
tū' tatlahua hua'chi huā'mā' ko'hua'jua' talaclē'i'. 2 Lā' hui'xina'n nīn
māxa'na'nā'tit lā' nīn lakaputzayā'tit ixpālacata huanmā talaclē'i'. Ixmāxtutit
de milaclhpu'nanca'n huā'mā' chi'xcu' a'ntīn tlahualh talākalhī'n. 3 Lā' quit
a'yuj tū' tasu'yu quilacan a'xni'ca' takēxtimīyā'tit, pero lej iccāpāstacmā'ni'.
Lā' chuntza' hua'chilh icui'lacha' lā' iclacāxtlahuanī'ta'ncha'tza'. 4 A'xni'ca'
takēstokchipitit por ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo lā' con
ixlīmāpa'ksīn, lā' a'xni'ca' hua'chilh xa'icui'lacha', como iccāpāstacmā'ni',
5 camāxtutit de milaclhpu'nanca'n huanmā' chi'xcu'. Namacamaxquī'yā'tit
Satanás para napātīni'n ixmacni' lā' chuntza' namāpūtaxtūcan ixlīca'tzīn
a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni' Jesucristo.

6 Tū' tzey a'nchī ka'tla'jca'tzīyā'tit. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que macsti'na'j
levadura laklhtāyakō' ixlīhuāk huan tasquit? Chuntza' ixtalaclē'i' huan
kalhatin chi'xcu' nacāpasakō'yāni' milīhuākca'n como ū'tza' nacāmāsca'tī
ā'makapitzīn. 7 Camakxtektit ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey. U'tza' hua'chi
xakōlūhua' levadura. Camāxtutit xla' lā' chuntza' nala'yā'tit hua'chi xasāsti'
tasquit a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Tasqui'nī nala'yā'tit lacuan porque
maknīcanī't Cristo por quimpālacataca'n hua'chi maknīcan huan borrego
a'ntū nalē'ksajna'ncan para pascua. 8 A'xni'ca' tlahuacan ixcā'tani'ca'n is-
raelitas a'ntū huanican pascua, maka'ncan huan xakōlūhua' levadura lā'
hua'can xasāsti' pāntzi a'ntūn tū' ka'lhī levadura. Chuntza' camācā'tanīuj
Dios. Tasqui'nī pū'la camakxtekui huan tūn tū' tzey tapāstacna' lā' huāk a'ntūn
tū' tzey. Lā' catahui'lauj līlacatejtin lā' līlacastu'nc. Chuntza' camācā'tanīuj
Dios.
9 Iccātzo'knuni'nī'ta'ni'tza' nac ā'kalhtin carta que tū' caticātā'talacxtuctit con
a'ntīn tatlahua talākalhī'n. 10 Tū' xa'icuanicu'tun que tū' catā'talacxtuctit
xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn tatlahua talākalhī'n. Lā' nīn tū'
xa'icuanicu'tun a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj lā' tatampi'lhīni'n lā'
ta'a'kxokoka'lhāna'n. Lā' nīn tū' xa'icuanicu'tun que tū' caticātā'talacxtuctit
xalanī'n huā'mā' quilhtamacuj a'ntīn ta'a'cnīni'ni' ixídolosca'n. Palh tū'
ixcātā'talacxtuctit nīn chā'tin de xlaca'n, pues maclacasqui'n nataxtuyā'tit de
huā'mā' quilhtamacuj. 11 Pero a'ntū iccātzo'knuni'nī'ta'ni' ū'tza' huā'mā':
Palh chā'tin huan que kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' nā xla' tlahua
talākalhī'n, tū' catitā'talacxtuctit. Palh chā'tin huan que kalhlaka'ī' lā'
tlahua talākalhī'n o tampi'lhīni'n o na'a'cnīni'ni' ixídolo, tū' catitā'talacxtuctit
lā' nīn tū' titā'huā'ya'nā'tit. Lā' tū' titā'huā'ya'nā'tit huan a'ntī huan que
kalhlaka'ī' lā' xla' lakapalana'n o ka'chī o a'kxokoka'lhāna'n. 12-13 ¿Chu
quimaca'tzi na'iccājuzgarlī huan a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios?
A'ntīn tū' takalhlaka'ī', xlaca'n Dios nacājuzgarlī. Pero tasqui'nī hui'xina'n
nacājuzgarlī'yā'tit huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Por eso camāxtutit de na
milaclhpu'nanca'n huanmā' chi'xcu' a'ntīn tlahua huā'mā' talaclē'i'.

6

A'ntīn talāmālacapū' con huan jueces a'ntīn tū' takalhlaka'ī'

1 Lā' a'xni'ca' kalhatin de hui'xina'n līyāhuacu'tun catūhuā ā'kalhatin a'ntī
kalhlaka'ī', lej līmāxana' palh ixmālacapū'lh na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalh-
laka'ī'. Ixtalacāxtlahualh a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 2 Hui'xina'n a'ntīn
tā'tapa'ksīyā'tit con Dios nacālacāxtlahua'yā'tit huan tachi'xcuhuī't a'xni'ca'
nasputa huan quilhtamacuj. Lā' palh hui'xina'n nacālacāxtlahua'yā'tit
ixlīhuākca'n xalanī'n nac quilhtamacuj, nā tzē nalacāxtlahua'yā'tit antūn tū' lej
tasqui'nī. 3 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que quina'n nacālacāxtlahuayāuj huan ángeles?
Lā' palh nacālacāxtlahuayāuj huan ángeles, ā'chulā' tzē nacālacāxtlahuayāuj
a'ntū xala' nac huā'mā' quilhtamacuj. 4 Chuntza' palh maclacasqui'n
nalacāxtlahua'yā'tit catūhuā xala' huā'mā' quilhtamacuj, ¿a'chī' cāputzayā'tit
huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' lej cā'a'cnīni'ni'can na ixlacapūnca'n a'ntīn takalh-
laka'ī'? 5 Huā'mā' iccāhuaniyāni' para que na'iccāmāmāxanī'yāni'. ¿Chu
tū' a'nan na milaclhpu'nanca'n nīn chā'tin a'ntīn tzē nacālacāxtlahuayāni'
hui'xina'n a'ntī lītā'timīn? 6 Ca'tzīyā'tit que a'nan. Chuntza' tū' tzey a'nchī
tlahua'yā'tit a'xni'ca' kalhatin a'ntī kalhlaka'ī' lā' namālacapū' ā'kalhatin
xatā'tin lā' nalacāxtlahua'yā'tit na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'.

7 Como lāmālacapū'yā'tit entre lītā'timīn, chuntza' tasu'yu que
tū' tlōkentaxtūyā'tit ixtapuhuān Dios lā' lhūhua' ticāsputni'yāni'cus.
Ixpātītit huan a'ntūn tū' tzey a'ntū cātatlahuani'ni'. Ixtāya'ni'tit a'nchī
cāta'a'kxokomaklhtīni'. 8 Pero māni' hui'xina'n lātlahua'ni'yā'tit a'ntūn tū'
tzey lā' cā'a'kxokomaklhtīyā'tit a'yuj mintā'tinca'n.

9 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntīn tatlahua a'ntūn ko'hua'jua', xlaca'n tūlalh
catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n? Tū' tita'a'kxokoyā'tit mē'cstuca'n. Huan
a'ntīn tamakpuscātīni'n lā' huan a'ntīn tatlahua talākalhī'n lā' huan a'ntīn
tataquilhpūtani' ídolos, xlaca'n tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Nā
huan a'ntīn talātā'tahui'lāna' entre chi'xcuhuī'n lā' huan a'ntīn tamaklhtza'stī
puscan, xlaca'n tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. 10 Nā huan
a'ntīn taka'lhāna'n lā' huan a'ntīn talakla catūhuā lā' huan a'ntīn taka'chī
tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Nā huan a'ntīn talakapalana'n
lā' huan a'ntīn ta'a'kxokomaklhtīni'n catūhuā tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n. Nīn tintī' de huan tamā'na tū' catitamaklhtīni'lh nīn tuntū' a'nlhā
Dios māpa'ksīni'n. 11 Lā' chuntza' ixtlahua'yā'tit ā'makapitzīn de hui'xina'n.
Pero chuhua'j Dios cālacsacnī'ta'ni' lā' cāxapani'nī'ta'ni' mintalaclē'i'ca'n para
natlahua'yā'tit ixtapuhuān. Lā' chuhua'j Dios mālacstū'nca que hui'xina'n
lacuantza' por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' por ixlīmāpa'ksīn
ixEspíritu quinDiosca'n.

Maclacasqui'n que Dios nacāmāpa'ksī quimacni'ca'n

12 Tzē na'icuan: "Icka'lhī talacasqui' para que tzē na'ictlahua ixlīhuāk
catūhuā a'ntū iclacasqui'n". Pero tū' ixlīhuāk a'ntū ictlahuacu'tun
nacāmaktāya ā'makapitzīn. Tzē na'icuan: "Tzē na'ictlahua chuxatū catūhuā".
Pero a'yuj xa'icualh, tū' ictlahuacu'tun catūhuā a'ntūn tūla na'icmakxteka
ā'calīstān lā' ū'tza' naquilītlaja. 13 Nā nahuancan: "Quimpānca'n
maclacasqui'n līhua't lā' a'nan līhua't para quimpānca'n", nahuancan.
Pero ixtu'ca'n tū' catitatāyani'lh para pō'ktu. Namin lakatin chi'chini'
a'xni'ca' Dios nacāmālakuanī ixtu'ca'n. Dios tlahualh quimacni'ca'n para
que nalī'a'cnīni'ni'yāuj xla'. Lā' xla' quincāmaxquī'yāni' a'ntū maclacasqui'n
quimacni'ca'n. Tū' lacasqui'n nalītlahuayāuj talākalhī'n quimacni'ca'n. 14 Lā'
chu a'nchī Dios mālakahuanīchokolh ixmacni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo nā
chu chuntza' namālakahuanīchoko quimacni'ca'n con ixlīmāpa'ksīn.

15 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que quimacni'ca'n tā'tapa'ksī con Cristo? Lā' quimacni'
a'ntūn tapa'ksī con Cristo, ¿chichū na'iclīmaklhtī de Cristo para natā'takēxtimī
kalhatin puscāt xala' nac cā'tejen? Tū' maktin ictitlahualh. 16 ¿Chu tū'
ca'tzīyā'tit que a'xni'ca' kalhatin chi'xcu' tā'takēxtimī kalhatin puscāt a'ntī
xala' nac cā'tejen chu lakatin macni' natala a'xni'ca' natā'takēxtimī? Chuntza'
tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Ixtu'ca'n chu lakatin macni' natala.

17 Lā' a'xni'ca' natamacamāstā'ya' con huan Jesús, mintu'ca'n nala'yā'tit chu
lakatin līca'tzīn.

18 Tū' catlahua'tit talākalhī'n. A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' makpuscātīni'n,
xla' más ko'hua'jua' tlahua ixmacni' que a'xni'ca' tlahua ā'lakatin talaclē'i'.
19 Ca'tzīyā'tit que Dios cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' como xla'
tanūma' na mi'a'clhcunucca'n, chuntza' mimacni'ca'n talanī't ixlītokpān
Espíritu Santo. Lā' maclacasqui'n que Dios namāpa'ksīni'n a'ntza'. Lā'
hui'xina'n tū' tapa'ksī'yā'tit mē'cstuca'n; tapa'ksī'yā'tit con Dios. 20 Xla'
lej tapala cālītamāhuanī'ta'ni' porque Jesucristo māpalalh huan nac cruz.

U'tza' nalī'a'cnīni'ni'yā'tit Dios a'nchīn tlahua'yā'tit con mimacni'ca'n como hui'xina'n tapa'ksī'yā'tit con Dios.

7

Ixpālacata a'nchī tapūchahuacan

1 Lā' ixpālacata a'ntū quilātzo'kni'uj, chuhua'j iccākalhtīyāni'. Lej tzey
palh kalhatin chi'xcu' tū' maktin tā'takēxtimī kalhatin puscāt. 2 A'yuj
tzey chuntza', pero como lej makpuscātīni'ncan lā' lej makchi'xcu'nuncan,
cataka'lhīlh chā'tunu' chi'xcuhuī'n xmān kalhatin ixpuscātca'n lā' chā'tunu'
puscāt cataka'lhīlh xmān kalhatin ixkōlu'ca'n. 3 Catlōkentaxtūlh kalhatunu'
chi'xcuhuī'n a'ntūn tasqui'nī para ixpuscātca'n. Lā' chuntza' kalhatunu'
puscan catlōkentaxtūlh a'ntūn tasqui'nī para ixkōlu'ca'n. 4 Huan puscāt tū'tza'
ixa'cstu māpa'ksī ixmacni'; ixkōlu' nā tā'māpa'ksī. Nā chuntza' huan chi'xcu'
tū'tza' ixa'cstu māpa'ksī ixmacni'; ixpuscāt nā tā'māpa'ksī. 5 Palh huan chi'xcu'
lā' ixpuscāt más natatlahuacu'tun oración, tzē natalacchihuīna'n para que tū'
natalātā'lhtata lātma'j, pero tū' makān. Palh makān tū' natalātā'lhtata, huan
ko'ti'ti' nacālīlaktzī'ncu'tun porque tū' catitatāyani'lh.

6 U'tza' huā'mā' iccāhuaniyāni' que tzē tlahuacan. Tū' iccāmāpa'ksīmā'ni'.
7 Iclacasqui'n que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't ixtalalh hua'chi quit pero Dios
cāmaxquī' kalhatunu' chi'xcuhuī'n a'nchī tzē natalatā'kchoko. Kalhatin tzē
natlahua catūhuā lā' ā'kalhatin natlahua ā'catūhuā. Kalhatin natapūchahua lā'
ā'kalhatin tū' tasqui'nī natapūchahua.

8 Iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntīn tūna'j tapūchahua'yā'tit lā' a'ntī
lakapūtnu'tza' que tzey palh natachokoyā'tit chu chuntza' hua'chi quit.
9 Lā' palh kalhatin tū' catitāyani'lh ixa'cstu, mejor catapūchahualh para que
tū' pō'ktu napāstaca a'ntū lacasqui'n ixmacni'.

10 Lā' hui'xina'n a'ntīn tapūchahua'nī'ta'ntittza', iccāmāpa'ksīyāni' lā' tū' xmān
quit. Nā huan Māpa'ksīni' nā xla' cāmāpa'ksīyāni' que tū' catitamakxtekli
ixkōlu'ca'n huan puscan. 11 Lā' palh makxteknī'ttza' ixkōlu' kalhatin puscāt,
catachokolh ixa'cstu sin ixkōlu' o catā'tahui'lachokopā ixkōlu'. Lā' huan a'ntī
xakōlu' tū' catimakxtekli ixpuscāt.

12 Lā' chuhua'j xmān quit iccāhuaniyāni' ā'makapitzīn de hui'xina'n lā' tū'tza'
huan Māpa'ksīni'. Palh kalhatin chi'xcu' kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' ix-
puscāt tū' kalhlaka'ī', tū' catimakxtekli huan puscāt palh xla' tā'tahui'lacu'tun.
13 Lā' kalhatin puscāt a'ntī kalhlaka'ī', tū' catimakxtekli ixkōlu' a'ntīn tū'
kalhlaka'ī' palh xla' tā'tahui'lacu'tun. 14 A'yuj huan chi'xcu' tū' kalhlaka'ī'
Dios, pero por ixpālacata ixpuscāt a'ntī kalhlaka'ī', māxtunquīcanī't huan
chi'xcu' para nala ixla' Dios. Lā' nā huan puscāt a'ntīn tū' kalhlaka'ī'
māxtunquīcanī't para nala ixla' Dios por ixpālacata ixkōlu' a'ntī kalhlaka'ī'.
Palh tū' chuntza' cahuā, mincamana'ca'n ixtalalh hua'chi a'ntīn tū' takalh-
laka'ī'. Pero chuhua'j laktzī'ncan hua'chilh a'ntīn takalhlaka'ī'. 15 Huan
chi'xcu' antīn tū' kalhlaka'ī' lā' palh makxtekcu'tun ixpuscāt, camakx-
tekli na'a'n. Lā' huan puscāt a'ntīn tū' kalhlaka'ī' lā' palh makxtekcu'tun
ixkōlu', camakxtekli na'a'n. Dios lacasqui'n ca'cs calatahui'lauj quina'n.
16 Huan puscāt tū' ca'tzī palh ixpālacata xla' ixkōlu' a'ntīn tū' kalhlaka'ī'
namāpūtaxtūcan; lā' huan chi'xcu' tū' ca'tzī palh ixpālacata xla' ixpuscāt a'ntīn
tū' kalhlaka'ī' namāpūtaxtūcan.

17 Chu a'nchī ixuanī'ta' a'xni'ca' pū'la kalhla'ka'i', chu chuntza' catachoko,
xmān nalatā'kchokoya' hua'chi Dios lacasqui'n. U'tza' icmāsu'yu na ixlīhuāk
huan lītokpānna'. 18 Palh lanāntza' huī' mixtu'tu' a'ntū cālīlakapascan is-
raelitas a'xni'ca' pū'la kalhlaka'i' ixtachihuīn Dios, catachoko chuntza'. Lā'

palh tū' ixka'lhī'nī'ta' huan xtu'tu' a'xni'ca' pū'la kalhlaka'i', nā chuntza'
catachoko. 19 Palh ka'lhī'ya' huan xtu'tu' o palh tū' ka'lhī'ya', xla' tuntū'
ixpālacata. A'ntū más tasqui'nī, ū'tza' tlahuacan ixtapuhuān Dios. 20 Chā'tunu'
catachokolh na ixtascujūt a'ntū ixka'lhī a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'lh ixtachi-
huīn Dios. 21 Palh xatatamāuj tasācua' ixua'nī'ta' a'xni'ca' kalhlaka'i', tū'
tilīpuhua'na'. Pero palh mimpatrón namakxtekāni', capit. 22 Huan a'ntīn
tasācua' ixuanī't a'xni'ca' kalhlaka'ī'lh, ū'tza' Dios laktzī'n hua'chilh tū'
tasācua' ixuanī't. Lā' a'ntīn tū' xatatamāuj tasācua' ixuanī't a'xni'ca' kalh-
laka'ī'lh, ū'tza' lanī't xatatamāuj ixtasācua' Cristo. 23 Quintā'timīn, Dios
lej tapala cālītamāhuanī'ta'ni' porque Jesucristo māpalalh huan nac cruz.
Lā' ū'tza' tū' catilītamakxtektit lej nacātamāpa'ksīyāni' chi'xcuhuī'n. Xmān
Dios nacāmāpa'ksīyāni'. 24 Quintā'timīn, chu a'nchī ixuanī'ta'ntit a'xni'ca'
kalhlaka'ī'tit, chuntza' natachokoyā'tit a'yuj tapūchahuanī'ta'ntittza' o tū', lā'
a'yuj xatatamāuj tasācua' o tū'. Xmān chuhua'j maclacasqui'n que Dios
nacā'o'kska'lhīyāni'.

25 Huan Māpa'ksīni' tū' quimaxquī'lh līmāpa'ksīn ixpālacata a'ntīn tūna'j
tapūchahua. Pero tzē nakalhlaka'ī'yā'tit a'ntū iccāhuaniyāni' porque Dios
quilakalhu'malh lā' quilacsacli. 26 Icpuhuan que tzey palh chā'tunu' ix-
tachokolh hua'chi quit icuī' lā' tzey porque mimā' huan chi'chini' a'ntū
napūpātīni'nāuj. 27 Palh ka'lhī'ya' mimpuscāt, tū' catimakxtekti lā' palh tū'
ka'lhī'ya' mimpuscāt, tū' caputza. 28 Pero palh natapūchahua'cu'tuna', ū'tza' tū'
taclē'i'. Lā' palh kalhatin tzu'ma'jāt natapūchahuacu'tun, ū'tza' tū' taclē'i'.
Pero más jisclīhua' para xlaca'n a'ntīn tatapūchahuanī'ttza' a'xni'ca' namin
huā'mā' chi'chini'. Lā' quit tū' iclacasqui'n que lej napātīni'nā'tit.

29 Quintā'timīn, tū'tza' lej makān natahui'layāuj nac cā'quilhtamacuj. U'tza'
iccālīhuaniyāni' que huan a'ntī ka'lhī ixpuscāt catā'scujli Dios hua'chilh
tū' ixka'lhī. 30 Tū' lej makān a'xni'ca' nasputa huā'mā' quilhtamacuj.
Tū'tza' makān nacalhua'nā'tit lā' tū'tza' makān napāxuhua'yā'tit lā' tū'tza'
makān natamāhua'na'nā'tit. U'tza' calīlē'capintit a'ntū natāyani' para pō'ktu.
31 Makapitzīn a'ntīn taka'lhī ixnegocioca'n, pō'ktu tapāstacmā'na huan ne-
gocio. Hui'xina'n a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit, tū' cala'tit hua'chi xlaca'n porque
chuxatū xala' huā'mā' quilhtamacuj tū' catitāyani'lh para pō'ktu.

32 Tū' iclacasqui'n que lej nacāpāta'layāni'. Huan chi'xcu' a'ntīn tūna'j
tapūchahua, xla' tzē cuenta natlahua xmān a'nchī namakapāxuhua huan
Māpa'ksīni'. 33 Pero huan chi'xcu' a'ntīn tapūchahuanī'ttza' tū' xmān pāstaca
Dios; nā pāstaca a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj ixpālacata huan ixfamilia.
Lā' cuenta tlahua a'nchī namakapāxuhua huan ixpuscāt. Chuntza' tāpātu'
ixtapāstacna'. 34 Lā' huan tzu'ma'jāt a'ntīn tūna'j tapūchahua o huan puscāt
a'ntīn tū'tza' ka'lhī ixkōlu', ū'tza' tzē cuenta natlahua a'nchī nalītlahua ixta-
puhuān huan Māpa'ksīni'. Lī'a'cnīni'ni'cu'tun Dios huāk a'ntū natlahua lā' a'ntū
napāstaca. Huan puscāt a'ntīn tapūchahuanī'ttza' tū' xmān pāstaca Dios. Nā
pāstaca a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj ixpālacata huan ixfamilia. Lā' nā cuenta
tlahua a'nchī namakapāxuhua ixkōlu'.

35 U'tza' iccāhuaniyāni' porque iccāmaktāyacu'tunāni'. Tū'
iccāhui'līni'cu'tunāni' catūhuā hua'chi a'xni'ca' cāchī'lakstokcan huan
cahuāyujnu' pero iclacasqui'n que pō'ktu natlahua'yā'tit a'ntū līmakuan
porque xmān tlōkentaxtūcu'tunā'tit ixtapuhuān Dios.

36 Palh kalhatin chi'xcu' puhuan que tū' tzey porque tūna'j tapūchahua
ixtzu'ma'jāt porque xla' ka'tla'tza' lā' līmakuantza' natapūchahua, catlahualh
a'ntū lacasqui'n. Tū' tlahuamā' taclē'i'. Camāpūchahualh ixtzu'ma'jāt.

37 Pero palh kalhatin chi'xcu' līhui'līnī't que tū' namāpūchahua ixtzu'ma'jāt
lā' puhuan que tū' maclacasqui'n natapūchahua ixtzu'ma'jāt, lā' como tzē
māpa'ksī huan ixtzu'ma'jāt, ū'tza' tzey. Tū' camāpūchahualh. 38 Chuntza' huan
tī māpūchahua ixtzu'ma'jāt, tzey tlahuamā', lā' más tzey tlahua huan a'ntīn tū'
māpūchahua ixtzu'ma'jāt.

39 Huan puscāt tūlalh catimakxtekli ixkōlu' līhuan xla' huī'cus. Pero palh
nīnī'ttza' ixkōlu', tzē natapūchahuapala, xmān calalh kalhatin chi'xcu' a'ntī
kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. 40 Pero quit icpuhuan que más napāxuhua palh
tū'tza' natapūchahua. Lā' icpuhuan que chuntza' quimāsu'ni'lh huan Espíritu
Santo.

8

Huan līhua't a'ntū cā'a'ksajuī'can huan ídolos

1 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' ixpālacata huan līhua't a'ntū cā'a'ksajuī'canī't
ídolos. Hui'xina'n hua'nā'tit: "Quilīhuākca'n māchekxīyāuj lā' lej ka'lhīyāuj
tapāstacna", hua'nā'tit. Pero quit iccāhuaniyāni': "Capāstactit que lej
ka'tla' makca'tzīcan palh xmān ka'lhīcan lhūhua' tapāstacna'". Pero a'ntū
cāmaktāyayāni' milīhuākca'n, ū'tza' lāpāxquī'can. 2 Palh chā'tin puhuan que lej
cā'tzī catūhuā, xla' tūna'j ca'tzī hua'chi tasqui'nī naca'tzī. 3 Pero palh kalhatin
pāxquī' Dios, Dios ca'tzī palh xla' tapa'ksī con Dios.

4 Lā' ixpālacata huan līhua't a'ntū' cā'a'ksajuī'canī't ídolos, quina'n ca'tzīyāuj
que huan ídolo tū' lakahuan lā' xmān kalhatin Dios a'ntī huī' lā' xla'
xalakahuan. 5 A'nan a'ntīn cāmāpācuhuīcan dioses nac a'kapūn o nac ti'ya't.
Lā' a'yuj huancan a'nan lhūhua' dioses lā' lhūhua' māpa'ksīni'nī'n, 6 pero
para quina'n huī' xmān kalhatin quinDiosca'n lā' ū'tza' a'ntī xaTāta'. Xla'
cāmā'a'nanīlh ixlīhuāk catūhuā. Lā' quina'n hui'lāna'uj para namāka'tlī'yāuj lā'
na'a'cnīni'ni'yāuj. Lā' para quina'n huī' xmān kalhatin Māpa'ksīni' Jesucristo
lā' xla' cācāxui'līkō' ixlīhuāk catūhuā lā' quina'n hui'lāna'uj por ixpālacata.

7 Tū' taca'tzī huā'mā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Makapitzīn tapuhuan
que tatlahua talaclē'i' a'xni'ca' tahua' quinīt a'ntū lī'a'ksajuī'canī't ídolos.
U'tza' tapuhuan como xapū'la ixtataquilhpūtani' huan ídolos a'xni'ca' tūna'j
ixtakalhlaka'ī'. Lā' hasta chuhua'j chuntza' tapuhuan que huā'mā' quinīt
ixla' huan ídolo. Lā' tahuan que tū' tzey palh hua'can como xlaca'n
tūna'j xa'nca taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. 8 Huan quinīt tū'
quincāmaktāyayāni' na ixlacapūn Dios. Palh na'icua' catūhuā, tū' más tzey
ictilalh na ixlacapūn Dios. Lā' a'yuj tū' ca'icua'lh catūhuā, pero tū' ā'chulā'
ictilalh na ixlacapūn Dios. 9 Maclacasqui'n cuenta natlahua'yā'tit a'ntūn
tlahua'pā'na'ntit por ixpālacataca'n a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī' para
que tū' namātlahuī'yā'tit talaclē'i' ā'kalhatin. 10 Hui'x lej ca'tzīya' lā' palh
nahuā'ya'na' a'nlhā taquilhpūtani'can ídolos, tzēlasā' nalaktzī'nāni' kalhatin
xatā'tin a'ntīn tūna'j xa'nca ca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. Lā'
como hui'x lej ca'tzīya', xla' nalīhui'lī nahua' a'ntū a'ksajuī'canī't ídolos a'yuj
na'u'cxca'tzī que tlahuamā' talaclē'i'. 11 Chuntza' mintā'tin a'ntīn tū' xa'nca
kalhlaka'ī', natlahua talaclē'i'. Lā' chuntza' natatonkopū ixpālacata a'ntū
hui'x tla'hua'ya'. Lā' Cristo nīlh ixpālacata mintā'tin. 12 Lā' chuntza' hui'x
tlahuani'pā't talaclē'i' Cristo a'xni'ca' māmakchuyī'ya' mintā'tin ixpālacata
a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' mātlahuī'ya' talaclē'i'. 13 Por eso
palh natatonkopū kalhatin quintā'tin por ixpālacata huan quinīt a'ntū icua',
tū' maktin ictihua'lh quinīt.

9

A'ntūn tzē ixtatlahua apóstoles

1 Ca'tzīyā'tit que quit apóstol lā' quit libre. ¿Chu tū' iclaktzī'nī't
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo? Lā' quit iccāmāsu'ni'ni' a'nchī Dios
quilīmāmacū'nī't lā' ū'tza' līkalhlaka'ī'tit. 2 A'yuj na ixlacapūnca'n ā'makapitzīn
quit tū' apóstol, pero hui'xina'n tūla catihua'ntit hua'chi xlaca'n. Como
hui'xina'n kalhlaka'ī'tit a'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios, chuntza'
lītasu'yu que quit apóstol.
3 A'xni'ca' qui'a'ksa'ncan, ictamaktāya lā' chuntza' iccākalhtī: 4 ¿Chu tū'
līmakuan palh naquintamāhuī' a'ntī iccāmāsu'ni'? 5 ¿Chu tū' icka'lhī talacasqui'
para na'ictlahua chu a'cxtim hua'chi ā'makapitzīn apóstoles a'xni'ca' icmāsu'yu
ixtachihuīn Dios? Chā'tunu' nalē'n ixpuscāt a'xni'ca' na'a'n chuxalhā para
namāsu'yu ixtachihuīn Dios. Chuntza' tatlahua ā'makapitzīn apóstoles lā' huan
ixtā'timīn Jesús lā' nā Pedro. 6 ¿Chu xmān quit lā' Bernabé tūla iccāmakxtekāuj
naquincātamāhuī'yāni'? ¿Chu maclacasqui'n xmān quina'n icscujāuj para
na'icmāpalayāuj quilīhua'tca'n? 7 A'ntī a'n ixpūtropa, ¿chu tū' māpalacan? A'ntī
cha'n pūlactin tacha'ni' xla' tzē nahua' ixtō'ca't. A'ntī cāmaktaka'lha huan
borrego, xla' nahua' xaquinīt. 8 A'ntū iccāhuaniyāni' tū' xmān ixtapāstacna'ca'n
chi'xcuhuī'n. Nā chuntza' huan na ixley Moisés. 9 Chuntza' tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican ley:
Tū' camā'kānkanu' ixbosal mi'animalh a'ntū lacchi'ntamā' huan trigo a'ntū
lītlahuacan harina.
Namakxteka' nahua'.
Tū' xmān por ixpālacata huan animal hualh Dios chuntza'. 10 Nā hualh
ū'tza' por quimpālacataca'n porque a'ntī cuxtu lā' a'ntīn cha'n chu a'cxtim
taka'lhīmā'na hasta a'xni'ca' nalana'n lā' natahua' xatza'ktza'. 11 Palh
quina'n iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios a'ntūn tāyani' para pō'ktu, ¿chu
ka'tla' catūhuā palh naquilātā'ī'yāuj macsti'na'j a'ntū hui'xina'n ka'lhīyā'tit
lā' a'ntūn tū' tāyani' para pō'ktu? 12 Lā' palh cāmālacpitzini'yā'tit ā'makapitzīn
mimākalhtō'kē'ni'ca'n, līhua'ca' ixquilāmālacpitzini'uj quina'n. Quina'n más
icka'lhīyāuj talacasqui'. Pero quina'n tū' maktin iccāsqui'ni'ni' para que
i'xquilāmālacpitzini'uj.
Mejor quina'n ictāyani'uj ixlīhuāk para que tū' na'a'nan nīn tuntū'
a'ntūn tzē nacāmāmakchuyī huan a'ntī natakalhlaka'ī' xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo. 13 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntīn tamaktāyana'n
nac xaka'tla' ixlītokpānca'n israelitas xlaca'n natahua' a'ntū līmincanī't nac
lītokpān? Lā' a'ntī natamaktāyana'n nac altar xlaca'n nā natahua' mac-
sti'na'j a'ntū a'ksajuī'nincanī't nac altar. 14 Lā' hua'chilh chuntza' huan
mākalhtō'kē'ni'. A'ntīn tasca'tmā'na ixtachihuīn Dios natamāhuī' a'ntīn
cāmāsu'ni'mā'. Chuntza' māpa'ksīni'lh huan Māpa'ksīni'. 15 Pero quit tū'
iccāsqui'ni'nī'ta'ni' naquilāmaxquī'yāuj a'ntū icmaclacasqui'n. Lā' nīn quit tū'
iccātzo'knuni'mā'ni' para que natzucuyā'tit naquilāmaxquī'yāuj a'ntū icmacla-
casqui'n. Mejor xa'icnīlh lā' tū' naquimaklhtīcan quilīka'tla'jca'tzīn. U'tza'
iclīka'tla'jca'tzī que tū' maktin tasqui'nī naquilāmaxquī'yāuj nīn tuntū'.
16 Pues a'yuj icmāsu'yu ixtachihuīn Dios, tūla iclīka'tla'jca'tzī porque
chuntza' quilīmāmacū'ca. Lā' icxantila palh tū' na'icmāsu'yu ixtachihuīn
Dios. 17 Palh xa'icmāsu'yulh ixtachihuīn Dios porque chuntza' quintapuhuān,
quintapāxuhuān ixlanī't hua'chi quintatlaj. Pero maclacasqui'n na'icmāsu'yu
ixtachihuīn Dios como ū'tza' quilīmāmacū'ca. 18 ¿Tuchū quintatlaj? U'tza'

huā'mā: Libre quit lā' tū' iccāmāta'jīyāni' a'xni'ca' iccāmāsu'ni'yāni' ixtachi-
huīn Dios a'yuj tzē xa'iccāsqui'ni'ni' catūhuā.
19 Tū' iclaclē'ni' nīn tintī'yā chi'xcu' lā' chuntza' nīn tintī'yā chi'xcu' tzē
naquimāpa'ksī. Chuntza' libre quit. Pero iclanī't hua'chi ixtasācua'ca'n
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't para que naquintakaxmata a'xni'ca'
na'iccāmāsu'ni' ixtachihuīn Dios lā' natakalhlaka'ī'. 20 Na ixlaclhpu'nanca'n
israelitas quit iclatā'kchokolh hua'chi israelita para que natakalhlaka'ī'. Lā'
para a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun a'ntū huan na ixley Moisés quit iclatā'kchokolh
hua'chilh xa'ictlōkentaxtūcu'tulh a'ntū huan huan ley, a'yuj quit icca'tzī que
tū' maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan huan ley. Chuntza' tzēlasā'
na'iccāmākalhlaka'ī'nī xlaca'n a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun a'ntū huan ixley
Moisés. 21 Para a'ntīn tū' talakapasa ixley Moisés quit iclatā'kchokolh hua'chi
xlaca'n. Porque a'yuj tū' maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan ixley
Moisés, maclacasqui'n na'ictlōkentaxtū a'ntū huan ixlīmāpa'ksīn Cristo. Lā'
chuntza' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī ixtachihuīn Dios huan a'ntīn tū'
talakapasa ixley Moisés. 22 Lā' na ixlaclhpu'nanca'n xlaca'n a'ntīn tū' xa'nca
taca'tzī a'ntūn tzey o a'ntūn tū' tzey, iclatā'kchokolh hua'chi xlaca'n para que
tzē na'iccāmāsu'ni' xlaca'n. Lā' tzēlasā' na'iccāmākalhlaka'ī'nī xa'nca. Hua'chi
chuxatīya chi'xcu' iclatā'kchokolh para que natakaxmata a'ntū icmāsu'yumā'
lā' natakalhlaka'ī'. 23 Lā' huāk huā' tamā'na ictlahuamā' para na'icmāsu'yu
ixtachihuīn Dios. Chuntza' ā'makapitzīn naquintatā'pāxuhua porque Dios lej
quincālakalhu'man.
24 ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit a'ntīn tatanū nac tatu'jnu' cuenta tatlahua a'nchī
natatu'jnun porque xmān kalhatin natlaja ixpremio? Chuntza' nat-
lahua'yā'tit. Lej ca'a'kahuāna'ni'tit Dios para natla'ja'yā'tit. 25 A'ntīn
tanūcu'tun nac tatu'jnu' tasqui'nī nalaktō'ka' lā' natasca'ja. Lā' huan a'ntī
natlaja, namaxquī'can lakatin corona a'ntū palaj nascōhuan. Pero a'ntū
naquincātamaxquī'yāni' quina'n a'ntī nalīhui'līyāuj natlahuayāuj ixtapuhuān
Dios, ū'tza' natāyani' para pō'ktu. 26 Lā' ū'tza' iclīhui'līlh ictlahua ixtapuhuān
Dios lā' iclīhui'līlh na'ictlaja. Tū' chu tlakaj iclīhui'līlh ictlaja hua'chi a'ntīn
tucscu'tun catūhuā lā' xmān līsno'ka xa'ū'ni'. 27 Quit iclīhui'līlh ictlahua ixta-
puhuān Dios lā' quit icmāpātīnī quimacni' para na'ictlaja lā' na'icmāpa'ksī
quimacni'. Chuntza' tū' napātle'ke que a'xni'ca' līlhūhua' na'iccāmāsu'ni'
ixtachihuīn Dios lā' māni' quit tūla ictlōkentaxtū a'ntū ixtapuhuān.

10

Tū' tzey palh taquilhpūtani'can ídolos

1 Tū' iclacasqui'n que napātza'nkā'yā'tit a'ntū cāpātle'keni'lh
quimpapna'ca'n a'ntīn tatā'a'lh Moisés. Ixlīhuākca'n tastālani'lh huan
poklhnu' a'ntū Dios cāmāpū'līni'lh. Lā' ixlīhuākca'n tatētaxtulh huan nac
mar a'ntū māpācuhuīcan Mar Spi'nenke'. 2 Lā' como xlaca'n tastālani'lh
huan poklhnu' lā' xlaca'n catojon tatētaxtulh huan nac mar, chuntza'
ū'tza' hua'chilh ta'a'kpaxli a'ntza' lā' talalh ī'sca'txtunu'nī'n Moisés. 3 Lā'
ixlīhuākca'n chu a'cxtim tahua'lh huan maná. U'tza' huan līhua't a'ntū Dios
macamilh lakalīyān. Lā' ixlīhuākca'n chu a'cxtim talīko'tnūlh huan xcān a'ntū
Dios māxtulh huan nac chihuix. 4 Lā' huā'mā' chihuix hua'chi Cristo a'ntī
cāmaxquī'lh ixlīhuāk a'ntū ixtamaclacasqui'n chu a'nlhā na ixtejca'n. 5 Pero
a'yuj Dios xa'nca ixcāmaktaka'lha, xlaca'n tū' tamakapāxuhualh xla' lā' ū'tza'
ixcālīmāpī'tēlha huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't huan a'ntī ixtanītēlha.
6 Lā' huā' tamā'na a'ntūn cāpātle'keni'lh quimpapna'ca'n, huāk
quincātamāsu'ni'yāni' que tū' lej catilacasqui'uj a'ntūn tū' tzey hua'chi xlaca'n

lej talacasqui'lh. 7 Makapitzīn de xlaca'n tatatzokostani'lh huan ídolo. Lā'
chuntza' tatzo'knī't ixpālacataca'n a'ntīn tatatzokostani'lh huan ídolo:
Tachi'xcuhuī't tatahui'lalh lā' tahuā'yalh lā' tako'tnūlh.
Lā' a'xni'ca' tahuā'yankō'lh, tatzuculh talakastāna'n.
Tū' catitatzokostani'tit ídolos hua'chi xlaca'n. 8 Makapitzīn de xlaca'n
tatlahualh talākalhī'n lā' lakatin chi'chini' tanīlh pu'xamatu'tun mil. Tū'
catitlahua'tit talākalhī'n hua'chi xlaca'n tatlahualh. 9 Makapitzīn de
xlaca'n tamājiclhuī'lh Dios lā' ū'tza' cālīlīmaknīlh huan lhūhua' lūhua'. Tū'
catimājiclhuī'tit huan Māpa'ksini' hua'chi xlaca'n tatlahualh. 10 Makapitzīn
de xlaca'n talē'ksa'nli Moisés lā' milh huan ángel a'ntī maknīni'n lā'
cāmāsputūkō'lh. Lā' hui'xina'n, tū' catitlahua'tit hua'chi xlaca'n.

11 Ixlīhuāk a'ntū cāpātle'keni'lh xlaca'n hua'chi līmāsca'tīn para quina'n.
Lā' tzo'kui'līca para naquincātamāca'tzīnīyāni' a'nchī natlahuayāuj quina'n
a'ntī hui'lāna'uj a'xni'ca' tū' lej makān nasputa huā'mā' quilhtamacuj.
12 Por eso huan a'ntīn puhuan que tzey xla' lā' tū' natlahua a'ntūn tū'
tzey, cuenta catlahualh. Chu līpaclhīj tzē natlahua talaclē'i'. 13 Chuxatū
a'ntū napātle'keni'yāni' para nalīlaktzī'nāni', ū'tza' chu a'cxtim a'ntūn tzē
napātle'keni' ā'chā'tin. Lā' tzē nalīpāhua'na' Dios porque xla' tū' catimakxtekli
nalīlaktzī'nca'na' hasta que tū'tza' tāyani'ya'. Xla' namāhuixcānīyāni' para que
natāyani'ya' lā' chuntza' nalīpūtaxtuya'.

14 Iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' porque iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Catax-
tunquītit de a'ntū ixla' ídolos lā' tū' titaquilhpūtani'yā'tit. 15 Hui'xina'n
tzēn pāstacna'nā'tit. Capuhua'ntit mē'cstuca'n palh tzey o tū' tzey a'ntū
iccāhuaniyāni'. 16 A'xni'ca' hua'can Santa Cena, māstā'yāuj pāxcatca'tzī por
a'ntūn tojōma' huan nac taza. Lā' quilīhuākca'n līko'tnūj a'ntū ixtojōma'.
Lā' ū'tza', ¿chu tū' huanicu'tun que quina'n tā'ta'a'cxtimīuj huan Cristo a'ntī
maka'lh ixka'lhni'? Lā' huan pāntzi a'ntū che'keuj lā' hua'uj nā ū'tza'
huanicu'tun que tā'ta'a'cxtimīuj huan Cristo porque quilīhuākca'n hua'uj
ixmacni'. 17 Lā' como xmān mactin pāntzi a'ntū mālacpitzican, chuntza'
quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo quina'n hua'chi chu lakatin
macni' lauj porque quilīhuākca'n hua'uj huanmā' pāntzi.

18 Capāstactit a'nchīn tatlahua huan a'ntīn cāmāpacuhuīcan israelitas.
A'xni'ca tahua' huan quinīt a'ntū lē'ksajuī'nincanī't nac altar, tā'ta'a'cxtimī Dios
porque huan altar ixla' Dios. 19 ¿Tuchū icmāsu'yumā'? ¿Chu icuanicu'tun
que huan ídolo ka'lhī ixtapalh o ixlē'ksajna' huan ídolo ka'lhī ixtapalh? 20 Tū'
chuntza' iccāhuanini'. Iccāhuanicu'tunāni' que a'ntūn ta'a'ksajuī' huan ídolo
huan antīn tū' israelitas, xlaca'n ta'a'ksajuī'mā'na huan tūn tū' tzeyā ū'nī'n
a'ntū cāmāpa'ksī huan ko'ti'ti'. Tū' ta'a'ksajuī'mā'na Dios. Lā' quit tū' icla-
casqui'n natā'ta'a'cxtimī'yā'tit huan ko'ti'ti'. 21 Palh xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit,
tūla catipūko'tnu'ntit huan ixtazaca'n Māpa'ksīni' nac huan Santa Cena lā'
nā ixtazaca'n huan ídolos. Nīn tūla catihuā'yantit na ixmesa Māpa'ksīni'
nac huan Santa Cena lā' nā na ixmesaca'n huan ídolos. 22 ¿Cha tzēlasā'
mājiclhuīcu'tunā'tit huan Māpa'ksīni'? Quina'n tū' līhua'ca' māpa'ksīni'nāuj que
xla'.

Nacāpāstacāuj ā'makapitzīn

23 Tzē tlahuacan chuxatū catūhuā pero makapitzīn catūhuā tū' tzey. Tzē
tlahuacan chuxatū catūhuā pero a'nan catūhuā a'ntūn tū' cāmaktāya a'ntīn
takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios. 24 Tū' catipuhua'ntit pō'ktu: “¿Tuchū más tzey
para quit?” Nā napuhua'nā'tit: “¿Tuchū más tzey para ā'chā'tin?”

25 A'xni'ca' tamāhua'ya' quinīt nac lītamāuj, tū' catikalhasqui'nī'ni' palh
a'ksajuī'canī't ídolo. Tzē nahua'ya' lā' tū' a'chī' catipu'hua'nti. 26 Porque Dios
tlahualh huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan huā'tzā'.
27 Palh kalhatin mi'amigo tū' kalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' kantāyayāni'
lā' palh pincu'tuna' na ixchic, cahua't chuxatū a'ntū namaxquī'ca'na'. Lā'
tū' cakalhasqui'nī'ni' palh a'ksajuī'canī't huan ídolo. 28 Pero palh kalhatin
ixuanini': "Huā'mā' quinīt lē'ksajuī'canī't ídolo", tū' catihua't por ixpālacata
a'ntī māca'tzīnī'ni'. Chō'la xla' puhuan que tūla hua'can. Hui'x ca'tzīya' que
tū' a'chī' nala'ya' palh nahua'ya'; pero antī māca'tzīnīni', xla' tū' ca'tzī. 29 U'tza
iclīhuanini' que tū' cahua't por ixpālacata a'ntī māca'tzīnīyāni'.
Kalhatin tzē nakalhasqui'nīni'n: "¿A'chī' cuenta xa'ictlahualh a'ntū puhuan
ā'chā'tin ixpālacata a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey a'xni'ca' quit ictlahuacu'tun
catūhuā? 30 Palh pū'la na'icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' na'icua' chux-
atūyā catūhuā, ¿a'chī' quilē'ksa'ncan ixpālacata a'ntū iclīmaxquī'nī't pāxcatca'tzī
Dios?" Chuntza' tzē nakalhasqui'nīni'n. 31 Chuntza' chuxatū a'ntū nat-
lahua'yā'tit, ū'tza' natlahua'yā'tit para que ā'makapitzīn natamācā'tanī Dios.
A'xni'ca' huā'ya'mpā'na'ntit lā' a'xni'ca' ko'tnu'nā'tit, natlahua'yā'tit para que
ā'makapitzīn natamācā'tanī Dios. 32 Tū' titlahua'yā'tit nīn tuntū' antūn tzē
nacāmāmakchuyī israelitas nīn griegosnu' nīn xlaca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con
Dios. 33 Lā' quit iccālīmakapāxuhuacu'tun ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't chuxatū
ictlahuamā'. Tū' icputzamā' xmān a'ntūn tzey para quit; nā icputzamā'
a'ntūn tzey para ā'makapitzīn para que tzē natakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios
lā' nacāmāpūtaxtūcan.

11

1 Caquilāmaksca'tui chu a'cxtim hua'chi quit icmaksca'tli Cristo.

Ixpālacata huan puscan a'nlhān tlī'can

2 Chuhua'j quintā'timīn, lej tzey a'nchī hui'xina'n quilāpāstacāuj lā'
tlōkentaxtūyā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'nī'ta'ni'. 3 Lā' iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit
que Cristo cāmāpa'ksī chā'tunu' chi'xcu'; lā' huan a'ntī xakōlu' māpa'ksī ix-
puscāt; lā' Dios māpa'ksī Cristo. 4 A'xni'ca' huan chi'xcu' kalhtō'ka'mā' o
līchihuīna'mā' catūhuā a'ntū Dios māsu'ni'lh lā' palh tū' tā'kxtu ixtā'knu', xla' tū'
a'cnīni'ni' ixMāpa'ksīni'. 5 A'xni'ca huan puscāt kalhtō'ka'mā' o līchihuīna'mā
catūhuā a'ntū Dios māsu'ni'lh, tasqui'nī natamūtlapa. Palh tū' natamūtlapa
huan puscāt, tamāxani' xa'cstu lā' chu a'cxtim hua'chilh tamūxui'ca. 6 Palh
kalhatin puscāt tū' tamūtlapacu'tun, cakoksitca; lā' como līmāxana' takoksita
o tamūxui'ca huan puscāt, catamūtlapalh. 7 Por ixpālacata a'ntūn tlahua huan
chi'xcu', tzē namāka'tlī'can Dios lā' por ixpālacata a'ntūn tlahua huan puscāt,
na'a'cnīni'ni'can ixkōlu'. 8 Dios tū' tlahualh chi'xcu' de huan puscāt, pero
lītlahualh puscāt ixtāpāchā'xta huan chi'xcu'. 9 Chuntza' Dios tū' tlahualh
chi'xcu' por ixpālacata puscāt pero tlahualh puscāt por ixpālacata chi'xcu'.
10 U'tza' lītasqui'nī que huan puscāt natamūtlapa. Chuntza' a'cnīni'ni' ixkōlu'
lā' huan ángeles. 11 Pero na ixlacapūn Dios, huan chi'xcu' lā' huan puscāt chu
a'cxtim, lā' talāmaclacasqui'n chā'tunu'. 12 Huan xapū'la puscāt Dios māxtulh de
na ixtāpāchā'xta huan chi'xcu' lā' chuhua'j xachi'xcu' ska'ta' lacatuncuī por
puscāt. Lā' Dios, xla' mā'a'nanīlh ixlīhuāk catūhuā a'ntū a'nan.
13 Hui'xina'n mē'cstuca'n calīhui'lī'tit. ¿Chā puhua'nā'tit minī'ni' palh huan
puscāt nakalhtō'ka' lā' tū' mūtlapacan? 14 ¿Chu tū' līmāxana' palh pūlhmā'n
ixya'j huan chi'xcu'? 15 Lā' huan puscāt līka'tla'jca'tzī ixya'j xapūlhmā'n.
U'tza' lītamūtlapa. 16 Palh chā'tin lē'ksa'ncu'tun ixpālacata huan tamūtlapacan,

nahuaniyā'tit: “Quina'n iclīsmanīnī'ta'uj que huan puscan natatamūtlapa a'xni'ca' takalhtō'ka'mā'na”, nahuaniyā'tit. Lā' chuntza' līsmanīcan chuxalhā mācā'tanīcan Dios.

Tlahuaca a'ntūn tū' līmakuan nac huan Santa Cena

17 Chuhua'j iccālacaquilhnīyāni' lā' ixpālacata huā'mā': A'xni'ca' takēstokā'tit,
tlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan lā' a'ntūn tū' lālīmaktāya'yā'tit. 18 Xapū'la
iccāhuaniyāni' que quihuanica que a'xni'ca' takēstokā'tit, hui'xina'n ta-
lacpitziyā'tit na milaclhpu'nanca'n. Lā' macsti'na'j ickalhlaka'ī' a'ntūn
tahuan. 19 Porque tzēlasā' maclacasqui'n natalacpitziyā'tit para que chuntza'
natasu'yu tichū stu'ncua' tamakapāxuhua Dios. 20 A'xni'ca' takēstokā'tit,
tasu'yu palh tū' hua'pā'na'ntit ixCena huan Māpa'ksīni'. 21 Porque pō'ktu
a'xni'ca' hui'xina'n hua'yā'tit, chā'tunu' palaj tayayā'tit milīhua'tca'n a'ntū
līta'nā'tit. Lā' chuntza' kalhatin a'ntīn tū' ka'lhī, xla' natzi'ncsa lā' ā'kalhatin
naka'sa lā' hasta naka'chī. 22 ¿Chu tū' ka'lhīyā'tit minchicca'n a'nlhā
tzē nahuā'ya'nā'tit lā' nako'tnū'nā'tit? Tū' tzey a'nchī tlahua'pā'na'ntit
porque chuntza' cāmaka'nā'tit huan ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā'
tatakēstoknī't. Lā' cāmāmāxa'nī'yā'tit huan a'ntīn tū' taka'lhī ixlīhua'tca'n.
¿Chichū na'iccāhuaniyāni' que lej tzey a'nchī tlahua'yā'tit? Tū' icticāhuanini',
nīn maktin.

Ixpālacata huan ixCena huan Māpa'ksīni'
Mt. 26.26-29; Mr. 14.22-25; Lc. 22.14-20

23 Quit iccāmāsu'ni'ni' a'ntū quimāsca'tīlh huan Māpa'ksīni' lā' ū'tza' huā'mā'.
Māni' huanmā' tzī'sa a'xni'ca' ixmacamāstā'mā'ca para namaknīcan, huan
Māpa'ksīni' Jesús tayalh pāntzi a'xni'ca' ixtahuā'yamā'na. 24 Lā' māstā'lh
pāxcatca'tzī para huan pāntzi lā' che'kelh lā' mālacpitzilh lā' cāhuanilh
ī'sca'txtunu'nī'n:
Catē'tit lā' cahua'tit.
Huā'mā' quimacni' a'ntū icmacamāstā' por mimpālacataca'n.
Nahua'yā'tit chuntza' hua'chi hua'yāuj chuhua'j para naquilālīpāstactēlhayāuj.
25 Lā' chu a'cxtim tlahuani'lh huan taza a'xni'ca' tahuā'yankō'lh. Tayalh lā'
māstā'lh pāxcatca'tzī lā' cāhuanilh:
A'ntū tojōma' nac huā'mā' taza ū'tza' xasāsti' ixtamālacnūn Dios lītaxtu a'ntū līlacāxtlahuaca quinka'lhni'.
Napūko'tnū'nā'tit chuntza' hua'chi pūko'tnū'nāuj chuhua'j para naquilālīpāstactēlhayāuj.
Chuntza' cāhuanilh. 26 Makatunu' nahua'yā'tit chuntza' huā'mā' pāntzi
lā' napūko'tnū'nā'tit chuntza' huā'mā' taza, namālacstū'ncā'tit a'nchī nīlh
huan Māpa'ksīni' por quimpālacataca'n. Chuntza' catlahua'tit hasta a'xni'ca'
nataspi'ta huan Māpa'ksīni'.

A'nchī līmakuan hua'can huan Santa Cena

27 Lā' chuxatī nahua' huā'mā' pāntzi lā' chuxatī napūko'tnūn huā'mā' taza,
catlahualh a'nchīn tasqui'nī. U'tza' huanicu'tun que tasqui'nī que xa'nca
nalatā'kchoko na ixlacapūn Dios. Lā' palh tū', nalakmaka'ncan ixmacni' lā'
ixka'lhni' Jesús. 28 Maclacasqui'n que chā'tunu' a'ntī nahua' huan pāntzi lā'
napūko'tnūn huan taza pū'la napuhuan palh xa'nca latā'kchokomā' na ixla-
capūn Dios. Lā' palh tū', pū'la casqui'nli tamāsputūn lā' chuntza' tzē nahua'
huan pāntzi lā' tzē napūko'tnūn huan taza. 29 Porque huan a'ntī nahua'
huan pāntzi lā' napūko'tnūn huan taza lā' palh tū' māchekxī a'ntūn tlahuamā',
xla' makstatlahuacan xa'cstu. Xla' tū' ca'tzī que huā'mā' līhua't hua'chi
ixlaktapalh ixmacni' lā' ixka'lhni' huan Māpa'ksīni'. Hui'xina'n tū' cuenta
tlahua'yā'tit a'ntū huanicu'tun ixCena huan Māpa'ksīni'. 30 U'tza' lhūhua'

na milaclhpu'nanca'n tū' lactli'hui'qui lā' ū'tza' talī'ī'tza'ca'n lā' ā'makapitzīn
tanīlh. 31 Palh quina'n ixpuhuáuj: "¿Chā xa'nca iclatlā'huan na ixlacapūn Dios
o tū'?" palh chuntza' ixpuhuáuj, tū' ixquincātacastigarlīni'. 32 Dios cuenta
quincātlahuayāni' lā' quincācastigarlīyāni' para que nasca'tāuj. Lā' chuntza' tū'
cati'a'uj nac pūpātīn hua'chi xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios.

33 Quintā'timīn, a'xni'ca' natakēstokā'tit para nahuā'ya'nā'tit, tū' palaj
nataya'yā'tit milīhua'tca'n. Chā'tunu' cacāka'lhī'tit ā'makapitzīn. 34 Palh tzi'ncsa
kalhatin, cahuā'yalh pū'la na ixchic. Lā' chuntza' tū' natlahua'yā'tit a'ntū
mē'cstuca'n nalīlaclī'pinā'tit a'nlhā takēstokcanī't. Lā' ā'makapitzīn catūhuā
na'iccālacāxtlahua a'xni'ca' na'ica'nācha'.

12

Huan ixlī'a'ksajna' Espíritu Santo a'ntūn cāmaxquī' chā'tunu' chi'xcuhuī'n

1 Chuhua'j iclacasqui'n naca'tzīyā'tit ixpālacata huan lī'a'ksajna' a'ntū māstā'
huan Espíritu Santo.

2 Ca'tzīyā'tit que a'xni'ca' tūna'j ixkalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn
Dios, ixcāta'a'kxokoyāni' lā' chuntza' ixcātalīmāxtuyāni' huan na ixtej
Dios para natatzokostani'yā'tit ídolos. Hua'chilh ixsā'pinī'ta'ntit
para nacā'a'cnīni'ni'yā'tit huan ídolos a'ntūn tūla caticāmaktāyani'.
3 Iccāmāsca'tīcu'tunāni' que huan a'ntī ka'lhī ixEspíritu Dios tūla
catilakapalalh ixtacuīni' Jesús. Lā' palh tū' ixmāsu'ni'lh huan Espíritu Santo,
nīn tintī' tzē ixualh que Jesús xla' ū'tza' Māpa'ksīni'.

4 Xtunc ixlī'a'ksajna' chā'tunu' chi'xcu' pero xmān kalhatin Espíritu Santo
a'ntī cāmaxquī'kō'lh. 5 Lā' xtunc ixtascujūt chā'tunu' pero xmān kalhatin
quiMāpa'ksīni'ca'n a'ntī scujni'mā'nauj. 6 Xtunc a'nchī chā'tunu' tatā'scuja Dios
pero māni' Dios a'ntī māsu'yu ixlīmāpa'ksīn a'xni'ca' chi'xcuhuī'n tatā'scuja.
7 Tasu'yu que huan Espíritu Santo cāmaxquī' ixlīmāpa'ksīn chā'tunu' para
natamaktāya ā'makapitzīn. 8 Kalhatin xa'nca ca'tzī a'nchī namāstū'nca a'ntū
stu'ncua' ixpālacata Dios lā' a'nchī Dios lacasqui'n nalatā'kchokoyāuj. Lā'
ā'kalhatin xa'nca ca'tzī a'nchī namāstū'nca a'nlhā jicslīhua' na ixtachihuīn
Dios. Pero a'ntī cāmāsca'tīlh chā'tunu', xmān kalhatin lā' māni' ū'tza'
huan Espíritu Santo. 9 Ixpālacata huan Espíritu Santo kalhatin lej līpāhuan
Dios a'xni'ca' tlahua oración lā' ca'tzī que Dios namaxquī' a'ntū squi'ni'.
Lā' ixpālacata Espíritu Santo ā'kalhatin tzē nacāmātzeyī huan ī'tza'ca'nī'n.
10 Kalhatin tzē natlahua lē'cnīn lā' ā'kalhatin lej tzē nahuan a'ntū Dios
māca'tzīnīlh. A'kalhatin huampala tzē naca'tzī xa'nca tichū cāmāchihuīnī
ā'makapitzīn, palh huan Espíritu Santo o palh huan tlajana'nī'n. A'kalhatin tzē
nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' maktin chihuīna'nī't. Lā' ā'kalhatin tzē
namāchekxī a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. 11 Ixlīhuāk huā' tamā'na
catūhuā ixtascujūt ixEspíritu Dios. Lā' chu a'nchī lacasqui'n huan Espíritu
Santo chu chuntza' cāmāsu'ni' chā'tunu' a'ntū natatlahua.

Quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj hua'chilh chu lakatin macni'

12 Kalhatunu' chi'xcuhuī'n xmān lakatin ixmacni'ca'n. Lā' lhūhua'
xalacpītzin ka'lhī quimacni'ca'n hua'chi quimacanca'n lā' quilakastapunca'n
lā' quintojonca'n. Pero ixlīhuāk huā' tamā'na chu lakatin quimacni'ca'n.
Lā' nā chuntza' quina'n lanī'tauj hua'chi xalacpītzin ixmacni' Cristo.
13 Quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios, quina'n lanī'tauj
hua'chi chu lakatin macni' a'xni'ca' Dios quincāmaxquī'ni' Espíritu Santo.
Quilīhuākca'n a'yuj israelitas o griegosnu' lā' a'yuj xatatamāuj tasācua' o tū'

tasācua', quilīhuākca'n a'ntīn kalhlaka'ī'yāuj chu lakatin lanī'tauj a'xni'ca' maklhtīni'uj huan Espíritu Santo.

14 Tāpālhūhua' xalacpītzin quimacni'ca'n. Tū' xmān ka'lhīyāuj
quimacanca'n. Nā ka'lhīyāuj quintojonca'n lā' qui'a'ka'xko'lhca'n para
natalakō' chu lakatin macni'. 15 Palh ixuanli huan tojon: "Quit tū' ixmacan
huā'mā' macni' lā' chuntza' quit tū' ixla' huan macni'", chuntza' tū' stu'ncua'.
A'yuj chuntza' ixuanli, pero ixla'cus huan macni'. 16 Lā' palh ixuanli
huan a'ka'xko'lh: "Quit tū' ixlakastapun huā'mā' macni' lā' chuntza' quit
tū' ixla' huan macni'", chuntza' tū' stu'ncua'. A'yuj chuntza' ixuanli,
pero ixla'cus huan macni'. 17 ¿Chichū ixkaxmatui palh xmān ixka'lhīuj
quilakastapunca'n? Lā' ¿chichū ixlīquincalana'uj palh quimacni'ca'n huāk
a'ka'xko'lh ixlalh? 18 Ixlakta quimacni'ca'n chu a'nchī Dios cātlahualh. Lā'
xla' cācāxtlahualh chu a'nchī xla' lacasqui'lh con ixlīhuāk huan xalacpītzin.
19 Palh huāk quimacni'ca'n ixlalh cahuā xmān lakatin xalacpītzin hua'chi
a'ka'xko'lh, ¿chichū ixlītaxtucha' lakatin macni'? 20 Chuntza' lhūhua' ixlacpītzin
quimacni'ca'n pero xmān lakatin macni' lanī't.

21 Chuntza' huan lakastapun tūla catihuanilh huan macan: "Hui'x tū'
icmaclacasqui'nāni'". Lā' nīn huan a'kxāk tūla catihuanilh huan tojon: "Hui'x
tū' icmaclacasqui'nāni'". 22 A'yuj tū' a'cxtim tasu'yu ixlītli'hui'qui lakatunu'
xalacpītzin quimacni'ca'n pero chu a'cxtim tatasqui'nī chā'tunu'. 23 Huī' na
quimacni'ca'n a'nlhā tū' līmakuan tasu'yu. Lā' xa'nca lhakā'nanāuj pō'ktu.
Chuntza' xa'nca maktaka'lhāuj lā' a'cnīni'ni'yāuj a'nlhā līmāxana' tasu'yu.
24 Lā' a'nlhā tū' līmāxana' tasu'yu, tū' lej cuenta tlahuayāuj. Lā' Dios xa'nca
cāxtlahualh ixlīhuāk quimacni'ca'n para que na'a'cnīni'ni'yāuj a'nlhā huancan
que tū' lej tasqui'nī. 25 Lā' tūla cāmāxtunquīcan xalacpītzin quimacni'ca'n pero
huan xalacpītzin talāmaktāya. Chuntza' quintojonca'n lā' quimacanca'n lā'
quilakastapunca'n talāmaktāya. 26 Lā' a'xni'ca' tatakāhuī' quintojonca'n o
quimacanca'n, ixlīhuāk quimacni'ca'n tatā'pātīni'n. Lā' palh na'a'cnīni'ni'can
quintojonca'n o quimacanca'n, tatā'pāxuhua ixlīhuāk quimacni'ca'n.

27 Chuhua'j hui'xina'n hua'chi xalacpītzin ixmacni' Cristo lā' maclacasqui'n
chā'tunu' nalāmaktāya'yā'tit. Chā'tunu' ka'lhī'yā'tit mintascujūtca'n. 28 Lā'
kalhatunu' a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, xla' cāmaxquī'lh chā'tunu'
ixtascujūtca'n. Xapū'la Dios cāhui'līlh makapitzīn ixlī'apóstolca'n a'ntī más
ixtatasqui'nī lā' ixlīmaktu' cāhui'līlh ixlī'a'cta'sana'nī'nca'n lā' ixlīmaktu'tun
cāhui'līlh ixlīmākalhtō'kē'ni'nī'nca'n. Nā Dios cāhui'līlh ā'makapitzīn a'ntīn tzē
natatlahua lē'cnīn lā' cāhui'līlh ā'makapitzīn a'ntīn tzē natamātzeyī ī'tza'ca'nī'n.
Nā ā'makapitzīn cāhui'līlh para natamaktāyana'n lā' ā'makapitzīn cāhui'līlh
para natala xapuxcu' huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' cāhui'līlh huampala
ā'makapitzīn a'ntīn tzē natachihuīna'n xtunc tachichuīn. 29 ¿Chu ixlīhuākca'n
talanī't apóstoles? ¿Chu ixlīhuākca'n talanī't a'cta'sana'nī'n? ¿Chu ixlīhuākca'n
talanī't mākalhtō'kē'ni'nī'n? ¿Chu ixlīhuākca'n natatlahua lē'cnīn? Tū' maktin
nala chuntza'. 30 Lā' ixlīhuākca'n tūla natamātzeyīni'n. Lā' ixlīhuākca'n tūla
natachihuīna'n xtunc tachihuin. Lā' nīn ixlīhuākca'n tūlalh catitahualh a'ntū
huanicu'tun huan xtunc tachihuīn. 31 Lej caputza'tit a'nchī naka'lhī'yā'tit
huan lī'a'ksajna' a'ntū más tzey. Lā' na'iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū scana'nca' más
xatzey.

13

Ixpālacata huan tapāxquī'n

1 Palh ixchihuīna'uj tāpālhūhua' tachihuīn lā' nā hua'chi ángeles tachi-
huīna'n, chu tlakaj ixtlahuáuj palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. Quin-
tachihuīnca'n talanī't hua'chi līcā'n a'ntū xmān sā'nan o mā'katzincsīni'n
palh tū' cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. 2 Lā' a'yuj xa'nca ixlīmāstū'ncni'uj ix-
tachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo, lā' a'yuj ixmāchekxīuj huan
tapāstacna' a'ntūn tatzē'knī't, lā' palh ixca'tzīkō'uj tāpālhūhua' catūhuā, ū'tza'
tū' ixquincāmaktāyani' nīn tuntū' palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. Lā'
huampala palh lej ixlīpāhuáuj Dios lā' ixca'tzīuj que tzē ī'squi'ni'uj que
camālacsijli lakatin kēstin lā' ixtalacsijli, tuntū' quintapalhca'n palh tū'
ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn. 3 Palh ixcāstā'kō'uj ixlīhuāk a'ntū ka'lhīyāuj para
que ixcāmālacpitzini'uj a'ntīn cāsputni' ixlīhua'tca'n lā' palh ixmacamāstā'uj
quimacni'ca'n para que naquincātalhcuyuyāni', chu tlakaj ixtlahuáuj huā'
tamā'na palh tū' ixcāpāxquī'uj ā'makapitzīn.
4 Huan a'ntī cāpāxquī' ā'makapitzīn lej natāyani' lhūhua' lā' tū' na'a'kchā'n.
Xla' lej nalakalhu'manīni'n lā' tū' a'chī' catipuhualh a'yuj ā'makapitzīn más
taka'lhī. Nā xla' tū' ka'tla'jca'tzī lā' tū' ixa'cstu napuhuan palh lej tzey xla'.
5 Huan a'ntī lej cāpāxquī' ā'makapitzīn tū' natlahua a'ntūn tū' līmakuan nīn
tū' lej nacālakla lhūhua' catūhuā xmān para ū'tza' ixa'cstu. Xla' tū' palaj
na'a'kchā'n lā' tū' natapalāna'ni'cu'tun a'ntū tlahuani'canī't a'ntūn tū' tzey.
6 Nā xla' tū' nalīpāxuhua a'xni'ca' tlahuacan a'ntūn tū' tzey pero nalīpāxuhua
a'xni'ca' tlahuacan a'ntū xatzey. 7 Huan a'ntī cāpāxquī' ā'makapitzīn, xla'
natāyani'kō' chuxatū napātle'keni'. Lā' napuhuan que tzey ā'makapitzīn lā' tū'
palaj nacā'a'ksa'ncu'tun. Xla' napuhuan que ā'calīstān natatlahua a'ntūn tzey.
Lā' a'yuj napātīni'n, pero tū' catimakxtekli nacāpāxquī' ā'makapitzīn.
8 Huan tapāxquī'n tū' maktin catisputli. Nasputa ixtachihuīn huan a'ntī
māstū'nca ixtachihuīn Dios. Nā natasputa huan tāpālhūhua' tachihuīn a'ntū
a'nan nac quilhtamacuj. Nasputa ixlīhuāk a'ntū chi'xcuhuī'n tzē nataca'tzī.
9 Porque tū' ketzī a'nchī ca'tzīyāuj chuhua'j lā' tū' ketzī a'nchī māstū'ncāuj
chuhua'j ixtachihuīn Dios. 10 Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' naca'tzīkō'yāuj
ixlīhuāk lā' a'xni'ca' tū'tza' namaclacasqui'nāuj a'ntū ca'tzīyāuj chuhua'j lā'
a'ntūn tū' ketzī.
11 A'xni'ca' ti'na'jcus ka'hua'chu xa'icuanī't, hua'chi ka'hua'chu
xa'icchihuīna'n. Lā' hua'chi ka'hua'chu xa'icpuhuan lā' xa'icpāstacna'n.
A'xni'ca' ictachi'xcuhuī'lh, icmakxtekli a'nchī xa'icuanī't quilīka'hua'chu.
12 Chuhua'j tū' xa'nca lakapasāuj Dios, xmān hua'chilh ixlaktzī'nui ixmāspilēk
nac slamama līcā'n. Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' nalaktzī'nāuj
Dios calacan. Chuhua'j macsti'na'j ca'tzīyāuj a'nchī huanī't Dios; pero
a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', nalakapasāuj Dios hua'chi xla'
quincālakapaskō'yāni'. 13 Chuntza' lakatu'tun catūhuā a'ntūn tasqui'nī para
pō'ktu lā' ū'tunu'n huā' tamā'na. Tasqui'nī nalīpāhuanāuj lā' nakalhlaka'ī'yāuj
Dios; tasqui'nī napuhuanāuj que Dios natlōkentaxtū a'ntū huanī't; lā'
tasqui'nī nacāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. Pero a'ntū līhua'ca' tasqui'nī, ū'tza'
cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn.

14

Ixpālacata chihuīna'ncan huan xtunc tachihuīn

1 Calē'capintit a'nchī nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzin lā' lej calacasqui'ntit
huan lī'a'ksajna' a'ntū māstā' huan Espíritu Santo. Lakatin ixlī'a'ksajna'
a'ntū māstā' huan Espíritu Santo, ū'tza' tzē xa'nca māstū'nccan ixtachi-
huīn Dios. Līhua'ca' calacasqui'ntit huā'mā' lī'a'ksajna' que ā'makapitzīn.

2 A'xni'ca' kalhatin chihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't, xla'
xmān tā'chihuīna'mā' Dios lā' tū' cātā'chihuīna'mā' chi'xcuhuī'n como tintī'
namāchekxī. Huan Espíritu Santo māchihuīnī pero tintī' ca'tzī a'ntū
huanicu'tun. 3 Pero a'ntī māstū'nca ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn Espíritu
Santo, xla' cātā'chihuīna'n chi'xcuhuī'n para nacāmāsu'ni' lā' nacāmaktāya
lā' nacāmāhuixcānī. 4 A'ntī chihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't,
ū'tza' xmān tahuixcānī ixa'cstu. Pero a'ntī māstū'nca ixtachihuīn Dios, ū'tza'
cāmāhuixcānī ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.

5 Iclacasqui'n que milīhuākca'n ixchihuīna'ntit xtunc tachihuīn a'ntūn tū'
ī'sca'tnī'ta'ntit. Pero līhua'ca' iclacasqui'n ixmāstū'nctit ixtachihuīn Dios.
Līhua'ca' tasqui'nī huan a'ntī māstū'nca ixtachihuīn Dios que a'ntī xmān
chihuīna'n xtunc tachihuīn lā' tūla nahuan a'ntū huanicu'tun huan xtunc
tachihuīn. Xmān palh tzē nahuan a'ntū huanicu'tun huan tachihuīn lā'
chuntza' nacāmaktāya ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī', xmān chuntza' tzey
palh nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't. 6 Palh na'ica'nācha'
lā' icchihuīna'n xtunc tachihuīn, ¿chichū na'iccālīmaktāyayāni'? Palh tū'
na'iccāhuaniyāni' a'ntū Dios quimāsu'ni'lh o a'ntū icca'tzī ixpālacata Dios,
¿chichū na'iccālīmaktāyayāni'? Lā' palh tū' na'iccāmāstū'ncni'yāni' ixtachihuīn
Dios o palh tū' iccāmāsu'ni'yāni', ¿chichū na'iccālīmaktāyayāni'?

7 A'xni'ca' skoli'can lā' axni'ca' sla'knancan, kaxmatāuj a'nchī sā'nan. Pero
palh tū' xa'nca skoli'can, tūla māchekxīcan. 8 Lā' palh tū' xa'nca skoli'can
con huan trompeta, huan tropa tū' catimāchekxīlh lā' tū' catitā'kaquī'lh lā'
tū' catitacāxli para nalata'la. 9 Lā' chuntza' hui'xina'n. Palh tūla kaxmat-
can xa'nca mintachihuīnca'n, ¿chichū nalīmāchekxīcan? Nala hua'chi palh
xmān nachihuīna'nā'tit cā'ū'nī'n. 10 Tāpālhūhua' tachihuīn chihuīna'ncan nac
cā'quilhtamacuj lā' chā'tunu' māchekxī a'ntū ixtachihuīn. 11 Pero palh tūla
icmāchekxī ixtachihuīn ā'kalhatin, quit iclanī't hua'chi makatiyāti' para xla'
lā' xla' makatiyāti' para quit. 12 Lā' hui'xina'n como lej cālē'capinā'tit huan
tamā'na lī'a'ksajna' a'ntū māstā' huan Espíritu Santo lā' calacasqui'ntit que
nacāmaxquī'yāni' huan tamā'na lī'a'ksajna' a'ntū más xatzey. Lā' ū'tza' a'ntū
cāmāhuixcānī a'ntīn takalhlaka'ī'.

13 Chuntza' huan a'ntī nachihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't,
casqui'ni'lh Dios para que tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun. 14 Palh
xtunc quintachihuīn a'xni'ca' ickalhtō'ka'mā', xmān quilīca'tzīn māchekxī.
Tū' scujmā' quintapāstacna' lā' nīn tintī' icmaktāyamā'. 15 ¿Chichū nalīla?
Na'iclīkalhtō'ka' quilīca'tzīn lā' nā na'iccāmāscujū quintapāstacna' para que
na'iccāmaktāya huan a'ntīn takaxmatmā'na. Na'iclītlī' quilīca'tzīn lā' nā
na'iclītlī' quintapāstacna' para natamāchekxī huan a'ntīn takaxmatmā'na.
16 Palh chihuīna'na' xtunc tachihuīn a'xni'ca' māstā'ya' pāxcatca'tzī, xmān
milīca'tzīn mācā'tanīmā' Dios, lā' ā'makapitzīn tūla tamāchekxī. Lā' ¿chichū
tzē nalīhuan catīhuā: "Amén", palh tūla māchekxī a'ntū huanī'ta'? 17 Hui'x
xa'nca maxquī'pā't pāxcatca'tzī Dios pero tū' maktāya'ya' ā'chā'tin. 18 Quit tzē
icchihuīna'n xtunc tachihuīn a'ntūn tū' icsca'tnī't. Lā' icmaxquī' pāxcatca'tzī
Dios que quit līhua'ca' tzē icchihuīna'n xtunc tachihuīn que chuxatī na mi-
laclhpu'nanca'n. 19 Pero a'nlhā tatakēstoka huan a'ntīn takalhlaka'ī', mejor
xa'icchihuīna'lh macsti'na'j tachihuīn a'ntū māchekxīcan lā' a'ntū nacāmāsca'tī
que lhūhua' xtunc tachihuīn a'ntūn tū' catitamaktāyalh ā'chā'tin.

20 Tū' catipuhua'ntit hua'chi camana' a'ntīn tū' tamāchekxī; pero
napuhua'nā'tit hua'chi lakska'tā'n a'ntīn tūna'j taca'tzī tatlahua a'ntū
ko'hua'jua'. Pero a'xni'ca' pāstacpā'na'ntit, capāstacna'ntit hua'chi chi'xcuhuī'n

porque xlaca'n taca'tzī a'ntū más tasqui'nī. 21 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios
que Dios hualh chuntza:
Na'iccātā'chihuīna'n huā' tamā'na israelitas.
Na'iccāmacamin huan a'ntīn tāpātin ixtachihuīnca'n lā' a'ntī makatiyātī'n.
Lā' quit na'iccāmāchihuīnī.
Lā' nīn chuntza' tū' quintita'a'kahuāna'ni'cu'tulh huā' tamā'na israelitas.
22 Lā' chuntza' a'xni'ca' chihuīna'ncan xtunc tachihuīn a'ntūn tū' māchekxīcan,
ū'tza' nacālīmāsu'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' como
ū'tza' lē'cnīn. Lā' a'xni'ca' māstū'nccan ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn
huan Espíritu Santo, ū'tza' cālīmāsu'ni' ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit.
23 Palh milīhuākca'n a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit ixtakēstoktit nac lakatin lugar lā'
palh milīhuākca'n ixchihuī'nā'tit xtunc tachihuīn a'ntūn tū' ī'sca'tnī'ta'ntit, lā'
palh ixtanūlh chuxatīyā chi'xcu' o a'ntīn tū' kalhlaka'ī', ¿chu tū' nahuan
que chuya'yā'tit? 24 Pero palh milīhuākca'n ixmāstū'nctit ixtachihuīn Dios
lā' a'xni'ca' natanū chuxatīyā chi'xcu' o kalhatin a'ntīn tū' kalhlaka'ī', xla'
tzē namāchekxī a'ntū māsu'yupā'na'ntit. Lā' chuntza' naca'tzī que māni'
xla' tū' tzey na ixlacapūn Dios. 25 Nā naca'tzī que tūla mātzē'kni' Dios nīn
tuntū'. Chuntza' natatzokostani' para namācā'tanī Dios lā' namālacstū'nca:
“Lej stu'ncua' que Dios huī' na milaclhpu'nanca'n”.

Ixpālacata a'nchī kalhatunu' tachihuīna'n a'xni'ca takēstokcan

26 U'tza' huā'mā' a'ntū natlahua'yā'tit a'xni'ca' natakēstokā'tit: Chā'tunu'
napuhua'nā'tit a'ntū natlī'yā'tit o a'nlhā namāsu'yu'yā'tit na ixtachihuīn Dios.
Kalhatin tzē namāstū'nca a'ntū Dios māsu'ni'lh. Kalhatin tzē nachihuīna'n
xtunc tachihuīn a'ntūn tū' sca'tnī't o tzē namāsu'yu a'ntū huanicu'tun huan
xtunc tachihuīn. Chuxatū a'ntū tlahuacan calalh para nacāmaktāya a'ntīn
tatakēstoka. 27 Palh a'nan a'ntī natachihuīna'n xtunc tachihuīn, catachi-
huīna'lh xmān kalhatu' o kalhatu'tun lā' chā'tunu' por xlīyātna'. Lā' ca'a'nalh
kalhatin a'ntī namāsu'yu a'ntū huanicu'tun. 28 Palh tintī' a'nan a'ntīn tzē
namāsu'yu a'ntū huanicu'tun huan xtunc tachihuīn, caca'cslalh huan a'ntīn
tzē chihuīna'n huan xtunc tachihuīn. Cachihuīna'lh xla' xa'cstu lā' con Dios
lā' tū' a'nlhān takēstokcan. 29 Lā' kalhatu' o kalhatu'tun tzē natamālacstū'nca
ixtachihuīn Dios. Lā' huan ā'makapitzīn xa'nca catakaxmatli para que nat-
aca'tzī palh Dios stu'ncua' cāmāsu'ni'lh huan a'ntīn tachihuīna'n. 30 Palh
huī' ā'chā'tin lā' nā Dios māca'tzīnī xla' a'ntū namālacstū'nca, huan a'ntī
chihuīna'mā'cus tū'tza' catichihuīna'lh. Palaj nachihuīna'nkō' a'xni'ca' tasu'yu
que ā'kalhatin namālacstū'nca. 31 Chā'tunu' xlīyātna' namā'lacstū'ncā'tit ix-
tachihuīn Dios. Chuntza' nacāmāsca'tīcan ixlīhuākca'n lā' nacāmāhuixcānīcan
ixlīhuākca'n. 32 Huan a'ntī mālacstū'ncmā' ixtachihuīn Dios por ixlīmāpa'ksīn
Espíritu Santo, xla' tzē naquilhca'csla a'xni'ca' ca'tzī que Dios namāchihuīnī
ā'chā'tin. 33 Dios lacasqui'n a'ntū līmakuan lā' tū' lacasqui'n que chu līmaktin
natachihuīna'n xlaca'n.

Lā' chuxalhā tatakēstoka a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios, chuntza'
tlahuacan. 34 Tzē'k natatahui'la huan puscan. Tū' cacāmakxtekca
natachihuīna'n xlaca'n. Puscan cata'a'kahuāna'lh chu a'nchī tatzo'kni'
huan na ixleyca'n israelitas a'nlhā huan que huan puscan tū'
catitamāpa'ksīlh chi'xcuhuī'n. 35 Lā' palh kalhatin puscāt sca'tcu'tun catūhuā,
caka'lhasqui'nīlh ixkōlu' a'xni'ca' tahui'lāna' na ixchicca'n. Līmāxana' palh
huan puscan natachihuīna'n a'nlhā takēstokcanī't para namācā'tanīcan Dios.

36 Pero capāstactit que mi'ā'lacchicni'ca'n tū' a'ntza' a'nlhā pū'la māsu'yuca
ixtachihuīn Dios. Lā' tū' xmān hui'xina'n kaxpatnī'ta'ntit. Lā' ¿a'chī'
puhua'nā'tit que ca'tzīyā'tit a'nchīn tasqui'nī talatā'kchoko huan a'ntīn

takalhlaka'ī'? [37] Makapitzīn de hui'xina'n puhua'nā'tit que tzē māstū'ncā'tit
ixtachihuīn Dios o puhua'nā'tit que huan Espíritu Santo cāmaxquī'ni'
lakatin lē'ksajna'. Caca'tzītit hui'xina'n que a'ntū iccātzo'knuni'yāni', ū'tza'
ixlīmāpa'ksīn huan quiMāpa'ksīni'ca'n. [38] Lā' palh catīhuā tū' ca'tzīcu'tun que
ū'tza' ixtachihuīn Dios, chuntza' catachokolh.
[39] Quintā'timin, lej caputzatit a'nchī nalīmāstū'ncā'tit ixtachihuīn Dios lā' tū'
timāmakchuyī'yā'tit huan a'ntīn tzē chihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn. [40] Ixlīhuāk
a'ntū natlahua'yā'tit, catlahua'tit chu a'nchīn tasqui'nī lā' chu a'nchī minī'ni'.

15

Ixpālacata a'nchī lakahuanchokonī't Cristo

[1] Chuhua'j iccāmāpāstaquīyāni' huan xatzey tachihuīn a'ntū
iccāmāstū'ncni'nī'ta'ni'. Lā' hui'xina'n maklhtīni'nī'ta'ntit lā' kalh-
laka'ī'nī'ta'ntit. Lā' palh xa'nca māchekxī'yā'tit, [2] ū'tza' a'ntū līpūtaxtupā'na'ntit
palh tū' catipātza'nkā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' lā' palh tū' chu tlakaj
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.
[3] Iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' a'ntū lej tasqui'nī lā' a'ntū quimāsca'tīcanī't. Lā' ū'tza'
huā'mā' que Cristo nīlh ixpālacata quintalaclē'i'ca'n chu a'nchīn tzo'kcanī't
makāntza' na ixtachihuīn Dios. [4] Lā' mānūca Cristo na ixtaponkni' lā'
ixlīlakatu'tun chi'chini' mālakahuanīchokoca. Chuntza' tatzo'knī't na ixtachi-
huīn Dios. [5] Lā' a'xni'ca' lakahuanchokolhtza', huan sca'txtunu' a'ntī pū'la
laktzī'lh Cristo, ū'tza' Pedro. A'calīstān huan kalhacāujtin ī'sca'txtunu'nī'n
talaktzī'lh. [6] A'calīstān huampala hua'chi lakaquitzīs ciento ā'makapitzīn
ixtachi'xcuhuī't chu līmaktin talaktzī'lh. Lā' lhūhua' de xlaca'n tahui'lāna'cus
pero ā'makapitzīn tasputlitza'. [7] Lā' ā'calīstān huampala Jacobo nā laktzī'lh lā'
ixlīhuākca'n huan apóstoles talaktzī'lh.
[8] Lā' ā'xmān quit iclaktzī'lh huan Cristo. Quit hua'chi kalhatin ska'ta'
a'ntī xayujni' lā' tū' a'cchā'lh ixmālhcuyu'. [9] Quit hua'chi xamakstancu huan
apóstoles. A'xni'ca' tūna'j xa'ickalhlaka'ī' lej xa'iccāmāpātīnī a'ntī ixtakalh-
laka'ī'. U'tza' tū' līmakuan xa'iclalh qui'lī'apóstol. [10] Pero Dios quilakalhu'malh
lā' ū'tza iclīlalh apóstol. Tū' chu tlakaj quilakalhu'malh porque quit līhua'ca'
i'cscujli que ā'makapitzīn apóstoles. Lā' tū' quē'cstu icscujli. Como Dios lej
quilakalhu'malh, māni' xla' quimaktāyalh para que na'icscuja. [11] Lā' a'yuj
ā'makapitzīn apóstoles o a'yuj quit, pero quilīhuākca'n icmālacstū'ncāuj huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.

Ixpālacata a'nchī natalakahuanchoko huan nīnī'n

[12] Palh icmāsu'yuyāuj a'nchī Cristo lakahuanchokolh, ¿chichū tzē
nalīhua'nā'tit makapitzīn de hui'xina'n que nīn tintī' nalakahuanchoko?
[13] Palh nīn tintī' cahuā ixlakahuanchokolh, chuntza' tū' ixlakahuanchokolh
huan Cristo. [14] Lā' palh Cristo tū' cahuā lakahuanchokolh, tū' stu'ncua'
a'ntū icmāsu'yumā'nauj lā' chu tlakaj ixkalhlaka'ī'tit. [15] Lā' nā chuntza'
quina'n xa'icuáuj a'ntūn tū' stu'ncua' ixpālacata Dios como icmāsu'yuyāuj
que Dios mālakahuanīchokolh Cristo. Lā' chuntza' xa'icmāsu'yūj a'ntūn tū'
stu'ncua' palh nīn tintī' cahuā ixlakahuanchokolh. [16] Lā' palh nīn tintī'
cahuā nalakahuanchoko, nīn Cristo tū' ixlakahuanchokolh. [17] Lā' palh
Cristo tū' cahuā lakahuanchokolh, pues chu tlakaj ixkalhlaka'ī'tit. Lā' tūna'j
ixcātamāsputūni'ni' mintalaclē'i'ca'n. [18] Lā' palh tū' cahuā lakahuanchokocan,
chuntza' a'ntīn tanīlhtza' a'yuj ixtatā'tapa'ksīlh con Cristo, pero ixta'a'lh nac
pūpātīn. [19] Lā' palh tū' ixka'lhīuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu ixpālacata

līpāhuanāuj Cristo, līhua'ca' xāntilayāuj quina'n que ixlīhuākca'n ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't.
20 Pero lej stu'ncua' a'nchī mālakahuanīchokoca Cristo lā' taxtulh nac cā'līnīn. Lā' chuntza' cāpū'lani'lh a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā' tanīlhtza' lā' natalakahuanchoko.
21 Ixpālacata ixtalaclē'i' Adán, talītzuculh tanī huan tachi'xcuhuī't. Lā' ixpālacata a'ntūn tlahualh Cristo tzē natalīlakahuanchoko huan tachi'xcuhuī't lā' nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.
22 Como Adán quimpapca'n ixuanī't, quilīhuākca'n nanīyāuj. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo, xlaca'n natalakahuanchoko.
23 Chā'tunu' ka'lhī ixlacchi'chini' a'xni'ca' napūlakahuanchoko. A'ntī xapū'la lakahuanchokolh, ū'tza' Cristo. Lā' a'xni'ca' namimpala Cristo, natalakahuanchoko xlaca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo.
24 A'xni'ca' Cristo nacāmāmakasputukō' ixlīmāpa'ksīnca'n ixlīhuākca'n ā'makapitzīn lā' a'xni'ca' nacātlajakō'tza' ixlīhuākca'n ixtā'ca'tza Cristo a'xni'ca' xla' namacamāstā' ixlīmāpa'ksīn con Dios. Lā' a'xni'ca' nala huā'mā', a'xni'ca' nala huan ā'xmān chi'chini',
25 como maclacasqui'n que Cristo namāpa'ksīni'n hasta a'xni'ca' nacātlajakō' ixlīhuāk ixtā'ca'tza.
26 Huan ixtā'ca'tza Cristo a'ntī ā'xmān natlajacan, ū'tza' huan līnīn.
27 Ixlīhuāk catūhuā a'ntū a'nan Dios cāmaxquī'lh Cristo para nacāmāpa'ksīkō'. Pero a'nlhā huancan na ixtachihuīn Dios que nacāmāpa'ksīkō', ū'tza' tū' huanicu'tun que Cristo namāpa'ksī Dios porque Dios ū'tza' a'ntī māstā'lh huan līmāpa'ksīn.
28 Lā' a'xni'ca' nacātlajakō' ixlīhuākca'n ixtā'ca'tza Cristo lā' a'xni'ca' xla' nacāmāpa'ksīkō', a'xni'ca' Cristo a'ntī ixO'kxa' Dios ixa'cstu namacamāstā' con Dios como ū'tza' a'ntī māpa'ksīlh que Cristo ixcāmāpa'ksīkō'. Chuntza' huan a'ntī xa'cstu namāpa'ksīni'nkō' chuxalhā, ū'tza' Dios.
29 Palh tū' cahuā lakahuanchokocan, ¿tuchū tapuhuamā'na xlaca'n a'ntīn ta'a'kpaxa para natamaktāya a'ntīn tanīlh? Lā' ¿a'chī' ta'a'kpaxa ixpālacata a'ntīn tanīlh palh tū' tapuhuan que natalakahuanchoko?
30 Lā' lakalīyān lījicua' iclahuī'. Lā' palh tū' lakahuanchokocan, ¿a'chī' chuntza' iclahuī?
31 Lakalīyān quintamaknīcu'tun. Huā'mā' stu'ncua' chuntza' hua'chi stu'ncua' a'nchī iclīka'tla'jca'tzī mimpālacataca'n porque tā'tapa'ksī'yā'tit con Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n.
32 Līlhūhua' huā'tzā' huan nac xcānsipej Efeso hua'chi hua'na'nī'n a'nchī ixquintamaknīcu'tun. Lā' palh tū' cahuā lakahuanchokocan ¿a'chī' na'ictāyani' a'nchī chuntza' icpātīni'n nac huā'mā' quilhtamacuj? Mejor na'ictlahua hua'chi huancan: "Nahuā'yanāuj lā' nako'tnūnāuj porque lakalī nanīyāuj".
33 Tū' catā'kxo'kotit. Chu a'nchī huancan: "Huan a'ntī līlacatejtin latlā'huan lā' nacātā'talacxtuca xlaca'n a'ntīn tū' tzey, xla' nala ixtā'chuntza'ca'n xlaca'n a'ntīn tū' tzey".
34 Xa'nca capāstactit lā' cuenta catlahua'tit lā' tū'tza' catlahua'tit talaclē'i'. A'nan ā'makapitzīn na milaclhpu'nanca'n a'ntīn tūna'j takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' tū' taca'tzī a'nchī huanī't Dios. U'tza' iccāhuaniyāni' para que na'iccālīmāmāxanī'yāni'.

Ixpālacata a'nchī natalīlakahuanchoko huan nīnī'n

35 Pero ā'makapitzīn natakalhasqui'nīni'n: "¿Chichū tzē natalīlakahuanchoko huan a'ntīn tanīlh? ¿Chī natala ixmacni'ca'n a'xni'ca' natalakahuanchoko?"
36 Capāstacna'ntit. A'xni'ca' nacha'nā'tit huan ti'ni', namā'cnūyā'tit nac ti'ya't lā' namasa xako'xka' lā' chuntza' napu'n.
37 A'ntū cha'nā'tit tū' tasu'yu hua'chi a'ntū napu'n. Nacha'nā'tit xati'ni' cuxi' o stapun o chuxatū a'ntū māscohuīcanī't. Lā' a'ntū napu'n xla' sca'yā'hua' lā' tzēhuanī't.
38 Lā' Dios cāmaxquī' a'nchī nalīstaca chu a'nchī ixtapuhuān. Xtunc tasu'yu huan

xāhuat lā' xtunc tasu'yu huan xachi'tin stapun. Tāpālhūhua' ti'ni' lā' xtunc
tatasu'yu pūkalhatunu' a'nchīn tastaca. 39 Nā a'nan tāpālhūhua' macni'.
A'nan ixmacni'ca'n tachi'xcuhuī't lā' a'nan ixmacni'ca'n animalhna' lā' a'nan
ixmacni'ca'n squī'ti' lā' ixmacni'ca'n spūnnu'. Lā' chā'tunu' xtuncnu' ix-
macni'ca'n. 40 A'nan huan macni' para a'ntī huī' nac a'kapūn lā' para
a'ntī huī' nac ti'ya't. Pero xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan macni' xala'
nac a'kapūn lā' xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan macni' xala' nac ti'ya't.
41 Xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't huan chi'chini' lā' xtunc a'nchī ixlītzēhuanī't
huan mālhcuyu' lā' huan sta'cu. Lā' nā xtuncnu' a'nchī ixlītzēhuanī't
lakatunu' sta'cu. Chā'tunu' macni' xtuncnu' ixlītzēhuanī't. 42 Chuntza'
a'xni'ca' lakahuanchokocan. Nacāmā'cnūcan quimacni'ca'n lā' natamasa.
Pero a'xni'ca' nalakahuanchokoyāuj, xtunc natala quimacni'ca'n lā' tū'tza'
catitamasli. 43 Quimacni'ca'n a'ntū nacāmā'cnūcan tū' tzey, pero huan xasāsti'
quimacni'ca'n lej tzēhuanī't natala lā' nataxkaka. Scalana'jua' quimacni'ca'n
a'ntū nacāmā'cnūcan pero xalakahuanchokoni' lej lactli'hui'qui natala.
44 Quimacni'ca'n a'ntū ka'lhīyāuj nac huā'mā' quilhtamacuj xmān macni'
lā' nacāmā'cnūcan a'xni'ca' nanīyāuj. Pero a'xni'ca' nalakahuanchoyāuj,
Dios naquincāmaxquī'yāni' xasāsti' quimacni'ca'n a'ntū espiritual. Como
ka'lhīyāuj quimacni'ca'n xala' nac huā'mā' quilhtamacuj, nā naka'lhīyāuj
quimacni'ca'n xala' nac a'kapūn.

45 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Lā' pū'la tlahuaca kalhatin chi'xcu'.

Nā maxquī'ca ixquilhtamacuj.

Lā' hui'līni'ca ixtacuīni' Adán.

Dios su'nulh na ixquini' lā' chuntza' lakahuanli lā' latahuī'lh. Lā' ā'calīstān
lacatuncuīlh Jesucristo a'ntī quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n.
46 Pū'la ka'lhīyāuj quimacni'ca'n a'ntū xala' nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā'
a'ntū natanī. A'calīstān naka'lhīyāuj xasāsti' quimacni'ca'n xala' nac a'kapūn.
47 Huan xapū'la chi'xcu' ū'tza' Adán lā' Dios lītlahualh pokxni' de ti'ya't. Huan
ā'kalhatin chi'xcu' ū'tza' Jesucristo lā' xla' mincha' nac a'kapūn. 48 Chu a'nchī
ixuanī't ixmacni' Adán chu a'cxtim quimacni'ca'n quina'n a'ntī xalanī'n nac
huā'mā' cā'quilhtamacuj. Nā chuntza' ixlīhuākca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī con Cristo
nataka'lhī xasāsti' ixmacni'ca'n chu a'cxtim hua'chi ixmacni' Cristo. 49 Lā'
chu a'nchī nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lītasu'yuyāuj Adán, nā chuntza' nac
a'kapūn nalītasu'yuyāuj Cristo a'ntī mincha' nac a'kapūn.

50 Chuhua'j iccāhuaniyāni' que quimacni'ca'n a'ntū ka'lhī ka'lhni' lā' quinīt
tūla catitanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n. Quimacni'ca'n a'ntū natamasa
tūlalh catitatanūlh a'nlhā latahui'lacan para pō'ktu. 51 Cakaxpa'ttit.
Na'iccāhuaniyāni' a'ntū ixtatzē'knī't. Quilīhuākca'n tū' catinīuj pero
quilīhuākca'n nacāxtāpalīcan quimacni'ca'n. 52 A'xni'ca' ā'xmān chi'chini'
lā' nasā'nan huan trompeta, chu līmaktin naquincāpātle'keni'yāni' hua'chi
a'xni'ca' lakatzī'mpāuj. Porque nasā'nan huan trompeta lā' a'ntīn tanīlhtza'
natalakahuanchoko lā' nataka'lhī ixmacni'ca'n xasāsti' a'ntūn tū' maktin
catitamasli. Lā' quilīhuākca'n naquincātaxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n. 53 Lā'
quimacni'ca'n a'ntūn tzē natamasa ka'lhī natataxtāpalī lā' natala xasāsti'
a'ntūn tū' maktin catitamasli. Lā' quimacni'ca'n a'ntū natanī ka'lhī natala
xasāsti' a'ntūn tū' catitasputli. 54 Lā' a'xni'ca' quimacni'ca'n a'ntū natamasa
natataxtāpalī lā' natala a'ntūn tū' catitamasli lā' a'xni'ca' quimacni'ca'n a'ntū
natanī natataxtāpalī lā' natala a'ntūn tū' catitanīlh, a'xni'ca' natlōkentaxtūcan
a'ntū tatzo'knī't chuntza':

Tlajakō'canī't huan līnīn.

Lā' chuntza' mālakuanīca.
55 ¿Lhachū huī' ixlīmāpa'ksīn huan līnīn? Sputlitza'. ¿Tichū naca'tzani'
ixpālacata huan līnīn? Nīn tintī'tza'. 56 Ixpālacata huan talaclē'i' ū'tza'
nalīnīyāuj. Tachi'xcuhuī't tū' ta'a'kahuāna'ni' ixley Dios. Chuntza' lītasu'yu
que huan talaclē'i' hua'chilh cāmāpa'ksīmā'. Lā' lītasu'yu ixpālacata huan
ixley Dios porque tachi'xcuhuī't tū' ta'a'kahuāna'ni'lh. 57 Pero icmaxquī'
pāxcatca'tzī Dios porque xla' quincāmātlajanīmā'ni' huan līnīn ixpālacata
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
58 Quintā'timīn, lej iccāpāxquī'yāni'. U'tza' iccālīhuaniyāni' que tū' catamakx-
tektit nīn tuntū' nacāmāmakchuyīyāni' lā' nacāmāpānūni'yāni' a'ntū kalh-
laka'ī'nī'ta'ntit ixpālacata Cristo. Lā' pō'ktu xa'nca nascu'jā'tit para huan
Māpa'ksīni' porque ca'tzīyā'tit que tū' chu tlakaj a'ntū natlahua'yā'tit por
ixpālacata huan Māpa'ksīni'.

16

Ixpālacata huan tumīn a'ntū namākēstokcan

1 Lā' chuhua'j iccāhuaniyāni' ixpālacata huan tumīn a'ntū namākēstokā'tit
para nacāmaktāyayā'tit a'ntīn takalhlaka'ī' xalanī'n nac Judea. Chu a'nchī
iccāhuani xlaca'n a'ntīn tatakēstoka a'nlhā huanican Galacia, nā chuntza'
natlahua'yā'tit. 2 Cā'domingo namāquī'tēlha'yā'tit macsti'na'j mintumīnca'n
a'ntū tlaja'nī'ta'ntit huanmā' semana. Chuntza' a'xni'ca' na'ica'nācha',
xmān namākēstokā'tit a'ntū māquī'nī'ta'ntittza'. 3 Hui'xina'n cacālacsa'ctit
huan chi'xcuhuī'n a'ntī lacuan para natalē'n milī'a'ksajna'ca'n. Lā' quit
na'iccāmaxquī' kalhtin ca'psnat lā' na'iccāmacā'ni' nac Jerusalén. 4 Lā' palh
minī'ni' na'ica'n, naquintatā'a'n xlaca'n.

Ixpālacata a'nlhā a'ncu'tun Pablo

5 Na'ictētaxtutēlha huan cā'lacchicni' xalanī'n nac huan ti'ya't a'nlhā
huanican Macedonia lā' ā'calīstān na'iccālaka'nāchāni'. 6 Lā' chō'la lātma'j
na'ictachokoyācha' na mi'ā'lacchicni'ca'n o tzēlasā' a'ntza' na'icpātle'keni' huan
cā'lonkni'. Chuntza' hui'xina'n tzē naquilāmaktāyayāuj a'xni'ca' na'ictaxtupala
chuxalhā na'ica'ncu'tun. 7 Tū' iclacasqui'n xmān na'ictētaxtu a'xni'ca'
na'iccālaka'nāni'. Ictachokocu'tunācha' lātma'j palh Dios lacasqui'n. 8 Pero
na'ictachoko huā'tzā' nac Efeso hasta huan cā'tani' a'ntū māpācuhuīcan Pente-
costés. 9 Chuxalhā nac huā'mā' cā'lacchicni' tzē na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios
a'yuj lhūhua' a'nan quintā'ca'tza.
10 A'xni'ca' nachā'nācha' huan Timoteo, ca'a'cnīni'ni'tit lā'
xa'nca cachi'patampāxtoktit para que tū' namāxana'n. Lā' xa'nca
cachi'patampāxtoktit porque xla' scujmā' para huan Māpa'ksīni' chu a'cxtim
hua'chi quit. 11 Lā' tū' ca'a'nalh nīn tintī' a'ntī nalakmaka'n pero xa'nca
namaktāya'yā'tit para que naquilakmin. Quit icka'lhīmā' lā' nā iccāka'lhīmā'
ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'.
12 Lā' ixpālacata quintā'tinca'n Apolos, lej icsqui'nli cacātā'a'lh ā'makapitzīn
a'ntī nacālaka'nāchāni' pero tū' ixtapuhuān ixuanī't de na'a'nācha' chuhua'j.
Na'a'n a'xni'ca' naka'lhī lugar.

A'xmān saludos

13 Catamaktaka'lhtit. Tū' tixtāpalī'yā'tit a'ntū kalhla'ka'ī'nī'ta'ntit. Ca-
latā'kchokotit chu a'nchī cāminī'ni' huan chi'xcuhuī'n lā' catahui'xcā'nī'tit.
14 Chuxatū natlahua'yā'tit, catlahua'tit porque cāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn.

15 Ca'tzīyā'tit que huan Estéfanas lā' ixlīhuāk ixfamilia xlaca'n xapū'la
a'ntīn takalhlaka'ī'lh a'xni'ca' icmāsu'yulh ixtachihuīn Dios nac huan ti'ya't
a'nlhā huanican Acaya. Lā' māni' xlaca'n tatanūni'lh cāmaktāya ā'makapitzīn
a'ntīn takalhlaka'ī'lh. 16 Lej iccāsqui'ni'yāni' cacā'a'kahuāna'ni'tit xlaca'n lā'
cacā'a'kahuāna'ni'tit chā'tunu' a'ntī xa'nca tatā'scuja lā' tamaktāya ā'makapitzīn
a'ntīn takalhlaka'ī'. 17 Iclīpāxuhua porque tachilh huā'tzā' Estéfanas lā' For-
tunato lā' Acaico. Xlaca'n milaktapalhca'n como quintalakmilh lā' chuntza'
hua'chilh xa'iccālaktzī'nkō'ni' milīhuākca'n. 18 Xlaca'n quintamāpāxuhuīlh lā'
nā nacātamāpāxuhuīyāni' hui'xina'n. Nacā'a'cnīni'ni'yā'tit chi'xcuhuī'n a'ntī
hua'chi xlaca'n.
19 Huan a'ntīn takalhlaka'ī' lā' xalanī'n chuxalhā nac huan ti'ya't
a'nlhā huanican Asia, xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos. Lā' Aquila
lā' Priscila a'ntī ixpuscāt nā cātamacā'ni'yāchāni' saludos ixpālacata huan
Māpa'ksīni'. Lā' nā chu a'cxtim ixlīhuākca'n a'ntīn tatakēstoka na ixchicca'n.
20 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' cātamacā'ni'yāchāni' saludos. Nā hui'xina'n
nalā'saludarlī'yā'tit.
21 Chuhua'j māni' quit na'ictzo'ka huā'mā'. Quit, Pablo, iccāmacā'ni'yāchāni'
saludos.
22 Palh chā'tin tū' pāxquī' huan Māpa'ksīni' Jesucristo, camāpātīnīca nac
pūpātīn. Camilh quiMāpa'ksīni'ca'n.
23 Cacāsicua'lanālīni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 24 Lej iccāpāxquī'kō'yāni'
ixpālacata Jesucristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Corinto

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Corinto a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta quina'n, quit Pablo lā' Timoteo a'ntī
quintā'tinca'n. Quit ixapóstol Jesucristo como Dios quilīhui'līlh quilī'apóstol.
Iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit Dios lā' takēstokā'tit nac
Corinto para namācā'tanī'yā'tit Dios. Lā' nā iccātzo'knuni'yāuj ixlīhuākca'n
a'ntīn takalhlaka'ī' ixlīhuāk huan nac Acaya. 2 Cacālakalhu'mani' Dios
quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' xa'nca cacā'a'nīni'ni'.

Pablo lej pātīni'lh

3 Camaxquī'ca pāxcatca'tzī Dios a'ntī ixTāta' huan quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Dios lakalhu'manīni'n lā' quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. 4 Dios
quincāmāko'xaka'tlī'yāni' pō'ktu a'xni'ca' pātīni'nāuj. Lā' Dios lacasqui'n que
nacāmāko'xaka'tlī'yāuj ā'makapitzīn a'ntīn tapātīni'mā'na chuntza' hua'chi
Dios quincāmāko'xaka'tlī'yāni'. 5 Como Cristo lej pātīni'lh, nā quina'n
lej pātīni'nāuj. Lā' Cristo quincāmāko'xaka'tlī'yāni' a'xni'ca' pātīni'nāuj.
6 Lā' como quit icpātīni'n, chuntza' tzē iccāmāko'xaka'tlī'yāni' hui'xina'n
lā' tzē iccāmaktāyayāni' para nakalhlaka'ī'yā'tit ā'chulā'. Lā' como Dios
quimāko'xaka'tlī', nā chuntza' tzē na'iccāmāko'xaka'tlī'yāni' hui'xina'n lā' nā
tzē na'iccāmaktāyayāni' a'xni'ca' hui'xina'n pātīni'nā'tit hua'chi quit. 7 Lā' quit
xa'nca icca'tzī que hui'xina'n natāyani'yā'tit a'yuj nā pātīni'mpā'na'ntit. Lā' nā
icca'tzī que nacātamāko'xaka'tlī'yāni'.

8 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī iclīpātīni'lh
a'xni'ca' xa'icui'lacha' nac Asia. Quit tū'tza' xa'ictāyani'. Icpuhualh palh
tū'tza' ā'chulā' xa'iclatahuī'lh. 9 Xa'icpuhuan palh na'icnītza'. Xa'icca'tzī que
quit tūlatza' xa'ictlahua nīn tuntū'. Lā ū'tza' xa'iclīpāhuan xmān Dios. Xla'
ū'tza' a'ntīn tzē cāmālakahuanīchoko huan nīnī'n. 10 Dios quimāpūtaxtūlh de
huanmā' lījicua'. Lā' tzēcus naquimāpūtaxtū Dios. Quit icca'tzī que Dios
naquimāpūtaxtū a'xni'ca' na'ictahui'lapala nac cā'lījicua'. 11 Xmān tasqui'nī
que hui'xina'n naquilālīkalhtō'ka'yāuj. Lā' chuntza' naquīlāmaktāyayāuj
hui'xina'n. Lā' chuntza' a'xni'ca' Dios naquisicua'lanālī, lhūhua' a'ntī
natamaxquī' Dios pāxcatca'tzī, ixpālacata a'ntū Dios māstā'nī't chu a'nchī
hui'xina'n squi'ni'tit.

Pablo hualh a'nchī tū' lī'a'lh nac Corinto

12 Līpāxūj iclahuī' como quit icca'tzī que xa'nca ictlā'huanī't na mila-
clhpu'nanca'n lā' nā na ixlaclhpu'nanca'n ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.
Tū' ica'kxokonu'nī't. Dios quimaxquī'lh tapāstacna'. Lā' ū'tza' xa'nca
iclīlatlā'huan. Dios lej lakalhu'manīni'n. Quimaxquī'nī't tapāstacna' a'ntūn
tū' hua'chi ixtapāstacna'ca'n huan tachi'xcuhuī't a'ntīn xalanī'n nac quilh-
tamacuj. 13 A'ntū iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n huā'mā' huanicu'tun xmān
a'ntū māchekxī'yā'tit hui'xina'n a'xni'ca' lakapūtle'keyā'tit. Tū' iccāhuanimā'ni'
ā'catūhuā. Lā' quit iclacasqui'n que hui'xina'n xa'nca namāchekxīkō'yā'tit
a'ntū ictzo'kmā'. 14 Xmān ā'makapitzīn de hui'xina'n māchekxī'yā'tit a'nchī
nalīpāxuhua'yā'tit hui'xina'n por quimpālacata a'xni'ca' namimpala huan
Māpa'ksīni' Jesús. Lā' nā quit na'icpāxuhua por mimpālacataca'n.

15 Lā' como quit xa'icca'tzī huā'mā', quit icpuhualh na'iccālaka'nāchāni'
hui'xina'n xapū'la. Lā' chuntza' tzē maktu' xa'iccālaka'nchāni'. 16 Quit
iccātēlaktaxtucu'tuni' hui'xina'n a'xni'ca' icmilh nac Macedonia. Lā' nā
icpuhualh que na'iccālaka'nāchāni' a'xni'ca' xa'ictaxtulh nac Macedonia.
Lā' ā'calīstān chuntza' hui'xina'n ixquilā'o'kska'lhīlē'uj nac Judea. 17 A'yuj
icualh que xa'iccālaka'nchāni' hui'xina'n, quit tūlalh ictlōkentaxtūlh. Lā' ū'tza'
talīhuan ā'makapitzīn palh quit xmān xa'ickalhkamāna'mā' a'xni'ca' icualh
que xa'ica'ncu'tun a'ntza'. A'xni'ca' quit iclīchihuīna'n a'ntū na'ictlahua,
tū' icchihuīna'n hua'chi huan chi'xcuhuī'n xalanī'n huan cā'quilhtamacuj.
Xlaca'n tahuan que stu'ncua' natatlahua catūhuā a'yuj taca'tzī que tū' cati-
tatlōkentaxtūlh. 18 Dios tū' maktin taxtāpalī. Lā' xla' ca'tzī que stu'ncua'
a'ntū icuan. A'ntū iccāhuaniyāni' hui'xina'n tzē nakalhlaka'ī'yā'tit. 19 Quit
lā' Silvano lā' Timoteo xa'iccāmāsu'ni'yāni' ixpālacata Jesucristo a'ntī ixO'kxa'
Dios. Tzē kalhlaka'ī'can a'ntū huan Jesucristo. Pō'ktu huan a'ntū stu'ncua'.
Xla' tū' maktin taxtāpalī. 20 Ixlīhuāk a'ntū Dios huan que natlahua, Jesu-
cristo tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk. U'tza' līmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios, como xla'
tlōkentaxtū a'ntū huan por ixpālacata Jesucristo. 21 Dios ū'tza' a'ntī quimaktāya
para na'ickalhlaka'ī' xa'nca huan Jesucristo. Lā' nā hui'xina'n cāmaktāyayāni'
para nakalhlaka'ī'yā'tit xa'nca huan Jesucristo. Lā' nā xla' quilacsacnī't para
na'ictā'scuja. 22 Dios quincālakmacaminī'ta'ni' huan Espíritu Santo a'ntī huī'
na qui'a'clhcunucca'n. Chuntza' tasu'yu que tapa'ksīyāuj con Dios. Lā' nā
tasu'yu que Dios natlōkentaxtū a'ntū huan que naquincātlahuani'yāni'.
23 Dios ca'tzī palh stu'ncua' a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Palh quit
xa'iccālaka'nchāni' cahuā nac Corinto, quit xa'iccālacaquilhnīni' hui'xina'n.
Lā' ū'tza' tū' iclī'a'lh. Lā' Dios caquimāpātīnīlh palh tū' stu'ncua' huā'mā'.
24 Quit tū' iccāmāpa'ksīcu'tunāni' a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit.
Hui'xina'n xa'ncatza' kalhlaka'ī'yā'tit. Xmān iccātlahuani'cu'tunāni' a'ntū
lej nalīpāxuhua'yā'tit.

2

1 Lā' ū'tza' quit iclīhui'līlh que tū' iccālaka'nchāni' hui'xina'n palh ixtasqui'nī
que xa'iccālacaquilhnīni'. Palh quit xa'ica'ncha' cahuā iccālacaquilhnīyāni',
lej ixlīlakaputzauj quina'n. 2 Palh quit xa'iccāmālakaputzīni' hui'xina'n, tū'
ixa'nalh a'ntī ixquimāpāxuhuīlh quit. Palh hui'xina'n lakaputzayā'tit,
quit tūla līpāxūj iclatahui'la. 3 Lā' ū'tza' tū' iclī'a'lh. Xmān iccātzo'kni'ni'
huan kalhtin carta. Tū' xa'ica'ncu'tunācha' iccālacaquilhnīyāni' lā' nīn
xa'iccāmālakaputzīcu'tunāni'. Palh hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit a'ntū
iccātzo'knuni'n, quit na'iclīpāxuhua lā' nā hui'xina'n nalīpāxuhua'yā'tit. 4 Quit
lej xa'iclakaputza a'xni'ca' iccātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Lā' nā lej xa'iccalhuan
como xa'icca'tzī que ixcāmālakaputzīni' a'ntū xa'iccātzo'knuni'nī'ta'ni'. Lā' tū'
xa'iccāmālakaputzīcu'tunāni'. Iclacasqui'lh que hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī
quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.

*Ixtasqui'nī namāsputūnu'ni'can huan chi'xcu' a'ntīn tū'tza' ixtlahua a'ntūn tū'
tzey*

5 Lā' huanmā' chi'xcu' a'ntī tlahualh a'ntūn tū' tzey, xla' iclīlakaputzalh,
como tū' līmakuan a'ntūn tlahualh. Lā' ā'chulā' cāmālakaputzīnī'ta'ni'
hui'xina'n. Tū' icuan palh milīhuākca'n hui'xina'n cāmālakaputzīnī'ta'ni' como
chō'la tū' milīhuākca'n. 6 Mintalhūhuā'tca'n de hui'xina'n māpātīnī'nī'ta'ntit
huanmā' chi'xcu'. Chuhua'j tzeytza'. Tū'tza' camāpātīnī'tit. 7 Chuhua'j
camāsputūnu'ni'tit lā' camāko'xamixī'tit. Palh tū' chuntza' natlahua'yā'tit

hui'xina'n, huanmā' chi'xcu' tūlalh catitāyani'lh, como lej ixlīlakaputzalh.
8 U'tza' iccālīsqui'ni'yāni' hui'xina'n camāsu'yu'tit a'nchī pāxquī'yā'tit. 9 A'xni'ca'
quit iccāmacā'ni'chāni' huan kalhtin carta, quit icca'tzīcu'tulh palh hui'xina'n
ixtlahua'tit a'ntū iccāhuanini' ixpālacata huanmā' chi'xcu'. Icca'tzīcu'tulh
palh hui'xina'n ixquilā'a'kahuāna'ni'uj. 10 Palh hui'xina'n māsputūnu'ni'yā'tit
huanmā' chi'xcu', nā quit na'icmāsputūnu'ni'. Palh quit icmāsputūnu'ni'nī't
catīhuā, por mimpālacataca'n icmāsputūnu'ni'nī't na ixlacapūn Cristo.
11 Māsputūnu'ni'yāuj como tū' lacasqui'nāuj naquincātlajayāni' huan ko'ti'ti'.
Ca'tzīyāuj que huan ko'ti'ti' lej a'kxokonu'n.

Pablo tamakchuyīlh a'xni'ca' ixuī' nac Troas

12 Quit ictētaxtulh nac Troas como a'ntza' icmāsu'yucu'tulh huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Lā' a'xni'ca' ictētaxtulh a'ntza', Dios
ixlacāxtlahuakō'nī'ttza' ixlīhuāk a'ntza'. 13 Lā' a'yuj xa'nca taxtulh, quit lej
xa'ictamakchuyīnī't, como quintā'tinca'n, Tito, tū' chā'lh a'ntza' chuntza'
hua'chi xa'iclacāxlanī'ta'uj. U'tza' iccālīmakxtekli xalanī'n nac Troas lā' icmilh
nac Macedonia como icpuhualh que Tito ixchilh huā'tzā'.

Ixtachihuīn Dios xa'nca taxtu

14 Maxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios como por ixpālacata Cristo xa'nca tax-
tuyācha' huan tachihuīn a'ntū icmāsu'yu. Xla' quimaktāya para na'icmāsu'yu
lakachu ixpālacata Cristo. Lā' huā'mā' tamāsca'tīn hua'chi lakatin perfume
a'ntū a'kahuan lakachu. 15 Līpāxuhua Dios a'nchī quina'n icmāsu'yuyāuj
ixpālacata Cristo. Quina'n hua'chi huan xajini' pūm a'ntū a'ksajcan Dios
na ixlaclhni'ca'n a'ntīn tapūtaxtunī'ttza' lā' nā a'ntīn tūna'j tapūtaxtu. 16 Na
ixlaclhni'ca'n a'ntīn tūna'j tapūtaxtu huan tamāsca'tīn a'ntū ixpālacata Cristo,
xla' hua'chi catūhuā a'ntū pu'csa lā' laknīcan. Lā' na ixlaclhni'ca'n a'ntīn
tapūtaxtunī'ttza', huan tamāsca'tīn a'ntū ixpālacata Cristo, xla' hua'chi lakatin
perfume a'ntū māstā' quilhtamacuj. Nīn tintī' a'ntīn tzē ixa'cstu namāsu'yu
ixpālacata Cristo. Tasqui'nī que Dios namaktāya. 17 Quit tū' hua'chi a'ntīn
ta'a'kxokonu'n lā' taxtāpalī huan tamāsca'tīn a'ntū ixla' Dios. Xlaca'n tū'
xa'nca tamāsu'yu como xmān ta'a'kxokotlajacu'tun. Quit iclīchihuīna'n a'ntū
stu'ncua' na ixlacapūn Dios, como xla' quilīmāmacū'nī't na'ictā'scuja Cristo.

3

A'ntū huan huan xasāsti' convenio

1 Lasā' ā'makapitzīn natahuan que quit icka'tla'jca'tzī lā' quilīchihuīna'ncan
quē'cstu. Tū' tasqui'nī que quit na'iccāmaxquī'yāni' kalhtin carta a'ntū
nahuan que quit tzeyā chi'xcu'. Lā' tū' tasqui'nī que hui'xina'n
naquilāmaxquī'yāuj kalhtin carta a'ntūn tzē na'iclē'n chuxalhā, chuntza'
hua'chi talē'n ā'makapitzīn. 2 Hui'xina'n hua'chi quincarta, como por
mimpālacataca'n tzē ca'tzīcan que tzey a'ntū ictlahua. Lā' huā'mā' carta tzē
natalaktzī'n lā' natalakapūtle'ke ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Hui'xina'n
hua'chi lakatin carta hua'nī'ta'ntit a'ntū tatzo'kni' na qui'a'clhcunuc, como
quit lej iccāpāstacāni' hui'xina'n. 3 Hui'xina'n hua'nī'ta'ntit hua'chi lakatin
carta a'ntū Cristo quimātzo'knīlh. Huanmā' carta tū' tzo'kcanī't con tinta.
Lā' tū' tzo'kcanī't nac lakatin chihuix a'ntū hua'chi lhta'ca'la'. Huan
Espíritu Santo a'ntī Dios macamilh a'ntī xalakahuan, xla' cāxtāpalīni'ni'
mintapāstacna'ca'n a'xni'ca' iccāhuanini' huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo. Lā' chuntza' tasu'yu a'ntūn tlahuanī't Cristo para hui'xina'n.
4 Chuntza' icuan como quit icca'tzī que tzey a'ntū icmāsu'yu na ixlacapūn
Dios, como Cristo quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu. 5 Quit tū' icuan que

xmān quē'cstu tzē ictlahua huā'mā' lītlōt. Dios quimaktāya lā' ū'tza' tzē
iclītlahua. 6 Xla' ū'tza' a'ntī quimaxquī' tapāstacna'. Lā' ū'tza' tzē iclīmāsu'yu
huan xasāsti' convenio a'ntū Dios tlahuanī't con huan tachi'xcuhuī't. Lā'
huanmā' convenio tū' hua'chi lakatin ley a'ntūn tatzo'kni'. Huanmā' conve-
nio līchihuīna'n huan Espíritu Santo. Huan ley māsu'yu palh ixlīhuākca'n huan
tachi'xcuhuī't taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n lā' ū'tza' natalīnī. Huan Espíritu Santo
māstā' xasāsti' quilhtamacuj.

7 Lā' huā'mā' ley a'ntū māsu'yu que tasqui'nī nanīcan, huā'mā' tzo'kca nac
lakatu' chihuix. Lā' a'xni'ca' maxquī'ca Moisés huanmā' ley, a'nalh lakatin
ka'tla' xkakana'. Lā' ixlacan Moisés lej ī'xkaka. Lā' huan israelitas a'ntī
ixtayāna' a'ntza' tū' tapātīlh a'nchī ī'xkaka como ixcālakachi'pa. Lā' huā'mā'
xkakana' tū' lej xlīt xkakalh como lacatzucu mixli. Lā' chuntza' lej tzēhuanī't
ixuanī't a'nchī Dios māstā'lh huan ley. 8 Más tzēhuanī't huan līmāsca'tīn
a'ntū huan Espíritu Santo quincāmaxquī'yāni'. 9 Tzēhuanī't ixuanī't ixley
Moisés a'yuj por ixpālacata huā'mā' ley ca'tzīcan que huan tachi'xcuhuī't
nacāmāpātīnīcan. Más xatzēhuanī't huan xatzey tachihuīn ixpālacata Je-
sucristo, como huā'mā' quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī tzē nalīxapacan a'ntū
laclē'nāuj. 10 Huā'mā' ley lej tzēhuanī't ixuanī't. Lā' a'yuj lej tzēhuanī't
ixuanī't, huan ley tūla tā'mālacastuccan con huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo. 11 Palh huan ley tzēhuanī't ixuanī't a'yuj tū' makān ixtāyani'lh, más
tzēhuanī't a'ntū tāyani' para pō'ktu. Lā' ū'tza' huan xatzey tachihuīn ixpālacata
Jesucristo.

12 Quit icca'tzī que lej tzey huan xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' quit
iccālīmāsu'ni'cu'tun ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. 13 Quit tū' ictlahua
hua'chi huan Moisés. Xla' ixtalakatlapa. Lā' chuntza' huan israelitas tūlalh
talaktzī'lh a'nchī ixmixmā' a'ntū ī'xkaka na ixlacan. 14 Huan israelitas tū' ix-
tamāchekxī. Lā' hasta chuhua'j xlaca'n tū' tamāchekxī a'xni'ca' talakapūtle'ke
huan ixtachihuīn Dios a'nlhān tatzo'kni' huan convenio xala' makāntza'.
Lā' huā'mā' tzē māchekxīyāuj xmān palh tā'tapaksīyāuj Cristo. 15 Lā' hasta
chuhua'j huan israelitas tū' tamāchekxī a'xni'ca' talakapūtle'ke a'ntūn tzo'kli
Moisés. 16 Pero a'xni'ca' kalhatin kalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni' Jesucristo,
tzētza' māchekxī a'ntūn tzo'kli Moisés. 17 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo, xla' chu
lakatin con huan Espíritu Santo. Lā' a'ntīn tatā'latlā'huan huan Espíritu Santo,
xlaca'n tū' caticāmālaclē'nīca. 18 Quina'n māchekxīyāujtza'. Hua'chilh tū'tza'
talakatlapanī'ta'uj na quilacanca'n. Lā' chuntza' hua'chilh laktzī'nāuj huan
Māpa'ksīni' Jesucristo nac lakatin espejo. Laktzī'nāuj a'nchī lej ka'tla' lā' lej
tzey. Lā' quina'n taxtāpalītēlhayāuj lā' ā'chulā' layāuj hua'chi Cristo.

4

1 Lā' chuntza' como Dios lej lakalhu'manīni'n, xla' quilīmāmacū'lh huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' chuntza' tū' iclakachā'ni'. Tū'
icmakxteka de icmāsu'yu huā'mā' xatzey tachihuīn. 2 Quit tū' maktin ictlahua
a'ntū līmāxana' a'ntū lakatzē'k tlahuacan. Lā' tū' ica'kxokonu'n. Lā' tū'
icxtāpalī ixtachihuīn Dios. Xa'nca icmāsu'yu a'ntū stu'ncua' na ixlacapūn
Dios. Lā' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't tzē nataca'tzī que stu'ncua' a'ntū
icmāsu'yu. 3 A'ntīn tū' tamāchekxī huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesu-
cristo a'ntū icmāsu'yu, ū'tunu'n a'ntī nacāmālaclē'nīcan. 4 Xlaca'n a'ntīn tū'
takalhlaka'ī' huan xatzey tachihuīn, xlaca'n tū' tamāchekxī. Huan ko'ti'ti' tū'
lacasqui'n que xlaca'n natamāchekxī. Lā' ū'tza' tū' talīmāchekxī. Huan ko'ti'ti'
hua'chi ixdiosca'n. Hua'chilh ū'tza' ixcāmālakatzī'lh como xla' tū' lacasqui'n

que xlaca'n natalaktzī'n huan xaxkakana' a'ntū xatzey tachihuīn ixpālacata
Cristo. Cristo, xla' lej ka'tla' lā' chu lakatin hua'chi Dios. 5 A'ntū icmāsu'yu
quit, tū' para naquilīmāka'tlī'can. Quit icmāsu'yu ixpālacata Jesucristo que
ū'tza' huan Māpa'ksīni' lā' tasqui'nī namācā'tanīyāuj. Quit iccāmaktāyayāni'
hui'xina'n como ū'tza' a'ntū Jesucristo lacasqui'n que na'ictlahua. 6 Dios
quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni' a'ntū xastu'ncua'. Hua'chilh ū'tza' ixmāxkakēlh quin-
tapāstacna'ca'n. Xla' ū'tza' a'ntī māstā'lh lakatin līmāpa'ksīn a'xni'ca' ixt-
lahuamā' huan quilhtamacuj. Lā' xmān chuntza' a'nalh huan xkakana'.
Lā' hua'chilh chuntza' ixquincāmāxkakētēlhani' como quincāmāca'tzīnīyāni'
a'nchī huanī't Dios lā a'nchī lej ka'tla'. Huā'mā' ca'tzīyāuj como māchekxīyāuj
a'nchī huanī't Jesucristo.

Pablo ixlīpāhuan Dios

7 Lā' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios quilīmāmacū'lh para na'icmāsu'yu, lā'
huanmā' lej lhūhua' ixtapalh. Quit tū' icka'lhī tapāstacna' para na'icmāsu'yu
huā'mā' tachihuīn. Quit hua'chi lakatin pūxkatni' a'nlhā tojoma' a'ntū
lej ixtapalh. Chuntza' tasu'yu que Dios ū'tza' a'ntī ka'lhī līmāpa'ksīn lā'
tū' quit. 8 Lā' a'yuj quit lej icpātīni'n de lhūhua' catūhuā, pō'ktu tzē
ictāyani'. Lā' a'yuj a'katunu' tū' icca'tzī a'ntū na'ictlahua, tū' iclakachā'ni'.
9 Lā' a'yuj quimacaputzacan, Dios tū' quimakxteka. Lā' a'yuj a'katunu'
hua'chilh quintlajacan, pero tū' quintlajakō'can. 10 Pō'ktu lījicua' icuī'
como quimaknīcu'tuncan, chuntza' hua'chi ixmaknīcu'tuncan Jesucristo.
Chuntza' tasu'yu palh quimaktāyamā' Jesucristo xalakahuan. 11 Līhuancus
iclatlā'huan nac quilhtamacuj, quimaknīcu'tuncan, como quit ictā'scuja Jesu-
cristo. Chuntza' tasu'yu que quit tzē iclatahui'la xmān por ixlīmāpa'ksīn
Jesucristo. 12 Como quit icmāsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesu-
cristo, pō'ktu quimaknīcu'tuncan. Hui'xina'n ka'lhī'yā'tittza' xasāsti' minquil-
htamacujca'n, como quit iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n ixpālacata Cristo.
13 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh kalhatin:
Quit ickalhlaka'ī'lh, lā' ū'tza' quit iclīhuan que Dios lej ka'tla'.
Lā' quit nā ickalhlaka'ī'nī't, lā' ū'tza' iccālīhuani ā'makapitzīn ixtachihuīn
Dios. 14 Quit iclīpāhuan xmān Dios como icca'tzī que Dios mālakahuanīchokolh
huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' nā icca'tzī que quit naquimālakahuanīchoko,
como quit ictapa'ksī con Jesucristo. Lā' hui'xina'n lā' quit a'cxtim
naquincātalē'nāni' na ixlacapūn Dios. 15 Ixlīhuāk a'ntū icpātīlh, quit
icpātīkō'lh como iclacasqui'lh que hui'xina'n ixkalhlaka'ī'tit. Lā' chuntza'
a'xni'ca' lhūhua' de hui'xina'n nakalhlaka'ī'yā'tit, namaxquī'yā'tit pāxcatca'tzī
Dios lā' namāka'tlī'yā'tit Dios.
16 U'tza' tū' iclīlakachā'ni'. Quit scalana'jua' iclamā' lakalīyān. Lā'
a'yuj tū' tli'hui'qui quimacni', quilīcatzīn ā'chulā' lītli'hui'quin ixlīmāpa'ksīn
Dios. 17 A'ntū icpātīmā' hua'chilh xmān macsti'na'j lā' hua'chilh tū' makān
icpātīmā' como por ixpālacata huā'mā', Dios lej naquisicua'lanālī para pō'ktu.
18 Chuntza' icuan quit como quit tū' lej icpāstaca a'ntūn tzē laktzī'ncan.
A'chulā' icpāstaca a'ntūn tūla laktzī'ncan. A'ntūn tzē laktzī'nāuj, huanmā'
nasputa. Lā' a'ntūn tūla laktzī'nāuj, huanmā' tāyani' para pō'ktu.

5

1 Quimacni'ca'n hua'chi lakatin carpa a'nlhā lahui'lāna'uj. Lā' quit
icca'tzī que a'xni'ca' nasputa quimacni'ca'n, Dios naquincāmaxquī'yāni'
ā'lakatin xasāsti' macni'. Tzē nahuanāuj que huan xasāsti' quimacni'ca'n
ū'tza' hua'chi quinchicca'n nac a'kapūn. Huanmā' chic ixtatlauj Dios

lā' tū' ixtatlaujca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' huā'mā' chic natāyani' para pō'ktu. 2 U'tza' līpānīyāuj como a'ncu'tunāuj na quinchicca'n nac a'kapūn.
3 Naka'lhīyāuj xasāsti' quimacni'ca'n nac a'kapūn, lā' chuntza' tū' catilatā'kchokouj sin quimacni'ca'n. 4 Quina'n, como ka'lhīyāujcus quimacni'ca'n nac huā'mā' quilhtamacuj, hua'ntli'jāuj como pātīni'mā'nauj. Lā' a'yuj tū' ixmakxtekcu'tunui huā'mā' macni', ka'lhīcu'tunāuj xasāsti' quimacni'ca'n nac a'kapūn. Quimacni'ca'n a'ntū ka'lhīyāuj chuhua'j, natasputa. Huan xasāsti' quimacni'ca'n a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni' natāyani' para pō'ktu. 5 Dios quincālacāxtlahuanī'ta'ni' para que tzē nalatahui'layāuj nac a'kapūn. Lā' quincāmacamini'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. U'tza' līca'tzīyāuj que stu'ncua' natanūyāuj nac a'kapūn.
6 Lā' chuntza' tū' maktin lakachā'ni'yāuj. Ca'tzīyāuj que līhuan latlā'huanāuj nac huā'mā' quilhtamacuj, tūna'j tā'hui'lāna'uj huan Māpa'ksīni' Jesucristo nac a'kapūn. 7 Chuhua'j quina'n tū' latlā'huanāuj chu a'nchī laktzī'nāuj.
Latlā'huanāuj chu a'nchī a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. 8 Lā' chuntza' quina'n tū' lakachā'ni'yāuj. Makxtekcu'tunāuj huā'mā' quimacni'ca'n como tā'latahui'lacu'tunāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 9 U'tza' nalīhui'līyāujtit natlahuayāuj a'ntū Jesucristo lacasqui'n palh hui'lāna'uj con Dios nac a'kapūn lā' palh hui'lāna'ujcus nac quilhtamacuj. 10 Huā'mā' līhui'līyāuj como quilīhuākca'n ka'lhī natāyayāuj na ixlacapūn Cristo. Xla' naquincājuzgarlīyāni' chātunu' de quina'n. Lā' namaklhtīni'nāuj quilīhuākca'n chu a'nchī latā'kchokonī'tauj, palh xa'nca o palh tū' xa'nca nac huā'mā' quilhtamacuj.

Dios ixamigos cātlahuacu'tun huan tachi'xcuhuī't

11 Lā' como quit ica'cnīni'ni' huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' ica'kahuāna'ni'cu'tun, quit iccāmākalhlaka'ī'nīcu'tun huan tachi'xcuhuī't. Dios laktzī'n qui'a'clhcunuc. Lā' quit icpuhuan que nā hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quit ictlahuacu'tun a'ntūn tzey. 12 Quit tū' icka'tla'jca'tzī na milacapūnca'n. Lā' tū' ū'tza' iclīchihuīna'mā' chuntza'. Xmān iclacasqui'n que hui'xina'n tzē naquilāmaktāyayāuj a'xni'ca' naquilē'ksa'nīni'ncan. Iclacasqui'n que tzē nacākalhtīyā'tit a'ntīn quintalē'ksa'nīni'n. Xlaca'n tapuhuan palh lakka'tla'n a'yuj tū' tzey ixa'clhcunucca'n. 13 A'yuj makapitzīn tahuan palh quit icchuya lā' a'yuj ā'makapitzīn tahuan palh xa'nca icpāstacna'n, quit ictlahuacu'tun xmān a'ntū nalīpāxuhua Dios. Lā' iccāmaktāyacu'tunāni' hui'xina'n como iclacasqui'n que hui'xina'n ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit. 14 Cristo lej quincāpāxquī'yāni' lā' ū'tza' iclītlahuacu'tun a'ntū xla' lacasqui'n. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que Cristo nīlh por ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Chuntza' ca'tzīyāuj que hua'chilh quilīhuākca'n ixnīuj. 15 Lā' como Cristo nīlh por quimpālacataca'n, chuntza' līhuan lahui'lāna'uj, tū' catilatā'kchokouj chu a'nchī xmān quintapuhuānca'n. Tasqui'nī nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī ixtapuhuān Cristo. U'tza' a'ntī nīlh por quimpālacataca'n lā' lakahuanchokolh. 16 Lā' chuntza' tū'tza' iccālaktzī'n ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n chu a'nchī talaktzī'n huan chi'xcuhuī'n xalanī'n nac quilhtamacuj. Xapū'la xa'icpuhuan de Cristo chu a'cxtim hua'chi tapāstaca xalanī'n nac quilhtamacuj. Pero tū'tza' icpuhuan chuntza'. 17 Palh kalhatin chi'xcu' kalhlaka'ī' Cristo, chuntza' taxtāpalī ixtapāstacna' lā' hua'chi xasāsti' chi'xcu' la. Ixlīhuāk a'ntū xala' pū'la laksputnī'ttza'. Huan chi'xcu' tū'tza' hua'chi xapū'la. Huāktza' xasāsti' ixtapāstacna'.
18 Xmān Dios a'ntī tzē xtāpalī kalhatin chi'xcu'. Chuhua'j quina'n ixamigos Dios como Jesucristo māpalalh a'ntū ixlaclē'nāuj. Lā' Dios quincālīmāmacū'nī'ta'ni' que nacāmāca'tzīnīyāuj ā'makapitzīn a'nchīn

tzē natalīla ixamigos Dios. 19 Por ixpālacata Cristo, Dios ixamigos
cātlahuacu'tun huan tachi'xcuhuī't lā' cāmāsputūnu'ni'cu'tun ixtalaclē'i'ca'n.
Lā' quincālīmāmacū'nī'ta'ni' nacāmāca'tzīnīyāuj ā'makapitzīn a'nchīn tzē
natalīla ixamigos Dios. 20 Lā' chuhua'j quit ixlacscujni' Cristo. Hua'chilh
Dios ixchihuīna'lh a'xni'ca' iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n. Iccāsqui'ni'yāni' con
ixlīmāpa'ksīn Cristo, que catamakxtektit que Dios nacātlahuayāni' ixamigos.
21 A'yuj Cristo tū' maktin tlahualh a'ntūn tū' tzey, Dios māmaknīnīni'lh para
namāpānū quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' por ixpālacata Cristo, Dios xapa
quintalaclē'i'ca'n lā' tū'tza' laclē'nāuj.

6

1 Quit, como ictā'scuja Dios, iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n, camaklhtīni'ntit
huan talakalhu'mān a'ntū Dios cātlahuani'cu'tunāni'. 2 Tatzo'kni' na ixtachi-
huīn Dios a'nchī Dios hualh:

Quit ickaxmatli a'nchī quisqui'ni' huanmā' chi'chini' a'xni'ca' ictlahuani'cu'tuni' huan talakalhu'mān.
Quit icmaktāyani' a'xni'ca' iccāmāpūtaxtūcu'tunli huan tachi'xcuhuī't.
Chuhua'j tzē namaklhtīni'ncan huan talakalhu'mān a'ntū Dios māstā'cu'tun.
Chuhua'j tzē napūtaxtucan.

3 Quit xa'nca iclatā'kchokocu'tun chuntza' hua'chi tasqui'nī. Palh tū' xa'nca
iclatā'kchoko, nahuancan palh tū' tzey a'ntū icmāsu'yu. 4 Iclacasqui'n
que naca'tzīcan palh quit xa'nca iclatlā'huan chuntza' hua'chi tasqui'nī
xa'nca natalatā'kchoko a'ntīn tatā'scuja Dios. Lā' ū'tza' quit lacatzucu
iclīpātī a'ntū quimpātle'keni'. Lej icpātīni'nī't. Lā' ixquisputni'nī't a'ntū quit
xa'icmaclacasqui'n. Lā' lhūhua' catūhuā a'ntū jicslīhua' quimpātle'keni'nī't.
5 Lā' quinkēsno'kcanī't. Lā' quinchī'canī't. Lā' iccātā'talacxtucnī't tachi'xcuhuī't
a'ntīn tū' ixquintalaktzī'ncu'tun. Lā' lej palha' icscujnī't. Lā' lej
iclakachu'huā'lhtatanī't. Lā' a'katunu' tū' xa'icka'lhī quilīhua't. 6 Iclacasqui'n
que naca'tzīcan palh quit xa'nca iclatlā'huan chuntza' hua'chi tasqui'nī
xa'nca natalatā'kchoko a'ntīn tatā'scuja Dios. Huāk tzey quintapāstacna'. Lā'
xa'nca icca'tzī a'ntū icmāsu'yu. Lā' icpātī a'ntū quintlahuani'can. Quit lej
iclakalhu'manīni'n. Lā' huan Espíritu Santo quimaktāya para na'ictā'scuja
Dios. Lā' quit lej iccāpāxquī' ā'makapitzīn. 7 Lā' quit icmāsu'yu a'ntū
xastu'ncua'. Icscuja por ixlīmāpa'ksīn Dios. Dios quimaktāya para que xa'nca
na'iclatā'kchoko. Lā' chuntza' tū' quintlaja huan a'ntūn tū' tzey. 8 Makapitzīn
quinta'a'cnīni'ni'; lā' ā'makapitzīn quintalakmaka'n. Makapitzīn tahuan palh
tzey quit; lā' ā'makapitzīn tahuan palh tū' tzey quit. Makapitzīn tahuan palh
quit ica'kxokonu'n. Quit icuan xmān a'ntū xastu'ncua'. 9 A'yuj makapitzīn
tapuhuan palh quit nīn tuntū', ā'makapitzīn taca'tzī palh quit ictā'scuja Dios.
A'yuj maklhūhua' quit ictahui'la cā'lījicua' lā' hua'chilh xa'ica'mā'tza' icnī,
pero iclahuī'cus. Lā' a'yuj quimacaputzacan, tū' quimaknīcanī't. 10 A'yuj
quimpātle'keni'nī't a'ntū līlakaputza, pō'ktu līpāxūj icuī'. Lā' a'yuj pobre quit,
pero quit iccāmaxquī' ā'makapitzīn a'ntū más xatapala que huan tumīn. Lā'
a'yuj nīn tuntū' icka'lhī nac huā'mā' quilhtamacuj, ixlīhuāk a'ntū a'nan, Dios
quimaxquī' chu a'nchī icmaclacasqui'n.
11 Quit lej stu'nc iccātā'chihuīna'nāni' hui'xina'n xalanī'n nac Corinto. Quit
lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 12 A'yuj hui'xina'n tū' quilāpāxquī'yāuj, pero
quit iccāpāxquī'yāni'. 13 Iccātā'chihuīna'nāni' hui'xina'n hua'chi quincamana'.
Iccāsqui'ni'yāni' que caquilāpāxquī'uj hua'chi quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.

Quina'n hua'chi ixlītokpān Dios

14 Tū' chu lakatin cacātā'latit a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Lej xtunc talatā'kchoko
a'ntīn takalhlaka'ī' lā' xtunc talatā'kchoko a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Tūla chu
lakatin cātlahuacan. Huan xkakana' xtunc lā' huan tzī'sni' nā xtunc. A'ntūn
tzey xtunc lā' nā a'ntūn tū' tzey nā xtunc. 15 Cristo tū' tlahua a'ntūn tlahua
huan ko'ti'ti'. Lā' nā a'ntīn takalhlaka'ī' Cristo, xlaca'n tū' tapāstacna'n
hua'chi a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. 16 Lā' tū' līmakuan namācā'tanīcan ídolos na
ixlītokpānna' Dios. Lā' quina'n hua'chi ixlītokpān Dios a'ntī xalakahuan. Dios
huanī't:
Quit na'ictahui'la na ixlaclhni'ca'n a'ntīn takalhlaka'ī'.
Lā' na'iccātā'latā'kchoko xlaca'n.
Lā' xlaca'n quintachi'xcuhuī't natala.
17 Lā' ū'tza' līhuan Dios:
Cataxtunquītit de a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.
Lā' tū' catlahua'tit hua'chi xlaca'n.
Lā' tū' caxa'ma'tit a'ntū ko'hua'jua'.
Lā' chuntza' hui'xina'n nala'yā'tit quila'.
18 Quit na'icla hua'chi mintāta'ca'n.
Lā' hui'xina'n nala'yā'tit hua'chi qui'o'kxa'n lā' quintzu'ma'jan.
Chuntza' hualh huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī māpa'ksīni'nkō'.

7

1 Tā'timīn, chuntza' huanī't Dios. Lā' ū'tza' nalīmakxtekkō'yāuj ixlīhuāk
a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' natlahuayāuj a'ntū ko'hua'jua'. Lā' tū' naka'lhīyāuj
huan xako'hua'jua' quintapāstacna'ca'n. Lā' nalīhui'līyāuj nalayāuj lej xatzey
como a'cnīni'ni'cu'tunāuj Dios.

Taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n xalanī'n nac Corinto

2 Iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n que naquilāpāxquī'yāuj. Nīn tintī'
ictlahuani'nī't a'ntūn tū' tzey. Nīn tintī' icmāxtuyāhuanī't. Nīn tintī'
ica'kxokomaklhtīnī't catūhuā. 3 A'xni'ca' icuan huā'mā', tū' icuan que
hui'xina'n quilātlahuani'nī'ta'uj a'ntūn tū' tzey. Iccāhuaninī'ta'ni'tza' que
iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Na'iccāpāxquī'yāni' līhuan iclahuī' lā' hasta
na'icnī. 4 Chuhua'j quit icca'tzī que hui'xina'n natlahua'yā'tit chu a'nchī
iccāhuaninī'ta'ni'. Lā' chuntza' iccāhuani ā'makapitzīn a'nchī hui'xina'n xa'nca
latlā'hua'nā'tit. Quit tū' ictamakchuyīnī't como icca'tzī que hui'xina'n xa'nca
latlā'hua'nā'tit. Icpāxuhua a'yuj icpātīni'mā'.
5 A'xni'ca' icchilh huā'tzā' nac Macedonia lej ictamakchuyīlh. Lej
lhūhua' catūhuā quimpātle'keni'lh. Quintatā'lātlahualh. Lā' xa'icjicua'n
que ixcāmāmakchuyīca a'ntī ixtakalhlaka'ī'mā'nacus. 6 Pero Dios
cāmāko'xamāka'tlī' a'ntīn tatamakchuyīnī't. Dios māchinīlh huan Tito lā
chuntza' ictako'xamāka'tlī'lh. 7 Lā' ā'chulā' ictako'xamāka'tlī'lh a'xni'ca'
icca'tzīlh a'nchī hui'xina'n ixmāko'xamāka'tlī'nī'ta'ntit huan Tito. Xla'
quihuanilh a'nchī hui'xina'n lej quilālaktzī'ncu'tunāuj lā' a'nchī līlakaputzatit
hui'xina'n como ca'tzītit que ixquilāmālakaputzīnī'ta'uj. Lā' quihuanilh a'nchī
hui'xina'n quilāpāstacāuj. Lā' ū'tza' ā'chulā' iclīpāxuhualh.
8 Lā' a'yuj huan carta a'ntū iccātzo'kni'ni' hui'xina'n cāmālakaputzīni', quit
icpuhuan que tzey a'nchī iccātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Pū'la icpuhualh que
tū' xa'ictzo'kli huanmā' carta. Pero tū'tza' icpuhuan chuntza'. Chuhua'j
tasu'yu que tū' lej makān lakaputzatit hui'xina'n. 9 Chuhua'j icpāxuhua.
Lā' tū' por ixpālacata hui'xina'n līlakaputzatit. Hui'xina'n līlakaputzatit por
ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza' makxtektit mintalaclē'i'ca'n. Lā'
ū'tza' iclīpāxuhua. Dios cāmālakaputzīni' ixpālacata mintalaclē'i'ca'n. Lā'
chuntza' xa'nca taxtulh. Lā' chuntza' tasu'yu que tū' iccātlahuani'ni' a'ntūn

tū' tzey a'xni'ca' iccātzo'kni'ni' huan carta. 10 Palh Dios māpuhuanī kalhatin
chi'xcu' que tū' tzey a'nchī latlā'huan, lā' palh huā'mā' chi'xcu' nalakaputza
lā' naxtāpalī ixtapāstacna', chuntza' Dios namāpūtaxtū. Lā' ā'calīstān huā'mā'
chi'xcu' tū' catipuhualh palh tū' tzey a'nchī pūtaxtulh. Palh catīhuā laka-
putza lā' palh tū' a'kahuāna'ni'cu'tun Dios, huanmā' chi'xcu' tū' catipūtaxtulh.
11 Lā' hui'xina'n tū' chuntza'. A'xni'ca' Dios cāmālakaputzīni', lacapalh
tlahua'tit a'ntū ixtasqui'nī. Lā' squi'ntit tamāsputūn. Ca'tzītit que a'ntū
ixtlahua'nī'ta'ntit huā'mā' lej ko'hua'jua'. Lā' ixjicua'ni'yā'tit Dios. Lā'
lej quilāpāstacui quit. Lā' tlahua'cu'tuntit a'ntū na'iclīpāxuhua quit. Lā'
māpātīnī'tit a'ntī ixtlahuanī't a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' tasu'yu que
hui'xina'n puhua'ntit que tū' tzey a'ntū ixtlahua huanmā' chi'xcu'. 12 Quit
ictzo'kli huan carta, lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntīn tlahualh a'ntūn
tū' tzey, lā' tū' xmān por ixpālacata a'ntīn tlahuani'ca a'ntūn tū' tzey.
Quit ictzo'kli huan carta como icmāsu'yucu'tulh na ixlacapūn Dios a'nchī
iccāmaktakalhcu'tunāni' hui'xina'n. 13 Lā' chuntza' quilīmāko'xamāka'tlī'ca.

Lā' Tito ixlīpāxuhua por mimpālacataca'n. Lā' ū'tza' nā lej iclīpāxuhua
quit. 14 A'xni'ca' tūna'j ixcālaka'nāchāni' Tito, icuanilh palh hui'xina'n
ixquilā'a'kahuāna'ni'uj. Lā' chuhua'j tū' iclīmāxana'n como stu'ncua' a'nchī
icuanilh Tito. Ixlīhuāk a'ntū iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n, huāk stu'ncua'. Lā'
nā chuhua'j tasu'yu que stu'ncua' a'ntū icuanilh Tito. 15 Lā' chuhua'j Tito
ā'chulā' cāpāxquī'yāni' hui'xina'n lā' cāpāstacāni' hui'xina'n a'nchī hui'xina'n
a'cnīni'ni'tit lā' a'kahuāna'ni'tit a'ntū cāhuanini'. 16 Chuntza' tasu'yu que
hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tzey, chuntza' hua'chi icpuhualh quit. Lā' ū'tza'
iclīpāxuhua.

8

A'nchī māstā'ca con xatzey tapuhuān

1 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit a'nchī Dios
cāsicua'lanālīlh xalanī'n huan nac lītokpānna' xala' nac Macedonia. 2 Lā' a'yuj
xlaca'n lej ixtapātīni'mā'na, lej ixtapāxuhua. Lā' chuntza', a'yuj lacpobresni'
ixtahuanī't xlaca'n tamāstā'lh lhūhua' con ixlīhuāk ixtapuhuānca'n. 3 Quit
icca'tzī que a'ntū talīhui'līlh tamāstā', huā'mā' tamāstā'lh lā' ā'chulā' huam-
pala. 4 Quincātasqui'ni'ni' que xa'icmaklhtīni'uj huan tumīn lā' xa'iccālē'ni'uj
huan tā'timīn xalanī'n nac Jerusalén a'ntī ixtamaclacasqui'n. 5 Xlaca'n
ā'chulā' tatlahualh que a'ntū icpuhualh quit. Xapū'la tahuanilh Dios
que ixtatapa'ksī con xla' lā' ixtatlahuacu'tun ixtapuhuān Dios. Lā' nā
ixtatlahuacu'tun a'ntū iccāhuanilh chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 6 Lā'
chuntza' icsqui'ni'lh Tito que ixcālaka'nchāni' hui'xina'n lā' xla' ixcāmaktāyani'
para que ixmākēstokkō'tit huan tumīn a'ntū namāstā'yā'tit como ū'tza'
a'ntī cāmāpuhuanīni' hui'xina'n namāstā'yā'tit. 7 Hui'xina'n huāk xa'nca
tlahua'yā'tit. Xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' xa'nca lakapasā'tit huan ixtachi-
huīn Dios lā' xa'nca māsu'yu'yā'tit. Lā' tlahua'cu'tunā'tit ixtapuhuān Dios. Lā'
quilāpāxquī'yāuj. Lā' chuhua'j tasqui'nī que hui'xina'n namāstā'yā'tit para
nacāmaktāya'yā'tit ā'makapitzīn tā'timīn.

8 Huā'mā' tū' lakatin līmāpa'ksīn. Xmān iccāhuanimā'ni' a'nchī ā'makapitzīn
tamāstā'mā'na. Lā' quit iclacasqui'n que hui'xina'n nacāmaxquī'yā'tit
ā'makapitzīn tā'timīn. Lā' chuntza' natasu'yu a'nchī hui'xina'n lej
cāpāxquī'yā'tit huan tā'timīn. 9 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī huan
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo lej pāxquī'nin. Xla' a'yuj ixtēcu' de ixlīhuāk
a'ntū ta'a'nan, xla' pobre lalh como xla' quincāpāxquī'yāni'. Lā' chuntza'
quina'n hua'chi ricosnu' lanī'tauj como xla' quincāsicua'lanālīnī'ta'ni'.

10 Na'iccāhuaniyāni' a'ntū icpuhuan quit: Cā'tatza' hui'xina'n māstā'cu'tuntit
tumīn. Hui'xina'n xapū'la tzucutit māstā'yā'tit. Lā' xmān tzucutit
mākēstokā'tit. Quit icpuhuan que xatzey nala palh hui'xina'n
natlahuakō'yā'tit. 11 Xapū'la timāstā'cu'tuntit huan tumīn. Chuhua'j
catlōkentaxtūtit chu a'nchī tzē namāstā'yā'tit chā'tunu'. 12 Līpāxuhua Dios
palh kalhatin con tapaxuhuān māstā' chu a'nchī tzē namāstā' kalhatin. Dios,
xla' tū' quincāsqui'ni'yāni' a'ntūn tū' ka'lhīyāuj.

13 Tū' iccāhuanimā'ni' hui'xina'n que namāstā'yā'tit ixlīhuāk a'ntū
ka'lhī'yā'tit a'xni'ca' nacāmaxquī'yā'tit a'ntīn tū' taka'lhī. 14 A'ntū icuan
ū'tza' huā'mā': Que chu a'cxtim nataka'lhī ixlīhuākca'n huan tā'timīn.
Chuhua'j hui'xina'n nacāmaxquī'yā'tit a'ntīn tū' taka'lhī. Lā' palh namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' hui'xina'n tū' catika'lhī'tit nīn tuntū', xlaca'n
nacātamaktāyayāni' hui'xina'n. Chuntza' tzey nala. 15 Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:
A'ntī lej lhūhua' mākēstokli, tū' a'katāxtūni'lh.
Lā' a'ntīn tantzina'j mākēstokli, tū' sputni'lh.

Tito lā' a'ntīn tatā'a'lh

16 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios como Tito lacasqui'n que hui'xina'n
xa'nca nalatā'kchokoyā'tit chuntza' hua'chi quit iclacasqui'n que xa'nca
nalatā'kchokoyā'tit. 17 Tito ixa'cstu puhualh que nacālaka'nāchāni'
hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' icuanilh que ca'a'ncha', xla' a'ncu'tulh como
ixcālaka'ncu'tunāchāni' hui'xina'n.

18 Lā' quit ictā'macā'mā' Tito kalhatin quintā'tinca'n a'ntī lakapaskō'can
na ixlīhuāk huan lītokpānna'. Lhūhua' a'ntīn tahuan que xla' xa'nca
scuja a'nchī māsu'yu huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 19 Lā'
nā huā'mā' quintā'tinca'n, talacsacli huan ā'makapitzīn tā'timīn xalanī'n
huan ā'makapitzīnni' lītokpānna' ā'tzā'. Xlaca'n talacasqui'n que xla'
naquintā'a'n a'xni'ca' quit na'iccālē'ni' huan tumīn a'ntīn tamaclacasqui'n
xalanī'n nac Jerusalén. Por ixpālacata huā'mā' tumīn, xlaca'n natamaxquī'
pāxcatca'tzī quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' nā nataca'tzī que quina'n
cāmaktāyacu'tunāuj. 20 Līscalana'jua' na'icmākēstokāuj huan tumīn para
que tū' naquilē'ksa'nīni'ncan. Tū' iclacasqui'n que nahuancan que tū'
ictlōkentaxtū a'ntū quilīmāmacū'can ixpālacata huan lhūhua' tumīn. 21 A'xni'ca'
icmākēstokāuj huā'mā' tumīn huāk tzey ictlahuacu'tun na ixlacapūn Dios lā'
nā ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

22 Na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n huā' tamā'na chi'xcuhuī'n. Lā'
nā na'iccātā'macā'n ā'kalhatin quintā'tinca'n. Xla' tlōkentaxtūkō' ixlīhuāk
a'ntū līmāmacū'can. Huā'mā' lej maklhūhua' iclaktzī'nī't. Lā' chuhua'j
ā'chulā' tlōkentaxtūcu'tun huā'mā' līmāmacū'n, como xla' ca'tzī que hui'xina'n
natlōkentaxtūyā'tit a'ntū tasqui'nī. 23 Lā' Tito, xla' quintā'scuja. Tito lā' quit
iccāmaktāyanī'ta'ni' hui'xina'n. Lā' huan tā'timīn a'ntī natatā'a'n Tito, xlaca'n
tamacā'nī't xalanī'n huan nac lītokpānna' xala' huā'tzā'. Lā' como xlaca'n
xa'nca talatā'kchoko, ū'tza' lī'a'cnīni'ni'can Cristo. 24 A'xni'ca' natachā'nācha'
Tito lā' huan tā'timīn, cacā'a'cnīni'ni'tit. Lā' huan ā'makapitzīn tā'timīn natalak-
tzī'n a'nchī hui'xina'n cāpāxquī'yā'tit. Lā' chuntza' naca'tzīcan que stu'ncua'
a'nchī icualh que hui'xina'n cāpāxquī'yā'tit huan tā'timīn.

9

Mākēstokcu'tunca huan tumīn para huan tā'timīn

1 Tū' tasqui'nī que quit na'iccāhuaniyāni' namākēstokā'tit huan tumīn
a'ntū nacālīmaktāyayā'tit huan tā'timīn. 2 Quit xa'nca icca'tzī que hui'xina'n
cāmaktāyacu'tunā'tit. Quit iccāhuaninī't xalanī'n nac Macedonia a'nchī
tlahua'yā'tit hui'xina'n a'ntūn tzey. Iccāhuaninī't a'nchī hui'xina'n xalanī'n
nac estado de Acaya ixmāstā'cu'tunā'tit cā'tatza'. Lā' a'xni'ca' taca'tzīlh
huā'mā', nā tamāstā'cu'tulh huan xalanī'n nac estado de Macedonia.
3 Lā' como iccāhuaninī't xlaca'n que hui'xina'n māstā'cu'tunā'tit huan
tumīn, chuntza' tū' tzey palh hui'xina'n tū' natlōkentaxtūyā'tit. Lā' ū'tza'
iccālīlakmacā'nchāni' huan tā'timīn. Lā' chuntza' hui'xina'n namāstā'yā'tit
huan tumīn chu a'nchī iccāhuaninī't xlaca'n. 4 Palh hui'xina'n tū' tlahua'yā'tit
lā' palh ā'makapitzīn xalanī'n nac Macedonia naquintatā'a'n a'ntza', lā'
palh hui'xina'n tūna'j mākēstokā'tit huan tumīn, quit na'ictamāxanī'
como iccāhuaninī't que hui'xina'n namāstā'yā'tit huan tumīn. Lā' nā
hui'xina'n namāxana'nā'tit. 5 U'tza' iclīpuhualh que tasqui'nī que na'iccāhuani
huan tā'timīn que naquintapū'lani'. Lā chuntza' xlaca'n natamaklhtīni'n
huan tumīn a'ntū hui'xina'n hua'nā'tit que namāstā'yā'tit. Lā' chuntza'
natasu'yu que hui'xina'n māstā'yā'tit con ixlīhuāk mintapuhuānca'n. Lā' tū'
catitasu'yulh palh quit xa'iccāsāmāmāstā'nīni' huan tumīn.

6 Ca'tzīyāuj que a'ntīn tantzina'j natacha'n, xlaca'n nā tantzina'j nata-
makala. Lā' a'ntī lhūhua' natacha'n, xlaca'n lhūhua' natamakala. Lā'
nā chuntza' quina'n a'xni'ca' māstā'yāuj. Palh lhūhua' namāstā'yāuj, nā
lhūhua' namaklhtīni'nāuj. 7 Chā'tunu' de hui'xina'n camāstā'tit chu a'nchī
puhua'nā'tit que tzē namāstā'yā'tit. Lā' tū' camāstā'tit con tā'kcha. Lā'
tū' catasu'yulh palh cātasāmāmāstā'nīyāni'. Dios cāpāxquī' a'ntīn tamāstā'
con ixlīhuāk ixtapuhuānca'n. 8 Dios tzē nacāmaxquī'yāni' lej lhūhua'. Lā'
hui'xina'n, a'yuj cāmaxquī'yā'tit ā'makapitzīn, hui'xina'n naka'lhīyā'tit a'ntū
namaclacasqui'nā'tit. 9 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata kalhatin
tzeyā chi'xcu':

Xla' lej lhūhua' cāmaxquī' huan pobresni'.

Lā' chuntza' pō'ktu tzē nacāmaxquī'.

10 Nā quina'n, Dios quincāmaxquī'yāni' a'ntū nacha'nāuj, como ū'tza' Dios
a'ntī māstaquī. Lā' chuntza' nalīka'lhīyāuj a'ntū nahua'yāuj lā' nā a'ntū
nacha'mpalayāuj. Lā' hui'xina'n palh nacāmaxquī'yā'tit ā'makapitzīn a'ntīn
tamaclacasqui'n, Dios nacāmaxquī'yāni' a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n.
11 Lā' como chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n, chuntza' tzē
namāstā'yā'tit lhūhua'. Lā' chuntza' natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios xlaca'n
a'ntī natamaklhtīni'n huan mintumīnca'n a'ntū na'iccālē'ni' xlaca'n. 12 Lā'
chuntza' por ixpālacata huan tumīn a'ntū hui'xina'n namāstā'yā'tit, hui'xina'n
nacāmaktāya'yā'tit ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntīn tamaclacasqui'n. Lā' nā
xlaca'n natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios por ixpālacata a'ntū māstā'nī'ta'ntit
hui'xina'n. 13 Lā' a'xni'ca' natasu'yu a'nchī hui'xina'n lej namāstā'yā'tit,
lhūhua' natamāka'tlī' Dios, como chuntza' lītasu'yu que hui'xina'n stu'ncua'
kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo, como hui'xina'n
cāmaktāya'yā'tit xlaca'n lā' ā'makapitzīn huampala. 14 Lā' chuntza'
xlaca'n nacātalīkalhtō'ka'yāni' lā' nacātapāstacāni' hui'xina'n como Dios
cāsicua'lanālīnī'ta'ni' lā' chuntza' hui'xina'n tzē namāstā'yātit huan tumīn.
15 Namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios como xla' quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'.
U'tza' hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū lej xatapala. Tūla mālacstū'ncāuj a'nchī
huanī't como lej xatapala.

10

Pablo ixka'lhī līmāpa'ksīn como xla' apóstol ixuanī't

1 Quit, Pablo, iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. A'makapitzīn tahuan que quit
lacatzucu icchihuīna'n na milacapūnca'n. Lā' nā tahuan que quit lej palha'
iccātā'chihuīna'nāni' a'xni'ca' iccātzo'knuni'yāni'. Chuntza' hua'chi Cristo
lakalhu'manīni'n, nā chuntza' quit līlacatzucu iccātā'chihuīna'ncu'tunāni'.
2 Iccāhuanicu'tunāni' que xa'nca calatā'kchokotit. Lā' palh tū' chuntza',
tasqui'nī na'iccāquilhnīyāni' hui'xina'n a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni'. Lā'
palh a'nan ā'makapitzīn de hui'xina'n a'ntīn tahuan que quit iclatlā'huan
hua'chi chuxatīyā chi'xcu' lā' que quit ictlahua xmān a'ntū iclacasqui'n,
quit na'iccāquilhnī xlaca'n. 3 Lā' a'yuj chi'xcuhuī'n quina'n, xtunc
huan guerra a'ntū tlahuayāuj. Lā' tū' hua'chi huan guerra a'ntūn
tatlahua xalanī'n nac quilhtamacuj. 4 A'ntīn ta'a'n nac guerra xlaca'n
talē'n a'ntū natapūmaknī ixtā'ca'tzaca'n. Quina'n tuntū' lē'nāuj hua'chi
huanmā'. Xmān por ixlīmāpa'ksīn Dios tzē nacātlajayāuj a'ntīn tatā'lāsta'la
Dios. 5 Con ixlīmāpa'ksīn Dios tzē cātlajayāuj ixtapāstacna'ca'n a'ntīn
tatā'lātlahua Dios. Lā' nā tzē natlajayāuj ixlīhuāk huan tapāstacna' a'ntūn tū'
makxtekni'n kalhlaka'ī'can Dios. Lā' huan ixlīmāpa'ksīn Dios tzē cāxtāpalīni'
ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't lā' chuntza' nata'a'kahuāna'ni' Cristo. 6 Lā'
a'xni'ca' hui'xina'n xa'ncatza' na'a'kahuāna'ni'yā'tit Dios, quit na'iccāmāpātīnī
a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun.

7 Hui'xina'n pāstacpā'na'ntit xmān a'ntūn tzē nalaktzī'ncan. Lā' na
milaclhni'ca'n tahui'lāna' a'ntīn quintatā'lāsta'la lā' tahuan que xlaca'n
tatā'scuja Cristo. Cataca'tzīlh xlaca'n que nā quit ictā'scuja Cristo. 8 Huan
Māpa'ksīni' Jesucristo quimaxquī'nī't līmāpa'ksīn. Lā' tū' icmāxana'n
iclīchihuīna'n huā'mā' līmāpa'ksīn. Quimaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn para
que chuntza' tzē na'iccāmaktāyayāni' hui'xina'n a'nchī nakalhlaka'ī'yā'tit.
Quimaxquī'nī't huan līmāpa'ksīn tū' para que na'iclactlahua a'nchī
kalhlaka'ī'yā'tit. 9 Chuntza' icuan, como tū' iclacasqui'n que najicua'nā'tit
ixpālacata a'nchī iccātzo'knuni'yāni'. 10 A'makapitzīn na milaclhni'ca'n
quintalīchihuīna'n lā' tahuan: “A'xni'ca' xla' quincāmacamini'yāni' lakatin
carta, līpalha' chihuīna'n hua'chilh ixka'lhīlh līmāpa'ksīn. Lā' a'xni'ca' huī' con
quina'n līlacatzucu chihuīna'n. Lā' tūla xa'nca a'cta'sana'n”. Chuntza' tahuan.
11 Lā' a'ntīn chuntza' tachihuīna'n, cataca'tzīlh xlaca'n que chuntza' a'nchī
iccātzo'knuni'yāni' nac lakatin carta, chuntza' na'iccātā'chihuīna'nāni' a'xni'ca'
na'iccālaka'nāchāni'.

12 Quit tū' icticātā'talacastucli xlaca'n a'ntīn tapuhuan que xlaca'n lej
xalactzey. Quit tū' hua'chi xlaca'n. Tapuhuan que xlaca'n lej xalactzey
como talātā'talacastuca xmān entre ū'tunu'n. Tū' tamāchekxī. 13 Quit tū'
icti'a'kapalhkālh a'ntū līmakuan a'xni'ca' na'iclīchihuīna'n a'ntū ictlahuanī't.
Xmān icscujnī't a'nlhā Dios quimāsu'ni'nī't que na'icscuja. Lā' Dios
quimāca'tzīnīlh que na'icscuja nā nac Corinto a'nlhā hui'lā'na'ntit hui'xina'n.
14 Quit xapū'la iccāmāca'tzīnīni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Lā'
a'xni'ca' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n hua'chilh xa'icscujmā' nac xkok a'ntū
Dios quimāsu'ni'lh. Tū' icpātle'kelh de huan nac xkok a'xni'ca' iccālaka'nchāni'
hui'xina'n. 15 Quit tū' iclīka'tla'jca'tzī a'ntūn tlahuacan a'nlhān tū' quimacā'n
Dios. Tū' iclīka'tla'jca'tzī a'ntūn tatlahuanī't ā'makapitzīn hua'chilh quit
xa'ictlahualh. Quit iclacasqui'n que hui'xina'n ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit. Lā'
chuntza' ā'chulā' tzē na'icscuja con hui'xina'n, chuntza' hua'chi quimāsu'ni'lh

Dios a'ntū na'ictlahua. 16 Lā' chuntza' tzē na'iccāmāsu'ni' huan xatzey tachi-
huīn ixpālacata Jesucristo a'ntīn tahui'lāna'ncha' más makat que hui'xina'n.
Quit icmāsu'yucu'tun huan xatzey tachihuīn a'nlhā tintī'na'j māsu'yunī't nīn
kalhatin. Lā' chuntza' tū' ictilīka'tla'jca'tzīlh huan lītlōt a'ntū tlahuanī't
ā'kalhatin hua'chilh quit xa'ictlahualh.
17 Tū' tzey palh kalhatin nalīka'tla'jca'tzī a'ntū māni' xla' tlahuanī't. Xatzey
palh namāka'tlī' Dios. 18 Palh kalhatin huan que xla' lej tzey a'ntūn tlahua,
huā'mā' tuntū' ixtapalh. Xmān Dios a'ntī tzē nahuan palh tzey a'ntūn
tlahuanī't kalhatin chi'xcu'.

11

Pablo cālīchihuīna'lh a'ntī xmān ixta'a'kxokonu'n

1 Quit iclacasqui'n que hui'xina'n nakaxpa'tā'tit līlacatzucu līhuan
iccāhuaniyāni' a'ntū ictlahuanī't. Caquilāpātīni'uj līlacatzucu, a'yuj hua'chilh
tonto a'ntī līchihuīna'ncan ixa'cstu. 2 Dios lacasqui'n que hui'xina'n tū'
nataxtunquīyā'tit de Cristo. Lā' huā'mā' ū'tza' a'ntū iclacasqui'n nā quit. Quit
iccāmaktāyani' para natapa'ksīyā'tit con Cristo. Chuntza' quit hua'chi catīhuā
a'ntī squi'n kalhatin tzu'ma'jāt. Lā' chuhua'j hua'chi kalhatin tzu'ma'jāt
a'ntī pāxquī' ī'squi'nīni', nā chuntza' tasqui'nī que hui'xina'n napāxquī'yā'tit
xmān Cristo. 3 Quit icjicua'n que hui'xina'n nacāta'a'kxokoyāni', chuntza'
hua'chi Eva a'kxokoca. Huan ko'ti'ti' lalh ixlīlūhua' lā' a'kxokolh huan Eva.
Huan ko'ti'ti' lej ca'tzī a'nchī na'a'kxokonu'n. Lā' chō'la nacā'a'kxokoyāni' nā
hui'xina'n, lā' chuntza' nataxtunquīyā'tit de Cristo. 4 Icjicua'ni' huā'mā' como
hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntīn cātalakmināni' lā' catamāsu'ni'yāni' ā'catūhuā
lā' tū' hua'chi a'ntū iccāmāsu'ni'ni' quit ixpālacata Jesús. Lā' xtunc a'ntūn
tamāsu'yu ixpālacata huan Espíritu Santo. Tū' ū'tza' a'ntū iccāmāsu'ni'ni'. Lā'
xtunc a'ntūn tamāsu'yu a'ntū līpūtaxtucan. Lā' tū' hua'chi quit iccāmāsu'ni'ni'.
5 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n xlaca'n līhua tahuan que apóstoles. Xlaca'n
tū' quinta'a'kapalhkā. 6 Chō'la tū' lej tzēhuanī't a'nchī quit ica'cta'sana'n.
Pero quit xa'nca icmāchekxī a'ntū icmāsu'yu. Lā' iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' ixlīhuāk
hui'xina'n.
7 Quit tū' iccāmātā'jīni' hui'xina'n a'xni'ca' iccāmāsu'ni'ni' huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Dios. Quit lej līpalha' xa'icscuja para xa'icuā'yan
līhuan xa'iccāmāsu'ni'yāni' ixpālacata Dios. ¿Chā tū' tzey a'ntū ictlahualh?
8 Līhuan quit xa'icscuja na milaclhpu'nanca'n, ixquintamacamini'
tumīn ixtachi'xcuhuī't Dios xalanī'n ā'lacatin cā'lacchicni'. Hua'chilh
xa'iccāmaklhtīlh huan tumīn como iccāmaktāyacu'tuni' hui'xina'n. 9 Lā' līhuan
xa'iccātā'lahui'lani' quit tū' iccāsqui'ni'ni' tumīn a'xni'ca' xa'icmaclacasqui'n
catūhuā. Huan tā'timīn xalanī'n nac Macedonia ixquintalīmini' a'ntū
xa'icmaclacasqui'n. Lā' chuntza' tū' iccāmāmakasputūni' hui'xina'n nīn tuntū'.
Lā' tū' maktin icticāsqui'ni'ni' para na'icuā'yan. 10 Tū' ictīcāsqui'ni'lh nīn tuntū'
ixtachi'xcuhuī't Dios xalanī'n nac estado de Acaya a'nlhā hui'lā'na'nchipitit.
Quit icuan a'ntū stu'ncua' como quit ictā'tapa'ksī Cristo. 11 Lasā' ā'makapitzīn
tahuan que quit tū' iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n como tū' iccāmaklhtīcu'tunāni'
mintumīnca'n. Huā'mā' tū' stu'ncua'. Dios ca'tzī que lej iccāpāxquī'yāni'
hui'xina'n.
12 Tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni' tumīn para na'icuā'yan. Lā' tū' ictisqui'nli nīn
maktin. Chuntza' xlaca'n a'ntīn tasqui'n tumīn tūlalh catitahualh palh tascuja
chu a'cxtim hua'chi quit. 13 Xlaca'n tahuan que apóstoles. Tū' stu'ncua'. Xmān
ta'a'kxokonu'n a'nchī tamāsu'yu. Talacasqui'n que nacālaktzī'ncan hua'chi
apóstoles a'ntīn tatā'scuja Cristo. 14 Huā'mā' a'ntūn tatlahua tūla lē'cnīyāuj

como māni' huan ko'ti'ti' tzē taxtāpalī lā' tzē la hua'chi kalhatin ángel xala'
nac a'kapūn. 15 Lā' nā tzē natataxtāpalī a'ntīn tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Lā'
chuntza' hua'chilh ixtatlahualh a'ntūn tzey, a'yuj tatlahuamā'na a'ntūn tū'
tzey. Xlaca'n natamāpala con Dios a'ntūn tatlahuanī't.

A'nchīn pātīni'lh Pablo

16 Quit iccāhuanipalayāni' hui'xina'n: Tū' capuhua'ntit hui'xina'n palh
quit tonto como quē'cstu quilīchihuīna'mā'ca. Lā' a'yuj capuhuanca
palh quit tonto, caquilākaxmatui lā' caquilāmakxtekui na'icchihuīna'n.
17 Ca'tzīyāuj que a'ntī ka'tla'jca'tzī, xla' chihuīna'n hua'chi tonto, lā' tū'
hua'chi kalhatin a'ntīn tapa'ksī con Cristo. Lā' a'ntū na'icuan quit, hua'chilh
quit xa'icka'tla'jca'tzīlh. 18 Lhūhua' a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni' hui'xina'n,
ixa'cstuca'n cālīchihuīna'ncan. Nā quit na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntū
ictlahua. 19 Hui'xina'n a'yuj puhua'nā'tit palh lej ca'tzīyā'tit, cāpātīni'yā'tit
huā' tamā'na a'ntīn cālīchihuīna'ncan ixa'cstuca'n hua'chi tonto. 20 Hui'xina'n
cāpātīni'yā'tit a'yuj xlaca'n cātamāpa'ksīcu'tunāni' hui'xina'n. Xlaca'n
cātamaklhtīyāni' ixlīhuāk a'ntū ka'lhīyā'tit. Lā' xlaca'n cātamā'a'kahuānīyāni'.
Lā' xlaca'n cātalakmaka'nāni' hui'xina'n. Lā' cātalacala'sāni'. Lā' a'yuj xlaca'n
tatlahuani'yāni' ixlīhuāk huā'mā', hui'xina'n cāpātīni'yā'tit. 21 Tū' chuntza'
iccātlahuani' hui'xina'n. Palh tzey cahuā tlahuacan huā' tamā'na', quit
xa'icmāxana'lh, como tū' ictlahualh chuntza'.
Xlaca'n tahuan a'ntū tatlahuanī't. Lā' chuhua'j quit na'icuan a'ntū ict-
lahuanī't quit, a'yuj natasu'yu hua'chilh icka'tla'jca'tzī lā' hua'chilh tonto
quit. 22 Xlaca'n taka'tla'jca'tzī lā' tahuan que xlaca'n hebreos. Nā quit hebreo.
Tahuan que xlaca'n israelitas. Nā quit israelita. Xlaca'n tahuan que Abra-
ham ixpapca'n. Nā Abraham nā quimpap. 23 Xlaca'n tahuan que tatā'scuja
Cristo. Quit līhua'ca' ictā'scuja Cristo. Chuntza' a'nchī icchihuīna'mā' hua'chilh
tonto quit. Xlaca'n tū' tascujnī't hua'chi quit. Lā' tū' tapātīni'nī't hua'chi quit.
Quintucscanī't. Lā' nā xa'ictachī'n. Lā' lej maklhūhua' quintimaknīcu'tunca.
Lā' xlaca'n tū' tapātīni'nī't chuntza'. 24 Quintā'israelitas quintakēsno'kli
pu'xamacāujna'jās. Lā' chuntza' quintatlahuani'nī't makquitzis. 25 Lā'
maktu'tun tanūni'ca quinkēniccan. Lā' maktin quimūta'laca. Lā' maktu'tun
tā'cnūlh huan barco a'ntū xa'icpū'a'mā'. Lā' lakatin chi'chini' ā'lakatin tzī'sa
icpātle'kelh nac xcān a'xni'ca' tā'cnūlh huan barco. 26 Lakachu iclatā'kchokonī't
para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā' nā ictahui'lanī't a'nlhā lej cā'līj icua'.
Lā' nā maklhūhua' ictacutnī't nac pūxka a'nlhā lej lakka'tla'n. Lā' nā ica'nī't
a'nlhā ixtalatlā'huan ka'lhāna'nī'n. Lā' quintitamaknīcu'tulh quintā'israelitas
lā' nā a'ntīn tū' israelitas. Lā' xa'iclatlā'huan nac cā'līj icua' nac cā'lacchicni' lā'
nac cā'qui'huī'n lā' nac mar. Lā' ixquintamaknīcu'tun a'ntī līhua ixtahuan que
xlaca'n tatapa'ksī con Cristo. 27 Lā' lej ictlekua'nī't lā' lej palha' icscujnī't.
Lā' lej maklhūhua' iclakachu'huā'lhtatanī't. Lā' icpātīnī't tatzi'ncsta lā' nā
takalhpūtīt. Maklhūhua' tū' xa'icka'lhī a'ntū na'icua'. Lā' icpātīnī't lonkni'.
A'katunu' tū' xa'icka'lhī quilu'xu'.
28 Lā' tū' xmān huā'mā'. Pō'ktu ictamakchuyīnī't lā' quimpāta'lanī't por
ixpālacataca'n xalanī'n nac huan lītokpānna'. 29 Palh catīhuā tūla xa'nca
latā'kchoko na ixtej Dios, quit iclakalhu'man. Lā' palh catīhuā tatonkopū,
quit ica'kchā'n con huan a'ntī mātonkopūlh. 30 Palh tasqui'nī que quit
naquilīchihuīna'ncan quē'cstu, quit iclīchihuīna'ncu'tun a'ntū namāsu'yu que
quit quē'cstu tūla ictlahua nīn tuntū'. 31 Dios ca'tzī que stu'ncua' a'ntū
icuan. Xla' ū'tza' ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca para
pō'ktu. 32 A'xni'ca' quit xa'icuī' nac Damasco, a'ntza' ixmāpa'ksīni'n kalhatin

gobernador a'ntī ixui'līnī't huan rey Aretas. Huā'mā' gobernador cāyāhualh
centinelas a'nlhā lactaxtucan nac cā'lacchicni', como ixquintachī'lē'ncu'tun.
33 Pero quilacmāxtuca nac lakatin xalhu'cu' de huan xataxaka cā'lacchicni. Lā'
quimpūmāyujūca lakatin canasta. Lā' chuntza' iclītzā'lalh lā' iclīpūtaxtulh.

12

A'nchī lakachuyalh Pablo

1 Tū' līmakuan na'icuan palh ka'tla' quit. Xmān na'iccāhuaniyāni' a'ntū
quimāsu'ni'lh huan Māpa'ksīni' Jesucristo lā' a'ntū iclaktzī'lh a'xni'ca'
iclakachuyalh. 2 Ka'lhītza' hua'chi cāujtā'ti' cā'ta lā' xa'ickalhlaka'ī'nī'ttza'
Cristo, a'xni'ca' quit quilē'nca nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Cristo. Tū'
icca'tzī palh lē'nca quimacni' o palh tū' lē'nca. Xmān Dios ca'tzī. 3 Dios
ca'tzī palh lē'nca quimacni' o palh xmān lē'nca quilīca'tzīn. Quit tū' icca'tzī.
4 Quilē'nca nac a'kapūn. Lā' a'ntza' ickaxmatli tachihuīn a'ntūn tūla icuan
como Dios tū' quimakxteka que na'icuani nīn tintī'. 5 Lā' como Dios
quintlahuani'lh huā'mā', quit icmāka'tlī'. Quit tū' iclīka'tla'jca'tzī a'ntū
quimpātle'keni'lh. Xmān na'iccāhuaniyāni' a'ntū māsu'yu que quit quē'cstu tūla
ictlahua nīn tuntū'. 6 Palh quit ixquilīchihuīna'nca xa'nca a'ntū ictlahuanī't, tū'
xa'icchihuīna'lh hua'chi tonto, como quit xmān iclīchihuīna'n a'ntū stu'ncua'.
Pero tū' quintilīchihuīna'nca māni' quit como tū' iclacasqui'n que ā'makapitzīn
natapuhuan que quit lej ka'tla'. Quit iclacasqui'n que ixpālacata a'nchī
iclatā'kchoko lā' a'nchī icchihuīna'n, nataca'tzī palh quit tzey.

7 Chō'la quit lej xa'iclīka'tla'jca'tzīlh por ixpālacata a'nchī iclakachuyanī't.
Lā' ū'tza' Dios quilīmaxquī'lh lakatin taca'tzāt. Lā' huā'mā' taca'tzāt hua'chi
lakatin lhtucū'n a'ntū huan ko'ti'ti' yāhualh na quimacni'. Dios quimaxquī'lh
huā'mā' taca'tzāt como tū' lacasqui'lh que quit na'icka'tla'jca'tzī. 8 Maktu'tun
icsqui'ni'lh huan Māpa'ksīni' Jesucristo que ixquimāpānūni'lh huā'mā'
taca'tzāt. 9 Lā' xla' quihuanilh: "Quit na'icmaktāyayāni' lā' chuntza'
natāyani'ya'. A'xni'ca' hui'x scalana'jua' a'xni'ca' tasu'yu palh quit icka'lhī
līmāpa'ksīn". Chuntza' quihuanilh. Lā' chuntza' con tapāxuhuān na'ictāyani'
a'xni'ca' scalana'jua' quit como chuntza' lītasu'yu que quit icscuja por
ixlīmāpa'ksīn Cristo. 10 Chuntza' icpāxuhua a'yuj scalana'jua' quit lā'
a'yuj quilakapalacan lā' a'yuj quisputni' a'ntū icmaclacasqui'n lā' a'yuj
quimacaputzacan lā' a'yuj quimpātle'keni' a'ntū jicslīhua'. A'xni'ca'
scalana'jua' quit, a'xni'ca' tasu'yu que Cristo quimaktāyamā'. Lā' ū'tza'
iclīpāxuhua.

Pablo ixpāta'la por huan xalanī'n nac Corinto

11 Hua'chilh quit tonto como xmān quilīchihuīna'ncan quit. Xmān
por mimpālacataca'n hui'xina'n chuntza' iclīchihuīna'n. Hui'xina'n
ixquilāmaktāyauj na ixlacapūnca'n a'ntīn tahuan que xlaca'n apóstoles. A'ntīn
tapuhuan que xlaca'n lakka'tla'n apóstoles, xlaca'n tū' quinta'a'kapalhkā
a'yuj nīn tuntū' quit. 12 A'xni'ca' xa'icscuja na milaclhni'ca'n, tasu'yulh
palh Dios ixquilīhui'līnī't quilī'apóstol. Quit līlacatzucu xa'icscuja. Lā'
quit xa'ictlahua lē'cnīn. Lā' huā'mā' māsu'yulh palh Dios ixquilīhui'līnī't
quilī'apóstol. 13 Xmān lakatin catūhuā tū' ictlahualh na milaclhni'ca'n.
Ictlahualh pero xmān na ixlaclhni'ca'n xalanī'n ā'makapitzīn lītokpānna'. Lā'
ū'tza' huā'mā': Tū' iccāsqui'ni'ni' hui'xina'n para na'icuā'yan. Palh hui'xina'n
puhua'nā'tit palh tū' tzey huā'mā', caquilāmāsputūnu'ni'uj.

14 Chuhua'j ixlīmaktu'tun ictacāxnī't para na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n.
Lā' a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza', hui'xina'n tū' catimāpala'tit para na'icuā'yan.

Xmān iccāmaktāyacu'tunāni' hui'xina'n para nakalhlaka'ī'yā'tit ā'chulā'. Tū' iclacasqui'n mintumīnca'n. Ca'tzīyāuj que huan camana' tūla tamāhuī' ixtāta'ca'n. Huan xanatāta'na' tamāhuī' ixcamana'ca'n. Lā' quit hua'chi mintāta'ca'n hui'xina'n.
15 Quit con tapāxuhuān na'icmāsputū a'ntū icka'lhī para na'icscuja con hui'xina'n. Lā' na'icscuja hasta na'ictlakua'n. Lā' a'yuj quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n, pero hui'xina'n tū' lej quilāpāxquī'yāuj.
16 Lā' a'yuj tū' iccāsqui'ni'nī'ta'ni' nīn tuntū', ā'makapitzīn tahuan que iccā'a'kxokomaklhtīnī'ta'ni' mintumīnca'n.
17 Quit nīn tuntū' iccā'a'kxokomaklhtīni' a'xni'ca' iccālakmacā'ni' huan chi'xcuhuī'n.
18 Quit icsqui'ni'lh Tito que ixcālaka'ni' hui'xina'n. Lā' xla' ictā'macā'lh ā'kalhatin de quintā'tinca'n. Tito tū' cā'a'kxokomaklhtīni' nīn tuntū'. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī xa'iclatlā'huan, nā chuntza' ixlatlā'huan Tito. Quina'n quintu'ca'n chu lakatin quintapāstacna'ca'n.
19 Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit que quit ictamaktāyamā' na milacapūnca'n. Tū' chuntza'. Quit icchihuīna'n na ixlacapūn Dios lā' icchihuīna'n chu a'nchī lacasqui'n Cristo. Quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Iccāmaktāyacu'tunāni' para que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Lā' ū'tza' iclītlahuakō' ixlīhuāk para hui'xina'n.
20 Quit ictamakchuyīnī't como icpuhuan que chō'la a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza' na'icca'tzī palh hui'xina'n tū' xa'nca latlā'hua'nā'tit. Lā' palh tū' xa'nca latlā'hua'nā'tit, tasqui'nī que na'iccālacaquilhnīyāni' hui'xina'n. Ictamakchuyīnī't como icpuhuan que chō'la lāsta'layā'tit hui'xina'n, lā' lālakca'tzani'yā'tit lā' a'kchipinā'tit lā' talacpitziyā'tit lā' nā lālīchihuīna'nā'tit lā' lē'ksa'nā'tit lā' lej lakka'tla' makca'tzīyā'tit lā' tū' chu lakatin tahui'layā'tit para natlahua'yā'tit catūhuā.
21 Quit ictamakchuyīnī't como icpuhuan que chō'la a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n, quit na'icmāxana'n na ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntūn tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit na'iccalhuan palh lhūhua' de hui'xina'n tlahuanī'ta'ntit talaclē'i' lā' palh tū' makxtekcu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey lā' palh tlahua'yā'titcus talākalhī'n lā' palh tlahua'yā'titcus huan xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.

13

Pablo cāmāxquī'lh tapāstacna'

1 Chuhua'j ixlīmaktu'tun na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que a'xni'ca' lē'ksa'nīni'ncan kalhatin, tasqui'nī kalhatu' o kalhatu'tun testigos.
2 Na'iccāhuanipalayāni' ā'maktin a'ntū iccāhuanini' a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n ixlīmaktu'. Lā' a'yuj tū' iccātā'lahui'lani' chuhua'j, na'iccāhuanipalayāni' hui'xina'n a'ntī tlahuanī'ta'ntit talaclē'i' lā' ā'makapitzīn huampala de hui'xina'n. Na'iccāmāpātīnī a'ntīn tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Lā' xlaca'n tū' catitapūtaxtulh a'nchī na'iccāmāpātīnī.
3 Lā' chuntza' hui'xina'n nalaktzī'nā'tit que quit iclīchihuīna'n con ixlīmāpa'ksīn Cristo. Xla' tū' scalana'jua' catilalh con hui'xina'n. Hui'xina'n nalaktzī'nā'tit que Cristo ka'lhī līmāpa'ksīn.
4 Hua'chilh scalana'jua' ixtasu'yu Cristo a'xni'ca' nīlh nac cruz. Pero chuhua'j xla' huī'. Lā' Dios maxquī'nī't līmāpa'ksīn. Lā' quit, como ictapa'ksī con Cristo, līlacatzucu iccātā'chihuīna'nī'ta'ni'. Hua'chilh quit scalana'jua' xa'iclalh. Pero hui'xina'n nalaktzī'nā'tit que quit iclatlā'huan con ixlīmāpa'ksīn Dios, chuntza' hua'chi Cristo.
5 Xa'nca capāstacna'ntit hui'xina'n a ver palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit hui'xina'n. Camāsu'yu'tit palh stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. Hui'xina'n xa'nca ca'tzīyā'tit palh stu'ncua' tā'latlā'hua'nā'tit Cristo. Lā' palh tū' tā'latlā'hua'nā'tit Cristo, hui'xina'n tū' tā'tapa'ksīyā'tit con xla'.
6 Lā' hui'xina'n naca'tzīyā'tit

que quit ictā'tapa'ksī con Cristo como quit ictā'latlā'huan xla'. [7] Lā' chuhua'j
icsqui'ni' Dios que hui'xina'n tū'tza' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey. Tū'
quimaca'tzi palh ā'makapitzīn tapuhuan que quit tū' icka'lhī līmāpa'ksīn para
na'iccālacaquilhnīyāni'. Iclacasqui'n que natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Huā'mā'
iclacasqui'n a'yuj chuntza' tū' catitasu'yulh que quit icka'lhī līmāpa'ksīn como
chuntza' tū' tasqui'nī na'iccālacaquilhnīyāni'. [8] Xmān icka'lhī līmāpa'ksīn para
na'ictlahua a'ntū chu a'nchī ixtachihuīn Dios. Tū' icka'lhī līmāpa'ksīn para
na'ictlahua a'ntūn tū' chu a'nchī ixtachihuīn Dios. [9] Icpāxuhua a'xni'ca
hui'xina'n xa'nca latlā'hua'nā'tit na ixtej Dios. Huā'mā' quimāpāxuhuī
a'yuj chuntza' tū' tasqui'nī que quit icmāsu'yu huan līmāpa'ksīn a'ntū Dios
quimaxquī'lh para na'iccālacaquilhnīyāni'. Xmān iclacasqui'n que hui'xina'n
lactzey nala'yā'tit. [10] Lā' ū'tza' iccālītzo'knuni'yāni' chuntza' huan nac
carta a'xni'ca' tūna'j xa'iccālaka'mpalayāchāni'. Quit iclacasqui'n que tū'
natasqui'nī na'iccālacaquilhnīyāni' a'xni'ca' na'icchā'n. Quit iclacasqui'n
que tū' natasqui'nī que quit na'iccāmāsu'ni'yāni' chuntza' huan līmāpa'ksīn
a'ntū quimaxquī'nī't huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Quimaxquī'nī't huā'mā'
līmāpa'ksīn para na'iccāmaktāyayāni' a'nchī xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Tū'
quimaxquī'nī't huā'mā' līmāpa'ksīn para na'iccāmāmakchuyīyāni' hui'xina'n
a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.
[11] Lā' chuhua'j, tā'timīn, caka'lhī'tit tapāxuhuān. Calīhui'lī'tit
xa'nca nalatā'kchokoyā'tit. Tū' calakachipini'tit. Chu lakatin calalh
mintapāstacna'ca'n. Ca'cs catahui'la'tit. Lā' Dios nacātā'latahui'layāni'
hui'xina'n. Xla' lej quincāpāxquī'yāni'. Lā' xla' quincāmaktāyayāni' para
que ca'cs nalatahui'layāuj. [12] Calāsaludarlī'tit milīhuākca'n como lītā'timīn
hui'xina'n. [13] Cātamacā'ni'yāchāni' a'ntza' saludos milīhuākca'n hui'xina'n,
xlaca'n a'ntī xalanī'n huā'tzā' a'ntīn takalhlaka'ī'.
[14] Lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n. Lā'
ca'u'cxca'tzītit a'nchī lej cāpāxquī'yāni' Dios. Lā' huan Espíritu Santo
cacātā'latahui'lani chā'tunu' de hui'xina'n. Lā' chuntza' hui'xina'n chu lakatin
nala'yā'tit. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Galacia

Pablo cāmacā'ni'lh saludos xalanī'n nac Galacia a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit, Pablo, ictzo'kmā' huā'mā' ca'psnat. Quit apóstol. A'ntī quimānūlh
quilī'apóstol xla' tū' kalhatin chi'xcu'. Nīn kalhatin chi'xcu' quilacsacli
para huā'mā'. A'ntī quilīmānūlh quilī'apóstol xla' ū'tza' Jesucristo lā' nā
quinTāta'ca'n Dios a'ntī mālakahuanīchokolh Jesucristo. 2 Quit lā' ixlīhuākca'n
tā'timīn a'ntī quintatā'lahui'lāna' con quit, quina'n pū'la iccāmacā'ni'yāchāni'
saludos hui'xina'n xalanī'n nac estado de Galacia a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit.
3 Cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n quinTāta'ca'n Dios lā' huan Māpa'ksīni' Je-
sucristo. Lā' cacāmātza'ta'tī'ni'ni' Dios mi'a'clhcunucca'n. 4 Jesucristo
tamacamāstā'lh māni' ū'tza' para nanī por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n como
ixquincāmāpūtaxtūcu'tunāni' līhuan latlā'huanāuj nac huā'mā' quilhtamacuj
xako'hua'jua'. Chuntza' tlahualh Jesucristo porque huā'mā' ū'tza' ixtapuhuān
quinTāta'ca'n Dios. 5 ¡Lā' camācā'tanīca Dios para pō'ktu! Amén.

Tū' a'nampala ā'tāpātin līmāsca'tīn a'ntūn tzē nalīpūtaxtucan

6 Quit iccālē'cnīyāni' hui'xina'n lej lacapalh taxtunquīni'pā'na'ntit Dios.
U'tza' a'ntī cāta'sani'ni' hui'xina'n como Cristo quincātlahuani'ni' lakatin
talakalhu'mān lā' nīlh por quimpālacataca'n. Lā' chuhua'j hui'xina'n
stālani'pā'na'ntit ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī nalīpūtaxtucan. 7 Quina'n ca'tzīyāuj
palh tū' stu'ncua' a'nampala ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī nalīpūtaxtucan. A'nan
makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntīn taxtāpalīcu'tun huan līmāsca'tīn a'ntū ixla'
Jesucristo. Lā' chuntza' xlaca'n cātamāmakchuyīmā'ni' hui'xina'n. 8 Lā' palh
catīhuā cāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ā'tāpātin līmāsca'tīn a'nchī nalīpūtaxtucan,
xla' Dios camāpātīnīlh ū'tza'. Lā' a'yuj kalhatin ángel xala' nac a'kapūn a'ntī
māsu'yu huā'mā'. Lā' a'yuj kalhatin de quina'n. 9 Icuanī'ttza' lā' chuhua'j
chu na'icuampala: Palh catīhuā cāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ā'tāpātin līmāsca'tīn
a'nchī nalīpūtaxtucan lā' tū' chuntza' a'nchī xapū'la maklhtīni'ntit, xla' Dios
camāpātīnīlh ū'tza'.
10 A'ntū icchihuīna'mā' a'ntza' tasu'yu que tū' icchihuīna'n xmān ū'tza' a'ntū
takaxmatcu'tun huan tachi'xcuhuī't. Tū' chuntza'. Quit ictlahuacu'tun
a'ntū xmān ixtapuhuān Dios. ¿Chu quit xmān iccāmāpāxuhuīcu'tun
tachi'xcuhuī't? Palh quit cahuā xmān iccāmāpāxuhuīcu'tun tachi'xcuhuī't
quit tū' xa'ica'kahuāna'ni'lh Cristo.

Dios līmānūlh Pablo ixlī'apóstol

11 Tā'timīn, quit iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit huā'mā'. Huan xatzey
tachihuīn a'ntū icmāsu'yu quit, xla' tū' ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't. 12 Tū'
quimāca'tzīnīlh kalhatin chi'xcu'. Nīn chā'tin chi'xcu' quimāsu'ni'lh. Māni'
Jesucristo ū'tza' quimāca'tzīnīlh.
13 Hui'xina'n cātahuaninī'ta'ntza' a'nchī quit xa'iclīlatlā'huan xapū'la a'xni'ca'
xa'icstālani' ixlīmāsca'tīnca'n huan israelitas. Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza'
a'nchī quit lej xa'iccāmacaputza a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesucristo. Quit tū'
xa'iccālakalhu'man. Quit xa'icmāsputūcu'tun huā'mā' līmāsca'tīn a'ntū
ixpālacata Jesucristo. 14 Lā' a'nchī takalhlaka'ī' huan israelitas quit
līhua'ca'tza' xa'iccatzī que huan ā'makapitzīn quintā'israelitas a'ntī ixtaka'lhī
ixcā'taca'n hua'chi quit. Lā' quit ā'chulā' xa'iccā'a'kahuāna'ni' ixlīmāsca'tīnca'n
quinapapna' israelitas. 15 Pero Dios como xla' lej lakalhu'mana'n, quit

quilacsacli para quilī'apóstol xapū'la a'xni'ca' tūna'j xa'ictahui'la. Lā'
quinta'sani'lh para na'ictā'scuja ū'tza'. 16 Lā' chu a'nchī Dios lacasqui'lh
xla' chuntza' quimāsca'tīlh que Jesucristo ixO'kxa' Dios. U'tza' tlahualh
para que quit nā chuntza' tzē na'iccāmāsu'ni' xlaca'n a'ntīn tū' israelitas
huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. A'xni'ca' Dios quimālakapasnīlh
ixO'kxa', tū' icquīsqui'ni'lh tapāstacna' ā'kalhatin chi'xcu'. 17 Lā' tū' ica'lh nac
Jerusalén para na'iccālaka'n a'ntī apóstoles ixtahuanī'ttza' xapū'la. Quit tū'
chuntza' ictlahualh. Lā' tuncan lacapalh ica'lh nac Arabia lā' ā'calīstān
ictaspi'tchokopā nac Damasco.
18 Lā' ixlīlakatu'tun cā'ta iclaka'lh huan apóstol Pedro nac Jerusalén. Lā'
a'ntza' ictā'tachokolh xla' xmān cāujquitzisma'j. 19 Lā' tū' iclaktzī'lh nīn
ā'kalhatin apóstol, xmān Jacobo ixtā'tin huan Māpa'ksīni' Jesús. 20 Lā' stu'ncua'
a'ntū ictzo'knumā'. Iccāhuanimā'ni' huā'mā' na i'xlacapūn Dios. Lā' tū'
iccā'a'kxokomā'ni'.
21 Lā' ā'calīstān ica'lh a'nlhā tapa'ksī con Siria lā' Cilicia. 22 Lā' tūna'j
ixquintalakapasa a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesucristo xalanī'n nac estado de
Judea. 23 Xlaca'n xmān ixtakaxmata a'ntū ixuancan. Chuntza' ixu-
ancan: "Huan chi'xcu' a'ntī lej ixquincāmacaputzayāni' xapū'la, chuhua'j
xla' lē'cta'sana'ntlā'huan huan līmāsca'tīn ixpālacata Cristo a'ntū xapū'la
ixmāsputūcu'tun". 24 Lā' huan xalanī'n nac Judea a'xni'ca' takaxmatli huā'mā',
i'xtamācā'tanī Dios por quimpālacata.

2

*Huan ā'makapitzīn apóstoles talakatīlh a'nchī Pablo ixmāsu'yumā' ixtachihuīn
Dios*
1 Lā' ā'calīstān ixlīlakacāujtā'ti' cā'ta chu ica'mpā nac Jerusalén ā'maktin
huampala lā' quintā'a'lh Bernabé. Lā' nā iclē'lh huan Tito. 2 A'ntza'
icquīlalh porque Dios ixquimāca'tzīnīnī't que tasqui'nī que na'ica'n. Lā'
a'ntza' nac Jerusalén ictakēstokui xmān quit lā' a'ntī xanapuxcu'nu'. Lā'
quit iccāhuanikō'lh a'nchī quit xa'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Chuntza' ictlahualh como tū' xa'iclacasqui'n
que chu tlakaj natachoko a'nchī xa'icscujmā' lā' a'nchī icscujmā' chuhua'j.
3 Lā' xlaca'n tū' quintatā'lāsta'lalh a'nchī xa'iccāmāsu'ni'mā' que tū' tasqui'nī
que natastālani' ixtalanānca'n israelitas xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' nā
huan Tito a'ntī ixquintā'lahuī', tū' huanica que maclacasqui'n nacircunci-
darlīcan, chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas, lā' a'yuj Tito tū' israelita ixuanī't.
4 Xla' tū' mātlahuīca huā'mā' a'yuj lej ixtahuan huan makapitzīn a'ntīn tū'
lej stu'ncua' tā'timīn. Xlaca'n i'xquincātā'tanūnī'ta'ni' para xmān natakax-
matxtunu'n. Xmān ixtaca'tzīcu'tun a'nchī libre quina'n a'ntīn tapa'ksīyāuj
con Cristo lā' tū' tasqui'nī natlahuayāuj huan a'ntū ixtalanānca'n israelitas.
Xlaca'n ixtalacasqui'n que quina'n natlahuayāuj ixtalanānca'n huan israeli-
tas. 5 Lā' quina'n tū' icmakxtekui ixquincātatlajani' nīn macsti'na'j como
xa'iclacasqui'nāuj que hui'xina'n ā'chulā' caca'tzītēlha'tit que stu'ncua' huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
6 Huan xanapuxcu'nu' a'ntī lej cā'a'cnīni'ni'can, xlaca'n tū' quintahuanilh
que tasqui'nī na'icxtāpalī a'ntū xa'icmāsu'yu. Para quit chu a'cxtim palh
lej cā'a'cnīni'ni'can o tū'. Dios, xla' laktzī'n qui'a'clhcunucca'n lā' tū' laktzī'n
xmān a'ntūn talaktzī'n huan tachi'xcuhuī't. 7 Xlaca'n tū' quintahuanilh que
na'icxtāpalī a'ntū xa'icmāsu'yu. Xlaca'n taca'tzīlh que Dios quilīmāmacū'nī't
que na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas huan xatzey tachihuīn chuntza'
hua'chi Dios ixlīmāmacū'nī't huan Pedro que nacāmāsu'ni' huan israelitas

huan xatzey tachihuīn. 8 Lā' chuntza' hua'chi Dios con ixlīmāpa'ksīn mānūlh
Pedro na ixlī'apóstol para nacāmāsu'ni' huan israelitas lā' nā quit quimānūlh
na quilī'apóstol para na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas.
9 Jacobo lā' Pedro lā' Juan ixcālaktzī'ncan hua'chi xanapuxcu'nu'. Lā'
a'xni'ca' xlaca'n taca'tzīlh que Dios ixquilīmāmacū'nī't huā'mā' lītlōt,
lā' quintamakachi'palh quit lā' nā Bernabé. Lā' chuntza' tatlahualh
porque quilīhuākca'n xa'iclacchihuīna'nī'tauj que quina'n na'icscujāuj na
ixlaclhni'ca'n a'ntīn tū' israelitas lā' xlaca'n natascuja na ixlaclhni'ca'n
huan israelitas. 10 Xmān quincātahuanini' que tū' na'icpātza'nkāyāuj
na'iccāmaktāyayāuj huan a'ntī lacpobresni'. Lā' nā chuntza' quit
xa'ictlahuacu'tun.

Pablo tā'lāhuanilh Pedro nac Antioquía

11 Lā' a'xni'ca' Pedro milh nac Antioquía quit calacan ictā'lāhuanilh
porque xla' tū' tzey a'nchī ixtlahuamā'. 12 Lā' como xapū'la Pedro
ixcātā'huā'yan xlaca'n a'ntīn tū' israelitas a'yuj xlaca'n tū' tacircuncidar-
lanī't chu a'nchī ixtalanānca'n israelitas. Lā' ā'calīstān a'xni'ca' tamilh
huan israelitas a'ntī cāmacamilh Jacobo, Pedro tatampūxtulh lā' makxtekli
nacātā'huā'yan. Xla' ixcājicua'ni' huan israelitas como xlaca'n ixtahuan que
tasqui'nī nacācircuncidarlīcan xlaca'n a'ntīn tū' israelitas. 13 Lā' ā'makapitzīn
tā'timīn a'ntī israelitas lā' xlaca'n tatzuculh tala a'cxtim hua'chi Pedro. Lā'
nā xlaca'n tatlahualh lakatu' ixlacanca'n. Lā' hasta Bernabé chu lakatin
cātā'lalh. 14 Lā' a'ntū ixtatlahuamā'na, quit icca'tzīlh que tū' chu a'nchī huan
xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh. Lā' a'xni'ca' icca'tzīlh huā'mā',
quit icuanilh Pedro na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n: “Hui'x nā israelita. Pero
ixla'ya' hua'chi a'ntīn tū' israelitas lā' tū' hua'chi israelita. Lā' ¿a'chī' la-
casqui'na' natatlahua ixtalanānca'n israelitas xlaca'n a'ntīn tū' israelitas?”
Chuntza' icuanilh Pedro.

Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chu a'cxtim cāmāpūtaxtūcan

15 Quina'n israelitas desde a'xni'ca iclacatuncuīuj. Quina'n tū' hua'chi
ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't a'ntī lej talaclē'n. 16 Pero ca'tzīyāuj que Dios
cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xmān xlaca'n antīn talīpāhuan Jesucristo,
lā' tū' xlaca'n a'ntīn tatlōkentaxtūcu'tun huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh
huan israelitas. Lā' chuntza' quina'n nā līpāhuanāuj Jesucristo. Dios
quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n por ixpālacata līpāhuanāuj
Jesucristo lā' tū' por ixpālacata a'kahuāna'ni'yāuj huan ley. Tū' a'nan kalhatin
a'ntī Dios māpānūni' ixtalaclē'i' xmān por ixpālacata tlōkentaxtūcu'tun huan
ley.
17 Como quina'n iclīpāhuanāuj Jesucristo, icca'tzīyāuj que xmān chuntza'
Dios quincāmāpānūni'n quintalaclē'i'ca'n. Lā' tū'tza' iclīpāhuanāuj huan ley
a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas. U'tza' līhuancan que quina'n icla-
clē'nauj lā' nā Cristo quincāmātlahuīmā'ni' a'ntūn tū' tzey. U'tza' tū' stu'ncua'.
Cristo tū' quincāmātlahuīyāni' a'ntūn tu' tzey. 18 Palh quit na'icmākēnū huan
ley lā' ā'calīstān na'ickalhlaka'ī'pala huan ley, lā' chuntza' natasu'yu palh
quit iclaclē'n. 19 Quit icca'tzīlh que tūla ictlōkentaxtūkō' huan ley a'ntū Dios
cāmaxquī'lh huan israelitas. Lā' ū'tza' tū'tza' iclīpāhuan huan ley. Chuhua'j
quit iclatlā'huan chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 20 Quit hua'chilh icnīnī'ttza'
lā' hua'chilh quintā'xtokohua'ca'canī'ttza' con Cristo. Hua'chilh tū'tza' quit
iclahuī' lā' xmāntza' Cristo lahuī' na quimacni'. Quit iclīpāhuan ixO'kxa' Dios
lā' chuntza' quit iclīlahuī' chuhua'j. Xla' quimpāxquī'lh lā' līnīlh por quit.
21 Quit tū' iclakmaka'n ixtalakalhu'mān Dios. Palh kalhatin tlōkentaxtūcu'tun

huan ley lā' xmān por ū'tza' ixmāpānūni'ca cahuā ixtalaclē'i', chuntza' Cristo nīn tuntū' ixpālacata a'nchī xla' līnīlh.

3

Xatzey līpāhuancan Jesucristo lā' tū' huan ley

1 ¿Chu tū' ka'lhī'yā'tit mi'a'clhcunucca'n para napūpāstacna'nā'tit? ¿Tichū
cātamāmakchuyīni' hui'xina'n, tā'timīn, xalanī'n nac Galacia? Tū'tza'
a'kahuāna'ni'yā'tit a'ntū stu'ncua'. Hui'xina'n lej stu'ncua' icticāhuanini'
a'nchī Jesucristo xtokohua'ca'ca nac cruz. 2 Caquilāhuaniuj huā'mā':
¿Chichū līmaklhtīni'ntit huan Espíritu Santo? Tū' cātamaxquī'ni' por
ixpālacata a'kahuāna'ni'tit huan ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas.
Cātamaxquī'ni' porque kaxpa'ttit huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.
3 Lā' ¿a'chī' hui'xina'n tū' tlakaj a'cstaca ca'tzīyā'tit? Hui'xina'n tzucutit
na ixtej Dios con ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' ¿a'chī' puhua'nā'tit que
tū'tza' maclacasqui'nā'tit ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo? ¿A'chī' puhua'nā'tit
que hui'xina'n mi'a'cstuca'n tzē natlōkentaxtūyā'tit a'ntū Dios lacasqui'n?
4 Chuhua'j tasu'yu palh chu tlakaj ixcātapātle'keni'ni' lhūhua' catūhuā. Pero
tū' chuntza' icpuhuan quit. 5 Dios cāmaxquī'yāni' huan Espíritu Santo lā' Dios
tlahua lē'cnīn na milacapūnca'n. ¿A'chī' tlahua chuntza'? Tlahua chuntza'
como hui'xina'n kaxpatnī'ta'ntit lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit palh stu'ncua' huan
xatzey tachihuīn, lā' tū' por ixpālacata a'kahuāna'ni'tit huan ley.

6 Ixtachihuīn Dios huan: "Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' Dios
līlaktzī'lh que lej tzey Abraham". 7 Hui'xina'n ka'lhī que namāchekxī'yā'tit que
a'ntīn talīpāhuan Dios xlaca'n hua'chilh scana'nca' ī'xū'yātā'natna' Abraham.
8 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'ntū Dios natlahua. Tatzo'kni'
que Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n a'ntī natalīpāhuan Dios a'yuj
xlaca'n tū' israelitas. Hasta xapū'la Dios māca'tzīnīlh Abraham a'nchī
nacālīsicua'lanālīcan tachi'xcuhuī't. Huanilh: "Por mimpālacata ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac huan quilhtamacuj nacāsicua'lanālīcan". 9 Lā'
ū'tza' cālīsicua'lanālīcan xlaca'n a'ntīn talīpāhuan Dios chuntza' hua'chi Abra-
ham. Xla' ixlīpāhuan Dios lā' sicua'lanālīca.

10 A'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni'cu'tun huan ley como tapuhuan que
chuntza' Dios nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n. Pero xlaca'n tahui'lāna' ca-
macan que nacāmālaclē'nīcan. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
"Ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tatlōkentaxtū pō'ktu ixlīhuāk a'ntū huī' nac ca'psnat
a'nlhā tatzo'kni' huan ley, xlaca'n tahui'lāna' camacan nacāmālaclē'nīcan".
11 Lā' chuntza' līmāchekxīcan que Dios tū' catimāpānūni'lh ixtalaclē'i' nīn
tintī' a'ntī xmān tlōkentaxtūcu'tun huan ley. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
"Ixlīhuakca'n a'ntī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios,
xlaca'n para pō'ktu nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n". 12 Lā' huan
ley a'ntū Dios cāmaxquī'lh huan israelitas, makapitzīn tatlōkentaxtūcu'tun.
Lā' como talīpāhuan huan ley, chuntza' tū' talīpāhuan Cristo. Lā' a'ntī lej
talīpāhuancu'tun huā'mā' ley, lā' chuntza' tasqui'nī natatlōkentaxtū ixlīhuāk
a'ntū huan huā'mā' ley, para nataka'lhī ixquilhtamacujca'n para pō'ktu.

13 Dios nacāmālaclē'nī ixlīhuākca'n a'ntīn tū' natatlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntū
huan nac ley. Quina'n ixlaclē'nāuj como quina'n tū' tlōkentaxtūyāuj
huan ley. Pero Cristo quincāmāpūtaxtūni' de huā'mā' līpātīn como xla'
māpalakō'lh a'ntūn quina'n ixlaclē'nāuj. Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios: "Ixlīhuākca'n a'ntī cāxtokohua'ca'canī't nac cruz a'ntza' tamāpalamā'na
con Dios". 14 Lā' Cristo māpalakō'lh nac cruz. Lā' chuntza' nā xlaca'n a'ntīn tū'
israelitas nā xlaca'n tzē nacāsicua'lanālīcan a'cxtim hua'chi Dios sicua'lanālīlh

Abraham chu a'nchī Dios ixuaninī't Abraham xapū'la. Lā' nā chuntza' Cristo tlahualh huā'mā' para que chuntza' quilīhuākca'n, como līpāhuanāuj xla', tzē namaklhtīni'nāuj huan Espíritu Santo chu a'nchī Dios hualh que namāstā'.

Huan ley tūla lactlahua huan convenio a'ntū Dios tlahualh

15 Tā'timīn, na'iccāhuaniyāni' a'ntū hua'chi lītalacastuc. A'xni'ca' quina'n
tlahuayāuj lakatin contrato o lakatin testamento lā' firmarlīyāuj, chuntza' nīn
chā'tin catilactlahualh lā' nīn chā'tin tzē natzo'kpala ā'lakatin tachihuīn. 16 Lā'
nā chuntza' huan convenio a'ntū tlahualh Dios a'xni'ca' huanilh Abraham
que nasicua'lanālī xla' lā' kalhatin ī'xū'yātā'nat. Ixtachihuīn Dios tū' huan:
"ī'xū'yātā'natna'". A'ntū huan: "kalhatin ī'xū'yātā'nat". U'tza' huanicu'tun
Cristo. 17 A'ntū iccāhuaniyāni' ū'tza' huā'mā': Dios huanilh Abraham que
ixlīhuākca'n a'ntī natalīpāhuan Dios, xlaca'n natapūtaxtu. U'tza' hua'chi
convenio a'ntū Dios tlahualh con Abraham. Lā' ixlīlakatā'ti' ciento cā'ta
ā'puxamacāuj, Dios maxquī'lh Moisés huan ley. Chuntza' huan ley tūlalh cati-
lactlahualh huan convenio a'ntū Dios tlahualh con Abraham. 18 Palh Dios
ixquincāsicua'lanālīni' xmān por ixpālacata a'kahuāna'ni'yāuj huā'mā' ley a'ntū
maxquī'ca ā'calīstān, chuntza' ixlaclalh huan convenio a'ntū Dios tlahualh
con Abraham. Pero Dios sicua'lanālīnī't Abraham xmān por ixpālacata
Abraham ixlīpāhuan Dios.
19 Lā' ¿tuchū lītasqui'nī huan ley a'ntū Dios maxquī'lh Moisés? A'calīstān
hui'līca huā'mā' ley para nalīca'tzīcan que a'ntīn ta'a'kapalhkā xlaca'n ta-
laclē'n. Huā'mā' ley ixmaclacasqui'ncan xmān hasta que milh Jesucristo
a'ntī ī'xū'yātā'nat Abraham. Lā' huan ī'xū'yātā'nat Abraham, ū'tza' a'ntī Dios
ixlīchihuīna'nī't xapū'la a'xni'ca' tlahualh huan convenio con Abraham. Huan
ángeles cāmāpa'ksīca que natamastā' huan ley. Lā' macamaxquī'ca Moisés.
Lā' Moisés cāmacamaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't israelitas. 20 Lā' Dios xla' tū'
ixmaclacasqui'n a'ntī namaktāya a'xni'ca' lacāxtlahualh huan convenio con
Abraham. Māni' ū'tza' lacāxtlahualh.

Huan ley tūla cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n tachi'xcuhuī't

21 Quit tū' icchihuīna'mā' que huan ley tā'lāsta'la a'ntū mālacnū Dios por
ixpālacata huan convenio. Palh ixmāstā'ca cahuā lakatin ley a'ntūn tzē
ixmāstā'lh xasāsti' quinquilhtamacujca'n, chuntza' tzē ixquincāmāpānūni'ni'
quintalaclē'i'ca'n xmān por ixpālacata huā'mā' ley. 22 Ixtachihuīn Dios huan
que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't talaclē'n. Lā' como por ixpālacata huan ley,
tasu'yu palh ixlīhuākca'n talaclē'n lā' ixlīhuākca'n hua'chi tachī'nī'n a'ntīn
tūla tapūtaxtu. Lā' chuntza' xmān a'ntīn talīpāhuan Jesucristo, xmān xlaca'n
natapūtaxtu.
23 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixmin Jesucristo, quina'n hua'chi tachī'nī'n ixu-
anī'tauj como quina'n tūla tlōkentaxtūyāuj huan ley. Lā' hua'chi tachī'nī'n
ixuanī'tauj lā' tūla ixlaktaxtuyāuj hasta a'xni'ca' quincātamāca'tzīnīni' a'nchī
nakalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo tzē māpūtaxtūnu'n. 24 Lā' huan ley xla'
hua'chi kalhatin a'ntī pū'lāna'. Ixquincāmāsu'ni'yāni' ixtej Dios hasta
a'xni'ca' milh Jesucristo lā' ca'tzīuj a'nchī nalīpāhuanāuj xla' lā' chuntza'
tzē naquincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. 25 Lā' chuhua'j como chil-
htza' huan quilhtamacuj para nalīpāhuanāuj Cristo, chuhua'j tū'tza' macla-
casqui'nāuj huan ley. Hua'chilh palh sputlitza' ixlītlōt huanmā' ley.
26 Hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que Jesucristo māpūtaxtūnu'n lā' ū'tza'
līla'tit ixcamana' Dios. 27 Lā' milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī a'kpaxnī'ta'ntit
ū'tza' lītasu'yu palh kalhlaka'ī'nī'ta'ntit Cristo lā' la'tit hua'chi Cristo. 28 Palh
hui'xina'n chu lakatin con Cristo, chuntza' milīhuākca'n hui'xina'n xmān chu

kalhatin. A'cxtim huan israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas; a'cxtim huan a'ntī
hua'chi xatatamāujna' lā' a'ntīn tū' xatatamāujna'; a'cxtim huan chi'xcuhuī'n
lā' puscan. 29 Palh hui'xina'n tapa'ksīyā'tit con Cristo hui'xina'n hua'chi
ī'xū'yātā'natna' Abraham. Lā' chuntza' nā namaklhtīni'nā'tit a'ntū Dios
mālacnūni'nī't Abraham.

4

1 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū hua'chi lītalacastuc. Kalhatin
ka'hua'chu a'xni'ca' tūna'j maklhtīni'n ixherencia, xla' tūlana'j māpa'ksīni'n.
Lā' chuntza' xla' hua'chicus kalhatin tasācua', a'yuj ū'tza' ixtēcu' nala.
2 A'xni'ca' ti'na'jcus huan ka'hua'chu, a'nampala ā'makapitzīn a'ntīn
tamaktaka'lha xla' lā' a'ntī cālīmāmacū'ca ixlīhuāk a'ntū ixlā' nala hasta
a'xni'ca' huan chi'chini' a'ntū laclhcāhui'līnī't ixtāta'. 3 Lā' chuntza'
quina'n. Xapū'la, como tūna'j xa'nca ixmāchekxīyāuj a'ntū ixla' Dios,
hua'chi lakska'tā'n ixuanī'ta'uj. Xapū'la a'kahuāna'ni'uj ixtalanānca'n lā'
ixlīmāsca'tīnca'n tachi'xcuhuī't. 4 Pero a'xni'ca' chilh huanmā' chi'chini' a'ntū
ixlaclhcāhui'līnī't Dios macamilh i'xO'kxa'. Xla' mālacatuncuīnīlh kalhatin
puscāt. Lā' ixO'kxa' Dios ixlahuī' chu a'nchī ixtalanānca'n huan israelitas.
5 Chuntza' xla' milh porque xla' quincāmāpūtaxtūcu'tuni' porque ixui'lāna'uj
camacan chu a'nchī ixlīmāpa'ksīn huan ley. Lā' ū'tza' līmilh ixO'kxa' Dios para
que quina'n tzē nalayāuj ixcamana' Dios.

6 Dios macamilh huan Espíritu Santo na qui'a'clhcunucca'n. Lā' chuntza'
tzē nahuaniyāuj Dios: "¡QuinTāta'ca'n!" Lā' chuntza' lītasu'yu que quina'n ixca-
mana' Dios. 7 Lā' chuhua'j quina'n tū'tza' hua'chi tasācua'. Quina'n ixcamana'
Dios. Lā' como quina'n chuhua'j ixcamana'tza', Dios naquincāmaxquī'yāni'
quiherenciaca'n.

Pablo cāmaxquī'lh tapāstacna' xalanī'n nac Galacia

8 Xapū'la hui'xina'n a'xni'ca' tūna'j ixlakapasā'tit Dios, hui'xina'n
ixui'lā'na'ntit na ixlīmāpa'ksīn a'ntī tū' diosnu'. 9 Pero chuhua'j hui'xina'n
lakapasā'tittza' Dios. Lā' Dios nā cālakapasāntza' hui'xina'n. Lā'
como hui'xina'n lakapasā'tit Dios, lā' ¿a'chī' tlahua'cu'tumpala'yā'tit
mintalanānca'n? Mintalanānca'n tūla caticāmaktāyani' lā' nīn tuntū'
ixlīhuancān. Lā' ¿a'chī' ixlīmaktu' nastālani'pala'yā'tit? 10 Hui'xina'n
maclacāni'yā'tit makapitzīn chi'chinī'n lā' makapitzīn mālhcuyu' lā'
makapitzīn cā'ta lā' nā tlahua'yā'tit ā'makapitzīn cā'tani'. 11 Quit
ictamakchuyīnī't por mimpālacataca'n. Chō'la chu tlakaj lej icscujli con
hui'xina'n.

12 Tā'timīn, iccāsqui'ni'yāni' cala'tit hua'chi quit. Quit, a'yuj kalhatin
israelita, tū'tza' icstālani' i'xtalanānca'n israelitas. Lā' hui'xina'n a'ntīn tū'
israelitas tū' tasqui'nī nalītzucuyā'tit tlahua'yā'tit ixtalanānca'n israelitas.
Hui'xina'n nīn tuntū' quilātlahuani'nī'tauj a'ntūn tū' tzey. 13 Hui'xina'n
ca'tzīyā'tit que ī'tza'cā'hua' xa'icuanī't lā' ū'tza' iccālīmāsu'ni'ni' xapū'la huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 14 Hui'xina'n tū' quilālakmaka'uj lā'
a'yuj tū' līlaktzī'ncu'tu xa'icuanī't como ī'tza'cā'hua' xa'icuanī't. Quilālaktzī'uj
hui'xina'n hua'chilh kalhatin ángel xa'icuanī't a'ntī Dios macamilh.
Quilālaktzī'uj con tapāxuhuān hua'chilh māni' Jesucristo. 15 ¿Chā tū' pāstacā'tit
hui'xina'n a'nchīn tanto ixka'lhī'yā'tit lhūhua' tapāxuhuān a'xni'ca' xa'icuī'
quit con hui'xina'n? ¿Tuchū cāpātle'keni'nī'ta'ni' hui'xina'n? Quit icuan
hui'xina'n cahuā i'xmāxtutit milakastapunca'n lā' ixquilāmaxquī'uj palh tzē
ixtlahua'tit. 16 Lā' chuhua'j hui'xina'n quilālaktzī'nāuj hua'chi mintā'ca'tzaca'n

porque quit iccāhuaniyāni' a'ntū xastu'ncua'. Lā' ¿a'chī' quilālaktzī'nāuj
chuntza'?
17 Huan tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntī cātlahuacu'tunāni' ixamigoca'n, tasu'yu
palh xlaca'n cātamaktāyacu'tunāni'. Pero tū' stu'ncua'. Xlaca'n xmān
cātamāxtunquīcu'tunāni' de quit. Lā' chuntza' hui'xina'n xmān ū'tunu'n
nacā'a'cnīni'ni'yā'tit. 18 Pues tzey palh ā'makapitzīn cātlahuacu'tunāni'
ixamigoca'n hui'xina'n a'xni'ca' iccātā'lahui'lani' lā' a'xni'ca' tū'. Pero
xmān stu'ncua' cacātamaktāyani'. 19 Quilakska'tā'n, cā'tzīyāuj a'nchī
kalhatin puscāt pātīni'n a'xni'ca' mālacatuncuīnī ī'ska'ta'. Lā' nā chuntza'
icpātīni'mā' hasta lhā natasu'yu que hui'xina'n nalatahui'layā'tit hua'chi
a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Cristo. 20 Palh xa'iclatahuī'lh cahuā con hui'xina'n,
xtunc xa'iccātā'chihuīna'ni'. Quit lej iccālītamakchuyīmā'ni' hui'xina'n.

Pablo līchihuīna'lh Agar lā' Sara

21 Hui'xina'n lej lītanūni'cu'tunā'tit para na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan ley a'ntū
Dios mātzo'knīlh Moisés. Lā' chuhua'j caquilāhuaniuj huā'mā': ¿Chichū tū'
līmāchekxī'yā'tit xa'nca a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huan
ley? 22 Ixtachihuīn Dios huan que Abraham ka'lhīlh kalhatu' ixo'kxa'n.
Kalhatin ixo'kxa' ixuanī't huan puscāt a'ntī ixuanican Agar. Lā' huan puscāt
xatatamāuj ixuanī't lā' xla' tū' libre ixuanī't. Lā' huan ā'kalhatin o'kxa' huam-
pala ixo'kxa' ixuanī't huan puscāt a'ntī libre ixuanī't. 23 Huan ī'ska'ta' Agar
lacatuncuīlh a'cxtim hua'chi talacatuncuī ixlīhuākca'n huan līska'tā'n. Tū'
chuntza' huan ā'chā'tin. A'xni'ca' lacatuncuīlh ī'ska'ta' huan puscāt a'ntī libre,
chuntza' Dios lītlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't como ū'tza' Dios ixmālacnūnī't.
24 Huā'mā' xla' hua'chi lītalacastuc. Huan kalhatu' puscan xlaca'n hua'chi
lakatu' convenio ixtahuanī't. Huan xatatamāuj a'ntī i'xtacuīni' Agar, xla'
ū'tza' hua'chi huan convenio a'ntū cāxtlahuaca nac huan kēstīn a'ntū huani-
can Sinaí. A'ntza' nac Sinaí macamaxquī'ca Moisés huan ley. Lā' a'ntīn
talīpāhuan huan ley, xlaca'n hua'chi ixcamana' Agar, como xlaca'n nā tū'
libre. 25 Agar, xla' hua'chi Sinaí a'ntū huī' nac Arabia. Lā' nā Agar hua'chi
Jerusalén. Xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Jerusalén, nā xlaca'n lej talīpāhuan
huan ley. Lā' nā xlaca'n tū' libre. 26 Tū' chuntza' huan Jerusalén xala' nac
a'kapūn. Quina'n tapa'ksīyāuj con huanmā' Jerusalén. Lā' quina'n libre.
27 Ixtachihuīn Dios huan:

Capāxuhualh huan puscāt a'ntī tūna'j ka'lhī ixcaman.

Cata'salh con tapāxuhuān a'ntīn tūna'j mālacatuncuīnī kalhatin ska'ta'.

Capāxuhualh como xla' a'yuj makxtekca, ā'chulā' nacāka'lhī ixcamana' que
huan puscāt a'ntī ka'lhī ixkōlu'.

28 Dios tlōkentaxtūlh a'ntū ixuanī't. Lā' ū'tza' līlacatuncuīlh Isaac, ī'ska'ta'
huan puscāt a'ntī libre ixuanī't. Lā' nā quina'n como Dios tlōkentaxtūlh
a'ntū hualh, chuntza' lauj ixcamana' Dios. 29 Huanmā' quilhtamacuj huan
ska'ta' a'ntī lacatuncuīlh chuntza' hua'chi ā'makapitzīn, xla' ixlakapala huan
i'xcaman a'ntīn tahuī'lh por ixpālacata Espíritu Santo. Lā' chuntza' pātle'kemā'
chuhua'j. Quincātalakapalayāni' quina'n a'ntī kalhīyāuj xasāsti' quinquilhta-
macujca'n por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. 30 Ca'tzīyāuj a'ntū huan ixtachi-
huīn Dios: "Catla'kama'capi huan puscāt a'ntī xatatamāuj lā' nā ixcaman. Lā'
huan ixcaman xatatamāuj, xla' tūla catimaklhtīni'lh huan herencia. Xmān
ixo'kxa' huan puscāt a'ntī libre, ū'tza xla' namaklhtīni'n huan herencia".
31 Chuntza' tā'timīn, quina'n tū' hua'chi ixcamana' huan puscāt xatatamāuj.
Quina'n hua'chi ixcamana' huan puscāt libre.

5

A'ntīn talīpāhuan Cristo tū'tza' talīpāhuan huan ley

1 Chuhua'j quina'n libres por ixpālacata a'ntū tlahualh Cristo. Lā' chuntza'
tū' catalactlajītāya'tit. Tū'tza' tila'yā'tit hua'chi xapū'la xatatamāuj.
2 Cuenta catlahua'tit a'ntū iccāhuaniyāni' quit, Pablo. Palh hui'xina'n
natamakxtekā'tit nacātacircuncidarlīyāni' lā' ū'tza' nalīpāhuanā'tit, chuntza'
hua'chilh nīn tuntū' ixpālacata Cristo con hui'xina'n. 3 Lā' iccāhuanipalayāni':
Palh huan tī lacasqui'n nacircuncidarlīcan, xla' ū'tza' ka'lhī que
natlōkentaxtūkō' ixlīhuāk a'ntū huan huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh
Moisés. 4 Makapitzīn de hui'xina'n tlahuacu'tunā'tit a'ntū huan huā'mā'
ley, como puhua'nā'tit que chuntza' nacāmāpānūni'yāni' mintalaclē'i'ca'n.
Lā' palh chuntza' tlahua'yā'tit, chuntza' taxtunquīnī'ta'ntit de Cristo lā'
makxteknī'ta'ntit ixtalakalhu'mān Dios. 5 Pero quina'n, huan Espíritu Santo
quincāmāca'tzīnīni' que Dios quincāmāpānūni'nī'ta'ni' quintalaclē'i'ca'n, como
quina'n līpāhuanāuj Jesucristo. 6 Palh tapa'ksīyāuj con Jesucristo, nīn tuntū'
huanicu'tun palh quina'n circuncidarlayāuj o palh tū'. A'ntū tasqui'nī
nalīpāhuanāuj Jesucristo. Lā' ū'tza' nalālīpāxquī'yāuj.
7 Hui'xina'n xa'nca ixlatlā'hua'mpā'na'ntit na ixtej Dios. Iccālē'cnīyāni'
hui'xina'n a'nchī tamakxtektit cātamāmakchuyīni'. Tū'tza' xa'nca
a'kahuāna'ni'yā'tit huan tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. 8 Huā'mā' a'ntū
xlaca'n cātamāsu'ni'ni', tū' ixla' Dios. Lā' Dios ū'tza' a'ntī cālacsacnī'ta'ni'.
9 Xlaca'n a'ntī cātamāmakchuyīmā'ni', xlaca'n hua'chi levadura. Ca'tzīyāuj
que macsti'na'j levadura māxcu'tūkō' ixlīhuāk huan tasquit. 10 Como
quina'n a'cxtim kalhlaka'ī'yāuj huan Māpa'ksīni' Jesucristo, quit icca'tzī
que hui'xina'n ā'chulā' napāstacā'tit chuntza' hua'chi icpāstaca quit. Pero
a'ntī cātamāmakchuyīmā'ni', xlaca'n natamāpala con Dios, nīn tintī' ixmaca'tzi
tichūyā chi'xcuhuī'n.
11 Pero quit, tā'timīn, palh quit cahuā xa'iccāmāsu'ni'ni' palh lej tasqui'nī
nacircuncidarla'yā'tit, chuntza' tū' ixquimacaputzaca. Pero xlaca'n
ta'a'kchā'n como quit icmāsu'yu xmān que Cristo nīlh nac cruz lā' chuntza'
māpalalh quintalaclē'i'ca'n. 12 Pero a'ntī cātamāmakchuyītlā'huanāni'
hui'xina'n por ixpālacata huan circuncisión, quit iclacasqui'n que xlaca'n
catatapānūkō'lh de hui'xina'n.
13 Dios cālacsacni' hui'xina'n, tā'timīn, para que nala'yā'tit libre. Lā' a'yuj
libres hui'xina'n, tū' tzey palh tlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.
Xatzey calāpāxquī'tit lā' chuntza' tzē nalāmaktāya'yā'tit. 14 A'nan lakatin
līmāpa'ksīn a'ntū huan: "Nacāpāxquī'ya' huan ā'makapitzīn chuntza' hua'chi
pāxquī'ca'na' mē'cstu". A'ntīn ta'a'kahuāna'ni' huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza'
tatlōkentaxtū ixlīhuāk a'ntūn tatzo'kni' nac ley. 15 Pero palh hui'xina'n
lālacatāquī'yā'tit lā' lāsta'layā'tit, cuenta catlahua'tit que tū' nalāmāsputūyā'tit
hui'xina'n.

Calatā'kchokotit chu a'nchī huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni'

16 A'ntū iccāhuanimā'ni' ū'tza' huā'mā': Calatā'kchokotit chu a'nchī
huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni'. Chuntza' tū'tza' catistālani'tit
mintapāstacna'ca'n xako'hua'jua'. 17 Huan xako'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n
chi'xcuhuī'n xlaca'n ixtā'ca'tza con huan Espíritu Santo. Lā' huan Espíritu
Santo nā ixtā'ca'tza huan xalakko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n.
Huan lakatu' hua'chi lītā'ca'tza. Lā' ū'tza' tūla lītlahua'yā'tit chu catūhuā a'ntū
lacasqui'nā'tit. 18 Lā' palh hui'xina'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit huan Espíritu
Santo, tū'tza' lej caticāpāta'lani' huan ley.

19 Ca'tzīyāuj palh tū' tzey a'ntūn tatlahua huan tachi'xcuhuī't a'ntīn
tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios. Xlaca'n tamakpuscātīni'n. Huāk ko'hua'jua' ix-
tapāstacna'ca'n. Xlaca'n tū' a'cstaca taca'tzī. 20 Xlaca'n tamācā'tanī ídolos lā'
tatlahuāna'n. Xlaca'n talāca'tzalaktzī'n lā' talāsta'la lā' talālakca'tzani'. Chu tun-
can ta'a'kchā'n. Lā' chu xmān ixa'cstuca'n tapuhuan. Lā' tamālacpitzi huan
ixtachi'xcuhuī'tca'n. 21 Lā' taka'lhīcu'tun a'ntū ixla' ā'chā'tin. Lā' tamaknīni'n,
lā' taka'chī, lā' talīlakastāna'n a'ntūn tū' tzey. Lā' ā'chulā' ā'catūhuā tatlahua-
pala. Hua'chi xa'iccāhuaniyāni' xapū'la, chuntza' iccāhuanipalayāni': Huan
a'ntī chuntza' tala tūlalh catitatanūlh a'nlhā Dios māpa'ksīni'n.

22 Tū' chuntza' antīn ta'a'kahuāna'ni' huan Espíritu Santo. Huan Espíritu
Santo cāmaktāya. Lā' chuntza' xlaca'n tapāxquī' ā'makapitzīn lā' taka'lhī
tapāxuhuān. Lā' ca'cs tahui'lāna'nkō'. Lā' lej tapātīni' ā'makapitzīn. Lā' lej tzey
taca'tzī. Lā' tū' lactampi'lhni. Lā' tatlōkentaxtū a'ntūn tahuan. 23 Lā' xlaca'n
tū' taka'tla'jca'tzī. Lā' talīhui'lī natatlahua xmān a'ntūn tzey. Palh chuntza'
natlahua'yā'tit, tintī' ley a'ntū nahuan que tū' līmakuan a'ntū tlahuapā'na'ntit.
24 Lā' a'ntīn tatapa'ksī con Cristo, xlaca'n tū'tza' tamakxteka que nacāmāpa'ksī
ixtapāstacna'ca'n a'ntū xako'hua'jua. Hua'chilh tamaknīlh ixtapāstacna'ca'n
a'ntū xako'hua'jua', chuntza' hua'chi xtokohua'ca'can kalhatin nac cruz.
25 Lā' huan Espíritu Santo quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n.
Lā' ū'tza' lītasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj lā' nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī
quincāmāsu'ni'yāni' huan Espíritu Santo.

26 Lā' tū' catika'tla'jca'tzīuj lā' tūla caticātā'lāhuaniuj lā' tūla
catilālakca'tzani'uj.

6

Tasqui'nī nalāmaktāyayā'tit

1 Tā'timīn, palh tī laktzī'ncan tlahuamā' catūhuā a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n
a'ntī latlā'hua'nā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n, camaktāya'tit para que
chuntza' nacāxla. Lā' tū' tilīka'tla'jca'tzīyā'tit a'xni'ca' namaktāya'yā'tit. Lej
cacuentatlahua'tit hui'xina'n para que tū' natatonkopūyā'tit nā hui'xina'n.
2 Calāmaktāya'tit para que natāyani'yā'tit. Lā' chuntza' natlōkentaxtūyā'tit
a'ntū ixlīmāpa'ksīn Cristo.

3 Palh kalhatin puhuan que xla' más xatzey que ā'makapitzīn lā' palh tū'
stu'ncua', xla' ixa'cstu ta'a'kxoko. 4 Lā' chā'tunu' napāstacna'n palh xa'nca
latlā'huan o tū'. Lā' palh māni' ū'tza' ca'tzī que xa'nca latlā'huan lā' xla' lej
līpāxūj nalatahui'la. Tū' tasqui'nī que cuenta natlahua palh xla' a'cxtim con
ā'makapitzīn o palh tū'. 5 Chā'tunu' natalē'n ixtacu'ca'ca'n. Lā' natakalhtīni'n
por ixpālacata a'nchī talīlatlā'huan.

6 A'ntī cāmāsu'ni'can ixtachihuīn Dios, xlaca'n natamaxquī' macsti'na'j
a'ntūn taka'lhī para a'ntīn tamāsu'yu ixtachihuīn Dios.

7 Hui'xina'n tū' cata'a'kxokotit mē'cstuca'n. Dios, nīn tintī' catitlajalh.
A'ntū Dios huan que nala, ū'tza' napātle'ke. Ca'tzīyāuj que a'ntū nacha'n
kalhatin chi'xcu', ū'tza' namakala. 8 Lā' palh kalhatin tlahuatlā'huan
xako'hua'jua' ixtapāstacna', xla' natlaja xmān huan līnīn. Lā' palh kalhatin
tlahua ixtapuhuān huan Espíritu Santo, xla' naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj
para pō'ktu. 9 Lā' tū' calakachā'ni'uj a'nchī tlahuayāuj huan a'ntū xatzey.
Palh quina'n tū' namakxtekāuj natlahuayāuj huan a'ntū xatzey xa'nca na-
makalana'nāuj huanmā' chi'chini' a'ntū laclhcāhui'līcanī't. 10 Lā' ū'tza' a'cxtim
nacālītlahuani'yāuj ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'ntū xatzey, pō'ktu a'xni'ca' tzē

tlahuayāuj. Lā' ā'chulā' nacātlahuani'yāuj a'ntūn tzey huan tā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī'.

Pablo māstā'lh tapāstacna'

11 Calaktzī'ntit a'nchī ixlīlaka'tla'n letras iccātzo'knuni'mā'ni' māni' quit.
12 Xlaca'n a'ntīn tatasu'yucu'tun xalacuan na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't, ū'tunu'n a'ntī stu'tu'lu' tahuan que nacircuncidarlayā'tit. Chuntza' tatlahua como tū' talacasqui'n que nacāmacaputzacan. Tū' tapātīni'ncu'tun hua'chi tapātīni'n a'ntīn takalhlaka'ī' palh xmān Cristo tzē māpūtaxtūnu'n,
como xla' nīlh nac cruz. 13 Lā' nā huan a'ntīn tacircuncidarlanī't, xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'kō' ixlīhuāk huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. Xlaca'n talacasqui'n que hui'xina'n cacircuncidarlatit. Chuntza' xlaca'n tzē natalīka'tla'jca'tzī por mimpālacataca'n hui'xina'n circuncidarlanī'ta'ntit
hui'xina'n. 14 Lā' quit tū' iclīka'tla'jca'tzī de nīn tuntū'; xmān icmāsu'yucu'tun a'nchī līnīlh quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo huan nac cruz. Lā' como ictapa'ksī con Cristo quit tū'tza' quimāpa'ksī a'ntū xala' nac quilhtamacuj lā' tū'tza'
quimaca'tzi. 15 Como tapa'ksīyāuj con Cristo Jesús, chuntza' a'cxtim palh circuncidarlanī'tauj o palh tū'. A'ntū lej tasqui'nī ū'tza' huā'mā': Naka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 16 Lā' chuhua'j i'xlīhuākca'n a'ntīn talatlā'huan chu a'nchī huanmā' tapāstacna', lā' nā ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios, cacālakalhu'malh Dios xlaca'n, lā' cacāmātza'ta'tī'ni'lh ixa'clhcunucca'n.
17 Lā' nīn tintī'tza' caquista'lalh. Huāk huan quixtu'tu' a'ntū icka'lhī xla' ū'tza' līlasu'yu palh quit ictapa'ksī con huan Māpa'ksīni' Jesús.
18 Tā'timīn, milīhuākca'n hui'xina'n cacāsicua'lanālīkō'ni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Efeso

Pablo cāmacā'ni'lh saludos huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit, Pablo, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ixapóstol Jesucristo, como
ū'tza' huā'mā' ixtapuhuān Dios. Quit iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n a'ntī
xalanī'n nac Efeso a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit Dios lā' kalhlaka'ī'yā'tit Cristo Jesús.
2 Cacātasicua'lanālīni' Dios quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā'
cacātamātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

Dios quincāsicua'lanālīyāni' por ixpālacata Jesucristo

3 Camaxquī'uj pāxcatca'tzī Dios, ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
Xla' quincāsicua'lanālīnī'ta'ni'. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' tāpālhūhua'
tasicua'lanālīn a'ntū xala' nac a'kapūn. Quincātlahuani'nī'ta'ni' huā'mā'
como tā'tapa'ksīyāuj Cristo. 4 Lā' a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj,
Dios quincālacsacni' quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj Cristo. Quincālacsacni'
como quincātlahuacu'tuni' xalactzey, como xla' tū' ixlacasqui'n que a'nan
catūhuā a'ntūn tzē naquincātalē'ksa'nīni'nāni' na ixlacapūn Dios. 5 Lā' Dios,
como quincāpāxquī'yāni', chuntza' xapū'la puhualh de naquincātlahuayāni'
ixcamana' por ixpālacata Jesucristo. Huā'mā' a'ntū ixtapuhuān. 6 Lā' ū'tza'
nalīmāka'tlī'yāuj Dios como xla' lej pāxquī'nin. Quincātlahuani'nī'ta'ni' huā'
tamā'na' talakalhu'mān por ixpālacata Jesucristo ixO'kxa'. Lā' xla', Dios
lej pāxquī'. 7 Cristo nīlh lā' chuntza' quincālīmāpūtaxtūni'. Lā' nā Dios
quincāmāsputūnu'ni'ntza' quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' Dios quincātlahuani'ni'
como xla' lej lakalhu'manīni'n. 8 Lā' como Dios lej lakalhu'manīni'n, xla'
quincāmāmāchekxīnīni' ixtachihuīn Dios lā' lej xa'nca quincāmāpāstaquīyāni'.
9 Xapū'la xmān Dios tzē'k ixca'tzī a'ntū ixpuhuan naquincātlahuani'yāni'.
Lā' chuhua'j quincāmāca'tzīnīnī'ta'ni'. 10 Lā' huā'mā' a'ntū Dios puhualh,
ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' namin huan chi'chini' a'ntū Dios lhcānī't, xla'
nalīmāmacū' Cristo ixlīhuāk a'ntū a'nan nac a'kapūn lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan
nac quilhtamacuj. Lā' Cristo nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk.
11 Dios tlahuakō' ixlīhuāk chu a'nchī ixtapuhuān. Xla' quincālacsacni' como
ixtachi'xcuhuī't quincātlahuacu'tuni' por ixpālacata Cristo. 12 Lā' chuntza'
māka'tlī'can por quimpālacataca'n quina'n a'ntī israelitas lā' a'ntī xapū'la
ickalhlaka'ī'uj que Cristo ū'tza' a'ntī māpūtaxtūnu'n. 13 Lā' nā hui'xina'n
a'ntīn tū' israelitas nā kalhlaka'ī'tit Cristo a'xni'ca' kaxpa'ttit huan xatzey
tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. Lā' por ixpālacata huā'mā' xatzey tachihuīn,
hui'xina'n cātalīmāpūtaxtūni'. Lā' a'xni'ca' hui'xina'n kalhlaka'ī'tit, Dios
cāmāxquī'ni' huan Espíritu Santo, chuntza' hua'chi a'nchī xla' ixuanī't. Lā'
huā'mā' māsu'yu que Dios nacāmāpūtaxtūkō'yāni'. 14 Como ka'lhīyāujtza'
huan Espíritu Santo, ca'tzīyāuj que namaklhtīni'nāuj a'ntū Dios nacāmaxquī'
ixtachi'xcuhuī't, chuntza' hua'chi xla' huanī't. Lā' nā ixpālacata huan Espíritu
Santo ca'tzīyāuj que ixlīstu'ncua' Dios quincāmāpūtaxtūkō'yāni' quina'n a'ntīn
tā'tapa'ksīyāuj xla'. Lā' chuntza' namāka'tlī'can Dios.

Pablo squi'ni'lh Dios por ixpālacataca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'

15 Quihuanicanī'ttza' a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús lā'
a'nchī cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n a'ntīn tatā'tapa'ksī Dios. 16 Lā' ū'tza'
pō'ktu iclīmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por hui'xina'n, lā' ickalhtō'ka' por

hui'xina'n. 17 Icsqui'ni' Dios por hui'xina'n. Xla' ū'tza' quinTāta'ca'n
lā' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' nā xla' ixDios quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.
Icsqui'ni' que cacāmāmāchekxīnīni' a'ntū ixla' Dios lā' a'nchī huanī't Dios.
18 Lā' nā icsqui'ni' Dios que cacāmāmāchekxīnīni' huan xatzey a'ntū Dios
naquincātlahuani'yāni' quina'n a'ntī quincālacsacnī'ta'ni' Dios. Lej lhūhua'
a'ntū naquincāmaxquī'yāni' Dios para a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj con xla'. 19 Lā'
icsqui'ni' Dios que cacāmāmāchekxīnīni' hui'xina'n palh xla' ka'lhī lhūhua'
līmāpa'ksīn. Lā' chuntza' tzē natlahua lhūhua' catūhuā por quina'n a'ntī
līpāhuanāuj Dios. 20 Dios māsu'yulh ixlīmāpa'ksīn a'xni'ca' mālakahuanīchokolh
Cristo lā' lē'lh nac a'kapūn lā' hui'līlh na ixpāxtūcāna'j Dios. 21 Lā' Dios
maxquī'lh lhūhua' līmāpa'ksīn huan Cristo. Lā' Cristo cāmāpa'ksīkō'
ixlīhuākca'n huan pūchihuīna'nī'n lā' ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn a'ntīn
taka'lhī līmāpa'ksīn na ixlīhuāk quilhtamacuj lā' nac a'kapūn. Huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj tintī' a'ntīn ka'lhī līmāpa'ksīn hua'chi xla'. Lā' tū' cati'a'nalh
a'ntī naka'lhī līmāpa'ksīn hua'chi xla'. 22 Dios hui'līlh hua'chi ixlīmāpa'ksīni' de
ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' hui'līlh xapuxcu' de ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'
Cristo. 23 A'ntīn takalhlaka'ī', xlaca'n hua'chi ixmacni' Cristo. Xla' cātā'lahuī'
xlaca'n. Lā' xla' huī' na ixlīhuāk quilhtamacuj lā' nac a'kapūn.

2

Dios quincāmāpūtaxtūyāni' como xla' lej pāxquī'nin

1 Lā' xapū'la hui'xina'n hua'chi nīnī'n ixua'nī'ta'ntit, como tū'
ixa'kahuāna'ni'yā'tit Dios lā' como lej ixtlahua'yā'tit talaclē'i'. 2 Xapū'la
hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi a'ntīn xalanī'n nac quilhtamacuj.
Ixa'kahuāna'ni'yā'tit huan ko'ti'ti'. Xla' ū'tza' huan xamāpa'ksīni' huan
līca'tzīnni' a'ntūn tū' xatzey. Lā' xla' ū'tza' huan tūn tū' tzey līca'tzīn
a'ntū cāmātlahuī a'ntūn tū' tzey xlaca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun
Dios. 3 Lā' nā chuntza' quina'n xapū'la ixtlahuayāuj hua'chi xlaca'n
a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. Lā' ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey
xmān a'ntū ixlacasqui'nāuj. Ixtlahuayāuj chu a'nchī huan xako'hua'jua'
quintapāstacna'ca'n lā' chu a'nchī ixlacasqui'n quimacni'ca'n a'ntūn
tū' tzey. Lā' como Dios nacāmāpātīnīkō' ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua
chuntza', nā chuntza' ixquincāpātle'keni'ni' quina'n. 4 Lā' a'yuj
līmakuan ixuanī't palh ixquincātamāpātīnīni', Dios lej quincālakalhu'mani'
como lej quincāpāxquī'yāni'. 5 Lā' a'yuj hua'chi xanīn ixuanī'ta'uj
por ixpālacata quintalaclē'i'ca'n, Dios quincāmaxquī'ni' xasāsti'
quinquilhtamacujca'n hua'chi a'xni'ca' maxquī'lh ixquilhtamacuj Cristo
a'xni'ca' mālakahuanīchokolh. Lā' Dios quincāmāpūtaxtūni' quina'n
xmān como quincātlahuani'cu'tuni' talakalhu'mān. 6 Lā' como Dios
mālakahuanīchokolh Cristo, nā quina'n naquincāmālakahuanīchokopalayāni'.
Lā' namāpa'ksīni'nāuj con Cristo nac a'kapūn. 7 Lā' ū'tza' huā'mā' tlahualh
Dios como māsu'yucu'tulh para pō'ktu que xla' lej pāxquī'nin. U'tza' huā'mā'
māsu'yulh a'xni'ca' macamilh Cristo Jesús para nanī por quina'n. 8 Lā'
como hui'xina'n līpāhua'nā'tit Jesucristo, Dios cāmāpūtaxtūni' hui'xina'n
xmān como cālakalhu'mani'. Lā' tū' por a'ntū tlahua'tit hui'xina'n. Xmān
Dios a'ntī cāmāpūtaxtūni'. Hua'chi lakatin lē'ksajna' a'ntū Dios cāmaxquī'ni'.
9 Lā' a'ntū līpūtaxtucan, xla' hua'chi lakatin lē'ksajna'. Tūla tlahuacan nīn
tuntū' para natlajacan. Lā' chuntza' tintī' a'ntī tzē nalīka'tla'jca'tzī por a'ntū
līpūtaxtu. 10 Lā' Dios como quincātlahuanī'ta'ni' chu lakatin con Cristo,
quincāmaxquī'nī'ta'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como lacasqui'n

natlahuayāuj a'ntūn tzey. Dios xapū'la līhui'līlh naquincātlahuayāni' xalactzey lā' chuntza' tzē latā'kchokoyāuj līlacatejtin.

Cristo cāmāko'xamixīlh Dios lā' huan tachi'xcuhuī't

11 Capāstactit, hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas, a'nchī ixuanī'ta'ntit xapū'la.
Huan israelitas cātamāpācuhuīni' hui'xina'n huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū' cir-
cuncidarlīcanī't. Xlaca'n tacircuncidarlī na ixmacni'ca'n huan chi'xcuhuī'n
para natamāsu'yu que tatā'tapa'ksī con Dios. Lā' ixa'cstuca'n cāhuanican
huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatā'tapa'ksī con Dios. 12 Xapū'la hui'xina'n tū'
ixtā'tapa'ksī'yā'tit Cristo. Xmān a'ntī israelitas ixtachi'xcuhuī't Dios ix-
tahuanī't. Lā' xmān con xlaca'n Dios ixtlahuanī't lakatin convenio. Lā' xmān
xlaca'n ixcāmāca'tzīnī Dios huan xatzey a'ntū ixcātlahuani'. Lā' hui'xina'n,
como tū' israelitas, tū' maklhtīni'ntit huā'mā'. Hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit
nac quilhtamacuj. Lā' tū' ixca'tzīyā'tit palh Dios tzē ixcāmāpūtaxtūni'. Lā'
tū' ixlakapasā'tit Dios. 13 Xapū'la makat ixlatlā'hua'nā'tit de Dios. Lā'
chuhua'j laktapajtzūnī'ta'ntit Dios por ixpālacata Cristo Jesús, como Cristo
nīnī't por quina'n. 14 Lā' nā Cristo cāmāko'xamixīnī't huan israelitas lā' nā
a'ntīn tū' israelitas. Lā' chu lakatin tachi'xcuhuī't cātlahualh como Cristo
cāmāpānūni'lh a'ntū lītā'ca'tza ixcātlahua lā' cātlahualh ixtachi'xcuhuī't Dios.
15 Lā' como Cristo nīlh por quina'n, chuntza' cālīmāsputūlh huan ixtalanānca'n
israelitas como tū' chuntza' līpūtaxtucan. Xmān Cristo tzē māpūtaxtūnu'n.
Lā' chuntza' tū'tza' lītā'ca'tza talalh huan israelitas con a'ntīn tū' israelitas.
Huan tāpātu' tachi'xcuhuī't lanī't ixtachi'xcuhuī't Cristo. Xla' chu lakatin
cātlahuanī't. 16 Lā' como Cristo nīlh nac cruz, lā' chuntza' cālīmāko'xamixīlh
Dios lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā' chuntza'
chu lakatin cātlahualh huan israelitas lā' a'ntīn tū' israelitas. Lā' māpānūlh
a'ntū ixtalālīca'tzalaktzī'n.
17 Cristo milh lā' māca'tzīnīni'lhtza' palh cāmāko'xamixīcatza' Dios lā' huan
tachi'xcuhuī't. Lā' ū'tza' cāmāca'tzīnīlh huan israelitas a'ntī ixtalakapasatza'
Dios. Lā' nā cāmāca'tzīnīlh xlaca'n a'ntīn tū' israelitas, a'ntīn tū' talakapasa
Dios. 18 Por ixpālacata a'ntū tlahualh Cristo quilīhuākca'n quina'n, a'ntī israeli-
tas lā' a'ntīn tū', quilīhuākca'n tzē nalaktapajtzūyāuj Dios quinTāta'ca'n, como
huan Espíritu Santo quincāmaktāyayāni'. 19 Hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas,
hua'chi makatiyātī'n ixuanī'ta'ntit lā' hua'chi tejetlā'huanī'n. Lā' chuhua'j
tā'tapa'ksī'yā'tit con Dios chu a'cxtim hua'chi huan ā'makapitzīn a'ntī israelitas
a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' nā hui'xina'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios. 20 Hua'chilh
Dios ixtlahualh lakatin lītokpān. Hui'xina'n hua'chi huan chihuixni' a'ntū
lītapācna'ncan. Huan apóstoles lā' huan ixa'cta'sana'nī'n Dios, xlaca'n hua'chi
huan cimiento. Lā' māni' Jesucristo hua'chi huan xapū'la chihuix a'ntū
mā'cnūcan para huan cimiento. 21 Lā' por ixpālacata Cristo, huan lītokpān
stactēlha. Lā' ixlīhuāk huan chihuix xa'nca cāhui'līcanī't. Lā' nala lakatin
lītokpān a'ntū ixla' huan Māpa'ksīni' Dios lā' huāk tzey. 22 Hui'xina'n lā'
quilīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con Cristo, quilīhuākca'n quina'n hua'chi
ixlītokpān Dios, como huan Espíritu Santo quincātā'lahui'lani' quina'n.

3

Pablo līmāmacū'ca nacāmāsu'ni' huan a'ntīn tū' israelitas

1 Quit, Pablo, lā' como ictā'scuja Cristo Jesús, lā' ictachī'nī't por
ixpālacata iccāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīn Dios hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas.
2 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Dios lej pāxquī'nin lā' chuntza' quilīmāmacū'nī't
na'iccāmāsu'ni'yāni' huan xatzey tachihuīn hui'xina'n a'ntīn tū' israelitas.
3 Huā'mā' quimāca'tzīnīlh Dios a'yuj xapū'la tū' ixca'tzīcan huā'mā'.

Macsti'na'j de huā'mā' iccātzo'knuni'nī'ta'ni'tza' hui'xina'n. [4] Lā' hui'xina'n,
a'xni'ca' nalakapūtle'keyā'tit a'ntū iccātzo'knuni'mā'ni', naca'tzīyā'tit a'ntūn
tū' ixca'tzīcan xapū'la ixpālacata Cristo. Lā' naca'tzīyā'tit palh Dios stu'ncua'
quimāca'tzīnīlh. [5] Huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtahui'lāna' xapū'la, xlaca'n
tū' ixtaca'tzī huā'mā' a'ntū ixcātlahuani'lh a'ntīn tū' israelitas. Chuhua'j
huan Espíritu Santo cāmāca'tzīnīnī't huan apóstoles lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios.
[6] Cāmāca'tzīnīnī't que chu lakatin a'ntīn takalhlaka'ī' palh israelitas lā' palh
tū'. Lā' ixlīhuākca'n chu lakatin a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios. Chu a'cxtim
Dios nacāsicua'lanālī. Chu a'cxtim natamaklhtīni'n a'ntū Dios huanī't que
nacāmaxquī' por ixpālacata Cristo Jesús.
[7] Lā' como Dios lej quincālakalhu'manāni', lā' como lej ka'lhī līmāpa'ksīn,
quilīmāmacū'lh na'icmāsu'yu huā'mā' xatzey tachihuīn. [8] Chuntza' Dios
quilīmāmacū'lh, a'yuj quit hua'chi xati'na'j de ā'makapitzīnni' a'ntīn
tapa'ksīyāuj con Dios. Dios quilīmāmacū'lh na'iccāmāsu'ni' a'ntīn tū' israelitas
a'nchī Cristo tzē tlahua ixlīhuāk a'ntū quina'n māchekxīyāuj lā' ā'chulā'
huampala. [9] Lā' quilīmāmacū'lh na'iccāmāca'tzīnī ixlīhuākca'n a'ntū Dios
puhuanī't. Xapū'la xmān Dios ixa'cstu ixca'tzī huā'mā' a'xni'ca tūna'j ixtzucu
huan quilhtamacuj. Dios, xla' a'ntī cātlahuakō'lh ixlīhuāk. [10] Chuhua'j huan
ángeles a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn nac a'kapūn, xlaca'n nataca'tzī a'nchī Dios
cāmāpūtaxtū huan tāpālhūhua' tachi'xcuhuī't lā' cātlahualh ixtachi'xcuhuī't.
Lā' chuntza' natalīca'tzī que Dios ka'lhī lhūhua' tapāstacna'. [11] Dios pō'ktu
ixca'tzī a'nchī ixcālīmāpūtaxtūlh huan tachi'xcuhuī't. Lā' tlahualh por
ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. [12] Lā' quina'n, como līpāhuanāuj
Jesucristo, chuntza' tzē nalaktapajtzūyāuj Dios lā' tū' nalacapuhuanāuj.
[13] Lā' chuntza' quit iclacasqui'n que tū' nalakachipini'yā'tit hui'xina'n a'yuj
icpātīni'mā' por mimpālacataca'n. Lā' a'yuj icpātīni'n līhuan iccāmāca'tzīnīyāni'
a'nchī nalīpūtaxtucan, xa'nca nataxtu para hui'xina'n como chuntza'
kalhlaka'ī'nī'ta'ntit.

Cristo lej quincāpāxquī'yāni'

[14] Lā' chuntza' quit ictatzokosta, lā' ickalhtō'ka'ni' Dios quinTāta'ca'n.
[15] Xla' ū'tza' xaTāta' de ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac quilhtamacuj lā' nac
a'kapūn. [16] Icsqui'ni' Dios que huan Espíritu Santo nacāmākalhlaka'ī'nīyāni'
xa'nca hui'xina'n. Huā'mā' Dios tzē natlahua como xla' lej ka'lhī
līmāpa'ksīn. [17] Lā' nā icsqui'ni' Dios que Cristo cacātā'latā'kchokoni', como
hui'xina'n līpāhua'nā'tit xla'. Lā' nā icsqui'ni' Dios que cacāmaktāyani' para
nacāpāxquī'yā'tit ā'makapitzīn. [18] Lā' nā icsqui'ni' Dios para que hui'xina'n
namāchekxīyā'tit palh Cristo lej quincāpāxquī'yāni'. Lā' catamāchekxīlh
huā'mā' ixlīhuākca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios. [19] Lā' icsqui'n que hui'xina'n
namāchekxī'kō'yā'tit palh Cristo lej quincāpāxquī'yāni', a'yuj nīn tintī' tzē
namāchekxī xa'nca. Lā' chuntza' lactzey nala'yā'tit chuntza' hua'chi Dios
lacasqui'n.
[20] Dios lej tzē natlahua lhūhua' por quina'n. Lā' tū' ca'tzīyāuj squi'nāuj
ixlīhuāk a'ntū Dios tzē naquincātlahuani'yāni' lā' tūla pāstacāuj ixlīhuāk a'ntū
Dios tzē naquincātlahuani'yāni', como xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' huā'mā'
līmāpa'ksīn scuja na qui'a'clhcunucca'n. [21] Lā' tū' maktin catisputli a'nchī
namācā'tanīcan Dios ixpālacata Jesucristo lā' quimpālacataca'n quilīhuākca'n
a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj con Cristo Jesús. Amén.

4

Huan Espíritu Santo chu lakatin quincātlahuanī'ta'ni'

1 Quit, Pablo, ictachī'n como ictā'scuja Dios quiMāpa'ksīni'ca'n.
Iccāsqui'ni'yāni' que calatā'kchokotit chu a'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko
xlaca'n a'ntī Dios cāta'sani'nī't. 2 Tū' caka'tla'jca'tzītit. Lā' līlacatzucu
cachihuīna'ntit. Lā' cacāpātīni'tit a'ntū cātatlahuani'yāni' ā'makapitzīn. Lā'
calāmaktāya'tit lā' chuntza' natasu'yu palh lāpāxquī'yā'tit. 3 Como huan
Espíritu Santo chu lakatin cātlahuanī'ta'ni', calīhui'lī'tit ca'cs nalatahui'la'yā'tit.
Lā' tū' titalacpitziyā'tit. 4 Quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj Dios chu lakatin
quina'n con xla'. A'nan xmān lakatin Espíritu Santo. Chu a'cxtim ka'lhīyāuj
nachā'nāuj nac a'kapūn quilīhuākca'n a'ntī Dios quincāta'satīnī'ta'ni'. 5 A'nan
xmān kalhatin Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' chu lakatin a'ntū kalhlaka'ī'yāuj.
Lā' a'xni'ca' a'kpaxāuj chu a'cxtim māsu'yuyāuj palh kalhlaka'ī'yāuj. 6 A'nan
xmān kalhatin Dios. Xla' ū'tza' xaTāta' de ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'ntīn
takalhlaka'ī'. Lā' xla' cāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' xla' huī' chu calhāhuā. Lā'
xla' lahuī' con quilīhuākca'n.

7 Dios quincāmaktāyayāni' para natlōkentaxtūyāuj quintascujūtca'n a'ntū
quincālīmāmacū'nī'ta'ni' Cristo. 8 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios ixpālacata
Cristo:
A'xni'ca' a'lh nac a'kapūn, cālē'lh lhūhua' tachī'nī'n.
Lā' cāmaxquī'lh huan tachi'xcuhuī't a'ntūn tasqui'nī para natatā'scuja xla'.

9 A'ntī a'lh nac a'kapūn, ū'tza' Cristo. Xla' xapū'la ixyujnī'ta'nchi nac quil-
htamacuj. 10 Cristo yujchi nac cā'ti'ya'tna' lā' nā xla' tahua'ca'lh a'nlhā más
tālhmā'n de nac a'kapūn. Tahua'ca'lh como chuntza' tzē namāpa'ksīni'nkō'
ixlīhuāk. 11 Cristo chā'tunu' cāmaxquī'lh ixtascujūtca'n. A'makapitzīn
cālīmānūlh ixlī'apóstoles. Lā' ā'makapitzīn cālīmānūlh ixlī'a'cta'sana'nī'nca'n. Lā'
ā'makapitzīn cālīmāmacū'lh para natamāca'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn.
Lā' ā'makapitzīn cālīmānūlh xanapuxcu'nu' nac lītokpānna'. Lā' ā'makapitzīn
cālīmāmacū'lh para natamāsu'yu ixtachihuīn Dios. 12 Huā'mā' tlahualh
como xla' lacasqui'lh que xa'nca natatā'scuja a'ntīn tatapa'ksī con Dios.
Lā' chuntza' ā'chulā' natakalhlaka'ī' Cristo. 13 Lā' chuntza' ā'chulā' xa'nca
nakalhlaka'ī'yāuj hasta quina'n chu a'cxtim xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj. Lā'
chu a'cxtim nalakapasāuj ixO'kxa' Dios. Dios lacasqui'n que ā'chulā' nat-
lahuayāuj ixtapuhuān hasta lhā nalayāuj hua'chi Cristo. 14 Tū'tza' catilauj
hua'chi camana'. Huan camana' huāk takalhlaka'ī' a'ntūn cāhuanican a'yuj
cacā'a'kxokoca. Chuhua'j ta'a'nan ā'makapitzīn a'ntī lej taca'tzī ta'a'kxokonu'n.
Lā' quincātamāsu'ni'cu'tunāni' a'ntūn tū' stu'ncua'. 15 Lā' quina'n xmān
tzē nahuanāuj a'ntū stu'ncua'. Lā' a'xni'ca' nahuanāuj a'ntū stu'ncua',
namāsu'yūyāuj a'nchī cāpāxquī'yāuj xlaca'n a'ntīn cātā'chihuīna'mā'nauj. Lā'
ā'chulā' nalayāuj hua'chi Cristo. Xla' hua'chi lakatin a'kxāk como xla'
māpa'ksīni'n. 16 Lā' quina'n hua'chi lakatin macni'. Lā' como huan macni'
tlahua a'ntū pāstaca huan a'kxāk, nā chuntza' quina'n a'kahuāna'ni'yāuj
Cristo. Huan tāstucat cāmāquilhtāstuca ixlīhuāk huan macni'. Lā' chuntza' la
chu lakatin macni'. Lā' palh ixlīhuāk huan macni' xa'nca tascuja, chuntza'
huan macni' stactēlha lā' tli'hui'quintēlha. Lā' nā chuntza' quina'n a'ntīn
kalhlaka'ī'yāuj Dios. Hua'chi lakatin macni' lanī'ta'uj. Chu lakatin quina'n
como lāpāxquī'yāuj. Lā' chuntza' ā'chulā' kalhlaka'ī'tēlhayāuj.

Cristo cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n huan tachi'xcuhuī't

17 A'ntū na'iccāhuaniyāni', icuan por ixquilhtampān quiMāpa'ksīni'ca'n Jesu-
cristo. Tū'tza' calatā'kchokotit hui'xina'n a'nchī talatlā'huan ā'makapitzīn a'ntīn
tū' takalhlaka'ī'. Ixtapāstacna'ca'n xlaca'n tuntū' ixtapalhca'n. 18 Xlaca'n
tūla xa'nca tapāstacna'n. Tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n a'ntū

Dios māstā'. Tū' taka'lhī, como lej lacxumpi lā' tū' tamāchekxī. 19 Lā'
tū'tza' tamāxana'n. Talīhui'līnī't tatlahua a'ntūn tū' tzey. Līpāxuj tat-
lahua ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā' a'ntūn talacasqui'n ixmacni'ca'n. 20 Tū'
chuntza' sca'tnī'ta'ntit hui'xina'n. Cristo, xla' tū' chuntza' māsu'yulh.
21 Hui'xina'n cātahuaninī'ta'ni' ixpālacata Cristo. Lā' cātamāsu'ni'nī'ta'ni' a'ntū
Cristo māsu'yulh. Lā' huā'mā' ū'tza' a'ntū xastu'ncua'. 22 Lā' chuhua'j
tū'tza' calatā'kchokotit hui'xina'n hua'chi ixlatā'kchokoyā'tit xapū'la a'xni'ca'
tūna'j ixlakapasā'tit Cristo. Xapū'la hui'xina'n ixtlahua'yā'tit huan tūn tū'
tzeyā mintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' xmān ta'a'kxokotit. 23 Chuhua'j
caka'lhī'tit xasāsti' mintapāstacna'ca'n. 24 Lā' calatā'kchokotit chu a'nchī
xasāsti' mintapāstacna'ca'n a'ntū Dios cāmaxquī'ni' lā' a'ntū hua'chi ixla'. Lā'
catlahua'tit a'ntūn tzey.

25 Lā' tū'tza' cahua'ntit tā'ksa'nīn. Calāhua'ni'tit a'ntū stu'ncua', como chu
lakatin quina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyāuj Cristo.

26 Palh a'kchipinā'tit hui'xina'n, tū' catlahua'tit talaclē'i' ixpālacata
mintā'kchaca'n. Tū' ti'a'kchipinā'tit tintacuj. Capāxuhua'tit a'xni'ca' tūna'j
tā'cnū huan chi'chini'. 27 Lā' tū' catamakxtektit nacātlajayāni' huan ko'ti'ti'.
Tū' catamakxtektit nacāmātlahuanīyāni' a'ntūn tū' tzey.

28 Tū'tza' caka'lhā'na'ntit hui'xina'n a'ntī ixka'lhā'na'nā'tit. Cascujtit
para nahuā'yanā'tit. Lā' chuntza' tzē namaktāyayā'tit ā'makapitzīn a'ntīn
cāmakasputa a'ntū tasqui'nī.

29 Tū' cachīhuā tihua'nā'tit hui'xina'n. Cahua'ntit xmān a'ntūn tzey lā' a'ntū
nacāmaktāya ā'makapitzīn. Lā' chuntza' nacātlahuani'yā'tit a'ntūn tzey a'ntīn
cātakaxmatāni' hui'xina'n. 30 Tū' catlahua'tit a'ntū nalīlakaputza huan Espíritu
Santo. Como huan Espíritu Santo quincātā'lahui'lani', chuntza' ca'tzīyāuj palh
tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' nā ca'tzīyāuj que Dios naquincāmāpūtaxtūkō'yāni'
como ka'lhīyāuj huan Espíritu Santo.

31 Tū'tza' capāstactit a'ntū cātatlahuani'nī'ta'ni' ā'makapitzīn. Tū'tza'
ca'a'kchipintit. Tū'tza' cacālakapala'tit ā'makapitzīn. Tū'tza' ca'a'ksa'nīni'ntit.
Tū'tza' tica'tzalaktzī'nā'tit ā'catīhuā. 32 Xatzey calāpāxquī'tit. Lā'
calālakalhu'ma'ntit. Lā' nā calāmāsputūnu'ni'tit chuntza' hua'chi Dios
cāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n por ixpālacata līnīlh Cristo.

5

Tasqui'nī que lacatejtin natalatā'kchoko ixcamana' Dios

1 Como hui'xina'n ixcamana'tza' Dios, lā' xla' cāpāxquī'yāni', hui'xina'n nat-
lahua'yā'tit a'ntū xla' lacasqui'n. 2 Lā' nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n chuntza'
hua'chi Cristo cāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Xla' lej quincāpāxquī'yāni' hasta nīlh
por quimpālacataca'n. Tamacamāstā'lh hua'chi lakatin lē'ksajna' para Dios.
Lā' huā'mā' lej līpāxuhualh Dios.

3 Como hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't Dios, nīn macsti'na'j tū' titlahua'yā'tit
a'ntūn tū' tzey. Tū' catlahua'tit talākalhī'n. Lā' tū' titlahua'yā'tit
a'ntūn tū' līmakuan. Lā' tū' tilaktampi'lhīni'nā'tit. 4 Lā' tū' tihua'nā'tit
xako'hua'jua' tachihuīn. Lā' tū' tihua'nā'tit a'ntūn tuntū' ixtapalh. Lā'
tū' tilīkalhkamāna'nā'tit a'ntūn ko'hua'jua' tachihuīn. Huāk huā' tamā'na tū'
līmakuan. Xatzey camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios. 5 Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza'
que a'ntīn tatlahuatlā'huan a'ntūn tū' tzey, xlaca'n tū' catitatanūlh a'nlhā
māpa'ksīni'n Cristo lā' Dios. Tū' catitatanūlh a'ntī lej tatlahua talākalhī'n
lā' a'ntī lej tatlahua a'ntū lej xako'hua'jua' lā' a'ntī lej talaktampi'lhīni'n de
ixlīhuāk catūhuā lā' tū' tapāstaca Dios. 6 Lā' como ca'tzīyā'tit huā'mā', tū'

catamakxtektit nacāta'a'kxokoyāni' hui'xina'n, a'yuj makapitzīn tahuan que
tzē tlahuacan huā' tamā'na catūhuā. A'ntīn tatlahua huā' tamā'na catūhuā,
xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni'mā'na Dios. Lā' Dios nacāmāpātīnī. 7 Lā' hui'xina'n
tū' cacātā'talacxtuctit xlaca'n.

8 Xapū'la hui'xina'n hua'chilh ixtlā'hua'nā'tit a'nlhā cā'pucsua'. Lā' chuhua'j
como tā'tapa'ksīyā'tit Dios, hua'chilh tlā'hua'mpā'na'ntittza' a'nlhā xkaka.
Chuntza' līlacatejtin calatā'kchokotit chuntza' hua'chi a'ntī xalanī'n a'nlhā
xkaka. 9 Palh tlā'huanāuj a'nlhā xkaka, nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī Dios
lacasqui'n. Lā' natlahuayāuj a'ntūn tzey. Lā' nā nahuanāuj a'ntū xastu'ncua'.
10 Caca'tzītit a'ntū nalīpāxuhua Dios. Lā' ū'tza' huā'mā' catlahua'tit. 11 Tū'
catlahua'tit a'ntū ko'hua'jua' hua'chi a'ntī xalanī'n nac cā'pucsua'. Tuntū'
ixtapalh a'ntūn tatlahua xlaca'n. Xatzey cacāmāsu'ni'tit que tū' tzey a'ntūn
tatlahua. 12 Līmāxana' līchihuīna'ncan a'ntū xlaca'n tatlahua lakatzē'k. 13 Por
huan xkakana' tzē cālaktzī'nāuj catūhuā a'nchīn tahuanī't palh tzey o tū' tzey.
14 Lā' chuntza' huanican huan a'ntīn tū' kalhlaka'ī':
Hui'x, hua'chilh lhtatapā't lā' hua'chilh xanīn hui'x.
Calakahua' lā' catā'kaqui' lā' Cristo namāxkakēyāni'.

15 Calīhui'lī'tit līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Tū' calatā'kchokotit hua'chi
a'ntīn tū' tamāchekxī ixtachihuīn Dios. Līlacatejtin calatā'kchokotit como
hui'xina'n ca'tzīyā'tittza'. 16 Calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit catūhuā a'ntūn tzey
pō'ktu a'xni'ca' tzē natlahua'yā'tit. Chuhua'j lej tlahuacan a'ntūn tū' līmakuan.
17 Lā' xa'nca capāstacna'ntit. Camāchekxītit a'ntū ixtapuhuān Dios. Lā'
ū'tza' huā'mā' catlahua'tit. 18 Tū' caka'chī'tit. A'ntīn taka'chī, xlaca'n
tatlahua a'ntūn tū' līmakuan. Xatzey catamakxtektit que huan Espíritu
Santo nacāmāpa'ksīyāni'. 19 A'xni'ca' nalā'tā'chihuīna'nā'tit, camāka'tlī'tit Dios
chuntza' hua'chi tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huanican salmos lā'
nā chuntza' huan himnos lā' huan tatlī'n a'ntū ixla' Dios. Catlī'ni'tit huan
Māpa'ksīni' Dios. Camāka'tlī'tit Dios con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. 20 Lā'
pō'ktu camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios quinTāta'ca'n por ixlīhuāk por ixtacuīni'
quiMāpa'ksīni' Jesucristo.

A'nchī maclacasqui'n talīlatahui'la huan chi'xcu' lā' ixpuscāt a'ntīn tatapa'ksī con Cristo

21 Lā como hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit Dios, nā chuntza' calāmaktāya'tit
hui'xina'n.

22 Lā' hui'xina'n a'ntī puscan, ca'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n como
chuntza' māpa'ksīni'n huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 23 Huan xakōlu'
māpa'ksī ixpuscāt chuntza' hua'chi Cristo cāmāpa'ksī a'ntīn tatā'tapa'ksī xla'.
Cristo cāmāpūtaxtūnī't xlaca'n lā' chuhua'j xla' cāmāpa'ksī. 24 Lā' a'ntīn
tatā'tapa'ksī Cristo, xlaca'n ta'a'kahuāna'ni' Cristo. Lā' nā chuntza' huan
puscan pō'ktu nata'a'kahuāna'ni' ixkōlu'ca'n.

25 Lā' hui'xina'n a'ntīn chi'xcuhuī'n, cacāpāxquī'tit mimpuscanca'n
chuntza' hua'chi Cristo cāpāxquī' a'ntīn tatapa'ksī con xla'. Xla' nīlh para
nacāmāpūtaxtū. 26 Xla' nīlh como quincātlahuacu'tuni' xalactzey ixpālacata
kalhlaka'ī'yāuj huan xatzey tachihuīn. Lā' māpānūcu'tulh quintalaclē'i'ca'n.
Lā' chuhua'j a'kpaxāuj como xapacanī'ttza' quintalaclē'i'ca'n. 27 Lā' Cristo
cāmācāxcu'tunli ixtachi'xcuhuī't como chuntza' natachā'n lacuan na
ixlacapūn. Lā' lacasqui'lh que lactzey ixtalakō'lh hua'chi a'ntū lej tzey lā'
lej tzēhuanī't. 28 Tasqui'nī que huan chi'xcuhuī'n natapāxquī' ixpuscanca'n
chuntza' hua'chi cāpāxquī'can ixa'cstuca'n. Kalhatin chi'xcu' a'ntī pāxquī'
ixpuscāt, nā chuntza' pāxquī'can ixa'cstu. 29 Nīn tintī' ca'tzalaktzī'n ixmacni'.
Māhuī'can lā' maktaka'lhcan. Lā' nā chuntza' Cristo cāmaktaka'lha a'ntī

ixtachi'xcuhuī't. 30 Cristo quincāmaktaka'lhāni' como quina'n hua'chilh
ixmacni' Cristo. 31 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Kalhatin chi'xcu'
namakxteka ixtāta' lā' ixtzī't. Lā' natā'takēxtimī ixpuscāt. Lā' chuntza'
chu lakatin macni' natala ixtu'ca'n". 32 Huā' tamā'na tachihuīn stu'ncua'
pero jicslīhua' māchekxīkō'can. Quit icpuhuan que līchihuīna'n de Cristo
a'nchī cā'o'kska'lhī ixtachi'xcuhuī't. 33 Lā' nā huanicu'tun que tasqui'nī que
huan chi'xcuhuī'n natapāxquī' ixpuscanca'n chuntza' hua'chi cāpāxquī'can
ixa'cstuca'n. Lā' tasqui'nī que huan puscan nata'a'cnīni'ni' ixkōlu'ca'n.

6

1 Hui'xina'n a'ntīn camana' ca'a'kahuāna'ni'tit mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n.
Chuntza' tasqui'nī como chuntza' ixtapuhuān Dios. 2 Dios huan que
nacāsicua'lanālī a'ntī natatlōkentaxtū huā'mā' līmāpa'ksīn. Huā'mā' ū'tza' huan
xapū'la līmāpa'ksīn a'ntū chuntza' līchihuīna'n Dios. Huā'mā' līmāpa'ksīn
chuntza' huan: "Ca'a'cnīni'ni' mintāta' lā' mintzī't. 3 Chuntza' līpāxuj
nalatahui'la'ya'. Lā' chuntza' makān nalatahui'la'ya' nac quilhtamacuj".

4 Lā' hui'xina'n a'ntī xatāta' lā' xatzī't, tū' cacāmakā'kchipintit minca-
mana'ca'n. Cacāmakastactit chu a'nchī Dios huan. Cacāmāsu'ni'tit a'nchī
nata'a'kahuāna'ni' Dios.

5 Lā' hui'xina'n a'ntī makscujnī'n, ca'a'kahuāna'ni'tit a'ntīn cātā'scujā'tit.
Cacā'a'cnīni'ni'tit lā' cacājicua'ni'tit. Xa'nca cascujtit hua'chilh ixtā'scujtit māni'
Cristo.

6 Xa'nca cascujtit lā' tū' xmān a'xni'ca' cātalaktzī'nāni' a'ntīn tā'scujā'tit.
Tū' xmān xlaca'n nacāmāpāxuhuī'cu'tunā'tit. Xa'nca cascujtit para
namāpāxuhuī'yā'tit Dios como hua'chilh ixtā'scujtit māni' Cristo. 7 Līpāxuj
cascujtit. Tū' xmān scujpā'na'ntit para huan chi'xcuhuī'n. Nā scujpā'na'ntit
para Dios. 8 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo
nacāmāpalakō' chā'tunu' chu a'nchī tlahuanī't a'ntūn tzey a'yuj tasācua'
lā' a'yuj māpa'ksīni'.

9 Lā' hui'xina'n a'ntī māpa'ksīni'nā'tit, lactzey cala'tit con a'ntīn xatatamāuj
mintasācua'ca'n. Lā' tū' nalīmaclhcāyā'tit de catūhuā. Capāstactit que
quiMāpa'ksīni'ca'n hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' chu a'cxtim cāmāpa'ksī huan
tasācua' lā' a'ntīn tamāpa'ksīni'n. Lā' Dios chu lakatin cālaktzī'n.

Dios quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' naquincātlajayāni' huan ko'ti'ti'

10 Chuhua'j, tā'timīn, ā'xmān iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. Tū'
titalactlajī'yā'tit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Xla'
lej ka'lhī līmāpa'ksīn lā' tzē nacāmaktāyayāni'. 11 Catamakxtektit que Dios
nacāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū' caticā'a'kxokoni' huan ko'ti'ti'. Lā' a'nchī Dios
quincālīmaktāyayāni', ū'tza' hua'chi lakatin armadura a'ntūn tamaclacasqui'n
huan soldados a'xni'ca' ta'a'n nac guerra. 12 Lā' nā quina'n hua'chilh
ixa'uj nac guerra. Quintā'ca'tzaca'n tū' chi'xcuhuī'n. Quintā'ca'tzaca'n ū'tza'
huan xako'hua'jua' līca'tzīnni' a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn lā' tamāpa'ksīni'n
nac huā'mā' quilhtamacuj a'nlhā tlahuacan talaclē'i' lā' talatlā'huan nac
cā'ū'nī'n. 13 Lā' ū'tza' calītamakxtektit que Dios nacāmaktāyayāni' de ixlīhuāk
catūhuā. Huā'mā' hua'chi armadura a'ntū Dios cāmaxquī'yāni'. Chuntza'
tū' caticātatlajani' mintā'ca'tzaca'n. Lā' a'yuj tlajanī'ta'ntit mintā'ca'tzaca'n,
pō'ktu cāxni'j catahui'la'tit. Lāsā' namimpala huan mintā'ca'tzaca'n. Lā'
palh cāxni'j tahui'la'yā'tit, tū' caticātlajani'. 14 Pō'ktu cāxni'j catahui'la'tit.
Camaklhtīni'ntit a'ntū Dios cāmaxquī'yāni' a'ntū hua'chi armadura. Kalhatin
tropa chā'xpātahui'la lakatin cinturón lā' lē'n ā'catūhuā a'ntū namaktāya

ixcu'xan. Lā' nā hui'xina'n tasqui'nī que nalakapasā'tit a'ntū xastu'ncua'
lā' xmān natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. 15 Huan tropa tatūnū botas a'xni'ca'
a'n calhāhuā. Lā' hui'xina'n namāca'tzīnīni'ntā'kchokoyā'tit huan xatzey
tachihuīn ixpālacata a'nchī ko'xamixli Dios lā' huan tachi'xcuhuī't. 16 Huan
tropa lē'n a'ntū pūlītamaktāya. Lā' huanmā' tū' lakpusa huan flechas
a'ntū hua'chilh talama a'ntū macā'n huan ixtā'ca'tza. Lā' hui'xina'n palh
līpāhua'nā'tit Dios, ū'tza' hua'chi a'ntū pūtamaktāya'yā'tit. Lā' chuntza' huan
ko'ti'ti' tū' caticātlajani'. 17 Huan tropa maclacasqui'n ixtā'knu' de līcā'n. Lā'
hui'xina'n tasqui'nī que xa'nca naca'tzīyā'tit que Dios cāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza'.
Lā' ū'tza' līca'tzīyā'tit que natlajana'nā'tit por ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā'
huanmā' hua'chilh ū'tza' mintā'knu'ca'n de līcā'n. Lā' ixtachihuīn Dios,
ū'tza' hua'chi lakatin espada a'ntū huan Espíritu Santo cāmaxquī'yāni'.
18 Lā' pō'ktu cakalhtō'ka'ni'tit Dios ixpālacata a'ntū maclacasqui'nā'tit.
Casqui'ni'tit Dios que nacāmaktāyayāni'. Lā' catamakxtektit que huan Espíritu
Santo nacāmaktāyayāni' nakalhtō'ka'yā'tit. Skalalh catahui'la'tit. Lā' tū'
tijiclhua'yā'tit de nakalhtō'ka'yā'tit. Lā' pō'ktu cacālīkalhtō'ka'tit ixlīhuākca'n
ixtachi'xcuhuī't Dios. 19 Lā' nā nakalhtō'ka'yā'tit por quit. Casqui'ni'tit que
Dios naquimāsu'ni' a'nchī na'icchihuīna'n lā' naquimaktāya para que tū'
na'icjicua'n. Lā' casqui'ntit para que quit tzē na'icmāca'tzīnīni'n huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo. 20 Dios quimacaminī't para na'icmāsu'yu
huan xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza' iclītachī'nī't chuhua'j. Casqui'ni'tit Dios
para que tū' na'icjicua'n a'xni'ca' na'icmāsu'yu, chuntza' hua'chi tasqui'nī.

Cāmacā'ni'ca saludos

21 Chō'la hui'xina'n ca'tzīcu'tunā'tit a'nchī iclīlahuī' lā' a'ntū ictlahuamā'.
Huāk huā'mā' nacāhuaniyāni' quintā'tinca'n Tíquico. Xla' xa'nca tā'scuja Dios.
22 U'tza' iccālīlakmacā'nāchāni' hui'xina'n. Chuntza' xla' tzē nacāhuaniyāni'
a'nchī iclīlahui'lāna'uj. Lā' chuntza' nacāmāko'xamixīyāni' hui'xina'n.
23 Icsqui'ni' Dios, quinTāta'ca'n, lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo que
cacāmātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' nā icsqui'ni' Dios que
cacāmaktāyani' para que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit lā' nalāpāxquī'yā'tit.
24 Dios cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n a'ntī lej xa'nca pāxquī'yā'tit
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Filipos

Pablo tzo'knulh desde nac pūlāchī'n para xalanī'n nac Filipos a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quina'n, Pablo lā' Timoteo, lā' quina'n ixtasācua'nī'n Jesucristo a'ntī
quincālacsacnī'ta'ni'. Quina'n iccāmacā'ni'yāchāni' huā'mā carta nac Filipos.
Quit Pablo a'ntī iccātzo'knuni'yāni' milīhuākca'n a'ntī hui'lā'na'nchipitit
lā' kalhlaka'ī'nī'ta'ntit Jesucristo lā' con huan xanapuxcu'nu' lā' nā
a'ntīn tamaktāyana'n a'ntīn cāmāpācuhuīcan diáconos. 2 QuinTāta'ca'n
Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacātasicua'lanālīni' hui'xina'n lā'
cacāmātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

Pablo cālīkalhtō'ka'lh por huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'

3 A'xni'ca iccāpāstacāni', icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios. 4 Lā' a'xni'ca'
ickalhtō'ka'ni'mā' Dios, pō'ktu icsqui'ni'mā' por hui'xina'n lā' con
tapāxuhuān. 5 Icmāstā' pāxcatca'tzī como a'xni'ca' pū'la kalhlaka'ī'tit, tzucutit
quilātā'scujāuj ixpālacata huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'n.
Lā' hasta chuhua'j quilātā'scujāujcus. 6 Quit iclīpāhuan Dios lā' como xla'
tzucunī't cāmāsu'ni'yāni' a'nchī natlahua'yā'tit ixtapuhuān, icca'tzī que
nacāmāsu'ni'tēlhayāni' hasta que natlahuakō' a'xni'ca' namimpala Jesucristo.
7 Lā' minī'ni' chuntza' icpuhuan por mimpālacataca'n como chu a'cxtim
quincāsicua'lanālīni' Dios lā' como lej iccāpāxquī'yāni'. Hui'xina'n lā' quit
chu a'cxtim quincālakalhu'manāni' Dios a'yuj tachī'n quit o a'yuj icyā na
ixlacapūnca'n huan pūchihuīna'nī'n para na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn
lā' para na'icmāstū'nca palh stu'ncua'. Lā' hui'xina'n quilāmaktāyayāuj
para na'iclē'katāya huan xatzey tachihuīn. 8 Dios ū'tza' ca'tzī a'nchī
lej iccāpāxquī'yāni' milīhuākca'n hua'chi Jesucristo cāpāxquī'yāni'. 9 Lā'
a'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'mā' Dios, icsqui'ni' que ā'chulā' nalāpāxquī'yā'tit.
Lā' nā icsqui'ni' que lej naca'tzīyā'tit a'ntū Dios lacasqui'n lā' xa'nca
napāstacna'nā'tit 10 para que namāchekxī'yā'tit a'nchī nalīlacsacā'tit a'ntū
xatzey. Lā' chuntza' xalactzey nala'yā'tit lā' nā tū' na'a'nan nīn tuntū' a'ntū
nacātalīyāhuayāni' a'xni'ca' namimpala huan Cristo. 11 Lā' nā icsqui'ni' Dios
que līlacatejtin natahui'la'yā'tit por ixlīmāpa'ksīn lā' chuntza' na'a'cnīni'ni'can
Dios lā' namācā'tanīcan xla'.

Pablo hualh que ixquilhtamacuj huāk ixla' Cristo

12 Quintā'timīn, iclacasqui'n naca'tzī'yā'tit que a'ntū quimpātle'keni'nī't
ū'tza' ā'chulā' maktāyalh mā'kahuanī huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesu-
cristo. 13 Como quit tachī'n, ixlīhuākca'n soldados a'ntīn tamaktaka'lha huan
palacio taca'tzītza' a'nchī quinchī'canī't porque icmāsu'yu de Cristo. Lā' nā
ixlīhuākca'n ā'makapitzīn ā'tzā' nā taca'tzī huā'mā'. 14 Lā' ū'tza' cālīmāhuixcānī
casi ixlīhuākca'n xalanī'n ā'tzā' a'ntīn takalhlaka'ī' huan Māpa'ksīni'. Lā'
ā'chulā' tamāstū'nca ixtachihuīn Dios lā' tū' tajicua'n.

15 Makapitzīn talī'a'cta'sana'n Cristo porque quintalakca'tzani' lā' quin-
tamālacastu'ccu'tun. Pero ā'makapitzīn talī'a'cta'sana'n porque xlaca'n tala-
casqui'n que lhūhua' tachi'xcuhuī't natakalhlaka'ī' Cristo chu a'cxtim hua'chi
quit iclacasqui'n. 16 Huan a'ntī tzey ixtapuhuānca'n, xlaca'n talīmāsu'yu Cristo
porque quintapāxquī'. Lā' taca'tzī que quihui'līcanī't ā'tzā' para na'iclē'katāya

huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. [17] Lā' huan a'ntī talakca'tzan,
xlaca'n tatalacpitzicu'tun a'xni'ca' talī'a'cta'sana'n Cristo. Lā' tapuhuan que
chuntza' ā'chulā' naquintamāpātīnī līhuan ictachī'n. [18] Tū' quimaca'tzi a'chī'
talī'a'cta'sana'n Cristo. A'yuj calalh porque talacpitzicu'tun, a'yuj calalh
porque quintapāxquī', pero talī'a'cta'sana'n Cristo lā' ū'tza' iclīpāxuhua.
[19] Lā' ā'chulā' icpāxuhua porque icca'tzī que huā'mā' nataxtuyācha' para
na'ictaxtu de huan pūlāchī'n como hui'xina'n quilālīmaktāyamā'nauj con
mi'oracionca'n. Lā' nā quimaktāya huan Espíritu Santo porque ictapa'ksī
con Jesucristo. [20] Quit lej icka'lhīmā' a'ntū namin. Lā' iclacasqui'n
que nīn tuntū' na'iclītamāxanī' pero lej huixcāna'j na'icca'tzī chuhua'j
hua'chi pō'ktu huixcāna'j xa'icca'tzī para na'icmāsu'yu ixpālacata Cristo.
Chuntza' nalaktzī'ncan a'nchī ixlīka'tla' Cristo por ixpālacata quinquilh-
tamacuj, a'yuj ixquimaknīca lā' a'yuj iclahuī'cus. [21] Porque para quit,
palh icuī' makāncus, huāk quinquilhtamacuj nala ixla' Cristo. Lā' palh
na'icnī, na'ictlaja quinquilhtamacuj para pō'ktu. [22] Pero līhuan iclahuī',
lej na'icscuja por ixpālacata huan Māpa'ksīni'. Chuntza' quit tū' icca'tzī
tuchū na'iclacsaca. [23] Quimāmakchuyī porque lakatu' quintapāstacna'. Palh
na'icnī, na'ictā'latahui'la Cristo nac a'kapūn lā' ū'tza' lej xatzey para quit.
[24] Pero para hui'xina'n más maclacasqui'n que na'iclatahui'lacus para
na'iccāmaktāyayāni'. [25] Lā' como stu'ncua' huā'mā' tachihuīn, icca'tzī que
na'iccātā'tachokoyāni' lā' na'iccātā'scujāni' para que ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit
lā' napāxua'yā'tit ixpālacata a'ntūn kalhlaka'ī'yā'tit. [26] Chuntza' a'xni'ca'
na'ica'mpalayācha', naka'lhī'yā'tit lhūhua' a'ntū nalīpāxua'yā'tit ixpālacata
a'ntūn Jesucristo cātlahuani'ni' hui'xina'n, como quimāspi'tlitza'.
[27] A'yuj iclahuī'cus lā' a'yuj na'icnī, huan a'ntū más tasqui'nī para
hui'xina'n, ū'tza' huā'mā'. Nalātahui'layā'tit a'nchī minī'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'
xatzey tachihuīn ixpālacata Cristo. Chuntza' palh quit iccālaka'nāni' o palh
tūla na'ica'nācha', naquimāca'tzīnīcan que hui'xina'n tū' xtāpalī'nī'ta'ntit a'ntū
kalhlaka'ī'tit. A'cxtim calalh mintapuhuānca'n lā' mintapāstacna'ca'n. Lā'
calātā'scujtit kextim por huan a'ntū kalhlaka'ī'yā'tit por huan xatzey tachi-
huīn. [28] Lā' tū' caticājicua'ni'tit mintā'ca'tzaca'n nīn macsti'na'j. Lā' como tū'
xtāpalī'nī'ta'ntit a'ntū kalhlaka'ī'tit lā' tū' cājicua'ni'yā'tit mintā'ca'tzaca'n, ū'tza'
nala hua'chi lakatin señal a'ntū Dios macamilh. Ū'tza' xa'nca nacālīmāsu'ni'
mintā'ca'tzaca'n que nacāmāsputūcan xlaca'n nac pūpātīn lā' hui'xina'n
naka'lhī'yā'tit minquilhtamacujca'n para pō'ktu. [29] Lā' hui'xina'n tū' xmān
kalhlaka'ī'yā'tit que Cristo ū'tza' tzē māpūtaxtūnu'n, pero nā līpātīni'nā'tit por
xla' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. [30] Chu a'cxtim quintā'ca'tzaca'n hui'xina'n
lā' quit. Laktzī'ntittza' a'nchī icpātīni'lh lā' chuhua'j kaxpa'tnī'ta'ntit a'nchī
icpātīni'mā'cus.

2

A'nchī tātzina'j līyujli Cristo lā' a'nchī mācā'tanīca

[1] Lej tzey palh u'cxca'tzīyā'tit que Cristo cāmāhuixcānīyāni' lā'
cāmāko'xamixīyāni' como cāpāxquī'yāni'. Lā' nā tzey palh u'cxca'tzīyā'tit
que huan Espíritu Santo cātā'lahui'lani'. Lā' tzey palh lakapasā'tit
ixtapāxquī'n lā' ixtalakalhu'mān Cristo. [2] Palh chuntza' u'cxca'tzīyā'tit,
naquilāmaxquī'yāuj lhūhua' tapāxuhuān como xa'nca nalatā'kchokoyā'tit. Chu
a'cxtim napāstacna'nā'tit lā' chu a'cxtim nalāpāxquī'yā'tit lā' chu lakatin nala
mintapuhuānca'n. A'cxtim nalatahui'la'yā'tit lā' chuntza' naquilāmaxquī'yāuj
lhūhua' tapāxuhuān. [3] Tuntū' catlahua'tit xmān por mimpālacataca'n nīn

para nacāta'a'cnīni'ni'yāni' māni' hui'xina'n. Tū' caka'tla'jca'tzītit. Mejor
chā'tunu' capāstactit que ā'makapitzīn más xatzey que hui'xina'n. 4 Chā'tunu'
cuenta catlahualh a'ntū ixla'ca'n ā'makapitzīn lā' camaktaka'lhli. Lā' tū' xmān
namaktaka'lha a'ntū ixla' ixa'cstu.
5 Caka'lhī'tit huā'mā' tapāstacna' a'ntū ixka'lhī Cristo Jesús. 6 Xla' a'yuj chu
a'cxtim hua'chi Dios, pero tū' puhualh que huan ixtā'chuntza' Dios ū'tza' tū'
maktin catimakxtekli. 7 Mākēnūlh huan ixtā'chuntza' Dios para natahui'la
ixlītasācua' lā' para nalacatuncuī hua'chi chi'xcuhuī'n talacatuncuī. 8 Lā'
a'xni'ca' ixlatlā'huan nac cā'ti'ya'tna' hua'chi chi'xcu', ā'chulā' tātzina'j līyujli
lā' a'kahuāna'ni'lh Dios hasta tamacamāstā'lh para nanī. Lā' lej māmāxanī'ca
como xtokohua'ca'ca huan nac cruz para nanī. 9 U'tza' Dios lej lī'a'cnīni'ni'lh
lā' nā līmaxquī'lh ixtacuīni' līhua'ca' tzey que ixlīhuāk tachi'xcuhuī't lā' ángeles.
Lā' tū' a'nan ixtā'tzey huā'mā' tacuīni'. 10 Chuntza' tlahuaca para que
ixlīhuākca'n natamāpāxuhuī Jesús lā' natatatzokostani'. Ixlīhuākca'n chux-
alhā nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' lā' na ixtampīn huan ti'ya't, xlaca'n
natamāpāxuhuī Jesús. 11 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natahuan que Je-
sucristo ū'tza' Māpa'ksīni' lā' chuntza' namācā'tanīcan Dios huan xaTāta' lā'
na'a'cnīni'ni'can.

Huan a'ntīn takalhlaka'ī' hua'chi pūmaksko nac cā'quilhtamacuj

12 Por eso, quintā'timīn, como pō'ktu quilā'a'kahua'na'ni'nī'ta'uj a'xni'ca'
xa'iccātā'latlā'huanāni' hui'xina'n, ā'chulā' catlahua'tit chuhua'j līhuan quit
tū' iccātā'latlā'huanāni'. Chā'tunu' calīhui'lītit mē'cstuca'n natlōkentaxtūkō'yā'tit
a'ntū minī'ni' a'ntīn takalhlaka'ī'. Catamaktaka'lhtit para que tū' nat-
lahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. 13 Dios ū'tza' a'ntī cāmāpuhuanīyāni' huan xatzey
lā' cāmaktāyayāni' para natlahua'yā'tit ixtapuhuān.
14 A'xni'ca' nacātamāpa'ksīyāni' palh natlahua'yā'tit catūhuā, tū' nakalhtax-
toktīni'nā'tit lā' tū' nalāquilhnīyā'tit. 15 Chuntza' catlahua'tit para que tū'
a'nan nīn tuntū' a'ntū nacātalī'a'ksa'nīni'nāni' lā' xalacuan nala'yā'tit hua'chi
minī'ni' ixcamana' Dios. Lā' a'yuj hui'lā'na'ntit na ixlaclhpu'nanca'n huan
tū' tzeyā tachi'xcuhuī't lā' a'ntī ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n, pero ū'tunu'n tū'
caticālhkamani'. Hui'xina'n nala'yā'tit para xlaca'n hua'chi pūmaksko a'nlhā
cā'pucsua'. 16 Lā' hui'xina'n cāmāsu'ni'pā'na'ntit a'nchī natalīka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. U'tza' na'iccālīka'tla'jca'tzīyāni' a'xni'ca' nachin ixlac-
chi'chini' Cristo porque na'icca'tzī que tū' chu tlakaj icscujli. Lā' tū' chu tlakaj
iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n. 17 Hui'xina'n kalhlaka'ī'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni'.
Lā' a'yuj na'icnī por ixpālacata huan Māpa'ksīni', quit iclīpāxuhua como
līpāhua'nā'tit Dios. Lā' nā hui'xina'n līpāxuhua'tit como līpāhua'nā'tit Dios.
18 Lā' palh maclacasqui'n na'icnī, tzē nalīpāxuhua'yā'tit porque naca'tzīyā'tit
que quit na'iclīpāxuhua.

Timoteo lā' Epafrodito

19 Palh huan Māpa'ksīni' Jesús naquimakxteka, lacapalh quit
na'iccāmacā'ni'yāchāni' huan Timoteo para que naquihuani chī
hui'lā'na'nchipitit a'xni'ca' naquītaspi'ta. Lā' chuntza' quit na'icka'lhī
tapāxuhuān. 20 Na'iccāmacā'ni'yāchāni' Timoteo porque tū' a'nan ā'kalhatin
hua'chi xla' a'ntī cāpāstacāni' hui'xina'n hua'chi quit. Xla' stu'ncua' līpāta'la
mimpālacataca'n. 21 Huan ā'makapitzīn ixlīhuākca'n cuenta tatlahua a'ntū
xmān ixla'ca'n lā' tū' cuenta tatlahua a'ntū Cristo lacasqui'n. 22 Pero
hui'xina'n xa'nca lakapasā'tit ixlakta Timoteo lā' ca'tzīyā'tit a'nchī hua'chilh
qui'o'kxa' xla' quintā'scujli a'xni'ca' xa'icmāsu'yutlā'huan huan xatzey
tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'n. 23 Lā' chu tuncan na'icca'tzī a'nchī

naquintaxtuni'kō', icpuhuan palh na'iccālakmacā'nāchāni' hui'xina'n. 24 Lā'
nā quit ickalhlaka'ī' que huan Māpa'ksīni' palh naquimāxtu nac pūlāchī'n
para na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n lacapalh.

25 Quit icpuhuan que maclacasqui'n na'iccāmacā'ni'yāchāni' quintā'tin
Epafrodito. Xla' quintā'tropa para Jesús lā' ixquintā'scuja. Nā xla' milacscu-
jni'ca'n lā' milaktapalhca'n a'nchī quimaktāyalh a'xni'ca' xa'icmaclacasqui'n.
26 Xla' ixcālaktzī'ncu'tunāni' lā' līlakaputzalh como hui'xina'n ixkaxpatnī'ta'ntit
a'nchī ixī'tza'ca'n. 27 Lā' stu'ncua' lej ixī'tza'ca'n porque ixnīmā'tza'. Pero
Dios lakalhu'malh lā' xla' tzeyalh. Nā quit quilakalhu'malh para que tū'
ā'chulā' xa'iclīlakaputzalh palh ixnīlh. 28 Lā' nā palaj iccālakmacā'ncu'tunāchāni'
para que napāxuhua'yā'tit a'xni'ca' nalaktzī'mpala'yā'tit. Lā' quit tū' na'icka'lhī
a'ntū naquimpāta'la. 29 Por eso a'xni'ca' nachi'patampāxtokā'tit, camaxquī'tit
pāxcatca'tzī Dios. Lā' ca'a'cnīni'ni'tit Epafrodito lā' nā huan ā'makapitzīn
hua'chi xla' a'ntīn tū' tajicua'n natanī ixpālacata Cristo. 30 Ixpālacata huan
ixtascujūt Cristo ixnīmā'tza' Epafrodito. Lā' tū' līmakjicua'lh ixquilhtamacuj
a'xni'ca' quimaktāyalh lā' tlahuakō'lh a'ntū hui'xina'n tūlalh catitlahua'tit
porque lej makat ixlatlā'hua'nā'tit.

3

Huan a'ntū līlacatejtin lā' xastu'ncua'

1 Lā' chuhua'j, quintā'timīn, calīpāxua'tit ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Je-
sucristo. Tū' iclakachā'ni' a'yuj chu a'cxtim na'iccātzo'knuni'palayāni' lā'
ū'tza' xatzey para hui'xina'n. 2 Cacātapānū'ni'tit huan a'ntīn ko'hua'jua' ix-
tapāstacna'ca'n, huan a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' cacātapānū'ni'tit huan
a'ntīn tahuan que maclacasqui'n cāchu'cuni'can ixmacni'ca'n para circun-
cisión lā' nā para natala ixtachi'xcuhuī't Dios. Xlaca'n tamāsputūcu'tun a'ntū
kalhlaka'ī'tit. 3 Pero quina'n a'ntī stu'ncua' ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' quina'n
māpāxuhuīyāuj Dios por ixpālacata huan Espíritu Santo porque līpāhuanāuj
Cristo Jesús. Tū' līpāhuanāuj quē'cstuca'n nīn līpāhuanāuj catūhuā a'ntūn tat-
lahua chi'xcuhuī'n. 4 Lā' māni' quit nā icka'lhī a'ntū lej xa'iclīpāhualh quē'cstu.
Palh catīhuā napuhuan que xla' tzey nala como tlōkentaxtū ixley Moisés, quit
ā'chulā' na'icpuhuan palh tzey quit. 5 Huan circuncisión quintlahuani'ca
a'xni'ca' ictlahualh lakatzeyan chi'chini' a'xni'ca' xa'ictahui'lanī'tcus. Lā'
quit, quixū'yāpapna' israelitas ixtahuanī't. Lā' quifamilia ixla' Benjamín. Quit
hebreo lā' nā quintāta' lā' quintzī't nā hebreo ixtahuanī't. Lā' ixpālacata huan
ley, quit lacatzucu ictlōkentaxtūkō'lh porque quit fariseo xa'icuanī't. 6 Lā'
lej xa'iclīmaktāyacu'tun quireligión. Lā' como sāsti' ixuanī'tcus ixlīmāsca'tīn
Jesús, ū'tza' xa'iccālīmacaputzatā'kchoko huan a'ntīn takalhlaka'ī'lh xla'. Lā'
ixpālacata huan ley, tūlalh quilī'a'ksa'nīni'nca como ica'kahuāna'ni'lh. 7 Pero
ixlīhuāk huā' tamā'na catūhuā a'ntū xa'iclīka'tla'jca'tzī, ū'tza' chuhua'j iclak-
tzī'n hua'chilh tuntū' ixtapalh ixpālacata Cristo. 8 Lā' iccāhuaniyāni' que
ixlīhuāk huā' tamā'na a'ntū icka'lhī hua'chilh tuntū' ixtapalh porque lej
līhua'ca' ixtapalh lakapascan Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n. Ixpālacata Cristo
icpuhuan que ixlīhuāk a'ntū xa'iclīka'tla'jca'tzī tū'tza' quimaktāya. Quit iclak-
tzī'n hua'chi lakatin pa'lhma' como xmān iclīpāhuancu'tun Cristo. 9 Chuntza'
quit ictapa'ksī con xla' lā' xatzey quit na ixlacapūn Dios. Quit tzey na ixla-
capūn Dios como iclīpāhuan Cristo lā' ictapa'ksī con xla'. Lā' tū'tza' iclīpāhuan
huan ley, como tū' por ixpālacata huan ley lacan lacuan. 10 Xa'nca iclaka-
pascu'tun Cristo lā' icka'lhīcu'tun huan līmāpa'ksīn a'ntū xla' ka'lhī ixpālacata
lakahuanchokolh. Lā' quit iclacu'tun hua'chi Cristo a'yuj naquimāpātīnīcan

por ixpālacata. 11 Chuntza' quit icka'lhīmā' a'xni'ca' na'iclakahuanchoko lā'
a'xni'ca' stu'ncua' na'icla hua'chi Cristo.

Tanūni'can para natlajacan huan premio

12 Tū' iccāhuanimā'ni' que tuntū' quisputni' lā' chuntza' iclanī'ttza' hua'chi
Cristo. Pero Cristo Jesús quimāpūtaxtūlh lā' ictapa'ksī con xla'. U'tza'
iclītlōkentaxtūcu'tun ixtapuhuān. 13 Quintā'timīn, quit tū' icpuhuan palh
ictlōkentaxtūkō'lhtza'. Pero a'ntū ictlahuamā' ū'tza' huā'mā'. Icpātza'nkāmā'
a'ntū tachoko cā'kēn hua'chi nac tatu'jnu' lā' xa'nca ictu'jnumā' con quila-
capūn. 14 Stu'nc ica'mā' hasta a'nlhā na'a'ksputa huan tatu'jnu' para que
na'icmaklhtīni'n huan premio a'ntū hua'chi lē'ksajna'. Dios ū'tza' a'ntī
naquimaxquī' lā' ū'tza' quinta'sani'yācha' tālhmā'n como ictapa'ksī con Cristo
Jesús.

15 Quina'n a'ntī xa'nca kalhlaka'ī'yāuj, quina'n napuhuanāuj que
tūna'j lacuan quina'n hua'chi maclacasqui'n. Lā' palh xtunc macsti'na'j
mintapāstacna'ca'n, nā ū'tza' Dios nacāmāsu'ni'yāni'. 16 Xmān tū' maktin
catitaxtutit de a'nlhā chipintittza'.

17 Quintātimīn, catlahua'tit hua'chi quit ictlahua lā' cuenta catlahua'tit
huan a'ntīn talatā'kchoko hua'chi iccāmāsu'ni'ni' hui'xina'n. 18 Lhūhua'
a'nan a'ntīn tū' lacatejtin talatā'kchoko. Tasu'yu que tū' takalhlaka'ī'
palh Cristo nīlh huan nac cruz por quimpālacataca'n. Maklhūhua'tza'
chuntza' iccāhuanini' lā' chuhua'j līhuan iccāhuaniyāni' iccalhuamā' porque
iclīlakaputza como tū' takalhlaka'ī'. 19 Xlaca'n nata'a'n nac pūpātīn. A'ntū
xmān xlaca'n talacasqui'n, ū'tza' hua'chilh ixdiosca'n. Lā' talīka'tla'jca'tzī
a'yuj tatlahua a'ntū līmāxana' lā' xmān tapāstaca a'ntū xala' huā'mā'
quilhtamacuj. 20 Pero quina'n tapa'ksīyāuj nac a'kapūn lā' lej ka'lhīmā'nauj
que camilh quiMāpūtaxtūnu'ca'n lā' ū'tza' huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
21 Xla' naquincāxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n a'ntū natamasa lā' chuntza'
quimacni'ca'n natatasu'yu chu a'nchī ixuanī't ixmacni' Cristo a'xni'ca'
lakahuanchokolh. Naquincālīxtāpalīni'yāni' quimacni'ca'n ixlīmāpa'ksīn
a'ntū ka'lhī. Lā' hasta tzē nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk a'ntū a'nan.

4

Capāxuhua'tit pō'ktu ixpālacata huan Māpa'ksīni'

1 Chuntza', tā'timīn, tū' cataxtutāya'tit huan na ixtej huan Māpa'ksīni'.
Lej iccāpāxquī'yāni' lā' lej iccālaktzī'ncu'tunāni'. Hui'xina'n quilāmaxquī'yāuj
tapāxuhuān quit. Lā' a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit, ū'tza' hua'chi quintatlaj. Lej
iccāpāxquī'yāni'.

2 Iccāsqui'ni' Evodia lā' Síntique que chu lakatin catapāstacna'lh lā' tū'tza'
catalāquilhnīlh como tatapa'ksī con Cristo. 3 Lā' hui'x a'ntī xa'nca quintā'scuja'
nā hui'x cacāmā'ko'xamixi' huā' tamā'na puscan como xlaca'n quinta-
maktāyalh a'xni'ca' xa'icmāsu'yumā' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios
māca'tzīnīni'n. Xlaca'n tatā'scujli Clemente lā' ā'makapitzīn a'ntī quintatā'scujli.
Cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan na ixlibro Dios a'nlhā huan tichūn taka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

4 Pō'ktu calīpāxuhua'tit ixpālacata huan Māpa'ksīni' lā' na'iccāhuanipalayāni',
capāxuhua'tit. 5 Ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't cacātalakapasni' como tzeyā
chi'xcuhuī'n hui'xina'n. Palaj namimpala huan Māpa'ksīni'.

6 Tū'tza' catilītamakchuyī'tit nīn tuntū' pero pō'ktu cakalhtō'ka'tit lā'
casqui'ni'tit Dios que nacāmaktāyayāni'. Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī

lā' cahua'ni'tit Dios ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit. 7 Chuntza' Dios
nacāmāpājaxīyāni' lā' tūlalh catimāchekxīca a'nchī tū' cāmāmakchuyīyāni'
nīn tuntū'. Dios nacāmaktaka'lha mintapuhuānca'n lā' mintapāstacna'ca'n
como tapa'ksīyā'tit con Jesucristo.

Capāstactit a'ntūn tzey

8 Lā' chuhua'j ā'xmān, quintā'timīn. Chuxatū a'ntū stu'ncua' lā' chuxatū
a'ntū līlacatejtin, ū'tza' calīpāstactit. Lā' nā chuxatū a'ntū lacuan lā' chuxatū
a'ntū huāk tzey, ū'tza' calīpāstactit. Lā' nā chuxatū a'ntū tzēhuanī't lā' chuxatū
a'ntū minī'ni', ū'tza' calīpāstactit. Lā' palh a'nan catūhuā a'ntūn tzey lā' palh
a'nan a'ntūn tzē a'cnīni'ni'can, hui'xina'n cuenta catlahua'tit huā' tamā'na
catūhuā. Capāstactit huā' tamā'na catūhuā para que xa'nca nalatā'kchokoyā'tit.
9 A'ntū quilāmaksca'tnī'tauj quit lā' chu a'nchī maklhtīni'ntit līmāsca'tīn,
chuntza' catlahua'tit. Lā' chu a'nchī iccāhuaninī'ta'ni' lā' chu a'nchī lak-
tzī'nī'ta'ntit a'ntū ictlahuanī't, nā chuntza' catlahua'tit. U'tza' catlahua'tit lā'
Dios nacātā'latahui'layāni' hui'xina'n lā' ca'cs natahui'layā'tit.

Pablo cāmaxquī'lh pāxcatca'tzī huan filipenses

10 Lej iclīpāxuhua ixpālacata huan Māpa'ksīni' porque chuhua'j
huampala tzē naquilāpāstacpalayāuj hui'xina'n lā' naquilāmacamini'palayāuj
tumīn. Pō'ktu ixquilāpāstacāuj pero tūlalh quilāmaktāyauj porque makat
xa'iclahui'lacha'. 11 Tū' iccāhuaniyāni' ixpālacata catūhuā a'ntū quisputni';
quit icsca'tnī'ttza' que chu a'nchī qui'a'nī'ni'nī't ū'tza' ixtapuhuān Dios
para quit. 12 Icca'tzī chī na'iclatahui'la a'xni'ca' quisputni' a'ntū
icmaclacasqui'n lā' nā icca'tzī chī na'iclatahui'la a'xni'ca' qui'a'katāxtūni'
a'ntū icmaclacasqui'n. Chu a'nchī qui'a'nī'ni' icsca'tlitza' a'nchī iclīpāxuhua
a'yuj ictzi'ncsa lā' a'yuj icka'sa. Lā' a'yuj tuntū' icmaclacasqui'n lā' a'yuj
lej quisputni', quit icca'tzī a'nchī iclīpāxuhua. 13 Como ictapa'ksī con Cristo,
ū'tza' a'ntī quimātli'hui'clhī para na'ictlahua ixlīhuāk catūhuā. 14 Pero xalītzey
a'nchī quilāmaktāyanī'tauj a'xni'ca' xa'icpātīni'mā'.
15 Lā' hui'xina'n xalanī'n nac Filipos xa'nca ca'tzīyā'tit huā'mā'.
A'xni'ca' ixtzucupā'na'ntitcus kalhlaka'ī'yā'tit ixtachihuīn Dios lā' a'xni'ca'
ictaxtulh de nac estado de Macedonia, xmān hui'xina'n quilāmaktāyauj.
A'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'lh lā' ixtatakēstokmā'na ā'lacatin,
nīn tintī' quintamacamini'lh tumīn a'yuj iccāmāsu'ni'lh ixtachihuīn
Dios. 16 Xa'iclahuī'cus nac huan cā'lacchicni' Tesalónica lā' hui'xina'n
quilāmacamini'uj tumīn. Lā' tū' xmān maktin; quilāmacamini'palauj. 17 Tū'
icuanicu'tun que icputzamā' huan lē'ksajna'. Quit iclacasqui'n a'ntū tzey
para hui'xina'n porque Dios cuenta natlahua a'nchī tlahua'nī'ta'ntit lā'
nacāmāpalayāni'. 18 Hua'chilh quilāmāpalakō'uj lā' hasta a'katāxtūlh. Tū'tza'
icmaclacasqui'n catūhuā porque Epafrodito quilīmini'lh huan lē'ksajna'
a'ntū quilāmacamini'uj hui'xina'n. Dios laktzī'n a'ntū quilāmaxquī'uj lā'
hua'chilh Dios maxquī'tit. Lā' xla' nalīpāxuhua. 19 Lā' quinDiosca'n
nacāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū maclacasqui'nā'tit hui'xina'n por ixpālacata
Jesús. Xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā huī' Dios lā' ka'lhī ixlīhuāk a'ntū
maclacasqui'ncan. U'tza' Dios tzē nacālīmaxquī'yāni'. 20 Camācā'tanīca Dios
quinTāta'ca'n para pō'ktu. Amén.

A'xmān saludos

21 Iccāmacā'ni'yāchāni' saludos para milīhuākca'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Je-
sucristo. Huan tā'timīn a'ntīn quintatā'lahui'lāna' xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni'
saludos hui'xina'n. 22 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' cātamacā'ni'yāchāni'

saludos hui'xina'n lā' xlaca'n a'ntīn tascujmā'na na ixchic emperador nā
xlaca'n cātamacā'ni'yāchāni' saludos.
23 Ixtalakalhu'mān huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacātā'tachokoni'
milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Colosas

Pablo cātzo'knuni'lh xalanī'n nac Colosas a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Pablo a'ntī cāmacamini'yāni' huā'mā' carta lā' quit ixapóstol Jesucristo
por ixtapuhuān Dios. Nā huī' huā'tzā' huan tā'tin Timoteo. 2 Quintu'ca'n
iccāmacā'ni'yāchāni' saludos milīhuākca'n xalanī'n nac Colosas lā' a'ntīn
tapa'ksīyā'tit con Dios lā' a'ntīn tū' taxtutāya'tit na ixtej Cristo. QuinTāta'ca'n
Dios cacālakalhu'mani' lā' xa'nca calatahui'la'tit.

Pablo kalhtō'ka'ni'lh Dios ixpālacata a'ntī ixtakalhlaka'ī'

3 A'xni'ca' ickalhtō'ka'ni'uj Dios a'ntī ixTāta' Jesucristo quiMāpa'ksīni',
ickalhtō'ka'uj por mimpālacataca'n. Lā' pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī
4 porque quincātamāca'tzīnīni' a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo lā' a'nchī
cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. 5 Chuntza' kalhlaka'ī'yā'tit
lā' cāpāxquī'yā'tit porque ka'lhīpā'na'ntit a'ntū māquī'canī't para hui'xina'n
nac a'kapūn. U'tza' hui'xina'n sca'ttittza' a'xni'ca' pū'la kaxpa'ttit huan
xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. 6 Lā' chu a'nchī cātamāsu'ni'nī'ta'ni'
hui'xina'n, chuxalhā huan nac cā'quilhtamacuj nā cāmāsu'ni'mā'ca. Lā'
talhūhua'mā'na tachi'xcuhuī't a'ntīn takalhlaka'ī'mā'na. Nā chuntza' lanī't
na milaclhpu'nanca'n desde a'xni'ca' kaxpa'ttit lā' māchekxī'tit a'nchī Dios
stu'ncua' quincālakalhu'manāni'. Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que stu'ncua'
a'ntū cātamāsu'ni'ni'. 7 Chuntza' maksca'ttit Epafras a'ntī quincātā'scujni'
lā' a'ntī icpāxquī'yāuj. Xla' quilaktapalhca'n quit lā' Timoteo lā' līlacatejtin
scuja hua'chi ixtasācua' Cristo. 8 Lā' quincātamāstū'ncni'ni' xla' a'nchī
pāxquī'ni'nā'tit por huan Espíritu Santo.
9 Lā' desde a'xni'ca' ickaxmatui a'nchī kalhlaka'ī'tit, quina'n tū' icmakx-
tekāuj ickalhtō'ka'ni'uj Dios por mimpālacataca'n. Lā' icsqui'ni'yāuj que
hui'xina'n xa'nca camāchekxī'tit a'ntū ixtapuhuān Dios. Chuntza' Dios xa'nca
nacāmāca'tzīnīyāni' a'ntū xla' lacasqui'n natlahua'yā'tit. Lā' cālīmāsu'ni'yāni'
ixEspíritu para que tzē natlahua'yā'tit. 10 Chuntza' naca'tzīyā'tit chī
nalatā'kchokoyā'tit a'nchī Dios lacasqui'n lā' chuxatū natlahua'yā'tit na-
makapāxua Dios. Lā' ixpālacata huan xatzey a'ntūn tlahua'yā'tit, ū'tza'
lītasu'yu que tlahua'pā'na'ntit ixtascujūt Dios. Lā' ā'chulā' nasca'tā'tit a'nchī
huanī't Dios. 11 Cacālīmātli'hui'clhīni' huan xaka'tla' ixlīmāpa'ksīn Dios
chu a'nchī xla' māstā' para que natāyani'yā'tit a'ntū nacāpātle'keni'yāni'
lā' tū' na'a'kchipinā'tit. Napāxuhua'yā'tit. 12 Lā' camaxquī'tit pāxcatca'tzī
huan xaTāta' Dios. Xla' quincācāxtlahuanī'ta'ni' para namaklhtīni'nāuj a'ntū
cāxtlahuacanī't para huan a'ntīn takalhlaka'ī' Dios. Lā' ū'tza' a'nlhā Dios
māpa'ksīni'n lā' a'ntza' pō'ktu xkaka. 13 Dios quincāmāpūtaxtūni' de a'nlhā
cā'pucsua' a'nlhā māpa'ksīni'n huan ko'ti'ti' lā' quincātamālacsijni' a'nlhā
māpa'ksīni'n ixO'kxa' lā' lej pāxquī' ixO'kxa'. 14 Jesús quincālakmāxtuni' lā'
quincāmāsputūnu'ni'kō'ni' quintalaclē'i'ca'n.

Dios lā' tachi'xcuhuī't tako'xamixa ixpālacata Cristo

15 Tūla laktzī'ncan Dios pero Jesús māsu'yu chī huanī't Dios. Lā' xla' Dios
lacsacli para namāpa'ksī ixlīhuāk a'ntū a'nan. 16 Xla' ixtā'lahuī' Dios a'xni'ca'
tlahualh ixlīhuāk a'ntū a'nan nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' a'yuj laktzī'ncan
lā' a'yuj tū' laktzī'ncan. Lā' por ixquilhtampān cātlahualh a'ntīn tatahui'la

nac tronos nac a'kapūn lā' por ixquilhtampān cāmā'a'nanīlh xanapuxcu'nu'
huan ángeles. Nā cāmā'a'nanīlh a'ntī cāmāpa'ksī huan espíritus. Jesús tlahualh
ixlīhuāk a'ntū a'nan por ixpālacata māni' xla' lā' para namakapāxua xla'. 17 Xla'
xapū'la ixuanī't de ixlīhuāk a'ntū a'nan lā' por ixquilhtampān ixlīhuāk huī'cus
lā' cālacāxui'līnī't. 18 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' Jesús, xlaca'n talanī't
hua'chi ixmacni'. Lā' xla' hua'chilh ixa'kxāk huanmā' macni'. Ixpālacata xla'
lītzuculh ixlīhuāk lā' xla' xamāpa'ksīni' ixlīhuākca'n a'ntīn talakahuanchokolh.
Chuntza' xla' xapū'la lā' nacāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk catūhuā. 19 Chuntza' huāk
a'ntū Dios ka'lhī, nā ka'lhī Cristo. Lā' a'nchī huanī't Dios, nā chuntza'
huanī't Cristo. Lā' chuntza' ixtapuhuān Dios. 20 Lā' por ixpālacata Jesús
tako'xamixkō'lh Dios lā' tachi'xcuhuī't. Chuxatī nac cā'ti'ya'tna' lā' chuxatī
nac a'kapūn, ixlīhuākca'n lā' Dios cāmāko'xamixīkō'ca. A'xni'ca' xtokohua'ca'ca
Jesús lā' taxtulh ixka'lhni' a'xni'ca' māsputūlh a'ntū ixquincātlahuanī'ta'ni'
lītā'ca'tza.
21 Lā' hui'xina'n milaktaca'n lītā'ca'tza ixuanī'ta'ntit con Dios. Tū'
ixlaktzī'ncu'tunā'tit Dios lā' tū' ixca'tzīcu'tunā'tit a'ntū xla' lacasqui'n.
Hui'xina'n ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. 22 Lā' chuhua'j la'nī'ta'ntit ixamigo
Dios como Cristo cāmāko'xamixīni' a'xni'ca' māstā'lh ixmacni' para nanī.
Chuntza' tlahualh para que tzē nacāmālacsu'yuyāni' hui'xina'n xalacuan
na ixlacapūn Dios lā' para que tuntū' nalaclī'pinā'tit lā' tū' na'a'nan
a'ntū nacātalīyāhua'yāni'. 23 Chuntza' tasqui'nī xa'nca catachokotit lā' tū'
cataxtutāya'tit na ixtej Dios. Lā' tū' caxtāpalī'tit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit. Huan
xatzey tachihuīn a'ntū cātamāsu'ni'ni' hui'xina'n lā' a'ntū lī'a'cta'sana'nca chu
xalhā nac cā'quilhtamacuj, ū'tza' cakalhlaka'ī'tit. Lā' huā'mā' xatzey tachihuīn
ixpālacata Jesucristo lā' ū'tza' a'ntū quit icmāsu'yu.

Pablo hualh que Cristo cātā'lahuī' a'ntī takalhlaka'ī'

24 Chuhua'j a'yuj icpātīni'mā' por mimpālacataca'n, iclīpāxuhua. Lā' a'ntū
līpātī quimacni' ū'tza' maktāya para natlōkentaxtūkō' a'ntū maclacasqui'n
napātīni'ncan ixpālacata a'ntīn takalhlaka'ī'. Xlaca'n hua'chilh ixmacni'
Jesucristo. 25 Lā' quit chu a'nchī Dios quilīmāmacū'lh quintascujūt por
mimpālacataca'n, chuntza' icmāstū'nckō' ixtachihuīn Dios. 26 U'tza' a'ntū
ixtatzē'knī't de ángeles lā' tachi'xcuhuī't desde a'xni'ca' tzuculh huan quil-
htamacuj, ū'tza' chuhua'j cāmāsu'ni'can xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. 27 Dios
lacasqui'lh que xlaca'n nataca'tzī a'nchī lej xaka'tla' lā' tzēhuanī't ū'tza' a'ntū
ixtatzē'knī't. Lā' ū'tza' huā'mā': Cristo chu kēxtim cātā'hui'lani' hui'xina'n a'yuj
israelitas lā' a'yuj tū' israelitas. Lā' como Cristo chu kēxtim cātā'hui'lani'
hui'xina'n, ū'tza' līka'lhīpā'na'ntit huan lej ka'tla' catūhuā a'ntū nala mila'ca'n
nac a'kapūn.
28 Huā'mā' Cristo quina'n iccāmāstū'ncni'yāuj ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't
lā' iccāhuaniyāuj a'ntū nacāpātle'keni' palh tū' natakalhlaka'ī'. Lā'
iccāchihuīna'maxquī'yāuj ixlīhuākca'n lā' iccālīmāsu'ni'yāuj huan tapāstacna'
a'ntū Cristo quincāmāca'tzīnīni'. Chuntza' tzē na'iccāmaktāyayāuj para que
natala hua'chi Cristo lacasqui'n. 29 Lā' ū'tza' quit iclīscujmā'. Lā' con ixlīhuāk
quintahuixcān a'ntū xla' quimāhuixcānī, ū'tza' lej iclīscuja.

2

1 Lā' quit iclacasqui'n que naca'tzīyā'tit a'nchī lej icscujmā' mimpālacataca'n
hui'xina'n xalanī'n nac Colosas lā' ixpālacataca'n xlaca'n xalanī'n nac
Laodicea lā' para ixlīhuākca'n xalanī'n a'nlhā tū' quilakapascan. 2 Lā' icscu-
jmā' para na'iccāmāhuixcānīyāni' milīhuākca'n ixpālacata a'nchī lāpāxquī'yā'tit.
Chu lakatin la'nī'ta'ntit como lāpāxquī'yā'tit. Lā' icscujmā' para naca'tzīyā'tit

que xa'nca namāchekxī'kō'yā'tit huan xalīstu'ncua' lā' naca'tzīyā'tit a'ntū
tzē'k ixca'tzī Dios hasta chuhua'j. Lā' ū'tza' huan tachihuī'n ixpālacata
Cristo. 3 Tū' maclacasqui'nāuj ā'tāpātin līmāsca'tīn. Xmān Cristo ca'tzīkō'
ixlīhuāk lā' tzē naquincāmāsca'tīyāni' lā' tzē naquincāmāmāchekxīnīyāni'
a'ntū quincāmāsca'tīyāni'. 4 U'tza' huā'mā' iccāhuaniyāni' para que nīn tintī'
nacāta'a'kxokoyāni' con xatzēhuanī't tachihuīn. 5 Lā' a'yuj quit tū' icui'lacha'
con quimacni' pero hua'chilh icui'lacha' con quilīca'tzīn. Lā' iclīpāxuhua
iclaktzī'mā' a'nchī xa'nca latā'kchokoyā'tit lā' tū' taxtutāyayā'tit na ixtej Dios.
Lā' ū'tza' iclīpāxuhua.

6 Lā' como kalhlaka'ī'nī'ta'ntit Cristo hua'chi miMāpa'ksīni'ca'n, nā chuntza'
nalatā'kchokoyā'tit hua'chilh hui'xina'n lā' Cristo chu lakatin. 7 Xa'nca cakalh-
laka'ī'tit a'ntū cātamāsu'ni'ni'. U'tza' hua'chi a'katin qui'hui' a'ntū pūlhmā'n
ixtankāxē'k. Lā' ā'chulā' nalīsca'tātit de Cristo lā' natasu'yu hua'chilh
stacpā'na'ntit chu a'nchī tasu'yu que stacmā' huan chic a'ntū yāhuamā'ca. Lā'
lhūhua' pāxcatca'tzī namaxquī'yā'tit ixpālacata Jesús.

Cristo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n

8 Cuenta catlahua'tit lā' tū' catamakxtektit ā'chā'tin nacālī'a'kxokoyāni'
a'ntū māsu'yu a'ntū tū' stu'ncua'. Tuntū' ixtapalh lā' hua'chilh
nacāmāpātza'nkānīyāni' a'ntū kalhlaka'ī'yā'tit. Huanmā' chi'xcu'
xmān cāmāsu'ni'yāni' ixtachihuīnca'n chi'xcuhuī'n a'ntīn tahuan palh
maclacasqui'n natlahua'yā'tit lhūhua' catūhuā para que Dios nacālaktzī'nāni'
lacuan. Lā' huanmā' chi'xcu' huan palh xmān kalhlaka'ī'yā'tit Cristo,
tisputacus. Tū' xa'nca māsu'yu a'nchī huanī't Cristo.

9 Lā' cuenta catlahua'tit para que tū' nacātamāsu'ni'yāni' a'ntūn tū' stu'ncua'
ixpālacata Cristo porque Cristo chu lakatin con Dios. 10 Lā' como hui'xina'n
tapa'ksīyā'tit con Cristo, lītzuma'yā'tit ixlīmāpa'ksīn. Xla' ū'tza' xapuxcu'
de ixlīhuāk līmāpa'ksīn lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tamāpa'ksīni'n. 11 A'xni'ca'
tamacamāstā'tit hui'xina'n con Cristo, cātaxapani'ni' mintalaclē'i'ca'n.
Hua'chilh cātamāmakxtuni' xakōlūhua' mimacni'ca'n a'ntū lītlahua'tit talaclē'i'
lā' cātalīmālhakē'ni' xasāsti' mimacni'ca'n a'ntū lītlahua'yā'tit ixtapuhuān Dios.
Huan chi'xcuhuī'n cāchu'cuni'can ixmacni'ca'n para natatlahua circuncisión
lā' chuntza' cāmāxtunquīcan para Dios. Pero a'xni'ca' Cristo cāmāxtunquīyāni'
hua'chilh cātamāmakxtuyāni' huan xakōlūhua' mimacni'ca'n. 12 Sāsti'
minquilhtamacujca'n chuhua'j porque kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā' a'xni'ca'
a'kpaxtit, ū'tza' līmāsu'yulh que hua'chilh cātatā'mā'cnūyāni' Cristo lā'
tā'lakahuanchokotit porque Dios mālakahuanīchokolh Cristo. 13 Hui'xina'n
hua'chi xanīnī'n ixuanī'ta'ntit ixpālacata mintalaclē'i'ca'n lā' ixpālacata
huan circuncisión a'ntūn tū' tlahua'tit hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' Dios
quincāmāsputūnu'ni'kō'ni' quintalaclē'i'ca'n, xla' quincāmālakahuanīni' chu
a'cxtim con Cristo. 14 Lā' hua'chilh ixtzo'kcanī't lakatin acta contra quina'n.
Lā' Dios māsputūkō'lh lā' cāmāsputūkō'lh ixlīhuāk a'ntū ixlaclē'nāuj. Dios
māpānūkō'lh a'xni'ca' xtokohua'ca'ca Cristo huan nac cruz lā' hua'chilh
tā'xtokohua'ca'ca huan acta nac cruz. 15 Lā' ixlīhuāk ā'makapitzīn līmāpa'ksīn
a'ntū a'nan nac huā'mā' cā'quilhtamacuj lā' nac cā'ū'nī'n, Dios cāmaklhtīkō'lh
ixlīmāpa'ksīnca'n lā' cāmāmaxanī'lh calacan. Lā' Dios cātlajalh ixpālacata Cristo
a'xni'ca' nīlh nac cruz.

Calē'capintit a'ntū xala' nac a'kapūn

16 Chuntza' tū' catitamakxtektit ā'chā'tin nacāta'a'ksa'nāni' ixpālacata a'ntū
hua'yā'tit nīn ixpālacata tū' maclacapini'yā'tit chuxatūyā cā'tani' nīn huan

sábado. 17 Huā' tamā'na līmāsca'tīn xmān hua'chi ixmāspilē'k a'nchī Dios
māpa'ksī. Cristo a'ntīn tlahualh huā'mā' māspilē'k lā' xla' māsu'yu a'nchī
līmāpa'ksīni'n Dios. 18 Tū' catamakxtektit que ā'chā'tin nacāhuaniyāni' palh
Dios tū' makxteka natā'chihuīna'nā'tit Dios lā' palh maclacasqui'n pū'la
nacātā'chihuīna'nā'tit huan ángeles. Xla' nahuan chuntza' para que na-
puhua'nā'tit que xla' tū' ka'tla'jca'tzī, pero tū' stu'ncua'. Lej ka'tla'jca'tzī
xla'. Lā' xla' puhuan que más tzey lanī't ixpālacata a'ntū līlakachuyalh a'yuj
tū' a'nan a'ntū nalīka'tla'jca'tzī. Chuntza' puhuan pero tū' por ixpālacata
Espíritu Santo. 19 Chuntza' tlahua lā' tū' xa'nca stālani' huan Cristo a'ntī
hua'chi ixa'kxāk huan macni'. Lā' huan macni', ū'tza' huan a'ntīn takalh-
laka'ī'. Lā' quimacni'ca'n cāka'lhī ixtāstucat lā' ī'xno'jot a'ntū līmaktāya lā'
a'ntū līlāchi'panī't. Lā' qui'a'kxākca'n, ū'tza' a'ntū māpa'ksī quimacni'ca'n. Lā'
chuntza' Cristo a'ntī huan a'kxāk līmāstaquī ixmacni' con ixlīmāpa'ksīn Dios.
Lā' ixmacni' Cristo ū'tza' xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' ixmacni' Cristo chu
lakatin lanī't porque huan a'ntīn takalhlaka'ī' talīpāhuan xla'.

20 Huan a'ntīn tū' takalhlaka'ī' Cristo tahuan que maclacasqui'n
nacā'a'cnīni'ni'yā'tit lhūhua' talanān a'ntūn tū' ixla' Cristo. Pero como
hui'xina'n hua'chilh tā'nī'tit Cristo, tū' maclacasqui'n nacā'a'cnīni'ni'yā'tit
ixtalanānca'n tachi'xcuhuī't. Lā' ¿a'chī' tlahua'yā'tit chu a'nchī tahuan?
21 Huancan: "Tū' tixa'ma'ya' huā'mā'. Tū' tihua'ya' huā'mā'. Tū' ticāchi'paya'
huā'mā'". 22 Lā' a'ntūn tzē chi'pacan o hua'can o xa'macan, tū' catitatāyani'lh;
huāk natasputkō'. Huanmā' talanān xmān chu a'nchī tamāpa'ksī chi'xcuhuī'n
lā' tamāsu'yu xlaca'n. 23 A'ntī chuntza' tamāsu'yu, tatasu'yu hua'chilh lej
taca'tzī ixpālacata a'nchī lej tamācā'tanī ángeles. Lā' tamāpātīnī ixmacni'ca'n.
Pero ixpālacata a'ntūn tatlahua xmān ā'chulā' natalīka'tla'jca'tzī.

3

1 Lā' como hui'xina'n tā'lakahuanchokotit Cristo lā' ka'lhī'yā'tit xasāsti' min-
quilhtamacujca'n, calīhui'lī'tit naka'lhī'yā'tit a'ntū nacāxtāpalīni'yāni' para
nala'yā'tit hua'chi Cristo. Xla' pāxtūtahui'la Dios lā' tā'māpa'ksīni'mā'. 2 Pō'ktu
napāstacā'tit huan a'ntū ixla' Cristo lā' tū' catilē'capintit a'ntū xala' huā'mā'
quilhtamacuj. 3 Huā' tamā'na' tūlalhtza' cātamāpa'ksīyāni' porque min-
quilhtamacujca'n tatzē'knī't con Cristo. Dios a'ntī cāmātzē'kli. Hua'chilh
nīnī'ta'ntittza' lā' tuntū' tzē namāpa'ksī huan nīn. 4 Lā' a'xni'ca' namimpala
Cristo lā' lej xkaka, nā hui'xina'n natā'tasu'yuyā'tit porque minquilhtamacu-
jca'n chu a'cxtim con xla'.

Pablo māstū'ncli a'nchī ixuanī'tauj pū'la lā' a'nchī layāuj chuhua'j

5 Chuntza' calīhui'lī'tit nacāmāxtukō'yā'tit mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey.
A'ntūn tū' tzey, ū'tza' huā'mā': Tlahuacan talākalhī'n; ka'lhīcan xako'hua'jua'
tapāstacna'; tamakxtekcan cāmāpa'ksīcan ixmacni'ca'n; lej lakatīcan a'ntūn
tū' tzey; lā' tampi'lhīni'ncan. A'ntīn chuntza' tatlahua, ixtā'chuntza' a'ntīn
tatzokostani' lakatin ídolo. 6 Lā' ixpālacata huā' tamā'na a'ntūn tū' tzey lej
lī'a'kchā'n Dios. Lā' namin lakatin chi'chini' lā' a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni' Dios
xlaca'n nataca'tzī ixtā'kcha Dios. 7 Nā hui'xina'n chuntza' ixlatlā'hua'nā'tit
a'xni'ca' tūna'j ixkalhlaka'ī'yā'tit. 8 Pero chuhua'j cacāmāpānū'tit huā'
tamā'na: huan tā'kcha lā' huan tā'ksa'nīn. Tū'tza' catica'tzalaktzī'nī'ni'ntit.
Lā' huan ko'hua'jua' tachihuīn tū'tza' catiquilhtaxtutit. 9 Tū' cati'a'kxokotit
ā'chā'tin porque māpānū'tit mintapāstacnaca'n a'ntūn tū' tzey 10 lā' xtāpalī'tit
mintapāstacna'ca'n. Lā' sāsti' sca'tpā'na'ntit para que ā'chulā' nala'yā'tit
hua'chi Dios a'ntī cāmaxquī'ni' xasāsti' minquilhtamacujca'n. Lā' chuntza'

namāchekxī'yā'tit a'nchī huanī't Dios. 11 Ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī' chu
lakatin talanī't. Huan griego a'ntī kalhlaka'ī' chu a'cxtim hua'chi huan
israelita a'ntī lakapasa ixley Moisés lā' a'ntī kalhlaka'ī'. Nā huan a'ntī
tlahuani'canī't circuncisión chu a'cxtim hua'chi huan a'ntī tū' tlahuani'canī't
circuncisión. Huan makatiyāti' lā' huan tīn tuntū' ca'tzī lā' huan xatatamāuj
tasācua' lā' huan a'ntī libre, ixlīhuākca'n chu lakatin talanī't ixpālacata Cristo.
Lā' xmān talē'ca'a'n Cristo. Cristo quincātā'hui'lani' quilīhuākca'n a'ntī kalh-
laka'ī'yāuj lā' xmān xla' quincāmātlahuanīni' chu a'nchī Dios lacasqui'n.

12 Dios cālacsacnī'ta'ni' hui'xina'n lā' lej cāpāxquī'yāni' lā' cātamāxtunquīni'
para que ixla' nala'yā'tit. U'tza' calīhui'lī'tit nalakalhu'ma'nā'tit lā'
nacāmaktāyayā'tit ā'makapitzīn lā' xa'nca nacātā'chihuīna'nā'tit. Tū'
catika'tla'jca'tzītit lā' tū' stu'tu'lu' catisqui'ntit miderechoca'n. Pū'la
capāstactit ā'chā'tin. Lā' tū' palaj ca'a'kchipintit. 13 Catāyani'tit a'ntū
cātlahuani'yāni' a'ntūn tū' tzey ā'chā'tin lā' calāmāsputūnu'ni'tit huan a'ntī
puhua'nā'tit que cālaclē'ni'yāni'. Calāmāsputūnu'ni'tit chu a'cxtim hua'chi Dios
cāmāsputūnu'ni'ni'. 14 Huā' a'ntū más tasqui'nī, ū'tza' talāpāxquī'n lā' ū'tza'
hua'chi a'ntū nacālīmāchi'pīkō' ixlīhuāk milītzeyca'n. 15 Dios cāmātza'ta'tī'
mi'a'clhcunucca'n lā' cāmātza'ta'tī' ixa'clhcunucca'n ā'makapitzīn a'ntīn
takalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' chu lakatin līla'yā'tit milīhuākca'n. Nā ū'tza' a'ntū
nacālīmaktāyayāni' para que tzē naca'tzīyā'tit a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey.
Chuntza' capāxuhua'tit lā' camāstā'tit pāxcatca'tzī.

16 Lej capāstactēlha'tit ixtachihuīn Cristo. Lā' nalīlāmāsu'ni'yā'tit lā'
nalālīmaxquī'yā'tit tapāstacna' con ixlīmāpa'ksīn Dios. Cacātlī'tit huan
salmos lā' himnos lā' cantos espírituales con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. Lā'
camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' tlī'yā'tit. 17 Lā' palh nachihuī'na'nā'tit,
palh natlī'yā'tit, palh natlahua'yā'tit catūhuā, chuxatū calalh a'ntūn
tlahua'pā'na'ntit, catlahua'tit por ixlīmāpa'ksīn huan Māpa'ksīni' Jesús. Lā'
camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios xaTāta' ixpālacata Jesús.

Pablo hualh a'nchī natalatā'kchoko huan a'ntīn takalhlaka'ī'

18 Huan puscan cacā'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n hua'chi minī'ni'
a'ntīn takalhlaka'ī'. 19 Huan xakōlu' cacāpāxquī'tit mimpuscātca'n
lā' līlacatzucu catā'chihuīna'ntit. Tū' calāsta'la'tit. 20 Huan camana',
pō'ktu cacā'a'kahuāna'ni'tit mintāta'ca'n lā' mintzī'tca'n porque chuntza'
namakapāxua'yā'tit Dios. 21 Huan xanatātana' tū' ticāmakā'kchipinā'tit
mincamanca'n para que tū' natajiclhua'. 22 Huan xatatamāuj tasācua'nī'n
xa'nca cacā'a'kahuāna'ni'tit huan a'ntī cāmāpa'ksīyāni'. Tū' xmān catiscujtit
a'xni'ca' cālaktzī'nāni' pero nalīhui'lī'yā'tit xa'nca nascujā'tit como
a'cnīni'ni'yā'tit huan Māpa'ksīni'. 23 Chuxatū calalh mintascujūtca'n, ū'tza'
nalīhui'lī'yā'tit natlahua'kō'yā'tit hua'chilh huan Māpa'ksīni' Jesucristo
mimpatronca'n ixuanī't lā' tū' kalhatin chi'xcu'. 24 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit
que huan Māpa'ksīni' nacāmaxquī'yāni' mintatlajca'n a'ntū huan herencia
xala' nac a'kapūn. Hui'xina'n ixtasācua'nī'n huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
25 Lā' chuxatī natlahua a'ntūn tū' tzey, māni' xla' namāpala. Ixlīhuākca'n
a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, ixlīhuākca'n chu a'cxtim na ixlacapūn Dios.

4

1 Hui'xina'n a'ntī xapatrón, cacāmaxquī'tit mintasācua'ca'n a'ntū minī'ni' lā'
a'ntū xlaca'n tatlajalh. Ca'tzīyā'tit que nā hui'lacha' nac a'kapūn a'ntī nā
cāmāpa'ksīyāni'.

2 Pō'ktu catā'chihuīna'ntit Dios lā' cuenta catlahua'tit a'xni'ca'
tlahua'pā'na'ntit oración lā' namaxquī'yā'tit pāxcatca'tzī. 3 Lā' nā
nasqui'ni'yā'tit Dios que nacāxtlahua a'nchī na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn
lā' na'icmāstū'ncāuj a'ntūn tūna'j māca'tzīnīni'ncan ixpālacata Cristo. Lā'
ū'tza' ixpālacata iclītachī'n quit. 4 Casqui'ni'tit Dios que xa'nca na'icmāsu'yu
ixpālacata Cristo hua'chi tasqui'nī.
5 Xa'nca calatā'kchoko'tit na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' lā' xa'nca
capāstactit a'ntū natlahua'yā'tit na ixlacapūnca'n līhuan a'nan lugar. 6 Huan
matzat mojōcan nac līhua't para mācanīcan lā' tzey nala. Nā chuntza'
cuenta catlahua'tit mintachihuīnca'n para que tzey natala lā' nakalhtīni'nā'tit
hua'chi maclacasqui'n.

Huan ā'xmān saludos

7 Huan Tíquico nacāmāca'tzīnīyāni' a'nchī iclīlahuī' lā' a'ntū ictlahuamā'.
Xla' quintā'tinca'n lā' lej pāxquī'can. Līlacatejtin quimaktāya lā' ixpālacata
huan Māpa'ksīni' quintā'scuja. 8 U'tza' iccālīmacā'ni'yāni' para naca'tzīyā'tit
a'nchī iclahui'lanāuj lā' tū' caticātapāta'lani'. 9 Lā' Onésimo natā'a'n. Xla'
quintā'tinca'n a'ntī līlacatejtin latā'kchoko lā' a'ntī pāxquī'can. Lā' xla' xala' na
milaclhpu'nanca'n. Xlaca'n nacātahuanikō'yāni' a'ntū pātle'kenī't huā'tzā'.
10 Quintā'tachī'n Aristarco lā' Marcos a'ntī ixtā'puxni'mit Bernabé
cātamacā'ni'yāchāni' saludos. Lā' ka'lhī'yā'tittza' huan līmāpa'ksīn ixpālacata
Marcos. Palh xla' nacālaka'nāni', hui'xina'n caka'lhī'chipitit. 11 Lā' huan
Jesús a'ntī ka'lhī ā'tāpātin ixtacuīni' Justo cāmacā'ni'yāchāni' saludos. Xmān
ixtu'tunca'n israelitas a'ntī quintatā'scujmā'na para natamāsu'yu a'nchī Dios
cāmāpa'ksīkō'. Xlaca'n quintamāhui'xcānīmā'na. 12 Epafras cāmacā'ni'yāchāni'
saludos. Xla' xala' a'ntza' lā' ixtasācua' Jesucristo. Lā' lej cāpāstacāni'
lā' lej squi'ni' Dios que xa'nca natāyayā'tit na ixtej Dios hua'chi chi'xcu'
a'ntī ka'tla'tza' como ca'tziyā'tittza' ixtapuhuān Dios lā' tlōkentaxtūyā'tit.
13 Iccāhuaniyāni' que xla' lej scujli por mimpālacataca'n lā' por ixpālacataca'n
xalanī'n nac Laodicea lā' nac Hierápolis. 14 Huan doctor Lucas a'ntī pāxquī'can
lā' Demas cātamacā'ni'yāchāni' saludos.
15 Cacālī'pini'tit saludos quintā'timīnca'n nac Laodicea lā' huan Ninfas lā'
huan tā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tatakēstoka na ixchic. 16 Lā' a'xni'ca'
lakapūtle'kekō'nī'ta'ntittza' huā'mā' carta na milaclhpu'nanca'n, camacapintit
nac huan līto'kpān nac Laodicea para nalakapūtle'kecan a'ntza'. Lā' nā
hui'xina'n nā nalakapūtle'keyā'tit huan carta a'ntū naminācha' nac Laodicea.
17 Lā' nahuaniyā'tit Arquipo huā'mā': "Cuenta catlahua' lā' catlōkentaxtu'
huan tascujūt a'ntū mila' por ixquilhtampān huan Māpa'ksīni'".
18 Quit, Pablo, ictzo'kmā' quē'cstu huā'mā' saludo. Caquilāpāstacui que quit
ictachī'n. Dios cacāsicua'lanālīni'. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica

Pablo lā' a'ntī ixtatā'scuja tatzo'kli lakatin carta

1 Ictzo'knumā'nauj quina'n, Pablo lā' Silvano lā' Timoteo. Iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n xalanī'n nac Tesalónica a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit lā' tapa'ksīyā'tit con Dios quinTāta'ca'n lā' nā huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Dios cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Tasu'yulh a'nchī lej takalhlaka'ī'lh xalanī'n nac Tesalónica

2 Pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios por mimpālacataca'n lā' pō'ktu
icorarlīyāuj por hui'xina'n. 3 Iccālīpāstacāni' hui'xina'n na ixlacapūn Dios
quinTāta'ca'n a'ntū tlahua'tit hui'xina'n como ū'tza' lītasu'yu a'nchī lej
kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' iccālīpāstacāni' a'nchī lej scujtit como ū'tza' lītasu'yu
a'nchī pāxquī'yā'tit Dios. Lā' iccālīpāstacāni' hui'xina'n a'nchī tū' makx-
tekā'tit kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 4 Dios lej cāpāxquī'yāni'
hui'xina'n, tā'timīn. Lā' quina'n icca'tzīyāuj que Dios cālacsacnī'ta'ni'
hui'xina'n. 5 Huan xatzey tachihuīn a'ntū iccāquīmāsu'ni'ni' hui'xina'n,
ū'tza' tū' xmān quintachihuīnca'n. Xa'icmāsu'yuyāuj por ixlīmāpa'ksīn huan
Espíritu Santo. Lā' xa'nca xa'icca'tzīyāuj que lej stu'ncua' huan xatzey
tachihuīn a'ntū xa'icmāsu'yuyāuj. Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī lacate-
jtin xa'iclatlā'huanāuj a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lachāni'. Lā' xa'iclatlā'huanāuj
chuntza' por mimpālacataca'n.
6 Lā' hui'xina'n quilāmaksca'tui lā' chuntza' maksca'txtutit huan Māpa'ksīni'.
A'yuj lej līpātīni'ntit a'xni'ca' kalhlaka'ī'tit huan xatzey tachihuīn, pero
lej ixka'lhīyā'tit tapāxuhuān como huan Espíritu Santo cāmaxquī'ni'
tapāxuhuān. 7 Lā' como taca'tzīlh a'nchī hui'xina'n līlatā'kchokoyā'tit, nā
chuntza' talīlatā'kchoko ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'nī't a'ntī xalanī'n
nac Macedonia lā' nac Acaya. 8 Chuntza' lī'a'kahuanī't ixtachihuīn huan
Māpa'ksīni' por mimpālacataca'n. Lā' tū' xmān nac Macedonia lā' nac Acaya,
chu calhāhuā ca'tzīcan a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā' ū'tza' tū'
lītasqui'nī na'icuanāuj nīn lakatin tachihuīn. 9 Ixlīhuākca'n quincātahuaniyāni'
a'nchī hui'xina'n kalhlaka'ī'tit quintachihuīnca'n a'xni'ca' iccāquīlaklani'.
Lā' huancan a'nchī hui'xina'n lītalakspi'ttit huan ídolos lā' stālani'tit Dios, lā'
chuhua'j tā'scujā'tittza' Dios a'ntī xalakahuan lā' scana'nca. 10 Lā' huancan
a'nchī hui'xina'n ka'lhīpā'na'ntittza' ixO'kxa' Dios a'ntī naminācha' nac
a'kapūn. Huā'mā' Dios mālakahuanīchokolh. Huā'mā' ū'tza' Jesús a'ntī
quincāmāpūtaxtūyāni', lā' chuntza', a'xni'ca' Dios nalacāxtlahuakō', tū'
caquinticāmāpātīnīni' por quintalaclē'i'ca'n.

2

A'nchī Pablo scujli nac Tesalónica

1 Tā'timīn, hui'xina'n ca'tzīyā'tit que tū' chu tlakaj iccāquīlaklani'.
2 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī quincātamāpātīnīni' lā' quincātalakapalani'
nac Filipos a'xni'ca' tūna'j xa'icchā'nāuj nac Tesalónica. Lā' a'yuj
quincāpātle'keni'ni' huā'mā', pero Dios quincāmaktāyani' lā' chuntza'
iccāhuanini' huan xatzey tachihuīn a'ntū Dios māca'tzīnīni'lh lā' tū'

iclacapuhuáuj, a'yuj quincātamāmakchuyīcu'tuni'. 3 Quina'n iccāmaxquī'ni'
tapāstacna'. Lā' a'ntū iccāhuanini' hui'xina'n ū'tza' xastu'ncua'. Tuntū'
icpāstacui'. Xa'iccāhuanicu'tunāni' ixtachihuīn Dios, lā' xmān ū'tza'
iccāquīlīlaklani'. Tū' iccāquī'a'kxokoni'. 4 Dios quincālaktzī'ni' xalactzey
lā' quincālīmāmacū'ni' na'icmāsu'yuyāuj xatzey tachihuīn. Lā' ū'tza'
iclīmāsu'yuyāuj chu a'nchī Dios lacasqui'n. Quina'n más ictlahuacu'tunāuj
ixtapuhuān Dios lā' tū' ixtapuhuānca'n tachi'xcuhuī't. Dios ū'tza'
laktzī'n qui'a'clhcunucca'n. 5 Hui'xina'n ca'tzīyā'tit que quina'n
tū' iccāquīlīmāka'tlī'ni'. Lā' nīn tuntū' iccāquī'a'kxokomaklhtīcu'tuni'.
Huā'mā' Dios ca'tzī. 6 Tū' xa'iclacasqui'nāuj que huan tachi'xcuhuī't
naquincāta'a'cnīni'ni'yāni', nīn hui'xina'n, nīn ā'makapitzīn, a'yuj quina'n
ixapóstoles Cristo lā' ū'tza' līminī'ni' caquilā'a'cnīni'ni'uj. 7 Lacatzucu
xa'iccātā'chihuīna'nāni' hua'chi kalhatin puscāt a'ntī cāmaktaka'lha ixcamana'.
8 Xa'iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Lā' ū'tza' xa'iccālīmaxquī'cu'tunāni' tū' xmān
huan xatzey tachihuīn; xa'iccāmaxquī'cu'tunāni' nā quinquilhtamacujca'n,
tanto xa'iccāpāxquī'yāni'. 9 Tā'timīn, hui'xina'n pāstacā'tit a'nchī
xa'icscujāuj lā' a'nchī xa'icpātīyāuj para na'iclītapātle'keni'yāuj. Quina'n
tū' xa'iccāmāmakasputūcu'tunāni'. Lā' ū'tza' xa'iclīscujāuj tuncuj lā' tzī'sa
a'xni'ca' xa'iccāmāsu'ni'yāni' hui'xina'n ixtachihuīn Dios.

10 Hui'xina'n laktzī'ntit lā' Dios nā laktzī'lh a'nchī xa'iccātā'lahui'lani'
hui'xina'n a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit. Quina'n tzeyā chi'xcuhuī'n xa'icuanī'tauj.
Līlacatejtin xa'iclatā'kchokoyāuj. Nīn tuntū' xa'ictlahuayāuj a'ntūn tū'
līmakuan. Lā' chuntza' nīn tintī' tzē naquincālē'ksa'nīni'nāni'. 11 Nā
hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'nchī hua'chi kalhatin xatāta' cāmaxquī' tapāstacna'
ixcamana', chuntza' quina'n xa'iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' milīhuākca'n lā'
xa'iccāmākō'xaka'tlī'yāni'. 12 Lā' lej xa'iccāhuaniyāni' que tasqui'nī līlacatejtin
nalatā'kchokoyā'tit a'nchī Dios lacasqui'n. Dios ū'tza' a'ntī cāta'sani'nī'ta'ni'
a'nlhā xla' māpa'ksīni'n lā' a'nlhā lej cā'tzēhuanī't.

13 Lā' nā pō'ktu icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios a'nchī hui'xina'n
kalhlaka'ī'tit ixtachihuīn Dios a'xni'ca' xa'iccāhuaniyāni'. Hui'xina'n ca'tzītit
lā' kalhlaka'ī'tit que a'ntū iccāmāsu'ni'ni', ū'tza' ixtachihuīn Dios lā' tū'
ixtachihuīnca'n tachi'xcuhuī't. Lā' stu'ncua' ixtachihuīn Dios. Lā' Dios
ū'tza' a'ntī scuja na mi'a'clhcunucca'n hui'xina'n a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit.
14 Hui'xina'n, tā'timīn, cāpātle'keni'ni' a'cxtim hua'chi cāpātle'keni'lh
xalanī'n nac Judea a'ntīn tatapa'ksī con Dios lā' takalhlaka'ī' Jesucristo.
Mintā'macchicni'ca'n cātamacaputzani' hui'xina'n. Lā' huan israelitas
tamacaputzalh ixtā'israelitasca'n xalanī'n nac Judea a'ntīn takalhlaka'ī'.
15 Huan israelitas tamaknīlh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tamaknīlh huan
Māpa'ksīni' Jesús. Lā' quina'n quincātamacaputzani'. Dios tū' lakatī a'ntūn
tatlahua xlaca'n. Xlaca'n tatā'lāsta'la ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 16 Xlaca'n
tū' quincātamakxtekāni' na'iccātā'chihuīna'nāuj a'ntīn tū' israelitas. Quina'n
iccātā'chihuīna'ncu'tunāuj para que natapūtaxtu. Lā' chuntza' huan israelitas
ā'chulā' taka'lhī ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnī Dios.

Pablo ixcālaka'mpalacu'tun xalanī'n nac Tesalónica

17 A'xni'ca' iccāmakxtekni' lā' lātma'j tū' xa'iccālaktzī'nāni',
pō'ktu xa'iccāpāstacāni' hui'xina'n lā' lej xa'iccālaktzī'ncu'tunāni'.
18 Quina'n xa'iccālaka'ncu'tunāchāni' hui'xina'n. Lā' quit, Pablo,
xa'iccālaka'ncu'tunāchāni' maklhūhua' pero huan ko'ti'ti' tū' quincāmakxtekni'
na'ica'nāchāuj. 19 A'xni'ca' huan Māpa'ksīni' Jesucristo namin lā'
natahui'layāuj na ixlacapūn, na'iccālīpāxuhuayāni' como kalhlaka'ī'yā'tit.

Lā' por mimpālacataca'n naca'tzīcan a'nchī xa'ictā'scujāuj Dios. [20] Chuntza'
hui'xina'n quilāmaxquī'yāuj tapāxuhuān lā' iclīka'tla'jca'tzīyāuj por hui'xina'n.

3

[1] Como tū' xa'icca'tzīyāuj a'nchī ixlīlatlā'hua'nā'tit, tū'tza' xa'ictāyani'yāuj.
Ictipuhuáuj xa'ictachokouj qui'a'cstuca'n, quit lā' Silas, nac Atenas, [2] lā'
xa'iccālakmacā'nchāni' Timoteo, quintā'tinca'n. Xla' tā'scuja Dios lā' māsu'yu
xatzey tachihuīn a'ntū ixpālacata Cristo. Iccālakmacā'nchāni' para que
nacāmaxquī'yāni' tapāstacna' lā' nacāmaktāyayāni' para que más xa'nca
nakalhlaka'ī'yā'tit. [3] Huā'mā' ictlahuáuj para que tū' nataxtutāya'yā'tit por
ixpālacata a'ntū līpātīni'mpā'na'ntit. Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que tasqui'nī
que napātīni'nāuj huā'tzā'. [4] A'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lachāni' iccāhuanini' a'nchī
nalīpātīni'nāuj. Lā' chuntza' pātle'kelh. U'tza' huā'mā' ca'tzīyā'tit. [5] Lā'
ū'tza' iclīmacā'ncha' Timoteo. Como tū' xa'icca'tzī a'nchī ixlīlatlā'hua'nā'tit,
tū'tza' xa'ictāyani'. Xa'icca'tzīcu'tun palh ixkalhlaka'ī'yā'titcus xa'nca. Quit
xa'icca'tzīcu'tun palh huan ko'ti'ti' xmān ixcālīlaktzī'nī'ta'ni'. Chuntza' chu
xmān xa'icscujtamaka'uj.

[6] Chuhua'j Timoteo ixcālakanī'ta'nchāni' lā' chimpātza'. Quincāhuaniyāni'
a'nchī lej xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit lā' a'nchī lāpāxquī'yā'tit. Lā' nā
quincāhuaniyāni' a'nchī quilāpāstacmā'nanchāuj pō'ktu lā' quilāpāxquī'yāuj.
Lā' xla' quincāhuanini' que hui'xina'n quilālaktzī'ncu'tunāuj chuntza' hua'chi
iccālaktzī'ncu'tunāni' nā quina'n. [7] Lā' como icca'tzīuj que hui'xina'n nā xa'nca
kalhlaka'ī'yā'tit, ū'tza' xa'iclītako'xaka'tlī'yāuj, a'yuj xa'icpātīni'mā'nauj lā' a'yuj
lej ixquincāpātle'keni'mā'ni' a'ntūn tū' tzey. [8] Chuhua'j iclīpāxuhuayāuj como
icca'tzīujtza' que hui'xina'n nā xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n.
[9] Lā' chuhua'j tzē na'icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios por mimpālacataca'n.
Icmaxquī'yāuj lhūhua' pāxcatca'tzī Dios porque lej iclīpāxuhuayāuj na
ixlacapūn Dios por mimpālacataca'n. [10] Tuncuj lā' tzī'sa lej icsqui'ni'yāuj Dios
que ca'iccālaka'nchāni' hui'xina'n porque iccāmāsu'ni'cu'tunāni' ā'macsti'na'j
a'ntū ticāsputni'yāni' hui'xina'n a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.

[11] Māni' Dios, quinTāta'ca'n, lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo
caquincātamakxtekni' para que tzē na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n.
[12] Cacāmaktāyani' huan Māpa'ksīni' para que ā'chulā' nalāpāxquī'yā'tit, lā'
ā'chulā' nacāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, chuntza' hua'chi quina'n
iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. [13] Dios cacāmāhuixcānīni' lā' cacāmāpānūni'kō'ni'
ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua' na mi'a'clhcunucca'n para que chuntza' nīn tintī'
tzē caticālē'ksa'nīni'ni' a'xni'ca' natāyayāchipitit na ixlacapūn quinTāta'ca'n
Dios a'xni'ca' namimpala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús con ixlīhuākca'n a'ntī ixla'.

4

A'nchīn tzē nalīlatahui'lacan chu a'nchī Dios lacasqui'n

[1] A'xmān iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n, tā'timīn. Quina'n iccāmāsu'ni'ni'
a'nchī nalīlatā'kchokoyā'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n. Lā' chuntza'
latā'kchokopā'na'ntit. Lā' chuhua'j quina'n iccāsqui'ni'yāni' hui'xina'n lā'
iccāmaxquī'yāni' tapāstacna' por ixquilhtampān Jesús: ā'chulā' chuntza'
calatā'kchokotit.

[2] Hui'xina'n pāstacā'tit a'ntū iccāmāsu'ni'ni' por ixquilhtampān Māpa'ksīni'
Jesús. [3] Dios lacasqui'n que līlacatejtin nalatahui'layā'tit. Tū' namak-
puscātini'nā'tit. [4] Caca'tzī'tit milīhuākca'n a'nchī naputzayā'tit mimpuscātca'n

chu a'nchī minī'ni' na ixlacapūn Dios lā' nā na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.
5 Tū' caputzatit mimpuscātca'n con xako'hua'jua' tapāstacna' hua'chi tatlahua
huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' talakapasa Dios. 6 Tū' timakpuscātīni'nā'tit. Tū'
tilālakatlajayā'tit chuntza', porque chuntza' tū tzey tlahuani'yā'tit ā'chā'tin
chi'xcu'. QuiMāpa'ksīni'ca'n nacāmāpātīnī a'ntī chuntza' natatlahua. Lā' ū'tza'
huā'mā' xa'nca iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n xapū'la. 7 Dios quincālacsacnī'ta'ni'
lā' xla' tū' lacasqui'n natlahuayāuj a'ntūn ko'hua'jua'. Quincālacsacnī'ta'ni'
para natlahuayāuj a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios. 8 A'ntīn tū' natatlōkentaxtū
huā'mā' līmāsca'tīn, xlaca'n tū' talakmaka'n chi'xcuhuī'n; xlaca'n talak-
maka'n Dios. Lā' Dios ū'tza' a'ntī quincāmaxquī'yāni' huan Espíritu Santo.
9 Como hui'xina'n lāpāxquī'yā'tit lītā'timīn, chuntza' tū' tasqui'nī
na'iccāhuaniyāni' nīn tuntū' ixpālacata huā'mā'. Dios cāmāsu'ni'nī'ta'ni'tza'
a'nchī nalāpāxquī'yā'tit hui'xina'n. 10 Lā' chuntza' tū' xmān lāpāxquī'yā'tit,
hui'xina'n nā cāpāxquī'yā'tit ixlīhuākca'n huan tā'timīn xalanī'n na ixlīhuāk
huan estado de Macedonia. Lā' iccāsqui'ni'yāni' que ā'chulā' cacāpāxquī'tit.
11 Nalīhui'līyā'tit ca'cs natahui'la'yā'tit. Lā' tū' calīmaktanū'tit a'ntūn tū'
mimaca'tzica'n. Lā' cascujtit. U'tza' huā'mā' iccāhuaninī'ta'ni' pū'la. 12 Lā'
chuntza' nacāta'a'cnīni'ni'yāni' xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn
Dios. Lā' chuntza' tzē nalītapātle'keni'yā'tit.

A'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni'

13 Iclacasqui'nāuj que caca'tzītit a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata a'ntīn
tanīnī'ttza'. Chuntza' tū' catilakaputzatit hua'chi talakaputza xlaca'n
a'ntīn tū' taka'lhīmā'na para natalakchā'n Cristo. 14 Quina'n kalhlaka'ī'yāuj
que Jesús nīlh lā' nā lakahuanchokolh. Lā' nā chuntza' kalhlaka'ī'yāuj
que ixlīhuākca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' Jesús a'xni'ca' tanīlh, nā xlaca'n
nacāmālakahuanīchoko Dios a'xni'ca' namimpala Jesús.
15 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū hualh quiMāpa'ksīni'ca'n.
A'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni', quina'n a'ntī xalakahuancus
tū' caticāmakxtekui xlaca'n a'ntī tanīnī'ttza'. 16 Lā' huanmā' chi'chini'
huan Māpa'ksīni' nayujāchi de nac a'kapūn lā' lej pa'lha nahuan lakatin
līmāpa'ksīn. Lā' huan xapuxcu' ángeles nata'sa. Lā' namakata'sacan ixlīskoli'
Dios para nacāmāca'tzīnīcan que mimā'tza' huan Māpa'ksīni'. Xapū'la
natalakahuanchoko xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī' Cristo a'xni'ca' tanīlh.
17 Lā' chu tuncan xlaca'n lā' nā quina'n a'ntī xalakahuancus, quilīhuākca'n
naquincātamā'kayāhua'yāni' nac poklhnu'. Lā' nalakchā'nāuj huan Māpa'ksīni'
nac cā'ū'nī'n tālhmā'n. Lā' para pō'ktu chuntza' natā'tahui'layāchāuj
quiMāpa'ksīni'ca'n. 18 Lā' huā'mā' tachihuīn nalālīmāpāstaquīyā'tit. Lā'
chuntza' nalālīmākō'xamāka'tlī'yā'tit.

5

1 Tā'timīn, tū' tasqui'nī na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n lhānīn napātle'ke
huā'mā' lā' lhānīn namin huan Māpa'ksīni'. 2 Hui'xina'n xa'nca ca'tzīyā'tit
que nīn tintī' ca'tzī lhānīn namin huan Māpa'ksīni'. Chu līmaktin namin
hua'chi chu līmaktin min huan ka'lhāna' de tzī'sa. 3 A'xni'ca' natahuan
tachi'xcuhuī't: “Ca'cs hui'lāna'uj, tuntū' catilalh”, chu līmaktin nala huan
lakuat. Lacapalh nala huan lakuat hua'chi a'xni'ca' nachini' ixtaca'tzāt
kalhatin puscāt a'xni'ca' nalacatuncuītza' ixcaman. Lā' tū' catitapūtaxtuni'lh
huan lakuat. 4 Xlaca'n tū' talakapasa Dios lā' tū' taca'tzī palh Jesu-
cristo namimpala. Chu līmaktin natasu'yu hua'chi a'xni'ca' namin kalhatin

ka'lhāna' de tzī'sa. Hui'xina'n tū' hua'chi xlaca'n como hui'xina'n laka-
pasā'tit ixtachihuīn Dios lā' ka'lhīpā'na'ntit Jesucristo hasta a'xni'ca' namin.
5 Hui'xina'n xalanī'n nac cā'tuncuj lā' latlā'hua'nā'tit nac cā'xkakana'. Como
tū'tza' tlahuacu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey, hui'xina'n tū'tza' xalanī'n nac
cā'tzī'sa. Tū'tza' latlā'huanāuj a'nlhā cā'pucsua' como Dios xtāpalīnī'ttza' quin-
tapāstacna'ca'n. 6 Hua'chilh ixtalhtatanī't xlaca'n a'ntīn tū' talakapasa ix-
tachihuīn Dios. Tū' calaujtit hua'chi xlaca'n. Skalalh calaujtit lā' cuenta
catlahuaujtit que tū' natlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. 7 Cā'tzī'sa lhtatacan
lā' cā'tzī'sa ka'chīcan. Xalanī'n nac cā'tzī'sa hua'chilh ixtalhtatanī't lā'
hua'chilh ixtaka'chīnī't, como tū' tapāstaca a'ntū ixla' Dios lā' tū' tatlahua
cuenta a'nchī lacatejtin natalatā'kchoko. 8 Quina'n tū' hua'chi xlaca'n como
quina'n xalanī'n nac cā'tuncuj. Huan tropa ka'lhī ixlu'xu' de līcā'n a'ntū
napūtamaktāya ixa'clhcunuc. Lā' quina'n ka'lhīyāuj a'ntū napūtamaktāyayāuj
nac qui'a'clhcunucca'n. Kalhlaka'ī'yāuj Jesucristo lā' pāxquī'ni'nāuj chu
a'nchī xla' quincāmāsu'ni'ni'. Lā' ū'tza' līpūtamaktāyayāuj qui'a'clhcunucca'n.
Lā' ū'tza' tū' makxteka natanū na qui'a'clhcunucca'n a'ntū ko'hua'jua'.
Huan tropa ka'lhī ixtā'knu' de līcā'n a'ntū napūtamaktāya ixa'kxāk. Lā'
quina'n ka'lhīyāuj a'ntū napūtamaktāyayāuj quintapāstacna'ca'n. Quina'n
kalhlaka'ī'yāuj que napūtaxtuyāuj. Lā' ū'tza' līpūtamaktāyayāuj. Lā' ū'tza' tū'
makxteka natanū a'ntūn tū' tzeyā tapāstacna'. 9 Dios quincālacsacnī'ta'ni'
lā' tū' quincāmāpātīnīcu'tunāni' a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'. Quincālacsacni'
para que naquincāmāpūtaxtūyāni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 10 Lā'
Jesucristo, xla' līnīlh por quina'n para que natā'latahui'layāuj xla', palh
nīnī'taujtza' o lakahuanāujcus a'xni'ca' xla' namimpala. 11 Lā' por ixpālacata
huā'mā' calālīmaxquī'tit tapāstacna' lā' calāmāhuixcānī'tit chuntza' a'nchī
tlahuapā'na'ntit hui'xina'n chuhua'j.

Pablo cāchihuīna'maxquī'lh huan tā'timīn

12 Iccāsqui'ni'yāni', tā'timīn, cacā'a'cnīni'ni'tit huan xanapuxcu'nu'
a'ntī tatā'scuja Māpa'ksīni'. Huan Māpa'ksīni' cālacsacnī't xlaca'n para
nacātamāsu'ni'yāni' lā' nacātamaxquī'yāni' tapāstacna'. 13 Lej cacā'a'cnīni'ni'tit
lā' cacāpāxquī'tit por ixpālacata ixtascujūtca'n. Hui'xina'n tū' calāsta'la'tit.

14 Lā' iccāmaxquī'yāni tapāstacna', tā'timīn. Cacāquilhnī'tit macsti'na'j
a'ntī chu xmān talatlā'huan. Cacāhuanilī'pintit a'ntīn talakachā'ni'nī't.
Cacāmaktāya'tit a'ntīn tūna'j xa'nca takalhlaka'ī'. Cacātāyani'tit ixlīhuākca'n.

15 Calē'capintit nalātlahuani'yā'tit a'ntū līmakuan. Lā' nā chuntza'
cacātlahuani'tit ixlīhuākca'n a'ntū līmakuan. Lā' tū' titlahuani'yā'tit ā'chā'tin
a'ntūn tū' tzey, a'yuj xla' cātlahuani'nī'ta'ni' a'ntūn tū' tzey.

16 Pō'ktu capāxuhua'tit. 17 Pō'ktu cakalhtō'ka'tit. 18 Camaxquī'tit pāxcatca'tzī
Dios chu a'ntū cāpātle'kēni'yāni'. Chuntza' Dios lacasqui'n natlahua'yā'tit
hui'xina'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Cristo.

19 Tū' camāmakchuyī'tit huan Espíritu Santo a'nchī scuja. 20 Tū' calak-
maka'ntit a'ntūn tahuan ixa'cta'sana'nī'n Dios. 21 Lā' xa'nca napāstacā'tit palh
tzey o tū' tzey a'ntūn tahuan lā' camaklhtīni'ntit a'ntūn tzey. 22 Camakxtektit
huāk a'ntū xako'hua'jua'.

23 Māni' Dios cacātlahuani' hui'xina'n lej xalacuan. Dios ū'tza' a'ntī
tza'ta'ta' tlahua qui'a'clhcunucca'n. Xla' cacāmāpānūni'ni' a'ntūn tū' tzey.
Lā' cacāmaktāyani' para que tū' natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Lā'
cacāmaktāyani' para que tū' natanū a'ntū ko'hua'jua' na mintapāstacna'ca'n
lā' na mi'a'clhcunucca'n hasta a'xni'ca' namin quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

24 Ixlīhuāk huā'mā' Dios nacātlahuani'yāni' como ū'tza' a'ntī cālacsacnī'ta'ni' lā'
ū'tza' tlōkentaxtū.

A'xmān līsicua'lanālīn

25 Tā'timīn, cakalhtō'ka'tit por quina'n.
26 Cacāsaludarlītit lā' cacāpūsko'ka'tit ixlīhuākca'n huan tā'timīn chu a'nchī
minī'ni' entre lītā'timīn a'ntīn tatapa'ksī con Dios.
27 Iccālīmāmacū'yāni' por ixquilhtampān Māpa'ksīni' cacālakapūtle'keni'kō'tit
ixlīhuākca'n huan tā'timīn huā'mā' carta a'ntū ictzo'kmā'.
28 Cacāsicua'lanālīni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca Xalanī'n nac Tesalónica

Pablo lā' a'ntī ixtatā'scuja tatzo'kli lakatin carta

1 Ictzo'knunāuj quina'n, Pablo lā' Silvano lā' Timoteo. Iccātzo'knuni'yāni'
hui'xina'n xalanī'n nac Tesalónica a'ntī kalhlaka'ī'yā'tit lā' tā'tapa'ksīyā'tit Dios
quinTāta'ca'n lā' nā huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 2 Cacāsicua'lanālīni' Dios
quinTāta'ca'n lā' huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'.

Dios nacāmālaclē'nī a'ntīn talaclē'n

3 Quina'n icca'tzīyāuj que hui'xina'n kalhlaka'ī'pā'na'ntit ā'chulā' lā'
milīhuākca'n lāpāxquī'pā'na'ntit ā'chulā'. Lā' ū'tza' tasqui'nī nalīmaxquī'yāuj
pō'ktu pāxcatca'tzī Dios. Chuntza' minī'ni'. 4 Lā' ū'tza' quina'n lej iclīka'lhīyāuj
tapāxuhuān a'xni'ca' iccāhuaniyāuj xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios,
a'nchī hui'xina'n latlā'hua'nā'tit. Iccāhuaniyāuj a'nchī hui'xina'n xa'nca
kalhlaka'ī'yā'titcus lā' tū' tamakchuyīnī'ta'ntit a'yuj lej cātalīmacaputzayāni'
hui'xina'n lā' lej pātīyā'tit lej lhūhua' catūhuā. 5 Chuntza' lītasu'yu que
Dios xa'nca ca'tzī a'nchī nalīlacāxtlahuakō'. Lā' chuntza' lītasu'yu que
Dios nacālaktzī'nāni' xalacuan para natanū'yā'tit a'nlhā xla' māpa'ksīni'n.
Hui'xina'n tapa'ksīyā'tit con Dios. Lā' ū'tza' līpātīni'mpā'na'ntit.

6 Ca'tzīyāuj a'nchī tzey nalīlacāxtlahua Dios. A'ntī cātamacaputzayāni'
hui'xina'n xlaca'n natamāpala con Dios lā' xla' nacāmāpātīnī. 7 Dios
namājaxī a'nchī līpātīni'nāuj hasta a'xni'ca' natasu'yu huan Māpa'ksīni' Jesús.
Naminācha' de nac a'kapūn. Lā' por ixquilhtampān natatā'min ixángeles.
8 Jesucristo natalacsu'yu nac cā'lamana'. Lā' nacāmāmāpalanīkō' a'ntīn tū'
talakapascu'tulh Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh huan xatzey tachihuīn
ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 9 Xlaca'n nacāmāpātīnī Dios para
pō'ktu como nacāmāxtunquīcan para pō'ktu na ixlacapūn Dios lā' huan
xkakana' a'ntū mālacsu'yu ixlīmāpa'ksīn Dios. 10 Lā' huanmā' chi'chini'
a'xni'ca' namin huan Māpa'ksīni', nata'a'cnīni'ni' ixtachi'xcuhuī't, lā' na-
talē'cnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' nā chuntza' natlahua'yā'tit nā
hui'xina'n porque kalhlaka'ī'nī'ta'ntit a'ntū iccāhuanini'.

11 Lā' ū'tza' iclīkalhtō'ka'yāuj pō'ktu por hui'xina'n. Icsqui'ni'yāuj Dios que
xa'nca nalatā'kchokoyā'tit hui'xina'n, chu a'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko
xlaca'n a'ntī cālacsacnī't Dios para que Dios nacālaktzī'nāni' xalacuan
hui'xina'n. Icsqui'ni'yāuj Dios cacāmaktāyani' natlōkentaxtūyā'tit ixlīhuāk
xatzey mintapuhuānca'n, lā' huāk tzey a'ntū tlahua'cu'tunā'tit como
hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza'. Ixlīhuāk huā'mā' Dios tzē natlahua
porque ka'lhī līmāpa'ksīn. 12 Lā' chuntza' na'a'cnīni'ni'can quiMāpa'ksīni'ca'n
por mimpālacataca'n. Lā' hui'xina'n nacāta'a'cnīni'ni'yāni' por ixpālacata
Jesucristo. Huā'mā' tzē chuntza' nala porque lej ka'lhī talakalhu'mān
quinDiosca'n lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

2

Huan chi'xcu' a'ntī más ca'tzanca'tzī

1 Chuhua'j na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'ntū napātle'ke a'xni'ca' namin
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, lā' a'nchī quina'n nalaktakēxtimīyāuj na ixla-
capūn. Ixpālacata huā'mā' iccāhuanicu'tunāni' catūhuā. 2 Tū' catamakx-
tektit que chu līmaktin namāmakchuyīcan mintapāstacna'ca'n. Lā' tū' cata-
makchuyī'tit a'xni'ca' huancan que chinī'ttza' huan chi'chini' a'ntū napūmin
huan Māpa'ksīni'. Chō'la chuntza' cāhuanini' kalhatin ixa'cta'sana' Dios
o kalhatin a'ntī māsu'yu ixtachihuīn Dios. Chō'la catīhuā cāhuanini' que
iccāmacā'ni'nī'ta'nchāni' lakatin carta a'nlhā xa'ictzo'knī'tauj que chinī'ttza'
huan chi'chini' a'ntū napūmin huan Māpa'ksīni'. Tū' stu'ncua'. Tū' chuntza'
ictzo'knunī't. 3 Tū' cacāta'a'kxokoni' por ixpālacata nīn tuntū'. Huanmā'
chi'chini' tūna'j catilalh. Pū'la lhūhua' natatā'lāsta'la Dios, lā' natasu'yu
huan kalhatin chi'xcu' a'ntī más ca'tzanca'tzī que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Xla' līhui'līcanī't na'a'n nac pūpātīn. 4 Xla' nala ixtā'ca'tzaca'n ixlīhuāk a'ntī
cāhuanican dioses lā' ixlīhuāk a'ntū cātaquilhpūtani'can. Xla' natahui'la na
ixlītokpān Dios lā' nahuan que ū'tza' māni' Dios. Lā' xla' nacāmāquilhputī
tachi'xcuhuī't.
5 ¿Chu tū' pāstacā'tit a'nchī xa'iccāhuaniyāni' huāk huā'mā' a'xni'ca'
xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n? 6 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntūn tū'
makxteka natasu'yu chuhua'j huan chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī. Hasta
a'xni'ca' laclhcāhui'līca, hasta a'xni'ca' natasu'yu. 7 Chuhua'j lakatzē'k
scujmā' ixlīmāpa'ksīn huan ko'ti'ti'. Lā' chuntza' nascujtamā' lakatzē'k
hasta namāpānūcan huan tīn tū' makxteka tasu'yu huan chi'xcu' a'ntī lej
ca'tzanca'tzī'. 8 Lā' chu tuncan natasu'yu. Lā' ā'calīstān natasu'yu huan
Māpa'ksīni' Jesucristo. Lā' xla' xmān nasu'nu' lā' chuntza' nalīmaknī huan
chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī. Lā' como Jesucristo lej ka'lhī ixlīmāpa'ksīn,
xmān natasu'yu, lā' xmān chuntza' nalīmāsputū ixlīmāpa'ksīn huan chi'xcu'
a'ntī lej ca'tzanca'tzī. 9 Lā' a'xni'ca' namin huan chi'xcu' a'ntī lej ca'tzanca'tzī,
xla' naka'lhī ixlīmāpa'ksīn ko'ti'ti' lā' natlahua tāpālhūhua' lē'cnīn lā' laka'tla'n
catūhuā a'ntū lī'a'kxokonu'n. 10 Lā' como xla' lej xaca'tzanca'tzīn, nacā'a'kxoko
xlaca'n a'ntī natapātīni'n nac pūpātīn. Natapātīni'n a'ntza' porque tū'
tamaklhtīni'ncu'tulh ixtachihuīn Dios a'ntū lej stu'ncua' lā' a'ntū māsu'yu
a'nchī līpūtaxtucan. 11 Lā' como tū' tamaklhtīni'ncu'tulh a'ntū xastu'ncua',
Dios cāmakxteka nacā'a'kxokocan. Lā' ū'tza' talīkalhlaka'ī' a'ntūn tū' stu'ncua'.
12 Lā' chuntza' Dios nacālacāxtlahuakō' lā' nacāmāpātīnīkō' ixlīhuākca'n
a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh a'ntū xastu'ncua' lā' xmān ixtalakatī natatlahua
ixtalaclē'i'ca'n.

Dios cāmāpūtaxtūcu'tun huan tachi'xcuhuī't

13 Lā' chuhua'j, tā'timīn, ca'tzīyāuj que cāpāxquī'yāni' huan Māpa'ksīni'. Lā'
chuhua'j tasqui'nī na'icmaxquī'yāuj pāxcatca'tzi Dios porque Dios cālacsacni'
hui'xina'n a'xni'ca' tūna'j ixa'nan quilhtamacuj, para que napūtaxtuyā'tit.
Como hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixlīstu'ncua' lā' como huan Espíritu
Santo cātlahuani' xalacuan hui'xina'n, lā' chuntza' Dios nacālīmāpūtaxtūyāni'
hui'xina'n. 14 Quina'n iccālē'ni'chāni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Je-
sucristo. Lā' chuntza' cālīta'sani'ni' Dios. Xla' cāta'sani'ni' hui'xina'n para
que chuntza' hui'xina'n nalakchipinā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo nac
a'kapūn a'nlhā cā'tzēhuanī't.
15 Lā' ū'tza' xa'nca' calītāya'tit lā' tū' camakxtektit huan līmāsca'tīn
a'ntū iccāhuanini' lā' a'ntū ictzo'kui nac carta. 16 Dios quinTāta'ca'n, xla'
quincāpāxquī'yāni' lā' quincāmaxquī'yāni' talāko'xamāka'tlī'n a'ntūn tū' maktin
catisputli. Xla' quincāmāca'tzīnīyāni' que tū' chu tlakaj ka'lhīmā'nauj a'ntū
xatzey a'ntū xla' naquincātlahuani'yāni'. Dios, xla' lakalhu'mana'n. Lā' ū'tza'

huāk quincālītlahuani'yāni' ixlīhuāk huā'mā'. 17 Icsqui'ni'yāuj huan Māpa'ksīni'
Jesucristo lā' Dios quinTāta'ca'n que cacātamaxquī'ni' talāko'xamāka'tlī'n lā'
cacātamāhuixcānīni' para que chuntza' natlahua'yā'tit lā' nahua'nā'tit huāk
a'ntūn tzey.

3

Pablo cāsqui'ni'lh huan tā'timīn que catalīkalhtō'ka'lh para xla'

1 Lā' chuhua'j, tā'timīn, ca'orarlī'tit por quina'n. Casqui'ntit que ix-
tachihuīn Dios ca'a'kahualh lā' ca'a'cnīni'ni'ca chuntza' hua'chi a'cnīni'ni'tit
hui'xina'n. 2 Lā' nā casqui'ntit que Dios caquincāmāpūtaxtūni' de na
ixlīmāpa'ksīnca'n huan xalacca'tzanca'tzīnī'n chi'xcuhuī'n a'ntīn tatlahua
a'ntūn tū' līmakuan. A'makapītzīn tachi'xcuhuī't tū' takalhlaka'ī' lā' ū'tza'
lī'a'nan huan tachi'xcuhuī't a'ntī lej taca'tzanca'tzī. 3 Huan Māpa'ksīni'
pō'ktu tlōkentaxtūkō'. Xla' nacātamāhuixcānīyāni' lā' nacāmaktaka'lhāni' lā'
chuntza' tū' caticātlajani' huan ko'ti'ti'. 4 Quina'n iclīpāhuanāuj huan
Māpa'ksīni'. Lā' ū'tza' a'ntī cāmaktāyayāni'. Lā' ū'tza' iclīca'tzīyāuj palh
tlahua'pā'na'ntit a'ntū iccāhuanini' lā' ā'chulā' natlahua'yā'tit. 5 Cacāmaktāyani'
hui'xina'n huan Māpa'ksīni' Jesucristo para que ā'chulā' naca'tzīyā'tit a'nchī
Dios cāpāxquī'yāni'. Lā' cacāmaktāyani' para que natāyani'yā'tit a'ntūn
cāpātle'keni'yāni', chuntza' hua'chi Cristo tāyani'kō'lh.

Tasqui'nī que natascuja ixlīhuākca'n

6 Lā' chuhua'j, tā'timīn, iccālīmāpa'ksīyāni' a'ntū ixquilhtampān
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Cataxtunquītit de ixlīhuākca'n huan tā'timīn
a'ntīn chu xmān talatlā'huan lā' tū' ta'a'kahuā'nani' huan līmāsca'tīn a'ntū
iccāhuaninī'ta'ni' hui'xina'n. 7 Hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que tasqui'nī
que naquilāmaksca'txtuyāuj a'nchī xa'icscujāuj. Quina'n tū' laclhquititni'
xa'icuanī'tauj a'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n. 8 Iccāmāpalauj a'ntī
ixquincāmāhuī'yāni'. Lā' lej pa'lha xa'icscujāuj de tuncuj lā' de tzī'sa porque
quina'n tū' xa'iccāmāmakasputūcu'tunāni'. 9 Lā' a'yuj xa'icka'lhīyāuj derecho
chu ixquilāmāhuī'uj, pero quina'n xa'icscujāuj porque xa'iclacasqui'nāuj
que hui'xina'n naquilāmaksca'tāuj. 10 A'xni'ca' xa'iccātā'lahui'lani' hui'xina'n,
iccāhuanini' chuntza': Palh a'nan catīhuā a'ntīn tū' scujcu'tun, tū' cahuā'yalh.
11 Quincātahuaniyāni' que makapitzīn de hui'xina'n lhquititni' lā' talīmaktanū
a'ntū tū' ixmaca'tzica'n lā' nīn tuntūyā lītlōt tatlahua. 12 Lā' xlaca'n
iccāmāpa'ksīyāuj lā' iccāmaxquī'yāuj tapāstacna' por ixquilhtampān Jesucristo:
Ca'cs catatahui'lalh lā' catascujli lā' chuntza' catalītapātle'keni'lh xlaca'n.
13 Tā'timīn, tū' calakachipini'tit natlahua'yā'tit a'ntū xatzey. 14 Palh catīhuā
tū' a'kahuāna'ni'cu'tun a'ntū icuanī'tauj nac huā'mā' carta, caxa'ncalaktzī'ntit
tichū. Lā' tū' chu lakatin catā'pintit hasta que namāxana'n xla'. 15 Pero
tū' calaktzī'ntit hua'chi kalhatin tā'ca'tza. Xla' mintā'tinca'n. Camaxquī'tit
tapāstacna'.

A'xmān līsicua'lanālīn

16 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo ū'tza' a'ntī cāmātza'ta'tī'ni'yāni'
mi'a'clhcunucca'n. Cacāmaktāyani' huan Māpa'ksīni' para que pō'ktu
natza'ta'ta'n mi'a'clhcunucca'n, chuxatū nacāpātle'keni'yāni'. Huan
Māpa'ksīni' pō'ktu' cacā'o'kska'lhīlē'ni' milīhuākca'n.
17 Quit Pablo ictzo'ka huā'mā' saludos con quimacan. U'tza' huā'mā'
ixlīlakapascan ixlīhuāk quincartas. Chuntza' iccātzo'ka. 18 QuiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo cacāsicua'lanālīni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo

Pablo tzo'knuni'lh Timoteo

1 Quit Pablo, ixapóstol Jesucristo por ixquilhtampānca'n Dios a'ntī
māpūtaxtūnu'n lā' Jesucristo a'ntī kalhlaka'ī'yāuj. 2 Timoteo, quit
ictzo'knuni'mā'ni'. Hui'x hua'chi qui'o'kxa' porque icmākalhlaka'ī'nīni'
ixtachihuīn Dios. Dios camaktaka'lhni' lā' calakalhu'mani'. Lā' xa'nca
calatahui'la' ixpālacata quinTāta'ca'n Dios lā' Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n.

Māpa'ksīlh ixpālacata a'ntīn tamāsu'yu a'ntū tū' stu'ncua'

3 A'xni'ca' xa'ica'mā' nac Macedonia, lej icuanini' ixtachoko nac Efeso para
nacāmāpa'ksīya' ā'makapitzīn que tū'tza' catamāsu'yulh a'ntūn tū' stu'ncua'
ixpālacata Cristo. 4 Lā' nacāhuaniya' que tū' ixmaca'tzica'n huan listas de ix-
tacuīni'ca'n ixnapapna'ca'n lā' a'ntū xmān cuentos ixpālacata ixnapapna'ca'n.
Huā' tamā'na tū' tzey porque xmān talacapūchihuīna'nīni'n. Lā' chuntza' tūlalh
catimāsu'yulh ixtapuhuān Dios. A'ntī xa'nca takalhlaka'ī', xmān xlaca'n tzēn
taca'tzī ixtapuhuān Dios. Chuntza' icuanipalayāni'.

5 Maclacasqui'n quina'n nacāmāsu'ni'yāuj a'nchī lāpāxquī'can porque
takalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Dios lā' porque taxtāpalīlh ixtapāstacna'ca'n lā'
chuntza' lej tzey talalh ixtapāstacna'ca'n. 6 Lā' ā'makapitzīn tapātza'nkānī't lā'
ū'tza' līta su'yu que xmān chu tlakaj talālīhuani. 7 Lej tamāsu'yucu'tun huan
ixley Moisés lā' tū' tamāchekxī a'ntū tamāsu'yumā'na. Lā' nīn tū' tamāchekxī
a'ntū tahuan. Pero a'yuj, lej tachihuīna'n.

8 Ca'tzīyāuj que tzey huan ley a'ntū tzo'kli Moisés palh a'cnīni'ni'can lā'
palh tū' xtāpalīcan. 9 Huan lacuan chi'xcuhuī'n tū' tamaclacasqui'n huan
ley. Maclacasqui'ncan huan ley para nacāmāpa'ksīcan a'ntīn tū' tzey lā'
a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'n. Nā chuntza' para a'ntīn talaclē'n lā' tū' takalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios. Nā maclacasqui'n huampala para a'ntīn tū' ta'a'cnīni'ni' nīn
tuntū'. Nā huan ley para a'ntīn tamaknī ixtāta'ca'n, o ixtzī'tca'n, o ā'chā'tin
chi'xcu'. 10 Lā' huan ley para a'ntīn tamakpuscātīni'n lā' a'ntīn tā'lāka'lhī huan
kalhatin chi'xcu' hua'chi ixpuscāt lā' a'ntīn ta'a'kxokonu'n lā' a'ntīn taka'lhan
camana' lā' a'ntīn tahuan a'ntūn tū' stu'ncua' na ixlacapūn juez. Lā' huan
ley para ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua catūhuā a'ntū contra ixtachihuīn Dios.
11 U'tza' ixtachihuīn Dios a'ntū quilīmāmacū'ca para namāsca'tīni'n lā' ū'tza'
quincāhuaniyāni' a'nchī lej xkaka Dios lā' lej sicua'lanālanī't xla'.

Maxquī'lh pāxcatca'tzī por ixtalakalhu'mān Dios

12 Icmaxquī' pāxcatca'tzī quiMāpa'ksīni' Cristo Jesús porque quilaktzī'nī't
tzey para na'ictā'scuja lā' para na'icmāsu'yu ixtachihuīn Dios. Lā'
quimāhuixcānīlh para quilītlōt. 13 Xapū'la tū' tzey a'nchī iccālīchihuīna'lh
a'ntīn ixtakalhlaka'ī' lā' xa'iccāmacaputza lā' xa'iccālakapala xlaca'n. Pero
Dios quilakalhu'malh porque tū' xa'icca'tzī a'ntū xa'ictlahuamā' lā' tūna'j
xa'ickalhlaka'ī'nī't. 14 Lā' lej lhūhua' quilakalhu'malh quiMāpa'ksīni'ca'n lā'
quimākalhlaka'ī'nīlh. Chuntza' quimāsu'ni'lh a'nchī na'icpāxquī'nin hua'chi
Jesucristo pāxquī'nin porque ictapa'ksītza' con xla'.

15 Tasqui'nī nakalhlaka'ī'can huā'mā' tachihuīn como lej stu'ncua': Cristo
Jesús milh nac quilhtamacuj para nacāmāpūtaxtū a'ntī talaclē'n. Lā'
icpuhuan que quit más xa'iclaclē'n de ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 16 Lā'
a'yuj quit más xa'iclaclē'n, pero Jesucristo quilakalhu'malh para namāsu'yu
que xla' lej līlacatzucu naka'lhī hasta que nakalhlaka'ī'can. Lā' como

quilakalhu'malh quit, nā nacālakalhu'man ixlīhuākca'n a'ntīn natakalhlaka'ī'
para que nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. [17] Ca'a'cnīni'ni'ca
huan Rey a'ntī Rey para pō'ktu. Xla' tū' maktin catisputli lā' tūla tapūlaktzī'n
con ixlakastapunca'n tachi'xcuhuī't. Lā' xmān xla' Dios. Camācā'tanīca lā'
ca'a'cnīni'ni'ca pō'ktu. Amén.

[18] Timoteo, huā'mā' līmāpa'ksīn iclīmāmacū'yāni' porque icpāstacmā' a'ntū
huancanī't por mimpālacata a'xni'ca' Dios māsu'yulh a'ntū nala milītlōt. Nā
hui'x capāstacti huā' tamā'na tachihuīn para que naka'lhīya' tahuixcān lā'
xa'nca namālacstū'nca' ixtachihuīn Dios. [19] Lā' tū' tipātza'nkāya' a'ntū kalh-
laka'ī'nī'ta'. Tū' catlahua' a'ntū hui'x ca'tzīya' que tū' tzey. A'makapitzīn
tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey a'yuj ixta'u'cxca'tzī que tū' tzey a'ntū ixtat-
lahuamā'na. Lā' chuntza' talītaxtutāyalh na ixtej Dios. [20] Kalhatu' de xlaca'n
cāhuanican Himeneo lā' Alejandro. Iccātlakaxtulh xlaca'n para que Satanás
nacāmāpātīnī lā' chuntza' tū'tza' catita'a'ksa'nli Dios.

2

A'nchī natakalhtō'ka'

[1] Lej icuaniyāni' huā'mā'. Cacāmāsu'ni' tachi'xcuhuī't a'nchī lakalīyān
natasqui'ni' Dios por a'ntūn tamaclacasqui'n lā' por ixpālacataca'n
ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't. Lā' nā natamaxquī' pāxcatca'tzī Dios por
ixlīhuāk a'ntū cāmaxquī'nī't. [2] Lā' cacāmāsu'ni' a'nchī natasqui'ni' Dios
que nacāmaktāya huan rey lā' ā'makapitzīn pūchihuīna'nī'n lā' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't para que chuntza' tzē'k natahui'layāuj lā' natlahuayāuj
ixtapuhuān Dios lā' para que tū' natlahuayāuj a'ntūn tū' līmakuan.

[3] A'ntī lakaliyān nasqui'ni' Dios chuntza', xla' tlahuamā' a'ntūn tzey
lā' a'ntū nalīpāxuhua Dios huan Māpūtaxtūnu'. [4] Lā' Dios lacasqui'n que
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't catapūtaxtulh lā' ixlīhuākca'n catalakapasli a'ntū
stu'ncua'. [5] Xmān kalhatin Dios huī'. Lā' xmān kalhatin a'ntī cāmāko'xamixī
Dios lā' tachi'xcuhuī't lā' ū'tza' a'ntī huanican Jesucristo. Xla' Dios lā' nā
lalh chi'xcu'. [6] Xla' ixa'cstu tamacamāstā'lh para nanī. Chuntza' līmāpalakō'lh
ixlīhuāk a'ntūn tachi'xcuhuī't ixtalaclē'ni' Dios lā' cāmāpūtaxtūlh. A'xni'ca'
Dios lacasqui'lh a'xni'ca' pātle'kelh. [7] Lā' quilacsacli para ixa'cta'sana' lā'
quilīmānūlh quilī'apóstol para que na'iccāmāsu'ni' xalīstu'ncua' huan a'ntīn
tū' israelitas. Lā' nā iccāmāsu'ni' a'nchī nalīpūtaxtucan. Stu'ncua' a'ntū
icuaniyāni'. Lā' tū' ica'kxokoyāni'.

[8] Lā' iclacasqui'n que ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't chu xalhā nac
cā'quilhtamacuj natatā'chihuīna'n Dios. Lā' a'xni'ca' tacha'xa ixmacanca'n
para natatā'chihuīna'n Dios, cuenta catatlahualh que tzey ixa'clhcunucca'n,
que tū' nata'a'kchā'ntāya lā' que tū' natapuhuan a'ntūn tū' tzey ixpālacata
ā'kalhatin. [9] Maclacasqui'n huan tzu'ma'jan lā' huan puscan natalhakā'
ixlu'xu'ca'n a'ntū natatā'līmakuan lā' a'ntū minī'ni' puscan. Tū' maclacasqui'n
natahui'lī lhūhua' cintaj o xa'nat na ixya'jca'n; xmān xa'nca nataxqui'ta. Lā'
tū' natalīka'tla'jca'tzī ixpālacataca'n ixtapixnu'ca'n de oro nīn de perla. Lā' nīn
tū' natalīka'tla'jca'tzī ixlu'xu'ca'n a'ntū lej xatapala. [10] Maclacasqui'n natat-
lahua a'ntū tzey. U'tza' minī'ni' lā' chuntza' natalītasu'yu que takalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios. [11] A'nlhā takēstokcan para nata'a'cnīni'ni' Dios, huan puscan
tzē'k catatahuī'lh para natasca'ta lā' nata'a'kahuāna'n. [12] Quit tū' icmakxteka
que kalhatin puscāt camāsu'yulh nīn cacāmāpa'ksīlh huan chi'xcuhuī'n. Xla'
tzē'k catahui'lalh [13] porque pū'la Dios lhta'malh Adán lā' ā'calīstān tlahualh
Eva. [14] Lā' tū' a'kxokoca Adán pero Satanás a'kxokolh huan puscāt. Lā'

chuntza' lītzuculh huan talaclē'i'. 15 Ixlītlōt huan puscāt, ū'tza' cāmāsu'ni'
ixcamana'. Lā' palh nakalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios lā' ka'lhī tapāxquī'n lā'
palh tzey ixtapāstacna' lā' tū' natlahua a'ntū tū' līmakuan lā' palh xa'nca
latlā'huan, namāpūtaxtūcan.

3

A'nchī natalīla huan maktaka'lhna'nī'n

1 Stu'ncua' huā'mā' tachihuīn: Palh kalhatin lacu'tun ixmaktaka'lhna'ca'n
a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios, huā'mā' chi'xcu' lacasqui'n huan lītlōt
a'ntūn tzey. 2 Maclacasqui'n huan maktaka'lhna' tū' maktin catlahualh
a'ntūn tzē nalī'a'ksa'ncan. Xmān kalhatin ixpuscāt caka'lhīlh. Līlacatejtin
catahui'lalh. Xla' nalīhui'lī tū' natlahua a'ntūn tū' tzey. Tzeyā chi'xcu'
calalh xla' lā' tzey calalh ixtapāstacna'. Cacāmānūlh ā'makapitzīn na ix-
chic. Xa'nca camāsu'yulh. 3 Tū' cako'tli. Tū' cacātucsli ā'makapitzīn pero
pō'ktu cacāpāxquī'lh. Tū' palaj ca'a'kchā'lh. Tū' calīpāhuanli ixtumīn.
4 Xa'nca camāpa'ksīni'lh na ixchic. Lā' ixcamana' cata'a'kahuāna'ni'lh lā'
cata'a'cnīni'ni'lh. 5 Palh huan chi'xcu' tūla māpa'ksīni'n na ixchic, ¿chichū
nacālīmaktaka'lha a'ntīn takalhlaka'ī ixtachihuīn Dios? 6 A'ntīn tzucumā'cus
kalhlaka'ī' tūla catilalh maktaka'lhna' porque naka'tla'jca'tzī lā' chuntza'
napātle'keni' xla' hua'chi pātle'keni'lh huan ko'ti'ti'. 7 Lā' huan maktaka'lhna'
calalh kalhatin chi'xcu' a'ntīn ta'a'cnīni'ni' huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū'
takalhlaka'ī' como xla' tzeyā chi'xcu'. Palh tū', tzē na'a'ksa'ncan lā' chuntza'
natlaja huan ko'ti'ti'.

A'nchī nala huan diácono

8 Lā' huan diácono, ū'tza' a'ntī namaktāyana'n nac lītokpān. Lā' nā
maclacasqui'n que huan diácono lacatejtin catahui'lalh. Huan diácono
tū' catlahualh lakatu' ixlacan lā' tū' caka'chīlh. Lā' tū' capuhuanli
naka'lhī tumīn a'ntūn tū' tlajanī't. 9 Lā' tzey calalh ixtapāstacna' xla' lā'
xa'nca camāchekxīlh ixlīhuāk a'ntū Dios quincāmāsu'ni'ni' para que nakalh-
laka'ī'yāuj. 10 Maclacasqui'n pū'la naca'tzīcan a'nchī latlā'huan. Lā' palh nīn
tintī' nalī'a'ksa'n de catūhuā, a'xni'ca' tzē natanū ixlīdiácono. 11 Lā' huan pus-
can, nā maclacasqui'n lacatejtin catalatā'kchokolh. Tū' cata'a'ksa'nli ā'chā'tin.
Tū' cataka'chīlh. Lā' pō'ktu catatlōkentaxtūlh ixlītlōtca'n. 12 Huan chi'xcu' a'ntī
diácono caka'lhīlh xmān kalhatin ixpuscāt. Lā' xa'nca camāpa'ksīni'lh na ix-
chic lā' cata'a'kahuāna'ni'lh ixcamana'. 13 A'ntī xa'nca tlōkentaxtū ixlīdiácono,
ū'tza' ixlīhuākca'n ta'a'cnīni'ni'. Lā' xla' tū' catijicua'nli nahuan que tapa'ksī
con Jesucristo.

A'ntū kalhlaka'ī'yāuj

14 Chuntza' iclītzo'knuni'mā'ni' a'yuj icpuhuan que palaj na'ica'nācha'.
15 Lā' a'yuj na'ictakoxī, pero chuhua'j ca'tzīya' a'nchī maclacasqui'n
nalītahui'layāuj quilīhuākca'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios. Quina'n
hua'chi ixlītokpān Dios a'ntī pō'ktu huī'. Lā' quina'n maktāyayāuj a'ntū
ixlīstu'ncua' ixpālacata Jesucristo. 16 Lej tasqui'nī a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Pū'la
tū' ixca'tzīcan pero chuhua'j Dios quincāmāsu'ni'n a'nchī nalīpūtaxtucan.
U'tza' huā'mā' a'ntū kalhlaka'ī'yāuj:

Dios tasu'yunī't hua'chi chi'xcu' a'ntī huanican Jesús.
Lacuan mālacstū'nca por huan Espíritu Santo.
Huan ángeles talaktzī'lh.
Lī'a'cta'sana'nca lakachu nac makatna' cā'lacchicni'.
A'ntī xalanī'n cā'quilhtamacuj takalhlaka'ī'lh.

Lā' lē'nca nac a'kapūn.

4

A'ntī natataxtutāya na ixtej Dios

1 Huan Espíritu Santo xa'nca huan que namin lakatin chi'chini' a'xni'ca'
ā'makapitzīn natamakxteka a'ntū takalhlaka'ī'lh. Lā' natastālani' a'ntīn
ta'a'kxokonu'n lā' natakaxmata a'ntū tamāsu'yumā'na ixlacscujnī'n ko'ti'ti'.
2 Huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tamāsu'yu chuntza' tatlahua lakatu' ixlacanca'n
lā' tū' tahuan a'ntū stu'ncua'. Tū'tza' ta'u'cxca'tzī palh tū' tzey a'ntūn
tatlahuamā'na. Xlaca'n hua'chilh tanīhua'nanī't a'ntūn talī'u'cxca'tzīni'n.
3 Xlaca'n tamāsu'yu que tū' tzey natatapūchahua lā' tū' tzey natahua' ā'tāpātin
līhua't. Lā' Dios quincāmaxquī'ni' tāpāspit līhua'tna' para nahua'yāuj. Xmān
pū'la namāstā'yāuj pāxcatca'tzī quina'n a'ntī kalhlaka'ī'yāuj ixtachihuīn Dios.
4 Ixlīhuāk a'ntū Dios tlahualh, ū'tza' tzey lā' quina'n tūla catihuáuj palh
tū' tzey. Namaklhtīni'nāuj lā' namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios. 5 Chuntza'
tzey porque ixtachihuīn Dios quincāmāsu'ni'yāni' que huāk tzey a'xni'ca'
maxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios.

A'nchī nala a'ntī natā'scuja Jesucristo

6 Palh chuntza' nacāmāsu'ni'ya' mintā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī' ixtachi-
huīn Dios, nala'ya' xatzey ixtasācua' Jesucristo. Lā' ā'chulā' nakalhlaka'ī'ya'
ixpālacata a'ntū māsu'yupā't lā' a'ntū stālani'pā't. 7 Tū' cuenta catlahua' huan
cuentos a'ntū xmān xala' nac cā'quilhtamacuj lā' tuntū' ixtapalh. Cuenta cat-
lahua' a'ntū Dios lacasqui'n. 8 A'xni'ca' natlahuaya' ejercicio, ū'tza' tzey para
mimacni' pero más tasqui'nī natlahuaya' ixtapuhuān Dios. U'tza' tzey nac
huā'mā' quilhtamacuj lā' nā tzey para quinquilhtamacujca'n a'ntū nala para
pō'ktu. 9 Stu'ncua' huā'mā' tachihuīn lā' maclacasqui'n ixlīhuākca'n natakalh-
laka'ī'. 10 Quina'n palha' līscujāuj lā' cālīpātīni'yāuj a'ntī quincātalakapalayāni'
porque kalhlaka'ī'yāuj Dios a'ntī pō'ktū huī'. Xla' lalh ixMāpūtaxtūnu'ca'n
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't pero xmān nacāmāpūtaxtūcan a'ntī takalhlaka'ī'.
11 Chuntza' namāpa'ksīya' lā' namāsu'yu'ya' a'ntū iclīmāmacū'yāni'. 12 Tū'
catimakxtekti nalakmaka'nca'na' ixpālacata milī'o'kxa'. Xa'nca calatahui'la'
para que ixlīhuākca'n a'ntī takalhlaka'ī' natamaksca'tāni'. Cahua'nti
xmān a'ntūn tzey lā' catlahua' xmān a'ntūn tzey. Cacāpāxqui' ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' xa'nca cakalhlaka'i' lā' tzey calalh mintapāstacna'.
13 Līhuan tūna'j ica'nācha' natanūni'ya' lakapūtle'keya' ixtachihuīn Dios
a'nlhā takēstokcan. Lā' calī'a'cta'sa'na' ixtachihuīn Dios lā' camā'su'yu'.
14 Tū' tipātza'nkāya' huā' talakalhu'mān a'ntū maxquī'canī'ta' a'xni'ca'
tā'cpūmā'ca'ni' ixmacanca'n huan maktaka'lhna'nī'n a'xni'ca' huanica' a'ntū
milītlōt.
15 Pō'ktu cuenta catlahua' huā'mā' a'ntū ictzo'knuni'nī'ta'ni' lā' pō'ktu
catanūni' tlōkentaxtūkō'ya' para que ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't tzē natalak-
tzī'n que lakalīyān más xa'nca tlahuapā't ixtapuhuān Dios. 16 Cuenta cat-
lahua' a'ntūn tlahua'ya' lā' a'ntū māsu'yu'ya'. Chuntza' napūtaxtuya' lā' nā
natapūtaxtu a'ntīn takaxmata.

5

A'nchī natalīlatā'kchoko huan tī takalhlaka'ī'

1 Tū' tilacaquilhnīya' kalhatin papatzīn pero camaxqui' tapāstacna'
hua'chilh xla' mintāta'. A'ntī o'kxa'cus camaxqui' tapāstacna' hua'chilh

mintā'tin. 2 Lā' chuntza' kalhatin to'kotzīn camaxqui' tapāstacna' hua'chilh
mintzī't, lā' a'ntī tzu'ma'jātcus hua'chilh mintā'tin, lā' tū' ticātlahuani'ya' a'ntūn
tū' līmakuan con xlaca'n.
3 Na'a'cnīni'ni'ya' huan lakapūt a'ntīn tū' ka'lhī nīn kalhatin a'ntī namak-
taka'lha. 4 Palh ka'lhīcus ixcaman o ixtā'nat, maclacasqui'n xlaca'n nata-
maktaka'lha huan lakapūt para natasca'ta ixlītlōtca'n ixpālacata ixfamili-
aca'n. Chuntza' tasu'yu que ta'a'kahuāna'ni' ixtachihuīn Dios. Lā' chuntza'
nacālīmāpala a'ntīn tamakastacli. U'tza' nalīpāxuhua Dios. 5 Huan lakapūt
a'ntī ixa'cstu huī' lā' a'ntīn tū' ka'lhī nīn kalhatin a'ntī namaktaka'lha,
xla' ka'lhīmā' a'ntū Dios namaxquī'. Tzī'sa lā' tuncuj tū' namakxteka de
tā'chihuīna'n Dios na ixchic lā' a'nlhā takēstokcan. 6 Huan lakapūt a'ntī
xmān paxialhna'n lā' tlahua chu a'ntū lacasqui'n, ū'tza' a'cxtim hua'chilh
xanīn na ixlacapūn Dios, a'yuj lakahuancus. 7 Huāk huā' tamā'na nā
nacāmāsu'ni'ya' para que huan lakapūtnu' tū' catatlahualh nīn tuntū' a'ntū
nacālī'a'ksa'ncan. 8 Palh a'nan a'ntīn tū' cāmaktaka'lha ixtalakapasnī'n lā' palh
tū' ā'chulā' cāmaktaka'lha a'ntīn tahui'lāna' na ixchic, ū'tza' kalhtatzē'ka a'ntū
kalhlaka'ī'nī't. A'chulā' tasu'yu que ā'chā'tin a'ntīn tū' kalhlaka'ī'.
9 Xmān catzo'kti nac lista huan lakapūt palh ka'lhītza' tu'tumpu'xam cā'ta
lā' xmān kalhatin ixkōlu' ixka'lhīnī't. 10 Lā' nā maclacasqui'n que nalaka-
pascan palh tzeyā puscāt xla' porque tlahuanī't a'ntūn tzey. Palh xa'nca
cacāmakastacli ixcamana' lā' palh ixcāmāhuī' na ixchic a'ntīn tatapa'ksī con
Jesús, tzē natzo'kcan ixtacuīni'. Lā' palh tlōkentaxtūlh chu xatūyā lītlōt a'yuj
tū' lej tasqui'nī lā' palh ixcāmaktāya a'ntī ixtapātīni'n, tzē natzo'kcan. Lā' palh
huan lakapūt pō'ktu putza a'nchī natlahua a'ntūn tzey, catzo'kui'līca.
11 Huan lakapūtnu' a'ntīn tūna'j lej to'kotzīnī'n tū' caticātzo'kca porque
ā'calīstān nacātlaja ixtapuhuānca'n. Lā' natataxtutāya de na ixtej Dios lā'
chuntza' natalītapūchahuacu'tumpala. 12 Chuntza' nacāmālaclē'nīcan porque tū'
tatlōkentaxtū a'nchī tatzuculh. 13 Huan lakapūtnu' a'ntīn tūna'j to'kotzīnī'n
nā natasca'ta natalatā'kchoko pūtunu' chic lā' natalhquititni'n. Lā' ā'chulā'
natala porque lej nata'a'ksa'nan lā' natatanū a'nlhā tū' ixmaca'tzica'n. Lā'
nā natahuan a'ntūn tū' līmakuan. 14 U'tza' iclīhuaniyāni' catatapūchahuapā
huan lakapūtnu' a'ntīn tūna'j lej lakto'kotzīnī'n. Cataka'lhīpā ixcamana'ca'n
lā' catamaktaka'lhli huan na ixchicca'n. Chuntza' tū' caticāmaxquī'ca
quintā'ca'tzaca'n a'ntū natalī'a'ksa'n. 15 A'makapitzīn lakapūtnu' tatax-
tutāyalhtza' de na ixtej Dios para natastālani' huan ko'ti'ti'.
16 Palh kalhatin kalhlaka'ī' lā' palh huī' ixtalakapasni' xalakapūt, ca-
maktāyalh. Chuntza' a'ntīn tatakēstoka nac lītokpān xmān nacāmaktāya huan
lakapūtnu' a'ntīn tū' taka'lhī nīn kalhatin a'ntī nacāmaktaka'lha.
17 Lej nacā'a'cnīni'ni'can huan a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn nac lītokpān
lā' xa'nca tamāpa'ksīni'n. A'chulā' cacā'a'cnīni'ni'ca xlaca'n que ā'chā'tin.
Lā' ā'chulā' nacā'a'cnīni'ni'can xlaca'n palh tamāsu'yu ixtachihuīn Dios lā'
tamāstū'nca. 18 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios: "Tū' catimā'kalhnu'
ixbozal huan huācax a'xni'ca' lacchi'ntamā' trigo a'ntū lītlahuacan harina.
Namakxteka' nahua'". Lā' nā chuntza' tatzo'kni': "Huan tasācua' natlaja
ixchi'chini'".
19 Xmān kalhatin ixa'cstu tūla catilī'a'ksa'nīni'lh huan a'ntī māpa'ksīni'n nac
lītokpān. Maclacasqui'n kalhatu' o kalhatu'tun a'ntīn taca'tzī ixtalaclē'i' para
natalī'a'ksa'nīni'n. 20 Lā' palh chuxatī de xlaca'n tū' makxtekcu'tun ixtala-
clē'i', calacaquilhnīca na ixlacapūnca'n ixlīhuākca'n. Lā' chuntza' ā'makapitzīn
natajicua'n. 21 Iclīmāmacū'yāni' na ixlacapūnca'n Dios lā' Jesucristo lā'
na ixlacapūnca'n ángeles a'ntī Dios cālacsacnī't. Lej iclīmāmacū'yāni' que

natlōkentaxtūya' huā'mā' a'ntū ictzo'knī't. Lā' tū' timakxteka que xtunc
natlahua kalhatin xmān ixpālacata kalhatin mi'amigo. Ixlīhuākca'n a'cxtimni
cata'a'kahuāna'ni'lh. 22 Tū' lacapalh na'a'cpūmā'ca'ya' mimacan ā'kalhatin
a'ntī namāxtunquīya' para natā'scuja Dios. Pū'la napāstaca' palh xa'nca
natlōkentaxtū ixlītlōt porque hui'x nalīpina' cuenta. Hui'x calīhui'li' nat-
lahua'ya' xmān a'ntūn tzey.
23 Chuhua'j tū'tza' xmān xcān nahua'ya' pero macsti'na'j xavino uva
nahua'ya' ixpālacata mimpān porque maklhūhua' ī'tza'ca'na'.
24 Capāstacti que ixtalaclē'i'ca'n makapitzīn tachi'xcuhuī't xa'nca cāca'tzīcan
a'yuj tintī' cālī'a'ksa'nīni'nī't. Pero ixtalaclē'i'ca'n ā'makapitzīn tintī' taca'tzī
hasta a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'can. 25 Nā chuntza' tatasu'yu ixlītzeyca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' a'yuj tū' palaj talītasu'yu ixlītzeyca'n pero tūla tamātzē'ka
pō'ktu.

6

1 Ixlīhuākca'n xatatamāuj tasācua' lej cata'a'cnīni'ni'lh ixtēcu'ca'n para que
nīn tintī' nalīchihuīna'n a'ntūn tū' tzey ixtacuīni' Dios nīn a'ntū māsu'yuyāuj.
2 Huan xatatamāuj tasācua' tū' catilakmaka'lh ixtēcu' a'ntī kalhlaka'ī' porque
ixtu'ca'n talalh lītā'timīn ixpālacata a'ntūn takalhlaka'ī'. Más xa'nca nascuja
huan tasācua' porque cāmaktāyamā' a'ntī cāpāxquī'can lā' a'ntīn takalh-
laka'ī' ixtachihuīn Dios. U'tza' huā'mā' namāsu'yu'ya' lā' stu'tu'lu' nahua'na'
chuntza'.

A'ntū nalīko'xamixa

3 Palh kalhatin xtunc namāsu'yu lā' tū' chu lakatin hua'chi māsu'yulh
huan Māpa'ksīni' Jesucristo, lā' palh tū' māsu'yu que tasqui'nī stālani' Dios,
4 huā'mā' chi'xcu' lej ka'tla'jca'tzī lā' tuntū' ca'tzī. Xmān lītlajacu'tun ū'tza'
ixtachihuīn lā' cālacapūchihuīna'n. Chuntza' tzucucan lālakca'tzani'can lā'
lālī'a'kchā'ni'can. Lā' tzucucan lālakapalacan lā' puhuancan a'ntūn tū' tzey
de ā'makapitzīn. 5 Lā' lej talālacatāquī' porque tū' tzey ixtapāstacna'ca'n
lā' tū'tza' talakapasa huan tū xastu'ncua'. Xlaca'n tapuhuan que más
rico natala palh natastālani' Dios. Cataxtunqui de xlaca'n. 6 Pero a'ntī
stālani' Dios lā' līpāxuhua, ū'tza' līricujlanī'ttza'. 7 A'xni'ca' lacatuncuīuj, tuntū'
līmiuj nac huā'mā' quilhtamacuj lā' tūla catilē'uj catūhuā a'xni'ca' nanīyāuj.
8 Palh cāka'lhīyāuj quilīhua'tca'n lā' quilu'xu'ca'n, con huā'mā' nalīpāxuhuayāuj.
9 A'ntī lej putza a'nchī nalīricujla, xla' nalīlaktzīncu'tuncan lā' tūla catitla-
jalh. Lā' huan lhūhua' catūhuā a'ntū cālacasqui'n natala hua'chi a'ksu'j a'ntū
nachi'pa lā' tū' catipūtaxtulh. A'chulā' natlahua a'ntū xmān ixtapuhuān hasta
que napāxcatlakō' lā' nasputa. 10 Ixlītzucuni' ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey, ū'tza'
lej ka'lhīcu'tuncan tumīn. A'makapitzīn tanto talacasqui'lh ixtumīnca'n lā'
tataxtutāyalh de na ixtej Dios. Lā' chuntza' lej talīpātīni'lh.

Calīmaktāya' a'ntū kalhlaka'ī'ya'

11 Lā' hui'x, como tapa'ksīya' con Dios, catapānu' de ixlīhuāk huā'mā'
a'ntūn tū' tzey. Calīhui'li' lacuan namāstū'ncni'ca'na'. Castālani' Dios. Ca-
putza a'nchī ā'chulā' nalīkalhlaka'ī'ya' lā' napāxquī'ni'na'. Catāyani' a'ntū
napātle'keni'yāni' lā' nalakalhu'mana'na'. 12 Catanūni' līmaktāyaya' a'ntū
kalhlaka'ī'yāuj. Camaklhtīni' xasāsti' minquilhtamacuj a'ntū para pō'ktu
porque Dios lacsacni' lā' hui'x hua'nī'ta' na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't
que kalhlaka'ī'nī'ta' ixtachihuīn Dios. 13 Icmāpa'ksīyāni' na ixlacapūn Dios
a'ntī cāmā'a'nanīlh ixlīhuāk a'ntū a'nan lā' na ixlacapūn Jesucristo a'ntī

māstū'ncli ixtapuhuān Dios na ixlacapūn Poncio Pilato. 14 Icmāpa'ksīyāni'
que ca'a'kahuāna'ni' xa'nca a'ntū icmāsu'ni'yāni' hasta a'xni'ca' namimpala
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' tū' camakxtekti naxtāpalīcan nīn macsti'na'j
a'ntū iclīmāpa'ksīnī'ta'ni'. Tū' catlahua' nīn tuntū' a'ntūn tzē nalī'a'ksa'nca'na'.
15 A'xni'ca' Dios nahuan, a'xni'ca' namimpala Jesucristo. Sicua'lanālanī't
Dios. Lā' xla' lej māpa'ksīni'n. Xla' huan Rey a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n
reyes lā' xla' cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn tamāpa'ksīni'n nac cā'quilhtamacuj.
16 Xmān Dios tū' catisputli. Lā' tanto xkaka a'nlhā hui'lacha' que nīn tintī'
tzē catilaktapajtzūlh. Lā' tintī' laktzī'nī't porque tūla laktzī'ncan. Ixlīhuākca'n
cata'a'cnīni'ni'lh. Lā' cacāmāpa'ksīkō'lh pō'ktu. Amén.

17 Huan ricosnu' nac huā'mā' quilhtamacuj nacāmāpa'ksīya' que tū'
cataka'tla'jca'tzīlh lā' nīn tū' catalīpāhuanli ixtumīnca'n a'ntū nasputa.
Natalīpāhuan Dios porque xla' quincāmaxquī'yāni' ixlīhuāk a'ntū
maclacasqui'nāuj para que nalīpāxuhuayāuj. 18 Nacāmāpa'ksīya' huan ricosnu'
que natatlahua a'ntūn tzey. Huan lhūhua' xatzey a'ntū natatlahua porque
talakalhu'man ā'makapītzin, ū'tza' hua'chilh nalīricujla a'yuj tū' taka'lhī
tumīn. Catamaxquī'lh ā'makapitzīn a'ntūn taka'lhī lā' tū' catatampi'lhīni'lh.
19 Chuntza' nataka'lhī ixlīricujca'n huan nac quilhtamacuj a'ntū namin lā'
nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktū.

Ixtalīmāmacū'n Timoteo

20 Timoteo, xa'nca cuenta catlahua' a'ntū līmāmacū'ca'nī'ta'. Tū' tikaxpa'ta'
a'ntī xmān chihuīna'n lā' tuntū' huan. Lā' tū' cuenta titlahua'ya' a'nchī
talālacatāquī' a'ntīn tapuhuan que más taca'tzī. 21 A'makapitzīn chuntza'
tatlahualh lā' ū'tza' talītaxtutāyalh de na ixtej Dios. Dios casicua'lanālīni'.
Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntū Macā'ni'ca Timoteo

Pablo tzo'knuni'lh Timoteo

1 Quit Pablo, ixapóstol Jesucristo chu a'nchī ixtapuhuān Dios.
Quimacamilh para na'icmālacstū'nca a'nchī natalīka'lhī ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu ixlīhuākca'n a'ntīn tatapa'ksī con Jesús, chu a'nchī hualh Dios.
2 Timoteo, ictzo'knuni'yāni' hui'x a'ntī hua'chi qui'o'kxa' lā' icpāxquī'yāni'.
Casicua'lanālīni' Dios a'ntī xaTāta' lā' Jesucristo a'ntī Māpa'ksīni'. Lā' tzē'k
catahui'la'.

Līchihuīna'nca ixpālacata Cristo

3 Icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'ntī ictā'scuja hua'chi tatā'scujli quinapapna'
lā' icu'cxca'tzī que tzey quintapāstacna'. Lakalīyān a'xni'ca' ictā'chihuīna'mā'
Dios, icpāstacāni' lā' icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios por hui'x. 4 A'xni'ca' icpāstaca
a'nchīn ca'lhua' porque quit icmāchokoni', lej iclaktzī'ncu'tumpalayāni' para
que na'iclīpāxuhua. 5 Icpāstaca a'nchī xa'nca kalhlaka'ī'ya'. Chuntza' chu
a'cxtim takalhlaka'ī'nī't xaka'tla mintzī't Loida lā' mintzī't Eunice. Lā' quit
icca'tzī que nā hui'x xa'nca kalhlaka'ī'ya'.

6 U'tza' iclīhuanipalayāni' tū' tipātza'nkāya' huan milītlōt a'ntū
icmaxquī'nī'ta'ni' a'xni'ca' ica'cpūmā'ca'ni' quimacan. 7 Huan Espíritu
Santo a'ntū Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni', ū'tza' quincāmaktāyayāni' para
que tū' najicua'nāuj. Lā' quincāmaxquī'yāni' tahuixcān lā' tapāxquī'n.
Lā' xla' quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī tzē nacātlajayāuj quintapuhuānca'n
a'ntūn tū' tzey lā' chuntza' xa'nca naka'lhīyāuj quintapāstacna'ca'n. 8 Tū'
tilīmāxana'na' nalīchihuīna'na' ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús lā' tū'
quintilīmāxana'na' quit a'nchī quinchī'canī't ixpālacata Jesús. Chu a'nchī Dios
namātli'hui'quīyāni', naquintā'pātīya' quit ixpālacata huan xatzey tachihuīn.
9 Dios quincāmāpūtaxtūni' lā' quincālacsacni' lā' quincāmaxtunquīni' para que
nalayāuj ixla'. Dios quincālacsacni' lā' tū' por ixpālacata a'ntū tlahuanī'tauj
a'yuj ixpuhuanāuj palh tzey. Xla' quincālacsacni' porque ū'tza' ixtapuhuān lā'
quincālakalhu'mani'. A'xni'ca' tūna'j ixuī' huā'mā' quilhtamacuj, a'xni'ca' Dios
quincālakalhu'mani' ixpālacata Jesús. 10 Lā' chuhua'j Dios quincāmāsu'ni'ni'
ixtalakalhu'mān porque macamilhtza' huan Māpūtaxtūnu' Jesucristo. Xla'
tlajakō'lh ixlīmāpa'ksīn huan līnīn. Lā' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalīka'lhīyāuj
xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu porque quincāmāsu'ni'ni' huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo.

11 Dios quilacsacui'līlh quilī'apóstol lā' quilī'a'cta'sana' lā' quilīmākalhtō'kē'ni'
para que na'iccāmāstū'ncni' huan xatzey tachihuīn a'ntīn tū' israelitas. 12 Lā'
como Dios quilacsacui'līnī't, ū'tza' iclīpātīmā' a'ntū quimpātle'keni'. Lā' a'yuj
quit ictachī'n, pero tū' iclīmāxana'n porque ickalhlaka'ī' Dios lā' iclīpāhuan
Dios. Quit ictamacamaxquī'lh Dios lā' icca'tzī que xla' namaktaka'lha a'ntū
iclīmāmacū'lh hasta a'xni'ca' nalacāxtlahuakō'.

13 Huā' a'ntūn quit icmāsu'ni'yāni', xa'nca nastālani'ya'. Lā' tū' natax-
tutāya'ya' de a'ntū kalhlaka'ī'nī'ta' lā' napāxquī'ni'na' hua'chi Jesucristo
quincāmāsu'ni'yāni'. 14 A'ntū līmāmacū'ca'nī'ta', ū'tza' xa'nca nalīmaktaka'lha
con ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo a'ntī quincātā'lahuī'lani'.

15 Hui'x ca'tzīya' que ixlīhuākca'n xalanī'n huan nac estado de Asia quinta-
makxtekli lā' kalhatu' de xlaca'n cāhuanican Figelo lā' Hermógenes. 16 Dios
cacālakalhu'malh Onesíforo lā' a'ntī xalanī'n na ixchic porque maklhūhua'

quilakmilh nac pūlāchī'n lā' quimāpāxuhuīlh. A'yuj quit tachī'n xa'icuanī't
pero xla' tū' quilīmāxana'lh. 17 Xmān chā'lh nac Roma lā' xla' tzuculh
quimputza hasta a'xni'ca' quinkaksli. 18 ¡Dios calakalhu'malh a'xni'ca'
nalacāxtlahuakō'! Lā' hui'x xa'nca ca'tzīya' a'nchī ixquincāmaktāyayāni'
a'xni'ca' ixui'lāna'uj nac Efeso.

2

Huan xatzey ixtropa Jesucristo

1 Lā' hui'x a'ntī hua'chi qui'o'kxa', catli'hui'quinti porque quina'n
tapa'ksīyāuj con Jesucristo lā' xla' quincālakalhu'manāni'. 2 Lā' quintachihuīn
a'ntū iccāhuanini' na ixlacapūnca'n lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' a'ntū hui'x
kaxpa'tti, huāk huā'mā' nacālīmāmacū'ya' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n a'ntī
lacuan. Chuntza' xlaca'n tzē nā natamāsu'ni' ā'makapitzīn huampala.
3 Hua'chi huan xatzey tropa tū' makjicua'n ixmacni', chuntza' hui'x macla-
casqui'na' natāyani'ya' a'ntū napātle'keni'yāni' ixpālacata Jesucristo. 4 A'ntī
lītanūnī't ixlītropa tū' naka'lhī xtu'nc ixnegocio porque namāmakchuyī lā'
ū'tza' nalī'a'kchā'n ixcomandante. 5 Lā' a'ntī natanū nac lakatin tatu'jnu' tūla
catitlajalh huan premio palh tū' na'a'kahuāna'ni' huan a'ntū līmāpa'ksīcanī't.
6 Lā' a'ntī hua'cu'tun tza'ktza', maclacasqui'n pū'la xa'nca nascuja nac
cā'tacuxtu. 7 Capāstacti a'ntū icuaniyāni' lā' huan Māpa'ksīni' namaktāyayāni'
para que namāchekxīkō'ya'.
8 Pō'ktu capāstacti Jesucristo a'ntī lakahuanchokolh lā' a'ntī ī'xū'yātā'nat
David chu a'nchī huan huan xatzey tachihuīn a'ntū iclī'a'cta'sana'n. 9 Como
iclī'a'cta'sana'n huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, quimāpātīnīcan lā'
quilīchī'canī't līcā'n hua'chi kalhatin maknīni'. Pero ixtachihuīn Dios tūlalh
catimāmakchuyīca; pō'ktu na'a'cta'sana'ncan. 10 Lā' ū'tza' iclīpātī ixlīhuāk a'ntū
quimpātle'keni' porque iccāpāxquī' ixlīhuākca'n a'ntī Dios cālacsacli. Lā' quit
iclacasqui'n que xlaca'n catalīpūtaxtulh ixpālacata Jesús lā' catatā'latahuī'lh
Jesús a'nlhā pō'ktu lej xkaka.
11 Stu'ncua huā'mā' tachihuīn:
Palh natā'nīyāuj Cristo, nā natā'latahui'layāuj.
12 A'yuj pātīni'nāuj nac huā'mā' quilhtamacuj pero natā'māpa'ksīni'nāuj nac
a'kapūn.
Palh kalhtatzē'kāuj a'nchī tapa'ksīyāuj con Cristo, nā xla'
naquincākalhtatzē'kāni'.
13 A'yuj quina'n tū' tlōkentaxtūyāuj a'ntū huanīuj, pero xla' tlōkentaxtū ixlīhuāk
a'ntū quincāhuanini' porque tūla a'kxokonu'n.

A'ntī xa'nca scuja

14 Huā'mā' a'ntū icuanini' cacāmāpāstaqui tachi'xcuhuī't lā' na ixlacapūn
quinDiosca'n stu'tu'lu' cacāhua'ni' que catamakxtekli talāsta'la ixpālacata
tachihuīn. U'tza' xmān cāmāmakchuyī ā'makapitzīn a'ntīn takaxmata. Nīn
tuntū' lītasqui'nī. 15 Hui'x catanūni' para que xa'nca nataxtu milītlōt na
ixlacapūn Dios hua'chi xatzey tasācua' a'ntīn tū' nalīmāxana'n ixtascujūt
porque xa'nca māsu'yu'ya' ixlīstu'ncua' Dios. 16 Cacātaxtunquīni' de xlaca'n
a'ntī xmān talīchihuīna'n a'ntūn tū' tasqui'nī porque ā'chulā' natamāmakchuyī
a'ntīn tastālani' Dios. 17 Lā' chuntza' xlaca'n hua'chi lakatin tzi'tzi' a'ntūn tū'
catitzeyalh pero ā'chulā' namasa. Kalhatu' de xlaca'n cāhuanican Himeneo
lā' Fileto. 18 Xlaca'n tataxtutāyalh de na ixtej Dios lā' tamāmakchuyīmā'na
ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' porque tahuan que talakahuanchokolhtza'

huan nīnī'n lā' tū'tza' ā'maktin catitalakahuanchokopā. [19] Lā' a'yuj chuntza'
tamāsu'yu, pero Dios hualh que nalakahuanchokocan lā' tūla xtāpalīcan.
Chuntza' tatzo'kni': "Huan Māpa'ksīni' cālakapasa a'ntīn tatapa'ksī con xla'".
Lā' tatzo'kni' huampala: "Ixlīhuākca'n a'ntīn tahuan que tatapa'ksī con huan
Māpa'ksīni' Jesús, maclacasqui'n natataxtunquī de a'ntūn tū' tzey".

[20] Nac lakatin ka'tla' chic tū' xmān lakatin pulātu a'nan. A'nan de oro lā'
a'nan de plata lā' a'nan de pūtlū'n. A'makapitzīn cāmaclacasqui'ncan xmān
a'xni'ca' tlahuacan cā'tani' lā' huan de pūtlū'n, xla' pō'ktu maclacasqui'ncan.
[21] Lā' a'ntī tamakxteka a'ntūn tū' tzey, xlaca'n hua'chi huan pulātu a'ntū
más tzēhuanī't lā' maclacasqui'ncan xmān para cā'tani'. Huan Māpūtaxtūnu'
nacāmāxtunquī xlaca'n para natala ixla' Dios lā' para natatā'scuja. Chuntza'
pō'ktu cāxni'j natatahui'la para nata'a'cnīni'ni' huan Māpa'ksīni'.

[22] Tū' cala't hua'chi huan o'kxa'n a'ntī lej talacasqui'n a'ntū ko'hua'jua'.
Nastālani'ya' a'ntūn tzey. A'chulā' nakalhlaka'ī'ya' lā' napāxquī'ni'na' hua'chi
ā'makapitzīn a'ntīn tzey ixtapāstacna'ca'n lā' a'ntīn tasqui'ni' Dios que
cacāmaktāyalh. Lā' tzē'k nacātā'latahui'la'ya' xlaca'n. [23] Tū' nacākalhtīya'
a'ntī xmān talacapūchihuīnanīni'ncu'tun. A'ntīn tatlahua chuntza' natatzucu
talālacatāquī'. [24] Lā' a'ntīn tā'scujmā' huan Māpa'ksīni' tū' nasta'lana'n. Xla'
nacālakalhu'mankō' lā' namāsu'yu xa'nca lā' līlacatzucu. [25] Tū' nalī'a'kchā'n a'ntī
tatā'lāsta'la pero līlacatzucu nacāmāsu'ni' palh tū' tzey a'ntūn tatlahuamā'na.
Chuntza' tzēlasā' natataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n lā' Dios nacāmāca'tzīnī
xalīstu'ncua'. [26] Lā' a'xni'ca' nataxtāpalī ixtapāstacna'ca'n, a'xni'ca' tzē
natapūtaxtu de na ixa'ksu'j ko'ti'ti' a'ntī hua'chilh ixcāchi'panī't lā' chuntza'
ixcāmāpa'ksīmā'.

3

A'ntū nala a'xni'ca' nasputkō' quilhtamacuj

[1] Icuaniyāni' que a'xni'ca' pajtzutza' mimā' huan lakuat a'ntū
namāsputūkō' huā'mā' quilhtamacuj, a'xni'ca' namin huan chi'chini' a'xni'ca
napātīni'ncan. [2] Lā' huan tachi'xcuhuī't tū' catitapāstacli ā'kalhatin. Lā'
lej natatampi'lhīni'n lā' nataka'tla'jca'tzī. Natalakmaka'n ā'makapitzīn.
Lā' ko'hua'jua' natalīchihuīna'n Dios lā' tū' nata'a'kahuāna'ni' ixtāta'ca'n
nīn ixtzī'tca'n. Tū' natahuan pāxcatca'tzī lā' tū' catitapāstacli Dios. [3] Lā'
xlaca'n tū' catitalakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' tū' catitamāsputūnu'ni'lh nīn
tintī'. Natalīchihuīna'n a'ntūn tū' stu'ncua' ā'kalhatin. Lā' tūlalh catitatlajalh
ixtapuhuānca'n lā' palaj natatlahua chuxatū a'ntū talacasqui'n. Lā' tū'
catitalaktzī'ncu'tulh a'ntūn tzey. [4] Lej nata'a'kxokonu'n lā' tū' cuenta
catitatlahualh a'ntūn tatlahuamā'na. Tū' catitamakxtekli ā'kalhatin
nacāmaxquī' tapāstacna'. Xmān nataputza ixtapuhuānca'n xlaca'n lā'
tū' ixtapuhuān Dios. [5] Nacālaktzī'ncan hua'chilh takalhlaka'ī' pero tū'
catitaka'lhīlh huan līmāpa'ksīn a'ntū Dios māstā'.

Cataxtunqui de huan tamā'na tachi'xcuhuī't. [6] A'makapitzīn de huā'
tamā'na tatanū nac chic lā' ta'a'kxoko puscan a'ntīn tū' cuenta tatlahua. Huā'
tamā'na puscan lej taka'lhī ixtalacle'ī'ca'n lā' tū' xa'nca tapāstacna'n. [7] Chu
tlakaj tasca'tcu'tunkō' pero tūlalh catitasca'tli a'ntū xastu'ncua' lā' a'nchī na-
talīpūtaxtu. [8] Lā' hua'chi huan tlahuāna'nī'n Janes lā' Jambres tatā'lātlahualh
Moisés, chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tatā'lātlahua a'ntū xastu'ncua'.
Ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n lā' tū' de veras takalhlaka'ī'. [9] Lā' xlaca'n tū'tza'
catitalhūhua'lh a'ntī nacāstālani' porque ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't cuenta
natatlahua que tū' tzey ixtapāstacna'ca'n. Chuntza' cāpātle'keni'lh Janes lā'
Jambres.

Pablo līmāmacū'lh Timoteo a'ntū ā'xmān

10 Hui'x quimaksca'tti a'ntū namā'su'yu'ya' lā' a'nchī nalatahui'la'ya'.
Lā' ca'tzīya' a'ntū ixuī' quilītlōt lā' a'ntū ickalhlaka'ī'. Lā' hui'x laktzi'
a'nchī līlacatzucu icmāsu'yulh lā' a'nchī iccāpāxquī'kō' tachi'xcuhuī't lā' a'nchī
ictāyani'nī't a'ntū quintlahuani'ca. 11 Lā' ca'tzīya' a'nchī quimātakāhuī'canī't
lā' quimāpātīnīcanī't. Lā' hui'x ca'tzīya' ixlīhuāk a'ntū quimpātle'keni'lh nac
huan cā'lacchicni' a'nlhā cāhuanican Antioquía lā' Iconio lā' Listra lā' a'nchī
lej palha' icpātīnī'lh. Pero huan Māpa'ksīni' Dios quimāpūtaxtūkō'lh de
huā'mā'. 12 Ixlīhuākca'n a'ntī tapa'ksīcu'tun con Jesucristo lā' natastālani',
xlaca'n nacāmāpātīnīcan. 13 A'ntī taca'tzanca'tzī lā' ta'a'kxokonu'ncu'tun,
ā'chulā' natatlahua. A'chulā' nata'a'kxokonu'n lā' xlaca'n nacā'a'kxokocan.
14 Lā' hui'x cuenta natlahua'ya' a'ntū quimaksca'tti lā' a'ntū ca'tzīya'
que stu'ncua' lā' ū'tza' nastālani'ya'. Ca'tzīya' a'ntī tamāsu'ni'ni' 15 porque
desde milīti'na'j māsu'ni'ca'nī'ta' ixtachihuīn Dios. Lā' ixtachihuīn Dios
māsca'tīyāni' a'nchī līpūtaxtuya' porque līpāhua'na' Jesucristo. 16 Dios
cāmāsu'ni'lh tachi'xcuhuī't lā' chu a'nchī cāmāsu'ni'lh, chuntza' tatzo'kni' na
ixtachihuīn. Lā' ixtachihuīn Dios tzē namāsu'yu lā' tzē nacālacaquilhnī a'ntīn
tū' tzey. Nā ixtachihuīn Dios lej tzey para nacāmaxquī' tapāstacna' lā' para
natasca'ta a'nchī natatlahua a'ntū xatzey. 17 Chuntza' huan a'ntīn tā'scuja
Dios cāxni'j natahui'la para natlahua chuxatū a'ntūn tzey.

4

1 Iclīmāmacū'yāni' na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūn huan Māpa'ksīni'
Jesucristo a'ntī namin hua'chi rey para nacālacāxtlahuakō' a'ntī
talakahuancus lā' a'ntī tanīnī'ttza'. Como Jesús namimpala lā' naka'lhī
ixlīmāpa'ksīn nac a'kapūn, lej iclīmāmacū'yāni' 2 que namāsu'yu'ya'
ixtachihuīn Dios pō'ktu, palh kaxmatcu'tuncan o tū' kaxmatcu'tuncan.
Nacāmāsca'tīya' tachi'xcuhuī't lā' nacālacaquilhnīya' a'ntīn tū' tzey lā'
nacāchihuīna'maxquī'ya' a'ntīn tzey. Līlacatzucu namāsu'yu'ya'. 3 Namin
lakatin chi'chini' a'xni'ca' tachi'xcuhuī't tū' catitalakatīlh a'ntū xastu'ncua'.
Natamākēstoka lhūhua' mākalhtō'kē'ni'nī'n a'ntī natamāsu'yu xmān a'ntū
xlaca'n natakaxmatcu'tun. Chuntza' natatlahua por ixtalacasqui'ca'n.
4 Natalītalakspi'ta a'ntū xastu'ncua' lā' natastālani' a'ntū xmān cuento. 5 Tū'
camakxtekti namāmakchuyīyāni' nīn tuntū'. Lā' natāyani'ya' a'ntū napātīya'.
Xa'nca namāsu'yu'ya' ixtachihuīn Dios lā' xa'nca natlōkentaxtūya' milītlōt.
6 Lā' quit, palaj naquimacamāstā'can. Tapajtzūmā'tza' quimpūnīn. 7 Xa'nca
iclīmaktāyalh a'ntū ickalhlaka'ī'. Hua'chilh icmā'ksputūlh huan tatu'jnu'. Tū'
ictaxtutāyalh de na ixtej Dios. 8 Chuhua'j hui'lacha' huā' quimpremio a'ntū
naquimaxquī' huan Māpa'ksīni' a'ntī tzeyā juez. Xla' naquimaxquī' a'xni'ca'
nalacāxtlahuakō'. Lā' tū' xmān quit na'icka'lhī quimpremio. Nā nataka'lhī
ixlīhuākca'n xlaca'n a'ntī lej tapāxquī' huan Māpa'ksīni' lā' taka'lhīmā'na hasta
a'xni'ca' namimpala.

Pablo squi'ni'lh talakalhu'mān huan Timoteo

9 Calīhui'li' palaj naquilakta'na'. 10 Demas quimakxtekli porque lej pāxquī'
a'ntū xala' huā'mā' quilhtamacuj lā' a'lh nac Tesalónica. Crescente a'lh
nac Galacia lā' Tito a'lh nac Dalmacia. 11 Xmān Lucas quintā'tachokolh.
Naputzaya' Marcos lā' nalīta'na' porque xa'nca naquintā'scuja. 12 Huan
Tíquico icmacā'lh nac Efeso. 13 A'xni'ca' nata'na', calī'ta' huan quijerga a'ntū
māquī'nī'ta'ncha' Carpo xala' nac Troas. Lā' cacālī'ta' huan quilibros. Lā' tū'
tipātza'nkāya' huā' quinca'psnatna'.

14 Alejandro a'ntī līscuja līcā'n lej quintlahuani'nī't a'ntūn tū' tzey. Huan
Māpa'ksīni' namāpātīnī chu a'nchī quintlahuani'nī't. 15 Lā' hui'x cuenta
catlahua' xla' porque lej tā'lātlahua a'ntū māsu'yuyāuj.
16 A'xni'ca' pū'la quilīminca na ixlacapūnca'n pūchihuīna'nī'n, nīn tintī'
quimaktāyalh; ixlīhuākca'n quintamakxtekli. ¡Dios tū' catitlahuani'lh cuenta!
17 Huan Māpa'ksīni' lej quimaktāyalh lā' quimāhuixcāni'lh para que tzē
na'icmālacstū'nca xa'nca a'nchī nalīpūtaxtucan lā' para que tzē natakaxmata
ixlīhuākca'n a'ntīn tū' israelitas. Lā' hua'chilh quimāpūtaxtūlh de na ixquil-
hni' huan león a'nchī quimāpūtaxtūlh ixlīmāpa'ksīnca'n huan pūchihuīna'nī'n.
18 Lā' huan Māpa'ksīni' naquimāpūtaxtū de ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā'
naquilē'n a'nlhā namāpa'ksīni'n nac a'kapūn. ¡Ca'a'cnīni'ni'ca pō'ktu! Amén.

Saludos lā' ā'xmān līsicua'lanālīn

19 Icmacā'nācha' saludos para Prisca lā' Aquila lā' xalanī'n na ixchic
Onesíforo. 20 Erasto tachokolh nac Corinto lā' Trófimo icmāchokolh nac
Mileto porque ixī'tza'ca'n. 21 Nalīhui'līya' naquilakta'na' a'xni'ca' tūna'j tzucu
lonknu'n. Tamacā'ni'yāchāni' saludos Eubulo lā' Pudente lā' Lino lā' Claudia
lā' ixlīhuākca'n ā'makapitzīn huan tā'timīn.
22 Huan Māpa'ksīni' Jesucristo cacātā'a'ni' lā' Dios cacāsicua'lanālīni'
milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Tito

Pablo tzo'knuni'lh Tito

1 Quit Pablo lā' quit ixtasācua' Dios lā' quit ixapóstol Jesucristo.
Quilīmānūca quilī'apóstol para na'iccāmāsu'ni' a'ntī Dios cālacsacli lā'
para que na'iccāmāca'tzīnī a'ntū xastu'ncua'. Huan xastu'ncua', ū'tza'
nacāmaktāya para natalatahui'la hua'chi Dios lacasqui'n. 2 Lā' huan
xastu'ncua' cāmāca'tzīnī a'nchī nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n
para pō'ktu. A'xni'ca' tūna'j ixa'nan huā'mā' quilhtamacuj, Dios hualh
que tzē naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. Lā' Dios tū'
maktin a'kxokonu'n. 3 A'xni'ca' chilh huan chi'chini' a'ntū Dios lhcālh,
a'xni'ca' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalīka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para
pō'ktu. Lā' ū'tza' quilīmāmacū'lh para que na'iccāmāca'tzīnī ā'makapitzīn por
ixquilhtampān Dios quiMāpūtaxtūnu'ca'n. 4 Ictzo'knuni'yāni' hui'x, Tito.
Hui'x hua'chi qui'o'kxa' como quit icmākalhlaka'ī'nīni'. Catalakalhu'mani' lā'
catasicua'lanālīni' Dios xaTāta' lā' Jesucristo quiMāpūtaxtūnu'.

Ixlītlōt Tito nac Creta

5 Icmakxtekni' nac Creta para natlahuakō'ya' a'ntū quit tūlalh ictlahuakō'lh
lā' para que nacāxtlahua'ya' a'ntū sputacus. Nac lakatunu' cā'lacchicni'
nacāhui'līni'ya' huan ixmaktaka'lhna'nī'nca'n a'ntīn takalhlaka'ī', lā'
capāstacti a'ntū icuanini'. 6 Huan chi'xcu' a'ntī natanū ixlīmaktaka'lhna'
tūla catitlahualh a'ntū nalē'ksa'ncan. Lā' xmān kalhatin ixpuscāt caka'lhīlh.
Ixcamana' catakalhlaka'ī'lh ixtachihuīn Dios lā' xa'nca catalatā'kchokolh
lā' tū' lacxumpi catalalh. 7 Como huan maktaka'lhna' tā'scuja Dios
hua'chi xapuxcu' a'ntīn takalhlaka'ī', tū' līmakuan palh a'nan a'ntūn tzē
nalē'ksa'ncan. Huan maktaka'lhna' tū' caka'tla'jca'tzīlh lā' nīn tū' palaj
ca'a'kchā'lh. Tū' caka'chīlh nīn tū' cacātucsli ā'makapitzīn. Tū' capāstacli
xmān a'nchī nalītlaja tumīn. 8 Cacāmānūlh na ixchic a'ntīn takalhlaka'ī' Dios.
Calakatīlh a'ntū xatzey. Nā xa'nca capāstacna'lh. Tzeyā chi'xcu' calalh lā'
catlahualh ixtapuhuān Dios. Calīhui'līlh que tū' natlahua a'ntūn tū' tzey.
9 Capāstacli a'ntū māsu'ni'ca ixpālacata a'ntū kalhlaka'ī'yāuj. Chuntza' tzē
nacāmāsu'ni' xastu'ncua' ā'makapitzīn lā' xa'nca nacākalhtī a'ntī tatā'lāsta'la
a'ntū kalhlaka'ī'yāuj.

10 Līlhūhua' a'nan a'ntī tū' ta'a'kahuāna'ni' a'ntū iccāmāsu'ni'lh lā' ā'chulā'
na ixlaclhni'ca'n israelitas a'ntīn takalhlaka'ī'. Xlaca'n tamāsu'yu a'ntūn tū'
stu'ncua' lā' xmān talīchihuīna'n. 11 Tasqui'nī nacākalhtlapacan porque lej
lhūhua' tamāmakchuyī hasta ixlīhuākca'n xalanī'n nac ā'makapitzīn chic. Xmān
tatlajacu'tun tumīn.

12 Kalhatin xala' nac Creta a'ntī hua'chi ixa'cta'sana'ca'n lā' hualh: "A'ntī
xalanī'n nac Creta pō'ktu ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n hua'chi animalhna'.
Lej laclhquititni' xlaca'n lā' lej tahuā'yan". 13 Lā' stu'ncua' a'nchī hualh.
U'tza' līmaclacasqui'n lej nacāquilhnī'ya' a'ntī takalhlaka'ī' xalanī'n nac Creta.
Cacāhua'ni' que tū' natakalhlaka'ī' a'ntī ta'a'kxokonu'n, lā' chuntza' nat-
acāxtlahua ixtapāstacna'ca'n. 14 Chuntza' xa'nca natakalhlaka'ī' xastu'ncua' lā'
tū' cuenta natatlahua a'ntū xmān cuentos de ixnapapna'ca'n israelitas. Lā'
tū' cuenta natatlahua ixlīmāsca'tīnca'n xlaca'n a'ntīn takē'a'ni' xastu'ncua'.

15 Para a'ntīn takalhlaka'ī', huāk tzey a'yuj tū' tzey chu a'nchī ixtalanānca'n
israelitas. Lā' para a'ntīn tū' takalhlaka'ī', tuntū' nala tzey porque ko'hua'jua'
ixtapāstacna'ca'n. Tūla taca'tzī a'nchī natalacsaca a'ntū xatzey. 16 Xlaca'n

tahuan que takalhlaka'ī' Dios pero por ixpālacata a'ntū tatlahua, tū' tasu'yu chuntza'. Lacxumpi xlaca'n lā' tū' ta'a'kahuāna'n. Tūla tatlahua nīn tuntū' a'ntūn tzey.

2

Huan līmāsca'tīn a'ntū xastu'ncua'

1 Lā' hui'x, xa'nca cacāmāsu'ni' xastu'ncua' chu a'cxtim hua'chi
māsu'ni'ca'. 2 Cacāhua'ni' huan papatzīnī'n que līlacatejtin natalatā'kchoko
lā' que xa'nca natapāstaca a'ntū natatlahua. Lacatejtin natalatahui'la lā'
xa'nca natakalhlaka'ī'. Nacāpāxquī' tachi'xcuhuī't lā' natatāyani' a'ntū
natapātī. 3 Nā cacāhua'ni' huan to'kotzīnī'n que xa'nca natalatā'kchoko.
Tū' catitalīchihuīna'lh ā'chā'tin lā' tū' catitaka'chīlh. Natamāsu'yu a'ntūn
tzey. 4 Chuntza' huan puscan a'ntī tūna'j lacto'kotzīnī'n natamaksca'ta
a'nchī natapāxquī' ixkōlu'ca'n lā' ixcamana'ca'n. 5 Lā' natamaksca'ta a'nchī
lacatejtin natalatahui'la. Tzeyā puscan natala. Xa'nca natatlahua ixlītlōtca'n
na ixchic. Natalakalhu'mana'n. Nata'a'cnīni'ni' ixkōlu'ca'n. Palh chuntza'
tatlahua, nīn tintī' nalīchihuīna'n ixtachihuīn Dios.
6 Nacāchihuīna'maxquī'ya' huan o'kxa'n que natasca'ta a'nchī natalīhui'lī
tū' natatlahua a'ntūn tū' tzey. 7 Xa'nca nalatā'kchokoya' para que chuntza'
huan o'kxa'n natamaksca'tāni'. Xa'nca camāsu'yu' a'ntū stu'ncua' lā' tū'
nakalhkamāna'na'. 8 A'xni'ca' māsu'yupā't, cuenta natlahua'ya' para que tū'
nahua'na' catūhuā a'ntūn tū' līmakuan. Chuntza' natamāxana'n mintā'ca'tza
porque tūlalh catitakaksli nīn tuntū' a'ntū naquincātalī'a'ksa'nāni'.
9 Hui'xina'n a'ntī xatatamāuj tasācua' cacā'a'kahuāna'ni'tit lā'
cacā'a'cnīni'ni'tit mimpatronca'n. Tū' catikalhtaxtoktītit. 10 Tū' catitē'tit
a'ntū ixla' mimpatronca'n pero līlacatejtin calatā'kchokotit lā' tū' catlahua'tit
a'ntūn tū' tzey. Chuntza' ā'makapitzīn talaktzī'n que tzey a'ntū māsu'yucan
ixpālacata Dios a'ntī quiMāpūtaxtūnu'ca'n.
11 Tasu'yutza' ixtalakalhu'mān Dios porque macamilh Jesucristo para
naquincāmāpūtaxtūyāni' quina'n lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. 12 Lā' huā'mā'
Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī namakxtekāuj ixlīhuāk a'ntū Dios tū'
lakatī lā' ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey hua'chi talacasqui'n xalanī'n nac quilh-
tamacuj. Nā Jesucristo quincāmāsu'ni'yāni' a'nchī līlacatejtin natahui'layāuj
lā' a'nchī xa'nca napāstacāuj lā' a'nchī natlōkentaxtūyāuj ixtapuhuān Dios
nac huā'mā' quilhtamacuj. 13 Chuntza' tasqui'nī nalatā'kchokoyāuj līhuan
ka'lhīmā'nauj quiMāpūtaxtūnu'ca'n Jesucristo. A'xni'ca' namin ixlacchi'chini'
Jesucristo, a'xni'ca' namimpala, lej tzēhuanī't nala lā' natasu'yu ī'xkakana'
Dios. 14 Huā'mā' Jesucristo, ū'tza' a'ntī ixa'cstu tamacamāstā'lh para nanī
lā' chuntza' naquincālīmāpūtaxtūyāni'. Chuntza' nalayāuj xatzey na ixla-
capūn Dios lā' natapa'ksīyāuj con Dios. Chuntza' naputzayāuj a'nchī
nalīmāpāxuhuīyāuj Dios.
15 Huāk huā'mā', Tito, hui'x nacāmāstū'ncni'ya' lā' nacāmāsu'ni'ya' xalanī'n
nac Creta. Como hui'x hua'chi xapuxcu', nacāmaktāya'ya' a'ntīn takalh-
laka'ī' lā' nā nacāquilhnīya' a'ntīn tū' tatlōkentaxtū. Tū' namakxteka' nalak-
maka'ncan mintachihuīn.

3

Ixlītlōtca'n a'ntīn takalhlaka'ī'

1 Xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī', cacāmā'pāstaqui' a'nchī maclacasqui'n
nata'a'cnīni'ni' huan gobierno lā' ā'makapitzīn a'ntīn tamāpa'ksīni'n.

Nata'a'kahuāna'ni' lā' natalīhui'lī nacāmaktāya a'xni'ca' tatlahuamā'na
a'ntūn tzey. 2 Cacāhua'ni' que tū' nata'a'ksa'n ā'chā'tin. Lā' tū' natalāsta'la.
Natalakalhu'man lā' nacā'a'cnīni'ni' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't a'yuj tū'
takalhlaka'ī'.
3 Napāstacāuj a'nchī quina'n pū'la ixuanī'tauj. Tū' xa'nca ixpāstacna'nāuj
lā' lacxumpi quina'n ixuanī'tauj. Lā' ixquincāta'a'kxokoyāni'. Xmān
ixtlahuacu'tunāuj a'ntū quimacnica'n ī'squi'n. Ixtlahuatēlhayāuj a'ntūn
tū' tzey lā' ixlakca'tzanāuj. Tū' ixlaktzīncu'tunāuj nīn tintī'. Lā' nīn
tintī' ixquincātalaktzī'ncu'tunāni'. 4 Dios māsu'yulh ixtalakalhu'mān lā' ix-
tapāxquī'n para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't a'xni'ca' macamilh Jesucristo
5 para naquincāmāpūtaxtūyāni'. A'yuj ixtlahuayāuj a'ntūn tzey, pero
tū' por ū'tza' Dios naquincālīmāpūtaxtūyāni'. Xla' quincāmāpūtaxtūyāni'
porque lej quincāpāxquī'yāni' lā' lej quincālakalhu'manāni'. Hua'chilh
lakche'kē'lh quintapāstacna'ca'n como huan Espíritu Santo quincāmaxquī'yāni'
xasāsti' tapāstacna'. Lā' chuntza' hua'chilh sāsti'tzucunī'tauj lā' xasāsti' quin-
quilhtamacujca'n. 6 Dios tū' lakpuhuan a'xni'ca' quincāmaxquī'ni' huan
Espíritu Santo ixpālacata a'ntūn tlahualh quiMāpūtaxtūnu' Jesucristo. 7 Dios
quincālakalhu'manāni' lā' quincāmāpānūni'ni' quintalaclē'i'ca'n. Lā' chuntza'
tzē naquincāmaxquī'yāni' quiherenciaca'n a'ntū quinquilhtamacujca'n para
pō'ktu.
8 Stu'ncua' a'ntū icuaniyāni'. Lā' iclacasqui'n que stu'tu'lu' nacāhuani'ya'
xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'nī't Dios para que natatanūni' natatlahua a'ntūn
tzey. A'ntū icuaniyāni' lej tzey lā' nacāmaktāya ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
9 Cacātapānū'ni' xlaca'n a'ntī xmān talālīkalhasqui'nī ixpālacata a'ntū tuntū'
ixtapalh lā' tichū quinapapna'ca'n. Nā cacātapānū'ni' a'ntīn talāsta'la
lā' talīkalhachihuīna'n a'ntū huanicu'tun huan ixley Moisés. Huā'mā' tū'
līmaktāyayāni' nīn tuntū'. Tuntū' ixtapalh.
10 Maktu' calacaquilhnīyāni' kalhatin chi'xcu' a'ntī cāmā'a'kapitzī xlaca'n
a'ntīn takalhlaka'ī' Dios. Lā' palh tū' cuenta tlahua a'nchī lacaquilhnīca,
catlakaxtu 11 porque ca'tzīya' que ixlakta tū' tzeyā chi'xcu' xla'. A'yuj ca'tzī
que laclē'n pero ā'chulā' tlahua a'ntūn tū' tzey.

A'ntū xmān ixla' Tito

12 A'xni'ca' na'icmacā'ni'yāchāni' Artemas o Tíquico, nalīhui'līya'
naquilakta'na' nac Nicópolis porque a'ntza' na'ictachoko līhuan lej lonknu'n.
13 Cacāmaktāya' huan Zenas a'ntī abogado lā' Apolos para que nataka'lhī
ixlīhuāk a'ntū tamaclacasqui'n para natatē ixtejca'n. 14 Ixlīhuākca'n a'ntīn
takalhlaka'ī' Dios catasca'tli a'nchī natatlahua a'ntūn tzey lā' a'nchī
natamaktāya ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' tamaclacasqui'n catūhuā.
Chuntza' tū' laclhquitit natala.

Saludos lā' līsicua'lanālīn ā'xmān

15 Ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' huā'tzā' tamacā'ni'yāni' saludos.
Nacāsaludarlīya' ixlīhuākca'n qui'amigosnu'ca'n a'ntī quincāpāxquī'yāni' como
kalhlaka'ī'yāuj Dios. Lā' Dios cacāsicua'lanālīni' milīhuākca'n. Amén.

Huan Carta a'ntū Macā'ni'ca Filemón

Pablo tzo'knuni'lh Filemón

1 Quit Pablo a'ntīn tachī'n por ixpālacata Jesucristo. Lā' nā huī' huā'tzā'
quintā'tinca'n Timoteo. Ictzo'knuni'mā'ni' hui'x, Filemón, a'ntī quilātā'scujāuj
lā' iccāpāxquī'yāni'. 2 Icmacā'nāuj saludos quit lā' Timoteo. Iccāmacā'ni'yāuj
saludos para ixlīhuākca'n huan ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' Jesucristo lā'
tatakēstoka na minchic. Lā' nā iccāmacā'ni'yāuj saludos huan quintā'tinca'n
Apia lā' huan Arquipo a'ntī hua'chi quintā'tropaca'n por Jesucristo.
3 QuinTāta'ca'n Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacātasicua'lanālīni'
hui'xina'n lā' cacātamātza'ta'tī'ni'ni' mi'a'clhcunucca'n.

A'nchī ixpāxquī'nin lā' ixkalhlaka'ī' Filemón

4 Pō'ktu icmaxquī' pāxcatca'tzī Dios a'xni'ca' ickalhtō'ka' lā' iclīchihuīna'n
por mimpālacata. 5 Icmaxquī' pāxcatca'tzī como quimāca'tzīnīcatza' que
xa'nca kalhlaka'ī'ya' Jesús lā' pāxquī'ya' xla' lā' nā cāpāxquī'ya' huan
ā'makapitzīn a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 6 Lā' como hui'x cāhuani'nī'ta' lā'
cāmāsu'ni'nī'ta' ā'makapitzīn a'ntū hui'x kalhlaka'ī'ya', icsqui'ni' Dios que
ū'tza' nacāmāmāchekxīnī xlaca'n ixlīhuāk a'ntū lej tzey lā' a'ntū quila'ca'n
ixpālacata Cristo. 7 Quintā'tin, lej iclīpāxuhua lā' lej iclītako'xamāka'tlī'
ixpālacata mintapāxquī'n porque hui'x cāmāhuixcānīnī'ta' xlaca'n a'ntīn
takalhlaka'ī'.

Pablo squi'nli talakalhu'mān por ixpālacata Onésimo

8 Quit tū' ictimāpa'ksīni' a'yuj tzē na'icmāpa'ksīyāni' natlahua'ya' a'ntū
tasqui'nī, como Cristo quilīhui'līlh quilī'apóstol. 9 Mejor na'icsqui'ni'yāni'
ixpālacata mintapāxquī'n. Quit Pablo a'ntī icsqui'ni'yāni' lā' quit papatzīntza'.
Lā' chuhua'j tachī'n quit ixpālacata Jesucristo. 10 Icsqui'ni'yāni' ixpālacata
Onésimo a'ntī icmākalhlaka'ī'nīlh līhuan tachī'n quit. Chuntza' lītaxtuyācha'
hua'chi qui'o'kxa'.

11 Xapū'la Onésimo tū' xa'nca maktāyani' pero chuhua'j xa'nca quimaktāya
lā' nā tzē xa'nca namaktāyayāni'. 12 Xla' icmāspi'tchokoni'yāni' lā' hua'chilh
xa'icmacamini'n lakatin parte de quimacni'. Hui'x camā'nu' na minchic.
13 Quit xa'icmāchokocu'tun huā'tzā' lā' ixquimaktāyalh. Ixlalh milak-
tapalh līhuan tachī'n quit ixpālacata huan xatzey tachihuīn. 14 Pero
como hui'x tū' ixca'tzīya' lā' tū' ixquimaxquī'nī'ta' talacasqui', iclīhui'līlh
tuntū' na'ictlahua. Tū' xa'iclacasqui'n naquisātlahuani'ya' talakalhu'mān.
15 Onésimo tamakatīnī't de hui'x a'yuj tū' makān lā' chuhua'j nataspi'tchoko
para pō'ktu. Chō'la chuntza' xalītzey nalītaxtuyācha' 16 porque chuhua'j xla'
tū' xmān xatatamāuj mintasācua'. Nā lanī't mintā'tin a'ntī pāxquī'canī't.
Quit lej icpāxquī' lā' maclacasqui'n que hui'x ā'chulā' napāxquī'ya' como xla'
mintasācua' lā' nā chuhua'j lanī't mintā'tin ixpālacata kalhlaka'ī'nī't Jesús.

17 Chuntza' palh hui'x puhua'na' que lātā'scujmā'nāuj, camā'nu' na
minchic huan Onésimo hua'chilh quit ixquimā'nu'. 18 Palh tlahuani'nī'ta'ni'
catūhuā a'ntūn tū' tzey o palh laclē'ni'yāni' catūhuā, naquimātā'jī'ya'
quit. 19 Quit, Pablo, ictzo'knuni'yāni' huā'mā': Na'icmāpalakō'yāni',
a'yuj tzē na'icmāpāstaquīyāni' a'ntū quilaclīpini'ya'. Lā' ū'tza' huā'mā':
Quit icmākalhlaka'ī'nīnī'ta'ni' ixpālacata Jesús. 20 Lā' chuhua'j, quintā'tin,
caquintlahua'ni' huā'mā' talakalhu'mān como quina'n kalhlaka'ī'yāuj

huan Māpa'ksīni'. Naquimakapāxua'ya' a'nchī namānū'ya' na minchic huan Onésimo ixpālacata Jesucristo.
21 Ictzo'knuni'mā'ni' como iclakapasāni' a'nchī hua'nī'ta' lā' icca'tzī que natlōkentaxtūya' a'ntū icsqui'ni'mā'ni' lā' ā'chulā' natlahua'ya'.
22 Lā' nā icsqui'ni'yāni' naquincāxui'lī'ya' a'nlhā' na'ictahui'la. Icka'lhīmā' que Dios nakaxmata a'ntū hui'xina'n squi'ni'pā'na'ntit a'xni'ca' kalhtō'ka'yā'tit. Lā' chuntza' naquimakxteka na'ica'nācha'.

Cāmacā'ni'ca saludos lā' squi'ni'ca Dios cacāsicua'lanālīlh

23 Epafras a'ntī quintā'tachī'n ixpālacata Jesucristo macā'ni'yāni' saludos.
24 Nā tamacā'ni'yāni' saludos Marcos lā' Aristarco lā' Demas lā' Lucas a'ntīn quintatā'scuja.
25 QuiMāpa'ksīni' Jesucristo cacāsicua'lanālīni'. Amén.

Huan Carta a'ntū Cāmacā'ni'ca huan Hebreos

Dios quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'

1 Makāntza' Dios lej tāpālhūhua' cāmāca'tzīnīlh ixa'ctasana'nī'n lā'
cāmāchihuīnīlh ixtachihuīn. Lā' xlaca'n maklhūhua' tatā'chihuīna'lh a'ntī
quinapapana'ca'n. 2 Lā' chuhua'j huā' tamā'na quilhtamacuj a'ntū ā'xmān,
Dios quincālakmacaminī'ta'ni' ixO'kxa'. Lā' ixO'kxa' quincāmācā'tzīnīnī'ta'ni'
a'ntū Dios lacasqui'n que naca'tzīyāuj. Dios tlahuanī't ixO'kxa' ixtēcu' xla'
ixlīhuāk a'ntū a'nan. IxO'kxa' Dios cāxui'līlh huan quilhtamacuj lā' a'ntū
a'nan nac a'kapūn. Cāxui'līlh huā'mā' por ixquilhtampān Dios. 3 IxO'kxa'
Dios, xla' a'cxtim con Dios, como lej ka'tla'. Xla' ū'tza' māpa'ksīkō' a'ntū
a'nan nac cā'quilhtamacuj lā' a'ntū tahui'lāna' tālhmā'n nac a'kapūn, como xla'
lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' māni' ū'tza' cāxapakō'lh quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla'
tahuī'lh na ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' a'ntza' tamāpa'ksīni'n.

IxO'kxa' Dios lej ka'lhī līmāpa'ksīn

4 IxO'kxa' maxquī'ca lej ka'tla' līmāpa'ksīn. Lā' tū' chuntza' huan ángeles
taka'lhī līmāpa'ksīn. Dios maxquī'lh ixlītlōt a'ntū más xaka'tla'. Lā' tū'
chuntza' huan ángeles cāmaxquī'ca ixlītlōtca'n. 5 Lā' Dios tū' maktin cāhuaninī't
nīn kalhatin ixángeles, a'nchī huanilh ixO'kxa':
Hui'x qui'O'kxa'.
Chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.
Lā' nā Dios tū' maktin cāhuaninī't kalhatin de ixángeles:
Quit minTāta' para pō'ktu.
Lā' hui'x qui'O'kxa' para pō'ktu.
6 Lā' a'xni'ca' namacamin nac quilhtamacuj ixO'kxa' a'ntī ixlacsacnī't Dios
hualh:
U'tza' catamācā'tanīlh ixlīhuākca'n ixángeles Dios.
7 Lā' Dios chihuīna'lh ixpālacataca'n huan ángeles lā' hualh:
Huan ángeles ixlacscujnī'n Dios.
Ta'a'n a'nlhā Dios cāmacā'n.
Lej līlacapalh ta'a'n hua'chi ū'ni' lā' hua'chi huan makli'pni'nī'n.
8 Lā' nā Dios chihuīna'lh ixpālacata ixO'kxa', lā' hualh:
Hui'x Dios lā' hui'x namāpa'ksīni'na' para pō'ktu.
Lej tzey a'nchī hui'x māpa'ksīni'na'.
9 Hui'x lakatīya' a'ntū xatzey.
Lā' tū' laktzī'ncu'tuna' a'ntū ko'hua'jua'.
Lā' ū'tza' līlacsacnī'ta'ni' minDios.
Lā' lej māpāxuhuīni' como lej maxquī'ni' lhūhua' līmāpa'ksīn.
Lā' huan ā'makapitzīn tū' chuntza' cāmaxquī'ca.
10 Lā' nā Dios huampā:
Hui'x, Māpa'ksīni', tla'hua' ixlīhuāk quilhtamacuj xapū'la.
Lā' hui'x tla'hua' ixlīhuāk a'ntūn tatasu'yunu'n nac a'kapūn.
11 Lā' huāk huā'mā' natalaksputa.
Lā' hui'x tū' chuntza'.
Hui'x natahui'la'ya' para pō'ktu.
Huāk huā'mā' xakōlūhua' natala hua'chi xamasni' lu'xu'.
12 Tū'tza' caticāmaclacasqui'nca, como hui'x huāk xasāsti' nacātlahua'ya'.
Chuntza' hua'chi kalhatin a'xni'ca' tamakxtu xakōlūhua' ixlu'xu' lā' lhakā'
xasāsti'.

Lā' hui'x, tū' maktin catitaxtāpali' lā' natahui'la'ya' para pō'ktu.
13 Lā' Dios tū' maktin cāhuaninī't nīn kalhatin ixángeles chuntza' hua'chi
huanilh ixO'kxa':
Catahui'la' nā quimpāxtūcāna'j hasta que quit na'iccātlaja mintā'ca'tzanī'n.
14 Huan ángeles xalakahuan a'yuj tūla laktzī'ncan. Lā' xlaca'n tascuja
chu a'nchī Dios cāmāpa'ksī. Dios cālakmacamin para natamaktāya a'ntī
cāmāpūtaxtūca lā' taka'lhīmā'na a'ntū Dios nacāmaxquī' a'ntū lej tzey.

2

Tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj a'ntū Dios huan

1 Jesús xla' lej ka'tla'. Lā' ū'tza' xa'nca nalīpāstacāuj huan xatzey tachi-
huīn a'ntū quincātamāca'tzīnīnī'ta'ni'. Lā' chuntza' tū' catitaxtutāyauj na
ixtej Dios. 2 A'ntū Dios cāmāhuanīlh huan ángeles, ū'tza' lej xastu'ncua'.
Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'lh, xlaca'n cāmāpātīnīca. 3 Lā'
nā chuntza' quina'n naquincātamāpātīnīyāni' palh tū' namakxtekāuj que
Dios naquincāmāpūtaxtūyāni'. QuiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo, ū'tza' a'ntī
xapū'la chihuīna'lh a'nchī nalīpūtaxtucan. Lā' a'ntīn takaxmatli xlaca'n
quincātamāca'tzīnīni' lā' quincātahuanini' que ū'tza' stu'ncua'. 4 Lā' nā chuntza'
Dios mālacsu'yulh que stu'ncua' a'ntū cāhuanica, como cāmacamaxquī'lh
līmapa'ksīn para natatlahua tāpālhūhua' lej xalaka'tla' lē'cnīn. Lā' nā
cāmaxquī'ca ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo chā'tunu' chu a'nchī Dios ixlacasqui'n
que natlahua chā'tunu'.

Jesucristo pu'nli hua'chi kalhatin chi'xcu' para namāpūtaxtūnu'n

5 Lā' huan ángeles, tū' xlaca'n a'ntī Dios nacālīmāmacū' huan quilhtamacuj
a'ntū līchihuīna'nāuj, lā' a'ntū xasāsti' nala. 6 Tū' ángeles caticālīmāmacū'lh
huan quilhtamacuj. Nacālīmāmacū'can tachi'xcuhuī't. Tatzo'kni' na ixtachi-
huīn Dios a'nlhā huancan:
Lā' hui'x Dios cāpāstaca' de huan tachi'xcuhuī't a'yuj tū' lej ixtapalhca'n.
Lā' cātlahuani'ya' xlaca'n a'ntū lej tzey.
7 Hui'x cālīmāka'tli' huan tachi'xcuhuī't a'yuj tū' hua'chi huan ángeles.
Lā' cātla'hua' que cacā'a'cnīni'ni'ca.
8 Lā' huan tachi'xcuhuī't tamāpa'ksīni'nkō' por minquilhtampān.
Lā' a'xni'ca' huancan que tamāpa'ksīni'nkō', chuntza' huanicu'tun que
huan tachi'xcuhuī't tamāpa'ksīkō' ixlīhuāk, a'yuj tūna'j tatasu'yu palh
tamāpa'ksīni'nkō'. 9 Cristo ū'tza' a'ntī māpa'ksīni'n. Ca'tzīyāuj a'nchī pātīni'lh
Jesús. Ti'na'jalh más que huan ángeles, a'yuj tū' lej makān. Chuntza' lalh
como Dios lacasqui'lh que xla' nanī para ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't como
Dios lej lakalhu'mana'n. Lā' como Jesús nīlh, ū'tza' lej lī'a'cnīni'ni'can.
10 Dios tlahuakō'nī't. Xla' cāmā'a'nanīkō'lh ixlīhuāk a'ntū a'nan, chu a'nchī
ixtapuhuān. Lā' chuntza' līmakuan que Dios macamilh ixO'kxa' nac quilh-
tamacuj para nanī, como Dios ixlacasqui'n que lhūhua' natala ixcamana'
lā' nata'a'n nac a'kapūn. Lā' como Jesucristo pātīni'lh por quimpālacataca'n,
chuntza' tzē naquincāmāpūtaxtūyāni'. 11 A'ntī Jesús cāxapani'nī't ixtala-
clē'i'ca'n, huāk ixcamana' Dios. Lā' como ixcamana' Dios, chu kalhatin a'ntī
ixTāta'ca'n hua'chi Jesucristo. Lā' ū'tza' tū' līmāxana'n Jesucristo a'xni'ca' huan
que xlaca'n ixtā'timīn. 12 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Jesús huanilh
Dios:
Quit na'iccālītā'chihuīna'n de hui'x huan quintā'timīn.
Lā' a'nlhā xlaca'n tatakēxtimī na'icmāka'tlī'yāni'.
13 Lā' nā Jesús hualh:

Quit na'iclīpāhuan Dios.
Lā' nā huampā:
A' icuī' quit con ixcamana' Dios a'ntī Dios quilīmāmacū'lh.

[14] Lā' huā' tamā'na camana' taka'lhī ixquinītca'n lā' ixka'lhni'ca'n. Lā'
nā chuntza' Cristo lalh chu a'cxtim, como ixka'lhī ixquinīt lā' ixka'lhni'.
Lā' pu'nli hua'chi kalhatin chi'xcu' como xla' nīcu'tulh como chuntza' tzē
natlaja huan ko'ti'ti' a'ntī por ixpālacata līnīcan. [15] Lā' chuntza' Cristo tzē
cālīmaktāyalh xlaca'n a'ntī pō'ktu ixtajicua'n natanī. Lā' xla' tzē cāmaklhtīlh
huan ixtajicuā'tca'n. [16] Lā' tū' ángeles a'ntī cāmaktāyalh Cristo. Xla' cāmaktāyalh
huan tachi'xcuhuī't a'ntīn takalhlaka'ī' hua'chi Abraham. [17] Ixtasqui'nī que
Cristo ixlalh a'cxtim con ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntī hua'chi māni' ixtā'timīn
Cristo. Lā' chuntza' xla' lej quincālakalhu'manāni'. Lā' nā chuntza' tzē nala
xapuxcu' ixlīsacerdote na ixlacapūn Dios. Lā' māni' ū'tza' talacnūni'lh hua'chi
lē'ksajna'. Lā' chuntza' tzē quincātamāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. [18] Lā'
chuhua'j como Jesucristo māni' xla' pātīni'lh, xla' tzē nacāmaktāya xlaca'n
a'ntīn tapātīni'mā'na lā' a'ntī huan ko'ti'ti' cāmātonkopūcu'tun.

3

Jesucristo lej a'cnīni'ni'can

[1] Lā' hui'xina'n, tā'timīn, Dios cālacsacnī'ta'ni' lā' ū'tza' līla'tit hui'xina'n
ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' chuhua'j capāstactit Jesucristo. Dios macamilh
huan Jesucristo. Lā' mānūlh xapuxcu' ixlīsacerdote na ixlacapūn Dios. Lā' Je-
sucristo chuntza' tzē nacāmaktāya xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. [2] Lā' Jesucristo
tlōkentaxtūkō'lh huā'mā' a'ntū Dios ixlīmāmacū'nī't. Lā' nā chuntza' Moisés
tlōkentaxtūkō'lh nā xla' ixlīhuāk a'ntū Dios ixlīmāmacū'nī't por ixpālacataca'n
ixtachi'xcuhuī't Dios. [3] Lā' minī'ni' lej ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo; lā' Moisés tū'
chuntza' ca'a'cnīni'ni'ca. Lā' nā chuntza' a'ntī māpa'ksī nac lakatin chic, xla'
a'cnīni'ni'can. Lā' huan ā'makapitzīn nac chic tū' lej cā'a'cnīni'ni'can. [4] Huan
chi'xcuhuīn tzēn tatlahua chic. Lā' Dios, xla' tlahuakō'nī't ixlīhuāk a'ntū
a'nan. [5] Lā' Moisés xa'nca tlahualh a'ntū ixlīmāmacū'canī't por ixpālacata ix-
tachi'xcuhuī't Dios. Lā' xla' ī'scuja na ixlaclhni'ca'n ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā'
xla' ixcāhuani huan tachi'xcuhuī't a'ntū napātle'ke. [6] Lā' Cristo, xla' ixO'kxa'
Dios. Lā' xla' huāk tzey a'ntūn tlahua. Lā' ū'tza' līmāmacū'canī't ixlīhuākca'n
a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' nā quina'n ixtachi'xcuhuī't Dios, palh quina'n
chu ū'tza' nalīpāhuanāuj līhuan lahui'lāna'uj, lā' palh līpāxuhuayāuj a'ntū Dios
naquincāmaxquī'yāni'.

Ixtachi'xcuhuī't Dios natalīpāxuhua a'ntū Dios tlahuakō'lh

[7] Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh huan Espíritu Santo:
Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'nchī Dios huan, tū' lacxumpi cala'tit.
[8] Tū' lacxumpi cala'tit hua'chi a'ntīn tatā'lāsta'lalh Dios makāntza' a'nlhā nac
cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
Dios lej cāpātīni'lh xlaca'n.
Lā' Dios hualh: [9] "Minapapana'ca'n hua'chilh xlaca'n ixtaca'tzīcu'tun hasta
lhānchula' xa'iccāpātīni'lh xlaca'n".
Lā' xlaca'n lej lacxumpi ixtahuanī't, lā' a'yuj talaktzī'lh xlaca'n huan lē'cnīn
a'ntū xa'ictlahua quit por tu'pu'xam cā'ta.
[10] Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xlaca'n lā' icualh: "Xlaca'n tū' maktin xa'nca
tapāstacna'n. Lā' tū' tamāchekxī xlaca'n a'ntū iclacasqui'n quit".
[11] Lā' ū'tza' iclī'a'kchā'lh con xlaca'n lā' ū'tza' iclīhualh que stu'ncua' xlaca'n tū'
catitachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.

12 Lā' chuhua'j, tā'timīn, xa'nca calatā'kchokotit. Lā' tū' caxumpīni'ni'tit
Dios nīn kalhatin de hui'xina'n. Tū' tzey palh tū' kalhlaka'ī'yā'tit Dios. Lā'
por ixpālacata huā'mā' tzē nataxtunquīyā'tit con Dios xalakahuan. 13 Xatzey
cālāmaktāya'tit macaxtim chuhua'j pō'ktu līhuān lahui'lāna'ntit nac huā'mā'
quilhtamacuj. Lā' chuntza' nīn kalhatin napuhuan palh tzē natlahua a'ntun
tū' tzey. Palh chuntza' napuhuan kalhatin, māni' ū'tza' ta'a'kxokomā',
lā' ā'chulā' tū' a'kahuāna'ni'cu'tun Dios. 14 Palh quina'n tū' namakxtekāuj
nalīpāhuanāuj Cristo a'cxtim hua'chi xapū'la ixlīpāhuanāuj, chuntza' nā
quila'ca'n nala huāk a'ntū ixla' Cristo.
15 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:
Palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit ixtachihuīn Dios, ca'a'kahuāna'ni'tit.
Lā' tū' caxumpīni'ntit hua'chi xlaca'n xalanī'n makāntza' a'ntīn tū'
ixta'a'kahuāna'ni'cu'tun Dios huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't.
16 ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n tichū takaxmatli ixtachihuīn Dios lā' tū'
ta'a'kahuāna'ni'lh? Xlaca'n ū'tunu'n a'ntī cāmāxtulh Moisés de nac Egipto.
17 ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n a'ntī ixtamakā'kchā'nī't Dios? Dios lej
ixa'kchā'nī't con xlaca'n a'ntī ixtatlahua talaclē'i' tu'pu'xam cā'ta, lā' ū'tza'
talīnīlh xlaca'n huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. 18 ¿Chā ca'tzīyā'tit hui'xina'n
a'ntī cālīchihuīna'lh Dios a'xni'ca' hualh que tū' catitachā'lh nac ti'ya't a'nlhā
najaxcan con Dios? Dios cālīchihuīna'lh xlaca'n a'ntīn taxumpīni'ni'lh Dios.
19 Lā' chuntza' tzē līmāchekxīcan que xlaca'n tūlalh tachā'lh huan nac ti'ya't,
como xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'ntū cāhuanilh Dios.

4

1 Lā' quina'n, Dios quincāhuaninī'ta'ni' que tzē nachā'nāuj a'nlhā xla'
hui'lacha' lā' a'ntza' najaxāuj quina'n con Dios. Lā' lej tasqui'nī napāstacāuj
a'nchī nalīlatā'kchokoyāuj, como lej lījicua' palh tū' cachā'lh kalhatin de
hui'xina'n. 2 Quina'n kaxmatnī'ta'uj huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī
līpūtaxtucan. Lā' nā xlaca'n takaxmatli huā'mā' tachihuīn. Lā' xlaca'n xmān
chu tlakaj takaxmatli como tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua' huā'mā' tachi-
huīn. 3 Lā' quina'n, como kalhlaka'ī'yāuj, nachā'nāuj a'nlhā hui'lacha' Dios lā'
najaxāuj con Dios. Lā' Dios cālīchihuīna'lh xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'lh lā'
hualh:
Quit ica'kchā'lh con xlaca'n lā' ū'tza' iclīhualh que stu'ncua' xlaca'n tū' cati-
tachā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā najaxcan con quit.
Lā' chuntza' hualh Dios a'yuj ū'tza' ixtlahuanī'ttza' a'nlhā najaxcan lā' como
ixtlahuakō'nī'ttza' ixlīhuāk a'ntū a'nan. 4 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios
ixpālacata huan lakatojon chi'chini'. Lā' chuntza' huan:
Dios pūjaxli huan ixlīlakatojon chi'chini' lā' tū' scujli.
5 Lā' nā a'ntza' tatzo'kni':
Xlaca'n tū' catitachā'lh a'nlhā najaxcan con quit.
6 A'ntīn takaxmatli xapū'la huan xatzey tachihuīn ixpālacata a'nchī
nalīpūtaxtucan, xlaca'n tū' takalhlaka'ī'lh. Lā' ū'tza' tū' talīchā'lh xlaca'n
a'nlhā najaxcan con Dios. Lā' chuntza' ā'makapitzīn natachā'n lā' natatā'jaxa
Dios. 7 Lā' como xlaca'n tū' tachā'lh, chuntza' Dios laclhcāhui'līlh ā'lakatin
chi'chini' a'ntū māpācuhuīlh chuhua'j. Ixlīlhūhua' cā'ta Dios māchihuīnīlh
David a'ntī rey ixuanī't. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī David hualh:
Chuhua'j palh hui'xina'n kaxpa'tā'tit a'ntū Dios huan, tū' lacxumpi cala'tit.
Lā' ca'tzīyāuj que pō'ktu Dios cāta'sani'mā' ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't lā'
hasta chuhua'j. 8 Lā' a'xni'ca' Dios chuntza' huanilh David, Josué ixchinī'ttza'
con huan tachi'xcuhuī't huan nac ti'ya't a'nlhā Dios ixcāmālacnūni'nī't. Lā'

ū'tza' līca'tzīyāuj quina'n que Dios ixtā'chihuīna'mā' David por ixpālacata
ā'lacatin a'nlhā najaxcan. 9 Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj que quina'n a'ntī ix-
tachi'xcuhuī't Dios nachā'nāuj a'nlhā cāxui'līnī't para napūjaxāuj chuntza'
hua'chi Dios jaxli ixlīlakatojon chi'chini' a'xni'ca' cāxui'līkō'lh huan quilhta-
macuj. 10 Lā' a'ntīn tachā'n a'ntza', xlaca'n a'ntīn tatlahuakō'nī't ixlītlōtca'n lā'
a'ntza' natajaxa chuntza' hua'chi Dios jaxli a'xni'ca' cāxui'līkō'lh huan quilh-
tamacuj. 11 Lā' quina'n lej calīhui'līuj para nachā'nāuj lā' a'ntza' najaxāujtit
con Dios. Lā' tū' calauj hua'chi xala'nī'n makāntza'. Xlaca'n tūlalh tachā'lh
como tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua' a'ntū hualh Dios.

12 Lā' ixtachihuīn Dios xla' hua'chilh xalakahuan lā' lej ka'lhī līmāpa'ksīn
como ū'tza' scuja na qui'a'clhcunucca'n. Ixtachihuīn Dios hua'chi kantin es-
pada a'ntū kēstītu' lā' tzej sta'ya'nca', a'ntū tzē lakchā'nkō' qui'a'clhcunucca'n.
Lā' ū'tza' nalīca'tzīyāuj palh tū' tzey qui'a'clhcunucca'n lā' quintapāstacna'ca'n.
13 Lā' Dios huāk laktzī'huī'. Nīn tuntū' tzē natatzē'kni' na ixlacapūn Dios.
Xla' lakapaskō' qui'a'clhcunucca'n. Lā' quina'n ka'lhī nakalhtīni'nāuj na
ixlacapūn Dios por ixpālacata a'ntū tlahuayāuj chā'tunu' de quina'n.

Dios līmānūlh Jesucristo xapuxcu' ixlīsacerdote

14 Lā' Jesucristo, ixO'kxa' Dios, chā'nī'ttza' xla' a'nlhā hui'lacha' Dios.
Xla' ū'tza' hua'chi kalhatin xapuxcu' sacerdote a'ntī quincālacapūtāyamā'ni'
lā' chihuīna'n por quina'n. Lā' chuntza' quina'n tū' catimakxtekui kalh-
laka'ī'yāuj Jesucristo nīn macsti'na'j. 15 Lā' Jesucristo hua'chi quisacer-
doteca'n. Xla' quincālakalhu'manāni' quina'n, como nā xla' xapū'la chuntza'
ixtalīlaktzī'ncu'tun a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, chuntza' hua'chi
quina'n quincāpātle'keni'mā'ni'. Pero xla' nīn tuntū' tlahualh a'ntūn tū' tzey.
16 Lā' ū'tza' calītapajtzūj na ixlacapūn Dios. Lā' tū' calacapuhuanui. Xla' lej
lakalhu'mana'n. Lā' naquincāmaktāyayāni' a'xni'ca' maclacasqui'nāuj.

5

1 Lā' huan chi'xcuhuī'n israelitas a'ntīn cālīmānūcan xanapuxcu'nu'
ixlīsacerdoteca'n, chā'tunu' tascuja na ixlacapūn Dios por ixpālacataca'n
huan tachi'xcuhuī't. Lā' kalhatin chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote, xla'
mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios para nacāmāpānūni'can ixtalaclē'i'ca'n huan
tachi'xcuhuī't. 2 Lā' huā'mā' sacerdote, como xla' chi'xcu', a'katunu' tlahua
a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' līlacatzucu cālīpātīni' xlaca'n a'ntīn tūna'j xa'nca
taca'tzī lā' xlaca'n a'ntīn tatatonkopūnī't. 3 Lā' como xla' a'katunu' tlahua
a'ntūn tū' tzey, tasqui'nī que xla' na'a'ksajuī'nin xapū'la para namāpānūni'can
ixtalaclē'i' māni' ū'tza'. Lā' ā'calīstān xla' a'ksajuī'nin para nacāmāpānūni'can
ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't.
4 Lā' nīn tintī' ixa'cstu tzē natanūni' xapuxcu' ixlīsacerdote. Xmān Dios
a'ntī tzē namānū xapuxcu' ixlīsacerdote, chuntza' hua'chi Dios mānūlh Aarón.
5 Lā' Cristo nā tū' ixa'cstu tanūni'lh xapuxcu' sacerdote. Xla' mānūlh Dios lā'
huanilh:
Hui'x qui'O'kxa' lā' chuhua'j tasu'yu que quit minTāta'.
6 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios hualh:
Hui'x nala'ya' milīsacerdote para pō'ktu.
Lā' chuntza' hua'chi mānūca Melquisedec ixlīsacerdote lā' nā chuntza' hui'x
namānūca'na'.
7 Lā' Jesucristo a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj, xla' lej ixkalhtō'ka' con
ixlīhuāk ixa'clhcunuc lā' lej ī'squi'ni' Dios hasta ixcalhuani'. Lā' Dios ū'tza'
a'ntī tzē ixmāpūtaxtūlh de huan līnīn. Lā' Dios kaxmatni'lh huan ixoración,
como Jesucristo xmān ixtlahuacu'tun a'ntū ixtapuhuān Dios. 8 Lā' Jesucristo

a'yuj ixO'kxa' Dios, xla' ixa'kahuāna'ni' lā' ū'tza' līpātīni'lh xla'. Lā' ū'tza' xla'
līmāchekxī a'nchī tapātīni'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios. 9 Lā' Jesucristo lej
xa'nca a'kahuāna'ni'lh Dios hasta nīlh chu a'nchī ixtapuhuān Dios. Lā' ū'tza'
xla' tzē nacālīmāpūtaxtū para pō'ktu xlaca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni'. 10 Lā' Dios
līmānūlh xapuxcu' ixlīsacerdote chuntza' hua'chi Melquisedec.

Lījicua' palh taspi'tāyacan na ixtej Dios

11 Quit iccāhuanicu'tunāni' hui'xina'n ixpālacata a'nchī Jesucristo
hua'chi Melquisedec. Pero lej jicslīhua' como hui'xina'n tūna'j xa'nca
māchekxī'yā'tit. 12 Lā' maclacasqui'nā'titcus a'ntī nacātamāsu'ni'yāni'
hui'xina'n a'ntūn tū' xajicslīhua' ixtachihuīn Dios. Lā' como hui'xina'n
makāntza' kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza', hui'xina'n tzētza' ixcāmāsu'ni'tit huan
ā'makapitzīn. Hui'xina'n hua'chi kalhatincus ska'ta' a'ntī xmāncus leche
tahua' lā' tūlana'j tahuā'yan. 13 Huan lakska'tā'n a'ntī xmāncus leche tahua',
xlaca'n tūna'j taca'tzī a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey. 14 Lā' a'ntī xastacni'tza',
xlaca'n taca'tzītza' a'ntūn tzey lā' a'ntūn tū' tzey.

6

1 Lā' chuhua'j como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza', tū'tza' icticāhuanini'
a'ntū cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn xapū'la. Tū'tza' icticāhuanini' a'nchī lītzucucan
kalhlaka'ī'can Cristo lā' a'nchī līxtāpalīcan quintapāstacna'ca'n lā' a'nchī
līmakxtekcan tlahuacan a'ntūn tū' tzey, lā' a'nchī līkalhlaka'ī'can Dios. Chuhua'j
na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej jicslīhua' māchekxīcan a'ntū ixla' Dios. 2 Lā' tū'tza'
icticāhuanini' a'nchī lī'a'kpaxcan, lā' a'nchī cālīmā'ca'ni'can macan, lā' a'nchī
nalīlakahuanchokocan, lā' a'nchī Dios nalījuzgarlī. 3 Chuhua'j, palh Dios la-
casqui'n, na'iccāmāsu'ni'yāni' a'ntū más xajicslīhua' ixpālacata ixtachihuīn
Dios.
4 A'ntīn tataspi'tāyanī't na ixtej Dios, lejtza' jicslīhua' natalītaspi'tpala xlaca'n.
Xlaca'n tamāchekxīnī'ttza' a'nchī nalīpūtaxtucan lā' a'nchī Dios cālīsicua'lanālī
ixtachi'xcuhuī't lā' a'nchī ka'lhī līmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. 5 Lā' xlaca'n
taca'tzī que lej tzey a'ntūn takalhlaka'ī'nī't ixpālacata a'ntū huanī't Dios,
lā' talaktzī'nī't huan lē'cnī'n a'ntū tlahuacan por ixlīmāpa'ksīn Jesucristo.
Lā' por huā'mā' līmāpa'ksīn namāpa'ksīkō'can a'xni'ca' namin huan xasāsti'
quilhtamacuj. 6 Lā' como xlaca'n tataxtutāyanī't na ixtej Dios, tūlatza'
cāmāxtapālīnīpalacan hua'chi tatlahualh xapū'la. Tūlatza' como hua'chilh
talakapalanī't Jesús a'nchī nīlh nac cruz. Lā' hua'chilh ixtaxtokohua'ca'pā
ixO'kxa' Dios. 7 Chuhua'j quit iccāhuanicu'tunāni' a'ntū hua'chi lītalacastuca.
Nac cā'tacuxtu maklhūhua' la huan xcān. Lā' huan xcān chū'hua' nac huan
ti'ya't. Lā' chuntza' līlana'n lā' chuntza' talīhuā'yan a'ntīn tascuja nac huā'mā'
ti'ya't. Chuntza' līla chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 8 Lā' nac ti'ya't a'nlhā staca
xmān lhtucū'n lā' chi'tin, huanmā' tuntū' ixtapalh. Natahuan que tū' tzey.
Lā' natalhcuyu. Huā'mā' ti'ya't hua'chi a'ntīn tataspi'tchokonī't na ixtej Dios.

Dios natlōkentaxtū a'ntū huan

9 A'yuj chuntza' ictzo'ka quit, quit icca'tzī que hui'xina'n tū'
taspi'tchokonī'ta'ntit huan nac tej. Xa'nca tasu'yu que hui'xina'n
kalhlaka'ī'yā'tit. 10 Huāk a'ntū Dios tlahua, xla' huāk tzey. Xla' tū'
catipātza'nkālh a'nchī scujnī'ta'ntit hui'xina'n lā' a'nchī māsu'yunī'ta'ntit que
pāxquī'yā'tit Dios. Chuntza' tasu'yu como hui'xina'n cāmaktāya'nī'ta'ntit
ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā' ticāmaktāyapā'na'ntitcus. 11 Quit
lej iclacasqui'n que milīhuākca'n hui'xina'n cascujtit chuntza' līhuan
lahui'lā'na'ntitcus nac quilhtamacuj. Lā' chuntza' napātle'ke ixlīhuāk a'ntū

hui'xina'n ka'lhī'pā'na'ntit. 12 Tū' iclacasqui'n que laclhquititni' nala'yā'tit.
Iclacasqui'n que nacāmaksca'tā'tit ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī' lā'
tapātīni'n. Xlaca'n tamaklhtīni'mā'na a'ntū cāhuaninī't Dios que nacāmaxquī'.
13 A'xni'ca' Dios huanilh Abraham a'ntū natlahuani', Dios tapācuhuīlh māni'
ū'tza', como tintī' ā'kalhatin más xaka'tla'. 14 Lā' Dios hualh:

Lej ixlīstu'ncua' na'icsicua'lanālīyāni' quit.

Lā' stu'ncua' na'icmaxquī'yāni' lej lhūhua' minatā'na'tna'.

15 Lā' Abraham pō'ktu ka'lhīlh lā' tū' jiclhua'lh. Lā' chuntza' maklhtīni'lh a'ntū
Dios ixuaninī't. 16 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' huan que lej stu'ncua' a'ntū
xla' chihuīna'n, xla' māpācuhuī ā'kalhatin a'ntī más xaka'tla' lā' tzē namāpātīnī
palh tū' natlōkentaxtū. Lā' chuntza' talīko'xamixa a'ntī ixtalāquilhnī como
taca'tzī que huan chi'xcu' ka'lhī que natlōkentaxtū. 17 Lā' nā Dios tapācuhuīlh
māni' ū'tza'. Chuntza' tlahualh como ixlacasqui'n que nataca'tzī huan
tachi'xcuhuī't que huanmā' lej stu'ncua' lā' xla' natlōkentaxtū a'ntū hualh.
18 Quina'n ca'tzīyāuj que lej stu'ncua' a'ntū Dios hualh, como tapācuhuīlh
māni' ū'tza' lā' xla' tū' maktin a'kxokonu'n. Lā' ū'tza' līpāxuhuayāuj como
hua'chilh tzā'lani'nī'ta'uj a'ntū lījicua' lā' lakminī'ta'uj Dios. Lā' Dios hualh que
quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'. Lā' chuhua'j ca'tzīyāuj xa'nca que ka'lhīyāuj xasāsti'
quinquilhtamacujca'n para pō'ktu. 19 Lā' como ca'tzīyāuj que naka'lhīyāuj
quinquilhtamacujca'n para pō'ktu, chuntza' tū' tamakchuyīnī'ta'uj. Lā'
chuntza' quina'n hua'chi a'ntū tzancstāya. Ca'tzīyāuj que natanūyāuj nac
a'kapūn a'nlhā sicua'lanālanī't. 20 Lā' a'ntza' xapū'la tanūnī't Jesús a'nlhā
natanūyāuj. Lā' xla' tā'chihuīna'n Dios por quimpālacataca'n, como xla' lalh
xapuxcu' sacerdote para pō'ktu hua'chi Melquisedec.

7

Jesucristo līmānūcanī't ixlīsacerdote chuntza' hua'chi līmānūca Melquisedec

1 Huā' Melquisedec xla' rey ixuanī't nac Salem lā' nā ixsacerdote Dios xala'
nac a'kapūn. Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham a'xni'ca' xla' ixtaspi'tmā'
de huan nac guerra a'nlhā ixcāmaknīnī't huan reyes. Lā' Melquisedec
sicua'lanālīlh. 2 Lā' Abraham maxquī'lh huan ixlītāpācāuj de ixlīhuāk catūhuā
a'ntū ixlīminī't de huan nac guerra. Huan tacuīni' Melquisedec huanicu'tun
"rey a'ntī lej tzey". Lā' xla' rey ixuanī't nac Salem. Lā' Salem huanicu'tun
"ca'cs huī'". Lā' chuntza' ixtacuīni' huanicu'tun "huan rey a'ntī cāmāko'xamixī
huan tachi'xcuhuī't". 3 Tū' tatzo'kni' ixtacuīni' ixtāta' nīn ixtzī't Melquisedec.
Lā' tū' tatzo'kni' nīn kalhatin de ixpap. Lā' tū' tatzo'kni' a'xni'ca' Melquisedec
lacatuncuīlh lā' nīn a'xni'ca' nīlh. Lā' chuntza' xla' kalhatin sacerdote ixuanī't
līhuan ixlahuī'. Lā' huā'mā' hua'chi ixO'kxa' Dios.
4 Māchekxīcan que Melquisedec, xla' kalhatin chi'xcu' ixuanī't a'ntī lej ix-
tasqui'nī. Chuntza' māchekxīcan a'nchī Abraham, xla' quimpapca'n quina'n
israelitas lā' xla' maxquī'lh Melquisedec ixlītāpācāuj de ixlīhuāk a'ntū tla-
jalh nac guerra. 5 Lā' ī'xū'yātā'natna' Leví a'ntī sacerdotes ixtahuanī't,
xlaca'n tamaklhtīni'lh huan ixlītāpācāuj a'ntū ixtatlaja ixtā'israelitasca'n.
Chuntza' ixuanī't huan ley. Tamaklhtīni'lh de ixtā'israelitasca'n, a'yuj xlaca'n
nā ī'xū'yātā'natna' Abraham ixtahuanī't, como Abraham ū'tza' ixpapca'n
ixlīhuākca'n huan israelitas. 6 Lā' Melquisedec, a'yuj tū' i'xtalakapasni'
Leví ixuanī't, xla' maklhtīni'lh ixlītāpācāuj a'ntū ixtlajanī't Abraham lā'
ū'tza' sicua'lanālīlh Abraham. Lā' Abraham ū'tza' a'ntī Dios huanilh que
lej namaxquī' lhūhua' ixnatā'na'tna' lā' ixtatlahualh lakatin ka'tla' nación.
7 Chuntza' māchekxīcan que Abraham, xla' macsti'na'j ka'tla' ixuanī't lā'

Melquisedec más xaka'tla' ixuanī't. Chuntza' māchekxīcan como ca'tzīkō'can
que más xaka'tla' a'ntī sicua'lanālīni'n lā' tū' lej ka'tla' a'ntī sicua'lanālīcan.
8 Huan ī'xū'yātā'natna' Leví a'ntī ixtamaklhtīni'n ixlītāpācāuj a'ntū ixtatlaja
huan israelitas, lā' xlaca'n tanīlh chuntza hua'chi ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
Lā' Melquisedec hua'chilh xalakahuancus, como tū' tatzo'kni' na ixtachi-
huīn Dios palh nīlh. 9 Huan ī'xū'yātā'natna' Leví ixtamaklhtīni'n huan
ixlītāpācāuj de ixtatlajca'n israelitas. Lā' tzē nahuanāuj que Leví māpalana'lh
a'xni'ca' Abraham māpalalh Melquisedec. 10 Chuntza' tzē nahuanāuj como
Leví ī'xū'yātā'nat Abraham ixuanī't, lā' a'yuj tūna'j ixlacatuncuī a'xni'ca'
Melquisedec tā'lāpāxtokli Abraham.

11 I'xū'yātā'natna' Leví, a'ntī sacerdotes ixtahuanī't, xlaca'n ixtascuja chu
a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. Lā' como huā'mā' ley tūla
cātlahua lactzey huan tachi'xcuhuī't chu a'nchī Dios lacasqui'n, chuntza' ix-
tasqui'nī ā'kalhatin sacerdote hua'chi Melquisedec lā' tū' hua'chi Aarón. 12 Lā'
a'xni'ca' natatanū huan xalacxtuncnu' sacerdotes, tasqui'nī que naxtāpalīcan
huan ley. 13 Lā' huan xasāsti' sacerdote, ū'tza' huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
Xla' tū' ī'xū'yātā'nat Leví. Xla' ī'xū'yātā'nat Judá. Lā' huan ī'xū'yātā'natna'
Judá, tū' ixa'nan ā'kalhatin sacerdote. 14 Ca'tzīkō'can que quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo, xla' ī'xū'yātā'nat Judá ixuanī't. Lā' Moisés, a'xni'ca' līchihuīna'lh
sacerdotes, tuntū' hualh de Judá lā' ī'xū'yātā'natna'.

15 Lā' chuhua'j xa'nca māchekxīcan que tanūnī't ā'tāpātin sacerdote. Lā'
ū'tza' huā'mā' a'ntī Jesucristo. Lā' xla' hua'chi Melquisedec. 16 Melquisedec
tū' tanūlh ixlīsacerdote chu a'nchī ixtalanānca'n tachi'xcuhuī't. Lā' nā chuntza'
Jesucristo. Xla' tanūlh ixlīsacerdote como xla' ka'lhī līmapa'ksīn a'ntūn tū' mak-
tin catisputli, como xla' natahui'la para pō'ktu. 17 Tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios ixpālacata Cristo:

Hui'x kalhatin sacerdote para pō'ktu.
Hui'x hua'chi Melquisedec.

18 Huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés tuntū'tza' ixtapalh, como tūla
quincātlahuayāni' lactzey chu a'nchī Dios lacasqui'n. 19 Huā'mā' ley tūla
quincātlahuayāni' lactzey. Pero chuhua'j quina'n ka'lhīyāuj a'ntū más xatzey.
Tzētza' nalaktapajtzūyāuj Dios.

20 Dios hualh que lej stu'ncua' ixmānūlh Jesucristo ixlīsacerdote. 21 Lā' tū'
chuntza' hualh a'xni'ca' tatanūlh huan ā'makapitzīn sacerdotes. Chuntza'
huan ixtachihuīn Dios a'nlhā huan:

Huan Māpa'ksīni' Dios mālacstū'ncli lā' xla' natlōkentaxtū a'ntū huan: "Hui'x kalhatin sacerdote para pō'ktu. Huix hua'chi Melquisedec".

22 Lā' huan convenio a'ntū Jesús lacāxtlahualh, ū'tza' más xatzey. Lā'
a'ntū xala' pū'la, xla' tū' lej tzey. 23 Huan ā'makapitzīn sacerdotes lej
lhūhua' ixtahuanī't como ixtanītēlha lā' ixtatanūtēlha ā'makapitzīn ixlak-
tapalhca'n. 24 Lā' Jesucristo xla' huī' para pō'ktu lā' tū' makxteka de
ixlīsacerdote. Lā' tū' catitanūlh ā'kalhatin ixlaktapalh. 25 Lā' ū'tza' Jesucristo
tzē nacālīmāpūtaxtūkō' xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios por ixpālacata Jesu-
cristo. Huā'mā' tzē natlahua como xla' huī' para pō'ktu lā' pō'ktu squi'ni'mā'
Dios por a'ntīn takalhlaka'ī' xla'.

26 Jesucristo xla' kalhatin xapuxcu' sacerdote chuntza' hua'chi tasqui'nī.
Ixlīhuāk a'ntū tlahua, huāk tzey. Lā' tū' tlahuani' a'ntūn tū' tzey ā'kalhatin.
Lā' nīn tuntū' tlahuanī't a'ntūn tū' tzey. Xla' tū' hua'chi xlaca'n a'ntīn
tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā lej
a'cnīni'ni'can. 27 Xla' tū' hua'chi ā'makapitzīn xanapuxcu'nu' sacerdotes.
Xlaca'n lakalīyān ta'a'ksajuī' Dios. Xapū'la tatlahua para ixtalaclē'i'ca'n māni'

ū'tunu'n lā' ā'calīstān tatlahua para ā'makapitzīn. Jesucristo tū' chuntza' tlahua. Xla' mālacnūlh xmān lakatin lē'ksajna'. Xmān maktin mālacnūlh a'xni'ca' tamacamāstā'lh ixa'cstu nac cruz. Lā' huā'mā' lē'ksajna' tāyani' para
pō'ktu. 28 Chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés, ixcāmānūcan chi'xcuhuī'n hua'chi xanapuxcu'nu' sacerdotes. Lā' como chi'xcuhuī'n ixtahuanī't, ixtatlahua talaclē'i'. Lā' a'xni'ca' maxquī'canī'ttza' huā'mā' ley, Dios hualh que stu'ncua' namānū ixO'kxa' ixlīsacerdote. Lā' mānūlh ixlīsacerdote para pō'ktu. Lā' chuntza' lalh sacerdote chuntza' hua'chi Dios ixlacasqui'n.

8

Jesús lacāxtlahualh huan xasāsti' convenio

1 A'ntū iccāhuanimā'ni', ū'tza' huā'mā': Jesucristo, xla' xapuxcu' sacerdote
chu a'nchī tasqui'nī. Lā' xla' tā'chihuīna'n Dios por quimpālacataca'n. Xla'
hui'lacha' na ixpāxtūcāna'j Dios nac a'kapūn. 2 Xla' ū'tza' xapuxcu' sacerdote
nac lītokpān a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Lā' huanmā' lītokpān tlahualh Dios
lā' tū' tachi'xcuhuī't. 3 Huan ixlītlōt kalhatin xapuxcu' sacerdote, xla' xmān
mālacnūni' lē'ksajna' huan Dios. Lā' ixtasqui'nī que Jesucristo ixmālacnūni'lh
lē'ksajna' Dios. 4 Palh Jesucristo latlā'huancus cahuā nac quilhtamacuj, xla' tū'
ixlalh ixlīsacerdote, como huan sacerdotes huā'tzā' tamālacnūni' Dios lē'ksajna'
chu a'nchī huan ley a'ntū Dios mātzo'knīlh Moisés. 5 A'ntū huan sacerdotes
huā'tzā' tatlahua, xla' hua'chi xmān tatlōlakamakxtu a'ntū tlahuacan nac
a'kapūn. Lā' nā chuntza' Moisés. A'xni'ca' xla' ixtlahuamā' huan lītokpān de
ko'xka', Dios huanilh:

Catla'hua'kō'j chu a'nchī māsu'ni'ca' huan nac kēstīn a'ntū huanican Sinaí.

6 Más xatzey a'ntū tlahua huan xapuxcu' sacerdote a'ntī Jesucristo. Más
xatzey huan convenio a'ntū Jesucristo lacāxtlahualh entre Dios lā' huan
tachi'xcuhuī't. Por ixpālacata tako'xamixa Dios lā' tachi'xcuhuī't. Huā'mā'
más xatzey como, chu a'nchī huā'mā' convenio, Dios nacātlahuani' huan
tachi'xcuhuī't a'ntū más xatzey.

7 Huan xapū'la convenio tū' a'cchā'lh para a'ntū ixtasqui'nī. U'tza'
lītlahuaca ixlītāpātu' convenio. 8 Lā' Dios ixca'tzī que huan tachi'xcuhuī't tū'
tatlōkentaxtūlh. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chu a'nchī Dios hualh:

Namin lakatin chi'chini' a'xni'ca' quit na'ictlahua lakatin xasāsti' convenio
con huan tachi'xcuhuī't israelitas lā' ī'xū'yātā'natna' Judá.

9 Tū' hua'chi huan convenio a'ntū ictlahualh con ī'xū'yāpapna'ca'n a'xni'ca'
iccāmāxtulh de huan nac ti'ya't a'nlhā huanican Egipto.

Xlaca'n tū' tatlōkentaxtūlh huan convenio a'ntū ictlahualh con xlaca'n.

U'tza' iclītaxtunquīlh quit de xlaca'n.

10 Lā' a'xni'ca' namin huanmā' chi'chini', na'ictlahuapala ā'lakatin convenio
con huan tachi'xcuhuī't israelitas.

Lā' huan convenio chuntza' nala: Quit na'iccāmāca'tzīnī quilīmāpa'ksīn.

Lā' xlaca'n natakalhlaka'ī'cu'tun.

Quit na'icla ixDiosca'n.

Lā' xlaca'n quintachi'xcuhuī't natala.

11 Nīn tintī' catihuanilh ixtā'tin nīn ixtā'chic: "Tasqui'nī que hui'x nalakapasa'
Dios".

Tū' chuntza' catitalāmāsu'ni'lh como ixlīhuākca'n naquintalakapasa a'ntī
xalaka'tla'n lā' xalacti'na'j.

12 Quit na'iccālakalhu'man xlaca'n lā' na'iccāxapani' ixtalaclē'i'ca'n.

Lā' tū'tza' maktin ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.

13 Lā' como Dios līchihuīna'lh ā'lakatin xasāsti' convenio, huā'mā' māsu'yu que huan xapū'la convenio tuntū'tza' ixtapalh lā' huan xakōlūhua' tū'tza' catimaclacasqui'nca.

9

Xtunc a'nchī mācā'tanīcan Dios chu a'nchī huan xasāsti' convenio

1 Huan xapū'la convenio māpa'ksīni'lh a'nchī līmācā'tanīcan Dios. Lā' a'nlhā
ixtamācā'tanī Dios, xla' ixtatlahuanī't tachi'xcuhuī't. 2 Tatlahualh lakatin
lītokpān de ko'xka'. Lā' ixka'lhī lakatin cortina a'ntū ixmāpitzi lakatu' cuarto.
Lā' huan nac xapū'la cuarto ixuī' huan a'ntū ixpūyāhuacan ceras. Lā' nā
ixyā lakatin mesa a'ntza' lā' pāntzi a'ntū ixlē'ksajuī'can Dios. Huā'mā' cuarto
ixuanican Tasicua'lanālīn. 3 Lā' na ixkēn huan cortina ixuī' ā'lakatin cuarto
a'nlhā ixuanican Lej Tasicua'lanālīn. 4 Lā' nac huā'mā' cuarto ixyā lakatin
pūmacamāstā'n de oro a'nlhā ī'lhcuyucan pūm. Lā' nā a'ntza' ixuī' lakatin caja
ixlīmactlahuacanī't oro. Lā' na ixchakān huanmā' caja ixtojōma' lakatin xālu de
oro a'ntū ixpūtojōma' huan līhua't a'ntū ixuanican maná. Lā' nā huan nac caja
ixtojōma' huan ixpāla'c Aarón a'ntū ixlakapu'nī't lā' nā huan lakatu' chihuix
a'nlhā ixcātzo'kcanī't huan lakacāuj līmāpa'ksīn. 5 Lā' na ixkalhni' huan caja
ixtayāna' kalhatu' ángeles de oro. Ixpekenca'n ixtalakxta'nka'nī't na ixkalhni'
huan caja. Lā' a'ntza' na ixkalhni' huan caja, a'ntza' ixtasqui'nī ixmālacnūcan
huan lē'ksajuī'n para que Dios ixcāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n. Chuhua'j tū'tza'
ictilīchihuīna'lh huā'mā'.
6 Chuntza' ixlacāxlakō'nī't ixlīhuāk. Huan sacerdotes lakalīyān ixtatanū
huan nac xapū'la cuarto lā' ixtatlahua a'ntū ixtascujūtca'n. 7 Lā' xmān huan
xapuxcu' sacerdote tzē ixtanū nac ā'lakatin cuarto. Lā' xmān maktin ixtanū
lakatin cā'ta. Lā' a'xni'ca' ixtanū, ixmānū huan ka'lhni' a'ntū ixmālacnūni'
Dios. Huā'mā' ixmālacnū por ixtalaclē'i' māni' ū'tza' lā' nā ixtalaclē'i'ca'n
huan tachi'xcuhuī't. 8 Chuntza' huan Espíritu Santo quincāmāsu'ni'yāni' que
līhuan xmān huan xapuxcu' sacerdote tzē ixtanū na ixlīlakatu' cuarto, tūna'j
ixcāmāsu'ni' Dios a'nchī nalītanūcan nac a'kapūn. Lā' a'ntza' a'nlhā más
tasicua'lanālīn. 9 Huan lītokpān de ko'xka' hua'chi lakatin tatlōlakamakxtu
hua'chi a'ntū a'nan chuhua'j. A'yuj xlaca'n ixtamālacnū lē'ksajna' lā'
animalhna' a'ntū xatamaknīn, xlaca'n tūla ixtaca'tzī palh lej stu'ncua'
ixcāmāpānūni'ca ixtalaclē'i'ca'n. 10 Huan talanān a'ntū ixtatlōkentaxtū, ū'tza'
a'ntū ixtahua' lā' ū'tza' a'nchī ixtalīpaxa lā' a'nchī ixtalīlakche'kē' ixpulātuca'n
chu a'nchī ixleycan. Huā' tamā'na reglas ixtatlōkentaxtū līhuan Dios tūna'j
ixtlahua huan xasāsti' convenio.
11 Chuhua'j lacāxtlahuacanī't huan xasāsti' convenio. Cristo lītanūnī't
xapuxcu' ixlīsacerdote. Xla' tlahua huan ixtascujūt xapuxcu' sacerdote
nac lakatin lītokpān a'nlhā más ka'tla' lā' más tzey. Lā' huā'mā' lītokpān
tū' tatlahualh chi'xcuhuī'n, como tū' xala' nac quilhtamacuj. 12 Huan
ā'makapitzīnni' xapuxcu' sacerdotes ixtatanū huan na ixlīlakatu' cuarto lā'
ixtamānū ixka'lhni'ca'n huan chivo lā' huācax. Lā' huanmā' ka'lhni' ix-
tamālacnūni' Dios. Lā' Cristo, huan ka'lhni' a'ntū xla' mālacnūlh, xla' ū'tza'
māni' ixka'lhni'. Lā' xmān maktin mālacnūlh. Lā' chuhua'j tanūnī'ttza'
nac a'kapūn, a'nlhā más tasicua'lanālīn. Lā' ū'tza' tzē nalīmāpala quin-
talaclē'i'ca'n para pō'ktu. 13 Huan sacerdotes, xlaca'n ixtalīpa'lha huan
tachi'xcuhuī't con ixka'lhni'ca'n chivos lā' huācax lā' con xalhca'ca'n huan
xalhcuni' huācax. 14 Lā' ixka'lhni' Cristo tzē natlahua a'ntū más tzey. Huan
Espíritu Santo maktāyalh. Lā' huan Espíritu Santo huī' para pō'ktu. Lā'
chuntza' Cristo tamacamāstā'lh lā' lalh lakatin lē'ksajna' para Dios. Lā'

huanmā' lē'ksajna' ixlīstu'ncua' lej xatzey. Ixka'lhni' Cristo māpānū quintala-
clē'i'ca'n. Lā' xla' lactzey cātlahuanī't quintapāstacna'ca'n. Lā' chuntza' tū'tza'
quincāmāmakchuyīyāni' a'nchī xapū'la ixtlahuayāuj a'ntūn tū' tzey lā' a'ntū
quincāmāxtunquīni' Dios. Lā' chuntza' tzē tā'scujāuj Dios xalakahuan.
15 Chuntza' ū'tza' Cristo a'ntī cāxtlahualh huan xasāsti' convenio. Lā'
por huanmā' convenio, Dios nacāsicua'lanālī para pō'ktu xlaca'n a'ntī
cāta'sani'nī't, chuntza' hua'chi Dios hualh xapū'la. Como Cristo nīnī'ttza' por
quimpālacataca'n, chuntza' tzē nacāxapani' ixtalaclē'i'ca'n a'ntīn tatlahuanī't
a'ntūn tū' tzey, chu a'nchī huan xapū'la convenio. 16 A'xni'ca' kalhatin
chi'xcu' tzo'ka kalhtin ca'psnat para namāstā' ixherencia, līhuan tūna'j nī
huan chi'xcu' huan ca'psnat tuntū'na'j ixtapalh. 17 Huan ca'psnat tuntū'
ixtapalh līhuan lahuī'cus huan chi'xcu'. A'xni'ca' huan chi'xcu' nanī, huan
xacamana' natamaktlhtīni'n huan herencia. 18 Nā chuntza' Dios a'xni'ca'
tlahualh huan xapū'la convenio con huan tachi'xcuhuī't, ixtasqui'nī que
nanī lakatin animal. 19 Moisés xapū'la cāhuanilh huan tachi'xcuhuī't ixlīhuāk
huan līmāpa'ksīn chu a'nchī huan huan ley. A'calīstān mā'ca'lh lana
a'ntū xaspi'nenke' na ixpeken hisopo lā' līmāca'huī'lh con huan ixka'lhni'
huan huācax a'ntū ixtā'mālacxtuccanī't xcān. Lā' līlaxmani'lh huan libro
a'nlhā ixtatzo'kni' huan ley. Lā' cālītlahualh huan ka'lhni' na ixa'kxākca'n
tachi'xcuhuī't. 20 Lā' hualh Moisés: "Huā'mā' ka'lhni' māsu'yu que tzu-
cunī'ttza' huan convenio a'ntū hui'xina'n natlōkentaxtūyā'tit como chuntza'
māpa'ksīnī't Dios". 21 Nā chuntza' Moisés lītlahualh macsti'na'j ka'lhni' nac
lītokpān de ko'xka' lā' na ixlīhuāk a'ntū ixtatanūmā'na na ixchakān a'ntū ix-
tamaclacasqui'n a'xni'ca' ixtamācā'tanī Dios. 22 Lā' chu a'nchī huan huā'mā'
ley, huāk līxapacan con ka'lhni'. Lā' palh tū' tamālacnūni' Dios ixka'lhni' a'ntū
xatamaknīn, Dios tū' cāmāsputūnu'ni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't.

Cristo cāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't

23 Chuntza' ixcālīpa'lhcan ixka'lhni' huan huācax ixlīhuāk a'ntū ixuī'
nac lītokpān de ko'xka'. Lā' huā' tamā'na catūhuā xmān hua'chilh
tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Lā' a'ntza' nac a'kapūn
tasqui'nī namālacnūni'can Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū más xatzey. Cristo
hui'lacha' nac a'kapūn. Xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna' a'ntū māni'
ū'tza'. Lā' huā'mā' lē'ksajna' ū'tza' más xatzey. 24 Cristo tū' huī' nac lītokpān
a'nlhān tatlahuanī't tachi'xcuhuī't. Huan lītokpān a'ntū yā nac quilhtamacuj
xmān hua'chilh tlōlakamakxtucan a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. Cristo tanūnī't
nac a'kapūn. Lā' a'ntza' huī' na ixlacapūn Dios. Lā' a'ntza' squi'ni' Dios
por quina'n. 25 Huan xapuxcu' sacerdote xala' nac quilhtamacuj, xla'
tanū xmān maktin nac lakatin cā'ta huan nac lītokpān a'nlhā huanican
Lej Tasicua'lanālīn. Lā' a'xni'ca' tanū, lē'n lakatin lē'ksajna' a'ntū ixka'lhni'
animal a'ntū xatamaknīn. Cristo tū' chuntza' tlahualh. Tū' maklhūhua'
talacnūlh. 26 Palh xla' ixtalacnūlh maklhūhua', lej maklhūhua' ixnīlh desde
a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Xla' tū' maklhūhua' nīnī't. Xmān maktin
milh nac quilhtamacuj huan tamā'na ā'xmān chi'chini'. Lā' nīlh lā' chuntza'
cālīmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 27 Quilīhuākca'n nanīyāuj
xmān maktin. Lā' ā'calīstān Dios naquincājuzgarlīyāni'. 28 Lā' nā chuntza'
Cristo, xmān maktin talacnūlh hua'chi lē'ksajna' lā' chuntza' līmāpalalh
ixtalaclē'i'ca'n tachi'xcuhuī't. Tū'tza' ā'maktin catimilh para namāpala.
A'xni'ca' namin ixlīmaktu', nacāmāpūtaxtūkō' a'ntīn taka'lhīmā'na xla'.

10

1 Dios mātzo'knīlh Moisés huan ley. Lā' huā'mā' ley tūla quincātlahuani'yāni'

a'ntū Cristo quincātlahuani'yāni'. Huan ley hua'chilh tlōlakamakxtucanī't a'ntū
más xatzey. Chu a'nchī huan huā'mā' ley, pō'ktu lakatunu' cā'ta tamālacnūni'
Dios chūntza' huan tamā'na lē'ksajna'. Huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūcan chu
a'nchī huan ley, huā' tamā'na tūla cātlahua xalacuan xlaca'n a'ntī chuntza'
talīmācā'tanī Dios. 2 Palh huan ley ixcāmāpānūni'lh cahuā ixtalaclē'i'ca'n,
xlaca'n tū'tza' i'xta'u'cxca'tzīlh palh talaclē'ncus cahuā, lā' chuntza' ixtamakx-
tekli de tamālacnū lē'ksajna'. 3 Huan ley tūla cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n. Huan
lē'ksajna' a'ntū mālacnūni'can Dios, xla' xmān cāmāpāstaquī ixtalaclē'i'ca'n
lakatunu' cā'ta. 4 Huā' tamā'na lē'ksajna' tū cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n, como
ixka'lhni'ca'n huan toros lā' chivos tūla xapa huan talaclē'i'.

5 U'tza' līhualh Cristo a'xni'ca' ixmimā'tza' nac quilhtamacuj, huanilh Dios:
Hui'x tū' lacasqui'na' namālacnūni'ca'na' xatamaknīn animalhna' lā' huan
lē'ksajuī'n.
Hui'x quilacāxtlahuani'nī'ta' lakatin macni', lā' chuntza' tzē na'ictalacnū
quē'cstu.
6 Tū' lakatīya' a'nchī a'ksajuī'ca'na' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan nac
pūmacamāstā'n.
Lā' tū' lakatīya' a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can ixtalaclē'i'ca'n.
7 Lā' ū'tza' iclīhualh: "A' icuī', Dios. Icmin ictlahua a'ntū hui'x lacasqui'na'.
Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios".
8 Xapū'la hualh Cristo a'nchī Dios tū' lakatī a'nchī mālacnūni'can xata-
maknīn animalhna' lā' lē'ksajuī'n lā' lakatimī' animal a'ntū lhcuyucan nac
pūmacamāstā'n, lā' tū' lakatī a'ntū tamālacnū para nacāxapani'can ixtala-
clē'i'ca'n. Huā' tamā'na tū' līpāxuhua Dios a'yuj tamālacnū huan lē'ksajna' chu
a'nchī huan ley. 9 Lā' ā'calīstān Cristo hualh: "A' icuī', Dios. Icmin ictlahua
a'ntū hui'x lacasqui'na'". Chuntza' māchekxīcan que Dios māpānūlh a'nchī
ixmālacnūni'can huan lē'ksajna' makāntza'. Chuhua'j xmān tasqui'nī a'nchī
talacnūlh Cristo ixa'cstu. 10 Jesucristo tlahualh chu a'nchī ixtapuhuān Dios.
Xmān maktin mālacnūni'lh Dios ixmacni'. Lā' chuntza' cālītlahualh xalacuan
huan tachi'xcuhuī't para pō'ktu.

11 Ixlīhuākca'n sacerdotes israelitas tatāya tatlahua ixtascujūtca'n lakalīyān.
Lā' maklhūhua' tamālacnū xmān tāpātin lē'ksajna'. Lā' huā' tamā'na lē'ksajna'
tū' maktin caticāmāpānūni'lh ixtalaclē'i'ca'n tachixcuhuī't. 12 Lā' Cristo xmān
maktin nīlh. Lā' chuntza' līmālacnūlh lakatin lē'ksajna' a'ntū tāyani' para
pō'ktu. Lā' tuncan tahui'lalh na ixpāxtūcāna'j Dios, como Cristo nā xla'
māpa'ksīni'n. 13 A'ntza' ka'lhīmā' hasta a'xni'ca' Dios nacātlaja ixtā'ca'tza lā'
nacāmātlōkentaxtūnī a'ntū lacasqui'n Cristo. 14 Cristo mālacnūni'nī't Dios
xmān lakatin lē'ksajna'. Lā' ū'tza' cālītlahualh lacuan para pō'ktu na ixlacapūn
Dios ixlīhuākca'n a'ntī cāxapani'nī't ixtalaclē'i'ca'n. 15 Lā' huan Espíritu Santo
māsu'yu que huā'mā' xastu'ncua'. Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nchī hualh
xapū'la:
16 A'calīstān na'ictlahua lakatin convenio con xlaca'n, hualh Dios.
Chuntza' nala: Quit na'iccāmāmāchekxīnī quilīmāpa'ksīn.
Lā' quit na'ictlahua que natatlōkentaxtūcu'tun.
17 Lā' ā'calīstān hualh:
Tū'tza' ictipāstacli ixtalaclē'i'ca'n.
Tū'tza' ictipāstacli huan a'ntūn tū' tzey a'ntūn tatlahualh.
18 Lā' chuntza' Dios quincāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni'. Lā' tū'tza' tasqui'nī
namālacnūni'yāuj Dios ā'lakatin lē'ksajna' a'ntū naquincāmāpānūni'yāni'
quintalaclē'i'ca'n.

Tasqui'nī nalaktapajtzūyāuj Dios

19 Chuhua'j, tā'timīn, como Cristo nīlh por quina'n, chuhua'j tū' ti-
jicua'nāuj natā'chihuīna'nāuj Dios. Xla' hui'lacha' nac a'kapūn a'nlhā lej
sicua'lanālānī't. 20 Huan sacerdotes xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n
natamālaquī' huan cortina a'xni'ca' natatanū huan nac cuarto a'nlhā
lej tasicua'lanālīn. Lā' ixmacni' Cristo hua'chi huan cortina a'nlhā ta-
lactanū nac cuarto a'ntū lej tasicua'lanālīn. Lā' como Cristo nīnī'ttza'
por quina'n, quincāmālaquī'ni'nī'ta'ni' para pō'ktu a'nlhā lactanūcan nac
a'kapūn. Lā' chuntza' tzē nalaktapajtzūyāuj Dios. 21 Cristo, ū'tza' xa-
puxcu' sacerdote. Xla' squi'ni' Dios por quina'n a'ntīn tapa'ksīyāuj con
Dios. 22 U'tza' nalīlaktapajtzūyāuj Dios lā' namācā'tanīyāuj como līpāhuanāuj
Dios lā' tlahuacu'tunāuj a'ntū xla' lacasqui'n, lā' como ca'tzīyāuj que quin-
talaclē'i'ca'n quincātamāsputūnu'ni'nī'ta'ni'tza'. Hua'chilh cāche'kē'canī'ttza'
quimacni'ca'n con xastala'nka' xcān. 23 Quina'n huanāuj que ka'lhīmā'nauj
a'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni'. Tū' tijiclhua'yāuj nīn macsti'na'j a'nchī
ka'lhīmā'nauj. Dios pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan. 24 Nalāpāstacāuj kalhatunu'
de quina'n. Lā' nalāmaktāyayāuj chā'tunu' de quina'n. Lā' chuntza'
ā'chulā' nalāpāxquī'yāuj lā' ā'chulā' natlahuayāuj a'ntūn tzey. 25 Makapitzīn
tū'tza' tatā'takēxtimī a'ntīn takalhlaka'ī'. Xatzey natakēxtimīyāuj. Chuntza'
nalāmāhuixcānīyāuj. Huā'mā' ū'tza' lej tasqui'nī como ca'tzīyā'tit hui'xina'n
que tapajtzūmā'tza' huan chi'chini' a'xni'ca' Cristo namimpala.

26 Palh kalhatin māca'tzīnīcanī't a'ntū xastu'ncua' lā' palh lakmaka'n Je-
sucristo, chuntza' tintī' ā'catūhuā a'ntū namāpānū ixtalaclē'i'. 27 Xmān
najicua'n de a'ntū napātle'keni' a'xni'ca' Dios najuzgarlī. Dios namāpātīnī
nac macscut a'nlhā nacālhcuyu ixtā'ca'tza. 28 Chu a'nchī huan ley a'ntū
Dios mātzo'knīlh Moisés, palh kalhatu' o kalhatu'tun testigos ixtahuan palh
kalhatin chi'xcu' tū' ixtlōkentaxtūnī't huan ley, chuntza' ixtalīmaknī. Lā' tū'
ixtalakalhu'man. 29 Chuntza' ixcāmāpātīnīcan a'ntīn tū' ixtatlōkentaxtū huan
ley xala' makāntza'. Lā' ā'chulā' namāpātīnīcan palh kalhatin lakmaka'nī't
Cristo lā' palh puhuanī't que tuntū' ixtapalh huan ixka'lhni' Jesucristo.
Jesucristo, ū'tza' a'ntī nīlh lā' chuntza' līxapalh ixka'lhni' quintalaclē'i'ca'n
chu a'nchī huan xasāsti' convenio. Lā' chuxatī a'ntī lakmaka'n Jesucristo
lej namāpātīnīcan como chuntza' lakmaka'n huan Espíritu Santo. Lā' xla'
lej quincālakalhu'manāni'. 30 Ca'tzīyāuj que Dios huanī't: "Xmān quit tzē
na'iccāmāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Natamāpala con quit. Quit
huan Māpa'ksīni' lā' quit na'iccājuzgarlī quintachi'xcuhuī't". 31 Lej līјicua' palh
namāpātīnī kalhatin huan Dios xalakahuan.

32 Capāstactit hui'xina'n a'nchīn cāpātle'keni'ni' xapū'la a'xni'ca'
chū'cus cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n ixpātīyā'tit a'nchī
ixcātamacaputzayāni'. 33 A'katunu' ixcātalakapalayāni' lā' ixcātatucsāni' nac
cā'lacapūlhūhua'. Lā' a'xni'ca' ā'makapitzīn ixtapātīni'n chuntza', hui'xina'n tū'
kalhtatzē'ktit chu lakatin. 34 Lā' lakalhuma'ntit hui'xina'n a'xni'ca' cātachī'ni'
makapitzīn de hui'xina'n. Lā' a'xni'ca' cālē'nca a'ntū ixka'lhī'yā'tit, hui'xina'n
tū' līlakaputzatit como ca'tzīyā'tit que ka'lhī'yā'tit nac a'kapūn a'ntū más
xatzey lā' a'ntūn tū' maktin catisputli. 35 Lā' chuhua'j, tū' catitamakchuyī'tit.
Capāstactit que namaklhtīni'nā'tit a'ntū xatzey nac a'kapūn. 36 Capātītit.
Lā' tū' timakxtekā'tit de natlahua'yā'tit a'ntū Dios lacasqui'n. Chuntza'
namaklhtīni'nā'tit a'ntū Dios huan que naquincāmaxquī'yāni'. 37 Tatzo'kni'
na ixtachihuīn Dios a'nchī Dios hualh:

Tū'tza' lej makān sputa, namin a'ntī ixlīminat lā' tū' catitakoxīlh.

38 Ixlīhuākca'n a'ntī Dios cāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n como talīpāhuan Dios,
xlaca'n para pō'ktu nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
Lā' palh catīhuā nataxtutāya na ixtej Dios, xla' tū' iclīpāxuhua.
39 Quina'n tū' hua'chi ā'makapitzīn a'ntīn tataxtutāya na ixtej Dios lā' tatza'nkā.
Quina'n līpāhuanāuj Dios lā' pūtaxtunī'taujtza'.

11

Xa'nca talatā'kchokolh xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī'lh

1 Lā' como līpāhuanāuj Dios, chuntza' namaklhtīni'nāuj a'ntū ka'lhīmā'nauj.
Lā' nā ca'tzīyāuj que a'nan a'ntūn tūna'j maktin laktzī'nāuj. 2 Huan
tachi'xcuhuī't xalanī'n makān, xlaca'n ixtamāpāxuhuī Dios, como xlaca'n
ixtalīpāhuan Dios.

3 Lā' nā quina'n, como līpāhuanāuj Dios lā' chuntza' ca'tzīyāuj que Dios
tlahualh huan quilhtamacuj lā' huan chi'chini' lā' mālhcuyu' lā' ixlīhuāk a'ntū
a'nan nac a'kapūn. Dios hualh lā' xmān chuntza' tlahuakō'lh. Dios cātlahualh
a'ntūn tatasu'yunu'n, a'yuj xapū'la tuntū' ixa'nan a'ntū tzē ixlaktzī'ncan.

4 Lā' Abel, como ixlīpāhuan Dios, xla' mālacnūni'lh Dios lakatin lē'ksajna'
a'ntū lej xatzey lā' tū' hua'chi mālacnūlh Caín. Lā' como Abel ixlīpāhuan Dios,
chuntza' Dios laktzī'lh que tzey. Lā' Dios maklhtīni'lh huan lē'ksajna' a'ntū
Abel mālacnūni'lh. Chuntza' Abel, a'yuj nīnī'ttza', quinticāmāsu'ni'yāni' que
tasqui'nī nalīpāhuanāuj Dios.

5 Lā' nā Enoc ixlīpāhuan Dios lā' ū'tza' tū' līnīlh. Dios lē'lh nac a'kapūn.
Lā' tūlalh kaksca, como Dios ixlē'nī't. Ixtachihuīn Dios huan que a'xni'ca'
Enoc ixlatlā'huancus nac quilhtamacuj, xla' ixmāpāxuhuī Dios. 6 Nīn tintī'
tzē māpāxuhuī Dios palh tū' līpāhuan Dios. A'ntīn tamin tamācā'tanī Dios,
tasqui'nī que xlaca'n natakalhlaka'ī' que Dios huī' lā' cāmaktāya a'ntī nata-
putza Dios con ixlīhuāk ixa'clhcunucca'n.

7 Lā' nā Noé ixlīpāhuan Dios lā' kalhlaka'ī'lh que stu'ncua' a'nchī Dios
ixuaninī't que namin lakatin lakuat. Lā' como ixjicua'n, tlahualh lakatin
barco. Lā' chuntza' tapūtaxtulh xalanī'n na ixchic. Lā' como Noé tlōkentaxtūlh
a'ntū Dios ixuaninī't, chuntza' ixtasu'yu que huan ā'makapitzīn tū' lactzey
ixtahuanī't como xlaca'n ixtapuhuan palh tū' stu'ncua' a'ntū ixuanī't Dios.
Lā' como Noé ixlīpāhuan Dios, chuntza' Dios māpānūni'lh ixtalaclē'i'.

8 Lā' nā Abraham ixlīpāhuan Dios. Lā' a'kahuāna'lh a'xni'ca' Dios huanilh
que na'a'n nac lakatin ti'ya't a'ntū Dios namaxquī'. Lā' Abraham taxtulh de
ixā'lacchicni', a'yuj tū' ixca'tzī a'nlhā nachā'n. 9 Lā' como Abraham ixlīpāhuan
Dios, xla' chā'lh huan nac ti'ya't a'nlhā namaxquī'can, chu a'nchī Dios ixu-
aninī't. A'ntza' ixuī' hua'chi kalhatin makatiyāti'. Ixlahuī' nac lakatin chic de
ko'xka'. Lā' nā chuntza' ixlahuī' ixo'kxa' a'ntī ixuanican Isaac lā' nā ixtā'nat
a'ntī ixuanican Jacob. Xlaca'n nā Dios cāmaxquī'lh huan ti'ya't. 10 Chuntza'
ixlīlahuī' Abraham como ixka'lhīmā' que ixchā'lh nac huan cā'lacchicni' a'ntū
Dios ixtlahuanī't chu a'nchī ixtapuhuān. Lā' huā'mā' cā'lacchicni' tū' maktin
catisputli.

11 Lā' nā Sara ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' tzē līka'lhīlh kalhatin ixcaman,
a'yuj to'kotzīntza' ixuanī't. Lā' a'yuj ixpātle'kenī'ttza' para naka'lhī ixcaman,
Sara kalhlaka'ī'lh palh Dios namaxquī' huan ska'ta' chu a'nchī Dios ixuanī't.
12 Chuntza' Dios maxquī'lh kalhatin ixo'kxa' Abraham a'yuj lejtza' papatzīn
ixuanī't para naka'lhī ixcaman. Lā' ī'xū'yātā'natna' Abraham lej talhūhua'lh
hua'chi huan sta'cu lā' hua'chi huan cucujnu' a'ntū tahui'lāna' na ixquilhtūn
mar. Lā' lej talhūhua'lh lā' tūla cāpūtle'kekō'can.

13 Abraham lā' Isaac lā' Jacob tanīlh. Lā' a'xni'ca' tanīlh, tūna'j ixtamakl-
htīni'n a'ntū Dios hualh que ixcāmaxquī'lh. Xmān hua'chilh ixtalaktzī'n
de makat. Lā' tapāxuhualh como ixtaca'tzī que Dios ixtlōkentaxtūlh a'ntū
ixcāhuaninī't. Xlaca'n lej xa'nca tahualh que ixtalatlā'huan nac quilhtamacuj
hua'chi makatiyātī'n. 14 Como chuntza' ixtachihuīna'n xlaca'n, chuntza'
māchekxīcan que ixtaputzamā'na a'nlhā natalatahui'la. 15 Xlaca'n tū' ix-
tapāstacmā'na huan xcānsipej a'nlhā ixtataxtunī'ta'ncha'. Palh chuntza' ixta-
puhualh, ixtataspi'tli nac huanmā' xcānsipej. 16 Xlaca'n tū' ixtapāstaca huan
xcānsipej a'nlhā ixtataxtunī'ta'ncha'. Ixtapāstaca ā'lakatin xcānsipej a'nlhā más
xatzey lā' a'ntū hui'lacha' nac a'kapūn. U'tza' Dios tū' līmāxana'n a'xni'ca'
xlaca'n tahuan que ū'tza' ixDiosca'n. Lā' Dios cāxui'līnī't lakatin xcānsipej nac
a'kapūn a'nlhā xlaca'n natalatahui'la.

17 Lā' nā Abraham ixlīpāhuan Dios. U'tza' ixa'mā' līmaknī huan Isaac a'ntī
xmān kalhatin ixcaman. Lā' ixmaxquī'cu'tun hua'chi lakatin lē'ksajna' Dios.
Chuntza' Dios ixmāpa'ksīnī't como ixlacasqui'n que Abraham namāsu'yu palh
stu'ncua' ixkalhlaka'ī'. 18 Abraham ixa'kahuāna'ni'cu'tun Dios, a'yuj Dios ixu-
aninī't que por ixpālacata Isaac, Abraham nacāka'lhī lhūhua' ī'xū'yātā'natna'.
19 Abraham ixa'mā' maknī huan Isaac chu a'nchī Dios ixuaninī't, como
ixca'tzī que Dios namaxquī'pala ixquilhtamacuj. Lā' como tū' lej makān
ī'sputa para ixmaknīca Isaac, hua'chīlh Dios mālakahuanīchokolh.

20 Lā nā Isaac ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' cālīhuanilh ixo'kxa'n a'nchī
Dios ixcāsicua'lanālīlh. Lā' ixo'kxa'n ixcāhuanican Jacob lā' Esaú. 21 Lā'
nā Jacob ixlīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' cālīhuanilh ixnatā'natna', a'ntī ixo'kxa'n
José, a'nchī Dios ixcāsicua'lanālīlh. Chuntza' cāhuanilh a'xni'ca' ixa'mā'tza'
nī. Pūtaquilhpūtalh ixpāla'c lā' mācā'tanīlh Dios. 22 Lā' nā José ixlīpāhuan
Dios. Lā' chuntza' a'xni'ca' tū'tza' makān ī'sputa para nanī, xla' hualh que
huan israelitas natataxtu de nac Egipto. Lā' māpa'ksīni'lh que nacālē'ncan
ixlucutnu' a'xni'ca' natataxtu de a'ntza'.

23 Lā' huan ixtāta' lā' ixtzī't Moisés nā ixtālīpāhuan Dios. Lā' a'nlhā
ixtahui'lāna' xlaca'n, huan rey māpa'ksīni'lh que nacāmaknīkō'can ixlīhuāk
huan lakska'tā'n a'ntī xalacchi'xcuhuī'n. Lā' xlaca'n tū' tajicua'nli a'xni'ca'
tū' ta'a'kahuāna'ni'lh huan rey. Lā' Moisés mātzē'kca a'xni'ca' ixtō'lanī'tcus.
Xlaca'n talaktzī'lh que lej tzēhuanī't ixuanī't lā' xlaca'n tamātzē'kli lakatu'tun
mālhcuyu'. 24 Lā' nā Moisés ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza', a'xni'ca' chi'xcu'tza'
ixuanī't, tū'tza' ixtahui'lacu'tun na ixchic huan rey xala' nac Egipto, a'nlhā ix-
makastacnī't huan i'xtzu'ma'jāt rey. 25 Moisés tū'tza' tachokocu'tulh ā'chulā'
na ixchic huan rey, como a'ntza' ixlīpāxuhuacan a'ntūn tū' tzey. Xla' puhualh
que más tzey nacātā'latahui'la ixtachi'xcuhuī't Dios a'yuj capātīni'lh. 26 Moisés
puhualh que más xatzey a'kahuāna'ni'can Cristo a'yuj ixlakmaka'nca. Lā'
puhualh que tū' lej ka'lhī ixtapalh huan a'nchī ixlīricoca'n xalanī'n nac Egipto.
Xla' tū' ixpuhuan a'ntū ixmaklhtīni'lh nac quilhtamacuj. Xla' ixpuhuan
a'ntū ixmaklhtīni'lh nac a'kapūn. 27 Lā' como Moisés ixlīpāhuan Dios, lā'
xla' taxtulh de nac Egipto. Lā' tū' ixjicua'ni' huan rey, a'yuj ixca'tzī palh
ixa'kchā'lh. Pō'ktu a'kahuāna'ni'lh Dios. Xla' hua'chilh ixlaktzī'nī't Dios, a'yuj
tūla laktzī'ncan.

28 Moisés ixlīpāhuan Dios. Lā' chuntza' cāmāpa'ksīlh huan israelitas
que ixtamaknīlh borregos lā' ixtalītlahualh macsti'na'j huan ixka'lhni' na
ixmākalhchaca'n. Lā' chuntza' huan ángel tū' cāmaknīlh ixlīmaksāsti'ca'n huan
israelitas a'xni'ca' cāmaknīlh huan ixlīmaksāsti'ca'n xalanī'n nac Egipto. 29 Lā'
huan israelitas ixtalīpāhuan Dios. Xlaca'n tapātacutli huan Mar Rojo, hua'chi

nac cā'ti'ya'tna' a'nlhā cā'scōhua. Lā' huan xalanī'n nac Egipto a'ntī ixtastālani', a'xni'ca' tapātacutcu'tulh, xlaca'n tajicsua'kō'lh.
30 Lā' huan israelitas, como ixtalīpāhuan Dios, xlaca'n lakatojon chi'chini' ixtatā'tamacxti'li'tlā'huan huan cā'lacchicni' a'ntū ixuanican Jericó. Lā' chuntza' lī'a'kā'lh huan taxaka de chihuix a'ntū ixlītamacxti'li'nī't huan cā'lacchicni'. 31 Lā' cāmaknīca a'ntī xalanī'n nac Jericó a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios. Lā' Rahab, a'ntī pū'la ixcāka'lhī ixtatā'chihuīnni', xla' tū' maknīca. Rahab, como ixlīpāhuan Dios, xla' ixcāmānūnī't na ixchic huan israelitas a'ntī ixta'a'nī't tapūlaktzi'hui'līni'n nac huanmā' ti'ya't. Lā' ū'tza' tū' talīmaknīlh huan Rahab.
32 Tū' tasqui'nī que ā'chulā' na'iccālīhuaniyāni' ā'makapitzīn antī ixtalīpāhuan Dios. Tū' icka'lhī quilhtamacuj para na'iccāhuaniyāni' a'ntūn tatlahualh Gedeón lā' Barac lā' Sansón lā' Jefté lā' David lā' Samuel lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios. 33 Xlaca'n ixtalīpāhuan Dios. Lā' ū'tza' talītlajalh ā'makapitzīn xcānsipejni', lā' ixtamāpa'ksī. Lā' como ixtatlahua a'ntūn tzey, Dios cāsicua'lanālīlh chuntza' a'nchī ixcāhuaninī't. Lā' ā'makapitzīn ixcālakmānūcan huan leones. Lā' Dios cāmaktāyalh lā' chuntza' tū' cāmaknīca. 34 Lā' ā'makapitzīn ixcāmāpū'can nac cā'macscutnu'. Lā' xlaca'n tū' talhculh. Lā' ā'makapitzīn ixcāmaknīcu'tuncan con espada. Lā' xlaca'n tapūtaxtulh. A'yuj xlaca'n tū' lej lactli'hui'qui ixtahuanī't, Dios cāmātli'hui'quīlh. Lā' tū' ixta-jicua'n. Ixtatlahua guerra lā' ixtamakatzā'la ixtā'ca'tzaca'n. 35 Lā' makapitzīn puscan, Dios cāmālakahuanīni'chokolh ixcamana'ca'n, a'ntī ixtanīnī'tcus.
Lā' ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't cāmāpātīnīca hasta lhān tanīlh. Palh xlaca'n ixtakalhtatzē'kli palh ixtakalhlaka'ī', tū' ixcāmāpātīnīca. Pero xlaca'n tū' takalhtatzē'kli, como ixtaca'tzī que ixtaka'lhīlh ixquilhtamacujca'n a'ntū xatzey a'xni'ca' Dios nacāmālakahuanīchoko huan nīnī'n. 36 Lā' ā'makapitzīn lej cālakapalaca lā' cākēsno'kca. Lā' ā'makapitzīn cāmānūca nac pūlāchī'n lā' cātūpixui'līca cadenas. 37 Lā' ā'makapitzīn cāmūta'lamaknīca. Lā' ā'makapitzīn cālīxua'ta'pitzica līxua'ta'n. Lā' ā'makapitzīn cālīmaknīca espada. Lā' ā'makapitzīn chū ixtatejeni'ntlā'huan lā' ixtalhakā' ixko'xka' borrego lā' chivos. Lā' lacpobres ixtahuanī't. Lā' ixcālakmaka'ncan lā' ixcāmāpātīnīcan. 38 Lā' ix-tatzā'latlā'huan nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't lā' nac cā'kēstīnni'. Lā' ixtahui'lāna' nac lhu'cu' lā' na ixtampīn chihuix. Xalanī'n nac quilhtamacuj lej ix-taca'tzanca'tzī, lā' tū' līmakuan ixtatā'lahui'lāna' con xlaca'n, huā' tamā'na lactzey tachi'xcuhuī't. 39 Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't lej ixtalīpāhuan Dios lā' ixtamāpāxuhuī Dios. Lā' a'yuj ixtalīpāhuan Dios, xlaca'n tū' tamaklhtīni'nkō'lh ixlīhuāk a'ntū Dios cāhuanilh que ixcāmaxquī'lh. 40 Dios, xla' ixlacasqui'n que xlaca'n ixquincātaka'lhīni', como Dios quincācāxui'līni'nī'ta'ni' a'ntū más xatzey. Lā' xla' naquincātlahuayāni' xalacuan quina'n a'cxtim con xlaca'n.

12

Tasqui'nī namaksca'tāuj Cristo

1 Quina'n ca'tzīyāuj a'nchī huan tamā'na chi'xcuhuī'n ixtalīpāhuan Dios. Lā' a'yuj tapātīni'lh, xlaca'n tū' tataspi'tchokolh na ixtej Dios. Lā' quina'n cacāmaksca'tui xlaca'n. Lā' chuntza' camakxtekkō'uj a'ntū quincāmāmakchuyīyāni' na ixtej Dios. Lā' tū'tza' catlahuáuj a'ntūn tū' tzey, a'yuj jicslīhua' makxtekāuj. Lā' tū' cajiclhuá'uj natlahuayāuj ixtapuhuān Dios.
2 Lā' chuhua'j capāstacui Jesucristo. Quina'n kalhlaka'ī'yāuj que Jesucristo quincāmāpūtaxtūnī'ta'ni'tza'. Lā' xla' naquincāmaktāyayāni' nakalhlaka'ī'yāuj ā'chulā' līhuan lahui'lāna'ujcus. Xla' lej pātīni'lh a'xni'ca' nīlh nac cruz. Lā' a'yuj lej lakmaka'nca lā' a'yuj lej pātīni'lh, xla' pātīkō'lh como ixca'tzī que

ā'calīstān lej napāxuhua. Lā' chuhua'j huī' na ixpāxtūcāna'j Dios nac a'kapūn
a'nlhā tā'māpa'ksīni'n Dios.
3 Capāstactit a'nchī pātīni'lh Jesucristo lā' a'nchī ixtatā'lāsta'la huan
chi'xcuhuī'n a'ntī ixtaca'tzanca'tzī. Chuntza' tū' cajiclhua'tit a'yuj
pātīni'mpā'na'ntit. Lā' tū' camakxtektit natlahua'yā'tit ixtapuhuān
Dios. 4 A'yuj a'katunu' hui'xina'n tlahua'cu'tunā'tit a'ntūn tū' tzey, lej
lītanūni'nī'ta'ntit natlahua'yā'tit xmān a'ntūn tzey. Lā' a'yuj jicslīhua' pero
ū'tza tū' cātalīmaknīnī'ta'ni'. 5 Chō'la pātza'nkānī'ta'ntit ixtachihuīn Dios a'nlhā
Dios quincāchihuīna'maxquī'yāni' lā' quincālaktzī'nāni' hua'chilh ixcamana'.
Chuntza' huan:

Xa'nca capāstacti a'xni'ca' mā'a'kahuānīyāni' Dios.
Tū' caji'clhua' a'xni'ca' xla' quilhnīyāni'.
6 Dios cāmā'a'kahuānī ixlīhuākca'n a'ntī cāpāxquī'.
Lā' cāmāpātīnī ixlīhuākca'n a'ntī cālaktzī'n hua'chi ixcamana'.

7 Capātītit a'xni'ca' cātamāpātīnīyāni'. Palh Dios cāmā'a'kahuānīyāni',
chuntza' tasu'yu que cālaktzī'nāni' hua'chi ixcamana'. Lej tasqui'nī que
kalhatin xatāta' namā'a'kahuānī ixcaman. 8 Dios cāmā'a'kahuānī ixlīhuākca'n
ixcamana'. Lā' palh tū' cahuā ixcāmā'a'kahuānīni' chuntza' ixtasu'yulh
que hui'xina'n tū' stu'ncua' ixcamana'. 9 A'xni'ca' quincātamakastacni'
quintāta'ca'n, ixquincātamāpātīnīyāni'. Lā' quina'n ixcā'a'cnīni'ni'yāuj.
Lā' ā'chulā' tasqui'nī quina'n na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios a'ntī cāmā'a'nanī
quilīca'tzīnca'n, lā' chuntza' naka'lhīyāuj quinquilhtamacujca'n para
pō'ktu. 10 Quintāta'ca'n a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n
ixquincātamāpātīnīyāni' chu a'nchī ixtapuhuān. Xlaca'n ixtalacasqui'n
que līlacatejtin ixlatā'kchokouj nac huā'mā' quilhtamacuj. Lā' nā Dios
quincāmāpātīnīyāni', como quincāpāstacāni'. Xla' lacasqui'n que quina'n
lactzey nalayāuj hua'chi xla'. 11 A'xni'ca' quincātamāpātīnīyāni', tū'
līpāxuhuayāuj. Lā' a'yuj quincātamālakaputzīyāni', ā'calīstān quincātlahuayāni'
lactzey lā' līpāxuj, palh chuntza' līsca'tāuj.

Lījicua' palh tū' na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios

12 Lā' chuhua'j calāmāhuixcānī'tit lā' tū' catalactlajītāya'tit. 13 Xa'nca
catlā'hua'ntit na ixtej Dios. Lā' chuntza' nacāmaktāya'yā'tit xlaca'n a'ntīn tūna'j
xa'nca takalhlaka'ī'. Lā' chuntza' xlaca'n tū' catitatonkopūlh.
14 Ca'cs catahui'la'tit con ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't. Catlahua'tit xmān
a'ntū līmakuan. Palh kalhatin tū' makxtekcu'tun de tlahua talaclē'i', xla' tū'
catitā'latahui'lh Dios. 15 Dios lej lakalhu'manīni'n. Camakxtektit que xla'
nacāmaktāyayāni' milīhuākca'n. Tū' cataxtutāya'tit na ixtej Dios nīn kalhatin
de hui'xina'n. Palh kalhatin taxtutāya, chuntza' cāmāmakchuyī ā'makapitzīn
a'nchīn takalhlaka'ī'. 16 Tū' catlahua'tit talākalhī'n. Tū' calakmaka'ntit a'ntū
ixla' Dios, hua'chi Esaú. Xla' como ixuā'yancu'tun, stā'lh ixherencia a'ntū ixla'
ixlalh como xla' līmaksāsti' ixuanī't. 17 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que ā'calīstān
xla' ixlacasqui'n que ixmaxquī'palaca huan herencia. Lā' tū' maxquī'ca. Xla'
ixcalhuan como xtāpalīcu'tulh a'ntū ixtlahuanī't. Lā' tulalh xtāpalīlh.
18 Hui'xina'n tū' ixui'lāna'ntit a'ntza' a'xni'ca' Dios māstā'lh huan ley nac
kēstīn a'nlhā huanican Sinaí. Huan israelitas xalanī'n makāntza' tatapajtzūlh
huan nac Sinaí. Talaktzī'lh huan lamana' lā' huan cā'pucsua' lā' huan
maklipni'. 19 Takaxmatli lakatin trompeta lā' lakatin tachihuīn. Lā' a'xni'ca'
takaxmatli ixtachihuīn Dios, xlaca'n tasqui'nli que tū'tza' ixtakaxmatli. 20 Lā'
lej tajicua'lh a'xni'ca' Dios hualh que nīn tintī' ī'xa'malh huan ixtūtzā'n
huan kēstīn. Lā' nā hualh que palh lakatin animal natāya a'ntza' ka'lhī

nalīlacata'lamaknīcan chihuix. 21 Lā' a'ntīn talaktzī'lh huā'mā', lej tajicua'lh.
Lā' nā Moisés hualh: “Icxpipimā' como lej icjicua'n”.
22 Hui'xina'n tū' chuntza' ta'nī'ta'ntit nac Sinaí. Hui'xina'n pimpā'na'ntit
nac ā'lakatin kēstīn a'nlhā huanican Sión lā' nac cā'lacchicni' a'nlhā huī'
Dios xalakahuan. Huā'mā' cā'lacchicni' hui'lacha' nac a'kapūn lā' huanican
Jerusalén. Lā' a'ntza' lej ta'a'nan lhūhua' ángeles. 23 Lā' a'ntza' nā hui'xina'n
pimpā'na'ntit nac a'kapūn a'nlhā tatakēxtimīnī't lā' tamācā'tanīmā'na Dios
a'ntī xapū'la ixcamana' Dios, a'ntīn tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n nac a'kapūn.
A'ntza' huī' Dios. U'tza' a'ntī nacājuzgarlīkō' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't.
Lā' nā a'ntza' tahui'lāna'ncha' ixlīca'tzīnca'n a'ntīn tanīnī'ttza' lā' Dios
cātlahuanī't xalacuan. 24 Hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que Jesucristo ū'tza'
a'ntī māpūtaxtūnu'n. Xla' lacāxtlahuanī't huan xasāsti' convenio. Lā' ixka'lhni'
Jesucristo cāche'kē'ni' ixa'clhcunucca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' chuntza'
huan lē'ksajna' a'ntū ixka'lhni' Jesucristo, ū'tza' más xatzey lā' tū' hua'chi
a'ntū mālacnūlh Abel.
25 Cakaxpa'ttit a'ntū huan Dios. Cāmāpātīnīca a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'lh
Moisés a'ntīn Dios māchihuīnīlh. Lā' ā'chulā' naquincātamāpātīnīyāni' palh
tū' kaxmatcu'tunāuj Dios a'nchī chihuīna'nācha' nac a'kapūn. 26 Makāntza'
Dios chihuīna'lh a'xni'ca' ixtatakēstoknī't huan israelitas pajtzu nac Sinaí.
Lā' huan ti'ya't tachiquilh. Lā' chuhua'j Dios huanī't: “Quit na'icchiquipala
huan ti'ya't. Lā' tū' xmān huan ti'ya't. Nā na'icchiqui huan a'kapūn”.
27 Lā' huā'mā' huanicu'tun que natasputkō' ixlīhuāk a'ntū cāmā'a'nanīnī't. Lā'
natachoko xmān a'ntūn tūla xakā'līcan. 28 Quina'n natā'latahui'layāuj Dios
a'nlhā xla' māpa'ksīni'n a'nlhā tāyani' para pō'ktu. Chuhua'j namaxquī'yāuj
pāxcatca'tzī Dios lā' na'a'cnīni'ni'yāuj lā' namācā'tanīyāuj chu a'nchī hua'chi
xla' lacasqui'n. 29 Ixlīstu'ncua' que Dios hua'chi lakatin ka'tla' lamana' como
xla' nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'.

13

Palh xa'nca nalatā'kchokoyāuj, chuntza' nalīmāpāxuhuīyāuj Dios

1 Calāpāxquī'tit milīhuākca'n como hui'xina'n līta'timīn. 2 Camānū'tit na
minchicca'n a'ntīn taminācha' de makat. A'makapitzīn a'ntīn chuntza' tatlahuanī't, xlaca'n tamānūnī't ángeles na ixchicca'n, a'yuj xapū'la tū' ixtaca'tzī
palh xlaca'n ángeles ixtahuanī't.

3 Tū' cacāpātza'nkātit a'ntī cāchī'canī't. Cacālakalhu'ma'ntit de xlaca'n
hua'chilh nā hui'xina'n xatachī'nī'n con xlaca'n. Lā' tū' cacāpātza'nkātit a'ntīn
tapātīni'mā'na. Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n hua'chilh nā hui'xina'n ixpātīni'ntit
hua'chi xlaca'n.

4 Lej tzey tapūchahuacan. Tū' līmakuan tlahuacan talākalhī'n. Dios
nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tatlahua talākalhī'n lā' ā'catūhuā hua'chi huā'mā'.

5 Tū' xmān capāstactit a'nchī nalīka'lhī'yā'tit tumīn. Līpāxuj catahui'la'tit
palh ka'lhī'yā'tit lhūhua' tumīn o palh tū' lhūhua'. Dios huanī't: “Pō'ktu
na'ictā'latahui'layāni'. Tū' maktin ictimakxtekni'”. 6 Lā' ū'tza' tū' catilījicua'uj.
Tzē nahuanāuj:

Huan Māpa'ksīni' Dios quimaktāya.

Tū' ictijicua'ni'lh a'ntū naquintatlahuani' tachi'xcuhuī't.

7 Cacāpāstactit xlaca'n a'ntīn pū'la cātamāsu'ni'ni' ixtachihuīn Dios.
Capāstactit a'nchī xlaca'n ixtalīlatlā'huan. Lā' cacāmaksca'ttit xlaca'n.

8 Jesucristo tū' taxtāpālī. Xla' pō'ktu chū'tza' a'nchī ixuanī't xapū'la lā'
hasta chuhua'j lā' para pō'ktu. 9 Tū' catamakxtektit que nacātamāsu'ni'yāni'

ā'tāpātin līmāsca'tīn a'ntūn tū' hua'chi kalhlaka'ī'yā'tit chuhua'j. Dios ū'tza'
a'ntī quincāmaktāyayāni' a'nchī nalatā'kchokoyāuj chu a'nchī xla' lacasqui'n.
Huan līmāsca'tīn ixpālacata a'ntū hua'can, huā'mā' tū' quincāmaktāyayāni'.
A'yuj ā'makapitzīn ta'a'kahuāna'ni' huan tamā'na līmāsca'tīn, huā'mā' tū'
cāmaktāya xlaca'n.

10 Huan sacerdotes a'ntīn tascuja na ixlītokpānca'n israelitas, xlaca'n
tzē natahua' macsti'na'j de huan ixquinītca'n animalhna' a'ntū
mālacnūni'can Dios. Xtunc huan lē'ksajna' a'ntū mālacnūni'canī't Dios a'ntū
quincāmāpānūni'yāni' quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' lē'ksajna', ū'tza' Jesucristo.
11 Huan chi'xcu' a'ntī xapuxcu' sacerdote, xla' lē'n ixka'lhni' animalhna'
xatamaknīn hasta huan nac lītokpān a'nlhā huanican Lej Tasicua'lanālīn
a'nlhā ixlīlakatu' cuarto. Lā' a'ntza' mālacnūni'can Dios huan ka'lhni' para
nacāmāpānūni' ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' ixmacni'ca'n huan
animalhna' a'ntū xatamaknīn, huan tamā'na cāmāxtucan de huan ka'tla'
cā'lacchicni'. Lā' a'ntza' cālhcuyucan. 12 Lā' nā Jesús nā māxtuca de huan
xaka'tla' cā'lacchicni'. Lā a'ntza' nīlh. Chuntza' pātīni'lh como ixka'lhni'
ixcālīmāpānūni'cu'tun ixtalaclē'i'ca'n huan tachi'xcuhuī't. 13 Lej lakmaka'nca
Jesucristo a'xni'ca' māxtuca de huan xaka'tla' cā'lacchicni' lā' xtokohua'ca'ca
huan nac cruz. Lā' quina'n como kalhlaka'ī'yāuj, ka'lhī nā napātīyāuj
a'xni'ca' quincātalakmaka'nāni' por ixpālacata Jesucristo. 14 Huā'tzā' nac
quilhtamacuj tintī' huan cā'lacchicni' a'ntū natahui'la para pō'ktu. Quina'n
ka'lhīmā'nauj ā'lakatin cā'lacchicni' a'ntū nalaktzī'nāuj ā'calīstān. 15 Tū'tza'
mālacnūni'yāuj Dios huan xatamaknīn animalhna'. Līmakuan namaxquī'yāuj
pāxcatca'tzī Dios. Lā' ū'tza' hua'chi lē'ksajna'. Lā' tasqui'nī namāka'tlī'yāuj Dios
ixpālacata Jesucristo. 16 Tū' capātza'nkātit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' tū'
capātza'nkātit nalāmaktāya'yā'tit. U'tza' huā'mā' a'ntū līpāxuhua Dios.

17 Cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu' nac huan lītokpānna'. Lā'
catlahua'tit a'ntū xlaca'n cātahuaniyāni'. Xlaca'n cāmaktaka'lhāni' hui'xina'n
como talacasqui'n que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit. Xlaca'n natamaxquī'
cuenta Dios a'nchīn tascuja. Xlaca'n con tapāxuhuān natascuja palh nat-
lahua'yā'tit a'ntū nacātalīmāpa'ksīyāni'. Lā' palh tū' nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit,
xlaca'n natalīlakaputza. Lā' huā'mā' tuntū' caticātlahuani'ni' hui'xina'n.

18 Cakalhtō'ka'tit por quit. Lā' quit icca'tzī que ictlōkentaxtūlh a'ntū Dios
quilīmāmacū'lh como pō'ktu ictlahuacu'tun a'ntūn tzēy. 19 Iccāsqui'ni'yāni'
que lej caquilālīkalhtō'ka'uj hui'xina'n que Dios palaj naquimacā'nācha' a'nlhā
hui'lāna'ntit.

Huan līsicua'lanālīn

20 Dios ū'tza' a'ntī cāmātza'ta'tī' qui'a'clhcunucca'n. Xla' mālakahuanīchokolh
Jesucristo. Lā' Jesucristo nīlh lā' chuntza' līxapalh ixka'lhni' quintala-
clē'i'ca'n. Lā' chuntza' līlacāxtlahualh huan convenio a'ntū lej tzey lā'
a'ntū natāyani' para pō'ktu. Lā' chuhua'j xla' pō'ktu quincāmaktaka'lhāni'.
21 Lā' Dios cacāmaxquī'ni' ixlīhuāk a'ntū nacāmaktāyayāni' natlahua'yā'tit ixta-
puhuān. Lā' nā quina'n caquincātlahuani' Dios chu a'nchī xla' lacasqui'n por
ixlīmāpa'ksīn Jesucristo. Ca'a'cnīni'ni'ca Jesucristo para pō'ktu. Amén.

22 Tā'timīn, lej iccāsqui'ni'yāni' que līlacatzucu nalakapūtle'keyā'tit a'ntū
iccātzo'knuni'mā'ni' nac huā'mā' carta. Tū' lej lhmā'n huanmā' carta a'ntū
i'ccātzo'knuni'nī'ta'ni'. 23 Iccāmāca'tzīnīcu'tunāni' que makxtekcanī'ttza' Tim-
oteo. Lā' chuntza' tū'tza' tachī'n. Lā' palh xla' namin palaj, naquintā'a'n
a'xni'ca' na'iccālaka'nāchāni' hui'xina'n.

24 Cacāsaludarlī'tit ixlīhuākca'n huan xanapuxcu'nu' de huan lītokpān. Lā'
cacāsaludarlī'tit ixlīhuākca'n ā'makapitzīn a'ntīn takalhlaka'ī'. Huan tā'timīn
xalanī'n nac Italia cāmacā'ni'yāni' saludos.
25 Lā' Dios cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.

Huan Carta a'ntūn Tzo'kli Santiago

Lītzucuca huan carta

1 Quit, Santiago, ictzo'ka huā'mā' carta. Quit ictā'scuja Dios lā' huan
Māpa'ksīni' Jesucristo. Quit iccāmacā'ni'yāni' saludos milīhuākca'n israelitas
a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios, a'ntī a'kahua'nī'ta'ntit.

Huan tapāstacna' a'ntū Dios māstā'

2 Tā'timīn, catahui'la'tit con tapāxuhuān a'yuj cāpātle'keni'yāni' lej lhūhua'
catūhuā por ixpālacata kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo. 3 Ca'tzī'yā'tittza' a'xni'ca'
cāpātle'keni'yāni' huā'mā' lā' palh tū' makxtekā'tit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit,
chuntza' nalīsca'tā'tit a'nchī natāyani'yā'tit. 4 Lā' pō'ktu natāyani'yā'tit,
lā' chuntza' nalīsca'tā'tit a'nchī xa'nca nalatā'kchokoyā'tit lā' a'nchī
nalītlōkentaxtūkō'yā'tit ixlīhuāk a'ntū ixtapuhuān Dios.
5 Palh hui'xina'n tū' māchekxīyā'tit a'nchī nalīlatā'kchokoyā'tit xa'nca,
casqui'ni'tit Dios lā' xla' nacāmāmāchekxīnīyāni'. Xla' lej cāmaktāya ixlīhuāk
huan tachi'xcuhuī't chu a'nchī tasqui'nī lā' tū' cālacatā'quī'. 6 A'xni'ca'
hui'xina'n nasqui'ni'yā'tit catūhuā Dios, napuhua'nā'tit que Dios stu'ncua'
nacātamaxquī'yāni'. Lā' tū' maktin tipuhua'nā'tit que Dios tū' caticāmaxquī'ni'.
Lā' a'ntī puhuan que Dios tū' catimāstā'lh, xla' tū' xmān tāpātin ixtapāstacna'
ka'lhī. Xla' hua'chi a'xni'ca' huan ū'ni' lakaxtim mā'kchoko huan xasipej mar.
7 A'ntī puhuan chuntza', Dios tū' catimaxquī'lh a'ntū nasqui'ni'. 8 A'ntīn tū'
xmān tāpātin tapāstacna' taka'lhī, xlaca'n tū' maktin taca'tzī a'ntū natatlahua.
9 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, a'ntī chu catīhuāya tachi'xcuhuī't, calīpāxuhua'tit
como Dios cālaktzī'nāni' tū' hua'chi chu catīhuāya tachi'xcuhuī't. 10 Lā'
hui'xina'n, tā'timīn, a'ntī lacricos, calīpāxuhua'tit como māchekxīyā'tit que
Dios laktzī'n mintumīnca'n hua'chilh nīn tuntū' ixtapalh. Huan ricosnu'
natasputa hua'chi lakatin xa'nat. 11 A'xni'ca' lej chi'chini'n huan chi'tin
scōhuan, lā' huan xa'nat yuja. Lā' huan ixlītzēhuanī't xla' sputa. Lā' nā
chuntza' talīsputa huan ricosnu' līhuan tatlahua ixnegocioca'n.

A'nchī napātīni'ncan lā' natāyani'can

12 Līpāxūj tahui'lāna' xlaca'n a'ntī lej līlacatejtin tapātī a'ntū cāpātle'keni'.
Palh xlaca'n natatāyani', nataka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' xasāsti'
quinquilhtamacujca'n xla' hua'chi lē'ksajna' a'ntū Dios cāmālacnūni' a'ntīn
tapāxquī'. 13 Lā' palh kalhatin chi'xcu' puhuan que natlahua a'ntūn tū' tzey,
tū' cahualh que Dios māpuhuanīlh a'ntūn tū' tzey. Dios tū' maktin puhuan
natlahua a'ntūn tū' līmakuan. Lā' xla' tū' cāmāpuhuanī huan tachi'xcuhuī't
que catatlahualh a'ntūn tū' līmakuan. 14 A'xni'ca' kalhatin chi'xcu' puhuan
natlahua a'ntūn tū' līmakuan, xla' māni' ixtapāstacna' mātlahuī chuntza'. 15 Lā'
palh xla' tlahua chu a'nchī ko'hua'jua' ixtapāstacna', chuntza' ka'lhī ixtala-
clē'i'. Lā' ā'chulā' tlahuatēlha a'ntūn tū' tzey. Lā' ū'tza' nalīnī.
16 Lej stu'ncua' a'ntū iccāhuanimā'ni'. Lā' tū' cata'a'kxokotit, tā'timīn.
17 Huāk xatzey catūhuā a'ntū quincātamaxquī'nī'tā'ni', huāk macamīn Dios.
A'ntī quincāmaxquī'ni' huāk a'ntūn tzey xla' ū'tza' Dios. Xla' cātlahualh a'ntūn
tamāxkakēni'n nac a'kapūn. Dios xla' chu ū'tza'tza'. Tū' maktin taxtāpalī
nīn macsti'na'j. 18 Dios quincātamaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n chu
a'nchī xla' ixtapuhuān. Quincātamaxquī'ni' quinquilhtamacujca'n xasāsti'

por ixpālacata ixtachihuīn Dios a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' chuntza' quina'n xapū'la' kalhlaka'ī'nī'ta'uj. Lā' ā'calīstān lhūhua' ā'makapitzīn natakalhlaka'ī'.

A'ntū Dios lacasqui'n que natlahuayāuj

19 Lā' capāstactit huā'mā', tā'timīn. Lā' milīhuākca'n xa'nca cakaxpa'ttit
ixtachihuīn Dios. Lā' capāstacna'ntit pū'la para nachihuīna'nā'tit, lā' tū'
na'a'kchipinā'tit. 20 Huan tā'kcha quincāmāmakchuyīyāni'. Lā' chuntza' tūla
tlahuayāuj ixtapuhuān Dios. 21 Camāpānūkō'tit ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey lā'
ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua'. Calīhui'lī'tit que natlahua'yā'tit ixtapuhuān Dios.
Lā' catlahua'tit cuenta a'ntū huan ixtachihuīn Dios a'ntū maklhtīni'nī'ta'ntit.
U'tza' a'ntū cāmāca'tzīnīni' a'nchī nacālīmāpūtaxtūyāni'.
22 Ca'a'kahuāna'ni'tit huan ixtachihuīn Dios, lā' tū' xmān cakaxpa'ttit. Palh
puhua'nā'tit que xmān tasqui'nī nakaxpa'tā'tit, mē'cstuca'n ta'a'kxokoyā'tit.
23 A'ntī xmān takaxmata ixtachihuīn Dios lā' tū' ta'a'kahuāna'ni', xlaca'n
hua'chi kalhatin chi'xcu' a'ntī talakjū nac espejo. 24 Lā' xmān ixa'cstu lak-
tzī'ncan a'nchī huanī't ixlacan lā' a'n lā' chu tuncan pātza'nkā a'nchī ixuanī't.
25 Lā' tū' chuntza' xlaca'n a'ntīn cuenta tatlahua huan xatzey ixtachihuīn
Dios a'ntūn quincāmāca'tzīnīyāni' a'nchī nalīpūtaxtuyāuj. Lā' palh xlaca'n tū'
tamakxteka ta'a'kahuāna'ni', lā' palh tū' tapātza'nkā a'ntū huan, chuntza' Dios
nacāsicua'lanālī ixlīhuāk a'ntūn tatlahua.
26 Lā' palh chā'tin chi'xcu' huan que a'kahuāna'ni' Dios, lā' tūla
māpa'ksī ixquilhni' xla' ixa'cstu ta'a'kxoko. Xla' tū' stu'ncua' a'kahuāna'ni'
Dios. 27 A'ntū Dios lacasqui'n que natlahuayāuj quina'n a'ntī stu'ncua'
kalhlaka'ī'yāuj xla' chuntza': cacāmaktāyauj huan lacxcamanīn lā' huan
lakapūtnu' a'ntīn tapātīni'n lā' pō'ktu cataxtunquīuj de ixlīhuāk xako'hua'jua'
a'ntū xala' nac quilhtamacuj.

2

Tasqui'nī nacālaktzī'nāuj huan tachi'xcuhuī't chu a'cxtim

1 Tā'timīn, calālaktzī'ntit a'cxtim milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn
kalhlaka'ī'yā'tit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo a'ntī lej xaka'tla'.
2 Na'iccāhuaniyāni' lakatin tamālacastuc. Kalhatu' chi'xcuhuī'n tatanū na
milītokpānca'n. Kalhatin xla' rico lā' ka'lhī ixmacatzātzāt de oro lā' ixlu'xu'
lej xafino. Lā' huan ā'kalhatin xla' pobre lā' xla' ka'lhī masnā lu'xu'. 3 Lā'
hui'xina'n más a'cnīni'ni'yā'tit a'ntīn ka'lhī xatzey ixlu'xu' lā' huani'yā'tit:
“Hui'x catahui'la' huā'tzā' nac xatzey silla”. Lā' huan pobre huani'yā'tit:
“Hui'x catāyachī a'jnanu' o catahui'la' nac piso pajtzu na quintojon”.
4 Palh chuntza' tlahua'yā'tit hui'xina'n, chuntza' tasu'yu que puhua'nā'tit
que ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n más xalacuan. Palh chuntza' tlahua'yā'tit
hui'xina'n, tū' tzey mintapāstacna'ca'n.
5 Tā'timīn, lej iccāpāxquī'yāni' lā' iccāhuanicu'tunāni' huā'mā'. Dios
cālacsacnī't a'ntī lacpobresni'. Lā' a'yuj pobres xlaca'n, Dios cālaktzī'n
hua'chi ricosnu', como talīpāhuan Dios lā' chuntza' natatanū a'nlhā xla'
māpa'ksīni'n. Lā' nā ixlīhuāk a'ntīn tapāxquī' Dios ixlīhuākca'n natatanū a'nlhā
xla' māpa'ksīni'n. 6 Lā' hui'xina'n cālakmaka'nā'tit huan tī lacpobres. Lā'
cā'a'cnī'ni'ni'yā'tit huan ricos. Lā' huan ricos ū'tunu'n a'ntīn cātamāpātīnīyāni'.
Lā' xlaca'n cātamālacapū'yāni' hui'xina'n. 7 U'tunu'n huan ricos a'ntī
ko'hua'jua' talīchihuīna'n Jesucristo quiMāpa'ksīni'ca'n. U'tza' a'ntī hui'xina'n
tā'tapa'ksī'yā'tit.
8 Ixlīmāpa'ksīn Dios a'ntūn tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios chuntza'
huan: “Nacāpāxquī'ya' huan ā'makapitzīn chu a'nchī pāxquī'ca'na' mē'cstu”.

Palh hui'xina'n a'kahuāna'ni'yā'tit huā'mā' līmāpa'ksīn, chuntza' xa'nca
tlā'hua'mpā'na'ntit. 9 Palh hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit makapitzīn lā' ā'makapitzīn
huampala cālakmaka'nā'tit, chuntza' tlahua'yā'tit a'ntūn tū' līmakuan, lā'
chuntza' hui'xina'n laclī'pinā'tit chu a'nchī huan huan ixlīmāpa'ksīn Dios.
10 Palh kalhatin chi'xcu' nakalhlaka'ī' ixlīhuāk huan ixley Dios lā' xmān
lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn tū' a'kahuāna'ni', huā'mā' chi'xcu' laclē'n como
tū' a'kahuāna'ni'kō'lh huan ley, lā' a'yuj xmān lakatin līmāpa'ksīn a'ntūn
tū' a'kahuāna'ni'lh. 11 Dios hualh: "Tū' timakpuscātīni'na'". Lā' nā chuntza'
hualh xla': "Tū' timaknīni'na'". Palh kalhatin a'ntī namaknīni'n, xla' nalaclē'n
lā' a'yuj tū' makpuscatīni'nī't. 12 Dios quincāmaktāyayāni' lā' chuntza' tū'
naquincāmāpa'ksīyāni' huan a'ntū ko'hua'jua'. Lā' chuntza' palh tlahuayāuj
a'ntūn tū' tzey, Dios naquincājuzgarlīyāni'. Lā' ū'tza' calīchihuīna'ntit lā'
catlahua'tit a'ntūn tzey. 13 Dios, a'xni'ca' najuzgarlī, tū' caticālakalhu'malh
a'ntīn tū' talakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' xla' xmān nacālakalhu'man a'ntīn
talakalhu'malh ā'makapitzīn. Lā' a'ntīn talakalhu'manī't ā'makapitzīn, xlaca'n
tū' catitajicua'lh a'xni'ca' najuzgarlī Dios.

A'nchī xa'nca kalhlaka'ī'can

14 Tā'timīn, palh kalhatin chi'xcu' huan que līpāhuan Dios lā' xla' tū' tlahua
a'ntūn tzey, chu tlakaj huan palh līpāhuan. 15 Palh kalhatin quintā'tin spu'tni'
ixlu'xu' lā' tū' ka'lhī a'ntū nahua' 16 lā' makapitzīn de hui'xina'n tahuanī:
"Dios casicua'lanālīni' lā' camaxquī'ca' milu'xu' lā' camāhuī'ca'", lā' a'ntī
tahuani chuntza' nīn tuntū' tamaxquī', chuntza' nīn tuntū' ixpālacata palh
tahuan que talīpāhuan Dios. 17 Palh kalhatin chi'xcu' huan palh līpāhuan Dios,
lā' tū' maktāya ā'chā'tin, xla' chu tlakaj huan que līpāhuan Dios. Xla' hua'chi
kalhatin xanīn como huan xanīn tuntū'tza' tlahua.

18 Chō'la kalhatin nahuan: "Makapitzīn xmān talīpāhuan Dios, lā' ta'a'nan
ā'makapitzīn a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey". Palh chuntza' ixquihuanica quit
xa'icualh: "¿Chichū nalītasu'yu'ya' palh līpāhua'na' Dios palh tū' tlahua'ya'
a'ntūn tzey? Pero quit ictlahua lej xatzey. Lā' chuntza' lītasu'yu palh quit
iclīpāhuan Dios". 19 Hui'x puhua'na' que xmān kalhatin Dios. Lā' chuntza'
tzey. Lā' nā chuntza' tapuhuan huan xako'hua'jua' espíritus a'ntīn tatā'scuja
huan ko'ti'ti'. Lā' xlaca'n taxpipi porque lej tajicua'ni' Dios. 20 Hui'x tū'
māchekxī'ya'. Na'icmāsu'ni'yāni' que chu tlakaj a'ntī huan palh līpāhuan Dios
lā' palh tū' tlahua a'ntū xalacuan. 21 Quixū'yāpapca'n Abraham mālacnūni'lh,
como hua'chi lē'ksajna' Dios, huan ixo'kxa' a'ntī ixtacuīni' Isaac. Lā' ū'tza'
Dios līlaktzī'lh que Abraham lej tzeya chi'xcu' por ixpālacata a'ntūn tlahualh.
22 Chuntza' māchekxīcan que Abraham ixlīpāhuan Dios lā' ū'tza' xla' lītlahualh
a'ntū xalacuan. Lā' a'xni'ca' Abraham tlahualh huā'mā' a'ntū lej tzey, ū'tza'
lītasu'yulh que Abraham ixlīpāhuan Dios. 23 Lā' chuntza' tlōkentaxtūca chu
a'nchī ixtatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan: "Abraham ixlīpāhuan
Dios. Lā' ū'tza' Dios lej xatzey līlaktzī'lh Abraham". Lā' Dios hualh que
Abraham ixamigo.

24 Lā' chuntza' hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' que Dios xalacuan cālaktzī'n
tachi'xcuhuī't tū' xmān por ixpālacata talīpāhuan Dios. Nā tasqui'nī que
xlaca'n natatlahua a'ntū xalacuan. Lā' chuntza' natasu'yu palh talīpāhuan
Dios. 25 Lā' nā chuntza' pātlekeni'lh Rahab a'ntī lej ixka'lhī lhūhua' ix-
makchi'xcu'. Xla' cāmakxtekli tatachokolh na ixchic huan chi'xcuhuī'n a'ntī
Josué cāmacamilh. Lā' cāmātzē'kli lā' cāmaktāyalh para natataxtu de huan nac
cā'lacchicni' nac ā'kantīn tej. Lā' ū'tza' Dios līlaktzī'lh lej tzeya puscāt huan Ra-
hab. 26 Quina'n hui'lāna'uj como ka'lhīyāuj quimacni'ca'n lā' quilīca'tzīnca'n.

Lā' nā chuntza' quina'n ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n, como līpāhuanāuj Dios lā' nā tlahuayāuj a'ntū xalacuan.

3

Quinquilhni'ca'n

1 Tā'timīn, más xatzey palh tū' lhūhua' de hui'xina'n nala'yā'tit
milīmākalhtō'kē'ni'nī'nca'n na milītokpānca'n. Ca'tzīyā'tit hui'xina'n que
xlaca'n a'ntī tamāsu'yu más līpalha' nacājuzgarlīcan. 2 Quina'n quilīhuākca'n
a'katunu' tlahuayāuj a'ntūn tū' tzey. Lā' palh kalhatin chi'xcu' tzē māpa'ksī
ixquilhni' lā' chuntza' tzē māpa'ksī ixlīhuāk ixmacni'. Lā' xla' tzeyā chi'xcu'.
3 Hua'chi huan cahuāyuj, cāmākalhnūyāuj freno na ixquilhni'ca'n. Lā'
chuntza' tzē nacāmāpa'ksīyāuj. Lā' nata'a'n chu a'nlhā quina'n lacasqui'nāuj.
4 Lā' nā hua'chi huan barcos a'ntū lej lakka'tla'n. Lā' a'ntū pūxui'tican lej
ti'na'j. Lā' a'yuj huan ū'ni' lej xatli'hui'qui tampi'talē'n huan barco, huan
piloto tzē nalē'n chu a'nlhā lacasqui'n, a'yuj ti'na'j a'ntū pūxui'tican huan
barco. 5 Lā' chuntza quinquilhni'ca'n. Lā' a'yuj ti'na'j quinquilhni'ca'n
lītasu'yu que līka'tla'jca'tzīyāuj. Lā' huan skoyāt a'yuj mactzina'j macscut pero
tzē namāquilhtī lakatin ka'tla' cā'qui'huī'n. 6 Lā' quinquilhni'ca'n hua'chi
skoyāt como cālactlahua ā'makapitzīn. Quinquilhni'ca'n pūchihuīna'nāuj
ixlīhuāk a'ntū lej ko'hua'jua'. Lā' ū'tza' ā'chulā' tū' tzey līlayāuj. Por ixpālacata
quinquilhni'ca'n, talālīsta'la ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't nac cā'quilhtamacuj.
Lā' huan ko'ti'ti' ū'tza' a'ntī quincāmāhuanīyāni' a'ntū ko'hua'jua'. 7 Lā'
chi'xcuhuī'n xlaca'n tzē natamāmānsujlī chuxatūyā animalhna' lā' chuxatūyā
spūnnu' lā' chuxatūyā lūhua' lā' chuxatūyā animalhna' xala' nac mar.
Lā' ixlīhuākca'n cāmāmānsujlīca. 8 Pero quinquilhni'ca'n tintī' a'ntī tzē
namāpa'ksī. Quinquilhni'ca'n pō'ktu huan a'ntū ko'hua'jua'. Hua'chilh
ka'lhī līlaknīn como quinquilhni'ca'n cāpūlactlahuayāuj ā'makapitzīn. 9 Lā' con
quinquilhni'ca'n pūmācā'tanīyāuj Dios quinTāta'ca'n, lā' nā cāpū'a'ksa'nāuj
huan ā'makapitzīn tachi'xcuhuī't a'ntū Dios tlahuanī't hua'chi xla'. 10 Lā'
māni' na quinquilhni'ca'n taxtu huan tachihuīn a'ntū xatzey lā' huan
tachihuīn a'ntū ko'hua'jua'. Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' tū' līmakuan. 11 ¿Chu xmān
nac lakatin mu'sni' taxtu huan xcān xase'ksi' lā' huan xcān cha'chā'klhua'?
12 Tā'timīn, a'katin qui'hui' de a'kalhpauj tūla catitō'ca'lh ixtō'cat xīpa. Lā'
xaqui'hui' uvas tūla catitō'ca'lh ixtō'ca't a'kalhpauj. Lā' nā chuntza' huan
lakatin mu'sni' a'nlhā taxtuhuī' cha'chā'klhua' xcān a'ntza' tūla catitaxtulh
huan xase'ksi' xcān.

A'ntīn taka'lhī ixtapāstacna' Dios

13 Chō'la makapitzīn de hui'xina'n huī' a'ntī lakskalalhna' lā' lhūhua'
tamāchekxī lā' chuntza' tzē namāsu'yu'yātit. Calatā'kchokotit līlacatejtin
lā' chuntza' nalītalacsu'yu palh lakskalalhna' hui'xina'n. Lā' tū'
tika'tla'jca'tzīyā'tit. 14 Lā' palh hui'xina'n xmān lacasqui'nā'tit que
napuhuancan que hui'xina'n lej skalalhna' chuntza' lītasu'yu que tū' lej
skalalhna' hui'xina'n. 15 Palh chuntza' puhuan kalhatin, a'ntza' lītalacsu'yu
palh ixtapāstacna' xla' tū' ixla' Dios. Xmān pāstacna'n hua'chi ixtapāstacna'
huan ko'ti'ti' lā' ixtapāstacna'ca'n chi'xcuhuī'n como tlahuamā' a'ntū
lacasqui'n ixmacni'. 16 A'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't xmān talacasqui'n
que napuhuancan que xlaca'n lej lakskalalhna' por ū'tza' talālīsta'la lā'
tatlahua ixlīhuāk catūhuā a'ntū lej ko'hua'jua'. 17 Lā' na'iccāhuaniyāni' a'nchī
talīhuanī't xlaca'n a'ntīn taka'lhī ixtapāstacna' Dios. Xlaca'n xmān tapāstaca
a'ntū lacuan. U'tza' a'ntū más tasqui'nī. Lā' tū' talāsta'la. Lā' lacatzucu

talātā'chihuīna'n. Lā' lej ta'a'kahuāna'n. Lā' tamaktāya ā'makapitzīn. Lā'
talaktzī'n a'cxtim ixlīhuāk. Lā' tatlahua a'ntūn tzey, lā' tū' hua'chi a'ntīn
tatasu'yu' palh tzeyā chi'xcuhuī'n lā' xmān talī'a'kxokonu'n. 18 Lā' a'ntīn tū'
talāsta'lacu'tun con ā'makapitzīn, chuntza' xlaca'n tatlahua a'ntū xatzey, lā'
chuntza' tū'tza' catitatā'lāsta'lacu'tulh huan ā'makapitzīn.

4

Tū' tzey palh lakatīyāuj a'ntū xala' nac quilhtamacuj

1 Lā' ¿a'chī' lej lāsta'layā'tit? Hui'xina'n tlahua'yā'tit chuntza' como
lej ka'lhīcu'tunā'tit a'ntū lej ixtapalh tumīn. Lā' huā'mā' tapāstacna'
a'ntū ka'lhī'yā'tit tā'lāsta'latanūma' na mi'a'clhcunucca'n con huan
xatzey mintapāstacna'ca'n a'ntū cātamaxquī'nī'ta'ni' Dios. 2 Hui'xina'n lej
ka'lhīcu'tunā'tit catūhuā lā' como tūla ka'lhī'yā'tit, lā' ū'tza' lālīmaknīcu'tunā'tit
hui'xina'n. Hui'xina'n lej lālakca'tzani'yā'tit a'ntī ka'lhī catūhuā, lā'
como tūla ka'lhī'yā'tit, lej lālīlacatā'quī'yā'tit lā' lālītucsā'tit. Lā' tūla
ka'lhī'yā'tit a'ntū lacasqui'nā'tit hui'xina'n, como tū' squi'ni'yā'tit Dios.
3 Lā' a'xni'ca' squi'ni'yā'tit Dios tū' cāmaxquī'yāni', porque tū' xa'nca
squi'ni'yā'tit. Squi'ni'yā'tit hui'xina'n con xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.
Squi'ni'yā'tit xmān para pāxcat līla'yā'tit, xmān para a'ntū hui'xina'n
lacasqui'nā'tit. 4 Hui'xina'n hua'chi kalhatin puscāt a'ntīn tū' lakspit,
como tū'tza' a'kahuāna'ni'cu'tunā'tit Dios lā' xmān tlahua'cu'tunā'tit a'ntū
lacasqui'nā'tit. ¿Chu tū' ca'tzīyā'tit que a'ntī lej talakatī lhūhua' catūhuā xala'
nac quilhtamacuj, xlaca'n tala hua'chi ixtā'ca'tza Dios? A'ntīn tatlahua chu
a'cxtim hua'chi xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n tala hua'chi ixtā'ca'tza
Dios. 5 Chō'la hui'xina'n puhua'nā'tit que xmān chu tlakaj tatzo'kni' huan
na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan que Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan
Espíritu Santo lā' xla' lacasqui'n que xmān xla' naquincāmāpa'ksīyāni' lā' tū'
lacasqui'n que naquincāmāpa'ksīyāni' ā'kalhatin. 6 Lā' como ū'tza' lacasqui'n
Dios, xla' quincāmaktāyayāni', lā' chuntza' tzē na'a'kahuāna'ni'yāuj xmān
Dios. Chuntza' huan ixtachihuīn Dios:
Dios tū' cāmaktāya a'ntīn taka'tla'jca'tzī.
Xla' cāmaktāya a'ntīn tū' taka'tla'jca'tzī.
7 Lā' hui'xina'n catamakxtektit que Dios nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' tū'
catamakxtektit que huan ko'ti'ti' nacāmāpa'ksīyāni'. Lā' chuntza' xla'
nacātatzā'lani'yāni'. 8 Catapajtzūtit con Dios lā' xla' nā nacātā'latahui'layāni'
hui'xina'n. Lā' hui'xina'n a'ntīn tlahua'yā'tit a'ntū xako'hua'jua', tū'tza'
catlahua'tit. Lā' hui'xina'n a'ntī pāxquī'yā'tit Dios lā' nā a'ntū ixla' huan
quilhtamacuj, camakxtektit huanmā' xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.
9 Lā' lej calakaputzatit lā' cacalhua'ntit. Lā' tū'tza' calītzī'ntit lā' tū'tza'
capāxuhua'tit por ixpālacata a'ntūn tū' tzey. Camāxana'ntit por ixpālacata
mintalaclē'i'ca'n. 10 Lā' cahua'ni'tit Dios palh hui'xina'n tlahua'nī'ta'ntit
a'ntūn tū' tzey lā' Dios nacālakalhu'manāni'.

Tū' tzey palh a'ksa'nanāuj

11 Tā'timīn, tū' tilālīchihuīna'nā'tit a'ntūn tū' tzey. Palh kalhatin līchihuīna'n
ā'kalhatin a'ntūn tū' līmakuan, chuntza' līlakmaka'mā' huan ley a'ntū huan:
Calāpāxquī'tit. Xla' puhuan que tzē nahuan palh ā'chā'tin laclē'n. Lā'
xla' hua'chi juez. Lā' tū' puhuan palh nā xla' laclē'n como lakmaka'mā'
huan ley. 12 Xmān kalhatin Juez a'nan. Xla' ū'tza' māni' Dios. Lā' xla'
ū'tza' quincāmaxquī'ni' huan ley que ū'tza' na'a'kahuāna'ni'yāuj. Xla' tzē

naquincāmāpūtaxtūyāni' lā' nā tzē naquincāmacā'nāni' nac pūpātīn. Lā' ¿a'chī'
puhua'nā'tit palh hui'xina'n tzē na'a'ksa'nā'tit ā'kalhatin?

Tū' ca'tzīyāuj a'ntū napātle'ke lakalī

13 Na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j mimpālacataca'n hui'xina'n a'ntī
lāhuani'yā'tit: "Chuhua'j o lakalī na'a'nāuj nac lakatīn xcānsipej. Lā' a'ntza'
natachokoyāuj lakatin cā'ta. Lā' natamāhuana'nāuj lā' nastā'nanāuj. Lā' nat-
lajayāuj lhūhua' tumīn". 14 Huā'mā' iccāhuaniyāni': Hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit
palh nalatā'kchokoyā'tit lakalī. Quina'n hua'chi jinta'lh como huan jinta'lh
chuhua'j tasu'yu lā' ixlī'ā'ka'tlā'tus laksputpala. 15 Chuntza' ixuantit: "Palh
Dios lacasqui'n que quina'n natahui'lāyāuj ā'macsti'na'j, ū'tza' huā'mā' nat-
lahuayāuj". 16 Lā' hui'xina'n, tū' kalhasqui'nī'yā'tit Dios tuchū ixtapuhuān.
Xmān tlahua'yā'tit a'ntūn tlahuacu'tunā'tit. Hui'xina'n lej ka'tla'jca'tzī'yā'tit.
Lā' tū' līmakuan chuntza' tlahua'yā'tit. 17 Palh kalhatin ca'tzī que tzē natlahua
catūhuā a'ntū līmakuan, lā' palh tū' tlahua huā'mā', chuntza' xla' ka'lhī
ixtalaclē'i'.

5

A'ntū nacāpātle'keni' huan ricosnu'

1 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n macsti'na'j ixpālacata huan ri-
cosnu'. Catatzuculh tacalhuan lā' catalakaputzalh huan ricosnu' como lej
natapātīni'n. 2 Huan ixtumīnca'n hua'chilh xamasni'. Lā' huan ixlu'xu'ca'n
huāk hua'chilh xatahuā'lani'. 3 Lā' ixoroca'n lā' ixplataca'n hua'chilh huāk
xasko'luni'. Xasko'luni' como xlaca'n lactampi'lhni' lā' tū' tamaktāyacu'tun
ā'makapitzīn. Xlaca'n lej tamākēxtiminī't lhūhua' tumīn lā' pajtzutza' huan
chi'chini' a'xni'ca' natapātīni'n nac pūpātīn. 4 Xlaca'n tū' tamāpalanī't a'ntīn
tatā'scujli na ixā'tacuxtuca'n. Pero Dios lacahuāna'huī'. Lā' xla' ū'tza'
a'ntī māpa'ksīni'nkō' ixlīhuāk nac a'kapūn lā' ixlīhuāk nac cā'quilhtamacuj.
Xla' cālaktzī'mā' a'nchī ta'a'kxoko huan ixtasācua'can por tū' natamāpala.
5 Huā'tzā' nac quilhtamacuj huan ricosnu' taka'lhī ixlīhuāk. Lā' lej līpāxūj
talīlatlā'huan. Xlaca'n hua'chi lakatin pa'xni' a'ntū makako'ntīcan lā' na-
maknīcan. 6 Lā' huan ricosnu' tamālacapū' huan chi'xcuhuī'n a'ntī xalacuan.
Lā' ū'tza' cālīmaknīca. Lā' xlaca'n tū' tatamaktāyalh.

Tasqui'nī naka'lhīyāuj hasta que namimpala Jesucristo

7 Lā' chuhua'j hui'xina'n, tā'timīn, līlacatzucu caka'lhī'tit hasta a'xni'ca'
namin huan Māpā'ksīni' Jesucristo. Kalhatin chi'xcu' a'ntīn tlahua ixtacuxtu,
xla' ka'lhī hasta que lhā nalana'n. Xla' ka'lhī hasta nala xcān pū'la lā' ā'calīstān
huampala. 8 Hui'xina'n nā lacatzucu caka'lhī'tit. Tū' calakachipinī'tit. Palaj
namimpala huan Māpa'ksīni'. 9 Tū' calālīyāhua'tit. Palh chuntza' tlahua'yā'tit
Cristo nacājuzgarlīyāni'. Xla' ū'tza' Juez. Lā' palaj namimpala. 10 Capāstactit
hui'xina'n a'nchī tapātīni'lh makāntza' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' tatāyani'lh.
Hui'xina'n chu lakatin nala'yā'tit. 11 Huanāuj que lej ixtapāxuhua xlaca'n
a'ntīn tatāyani'lh. Ca'tzīyā'tittza' a'nchī lītāyani'lh Job. Lā' ā'calīstān Dios
maxquī'lh lhūhua', como lakalhu'malh.

12 Lā' chuhua'j na'iccāhuaniyāni' a'ntū lej tasqui'nī. Tū' tihua'nā'tit "por
Dios". A'xni'ca' nahua'nā'tit "stu'ncua'", xmān "stu'ncua'" nahua'nā'tit. Lā'
a'xni'ca' nahua'nā'tit "tū' stu'ncua'", xmān "tū' stu'ncua'" nahua'nā'tit. Palh
tū' chuntza' natlahua'yā'tit, Dios nacāmāpātīnīyāni'.

13 A'xni'ca' nacāpātle'keni'yāni' catūhuā cakalhtō'ka'tit hui'xina'n. A'xni'ca'
līpāxūj lahui'lāna'ntit, catlī'tit a'ntū nalīpāxuhua Dios. 14 A'xni'ca' ī'tza'ca'nā'tit,

cacāmāta'sī'tit huan xanapuxcu'nu' a'ntī xalanī'n nac lītokpān. Lā' xlaca'n
natamin lā' natalīkalhtō'ka' lā' natalītlahua aceite huan ī'tza'ca' por ixtacuīni'
huan Māpa'ksīni' Jesucristo. 15 Palh xlaca'n natakalhtō'ka' lā' natakalh-
laka'ī' que natzeyan, Dios namātzeyī. Lā' palh xla' tlahuanī't a'ntūn tū'
līmakuan, Dios namāsputūnu'ni'. 16 Calāhuani'tit hui'xina'n palh tūla makx-
tekā'tit catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' nalālīkalhtō'ka'yā'tit. Lā' Dios
nacātamātzeyīyāni' hui'xina'n a'ntī ī'tza'ca'nā'tit. Dios tlahua con ixlīmāpa'ksīn
a'ntū squi'ni' kalhatin chi'xcu' a'ntīn tzey. 17 Dios maxquī'lh a'ntū squi'ni'lh
Elías a'ntī ixa'cta'sana' Dios. Xla' kalhatin chi'xcu' hua'chi quina'n ixuanī't.
Lā' xla' lej squi'ni'lh Dios tū' calalh xcān. Lā' lakatu'tun cā'ta ā'i'tāt tū' lalh
xcān. 18 Lā' squi'ni'pā ā'maktin Dios palh ixlapā xcān. Lā' chuntza' lalh xcān.
Lā' chuntza' lana'lh nac cā'tiya'tna'.
19 Tā'timīn, palh kalhatin de hui'xina'n tatonkopū lā' palh ā'kalhatin na-
maktāya para natlā'huampala na ixtej Dios, 20 casca'ttit que a'ntī maktāya
ā'kalhatin para natlā'huampala na ixtej Dios, chuntza' namāpūtaxtū ā'kalhatin
de huan līnīn lā' chuntza' namāsputūnu'ni'can ixtalaclē'i'.

Huan Xapū'la Carta a'ntūn Tzo'kli San Pedro

Pedro cātzo'knuni'lh a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Pedro, ixapóstol Jesucristo. Quit ictzo'ka huā'mā' carta.
Iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios a'ntīn
cātamā'a'kahuanīni' lā latlā'hua'nā'tit hua'chi makatiyātī'n nac cā'xcānsipejni'
a'nlhā huanican Ponto lā' Galacia lā' Capadocia lā' Asia lā' Bitinia.
2 Dios quinTāta'ca'n cālacsacnī'ta'ni' makāntza' chu a'nchī puhualh. Lā'
xla' puhualh que huan Espíritu Santo lactzey nacātlahuayāni'. Lā' xla'
lacasqui'lh que hui'xina'n na'a'kahuāna'ni'yā'tit Jesucristo. Lā' lacasqui'lh
que ixka'lhni' Jesucristo nacāxapani'yāni' ixlīhuāk mintalaclē'i'ca'n. Dios lej
cacāsicua'lanālīni' lā' cacāmātza'la'nkē'ni'n mi'a'clhcunucca'n.

Ca'tzīyāuj que Dios naquincāsicua'lanālīyāni'

3 Namaxquī'yāuj pāxcatca'tzī Dios. Xla' ū'tza' ixTāta' quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo. Lā' como Dios mālakahuanīchokolh Jesucristo, nā chuntza'
quincāmaxquī'ni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Lā' chuhua'j ca'tzīyāuj que
xla' naquincāmaxquī'yāni' ā'chulā'. 4 A'ntū Dios naquincāmaxquī'yāni', xla'
māquī'canī't nac a'kapūn. A'ntza' tuntū' catipātle'keni'lh. Tū' hua'chi catūhuā
a'ntū masa lā' a'ntū lakuan lā' a'ntū xneka. 5 Lā' como hui'xina'n līpāhua'nā'tit
Dios, xla' cāmaktaka'lhāni' como xla' ka'lhī līmāpa'ksīn. Xla' nacāmaktaka'lhāni'
hasta ā'xmān huan chi'chini'. Lā' huan ā'xmān chi'chini' natasu'yukō' ixlīhuāk
a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni' a'xni'ca' naquincāmāpūtaxtūkō'yāni'.
6 U'tza' hui'xina'n līpāxuhua'yā'tit a'yuj tū' lej makān lakaputzayā'tit como
lej pātīpā'na'ntit lhūhua' catūhuā. 7 Lā' como hui'xina'n līlacatzucu pātīyā'tit
a'ntū pātīpā'na'ntit, chuntza' tasu'yu palh lej stu'ncua' kalhlaka'ī'yā'tit. Huan
oro māchi'chīcan para namaklhtīcan a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' tachoko
huāk oro. Lā' nā chuntza' hui'xina'n. A'xni'ca' pātīni'nā'tit hui'xina'n na-
makxtekā'tit a'ntūn tū' tzey. Lā' chuntza' más lacuan nala'yā'tit. Huan
oro lej tapala a'yuj tzē mālakuanīcan. Lā' más xatapala na ixlacapūn Dios
palh hui'xina'n xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit. Lā' palh xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj
pātīni'nā'tit, chuntza' nacātamāka'tlī'yāni' lā' nacāta'a'cnīni'ni'yāni' a'xni'ca'
Jesucristo namimpala.
8 Hui'xina'n pāxquī'yā'tit Jesucristo a'yuj tū' laktzī'nī'ta'ntit. Hui'xina'n
kalhlaka'ī'yā'tit a'yuj chuhua'j tū' laktzī'nā'tit. Lā' ū'tza' lej līpāxuhua'yā'tit.
Lā' lej lhūhua' mintapāxuhuānca'n que tūla xa'nca hua'nā'tit a'nchī
līpāxuhua'yā'tit. 9 Pāxuhua'yā'tit como pūtaxtunī'ta'ntittza' como līpāhua'nā'tit
Jesucristo.
10 Huan a'cta'sana'nī'n xala'nī'n makān xapū'la ixtahuan a'nchī
ixquincālīsicua'lanālīni' Dios. Lā' xlaca'n lej ixtaputza a'nchī natalīca'tzī
a'nchī līpūtaxtucan como ixtaca'tzīcu'tunkō'. 11 Huan Espíritu Santo
cāmāca'tzīnīlh palh Cristo ixpātīni'lh lā' ā'calīstān ixa'cnīni'ni'ca. Lā'
xlaca'n ixtaca'tzīcu'tun lhānīn ixpātle'kelh huā'mā' lā' ixlīhuāk ixpālacata
huā'mā'. 12 Dios cāmāca'tzīnīlh que huā'mā' tū' ixpātle'kelh līhuan xlaca'n
ixtalahui'lāna'cus. Lā' chuhua'j pātle'kemā' līhuan lahui'lāna'uj quina'n.
Huā'mā' ū'tza' a'ntū cātahuanini' xlaca'n a'ntī cātamāsu'ni'ni' huan xatzey
tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Xlaca'n ixcātamāsu'ni'yāni' hui'xina'n por
ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo a'ntī macamincancha' nac a'kapūn. Lā'
ixlīhuāk huā'mā' huan ángeles tamāchekxīcu'tun.

Dios lacasqui'n que xa'nca nalatā'kchokoyāuj
13 Capāstactit huā' tamā'na lā' skalalh catahui'la'tit. Lā' xa'nca capāstactit.
Capāstactā'kchokotit a'nchī Dios nacālīsicua'lanālīyāni' a'xni'ca' namin
Jesucristo. 14 Ca'a'kahuā'na'ni'tit Dios como hui'xina'n ixcamana'. Tū'tza'
calatā'kchokotit a'nchī ixlatlā'hua'nā'tit a'xni'ca' tūna'j ixca'tzīyā'tit ixtachihuīn
Dios lā' a'xni'ca' ixlatlā'hua'nā'tit chu a'nchī xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.
15 Lactzey calakō'tit hui'xina'n pō'ktu. Lā' capāstactit que Dios cāmāta'sīni'
para nala'yā'tit ixtachi'xcuhuī't. Xla' pō'ktu tzey. U'tza' pō'ktu līlacatejtin
nalīlatahui'la'yā'tit chu a'nchī tasqui'nī natalatahui'la ixcamana' Dios.
16 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios a'nlhā huan Dios: “Lactzey cala'tit
hui'xina'n, como quit tzey”.
17 Lā' hui'xina'n a'xni'ca' kalhtō'ka'ni'yā'tit Dios, chuntza' nahua'nā'tit:
“Dios quinTāta'ca'n”. U'tza' a'ntī quincālaktzī'nāni' chu lakatin. Lā' xla'
nacāmāpala chā'tunu' chu a'nchī talatā'kchokonī't. Lā' ū'tza' nalījicua'ni'yā'tit
Dios līhuan latlā'hua'nā'titcus nac huā'mā' quilhtamacuj. 18 Xapū'la hui'xina'n
ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi ixtalatlā'huan minapapna'ca'n. Lā' tuntū' ixtapalh
a'nchī ixlatlā'hua'nā'tit xapū'la. Dios cāmāpūtaxtūni' de ixlīhuāk huā'mā'.
A'ntū xla' māpalalh para naquincāmāpūtaxtūyāni', huā'mā' tū' hua'chi oro lā'
tū' hua'chi plata a'ntū maclacasqui'ncan xmān nac huā'mā' quilhtamacuj.
Hui'xina'n ca'tzīyā'tit huā'mā'. 19 Līmāpalalh con huan ixka'lhni' Cristo
a'xni'ca' nīlh. Lā' ixka'lhni' Cristo lej tapala. Cristo hua'chi lakatin borrego
ixuanī't a'ntū lej xatzey lā' tū' a'chī' ixuanī't lā' a'ntū maknīcan para
namālacnūni'can Dios. 20 A'xni'ca' tūna'j ixtlahuacan huan quilhtamacuj,
Dios puhualh que Cristo tasqui'nī nanī para naquincāmāpūtaxtūyāni'.
Lā' chuhua'j, huā' tamā'na chi'chini', Cristo nīnī'ttza' para quina'n.
21 Por ixpālacata Jesucristo, hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios, como Dios
mālakahuanīchokolh Jesucristo lā' līmā'ca'lh para na'a'cnīni'ni'can. Lā' chuntza'
hui'xina'n līpāhua'nā'tit Dios lā' ka'lhīpā'na'ntit lakatin chi'chini' a'xni'ca'
nacāsicua'lanālīkō'yāni'.
22 Hui'xina'n a'kahuāna'ni'nī'ta'ntit huan tachihuīn a'ntū lej xastu'ncua'.
Lā' ū'tza' hui'xina'n lactzeytza' līla'tit. Lā' chuhua'j lej ixlīstu'ncua'
cāpāxquī'yā'tit a'ntīn takalhlaka'ī'. Chuhua'j xa'nca calāpāxquī'tit
con ixlīhuāk mi'a'clhcunucca'n. 23 Hui'xina'n ka'lhī'yā'tittza' xasāsti'
minquilhtamacujca'n como kalhlaka'ī'nī'ta'ntit ixtachihuīn Dios a'ntūn
tū' maktin catisputli. Lā' chuntza' huan xasāsti' minquilhtamacujca'n tū'
maktin catisputli. Nala para pō'ktu. 24 Chuntza' huan na ixtachihuīn Dios
a'nlhān tatzo'kni' huā'mā':
Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't xlaca'n hua'chi huan chi'tin.
Lā' ixlīhuāk a'ntū tzēhuanī't a'ntūn taka'lhī huan tachi'xcuhuī't, ū'tza' hua'chi
huan xaxa'nat chi'tin.
Huan chi'tin scōhuan lā' yuja huan xaxa'nat.
25 Ixtachihuīn Dios tū' chuntza'; huā'mā' tū' maktin catisputli.
Lā' ixtachihuīn Dios, chu ū'tza' hua'chi huan xatzey tachihuīn a'ntū
cātamāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n.

2

1 Lā' ū'tza' calīmakxtektit ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey. Tū'tza' ca'a'kxokonu'ntit.
Tū' cala'tit hua'chi xlaca'n a'ntīn tatasu'yu que lactzey lā' xmān
ta'akxokonu'n como xlaca'n tū' lactzey. Tū'tza' calātampi'lhīni'ni'tit. Tū'tza'
cacālīchihuīna'ntit ā'makapitzīn. 2 Huan lakska'tā'n pō'ktu tahua'cutun
ixlecheca'n. Lā' chuntza' talīstaca. Lā' hui'xina'n nā chuntza' tasqui'nī
naca'tzīcu'tunā'tit ixtachihuīn Dios a'ntū hua'chi ixlīhua't milīca'tzīnca'n. Lā'

chuntza' ā'chulā' nakalhlaka'ī'yā'tit, 3 como hui'xina'n ca'tzīyā'tittza' palh
Dios lej pāxquī'nin.

Cristo hua'chi lakatin chihuix a'ntū Dios lacsacli

4 Pō'ktu catā'latā'kchokotit Jesucristo. U'tza' a'ntī quincāmaxquī'yāni' quinquilhtamacujca'n. Lā' xla' hua'chi huan xapū'lh chihuix a'ntū mā'cnūcan para xacimiento de ixchic Dios. Dios lacsacli como laktzī'lh hua'chi lakatin chihuix a'ntū lej ixtapalh a'yuj huan tachi'xcuhuī't ixtapuhuan palh tuntū' ixtapalh ixuanī't.
5 Hui'xina'n hua'chi lakatin lītokpān a'ntūn tū' tlahuacanī't hua'chi xala' nac quilhtamacuj. Hui'xina'n hua'chi chihuixni' nac huā'mā' lītokpān a'ntū Dios tlahuamā'. Lā' hui'xina'n hua'chi sacerdotes lanī'ta'ntit como kalhlaka'ī'yā'tit Jesucristo lā' chuntza' tā'scujā'tit Dios. Lā' hua'chilh ixmālacnūni'tit lē'ksajna' huan Dios como a'kahuāna'ni'pā'na'ntit xla'. Lā' chuntza' līpāxuhua Dios.
6 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Quit iclacsacli lakatin chihuix a'ntū lej ixtapalh.
Lā' chuhua'j quit icui'lī kalhatin a'ntī hua'chi lakatin chihuix xala' a'katzāstūn a'nlhā nayāhuacan templo nac Sión.
Lā' xlaca'n a'ntīn talīpāhuan xla', tū' chu tlakaj catitalīpāhuanli.

7 Lā' huā'mā' chihuix huanicu'tun Cristo. Lā' como hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza' lā' ū'tza' līca'tzīyā'tit que Cristo lej ixtapalh. Lā' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun, xlaca'n cālīchihuīna'n ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni' huā'mā':

Huan chihuix a'ntū talakmaka'lh huan xakana'nī'n, huā'mā' chihuix ū'tza' lalh a'ntū más tasqui'nī.

8 Lā' nā tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Huā'mā' chihuix nacāmā'a'kche'kxlanī huan tachi'xcuhuī't; huā'mā' chihuix nacāmāmakōsī.
Xlaca'n ta'a'kche'kxla como tū' takalhlaka'ī'cu'tun huan a'ntī Dios macamilh para nacāmāpūtaxtūcan. Dios xapū'la ixca'tzī a'ntū nacāpātle'keni' a'ntīn tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios.

Quina'n ixtachi'xcuhuī't Dios

9 Pero hui'xina'n tū' hua'chi xlaca'n. Hui'xina'n lakatin tachi'xcuhuī't a'ntū cālacsacnī't Dios para natala hua'chi xla'. Lā' nā hui'xina'n ixsacerdotes quiMāpa'ksīni'ca'n Dios. Lā' nā hui'xina'n tā'tapa'ksīyā'tit Dios. Lā' nā hui'xina'n ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' Dios lacasqui'n que hui'xina'n nacāmāca'tzīnīyā'tit ā'makapitzīn huan lē'cnīn a'ntū xla' tlahuanī't. Dios ū'tza' a'ntī cāta'sani'nī'ta'ni lā' cāmāxtunī'ta'ni' a'nlhā cā'pucsua lā' cālīminī'ta'ni' a'nlhā tzēhuanī't xkaka.
10 Xapū'la hui'xina'n tū' ixtachi'xcuhuī't Dios ixuanī'ta'ntit. Lā' chuhua'j hui'xina'n ixtachi'xcuhuī'ttza' Dios. Xapū'la tū' ixca'tzīyā'tit palh Dios lakalhu'manīni'n. Lā' chuhua'j ca'tzīyā'tittza', como Dios cālakalhu'manī'ta'ni'tza'.

Tasqui'nī na'a'kahuāna'ni'yāuj Dios lā' huan pūchihuīna'nī'n

11 Hui'xina'n tlā'hua'nā'tit hua'chi makatiyātī'n nac huā'mā' quilhtamacuj, como tapa'ksīyā'tit nac a'kapūn. Chuhua'j iccāsqui'ni'yāni' que tū' titlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n. Camakxtektit huā' tamā'na tapāstacna' a'ntū nalactlahua a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit Cristo.
12 Xa'nca catā'kchokotit na ixlacapūnca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Lā' chuntza', a'yuj cacātalē'ksa'nīni'ni' palh tlahua'yā'tit catūhuā a'ntūn tū' tzey, xlaca'n nataca'tzī palh tū' stu'ncua'. Lā' natalaktzī'n que hui'xina'n tlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' chuntza' xlaca'n natamāka'tlī' Dios a'xni'ca' xla' najuzgarlī.
13 Cacā'a'kahuāna'ni'tit ixlīhuākca'n huan pūchihuīna'nī'n como chuntza' Dios lacasqui'n. Ca'a'kahuāna'ni'tit huan xamāpa'ksīni' xcānsipejni'.
14 Lā'

cacā'a'kahuāna'ni'tit huan gobernadores. Lā' xlaca'n cāhui'līcanī't para
natamāpātīnī a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā cāhui'līcanī't para que
xlaca'n natamāka'tlī' a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey. 15 Chuntza' huā'mā' ixta-
puhuān Dios. Xla' lacasqui'n que hui'xina'n līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit.
Lā' chuntza' tūlalh catitahualh catūhuā huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' xa'nca
tapāstacna'n lā' tū' tamāchekxī ixtachihuīn Dios.
16 Hui'xina'n libres lā' tū' tasqui'nī natlōkentaxtūyā'tit ixley Moisés. Lā'
a'yuj libres hui'xina'n tū' capuhua'ntit que tzē natlahua'yā'tit a'ntūn tū'
līmakuan. Catlahua'tit a'ntū Dios māpa'ksīni'n. 17 Cacā'a'cnīni'ni'tit ixlīhuākca'n
tachi'xcuhuī't. Lā' cacāpāxquī'tit huan tā'timīn. Lā' cajicua'ni'tit Dios. Lā'
ca'a'cnīni'ni'tit a'ntī līhua'ca' ka'lhī līmāpa'ksīn nac país.

Cristo pātīni'lh lā' nā līmakuan que napātīni'nāuj nā quina'n

18 Hui'xina'n a'ntīn tasācua'nī'n lā' nā hui'xina'n puscan a'ntīn tamaksquiti,
nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit a'ntīn cātamāpa'ksīyāni'. Nacā'a'kahuāna'ni'yā'tit
palh tapāxquī'nin lā' talakalhu'manīni'n lā' nā palh taca'tzanca'tzī. 19 Palh
pātīni'nā'tit a'yuj tū' tlahuanī'ta'ntit nīn tuntū', lā' palh līlacatzucu pātīyā'tit
como tlahuacu'tunā'tit ixtapuhuān Dios, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'.
20 Pero palh tlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey, lā' ū'tza' cātalītucsāni', lā' a'yuj
pātīyā'tit, huā'mā' tuntū' ixtapalh na ixlacapūn Dios como ū'tza' xmān
a'ntū cātaminī'ni'yāni'. Pero palh pātīyā'tit a'nchī cātatucsāni' a'yuj
tlahuanī'ta'ntit xmān a'ntūn tzey, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'. 21 A'ntīn
cālacsacnī't Dios, xlaca'n ka'lhī natapātīni'n. Cristo māni' ū'tza' pātīni'lh por
quimpālacataca'n. Lā' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī nalīmaksca'tāuj xla'. 22 Lā'
Cristo nīn tuntū' tlahualh a'ntūn tū' tzey. Tū' maktin kaxmatca nahuan
a'ntūn tū' stu'ncua'. 23 Xla' tū' ixcālakapala a'ntī ixtalakapala xla'. Tū' maktin
hualh que natapalāna'ni' de xlaca'n a'ntīn tamāpātīnīlh. Cristo ixca'tzī
que xlaca'n natamāpala con Dios. Lā' Dios juzgarlī chu a'nchī tasqui'nī.
24 Cristo māni' ū'tza' māpalalh por quintalaclē'i'ca'n a'xni'ca' nīlh nac cruz.
Xla' lacasqui'lh que namakxtekāuj huan talaclē'i', lā' natlahuatā'kchokoyāuj
ixtapuhuān Dios. Lā' como Cristo pātīni'lh por quina'n, chuntza' līxapalh
quintalaclē'i'ca'n. 25 Xapū'la hui'xina'n ixlatlā'hua'nā'tit hua'chi borregos
a'ntū ixtatza'nkānī't. Lā' chuhua'j taspi'tchokonī'ta'ntit. Lakta'nī'ta'ntit
Jesucristo. Lā' xla' nacāmaktaka'lhāni' hui'xina'n.

3

A'nchī tasqui'nī natalatā'kchoko xlaca'n a'ntīn tatapūchahualhtza'

1 Lā' nā hui'xina'n puscan, ca'a'kahuāna'ni'tit minkōlu'ca'n. Lā'
chuntza' palh ā'makapitzīn minkōlu'ca'n tū' takalhlaka'ī' ixtachihuīn Dios,
xlaca'n natakalhlaka'ī'cu'tun a'xni'ca' natalaktzī'n que hui'xina'n xa'nca
latlā'hua'nā'tit. Lā' chuntza' tū' tasqui'nī nacāhuanican catūhuā. 2 Huan
chi'xcuhuī'n natalaktzī'n a'nchī ixpuscanca'n tatlahua a'ntūn tzey lā'
ta'a'cnīni'ni' Dios. Lā' ū'tza' natalīkalhlaka'ī'cu'tun. 3 A'makapitzīn puscan,
como tzēhuanī't talacu'tun, tzēhuanī't tacāxtlahua ixya'jca'n. Lā' tata'a'kanū
ixa'kaslihuitca'n de oro lā' tamacatahui'la ixmacatzātzātca'n de oro. Lā'
talhakā' tzēhuanī't ixlu'xu'ca'n. Huā' tamā'na catūhuā tū' ū'tza' a'ntū
tlahua tzēhuanī't kalhatin puscāt na ixlacapūn Dios. 4 Palh lactzēhuanī't
lacu'tunā'tit, tasqui'nī que naka'lhīyā'tit xatzey mintapāstacna'ca'n lā'
ca'cs natahui'la'yā'tit. Huā'mā' lej tzey na ixlacapūn Dios. Lā' chuntza'
lactzēhuanī't līla'yā'tit a'ntū tāyani'. 5 Lā' chuntza' lactzēhuanī't talīlalh huan
puscan xalanī'n makān a'ntī ixtalīpāhuan Dios lā' ixta'a'kahuāna'ni' Dios. Lā'

xlaca'n nā ixta'a'kahuāna'ni' ixkōlu'ca'n.
6 Chuntza' ixtlahua Sara makāntza'.
Xla' ixa'kahuāna'ni' ixkōlu' Abraham lā' ixlaktzī'n hua'chi māpa'ksīni'.
Hui'xina'n hua'chilh ixtzu'ma'jan Sara, palh tlahuayā'tit a'ntūn tzey lā'
palh tū' jicua'nā'tit a'ntū nacātatlahuani'yāni tachi'xcuhuī't.
7 Lā' chuhua'j hui'xina'n chi'xcuhuī'n a'ntīn ka'lhīyā'tit mimpuscanca'n,
caca'tzītit a'nchī nacātā'latahui'la'yā'tit chu a'nchī ixtapuhuān Dios.
Huan puscan, xlaca'n tū' lactli'hui'qui hua'chi hui'xina'n. Lā' ū'tza'
nacālī'a'cnīni'ni'yā'tit. Nacā'a'cnīni'ni'yā'tit como xlaca'n chuntza' hua'chi
hui'xina'n maklhtīni'nī'ta'ntit huan lē'ksajna' a'ntū Dios māstā'. Lā' ū'tza'
huā'mā' xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū tāyani' para pō'ktu. Palh
chuntza' natlahua'yā'tit hui'xina'n naca'tzīyā'tit que Dios nakaxmata
a'xni'ca' nakalhtō'ka'yā'tit.

Makapitzīn tapātīni'n por ixpālacata tatlahua a'ntūn tzey

8 Lā' chuhua'j xmān huā'mā': Chu lakatin capāstacna'ntit.
Calālakalhu'ma'ntit. Calāpāxquī'tit hua'chi lītā'timīn. Calātlahuani'tit a'ntūn
tzey. Lā' tū' capuhualh kalhatin que más xatzey que huan ā'makapitzīn.
9 Palh
catīhuā cātlahuani'yāni' a'ntūn tū' līmakuan, tū' titlahuani'yā'tit chu a'cxtim.
Palh ā'catīhuā cālakapalayāni', tū' tilakapala'yā'tit. Xatzey casqui'ni'tit Dios
que xla' casicua'lanālīlh. U'tza' huā'mā' a'ntū Dios lacasqui'n. Palh chuntza'
tlahua'yā'tit, Dios nacāsicua'lanālīyāni' hui'xina'n.
10 Tatzo'kni' na ixtachihuīn
Dios:

A'ntī līpāxūj talatahui'lacu'tun, tū'tza' catachihuīna'lh con lakko'hua'jua' tachihuīn.
Lā' tū'tza' cata'a'kxokonu'lh.
11 Catamakxtekkō'lh a'ntūn tū' tzey lā' catatlahualh a'ntūn tzey.
Lā' catalīhui'līlh ca'cs natalatahui'la pō'ktu.
12 Dios cāmaktaka'lha a'ntī lactzeya chi'xcuhuī'n.
Lā' cākaxmatni' a'nchīn takalhtō'ka'.
Pero Dios tū' cāmaktāya a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey.

13 Nīn tintī' caticātlahuani'ni a'ntūn tū' tzey palh hui'xina'n xmān
tlahuacu'tunā'tit a'ntūn tzey.
14 Lā' palh hui'xina'n pātīni'nā'tit xmān por
ixpālacata tlahua'yā'tit a'ntūn tzey, chuntza' Dios nacāsicua'lanālīyāni'. Tū'
cacājicua'ni'tit huan chi'xcuhuī'n. Tū' catamakchuyī'tit.
15 Capāstactit que
Cristo ū'tza' miMāpa'ksīni'ca'n. Lā' ca'a'kahuāna'ni'tit xmān xla. Skalalh
natahui'layā'tit para nakalhtīni'nā'tit a'xni'ca' nacātakalhasqui'ni'yāni'
a'chī'n kalhlaka'ī'yā'tit Cristo. Lā' līlacatzucu nakalhtīni'nā'tit hui'xina'n.
Lā' capāstactit que Dios cākaxmatmā'ni'.
16 Tū' titlahua'yā'tit a'ntū
nalīmāxana'nā'tit a'xni'ca' napāstacā'tit a'ntū tlahua'nī'ta'ntit. Chuntza'
nacāmāmaxa'nī'yā'tit a'ntīn cātalakapalayāni' hui'xina'n lā' a'ntīn
cātalīchihuīna'nāni' a'ntūn tū' tzey por ixpālacata kalhlaka'ī'yā'tit Cristo.
17 A'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, xlaca'n nacāmāpātīnīcan. Hui'xina'n tū'
cala'tit hua'chi xlaca'n. Xatzey napātīni'nā'tit, palh chuntza' ixtapuhuān
Dios, a'yuj tū' tlahuanī'ta'ntit a'ntūn tū' tzey.
18 Cristo xmān maktin nīlh por quina'n. Lā' chuntza' līmāpānūlh quinta-
laclē'i'ca'n. Lā' a'yuj Cristo lej tzey, xla' pātīni'lh por huan tachi'xcuhuī't.
Lā' nīlh por quimpālacataca'n, como quincāmāsu'yucu'tuni' na ixlacapūn Dios.
Lā' a'yuj maknīca Jesucristo, pero ixlīca'tzīn huī'cus.
19 Lā' a'xni'ca' tūna'j
ixlakahuanchoko Cristo, ixlīca'tzīn a'lh a'nlhā ixcāchī'canī't ixlīca'tzīnca'n
nīnī'n. Cātasu'yuni'lh lā' cāhuanilh palh ū'tza' Cristo.
20 Xlaca'n a'xni'ca'
ixtalahui'lāna'cus tū' takalhlaka'ī'cu'tulh Dios. Lā' Dios lacatzucu ixcāka'lhīmā'
līhuan Noé ixtlahuamā' huan barco. Lā' a'xni'ca' lalh huan lakuat, xmān

kalhatzeyan tachi'xcuhuī't tapūtaxtulh huan nac barco na ixkalhni' huan
xcān. 21 Lā' chuntza' quina'n a'ntīn quincātamāpūtaxtūnī'ta'ntza', quina'n
lī'a'kpaxui xcān. A'xni'ca' a'kpaxāuj tū' tlahuayāuj para nalīmāyujūyāuj
quimacti'ya'tca'n. A'xni'ca' a'kpaxāuj, chuntza' līmāsu'yuyāuj que Dios
xapanī'ttza' quintalaclē'i'ca'n, como Jesucristo lakahuanchokonī'ttza, lā'
chuntza' pūtaxtunī'taujtza'. 22 Jesucristo tanūnī'ttza' nac a'kapūn lā' huī' na
ixpāxtūcāna'j Dios. Lā' chuhua'j xla' cāmāpa'ksīkō' huan ángeles lā' ixlīhuākca'n
huan a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn.

4

Dios cālīmāmacū' catūhuā chā'tunu' de ixtachi'xcuhuī't

1 Como Cristo pātīni'lh a'xni'ca' ixlatlā'huan nac huā'mā' quilhtamacuj,
caca'tzītit hui'xina'n que tzē nacāpātle'keni'yāni' chuntza'. Lā' tū' cajicua'ntit.
A'ntīn tapātīni'mā'na, xlaca'n tamakxteknī'ttza' de tatlahua a'ntūn tū' tzey.
2 Lā' chuhua'j tū'tza' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey hua'chi huan tachi'xcuhuī't
a'ntīn tatlahua xmān a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Calatahui'la'tittza' chu
a'nchī ixtapuhuān Dios. 3 Xapū'la hui'xina'n makān ixtlahuapā'na'ntit
a'ntūn tatlahuacu'tun a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. Xapū'la ixlē'capinā'tit ixt-
lahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Ixtlahua'yā'tit xako'hua'jua' mintapāstacna'ca'n.
Ixka'chīyā'tit. Lā' ixtlahua'yā'tit cā'tani' a'nlhā ixtlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey.
Ixtakēstokā'tit para nako'tā'tit. Lā' ixcātatzokostani'yā'tit huan ídolos. Lā'
Dios tū' lakatī huā'mā'. 4 Lā' chuhua'j a'ntīn tū' takalhlaka'ī', xlaca'n tū'
tamāchekxī como hui'xina'n tū' cātā'takēstokā'tit xlaca'n para natlahua'yā'tit
a'ntūn tū' tzey a'ntūn tatlahuacu'tun xlaca'n. Lā' ū'tza' cātalīlakapalayāni'
hui'xina'n. 5 Xlaca'n natamāpala con Dios. Ixlīstu'ncua' xla' nacājuzgarlī a'ntīn
talahui'lāna'cus lā' a'ntī xanīntza'. 6 Lā' ū'tza' nā cālīmāca'tzīnīca huan xatzey
tachihuīn a'ntīn xanīntza' chuhua'j. Lā' chuntza' a'yuj tanīlh chuntza' hua'chi
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't, pero ixlīca'tzīnca'n tzē natatahui'la para pō'ktu
chuntza' hua'chi Dios lahuī' pō'ktu.

7 Pala'j nasputkō' ixlīhuāk. U'tza' xa'nca calīpāstacna'ntit. Skalalh
catahui'la'tit para que tzē nakalhtō'ka'yā'tit. 8 Lā' a'ntū lej tasqui'nī ū'tza'
huā'mā': lej calāpāxquī'tit. Palh pāxquī'yāuj ā'kalhatin, māsputūnu'ni'yāuj a'ntū
quincātlahuani'nī'ta'ni'. 9 Lā' līpāxūj nalāmānūyā'tit na minchicca'n. 10 Dios
xtunc cāmaxquī'nī'ta'ni' chā'tunu' de hui'xina'n a'nchī tzē nalītlahua'yā'tit
a'ntū cālīmāmacū'nī'ta'ni' Dios. Chuntza' tzē natlōkentaxtūyā'tit a'ntū Dios
cālīmāmacū'nī'ta'ni'. Lā' chuntza' nalāmaktāya'yā'tit. 11 A'ntīn ta'a'cta'sana'n,
catamāsu'yulh ixtachihuīn Dios. Lā' a'ntīn tamaktāya ā'makapitzīn,
catatlahualh chu a'nchī Dios cāmaxquī'nī't. Lā' palh hui'xina'n chuntza'
tlahua'yā'tit, chuntza' na'a'cnīni'ni'can Dios por ixpālacata Jesucristo.
Līmakuan que pō'ktu ca'a'cnīni'ni'ca Dios. Xla' para pō'ktu ka'lhī līmāpa'ksīn.
Amén.

Tapātīni'n a'ntīn takalhlaka'ī'

12 Lā' chuhua'j tā'timīn, tū' tipuhua'nā'tit que tū' maktin napātīni'nā'tit
hui'xina'n. Caca'tzītit que chuntza' cāpātle'keni' a'ntīn takalhlaka'ī', lā' tū'
xmān hui'xina'n pātīni'nā'tit chuntza'. Lā' chuntza' lītasu'yu palh lej stu'ncua'
hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit. 13 Capāxuhua'tit a'nchī pātīni'mpā'na'ntit chuntza'
hua'chi Cristo pātīni'lh. Lā' chuntza' hui'xina'n lej napāxuhua'yā'tit a'xni'ca'
Cristo namimpala lā' nalaktzī'ncan a'nchī xla' ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn.
14 A'xni'ca' cātalakapalayāni' hui'xina'n por ixpālacata Cristo, huan Espíritu
Santo nacāmaktāyayāni'. Lā' natasu'yu que xla' cātā'lahui'lani' hui'xina'n.

Lā' natasu'yu que xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. A'makapitzīn ko'hua'jua'
talīchihuīna'n Cristo, pero hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit xla'. 15 A'makapitzīn
tapātīni'n como xlaca'n tamaknīni'nī't. Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n como
taka'lhāna'nī't. Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n como tatlahuanī't ā'catūhuā a'ntūn
tū' tzey. Lā' ā'makapitzīn tapātīni'n como tatanūnī't a'nlhān tū' ixmaca'tzica'n.
Tū' titlahua'yā'tit huā' tamā'na. 16 Palh hui'xina'n pātīni'nā'tit por ixpālacata
Cristo, tū' tilīmāxana'nā'tit. Camaxquī'tit pāxcatca'tzī Dios como tapa'ksīyā'tit
con Cristo.
17 Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū napūjuzgarlīni'n Dios. Xapū'la
nacāmāpātīnīcan ixtachi'xcuhuī't Dios. Palh quina'n naquincāmāpātīnīyāni'
xapū'la, ā'chulā' nacāmāpātīnīcan xlaca'n a'ntīn tū' takalhlaka'ī' huan xatzey
tachihuīn a'ntū ixla' Dios. 18 Tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios:

Palh jicslihua' tapūtaxtu huan xalactzey chi'xcuhuī'n, ¿tuchū nacāpātle'keni'
huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' tzey lā' a'ntīn talakmaka'n Dios?

19 Palh ixtapuhuān Dios que natapātīni'n makapitzīn ixpālacata tatlahua
a'ntūn tzey, catatlahualhcus a'ntūn tzey. Lā' catalīpāhuanli xmān Dios. Xla'
cāmā'a'nanīnī't lā' pō'ktu cāmaktaka'lha. Lā' xla' pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan.

5

Cāmaxquī'ca tapāstacna' a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit iccāchihuīna'maxquī'cu'tunāni' hui'xina'n a'ntī xanapuxcu'nu' nac
lītokpānna'. Nā quit kalhatin xapuxcu'. Quit iclaktzī'lh a'nchī pātīni'lh
Cristo. Lā' nā quit naqui'a'cnīni'ni'can a'xni'ca' na'a'cnīni'ni'can Cristo
a'xni'ca namimpala. 2 Iccāsqui'ni'yāni' que nacāmaktaka'lhā'tit ixlakska'tā'n
Dios a'ntī xla' cālīmāmacū'ni'. Catlahua'tit con ixlīhuāk mintapuhuānca'n
lā' tū' nasātlahuayā'tit. Tū' xmān titlahuayā'tit xmān por huan tumīn.
Cacāmaktaka'lhtit xmān ixpālacata tā'scujcu'tunā'tit Dios. 3 Lā' tū' ixtēcu'nī'n
hui'xina'n a'ntī cāmaktaka'lhā'tit. Calatahui'la'tit chu a'nchī ixtapuhuān
Dios. Lā' chuntza' xlaca'n tzē nacātamaksca'tāni'. 4 Jesucristo ū'tza' a'ntī
xapuxcu' de milīhuākca'n hui'xina'n a'ntī xanapuxcu'nu' nac lītokpānna'. Xla'
cāmaktaka'lhkō' ixlakska'tā'n lā' cuenta tlahua a'nchī scujnī'ta'ntit hui'xina'n.
Lā' a'xni'ca' Jesucristo namimpala, Dios para pō'ktu nacāsicua'lanālīyāni'
hui'xina'n.
5 Lā' nā hui'xina'n o'kxa'n, cacā'a'kahuāna'ni'tit huan xanapuxcu'nu' de
huan lītokpānna'. Lā' milīhuākca'n hui'xina'n nalā'a'cnīni'ni'yā'tit. Tū' ca-
puhua'ntit palh más xalactzey hui'xina'n que ā'makapitzīn. Tatzo'kni' na
ixtachihuīn Dios:

Dios tū' cāmaktāya a'ntīn taka'tla'jca'tzī.

Xla' cāmaktāya a'ntīn tū' taka'tla'jca'tzī.

6 Tū' caka'tla'jca'tzītit. Ca'akahuāna'ni'tit Dios. Xla' ū'tza' a'ntī lej
ka'lhī līmāpa'ksīn. Lakatin chi'chini' a'xni'ca' Dios nalacasqui'n,
hui'xina'n nacāta'a'cnīni'ni'yāni' chu a'nchī ixtapuhuān Dios. 7 Pō'ktu
a'xni'ca' tamakchuyīyā'tit, casqui'ni'tit Dios que nacāmaktāyayāni'. Xla'
cālakalhu'manāni' a'xni'ca' pātīni'mpā'na'ntit.
8 Lā' skalalh calatahui'la'tit lā' tū' catamakxtektit nacātatlajayāni'. Huan
ko'ti'ti' a'ntī mintā'ca'tzaca'n, xla' latlā'huan hua'chi lakatin león a'ntū lej ta'sa
lā' putzatlā'huan a'ntī nahua'. 9 Tū' camakxtektit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit.
Lā' chuntza' catā'lātlaja'tit huan ko'ti'ti'. Capāstactit que chuxalhā nac
cā'quilhtamacuj a'nan huan tā'timīn a'ntī nā tapātīni'mā'na. 10 Dios lej
pāxquī'nin. Lā' quincālacsacnī'ta'ni' como ixlacasqui'n natā'tapa'ksīyāuj Cristo.
Lā' chuntza' para pō'ktu natā'latahui'layāuj Dios nac a'kapūn. A'xni'ca'

pātīni'nī'ta'ntittza' ā'macsti'na'j, māni' Dios nacātlahuayāni' lactzey hui'xina'n. Lā' nacāmaktāyayāni' para natāyani'yā'tit. Lā' nacāmaktāyayāni' para que xa'nca nakalhlaka'ī'yā'tit.
11 Dios ka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para pō'ktu. Amén.

Macā'nca huan ā'xmān saludos

12 Quit icmātzo'knīlh Silvano huā'mā' carta a'ntūn tū' laclhmā'n. Quit xa'nca icca'tzī que xla' kalhatin quintā'tinca'n lā' xa'nca kalhlaka'ī'. Quit iccāmāsu'ni'ni' huan xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo. Lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit que ū'tza' xastu'ncua'. Chuhua'j tū' camakxtektit a'nchī kalhlaka'ī'yā'tit huā'mā' xatzey tachihuīn.
13 Cāmacā'ni'yāni' saludos xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī huan nac lītokpān xala' nac Babilonia. Nā xlaca'n Dios nā cālacsacnī't. Lā' Marcos a'ntī hua'chi qui'o'kxa', nā xla' cāmacā'ni'yāni' saludos. 14
Calā'a'kxko'ka'tit como hui'xina'n lāpāxquī'yā'tit.

Lā' tza'ta'ta' calalh mi'a'clhcunucca'n milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn tā'tapa'ksīyā'tit Cristo. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntūn Tzo'kli San Pedro

Cāmacā'ni'ca saludos a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Simón Pedro. Lā' ictzo'kmā' huā'mā' carta. Quit kalhatin
ixapóstol Jesucristo lā' ū'tza' ictā'scuja. Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n
a'ntīn kalhlaka'ī'yā'tit hua'chi quina'n. Quina'n tzē nalīpāxuhuayāuj
por a'ntū quincātlahuani'nī'ta'ni' Dios. Como Dios chu a'cxtim cālaktzī'n
tachi'xcuhuī't, chuntza' quincālaktzī'nāni' chu lakatin como kalhlaka'ī'yāuj
Jesucristo. 2 Lā' Dios lej cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n lā' cacāmātza'ta'tī'ni'ni'
mi'a'clhcunucca'n, como hui'xina'n lakapasā'tit Dios lā' quiMāpa'ksīni'ca'n
Jesucristo.

A'nchī tahuanī't a'ntīn tatā'tapa'ksī Dios

3 Dios, como lej ka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn, quincāmaxquī'nī'ta'ni' ixlīhuāk
a'ntū maclacasqui'nāuj para nalatahui'layāuj chu a'nchī xla' lacasqui'n.
Lā' quincāmāca'tzīnīni' a'nchī huanī't xla'. Lā' nā quincāmāta'sīni' para
natā'latahui'layāuj nac a'kapūn a'nlhā xla' māpa'ksīni'n lā' a'nlhā lej xkaka.
4 Lā' chuntza' Dios naquincātlahuani'yāni' lhūhua' a'ntūn tzey chuntza' hua'chi
xla' huanī't. Dios quincāmaxquī'nī'ta'ni' a'nchī nalīsāstī'latā'kchokoyāuj.
Lā' quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quintapāstacna'ca'n a'ntū xatzey hua'chi ix-
tapāstacna' Dios. Lā' chuntza' tzē namakxtekāuj a'ntū xako'hua'jua' tlahua-
can nac quilhtamacuj. 5 Lā' como hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tittza' huan
xatzey tachihuīn ixpālacata Jesucristo, chuntza' tasqui'nī que nalē'capinā'tit
natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Lā' tū' xmān natlahua'yā'tit a'ntūn tzey. Nā
tasqui'nī que ā'chulā' nasca'tā'tit a'ntū ixla' Dios. 6 Lā' tū' xmān nasca'tā'tit
a'ntū ixla' Dios. Nā tasqui'nī que tū' natamakxtekā'tit natlahua'yā'tit
mintapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā' tū' xmān huā'mā'. Nā tasqui'nī que
līlacatzucu napātīyā'tit. Lā' tū' xmān līlacatzucu napātīyā'tit. Nā tasqui'nī
que līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit chuntza' hua'chi Dios lacasqui'n. 7 Lā' tū'
xmān līlacatejtin nalatā'kchokoyā'tit. Nā tasqui'nī que nacāpāxquī'yā'tit huan
tā'timīn. Lā' tū' xmān huan tā'timīn. Nā tasqui'nī que nacāpāxquī'yā'tit
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't.
8 Ixlīhuāk huā'mā' ū'tza' natlahuakō'yā'tit. Lā' palh lej stu'ncua' nat-
lahua'yā'tit, chuntza' tasu'yu palh xa'nca latlā'hua'nā'tit na ixtej Dios. Lā'
nā tasu'yu palh tū' chu tlakaj lakapasā'tit huan quiMāpa'ksīni'ca'n Jesu-
cristo. 9 A'ntīn tū' tatlahua huā' tamā'na catūhuā, xlaca'n hua'chi lakatzī'nī'n
como xlaca'n tū' xa'nca tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi lakatzī'nī'n como
tapātza'nkānī't palh Dios cāxapani'nī'ttza' ixtalalē'i'ca'n lā' xla' lacasquī'n
que xlaca'n līlacatejtin natalatā'kchoko. 10 Chuntza' tā'timīn, calīhui'lī'tit
natlahua'yā'tit huā' tamā'na catūhuā. Lā' chuntza' natasu'yu que Dios
cāta'satīnī'ta'ni' lā' cālacsacnī'ta'ni' hui'xina'n. Palh chuntza' tlahua'yā'tit, tū'
catitatonkopūtit. 11 Lā' chuntza' tzē naca'tzīyā'tit palh natanū'yā'tit a'nlhā
para pō'ktu māpa'ksīni'n quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Lā' xla' ū'tza' a'ntīn
quincāmāpūtaxtūyāni'.
12 U'tza' pō'ktu iccālīmāpāstaquīyāni' quit huā' tamā'na catūhuā, a'yuj
hui'xina'n lakapasā'tit, lā' a'yuj xa'nca kalhlaka'ī'yā'tit huan xatzey tachi-
huīn a'ntū xastu'ncua' a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni'. 13 Quit icpuhuan palh tzey
na'iccāmāpāstaquīyāni' huā' tamā'na catūhuā līhuan iclahuī'cus. 14 Quit icca'tzī
palh palajtza' na'icnī. Chuntza' quimāca'tzīnīlh quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.

15 Lā' quit na'ictlahua a'ntū maclacasqui'n para na'iccāmāsu'ni'yāni' lā'
chuntza' tzē nalīpāstacā'tit huan tachihuīn ixpālacata Jesucristo chō'nlhānīn
lacasqui'nā'tit a'xni'ca' xanīntza' quit.

Laktzī'nca Jesucristo a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn

16 Quina'n iccāmāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo lā' a'nchī xla' namimpala. A'ntū quina'n
iccāmāsu'ni'yāni', huā'mā' tū' cuentos a'ntūn tamā'a'nanīlh chi'xcuhuī'n
a'ntīn ta'a'kxokonu'ncu'tun. Lā' quina'n iclaktzī'uj con quilakastapūnca'n
huan Jesucristo lā' nā iclaktzī'uj a'nchī lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 17 Lā' a'ntza'
xa'icyāna'uj a'xni'ca' Dios quinTāta'ca'n māka'tlī'lh Jesucristo. Lā' mincha'
lakatin tachihuīn nac lakatin poklhnu' xaslamama. Lā' hualh: “U'tza'
huā'mā' qui'O'kxa'. Lej icpāxquī' lā' lej quimakapāxuhua”. 18 Māni'
quina'n ickaxmatui huanmā' tachihuīn a'ntū mincha' nac a'kapūn. A'ntza'
xa'ictā'hui'lāna'uj Jesucristo huan nac kēstīn. Lā' a'ntza' xtunc tasu'yulh
Jesucristo como Dios māxkakēlh.
19 Lā' ū'tza' ā'chulā' iclīkalhlaka'ī'yāuj a'ntū tatzo'kli huan profetasna' a'ntī
cāmātzo'knīlh Dios. Lā' nā hui'xina'n xa'nca nalakapūtle'keyā'tit a'ntūn
tatzo'kli huan profetasna' hasta que xa'nca namāchekxī'yā'tit. Huā'mā'
hua'chi huan lámpara a'ntū maksko a'nlhā cā'pucsua' hasta que natun-
cuī lā' hasta que natasu'yu huan mātuncuīnī' sta'cu. 20 Lā' lej tasqui'nī
napāstacā'tit a'ntū na'iccāhuaniyāni'. Na ixtachihuīn Dios a'nlhā tatzo'kni'
a'ntūn tahualh huan ixa'cta'sana'nī'n Dios, huanmā' tū' ixtapāstacna'ca'n
huan a'cta'sana'nī'n. 21 A'ntū ixtamāsu'yu huan a'cta'sana'nī'n tū' xmān
ixtapāstacna'ca'n tachi'xcuhuī't. Huan tamā'na lactzey chi'xcuhuī'n a'ntī
ixtatā'scuja Dios, xlaca'n ixtahuan a'ntū ixcāmāpāstaquī huan Espíritu Santo.

2

Makapitzīn ixtamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'
Judas 4-13

1 Makāntza' ixtatanū na ixlaclhni'ca'n tachi'xcuhuī't ā'makapitzīn
a'cta'sana'nī'n a'ntī ixta'a'kxokonu'n. Lā' nā natatanū na milaclhni'ca'n
ā'makapitzīn a'ntī natamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'. Lā' a'ntū natamāsu'yu
ū'tza' nalactlahua a'nchīn talīkalhlaka'ī' makapitzīn. Huan tamā'na
a'kxokonu'nī'n natamāsu'yu palh Jesucristo tū' ixO'kxa' Dios a'yuj xla'
ū'tza' a'ntī māpalalh por ixtalaclē'i'ca'n. Chu līmaktin nacāmāpātīnīcan xlaca'n
por ixpālacata a'ntūn tatlahua. 2 Lā' a'nchī xlaca'n natalatā'kchoko, hua'chilh
tuntū' a'ntū nacālīmāmāxanīcan. Lā' lhūhua' a'ntī natakalhlaka'ī'cu'tun a'ntū
natamāsu'yu xlaca'n. Lā' nā natatlahua a'ntūn tū' tzey hua'chi xlaca'n. Lā'
por ixpālacataca'n xlaca'n ko'hua'jua' nalīchihuīna'ncan huan xatzey tachihuīn
a'ntū xastu'ncua'. 3 Huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n lej taka'lhīcu'tun tumīn.
Lā' ū'tza' nacātalīmāsu'ni'yāni' hui'xina'n a'ntūn tū' stu'ncua'. Dios makāntza'
līhui'līnī't que nacāmāpātīnī xlaca'n a'ntīn tatlahua chuntza'. Lā' huā' tamā'na
a'kxokonu'nī'n nā xlaca'n natamāpala con Dios.
4 Dios tū' cāmāsputūnu'ni'lh huan ángeles a'ntīn tatlahualh a'ntūn tū'
tzey. Cāmāyujūlh hasta nac pūpātīn. Lā' a'ntza' natatachoko hua'chi xat-
achī'nī'n hasta huan chi'chini' a'xni'ca' namālaclē'nīni'n Dios. 5 Lā' Dios tū'
cāmāsputūnu'ni'lh huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtahui'lāna' makān. Macamilh
huan lakuat. Lā' ū'tza' talīnīkō'lh ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't nac quil-
htamacuj como tū' tzeyā tachi'xcuhuī't ixtahuanī't. Dios cāmāpūtaxtūlh
xmān kalhatzeyan tachi'xcuhuī't. Kalhatin de xlaca'n, ū'tza' a'ntī Noé.

Xla' ixcāmāsu'ni' huan tachi'xcuhuī't que tasqui'nī que līlacatejtin ixta-
latā'kchokolh. 6 Lā' Dios cāmāpātīnīlh xalanī'n huan nac cā'lacchicni' a'nlhā
ixuanican Sodoma lā' nā a'nlhā ixuanican Gomorra. Dios cālhcuyukō'lh
huan tamā'na lakatu' cā'lacchicni'. Lā' chuntza' Dios līmāsu'yulh que xla'
cāmāpātīnī a'ntīn tū' ta'a'kahuāna'ni'cu'tun. 7 Dios māxtulh de nac Sodoma
huan chi'xcu' a'ntī ixuanican Lot. Lā' chuntza' līpūtaxtulh. Lot tzeyā chi'xcu'
ixuanī't lā' ixtamakchuyī como huan ā'makapitzīn xalanī'n nac Sodoma tū'
tzeyā chi'xcuhuī'n ixtahuanī't lā' ixtatlahua a'ntūn ko'hua'jua'. 8 Lā' Lot
tzeyā chi'xcu' ixuanī't, lā' como ixcātā'lahuī' lā' ixcālaktzī'n lā' ixcākaxmata
lakalīyān, chuntza' līpuhualh por ixpālacata a'ntū ixtatlahua a'ntū ko'hua'jua'.
9 Chuntza' tasu'yu que huan Māpa'ksīni' Dios namāpūtaxtū kalhatin chi'xcu'
a'ntī pātīni'mā' a'ntī kalhlaka'ī' Dios. Lā' nā tasu'yu palh Dios, a'yuj
tūna'j cāmāpātīnī a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n, nacāmāpātīnī huan chi'chini'
a'xni'ca' Dios namālaclē'nīni'n. 10 Lā' ā'chulā' nacāmāpātīnī a'ntīn talakmaka'n
ixlīmāpa'ksīn Dios lā' tatlahua a'ntūn tū' tzey ixtapāstacna'ca'n. Xlaca'n tū'
tajicua'n de natatlahua catūhuā. Tatlahua xmān a'ntū xlaca'n talacasqui'n.
Lā' tū' tajicua'n talakapala huan a'ntī lej taka'lhī līmāpa'ksīn. 11 Tū' chuntza'
tatlahua huan ángeles a'yuj xlaca'n más taka'lhī līmāpa'ksīn. Huan ángeles,
xlaca'n tū' talakapala ā'kalhatin lā' tū' talē'ksa'nīni'n na ixlacapūn Dios.

12 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n tū' tamāchekxī. Tatlahua a'ntūn talacasqui'n.
Talakapala a'ntūn tū' tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi huan animalhna' xala' nac
cā'qui'huī'n a'ntūn tayuja nac a'ksuj lā' tūlalh catitapūtaxtulh lā' nacāmaknīcan.
Lā' nā chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n nā natasputa hua'chi huan ani-
malhna'. Lā' Dios nacāmālaclē'nī. 13 Lā' chuntza' xlaca'n natalīmāpala por
a'ntūn talīmāpātīnīlh ā'makapitzīn. Xlaca'n de tuncuj talakatī lej tako'ta lā'
tatlahua ā'catūhuā a'ntūn tū' tzey. Lej līmāxana' a'nchī xlaca'n cātā'huā'yanāni'
hui'xina'n a'nlhā hui'xina'n takēstoknī'ta'ntit, līhuan xlaca'n tapuhuan que
nacāta'a'kxokoyāni' hui'xina'n.

14 Lā' a'xni'ca' xlaca'n talaktzī'n kalhatin puscāt, tapuhuan a'ntūn tū'
tzey. Ixlīhuāk ixtapāstacna'ca'n ko'hua'jua'. Lā' ta'a'kxoko a'ntīn tūna'j xa'nca
takalhlaka'ī'. Lā' lej tapāstaca a'nchī natalīka'lhī lhūhua' tumīn. 15 Hua'chilh
xlaca'n ixtamakxtekli huan xaslitua' tej lā' ta'a'ktza'nkānī't. Talatlā'huan
hua'chi Balaam ixo'kxa' Beor. Xla' a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonu'n. Lej
ixlakatī huan tumīn. Lā' tlahualh taclē'i' para natlaja tumīn. 16 Balaam
lacaquilhnīca por ixtalaclē'i'. Lā' a'yuj huan burrosnu' tū' tachihuīna'n,
xla' chihuīna'lh ixburro hua'chi kalhatin chi'xcu'. Lā' quilhnīlh por a'ntū
ixtlahuacu'tun. Lā' xmān chuntza' Balaam tū' makxtekca natlahua huan
taclē'i' a'ntū ixtlahuacu'tun.

17 Huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua', xmān
ta'a'kxokonu'n. Lā' tuntū' ixtapalhca'n. Xlaca'n hua'chi mu'sni' a'ntūn
tascōhuanī't. Lā' xlaca'n hua'chi huan poklhnu'nī'n a'ntū cāmākosū huan
ū'ni' lā' tū' talē'n xcān. Dios cāxui'līnī't a'nlhā nacāmacā'n huā' tamā'na
chi'xcuhuī'n a'nlhā natatachoko para pō'ktu lā' a'nlhā lej cā'pucsua'. 18 Xlaca'n
taka'tla'jca'tzī a'xni'ca' tachihuīna'n. Pero a'ntūn tahuan, tuntū' ixta-
palh. Xlaca'n tamāsu'yu que lej tzey palh kalhatin tlahua a'ntū lacasqui'n
quimacni'ca'n a'ntūn tū' tzey. Chuntza' talī'a'kxoko xlaca'n a'ntīn tamakx-
tekmā'nacus a'ntū ixtatlahua a'xni'ca' tūna'j ixtalakapasa ixtachihuīn Dios.
19 Tahuan que xlaca'n libres lā' tzē natatlahua chuxatū a'ntūn talacasqui'n.
Pero tū' stu'ncua'. Xlaca'n tū' libresni'. Xlaca'n hua'chi tachī'nī'n como
tūla tamakxteka de tatlahua taclē'i'. Palh kalhatin chi'xcu' tūla makxteka
catūhuā, chuntza' xla' hua'chilh tachī'n. 20 Lā' a'ntīn talakapasnī't huan
Māpūtaxtūnu' a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n lā' chuntza' talīmakxteknī't huan tala-

clē'i' xala' nac quilhtamacuj, lā' palh xlaca'n natatlahuapala talaclē'i' lā'
tūlatza' tamakxteka, chuntza' ā'chulā' natala que a'nchī ixtahuanī't xapū'la.
[21] Más tzey palh tū' ixtalakapasli xlaca'n a'nchī līlacatejtin latā'kchokocan. Pero
xlaca'n, a'yuj ixtaca'tzī, xlaca'n tamakxtekli huan ixlīmāpa'ksīnni' Dios a'ntū
ixcāmāsu'ni'canī't. [22] Chuntza' xlaca'n hua'chi a'nchī huancan:
Huan chichi' hua'chokopala ixpa'tlā'nat.
Lā' huan pa'xni' a'xni'ca' paxnī'ttza', taspi'tpala para natapi'li' nac cā'pūlhtok.

3

Namimpala quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo

[1] Tā'timīn, ū'tza' huā'mā' ixlīkalhtu' carta a'ntū iccātzo'knuni'nī'ta'ni'.
A'xni'ca' quit ictzo'kli huan kalhtu' carta, quit iccāmāpāstaquīcu'tuni' a'ntū lej
tzey lā' iccāmāpāstaquīcu'tuni' huampala a'ntū ca'tzīyā'tittza' hui'xina'n.
[2] Iclacasqui'n que hui'xina'n napāstacā'tit a'ntū ixtahuan makāntza'
ixa'cta'sana'nī'n Dios. Lā' iclacasqui'n que nacāpāstacā'tit huan līmāpa'ksīnni'
a'ntū ixla' huan Māpūtaxtūnu' a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Huā'
tamā'na līmāpa'ksīnni' iccāmāsu'ni'yāni' quina'n huan apóstoles.
[3] Lej tasqui'nī que namāchekxī'yā'tit hui'xina'n a'ntū na'iccāhuaniyāni'.
A'xni'ca' namin huan tamā'na ā'xmān chi'chini', nata'a'nan chi'xcuhuī'n a'ntī
natatlahuatā'kchoko ixlīhuāk a'ntūn tū' tzey chu a'ntū xlaca'n tatlahuacu'tun.
Lā' nacātalīlaktzī'nāni' hui'xina'n. [4] Lā' xlaca'n natahuan: "Jesucristo hualh
que xla' nataspi'tchokopala. Lā' chuhua'j, ¿lhachū huī'? Tū' minī't. Quinapa-
pana'ca'n tanīnī'ttza'. Lā' chu a'cxtim lamā' chuhua'j desde a'xni'ca' tzuculh
huan quilhtamacuj". Chuntza' natahuan xlaca'n. [5] Lā' quit iccāhuaniyāni'
hui'xina'n que huā'mā' tū' stu'ncua'. A'nan lakatin catūhuā a'ntū xlaca'n
taca'tzī lā' a'ntūn tū' talīchihuīna'ncu'tun xlaca'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Lejtza'
makān Dios chihuīna'lh lā' chuntza' talīlalh huan a'kapūn lā' huan quilhta-
macuj. Huan quilhtamacuj lītlahuaca xcān lā' ixuī' na ixpu'nan xcān. [6] Lā'
huan quilhtamacuj, a'nchī ixuī' xapū'la, līmālakuanīca huan xcān, a'xni'ca'
lalh huan lakuat. [7] Lā' Dios nā hualh que huan a'kapūn lā' huan quilhta-
macuj a'ntūn tahui'lāna' chuhua'j, natatachoko hasta huan chi'chini' a'ntū
Dios laclhcāhui'līnī't. Lā' huanmā' chi'chini' natalhcukō'. Lā' huanmā'
chi'chini' Dios nacāmālaclē'nī'kō' ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū'
tzey. Lā' nacāmāpātīnī.
[8] Tā'timīn, tū' tipātza'nkāyā'tit huā'mā': Huan Māpa'ksīni' Dios lakatin
chi'chini' laktzī'n hua'chi lakatin mil cā'ta. Lā' nā lakatin mil cā'ta laktzī'n
hua'chi lakatin chi'chini'. [9] A'makapitzīn tapuhuan que Dios takoxī para
natlōkentaxtū a'ntū huanī't. Tū' chuntza'. Xla' quincāka'lhīmā'ni' līlacatzucu
como tū' lacasqui'n que nīn chā'tin napātīni'n nac pūpātīn. Xla' lacasqui'n que
ixlīhuākca'n catamakxtekli ixtalaclē'i'ca'n.
[10] Namin huan chi'chini' a'xni'ca' namimpala huan Māpa'ksīni' Jesucristo.
Xla' chu līmaktin namin a'xni'ca' nīn tintī' puhuan que namin. Chu līmaktin
namin hua'chi kalhatin ka'lhāna' chu līmaktin min. Huanmā' chi'chini' huan
a'kapūn nalaksputa. Lā' palha' nakaxmatcan a'ntū namacasā'nan. Lā'
natalakscu'pkō' ixlīhuāk a'ntūn tatasu'yu nac a'kapūn. Lā' nalhcukō' ixlīhuāk
huan quilhtamacuj lā' ixlīhuāk a'ntū a'nan nac cā'quilhtamacuj.
[11] Lā' chuhua'j, como natalakuankō' ixlīhuāk, xa'nca capāstactit hui'xina'n
a'nchī nalīlatahui'la'yā'tit. Hui'xina'n natlahua'yā'tit xmān ixtapuhuān Dios.
[12] Hui'xina'n līpāxuj ka'lhīpā'na'ntit huanmā' chi'chini' a'xni'ca' Dios naxtāpalī
huan quilhtamacuj. Huanmā' chi'chini' huan a'kapūn nalhcukō'. Lā' nata-
lakscu'pkō' ixlīhuāk a'ntū chuhua'j tatasu'yunu'n nac a'kapūn. [13] Dios huanī't
que natlahua lakatin xasāsti' a'kapūn lā' lakatin xasāsti' quilhtamacuj a'nlhā

natlahuacan xmān a'ntūn tzey. U'tza' huā'mā' ka'lhīmā'nauj, como chuntza' huanī't Dios.
14 Chuntza', tā'timīn, līhuan ka'lhīpā'na'ntit huā'mā' chi'chini', calīhui'lī'tit natlahua'yā'tit a'ntūn tzey na ixlacapūn Dios. Lā' nīn tuntū' catlahua'tit a'ntūn tzē nacātalī'a'ksa'nīni'nāni'. Lā' nīn tuntū' catlahua'tit a'ntūn tū' tzey a'ntū nacāmāxtunquīyāni' de Dios.
15 Caca'tzītit hui'xina'n que Dios līlacatzucu cāka'lhīmā' ā'makapitzīn a'ntī natapūtaxtu. U'tza' tūna'j līmimpala Jesucristo. Chuntza' cātzo'knuni'ni' hui'xina'n quintā'tinca'n Pablo a'ntī pāxquī'yāuj. Xla' tzo'kli chu a'nchī Dios māpuhuanīlh.
16 Pablo cātzo'kli huā' tamā'na catūhuā a'xni'ca' cātzo'knuni'ni' hui'xina'n. Lā' huāk chuntza' cātzo'kli huan cartas a'ntū cāmacā'nī't. Lā' nac ā'makapitzīn ixcartas a'ntūn cātzo'knī't, a'nan a'nlhā jicslīhua' māchekxīcan. Lā' a'nlhā jicslīhua', makapitzīn chi'xcuhuī'n tū' xa'nca tamasu'yu. Xlaca'n ū'tunu'n a'ntīn tū' xa'nca tamāchekxī lā' xtunc xtunc takalhlaka'ī'. Tū' stu'ncua' a'nchī xlaca'n tamāsu'yu ixtachihuīn Dios, lā' tū' xmān a'ntūn tzo'kli Pablo. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnī Dios.
17 Lā' hui'xina'n, tā'timīn, ca'tzīyā'tittza' a'nchīn ta'a'kxokonu'ncu'tun huan tamā'na a'ntīn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Tū' cacāta'a'kxokoni' hui'xina'n. Palh nacāta'a'kxokoyāni', chuntza' tzē namakxtekā'tit de nakalhlaka'ī'yā'tit xa'nca.
18 Lā' chuhua'j ā'chulā' catlahua'tit a'ntū līpāxuhua Dios. Lā' ā'chulā' casca'ttit ixpālacata huan Māpūtaxtūnu' a'ntī quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. Camāka'tlī'ca chuhua'j lā' para pō'ktu. Amén.

Huan Xapū'la Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Jesucristo quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n

1 Quit iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta ixpālacata Jesucristo. U'tza'
a'ntī quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n. Xla' ixuī'tza'
a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj. Quina'n ickaxmatnī'tauj a'ntū
ixuan xla' a'xni'ca' ixlatlā'huan nac quilhtamacuj. Iclaktzī'nī'tauj con
quilakastapunca'n. Iclaktzī'nī'tauj lā' icxa'manī'tauj con quimacanca'n.
2 A'ntī māstā' quinquilhtamacujca'n, xla' tasu'yulh huā'tzā' nac
cā'quilhtamacuj. Lā' quina'n iclaktzī'uj. Lā' icmālacstū'ncāuj palh
iclaktzī'nī'tauj. Lā' iccātā'līchihuīna'nāni' hui'xina'n ixpālacata a'ntī māstā'
quinquilhtamacujca'n. Xla' pō'ktu ixtā'huī' Dios quinTāta'ca'n. Lā' xla'
natahui'la para pō'ktu. Lā' xla' milh lā' quina'n iclaktzī'uj. 3 Iccāhuaniyāni'
hui'xina'n a'ntū iclaktzī'nī'tauj lā' a'ntū ickaxmatnī'tauj. Lā' chuntza'
hui'xina'n tzē naca'tzīyā'tit que chu lakatin huan tachihuīn a'ntū
kalhlaka'ī'yāuj. Lā' nā tzē chu lakatin nala'yā'tit con Dios quinTāta'ca'n
lā' Jesucristo ixO'kxa'. Lā' nā tzē naca'tzīyā'tit que quinTāta'ca'n
Dios lā' Jesucristo ixO'kxa' cātā'lahui'lani' hui'xina'n chu a'cxtim como
quincātā'lahui'lani' quina'n. 4 Huā'mā' iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n como
chuntza' lej naka'lhīyāuj tapāxuhuān.

Dios ū'tza' xkakana'

5 A'ntūn quincāmāsu'ni'ni' Jesucristo, ū'tza' a'ntū iccāmāsuni'yāni'
hui'xina'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Dios ū'tza' xkakana'. Lā' tū' lhā cā'pucsua'
a'nlhā huī' xla', como xla' lej tzey lā' tū' maktin tlahua a'ntūn tū' tzey.
6 Palh huanāuj que chu lakatin quina'n con Dios, līhuan tlahuatā'kchokoyāuj
a'ntūn tū' tzey, chuntza tasu'yu palh tū' stu'ncua'. Tasu'yu que quina'n tū'
tā'tlā'huamā'nauj Dios. 7 Palh tlahuayāuj a'ntūn tzey hua'chilh ixtlā'huáuj
a'nlhā xkaka, chuntza' hua'chi Dios huī' a'nlhā xkaka. Lā' chuntza' stu'ncua'
palh chu lakatin quina'n con Dios. Lā' ixka'lhni' Jesucristo, ixO'kxa' Dios,
quincāxapani'kō'yāni' ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n.

8 Palh huanāuj palh tū' tlahuanī'ta'uj talaclē'i', chuntza' ta'a'kxokoyāuj
que'cstuca'n. Lā' tū' stu'ncua' a'ntū huanāuj. 9 Palh huaniyāuj
Dios palh tlahuanī'tauj talaclē'i', xla' naquincāmāsputūnu'ni'yāni' lā'
naquincāxapani'kō'yāni' ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n. Huā'mā' ca'tzīyāuj como
Dios lej tzey lā' pō'ktu tlōkentaxtū a'ntū huan. 10 Palh ixuáuj que tuntū'
tlahuanī'tauj a'ntūn tū' tzey, chuntza' ixuáuj que Dios a'ksa'nīni'n. Lā' chuntza
ixtasu'yulh palh tū' kalhlaka'ī'yāuj que stu'ncua' a'ntū huan ixtachihuīn Dios.

2

Cristo tā'chihuīna'n Dios por quina'n

1 Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, quilakska'tā'n. Lā' iccāhuaniyāni' que
tū' catlahua'tit talaclē'i'. Lā' palh catīhuā tlahua talaclē'i', ka'lhīyāuj a'ntīn
tā'chihuīna'n Dios por quina'n. Xla' ū'tza' Jesucristo. Lā' xla' tū' tlahuanī't
nīn tuntū' a'ntūn tū' tzey. 2 Jesucristo nīlh huan nac cruz. Lā' chuntza' xla'
līmāpalalh quintalaclē'i'ca'n. Lā' tū' xmān quintalaclē'i'ca'n. Xla' māpalakō'lh
ixtalaclē'i'ca'n ixlīhuākca'n xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

3 Palh tlōkentaxtūyāuj a'ntū līmāpa'ksīni'n Dios, chuntza' ca'tzīyāuj palh
lakapasāuj xla'. 4 Palh catīhuā nahuan que xla' lakapasa Dios, lā' palh
xla' tū' tlahua a'ntū Dios līmāpa'ksīni'n, xla' a'ksa'nīni'n lā' tū' kalhlaka'ī'
ixtachihuīn Dios. 5 Lā' a'ntīn tatlōkentaxtū a'ntū Dios līmāpa'ksīni'n, xlaca'n
xa'nca tapāxquī' Dios. Lā' chuntza' tzē līca'tzīyāuj palh quina'n chu lakatin
con Dios. 6 Lā' a'ntīn tahuan palh chu lakatin con Dios, tasqui'nī que xlaca'n
natalatā'kchoko chu a'nchī Jesucristo ixlatlā'huan.

Huan xasāsti' līmāpa'ksīn

7 Tā'timīn, iccātzo'knuni'mā'ni' hui'xina'n ixpālacata lakatin līmāpa'ksīn
a'ntūn tū' xasāsti'. Chu ū'tza' a'ntū cātamāsu'ni'ni' a'xni'ca' chū'cus
kalhlaka'ī'tit hui'xina'n. 8 Hua'chilh xasāsti' līmāpa'ksīn a'ntū
iccātzo'knuni'mā'ni'. Cristo ixtlōkentaxtū huā'mā' līmāpa'ksīn lā' nā hui'xina'n
tlōkentaxtūyā'tit. Lā' como hui'xina'n tlōkentaxtūyā'tit huā'mā' līmāpa'ksīn,
hua'chilh a'ksputmā'tza' a'nlhā cā'pucsua' lā' hua'chilh xkakamā'tza' huan
xatzey māxkakēni' a'ntū Cristo māstā'.
9 A'ntīn tahuan palh tatlā'huan a'nlhā xkaka lā' palh tū' talaktzī'ncu'tun
ixtā'tinca'n, xlaca'n talatlā'huancus a'nlhā cā'pucsua'. 10 A'ntīn tapāxquī'
ixtā'tinca'n, xlaca'n talatlā'huan a'nlhā xkaka. Lā' chuntza' tū' tamātonkopū
ā'kalhatin. 11 A'ntīn tū' talaktzī'ncu'tun ixtā'tinca'n, xlaca'n talatlā'huan a'nlhā
cā'pucsua'. Lā' tū' taca'tzī a'nlhā talatlā'huan, como a'nlhā cā'pucsua' tūla
talacahuāna'n.
12 Quit iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, quilakska'tā'n, como Dios
cāmāsputūnu'ni'nī'ta'ni' mintalaclē'i'ca'n por ixpālacata Jesucristo. 13 Lā'
nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, xanatātana', como hui'xina'n lakapasā'tittza'
Dios. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj. Lā' nā
iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, o'kxa'n, como hui'xina'n tlajanī'ta'ntit huan
ko'ti'ti'. Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, camana', como lakapasā'tit
Dios quinTāta'ca'n. 14 Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, xanatātana', como
lakapasā'tittza' Dios. Xla' lanāntza' ixuī' a'xni'ca' tzuculh huan quilhtamacuj.
Lā' nā iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n, o'kxa'n, como hui'xina'n lactli'hui'qui.
Lā' hui'xina'n kalhlaka'ī'nī'ta'ntit ixtachihuīn Dios. Lā' tla'janī'ta'ntit huan
ko'ti'ti'.
15 Tū' calakatītit a'ntū xala' nac quilhtamacuj. Lā' tū' calakatītit huan
tūn tū' tzey a'ntūn tatlahua a'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj. A'ntīn ta-
lakatī a'ntū xala' nac quilhtamacuj, xlaca'n tū' tapāxquī' Dios quinTāta'ca'n.
16 Ixlīhuāk a'ntū xala' nac cā'quilhtamacuj, huā'mā' tū' ixla' Dios quinTāta'ca'n.
A'ntī xalanī'n nac quilhtamacuj tatlahua a'ntūn tū' tzey a'ntū squi'n ix-
macni'ca'n. Lā' lej talaktzī'ncu'tun a'ntūn tū' tzey. Lā' talīka'tla'jca'tzī a'ntūn
taka'lhī. Ixlīhuāk huā' tamā'na huāk xala' nac quilhtamacuj. 17 Sputmā' huan
quilhtamacuj lā' ixlīhuāk xala' nac quilhtamacuj a'ntūn talacasqui'n huan
tachi'xcuhuī't. Pero a'ntīn tatlahua ixtapuhuān Dios, xlaca'n natalatahui'la
para pō'ktu.

Namin a'ntī lej na'a'kxokonu'n

18 Quilakska'tā'n, tasputmā'na huā' tamā'na chi'chini'. Hui'xina'n
cātahuaninī'ta'ni' que namin huan ixtā'ca'tza Cristo. Lā' chuhua'j tatasu'yunī't
lhūhua' ixtā'ca'tza Cristo. Lā' ū'tza' līca'tzīyāuj palh tasputmā'natza' huā'
tamā'na chi'chini'. 19 A'ntī ixtā'ca'tzanī'n Cristo, xlaca'n tū' lej stu'ncua' palh
takalhlaka'ī' chuntza' hua'chi quina'n. Lā' ū'tza' talītaxtunquīnī't de quina'n.
Palh ixtakalhlaka'ī'lh cahuā hua'chi quina'n, ixtatachokolh con quina'n. Lā'
como tataxtunquīlh de quina'n, chuntza' tasu'yu que xlaca'n tū' takalhlaka'ī'
hua'chi quina'n.

20 Lā' hui'xina'n, Cristo cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo. Lā' ū'tza'
līca'tzīyā'tit milīhuākca'n huan xatzey tachihuīn a'ntū xastu'ncua'. 21 Quit
iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' como hui'xina'n ca'tzīyā'tit a'ntū xastu'ncua'. Tū'
iccāhuanimā'ni' que hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit a'ntū xastu'ncua'. Ca'tzīyāuj que
xtunc a'ntū stu'ncua' lā' nā xtunc a'ntūn tū' stu'ncua'.
22 A'ntī lej ta'a'kxokonu'n, xlaca'n tahuan que Jesús tū' ū'tza' Cristo a'ntī Dios
līmānūlh ixlīmāpa'ksīni'. A'ntīn tahuan chuntza', xlaca'n ixtā'ca'tzanī'n Cristo.
Xlaca'n talakmaka'n Dios quinTāta'ca'n lā' nā ixO'kxa'. 23 A'ntīn talakmaka'n
ixO'kxa' Dios, quinTāta'ca'n Dios tū' cātā'lahuī'. Lā' a'ntīn tahuan que Jesús
ū'tza' Cristo, ixO'kxa' Dios, Dios cātā'lahuī' xlaca'n.
24 Lā' hui'xina'n tū' capātza'nkā'tit a'ntū cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la
ixpālacata ixtachihuīn Dios. Palh tū' napātza'nkā'yā'tit a'ntūn
cātamāsu'ni'nī'ta'ni' xapū'la, chuntza' nacātā'latahui'layāni' ixO'kxa' Dios
lā' Dios quinTāta'ca'n. 25 Lā' Cristo huanī't que xla' naquincāmaxquī'yāni'
xasāsti' quinquilhtamacujca'n para pō'ktu.
26 Quit iccātzo'knuni'yāni' huā'mā' como ta'a'nan ā'makapitzīn a'ntīn
cā'a'kxokocu'tunāni' hui'xina'n. 27 Cristo cāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo.
Lā' como huan Espíritu Santo cātā'lahui'lani' hui'xina'n, tū' maclacasqui'nā'tit
hui'xina'n que nacātamāsu'ni'yāni' ā'catīhuā huā' a'ntū iccāhuanimā'ni', como
huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'yāni' ixlīhuāk. Lā' a'ntū xla' māsu'yu, ū'tza'
xastu'ncua'. Xla' tū' māsu'yu catūhuā a'ntūn tū' stu'ncua'. Lā' chuntza', como
huan Espíritu Santo cāmāsu'ni'nī'ta'ni' hui'xina'n, chuntza' tū' cataxtunquītit
de Cristo.
28 Lā' chuhua'j quilakska'tā'n, tū' cataxtunquītit de Cristo. Lā' chuntza'
tū' catijicua'nui a'xni'ca' xla' namimpala. Lā' tū' catimāxana'uj na ixlacapūn.
29 Como hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Jesucristo xmān tlahua a'ntū lactzey, nā
chuntza' naca'tzīyā'tit que a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, ixlīhuākca'n xlaca'n
ixcamana' Dios.

3

Quina'n ixcamana' Dios

1 Caca'tzītit a'nchī Dios lej quincāpāxquī'yāni' como hualh que quina'n
ixcamana' Dios. Lā' stu'ncua' quina'n ixcamana' Dios. A'ntī xalanī'n nac quil-
htamacuj, xlaca'n tū' ixcamana' Dios lā' tū' talakapasa Dios quinTāta'ca'n.
Lā' ū'tza' xlaca'n tū' talīmāchekxī palh quina'n ixcamana' Dios lā' xlaca'n tū'
ixcamana' Dios. 2 Tā'timīn, chuhua'j quina'n ixcamana' Dios. Tūna'j ca'tzīcan
a'nchī nalayāuj. A'ntū ca'tzīyāuj, ū'tza' huā'mā': A'xni'ca' Cristo natasu'yu,
quina'n nalayāuj hua'chi xla', como nalaktzī'nāuj chu a'nchī huanī't xla'. 3 Lā'
a'ntīn taka'lhīmā'na natalaktzī'n Cristo, ixlīhuākca'n xlaca'n tataxtunquī de
a'ntūn tū' tzey. Lā' tatlahua a'ntūn tzey hua'chi Cristo.
4 Ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahua talaclē'i', xlaca'n tū' ta'a'kahuāna'ni' huan
ixley Dios. Palh catīhuā tū' a'kahuāna'ni' Dios, ū'tza' huā'mā' talaclē'i'.
5 Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que Cristo milh nac quilhtamacuj para naxapa
quintalaclē'i'ca'n. Lā' xla' tū' tlahuanī't nīn lakatin talaclē'i'. 6 Ixlīhuākca'n
a'ntīn chu lakatin con Cristo, xlaca'n tū' tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn tatlahuatā'kchoko talaclē'i', xlaca'n tū' taca'tzī a'nchī
huanī't huan Cristo lā' tū' talakapasnī't. 7 Quilakska'tā'n, tū' catamakx-
tektit que nacāta'a'kxokoyāni' ā'makapitzīn a'ntīn cātahuaniyāni' que tzē nat-
lahuayā'tit a'ntūn tū' tzey. A'ntīn tatlahuatā'kchoko a'ntūn tzey, xlaca'n
lactzey hua'chi ixlītzey Cristo. 8 A'ntīn tatlahuatā'kchoko talaclē'i', xlaca'n
tatā'tapa'ksī huan ko'ti'ti', como huan ko'ti'ti' pō'ktu tlahuanī't talaclē'i' desde

a'xni'ca' mā'a'nanīlh huan talaclē'i'. IxO'kxa' Dios milh nac quilhtamacuj para
namālakuanī a'ntūn tlahua huan ko'ti'ti'.
9 A'ntī ixcamana' Dios, xlaca'n tū'tza' tatlahuatā'kchoko talaclē'i', como Dios
cāmaxquī'nī't xasāsti' ixquilhtamacujca'n, lā' chuntza' talīsāstī'latā'kchoko.
Tūlatza' tatlahuatā'kchoko talaclē'i', como ixcamana'tza' Dios. 10 Chuntza'
tasu'yu a'ntī ixcamana' Dios lā' a'ntī ixcamana' huan ko'ti'ti'. A'ntīn tū' tat-
lahuacu'tun a'ntūn tzey lā' tū' tapāxquī' huan tā'timīn, xlaca'n tū' ixcamana'
Dios.

Tasqui'nī nalāpāxquī'yāuj

11 Huan līmāpa'ksīn a'ntū cātamāsu'ni'ni' xapū'la ū'tza' huā'mā': que
nalāpāxquī'yāuj. 12 Tū' calauj hua'chi Caín a'ntīn tā'tapa'ksīlh huan ko'ti'ti'. Xla'
maknīlh ixtā'tin. Lā' ¿a'chī' maknīlh? Maknīlh como Caín tlahualh a'ntūn tū'
tzey lā' ixlaktampilhīni'ni' ixtā'tin como xla' ixtlahua a'ntūn tzey.
13 Tā'timīn, palh xalanī'n nac quilhtamacuj tū' cātalaktzī'ncu'tunāni', tū'
capuhua'ntit que tū' maktin la huā'mā'. 14 Quina'n ca'tzīyāuj que a'yuj
hua'chi xanīn ixuanī'tauj, chuhua'j ka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n.
Huā'mā' ca'tzīyāuj como cāpāxquī'yāuj huan tā'timīn. Lā' a'ntīn
tū' tapāxquī'nin, xlaca'n hua'chi xanīnī'ncus lā' tū' taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. 15 A'ntīn taca'tzalaktzī'n ixtā'tinca'n xlaca'n hua'chi
maknīni'nī'n na ixlacapūn Dios. Lā' hui'xina'n ca'tzīyā'tit que huan
maknīni'nī'n tū' taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n para pō'ktu. 16 Cristo
quincāpāxquī'yāni' lā' hasta macamāstā'lh ixquilhtamacuj por quina'n. Lā'
chuntza' quincāmāsu'ni'ni' a'nchī līpāxquī'nincan. Lā' chuntza' quina'n
tzē natamacamāstā'yāuj lā' hasta nalīnīyāuj por quintā'timīnca'n palh
tasqui'nī. 17 Palh kalhatin ka'lhī a'ntū maclacasqui'n lā' palh laktzī'n
que ixtā'tin makasputa catūhuā, lā' palh xla' tū' lakalhu'man, chuntza'
tasu'yu palh tū' pāxquī' Dios. 18 Quilakska'tā'n, tū' xmān nahuanāuj palh
cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. Nacāmaktāyayāuj ā'makapitzīn. Chuntza' natasu'yu
palh ixlīstu'ncua' cāpāxquī'yāuj, lā' tū' xmān huanāuj.

Tū' catilacapuhuanui na ixlacapūn Dios

19 Palh chuntza' cāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn, chuntza' ca'tzīyāuj palh lej
stu'ncua' tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' chuntza' tū' tamakchuyīyāuj na ixlacapūn
Dios. 20 A'xni'ca' u'cxca'tzīyāuj na qui'a'clhcunucca'n que tlahuanī'ta'uj
a'ntūn tū' tzey, pāstacāuj que Dios más xaka'tla' que qui'a'clhcunucca'n. Lā'
xla' ca'tzīkō' ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'uj. 21 Tā'timīn, palh tū' u'cxca'tzīyāuj
na qui'a'clhcunucca'n que tlahuanī'ta'uj a'ntūn tū' tzey, chuntza' tū'
catilacapuhuanui na ixlacapūn Dios. 22 Dios naquincāmaxquī'yāni' a'ntū
nasqui'nāuj como a'kahuāna'ni'yāuj ixlīmāpa'ksīn lā' tlahuayāuj a'ntū
līpāxuhua Dios. 23 Ixlīmāpa'ksīn ū'tza' huā'mā': Nalīpāhuanāuj Jesucristo
ixO'kxa' lā' nalāpāxquī'yāuj chuntza' hua'chi xla' quincāmāpa'ksīni'.
24 A'ntīn tatlōkentaxtū ixlīmāpa'ksīn Dios, Dios cātā'lahuī' xlaca'n. Xla'
quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan Espíritu Santo lā' ū'tza' līca'tzīyāuj que Dios
quincātā'lahui'lani'.

4

A'makapitzīn tū' tamāsu'yu por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo

1 Tā'timīn, tū' cacākalhlaka'ī'tit ixlīhuākca'n a'ntīn tahuan que tamāsu'yu
por ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Cuenta catlahua'tit lā' capuhua'ntit palh
chu a'cxtim hua'chi huan xastu'ncua' tachihuīn a'ntūn kalhlaka'ī'nī'ta'ntittza'.

Lā' chuntza' naca'tzīyā'tit palh tamāsu'yumā'na ixtachihuīn Dios. Lakachu
ta'a'nī't a'ntīn tahuan que tachihuīna'n por ixquilhtampān Dios. Lā' xmān
ta'a'kxokonu'n. 2 Na'iccāhuaniyāni' hui'xina'n a'nchī nalīca'tzīyā'tit palh
stu'ncua' huan Espíritu Santo cāmāchihuīnī. Taka'lhī huan Espíritu Santo
a'ntīn tahuan palh Jesús ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni'
lā' nā lacatuncuīlh lā' chuntza' lītachi'xcuhuī'lh. Ixlīhuākca'n a'ntīn chuntza'
tahuan, xlaca'n taka'lhī huan Espíritu Santo a'ntī Dios macamilh. 3 Lā'
a'ntīn tahuan que tū' stu'ncua palh Jesús ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios
līmānūlh ixlīmāpa'ksīni' lā' nā lacatuncuīlh lā' chuntza' lītachi'xcuhuī'lh, xlaca'n
tū' taka'lhī huan Espíritu Santo. Xlaca'n xmān cātahuaniyāni' ixtachihuīn
ixtā'ca'tza Cristo. Hui'xina'n kaxpa'tnī'ta'ntit que ixmilh ixtā'ca'tza Cristo. Lā'
chuhua'j huī' nac cā'quilhtamacuj.

4 Quilakska'tā'n, hui'xina'n tā'tapa'ksīyā'tit Dios. Hui'xina'n cātlajanī'ta'ntit
huā' tamā'na a'kxokonu'nī'n por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo. Huan
Espíritu Santo cātā'lahui'lani' hui'xina'n. Lā' xla' ā'līhua'ca' ka'lhī līmāpa'ksīn
que huan ko'ti'ti' a'ntī cāmāpa'ksī xalanī'n nac quilhtamacuj. 5 Huā' tamā'na
a'kxokonu'nī'n xlaca'n xalanī'n nac quilhtamacuj. Lā' a'ntūn tamāsu'yu nā
xala' nac quilhtamacuj. Lā' ū'tza' talīkaxmatni' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n
nac quilhtamacuj. 6 Quina'n tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' a'ntīn talakapasa Dios,
xlaca'n takaxmata a'ntū iccāmāsu'ni'yāuj. Lā' a'ntīn tū' talakapasa Dios,
xlaca'n tū' takaxmatcu'tun a'ntū icmāsu'yuyāuj. Chuntza' tzē nalīca'tzīyāuj
tuchūyā līmāsca'tīn xastu'ncua' lā' nā tuchūyā līmāsca'tīn tū' stu'ncua'.

Dios cāpāxquī' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't

7 Tā'timīn, tasqui'nī nalāpāxquī'yāuj. Dios ū'tza' a'ntīn
quincālāmāpāxquī'nīyāni'. A'ntīn tapāxquī'nin, xlaca'n ixcamana' Dios lā'
talakapasa Dios. 8 A'ntīn tū' tapāxquī'nin xlaca'n tū' talakapasa Dios, como
Dios lej cāpāxquī' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. 9 Dios lej quincāpāxquī'yāni'.
Huā'mā' līmāsu'yulh a'xni'ca' macamilh nac quilhtamacuj ixO'kxa' a'ntī xmān
kalhatin. Lā' por xla' līka'lhīyāuj xasāsti' quinquilhtamacujca'n. 10 A'nchī
quina'n pāxquī'yāuj Dios tū' talacastuca a'nchī Dios quincāpāxquī'yāni'. Xla'
māsu'yulh a'nchī quincāpāxquī'yāni' a'xni'ca' macamilh ixO'kxa' lā' ū'tza'
ixO'kxa' a'ntī māpalalh quintalaclē'i'ca'n.

11 Tā'timīn, como chuntza' Dios quincālīpāxquī'yāni', nā chuntza'
quina'n nalāpāxquī'yāuj. 12 Dios nīn tintī' laktzī'nī't nīn maktin. Palh
lāpāxquī'yāuj, chuntza' Dios quincātā'lahui'lani'. Lā' Dios quincāmaktāyayāni'
nalāpāxquī'yāuj con ixlīhuāk qui'a'clhcunucca'n. 13 Quina'n ca'tzīyāuj palh
Dios quincātā'lahui'lani'. Huā'mā' ca'tzīyāuj como quincāmaxquī'nī'ta'ni' huan
Espíritu Santo. 14 Lā' quina'n iclaktzī'nī'tauj ixO'kxa' Dios. Lā' icmālacstū'ncāuj
que Dios quinTāta'ca'n macamilh ixO'kxa' para nacāmāpūtaxtū ixlīhuāk
tachi'xcuhuī't. 15 A'ntīn takalhlaka'ī' lā' tahuan que Jesús ū'tza' a'ntī ixO'kxa'
Dios, Dios cātā'lahuī' xlaca'n.

16 Lā' quina'n ca'tzīyāuj lā' kalhlaka'ī'yāuj palh Dios quincāpāxquī'yāni'.
Dios lej cāpāxquī' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't. Lā' Dios cātā'lahuī' a'ntīn tapāxquī'
ā'makapitzīn. 17 Tasqui'nī napāxquī'yāuj Dios con ixlīhuāk qui'a'clhcunucca'n.
Lā' chuntza', huā'tzā' nac huā'mā' quilhtamacuj quina'n napāxquī'ninūuj
chuntza' hua'chi Cristo pāxquī'nin. Lā' chuntza' tū' catijicua'nui huan
chi'chini' a'xni'ca' Dios nacāmālaclē'nī huan tachi'xcuhuī't. 18 A'ntīn tapāxquī'
Dios, xlaca'n tū' tajicua'ni' Dios palh nacāmāpātīnī. Palh kalhatin pāxquī'nin,

xla' tū'tza' ka'lhī tajicuāt. A'ntīn tajicua'n que Dios nacāmāpātīnī, xlaca'n
tūna'j xa'nca tapāxquī' Dios.
19 Quina'n pāxquī'yāuj Dios como xla' xapū'la quincāpāxquī'ni'. 20 Palh
kalhatin huan que pāxquī' Dios lā' palh tū' laktzī'ncu'tun ixtā'tin, xla' tū'
stu'ncua' a'ntū huan. Palh xla' tū' pāxquī' ixtā'tin a'ntī laktzī'n, xla' tūla pāxquī'
Dios, como tūla laktzī'n Dios. 21 Huan līmāpa'ksīn a'ntū Dios quincāmaxquī'ni',
ū'tza' huā'mā': A'ntīn tapāxquī' Dios nā natapāxquī' ixtā'timīnca'n.

5

Tzē nataxtunquīyāuj de a'ntūn tū' tzey

1 A'ntīn takalhlaka'ī' que Jesús ū'tza' huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh
ixlīmāpa'ksīni', xlaca'n ixcamana' Dios. Lā' a'ntīn tapāxquī' Dios quinTāta'ca'n,
xlaca'n nā tapāxquī' ixcamana' Dios. 2 Lā' chuntza' palh pāxquī'yāuj Dios
lā' palh a'kahuāna'ni'yāuj a'ntū quincālīmāpa'ksīyāni', nā cāpāxquī'yāuj ixca-
mana' Dios. 3 Lā' palh pāxquī'yāuj Dios, natlahuayāuj ixlīmāpa'ksīn. Lā'
tū' jicslīhua' natlōkentaxtūyāuj ixlīmāpa'ksīn. 4 Ixlīhuākca'n ixcamana' Dios
tataxtunquī de a'ntūn tū' tzey a'ntūn tlahuacan nac quilhtamacuj. Quina'n
tzē nataxtunquīyāuj de a'ntūn tū' tzey, como līpāhuanāuj Dios. 5 A'ntīn
takalhlaka'ī' que Jesús ū'tza' ixO'kxa' Dios, xmān xlaca'n tzē natataxtunquī
de a'ntūn tū' tzey a'ntūn tlahuacan nac quilhtamacuj.

A'nchīn ca'tzīcan palh Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios

6 Ca'tzīyāuj palh Jesús stu'ncua' ixO'kxa' Dios. Chuntza' hualh Dios a'xni'ca'
a'kpaxli Jesús. Lā' nā a'xni'ca' Jesús nīlh, nā Dios māsu'yulh que xla' ixO'kxa'
ixuanī't. Huan Cristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni', xla' ū'tza' Jesús
a'ntī a'kpaxli lā' nā nīlh nac cruz. Lā' nā huan Espíritu Santo māsu'yu
que Jesús ū'tza' ixO'kxa' Dios. Lā' huan Espíritu Santo māsu'yu xmān a'ntū
stu'ncua'. 7 A'nan kalhatu'tun a'ntīn tamālacstū'nca que Jesucristo ū'tza'
ixO'kxa' Dios. Lā' huan kalhatu'tun xlaca'n: Dios quinTāta'ca'n lā' huan
Espíritu Santo lā' nā ū'tza' a'ntī huanican Tachihuīn. Chu a'cxtim tahuan
que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios. 8 Lā' nac quilhtamacuj a'nan tāpātu'tun
catūhuā a'ntūn tamāsu'yu que Jesucristo ū'tza' ixO'kxa' Dios. Huan Espíritu
Santo chuntza' quincāmāsu'ni'yāni'. Lā' nā Dios chuntza' māsu'yulh a'xni'ca'
Jesús a'kpaxli lā' a'xni'ca' nīlh. 9 Quina'n kalhlaka'ī'yāuj a'ntūn tamālacstū'nca
huan tachi'xcuhuī't. Lā' ā'chulā' nakalhlaka'ī'yāuj a'ntū huan Dios. Lā'
Dios mālacstū'nca que Jesús ū'tza' ixO'kxa'. 10 Lā' a'ntīn talīpāhuan ixO'kxa'
Dios, xlaca'n ta'u'cxca'tzī na ixa'clhcunucca'n palh stu'ncua' a'ntūn takalh-
laka'ī'. Lā' makapitzīn tū' takalhlaka'ī' a'nchī Dios hualh palh Jesús ixO'kxa'.
Xlaca'n hua'chilh ixtahuan que Dios a'ksa'nīni'n como tū' takalhlaka'ī'nī't
a'ntū Dios hualh ixpālacata ixO'kxa'. 11 Lā' Dios mālacstū'nca palh ū'tza'
quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quinquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu, palh
līpāhuanāuj ixO'kxa'. 12 A'ntīn talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. Lā' a'ntīn tū' talīpāhuan ixO'kxa' Dios, xlaca'n tū' taka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

Māstā'ca tapāstacna'

13 Quit iccātzo'kni'mā'ni' huā'mā': Hui'xina'n a'ntī līpāhua'mpā'na'ntit
ixO'kxa' Dios como quit, iclacasqui'n que hui'xina'n naca'tzīyā'tit palh
ka'lhī'yā'tit xasāsti' minquilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
14 Lā' tū' lacapuhuanāuj a'xni'ca' kalhtō'ka'yāuj, como Dios
quincākaxmatāni' palh squi'ni'yāuj chu a'nchī ixtapuhuān. 15 Lā' palh

ca'tzīyāuj palh xla' quincākaxmatāni', chuntza' ca'tzīyāuj palh xla' naquincāmaxquī'yāni' a'ntū squi'ni'yāuj.
16 Palh catīhuā laktzī'n ā'kalhatin a'ntī tlahuamā' lakatin talaclē'i' a'ntū tzē namāsputūnu'ni'can, chuntza' nalīkalhtō'ka' ā'kalhatin lā' xla' naka'lhī xasāsti' ixquilhtamacuj. Chuntza' nakalhtō'ka' palh huā'mā' talaclē'i' tzē namāsputūnu'ni'can. Lā' palh huā'mā' talaclē'i' tūla māsputūnu'ni'can, chuntza' tū' iccahuanimā'ni que nalīkalhtō'ka'yā'tit por a'ntī chuntza' tlahua.
17 Ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua', huāk talaclē'i'. Pero nā a'nan talaclē'i' a'ntūn tzē namāsputūnu'ni'can.
18 Ca'tzīyāuj que a'ntī ixcamana' Dios, xlaca'n tū' tatlahuatā'kchoko talaclē'i'. Xlaca'n cāmaktaka'lha ixO'kxa' Dios, lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tūla nacātlahuani' catūhuā.
19 Quina'n ca'tzīyāuj que tā'tapa'ksīyāuj Dios. Lā' ca'tzīyāuj que a'ntīn xalanī'n nac quilhtamacuj, xlaca'n cāmāpa'ksī huan ko'ti'ti'.
20 Ca'tzīyāuj que ixO'kxa' Dios minī't. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni' a'nchī nalīlakapasāuj a'ntī xastu'ncua' Dios. Lā' chuhua'j tā'lahui'lāna'uj Jesucristo a'ntī ixO'kxa' Dios. Xla' scana'nca Dios lā' quincāmaxquī'yāni' xasāsti' quin-
quilhtamacujca'n a'ntū para pō'ktu.
21 Quilakska'tā'n, tū' calīpāhuantit nīn tuntū'. Xmān Dios nalīpāhua'nā'tit. Amén.

Ixlīkalhtu' Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Ixtakalhlaka'ī' huan xastu'ncua' tachihuīn lā' ixtapāxquī'nin

1 Quit Juan, huan xapuxcu' de huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' quit
ictzo'kmā' huanmā' carta. Ictzo'knuni'yāni' hui'x, huan tā'tin xapuscāt
a'ntī Dios lacsacli, lā' nā mincamana'. Quit lej iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n.
Lā' tū' xmān quit. Nā cāpāxquī'yāni' hui'xina'n ixlīhuākca'n a'ntīn ta-
lakapasa huan xastu'ncua' tachihuīn. 2 Lāpāxquī'yāuj como quilīhuākca'n
kalhlaka'ī'yāuj huan xastu'ncua' tachihuīn, a'ntūn tū' maktin catisputli.
3 Caquincāsicua'lanālīni' Dios quinTāta'ca'n lā' Jesucristo ixO'kxa' Dios. Lā'
caquincātalakalhu'mani'. Lā' caquincātamātza'ta'tī'ni'ni' qui'a'clhunucca'n. Lā'
chuntza' quina'n xa'nca nakalhlaka'ī'yāuj huan xastu'ncua' tachihuīn, lā' lej
nalāpāxquī'yāuj.
4 Lej iclīpāxuhualh a'xni'ca' icca'tzīlh que ā'makapitzīn mincamana'
talahui'lāna' chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn, chuntza' hua'chi
māpa'ksīni'lh Dios quinTāta'ca'n. 5 Lā' chuhua'j tā'tin, icuaniyāni' que
nalāpāxquī'yāuj quilīhuākca'n quina'n. Huā'mā' tū' xasāsti' līmāpa'ksīn.
Chu ū'tza' a'ntū quincātamāca'tzīnīni' a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'uj. 6 Palh
pāxquī'yāuj Dios, natlahuayāuj a'ntū Dios quincālīmāpa'ksīyāni'. Xla'
māpa'ksīni'lh que nacāpāxquī'yāuj ā'makapitzīn. U'tza' huā'mā' cātahuaninī'ta'ni'
a'xni'ca' chū'cus kalhlaka'ī'tit.

Makapitzīn ixta'a'kxokonu'n

7 Chuhua'j lhūhua' a'kxokonu'nī'n talatlā'huan nac cā'quilhtamacuj. Xlaca'n
tahuan que tū' stu'ncua' palh lacatuncuīlh nac huā'mā' quilhtamacuj huan
Jesucristo a'ntī Dios līmānūlh ixlīmāpa'ksīni'. A'ntīn tahuan huā'mā', xlaca'n
a'kxokonu'nī'n lā' ixtā'ca'tzanī'n Cristo. 8 Cuenta catla'hua'tit que tū' chu
nasputa a'ntū līscujpā'na'ntit. Cuenta catla'hua'tit como maklhtīni'ncu'tunā'tit
ixlīhuāk a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni' hua'chi mintatlajca'n.
9 A'ntūn takalhlaka'ī' ā'makapitzīn tū' xmān a'ntū Cristo māsu'yulh.
Nā xlaca'n tamāsu'yucu'tun ā'lakatin līmāsca'tīn. Xlaca'n tū' lej stu'ncua'
tatā'latlā'huan Dios. A'ntīn takalhlaka'ī' xmān a'ntū Cristo māsu'yulh,
ixlīstu'ncua' xlaca'n tatā'latlā'huan Dios quinTāta'ca'n lā' ixO'kxa' Dios. 10 Palh
cālakmināni' hui'xina'n ā'catīhuā a'ntīn tamāsu'yu a'ntūn tū' chu lakatin
con a'ntū māsu'yulh Cristo, tū' nacāmānū'yā'tit na minchicca'n. Lā' tū'
nacāhuani'yā'tit: “Dios ca'cā'o'kska'lhīni'”. 11 Palh hui'xina'n nacāhuani'yā'tit:
“Dios ca'cā'o'kska'lhīni'”, lā' chuntza' cātā'tlahuapā'na'ntit a'ntūn tū' tzey.

Macā'nca saludos

12 Lhūhua'cus ti'a'nan a'ntū iccāhuanicu'tunāni'. Pero tū' ictzo'kcu'tun nac
lakatin carta. Iccālaka'ncu'tunāni hui'xina'n lā' iccātā'chihuīna'ncu'tunāni' cala-
can. Chuntza' lej nalīpāxuhuayāuj.
13 Tamacā'ni'yāni' saludos ixcamana' mintā'tin xapuscāt a'ntī Dios lac-
sacnī't.

Ixlīkalhtu'tun Carta a'ntūn Tzo'kli San Juan

Māka'tlī'ca huan Gayo

1 Quit Juan, huan xapuxcu' huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' quit ictzo'kmā'
huanmā' carta. Quit ictzo'knuni'yāni' hui'x, Gayo. Quit lej icpāxquī'yāni'
hui'x.
2 Tā'tin, quit icca'tzī que xa'nca latlā'hua'na' na ixtej Dios. Lā' icsqui'ni'
Dios que xa'nca ca'a'nī'ni'n ixlīhuāk lā' tū' ca'ī'tza'ca'nti. 3 A'makapitzīn
tā'timīn tachinī't. Lā' quintahuaninī't que hui'x latlā'hua'na' chu a'nchī
huan xastu'ncua' tachihuīn. Lā' huā'mā' lej iclīpāxuhualh. 4 Lā' pō'ktu lej
icpāxuhua a'xni'ca' quihuanican que quincamana' talatlā'huan chu a'nchī
huan xastu'ncua' tachihuīn.
5 Tā'tin, hui'x cāmaktāyanī'ta' huan tā'timīn a'ntīn tachā'nī't a'ntza' a'yuj
tū' ixcālakapasa'. Chuntza' tlahua'ya' a'ntūn tzey. 6 A'makapitzīn tataspi'tnī't
de a'ntza'. Lā' xlaca'n tatā'chihuīna'lh a'ntī ixtatakēstoknī't huā'tzā' para
natamācā'tanī Dios. Lā' cāhuanica a'nchī hui'x cāpāxquī'ya' ā'makapitzīn.
Lā' cacāmaktāyapala' a'xni'ca' natachā'mpala a'ntza'. Cacāma'xqui' a'ntū
natamaclacasqui'n para ixtejca'n como xlaca'n tatā'scujmā'na Dios.
Cacāmaktāya' chu a'nchī Dios lacasqui'n. 7 Xlaca'n tataxtunī't tatā'scuja
Jesucristo. Lā' tuntū' tamaklhtīni'ncu'tulh de a'ntīn tū' takalhlaka'ī'. 8 U'tza'
quina'n nacālīmaktāyayāuj. Lā' chuntza' hua'chilh nacātā'māsu'yuyāuj huan
xastu'ncua' tachihuīn.

Tū' tzey a'nchī ixlahuī' huan Diótrefes

9 Quit iccāmacā'ni'nī't kalhtin carta a'ntīn tatakēstoka a'ntza' nac
lītokpān. Pero huan Diótrefes, como xla' lacu'tun xamāpa'ksīni' a'ntza',
xla' tū' qui'a'kahuāna'ni'lh. 10 Lā' chuntza' a'xni'ca' na'icchā'n a'ntza'
na'icchihuīna'n na milacapūnca'n ixpālacata a'ntū tlahuamā' Diótrefes. Xla'
quincālī'a'ksa'ni'ni'nāni' de a'ntūn tū' stu'ncua' lā' quincā'a'ksa'nāni'. Lā' tū'
xmān huā'mā'. Xla' tū' cāmānū na ixchic huan tā'timīn a'ntīn tachinācha'.
Lā' tū' cāmakxteka que ā'makapitzīn natamānū na ixchicca'n. Lā' a'ntīn
tamānūcu'tun, Diótrefes cāmātuxtekē de a'nlhān tatakēstoka.
11 Tā'tin, tū' cacāmaksca'tti a'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey. Cacāmaksca'tti
a'ntīn tatlahua a'ntūn tzey. A'ntīn tatlahua a'ntūn tzey, xlaca'n tatā'tapa'ksī
Dios. A'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, xlaca'n tū' talakapasa Dios.

Tzeyā chi'xcu' ixuanī't huan Demetrio

12 Lhūhua' a'ntīn tahuan que Demetrio tzeyā chi'xcu'. Lā' tasu'yu que
xla' latlā'huan chu a'nchī huan xastu'ncua' tachihuīn. Lā' nā quit icuan que
līlacatejtin latlā'huan. Lā' hui'x ca'tzīya' que quit icuan a'ntū stu'ncua'.

Macā'nca saludos

13 Quit lejcus lhūhua' icuanicu'tunāni'. Pero tū' ictzo'kcu'tun huā' nac carta.
14 Palaj ica'ncu'tunācha' na'iclaktzī'nāni'. Lā' chuntza' nakalhachihuīna'nāuj
māni' quina'n.
15 Dios camātza'ta'tī'lh mi'a'clhcunuc. Ixlīhuākca'n mi'amigos
tamacā'ni'yāni' saludos. Lā' nacāsaludarlī'ya' ixlīhuākca'n huan amigosnu'
xalanī'n a'ntza'.

Huan Carta a'ntūn Tzo'kli San Judas

Judas cāmacā'ni'lh saludos huan a'ntī ixtakalhlaka'ī'

1 Quit Judas, ixtā'tin Jacobo. Lā' quit ictā'scuja Jesucristo. Quit iccātzo'knuni'mā'ni' huā'mā' carta hui'xina'n a'ntī Dios cāta'sani'nī'ta'ni'. Dios quinTāta'ca'n cāpāxquī'yāni' hui'xina'n. Lā' Jesucristo cāmaktaka'lhmā'ni' hui'xina'n.
2 Dios cacālakalhu'mani' hui'xina'n. Lā' cacāmātza'ta'tīni'ni' mi'a'clhcunucca'n. Lā' lej cacāpāxquī'ni' hui'xina'n.

Makapitzīn ixtamāsu'yu a'ntūn tū' stu'ncua'
2 Pedro 2.1-17

3 Tā'timīn, xa'iccātzo'knuni'cu'tunāni' hui'xina'n ixpālacata a'nchī Dios cāmāputaxtūni' hui'xina'n lā' nā quina'n chuntza'. Lā' chuhua'j a'nan lakatin catūhuā a'ntū más tasqui'nī na'iccāhuaniyāni'. Lā' ū'tza' iccālītzo'knuni'mā'ni' chuhua'j. Iccāhuaniyāni' que tū' tikalhlaka'ī'yā'tit a'ntūn tamāsu'yu xlaca'n a'ntīn taxtāpālīcu'tun huan līmāsca'tīn a'ntū kalhlaka'ī'nī'tauj. Huā'mā' līmāsca'tīn ū'tza' a'ntū cālīmāmacū'lh ixtachi'xcuhuī't Dios lā' xmān maktin. Lā' tū' maktin catitaxtāpalīlh huā'mā' līmāsca'tīn.
4 Makapitzīn tūn tū' tzeyā chi'xcuhuīn tatanūnī't hua'chi lactzey chi'xcuhuī'n na ixlaclhpu'nanca'n a'ntīn takalhlaka'ī'. Xlaca'n tahuan que como Dios lej lakalhu'manīni'n, chuntza' kalhatin tzē natlahua chuxatūyā talaclē'i' a'ntūn tlahuacu'tun. Huā'mā' tū' stu'ncua'. Lā' tū' stu'ncua' ixlīmāsca'tīnca'n ixpālacata huan Māpa'ksīni' Jesucristo. Lejtza' makān tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios que nacāmālaclē'nīcan huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatlahua chuntza'.
5 A'yuj hui'xina'n ca'tzīyā'tittza', na'iccāmāpāstaquīyāni' a'ntū Dios tlahualh makāntza'. Dios cāmāxtulh huan israelitas nac huan xcānsipej a'nlhā huanican Egipto. Lā' ā'cālīstān ā'makapitzīn tū' takalhlaka'ī'lh palh stu'ncua' a'ntū Dios hualh. Lā' ū'tza' Dios cālīmaknīlh.
6 Nā capāstactit huan ángeles. A'makapitzīn de xlaca'n, como tū' tatlōkentaxtūcu'tulh a'ntū cālīmāmacū'lh Dios, xlaca'n tataxtulh de nac a'kapūn a'nlhā ixtahui'lāna'ncha'. Lā' ū'tza' Dios cālīchī'nī't a'nlhā cā'pucsua' hasta a'xni'ca' huan ā'xmān chi'chini' a'xni'ca' nacāmālaclē'nī Dios.
7 Nā capāstactit a'ntūn cāpātle'keni'lh Sodoma lā' Gomorra lā' ā'makapitzīn cā'lacchicni' a'ntū ixtahui'lāna' pajtzu. Nā xalanī'n nac huā' tamā'na cā'lacchicni', nā ixtatlahua a'ntūn tū' tzey. Ixtatlahua talākalhī'n. Lā' ixtalātā'tahui'la huan chi'xcuhuī'n. Lā' ū'tza' talīnīlh nac huan macscut a'ntū cāmāsputūlh huā' tamā'na cā'lacchicni'. Chuntza' māchekxīcan que natapātīni'n para pō'ktu nac cā'macscutnu' xlaca'n a'ntīn talakapasa ixtej Dios pero tataxtutāyanī't.
8 Nā chuntza' huā' tamā'na chi'xcuhuīn a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni' a'ntūn tū' stu'ncua'. Xlaca'n talakahuāna'n. Lā' tahuan palh Dios cālītā'chihuīna'n huan talakahuān. Lā' ū'tza' talīpuhuan que tzē natatlahua talākalhī'n. Talakmaka'n ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' cachīhuā talīchihuīna'n huan ángeles.
9 Lā' nā nīn Miguel, a'ntī xapuxcu' ángeles, nīn xla' tū' chuntza' tlahualh. A'xni'ca' xla' tā'lalh huan ko'ti'ti' lā' talālīsta'lalh ixmacni' Moisés, Miguel tū' lī'a'ksanīni'lh huan ko'ti'ti' por a'ntūn tū' tzey ixtachihuīn. Xmān huanilh: "Dios camāpātīnīni'".
10 Lā' huā' tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn cātamāsu'ni'cu'tunāni' hui'xina'n, xlaca'n cachīhuā talīchihuīna'n a'ntūn tū' tamāchekxī. Xlaca'n hua'chi animales, como tū' tapāstaca Dios. Tatlahuakō' ixlīhuāk huan tūn tū' tzey a'ntū xlaca'n talacasqui'n. Lā' ū'tza' nacālīmāpātīnī Dios.

11 Xlaca'n natapātīni'n como talatlā'huan hua'chi Caín a'ntīn tū'
a'kahuāna'ni'cu'tulh Dios. Lā' talī'a'ca'a'n tatlahua a'ntūn tū' tzey como
tatlajacu'tun tumīn. Lā' chuntza' tlahualh Balaam. Lā' nā xlaca'n lej
lacxumpi hua'chi Coré. Xla' maknīca. Lā' nā xlaca'n nacāmāpātīnīcan.
12 Līmāxana' a'nchī cātatā'huā'yanāni' hui'xina'n a'nlhā takēstoknī'ta'ntit
hui'xina'n. Xlaca'n tzej tahuā'yancu'tun lā' tako'tcu'tun. Lā' tū' tapāstaca
ā'makapitzīn. Xlaca'n tuntū' ixtapalhca'n. Xlaca'n hua'chi poklhnu' a'ntū lē'n
huan ū'ni', lā' tū' lē'n xcān. Xlaca'n hua'chi huan qui'hui' a'ntūn tū' tamāstā'
ixtō'ca'tca'n a'xni'ca' ixpūlan. Lā' como tascōhuanī't ū'tza' cālītampu'lhucan.
13 Xlaca'n hua'chi huan xasipej mar a'ntū lē'n huan pa'lhma'. Līmāxana' a'ntū
xlaca'n tatlahua. Xlaca'n hua'chi sta'cu a'ntūn tū'tza' a'mā' na ixtej. Dios
nacāmāpātīnī para pō'ktu a'nlhā lej cā'pucsua'.
14 Makāntza' Enoc cālīchihuīna'lh huan chi'xcuhuī'n a'ntīn tū' tzey. Lā' Enoc
ixlīkalhatojon ixuanī't ī'xū'yātā'natna' Adán. Lā' Enoc hualh: “Huan Māpa'ksīni'
Dios namin lā' nacātā'min lakalhūhua' mil ángeles. 15 Namin nacājuzgarlī
ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Lā' nacāmālaclē'nīkō' ixlīhuākca'n a'ntīn tū'
lactzey por ixlīhuāk a'ntūn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey lā' nā a'nchī cachīhuā
talīchihuīna'nī't Dios”. 16 Huā' tamā'na chi'xcuhuīn talē'ksa'n ā'makapitzīn. Tū'
līpāxūj tahui'lāna'. Tahui'lāna' chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey. Lā'
talīka'tla'jca'tzī a'xni'ca' tachihuīna'n. Xa'nca tatā'chihuīna'n ā'makapitzīn xmān
como xlaca'n talacasqui'n tumīn.

Cāmaxquī'ca tapāstacna' xlaca'n a'ntī ixtakalhlaka'ī'

17 Lā' hui'xina'n tā'timīn, capāstactit a'ntūn tahualh xapū'la ixapóstoles
quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. 18 Xlaca'n tahualh: “A'xni'ca' nasputa huan
quilhtamacuj, natamin chi'xcuhuīn a'ntī natalīlaktzī'n a'ntū ixla' Dios. Lā'
natalatahui'la chu a'nchī ixtapāstacna'ca'n a'ntūn tū' tzey”. 19 U'tunu'n huā'
tamā'na chi'xcuhuī'n a'ntīn tamālacpitzi huan a'ntīn takalhlaka'ī'. Lā' ta-
latlā'huan chu a'nchī xmān ixtapuhuānca'n. Lā' tū' taka'lhī huan Espíritu
Santo.
20 Lā' hui'xina'n tā'timīn, ā'chulā' xa'nca cakalhlaka'ī'tit huan Jesucristo
chuntza' hua'chi Dios quincāmāsu'ni'nī'ta'ni'. Lā' cakalhtō'ka'tit con
ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. 21 Lā' calatahui'la'tit chu a'nchī Dios lacasqui'n,
lā' chuntza' na'u'cxca'tzīyā'tit a'nchī Dios cāpāxquī'yāni'. Caka'lhītit hasta
que Jesucristo nacālē'nāni' nac a'kapūn a'nlhā natahui'layā'tit para pō'ktu.
Xla' natlahua huā'mā' como lej cālakalhu'manāni'.
22 Cacālakalhu'ma'ntit xlaca'n a'ntīn tapuhuamā'na que chō'la tū' stu'ncua'
a'ntūn takalhlaka'ī'lh. 23 Lā' hui'xina'n cacāmāpūtaxtūtit ā'makapitzīn
hua'chilh ixcāmā'xtutit de nac cā'macscutnu'. Lā' cacālakalhu'ma'ntit
ā'makapitzīn a'ntī lej tatlahua talaclē'i'. Lā' cajicua'ntit tū' natlahua'yā'tit
talaclē'i' hua'chi xlaca'n. Hua'chilh tzē ixcāpasāni' ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n.

Māka'tlī'ca Dios

24 Dios tzē nacāmaktāyayāni' hui'xina'n. Lā' chuntza' tū' catitlahua'tit
talaclē'i'. Xla' nacālē'nāni' a'nlhā xla' hui'lacha' nac a'kapūn. A'ntza' līpāxūj
nalatahui'la'yā'tit como tuntū' cati'a'nalh a'ntūn tzē nacātalī'a'ksa'nīni'nāni'
hui'xina'n. 25 QuinDiosca'n xmān kalhatin Dios. Xla' quincāmāpūtaxtūyāni'
como quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo nīlh por quina'n. Lā' xla' camāka'tlī'ca
lā' ca'a'cnīni'ni'ca. Xla' cāmāpa'ksīkō' ixlīhuāk. Lā' ixka'lhīkō' ixlīhuāk huan
līmāpa'ksīn a'xni'ca' tūna'j ixtzucu huan quilhtamacuj lā' ka'lhīkō'cus chuhua'j
lā' naka'lhīkō' ixlīhuāk huan līmāpa'ksīn para pō'ktu. Amén.

Jesucristo Māca'tzīnīlh San Juan a'ntū Napātle'ke

Jesucristo māsu'yulh a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro

1 Tatzo'kni' nac huā'mā' libro a'ntū māsu'yulh Jesucristo. Dios hualh huā'
tamā'na catūhuā como ixlacasqui'n Jesucristo ixcāmāsu'ni'lh ixtachi'xcuhuī't
Dios a'ntū palaj napātle'ke. Lā' nā quit, Juan, nā ictapa'ksī con Dios. Jesucristo
quilakmacamilh huan ixángel para naquimāca'tzīnī huā' tamā'na catūhuā.
2 Quit icmālacstū'nckō'nī't ixlīhuāk a'ntū iclaktzī'nī't. A'tzā' ictzo'ka a'ntū Dios
quimāca'tzīnīlh. U'tza' a'ntū Jesucristo māsu'yulh.
3 Līpāxūj a'ntī natahuan huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro.
Lā' lej līpāxūj a'ntīn takaxmata lā' ta'a'kahuāna'ni' huā' tamā'na tachihuīn
a'ntū līmālacsu'yuca a'ntū napātle'ke. Lā' tū'tza' lej lātma'j a'xni'ca' napātle'ke
huā'mā'.

Juan cātzo'knuni'lh xalanī'n nac lakatojon cā'lacchicni'

4 Quit, Juan, iccātzo'knuni'yāni' hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios
xalanī'n nac lakatojon cā'lacchicni' nac Asia. Dios cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n
lā' xa'nca cacā'a'nī'ni'ni'. Dios, ū'tza' a'ntī huī' lā' pō'ktu ixuī' lā' pō'ktu
natahui'la. Lā' nā cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n huan Espíritu Santo. U'tza'
a'ntī tasu'yu hua'chi lakatojon pūmaksko na ixlacapūn huan pūtahuī'lh a'ntū
ixpūmāpa'ksīn Dios. 5 Lā' cacāsicua'lanālīni' hui'xina'n Jesucristo, a'ntī māsu'yu
a'ntū ixlīstu'ncua'. Māni' xla' a'ntī xapū'la lakahuanchokolh. Lā' xla'
cāmāpa'ksī huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj. Xla' quincāpāxquī'yāni'
lā' xla' nīlh para naquincāxapani'yāni' ixlīhuāk quintalaclē'i'ca'n. 6 Xla'
quincālacsacui'līnī'ta'ni' para natā'māpa'ksīni'nāuj. Lā' quincāmaxquī'nī'ta'ni'
lakatin quilītlōtca'n a'ntū mācā'tanīcan Dios a'ntī ixTāta'. Lā' ca'a'cnīni'ni'ca
Jesucristo. Lā' xla' camāpa'ksīni'lh para pō'ktu. Amén.
7 Lā' nalaktzī'ncan a'nchī xla' nayujāchi de nac a'kapūn lā' namin nac
cā'poklhnu'. Lā' ixlīhuākca'n natalaktzī'n. Lā' nā natalaktzī'n a'ntīn taxtoko-
hua'ca'lh nac cruz. Lā' ixlīhuāk tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lej
natalakaputza por ixpālacata. Lā' chuntza' napātle'ke. Amén.
8 Lā' chihuīna'lh huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī ka'lhīkō' ixlīhuāk huan
līmāpa'ksīn, lā' a'ntī huī' lā' pō'ktu ixuī' lā' pō'ktu natahui'la. Xla' hualh:
“Lā' quit hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan
letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni', como quit xa'icuī'tza' a'xni'ca' tzuculh ixlīhuāk, lā'
na'ictahui'lacus hasta a'xni'ca' na'a'ksputkō' ixlīhuāk”.

Juan lakachuyalh

9 Lā' quit, Juan, mintā'tinca'n hui'xina'n. Lā' quina'n tapa'ksīyāuj con Jesu-
cristo. Quit iccātā'pātīni'mā'ni' hui'xina'n lā' iccātā'tāyani'yāni' con hui'xina'n
por ixpālacata Jesucristo. Quit quimacaminca para na'ictachoko hua'chi
tachī'n nac Patmos a'ntū pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. Quinchi'pacanī't
como xa'icmāsu'yunī't ixtachihuīn Dios lā' a'ntū ixlīstu'ncua' ixpālacata Jesu-
cristo. 10 Lakatin chi'chini' a'ntū pū'a'cnīni'ni'can Jesucristo, icu'cxca'tzīlh
huan ixlīmāpa'ksīn Espíritu Santo. Lā' ickaxmatli lakatin lej palha' tachihuīn
na quinkēn. U'tza' hua'chi lakatin trompeta a'ntū lej palha' kaxmatcan 11 lā'
quihuanilh:

—Quit hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto, lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni'. Catzo'kti a'ntū nalaktzī'na' lā' nacāmacapini'ya' huan ca'psnat huan ixtachi'xcuhuī't Dios nac lakatojon cā'lacchicni'. Cacāmacapi nac Efeso lā' nac Esmirna lā' nac Pérgamo lā' nac Tiatira lā' nac Sardis lā' nac Filadelfia lā' nac Laodicea —quihuanica.

12 Lā' ictalakspi'tli para na'iclaktzī'n tichūn quintā'chihuīna'lh. Lā'
iccālaktzī'lh tāyana' kantojon pūmaksko de oro. 13 Lā' na ixlaclhpu'nan huan
pūmaksko, ixyā kalhatin a'ntī ixtasu'yu hua'chi chi'xcu'. Lā' ixlu'xu' pūlhmā'n
ixuanī't lā' ixchā'n hasta na ixtojon. Lā' ixka'lhī kantin ixlīchī'cān de oro
na ixcu'xan. 14 Lā' ixya'j smu'yonko' ixuanī't hua'chi ixchi'xit borrego lā'
hua'chi miqui. Lā' ixlakastapun ixtasu'yu hua'chi xalamana' huan macscut.
15 Ixtojon ī'xkaka hua'chi līcā'n tzej xapaxni' a'ntū ixcāxtlahuacanī't nac lakatin
pūlhcuyun. Lā' a'xni'ca' ixchihuīna'n, ixmacasa'nan hua'chi a'nlhā yujtāya
xcān. 16 Lā' na ixmacacāna'j ixcālē'mā' huan lakatojon sta'cu. Lā' na
ixquilhni' taxtulh kentin espada sta'ya'nca' kēstītu'. Lā' nā ixlacan huan
chi'xcu' ī'xkaka hua'chi chi'chini' a'xni'ca' tastu'nūta.
17 Lā' a'xni'ca' iclaktzī'lh quit ica'kā'lh na ixtojon hua'chi kalhatin nīn. Lā'
xla' quixa'malh con ixmacacāna'j lā' quihuanilh:
—Tū' cajicua'. Quit huan Xapū'la lā' huan A'xmān. 18 Quit xalakahuan.
Quit xa'icnīnī't lā' chuhua'j xalakahuan quit para pō'ktu. Lā' quit icka'lhī
līmāpa'ksīn de huan līnīn lā' a'nlhā cā'līnīn. 19 Lā' catzo'kti a'ntū hui'x
laktzī'nī'ta' lā' a'ntū pātle'kemā' lā' a'ntū napātle'ke. 20 Tatzē'knī't a'ntū
huanicu'tun huan lakatojon sta'cu a'ntū hui'x la'ktzi' na quimacacāna'j. Lā'
nā tatzē'knī't a'ntū huanicu'tun huan lakatojon pūmaksko de oro. A'ntū
huanicu'tun, ū'tza' huā'mā': Huan lakatojon sta'cu, ū'tunu'n huan xanapuxcu'nu' huan lakatojon lītokpānna'. Lā' huan lakatojon pūmaksko ū'tza' huan quintachi'xcuhuī't nac lakatojon cā'lacchicni'.

2

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanīn nac Efeso

1 Lā' nā quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Efeso a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī cālē'mā' huan lakatojon sta'cu na ixmacacāna'j, lā' latlā'huan na ixlaclhpu'nanca'n huan lakatojon pūmaksko de oro. Xla' huan:
2 Quit icca'tzī ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Quit icca'tzī palh lej scujnī'ta'ntit lā' tāyani'nī'ta'ntit lā' tū' jiclhua'nī'ta'ntit. Lā' quit icca'tzī a'nchī hui'xina'n cāta'la'yā'tit huan tūn tū' tzeyā chi'xcuhuī'n. Lā' a'ntīn tahuan palh māni' xlaca'n apóstoles, hui'xina'n xa'nca cuenta tlahua'tit para naca'tzīyā'tit palh stu'ncua' o tū'. Lā' chuntza' hui'xina'n līca'tzīnī'ta'ntit que makapitzīn xlaca'n xmān ta'a'kxokonu'n.
3 Hui'xina'n tāyani'nī'ta'ntit. Lā' pātīni'nī'ta'ntit por quimpālacata.
Lā' tū' jiclhua'nī'ta'ntit. 4 Lā' a'yuj tlahuakō'yā'tit ixlīhuāk huā'mā', pero a'nan catūhuā a'ntūn tū' iclakatī a'nchī tlahua'yā'tit hui'xina'n. Lā' ū'tza' huā'mā': Hui'xina'n tū'tza' quilāpāxquī'yāuj hua'chi xapū'la.
5 Capāstacna'ntit a'nchī ixquilāpāxquī'yāuj xa'nca hui'xina'n xapū'la.
Lā' chuhua'j tū'tza' quilāpāxquī'yāuj chuntza'. Chuhua'j caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n lā' catlahua'tit a'nchī ixtlahua'yā'tit xapū'la. Lā' palh tū' naxtāpalī'yā'tit mintapāstacna'ca'n, quit na'iccālakmināni' hui'xina'n lā' na'icmāpānū huan pūmaksko de na milaclhni'ca'n. 6 Lā'

lej tzey a'nchī hui'xina'n ca'tzalaktzī'nā'tit a'ntūn tatlahua ā'makapītzīn a'ntī cāhuanican nicolaítas chuntza' hua'chi quit icca'tzalaktzī'n.
7 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios.
A'ntīn tatlajana'n, quit na'iccāmakxtekatza' para natahua' ixtō'cat qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. U'tza' a'ntū yā na ixhuerta Dios".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Esmirna

8 Lā' nā huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Esmirna a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī xapū'la lā' ā'xmān, a'ntī nīlh lā' lakahuanchokolh. Xla' huan:
9 Quit icca'tzī a'nchī līpātīni'mpā'na'ntit hui'xina'n. Lā' quit icca'tzī que hui'xina'n lacpobresni'. Lā' a'yuj lacpobresni' hui'xina'n, ka'lhī'yā'tit a'ntū lej ixtapalh. Lā' quit icca'tzī a'nchī cātalī'a'ksa'nāni' hui'xina'n a'ntīn tahuan que xlaca'n israelitas lā' xmān ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n tatapa'ksī con huan ko'ti'ti'.
10 Lā' tū' cajicua'ni'tit hui'xina'n a'ntū nacāpātle'keni'yāni'. Huan ko'ti'ti' nacātamāchī'nīni'nāni' hui'xina'n, como xla' lacasqui'n que hui'xina'n nataxtutāyayā'tit de na ixtej Dios. Hui'xina'n napātīni'nā'tit lakacāuj chi'chini'. Naquilākalhlaka'ī'yāuj hui'xina'n xmān quit hasta a'xni'ca' nanī'yā'tit. Lā' quit na'iccāmakxtekāni' natanūyā'tit nac a'kapūn.
11 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios.
A'ntīn tatlajana'n, xlaca'n tū' catitapātīni'lh huan nac pūpātīn".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Pérgamo

12 Lā' nā huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Pérgamo a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī ka'lhī espada sta'ya'nca' kēstītu'. Xla' huan:
13 Quit icca'tzī ixlīhuāk a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Lā' icca'tzī a'nlhā hui'lā'na'ntit. Hui'lā'na'ntit a'nlhā māpa'ksīni'n huan ko'ti'ti'. Lā' a'yuj hui'lā'na'nchipitit hui'xina'n, pero quilā'a'kahuāna'ni'yāuj. Lā' na mixcānsipejca'n a'ntza' huī' huan ko'ti'ti'. A'ntza' maknīca huan Antipas a'ntī xa'nca ixmāsu'yu por quimpālacata. Lā' hui'xina'n tū' kalhtatzē'ktit palh xmān quit quilā'a'kahuāna'ni'yāuj.
14 Lā' a'yuj chuntza' tlahua'tit tzey, a'nampala catūhuā a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n lā' quit tū' quiminī'ni'. Makapitzīn de hui'xina'n kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixmāsu'yu huan Balaam. Xla' chihuīna'maxquī'lh huan Balac que cacāmātlahuīlh huan israelitas a'ntūn tū' tzey. Lā' huan Balac cāchihuīna'maxquī'lh para que tzē natahua' catūhuā a'ntū cāmālacnūni'canī'ttza' huan ídolos. Lā' nā cāchihuīna'maxquī'lh palh tzē ixtatā'lhtatalh huan ā'makxtumnu' puscan.
15 Lā' nā makapitzīn de hui'xina'n tū' makxtekcu'tunā'tit a'ntū tamāsu'yu huan nicolaítasna'.
Lā' tū' tzey a'ntū xlaca'n tamasu'yu.
16 Caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n.
Lā' palh tū' naxtāpalī'yā'tit, quit na'iccālakmimpalayāni' lā' quit na'iccātā'lasta'la xlaca'n a'ntīn takalhlaka'ī' hua'chi huan nicolaítasna'.
Na'iccātā'lātucsa con huan espada a'ntūn taxtu na quinquilhni'.
17 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios.
Lā' a'ntīn tatlajana'n, quit na'iccāmaxquī' macsti'na'j ixlīhua'tca'n hua'chi huan maná a'ntū macamincha' nac a'kapūn lā' a'ntūn tū' lakapascan. Lā' nā na'iccāmaxquī' kalhatunu' de xlaca'n lakatunu' chihuix lej smu'yonko' a'nlhā

tatzo'kni' lakatin xasāsti' tacuīni'. Lā' nīn tintī' ca'tzī huanmā' tacuīni', xmān ū'tunu'n a'ntī natamaklhtīni'n huā'mā' chihuix".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Tiatira

18 Huan Espíritu Santo quilhuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Tiatira a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan ixO'kxa' Dios a'ntī ka'lhī ixlakastapun hua'chi xalamana' macscut lā' ixtojon taxkaka hua'chi tzej xatamāpaxīn līcā'n. Xla' huan:
19 Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit icca'tzī a'nchī lāpāxquī'yā'tit lā' a'nchī quilā'a'cnīni'ni'yāuj lā' a'nchī quilātā'scujāuj lā' a'nchī tāya'ni'yā'tit. Quit icca'tzī que chuhua'j hui'xina'n tlahua'yā'tit más xatzey lā' tū' hua'chi xapū'la. 20 Lā' a'yuj chuntza' tlahua'yā'tit pero a'nampala lakatin catūhuā a'ntū tlahua'palayā'tit hui'xina'n a'ntū tū' quiminī'ni'. Lā' ū'tza' huā'mā': Hui'xina'n tamakxtekā'tit que cāmāsu'ni'yāni' huan puscāt a'ntī huanican Jezabel. Xla' huā'mā' puscāt huan que māsu'yu ixtachihuīn Dios. Tū' stu'ncua' a'ntū māsu'yu. Lā' chuntza' cā'a'kxokomā' a'ntīn quintakalhlaka'ī'. Lā' ū'tza' talītlahua a'ntūn tū' tzey xlaca'n a'ntīn tatapa'ksī con quit. Tatā'lhtata ā'makxtum puscan lā' tahua' a'ntū cālē'ksajuī'canī't huan ídolos. 21 Quit xa'icka'lhīmā' palh huan puscāt ī'xtāpalīlh ixtapāstacna', pero xla' tū' makxtekcu'tun a'ntūn tū' tzey. 22 Lā' ū'tza' quit na'iclītlahua que ca'ī'tza'ca'nli huan puscāt. Lā' xla' natamā' na ixtama' lā' napātīni'n. Lā' ixtatā'chihuīni' nā xlaca'n lej lhūhua' natapātīni'n. Chuntza' na'ictlahua palh xlaca'n tū' tamakxteka tatlahua a'ntūn tū' tzey. 23 Lā' nā na'iccāmaknī ixcamana' huanmā' puscāt. Chuntza' nataca'tzīkō' ixlīhuākca'n a'ntīn quintatā'tapa'ksī quit iclakapaskō' huan ixtapāstacna'ca'n lā' ixtapuhuānca'n chi'xcuhuī'n. Lā' quit na'iccāmāpalayāni' chā'tunu' de hui'xina'n chu a'nchī tlahuanī'ta'ntit ixlīhuāk catūhuā. 24 Chuhua'j macsti'na'j na'iccāhuaniyāni' ā'makapitzīn de hui'xina'n xalanī'n nac Tiatira. Na'iccāhuaniyāni' macsti'na'j hui'xina'n a'ntīn tū' stālani'nī'ta'ntit huan a'ntū māsu'yu huan puscāt Jezabel lā' tū' maksca'tnī'ta'ntit a'ntū ixtapuhuān huan ko'ti'ti' chu a'nchī huan Jezabel. Quit tū' iccāhuaniyāni' que hui'xina'n catlahua'pala'tit ā'lakatin catūhuā. 25 Xmān iccāhuaniyāni' hui'xina'n que tū' maktin catamakxtektit de kalhlaka'ī'yā'tit a'ntū ixlīstu'ncua' hasta a'xni'ca' lhānīn na'icmimpala quit. 26 A'ntīn tatlajana'n lā' quinta'a'kahuāna'ni' hasta a'xni'ca' nasputa ixquilhtamacujca'n, quit na'iccāmaxquī' huan līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n natamāpa'ksīni'n ixlīhuāk de huan xcānsipejni'. 27 Na'iccāmaxquī' huan līmāpa'ksīn a'ntū quimaxquī'nī't quinTāta'. Lā' xlaca'n līpalha' natamāpa'ksī huan xcānsipejni'. Lā' natamālakuanī a'ntīn tatā'lāsta'la chuntza' hua'chi kalhatin a'xni'ca' pa'klha pātin xālu de tla'ma'nc hasta lacpītzin nataxtu xatalakpa'klhni'. 28 Lā' nā xlaca'n na'iccāmaxquī' huan mātuncuīnī' sta'cu.
29 Cakaxpa'ttit xa'nca a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios".

3

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Sardis

1 Huan Espíritu Santo quihuanilh:

—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Sardis a'ntīn tat-
apa'ksī con Dios: “U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī macā'n huan
Espíritu Santo nac huan lakatojon cā'lacchicni' lā' a'ntī cālē'mā' huan lakato-
jon sta'cu. Xla' huan:
Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Lā' a'yuj huancan que hui'xina'n
xalakahuan pero quit iccālaktzī'nāni' hua'chi xanīnī'n. 2 Lej
skalalh catahui'la'tit. Lā' ā'chulā' ca'a'kahuāna'ni'tit Dios. Palh
tū' na'a'kahuāna'ni'yā'tit ā'chulā', hui'xina'n chō'la chu maktin
napātza'nkāyā'tit Dios. 3 Capāstactit a'ntū cātamāsu'ni'ni' lā' a'ntū
kaxpa'tnī'ta'ntit. Ca'a'kahuāna'ni'tit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n.
Palh tū' skalalh natahui'layā'tit, quit na'icmin chu līmaktin hua'chi
kalhatin ka'lhāna'. Tū' ca'tzīcan lhānīn naka'lhāna'n. Lā' tū' catica'tzītit
a'xni'ca' na'icchin quit. 4 Lā' xmān makapitzīn de hui'xina'n a'ntīn
tū' tatonkopūnī'ta'ntit. Lā' xlaca'n naquintatā'latā'kchoko. Lā'
natalhakā'nan con huan xasmu'yonko' ixtalhakā'nca'n. Lā' chuntza'
līmakuan como xlaca'n tatlahua a'ntū xatzey na ixlacapūn Dios. 5 Lā'
a'ntīn tatlajana'n, xlaca'n natalhakā' xasmu'yonko' ixtalhakā'nca'n.
Lā' quit tū' icticāxapani'lh ixtacuīni'ca'n de huan nac libro a'nlhā
cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.
Lā' na'icuan na ixlacapūn quinTāta' lā' na ixlacapūnca'n ixángeles que
xlaca'n tatapa'ksī con quit.
6 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios”.

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Filadelfia

7 Huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Filadelfia a'ntīn tat-
apa'ksī con Dios: “U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī lej tzey. Lā' xla'
xmān huan a'ntū ixlīstu'ncua'. Xla' ū'tza' ka'lhī huan llave a'ntū ixka'lhī huan
rey David. A'ntū xla' mālaquī', tūla a'ntī namālacchō. Lā' a'ntū xla' mālacchō,
nā tūla a'ntī namālaquī'. Xla' huan:
8 Quit icca'tzī a'ntū tlahua'yā'tit hui'xina'n. Quit icca'tzī que hui'xina'n
ka'lhīyā'titcus macsti'na'j tahuixcān. Hui'xina'n stālani'nī'ta'ntit a'ntū
iccāmāsu'ni'ni' lā' quilā'a'kahuāna'ni'nī'ta'uj. Quit icmālaquī'nī't lakatin
mākalhcha na milacapūnca'n lā' nīn tintī' tzē namālacchō. 9 U'tza'
huā'mā' a'ntū na'ictlahua: Quit na'iccāmātzokostī, na milacapūnca'n,
xlaca'n a'ntīn tatā'scuja huan ko'ti'ti'. Xlaca'n tahuan que israelitas
pero tū' stu'ncua'. Xmān ta'a'kxokonu'n. Xlaca'n nataca'tzī que
quit iccāpāxquī'yāni' hui'xina'n. 10 Quit icmāpa'ksīni'lh que hui'xina'n
natāyani'yā'tit macsti'na'j. Lā' como hui'xina'n a'cnīni'ni'yā'tit huā'mā'
līmāpa'ksīn, lā' tāyani'nī'ta'ntit, lā' quit na'iccāmaktāyayāni' a'xni'ca'
namin huan a'ntū natapūpātīni'n ixlīhuākca'n xalanī'n nac huā'mā'
quilhtamacuj. A'xni'ca' napātle'ke huā'mā', naca'tzīcan a'ntī lej
stu'ncua' takalhlaka'ī'. 11 Quit palaj na'icmimpala. Tū' camakxtektit
a'ntū maklhtīni'nī'ta'ntit lā' chuntza' namaklhtīni'nā'tit huan mintat-
lajca'n. Lā' chuntza' tintī' caticāmāmakchuyīni' namaklhtīni'nā'tit
mintatlajan. 12 Xlaca'n a'ntīn tatlajana'n, quit na'iccātlahua hua'chi
xatantūnī'n huan ixlītokpān quinDios. Lā' tū' maktin catitataxtulh de
huan nac lītokpān. Lā' nac huā' tamā'na tantūnī'n na'iccātzo'kui'lī ix-
tacuīni' quinDios lā' huan ixtacuīni' de ī'xcānsipej quinDios. U'tza' a'ntū
huanican Jerusalén xasāsti' a'ntū nayujāchi de nac a'kapūn a'nlhā
hui'lacha' Dios. Lā' nā huan xasāsti' quintacuīni' nā na'iccātzo'kui'lī nac
huan tamā'na tantūnī'n.

13 Cakaxpa'ttit xa'nca a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios".

U'tza' huā'mā' a'ntū Jesucristo cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac Laodicea

14 Huan Espíritu Santo quihuanilh:
—Chuntza' catzo'knu'ni' huan xapuxcu' xalanī'n nac Laodicea a'ntīn tatapa'ksī con Dios: "U'tza' huā'mā' a'ntū cāhuaniyāni' huan a'ntī pō'ktu huan a'ntū stu'ncua'. Xla' pō'ktu māsu'yu a'ntū ixlīstu'ncua'. Lā' ū'tza' a'ntī mā'a'nanīlh ixlīhuāk a'ntū Dios ixlacasqui'n que na'a'nan. Xla' huan:
15 Quit icca'tzī a'ntū tlahuanī'ta'ntit hui'xina'n. Hui'xina'n tū' quilā'a'kahuāna'ni'cu'tunāuj lā' tū' makxtekcu'tunkō'yā'tit. Quit iclacasqui'n que nalīhui'līyā'tit a'ntū hui'xina'n natlahua'yā'tit palh naquilā'a'kahuāna'ni'yāuj o palh chu līmaktin namakxtekkō'yā'tit quintachihuīn. 16 Lā' como hui'xina'n tū' līhui'lī'nī'ta'ntit a'ntū natlahua'yā'tit, ū'tza' iccālīmakxtekcu'tunāni'. 17 Hui'xina'n hua'nā'tit: Quina'n lej ricos. Huāk xa'nca quincā'a'nī'ni'yāni' lā' nīn tuntū' quincāmakasputāni', chuntza' hua'nā'tit. Lā' hui'xina'n tū' ca'tzīyā'tit. Hui'xina'n hui'lā'na'ntit lej līpānīn lā' lej xānti la'yā'tit a'nchī līla'hui'lā'na'ntit. Quit iccālaktzī'nāni' hui'xina'n hua'chi pobres lā' laklhpi'mpi'li' lā' lakatzī'yā'tit. 18 Quit iccāhuaniyāni': Caquilāmaktamāhuáuj huan oro a'ntū māchi'chīcanī't para que huāk oro nala. Lā' chuntza' nala'yā'tit ricos. Lā' nā caquilāmaktamāhuáuj milu'xu'ca'n xasa'kaka para nalhakā'yā'tit porque iccālaktzī'nāni' laklhpi'mpi'li' lā' ū'tza' līmāxana'. Lā' caquilāmaktamāhuáuj līcu'chu'ni' lā' cacātalīlacatlahuani' na milakastapunca'n para que chuntza' lej xa'nca nalacahuāna'nā'tit. 19 Ixlīhuākca'n a'ntī iccāpāxquī', quit iccālacaquilhnī lā' iccāmāpātīnī a'xni'ca' xlaca'n tatlahua a'ntūn tū' tzey. Lā' nā chu a'cxtim nacāpātle'keni'yāni' palh natlahua'yā'tit a'ntūn tū' tzey. Xa'nca capāstactit lā' caxtāpalī'tit mintapāstacna'ca'n. 20 Quit icyā lā' ickēko'lhyā huan mākalhcha. Lā' palh kalhatin nakaxmata quintachihuīn lā' namālaquī' huan mākalhcha, quit na'ictanū na ixchic. Lā' quina'n na'iclātā'huā'yānāuj. 21 A'ntīn tatlajana'n, quit na'iccāmakxteka xlaca'n naquintatā'māpa'ksīni'n chuntza' hua'chi quit ictlajana'lh lā' chuhua'j ictā'māpa'ksīni'n quinTāta'.
22 Xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū huan Espíritu Santo cāhuani ixtachi'xcuhuī't Dios".

4

Mācā'tanīca Dios nac a'kapūn

1 Lā' ā'calīstān quit, Juan, iclaktzī'mpā lakatin talakahuān. Quit iclaktzī'lh lakatin mākalhcha laquī'yā nac a'kapūn. Lā' ickaxmatpā chuntza' huan tachihuīn a'ntū ickaxmatli xapū'la lā' a'ntū ixkaxmatcan hua'chi lakatin trompeta. Huā'mā' tachihuīn quihuanilh:
—Cata't ā'tzā'. Lā' quit na'icmāsu'ni'yāni' a'ntū napātle'ke ā'calīstān.

2 Lā' chu tuncan huan Espíritu Santo quilē'lh nac a'kapūn. Lā' huan nac a'kapūn ixyā lakatin pūtahuī'lh a'ntū ixpūmāpa'ksīn Dios lā' a'ntza' ixuī' kalhatin. 3 Lā' a'ntī ixuī' huan nac pūmāpa'ksīn, ixlacan ī'xkaka hua'chi xatapala chihuix a'ntū lej xkaka hua'chi de jaspe lā' hua'chi de cornalina. Lā' huan na ixmacni' huan pūmāpa'ksīn ixyā lakatin xkakana' hua'chi lakatin chihuix xasca'yā'hua' a'ntū huanican esmeralda lā' a'ntū xatapala. 4 Lā' na ixmacni' huan pūmāpa'ksīn ixtayāna'mpā ā'pu'xamatā'ti' pūtahuī'lh. Lā' a'ntza' ixtahui'lāna' huan kalhapu'xamatā'ti' xalacpapatzīnī'n. Lā' ixtalhakā'nca'n

lej lacsmu'yonko'. Lā' ixtamūhui'lāna' ixcoronaca'n de oro. 5 Lā' ixtaxtu
de huanmā' pūmāpa'ksīn makli'pni' lā' ixjili. Lā' a'ntū hua'chi kantojon
ka'tla' kanchi'chi ixtalama hua'chi lamana'. Lā' ixtayāna' na ixlacapūn huan
pūmāpa'ksīn. Xla' ū'tza' a'ntū huanicu'tun huan Espíritu Santo. 6 Lā' huan
na ixlacapūn pūmāpa'ksīn ixmā' catūhuā hua'chi lakatin mar a'ntū ixtasu'yu
stala'nka' hua'chi vidrio.

Lā' na ixpajtzu huan pūmāpa'ksīn ixtayāna' kalhatā'ti' nac huan
a'katzā'stūtā'ti'. Lā' xlaca'n ixtaka'lhī lej lhūhua' ixlakastapunca'n lā'
chuntza' tzē ixtalaktzī'n a'ntū ixuī' na ixlacapūnca'n lā' a'ntū ixuī' na
ixkēnca'n. 7 Kalhatin ixtasu'yu hua'chi león. Lā' ixlīkalhatu' huampala
xla' ixtasu'yu hua'chi lakatin xati'na'j huācax. Lā' huan ixlīkalhatu'tun
huampala, xla' ixka'lhī ixlacan hua'chi ixla' chi'xcu'. Lā' huan ixlīkalhatā'ti'
xla' ixtasu'yu hua'chi lakatin águila ixkosnū'ntlā'huan. 8 Lā' kalhatunu' de
huan kalhatā'ti' ixtaka'lhī lakachāxanā'n ixlīkosnu'ca'n. Lā' huan ixlīkosnu'ca'n
huāk lakastapun ixtahuanī't na ixchakān lā' na ixmacni'. Lā' xlaca'n ixtatlī'
cā'tuncuj lā' cā'tzī'sa. Lā' tū' maktin ixtamakxteka palh tū' natahuan:

Ca'a'cnīni'ni'ca huan Māpa'ksīni' Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn lā' a'ntī huī', lā' pō'ktu ixuī', lā' pō'ktu natahui'la.

9 Lā' chuntza' huan kalhatā'ti' ixtamācā'tanī Dios lā' ixta'a'cnīni'ni' lā' ixta-
maxquī' pāxcatca'tzī Dios a'ntī ixuī' nac pūmāpa'ksīn lā' a'ntī huī' para pō'ktu.
10 Lā' a'xni'ca' huan kalhatā'ti' ixtahuan chuntza', huan kalhapu'xamatā'ti'
lacpapatzīnī'n ixtatatzokostani' Dios a'nlhā ixuī' huan nac pūmāpa'ksīn. Lā'
chuntza' ixtamācā'tanī Dios a'ntī huī' para pō'ktu. Lā' ixtahui'lī ixcoronaca'n
na ixlacapūn Dios lā' ixtamālacnūni'. Lā' ixtahuan:

11 QuinDiosca'n, hui'x Māpa'ksīni' lā' līmakuan namācā'tanīca'na' lā' na'a'cnīni'ni'ca'na'.

Lā' nā minī'ni' naka'lhī'ya' lhūhua' līmāpa'ksīn como hui'x cāmā'a'nanīnī'ta' ixlīhuāk.

Por mintapuhuān lakō'nī't ixlīhuāk a'ntū a'nan.

5

Huan ca'psnat lā' huan Cordero

1 Lā' quit iclaktzī'lh lakatin ca'psnat a'ntū ixtapāsmilinī't. Ixchi'pahuī'
na ixmacacāna'j Dios a'nlhā ixuī' huan na ixpūmāpa'ksīn. Ixtatzo'kni' na
ixchakān lā' na ixmacni'. Lā' huan ca'psnat ixpāsmilicanī't lā' ixlīslantacanī't
lakatojon sellos. 2 Lā' quit iclaktzī'lh kalhatin ángel lej tli'hui'qui. Lā' lej palha'
chihuīna'lh lā' hualh:

—¿Tichū ka'lhī līmāpa'ksīn para naxtī'ta huan sellos a'nlhā slantacanī't lā'
namālakapitzi huan xatapūsmilh ca'psnat?

3 Lā' tū' kaksca nīn kalhatin a'ntī ixka'lhī līmāpa'ksīn para napūxcuta huan
ca'psnat lā' nalaktzī'n na ixchakān. Tū' kaksca nīn kalhatin nac a'kapūn
lā' nīn nac cā'ti'ya'tna' lā' nīn nac cā'līnīn. 4 Lā' quit lej xa'iclīcalhuan como
tū' kaksca nīn kalhatin a'ntī ixka'lhī līmāpa'ksīn para napūxcuta huanmā'
ca'psnat lā' nalaktzī'n na ixchakān. 5 Lā' kalhatin de huan xalacpapatzīnī'n
quihuanilh:

—Tū' cacalhua'. A'ntī ixtacuīni' León xala' huan tribu de Judá lā' xla' ū'tza'
ī'xū'yātā'nat David, xla' tlajana'nī't. Lā' xla' ka'lhī līmāpa'ksīn para nacāxtī'ta
huan lakatojon sellos lā' namālakapitzi huan ca'psnat.

6 A'calīstān iclaktzī'lh kalhatin a'ntī ixtacuīni' Cordero a'ntī ixyā na ixla-
clhpu'nanca'n huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā'
huan lacpapatzīnī'n a'ntī ixtahui'lāna' na ixmacni' huan ixpūmāpa'ksīn Dios.
Huan Cordero ixyā a'yuj ixtasu'yu que xla' ixmaknīcanī'ttza'. Lā' huan

Cordero ixka'lhī kantojon ixa'kalokot lā' lakatojon ixlakastapun. Lā' huan
lakatojon lakastapun ū'tza' huanicu'tun huan Espíritu Santo a'ntī Dios
macaminī't na ixlīhuāk huan quilhtamacuj. 7 Huan xatapāsmilh ca'psnat
ixchi'pahuī' na ixmacacāna'j Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn. Lā' a'ntī
ixtacuīni' Cordero laka'lh lā' maklhtīni'lh huan xatapāsmilh ca'psnat. 8 Lā'
a'xni'ca' maklhtīni'lh, huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'
lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n tatatzokostani'lh huan Cordero.
Lā' kalhatunu' lacpapatzīnī'n ixtaka'lhī lakatunu' arpa. Lā' ixtaka'lhī lakatin
kā'x de oro a'nlhā ixmojōcan huan pūm. Lā' huan pūm ū'tza' hua'chi ixo-
raciónca'n a'ntīn tatapa'ksī con Dios. 9 Lā' xlaca'n ixtatlī' huā'mā' xasāsti'
tatlī'n:

Hui'x minī'ni' namaklhtīni'na' huan ca'psnat lā' nacāxtī'ta' huan sellos a'ntū
līslantacanī't como hui'x līmacamāstā'nanca'tza'.

Lā' minka'lhni' ū'tza' līmāpala' ixtalaclē'ica'n xalanī'n na ixlīhuāk huan quil-
htamacuj lā' huan a'ntīn tachihuīna'n ā'tāpātin tachihuīn lā' xalanī'n
ixlīhuāk huan xcānsipejni'.

Lā' chuntza' xlaca'n tzē natatapa'ksī con Dios.

10 Hui'x cālacsacui'līnī'ta' para natamāpa'ksīni'n lā' natatā'scuja Dios.

Lā' xlaca'n natamāpa'ksīni'n nac cā'ti'ya'tna'.

11 Lā' quit iclaktzī'mpā. Lā' iccākaxmatli ixtachihuīnca'n huan millones de
ángeles a'ntī ixtalītamacxti'li'nī't huan pūmāpa'ksīn lā' huan kalhatā'ti' a'ntī
ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' huan lacpapatzīnī'n. 12 Lā' xlaca'n lej
palha' tahualh:

Minī'ni' namaxquī'can līmāpa'ksīn huan Cordero a'ntī maknīca.

Lā' minī'ni' namaxquī'can ixlīhuāk.

Xla' ka'lhī ixlīhuāk tapāstacna' lā' tahuixcān.

Lā' lej minī'ni' que xmān ū'tza' na'a'cnīni'ni'can lā' namācā'tanīcan lā'
namāka'tlī'can.

13 Lā' tuncan ickaxmatli a'nchīn tachihuīna'lh ixlīhuāk a'ntū Dios
cāmā'a'nanīlh lā' mālakahuanīlh nac a'kapūn lā' nac cā'ti'ya'tna' lā' nac cā'līnīn
lā' nac mar. Lā' tahualh:

Dios a'ntī huī' na ixpūmāpa'ksīn lā' nā huan Cordero cacāmācā'tanīca lā'
cacā'a'cnīni'ni'ca lā' cacāmāpāxuhuīca.

Lā' lej cataka'lhīlh lhūhua' līmāpa'ksīn.

14 Lā' tahualh huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti':

—¡Chuntza' calalh!

Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n tataquilhpūtani'lh lā'
tamācā'tanīlh Dios a'ntī huī' para pō'ktu.

6

Huan lakatojon sellos

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh a'nchī xtī'tli huan Cordero huan xapū'la de
huan lakatojon sellos. Lā' ickaxmatli a'nchī chihuīna'lh kalhatin de huan
kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' ixtachihuīn ixkaxmat-
can hua'chi lakatin jilini'. Lā' quihuanilh:

—¡Cata't laktzī'na'!

2 Lā' quit iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasa'kaka. Lā' a'ntī ixkēhuī' ixka'lhī
lakatin a'kxmū't. Lā' maxquī'ca lakatin corona. Lā' xla' ixtasu'yu hua'chi
kalhatin a'ntī ixtlajana'nī't lā' chu a'mpā para natlajana'mpala.

3 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatu' sello. Lā' ickaxmatli
a'nchī chihuīna'lh huan ixlīkalhatu' de huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac
huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā' quihuanilh:

—¡Cata't laktzī'na'!
4 Lā' taxtupā ā'lakatin cahuāyuj xatzu'tzo'ko. Lā' a'ntī ixkēhuī' maca-
maxquī'ca līmāpa'ksīn para natlahua huan guerra nac cā'ti'ya'tna'. Lā'
maxquī'ca huan līmāpa'ksīn para que tzē natalāmaknī huan tachi'xcuhuī't. Lā'
maxquī'ca kantin ka'tla' espada.
5 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatu'tun sello. Lā' ickaxmatli
a'nchī chihuīna'lh huan ixlīkalhatu'tun. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xatzi'tze'ke. Lā' a'ntī ixkēhuī' ixchi'patēlha
lakatin pūpūlhcān. 6 Lā' ickaxmatpā lakatin tachihuīn a'ntū hua'chilh taxtulh
ixlaclhni'ca'n huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā'
hualh:
—Lakatin kilo de trigo ixtapalh a'ntūn tzē tlajacan lakatin chi'chini' xatas-
cujāt. Lā' lakatu'tun kilos de cebada ixtapalh chu a'cxtim a'ntū tlajacan
lakatin chi'chini' xatascujāt. Lā' tū' pāxcat catilīlaca huan aceite lā' huan vino.
7 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakatā'ti' sello. Lā' ickaxmatli
a'nchī hualh huan ixlīkalhatā'ti'. Lā' quihuanilh:
—¡Cata't laktzī'na'!
8 Lā' iclaktzī'lh lakatin cahuāyuj xasca'yā'hua'. Lā' a'ntī ixkēhuī'
māpācuhuīca Līnīn. Lā' na ixkēn ixmimā'cha' kalhatin a'ntī ixuanican
Xapuxcu' Cā'līnīn. Lā' xlaca'n cāmacamaxquī'ca huan līmāpa'ksīn para
natamāpa'ksīni'n ixlīlakatā'ti' huan quilhtamacuj. Lā' cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn
para que tzē natapūmaknīni'n huan espada. Lā' cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn para
que tzē natalīmaknī huan tachi'xcuhuī't huan tatzi'ncsta lā' huan ta'jatat lā'
huan animalhna' a'ntū tahua'nan.
9 Lā' ā'calīstān huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakaquitzis sello. Lā' quit
iclaktzī'lh, na ixtampīn huan altar, a'ntī ixcāmaknīcanī'ttza' como xlaca'n
ixtamāsu'yunī't huan ixtachihuīn Dios lā' tū' maktin tamakxtekli. 10 Lā'
xlaca'n lej palha' ixtachihuīna'n lā' tahualh:
—QuinDiosca'n, hui'x tzey lā' huāk tzey a'ntū tlahuanī'ta'. Lā' hui'x pō'ktu'
tlōkentaxtūya' a'ntū hua'na'. Lā' ¿lhāchūnīntza' nacāmālaclī'pini'ya' huan
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'ti'ya'tna'? Lā' ¿lhāchūnīntza' nacāmāpātīnī'ya'
xlaca'n a'ntīn quincātamaknīni'?
11 Lā' xlaca'n ixlīhuākca'n cāmaxquī'ca ixtalhakā'nca'n xasa'kaka. Lā'
cāhuanica que cataka'lhīlh ā'macsti'na'j hasta a'xni'ca' nata'a'cchā'nkō'
ixlīhuākca'n huan tā'timīn, huan a'ntī ixtatā'scuja Cristo a'ntī nacāmaknīcan
hua'chi xlaca'n.
12 Lā' quit iclaktzī'lh a'nchī huan Cordero xtī'tpā huan ixlīlakachāxan sello.
Lā' lej palha' tzuculh tachiqui huan ti'ya't. Lā' huan chi'chini' tzi'tze'ke lakō'lh
hua'chi kalhtin lu'xu' xatzi'tze'ke lā' lhtululu. Lā' huan mālhcuyu' spi'nenke'
lakō'lh hua'chi ka'lhni'. 13 Lā' huan sta'cu tamincha' de nac a'kapūn lā' tayujli
nac cā'ti'ya'tna' chuntza' hua'chi huan higos xastaka tayuja a'xni'ca' huan
ū'ni' lacchiqui huan qui'hui'. 14 Lā' huan a'kapūn tū'tza' ixtasu'yu. Lalh
hua'chi lakatin ka'tla' ca'psnat a'ntū xatapāsmilh. Lā' tatalacsijli ixlīhuāk
huan kēstīnni' lā' huan pītzina'j ti'ya't na ixpu'nan mar. 15 Lā' tatatzē'kli
huan reyes xalanī'n nac cā'quilhtamacuj lā' nā a'ntī ixtamāpa'ksīni'n lā' huan
generales lā' huan ricos lā' huan tachi'xcuhuī't a'ntī más ixtatasqui'nī lā'
huāk huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtamakscuja lā' nā a'ntīn tū' ixtamakscuja.
Ixlīhuākca'n tatatzē'kkō'lh huan nac lhu'cu' lā' huan nac cā'talhpānna' nac
cā'qui'huī'n. 16 Lā' ixtata'sa lā' ixtahuani huan kēstīnni' lā' huan talhpānnī'n:
—Cayujtit lā' caquilā'a'klhta'lauj para na'iccāpūtatzē'kāni' de na ixlacapūn
Dios a'ntī huī' nā ixpūmāpa'ksīn. Lā' caquilāmātzē'kui de na ixlacapūn a'ntī

huanican Cordero porque xla' lej naquincātamāpātīnīyāni' por huan tūn ictlahuanī'tauj.
17 Chuntza' chilhtza' huan quilhtamacuj a'ntū napūmāpalacan con Dios. Lā' nīn tintī' a'ntīn tzē natāyani'.

7

Cātankāhui'līca huan ixsello Dios ī'xū'yātā'natna' Israel

1 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh kalhatā'ti' ángeles ixtayāna' ixa'katzā'stūtā'ti' de
huan ti'ya't. Xlaca'n ixtataxtoktīmā'na huan lakatā'ti' ū'ni'. Lā' chuntza' tū'
ixū'nun nīn macsti'na'j huan nac ti'ya't lā' huan nac mar lā' nīn nac a'katin
qui'hui'. 2 Lā' iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel a'ntī mincha' a'nlhā tā'cxtuyāchi
huan chi'chini'. Lā' xla' ixlē'mā' ixsello Dios xalakahuan. Lā' huā'mā'
ángel lej palha' cātā'chihuīna'lh huan kalhatā'ti' ángeles a'ntī ixcāmaxquī'canī't
līmāpa'ksīn para natatlahuani' a'ntūn tū' tzey huan ti'ya't lā' huan mar. 3 Lā'
cāhuanilh:

—Nīn tuntū' catlahuani'tit huan ti'ya't nīn huan mar lā' nīn huan qui'hui' hasta a'xni'ca' na'iccātankāhui'līyāuj huan sello huan a'ntīn tatapa'ksī con Dios.

4 Lā' quihuanica lhānchula' ixlīhuākca'n a'ntīn cātankāhui'līca huan
ixsello Dios. Lā' xlaca'n lakatin ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil ixtahuanī't
ī'xū'yātā'natna' ixo'kxa'n Israel. 5 Lakacāujtu' mil ī'xū'yātā'natna' Judá a'ntī
ixtalē'ntza' huan sello, lā' lakacāujtu' mil ī'xū'yātā'natna' Rubén, lā' lakacāujtu'
mil ixla' Gad, 6 lā' lakacāujtu' mil ixla' Aser, lā' lakacāujtu' mil ixla' Neftalí, lā'
lakacāujtu' mil ixla' Manasés, 7 lā' lakacāujtu' mil ixla' Simeón, lā' lakacāujtu'
mil ixla' Leví, lā' lakacāujtu' mil ixla' Isacar, 8 lā' lakacāujtu' mil ixla' Zabulón,
lā' lakacāujtu' mil ixla' José, lā' lakacāujtu' mil ixla' Benjamín.

Huan tachi'xcuhuī't a'ntī ixtalhakā'nanī't de xasa'kaka

9 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't lā' tūla ixcāpūtle'kecan.
Xlaca'n xalanī'n ixlīlakalhūhua' xcānsipejni' lā' xalanī'n ixlīhuāk huan quilhta-
macuj lā' ixlīhuākca'n huan tāpālhūhua' tachihuīn. Lā' ixtayāna' na ixlacapūn
huan pūmāpa'ksīn lā' nā ixlacapūn huan Cordero. Lā' ixtalhakā'nca'n lej
sa'kaka ixuanī't. Lā' ixtachi'patēlha xtacna'. 10 Lā' xlaca'n lej palha' tahualh:

Quincātamāpūtaxtūni' quinDiosca'n a'ntī huī' na ixpūmāpa'ksīn lā' nā huan Cordero.

11 Lā' ixlīhuākca'n huan ángeles ixtalītamacxti'li'nī't huan pūmāpa'ksīn lā' huan
lacpapatzīnī'n lā' huan kalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti'. Lā'
huan ángeles tataquilhpūtalh na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn lā' tamācā'tanīlh
Dios. 12 Lā' tahualh:

Stu'ncua' a'nchīn tahuan.
Camācā'tanīca lā' camāka'tlī'ca Dios.
Xmān ū'tza' ka'lhīkō' huan tapāstacna'.
Camaxquī'ca pāxcatca'tzī lā' ca'a'cnīni'ni'ca porque xmān ū'tza' ka'lhī ixlīhuāk līmāpa'ksīn.
Lā' xla' huāk tzēn tlahua.
Lā' chuntza' pō'ktu calalh.

13 Lā' kalhatin de huan lacpapatzīnī'n quinkalhasqui'nīlh:

—¿Tichū xlaca'n huan tī talhakā'nanī'ttza' xasa'kaka? ¿Lhachū tamincha'?

14 Lā' quit ickalhtīlh:

—Quit tū' icca'tzī. Hui'x ca'tzīya'.

Lā' xla' quihuanilh:

—U'tza' huā' tamā'na a'ntīn tatāyani'lh huan ka'tla' līpātīn. Xlaca'n
talakche'kē'lhtza' ixlu'xu'ca'n con ixka'lhni' huan Cordero. Lā' ū'tza'
stala'nka'tza' līlalh ixlu'xu'ca'n. 15 Lā' ū'tza' talīyāna' na ixlacapūn
ixpūmāpa'ksīn Dios. Lā' tatā'scuja Dios na ixlītokpān de tuncuj lā' de
tzī'sa. Lā' Dios a'ntī huī' nac pūmāpa'ksīn, xla' cāmaktaka'lha xlaca'n.
16 Lā' chuntza' xlaca'n tū'tza' maktin catitatzi'ncsli. Lā' tū'tza' maktin
catitakalhpūtīlh para pō'ktu. Huan chi'chini' tū'tza' caticāmacchālh lā' tū'tza'
maktin caticāmājiclhuī'lh huan tū xu'nu. 17 Tū'tza' caticāpātle'keni'lh huā'mā'
xlaca'n como huan Cordero a'ntī huī' na ixpu'nan huan pūmāpa'ksīn, ū'tza'
nacāmaktaka'lha. Lā' nacālē'ncan a'nlhā taxtuhuī' huan xcān a'ntū māstā'
xasāsti' quilhtamacuj. Lā' Dios nacāmāko'xamāka'tlī' lā' tū'tza' catitacalhualh.

8

Xtī'tca ixlīlakatojon sello

1 Lā' huan Cordero xtī'tli ixlīlaktojon sello. Lā' lej ca'cs ā'lanāna'lh nac
a'kapūn hua'chi pūpitzi hora. 2 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan kalhatojon
ángeles a'ntī ixtayāna' na ixlacapūn Dios. Lā' xlaca'n cāmacamaxquī'ca kanto-
jon trompetasna'. 3 Lā' ā'calīstān chimpā ā'kalhatin ángel lā' ixlīmin lakatin
pūlakaxpu'pu'n de oro. Lā' tāyalh na ixlacapūn huan altar. Lā' xla' maca-
maxquī'ca lej lhūhua' pūm a'ntū namālacnūni' Dios huan nac altar de oro
na ixlacapūn huan pūmāpa'ksīn. Lā' mālacnūlh huan pūm lā' nā huan ixo-
racionca'n huan ixtachi'xcuhuī't Dios. 4 Lā' huan xajini' pūm taxtulh de na
ixmacan huan ángel lā' tā'kayāhualh. Lā' chā'lh hasta na ixlacapūn Dios. Lā' nā
huan ixtachi'xcuhuī't Dios, nā a'ntza' chā'lh ixoracionca'n a'ntūn tatlahualh.
5 Lā' huan ángel chi'palh huan pūlakaxpu'pu'n lā' līmātzumalh huan jala'nat de
huan nac altar lā' pūxtekelh nac cā'ti'ya'tna'. Lā' tzuculh jili lā' makli'pli lā' lej
macasā'nalh lā' talacchiquilh huan ti'ya't.

Huan trompetas

6 Lā' ā'calīstān huan kalhatojon ángeles tatacāxli para nataskoli' con huan
ixtrompetaca'n.
7 Huan xapū'la ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' yujli chejet lā' macscut
tā'lacxtuca con ka'lhni'. Lā' lej palha' mincha' hasta nac cā'ti'ya'tna'. Lā' huan
ixlīquilhmactu'tun ti'ya't lhculh. Lā' ixlīkantu'tun qui'hui' lhculh. Lā' ixlīhuāk
huan seket xastaka lhcukō'lh.
8 Lā' huan ixlīkalhatu' ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' maka'nca nac mar
catūhuā hua'chi lakatin ka'tla' kēstīn a'ntū ī'lhcumā'. Lā' ixlīpitu'tun huan mar
ka'lhni' lakō'lh. 9 Lā' tanīkō'lh ixlītāpātu'tun de ixlīhuāk a'ntū ixuī' nac mar. Lā'
cāmālakuanīca ixlītāpātu'tun de huan barcos.
10 A'calīstān ixlīkalhatu'tun ángel skoli'lh con ixtrompeta. Lā' mincha' de
nac a'kapūn lakatin sta'cu lej xaka'tla' lā' ixlamatēlha hua'chi lakatin ka'tla'
kanchi'chi. Xla' yujli na ixlīkantu'tun pūxka lā' huan mu'sni'. 11 Lā' huan sta'cu
ixtacuīni' Xaxū'ni'. Lā' ixlītāpātu'tun de huan xcān taxū'yankō'lh. Lā' lhūhua'
tachi'xcuhuī't talaknīlh a'xni'ca' tahua'lh huan xcān a'ntū xū'ni' ixuanī't.
12 A'calīstān huan ixlīkalhatā'ti' ángel nā skoli'pā con ixtrompeta. Lā'
lactlahuaca ixlītāpātu'tun de huan chi'chini' lā' nā ixlītāpātu'tun de huan
mālhcuyu' lā' de huan sta'cu. Lā' a'nlhā cālactlahuaca, tū'tza' ixtamāxkakēni'n.
Lā' tū' xkakalh lakatā'ti' horas de tuncuj. Lā' tū' xkakalh lakatā'ti' horas de
huan tzī'sa.
13 A'calīstān quit iclaktzī'lh huan ángel a'ntī ixkosnū'ntlā'huan lej tālhmā'n
nac cā'ū'nī'n. Lā' ickaxmatli a'nchī lej palha' hualh:

—¡Xānti tala ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac cā'ti'ya'tna' a'xni'ca' huan trompetas natapūskoli' huan kalhatu'tun ā'xmān ángeles!

9

1 Lā' ā'calīstān ixlīkalhaquitzis ángel skoli'lh con ixlīskoli'. Lā' quit iclaktzī'lh
lakatin sta'cu a'ntū mincha' de nac a'kapūn lā' chilh hasta nac cā'ti'ya'tna'.
Lā' huan sta'cu maxquī'ca huan llave de huan lhu'cu' a'ntū lej pūlhmā'n lā'
tū' ka'lhī ixtampūn. 2 Lā' huan sta'cu mālaquī'lh huan xapūlhmā'n lhu'cu'.
Lā' tā'cxtuchi lhūhua' jini' hua'chi a'nlhā huī' lhūhua' macscut. Lā' lhūhua'
jini' tamacatalh lā' huan ū'ni' tzi'tze'ke lakō'lh. Lā' tū'tza' tasu'yulh huan
chi'chini'. 3 Lā' tayujchi de huan jini' huan xtu'qui' lā' tachilh hasta nac
cā'ti'ya'tna'. Lā' cāmaxquī'ca talacasqui' para nataxcana'n hua'chi culūtl.
4 Lā' cāhuanica que tuntū' natatlahuani' huan seket nīn huan qui'hui' lā'
nīn huan tacha'ni'. Xmān tzē ixtamātakāhuī'lh huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tū'
ixtaka'lhī na ixtankānca'n huan sello a'ntū ixla' Dios. 5 Cāmakxtekca huan
xtu'qui' para natamāpātīnī huan tamā'na tachi'xcuhuī't xmān lakaquitzis
mālhcuyu'. Taxcana'lh hua'chi culūtl lā' chuntza' cāmāpātīnīca. Pero tū'
cāmakxtekca natamaknī huan tachi'xcuhuī't. 6 A'xni'ca' napātle'ke huā'mā',
huan tachi'xcuhuī't nataputza a'nchī ixtapūnīlh pero tū' catitakaksli. Xlaca'n
natanīcu'tun pero tūlalh catitanīlh.
7 Huan xtu'qui' ixtahuanī't hua'chi cahuāyuj tacāxyāna' para huan guerra.
Na ixa'kxākca'n ixtaka'lhī catūhuā hua'chi coronas de oro. Lā' ixlacanca'n
hua'chi ixlacan kalhatin chi'xcu' ixtahuanī't. 8 Lā' huan ixya'jca'n ixtasu'yu
hua'chi ixya'j kalhatin puscāt. Lā' ixtatzanca'n hua'chi ixtatzan león. 9 Lā'
ixtacu'xahua'ca'na catūhuā hua'chi līcā'n. Lā' a'nchī ixtamacasā'nan ix-
pekenca'n hua'chi macasā'nan lhūhua' carros a'ntūn tastancalē'n cahuāyuj
a'xni'ca' tatu'jnuntēlha nac guerra. 10 Lā' ixtapūxcana'n ī'stajanca'n hua'chi
huan culūtl xcana'n. Lā' con huan ī'stajanca'n tzē ixtamātakāhuī' huan
tachi'xcuhuī't xmān lakaquitzis mālhcuyu'. 11 Lā' huan xtu'qui' ixtaka'lhī
kalhatin xapuxcu'. Xla' ū'tza' huan ángel a'ntī ixlīmāmacū'canī't huan
xapūlhmā'n lhu'cu'. Huā'mā' ángel ixtacuīni' Abadón ixtachihuīnca'n hebreos,
lā' Apolión ixtachihuīnca'n griegos. Huā'mā' huanicu'tun Mālakahuanīni'.
12 Chuntza' pātle'kelh huan xapū'la lakuat. Ixtisputa huanmā' ā'lakatu'.
13 Lā' huan ixlīkalhachāxan ángel nā skoli'lh con ixtrompeta. Lā' ickaxmatli
lakatin tachihuīn a'ntū mincha' de huan ixa'katzā'stūtā'ti' huan altar de oro
a'ntū ixyā na ixlacapūn Dios. 14 Lā' huanilh huan ixlīkalhachāxan ángel a'ntī
ixka'lhī ixtrompeta:
—Cacāmakxtekti huan kalhatā'ti' ángeles a'ntīn cāchī'canī't na ixquilhtūn
huan ka'tla' pūxka a'ntū ixtacuīni' Eufrates.
15 Lā' cāmakxtekca huan kalhatā'ti' ángeles. Lā' xlaca'n ixtacāxui'lāna'tza'
como ixtaka'lhīmā'na huā'mā' cā'ta lā' huā'mā' mālhcuyu' lā' huā'mā' chi'chini'
lā' huā'mā' hora a'xni'ca' nacāmaknīcan ixlītāpātu'tun de ixtalhūhuā't de huan
tachi'xcuhuī't. 16 Ixuancan que ixuī' lakatu' ciento millones de tropas
kētō'lana'nī'n, ixlaca'n huan kalhatā'ti' ángeles.
17 Lā' a'xni'ca' quit xa'iclakachuyamā', iccālakalaktzī'lh huan tamā'na
cahuāyujnu' lā' nā a'ntī ixtakēhui'lāna'. Lā' ixtacu'xahua'ca'na catūhuā
spi'nenke' hua'chi macscut lā' azul lā' lhmucucu hua'chi azufre. Lā' ū'tza'
a'ntū tapūtamaktāya. Lā' huan cahuāyuj ixtaka'lhī ixa'kxākca'n hua'chi ixla'
león. Lā' ixtaquilhtaxtu huāk macscut lā' jini' lā' azufre. 18 Lā' huanmā'
cālīmaknīca ixlītāpātu'tun de ixtalhūhuā't de huan tachi'xcuhuī't por huan
lakatu'tun lakuat a'ntūn taquilhtaxtulh huan cahuāyuj. Huan lakatu'tun

lakuat huāk macscut lā' jini' lā' azufre. [19] Huan cahuāyujnu' tzē ixtaxcana'n
con ixquilhni'ca'n lā' tzē ixtamātakāhuī'nin con ī'stajanca'n. Lā' ī'stajanca'n
hua'chi lūhua' ixuanī't lā' ixtaka'lhī ixa'kxākca'n. Lā' chuntza' con ī'stajanca'n
tzē ixtamātakāhuī'nin.
[20] Lā' ixlīhuāk huan tachi'xcuhuī't a'ntīn tatachokolh lā' tū' talaknīlh huan
lakuat, xlaca'n tū' tamakxtekli tamācā'tanī huan ídolos a'ntū māni' ū'tunu'n
ixtatlahuanī't. Lā' tū' tamakxtekli tamācā'tanī ixlacscujnī'n huan ko'ti'ti'
lā' huan ídolos de oro lā' de plata lā' de bronce lā' de chihuix, a'yuj huan
ídolos tū' talacahuāna'n lā' tū' ta'a'kahuāna'n lā' tūla tatlā'huan. [21] Lā' huā'mā'
tachi'xcuhuī't tū' tamakxtekli tamaknīni'n lā' tū' tamakxtekli tatlahuāna'n.
Lā' tū' tamakxtekli tatlahua talākalhī'n lā' tū' tamakxtekli taka'lhāna'n.

10

Huan ángel a'ntī ixchi'panī't huan libro

[1] Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā kalhatin ángel a'ntī ixka'lhī lej lhūhua'
līmāpa'ksīn. Lā' yujchi de nac a'kapūn. Ixlītamacxti'li' lakatin poklhnu'.
Lā' na ixa'kxāk ixlītamacxti'li' lakatin māchā'xcuali'ncā't. Lā' ixlacan
lej ixmāxkakēni'n hua'chi huan chi'chini'. Lā' ixchēkēni'n ixtatasu'yu
hua'chi kanatunu' lamana'. [2] Lā' ixchi'panī't lakatin ti'na'j libro a'ntū
ixmālakapitzicanī't. Lā' yāhualh ixtantūcāna'j huan nac mar lā' ixtantūxuc
ixyāhuanī't nac cā'ti'ya'tna'. [3] Lā' lej palha' ta'salh hua'chi ta'sa lakatin león.
Lā' a'xni'ca' ta'salh, takalhtīni'lh huan kalhatojon jilini'nī'n. [4] Lā' a'xni'ca'
huan kalhatojon jilini'nī'n ixtachihuīna'nī'ttza', quit xa'ictzo'knuncu'tun. Lā'
ickaxmatli lakatin tachihuīn a'ntū mincha' nac a'kapūn. Lā' quihuanilh:
—Tū' catzo'kti. Tzē'k naca'tzīya' a'ntūn tahualh huan kalhatojon jilini'nī'n.
[5] A'calīstān huan ángel a'ntī iclaktzī'lh ixyā nac mar lā' nac ti'ya't, xla' cha'xli
ixpekcāna'j para nac a'kapūn. [6] Lā' hualh que ixlīstu'ncua' por Dios a'ntī huī'
para pō'ktu lā' a'ntī cātlahuanī't huan a'kapūn lā' huan ti'ya't lā' huan mar lā'
ixlīhuāk a'ntū a'nan. Lā' hualh:
—Tū'tza' catitakoxīlh makān. [7] A'xni'ca' huan ixlīkalhatojon ángel naskoli'
con ixtrompeta a'xni'ca' natlōkentaxtūcan a'ntū ixtapuhuān Dios a'ntū
chuhua'j tzē'k huī'. Chuntza' Dios cāhuanilh huan a'cta'sana'nī'n xalanī'n
makāntza' a'ntī ixtatā'scuja Dios.
[8] A'calīstān ickaxmatpā huan tachihuīn xala' nac a'kapūn a'ntū
xa'ickaxmatnī'ttza' pū'la. Lā' quihuanilh:
—Capit lā' camaklhtīni' huan libro a'ntū mālakapitzicanī't a'ntūn chi'payā
huan ángel a'ntī yā nac mar lā' nac ti'ya't.
[9] Lā' iclaka'lh huan ángel lā' icsqui'ni'lh huan libro xati'na'j. Lā' quihuanilh:
—Camaklhtīni' lā' cahua't. Lā' nalīpāxū'ya'na' lā' a'yuj se'ksi' hua'chi ta'xcāt
naquilhca'tzī'ya' na minquilhni'.
[10] Lā' icmaklhtīni'lh huan xati'na'j libro a'ntū ixchi'payā huan ángel
lā' icua'lh. Lā' lej se'ksi' icquilhca'tzīlh, hua'chi taxcā't. Lā' a'xni'ca'
xa'icua'nī'ttza', iclīpāxū'ya'nkō'lh. [11] Lā' quihuanica:
—Maclacasqui'na' nahuampala'ya' ā'maktin a'ntū Dios huan ixpālacata
huan lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n lhūhua' xcānsipejni' lā' xalanī'n huan
tāpālhūhua' tachihuīn lā' nā huan reyes.

11

Huan kalhatu' a'cta'sana'nī'n

[1] Quimaxquī'ca kentin a'ctzina'j qui'hui' a'ntū pūlaclhcāna'ncan. Lā' qui-
huanica:

—Capit lā' calaclhca' huan ixlītokpān Dios lā' huan altar. Lā' cacāpūtle'ke ixlīhuākca'n a'ntīn tamācā'tanī Dios a'ntza'. 2 Lā' tū' tilaclhcā'ya' ixtanquilhni' lītokpān. Tū' tilhcā'ya' como xla' cāmacamaxquī'canī'ttza' huan makatiyāti'nni'. U'tunu'n natamāsā'a'kahuānī ixtachi'xcuhuī't Dios tu'pu'xamatu' mālhcuyu'.
3 Quit iccāka'lhī kalhatu' qui'a'cta'sana'nī'n. Na'iccāmaxquī' līmāpa'ksīn para natachihuīna'n xlaca'n chu a'nchī iclacasqui'n ixlīhuāk huan mil lakatu' cientos tu'tumpu'xam chi'chini'. Lā' natalhakā' huan lu'xu' a'ntū natasu'yu palh talakaputza.
4 Huan kalhatu' a'cta'sana'nī'n xlaca'n huan kantu' xaqui'hui' oliva lā' nā huan kantu' pūmaksko a'ntū tayāna' na ixlacapūn Dios a'ntī māpa'ksīkō' huan quilhtamacuj. 5 Palh a'ntī cātlahuani'cu'tun catūhuā a'ntūn tū' tzey, nataquilhtaxtu lamana' a'ntū nacālīlhcuyukō' huan ixtā'ca'tzaca'n. Lā' chuntza' natanī chuxatī a'ntī nacātlahuani'cu'tun a'ntūn tū' tzey. 6 Huā' tamā'na kalhatu' a'cta'sana'nī'n taka'lhī līmāpa'ksīn para que tū' natamakxteka nala xcān līhuan xlaca'n tachihuīna'mā'na por ixpālacata Dios. Lā' taka'lhī līmāpa'ksīn para que tzē nataxtāpalī huan xcān lā' ka'lhni' nala. Lā' taka'lhī līmāpa'ksīn para natamacamin ixlīhuāk huan lakuālīnīn nac cā'quilhtamacuj chō'nlhānīn xlaca'n natalacasqui'n.
7 Lā' a'xni'ca' natahuankō' a'ntū natahuan por ixpālacata Dios, huan animal a'ntū nataxtu de nac xapūlhmā'n lhu'cu', xla' ū'tza' nacātā'la xlaca'n. Lā' nacātlaja lā' nacāmaknī. 8 Lā' huan ixmacni'ca'n natatamā' nac cā'tejen de huan xcānsipej a'nlhā quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo xtokohua'ca'ca. Lā' ū'tza' tzē līmāpācuhuīcan huā'mā' xcānsipej Sodoma lā' nā Egipto a'yuj tū' chuntza' ixtacuīni'. 9 Lā' natamā' ixmacni'ca'n lakatu'tun chi'chini' ā'pūpitzi. Lā' natalaktzī'n lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n ixlīhuāk xcānsipejni' lā' xalanī'n de huan tāpālhūhua' tachihuīn. Lā' tū' namakxtekcan nacāmā'cnūcan.
10 Lā' a'ntīn tahui'lāna' nac quilhtamacuj, xlaca'n natalīpāxuhua a'xni'ca' nacālaktzī'ncan xanīn. Lā' natatlahua cā'tani' lā' natalāmaxquī' lē'ksajna'. Lā' chuntza' natatlahua como lej ko'hua'jua' tamakca'tzīlh a'xni'ca' huā' kalhatu' a'cta'sana'nī'n ixtachihuīna'n por ixpālacata Dios.
11 Lā' iclaktzī'lh a'nchī ixlīlakatu'tun chi'chini' ā'pūpitzi Dios cāmālakahuanīchokolh lā' tatā'kaquī'lh. Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn talaktzī'lh lej tajicua'lh. 12 A'calīstān huan kalhatu' a'cta'sana'nī'n takaxmatli lakatin tachihuīn xala' nac a'kapūn. Lā' cāhuanilh:
—Cata'ntit ā'tzā'.
Lā' tatō'ca'lh nac lakatin poklhnu' hasta nac a'kapūn. Lā' huan ixtā'ca'tzaca'n talaktzī'lh a'nchī tatā'kayāhualh. 13 Lā' chu tuncan lacapalh tzuculh lej taxakā'lī huan ti'ya't. Lā' ixlīlakacāuj parte de huan xcānsipej mālakuanīca. Lā' a'ntza' tanīlh lakatojon mil tachi'xcuhuī't ixpālacata tachiquilh huan ti'ya't. Lā' a'ntīn tū' tanīlh, lej tajicua'lh. Lā' ixtahuan que Dios a'ntī xala' nac a'kapūn lej ka'lhī līmāpa'ksīn. 14 Huan ixlīlakatu' lakuat a'ksputnī't lā' palaj namimpala ixlīlakatu'tun.

Ixlīkentojon trompeta

15 Huan ixlīkalhatojon ángel skoli'pā con ixtrompeta. Lā' lej palha' tzuculh tachihuīna'n makapitzīn nac a'kapūn lā' ixtahuan:
Chuhua'j quinDiosca'n māpa'ksī ixlīhuāk quilhtamacuj. Lā' nā chuntza' ixCristo nā māpa'ksī.
Lā' xla' namāpa'ksīni'n para pō'ktu.
16 Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' lacpapatzīnī'n a'ntī ixtahui'lāna' na ixpūtahuī'lhca'n na ixlacapūn Dios, xlaca'n tataquilhpūtani'lh huan Dios lā' tamācā'tanīlh. 17 Lā' xlaca'n tahualh:

Hui'x quiMāpa'ksīni'ca'n Dios lā' hui'x ka'lhīkō'ya' limāpa'ksīn.
Hui'x hui'la' lā' pō'ktu ixui'la' lā' pō'ktu nalatahui'la'ya'.
Iccāmaxquī'yāni' pāxcatca'tzī porque quilāmāsu'ni'nī'ta'uj a'nchī ka'lhīya' milīmāpa'ksīn lā' līltzucunī'ta'tza' māpa'ksīni'na'.
18 Huan xalanī'n nac xcānsipejni' de huan quilhtamacuj lej ta'a'kchā'n.
Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū natapūmāpalani'yāni' con hui'x a'ntī quinDiosca'n.
Hui'x nacājuzgarlīya'tza' huan nīnī'n.
Lā' hui'x nacāmaxquī'ya' ixtatlajca'n xlaca'n a'ntīn tatā'scujāni' hui'x lā' nā huan mi'a'cta'sana'nī'n lā' ixlīhuāk mintachi'xcuhuī't lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tamācā'tanīyāni', palh xalakka'tla'n chi'xcuhuī'n o tū'.
Chilhtza' huan chi'chini' a'ntū hui'x nacāpūmāsputūya' huan a'ntīn tamāsputūcu'tun huā' quilhtamacuj.

19 A'calīstān talaquī'lh huan ixlītokpān Dios nac a'kapūn lā' ixtasu'yu huan
nac lītokpān lakatin caja a'nlhā ixmojōcanī't huan convenio a'ntū Dios ixt-
lahuanī't con huan ixtachi'xcuhuī't. Lā' lej tzuculh makli'pa lā' con jilini' lā'
tachiquilh huan ti'ya't. Lā' yujli lhūhua' chejet.

12

Huan puscāt lā' huan dragón

1 Lā' ā'calīstān tasu'yulh nac a'kapūn lakatin ka'tla' lē'cnīn. Lā' ū'tza'
kalhatin puscāt ixuanī't. Lā' hua'chilh ixmakchī'canī't con ixlīmāxkakēn
chi'chini' hua'chi lakatin vestido. Lā' ixyā nac mālhcuyu'. Lā' ixmūhuī'
lakatin corona de lakacāujtu' sta'cu. 2 Xla' ixcamalanī't lā' ixta'sa como
ixca'tzāna'yā como huan ska'ta' ixtahui'lacu'tumā'tza'. 3 Lā' huan ixlīlakatu'
lē'cnīn tasu'yulh nac a'kapūn. U'tza' lakatin spi'nenke' animal lej ka'tla' lā'
lījicua'nī't ixuanī't. Lā' huā'mā' animal, ū'tza' huan dragón ixuanī't. Lā'
ixka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā' kancāuj ixa'kalokot. Lā' lakatunu' ixa'kxāk
ixka'lhī ixcorona. 4 Lā' xuakalē'lh con ī'stajan huan ixlīlakatu'tun parte de
ixlīlhūhua' sta'cu lā' cāmacamincha' nac cā'ti'ya'tna'. Lā' a'ntza' tāyachi huan
dragón na ixlacapūn huan puscāt a'ntī ixa'mā' mālacatuncuīni'n, como xla'
ixua'cu'tun huan ska'ta' a'xni'ca' ixlacatuncuīlh. 5 Lā' huan puscāt tahui'lalh
ixcaman xachi'xcu'. Lā' ū'tza' a'ntī lej līpalha' namāpa'ksīni'n na ixlīhuāk
huan xcānsipejni'. Lā' chu tuncan huā' ska'ta' lē'ni'ca Dios a'nlhā ixuī' na
ixpūmāpa'ksīn. 6 Lā' huan puscāt tzā'lalh, lā' a'lh nac cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't a'nlhā
ixcāxui'līni'nī't Dios a'nlhā tzē natachoko, lā' a'nlhā namaktaka'lhcan lakatin
mil lā' lakatu' ciento tu'tumpu'xam chi'chini'.

7 A'calīstān tzuculh lakatin guerra nac a'kapūn. Lā' Miguel a'ntī xapuxcu'
ángeles, xla' lā' ixángeles talātucsli con huan dragón lā' ixángeles. 8 Lā'
huan dragón tlajaca lā' tū'tza' makxtekca natahui'layācha' nac a'kapūn lā'
nā huan ixángeles. 9 Tamacaxtuca huan ka'tla' dragón. Xla' ū'tza' huan
lūhua' xala' makāntza' lā' ū'tza' a'ntīn cā'a'kxokokō'lh ixlīhuākca'n xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj. Xla' ū'tza' ixtacuīni' ko'ti'ti' lā' nā huanican Satanás.
Cāmacamincancha' hasta huan nac ti'ya't huan dragón lā' ixángeles. 10 A'calīstān
ickaxmatli lakatin palha' tachihuīn nac a'kapūn lā' hualh:

—Chuhua'j quinDiosca'n nacāmāpūxtaxtūtza' ixtachi'xcuhuī't. Xla'
ū'tza' huan rey. Mālacsu'yunī'ttza' ixlīmāpa'ksīn. Lā' chuhua'j ixCristo
namāpa'ksīni'n. Tantlakaxtucatza' de nac a'kapūn a'ntī lej ixcālē'ksa'nīni'n
huā' quintā'timīnca'n. Xla' ixcālē'ksa'nīni'n de tuncuj lā' tzī'sa na ixlacapūn
quinDiosca'n. 11 Lā' quintā'timīnca'n tatlajanī'ttza' por ixpālacata ixka'lhni'

huan Cordero lā' por ixpālacata ixtachihuīn Dios a'ntū xlaca'n tamālacstū'ncli.
Xlaca'n tū' ixtalakpuhuan ixmacni'ca'n. Xlaca'n ixtanīcu'tun por ixpālacata
ixtachihuīn Dios palh xla' ixlacasqui'n. 12 Tlajana'nī'ttza' huan līmāpa'ksīn
xala' nac a'kapūn. Lā' tzētza' tapāxuhua xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' a'ntza'. Lā'
xānti tala xlaca'n a'ntīn tahui'lāna' nac cā'ti'ya'tna' lā' nac mar. Huan ko'ti'ti'
cālakyujnī'ttza' xlaca'n. Lā' lej a'kchā'nī't como xla' ca'tzītza' pālh tū'tza' lej
makān namakxtekcan nascuja —hualh.
13 Lā' a'xni'ca' huan dragón ca'tzīlh que ixmacamincanī'ta'ncha'tza' nac
cā'ti'ya'tna', tzuculh macaputza huan puscāt a'ntī tahui'lalh ixcaman
xachi'xcu'. 14 Lā' huan puscāt maxquī'ca kentu' ixpeken hua'chi ixla'
lakatin ka'tla' águila. Lā' chuntza' xla' tzēn pūkosnū'lh nac cā'lhpi'mpi'li'
ti'ya't a'nlhā ixcāxtlahuani'canī't lā' a'nlhā namaktaka'lhcan por lakatu'tun
cā'ta ā'pūpitzi. Lā' chuntza' tzā'lani'lh huan dragón. 15 Lā' huan dragón
quilhtaxtulh lhūhua' xcān hua'chi lakatin pūxka na ixlakstunc huan puscāt.
Xla' ixlacasqui'n que huan xcān ixlē'lh huan puscāt. 16 Huan ti'ya't maktāyalh
huan puscāt. Tache'kelh lā' chu'hua'kō'lh huan xcān a'ntū ixquilhtaxtunī't
huan dragón. 17 Lā' ū'tza' lej lī'a'kchā'lh huan dragón con huan puscāt. Lā' a'lh
cātā'lātucsa con ā'makapitzīn ixcamana'. Xlaca'n ū'tunu'n a'ntīn takalhlaka'ī'
a'ntū ixlīmāpa'ksīn Dios. Lā' tū' tamakxteka a'ntū ixlīstu'ncua' a'ntū ixmāsu'yu
Jesucristo.

13

Huan tantu' animalhna' xalakko'hua'jua'

1 Lā' ā'calīstān ictāyalh na ixquilhtūn huan mar lā' iclaktzī'lh lakatin
animal a'ntū tacutli nac mar. Ixka'lhī kancāuj ixa'kalokot lā' lakatojon
ixa'kxāk. Lā' lakatunu' corona ixka'lhī nac kanatunu' ixa'kalokot. Lā'
huan lakatunu' ixa'kxāk ixtatzo'kni' lakatin tacuīni' a'ntū ixuanicu'tun que
xla' ixtā'talacastuccu'tun con huan Dios. 2 Huā'mā' animal a'ntū iclaktzī'lh,
xla' ixuanī't hua'chi misin. Lā' ixtojonī'n hua'chi ixla' oso ixtahuanī't. Lā'
huan ixquilhni' ixka'lhī hua'chi ixquilhni' león. Lā' huan dragón maxquī'lh
ixlīmāpa'ksīn huan animal a'ntū tacutli nac mar. Lā' chuntza' huan animal
lej ixka'lhī lhūhua' līmāpa'ksīn. 3 Nā lakatin ixa'xāk huan animal ixtasu'yu
hua'chi lej ixmātakāhuī'canī't lā' ā'macsti'na'j ī'sputni'tza' para nanī, pero
chuhua'j tzeyalhtza' a'nlhā ixtakāhuī'nī't. Ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't
xalanī'n nac quilhtamacuj lej talē'cnīlh huan animal lā' tastālani'lh. 4 Lā'
tamācā'tanīlh huan dragón porque ixmaxquī'nī'ttza' huan līmāpa'ksīn huan
animal. Lā' nā tamācā'tanīlh huan animal lā' ixtahuan:
—Tū' a'nampala ā'kalhatin hua'chi huā'mā' animal. ¿Tichūn tzē natlaja?
5 Lā' makxtekca nahuan huan animal a'ntū lej xako'hua'jua' tachihuīn.
Lā' makxtekca naka'lhī līmāpa'ksīn tu'pu'xamatu' mālhcuyu'. 6 Lā' xla'
lej ko'hua'jua' tzuculh līchihuīna'n Dios lā' ixtacuīni' lā' huan a'kapūn
lā' ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna'ncha' nac a'kapūn. 7 Lā' makxtekca
nacātā'lāsta'la ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' cātlajalh. Lā' makxtekca nacāmāpa'ksī
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n ixlīhuāk huan tribus lā' ixlīhuākca'n
xalanī'n huan tāpālhūhua' tachihuīn lā' ixlīhuākca'n xcānsipejni'. 8 Lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn tahui'lāna' nac quilhtamacuj tamācā'tanīlh huan
animal. Lā' xmān tū' tamācā'tanīlh xlaca'n a'ntī ixtatzo'kni' ixtacuīni'ca'n
huan nac libro a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. Ixtatzo'kni' ixtacuīni'ca'n desde a'xni'ca' tzuculh huan
quilhtamacuj. Lā' huā'mā' libro māpa'ksī xmān ū'tza' huan Cordero a'ntī
maknīca.

9 Chuhua'j xa'nca cakaxpa'ttit a'ntū na'icuan. 10 A'ntīn tachī' ā'makapitzīn,
nā xlaca'n nacāchī'can. Lā' a'ntīn tamaknīni'n con ixespadaca'n, nā
xlaca'n nacāmaknīcan con huan espada. Lā' lej tasqui'nī que huan ix-
tachi'xcuhuī't Dios natatāyani' a'ntū nacāpātle'keni' lā' tū' maktin natamakx-
teka de nata'a'kahuāna'ni' Dios.
11 A'calīstān iclaktzī'mpā ā'lakatin animal a'ntū tā'cxtuchi na ixtampīn
cā'ti'ya'tna'. Xla' ixka'lhī kantu' ixa'kalokot hua'chi ixa'kalokot borrego.
Lā' chihuīna'lh hua'chi lakatin dragón. 12 Xla' ixka'lhīkō' ixlīmāpa'ksīn de
huan xapū'la animal na ixlacapūn. Lā' ixlīhuāk huan ti'ya't lā' ixlīhuākca'n
a'ntīn tahui'lāna' nac ti'ya't, xla' ixmāmācā'tanīnī huan xapū'la animal. Lā'
huan xapū'la animal, xla' ū'tza' a'ntūn takāhuī'n ixuanī't lā' tzeyalh a'nlhā
ixtakāhuī'nī't. 13 Lā' huan ixlītantu' animal tlahualh lakka'tla'n lē'cnīn. Lā'
na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't xla' macamincha' macscut de nac a'kapūn lā'
macachilh hasta nac cā'ti'ya'tna'. 14 Lā' como xla' tzē ixtlahua huan lē'cnīn na
ixlacapūn huan xapū'la animal, nā chuntza' cālī'a'kxokolh huan tachi'xcuhuī't
xala' nac cā'quilhtamacuj. Lā' cāmātlahuīlh lakatin ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi
huan xapū'la animal como ū'tza' ixlacasqui'n namācā'tanīcan. Huan xapū'la
animal ū'tza' a'ntūn tzē tahui'lapā a'yuj ixmātakāhuī'canī't con espada. 15 Lā'
huan ixlītantu' animal ixka'lhī līmāpa'ksīn de mālakahuanī huan ídolo a'ntū
hua'chi huan xapū'la animal. Lā' chuntza' huan ídolo tzē ixchihuīna'n
lā' tzē ixcāmāmaknīnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tamācā'tanīlh. 16 Lā' huan
ídolo cāmāmacahui'līnīni'lh catūhuā hua'chi lakatin sello na ixmacacāna'jca'n
o na ixtankānca'n ixlīhuākca'n huan tachi'xcuhuī't. Chuntza' ixcātlahua
ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't lej xalakka'tla' lā' a'ntīn tū' xaka'tla', lā' huan ricos
lā' huan pobres, lā' a'ntī ixtamakscuja lā' nā a'ntīn tū' ixtamakscuja. 17 Lā'
tzē ixtatamāhuana'n lā' ixtastā'nan xmān a'ntī ixtaka'lhī na ixtankānca'n o
na ixmacanca'n huan ixtacuīni' huan animal o ixnúmero de huan animal.
18 Lā' natamāchekxī huā'mā' xmān a'ntī lej xalakskalalhna'. Lā' a'ntī lej lac-
sculujua' tzē natamāchekxī xlaca'n a'ntū huanicu'tun ixnúmero huan animal.
Ixnúmero xla' hua'chi lītalacsu'yu lakatin tacuīni'. Ixnúmero xla' lakachāxan
ciento ā'tu'tumpu'xamachāxan.

14

Tatlī'lh lhūhua' tachi'xcuhuī't

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan a'ntī huanican Cordero ixyā na ixa'cpūn
lakatin kēstīn a'ntū ixtacuīni' Sión. Lā' xla' ixcātā'lahuī' lakatin ciento
ā'tu'pu'xamatā'ti' mil tachi'xcuhuī't. Lā' xlaca'n ixtaka'lhī na ixtankānca'n
huan ixtacuīni' huan Cordero lā' nā ixtacuīni' ixTāta'. 2 Lā' ickaxmatli
catūhuā de nac a'kapūn lā' ixmacasā'nan hua'chi a'nlhā yujyā xcān a'ntū lej
xaka'tla' lā' hua'chi a'xni'ca' lej palha' jili. Lā' huan a'ntū ickaxmatli xla' ū'tza'
huan arpajna'nī'n ixta'arpajna'mā'na. 3 Lā' xlaca'n ixtatlī'mā'na ixtayāna' na
ixlacapūn ixpūmāpa'ksīn Dios lā' na ixlacapūnca'n huan kalhatā'ti' a'ntī ix-
tayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' lā' na ixlacapūnca'n huan lacpapatzīnī'n. Lā'
a'ntū ixtatlī' xla' ū'tza' xasāsti'. Lā' nīn kalhatin tūla ī'sca'ta, xmān huan lakatin
ciento ā'tu'pu'xamatā'ti' mil tachi'xcuhuī't. Xlaca'n a'ntīn cāmāpūtaxtūcanī't
de ixlīhuākca'n xalanī'n nac quilhtamacuj. 4 Huā' tamā'na tachi'xcuhuī't
xalacuan. Lā' xlaca'n a'ntīn tū' ixtamakxteknī't ixtachihuīn Dios. Lā' xmān
Dios ixtamācā'tanīnī't. Lā' xlaca'n tastālani' huan Cordero chu a'nlhā a'n
xla'. Xlaca'n ū'tunu'n a'ntī xapū'la cāmāpūtaxtūca de na ixlaclhpu'nanca'n
huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Lā' xlaca'n hua'chi lakatin

lē'ksajna' na ixlacapūn Dios lā' na ixlacapūn huan Cordero. 5 Lā' xlaca'n tū'
maktin tahualh nīn lakatin tā'ksa'nīn. Lā' nīn tuntū' ixtalaclē'n.

A'ntūn tahualh huan kalhatu'tun ángeles

6 A'calīstān iclaktzī'lh ā'kalhatin ángel a'ntī ixkosnū'ntlā'huan lej tālhmā'n.
Xla' ū'tza' ixmāca'tzīnīni'n huan xatzey tachihuīn a'ntū para pō'ktu lā' a'ntū
ixpālacata Jesucristo. Lā' xla' ū'tza' ixcāhuani ixlīhuākca'n a'ntī xalanī'n
nac cā'quilhtamacuj lā' ixlīhuākca'n xcānsipejni' lā' xalanī'n ixlīhuākca'n huan
xalacxtu'ncnu' tachihuīn. 7 Lā' xla' lej palha' hualh:
—Cajicua'ni'tit Dios lā' camāka'tlī'tit xmān ū'tza'. Chilhtza' huan chi'chini'
a'ntū nacāpūlacāxtlahuakō' huan tachi'xcuhuī't. Lā' camācā'tanī'tit Dios xmān
ū'tza' como ū'tza' tlahualh a'kapūn lā' ti'ya't lā' huan mar lā' ixlīhuāk huan
mu'sni'.
8 Lā' ā'kalhatin ángel, huan ixlīkalhatu', xla' stālani'lh lā' hualh:
—Chuhua'j sputli ixlīmāpa'ksīn huan xcānsipej a'ntū huanican Babilo-
nia a'ntū lej ixka'lhī līmāpa'ksīn. Xalanī'n huā'mā' xcānsipej, xlaca'n
talītalakspi'tnī't huan Dios lā' chuhua'j tamācā'tanī huan ā'makapitzīn diosnu'.
Lā' por ixpālacataca'n nā chuntza' tamaksca'tli huan xalanī'n ā'lacatin
xcānsipejni'. Lā' ū'tza' Dios lī'a'kchā'lh con ū'tunu'n. Lā' chuhua'j ū'tza'
nacālīmāpātīnīcan.
9 Huan ixlīkalhatu'tun ángel stālani'lh huan kalhatu' lā' lej palha' hualh:
—Chuhua'j Dios nacāmāpātīnī ixlīhuākca'n a'ntīn tamācā'tanī huan ani-
mal lā' ixídolo a'ntūn tasu'yu hua'chi huan animal, lā' a'ntīn tatamakxteka
nacāhui'līni'can sello ixla' huan animal na ixtankānca'n o na ixmacanca'n.
10 Dios lej a'kchā'nī't con xlaca'n lā' lej nacāmāpātīnī. Ixlīhuākca'n natapātīni'n
hua'chilh cāmāpū'canī't nac azufre a'ntū lhcumā'. Natapātīni'n xlaca'n na
ixlacapūnca'n huan ixángeles Dios lā' na ixlacapūn huan Cordero. 11 Lā' para
pō'ktu natā'kapūyāhua tālhmā'n huan xajini' lamana' a'nlhā natapātīni'ntamā'
pō'ktu. Lā' xlaca'n tū' maktin natapājaxa nīn de tzī'sa lā' nīn de tuncuj.
Lā' chuntza' natapātīni'n a'ntīn tamācā'tanī huan animal lā' huan ídolo.
Chuntza' natapātīni'n a'ntīn taka'lhī na ixtankānca'n ixtacuīni' huan animal.
12 Lā' ka'lhī natatāyani' ixtachi'xcuhuī't Dios lā' tasqui'nī nata'a'kahuāna'ni'
ixlīmāpa'ksīn Dios lā' nā tasqui'nī tū' maktin natamakxteka de takalhlaka'ī'
Jesucristo.
13 Lā' ickaxmatli lakatin tachihuīn nac a'kapūn a'ntū hualh:
—Catzo'kti huā'mā': "Pō'ktu natalīpāxuhua xlaca'n a'ntī natakalhlaka'ī'
Jesucristo a'xni'ca' natanī". Lā' nā huan Espíritu Santo huan: "Stu'ncua'
natapāxuhua xlaca'n como chuhua'j natajaxa lā' tū'tza' catitapātīni'lh. Lā'
nacāmāpalacan por huan xalacuan a'ntū tatlahualh".

Mā'kaquī'ca huan tacha'ni'

14 A'calīstān iclaktzī'lh lakatin sa'kaka poklhnu'. Lā' huan nac poklhnu'
a'ntza' ixuī' kalhatin chi'xcu' lā' ixmūhuī' lakatin corona de oro. Lā' ix-
chi'panī't hua'chi kantin machīta tzej xasta'ya'nca'. 15 Lā' taxtupā ā'kalhatin
ángel de nac lītokpān. Lā' lej palha' tā'chihuīna'lh a'ntī ixuī' huan nac poklhnu'
lā' huanilh:
—Namā'kaquī'ya' ixtō'ca't huan tacha'ni' como chā'lhtza' huan chi'chini'
a'ntū napūmā'kaquī'can huan tacha'ni'. Ca'tla'lhtza' huan tacha'ni' nac
cā'quilhtamacuj. 16 Lā' a'ntī ixuī' nac poklhnu' mā'kaquī'lh huan tacha'ni' nac
quilhtamacuj.
17 A'calīstān iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel taxtulh de nac lītokpān nac a'kapūn.
Lā' nā xla' ixchi'panī't ixmachīta tzej xasta'ya'nca'. 18 Lā' ā'calīstān mincha'

nac altar ā'kalhatin huampala ángel a'ntī ixlīmāmacū'canī't huan macscut. Lā' xla' lej palha' ta'sani'lh huan ángel a'ntī ixchi'panī't ixmachīta lā' huanilh:

—Capūchu'cu mimachīta huan xamayāc uvas a'nlhā tastacnī't nac cā'ti'ya'tna' como chuhua'j huāktza' xachān.

[19] Lā' huan ángel pūchu'culh ixmachīta huan xamayāc uvas nac cā'ti'ya'tna'.
Lā' cāmojōlh huan uvas a'nlhā tzej nalacchi'tcan para nataxtuni'kō' huan
xaxcān. Chuntza' nalīmāchekxīcan que Dios nacāmāpātīnī huan a'ntī
xaca'tzanca'tzīnī'n como lej a'kchā'nī't con ū'tunu'n. [20] Lā' lacchi'tca huan
uvas na ixquilhtūn huan xcānsipej. Lā' taxtulh lhūhua' ka'lhni' hua'chi kantin pūxka a'xni'ca' ka'tla'nan. Lā' lej pūlhmā'n ixuanī't lā' chā'lh na ixpixni' huan cahuāyuj lā' lakatu'tun ciento kilómetros ixlīlhmā'n.

15

Huan ángeles ixtalē'n lakatojon lakuat

[1] Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā lakatin ka'tla' lē'cnīn nac a'kapūn. Iccālaktzī'lh kalhatojon ángeles lā' chā'tunu' de xlaca'n ixtalē'n lakatin lakuat. Lā' huā' tamā'na lakuat, ū'tza' ā'xmān. A'xni'ca' nalatza' huā'mā' lakuat a'xni'ca' nasputa ixtā'kcha Dios.

[2] Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā catūhuā a'ntū ixtasu'yu hua'chi lakatin mar a'ntū hua'chi vidrio. Lā' spi'nenke' ixuanī't hua'chi jala'nat. Lā' nā iccālaktzī'lh a'ntī ixtatlajanī't huan xako'hua'jua' animal como tūlalh cāmāquilhpūtīca na ixlacapūn huan ídolo a'ntū ixtlahuanī't hua'chi ixmacni'. Lā' xlaca'n tū' tatamakxtekli nacātankāhui'līcan huan ixnúmero de ixtacuīni'. Lā' xlaca'n ixtayāna' na ixquilhtūn huan nac mar a'ntū hua'chi vidrio.
Lā' ixtachi'payāna' huan arpas a'ntū Dios ixcāmaxquī'nī't. [3] Lā' xlaca'n
ixtatlī'yāna' a'ntū ixtlī' Moisés a'ntī ixtā'scuja Dios. Ixtatlī' por ixpālacata huan Cordero. Lā' a'ntū tatlī'lh, ū'tza' huā'mā':

Māpa'ksīni' quinDiosca'n, hui'x ka'lhīkō'ya' ixlīhuāk līmāpa'ksīn.
Ixlīka'tla' lā' lej tzēhuanī't huāk a'ntū tlahua'ya' hui'x.
Xmān hui'x māpa'ksīkō'ya' ixlīhuāk xcānsipejni'.
Lā' huāk a'ntū tlahua'ya' lej tzey lā' ū'tza' chu a'nchī ixlīstu'ncua'.
[4] Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natajicua'ni'yāni' hui'x, Māpa'ksīni'.
Lā' ixlīhuākca'n natamāka'tlī'yāni'.
Lā' xmān hui'x tlahua'ya' huāk tzey.
Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj natamin lā' natamācā'tanīyāni' xmān hui'x, como ixlīhuākca'n talaktzī'n que lej tzey ixlīhuāk a'ntū hui'x tlahua'ya'.

[5] Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh huan lītokpān ixlaquī'yā nac a'kapūn. Lā' huan na ixchakān ixui'lacha' huan chihuixni' a'nlhā tatzo'kni' huan ley a'ntū
maxquī'canī't Moisés. [6] Lā' tataxtulh de huan nac lītokpān huan kalhatojon ángeles a'ntī ixtalē'mā'na huan lakatojon lakuat. Ixtalhakā'nī't ixlu'xu'can lej xafino lā' smu'yonko' lā' stala'nka' lā' ixtaka'lhī ixlīchī'cānca'n de oro na
ixcu'xanca'n. [7] Lā' ā'calīstān kalhatin de huan ixlīkalhatā'ti' a'ntī ixtayāna' nac huan a'katzā'stūtā'ti' cāmaxquī'lh chā'tunu de huan ángeles lakatunu' kā'x de oro. Lā' huan kā'x ixtalītzuma de huan a'ntū Dios nacālīmāpātīnī
huan tachi'xcuhuī't. Lā' Dios, xla' huī' para pō'ktu. [8] Lā' huan lītokpān
ixlītzumakō' jini' como Dios lej ka'tla' lā' lej ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' nīn kalhatin tzē ixtanū huan nac lītokpān līhuān tūna'j ī'sputkō' huan lakatojon lakuat a'ntū ixtalē'nācha' huan kalhatojon ángeles.

16

Huan pātojon kā'x a'nlhā ixtojōmā' a'ntū līmāpātīnīni'n Dios

1 Lā' ā'calīstān ickaxmatli lakatin tachihuīn lej palha' a'ntū ixtaxtumā' de
huan nac lītokpān. Lā' cāhuanilh huan kalhatojon ángeles:

—Capinchipitit lā' capūxteketit huan nac cā'ti'ya'tna' huan lakatojon kā'x a'ntū cātamaxquī'ni' lā' a'nlhā tatojōmā'na a'ntū Dios nacālīmāpātīnī huan tachi'xcuhuī't.

2 Huan xapū'la ángel a'lh lā' pūxtekelh ixkā'x nac cā'ti'ya'tna'. Lā' cātaxtuni'lh
lej lakko'hua'jua' tzi'tzi' a'ntū lej ixcāca'tzani' huan a'ntī ixtaka'lhī na ixtankānca'n ī'sello de huan animal lā' huāk a'ntī ixtataquilhpūtani' xla'.

3 Lā' huan ixlīkalhatu' ángel nā pūxtekelh ixkā'x huan nac mar. Lā' huan xcān
ka'lhni' lalh hua'chi ixka'lhni' kalhatin nīn. Lā' tanīkō'lh ixlīhuāk a'ntū ixa'nan nac mar.

4 Lā' huan ixlīkalhatu'tun ángel pūxtekepā ixkā'x na ixlīhuāk huan pūxka lā'
a'nlhā hui'lāna' mu'sni'. Lā' xlaca'n ka'lhni' talakō'lh. 5 Lā' ickaxmatli a'nchī
hualh huan ángel a'ntī pūxtekelh ixkā'x huan nac xcān. Lā' hualh:

—QuinDiosca'n, hui'x lej tzey. Lā' hui'x huī' lā' pō'ktu ixlahui'la'. Lej tzey
a'nchī talīmāpalanī't con hui'x. 6 Xlaca'n a'ntī cāmāpātīnīpā't tamaknīlh huan
mintachi'xcuhuī't lā' mi'a'cta'sana'nī'n. Lā' chuhua'j hui'x cāmāko'tūpā't huan ka'lhni'. Chuntza' cāminī'ni'.

7 Lā' ā'calīstān ickaxmatpā lakatin tachihuīn huan nac altar a'ntū hualh:

—Dios Māpa'ksīni', hui'x ka'lhī'kō'ya' ixlīhuāk līmāpa'ksīn. Lej tzey hui'x a'nchī cālīlacāxtlahua'ya'.

8 Lā' huan ixlīkalhatā'ti' ángel nā pūxtekelh huan ixkā'x huan nac chi'chini'.
Lā' chuntza' huan chi'chini' cālhcuyulh huan tachi'xcuhuī't con ixmacscut.
9 Xlaca'n talhcukō'lh. Lā' tahualh lej lakko'hua'jua' tachihuīn por
ixpālacata Dios como xla' macamilh huā'mā' lakuat como ka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' xlaca'n tū' maktin taxtāpalīcu'tunli ixtapāstacna'ca'n. Lā' tū' maktin tataquilhpūtani'cu'tunli Dios.

10 Lā' ā'calīstān huan ixlīkalhaquitzis ángel nā pūxtekepā ixkā'x huan na
ixpūtahuī'lh huan xako'hua'jua' animal. Lā' tuncan tzī'sualh lakachu a'nlhā ixmāpa'ksīni'n huan xako'hua'jua' animal. Lā' huan tachi'xcuhuī't ixtaxcā
ī'sī'ma'kā'tca'n como lej ixtapātīni'mā'na. 11 Lā' lej ko'hua'jua' talīchihuīna'lh
Dios xala' nac a'kapūn como lej ixtapātīni'mā'na como lej ixcāmājiclhuī' ixtzi'tzi'ca'n. Lā' tū' tamakxtekli natatlahua a'ntū ko'hua'jua'.

12 Lā' huan ixlīkalhachāxan ángel nā pūxtekelh ixkā'x huan nac pūxka a'ntū
huanican Eufrates. Lā' huan pūxka tīlh lā' chuntza' tzē tapātle'kelh huan reyes a'ntī ixtamimā'na'ncha' a'nlhā tā'cxtuyāchi huan chi'chini'.

13 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā kalhatu'tun espíritus xalakko'hua'jua'. Xlaca'n
tataxtulh na ixquilhni' huan dragón lā' ixquilhni' huan animal xako'hua'jua' lā' nā ixquilhni' huan a'kxokonu' a'cta'sana'. Lā' huan espíritus ixtatasu'yu
hua'chi chachakatna'. 14 Lā' huā' tamā'na espíritus, xlaca'n tlajana'nī'n
ixtahuanī't. Lā' xlaca'n ixtatlahua lē'cnīn. Lā' xlaca'n tataxtulh para natamākēstoka ixlīhuākca'n huan reyes xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Lā' chuntza' huan reyes tatlahualh guerra huan chi'chini' a'ntū lacsacui'līnī't
Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn. 15 U'tza' huā'mā' a'ntū huan Jesucristo:

—Huanmā' chi'chini' quit na'icmin hua'chi kalhatin ka'lhāna' como nīn chā'tin quintika'lhītō'lalh. Lej līpāxūj natala xlaca'n a'ntī lej xa'nca natamaktaka'lha ixlu'xu'ca'n lā' tū' natalhtata. Chuntza' tū' laklhka'lo'ko catitalatā'kchokolh xlaca'n lā' tū' catitamāxana'lh na ixlacapūnca'n tachi'xcuhuī't.

16 Lā' huan reyes tatakēstokli a'nlhā ixuanican Armagedón huan tachihuīn
hebreo.
17 Lā' ā'calīstān huan ixlīkalhatojon ángel pūxtekelh ixkā'x nac cā'ū'nī'n. Lā'
chu tuncan chihuīna'lh kalhatin a'ntī ixuī' nac pūmāpa'ksīn a'ntū ixuī' nac
lītokpān nac a'kapūn. Lā' hualh:
—Chuhua'j lakō'nī'ttza' ixlīhuāk.
18 Lā' chu tuncan tzuculh makli'pa lā' palha' jililh. Lā' lej tachiquilh huan
ti'ya't. Lā' a'nchī tachiquilh huan ti'ya't, tū' maktin ixlanī't ixtā'chuntza'
desde a'xni'ca' huan tachi'xcuhuī't tatzuculh talatahui'la nac quilhtamacuj.
19 Lā' huan ka'tla' cā'lacchicni', a'nlhā ixuanican Babilonia, tache'kelh huan
ti'ya't lā' lakatu'tun taxtulh. Lā' huan xcānsipejni' xala' ixlīhuāk quilhtamacuj,
talakuankō'lh. Dios cāpāstacli huan tamā'na xalanī'n nac Babilonia a'nchī
lej ixtatlahuanī't a'ntū xako'hua'jua'. Lā' xla' lej cāmāpātīnīlh como xla' lej
ixa'kchā'nī't. 20 Lā' ixlīhuāk huan lacpītzina'j ti'ya't nac mar talakuankō'lh.
Lā' nā talakuankō'lh huan kēstīnni'. Lā' tū'tza' ixtatasu'yu. 21 Lā' yujli chejet
lej lakka'tla'. Lā' lakatin chejet ixtzincan tu'pu'xam kilos. Lā' cāmūtō'lalh
huan tachi'xcuhuī't. Lā' xlaca'n ā'chulā' ko'hua'jua' talīchihuīna'lh Dios por
ixpālacata huan chejet como lej ixtapātīni'mā'na ixpālacata huan xaka'tla'
lakuat.

17

Māpātīnīca huan puscāt a'ntīn tū' tzey ixuanī't

1 Lā' quilakmilh huan kalhatin ixlīkalhatojon ángeles a'ntī ixtaka'lhī huan
lakatojon kā'x. Lā' quihuanilh:
—Cata't. Na'icmāsu'ni'yāni' a'nchī namāpātīnīcan huan puscāt a'ntī lej
tlahua talākalhī'n a'ntī huī' a'nlhā mā' lhūhua' marna'. 2 Huan māpa'ksīni'nī'n
xalanī'n ixlīhuāk huan quilhtamacuj tatā'tlahuanī't talākalhī'n huā'mā' puscāt.
Lā' huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj, xlaca'n hua'chi ka'chīnī'n
como lej ko'hua'jua' ixtapāstacna'ca'n por ixpālacata huā'mā' puscāt —qui-
huanica.
3 Lā' tuncan huan ángel quilē'lh por ixlīmāpa'ksīn huan Espíritu Santo hasta
nac lakatin cā'lhpi'mpi'li' ti'ya't. Lā' a'ntza' iclaktzī'lh kalhatin puscāt ixkēhuī'
lakatin animal xaspi'nenke'. Lā' ixlīmakka'tla' huan animal ixtamaktzo'kni'
lej xalakko'hua'jua' tacuīni'. Lā' huan animal ixka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā'
kancāuj ixa'kalokot. 4 Lā' huan puscāt ixlhakā'nī't ixlu'xu' xasmumo'nko
lā' xaspi'nenke'. Lā' ixlu'xu' ixka'lhī lhūhua' oro lā' lhūhua' a'ntū hua'chi
chihuix lej xalactzēhuanī't lā' lej xatapala, lā' nā huan chihuix a'ntū huanican
perla. Lā' ixchi'patēlha lakatin taza de oro. Lā' huan taza ixlītzumakō'
tāpālhūhua' a'ntū lej xalakko'hua'jua' como xla' lej ixtlahuanī't talākalhī'n.
5 Lā' na ixtankān ixtatzo'kni' lakatin tacuīni' a'ntū ixca'tzīcan lakatzē'k a'ntū
ixuanicu'tun. Lā' a'ntū ixtatzo'kni' ū'tza' huā'mā': "Huan xaka'tla' Babilonia,
xla' ū'tza' xatzī't de ixlīhuāk huan puscan a'ntī lej tatlahua talākalhī'n, lā'
ixlīhuāk a'ntū ko'hua'jua'". 6 Lā' iclaktzī'lh que huanmā' puscāt ixlīka'chīnī't
huan ixka'lhni'ca'n huan ixtachi'xcuhuī't Dios. Xlaca'n cāmaknīca como tū'
tamakxtekli ta'a'kahuāna'ni' Jesús. Lā' a'xni'ca' quit iclaktzī'lh huā'mā', lej
ica'cnīlh. 7 Lā' huan ángel quinkalhasqui'nīlh:
—Lā' ¿a'chī' lī'a'cnī'ya'? Na'icuaniyāni' a'ntū līlakatzē'k ixpālacata huan
puscāt lā' huan animal a'ntū kēhuī', lā' a'ntū ka'lhī lakatojon ixa'kxāk lā'
kancāuj ixa'kalokot. 8 Lā' huan animal a'ntū la'ktzi', xla' ixlahuī' xapū'la,
lā' chuhua'j tū'tza' lahuī'. Xla' natā'cxtuyāchi nac huan xapūlhmā'n lhu'cu'.
Lā' ā'calīstān xla' na'a'n a'nlhā namālakuanīcan. Lā' a'xni'ca' nalaktzī'ncan
huan animal, natalē'cnī huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

Lej natalē'cnī huan animal a'nchī ixuī' de makāntza' lā' tū'tza' lahuī' lā' nalatahui'lapala. Natalē'cnīni'n ixlīhuākca'n a'ntīn tū' tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n huan nac libro desde a'xni'ca' tzuculh cāxtahui'la quilhtamacuj. Lā' huan libro ū'tza' a'nlhā cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

9 Lā' nā huan ángel quihuanilh:

—Chuhua'j na'icuaniyāni' a'nchī līmāchekxīcan huā'mā'. Huan lakatojon ixa'kxāk huan animal, xla' ū'tza' huan lakatojon kēstīn a'nlhā tahui'la huan
puscāt. 10 Lā' nā huan lakatojon a'kxāk, ū'tza' nā huanicu'tun huan kalhato-
jon reyes. Lā' huan kalhaquitzis de xlaca'n tū'tza' tamāpa'ksīni'n. Lā' kalhatin de xlaca'n, xla' māpa'ksīni'ncus. Lā' huan kalhatin ixlīkalhatojon, xla' tū' minī't.
Xla' a'xni'ca' namin, tū' lej makān catimāpa'ksīni'lh. 11 Lā' huan animal a'ntū
ixlahuī' xapū'la lā' a'ntū tū'tza' lahuī', xla' ū'tza' ixlīkalhatzeyan rey. Lā' xla' a'cxtim con huan kalhatojon. Lā' ā'calīstān xla' namālakuanīcan.

12 'Lā' huan kancāuj a'kalokot a'ntū la'ktzi', xla' ū'tza' huan kalhacāuj reyes. Xlaca'n a'ntīn tūna'j talītzucu tamāpa'ksīni'n. Xlaca'n natamāpa'ksīni'n con
huan animal xmān lakatin hora. 13 Lā' huā' tamā'na kalhacāuj reyes talac-
chihuīna'nī't lā' natamaxquī' huan animal ixlīmāpa'ksīnca'n. 14 Xlaca'n natat-
lahua guerra lā' natatā'lāsta'la huan Cordero. Lā' nacātlaja huan Cordero con ixtachi'xcuhuī't a'ntī Dios cāta'sani'nī't lā' cālacsacnī't lā' ta'a'kahuāna'ni' xmān Dios. Lā' huan Cordero natlajana'n como xla' cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn tamāpa'ksīni'n, lā' xla' ū'tza' Rey a'ntī ā'chulā' māpa'ksīni'n que ixlīhuākca'n huan reyni' xalanī'n nac cā'quilhtamacuj.

15 Lā' nā quihuanilh huan ángel:

—Huan marna' a'ntū cāla'ktzi' a'nlhā lacahuahuī' huan puscāt a'ntī lej tlahua talākalhī'n, huā'mā' xla' tachi'xcuhuī't xalanī'n lacalhūhua' xcānsipejni'
a'ntīn tachihuīna'n lej tāpālhūhua' tachihuīn. 16 Lā' huan kancāuj a'kalokot
a'ntū cāla'ktzi' lā' a'ntū kalhacāuj reyes, xlaca'n lā' huan animal na-
talāca'tzalaktzī'n con huan puscāt a'ntī lej tlahualh talākalhī'n. Lā' huan puscāt namaklhtīkō'can a'ntū ka'lhī. Lā' lhka'lo'ko natamakxteka. Xlaca'n
natahua' ixquinīt huan puscāt. Lā' a'ntū na'a'katāxtū nalhcuyukō'can. 17 Dios
cāmāpuhuanīlh para natatlahua a'ntū Dios ixlacasqui'n. Lā' ū'tza' xlaca'n talīlacchihuīna'lh lā' talīmaxquī'lh ixlīmāpa'ksīnca'n huan animal hasta a'xni'ca'
natlōkentaxtūkō'can ixlīhuāk a'ntū Dios ixuanī't. 18 Lā' huan puscāt a'ntī
la'ktzi', xla' ū'tza' huan lej xaka'tla' cā'lacchicni' a'ntū cāmāpa'ksīkō' huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj.

18

Mālakuanīca Babilonia

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'mpā ā'kalhatin ángel a'ntī ixyujmā'chi de nac a'kapūn.
Xla' lej ixka'lhī līmāpa'ksīn. Lā' xla' lej ī'xkaka lā' māxkakēkō'lh huan quilhtamacuj. 2 Lā' lej palha' hualh:

—Chuhua'j mālakuanīkō'canī'ttza' huan xaka'tla' cā'lacchicni' Babilonia. Chuhua'j tahui'lāna' a'ntza' xmān huan tlajana'nī'n, lā' ixlīhuāk huan spūnnu'
xalakko'hua'jua'. 3 Babilonia cāmātlahuīlh talaclē'i' xalanī'n na ixlīhuāk huan
xcānsipejni'. Lā' huan reyes xalanī'n na ixlīhuāk huan cā'quilhtamacuj tatlahualh ixtalaclē'i'ca'n por ixpālacata huā'mā' cā'lacchicni'. Lā' huan stā'na'nī'n xalanī'n nac quilhtamacuj rico talanī't, como huan xalanī'n nac Babilonia lej ixtaxa'ma ixtumīnca'n para tatamāhua ixlīhuāk a'ntū ixtalacasqui'n.

4 Lā' ā'calīstān ickaxmatpā lakatin tachihuīn nac a'kapūn a'ntū hualh:

—Cataxtutit huan nac Babilonia, hui'xina'n a'ntī quintachi'xcuhuī't.
Tū' natlahua'yā'tit huan xako'hua'jua' talaclē'i' con xalanī'n a'ntza'. Lā'
chuntza' tū' catimakpātīni'ntit nā hui'xina'n a'xni'ca' nacāmāpātīnīcan
xlaca'n. 5 Ixtalaclē'i'ca'n xlaca'n lej lhūhua'. Cāmākēstokui'līni'canī't lā'
chā'nī't hasta nac a'kapūn. Dios lej cāpāstacni'nī't huan ixtalaclē'i'ca'n.
6 Chuhua'j cacātlahuani'ca xlaca'n chu a'nchī cātatlahuani'ni' hui'xina'n.
Tzej catamāpalalh hasta maktu' por huan a'ntū tatlahuani'lh ā'makapitzīn.
Chuhua'j tzej catapātīni'lh xlaca'n hasta maktu'. 7 Lej rico ixtahuanī't lā'
lej ixtapāxuhualh lā' lej ixtaka'tla'jca'jtzī. Lā' chuhua'j tzej catapātīni'lh lā'
tzej catalakaputzalh. Xlaca'n hua'chi kalhatin puscāt a'ntī huan: “Quit
kalhatin reina lā' icmāpa'ksīni'n. Lā' quit tū' lakapūt. Lā' tū' maktin
ictilakaputzalh”. 8 Lā' ū'tza' natalīmin huan lakuat. Lā' naminkō' ixlīhuāk
lakatin chi'chini': talakaputzīt lā' līnīn lā' tatzi'ncsta. Lā' nā nalhcuyukō'can
huā'mā' cā'lacchicni'. Lā' a'ntī namacamin huā'mā' lakuat, xla' ū'tza' Dios. Lā'
xla' lej ka'lhī līmāpa'ksīn.

9 Lā' huan reyes xalanī'n nac cā'quilhtamacuj tatlahualh ixtalaclē'i'ca'n con
huan xalanī'n nac Babilonia. Lā' con ū'tunu'n ixcātā'tlahua ixlīhuāk a'ntū
ixtalacasqui'n. Xlaca'n natalakaputza lā' natacalhuan a'xni'ca' natalaktzī'n
que huan cā'lacchicni' Babilonia lhcumā' lā' huan xajini' tā'kayāhuamā'. 10 Lā'
huan reyes natalaca'a'ntāya de makat como nā lej natajicua'n a'nchī nat-
apātīni'ntamā' huan xalanī'n nac Babilonia. Lā' natalāhuani:

—Lej xānti la huan Babilonia, huan ka'tla' cā'lacchicni'. Chu līmaktin
māpalamā' por ixlīhuāk huan xako'hua'jua' a'ntū tatlahuanī't a'ntza'. Lā' lej
ixka'lhī līmāpa'ksīn —chuntza' natahuan.

11 Lā' huan stā'na'nī'n xalanī'n nac quilhtamacuj nā xlaca'n natacalhuan
lā' natalakaputza por huan a'ntūn pātle'kemā' nac Babilonia. Natacal-
huan como tū'tza' catita'a'nalh a'ntī nacāmaktamāhua ixlīstā'tca'n. 12 Tū'tza'
cati'a'nalh a'ntī nacāmaktamāhua ixlīstā'tca'n hua'chi huan oro lā' plata lā'
perlas lā' lej xatapala chihuix. Lā' tū'tza' caticāmaktamāhuaca huan lu'xu'
a'ntū lej xafino de lino lā' de seda a'ntū smumonko' lā' spi'nenke'. Tū'tza'
catitamāhuaca huan qui'hui' a'ntū lej xamu'csa. Tū'tza' caticāmaktamāhuaca
a'ntū cātlahuacan de marfil lā' de huan qui'hui' lej xatapala lā' huan bronce
lā' līcā'n lā' huan mármol. 13 Tū'tza' catitamāhuaca huan canela lā' nīn
huan chi'tinni' a'ntū mojōni'can līhua't. Lā' tū'tza' caticāmaktamāhuaca huan
pūm lā' mirra lā' perfume lā' vino lā' aceite lā' harina lā' trigo. Tū'tza'
caticāmaktamāhuaca huācax lā' borregos lā' cahuāyuj lā' carros a'ntū cāsta'nca
cahuāyuj lā' huan tasācua' a'ntīn tascuja para ixtēcu'ca'n a'ntīn cātamāhuanī't.
14 Lā' huan stā'na'nī'n natahuani xalanī'n nac Babilonia:

—Huan lej xalacuan catūhuā a'ntū lej ixka'lhīcu'tunā'tit, xla'
cāsputni'kō'nī'ta'ni'. Lā' nā cāsputni'kō'nī'ta'ni' huan lej xalacfino catūhuā
lā' lej xatapala. Tū'tza' maktin catika'lhī'tit.

15 Lā' huan stā'na'nī'n lej ricos ixtahuanī't como lej ixtatlahua negocio con
xalanī'n nac Babilonia. Lā' nā xlaca'n natalaca'a'ntāya de makat como lej
natajicua'n a'nchī natapātīni'ntamā' xalanī'n nac Babilonia. Lā' natalaka-
putza lā' natacalhuan. 16 Lā' natahuan:

—¡Lej xānti la huan Babilonia! Xapū'la xalanī'n a'ntza' ixtalhakā'nan huāk
con huan lino xafino lā' xasmumonko' lu'xu' lā' xaspi'nenke'. Lā' ixtaka'lhī
ixlīcāxtlahualīca'n huāk de oro lā' de chihuix lej xatapala lā' perlas. 17 Lā' chu
līmaktin cāsputni'kō'lh ixlīricoca'n —natahuan.

Lā' ixlīhuākca'n huan marineros lā' xanapuxcu'nu' huan barcos lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn tapū'a'an huan barcos lā' ixlīhuākca'n a'ntī tamakscuja nac

mar, ixlīhuākca'n natalaca'a'ntāya. 18 Lā' a'xni'ca' natalaktzī'n a'nchī lhcumā'
huan cā'lacchicni' Babilonia lā' a'nchī taxtumā' huan jini', xlaca'n natahuan:
—Tū' maktin ixa'nanī't lakatin cā'lacchicni' hua'chi huā'mā' ka'tla' cā'lacchicni'.
19 Lā' como lej natalakaputza, māni' xlaca'n nata'a'cpūtō'ca' pokxni'. Lā'
natacalhuan lā' lej palha' natahuan:
—¡Xānti la huā'mā' xaka'tla' cā'lacchicni'! Lej rico ixtahuanī't xalanī'n
a'ntza'. Lā' nā talalh ricos ixlīhuākca'n ixtēcu'nī'n barcos como lej ī'stā'nancan
nac Babilonia. ¡Xānti la huan cā'lacchicni'! Chu līmaktin sputli.
20 Lā' nā nahuancan:
—Catalīpāxuhualh ixlīhuākca'n xalanī'n nac a'kapūn como lakuanī't huan
cā'lacchicni' Babilonia. Calīpāxuhua'tit hui'xina'n a'ntī ixtachi'xcuhuī't Dios
lā' nā hui'xina'n apóstoles lā' ixa'cta'sana'nī'n Dios. Xlaca'n xalanī'n nac
Babilonia tamāpalamā'natza' con Dios a'ntū cātatlahuani'nī'ta'ni' hui'xina'n.
21 Lā' ā'calīstān kalhatin ángel lej xatli'hui'qui chi'palh lakatin ka'tla' chi-
huix hua'chi lakatin xuā'ti' ixlīka'tla'. Lā' tamacajūlh nac mar lā' hualh:
—Chuntza' namāyujūcan huan ka'tla' cā'lacchicni' Babilonia. Lā' tū'tza'
maktin catitasu'yulh. 22 Tū'tza' catikaxmatca a'ntza' huan música. Tū'tza'
catikaxmatca huan arpa nīn huan līskoli' nīn huan trompeta. Tū'tza' maktin
catikaksca kalhatin makscujni' de catūhuāya tascujūt. Tū'tza' catisā'nalh
huan xuā'ti' a'xni'ca' squitimā'ca como tintī' a'ntī natasquiti. 23 Tintī'tza'
a'ntza' nīn lakatin pūmaksko a'ntū namaksko. Tū'tza' catikaxmatca ixtachi-
huīn a'ntīn tapūchahuanī'tcus. Huan stā'na'nī'n a'ntī xapū'lh tamilh nac Ba-
bilonia, xlaca'n ā'chulā' ixtaka'lhī līmāpa'ksīn que ā'makapitzīn xalanī'n nac
cā'quilhtamacuj. Xalanī'n nac Babilonia talī'a'kxokonu'lh con ixtatlahuānca'n
xalanī'n chuxalhā nac cā'quilhtamacuj —hualh huan ángel.
24 Chuntza' napātle'keni' huan Babilonia como a'ntza' cāmaknīca
ixa'cta'sana'nī'n Dios lā' nā cāmaknīca ixtachi'xcuhuī't Dios. Lā' nā talē'n
cuenta xalanī'n nac Babilonia a'nchī cāmaknīca ixtachi'xcuhuī't Dios na
ixlīhuāk huan quilhtamacuj.

19

1 Lā' ā'calīstān ickaxmatli a'nchī palha' ixtata'sa huan lhūhua' tachi'xcuhuī't
nac a'kapūn. Xlaca'n ixtahuan:

¡Lej ka'tla' Dios!
Xla' quincāmāpūtaxtūyāni'.
Ca'a'cnīni'ni'ca' xmān ū'tza'.
Lā' xla' ka'lhīkō' huan līmāpa'ksīn.
2 Xla' juzgarlī chu a'nchī a'ntū stu'ncua'.
Lej tzey a'nchī xla' juzgarlī.
Xla' juzgarlīnī't huan Babilonia como xalanī'n a'ntza' tamātlahuīlh talaclē'i' ixlīhuākca'n xalanī'n huan quilhtamacuj, chu a'cxtim hua'chi xlaca'n.
Dios māpātīnīnī't huan Babilonia como xalanī'n a'ntza' tamaknīlh a'ntī ixtatā'scuja Dios.

3 Lā' chihuīna'mpalaca lej palha' lā' tahualh:
—¡Lej ka'tla' Dios! Huan jini' tō'ca'mā' de nac Babilonia para pō'ktu.
4 Lā' huan kalhapu'xamatā'ti' papatzīnī'n lā' huan kalhatā'ti' a'ntī ix-
tayāna nac huan a'katzā'stūtā'ti', xlaca'n tatatzokostani'lh Dios a'ntī ixuī' na
ixpūmāpa'ksīn. Xlaca'n tamācā'tanīlh lā' tahualh:
—Stu'ncua' a'nchīn tahuan. ¡Lej ka'tla' Dios!
5 A'calīstān kaxmatpalaca lakatin tachihuīn de ixpūmāpa'ksīn Dios lā'
hualh:

Camāka'tlī'tit Dios milīhuākca'n hui'xina'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios
lā' milīhuākca'n hui'xina'n, xalakka'tla'n lā' xalactzina'j, a'ntī
a'cnīni'ni'yā'tit Dios.

Tapūchahualh a'ntī huanican Cordero

6 Lā' chu ickaxmatpā hua'chilh ixtachihuīna'mā'na lhūhua' tachi'xcuhuī't
lā' hua'chi a'nlhā yujtāya xcān, lā' hua'chi a'xni'ca' lej palha' jili lā' tahualh:
¡Lej ka'tla' Dios!
Māpa'ksīni'ntza' quiMāpa'ksīni'ca'n quinDiosca'n a'ntīn ka'lhīkō' līmāpa'ksīn.
7 Lā' līpāxūj catahui'lauj lā' cata'sauj de tapāxuhuān.
Lā' camāka'tlī'uj Dios.
Lā' chinī'ttza' huan chi'chini' a'ntū napūtapūchahua huan a'ntī huanican
Cordero.
Lā' ixtasqui'ni' tacāxnī'ttza'.
8 Lā' huan xatasqui'ni' makxtekcanī't nalhakā'nan con huan xatzey xas-
tala'nka' lu'xu' lā' slamama.
Huan lej xatzey lu'xu' huanicu'tun que lej tzey a'nchī talatā'kchoko ix-
tachi'xcuhuī't Dios.
9 A'calīstān huan ángel quihuanilh:
—Catzo'kti huā'mā': "Līpāxūj tahui'lāna' a'ntīn cākantāyacanī't para huan
tahua' a'xni'ca' natapūchahua huan Cordero".
Lā' nā quihuanilh huan ángel:
—U'tza' stu'ncua' como ū'tza' huā'mā' a'ntū hualh Dios.
10 Lā' quit ictatzokostani'lh huan ángel lā' ictimācā'tanīcu'tulh. Lā' xla'
quihuanilh:
—Tū' catla'hua' chuntza'. Tū' caquimācā'tani'. Quit ictā'scuja Dios
chuntza' hua'chi hui'x lā' hua'chi huan mintā'timīn a'ntīn takalhlaka'ī'
a'ntū xastu'ncua' a'ntū Jesús māsu'yulh. Xmān Dios namācā'tanī'ya'. A'ntīn
tamāca'tzīnīni'n ixtachihuīn Jesucristo, ixlīhuākca'n xlaca'n ixa'cta'sana'nī'n
Dios —quihuanica.

Huan xasa'kaka cahuāyuj lā' a'ntī ixkēhuī'

11 A'calīstān iclaktzī'lh huan a'kapūn laquī'yā. Lā' iclaktzī'lh lakatin
cahuāyuj xasa'kaka. Lā' a'ntī ixkēhuī' huā'mā' cahuāyuj, māpācuhuīca
Xastu'ncua' lā' ū'tza' a'ntīn tlōkentaxtū ixlīhuāk. Xla' tzey a'nchī māpa'ksīni'n.
Lā' lej tzey a'nchī xla' tlahua guerra. 12 Lā' ixlakastapun ixtaxkaka hua'chi
xalamana' huan macscut. Lā' ixmūhuī' lhūhua' corona na ixa'kxāk. Lā'
ixtzo'kni'canī't lakatin tacuīni'. Lā' nīn tintī' ixmāchekxī a'ntū ixuanicu'tun
huanmā' tacuīni'. Lā' xmān ū'tza' ixmāchekxī. 13 Ixlu'xu' ixpasakō'nī't
ka'lhni'. Lā' ixtacuīni' ū'tza' huan ixTachihuīn Dios. 14 Lā' ixtastālani' huan
ejércitos xala' nac a'kapūn. Xlaca'n ixtakēhuī'lāna' laksa'kakan cahuāyuj. Lā'
ixlu'xu'ca'n lej xatzey lā' xasa'kaka lā' stala'nka' ixtahuanī't. 15 Lā' a'ntī
ixpasakō'nī't ka'lhni' ixlu'xu', quilhtaxtulh kantin espada a'ntū lej sta'ya'nca'.
Con huā'mā' nacāpūtlaja huan tachi'xcuhuī't nac quilhtamacuj. Lā' lej līpalha'
nacāmāpa'ksī. Xla' nacāmāpātīnī como Dios lej a'kchā'n con ū'tunu'n. Lā'
a'nchī xlaca'n natapātīni'n natala hua'chi huan uvas a'ntū cālacchi'ntacan
a'xni'ca' māxtuni'can xaxcān. 16 Lā' na ixlu'xu' lā' na ixchākēn ixtatzo'kni'
lakatin tacuīni': "U'tza' huan Rey a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n reyes. U'tza'
huan Māpa'ksīni' a'ntī cāmāpa'ksī ixlīhuākca'n a'ntīn taka'lhī līmāpa'ksīn".
17 A'calīstān iclaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixyā nac chi'chini'. Lā' xla'
lej palha' cāhuanilh ixlīhuākca'n huan spūnnu' a'ntū ixtakosnū'ntlā'huan nac
cā'ū'nī'n:

—Cata'ntit. Catakēstoktit lā' cahua'tit a'ntū Dios nacāmaxquī'yāni'.
18 Cata'ntit lā' cahua'tit huan ixquinītca'n huan reyes lā' generales lā' huan
xalactli'hui'qui chi'xcuhuī'n. Cahua'tit huan ixquinītca'n huan cahuāyuj lā'
ixquinītca'n a'ntī ixtakētō'la. Cahua'tit ixquinītca'n ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't,
a'yuj ixtamakscuja lā' a'yuj tū' ixtamakscuja, lā' a'yuj chi'xcuhuī'n a'ntī lej
tatasqui'nī lā' a'yuj tū' lej tatasqui'nī —hualh huan ángel.

19 A'calīstān iclaktzī'lh a'nchī ixtatakēstoknī't huan xako'hua'jua' animal
lā' huan reyes xalanī'n nac quilhtamacuj lā' ī'soldadosca'n. Ixtatakēstoknī't
para natatā'lātucsa a'ntī ixkēhui'lāna' lā' huan ī'soldados. 20 Huan xako'hua'jua'
animal chi'paca lā' nā huan a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonu'n. Xla' ixtlahuanī't
lē'cnīn na ixlacapūn huā'mā' animal. Lā' chuntza' ixcā'a'kxokonī't a'ntī ix-
talē'n na ixtankānca'n huan ī'sello huan animal lā' a'ntī ixtataquilhpūtani'
huan ídolo a'ntū ixtasu'yu hua'chi huan animal. Lā' huan animal lā'
huan a'cta'sana' a'ntī ixa'kxokonu'n, xalakahuan cāmacā'nca huan nac
cā'macscutnu' a'nlhā hua'chi lakatin lago lā' a'nlhā lhcuyucan azufre. 21 Lā'
ixlīhuākca'n huan makapitzīn ixtachi'xcuhuī't huan xako'hua'jua' animal,
xlaca'n cāpūmaknīkō'ca huan espada a'ntū quilhtaxtulh na ixquilhni' a'ntī
ixkēhuī' huan cahuāyuj. Lā' huan spūnnu' tzej talīka'sli huan ixquinītca'n.

20

Lakatin mil cā'ta

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh kalhatin ángel a'ntī ixyujmā'chi de nac a'kapūn.
Lā' ixlē'mā' huan xallave de huan xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' nā ixlē'mā' kantin
cadena lhmā'n. 2 Lā' xla' chi'palh huan dragón. U'tza' huan lūhua' a'ntū xala'
lejtza' makān, lā' nā ū'tza' huan ko'ti'ti' lā' nā huanican Satanás. Lā' huan
ángel chī'lh huan dragón lā' māchokolh xatachī'n lakatin mil cā'ta. 3 Lā' huan
ángel mojōlh nac xapūlhmā'n lhu'cu'. Lā' tzej mālacchōlh lā' hui'līni'lh lakatin
sello nac xamākalhcha. Lā' chuntza' huan ko'ti'ti' tūlalhtza' cā'a'kxokolh huan
tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj hasta que nasputa huan lakatin mil
cā'ta. Lā' a'xni'ca' nasputa huan mil cā'ta, namakxtekcan. Lā' tū' makān
catimakxtekca.
4 Lā' ā'calīstān iccālaktzī'lh makapitzīn pūtahuī'lhni' a'nlhā
ixtapūmāpa'ksīni'n. Lā' nā iccālaktzī'lh ā'makapitzīn a'ntī ixtahui'lāna' a'ntza'.
Xlaca'n ixcāmaxquī'canī't līmāpa'ksīn para natajuzgarlī. Nā iccālaktzī'lh
xlaca'n a'ntī ixcā'a'cchu'cucanī't. Cāmaknīca como ixtamāsu'yu ixtachihuīn
Dios lā' a'ntū xastu'ncua' ixpālacata Jesús. Xlaca'n tū' ixtamācā'tanīnī't
huan xako'hua'jua' animal, lā' tū' ixtataquilhpūtani'nī't ixídolo. Lā'
tū' ixtamakxteknī't nacāhui'līni'can huan sello na ixtankānca'n lā' na
ixmacanca'n. Lā' iccālaktzī'lh que huā' tamā'na talakahuanchokolh
lā' tamāpa'ksīni'lh con Cristo lakatin mil cā'ta. 5 Xlaca'n ū'tunu'n a'ntī
xapū'la talakahuanchokolh. Huan ā'makapitzīn nīnī'n natalakahuanchoko
a'xni'ca' nasputa huan mil cā'ta. 6 Līpāxūj a'ntīn talakahuanchoko a'xni'ca'
talakahuanchoko huan xapū'la. Xlaca'n natatā'māpa'ksīni'n con Dios. Xlaca'n
tū'tza' catitanīlh ixlīmaktu' hua'chi ā'makapitzīn. Xlaca'n natatā'scuja Dios lā'
nā Cristo. Lā' natamāpa'ksīni'n con Cristo lakatin mil cā'ta.

7 Lā' a'xni'ca' natasputa huan lakatin mil cā'ta, namakxtekcan huan
ko'ti'ti'. Lā' xla' nataxtu de a'nlhā ixchī'canī't. 8 Lā' nataxtu lā' nacā'a'kxoko
huan tachi'xcuhuī't na ixlīhuāk huan quilhtamacuj. Lā' nacā'a'kxoko xalanī'n
nac Gog lā' Magog. Xlaca'n nacāmākēstoka para natatlahua guerra. Xlaca'n
lej lhūhua' hua'chi huan xalactzina'j chihuix a'ntū tahui'lāna' na ixquilhtūn
huan mar. 9 Lā' iclaktzī'lh a'nchī huan ī'soldadosca'n de Gog lā' Magog

ixtalatā'kchoko chuxalhā lā' tatā'tamacxti'li'lh a'nlhā ixtahui'lāna' huan ix-
tachi'xcuhuī't Dios. Lā' huanmā' cā'lacchicni' ū'tza' a'ntū Dios lej pāxquī'.
Lā' de nac a'kapūn mincha' huan macscut lā' cālhcuyukō'lh ixlīhuākca'n ix-
tachi'xcuhuī't huan ko'ti'ti'. 10 Lā' huan ko'ti'ti' a'ntī ixcā'a'kxokonī't macā'nca
nac cā'macscutnu' a'ntū hua'chi lago lā' a'nlhā lhcuyucan azufre. Lā' nā
a'ntza' ixcāmacā'ncanī't huan xako'hua'jua' animal lā' huan a'cta'sana' a'ntī
ixa'kxokonu'n. A'ntza' nacāmāpātīnīcan de tuncuj lā' de tzī'sa para pō'ktu.

Dios najuzgarlīni'n a'nlhā huī' na ixpūmāpa'ksīn

11 A'calīstān iclaktzī'lh lakatin pūmāpa'ksīn lej ka'tla' lā' smu'yonko'.
Lā' iclaktzī'lh a'ntī ixuī' a'ntza'. Huan quilhtamacuj lā' huan a'kapūn
cāmālakuanīca na ixlacapūn Dios. Lā' tū'tza' tatasu'yulh. 12 Lā' iccālaktzī'lh
huan nīnī'n, lakka'tla'n lā' xalacti'na'j. Xlaca'n ixtayāna' na ixlacapūn Dios.
Lā' cāmālakakē'ca huan libros. Lā' ā'calīstān mālakakē'palaca ā'lakatin. U'tza'
huā'mā' huan libro a'nlhān cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti'
ixquilhtamacujca'n. Lā' cājuzgarlīca huan nīnī'n chu a'nchī ixtalatā'kchokonī't
chuntza' a'nchī ixtatzo'kni' ixlīhuāk a'ntū ixtatlahuanī't. 13 A'calīstān huan
mar cāmacamāstā'lh a'ntī ixtanīnī't a'ntza'. Lā' nā tachilh xlaca'n a'ntī ix-
tahui'lāna' nac cā'līnīn. Lā' cājuzgarlīkō'ca ixlīhuākca'n, chā'tunu' chu a'nchī
ixtalatā'kchokonī't. 14 Lā' ā'calīstān huan līnīn lā' huan cā'līnīn cāmacā'nca
nac cā'macscutnu' a'nlhā hua'chi lago. Lā' a'ntza' a'nlhā nīcan ixlīmaktu'.
15 Lā' nā cāmacā'nca nac cā'macscutnu' ixlīhuākca'n a'ntīn tū' ixcātzo'kni'canī't
ixtacuīni'ca'n huan nac libro a'nlhān tatzo'kni' ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī
xasāsti' ixquilhtamacujca'n.

21

Huan xasāsti' a'kapūn lā' huan xasāsti' quilhtamacuj

1 Lā' ā'calīstān iclaktzī'lh ā'lakatin xasāsti' a'kapūn lā' xasāsti' quilhtamacuj.
Huan xapū'la a'kapūn lā' huan xapū'la quilhtamacuj ixcāmālakuanīcanī't. Lā'
tū'tza' ixa'nan mar. 2 Quit iclaktzī'lh huan xatasicua'lanālīn cā'lacchicni'.
Huā'mā' cā'lacchicni' ū'tza' a'ntū xasāsti' Jerusalén. Lā' nā iclaktzī'lh a'nchī
ixyujmā'chi nac a'kapūn a'nlhā hui'lacha' Dios. Lā' huan cā'lacchicni' tzej
ixcāxtlahuacanī't hua'chi kalhatin xatasqui'ni' a'ntī xa'nca lhakā'nan a'xni'ca'
natā'tapūchahua huan ī'squi'nīni'. 3 A'calīstān ickaxmatli lakatin tachihuīn
a'ntū mincha' nac a'kapūn. Lā' lej palha' hualh:
—Chuhua'j Dios cātā'lahuī' huan tachi'xcuhuī't. Lā' xla' nacātā'latahui'la
con xlaca'n. Xlaca'n natala ixtachi'xcuhuī't. Lā' xla' nala ixDiosca'n xlaca'n.
4 Dios nacāmāscōhuīni' ixlakaxta'jatca'n xlaca'n. Lā' tū'tza' catitanīlh. Lā'
tū'tza' catitalakaputzalh. Lā' tū'tza' catitacalhualh. Lā' tū'tza' catitapātīni'lh.
Lā' tū'tza' caticāpātle'keni'lh nīn tuntū' a'ntū xala' xapū'la.
5 Lā' ā'calīstān chihuīna'lh Dios a'nlhā ixuī' na ixpūmāpa'ksīn lā' hualh:
—Chuhua'j quit na'iccāsāstī'tlahuakō' ixlīhuāk catūhuā.
Lā' quihuanilh:
—Huak huā'mā' catzo'kti. Huā' tamā'na tachihuīn ū'tza' a'ntū xalac-
stu'ncua' lā' tzē kalhlaka'ī'can.
6 Lā' nā quihuanilh:
—Lakō'nī'ttza'. Quit hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto
lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni', como quit xa'icuī'tza' a'xni'ca'
tzuculh ixlīhuāk lā' na'ictahui'lacus a'xni'ca' nasputkō' ixlīhuāk. A'ntīn
takalhpūtī, quit na'iccāmāhuī' huan xcān xala' nac mu'sni' a'nlhān taxtu xcān
a'ntū cāmaxquī' xasāsti' ixquilhtamacujca'n. Lā' tū' icticāmātā'jīlh. 7 Chuntza'
quit na'iccātlahuani' ixlīhuākca'n a'ntīn tatlajana'n. Lā' quit na'icla ixDiosca'n
xlaca'n, lā' xlaca'n natala quincamana'. 8 Tū' chuntza' xlaca'n a'ntīn tajicua'n

lā' ū'tza' tū' quintalīstālani'. Xlaca'n nacāmacā'ncan nac cā'macscutnu'. Lā'
nā chuntza' a'ntīn tū' takalhlaka'ī', lā' a'ntīn lej taca'tzanca'tzī, lā' a'ntīn
tamaknīni'n, lā' a'ntīn tatlahua talākalhī'n, lā' huan tlahuāna'nī'n, lā' huan
a'ntīn tataquilhpūtani' huan ídolos, lā' ixlīhuākca'n huan a'kxokonu'nī'n.
Xlaca'n nacāmacā'ncan nac cā'macscutnu' a'nlhā lhcuyucan huan azufre.
Huā'mā' ū'tza' a'nlhā ixlīmaktu' nīcan.

Huan xasāsti' Jerusalén

9 Lā' ā'calīstān quilakmilh kalhatin de huan ixlīkalhatojon huan ángeles a'ntī
ixtaka'lhī huan ā'tāpātojon lakuat. Lā' quihuanilh:

—Cata't, lā' quit na'icmāsu'ni'yāni' huan xatasqui'ni' a'ntī nala ixpuscāt
huan Cordero.
10 Lā' huan Espíritu Santo quimāsu'ni'lh lakatin talakahuān. Huan ángel
quilē'lh nac lakatin tālhmā'n kēstīn lej ka'tla'. A'ntza' quimāsu'ni'lh huan
cā'lacchicni' a'nlhā ixla' Dios lā' a'nlhā huanican Jerusalén. Ixyujāchi de
nac a'kapūn a'nlhā Dios hui'lacha'. 11 Lā' huan cā'lacchicni' ī'xkaka con
huan ī'xkakana' Dios. I'xkaka hua'chi lakatin chihuix a'ntū lej xatapala,
hua'chi lakatin chihuix a'ntū huanican jaspe a'ntū stala'nka' lā' a'ntū xkaka.
12 Ixlīmakka'tla' huan cā'lacchicni' ixyā lakatin taxaka lej tālhmā'n. Lā'
ixka'lhī lakacāujtu' xamākalhcha. Lā' kalhacāujtu' ángeles cālīmāmacū'ca huan
tamā'na mākalhcha. Lā' huan nac mākalhcha ixcātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan
kalhacāujtu' ixo'kxa'n Israel. 13 Ixtayāna' lakatu'tun mākalhcha lakpātunu',
lakatu'tun na ixtankēn, lā' nac norte lakatu'tun, lā' nac sur lakatu'tun, lā' nā
lakatu'tun a'nlhā tā'cnū huan chi'chini'. 14 Huan xacimiento de huan taxaka
lakacāujtu' chihuix. Lā' huan nac chihuixni' ixcātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan
kalhacāujtu' apóstoles, ixla' huan a'ntī huanican Cordero.
15 Huan ángel a'ntī ixquintā'chihuīna'nī't ixlē'mā' kantin hua'chi a'ctzina'j
qui'hui' de oro. Con huanmā' ixpūlaclhcālh huan cā'lacchicni', lā' huan
xamākalhcha lā' huan taxaka. 16 Huan cā'lacchicni' tā'ti'jua' ixuanī't. Chu
a'cxtim ixlīlhmā'n lā' ixlīpēka'tla'. Huan ángel lhcālh huan cā'lacchicni' con
huan ixqui'hui' de oro. Lā' ixlīhuāk lhcākō'lh lā' chā'lh lakatu' mil ā'lakatu'
ciento kilómetros de ixlīlhmā'n, chu a'cxtim ixlīpēka'tla' lā' ixlītālhmā'n.
17 Lā' huan ángel lhcālh huan taxaka chu a'nchī hua'chi talaclhcāna'n huan
chi'xcuhuī'n. Lā' ixlītālhmā'n chā'lh tu'tumpu'xamatā'ti' metros.
18 Lā' huan taxaka ixlītlahuacanī't huan chihuix de jaspe. Lā' huan
cā'lacchicni' huāk de oro xastala'nka' hua'chi vidrio. 19 Lā' huan xacimiento
de huan taxaka lej tzēhuanī't ixuanī't como ixlītlahuacanī't de tāpālhūhua'
chihuix a'ntū lej xatapala. Huan xapū'la chihuix de huan xacimiento,
xla' de jaspe. Lā' ixlīlakatu' chihuix de zafiro, lā' ixlīlakatu'tun de ágata,
lā' ixlīlakatā'ti' de esmeralda. 20 Lā' huan ixlīlakaquitzis chihuix de ónice,
lā' huan ixlīlakachāxan de cornalina, lā' huan ixlīlakatojon de crisólito, lā'
ixlīlakatzeyan de berilo, lā' huan ixlīlakana'jās de topacio, lā' huan ixlīlakacāuj
de crisoprasa, lā' huan ixlīlakacāujtin de jacinto, lā' huan ixlīlakacāujtu' de
amatista. 21 Huan lakacāujtu' mākalhcha xla' lakacāujtu' chihuixni' a'ntū
cāhuanican perlas. Lakatunu' mākalhcha ixtlahuacanī't de lakatunu' perla.
Lā' huan xatej de huan cā'lacchicni' huāk de oro xastala'nka' hua'chi vidrio.
22 Tū' iclaktzī'lh nīn lakatin lītokpān nac huan cā'lacchicni', como na ixlīhuāk
huan cā'lacchicni' huī' Dios a'ntī ka'lhīkō' līmāpa'ksīn lā' nā a'ntza' huī' huan
Cordero. 23 A'ntza' tū' tasqui'nī que huan chi'chini' nīn huan mālhcuyu'
natamāxkakēni'n huan nac cā'lacchicni'. Huan cā'lacchicni' māxkakē huan
ī'xkakana' Dios lā' nā ī'xkakana' huan Cordero. 24 Lā' huan tachi'xcuhuī't

xalanī'n nac cā'quilhtamacuj nacāmāxkakē ī'xkakana' Dios. Lā' huan reyes
xalanī'n nac quilhtamacuj natalīmin ixlīricoca'n nac huā'mā' cā'lacchicni'. Lā'
natamālacnūni' Dios. 25 Lā' huan xamākalhcha huan cā'lacchicni' natata-
laquī'tāya tintacuj. Lā' tū' maktin caticāmālacchōca como a'ntza' tū'
cati'a'nalh tzī'sa. 26 Lā' ixlīhuākca'n tachi'xcuhuī't natalīmin nac huanmā'
cā'lacchicni' ixlīhuāk a'ntūn taka'lhī a'ntū lej xatapala. 27 Lā' tū' catitanūlh
nac huan cā'lacchicni' a'ntūn ko'hua'jua'. Lā' tū' catitatanūlh a'ntīn tatlahua
a'ntū lej līmāxana'. Lā' tū' catitatanūlh a'ntīn tahuan tā'ksa'nīn. Natatanū nac
huan cā'lacchicni' xmān a'ntīn cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n huan na ixlibro huan
Cordero a'nlhān cātzo'kcanī't ixtacuīni'ca'n a'ntīn taka'lhī xasāsti' ixquilhta-
macujca'n.

22

1 Lā' ā'calīstān huan ángel quimāsu'ni'lh kantin pūxka a'ntū lej stala'nka'. Lā'
huan xaxcān de huā'mā' pūxka ū'tza' a'ntū māstā' huan xasāsti' quilhtamacuj.
Huan pūxka ixtaxtumā' de na ixpūmāpa'ksīnca'n Dios lā' huan Cordero. 2 Lā'
huan pūxka ixtētaxtu na ixpu'nan de huan ixtej huan cā'lacchicni'. Lā' na
ixquilhtūnī'n huan pūxka ixtayāna' huan qui'hui' a'ntū tamāstā' xasāsti' quil-
htamacuj. Huan tamā'na qui'hui' tamāstā' ixtō'ca't makcāujtu' nac lakatin
cā'ta. Tō'ca' ixtō'ca't lakatunu' mālhcuyu'. Lā' xachi'tin de huanmā'na qui'hui'
tzey para cālīmātzeyīcan huan tachi'xcuhuī't xalanī'n nac quilhtamacuj. 3 Tū'
cati'a'nalh a'ntza' a'ntū ko'hua'jua' como a'ntza' huī' huan ixpūmāpa'ksīnca'n
Dios lā' huan Cordero. Lā' natamācā'tanī Dios a'ntīn tatā'tapa'ksī. 4 Lā' calacan
natalaktzī'n Dios. Lā' nacālītankātzo'kcan ixtacuīni' Dios na ixtankānca'n
a'ntīn tatā'tapa'ksī. 5 Lā' nac huā'mā' cā'lacchicni' tū' cati'a'nalh tzī'sa. Lā' tū'tza'
catimaclacasqui'nca huan pūmaksko. Lā' tū'tza' catimaclacasqui'nca huan
chi'chini'. Huan Māpa'ksīni' Dios nacāmāxkakē ixtachi'xcuhuī't. Lā' xlaca'n
natamāpa'ksīni'n para pō'ktu.

Palaj namimpala Jesucristo

6 A'calīstān huan ángel quihuanilh:

—Huā' tamā'na tachihuīn lej lacstu'ncua'. Lā' tzē cākalhlaka'ī'can. Huan
Māpa'ksīni' Dios ixcāmāpuhuanī ixa'cta'sana'nī'n a'ntū natahuan. Lā' xla'
macaminī't huan ixángel para nacāmāsu'ni' a'ntīn tatapa'ksī con Dios a'ntūn
palaj napātle'ke.

7 Lā' Jesús hualh:

—Palaj na'icmin.

Līpāxūj a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā'
libro a'ntū māsu'yu a'ntū napātle'ke.

8 Quit, Juan, ickaxmatnī't lā' iclaktzī'nī't ixlīhuāk huā'mā'. Lā' a'xni'ca'
xa'ickaxmatkō'nī't lā' xa'iclaktzī'nkō'nī't, ictatzokostani'lh huan ángel a'ntī
ixquimāsu'ni'nī't huā'mā'. 9 Lā' xla' quihuanilh:

—Tū' chuntza' catla'hua'. Tū' caquintatzokostani'. Nā quit ictā'scuja Dios
chuntza' hua'chi hui'x lā' hua'chi minatā'timīn a'ntī ixa'cta'sana'nī'n Dios lā'
ixlīhuākca'n a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro. Xmān
Dios natatzokostani'ya'.

10 Lā' nā quihuanilh:

—Tū' tzē'k catica'tzi huan tachihuīn a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā' libro
lā' a'ntūn tahuan a'ntū napātle'ke, como palaj natlōkentaxtūcan chuntza'
hua'chi tatzo'kni'. 11 A'ntīn tatlahua a'ntūn tū' tzey, catatlahualhcus. Lā'
a'ntīn tapuhuan a'ntūn tū' tzey, catapuhualhcus chuntza'. Lā' a'ntīn lactzey,

pō'ktu catatlahualh a'ntūn tzey. Lā' a'ntīn ta'a'kahuāna'ni' Dios, pō'ktu cata'a'kahuāna'ni'lh.
12 Lā' nā Jesús huampā:
—Palaj na'icmin. Na'iclīmin a'ntū na'iccālīmāpala chā'tunu'. Na'iccāmāpala
a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tzey lā' nā a'ntīn tatlahuanī't a'ntūn tū' tzey.
13 Quit
huan Xapū'la lā' huan A'xmān, hua'chi huan letra A a'ntū lītzucu huan alfabeto lā' hua'chi huan letra Z a'ntū ixlī'a'ksputni'. Quit xa'icuī'tza' a'xni'ca' tatzuculh ixlīhuāk lā' na'ictahui'lacus a'xni'ca' natasputkō' ixlīhuāk.
14 Līpāxūj a'ntīn cāmāsputūnu'ni'canī'ttza' ixtalaclē'i'ca'n. Lā' ū'tza' tzē
natalīhua' huan xatō'ca't de huan qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhta-
macuj. Lā' nā tzē natatanū nac huan cā'lacchicni'.
15 Tū' cāmakxtekcan
natatanū nac cā'lacchicni' a'ntīn tū' takalhlaka'ī'cu'tun ixtachihuīn Dios. Tū' catitatanūlh huan tlahuāna'nī'n, lā' nīn a'ntīn tatlahua talākalhī'n, lā' nīn a'ntīn tamaknīni'n, lā' nīn a'ntīn tataquilhpūtani' huan ídolos, lā' nīn a'ntīn ta'a'kxokonu'n como lej talakatī tahuan a'ntūn tū' stu'ncua'.
16 Lā' Jesús huampā:
—Quit, Jesús, icmacā'nī't qui'ángel. Xla' nacāhuaniyāni' ixlīhuāk huā'mā' hui'xina'n a'ntīn tapa'ksīyā'tit con Dios na ixlīhuāk cā'lacchicni'. Quit huan ī'xū'yātā'nat huan rey David. Quit huan Mātuncuīnī' Sta'cu a'ntū lej xkaka —hualh Jesús.
17 Huan Espíritu Santo lā' huan ixtasqui'ni' huan Cordero, xlaca'n tahuan:
—Cata'ntit.
Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmata catahualh:
—Cata'ntit.
Lā' cataminkō'lh ixlīhuākca'n a'ntīn takalhpūtī, lā' catahua'lh huan xcān a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Māstā'can hua'chi lē'ksajna' para a'ntīn tamaklhtīni'ncu'tun.
18 Lā' ixlīhuākca'n a'ntīn takaxmata huan ixtachihuīn huā'mā' libro a'nlhān tatzo'kni' a'ntū napātle'ke, iccāhuani: Palh catīhuā mālhmā'nī huā'mā' tachi-huīn, Dios namāpātīnī. Napātī huan lakuat a'ntūn tatzo'kni' nac huā'mā'
libro.
19 Lā' palh catīhuā namāpānū macsti'na'j huan tachihuīn a'ntūn
tatzo'kni' nac huā'mā' libro, Dios tū' catimakxtekli nahua' huan ixtō'ca't huan qui'hui' a'ntū māstā' xasāsti' quilhtamacuj. Lā' Dios tū' catimakxtekli natanū huan nac xatasicua'lanālīn cā'lacchicni' a'ntūn tzo'kcanī't nac huā'mā' libro.
20 Lā' a'ntī huan huā' tamā'na tachihuīn, xla' huan:
—Stu'ncua'. Quit palaj na'icmin.
Chuntza' calalh. Cata't quiMāpa'ksīni' Jesús.
21 Lā' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo cacāsicua'lanālīkō'ni' milīhuākca'n hui'xina'n. Amén.